REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT
VII
SEJA
30

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA
30. SEJA

(22., 23., 24., 25., 26. in 30. maj 2017)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 30. seja (22., 23., 24., 25., 26. in 30. maj 2017)
ISSN 2385-9490
Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek
Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik
Izdajatelj: Državni zbor
Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana
Telefon: +386 1 478 94 00
Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 30. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2017 IN 2018 (ZIPRS1718-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1890-VII

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VARNOSTI V ŽELEZNIŠKEM PROMETU (ZVZelP-G), NUJNI POSTOPEK, EPA 1953-VII

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OMEJEVANJU PORABE ALKOHOLA (ZOPA-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1829-VII

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV (ZOUTPI-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1877-VII

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH STANOVANJSKEGA ZAKONA (SZ-1C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1861-VII

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO (ZPOP-1D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1893-VII

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANU IN SKLADU ZA REŠEVANJE BANK (ZOSRB-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1820-VII

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2T), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1835-VII

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1K), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1836-VII

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010–2017 (ZRPPR1015-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1805-VII

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ŠPORTU (ZŠpo-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1691-VII

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU (ZSV-G), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1716-VII

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ROMSKI SKUPNOSTI V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZRomS-1A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1788-VII

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-3A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1834-VII

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O UGOTAVLJANJU VZAJEMNOSTI (ZUVza-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1791-VII

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PROBACIJI (ZPro), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1849-VII

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1850-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU (ZKme-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1803-VII

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKO GOZDARSKI ZBORNICI SLOVENIJE (ZKGZ-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1831-VII

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1833-VII

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE (ZSKZ-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1837-VII

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1863-VII

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O CELOSTNI ZGODNJI OBRAVNAVI PREDŠOLSKIH OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI (ZOPOPP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1897-VII

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJAH (ZEKom-1C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1901-VII

26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NACIONALNI STANOVANJSKI VARČEVALNI SHEMI IN SUBVENCIJAH MLADIM DRUŽINAM ZA PRVO REŠEVANJE STANOVANJSKEGA VPRAŠANJA (ZNSVS-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1865-VII

27. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCPD), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1896-VII

28. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH (ZMV-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1908-VII

29. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI (ZZDej-K), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1930-VII

30. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA ŠT. 15 O SPREMEMBAH KONVENCIJE O VARSTVU ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN (MPKVCP15), EPA 1249-VI

31. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MINAMATA O ŽIVEM SREBRU (MKMŽS), EPA 1427-VI

32. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN SVETOM MINISTROV BOSNE IN HERCEGOVINE O ZAPOSLOVANJU DRŽAVLJANOV BOSNE IN HERCEGOVINE V REPUBLIKI SLOVENIJI TER PROTOKOLA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH PROTOKOLA O IZVAJANJU SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN SVETOM MINISTROV BOSNE IN HERCEGOVINE O ZAPOSLOVANJU DRŽAVLJANOV BOSNE IN HERCEGOVINE V REPUBLIKI SLOVENIJI (BBHZD-A), EPA 589-VII

33. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN JAPONSKO O ODPRAVI DVOJNEGA OBDAVČEVANJA V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA TER PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ IN IZOGIBANJA DAVKOM, S PROTOKOLOM (BJPODO), EPA 975-VII

34. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI DODATNEGA PROTOKOLA H KONVENCIJI O POGODBI ZA MEDNARODNI CESTNI PREVOZ BLAGA (CMR) V ZVEZI Z ELEKTRONSKIM TOVORNIM LISTOM (MDPMCPB), EPA 1937-VII

35. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPREMEMB PROTOKOLA IZ LETA 1996, KI SPREMINJA KONVENCIJO O OMEJITVI ODGOVORNOSTI ZA POMORSKE TERJATVE, 1976 (MSPKOOPT), EPA 1951-VII

36. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O STRATEŠKEM PARTNERSTVU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER KANADO NA DRUGI STRANI (MEUCASP), EPA 1952-VII

37. točka dnevnega reda: PREDLOG AKTA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI AKTA O NOTIFIKACIJI NASLEDSTVA GLEDE KONVENCIJ ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV IN KONVENCIJ, SPREJETIH V MEDNARODNI AGENCIJI ZA ATOMSKO ENERGIJO (MANKZN-C), EPA 1900-VII

38. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE TRETJEGA ODSTAVKA 33. ČLENA ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK (ORZUKSB33), EPA 1888-VII

39. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2017 DO 2019 (OdPSD17–19-B), EPA 1892-VII

40. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V MARIBORU (OdPUM-1I), EPA 1844-VII

41. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI UNIVERZE NA PRIMORSKEM (OdUUP-H), EPA 1866-VII

42. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z UČINKOVITIM IZVAJANJEM ZAKONA O TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU, EPA 1830-VII

43. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI S SKLADNIM REGIONALNIM RAZVOJEM IN USTVARJANJEM POGOJEV ZA NOVA DELOVNA MESTA NA PODEŽELJU, EPA 1856-VII

44. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VKLJUČITVIJO MLADIH V EKONOMSKO-SOCIALNI SVET, EPA 1874-VII

45. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAGOTOVITEV USTREZNEGA VARSTVA SOCIALNO OGROŽENIH POSAMEZNIKOV IN DRUŽIN PRED DELOŽACIJAMI, EPA 1884-VII

46. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S PROBLEMATIKO SLOVENSKEGA ZDRAVSTVA, EPA 1875-VII

47. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog sklepa o imenovanju predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, EPA 1969-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda ... 24

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV ... 24

JOŽEF HORVAT ... 24
LJUBO ŽNIDAR ... 25
DR. MIROSLAV CERAR ... 25
LJUBO ŽNIDAR ... 26
DR. MIROSLAV CERAR ... 26
DR. MIROSLAV CERAR ... 26
DR. MIROSLAV CERAR ... 26
LJUBO ŽNIDAR ... 27
DR. FRANC TRČEK ... 27
DR. MIROSLAV CERAR ... 27
DR. FRANC TRČEK ... 28
DR. MIROSLAV CERAR ... 29
DR. FRANC TRČEK ... 29
MAG. MATEJ TONIN ... 29
DR. MIROSLAV CERAR ... 30
MAG. MATEJ TONIN ... 30
DR. MIROSLAV CERAR ... 31
MAG. MATEJ TONIN ... 31
MARJANA KOTNIK POROPAT ... 31
DR. MIROSLAV CERAR ... 32
MARJANA KOTNIK POROPAT ... 32

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ŠPORTU (ZŠpo-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1691-VII ... 33

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ ... 33
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ ... 33
MIRJAM BON KLANJŠČEK ... 34
KAMAL IZIDOR SHAKER ... 34
TOMAŽ LISEC ... 35
PETER VILFAN ... 36
JANKO VEBER ... 37
MIHA KORDIŠ ... 37
LJUDMILA NOVAK ... 38
MIRJAM BON KLANJŠČEK ... 39
MIHA KORDIŠ ... 39
LJUDMILA NOVAK ... 41
TOMAŽ LISEC ... 41
SAŠA TABAKOVIĆ ... 42
TOMAŽ LISEC ... 43
SAŠA TABAKOVIĆ ... 43
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ ... 43
MIHA KORDIŠ ... 44
TOMAŽ LISEC ... 44
TOMAŽ LISEC ... 44
MIHA KORDIŠ ... 45
TOMAŽ LISEC ... 46
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER ... 47
TOMAŽ LISEC ... 48
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER ... 49
TOMAŽ LISEC ... 49
MIHA KORDIŠ ... 50

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER ... 50
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ ... 50
MIHA KORDIŠ ... 50

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PROBACIJI (ZPro), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1849-VII ... 51

MAG. GORAN KLEMENČIČ ... 51
JAN ŠKOBERNE ... 52
MAG. BRANKO GRIMS ... 52
MARJANA KOTNIK POROPAT ... 52
JAN ŠKOBERNE ... 53
DR. MATEJ T. VATOVEC ... 53
IVA DIMIC ... 54
DR. BOJAN DOBOVŠEK ... 55
TEJA LJUBIČ ... 55
DR. MATEJ T. VATOVEC ... 56
MAG. GORAN KLEMENČIČ ... 57
DR. MATEJ T. VATOVEC ... 58
MAG. GORAN KLEMENČIČ ... 58
DR. MATEJ T. VATOVEC ... 58

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU (ZKme-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1803-VII ... 59

MAG. TANJA STRNIŠA ... 59
MAG. TANJA STRNIŠA ... 59
TOMAŽ LISEC ... 60
PRIMOŽ HAINZ ... 61
MIHA KORDIŠ ... 61
JANKO VEBER ... 62
IVA DIMIC ... 63
FRANC LAJ ... 63
SIMON ZAJC ... 64

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2017 IN 2018 (ZIPRS1718-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1890-VII ... 65

MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 65
URŠKA BAN ... 66
JANKO VEBER ... 67
MIHA KORDIŠ ... 67
JOŽEF HORVAT ... 68
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 69
URŠKA BAN ... 69
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ ... 70
UROŠ PRIKL ... 71
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 72
FRANC JURŠA ... 72
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 73
FRANC JURŠA ... 74
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 74
JANKO VEBER ... 75
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ ... 76
FRANC JURŠA ... 77

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER ... 77
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ ... 77
MARINKA LEVIČAR ... 77
JANKO VEBER ... 78
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 78
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR ... 79
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 80
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ ... 81
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ ... 81
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR ... 81
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 81
UROŠ PRIKL ... 81
JOŽEF HORVAT ... 82
DR. ANŽE LOGAR ... 83
DR. FRANC TRČEK ... 84
FRANC JURŠA ... 86
UROŠ PRIKL ... 86
MIHA KORDIŠ ... 86
JANKO VEBER ... 86
TOMAŽ GANTAR ... 86
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 87
MAG. SAŠA JAZBEC ... 88
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 89

39. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2017 DO 2019 (OdPSD17–19-B), EPA 1892-VII ... 89

MAG. SAŠA JAZBEC ... 89
VOJKA ŠERGAN ... 90
JOŽEF HORVAT ... 91
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... 91
URŠKA BAN ... 92
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ ... 92
UROŠ PRIKL ... 93
JANKO VEBER ... 94

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO (ZPOP-1D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1893-VII ... 94

ALEŠ CANTARUTTI ... 94
DANILO ANTON RANC ... 95
JOŽEF HORVAT ... 96
FRANC LAJ ... 96
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ ... 97
VOJKA ŠERGAN ... 97
UROŠ PRIKL ... 98
MATJAŽ HAN ... 98
MIHA KORDIŠ ... 99
JOŽEF HORVAT ... 100
IVAN ŠKODNIK ... 100
MIHA KORDIŠ ... 100
VOJKA ŠERGAN ... 101
MIHA KORDIŠ ... 102
ALEŠ CANTARUTTI ... 102
MIHA KORDIŠ ... 102
MATJAŽ HAN ... 102

VOJKA ŠERGAN **102**
VOJKA ŠERGAN **102**
MIHA KORDIŠ **103**

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010–2017 (ZRPPR1015-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1805-VII **103**

JOŽEF HORVAT **103**
VOJKA ŠERGAN **104**
ALEŠ CANTARUTTI **104**

43. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI S SKLADNIM REGIONALNIM RAZVOJEM IN USTVARJANJEM POGOJEV ZA NOVA DELOVNA MESTA NA PODEŽELJU, EPA 1856-VII **105**

IVAN ŠKODNIK **105**
UROŠ PRIKL **106**
ZVONKO LAH **106**

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O CELOSTNI ZGODNJI OBRAVNAVI PREDŠOLSKIH OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI (ZOPOPP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1897-VII **107**

DR. JASNA MURGEL **107**
JELKA GODEC **108**
PETER VILFAN **109**
PETER VILFAN **109**
JELKA GODEC **110**
PETER VILFAN **110**
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER **110**
MARIJA BAČIČ **110**
MIHA KORDIŠ **111**
IVA DIMIC **112**
MIRJAM BON KLANJŠČEK **112**
SAŠA TABAKOVIĆ **114**
DR. ANDREJA BARLE LAKOTA **114**
DR. JASNA MURGEL **115**
JANJA SLUGA **117**
MAG. BOJANA MURŠIČ **118**
JOŽEF HORVAT **119**
MAG. ALENKA BRATUŠEK **120**
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ **120**
PETER VILFAN **121**
SAŠA TABAKOVIĆ **122**
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR **123**
ERIKA DEKLEVA **123**
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ **124**
BRANKO ZORMAN **124**
IRENA GROŠELJ KOŠNIK **127**
DR. JASNA MURGEL **127**
DR. ANDREJA BARLE LAKOTA **129**

40. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V MARIBORU (OdPUM-1I), EPA 1844-VII **129**

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA **129**

MIRJAM BON KLANJŠČEK 130

41. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI UNIVERZE NA PRIMORSKEM (OdUUP-H), EPA 1866-VII 130

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA 130
MIRJAM BON KLANJŠČEK 130

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANU IN SKLADU ZA REŠEVANJE BANK (ZOSRB-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1820-VII 130

VOJKA ŠERGAN 131
JOŽEF HORVAT 131
MAG. DUŠAN VERBIČ 132
MAG. MARKO POGAČNIK 132
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ 132
JANKO VEBER 133
LUKA MESEC 133

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2T), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1835-VII 134

VOJKA ŠERGAN 134
ANDREJ ČUŠ 135
TILEN BOŽIČ 135
VOJKA ŠERGAN 136
MAG. MARKO POGAČNIK 137
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ 137
JANKO VEBER 138
LUKA MESEC 138
JOŽEF HORVAT 139

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1K), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1836-VII 140

VOJKA ŠERGAN 140
ANDREJ ČUŠ 140
TILEN BOŽIČ 141
VOJKA ŠERGAN 142
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ 142
JANKO VEBER 143
JOŽEF HORVAT 143

38. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE TRETJEGA ODSTAVKA 33. ČLENA ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK (ORZUKSB33), EPA 1888-VII 144

TILEN BOŽIČ 144
VOJKA ŠERGAN 144
MAG. MARKO POGAČNIK 145
UROŠ PRIKL 145
JANKO VEBER 146
JOŽEF HORVAT 146
MAG. BOJAN KRAJNC 147
JOŽEF HORVAT 147

DR. ANŽE LOGAR 148
MAG. BOJAN KRAJNC 150
TILEN BOŽIČ 151

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O UGOTAVLJANJU VZAJEMNOSTI (ZUVza-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1791-VII 151

MAG. GORAN KLEMENČIČ 151
KSENIJA KORENJAK KRAMAR 151
MARJANA KOTNIK POROPAT 152
JOŽEF HORVAT 152
TEJA LJUBIČ 153
EVA IRGL 153

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1850-VII 154

MAG. GORAN KLEMENČIČ 154
JAN ŠKOBERNE 154
JAN ŠKOBERNE 155
DR. MATEJ T. VATOVEC 156
MAG. MATEJ TONIN 156
DUŠAN RADIČ 157
DR. VINKO GORENAK 157
MARJANA KOTNIK POROPAT 158

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKO GOZDARSKI ZBORNICI SLOVENIJE (ZKGZ-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1831-VII 159

TOMAŽ LISEC 159
ANDREJ ČUŠ 160
MAG. TANJA STRNIŠA 160
JOŽEF HORVAT 161
SIMON ZAJC 161
BENEDIKT KOPMAJER 162
JANKO VEBER 162

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1833-VII 163

TOMAŽ LISEC 163
ANDREJ ČUŠ 164
MAG. TANJA STRNIŠA 164
LJUDMILA NOVAK 165
SIMON ZAJC 165
BOJAN PODKRAJŠEK 166
JANKO VEBER 166

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE (ZSKZ-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1837-VII 167

TOMAŽ LISEC 167
MAG. TANJA STRNIŠA 168
DR. MITJA HORVAT 168
LJUBO ŽNIDAR 169

JANKO VEBER ... **169**
ZVONKO LAH ... **170**

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH STANOVANJSKEGA ZAKONA (SZ-1C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1861-VII ... **170**

LIDIJA STEBERNAK ... **170**
DANILO ANTON RANC ... **171**
LJUBO ŽNIDAR ... **172**
IVAN HRŠAK ... **172**
JAN ŠKOBERNE ... **173**
DR. FRANC TRČEK ... **174**
ZVONKO LAH ... **174**
MARJAN DOLINŠEK ... **175**

26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NACIONALNI STANOVANJSKI VARČEVALNI SHEMI IN SUBVENCIJAH MLADIM DRUŽINAM ZA PRVO REŠEVANJE STANOVANJSKEGA VPRAŠANJA (ZNSVS-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1865-VII ... **176**

MAG. MATEJ TONIN ... **176**
LIDIJA STEBERNAK ... **176**
MARJANA KOTNIK POROPAT ... **177**
JAN ŠKOBERNE ... **178**
DR. FRANC TRČEK ... **179**
ZVONKO LAH ... **180**
MARJAN DOLINŠEK ... **181**
LJUBO ŽNIDAR ... **182**
MAG. MATEJ TONIN ... **182**
DR. DRAGAN MATIĆ ... **184**
MAG. MATEJ TONIN ... **186**
DR. DRAGAN MATIĆ ... **186**
MAG. MATEJ TONIN ... **187**
DR. FRANC TRČEK ... **187**
JOŽEF HORVAT ... **188**
ZVONKO LAH ... **190**
LJUBO ŽNIDAR ... **190**
MARJANA KOTNIK POROPAT ... **191**
MAG. MATEJ TONIN ... **192**
BOJAN PODKRAJŠEK ... **192**
MAG. MATEJ TONIN ... **193**
DR. FRANC TRČEK ... **193**
MAG. MATEJ TONIN ... **194**

42. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z UČINKOVITIM IZVAJANJEM ZAKONA O TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU, EPA 1830-VII ... **195**

ZVONKO LAH ... **195**
MAG. ALENKA BRATUŠEK ... **195**
DANILO ANTON RANC ... **196**
LIDIJA STEBERNAK ... **197**
DR. FRANC TRČEK ... **198**
MAG. MATEJ TONIN ... **198**
MIRJAM BON KLANJŠČEK ... **199**
IGOR ZORČIČ ... **199**
LJUBO ŽNIDAR ... **200**

IVAN HRŠAK 201
MAG. ALENKA BRATUŠEK 201
LIDIJA STEBERNAK 202
MAG. ALENKA BRATUŠEK 202
MARKO FERLUGA 203
LJUBO ŽNIDAR 204
MAG. ALENKA BRATUŠEK 204
MAG. MATEJ TONIN 205
IGOR ZORČIČ 205
MARJANA KOTNIK POROPAT 205
ZVONKO LAH 206
JOŽEF HORVAT 206
BOJAN PODKRAJŠEK 207
MAG. ALENKA BRATUŠEK 208
ZVONKO LAH 208

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-3A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1834-VII 209

JANJA SLUGA 209
MAG. TANJA BOGATAJ 209
IVA DIMIC 210
DUŠAN RADIČ 210
NADA BRINOVŠEK 211
NADA BRINOVŠEK 211
MAG. BOJANA MURŠIČ 212

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJAH (ZEKom-1C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1901-VII 212

MAG. TANJA BOGATAJ 212
IVA DIMIC 213
DR. DRAGAN MATIĆ 213
ANJA BAH ŽIBERT 214
PETER VILFAN 215
MAG. BOJANA MURŠIČ 215
LUKA MESEC 216
JOŽEF HORVAT 217
SAŠA TABAKOVIĆ 218
JAN ŠKOBERNE 219
JANKO VEBER 220
MAG. BRANKO GRIMS 220
ANJA BAH ŽIBERT 221
DR. DRAGAN MATIĆ 223
ANJA BAH ŽIBERT 224
MAG. BRANKO GRIMS 225
MAG. TANJA BOGATAJ 225
ANJA BAH ŽIBERT 226
JAN ŠKOBERNE 227

27. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCPD), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1896-VII 228

MAG. BRANKO GRIMS 228
MAG. KLEMEN POTISEK 228
MARJAN DOLINŠEK 229
LJUBO ŽNIDAR 230

IVAN HRŠAK **230**
JAN ŠKOBERNE **231**
DR. MATEJ T. VATOVEC **231**
ZVONKO LAH **232**
MARKO FERLUGA **232**
MAG. BRANKO GRIMS **233**
JOŽEF HORVAT **235**
JANJA SLUGA **236**
ZVONKO LAH **237**
JANJA SLUGA **238**
MAG. BRANKO GRIMS **238**
JANJA SLUGA **238**
MAG. BRANKO GRIMS **239**
DANIJEL KRIVEC **239**
MAG. BRANISLAV RAJIĆ **240**
DANIJEL KRIVEC **241**
LJUBO ŽNIDAR **241**
JOŽE TANKO **242**
BOJAN PODKRAJŠEK **243**
IGOR ZORČIČ **244**
MAG. BRANKO GRIMS **244**
MAG. KLEMEN POTISEK **245**
MAG. BRANKO GRIMS **246**
DANIJEL KRIVEC **247**
ŽAN MAHNIČ **247**
ZVONKO LAH **248**
IGOR ZORČIČ **248**
MAG. KLEMEN POTISEK **249**
MAG. BRANKO GRIMS **249**

28. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH (ZMV-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1908-VII **250**

FRANC BREZNIK **250**
MAG. KLEMEN POTISEK **250**
LJUBO ŽNIDAR **251**
TOMAŽ GANTAR **251**
JAN ŠKOBERNE **252**
MIHA KORDIŠ **252**
ZVONKO LAH **253**
IGOR ZORČIČ **254**
FRANC BREZNIK **255**
MARKO FERLUGA **258**
IVA DIMIC **259**
DANIJEL KRIVEC **259**
TOMAŽ GANTAR **260**
FRANC BREZNIK **261**
BOJAN PODKRAJŠEK **262**
ZVONKO LAH **263**
ŽAN MAHNIČ **264**
MARIJAN POJBIČ **264**
MAG. BRANISLAV RAJIĆ **266**
MARIJAN POJBIČ **267**
MARIJAN POJBIČ **267**
IGOR ZORČIČ **267**
MARIJAN POJBIČ **268**
ŽAN MAHNIČ **269**
MAG. KLEMEN POTISEK **269**

IGOR ZORČIČ **270**
JOŽEF HORVAT **270**
BOJAN PODKRAJŠEK **271**
FRANC BREZNIK **272**

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OMEJEVANJU PORABE ALKOHOLA (ZOPA-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1829-VII **273**

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER **273**
BRANKO ZORMAN **273**
JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK **274**
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ **275**
MAG. BOJANA MURŠIČ **275**
MIHA KORDIŠ **276**
IVA DIMIC **277**
DR. BOJAN DOBOVŠEK **277**
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER **277**

12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **278**

MIHA KORDIŠ **279**
TOMAŽ LISEC **280**
DR. FRANC TRČEK **280**

17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **281**

DR. MATEJ T. VATOVEC **281**

19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **281**

2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **282**

39. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **282**

7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **282**

MIHA KORDIŠ **282**

11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **283**

24. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **283**

40. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **283**

41. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **283**

8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **283**

9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **283**

10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **284**

38. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **284**

16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **284**

18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **284**

DR. VINKO GORENAK 284

20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 284

21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 285

22. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 285

6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 285

DR. FRANC TRČEK 285

26. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 285

MAG. MATEJ TONIN 286
DR. FRANC TRČEK 286

42. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 286

15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 287

25. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 287

27. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 287

28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 287

4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 287

TOMAŽ GANTAR 287

30. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA ŠT. 15 O SPREMEMBAH KONVENCIJE O VARSTVU ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN (MPKVCP15), EPA 1249-VI 288

MAG. GORAN KLEMENČIČ 288

31. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MINAMATA O ŽIVEM SREBRU (MKMŽS), EPA 1427-VI 288

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK 288
JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK 289
MATJAŽ NEMEC 289

32. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN SVETOM MINISTROV BOSNE IN HERCEGOVINE O ZAPOSLOVANJU DRŽAVLJANOV BOSNE IN HERCEGOVINE V REPUBLIKI SLOVENIJI TER PROTOKOLA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH PROTOKOLA O IZVAJANJU SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN SVETOM MINISTROV BOSNE IN HERCEGOVINE O ZAPOSLOVANJU DRŽAVLJANOV BOSNE IN HERCEGOVINE V REPUBLIKI SLOVENIJI (BBHZD-A), EPA 589-VII 290

33. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN JAPONSKO O ODPRAVI DVOJNEGA OBDAVČEVANJA V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA TER PREPREČEVANJU

DAVČNIH UTAJ IN IZOGIBANJA DAVKOM, S PROTOKOLOM (BJPODO), EPA 975-VII 290

TILEN BOŽIČ 290

34. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI DODATNEGA PROTOKOLA H KONVENCIJI O POGODBI ZA MEDNARODNI CESTNI PREVOZ BLAGA (CMR) V ZVEZI Z ELEKTRONSKIM TOVORNIM LISTOM (MDPMCPB), EPA 1937-VII 291

35. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPREMEMB PROTOKOLA IZ LETA 1996, KI SPREMINJA KONVENCIJO O OMEJITVI ODGOVORNOSTI ZA POMORSKE TERJATVE, 1976 (MSPKOOPT), EPA 1951-VII 291

36. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O STRATEŠKEM PARTNERSTVU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER KANADO NA DRUGI STRANI (MEUCASP), EPA 1952-VII 291

DR. MATEJ T. VATOVEC 291

37. točka dnevnega reda: PREDLOG AKTA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI AKTA O NOTIFIKACIJI NASLEDSTVA GLEDE KONVENCIJ ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV IN KONVENCIJ, SPREJETIH V MEDNARODNI AGENCIJI ZA ATOMSKO ENERGIJO (MANKZN-C), EPA 1900-VII 292

47. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE 292

Predlog sklepa o imenovanju predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, EPA 1969-VII 292

DR. MITJA HORVAT 292
ANJA BAH ŽIBERT 292
FRANC BREZNIK 293

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV (ZOUTPI-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1877-VII 294

SAŠA TABAKOVIĆ 294
BRANKO ZORMAN 295
JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK 295
MAG. BOJANA MURŠIČ 296
MIHA KORDIŠ 297
JERNEJ VRTOVEC 297
JANJA SLUGA 298
NADA BRINOVŠEK 299
TOMAŽ GANTAR 299

29. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI (ZZDej-K), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1930-VII 300

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC 300
MIHA KORDIŠ 300
JERNEJ VRTOVEC 302
BRANKO ZORMAN 303

NADA BRINOVŠEK **304**
TOMAŽ GANTAR **307**
MAG. BOJANA MURŠIČ **308**
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR **309**
LUKA MESEC **310**
LJUDMILA NOVAK **312**
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER **313**
LJUDMILA NOVAK **316**
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER **316**
LJUDMILA NOVAK **317**
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER **317**
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER **317**
MARIJA BAČIČ **317**
MIHA KORDIŠ **318**
JOŽEF HORVAT **319**
JELKA GODEC **320**
ERIKA DEKLEVA **320**
MARUŠA ŠKOPAC **322**
JELKA GODEC **322**
DR. MITJA HORVAT **326**
JELKA GODEC **329**
NADA BRINOVŠEK **330**
BRANKO ZORMAN **330**
JELKA GODEC **331**
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC **332**
BRANKO ZORMAN **334**
JELKA GODEC **334**
MAG. ALENKA BRATUŠEK **335**

46. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S PROBLEMATIKO SLOVENSKEGA ZDRAVSTVA, EPA 1875-VII **336**

BRANKO ZORMAN **336**
JELKA GODEC **337**
DR. ANA MEDVED **339**
JERNEJ VRTOVEC **340**
MAG. ALENKA BRATUŠEK **341**
BRANKO ZORMAN **341**
NADA BRINOVŠEK **342**
TOMAŽ GANTAR **344**
MAG. BOJANA MURŠIČ **345**
MAG. BOJANA MURŠIČ **345**
JELKA GODEC **345**
MARIJAN POJBIČ **348**
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR **351**
EVA IRGL **352**
IRENA GROŠELJ KOŠNIK **354**
IVAN PRELOG **354**
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ **355**
JOŽE TANKO **356**
BRANKO ZORMAN **359**
JELKA GODEC **359**
BRANKO ZORMAN **362**
JELKA GODEC **362**
BRANKO ZORMAN **362**
JELKA GODEC **363**
BRANKO ZORMAN **363**
DR. ANA MEDVED **363**

JELKA GODEC **365**
ANJA BAH ŽIBERT **366**
DR. ANA MEDVED **367**

44. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VKLJUČITVIJO MLADIH V EKONOMSKO-SOCIALNI SVET, EPA 1874-VII **368**

MIRJAM BON KLANJŠČEK **368**
JANJA SLUGA **368**
MARIJAN POJBIČ **369**
UROŠ PRIKL **369**
MARIJA BAČIČ **370**
DR. MATEJ T. VATOVEC **370**
IVA DIMIC **371**

45. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAGOTOVITEV USTREZNEGA VARSTVA SOCIALNO OGROŽENIH POSAMEZNIKOV IN DRUŽIN PRED DELOŽACIJAMI, EPA 1884-VII. **371**

IRENA GROŠELJ KOŠNIK **372**
MARIJAN POJBIČ **372**
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR **373**
MARIJA BAČIČ **373**
DR. FRANC TRČEK **374**
IVA DIMIC **374**
MIRJAM BON KLANJŠČEK **375**

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1863-VII **375**

LJUDMILA NOVAK **375**
PETER POGAČAR **376**
MARIJAN POJBIČ **377**
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR **378**
MARIJA BAČIČ **378**
DR. MATEJ T. VATOVEC **379**
IVA DIMIC **379**
SAŠA TABAKOVIĆ **380**
SAŠA TABAKOVIĆ **381**
LJUDMILA NOVAK **382**
JERNEJ VRTOVEC **383**
ZVONKO LAH **384**
UROŠ PRIKL **386**
PETER POGAČAR **386**
LJUDMILA NOVAK **387**

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU (ZSV-G), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1716-VII **388**

ANDREJ ČUŠ **388**
UROŠ PRIKL **389**
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR **389**
MARIJA BAČIČ **390**
IVA DIMIC **390**
MIRJAM BON KLANJŠČEK **391**

MAG. TANJA CINK 391
ANJA BAH ŽIBERT 392

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VARNOSTI V ŽELEZNIŠKEM PROMETU (ZVZeIP-G), NUJNI POSTOPEK, EPA 1953-VII 392

IGOR ZORČIČ 392
MAG. KLEMEN POTISEK 393
ZVONKO LAH 393
MARJAN DOLINŠEK 393

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ROMSKI SKUPNOSTI V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZRomS-1A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1788-VII 394

MAG. DUŠAN VERBIČ 394
MATJAŽ HANŽEK 394
DR. MATEJ T. VATOVEC 395
ZVONKO LAH 396
ANITA KOLEŠA 396
ANJA BAH ŽIBERT 397
PETER VILFAN 398
MAG. BOJANA MURŠIČ 399

1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 399

JELKA GODEC 400
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC 400
JELKA GODEC 401
JELKA GODEC 401
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC 401
BORIS KOPRIVNIKAR 401
JELKA GODEC 402
LUKA MESEC 402
MAG. GORAN KLEMENČIČ 403
LUKA MESEC 404
MAG. GORAN KLEMENČIČ 404
DR. DRAGAN MATIĆ 404
ANTON PERŠAK 405
DR. DRAGAN MATIĆ 405
ANTON PERŠAK 406
NADA BRINOVŠEK 406
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC 406
NADA BRINOVŠEK 407
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC 407
LJUDMILA NOVAK 407
KARL VIKTOR ERJAVEC 408
LJUDMILA NOVAK 408
KARL VIKTOR ERJAVEC 409
LJUDMILA NOVAK 409
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR 409
DR. ANJA KOPAČ MRAK 410
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR 410
DR. ANJA KOPAČ MRAK 411
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR 411
SUZANA LEP ŠIMENKO 411
MAG. BOJANA MURŠIČ 412

EVA IRGL **412**
MAG. GORAN KLEMENČIČ **413**
EVA IRGL **413**
MAG. GORAN KLEMENČIČ **414**
ERIKA DEKLEVA **414**
ANDREJA KATIČ **414**
TOMAŽ LISEC **415**
DR. MATEJ T. VATOVEC **416**
ZDRAVKO POČIVALŠEK **416**
DR. MATEJ T. VATOVEC **417**
ZDRAVKO POČIVALŠEK **418**
DR. MATEJ T. VATOVEC **418**
JANJA SLUGA **418**
IRENA MAJCEN **418**
JANJA SLUGA **419**
IRENA MAJCEN **419**
IVA DIMIC **420**
IRENA MAJCEN **420**
IVA DIMIC **420**
IRENA MAJCEN **421**
IVA DIMIC **421**
BOJAN PODKRAJŠEK **421**
DR. PETER GAŠPERŠIČ **422**
BOJAN PODKRAJŠEK **422**
DR. PETER GAŠPERŠIČ **423**
BOJAN PODKRAJŠEK **423**
FRANC JURŠA **423**
DR. PETER GAŠPERŠIČ **423**
FRANC JURŠA **424**
DR. PETER GAŠPERŠIČ **424**
MIHA KORDIŠ **424**
DR. ANJA KOPAČ MRAK **425**
MIHA KORDIŠ **426**
DR. ANJA KOPAČ MRAK **426**
MIHA KORDIŠ **426**
MATJAŽ NEMEC **427**
KARL VIKTOR ERJAVEC **427**
MATJAŽ NEMEC **428**
KARL VIKTOR ERJAVEC **428**
DR. ANŽE LOGAR **428**
MAG. GORAN KLEMENČIČ **429**
DR. ANŽE LOGAR **430**
MAG. GORAN KLEMENČIČ **430**
MARKO FERLUGA **430**
DR. ANJA KOPAČ MRAK **431**
MARKO FERLUGA **432**
DR. ANJA KOPAČ MRAK **432**
DANIJEL KRIVEC **432**
GORAZD ŽMAVC **433**
DANIJEL KRIVEC **434**
GORAZD ŽMAVC **434**
PRIMOŽ HAINZ **434**
IRENA MAJCEN **434**
PRIMOŽ HAINZ **435**
IRENA MAJCEN **435**
MARIJA BAČIČ **436**
JAN ŠKOBERNE **436**
DR. PETER GAŠPERŠIČ **436**

JAN ŠKOBERNE **437**
DR. PETER GAŠPERŠIČ **437**
MARKO FERLUGA **437**
DR. PETER GAŠPERŠIČ **438**
LUKA MESEC **439**
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN **439**
LUKA MESEC **439**
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN **440**
LUKA MESEC **440**
ANDREJ ČUŠ **440**
MAG. GORAN KLEMENČIČ **441**
ANDREJ ČUŠ **442**
MAG. GORAN KLEMENČIČ **442**
MIHA KORDIŠ **442**
ANDREJA KATIČ **443**
MIHA KORDIŠ **443**
ANDREJA KATIČ **444**
MATJAŽ NEMEC **444**

5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **445**

29. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **445**

MIHA KORDIŠ **445**
NADA BRINOVŠEK **446**
BRANKO ZORMAN **446**
JERNEJ VRTOVEC **446**

46. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **446**

23. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **447**

13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **447**

3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **447**

14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **447**

MATJAŽ HANŽEK **447**

1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **448**

DANIJEL KRIVEC **448**
IGOR ZORČIČ **448**
BOJAN PODKRAJŠEK **448**
ZVONKO LAH **449**
JOŽE TANKO **449**
BOJAN PODKRAJŠEK **450**
MIHA KORDIŠ **450**
LUKA MESEC **451**

12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE **451**

MIHA KORDIŠ **451**

Državni zbor
VII. mandat

30. seja
22., 23., 24., 25., 26. in 30. maj 2017

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 22. maja 2017 ob 12.02.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 30. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: dr. Jasna Murgel, Violeta Tomić, gospa Suzana Lep Šimenko od 16. ure dalje, gospa Nada Brinovšek od 16. ure dalje, gospa Jelka Godec od 16.30 dalje, gospod Kamal Izidor Shaker, dr. László Göncz po 14. uri, gospod Franc Breznik, gospod Marijan Pojbič, gospod Matjaž Nemec od 20.30 dalje, mag. Matej Tonin od 20.30 dalje in dr. Franc Trček od 19.30 dalje.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice in ministre ter generalno sekretarko Vlade k 1. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Preden začnemo z nadaljevanjem seje, mi dovolite, da na kratko nagovorim Državni zbor ob 25. obletnici članstva Republike Slovenije v Organizaciji združenih narodov.

Spoštovani državljanke in državljani, cenjeni poslanke in poslanci, cenjeni predstavniki Vlade Republike Slovenije, gospe in gospodje!

V preteklih letih smo se z velikim veseljem in ponosom spominjali nekaterih prvih odločilnih korakov, ki smo jih pred zdaj že več kot četrt stoletja prehodili na naši strmi poti do lastne države, samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Med temi koraki ne smemo delati razlik, vsi so bili enako pomembni, in če bi kateri umanjkal, bi bila usoda naše države negotova. A s pogumom, znanjem, trdno voljo, predvsem pa neomajno željo po svobodni in demokratični družbi smo si priborili lasten prostor v Evropi in svetu.

Na današnji dan pred natanko 25 leti pa je sledila še krona procesa slovenske osamosvojitve. 22. maja 1992 je Republika Slovenija z Resolucijo Generalne skupščine Organizacije združenih narodov 46/236, ki je bila sprejeta soglasno, postala polnopravna članica daleč najbolj univerzalne mednarodne organizacije, članstvo v kateri predstavlja nenadomestljiv element državnosti, kot jo pojmujemo danes. Čeprav sta na isti dan v organizacijo vstopili tudi Bosna in Hercegovina ter Hrvaška, je bila Slovenija s kronološkega vidika postopkov znotraj OZN prva republika nekdanje skupne države, katere predstavniki so zasedli svoja nova mesta v Generalni skupščini. Čestitke Sloveniji so takrat prihajale z domala slehernega kotička sveta, pred zgradbo Združenih narodov v New Yorku pa je prvič zaplapolala tudi slovenska zastava. S temi simbolnimi dejanji in priznanjem Slovenije kot suverene in enakopravne države se je v mednarodnem okolju za nas pričelo novo obdobje izjemnih priložnosti ter še večje odgovornosti. A ta novi list v zgodovini naše samostojne države bi le stežka obrnili, če za vsemi potrebnimi dejanji ne bi stali izjemno spodobni in neutrudni diplomatski predstavniki. Zato ni presenetljivo, da 22. maj obeležujemo tudi kot dan slovenske diplomacije, dan veščine in umetnosti, ki so jih gojili že slovenski diplomatski predstavniki nekdanje SFR do Združenih narodov, od Jože Vilfana, do Ignaca Goloba, pa vse do diplomatk in diplomatov samostojne Republike Slovenije, ki so našo državo z velikimi napori umestili v jedro članic mednarodne skupnosti. S tem delom pa uspešno delujejo še danes.

Organizacija Združenih narodov je vzklila na pogorišču sveta, ki ga je porušila druga svetovna vojna. Naznanila je začetek novega obdobja svetovne zgodovine. Obdobja, v katerem naj bi v pogojih mednarodnega miru in varnosti na temelju spoštovanja temeljnih človekovih pravic ter s pomočjo globalne vladavine prava zmagala dobrobit slehernega človeka. Ustanovna listina OZN je postala ustava razvijajoče se svetovne družbe in v teh okvirih je Slovenija v zadnjih 25 letih pokazala in prispevala ogromno. Tik pred prelomom tisočletja, ko je na Balkanu še vedno odmevalo rožljanje orožja, smo se izkazali kot zrela in konstruktivna članica Varnostnega sveta. Že dvakrat smo postali članica Sveta Združenih

narodov za človekove pravice, ključnega foruma za globalno upravljanje vprašanj temeljnih človekovih pravic in svoboščin. Sprejeti smo bili v članstvo izvršilnih odborov Unicefa, Unesca, programa OZN za razvoj in še bi lahko naštevali. Naši strokovnjaki so bili že večkrat izvoljeni v odbore, ki nadzirajo izvajanje ključnih dokumentov o človekovih pravicah, ki so bili sprejeti pod okvirjem OZN. Že tretji mandat zapored pa imamo svojega predstavnika tudi v Komisiji za mednarodno pravo, ki skrbi za kodifikacijo in progresivni razvoj norm upravljanja mednarodnih odnosov. Ob vsem tem pa nikakor ne želim pozabiti tudi na številne Slovenke in Slovence, ki so kot mednarodni javni uslužbenci zasedli visoka mesta v sekretariatih in drugih organih institucij sistema Združenih narodov.

Spoštovane in spoštovani! Organizacija Združenih narodov še zdaleč ni popolna. Njena prešibka odzivnost na mnoge globalne izzive ter krizna žarišča, prepogosto pomanjkanje načelnosti ter očitki formalne nedemokratičnosti še zlasti znotraj Varnostnega sveta so mnogokrat upravičeni, a dejstvo je, da OZN predstavlja daleč najširši globalni forum, v katerem se v duhu danes še kako pomembnega multilateralizma sprejemajo odločitve, ki pomembno vplivajo na skupno prihodnost sveta in človeštva. Forum, v katerem prijatelji in nasprotniki sedejo za skupno mizo in v vrtincu prepletajočih se nacionalnih interesov iščejo ter velikokrat tudi najdejo skupne rešitve. In v tem vrtincu mora vztrajati tudi Slovenija odgovorno, solidarno in uspešno. S svojo zavzetostjo na področju kolektivne varnosti, varstva temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter trajnostnega razvoja smo postali spoštovana in ugledna članica organizacije. Slovenska zgodovina OZN je pestra in bogata, zato smo lahko in moramo biti danes nanjo tudi ponosni.

Državljankam in državljanom želim iskrene čestitke ob 25. obletnici članstva Republike Slovenije v Organizaciji Združenih narodov, našim diplomatkam in diplomatom pa ob dnevu slovenske diplomacije še veliko preudarnosti in uspehov v prihodnje. Hvala.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 30. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 12. maja 2017, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik posamezne točke z dnevnega reda oziroma predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Zboru predlagam, da je za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 82, proti nihče.

(Za je glasovalo 82.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 30. seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA – VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovniškem roku prejel pisne prijave 38 poslanskih vprašanj. V okviru te točke bo danes na tri poslanska vprašanja poslancev opozicije in vprašanje poslanke vladajoče koalicije odgovarjal predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar.

Ministrice in ministri bodo na poslanska vprašanja poslank in poslancev odgovarjali v petek, 26. 5. 2017. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj na katera v poslovniškem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na postavitev poslanskih vprašanj.

Postopkovno, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, predsednik Vlade, ministrski zbor, drage kolegice in kolegi!

Poslanska vprašanja, ustna predvsem, in poslanske pobude so zelo pomemben komunikacijski kanal med državljani, državljankami Republike Slovenije in med Vlado. To je zelo pomemben instrument, demokratični instrument še posebej za opozicijo. Dobili smo sicer pravočasno sporočilo, obvestilo, da kar sedem ministric in ministrov ne bo moglo danes odgovarjati na poslanska vprašanja zaradi odsotnosti. Mi razumemo odsotnost ministric in ministrov zaradi obveznosti na mednarodni ravni, zaradi bolezni itd. To, da so zdaj poslanska vprašanja ministricam in ministrom določena za ta petek, je sicer nek korak bližje poslancem, vendar s tem ne morem biti zadovoljen, gospod predsednik. Zato prosim, da se vendarle bolj spoštuje državni zbor, ki postavlja vlado, ki postavlja ministrice in ministre. Poglejte, danes mi niti ne vemo, kdo bo prisoten oziroma odsoten od ministric in ministrov v petek. Bila bi z vaše strani, gospod predsednik, zelo korektna gesta, če bi recimo poslancem in poslankam dovolili kljub določbi poslovnika, da poslanska vprašanja in pobude najavimo recimo do srede do 12. ure. Če sta minister in ministrica odsotna, je povsem normalno, da se poslanka in poslanec ne odloči, da najavi ustno poslansko vprašanje. In to se ni prvič zdaj v tem mandatu zgodilo. Zato res lepo prosim, in to je moj ključni predlog, da se do konca tega mandata, kdajkoli bo že konec, to nikoli več ne bi zgodilo. Sicer mi v opoziciji razumemo, da se nekako želi opozicijo eliminirati, da se ji nekako želi vzeti ta instrument, ki je po vseh svetovnih parlamentih, torej instrument poslanske pobude in poslanskega vprašanja, predvsem ustnega.

Upam, gospod predsednik, pričakujem, da boste ta moj proceduralni predlog tudi upoštevali in spoštovali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Upoštevali in spoštoval sem ga že s tem, da je bila na tej seji zadeva tako razporejena. In to je bil skupni dogovor tudi samega Kolegija. Vsekakor je prisotnost ministrov in ministric na točki poslanskih vprašanj res ena od bistvenih zadev. Zagotovljena mi je boljša prisotnost od tiste, ki bi bila danes glede najavljene odsotnosti. Zaradi tega smo se na Kolegiju odločiti tako, kot smo se odločili. Vsekakor sem do zdaj tako ravnal in tudi v prihodnosti bom ravnal tako, da bo ta institut ohranil svoj pomen, ki ga ima v parlamentarni demokraciji.
Zdaj pa res prehajamo na poslanska vprašanja.
Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsednik Vlade dr. Miro Cerar, vi ste v državi najbolj odgovorni za gospodarno ravnanje z denarjem, ne glede na to, za kakšno porabo gre. Država se vsakoletno nenehno zadolžuje in s tem ogroža finančno stabilnost v prihodnosti. Zato, spoštovani premier, vsi pričakujejo od vas vso skrbnost, da jo namenite porabi denarja, posebno pri največjih projektih, kjer gre za izjemno velike investicije.

Pa naj grem k projektu drugi tir. Vsi razumemo nujnost in potrebnost izgradnje drugega tira, vendar nikakor ne na tak način, kot ste se ga lotili v vladni koaliciji. Najprej ste ustanovili družbo 2TDK za izgradnjo drugega tira in na račun položili 200 milijonov evrov brez kakršnihkoli osnovnih parametrov, ki bi zasnovali nek okvir poteka izgradnje, ni bilo sprejetega nobenega investicijskega programa, ni izdelana PZI tehnična dokumentacija, na kateri bi bilo moč podati ceno projekta in na koncu tudi vaši pomisleki o tehnični rešitvi.
Nadalje ste z glasovalno večino sprejeli zakon, ki tej novoustanovljeni družbi podeljuje koncesijo za 45 let in jo razbremenjuje kakršnekoli odgovornosti za celoten koncesijski čas. Prav na daleč se vidi, da zakon daje, da ne rečem načrtovano pravno podlago za finančno mahinacijo na tem projektu, kot je izgradnja drugega tira na odseku Divača-Koper, da se konkreten, iz vašega zakona, plačilo za dosegljivost, ki ji namenjate 30 do 40 milijonov na leto je v razponu od milijarde 350 milijonov do milijarde 800. Razlika je 450 milijonov. Pa tu ne govorim o nepredvidenih delih, ampak je to upoštevano že v osnovni ceni.
Zato vas sprašujem:
Zakaj niste obdelali še ostalih variant?
Zakaj niste izbrane variante obdelali … / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovani poslanec Žnidar.

Najprej naj povem, da že trditve, ki jih postavljate ob vašem vprašanju, v marsičem ne zdržijo. Vi pravite, država se zadolžuje vsako leto. Naša vlada je ustavila trend naraščanja javnega dolga. Če se kaj zadolžujemo v zadnjih letih, se samo zato, da reprogramiramo dolg, da znižujemo obresti. To se pravi, če pogledamo, se je javni dolg ustavil, se ne zvišuje več, mi pa reprogramiramo ta dolg tako, da celo plačujemo vsako leto bistveno manj obresti kot prej. Se pravi, ta država po to vlado je konsolidirala javne finance in se trudi zmanjševati javni dolg in normalno voditi te finance, tako da smo skrben gospodar.
Zaustaviti porabo javnega denarja, seveda, zato pa smo zastavili takšno finančno konstrukcijo, da se bo drugi tir gradil deloma iz proračunskih sredstev, vendar ne tako, da bomo prekomerno obremenili naše davkoplačevalce, ampak bodo prispevali zraven, kot ste sami omenili, tisti deležniki, ki bodo imeli od tega največjo korist. Poleg tega gremo v pridobivanje nepovratnih evropskih sredstev, gremo v vložek zalednih držav in gremo v posojilo Evropske investicijske banke. Ta kombinacija pomeni, da bomo minimalno, kolikor je možno to zminimalizirati, obremenili ravno naše davkoplačevalce in s tem izvedli nek projekt, za katerega se 20 let govori, kako zelo je nujen, vsi govorite, bi ga radi imeli, bi ga radi imeli, sedaj ko ga pa hočemo izvesti, ste pa vsi proti in spet polena pod noge, sedaj pa ni to dobro, ono dobro. Naj poudarim, da ta projekt podpira Evropska komisija. Ta projekt podpira, ker bo dala tudi na voljo kredit, zato zahteva zelo jasno shemo projekta, Evropska investicijska banka. Ta projekt podpira Agencija Jaspers, ki ga je tehnično preverila z vseh vidikov. To so vse mednarodne institucije, ki so še kako stroge do Slovenije, kadar delamo kaj narobe. Ta projekt podpira pet držav, štiri zaledne in še Španija. Za ta projekt smo v stalnem sodelovanju z Računskim sodiščem, s Komisijo za preprečevanje korupcije in z organizacijo Transparency International, ki se bori proti korupciji. Ta projekt je povsem transparenten, javno predstavljen in zato smo šli v sprejetje zakona, da bo popolnoma jasno, kako bo izgledala shema financiranja in vsa ta ključna dejanja, da pridemo do njega. Nobenega prikrivanja, nobenih zakulisnih iger, kar se je dogajalo mnogokrat v preteklosti. Zato sem presenečen, da se nekateri skrivate celo sedaj za to referendumsko pobudo gospoda Vilija Kovačiča kot neke civilne iniciative, zadaj pa se dogaja vse drugo, nek politični scenarij, ki ima samo eden namen: drugi tir potegniti v zgodbo politične kampanje. Drugi tir je prepomemben za Slovenijo, da bi ga obravnavali kot del politične igre. Drugi tir bo omogočil Sloveniji, da postane pomembna, da Luka Koper ostane in postane še bolj pomemben transportni vstop v srednjo, vzhodno in severno Evropo. To bo Slovenijo ohranilo na svetovnem, ne samo evropskem transportnem zemljevidu. To bo v korist tudi Luki Koper, njenim zaposlenim in vsem ostalim, ki

bodo lahko povečevali pretovor in bili tako konkurenčni italijanskim lukam, ki samo čakajo, da ta projekt ustavimo, kot bi si morda želeli vi ali kdo drug, da bi potem Luka Koper zamrla, da bi ostali neko slepo črevo v tem delu Evrope. Korist je koristen za naše železnice, za nekatera naša podjetja, ima pa to širšo evropsko dimenzijo. Slovenija se s tem projektom umešča res na svetovni transportni zemljevid.

Naj ponovim, kar sem že večkrat povedal. Ne samo da je projekt transparenten, ne samo da je ravno zato bil sprejet zakon, da bo popolnoma jasno, kaj počnemo, ne samo da sodelujemo z vsemi deležniki, ki sem jih omenil, tudi s KPK, z Računskim sodiščem, Evropsko komisijo itd. Pogovarjamo se tudi z vsemi deležniki, s civilnimi iniciativami, z Luko Koper, z železnicami in tudi tukaj pred vami pred javnostjo vedno podajamo odgovore na vsa vprašanja, tako glede finančne konstrukcije kot glede pomena tega projekta. Ta projekt Slovenija potrebuje, ne gre za Vlado, to je za Slovenijo, za njeno prihodnost. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani premier, v gradbeništvu se bo težko razumelo oziroma lahko bi se vsaj v tistem segmentu, da bi odgovorili na moja vprašanja. To pa je, bi rekel, neka vaša splošna razprava.

Sedaj grem pa jaz na vaše področje. Matematika, enostavna matematika, ki je povzeta iz vašega zakona, iz vašega predloga. Letno plačilo za dosegljivost v razponu od 30 milijonov do 40 milijonov. Če vzamemo 30 milijonov, je cena enega tira 50 milijonov na kilometer, kar dobimo po tem vašem projektu. Če vzamemo maksimalno zgornjo mejo, ki jo navajate v zakonu, vneseno v zakon, 40 milijon, je cena enega tira 67 milijonov na kilometer. Gospod premier, malo matematike.

Ali ne bi mi s tem denarjem lahko zgradili dva tira?

Prosim odgovorite na to vprašanje.

Da nadalje ne govorim o tehnični rešitvi strokovne skupine, ki je dala predlog na mizo z ocenjeno vrednostjo 800 milijonov. Ta pa je za 550 milijonov cenejša od vaše najnižje cene, ki jo vi postavljate. Z zakonom postavljate ceno projekta, ne s PZI tehnično dokumentacijo. Razlika je 550 milijonov.

Jaz bi rekel, da je povsem logično, da se v tem trenutku zbirajo referendumski podpisi in jaz verjamem, da državljani ne bodo več podpirali negospodarnega trošenja javnega denarja. In tudi v Slovenski demokratski stranki se ne skrivamo za referendumom. Jasno povemo, da za takšno trošenje javnega denarja absolutno nismo.

Spoštovani premier, prosim povejte mi:

Kaj boste storili, če referendum ne uspe … /izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Ker imam samo dve do tri minute, bom na kratko povedal, da številne vaše strokovne ugotovitve absolutno ne držijo. Naj samo povem, da že ta, ki se stalno pojavlja v javnosti, ki jo plasirate, da naj bi bil en kilometer proge 50 milijonov evrov, je popolnoma zavajajoč. Tukaj imam strokovne podatke, ampak naj samo povem, da je strošek na en kilometer okoli 27 milijonov evrov po sedanjih izračunih. Ampak o tem se bo še čas pogovarjati na drugih forumih. Tu v Državnem zboru sedaj ni možno iti v neke strokovne analize. Bi pa rekel takole. Projekt je bil velikokrat ovrednoten s strani stroke, tudi naša vlada ga je dala še enkrat, za vsak slučaj ovrednotiti strokovnim forumom. Kot veste, teren je težak, proga je zahtevna. Iz teh ovrednotenj izhajam, strokovnih, ne kar iz tistih, ki jih lahko kar nekdo javno pove. Tudi jaz lahko javno rečem, vsak projekt je možno izpeljati po polovični ceni. To enostavno v tem primeru ne drži. Če Evropska komisija, če agencija Jaspers, če vse zaledne države, ki budno spremljajo ta projekt, in vsi ostali soglašajo z našimi ocenami, vedo, za kaj gre, če naše Računsko sodišče, KPK in druga institucije pri tem sodeluje, potem mislim, da je dovolj jasno, da tu nikoli nismo nič skrivali in da je stvar transparentna.

Ko pa vi pravite, da neracionalno trošimo javni denar, pa resnično ne vem, kako sploh lahko to rečete. Naša vlada, vi ste klicali trojko, ko smo mi prišli na oblast in smo to državo potegnili iz krize … / nemir v dvorani./ Ja, seveda je bilo tako… / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina prosim!

DR. MIROSLAV CERAR: Ja, tako je bilo, spomnite se … / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina prosim!

DR. MIROSLAV CERAR: Vi ste rekli, da ne bomo zmožni. Mi smo finančno konsolidirali državo, ki je imela velik proračunski primanjkljaj. Mi smo uredili javne finance, zato pa lahko sedaj normalno dihamo, zato pa lahko gospodarstvo normalno deluje, ker lahko tudi država normalno investira, ker lahko normalno podpira ta okolja in ker smo v tujini priznani kot partner. Zato tudi hodijo v Slovenijo tuje investicije. In takšna zavajanja, da mi neracionalno ravnamo z državnim denarjem, to enostavno ne stoji, ne morete niti dokazati, niti … Ne vem, kako lahko sploh kaj takšnega rečete. / Smeh v dvorani/ Se pa smejite lahko, ja. S tem po navadi prikrivate zadrego, o kateri bo treba tudi kdaj spregovoriti, ampak danes ni čas za to.

Jaz vam samo zagotavljam, da ta projekt drugi tir, to sedaj govorim bolj državljanom, ker vi se itak na podatke požvižgate, je preverjen, je strokovno utemeljen in transparenten. Zato smo šli v sprejetje zakona, zato o vsaki stvari javno razpravljamo in bomo tudi v prihodnjih dneh, tednih in mesecih. In verjamem, da je to projekt, ki ga Slovenija še kako potrebuje. In tukaj in zdaj se moramo o njem odločiti. Če zamudimo še eno leto, bomo imeli državo, Luko Koper kmalu v nekonkurenčne stanju in potem bo prepozno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo za utemeljitev, da na naslednji seji želite razpravo o odgovoru predsednika Vlade.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Spoštovani premier, sedaj sem se pa postavil na vašo matematiko. 27 kilometrov krat 27 milijonov je 750 milijonov. Zakaj potem v zakon vnašate najnižjo vrednost milijardo 350? Zdaj ne vem, zgleda, da tudi v matematiki v Sloveniji ne bomo več na istem imenovalcem. Ustanovili ste družbo 2TDK za izgradnjo 27 kilometrov neke državne investicije. To je nepotrebno. Investicijo bi lahko vodil državni DRI ali pa državne železnice. Nepotreben je tudi poseben zakon, ki za 27 kilometrov daje vso pravico in brez kakršnekoli odgovornosti koncesionarju. Posebno nedopustna je pa, jaz bi temu rekel, finančna elastika v razponu 450 milijonov. Ja, ali bo 30 milijonov na leto ali pa bo 40 za čas celotne koncesije.

Spoštovani premier, če bi že lansko jesen prisluhnili stroki, ki je prišla z novim predlogom, bi lahko danes imeli na mizi njihovo preveritev. Njihova preveritev je cenejša za 550 milijonov in bi danes vsi lahko ugotavljali, ali je njihov predlog dober ali ta njihova številka drži ali ne. Tega niste naredili, tega se niste lotili. Spoštovani premier, če bi lani prisluhnili opozicijski SDS, ko smo na mizo položili dva predloga zakona, najprej zakon o izgradnji prometne infrastrukture, kjer je bila prva prioriteta izgradnje drugega tira, in zakon o zagotavljanju namenskih sredstev, ki prinašajo letno v višini 500 milijonov, spoštovani premier, danes z drugim tirom ne bi imeli takšnih težav, kot jih imate sedaj. Tudi vi danes nimate niti približne ocene vrednosti, ker niste počakali, hiteli ste s hitenjem sprejemanja zakona, niste počakali, da bi bila izdelana PZI tehnična dokumentacija, narejeni popisi in da bi lahko natančno ovrednotili investicijo. Ne, vi ste pohiteli in ste z zakonom dali vrednost tej investiciji, ne pa tehnični dokumentaciji. To je unikum. To še do zdaj ni bilo na nobenem investicijskem projektu. Jaz takega investicijskega projekta ne poznam, ki bi mu vrednost določal zakon, ne pa investicijska izvedbena tehnična dokumentacija.

Ker vaši odgovori niso podali nobene rešitve k izboljšanem, gospodarnejšem prestopu izgradnje drugega tira, predlagam razpravo o odgovoru predsednika Vlade.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Ljubo Žnidar, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil v okviru glasovanj v torek, 30. 5. 2017, oziroma v sredo, 31. 5. 2017.

Dr. Franc Trček, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem skupaj, še zlasti predsedniku Vlade, ustavnemu pravniku, rednemu profesorju dr. Miru Cerarju.

Nedolgo nazaj je dobesedno v javnost ušla delovna različica novega zakona o Sovi, Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji. Vsi tisti, ki se ali so se profesionalno ukvarjali s to dejavnostjo, vsi tisti, ki so bili člani Komisije za nadzor varnostno-obveščevalnih služb, novinarji, večina sedanjih članov komisije, smo bili ob predlogu, ki smo ga videli v javnosti, blago rečeno osupli. Zakaj? Zato ker gre za nek protiustaven nabor mokrih želja. Neka zgodba gre celo tako, da tega niti ni napisala toliko naša varnostno-obveščevalna služba, ampak vaš svetovalec za nacionalno varnost. Pobegli predlog zakona, špekulira se tudi, da je dobesedno prišel v javnost zaradi nekega trenja pri oblikovanju tega predloga med resornim Ministrstvom za pravosodje in vašim svetovalcem, je blago rečeno, izhajajoč iz Ustave Republike Slovenije, škandalozen. Ne le, da je protiustaven v 36. členu, ne le da je protiustaven v 21. členu, protiustaven je že v prvih treh členih. Mi imamo res težave s temi službami, pa lahko gremo nazaj do Depale vasi, pa pridemo do arbitraže, ampak to ni izgovor, da se na takšen način po tiho, na skrivaj v bistvu piše tovrstna zakonodaja skoraj na način a la carte. V številnih elementih je ta predlog zakona celo bolj radikalen kot Patriot Act Združenih držav Amerike brez ustreznega nadzora. Tako parlamentarnega kot nekih predlogov, ki so bili v preteklosti o neki intermediarni skupini, ki naj bi bila dejansko med parlamentom in temi službami. Jaz sem celo nekako prosil predsednika Državnega zbora in podpredsednika vaše stranke, da se do tega opredeli, ampak je nekako rekel »ja, gre še za neko zgodnjo delavno verzijo«.

In res bi rad, predsednik Vlade, da nam nekako pojasnite takšen škandalozen predlog, ki nas je v bistvu vse osupnil. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miroslav Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovani poslanec Trček.

Najprej naj povem nekaj temeljnih dejstev. Sedanja ureditev delovanja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, tako imenovane Sove, izhaja iz leta 1999 in je zastarela. V tistem času je bila ustrezna v takratnih družbenih razmerjih, vendar pa se je zdaj s spremembo časa izkazalo, tudi napredek tehnologije je ogromen, soočeni smo z grožnjami, s katerimi takrat nismo bili, kot je denimo terorizem in podobno, da je ta ureditev zastarela. Zato je prišlo na Svetu za nacionalno varnost, torej to ni bila neka parcialna odločitev, ampak je prišlo na Svetu za nacionalno varnost kot odgovor na teroristične grožnje do odločitve, da je treba zaradi spremenjenih okoliščin, ki jih pomemben razvoj tehnologije terja, ki jih terjajo varnostne grožnje, ki jih terja tudi sodna praksa Evropskega sodišča, da je treba zaradi tega posodobiti zakonodajo z varnostnega področja, torej celotno zakonodajo s tega področja, vključno z zakonom o Sovi, o čemer zdaj govorimo, govorimo o tem področju. In tukaj seveda poteka neka razprava, ki je jaz niti ne spremljam ta hip, ker poteka med uradniškim delom ministrstev, poteka na strokovni ravni. Tukaj so udeleženi Policija, MNZ, Sova, Ministrstvo za obrambo, Služba Vlade za zakonodajo, Ministrstvo za pravosodje in potem verjetno še določeni strokovnjaki. Tukaj so se pripravila na delovnostrokovni ravni neka delovna gradiva, osnutki, ki so očitno res zaokrožili tudi po spletu v izmenjavi, in očitno je nekaj od teh osnutkov prišlo tudi v javnost. Jaz vas moram lepo prositi, da razumete, da resnično bi bilo nesmiselno in neprimerno, če bi predsednik Vlade ali že minister na nek način komentiral neke delovne osnutke, ki sploh niso bili namenjeni javnosti. Očitno jih je nekdo dal v javnost, ne glede na to, ali je vsebina v njih sporna, kajti v teh fazah se izmenjujejo različne ideje. Lahko je tudi nekdo provokativen in da kakšno idejo. Dejstvo je, da tisti osnutek, ki ste ga vi videli, gre za neko od starejših verzij, ki ne predstavlja niti predloga osnutka sprememb zakona, kaj šele neko končno verzijo novelacije. Poudarjam, o tem potekajo še razprave na strokovno-uradniški ravni in šele potem, ko bodo rešitve dovolj sprejemljive za navedena ministrstva in strokovne službe, bodo sploh prišle v razpravo naprej. Načrtovano je, da bo strokovni osnutek pripravljen predvidoma do poletja 2017, se pravi, do letos poleti. Šele takrat bo s strani Ministrstva za pravosodje, ki je za to pristojno, podvržen javni in širši strokovni razpravo. Torej ta osnutek bo šel v javnost, bo žel v širšo razpravo. Šele takrat bomo lahko govorili o uradnem predlogu, ki pa še niti ne bo predlog zakona, ki ga mora kasneje Vlada predlagati Državnemu zboru. Skratka, tukaj je še veliko faz in jaz vam lahko samo nekaj zagotovim kot predsednik Vlade, to pa z vso odgovornostjo, tako kot v vsakem podobnem primeru, nikoli nisem in ne bom dovolil, da bi prišlo že na Vlado, kaj šele, da bi Vlada pošiljala v Državni zbor, kakršnakoli gradiva, za katero bi pristojne službe, strokovnjaki ugotovili, da so protiustavna ali nezakonita. Takšne prakse pač ni in ne sme biti. Omenili ste, da sem bil prej ustavni pravnik. Seveda se zato še toliko bolj zavedam, da nobena rešitev bodočega zakona o Sovi, o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji ne sme biti neustavna ali v neskladju z zakonskim sistemom, kajti to bi pomenilo lahko največjo zlorabo človekovih pravic. Jaz proti takim možnostim za zlorabo ali uporabo zoper človeka, njegove pravice vedno odločno nastopam in zato bom tako ravnal tudi v prihodnje.

Ko bo zadeva prišla ven iz teh diskusijskih krogov, ko bo prišla na raven strokovnega gradiva, ponavljam, bo javno razgrnjen, dan na razpolago celotni javnosti, strokovni in politični. Šele takrat bo tudi Vlada dobila pripombe, ki jih bo upoštevala, najprej ministrstvo in potem Vlada, ko bomo pripravili predlog zakona in ga, verjamem, v dobri obliki, v kvalitetni verziji kasneje poslali vam poslancem v Državni zbor, da boste o njem odločali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Franc Trček imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Če sem prav razumel gospoda Cerarja, se strinjava vsaj o tem, da ta osnutek zakona v številnih točkah, zlasti po 20., po 24. členu zelo poskuša omejevati in zlorabljati človekove pravice. Ob nekih deležnikih, ki verjetno niso v sestavi varnostno-obveščevalnih služb in ministrstev, je pri pisanju tega sodeloval že omenjeni gospod in so sodelovali tudi ljudje iz izvršilne oblasti. Urednik Sobotne priloge je to celo poimenoval kot lep prikaz in pokaz mentalitete te vlade in izvršilne oblasti.

Zato bi bilo moje podvprašanje, gospod Cerar:

Ali boste odpustili te vaše svetovalce, te ljudi?

Nekako po tem ste se iz vladne strani vlekli ven in ste rekli nekaj takšnega: Postavili, spravili ga bomo v ustavne okvire. Zame kot za ustavnega patriota je nepojmljivo, da bi bila to prva verzija, prva misel kogarkoli, ki to piše na takšen način, kot je prišla v javnost. Če smo mi ustavnopravna demokracija je to izhodišče. To, kar je predstavljeno in ta osnutek, ki je dejansko prišel v javnost, je, blago rečeno, nevaren. Tak, kot je, nas preveč spominja na neke totalitarizme, katerih del se vsaj spomnimo nekateri, ki smo stari 50 ali več, nas celo bolj spominja na neke totalitarizme, ki so bili še malo hujši od totalitarizma, v katerem smo nekateri živeli. V tem svojstvu je ta predlog škandalozen, nedopusten in nevaren.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Spoštovani gospod poslanec, sva že ugotovila, da se v nekaterih zadevah popolnoma strinjava. Upam, da se tu vsi strinjamo v tem, da nobena rešitev, ki je neustavna ali nezakonita, ne sme priti v pravni sistem, še najmanj pa takšna, ki bi to počela, uveljavljala nezakonitosti ali neustavne rešitve na področju varnostnega preverjanja državljanov ali kogarkoli. To je povsem nesprejemljivo. Naj zelo jasno povem, da imam vsa zagotovila, da moj svatovalec za nacionalno varnost, ki je dejansko koordinator tega procesa, ni nosilec teh sprememb. Tako da ni on tisti, ki bi bilo treba nanj naslavljati to kritiko. Do teh nekih idej, rešitev je očitno prišlo, če je prišlo na posameznih ministrstvih v nekih uradniško-strokovnih krogih. Težko bi seveda rekel strokovnih, če gre za neke predloge, ki so neustavni. Ampak sami veste, v iskanju rešitev se pojavljajo včasih razne ideje. Do teh v taki razpravi prihaja. Jaz jih ne branim. Vsako rešitev, ki ogroža človekove pravice, integriteto posameznika, ustavne vrednote, absolutno zavračam. Zato sem prepričan, da niti tiste naslednje faze, ki je še daleč od tega, da bi stvar sploh prišla v uradni dokument ministrstva, kaj šele vlade, ne bo ugledala takšna rešitev luč sveta, kajti zagotovo jo bo že stroka, tudi pristojni organi jo bodo zavrnili. Prepričan sem, da ko bo zakon v širši strokovni in javni razpravi, bo vseboval takšne rešitve, ki bodo skladne z ustavnim redom in ki ne bodo sporne. Skrb za to, da bi pa kdo deloval protiustavno, nezakonito, je pa vedno na mestu in zato je prav, da se pogovarjamo, da takšne rešitve v kali zatremo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Franc Trček, imate besedo za postopkovni predlog, da se na naslednji seji opravil razprava o odgovoru predsednika Vlade.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Glejte, jaz sem zdaj, ne morem drugega reči, dobesedno zgrožen. Koordinator, ki bi moral to koordinirati, kot je rekel predsednik Vlade, v bistvu ni odgovoren. To je nastajalo v nekih krogih, ki se očitno požvižgajo na dejstvo, da v tej družbi in državi izhajamo iz ustave. Mi imamo že zdaj ustavno sporno delovanje, na kar se je že opozarjalo, Sove. Na primer na področju vdiranja v komunikacije, elektronsko pošto, navadno pošto, imamo veliko problematiko z IMSI-catcherji, ki jih imajo varnostno-obveščevalne službe, ki jih ima tudi policija, pa so se nekaj let delali, da jih nimajo, da jih ne uporabljajo, da jih v kleteh skrivajo. Imamo tudi odločbo in stališče Evropskega sodišča za človekove pravice, kar gotovo veste še boljše kot jaz, gospod Cerar, da so v Evropi nesprejemljive prakse delovanja tovrstnih služb na način, ki mu rečemo amerikanizacija. In ta osnutek, ki je prišel ven, je dobesedno točno to, množično šarenje po naši zasebnosti, po naših privatnih življenjih, do katerih imamo pravico. A veste, v tej slovenski politiki se nekateri radi družite z gospodom Orbanom. Dosti bolj primerno bi bilo, če bi brali Petra Esterhazya, če bi brali starega dobrega Georga Conrada, če bi brali Krasznahorkaija, ki so cele opuse zgradili in zelo kvalitetno opisali, kaj tovrstni totalitarizmi pomenijo in kakšna nevarnost dejansko je to. Jaz od vas, gospod predsednik Vlade, bi najmanj pričakoval, da preučite, kako sploh takšni nevarni protiustavni zmazki lahko nastanejo, ker to so dejansko pisanja bolnega uma, ne morem drugega reči. In izhajajoč iz tega bi morali nemudoma odstaviti koordinatorja. Boli me tudi, da razen kolega Tonina in mene noben skoraj ni problematiziral tega dejstva, češ, saj to je nekaj, se bo že nekako poštimalo. Gospod Gorenak se je še nekaj oglasil, se opravičujem gospod Gorenak.

Skratka, neka zadeva, kot dobro, prosto ko pasulj. Tega je bilo v tej družbi preveč. Res je, da imamo očitno veliko nezadovoljstvo v teh strukturah. Res je, da se moramo nekako prilagoditi času. Ampak takšen način, kot se ubira, v bistvu takšen osnutek dokumenta, kot je prišel v javnost, je grozljiv. In tudi zaradi tega je nujno, da o tem opravimo javno razpravo. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v okviru glasovanj v torek, 30. 5. 2017, oziroma v sredo 31. 5. 2017.

Mag. Matej Tonin imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane poslanke in poslanci, dober dan. Predsednik Vlade, ministrice in ministri!

Očitno se nekaj dogaja. Na Hrvaškem se kaže neverjetna nervoza, Hrvati so nas začeli tožariti v vseh mogočih evropskih institucijah, začeli so se pritoževati tudi zaradi prepovedi koncerta Thompsona in dogajati so se začele čudne stvari na meji. Če si natančno preberemo 10. člen Arbitražnega sporazuma, je jasno, da naj bi se obe državi, tako Slovenija kot tudi Hrvaška vzdržali vseh dejanj, ki morebiti lahko še dodatno zaostrijo ta mejni spor med obema državama. Konkretno. 11. maja ob 10.41 uri plovilo hrvaške policije vpluje v slovensko teritorialno morje in v slovenskem teritorialnem morju agresivno manevrira. 4. maja ob 12. 29. uri predstavnik hrvaške države ovira Joško Jorasu, da si zagotovi dostop do pitne vode, ki je ustavno zagotovljena pravica. Ne pozabite, nedavno je bila v tem parlamentu sprejeta dopolnitev ustave, ki slovenskim državljanom zagotavlja pitno vodo. Jasno je, vsaj po naši oceni, da Hrvaška krši 10. člen Arbitražnega sporazuma. Glede na to, da lahko rečemo, da v

skladu s Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, da je celoten Piranski zaliv slovenski in da je tudi zaselek Mlini slovenski.

Predsednik Vlade, sprašujem vas:

Kaj boste storili, da bodo slovenski ribiči lahko neovirano lovili v slovenskem teritorialnem morju?

Kaj boste storili, da si bodo slovenski državljani na ozemlju Republike Slovenije lahko zagotovili pitno vodo?

Zanima me tudi:

Ali ste obvestili arbitražno sodišče, da Hrvaška očitno krši 10. člen, ker je arbitražno sodišče pooblaščeno, da odredi začasne ukrepe za ohranitev sedanjega stanja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Naj tudi jaz začnem z arbitražnim sporazumom. Tu piše, da se pogodbenici, torej obe pogodbenici, tudi Slovenija, ne samo Hrvaška, morata vzdržati vseh dejanj ali izjav, ki bi lahko spor še zaostrili ali pa ogrozili delo arbitražnega sodišča. Vi veste, spoštovani poslanec Tonin, da si Slovenija prizadeva, da bi ta člen spoštovala. Tako tudi Vlada na prvem mestu. Zato takšna razprava tukaj pred javnostjo ne koristi nikomur, tudi ne Sloveniji. Boste tudi razumeli, da sem zato zelo omejen pri tem odgovoru. Mi po javnih informacijah lahko zanesljivo letos pričakujemo razsodbo, morda že v prihajajočih nekaj mesecih. In zdaj vsaka razprava, ki bi na naši strani sprožala neke, bi rekel, verbalne ali druge konflikte, neka napeta razmerja, bi bila škodljiva in mi bi bili zanjo odgovorni in na to bi bilo arbitražno sodišče seveda pozorno. Zato smo pri vseh teh zadevah zelo previdni, zadržani, seveda pa izvajamo vse naloge, ki jih Vlada in država morajo izvajati.

V okviru incidentov na morju, s katerimi se soočamo že dolgo in žal niso tako redki, gre večinoma za primere, ko poskuša hrvaška policija izvajati nadzor nad slovenskimi ribiškimi plovili, ki so opremljena s tako imenovanim AES sistemom in jih zato zazna hrvaški nadzorni center v Splitu. Vedno v takem primeru na slovenski strani v okviru svojih pristojnosti ukrepata slovenska policija in ribiška inšpekcija. Naše pristojno ministrstvo vsak tak stik, ali recimo temu tudi morebitno incident, absolutno zabeleži in o njem obvešča tudi arbitražno sodišče, pri čemer Slovenija pazi, da incidentov ne povzroča in da se na njih ne odziva tako, da bi jih stopnjevala. Do tega incidenta, ki je nastal 11. maja 2017, ko sta dejansko bili v dogodku udeleženi dve plovili hrvaške policije, slovenska ribiška ladja in plovilo slovenske policije, so naši organi ukrepali zelo odgovorno v skladu s svojimi pristojnostmi, vendar nikakor ne tako, da bi kakorkoli povzročali kakšen incident, napeto stanje. Posadka slovenske policije je obe plovili hrvaške policije opozorila, da se nahajata v območju nadzora slovenske policije. Dejansko je potem prišlo do nekih manevrov, vendar nikakor ne do neposrednega stika ali trka ali kaj podobnega in potem sta hrvaški plovili območje zapustili. In to je tudi vse, kar lahko o tem dogodku v skladu z uvodom, ki sem ga podal, povem.

Enako se zavedamo stiske gospoda Jožka Jorasa. Gre pa za območje, na katerega ste opozorili, ki je vezan na dostop do pitne vode za gospoda Jorasa, ki je po našem prepričanju slovensko ozemlje, državno območje, vendar pa je hkrati tudi predmet arbitraže. Zato moramo pri vseh teh pristojnostih, ki jih tukaj izvajamo, ravnati strogo v skladu z duhom in črko arbitražnega sporazuma, tako da vam zagotavljam, da naši organi so tu aktivni in bodo, vendar do tiste meje in na tisti način, ki nam ga še dovoljuje arbitražni sporazum.

Sicer pa Slovenija spoštuje arbitražni sporazum in predaleč smo prišli, da bi zdaj, ko že pričakujemo to razsodbo, s kakšnim nepremišljenim dejanjem ali besedo ogrozili potek tega procesa in to, da sodišče izda dokončno odločbo, da se ta spor končno reši po pravni poti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik Vlade! Prepričan sem, da je Republika Slovenija dolžna izvajati oblast oziroma nadzor nad celotnim teritorijem Republike Slovenije. Kljub temu da smo mi v fazi razsojanja arbitražnega sodišča, se Slovenija ne sme odpovedati niti milimetru svojega teritorija, ki ga je nadzorovala 25. junija 1991. Kolikor je meni poznano iz zgodovine, ne poznam niti enega primera incidenta v Piranskem zalivu, ki bi ga zakrivili slovenski ribiči ali slovenski organi, vendar to ves čas kontinuirano počnejo Hrvati preko umaških ribičev oziroma zdaj s pomočjo policijskih plovil. Mislim, da poskušajo udejanjati politiko izvršenih dejstev. Jaz ne trdim, da bi se Slovenija morala odzivati z incidenti, ampak da bi morala jasno povedati, kje je naš teritorij in kaj mi štejemo, da je bilo 25. junija 1991 naše.

In še ena zadeva glede odnosa do slovenskih državljanov na slovenskem teritoriju. Konkretno kako stvari izgledajo. Gospodu Jorasu je Slovenija poslala odločbo za davek na nepremičnine. Ker je njegova nepremičnina ocenjena na 508 tisoč evrov, je dobil davek tisoč 271 evrov, ki mu ga je ta država odmerila. Se pravi, ta država od njega hoče imeti pobrane davke, hkrati mu pa ne zagotovi vsega potrebnega, da bi lahko do pitne vode prišel, in to kljub temu, da ima, A – soglasje Rižanskega vodovoda, B – soglasje Občine Piran, pod katero tudi to območje spada. Moje mnenje je, če od državljanov pobiramo davke, jim moramo omogočiti tudi priklop na javni vodovod.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miroslav Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa spoštovani gospod Tonin.

Vi dejansko želite sprovocirati razpravo, ki bi škodila Sloveniji. Želite javno razpravo o neki zadevi, o kateri sem prej povedal, da moramo biti do nje zadržani, pri čemer ste sami navedli neka dejstva, ki dokazujejo, da Slovenija izvaja svojo jurisdikcijo. Tukaj odločno zavračam vsako namigovanje na to, da bi mi, naša vlada ne imeli v mislih, kako pomemben je vsak del, vsaka ped slovenskega ozemlja. Čisto vsaka ped slovenskega ozemlja, ki je naša, je naša in se zanjo maksimalno prizadevamo in borimo preda arbitražnim sodiščem in tudi, kot veste, na druge načine. Ampak poglejte, v arbitražnem sporazumu piše, da noben enostranski dokument ali nobeno enostransko dejanje katerekoli strani po 25. juniju 1991, se pravi, nobeno dejanje od leta 1991 dalje za naloge arbitražnega sodišča nima pravnega pomena in ne zavezuje nobene strani v sporu ter nikakor ne more prejudicirati odločitve. Torej ta dejanja Hrvaške strani ne morejo prejudicirati, ne morejo vplivati na vsebino odločitve. o tem bo odločalo arbitražno sodišče neodvisno. Zato je ta naša naloga zdaj, da se držimo arbitražnega sporazuma in da ne sprejemamo nobenih enostranskih ukrepov, odredb, ki bi škodile širšemu slovenskemu interesu, v katerega so zajeti tudi interesi vsakega našega državljana, ki živi na našem ozemlju. Še enkrat ponavljam, prizadevamo si, borimo se in se bomo za to, da pride do arbitražne razsodbe in da Slovenija v tem postopku do konca sodeluje korektno, da bomo potem lahko to zadevo tudi uveljavljali.

Sedaj pa predlagam, da na tej točki, razpravo prekinemo, ker enostavno, kot sem rekel, ne koristi to nikomur, najmanj pa interesom Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, imate besedo, da zahtevate, da se na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Predsednik Vlade, mogoče se ne slišiva, ampak še enkrat, jaz ne zahtevam, da Slovenija proti Hrvaški naredi kakršnekoli enostranske poteze, ki bile v nasprotju z arbitražnim sporazumom. Želim pa, če te stvari Hrvaška počne, da nanje odreagiramo in tudi opozarjamo. Po tej logiki, da ne smemo ničesar narediti karkoli Hrvaška stori, ker nam to lahko ogrozi arbitražni sporazum, jaz ne vem, kaj potem si Hrvaška vse lahko privošči, da bomo mi odreagirali. Jaz mislim, da je treba na enostranske kršitve Hrvaške ves čas opozarjati. Da je to tudi zapisano v 10. členu arbitražnega sporazuma, imamo notri zapisano, in da je treba na te stvari opozarjati. Jaz bi si želel, da vem duhu tudi delate.

Da pa ne boste v strahu, da bi karkoli ogrozili, pa ne bom sedaj predlagal, da o vašem odgovoru opravimo razpravo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj ste pa mene postavil v tisti položaj, ko vas moram pa opozoriti v bistvu, da ste zlorabili postopkovno možnost za nekaj takega, za kar pravzaprav ni namenjena. V bistvu itak vsi bolj ali manj razpravljate, ne pa utemeljujete, zakaj bi bila razprava potrebna. Sedaj ste se vsi naučili, da to naredite zadnjih 10 sekund.

Opozarjam, da se tega ne počne. Opomin gor ali dol, nič ne pomaga pri teh zadevah.

Gospa Marjana Kotnik Poropat, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerarju.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani predsednik Vlade dr. Miro Cerar, spoštovane ministrice, ministri, lep pozdrav vsem!

V času gospodarske krize so upokojenci kot številčno najmočnejša populacija nosili velik del bremena finančne in gospodarske krize. Tako so zaradi enormnih prihrankov od leta 2010 do danes bistveno pripomogli k izhodu iz krize in tudi k dvigu gospodarske rasti. Res je, da počasi vračamo zakonsko določene in predvsem zaslužene pravice upokojencem. Res je tudi, da se to počne postopoma. V letošnjem januarju smo uskladili pokojnine celo za malenkost več, kot če bi upoštevali redno usklajevanje po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Letos tudi letni dodatek končno namenjamo prav vsem upokojencem. Naredili smo tudi prvi korak in verjamem, da ne bo edini v tem mandatu, za izboljšanje ekonomskega položaja upokojencem s polno pokojninsko dobo z nizkimi pokojninami, tako da smo zvišali znesek minimalne pokojnine. Torej ta vlada dela za upokojence. Trudi se po svojih najboljših močeh in v mejah, ki jih dovoljuje finančni okvir. Gospodarski kazalniki in napovedi so tudi v prihodnje ugodni, zato je pričakovati, da se lahko v prihodnjem letu končno prične redno usklajevanje pokojnin brez omejevanja z zakonom o izvrševanju proračunov. Prav tako je pričakovati, da letni dodatek ne bo več podvržen varčevanju, hkrati pa je za pričakovati tudi to, da se varčevalna shema iz Zujfa končno v celoti in popolnoma odpravi.

Gospod predsednik, zanima me vaše stališče oziroma napovedi glede pričakovanega.

Drugi del mojega vprašanja ni povezan samo z boljšo in varnejšo prihodnostjo zgolj sedanjih upokojencev, ampak se nanaša na naš skupen koalicijski projekt, ki je namenjen predvsem bodočim generacijam. Da se na

pričujoče demografske dejavnike in posledično vedno večje potrebe pokojninske blagajne odzovemo na primeren način, to je v smislu dolgoročne stabilnosti pokojninske blagajne ter zagotavljanja dostojne ravni pokojnin, smo dobili soglasno podporo za ustanovitev demografskega sklada.
Prosim vas, da v zvezi s tem poveste:
Kdaj lahko pričakujemo, da se ta sklad ustanovi?
Kdaj bo … / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovana poslanka Kotnik Poropat.
Res je, kot ste rekli sami, ta vlada dela za upokojence, tudi za upokojence in tako bo tudi nadaljevala. Tudi njim se stanje lahko izboljšuje samo postopoma v okviru javnofinančnih zmožnosti, ki veljajo kot pogoj za vse prebivalstvo. Povsod kjer delamo napredek, ga delamo tako, da ne porušimo sistema javnih financ. No, ampak lahko smo optimistični, po kar nekaj usklajevanjih pokojnin, potem ko smo dosegli, določili minimalno pokojnino 500 evrov, gremo naprej. Na podlagi odloka v okviru za pripravo proračuna sektorja država za obdobje 2018–2020, ki je bil že sprejet 20 aprila letos, smo že upoštevali, da se bodo pokojnine v letih 2018, 2019 in 2020 usklajevale po sistemskem zakonu in tako ne bodo več podvržene varčevalnim ukrepom. V letošnjem letu bodo prvič po letu 2011 tudi vsi upokojenci upravičeni do letnega dodatka, kot vemo bomo še dodatnih 21 milijonov letos namenili glede na lansko leto, torej še dodatnih 21 milijonov tega letnega dodatka. Zato je bila potrebna tudi sprememba zakona o izvrševanju proračunov za leti 2017 in 2018 in letos je skupno za ta namen zagotovljenih 127 milijonov evrov. Prihodnje leto pa je predvidena skupna višina letnega dodatka na ravni pred uveljavitvijo tega zloglasnega Zujfa. Za polno izplačilo te posebne pravice iz pokojninskega sistema bomo v naslednjih letih 2018, 2019 in 2020 zagotovili okrog 140, tudi nekoliko več – 142 do 147 milijonov evrov. Skratka, vračamo se v normalno stanje. Postopno, vendar že drugo leto bomo pravzaprav z vsemi naštetimi ukrepi zagotovili, da bodo kljub nadaljevanju potrebne javnofinančne konsolidacije vsi omejitveni ukrepi na področju pokojnin popolnoma odpravljeni, torej že prihodnje leto.

Kar zadeva demografski sklad naj rečem, da bo ta kot državni premoženjski sklad oziroma investicijski sklad v lasti države ustanovljen za namen zagotavljanja sredstev v pokojninski blagajni za čas večjih odhodkov oziroma prihodkov. Realno gledano takšno stanje že imamo na nek način že tudi zdaj, saj država vsako leto iz proračuna v pokojninsko blagajno nameni okoli 1,5 milijarde evrov. Poleg tega tudi Kad v podlagah za oblikovanje demografskega sklada sam zase trdi, da je že od samega začetka ustanovljen kot demografski rezervni sklad. Demografski rezervni sklad torej na nek tak način že imamo, vendar pa ga je treba uskladiti z določbami zakona o SDH predvsem z vidika dodatnih stalnih virov financiranja, tako da bo zagotovljena njegova dolgoročna finančna vzdržnost. Tukaj se na ravni koalicije v vladi dela, intenzivno dela. Trenutno potekajo še zadnja usklajevanja med koalicijskimi partnerji na ravni strokovno-političnih skupin. Trudimo se da bi še pred sprejetjem na Vladi, ko bomo potem sprejeli predlog in ga poslali v Državni zbor, uskladili besedilo tega zakona o prihodnjem demografskem skladu z vsemi deležniki in koalicijskimi partnerji, pri čemer pa si želimo, da bi bil ta demografski rezervni sklad finančno vzdržen, da bo zagotavljal spoštovanje osnovnih načel varnosti, razpršenosti in donosnosti ter zagotavljal racionalno poslovanje, ki ne bo povzročalo pretiranih ali dodatnih stroškov na račun upokojenk ali upokojencev. Jaz verjamem, da bomo letos do poletja zmogli toliko modrosti in napora, da vsaj na vladni ravni ta predlog zakona sprejmemo in ga pošljemo v Državni zbor in zagotovo bi moral biti po dogovoru, ki smo ga sprejeli v koaliciji, sprejet tudi v Državnem zboru. Verjamem pa, da bodo tudi poslanci v razpravi sodelovali in ga morebiti podprli tudi širše. Še letos seveda. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Marjana Kotnik Poropat, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa.

Spoštovani predsednik Vlade, nas v Desusu resnično zelo skrbi sprejetje tega zakona o demografskem skladu in začetek njegovega delovanja, kajti to je za starejšo populacijo zelo pomembno in sploh za našo družbo, kako bo funkcionirala, kajti vemo, da demografski trendi gredo v tej smeri, da je starejših vedno več. Zato me veseli ta vaša izjava, da bo Vlada letos do poletja pripravila, in vsi partnerji seveda, besedilo tega zakona o demografskem skladu in ga tudi sprejela. Pričakujem potem, da bomo poslanci v Državnem zboru ta zakon tudi sprejeli v jesenskem času oziroma do konca leta, kajti naš mandat se približuje koncu in se hitro izteka, zato je zelo pomembno, da poskrbimo za to, da bomo pravi čas sprejeli ta zakon. Mi smo si v koaliciji zadali številne cilje. Za mene in za Desus mislim, da je sprejetje zakona o demografskem skladu pa res cilj nad cilji, pa naj to ne zveni tako smešno, ampak mislim, da je to resno vprašanje, zato sem tudi tako povedala.

Se zahvaljujem, gospod predsednik, in hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj sem pa jaz pred dilemo v bistvu, ker to ni bilo vprašanje, je bila neka razlaga, dodatna, vsaj Vlade, da dopolni. Ista reč je kot … Nima več predsednik Vlade nič za dopolniti k tistemu, kar je povedal prej. / oglašanje iz dvorane/ Saj je že. Se je že odločil. Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo z ustnimi poslanskimi vprašanji ministricam in ministrom nadaljevali v petek, 26. 5. 2017, ob 12. uri.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O ŠPORTU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsednik, cenjene poslanke in poslanci, spoštovani zbir!

Predlog novega zakona o športu, ki je pred nami je rezultat dela in dialoga …

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Umirite se v dvorani!

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Hvala, predsednik.

Predlog novega zakona o športu, ki je pred nami, je rezultat tako intenzivnega dela kot tudi dialoga, ki smo ga vzpostavili z vsemi deležniki v športni in tudi širši javni srenji. Šport je namreč nekaj, kar nas Slovence še posebej povezuje, hkrati pa v njem izjemno aktivno deluje civilna sfera. Zato je prav, da tudi v nadgradnji Zakona o športu in v novem predlogu, ki je pred vami, še bolje in še temeljiteje uredimo sistemske razvojne napore in predvsem tudi kakovosten odnos med civilnim in javnim delom, ki ga šport še kako dobro udejanja ne le zaradi sistema športa, ampak tudi zaradi prostovoljcev in vseh drugih akterjev, ki šport pooseblja v Sloveniji.

Izhodišča pri pripravi novega zakona so bila zato usmerjena predvsem k njegovi nadgradnji, aktualnim uskladitvam in tudi usmeritvam v razvojnem področju športa, tako da bi čim bolje, sodobneje, v skladu s koraki, ki jih je ta družba doživela v zadnjih dveh desetletjih, pogledali vnaprej in udejanjali šport tudi v prihodnje, tako ali še bolj kakovostno kot do sedaj.

Predlog zakona je soglasno podprl tudi Strokovni svet Republike Slovenije za šport, prav tako smo prejeli pozitivno mnenje Olimpijskega komiteja, Združenja športnih zvez.

Obravnavali smo že predlog zakona tudi na pristojnem odboru. Ob tej tretji obravnavi naj poudarim naslednje. Glavni namen tega zakona je, da v resnici še več in še bolj kakovostno vsak posamezen državljan in državljanka Slovenije omogoča in izvaja boljši pristop h kakršnimkoli gibalnim dejavnostim, ki jih bodisi financiramo ali sofinanciramo skozi javna sredstva v Republiki Sloveniji. Kako bomo to dosegli? Tako, da bo država oziroma lokalna skupnost, ki plačuje in omogoča aktivnosti, te tudi udejanjala tako, da bo še več strokovne usposobljenosti znotraj tistih, ki aktivnosti ponujajo, in seveda hkrati tudi zmanjševanje / nerazumljivo/, ki izvirajo iz sofinanciranj javnih programov. Torej, da približamo vse programe, ki so financirani, sofinancirani, posamezniku v Sloveniji.

Predlog ravno tako prinaša priložnosti in možnosti razvoja dvojne kariere športnika. Veliko dialoga z vrhunskimi športniki je pokazalo, da moramo še bolje utemeljiti to področje, predvsem pa omogočiti tudi mladim, ki prihajajo, da lahko izkoristijo in uporabijo čim več pravic, ki izhajajo tudi iz tega naslova. Te sedaj umeščamo tudi v zakon, še posebej na področju izobraževanja, kakor tudi v pravicah do izjemne pokojnine, ki jih bomo uredili pod pogoji in načini, kot jih bo določal novi zakon na področju te aktivnosti.

Več let nas je tudi Varuhinja človekovih pravic opozarjala na to, da področje športna ni ustrezno urejeno in da je prav, da se omogoča tako otrokom, mladostnikom kot tudi že vrhunskim športnikom, da imajo ustrezno varnost, zato smo tudi v zakonu predlagali, da se prepoveduje zaračunavanje nadomestila za prestope vseh otrok do 15. leta starosti in tudi vseh amaterskih športnikov.

Kot že navedeno, da bi še bolje osmislili, predvsem pa tudi preventivno delovali na področju športa, zakon uvaja tudi varuha športnikovih pravic. Prav tako se širi pravica zaposlovanja vrhunskih športnikov, če smo jih sedaj zaposlovali predvsem v državni upravi, v policiji, vojski, v FURS, smo sedaj razširili te pravice in možnosti na celotni javni sektor, tudi lokalne skupnosti.

Predlog tudi določa natančneje, kaj pomeni delovno razmerje. Če obstajajo vsi elementi delovnega razmerja, potem seveda svetujemo in tudi zakon omogoča, da se sklene delovno razmerje. Ker pa je področja športa specifično, obstajajo tudi možnosti sklepanja individualnih pogodb. Še vedno ohranjamo status poklicnega športnika oziroma status strokovnega delavca oziroma zasebnega športnega delavca.

Prav tako je zelo pomembno, da zakon uvaja in tudi utemeljuje strokovno delo v športu, predvsem z vidika kakovosti in usposobljenosti tistih, ki se ukvarjajo z otroki, mladimi, starostniki ali komerkoli, ki vstopa v gibalne aktivnosti.

Spoštovani in spoštovane! Predlog besedila predstavlja odgovor na aktualno problematiko slovenskega športa. Skoraj dve desetletji tega je, ko smo sprejeli sedaj veljaven

zakon o športu, zato je prav, da tudi na tem področju sodobno korakamo naprej v dialogu z vsemi predstavniki športne srenje in seveda širše javnosti.

Naj na koncu tudi v skladu s Poslovnikom Državnega zbora predlagam, da se tretja obravnava opravi na tej seji. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 27. redni seji 10. maja letos obravnaval Predlog zakona o športu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Odbor je na podlagi 46. člena Poslovnika Državnega zbora 23. marca letos opravil tudi javno predstavitev mnenj, katere namen je bil pridobiti mnenja in stališča strokovne in širše javnosti o predlogu zakona. Predložen zakon je z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika proučila Zakonodajno-pravna služba. Njena predstavnica je v uvodu opozorila na specifičnost pri zakonskem normiranju športa in na pravno-sistemska odstopanja pri posameznih rešitvah. V nadaljevanju je povedala, da so pripombe, ki so jih podali k posameznemu členu, v veliki meri upoštevane v vloženih amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. V zvezi nekaterimi pripombami pa je predlagatelj pripravil dodatna pojasnila. Posebno izčrpna pojasnila je podala k rešitvam, ki se nanašajo na prestop športnika in na zaposlitev športnika in strokovnega delavca v športu.

Predlog zakona je podprl tudi Državni svet. Njihov predstavnik pa je med drugim kot pomembno ocenil vzpostavitev sistema strokovnega usposabljanja za pridobitev poklicnih kvalifikacij na področju športa.

V poslovniškem roku so amandmaje vložile poslanske skupine koalicije ter poslanske skupine Nove Slovenije, Slovenske demokratske stranke in poslanec Peter Vilfan.

Po uvodnih predstavitvah predloga zakona s strani ministrice za izobraževanje, znanost in šport ter direktorice Direktorata za javno zdravje na Ministrstvu za zdravje je sledila razprava, ki je potekala predvsem o uporabi termina športna rekreacija, sofinanciranju udeležbe študentov na evropskih in svetovnih univerzitetnih prvenstvih iz sredstev letnega programa športa na državni ravni, pogojih za registracijo športnika, prestopu športnika v drugo športno organizacijo, o sestavi in organiziranju delovanja Strokovnega sveta, vlogi Akreditacijske komisije, zaposlovanju športnikov in strokovnih delavcev v športu, pogodbah za določen čas, možnosti zaposlovanja športnikov invalidov in gluhih športnikov ter o Varuhu človekovih pravic.

Po razpravi je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicije, amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije k 17. in 30. členu ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 17. členu.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo Kamal Izidor Shaker.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovana ministrica z ekipo, kolegice in kolegi!

Šport je zaradi svojih družbenih učinkov polje delovanja vsake odgovorne oblasti. Zakon iz leta 1998, ko je naša država prvič v času svoje samostojnosti definirala javni interes v športu, je zastarel in ne ustreza več realnim razmeram na področju športa in njegovega vsestranskega razvoja. Stanje ter ustroj športa sta namreč bistveno drugačna od tistega v času, ko se je pisal in sprejemal veljavni zakon. Rešitev v predlogu, o katerem danes razpravljamo in odločamo, odraža aktualne razmere in potrebe športa, predvsem pa omogoča nadaljnji razvoj glede na veljavno resolucijo o nacionalnem programu športa, ki je bila z veliko večino sprejeta v prejšnjem mandatu Državnega zbora. Pomembno je poudariti tudi, da je bil predlog zakona usklajevan v najširši možni zainteresirani javnosti in da ga podpirajo ključni deležniki v športu.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra nas tako veseli, da dajemo zeleno luč predlogu zakona, ki prinaša pomembne pozitivne posledice za državljane, za športnike in za civilno športno sfero, v prvi vrsti pa zagotavlja pogoje, da se bodo lahko državljanke in državljani več in bolj kakovostno ukvarjali s športom in gibalnimi dejavnostmi za ohranjanje zdravja.

Predlog zakona torej povečuje dostopnost do športa, povečuje preglednost nad porabo in namensko rabo javnih sredstev. S prenovljenim sistemom strokovnih usposabljanj izboljšuje kvaliteto strokovnega dela v športu, ureja in ščiti pravice športnikov ter omogoča njihovo dvojno kariero. Ureja posebnosti opravljanja dela v športu in povečuje prepoznavnost Republike Slovenije v tujini. Šport, kot vsaka druga družbena dejavnost, ima

seveda tudi svoje pomanjkljivosti. Zato je eden od namenov novega zakona tudi ta, da slabe strani športa prepreči oziroma jih zmanjša.

Še posebej smo zadovoljni, da je šport invalidov na sistemski ravni prvič prepoznan enakovredno z ostalimi oblikami športnega udejstvovanja.

Na nedavni seji matičnega delovnega telesa, ko je ta obravnaval Predlog zakona o športu, smo uspeli zakonsko besedilo še izboljšati. Z današnjimi amandmaji koalicije pa so upoštevane tudi pripombe glede urejanja prostega prestopa športnikov. Na to ste nas poleg stroke opozarjali tudi spoštovani kolegice in kolegi iz opozicije.

Dovolite še nekaj besed o urejanju delovnih razmerij v športu. Prvi odstavek 59. člena predloga zakona jasno določa, da se, kadar obstajajo vsi elementi delovnega razmerja, tudi na področju zaposlovanja športnikov in strokovnih delavcev v športu uporablja Zakon o delovnih razmerjih. Daje pa ravno ta predpis možnost, da lahko poseben zakon drugače uredi posamezne pravice in obveznosti iz delovnega razmerja. Šport je glede tega specifičen in tega se zaveda vsak, ki vsaj malo pozna ustroj in delovanje ne le slovenskega športa, ampak tudi širše. Iz teh razlogov Zakon o športu določa, da se lahko posamezne pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja uredijo drugače, največkrat tudi veliko ugodneje za samega športnika.

Jasno in glasno še enkrat poudarjamo, da kolektivna pogodba na področju športa ne obstaja in je sklicevanje nanjo nesmiselno. Raje si nalijmo čistega vina in se še enkrat vprašajmo, zakaj do njenega sprejetja vse do danes še ni prišlo, še posebej, če vemo, da so vsi pogoji za to omogočeni. Ali so interesi in želje vseh res enaki in konsistentni? In, ne, s takšno predlagano ureditvijo ne bomo grobarji slovenskih športnikov, kot ste nam očitali nekateri kolegice in kolegi na odboru.

Šport je temeljna pravica vsakega človeka, športna dejavnost je pomembna za blaginjo in zdravje prebivalcev Republike Slovenije.

V Poslanski skupini SMC bomo predlog zakona podprli, ker vanj verjamemo in ker verjamemo, da bo omogočal nadaljnji razvoj slovenskega športa in bo prinašal pozitivne družbene posledice.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo. Ministrica s kolegico in kolegom, kolegice in kolegi, lep pozdrav!

Ne samo slovenski šport, ampak slovenska družba nujno potrebuje nov zakon o športu. Dejstvo je, da je velik del tega zakona zelo ustrezno urejen. Sicer še vedno ostaja vprašanje, zakaj je ministrica po že skoraj dogovorjenem predlogu zakona v proceduro vložila nov zakon, ki ni z vsemi deležniki usklajen, ampak o tem malo več kasneje.

Tudi v Poslanski skupini SDS smo čakali, da dobimo zakon o športu na naše klopi, o tem pričajo tudi naša poslanska vprašanja, ko smo ministrico spraševali, kdaj in kakšen zakon lahko pričakujemo. Dejstvo pa je, da smo dobili zakon, ki ga je Zakonodajno-pravna služba, tako kot že marsikaterega, v veliki meri raztrgala. Več kot dve tretjini členov, je opozorila, da potrebuje različne redakcijske, predvsem pa vsebinske popravke. Dejhstvo je, da je koalicija velikemu delu teh pripomb Zakonodajno-pravne službe sledila, da se je zakon dodelal, da izboljšuje stanje na veliko področjih, da se dajejo nove možnosti in pravice, ampak še vedno je dejstvo, da imamo pred današnjo obravnavo še kar nekaj neusklajenih in odprtih vprašanj.

V Poslanski skupini SDS smo že vseskozi opozarjali, da se sprašujemo, v čem je smisel vedno novih in novih organov. Ta zakon uvaja nov strokovni svet, uvaja nov svet za akreditacijo in imamo varuha športnikovih pravic. Namesto, da bi imeli neko sistemsko rešitev, bo očitno mantra te vlade do konca mandata, da bomo na vsakem področju dobili neko nedoločeno število novih varuhov, pri katerih pa ne bomo vedeli, ali se bodo borili proti izvršilni veji oblasti ali pa bodo le skušali ugasniti ogenj, ki tli v določenih skupinah.

Druga stvar, ki je problematična, je še vedno po našem mnenju prevelika in prepomembna vloga evidenc, ki jih ta zakon uvaja. Zelo nas je strah, da se bo s temi evidencami zgodilo tako, kot že marsikje drugje – da bodo le nekaj, kjer bo nekaj stalo v arhivu, in ne bomo vedeli, kaj je smisel in kaj je namen teh evidenc.

Naslednja sporna stvar, ki je, da imamo – nacionalni program na področju športa, vsi pa vemo, da bi morali slediti ustavnemu redu Republike Slovenije, ki govori, najprej Ustava, potem zakoni, potem pa izvedbeni akti. V tem zakonu pa se sklicujemo že na sprejeti nacionalni program o športu. Po našem mnenju gre za dvomljivo logiko nadaljevanja dela te vlade, ko je zakonodajalec prisiljen sprejeti nekaj, kar je napisano v nekem podzakonskem aktu.

V Poslanski skupini SDS, ja, smo opozarjali, da ne bomo grobarji slovenskega športa. Še vedno smo prepričani, da kljub vsem amandmajem koalicije ostaja predvsem na delovnopravnem področju nekaj odprtih vprašanje. Pa dovolite. V petek, 16. Maja, ob 9. uri se je Strokovni odbor za državno ureditev in javne zadeve Ekonomsko-socialnega sveta, ki je tripartitni, tudi Vlada, seznanil s Predlogom zakona o športu in ugotovil neustreznost določb drugega odstavka 59. člena predloga zakona. In ta zakon je neusklajen, razen če se bo z upoštevanjem sprejetega sklepa smatralo, da je usklajen s socialnimi partnerji. V Poslanski

skupini SDS smo pripravili predlog novega 62.a člena, ker želimo to, na kar se nekateri sklicujete, da je vse urejeno, da za športnike delamo bajpas glede delovno-pravne zakonodaje, da to ni ustrezna rešitev. Zato apeliramo, da poslanci koalicije in Vlada spoštujejo sklep, ki so ga pomagali soustvariti na strokovnem svetu Ekonomsko-socialnega sveta.

Še dve zadevi pri tem zakonu. SMC ima v svojem programu šport za vse, na odboru pa ste zavrnili predloge Poslanske skupine SDS in Nove Slovenije, ki to dikcijo uvaja tudi v zakon. Skratka, preberite si svoja programska izhodišča in delajte po njih ali pa vržite vaš program v smeti.

In pa zadnja stvar. Kaj nam pomaga zakon o športu, če Ministrstvo za izobraževanje za športno infrastrukturo v naslednjih dveh letih nameni manj, kot je ena solidno opremljena športna dvorana v Sloveniji.

V Poslanski skupini SDS bomo podprli predlagan zakon v primeru, če bodo sprejeti amandmaji, ki sledijo besedam Vlade in pa socialnih partnerjev, drugače pa zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani poslanke, poslanci, spoštovana ministrica z ekipo!

Zdi se, da se je predlog zakona, ki ga ravno obravnavamo, pripravljal celo večnost in da nikoli ne bo dočakal sprejetja v Državnem zboru. V preteklih mandatih namreč ni bilo ministra, ki bi si drznil ali drugače rečeno, upal speljati postopek noveliranja Zakona o športu. Zakaj to trdim? Veljavni zakon o športu je bil sprejet leta 1998, torej pred 19. leti, v vmesnem času pa niti enkrat ustrezno popravljen, medtem ko področje športa vse skozi hrepeni po spremembah zaradi nenehnega prilagajanja novim trendom, zahtevam in situacijam. Ministrica Makovec Brenčič je prva ministrica, ki je pogumno, kot bi rekli v športnem žargonu, skočila v projekt dolgotrajnih usklajevanj z vsemi deležniki, teh pa je ogromno, in v Državni zbor končno pripeljala dolgo pričakovani novi zakon o športu, ki je v največji meri sprejemljiv za vse.

Ker zakon posega na številna področja, od delovne zakonodaje do zdravstvenih pregledov in financiranja, se na tem mestu ne bom ponavljal. Bistveno je bilo povedano že s strani predlagateljev, zato zgolj na kratko. Med glavnimi novostmi, ki jih uvaja predlog zakona, je sistem razdeljevanja javnih sredstev za šport na vseh ravneh, prenovljeni sistem strokovnega usposabljanja v športu, omogočen je prost prestop športnikov in športnic z ustreznimi varovalkami, urejeno je področje zaščite pravic športnikov in športnic, tako so dobitniki olimpijskih medalj in medalj svetovnih prvenstev upravičeni do povračila stroškov za pridobitev izobrazbe. Prav tako bo z novim zakonom uveden strateški svet kot posvetovalno telo ministra in strokovni svet kot posvetovalno telo Vlade, večja pooblastila bodo dodeljena inšpekciji v športu, zakon pa predvideva še poenotenje nacionalnih barv za državne reprezentance.

Žal nobena vlada ne bo nikoli mogla zadovoljiti prav vseh želja in prošenj vseh deležnikov v športu. Dejstvo, ki mu ne gre oporekati, je, da državne finance bistveno premalo denarja namenijo financiranju športa. To je težava, ki se vleče skozi vsakoletno načrtovanje proračunske politike države. Enako zavedanje je priznalo tudi resorno ministrstvo, saj je v letu 2016 prvič po več letih objavilo razpis za sofinanciranje investicij v posodabljanje objektov, ki so v lasti občin. Prizadevanje in apeli lokalnih skupnosti, da so vlaganja v športno infrastrukturo nujna, so le prinesli rezultate. Projekt sofinanciranja se bo nadaljeval tudi v letih 2017 in 2018, predvidoma po 800 tisoč evrov vsako leto. V letu 2018 bosta zagotovljena dodatna 2 milijona evrov za izgradnjo mreže športne infrastrukture. Resorno ministrstvo je ob takratnem sprejemanju proračuna napovedalo tudi to, da bo še naprej podpiralo razvoj vrhunskega športa preko različnih sofinanciranj. Del zaveze tiči tudi ob sprejetem Nacionalnem programu športa za obdobje 2014–2023.

Sredstva za šport se v letih 2017 in 2018 povečujejo tudi na račun sredstev evropske kohezijske politike. Če se za trenutek ozremo na finančni okvir resornega ministrstva, se izdatki, ki so namenjeni področju športa, gibljejo okoli 0,9 % vseh izdatkov oziroma malo več kot 15 milijonov evrov v letu 2017, kar je skorajda neopazno. Zakaj to poudarjam? Kot nekdanji vrhunski športnik vsakodnevno poslušam, kaj vse bi bilo treba na področju športa urediti. Finančno stanje države pa je žal takšno, kot je, a kljub temu v Poslanski skupini Desus menimo, da bo sprejetje današnjega predloga zakona izboljšalo in nadgradilo dosedanje izčrpano finančno stanje na področju športa. Verjamem pa, da si vsi skupaj želimo, da bo v prihodnje mogoče ustvariti infrastrukturne in materialne pogoje za izvajanje športa na vseh ravneh, da bodo naši vrhunski športniki za svoje izjemne rezultate tudi ustrezno nagrajeni, da nam mladi športniki ne bodo bežali s trebuhom za kruhom v tuje države, da bodo v prihodnje slovenski klubi konkurenčni tudi v Evropi ter da bi Slovenija gostila športne dogodke najvišjih ravni, predvsem pa, da bomo še naprej s ponosom navijali za naše športnike. Iz osebnih izkušenj se še kako dobro zavedam, kaj pomeni šport za posameznika, kako to vpliva na njegovo življenje, čemu vse se mora v življenju odpovedati, predvsem pa kako zelo sladke so zmage. Prepričan sem, da šport izjemno pozitivno prispeva tudi k prepoznavnosti

Slovenije v svetu, predvsem pa ustvarja posebno vzdušje družbe, v kateri živimo, saj nas zmage naših športnikov navdihujejo ter navdajajo z izjemnim ponosom, veseljem in srečo.

V Poslanski skupini Desus verjamemo, da bo sprejetje predloga zakona prinesel dodano vrednost športu in opogumil vse športnike, bodisi profesionalce, bodisi rekreativce, da še naprej prispevajo k ustvarjanju pozitivnih športnih rezultatov in zgodb. To bo tudi pomemben razlog, da bomo predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

V uvodu želimo poudariti, da sicer v času neprestanih sprememb, ki seveda terjajo tudi ustrezen odgovor v prilagajanju zakonskega okvirja, se le redko zgodi, da ostane zakon v Sloveniji pravzaprav tako dolgo nedotaknjen, kot je pravzaprav bil prav Zakon o športu, sprejet je bil namreč že leta 1998. In menimo, da ni odveč ocena, če ocenjujemo, da so za tako dolgo nedotaknjen zakon razlog pravzaprav izjemni uspehi naših športnic in športnikov v tem obdobju, kajti to je zagotovo obdobje, ko lahko njihove uspehe z zlatimi črkami zapišemo v almanah slovenske zgodovine. Seveda so pa ti uspehi plod številnih dejavnikov, v prvi vrsti zagotovo samega talenta športnice in športnika, seveda truda in odrekanj in seveda tudi podpore družin ter strokovnega dela trenerjev in timov, ki nudijo pomoč športnikom, da lahko dosežejo vrhunec v svoji karieri. In v prispevku normativnega okvira k uspehu tekmovalnega športa menimo, da sicer ne gre pretiravati, ampak vendar, tudi zakon in na podlagi zakona podzakonski akti so pomembni zato, da lahko zagotavljamo ustrezno, če lahko temu tako rečemo, pravno varnost izvajanja športne dejavnosti v Sloveniji.

Ravno zaradi tega tudi pozdravljamo nov zakon, ki mnoge nove dejavnike tudi upošteva v tej novi vsebini. Pomembno pri tem pa je, da se bo vrsta športnih programov še naprej financirala iz javnih sredstev, nadaljeval se bo trend porasta rekreativnih aktivnosti. Ocenjujemo, da bo tudi še naprej ustrezen dostop do športnih objektov, kar je seveda pogoj za razvoj talenta, ki ga posameznik ima, in seveda ob ustrezni vadbi doseganje vrhunskih uspehov. Vse to menimo, da bo tudi novi zakon omogočal.

Še posebej pomembno je, da se tudi športnim društvom s tem zakonom omogoča vključevanje v pripravo programov na lokalni ravni ter hitrejše razdeljevanje javnih sredstev, delavcem pa prenovljen sistem strokovnega usposabljanja. Namreč, ravno sam postopek podeljevanja javnih sredstev, je bil do sedaj velikokrat prepočasen in zaradi tega so bili tudi številni klubi oziroma društva v nezavidljivem položaju in so se več ukvarjali s tem, kako zagotoviti svojo eksistenco kot pa s strokovnim delom.

Seveda želimo v Poslanski skupini Socialnih demokratov opozoriti tudi na dejstvo, da smo v samih postopkih na pripravo in sprejetje tega zakona sodelovali tako pri usklajevanju znotraj koalicije, sprejeli pa seveda tudi medse številne športnike in poskušali dobiti tudi njihova stališča k zakonu. Pri tem želimo še posebej izpostaviti prav najranljivejšo skupino športnikov, in sicer športnike invalide, zato smo na odboru predložili tudi sklep, ki Vladi nalaga spodbujanje sprememb sistemizacije delovnih mest, ministrstev in organov v njihovi sestavi, s ciljem omogočiti učinkovito uresničevanje možnosti zaposlitve športnikov invalidov v javnem sektorju. In ravno ta širina v tem zakonu, da se omogoča zaposlovanje športnikom invalidom v celotnem javnem sektorju, je ena od pomembnih pridobitev zakona, kajti prej je bila ta možnost bistveno bolj zožena oziroma skrčena. Hkrati pri tem smo tudi na odboru podprli amandma opozicije, ki jasno opredeljuje, da zdravstvene omejitve športnika invalida ne smejo biti ovira pri zaposlovanju v javnem sektorju.

Seveda je za nas tudi zelo pomembna zdravstvena skrb za športnike in tukaj želimo predvsem opozoriti na to, da bo zakon o zdravstvenem varstvu in zavarovanju detajlneje urejal to področje, zato pričakujemo, da se bo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport aktivno vključilo tudi v pripravo podzakonskih predpisov in s tem zagotovilo tudi ustrezno skrb za zdravje športnikov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ja, nov zakon o športu potrebujemo. Predlog, o katerem bomo danes odločali, rešuje nekatere akutne probleme. V Združeni levici bi si sicer želeli bolj ambicioznega predloga, ki bi šport poudarjal kot javno dobrino, ki bolj širokopotezno naslavlja množični rekreativni šport, ki je namenjen vsem in je temelj celotne športne piramide, katere vrh lahko spremljamo na televiziji v vrhunskih športnikih. Nikakor, in to en zelo velik nikakor, pa ne potrebujemo zakona o športu, ki uvaja ekstremno prekarizacijo na celotno področje športa. Položaj športnikov in športnih delavcev je že sedaj hudo prekarn. Večina profesionalnih športnikov ima status socialnega podjetnika, kar pomeni, da ostajajo brez pravic iz delovnega razmerja, čeprav bi jih seveda morali imeti. In obstaja širok konsenz, da gre v primerih športnikov za delovno razmerje. In ena izmed bistvenih značilnosti tega delovnega

razmerja, je odnos podrejenosti dela in v športu je poblagovljenje človeka najbolj odkrito. S številnimi športniki se trguje, meče se jih iz kluba v klub kot žaklje krompirja, so v lasti klubov in morajo biti tem klubom stalno na razpolago.

Zakon o športu res določa, da za delovna razmerja športnikov velja področni zakon, ampak potem, takoj v naslednjem odstavku, določa izjeme, ki praktično suspendirajo vse delavske pravice, delovni čas, odmore, počitke, plačilo, disciplinsko odgovornost, prenehanje pogodbe o zaposlitvi. Kaj potem sploh še ostane od zaščite delavca, šibkejše strani v pogodi o delu?

Naslednji člen zakona pa deluje popolnoma cinično: »Veriženje pogodb za določen čas lahko traja 10 let.« Omejitev v zakonu o delovnih razmerjih sta dve leti, pa vemo, da se tudi ta omejitev krši kot po tekočem traku. Popolnoma samovoljna uzakonitev zlorab delavskih pravic.

Negotovost in težji položaj športnikom prinašajo tudi specifične zahteve športa, od fizičnih omejitev, omejene dolžine kariere, možnosti poškodb, težavnih rehabilitacij in tako naprej. In tu opozarjam, ne glejmo samo Petra Prevca, Nogometnega kluba Olimpija, Anžeta Kopitarja in drugih zvezdniških imen, ker imamo že na področju profesionalnega ali polprofesionalnega športa večino ljudi v zelo težkem ekonomsko-socialnem položaju. Ljudi, ki živijo s 600 evri na mesec. Poglejmo prvo rokometno ligo, vse igralce druge, tretje nogometne lige oziroma kar vse športnike v manj medijsko in komercialno zanimivih športih, ki seveda niso deležni darežljivih sponzorskih pogodb. Za vse te ljudi, za vso to množico športnega proletariata zakon prinaša legalizacijo obstoječega katastrofalnega stanja. Kdo se bo odločil za delovno razmerje, če mu prinaša precej slabše pogoje, ja, pazite, slabše pogoje kot delo preko espeja. In potem se najde ministrica, ki »pribaletka« za to govornico in pravi, da zakon omogoča redno delovno razmerje in da na ministrstvu svetujejo redne zaposlitve, redne zaposlitve, ki so civilizacijski standard že od povojne dobe dalje.

Predvsem pa opozarjam vse poslance, ki boste glasovali o tem zakonu, te določbe ne veljajo samo za športnike, dotikajo se tudi strokovnih delavcev v športu. Ali bomo učitelje plavanja, kondicijske trenerje, nekatere športne pedagoge verižili na pogodbe za določen čas 10 let popolnoma legalno? Med drugim lahko v obrazložitvi preberemo, da imamo 211 veljavnih poklicnih kvalifikacij na področju športa in več kot 350 programov usposabljanj. To je nedopustno. Vlada ne samo legalizira obstoječe stanje, ampak ga še poslabšuje. Uvaja popolno prekarnost, divji trg delovne sile ne samo za športnike, ampak tudi za strokovne delavce v športu.

Na odboru koalicijske stranke niste želele podpreti amandmaja niti za to, da bi ta člen ostal odprt, in očitno ste se rajši odločili, da boste športni proletariat potisnili v še večjo, še bolj brutalno prekarizacijo.

Zato brez sprejetih naših amandmajev tega zakona v Združeni levici ne bomo podprli, šli mu bomo ostro v kontra. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, gospa ministrica, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Vsi se veselimo dobrih rezultatov naših športnikov in smo nanje tudi ponosni, zato je nujno, da tudi njihov status primerno in karseda dobro uredimo. S tega vidika Nova Slovenija – krščanski demokrati pozdravljamo predlog novega zakona o športu. Skrbi pa nas nekaj, kar smo izluščili iz številnih sestankov z zainteresirano javnostjo – da zakon ni povsem ali pa ne dovolj dobro usklajen z vsemi deležniki.

Vemo, da je nekje treba potegniti črto in da se ne da vsem v vsem tudi ustreči. Mnogi deležniki, vključeni v pripravo zakonskega besedila so namreč dobili občutek, da so njihovi argumenti razumljeni in da bodo v zakonsko besedilo tudi vključeni, v končnem besedilu pa tega ni bilo. Logično je, da so zdaj mnogi razočarani in se jim ne zdi prav, da njihovo mnenje ni bilo upoštevano. Šport je pomembna gospodarska panoga, zato je tukaj ne samo veliko deležnikov, ampak tudi veliko zainteresiranih skupin državljanov. V športu se tudi vrti veliko denarja, zato je to področje treba karseda pregledno, temeljito in učinkovito urediti. Vsaj v začetku športne kariere otrok in mladostnikov največ denarnih sredstev, časa in vsestranske podpore ponavadi vložijo starši, zato morajo biti pravila glede prestopov jasna, nadaljnje športno udejstvovanje mora biti mladim tudi omogočeno, ne da bi za to imeli starši spet visoke dodatne stroške.

V Poslanski skupini Nove Slovenije smo vložili nekaj amandmajev k predlogu zakona, žal sta bila sprejeta le dva ali pa dobro, da sta bila sprejeta ta dva. Težko razumemo, zakaj se izraz besedna zveza »športna rekreacija« ne nadomesti z besedno zvezo »šport za vse«, čeprav je ta termin uveljavljen tudi v mednarodnih dokumentih, tako mednarodnega Olimpijskega komiteja kot tudi Sveta Evrope in še nekaterih drugih organizacija. »Šport za vse« je vendarle širši pojem od samo športne rekreacije in je lahko v drugem jeziku tudi drugače razumljen. Zaradi navedenega smo te amandmaje ponovno vložili in predlagamo, da jih tudi izglasujemo.

Pomembno področje, ki ga zakon ureja, je tudi zaposlovanje športnikov invalidov v Slovenski vojski. Zanje seveda ne morejo veljati nekateri zdravstveni kriteriji, ker so to osebe s posebnimi potrebami, zato smo predlagali izjemo za športnike invalide, ki je bila na odboru sprejeta.

S tem smo poslanci znova izkazali svojo naklonjenost in podporo športnikom invalidom.
Poslanci Nove Slovenije si želimo, da bi to področje karseda temeljito in dobro uredili, vsekakor pa to ni dobra popotnica, kar nekateri izpostavljajo, da je ta zakon ustavno sporen, in da bo šel na Ustavno sodišče. Zakon bi moral biti uporaben in učinkovito.
Zaradi vsega navedenega Nova Slovenija – krščanski demokrati Predloga zakona o športu ne moremo podpreti, razen če bi bili sprejeti tudi drugi naši amandmaji. Ne bomo pa mu nasprotovali, ker sta vendarle bila sprejeta dva naša zelo pomembna amandmaja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovani!
Pred nami je Predlog zakona o športu, o katerem smo na dolgo razpravljali na matičnem delovnem telesu. Mnenja so bila različna, z nekaterimi bi se lahko strinjala, z drugimi žal ne. Vseeno pa pozdravljamo odločitev Vlade, da je čas in energijo namenjena spremembam Zakona o športu, ki že od sprejetja ni doživel temeljite prenove. Veseli nas, da predlagatelj s predlogom zakona zasleduje cilj vseživljenjske gibalne dejavnosti in zdravega načina življenja za vse skupine prebivalstva, kajti samo na tak način bo družba kot celota lahko ohranila zdrav življenjski slog in ga prenesla tudi na naslednje generacije.
V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo željo predlagatelja po izboljšanju kakovosti strokovnega dela v športu, zaščiti pravic športnikov ter ureditvi posebnosti opravljanja dela v športu. Navedena področja so še kako aktualna in pohvalno je, da se jih Vlada zaveda.
Bojimo pa se, da bo ostalo zgolj pri željah, kajti samo zavedanje ni dovolj. Namreč, kot smo lahko slišali med razpravo na seji Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino, je mnogim športnikom že zdaj kršena pravica iz delovnega razmerja, kot na primer do rednega plačila, nekaterim pa celo do ustreznega počitka. Športno udejstvovanje že samo po sebi od človeka zahteva večje napore in osredotočenost kot pri običajnih delovnih razmerjih, zato je počitek za športnika še bolj pomemben za regeneracijo, preprečitev morebitnih poškodb in zdrav način življenja.

Predlog zakona, ki je pred nami, pa celo namenoma odstopa od sistemske ureditve delovnih razmerij, kar predlagatelj utemeljuje s specifiko dela v športu in poudarja pomen možnosti individualnega dogovora med športnikom oziroma strokovnim delavcem v športu in delodajalcem. Zavedati se moramo, da je kljub specifiki dela v športu športnik oziroma strokovni delavec v športu še vedno obravnavan kot delavec in tako ostaja v podrejenem položaju do delodajalca, kar pomeni, da ni enakovreden pogajalec pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi, kot bi jo želel snovalec spremembe zakona prikazati. Ker ta zlahka obide Zakon o delovnih razmerjih, se poraja vprašanje o ustreznem delovno-pravnem varstvu delavca, saj zakon ne ponuja okvira, v katerem bi se pravice športniku sploh zagotovile.

Kot smo lahko slišali na seji odbora, eden od razlogov tiči tudi v plačilnih zmožnostih posameznih klubov, ki si zaradi nerednih virov financiranja ne morejo privoščiti sklepanja pogodb o zaposlitvi. Sprašujemo se, na kakšen način torej zakon krepi in ščiti pravice športnikov in strokovnih delavcev v športu, kar navaja kot enega od ciljev Zakona o športu, če pa se jasno postavlja na stran klubov, v tem primeru delodajalca. Želimo si, da bi ministrstvo več časa posvetilo predvsem uskladitvi ne samo dolgotrajnim usklajevanjem z vsemi deležniki dela v športu in tako preprečilo nadaljevanje neurejenosti razmer v odnosu do športnika oziroma strokovnega delavca v športu do delodajalca.

O tem, kako bomo nepovezani poslanci glasovali o Predlogu zakona o športu, se bomo odločili po opravljeni razpravi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 22. 5. 2017. Ker so amandmaji Poslanske skupine Nove Slovenije in amandmaji Poslanske skupine SDS k 2. členu vsebinsko povezani z amandmaji istih predlagateljev k 6., 16., 51. in 54. členu, bomo razpravo o teh členih opravili skupaj. V razpravo torej dajem 2., 6., 16., 51. in 54. člen ter amandmaje Poslanske skupine Nove Slovenije in amandmaje Poslanske skupine SDS k tem členom.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kot smo v Združeni levici povedali že v stališču, ta zakon rešuje nekatere akutne probleme, ki so se na področju športa nakopičili. Žal pa ne sega v reševanje tistega najbolj spornega vprašanja, ki je tudi osrednje vprašanje slovenske družbe, to je socialno vprašanje, vprašanje delavskih pravic. Športniki v večini primerov niso analogni menedžerskim zaposlitvam, kot jih obravnava ministrstvo. Ministrstvo nekako vidi samo tiste vrhunske športnike, ki imajo možnost individualnih sponzorstev, ki jih potegnejo naprej skozi njihovo kariero. Ampak ne smemo gledati samo izpostavljenega športnega vrha. Niso v igri samo Tina Maze, Anže Kopitar, Peter Prevc in tako naprej, večina športnikov je proletarcev. Imamo športni proletariat, ki dela in se udejstvuje v izredno slabih razmerah. Takoj ko pogledamo,

kakšno rokometno ligo, drugo, tretjo nogometno ligo, najdemo tam Janeza Novaka na espeju, ki brca žogo za 600 evrov in mu ne pripada nobeno varstvo iz naslova delovno-pravne zakonodaje. Zdaj se je ministrstvo očitno odločilo, da to ni dovolj, da je treba to stanje prikritih delovnih razmerij preprosto legalizirati. Pazite! Ne odpraviti, legalizirati. In je napisalo zakon tako, da so pogodbe o zaposlitvi za športnike po novem sužnjelastniške pogodbe, so slabše, kot če nek športnik dela preko espeja. Ne samo to! V 59. in 60. členu najdemo tudi določbo o veriženju tovrstnih pogodb o zaposlitvi. Zakon o delovnih razmerjih omogoča tovrstno veriženje, podaljševanje pogodb na največ dve leti. No, zakon o športu povozi delovnopravno zakonodajo in omogoča veriženje do 10 let. 10 let bodo lahko po novem nekemu športniku ali pa športnemu delavcu, strokovnjaku v športu, tudi na te ne smemo pozabiti, podaljševali pogodbo iz leta v leto, ne bo prejel nobene socialne varnosti, zmeraj se bo tresel za službo, seveda pa s tem prihaja tudi nizka plača. In zakon o športu kot področni zakon suspendira Zakon o delovnih razmerjih, kratko malo suspendira, ukinja njegove določbe! Zato ni problematičen samo za športni proletariat, ampak je problematičen za delavski razred na splošno. Ker perspektiva, ki se nam tu odpira, je, da, ja, saj sindikati in delavski predstavniki se bodo spogajali za, recimo, nov zakon o delovnih razmerjih, ki bi prinesel več zaščite zaposlenim, delavcem, potem se bo pa našel en področni zakon, drug področni zakon, tretji področni zakon in v vsakem bo napisano, da za to panogo določbe Zakona o delovnih razmerjih ne veljajo oziroma veljajo selektivno. Na tak način se grobo krši, obhaja delovnopravna zakonodaja. Ta intenca je očitno globoko protidelavski in naravnana proti organiziranju zaposlenih v neko interesno skupino, ki se je zmožna boriti za svoje pravice. Če imamo danes prikrita delovna razmerja v športu ali izven njega, ki jih je vsaj na papirju mogoče preganjati in sankcionirati, v športni panogi to s sprejetjem novega zakona o športu preprosto ne bo več mogoče. Ne bo več mogoče! Ker je prikrito delovno razmerje, torej odnos popolne podrejenosti in prekarnosti zaposlenega, s tem zakonom legaliziran. Kolektivne pogodbe iz tega naslova zato nikoli ne bo. Mislim, da je v stališču predstavnik največje koalicijske stranke poudaril, da, ja, saj se lahko športniki že zdaj organizirajo pa si izborijo svojo kolektivno pogodbo. Ja, to mogoče drži, ampak s sprejemom tega zakona, to sploh en bo več mogoče. In kršitev delovnopravne zakonodaje tudi ne bo več mogoče preganjati.

Zato smo v Združeni levici že na odboru amandmirali 59. in 60. člen, žal pa so bili naši amandmaji zavrnjeni. Koalicijske stranke, torej SD, Desus in SMC so bile celo tako gluhe, da niso niti teh zelo spornih členov bile pripravljene pustiti odprtih, kljub večkratnim pozivom kolegice Mirjam, ki predseduje temo odboru. Kaj pravita ta 59. in 60. člen. 59. člen v svojem prvem odstavku sicer pripoznava, da tudi za področje športa veljajo določbe iz Zakona o delovnih razmerjih, ampak takoj naprej, v naslednjem koraku v drugem odstavku, se poloti tega ukinjanja delovnopravnega varstva. Vam bom citiral ta drugi odstavek 59. člena: »V primeru sklenitve pogodbe o zaposlitvi športnikom ali strokovnim delavcem iz drugega odstavka 46. člena tega zakona lahko pogodbeni stranki,« zdaj pa pazite to, »v pogodbi o zaposlitvi ne glede na omejitve, ki jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja, drugače uredita pravice, obveznosti in odgovornosti iz naslova delovnega razmerja …« in potem naprej sledi taksativno v zvezi s čim lahko drugače določita te določbe delovnega razmerja. Če grem kar po vrsti še za alineje pogoji in omejitvami delovnega razmerja za določen čas. Se pravi, po novem bo lahko nek delodajalec športnega proletarca popolnoma legalno prisilil v sprejetje podaljšanega delovnega časa, prekomernega delovnega časa, če želite. O tem govori tudi druga alineja, ki direktno tangira delovni čas. Tretja alineja zagotavlja odmore in počitke, tudi ti odmori in počitki niso več nujno zagotovljeni po Zakonu o delovnih razmerjih, ampak kakršno je pač razmerje moči med podrejenim delavcem, športnim proletarcem ali pa športnim strokovnjakom, in njegovim nadrejenim delodajalcu. Plačilo za delo je četrta alineja, tudi to kar na enkrat ni več garantirano po principu pošteno plačilo za pošteno delo, ampak je to pač stvar dogovora dveh na trgu kobajagi enakopravnih akterjev, ki pa sta v realnosti seveda v izrazito različnemu položaju, pri čemer je delavec šibkejša stran in delodajalec močnejša stran. In potem imamo naprej v peti alineji disciplinsko odgovornost in šesti alineji prenehanje pogodbe o zaposlitvi, tudi tu bo športni proletariat na milost in nemilost izpostavljen delodajalcem.

Ampak ta cinizem se tukaj ne zaključi, marveč se nadaljuje še v 60. člen, ki se podobno začne kakor drugi odstavek prejšnjega: »ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja o omejitvi sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas za upravljanje istega dela, lahko športnik ali strokovni delavec iz drugega odstavka 46. člena tega zakona pri istem delodajalcu …« in sedaj prihaja veriženje pogodb, »sklene več zaporednih pogodb o zaposlitve za določen čas, katerih neprekinjen čas trajanja ne sme biti daljši od desetih let.« Povejte mi, ali sem jaz nepismen ali to dejansko pomeni legalizacijo veriženja pogodb o zaposlitvi. Pa za eno leto bedna pogodba, pa za drugo leto bedna pogodba, pa za tretje leto bedna pogodba, ki se podaljšuje praktično v neskončnost za to razdobje teh desetih let. In tukaj ministrstvo, ne vem, ali so z zvrhano mero cinizma pripravili namerno tak zakon, ki bo že tako prekarizirano panogo športa še dodatno zatolkel, ali pa preprosto ne vedo, kaj počnejo in

kaj se sploh v tem zakonu nahaja. Izgovor, da so v tej panogi takšne ali drugačne specifike dela, ni dovolj dober izgovor, da bi suspendirali Zakon o delovnih razmerjih, ki vendarle garantira določen minimum. Če se sprejema individualne pogodbe nad temi standardi, je to še vedno mogoče, zato ni treba ukiniti varovalk, ki varujejo zaposlene, to pomeni ljudi pred popolnim socialnim dumpingom in divjim tržnim izkoriščanjem. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak.
Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo.

Obravnavamo torej amandma k 2. členu, ki govori o tem, da bi besedno zvezo »športna rekreacija« nadomestili z besedno zvezo »šport za vse«. Že v stališču sem povedala, da je »šport za vse« uveljavljen strokovni termin, tudi v različnih mednarodnih dokumentih. Moramo reči, da na odboru nisem dobila zadostne razlage, zakaj tega ne moremo upoštevati. Seveda, določene zainteresirane skupine so bile proti temu terminu proti temu izrazu, iz mednarodnih dokumentov pa vendarle izhaja, da je to širše uveljavljen izraz in da zajema več kot samo besedna »zveza športna rekreacija«. Zato predlagam, da vendarle te amandmaje potrdijo.

Kar pa je gospod kolega Miha Kordiš vprašal, če je on pismen ali nepismen, bom rekla, da ni pismen, ker je v prejšnji svoji razlagi amandmajev govori o povsem drugih stvareh, samo ne o tem vloženem amandmaju.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.
Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za besedo.

Najprej bi spomnil še enkrat poslansko skupino, predvsem SMC – gledam program Stranke modernega centra, področje športa – za kaj? Za spodbujanje družbene vključenosti in nacionalne odličnosti. Kako? Podpirati razvoj športa za vse. To je prva stvar, skratka, šport za vse, mi vam ga ponujamo, vi pa ste proti temu, kar imate v svojem programu.

Druga stvar. Danes smo veliko slišali o tem, kako je ta zakon usklajevan in je skoraj z vsemi usklajen. Spoštovani, pred sabo imam pismo – saj so ga vsi dobili, pa se opravičujem tistim, ki ste ga vzeli v roke in ste ga enkrat prebrali, ampak verjamem, da ga velika večina ni –, katerega podpisniki so Fitnes zveza Slovenije, Romska športna zveza Slovenije, Slovenska univerzitetna športna zveza, Sokolska zveza Slovenije, Športna unija Slovenije, Zveza za športno rekreacijo Slovenije, ki želijo, da se ustrezen zakon popravi tako, da bo usklajen z mednarodnimi usmeritvami in stanjem v Sloveniji na področju športa za vse. Tu govorijo enako, kot so govorili vsi, s katerimi smo se srečali tudi v poslanskih pisarnah v Državnem zboru ali pa na terenu: »Predlog zakona o športu je Vlada po hitrem postopku sprejela 22. decembra 2016. Ne strinjamo se z določeno vsebino, ker je bil nerazumen postopek in ne vemo, zakaj je prišel v proceduro v Državni zbor drugačen predlog zakona, kot pa je bil usklajen.« Tu piše: »Navedeni zakon je nastajal dalj časa in je v prvi fazi priprav vključil v razpravo večino predstavnikov civilne športne sfere. Govorimo o verziji zakona, datiranega 20. 6. 2016, ki je bil predhodno obravnavan in potrjen na Strokovnem svetu Republike Slovenije za šport ter kasneje posredovan v medresorsko usklajevanje. Na žalost smo ugotovili, da je verzija zakona 22. 12. 2016, ki ga je Vlada potrdila, ne vključuje bistvenih sprememb, kot so bile tiste z 20. 6. 2016.« Skratka, spremembe mimo deležnikov, ki jih radi omenjate. Še več, zadnjo verzijo je potrdil samo in zgolj Izvršni odbor Olimpijskega komiteja, ki je po našem mnenju sokreator tega zakona, na svoji korespondenčni seji, brez predhodno posredovanega gradiva članom Izvršnega odbora in brez ustrezne razprave. Govorili so lahko vsi o tem zakonu, prava verzija pa se je nekje tam blizu tajnega društva PGC uskladila in posredovala v proceduro. Pa naj zaključim s tem uvodnim, splošnim delom, kjer piše: »Verjamemo, da je vsem nam v interesu, da so sprejeti zakoni usklajeni s civilno sfero.« Na to so se sklicevali. Se pravi, imamo tu šest institucij, ki delujejo širom Slovenije, s katerimi enega dela niste uskladili. In ne gre za nek ideološki del, da bi lahko rekli, da so to organizacije, ki se delijo levo, desno, ampak so ljudje, ki se ukvarjajo s športom za vse. In ti ljudje opozarjajo: »Predloga zakona o športu ne podpiramo, ker na ustrezen način ne podpira športa za vse in predvsem ne sledi smernicam Sveta Evrope.« Svet Evrope je na svojem zasedanju parlamentarne skupščine 12. 10. 2016, torej ne dolgo nazaj, sprejel resolucijo, ki govori o športu za vse. »Opozarjamo, da bi striktna uporaba termina »športna rekreacija« in njen dobesedni prevod v angleški jezik, oblikovala napačno percepcijo področja s strani tujih organizacij.« In tako naprej. Po našem mnenju zgolj redakcijski popravek, ampak koalicija v ihti »ne bomo podprli skoraj nič od opozicije«, tudi takšnih redakcijskih popravkov, vsaj tako je bilo očitno na seji odbora, ne podpira.

Zato danes apeliram, da če se želite tudi na področju športa sklicevati na to, kako ste vse uskladili z deležniki na tem področju, da takšen redakcijski popravek tudi potrdite s pritiskom tipke za predlagane amandmaje, ki smo jih pripravili tako mi kot kolegi v Novi Sloveniji. Upamo, da ne bo pojem »šport za vse« postal neko ideološko polje, ampak bo postal tisto, kar imajo tudi v mednarodnem

procesu, to pa je »Sport for all«. In jaz upam, da stric Google pove, kakšna je primerna primerjava tega termina iz angleščine, če že ne zaupate samim sebi. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković, izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Kot je bilo že povedano danes, ponovno obravnavamo Predlog zakona o športu, ki bo seveda omogočal različne ugodnosti in pa tudi urejenosti na več ravneh športnega udejstvovanja. Zagotovo za državljane to pomeni veliko več ugodnosti kar se tiče brezplačnih športnih programov. Za športnike amaterje, vsem tistim, katerih mesečno plačilo je nižje od minimalne plače, se ne bo smelo zaračunavati nadomestil za prestop. Uvaja se institut športnikovih pravic, torej varuha športnikovih pravic. Civilna športna sfera bo vključena v pripravo letnega programa športa na lokalni ravni. Hitreje in transparentneje se bodo razdeljevala javna sredstva med prejemnike in tako dalje in tako dalje. Skratka, gre za, kot je bilo rečeno, za krovni zakon. Moram priznati, da je bila razprava na delovnem telesu glede na obsežnost samega zakona in pa tudi na dejstvo, da se zakon pravzaprav ni primerno noveliral zadnjih, recimo, slabih 20 let, da je bila po mojem mnenju vseeno dokaj korektna in tudi konkretna, seveda z določenimi izjemami.

Glede na to, da je šla razprava nekaterih vseeno malo širše, se mi zdi prav, da se tudi sam odzovem na nekatere dejstva. Dejstvo, da zakon nikakor ni usklajen, to seveda ne drži. Tudi Zakonodajno-pravna služba zakona ni raztrgala. Imela je pripombe na malo več kot polovico členov. Je pa res to, da je veliko izmed njih bilo tudi teh pripomb nomotehnične narave. Res pa je to, da so seveda na delovnem telesu ostala nekatera odprta vprašanja, ki so se seveda danes manifestirala tud skozi vložene amandmaje za plenarno sejo.

Res je to, da je bilo na začetku rečeno, da moramo nekako po vrstnem redu razpravljati, ampak praksa je taka, da se seveda lahko poslanci širše opredeljujejo do vloženih amandmajev, zato mi seveda tudi dovolite, da se bom tudi sam seveda opredelil do različnih amandmajev, ki so bili vloženi na to plenarno sejo. Koalicija je vložila amandma tudi k 34. členu. Ravno tako kot opozicija. Glede na izražene pomisleke na sami seji delovnega telesa, s katerim se ureja morebitna odškodnina ali nadomestila, povezana s prestopom športnika, ki jih v osnovi prepušča avtonomnim pravilom športnih organizacij, upoštevajoč tudi mnenje ZPS glede poseganja v avtonomijo samih športnih zvez. To pomeni, da je urejanje razmerij do športnikov v zvezi prestopa kot tudi urejanje razmerij športnih organizacij med seboj prepuščeno prostemu urejanju in pa sporazumom. Vseeno pa velja, da pogojevanje prestopa s plačilom nadomestila za prestop omejuje prosto gibanje delavcev. Zato mora biti tudi sam sistem nadomestil seveda dopusten le v meri, ki zasleduje legitimen cilj. Tu bi še dodal, da zakon ohranja varovalko oziroma prepoved, da bi športne organizacije za primer prestopa zavezala športnika za plačilo, torej tistih športnikov, ki so mlajši od 15 let, ali pa športnika, ki od organizacije prejema plačilo do minimalne plače, na kar je opozarjala tudi ombutsmanka in se je to pod tem zakonom tudi upoštevalo, še posebej zato, ker se z zakonom uvaja tudi strožje in natančnejši inšpekcijski nadzor in pa kazenske sankcije v primeru rešitev, tako da na takšen način odgovarjamo tudi s koalicijskim amandmajem na amandma opozicije, ki ga zato tudi ne bomo podprli.

Kar se tiče amandmajev opozicije, ki se nanašajo na področje športne rekreacije, o katerem je tudi že bilo govora, ki so bili ravno tako že vloženi na sami seji delovnega telesa in tudi zavrnjeni, namreč v Poslanski skupini SMC menimo, da so mimo definicije termina, preveč interesno usmerjeni v favoriziranje enega subjekta v zvezi športa za vse. Na to so opozorili tudi številni deležniki, ki se jim je zdelo nekako neprimerno, da bi se podeljevalo tako široke pristojnosti znotraj vseh tako imenovanih športnih struktur.

Če začnem pri strokovnem svetu, ki ga imenuje Vlada, kot svoje posvetovalno telo, se tudi meni osebno ne zdi prav, da bi pri tem večino članov morala Vlada imenovati na predlog drugih predlagateljev. Ravno tako mislim, da ni prav, da se z zakonom navede, da člana predlaga izključno Fakulteta za šport, ker imamo tudi dve drugi fakulteti, ki prav tako izvajata javnoveljavne študijske programe na področju športa, zato seveda nekako ne bi bilo prav, da se favorizira samo eno fakulteto. Tudi Zveza športa za vse ni reprezentativna in ne predstavlja vseh športnih zvez s področja rekreacije, da bi lahko seveda bili tudi v tem smislu nekako relevanten predlagatelj članov strokovnega sveta. Tako ali tako pa program usposabljanja za športno rekreacijo po predlogu zakona pripravi OKS v sodelovanju s fakultetami, ki izvajajo veljaven program, in so seveda tudi člani Zveze športa za vse del OKS, ki so bili tudi danes že našteti. Še več, v pravilniku OKS je določeno, da je prvi podpredsednik predstavnik lokalnih športnih zvez in je obenem tudi predsednik Strokovnega sveta Športa za vse, kar pomeni, da lahko, in se to seveda od njih tudi pričakuje, da vse, tudi naštete članice, vsebinsko dopolnjujejo, in se tudi odzivajo, na različne predloge, ki se dotikajo same športne rekreacije. Zato seveda tudi teh amandmajev v tem smislu ne moremo podpreti.

Še dotaknil bi se same definicije oziroma termina. V primeru, da bi termin »športna rekreacija« zamenjali s terminom

»šport za vse«, bi seveda lahko tudi pri izvajanju prišlo do določenih težav, namreč, lahko bi se zgodilo, da bi se v tem smislu tudi programi prekrivali in bi težko določili na tak način tudi, kdo se potem sme prijavljati in kdo ne. Prav tako bi lahko seveda prihajalo tudi do težav na terenu, ker bi seveda nacionalni program uporabljal en termin, zakon drug. In nekako zdi se mi najbolj prav, da seveda se pri uporabi terminov, da je tudi najbolj pregledno za uporabnike same, da se seveda ohranja neka enotna terminološka opredelitev v vseh dokumentih, še posebej zato, ker Nacionalni program športa je bil tudi na vseh nivojih soglasno sprejet in takrat seveda nihče ni nasprotoval uporabi termina »športna rekreacija«. Toliko, hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec ima postopkovno. Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

Mogoče bom pikolovski, ampak saj veste oziroma veš, da smo člani delovnih komisij za spremembo poslovnika tisti prvi, ki smo zavezani k spoštovanju poslovnika. In bili so odprti 1., 2., 6., 16., 51., 54. člen. Zdaj pa kar od dveh razpravljavcev poslušamo o vsem živem. O splošni razpravi, ki je nismo imeli, pa poslušamo o členih, ki niso odprti, pa poslušamo o vseh drugih zadevah, morda pa le potem nekdo v zadnjem stavku omeni »šport za vse«. Zato, spoštovani podpredsednik, tako tebe kot tudi vse ostale, ki vodite seje, če že imamo Poslovnik Državnega zbora, prosim, da se ga držimo tudi pri tem izvajanju, da se razpravljavce opomni, da ne razpravljajo v skladu s poslovnikom. Drugače se mi zdi, da je naš napor, da želimo imeti nek boljši poslovnik, popolnoma brezvezna stvar, in lahko vržemo tiste predloge tako kot tudi celoten poslovnik nekam v arhiv. Tako kot bo očitno morala tudi Poslanska skupina SMC vreči svoj program v arhiv, kajti govorite o Zakonu o športu, ampak o tem bom se potem javil k razpravi.

Skratka, moj proceduralni predlog – da vsakega, ki ne govori o členih, ki so odprti in h katerim so vloženi amandmaji, pri katerih naj bi potekala razprava, da jih na to tudi opomnite. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite proceduralno, gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz se zahvaljujem gospodu Liscu, da je seveda opozoril na poslovnik. Seveda se mi zdi prav, da se poslovnika seveda primerno, korektno držimo. Zdaj, jaz seveda nisem govoril kar tako vse povprek, ampak sem govoril tudi glede na določene vložene amandmaje, ki je bila tudi praksa tega Državnega zbora. Zdaj, če bomo, pikolovski tako kot je bil gospod Mesec, zaradi mene lahko … Lisec, se opravičujem. Zaradi mene seveda lahko, s tem nimam težav, upam pa, da seveda tudi tako pikolovski pri svojih kolegih poslancih, ko bodo morali ravno tako razpravljati izključno po vrstnem redu o vloženih amandmajih. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sam moram reči samo to, da me je doletel ta način vodenja in potem seveda to traja zdaj že tri leta, gospod Lisec, in seveda, ne vem, če ne celo na zahtevo opozicije. Tako da ne bi tega vprašanja … res pa je, da je predsedujoči vedno malo nervozen, kadar se to dogaja, ampak to je točka, na kateri smo popustili in seveda smo zdaj to, da ne bi omenjal te prakse. Res pa je, da smo imeli danes spet delovno skupino okrog poslovnika in smo si želeli, ampak upam, da bomo potem, ko bo nov poslovnik sprejet, se držali tudi na tej točki. To se pa z vami strinjam, da bi bilo pametneje.

Besedo ima dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport.

Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala, predsedujoči.

Morda v dodatno razlago glede poimenovanja »šport za vse« in športna rekreacija. Res je, »Grassroots Sports« se uporablja širše tudi v okvirih Sveta Evrope in tudi Evropske komisije, tudi v nekaterih mednacionalnih dokumentih. »Šport za vse« predstavlja 5 področij, ki so tudi zelo jasno začrtana in razmejena znotraj Nacionalnega programa športa, ki je bil soglasno sprejet tudi v tem parlamentu, ob tem predstavlja športna rekreacija samo enega od področij. Naj hkrati tudi povem, da je športna rekreacija tudi zastopa na strokovnem svetu skozi predstavnike in vsi predstavniki strokovnega sveta so se strinjali, da uredimo poimenovanje in konceptualno razumevanje v tem zakonu na način, kot je tudi predlagano.

Morda samo v interpretacijo vsem, v resnici ne smemo enačiti samo enega dela, torej enega področja s poimenovanjem »port za vse«, ker je športna rekreacija seveda ožji segment tako strokovno kot izvedbeno, kot seveda tudi vsa ostala področja. Je pa res, da nacionalni program športa uvaja to poimenovanje in je zato tudi smiselno, da konsistentno tudi v izvedbenih aktih, na primer, ko gremo v razpis, ko objavljamo prijave ali pa letne programe dela, ohranimo zdaj to konsistentnost, da ne bo prišlo do zmede.

Toliko v pojasnilo. Torej, strokovni svet se je tako odločil in držali smo se potem tudi njegove usmeritve.

Morda pa vseeno, predsednik, ne glede na proceduralne predloge, zdaj pa vendarle eno

zelo pomembno pojasnilo. Če gre za vse elemente delovnega razmerja, moramo slediti Zakonu o delovnih razmerjih. Tudi v športu. To je odgovor na prej izpostavljeno tematiko, ki resda ni odprta znotraj amandmaja oziroma členov, ampak bistvo je, da zdaj prvič celo v tem zakonu sploh uvajamo to področje, torej tam, kjer so elementi vsi jasni, se delovno razmerje mora skleniti. Ohranimo pa tudi pretekle statuse glede na specifičnosti delovanja na športnem področju. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, izvolite gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Zdaj ste zatrdili, da tam, kjer so redna delovna razmerja v športu, da tam pa moramo imeti pogodbo o tem rednem delovnem razmerju, ampak ta zakon nič podobnega ne določa. Nič ne dolo… Nič, mislim, verjamem, da je to pač vaš sentiment, da si želite, da bi šle stvari v to smer, ampak ta zakon pravi drugače. Vaše lastne besede v 59. in 60. členu pravijo, da se Zakon o delovnih razmerjih lahko kratko malo vrže v koš, da se ljudi da na izjemno slabe pogodbe in se to stanje podaljšuje iz leta v leto za 10 let. To piše v teh členih.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o 2., 6., 16., 51. ali 54. členu? Samo eden? Prosim, da se prijavite.

Izvolite, gospod Tomaž Lisec, imate besedo.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Zelo kratko in zelo konkretno o debati glede »športne rekreacije« ali »rekreacije za vse«. Jaz bom podprl naše amandmaje, je pa dejstvo, da so predlagani amandmaji v nasprotju s tistim, kar je pripravil predlagatelj zakona, to pa ni samo Ministrstvo za izobraževanje, ampak, bodimo pošteni, Olimpijski komite. Ta zakon je usklajen izključno z Olimpijskim komitejem oziroma v določenem delu tega zakona, na kar sem že prej opozoril. Skratka, namesto v neko širino – kot ste sami rekli, je rekreacija za vse širši segment – greste vi v ožji segment, temu pa se reče športna rekreacija in vladavina Olimpijskega komiteja še naprej.

Druga stvar, ki je sporna, gospa ministrica, in na kar sem opozoril tudi na seji matičnega delovnega telesa. Sklicujete se: »Nacionalni program športa govori o športni rekreaciji.« Potem mi ne spoštujemo več ustavnega reda Republike Slovenije – ustava, zakoni, podzakonski akti. In jaz ne morem verjeti, da se v tem mandatu dogaja, brutalno v primerjavi s prejšnjimi mandati, da so pravilniki, uredbe, resolucije, nacionalni programi nad zakonom. Niso! To morajo biti izvedbeni akti na podlagi zakonov. V tem mandatu pa najprej sprejmete pravilnik, potem pa pridete v Državni zbor z zakonom in rečete, »joj, ministrica oziroma minister se je podpisal pod pravilnik, pa da ne bomo dali dvojnega dela, tu imate zakon, koalicija bo tako ali tako to požegnala, opozicija pa lahko skače v nebo.« V tem mandatu spreminjate ustavno prakso sprejemanja aktov v tej državi. Najprej sprejmete zakon, pa bi potem sprejemali ustavo, najprej sprejemate podzakonske akte, potem pa rečete, na podlagi tega sprejemimo zakonodajo. Spoštovani, tega se ne moremo več iti, ker potem ne samo, da vržemo poslovnik nekam v arhiv, vržimo še ustavo. Pri nas imamo točno hierarhijo aktov. Zdaj poslušamo: »Ker imamo v podzakonskem aktu nekaj, na podlagi tega rešujemo zadeve v zakonu.« Ne, zakon je tisti akt, ki opredeljuje, in če je treba, je treba na podlagi tega zakona spremeniti tudi zadevo, ki se imenuje Nacionalni program športa. Vse ostalo so argumenti, vzeti iz predala, ki ne vzdržijo pravne presoje. Ampak o pravni presoji tega zakona bom spregovoril pri naslednjih členih, o katerih bomo razpravljali, ki so prav tako amandmirani. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem ta prvi sklop amandmajev.

V razpravo dajem 27. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Ker so amandmaji poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 34., 85. in 88. členu vsebinsko povezani, bomo o njih razpravljali skupaj.

V razpravo torej dajem 34., 85. in 88. člen ter amandma Poslanske skupine SDS k 34. členu in amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k tem členom.

Želi kdo razpravljati? Ker ne, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 38. člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije in amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati?

Gospod Tomaž Lisec, izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Rad bi pokazal samo še na eno stvar o tem, kako je ta zakon usklajen. Prej pri 34., 27. členu, smo predlagali amandma na podlagi predloga Fundacije za šport, ki je po našem mnenju pomembna organizacija na področju športa, pa verjamemo, da bo amandma doživel klavrno usodo amandmajev Poslanske skupine SDS. Toliko o usklajenosti tega zakona.

Kar pa se tiče 38. člena, v bistvu gre za zelo majhno dikcijsko spremembo tega zakona. V tem zakonu imamo, kot že rečeno, nek nov strokovni svet in pa svet za akreditacijo in strokovni svet ima 17 članov, dejstvo pa je, da ima večino v tem vlada. Mi želimo tu, da se natančneje določita dve zadevi. Eno je to, da imajo določeno vlogo tudi tisti, o katerih smo prej

govorili – Zveza šport za vse – in pa da imajo enega dodatnega člana v tem Strokovnem svetu tudi tisti, ki se profesionalno preko izobraževalnega procesa najbolj ukvarjajo s problematiko športa – Fakulteta za šport. Skratka, tako rekoč redakcijska sprememba, ki bi tudi nekomu iz Fakultete za šport omogočila razpravljanje, opredeljevanje in sprejemanje ustreznih zadev, ki se dotikajo tega sistemskega zakona, Zakona o športu. Ampak očitno so eni prvorazredni, drugi pa drugorazredni.

Mene žalosti, da niste Fakultete za šport prepoznali kot najvišjega subjekta na področju izobraževanja in športa, torej tistega, kar je že v imenu resornega ministrstva. In zato predlagamo ta amandma in prosimo za podporo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Lahko zaključim razpravo o tem členu? Dobro.

V razpravo dajem 52. člen ter amandma Poslanske skupine NSi in amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 62. člen ter amandma Poslanske skupine SDS in amandma Poslanske skupine Združene levice.

Želi kdo razpravljati?

Gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Ker so bili na odboru naši amandmaji, ki zagotavljajo varstvo delavskih pravic športnikov k 59. in 60. členu zavrnjeni, so se ti členi zaprli in nismo mogli še enkrat teh amandmajev vložiti za sejo Državnega zbora, zato smo posegli po naslednji stvari in naslednjem orodju, ki nam je tu bil na voljo, in sicer smo vložili amandma k 62. Členu. Ta 62. člen se po novem glasi: »Samostojno delo v športu lahko opravlja zasebni športni delavec in poklicni športnik, ki ne izpolnjuje pogojev za sklenitev delovnega razmerja iz 59. člena tega zakona.« Se pravi to, kar je 5 minut nazaj gospa ministrica zatrdila, da je prav, da so pogodbe o redni zaposlitvi tam, kjer gre za redne zaposlitve, s tem členom dejansko uvajamo. S tem spet vračamo delovnopravni zakonodaji mesto, ki ji sodi, in športnemu proletariatu vsaj elementarno socialno-pravno varstvo. Ker če gre za elemente delovnega razmerja oziroma če gre de facto delovno razmerje, tudi če je zakrinkano v redno delovno razmerje, tudi če je zakrinkano v pogodbi pa v odnosu do espeja in tako naprej, se mora to redno delovno razmerje s tem našim amandmajem tudi skleniti. Obvod ni mogoč.

Če bo šel ta zakon naprej brez sprejetja našega amandmaja, potem bodo prikrita delovna razmerja padala tudi na delovnem sodišču, zaradi tega, ker bo stanje pač legalizirano. Pa bo tam delodajalec potegnil ven Zakon o športu, bo potegnil ven njegov 59. člen, bo potegnil ven njegov 60. člen pa bo rekel: »Glejte, saj tu javno piše, jaz lahko s športnikom ali pa športnim strokovnim delavcem sprejmem kakršnokoli pogodbo, kakor se midva dogovoriva pa na tem ni nič nelegalnega, tudi če piše tam notri, da bo delal za mizerno nizko plačilo, pod minimalno plačo, tudi če piše tam notri, da ne bo imel nobenega počitka pri delu, tudi če piše tam notri, da bo moral delati od jutra do večera vsak dan. In če tega amandmaja ne sprejmemo, se bo stanje v športu, ki je že zdaj zelo slabo, še poslabšalo, ker bodo pogodbe o zaposlitvi tiste pogodbe, ki naj bi sicer zagotavljale delavske pravice in redno plačilo zaposlenim, postale sužnjelastniške pogodbe. Zaposleni športnik bo popolnoma brezpraven v odnosu do delodajalca, divji trg, podivjani trg, sanje Miltona Friedmana se pri nas uvajajo v športni panogi. Morda celo namerno zaradi tega, ker vsi vemo, da so slovenski športniki zelo slabo sindikalno organizirani, težko se kolektivno postavijo za svoje pravice. In to izgleda kot kar primerno mesto, da se začne z obleganjem pravice do delavskega organiziranja in do ravni delavskih pravic, ki zaenkrat še velja v naši zakonodaji, dasiravno vsi vemo, da se v praksi bolj pogosto kot ne popolnoma izigrava.

Zastavlja se zelo resno vprašanje, kje pa so tiste specifike, na katere se zagovorniki tega zakon sklicujejo pri utemeljevanju suspenza delavskih pravic, na primer pri nekemu učitelju plavanja v nekem plavalnem kluba, ki dela polni delovni čas, uči vse mladinske kategorije in se ga bo s tem zakonom lahko verižilo 10 let za določen čas, pa ne bo imel nobene pravice do počitka, nobene elementarne socialne varnosti. Iz leta v leto se mu bo popolnoma legalno, še enkrat poudarjam to, podaljševalo pogodbo v razdobju 10 let. In smo ustvarili čisto novo kategorijo prekarcev, ki je še slabša od že tako slabega varstva delavskega razreda. Kje so torej tiste specifike tega rednega delovnega razmerja, ki upravičujejo, da Zakon o delovnih razmerjih popolnoma suspendiramo in športni proletariat prepustimo na milost in nemilost njihovim delodajalcem?

Prej sem v svoji prejšnji razpravi in nenazadnje tudi, ko sem predstavljal stališče Združene levice do tega vprašanja, večkrat izpostavil, da tu ne gre samo za športnike, da gre tudi za strokovne delavce v športu. In če vzamemo samo zakon o športu, v resnici ta popolna prekarizacija tangira tudi profesorje športne vzgoje na osnovnih šolah, na gimnazija in tako naprej. Ja, imajo tisti zraven ZOFVI, pa imajo kolektivno pogodbo, ki jih varuje, ampak če vzamemo samo določbe ven iz zakona o športu, ta zakon o športu pač pravi, da se lahko nekemu prfoksu športne vzgoje mirno daje pogodbo za eno leto in se to pač podaljšuje v razdobju 10 let. To pravi. Seveda sem navedel tu samo en najbolj skrajen, najbolj absurden primer, ampak po tem zakonu vse to kratkomalo gre. Sicer je tu pod, samo sekundo, da

pogledam odstavek, to je 6. člen Športni program in izvajalci, drugi odstavek našteva taksativno izvajalce športnih programov in tu notri potem najdemo tudi zavode s področja vzgoje in izobraževanja, ki izdajajo javno veljavne programe, to so šole. Tako da si jaz tukaj nič ne izmišljujem.

Skratka, če zaključim. Ta naš amandma je poslednja varovalka pred totalno prekarizacijo športne panoge, pred totalnim brutalnim brezpravnim izkoriščanjem športnega proletariata. Zato upam, pozivam vse poslance, da tokrat na tej seji premorejo več modrosti, kot so jo premogli na odboru, ko so sestrelili vse te naše delovnopravne amandmaje, in vsaj ta amandma k 62. členu podprejo. In res ne pozabite, v športu niso sami Petri Prevci in Tine Maze. Velika večina športnikov je na espejih, delajo za 600 evrov in nimajo praktično nobenih pravic. In ta zakon jim teh pravic tudi ne daje, čeprav se tam kdo iz izvršne veje oblasti zaklinja, da je to področje končno urejeno. Pa kako je urejeno? Ja, je urejeno tako, da nič ni urejeno, da ni nobenih pravic za športne proletarce tu noter. In v kolikor res nisi popoln šampion, da se lahko zaneseš na individualna sponzorstva, boš po tem verjetno še bolj izkoriščen, kot je vsak študent, ki dela na napotnico za to, da se pretolče skozi življenje tekom svojega študija, bolj izkoriščen v slabšem položaju. To vam pa vse pove, kar rabite vedeti o odnosu, ki ga do športne panoge ima slovenska vlada in njena koalicija.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Kljub temu, da smo v Poslanski skupini SDS malo bolj liberalni glede pravic in zastopanj športnikov, pa moramo reči, da smo zgroženi, ko smo prebrali 59. in 60. člen zakona, kar je, kot je že kolega Kordiš povedal, noro in brutalno. Govorimo o več zadevah, eno so delavske pravice, na tem področju imamo zakon, ki se mu reče Zakon o delovnih razmerjih, ki ga ta dva člena negirata. In potem smo skušali, glede na to, kar nam poslovnik omogoča, spremeniti to v 62. členu. Najprej, ta 59. člen, ki ga želimo z 62. členom amandmirati, govori v prvem odstavku zelo lepo: »Za delovno razmerje športnikov in strokovnih delavcev v športu velja zakona, ki ureja delovna razmerja.« Drugi člen pa v bistvu vse negira: »V primeru sklenitve pogodbe o zaposlitvi s športnikom, lahko pogodbeni stranki v pogodbi o zaposlitvi, ne glede na omejitve, ki jih določa zakona, urejata drugače.« Skratka, imamo Zakon o delovnih razmerjih – delavske pravice –, ki ga negiramo. Športniki, razen tisti najboljši, ki prvič, ali imajo individualne pogodbe, ali drugič, so že v tujini, bo v tujino poleg več mladih nagnal še več športnikov, ki bodo šli s trebuhom za kruhom. Skratka, popolnoma nesmiselno.

Mi si želimo, da se v ta zakon vnesejo vsaj kolektivne pogodbe, če že ni to v zakonu, da pa se lahko znotraj kolektivne pogodbe malo bolj razmejijo ta razmerja. Zdaj sta na seji odbora ministrstvo in vladna večina vse to povozila, češ, vse to je super, kar predlagamo, in nobena pogodba ni sprememba. Mi sicer mislimo, da, in na to nas opozarjajo športniki, ki so napovedali, da v primeru, če besedilo ostane takšno, kot je bilo po sami seji matičnega delovnega telesa, bodo verjetno jutri slovenski športniki, morda se jim kdo ne bo pridružil od tistih, ki imajo srečo, da so tako uspešni, da imajo individualne pogodbe, da bodo, prvič, imeli protest, drugič, po sprejetju zahtevali ustavno presojo o zakonu, in tretjič, to pa je čisto sveža informacija, verjetno celo zahtevali zakonodajni referendum, ker se športnikom kot delavcem s tem zakonom krši osnovne pravice. Če to želite, ne, ne bomo mi sopodpisali tega, ampak bomo pa dali športnikom prav. In vse tisto leporečje, slovenski športniki so naša najboljša blagovna znamka in tako naprej, ampak tukaj niso samo Petri Prevci in pa še top 10 morda najbolj uspešnih športnikov. Imamo športnike, ki se prebijajo iz dneva v dan. Poglejte samo v kolektivne športe, nogomet, rokomet, košarka, pa lahko pogledate tiste, ki so v najboljših klubih, koliko jih ima individualne pogodbe, koliko pa je prepuščenih trgu in delodajalcu. In da je ta debata glede teh posebnosti v športu še bolj brutalna, govori 60. Člen: »Ne glede na določbe zakona, ki urejajo delovna razmerja, o omejitvi sklepanju pogodb po zaposlitvi za določen čas za opravljanje istega dela lahko športnik ali strokovni sodelavec pri istem delodajalcu sklene več zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas, katerih neprekinjen čas trajanja ne sme biti daljši od 10 let.« Pa to je noro! Jaz samo še čakam, da dajo še v kulturo pa vse ostale segmente to, kaj je pogodba za določen čas. In če to, kar imamo sedaj v Zakonu o delovnih razmerjih, se na žalost izkorišča, delodajalci izkoristijo, inšpektorji pa tega ne odpravljajo, ampak tukaj sam zakonodajalec oziroma se bom popravil, pripravljavec zakona, izvršilna veja oblasti pripravlja takšen nor zakon, za katerega želi, da ga vsi podpremo.

V Poslanski skupini SDS pa resnično ne moremo podpreti zakona, kjer tako brutalno govorite o pogodbah za določen čas. 10 let – kakšna varnost, spoštovani kolegi iz Desusa in SMC, ki se imate za toliko socialne, čuteče? Ko se bo katerikoli športnik prišel pogovarjati in govoriti o tem, kako so zaščiteni, bomo rekli, spoštovani, pojdite v tiste poslanske skupine, ki ogromno govorijo o socialnem statusu zaposlenih in podprejo takšne neumnosti, ki so v tem predlogu zakona po drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu. Ali pa si morda res želite kakšnega referenduma ali pa ustavne presoje? Jaz verjamem, da vam ustavna presoja niti nič ne pomeni, ker veste, da bo verjetno

naslednji mandat z naslednjim predsednikom Vlade in naslednjim ministrom za izobraževanje tisti, ki ga bodo vprašali, kdo pa je podpisan pod ta zakon.

Skratka, če ne želite, da gredo športniki v tujino, če ne želite ustavne presoje ali pa celo kakšnega referenduma, bodite ne samo trezni, ampak delujte s tistim, kar imamo v Sloveniji, to pa je Zakon o delovnih razmerjih, in podprite karkoli, da te neumnosti, ki kratijo pravice slovenskim športnikom, ne bodo sprejete.

Glede sklepanja pogodb za določen čas, to verjetno veste, da ni samo v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, ampak tudi z evropsko direktivo. Pa bo ena posebnost, malo boste skomignili z rameni in rekli: »Vse je super in z vsemi je usklajeno.« Danes sem naštel že vsaj 7, 8 deležnikov, s katerimi ni usklajeno. Prej sem jih naštel 6 pri Zakonu o športu, naštel sem Šport za vse, Fundacijo za šport, Fakulteto za šport in sedaj dobimo še tiste, o katerih največkrat govorimo, Sindikat športnikov. Si resnično želimo, da tako nujen zakon, kot je Zakon o športu, dobi tako veliko črno piko in tak madež, da ni v ključnem delu o delavskih pravicah usklajen s športniki? Na tej točki je tista, kot smo rekli v Poslanski skupini SDS, ali bomo zakonu nasprotovali ali pa ga podprli. Z zanimanjem bomo spremljali ne samo glasovanje o celotnem zakonu, ampak predvsem o tem amandmaju, koliko je v besedah tistih, ki govorite o delavskih pravicah, koliko pa vas je potem moža in žena pri tem, ko pritisnete tipko ravno v nasprotju s tistim, kar govorite. Odločitev je zelo enostavna, če želite delati isto, kar tudi govorite, da podprete amandma k 62. členu. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Jani Möderndorfer, imate besedo.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Diskusija teče predvsem v tej smeri, ali obstajajo posebnosti v športu z razliko od ostalih klasičnih delavnih razmerjih, ki jih poznamo v delovno-pravnem procesu. Seveda so. In to drastične. Povejte mi en šport, kjer se nekdo bi teoretično zaposlil pri, recimo, 18 letih in šel v penzijo s 65 letom. Povejte mi! Tega ni. To ne obstaja! In zato danes graditi neko fantazmo, kako se borimo in se je treba boriti za športnike in jim dati neko pravno zaščito v smislu bog si ga vedi še z novim sindikatom, ki se bori in postavlja svoje temelje v fundamentu, ker bi rad prevzel neko vlogo za branjenje športnikov, ima seveda en korenit problem, ki ga moramo vsi poznati, vsaj tisti, ki smo delali kot športni delavci v športu in vemo, kaj to v resnici v praksi pomeni. To pa je, da danes, sicer če boste vprašali športnike, si vsak športnik bi seveda želel imeti pogodbo za nedoločen čas in biti varen, da bo v miru lepo gradil svojo profesionalnost v tistem športu, kjer je, samo, prvič, bo prej propadel tisti klub, kjer bo takšno pogodbo imel, ker vemo, da slovenski klubi na slovenskem pravzaprav nimajo takšnih virov, ki bi jim zagotavljal, da bi lahko celo delali plane za deset, petnajst let naprej, tako kot to delajo podjetja, delali neko svojo vizijo, razvojno. Tega preprosto v športu ni. Veste pa, kdo je pravi sindikat športnikom? To je kruta realnost, ki jo je treba preprosto priznati – agentje. Agentje so tistim, ki postavljajo pravila, pa ne samo pri nas, ampak povsod v Evropi in v svetu. In agentje pridejo, ko se pogovarja kljub, kdo bi pravzaprav igral v njihovem klubu oziroma že takoj, ko nastopi 18 let, vsak športnik se in takoj pridruži agent, ki mu obljublja sanje in pravljice, kako bo on za njega poskrbel, in seveda poskrbi, da ob prvi pogodbi skupaj s starši sodelujejo pri sklenitvi takšne pogodbe. In v tej pogodbi, tisti, ki poznajo te pogodbe, piše marsikaj. Veste, zato kolektivne pogodbe na področju športa še danes ni in je tudi ne bo. In tisti, ki danes napotujete in govorite o kolektivnih pogodbah in celo v svojih amandmajih napotujete v to smer in celo govorite o neki kolektivni pogodbi, ki je ni, preprosto je ni, iščete neke pravice za športnike, ki bi si jih teoretično pravzaprav vsi mi želeli, ampak pravno-formalno je to nemogoče uskladiti, zato poznamo to razliko, da seveda nekdo, ki je zaposlen v športu, za njega velja delovnopravna zakonodaja, vendar dopušča možnost seveda, da ima sklenjeno individualno pogodbo, in vsi jo imajo, vsi jo imajo in noben športnik nima enake pogodbe s svojim kolegom športnikom v istem klubu, so popolnoma različne.

Kolega je omenil, da to velja samo za profesionalne športnike, tisti, ki pa niso, pa niso zaposleni in večji del športnikov dela v bistvu part time, delajo v službah ali jih preživljajo starši in imajo neko minimalno pogodbo z nekim zneskom, s katerim si ga klub lahko privošči. Zakaj klub v resnici ne sklene daljše pogodbe? Ja zaradi tega, ker enostavno si ne more privoščiti, da bi zaradi sklenjenih pogodb preprosto ukinili klub, ker bi postal insolvenčen in potem vemo, kater zakonodaja nastopi, in potem je seveda vsega konec. In ta želja in volja po tem, kako bomo mi uredili status športnikov, je seveda bizarna. Bizarna predvsem zaradi tega, ker v resnici na nek način si je treba priznati, kakšno je stanje v slovenskem športu, kadar govorimo o njihovih pogodbah. Zraven tega pa, poglejte strukturo športnikov, ki so danes zaposleni na ministrstvih, pa primerjajte z vsemi tistimi, ki bi, recimo, zaradi svojih uspehov lahko bili, pa niti ne želijo biti zaposleni na ministrstvu, da se razumemo. Tako da ta ideja oziroma ta razprava o tem, vsi nam bodo pobegnili, nobeden ne bo v Sloveniji ostal ... Poglejte, športniki si želijo iti v tujino. Pa veste zakaj? Ker hočejo imeti več, ker hoče in ker vedo, da bodo dobili ponudbe, ki jih v slovenskem prostoru preprosto več ne moremo zagotavljati. Če smo lahko govorili še pred

desetimi leti, da se še lahko pogovarjamo o pogodbah, ki jih dobijo v tujini, so danes praktično v slovenskem prostoru to samo še teorija in sanje. Poglejte sponzorje, ki financirajo te klube, poglejte, bom rekel, donacije, prispevke. Tega preprosto več ni. In zakaj se pogovarjamo vsa zadnja leta o tem, da je treba nekaj na športu korenito spremeniti? Ti časi, ki so bili nekoč, da je nekdo dvignil telefon in uredil, da je športni klub dobil toliko in toliko denarja, dajte pospraviti za vse večje čase v neke anale in v spomine, ker tega ni več. To ne obstaja! In tudi, če že, je takšna pogodba, verjemite, da sponzorji zahtevajo, na drugi strani, ker že besedi sponzorska pogodba ne pomenta donatorska pogodba, ampak pomeni na drugi strani tudi neko povračilo. In če teh rezultatov ni in če teh pogojev ni, potem je vsega konec. Primarno poslanstvo športnih klubov na Slovenskem pa je rekreacija, razvoj mladinskih pogonov, in to je bistvo društvenega dela. In zato je to društvo in ne gospodarska družba, kjer bi veljalo, kot reče kolega iz Združene levice, da zdaj pa že ustvarjamo prekarne delavce in ne vem kaj še vse. Tega preprosto ni! In zato tudi seveda me včasih spominja, da je to diskusija, kjer hočemo ne vem komu – slovenski javnosti, povedati, kako se mi borimo za nekaj, česar ni.

Pogodba, ki jo sklenejo agentje skupaj v imenu svojih športnikov za klub, je takšna, da si celo omogočijo, da lahko po dveh, treh mesecih kar gredo ven. In veste, kako se klavrno končajo takšne dobre pogodbe? Največkrat klub nima denarja, ker se je zavezal s pogodbo, da bo plačeval določene obveznosti, in potem agent postane prost. In kaj je za agenta to? Najbolj srečen trenutek, za športnika pa tudi, ker mu je obljubil že novo službo in že leti na drugo lokacijo. Zato, veste, če bi hoteli to področje urediti, zdaj govorimo o kolektivni pogodbi, bi v resnici morale panožne zveze na evropskem nivoju urediti, recimo nekaj podobnega, kot se je to zgodilo pri nogometu, in bi bile stvari bistveno bolj čiste in jasne in seveda bi se temu podredil celoten sistem. Na ostalih panožnih športnih področjih pa pravzaprav tega ni in ne obstaja. In zato je kakršnakoli razprava v tej smeri iluzorna in zavajajoča in res ne bo pripeljala nikamor. Tako da jaz predlagam vsem, da bodimo realni, kadar razpravljamo o zakonu o športu in pa seveda o predlaganih amandmajih, o katerih danes teče beseda.

Na koncu naj še povem. To seveda ne odvezuje nikogar, da pogodbe, ki so sklenjene, niso sklenjene v skladu s pravnim redom Republike Slovenije. Kar pomeni, da tudi vse ostale inštitucije nadzora morajo funkcionirati, od FURS, od delovnopravne zakonodaje, nenazadnje tudi Ministrstvo za šolstvo in šport, ki ima tudi svoj inšpekcijski nadzor na področju delovanja športa in seveda lahko ukrepa, kadar prihaja do nepravilnosti. In to je tisto, kar seveda hočemo omogočiti. In mi se moramo danes odločiti, ali se pogovarjamo o tem, da bomo šport spremenili v gospodarske družbe, in s tem uskladili neko delovnopravno zakonodajo, ki velja v gospodarskih družbah. Zato veste, že v prejšnjem mandatu, ko smo diskutirali o tako imenovanem vzajemnem skladu za športnike, smo vsi vedeli, da je to iluzorno, pa je bilo seveda politično zelo fajn, da se je potem ta sklad sprejel. In kakšen rezultat imamo? Še danes ni interesa športnikov, da bi se včlanjevali v ta sklad, ker vedo, kaj to pomeni. Nič. Za njih pravzaprav nič, imajo totalno izgubo, zaradi tega, ker finančni sistem ni naravnan. Je pa res, da je nekdo drug koval načrte, kako bi pravzaprav na nek način skozi stranska vrata prišel in kontroliral šport preko igralcev, in to je seveda lahko tudi sindikat, če temu tako rečemo. Jaz ne očitam sindikatu, da nima dobrih namenov, samo ti nameni s temi pogoji in tem pravnim redom in pa seveda s filozofijo delovanja društev, ne bodo nikoli zaživeli, ker ne morejo. Se mora najprej nekaj drugega spremeniti.

Zato seveda takšnih predlogov žal ne morem podpreti, žal. In to iz prakse govorim, to ne bo zaživelo, bo pa pripeljalo, če bi takšen amandma sprejeli, samo še v propad, dokončni propad športnega delovanja.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Tomaž Lisec, izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Ja, hvala, predvsem Jani, da si v bistvu povedal, v kakšnem imenu govoriš. Gledam, organi KK Union Olimpija, predsednik. In seveda je, tako kot marsikje, debata delodajalci–delojemalci. In zdaj, kolega Jani, si pošteno povedal, seveda tudi iz prakse, kar je razumljivo, da pač zagovarjaš eno stvar. Dejstvo pa je, da verjetno športniki vedo, zakaj imajo oziroma zakaj imajo agentje in zakaj jim kdo tudi ponuja agente. Ker se klubi raje pogovarjajo z agenti, ker je obojestranska korist, kot pa potem s športniki.

Spoštovani, če pogledamo resnično 59. in pa 60. Člen, moramo priznati sami sebi, da, ja, je šport neka specifika, ampak verjetno ne tako posebna specifika, kot se to določa v 59. in 60. Členu. Kar me je še bolj strah, da če se bomo tukaj šli izjemo od Zakona o delovnih razmerjih, da bomo verjetno podobno zgodbo doživeli tudi na drugih področjih.Pa gledam kolega Tabakovića, verjetno, če bi se na področju kulture sprejemala takšna besedila članov, samo za primer, zaposlitev kulturnikov in drugih strokovnih delavcev v kulturi, da za njih velja Zakon o delovnih razmerjih, razen kadar pogodbeni stranki drugače urejata pravice. In kot so te urejene pravice v posameznih slovenskih klubih, kot ste tudi dobili gradivo na sami seji matičnega delovnega telesa, kjer vam je prikazano, kako brutalno se lahko čez noč odslovi enega športnika, ker si je klub zadal, da

z njim ima takšne cilje, da bo na primer zadel toliko in toliko golov, dal toliko in toliko košev, to dejansko obstaja, kar smo dobili tudi na sami seji odbora gradivo, in da če nekdo ne bo izpolnil teh pogojev, pomeni, da je za delodajalca preslab in ga lahko vrže na cesto. In o tem govori ta drugi odstavek 59. Člena, te posebnosti v zvezi s pogoji in omejitvami delovnega razmerja, delovnim časom, plačilom, disciplinsko odgovornostjo in tako naprej. Skratka, mene je zelo strah, kaj bomo s temi členi, če bodo sprejeti v dikciji, kot so predlagani s strani Vlade, kaj se bo zgodilo s slovenskimi športniki. Pa da ne bo pomote, sam hudirjevo dobro poznam, da v športu so problemi, da so delodajalci tisti, ki zaposlujejo športnike, in da se slovenski klubi borijo za preživetje. Zato bomo tudi v večini v Poslanski skupini SDS podprli nek drug zakon, ki prav tako govori o športu, ker želimo predvsem tistim, ne najbolj uspešnim klubom zagotoviti obstoj. Ampak kaj nam pomaga, če damo ta obstoj klubom, dodatno finančno podporo, če želite direktno, če pa tukaj potem tistim šefom teh športnih klubov damo takšne določbe v takšen zakon, kjer imajo, bom rekel, skoraj avtoritarno pravico nad svojimi zaposlenimi.

Zato predlagamo še enkrat v razmislek, da si pogledate 59., 60. člen in naš predlog amandmaja k 62. členu, ki vsaj malo sprošča to brutalno odvisnost športnika od delodajalca. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jani Möderndorfer ni bil dobro razumljen.

Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Razprava.

Je pa res, zgleda, da nisem bil dovolj jasno razumljen.

Bom zelo direkten. Bolečina vsakega predsednika društev ni športnik. Daleč od tega. Z veseljem bi se pogovarjal z njim ali pa športni direktor, z veseljem, bolečina so agentje. Agentje so tisti, ki povzročajo glavobole vsem društvom, zapomnite si. Namreč, agentje so tisti, ki nemilosrdno zahtevajo pogoje, in daleč od tega in vam jaz lahko zagotovim, da nisem podpisal še ene pogodbe v življenju s katerimkoli športnikom, kjer bi zagotavljal, da mora vreči toliko in toliko košev, ker drugače enostavno ne bo dobil izplačila. Obratno. Kvečjemu je bila zahteva, da mora toliko in toliko minut igrati in biti na parketu, ker drugače ne bom izpolnil pogodbe in to je moja bolečina. Vi pa dobro veste, da ko trener, bom rekel, sestavlja ekipo in dela taktiko, seveda se ne more ozirati na pogodbe in na minute, ki jih zahteva agent. Pa vendar, problem ni samo v tem klubu, ki si ga omenil, v mojem klubu Union Olimpija, daleč od tega. Problem je, da govorimo tudi o društvih, ki igrajo v tretji ligi. Oprostite, dajte pogledati proračun enega kluba v tretji ligi. Kje si lahko sploh zagotovi pogoje, da bo zaposlil igralce za ne vem, za eno leto si ga ne upa zaposliti, kaj šele za par let. Saj mu nihče iz vodstva kluba kaj takšnega ne bo dovolil, ker potem lahko samo zaprejo vrata. Poleg tega morate vedeti, da v tretji ligi dobivajo v glavnem, če dobijo denar, ga dobijo, prijavljajo na različne razpise, dobivajo denar za razvoj mladinskega pogona, tam pa ni zaposlovanja, ker govorimo o mladostnikih. Govorimo o razvoju, filozofiji športa in pa seveda, da čim širše zajamemo, bom rekel, število mladih, bodočih športnikov, ker edino na masi lahko kasneje računamo, da bo prišla ven kvaliteta in vrhunskost. Tisto, kar si na drugi strani seveda tudi želimo. Tako da, Tomaž, ta primerjava je bila slaba. Jaz danes ne govorim kot predsednik kluba. Govorim kot poslanec in govorim v imenu vseh klubov, ki se soočajo s finančnimi težavami. Seveda je drugačna pozicija v tretji ligi, drugi ligi ali pa v prvi ligi, in to od panoge do panoge, različne športne panoge. Ker vemo, da imamo neke športne panoge, ki bom rekel so top in so zanimive in nekatere, ki so zelo dobre, vrhunske, kvalitetne, ampak nezanimive za sponzorje, za vlagatelja ali za kogarkoli. Pa vendar ta zakon o športu omogoča še vedno soliden razvoj na celotnem območju športa. In to je tisto, kar mora nas kot poslance zanimati. In, Tomaž, žal, ne glede na to, da poznaš, vendar se bojim, da bolj zagovarjate idejo o tem, ki je neuresničljiva, in jo zagovarja neka druga struja, ki bi rada seveda bila upravičeno zagovornik športnikov, ampak žal jim športniki tega ne dopustijo, je to dokazano skozi leta. Jaz bi rad videl število članstva v tem sindikatu. Rad bi ga videl. Figurativno, sploh me v resnici ne zanima, če sem iskren. Ampak si upam trditi, da tam ni nobene mase, ker je ne more biti. Zato, ker se ve, kako stvar funkcionira. Mimogrede, prvi agentje so starši, ki skrbijo za svoje otroke in jih zagovarjajo in dokler niso polnoletni, so oni tisti, ki v njihovem imenu nastopajo. Nenazadnje tudi zelo aktivno delujejo v društvih, kar ni nič narobe, kar je prav. Vendar po 18. letu postanejo starši nevešči vseh teh pogojev, dogovorov, kar se tiče pogodb, in zato jim seveda agent obljubi, da bo branil njihove pravice in agent postane njegov sindikat. Žal tako v športu je, pa če to hočejo nekateri videti ali pa ne. Mimogrede, mene vsakič, ko agenta slišim, vidim ali pa me pokliče, me boli glava, ker vem, da spet nekaj hoče.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica. Ali sem narobe razumel? Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Ja, hvala.

Morda dve konkretni vprašanji za ministrico. Glede kolektivnih pogodb: Ali držijo informacije, da so bile v tistem osnutku predloga

zakona iz junija 2016 kolektivne pogodbe, v zakonu pa ste jih potem s tistim zakonom, ki ste ga vložili v proceduro decembra 2016, vrgli ven, po domače povedano? Druga stvar, ki pa me zanima, ko govorimo o delovnopravni zakonodaji in zaščiti športnikov, je EU primerjava. Kje v evropskih državah je na področju delovnopravne zakonodaje zaščita športnikov urejena tako kot pri nas, brez kolektivnih pogodb, mimo zakona o delovnih razmerjih, s poveličevanjem espejevstva v športu oziroma individualnih pogodb? To me zanima. Tretje pa, morda Jani, pa ni treba javno, glede na to, da je Košarkarski klub Union Olimpija eden najbolj resnih klubov, upam, da bo tudi v prihodnje, me zanima: Koliko zaposlenih ima ta klub? Ampak o tem lahko mimo mikrofonov Državnega zbora. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o tem členu?
Gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Mene še zmeraj zanima, zakaj so v istem košu nametani različni segmenti športnih delavcev. Tu imamo športnike, za katere se koalicija in njena vlada sklicujeta, da si zaslužijo 10-letno veriženje pogodb in vsesplošno prekarizacijo zaradi specifike njihovega delovnega položaja. Ampak kako, hudirja, je potem s tem analogen položaj raznoraznih trenerjev za mladinske kategorije in tako naprej, ki pridejo v službo, recimo, ob osmih, devetih, končajo ob štirih, svoje kariere ne zaključijo pri 35. letih, ampak imajo bistveno daljšo športno kariero in nimajo tako hude fizične omejitve. Tudi za te ljudi ta zakon velja. In tudi za te ljudi se bo lahko po novem Zakonu o športu verižilo pogodbo za 10 let. Zakaj?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Tomaž, sicer veš, ker si dobil odgovor že na seji odbora, v čem je pravzaprav problem kolektivne pogodbe. Ja, res je, bilo je usklajevanje tudi v tem delu, vendar je služba Vlade zelo jasno povedala, da ne moreš zapisati nečesa, česar ni, ker niti ne veš, na osnovi česa se o čemerkoli dogovarja. Saj želja in interes je bil, da bi se določene stvari premaknile naprej, vendar se je na koncu ugotovilo, da ne gre. Veste, za kolektivno pogodbo mora biti interes z vseh strani, ne samo z ene strani. In to je eden od razlogov, zakaj do kolektivne pogodbe ni prišlo do danes. In sam osebno ne verjamem, da sploh bo kdaj prišlo, ker bi se porušil sistem. In je ta hip glede na to, pod kakšnimi pogoji in na kakšen način funkcionirajo športna društva, pravzaprav neizvedljivo.

To, kar pa omenja kolega Kordiš, večina trenerjev, ki delujejo za mladinske pogone, je subvencioniranih in pokritih s sredstvi za izvajanje mladinskih programov in imajo samo toliko časa sklenjeno pogodbo, dokler ta denar obstaja, drugače ne. Kar se pa tiče trenerjev za profesionalni šport, oprostite, če le malo gledate in spremljate zadevo, sredi sezone so odpuščeni, nekaj najbolj normalnega je. In kar je še bolj pomembno, enako se jih tretira kot športnike. Popolnoma enako.

Nobena skrivnost ni, koliko je zaposlenih na Union Olimpiji. Zaposleni so delavci, ki administrativno sploh furajo, da ta klub lahko preživi in deluje tako, kot vsak profesionalen klub. Vendar verjemite mi, da tisti trenutek, ko klub teh zmožnosti več ne bo imel, se bo ukinilo delovno mesto, ker enostavno drugače društva več ne bo. In jaz upam, da do tega ne pride, in seveda mi je zelo všeč, da želiš vse dobro Union Olimpiji še naprej, to sprejmem kot pozitivno. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Hvala, predsedujoči.

Zdaj pa je trenutek, da pojasnim glede kolektivne pogodbe. Predlog je bil v junijski verziji vsebovan, vendar je Služba Vlade za zakonodajo predlagala, da to izločimo, kajti sicer že deluje Zakon o kolektivnih pogodbah, ki je merodajen in daje priložnost in možnost, da lahko sindikat že sedaj ustanovi oziroma oblikuje svojo kolektivno pogodbo, torej od veljavnosti Zakona o kolektivnih pogodbah naprej. Zato tudi ni smiselno, da ponavljamo te možnosti in priložnosti v zakonu, smo pa to tudi pojasnili že na odboru.

Kar se tiče kolektivnih pogodb v primerjavi z Evropo. Splošne kolektivne pogodbe na neki celoviti ravni športa v Evropi ne poznamo, poznamo pa kolektivne pogodbe na ravni panog oziroma disciplin. Nekatere so tudi zelo pomembne, tudi zelo kakovostne smernice pri oblikovanju meril in standardov delovanja določenih panog. Recimo, če omenimo samo UEFA standarde in priporočila, tudi te privzemajo kar nekatere discipline oziroma panoge, tudi mi smo sledili pri oblikovanju nekaterih meril tem smernicam.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Lahko zaključimo z razpravo?
Gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Res bi rad slišal utemeljitev, zakaj pa so se potem, če je za športnike na vsak način zaradi specifične njihove panoge treba vpeljati brutalen tržni režim in vse splošno prekarizacijo, v tem istem košu

znašli še raznorazni strokovni športni delavci. Se ne pogovarjamo tukaj samo o Union Olimpiji, pa ne pogovarjamo se samo o prvoligaških klubih, predvsem bodo pač tukaj na udaru ali pa bo na udaru nek Janez Novak v tretji ligi na espeju, ki brca žogo za 600 evrov, pa bo po novem še v bistveno slabšem položaju. In ti ljudje nimajo nekakšnih silnih agentov. Ampak, da se vrnem k osnovnemu vprašanju. Nekdo, ki v nekem športnem društvu full time uči plavanje ali kaj drugega, se s tem preživlja, zakaj je za takšnega človeka v redu, da se mu veriži za nič pogodbe 10 let skupaj iz leta v leto. Zakaj je v redu, da se za takšnega človeka suspendira delovnopravna zakonodaja?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mogoče zdaj lahko zaključim. Hvala lepa. Torej, zaključujem razpravo.
O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v sredo, 24. maja v okviru glasovanj.
S tem prekinjam 12. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PROBACIJI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**
Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.
Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Goranu Klemenčiču, ministru za pravosodje.
Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!
Pred več kot 10 leti je ta državni zbor sprejel Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2017–2011. V njej je prvič uporabil besedo probacija in jasno zapisal, da Slovenija potrebuje probacijsko službo. Več nadaljnjih vladnih oziroma državnozborskih dokumentov je to zahtevo ponavljalo, vendar do realizacije ni prišlo. Do danes, ko je pred vami priložnost, da jo uresničimo. Probacija seveda še ni uveljavljen izraz v slovenskem prostoru, čeprav, kot rečeno, se že več kot 10 let pojavlja v zakonodajnih in vladnih dokumentih, v strokovni terminologiji pa že bistveno dlje. Nikakor pa ni nov, ker kot rečeno je bilo to že večkrat izpostavljeno v različnih dokumentih. Tudi ta zakon bo seveda pripomogel k temu, da se izraz uveljavi in da se okrepi njegova prepoznavnost. Probacija je obravnava storilcev kaznivih dejanje in nadziranje njihovega vedenja, z namenom odpravljanja vzrokov, ki so vplivali na storitev kaznivega dejanja. Bistveno je, da oseba ostane v okolju, kjer živi in deluje, hkrati pa je omejena s tem, da mora izpolniti določene obveznosti, na katere že obstoječe zakonske institute se probacija nanaša, na stvari, kot so: pogojne obsodbe z varstvenim nadzorom, pogojni odpust z varstvenim nadzorom, delo v splošno korist, tako po kazenski kot prekrškovni zakonodaji, hišni zapor, delo in naloge odprave in poravnave škode pri odloženem pregonu in tako naprej. V sedanji ureditvi nekatere naloge, ki so opredeljene v novem zakonu izvajajo državni tožilci, centri za socialno delo, zavodi za prestajanje kazni zapora, izvajanje hišnega zapora pa nadzira sodišče samo ali preko policije. Po lastnih besedah te institucije tega ne opravljajo najbolj učinkovito, ker gre za fregmentirane pristojnosti in umanjkanje strateškega razvoja na tem področju.
S predlaganim zakonom, ki te ovire odpravlja, in ustanovitvijo uprave za probacijo želimo prispevati k nižji stopnji povratništva med storilci kaznivih dejanj, k varnejši družbi in nižjim stroškom izvrševanja kazni ter k razbremenitvi zaporov. V praksi se bo izvrševanje sankcij in ukrepov poenotilo, večja skrb bo namenjena poglobljeni strokovni obravnavi storilcev kaznivih dejanj in izobraževanju kadra, poudarek bo tudi na razvoju novih metod dela in novih programov za osebe, vključene v probacijo, ter razvoja strokovnega orodja za prepoznavanje dejavnikov tveganja. Iz medresorskega usklajevanja in predstavitve zakona izhaja, da je strokovna javnost sprejemu zakona široko naklonjena in da je pričakovati pri izvrševanju zakona dobro medresorsko sodelovanje in povezovanje z lokalno skupnostjo. Predviden začetek, če bo zakon potrjen, delovanje probacijske službe je 1. april 2018. Probacijska služba pa se bo vzpostavila tudi ob pomoči Evropskega socialnega sklada, za kar je namenjenih in že pridobljenih 2 milijona evrov.
Prepričani smo, da zakon prinaša potrebne spremembe na področju izvrševanja kazenskih sankcij ter da bodo učinki zakona pozitivni in za družbo pomembni. Izkušnje kažejo, da je probacija učinkovit sistem resocializacije storilcev kaznivih dejanj, ki pomembno prispeva k zmanjševanju povratništva in s tem za zagotavljanje večje varnosti družbe.
En obstranski podatek, Hrvaška je bila ena izmed zadnjih evropskih držav, ki je probacijo uvedla. Slovenija je dejansko zadnja država v Evropski uniji, ki probacijske službe nima. Na Hrvaškem se je v dveh letih med 20 % in 30 % zmanjšala zasedenost zaporov. Recimo, v Avstriji v okviru probacijske službe deluje 700 zaposlenih z 8 milijonskim evrskim budžetom, pa gre za državo, ki je samo štirikrat večja od Republike Slovenije, kar kaže na to, da je probacija dobra investicija v bolj varno pa tudi cenejšo družbo v smislu zagotavljanja kazenskih sankcij.

S predlaganim zakonom bomo torej po našem mnenju vzpostavili v Sloveniji službo, ki jo potrebujemo. Zato smo jo v strateških dokumentih načrtovali že več kot pred desetletjem. Ker so izpolnjeni poslovniški pogoji, predlagam tudi, da se na isti seji opravi tudi tretja obravnava predloga zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku, gospodu Janu Škobernetu.

Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na svoji 37. redni seji obravnaval Predlog zakona o probaciji, ki ga je Državnemu zboru, kot je očitno, predložila Vlada.

Predstavnik Vlade gospod Stare je v svoji obrazložitvi predloga zakona povedal, da v Sloveniji ta trenutek nimamo specializirane službe in s tem povezano tudi specializiranih kadrov za izvajanje probacijskih aktivnosti, zato se tudi na tem področju pojavljajo različne prakse pri izvrševanju opozorilnih sankcij in drugih ukrepov restorativne pravičnosti. Probacija pa je kot aktivnost oziroma strokovna pomoč ena izmed pomembnejših pri svetovanju odločevalcev, ki so pristojni za sprejemanje opozorilnih sankcij in restorativnih ukrepov.

Cilj samega zakona je ustanovitev centralne službe, ki bo delovala enotno na celotnem območju Slovenije, da se razbremeni probacijskih aktivnosti vse deležnike, ki so zdaj fragmantirano pristojni za posamezne naloge ali aktivnosti, predvsem državno tožilstvo v okviru poravnanj in odloga pregona.

Predstavnica Državnega sveta gospa Potočan je izrazila podporo Komisije za državno ureditev predlogu zakona. Člani komisije pa so se glede na kadrovsko podhranjenost centrov za socialno delo strinjali, da si je težko predstavljati njihov delo s polnoletnimi in mladoletnimi storilci kaznivih dejanj ob zmanjšanem številu strokovnih sodelavcev, na kar je kasneje odgovoril državni sekretar in ustrezno argumentiral poteze in aktivnosti Vlade na tem področju po eventualnem sprejetju zakona.

Predstavnica Skupnosti centrov za socialno delo je ob tem dejala, da je stroka zakon seveda pozdravila, izpostavila pa je že prej omenjene težave, ki bi morebiti nastale ob prenosu kadrov s centrov za socialno delo na upravo za probacijo in povedala, da je mreža, ki jo za izvajanje alternativnih sankcij vzpostavlja skupaj z lokalno samoupravo ta trenutek polna do te mere, da dodatne vključitve vanjo niso mogoče.

V razpravi so opozicijski poslanci podali predlog, da se termin probacije nadomesti z ustreznim slovenskim izrazom, kar je bilo po dopolnjeni obrazložitvi razumljeno kot pozitiven predlog, vendar gre za uveljavljen mednarodni izraz, ki se je tudi v zadnjem desetletju že uporabljal v slovenskem govornem prostoru in je kot tak bil razumljen kot verodostojen in ustrezen. Državni sekretar je to dodatno pojasnil in dodal, da je skrb, da bi kogarkoli od zaposlenih iz izbirnega načrta centrov za socialno delo proti njegovi volji zaposlovali v probacijski službi, popolnoma odveč.

V nadaljevanju smo ob obstrukciji Slovenske demokratske stranke sprejeli amandmaje odbora ter potrdili predlog dopolnjenih členov zakona, zato je zakon v posodobljeni obliki danes pred vami. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanske skupine. Mag. Branko Grims po predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav v imenu Slovenske demokratske stranke!

Probacija, kot resocializacija, kot tisti ukrep, ki izboljšuje učinkovitost, ampak v pozitivnem pomenu besede sankcije, ko gre za ponovno vključevanje v okolje, ko gre za ohranjanje stikov z okoljem, je zagotovo nekaj pozitivnega in tukaj se vsi strinjamo. Problem nastane tam, kot je pri sedanji vladi običajno, to se pravi pri izvedbi. Zakon, tako kot je napisan, je nedorečen, je nejasen. In pravzaprav bo imel eno samo realno posledico, ustanovitev neke nove institucije, najbrž nekaj dodatnih zaposlitev, kakšnih prav velikih učinkov ob tem, ko se samo preobrne nekatere že obstoječe stvari, pa zagotovo ni pričakovati.

Kar smo imeli pripomb in predlogov, žal niso bili upoštevni, in tako vse, kar je bilo izrečenega v zvezi s pomisleki s sedanjim zakonom, predlogom, ki je danes pred vami, vsekakor ostaja, in to zelo upravičeno. Stroški bodo precejšnji. Učinki žal, glede na nejasnost in glede na nedorečenost zakona, verjetno sorazmerno majhni. In tako pravzaprav lahko ugotovimo, da je edina realna posledica, edino realno določilo v tem zakonu tisto, da začne veljati 1. aprila.

Zakona ne bomo podprli, ampak se bomo pri glasovanju vzdržali.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani minister!

Danes obravnavamo predlog zakona, katerega temeljni cilj je ustanovitev Probacijske službe, ki bo skrbela za obravnavo obsojencev, zmanjšala tveganje ponovitvene nevarnosti, razbremenila zapore in povečala varnost žrtev. Slovenija je namreč edina država v Evropski

uniji in tudi med državami članicami Sveta Evropa, ki tovrstne službe še nima. Tako bo probacijska služba, po zgledu takšnih služb v tujini, skrbela za resocializacijo in reintegracijo obsojencev na pogojne kazni in tiste, ki bodo kazen odslužili z alternativnimi oblikami kazenskih sankcij, kot je delo v splošno korist. Tak predlog je tekom usklajevanj podprla tudi celotna stroka.

Dejavnosti Probacijske službe bodo omogočale, da storilci kaznivih dejanj ostanejo v skupnosti z določeno stopnjo omejitve svobode. In kar je pomembno, ob tem bi se storilcem naložilo tudi obveznosti. Pri vsem tem je bistvenega pomena usmeritev k zmanjševanju ponovitvenih kaznivih dejanj s pomočjo vzpostavljanja pozitivnih odnosov s storilci in s pomočjo uspešnega vključevanja v družbo. Storilec bi tako še naprej deloval in živel v svojem okolju, pri tem pa bi bil, kot sem že omenila, na nek način omejen s tem, da mora izpolniti določene obveznosti, ki jih določita bodisi tožilstvo bodisi sodišče. Denimo, da gre za obvezno zdravljenje odvisnosti, da mora obiskovati psihološke svetovalnice in podobno. Vsakodnevno v medijih prebiramo o dogodkih, povezanih s prestopki oseb na pogojnem odpusti v Sloveniji, in ravno takšni dogodki kažejo na to, da je na tem področju treba uvesti sistemske spremembe.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da večja represija, kot je zapiranje ljudi, ne omogoča učinkovite kaznovalne politike, ampak problem samo odloži ter omogoča ponavljanje kaznivih dejanj. Zato je toliko bolj pomembno dati večji poudarek resocializaciji in s tem omogočiti boljši vklop v družbo. Poleg tega pa je pomembno zagotoviti tudi varnost žrtev kaznivih dejanj. Naloge te službe so namenjene nadzoru, usmerjanju prestopnikov in pomoči, z namenom na eni strani pomagati pri vključevanju prestopnikov v družbo in na drugi prispevati k dvigu stopnje varnosti v družbi. V delo z obsojencem so vključeni različni profili strokovnjakov od socialnih delavcev do psihologov. Tako bo prestopniku ponujena pomoč, kot je psihološki terapevtski program, v primeru odvisnosti od alkohola ali drog pa tudi zdravljenje.

Slovenija je te aktivnosti že izvajala, vendar ne v obsegu, kot bi jih lahko. Večino naštetega dela opravljajo centri za socialno delo ob pomoči policije, zdravstvenih in drugih organizacij, a veljavni sistem ima veliko težav, zato je predlog zakona več kot dobrodošel. Dejstvo je, da nadzora nad pogojno obsojenimi, in tistimi, ki so na pogojnem odpustu, v trenutnem sistemu praktično ni, zato so spremembe nujno potrebne.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije smo prepričani, da predlog predstavlja velik korak k bolj varni družbi, in ga bomo glede na navedeno podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi, ponovno!

Slovenija je torej po vsaj dveh desetletjih od intenzivnega uveljavljanja centralnega urejanja probracije v svetu ena izmed tistih držav, ki tega uveljavljenega in uspešnega modela še nima, zato je pomembno, da ga uvajamo, in predvsem, da ga uvajamo na način, da ne nadaljujemo dosedanje fragmentacije in da predvsem omogočimo čim širšo družbeno korist uvedbe modela probacije. Seveda govorimo o osnovnem modelu, ki pomeni preprečevanje izolacije iz skupnosti in s tem povezano zmanjševanje stopnje povratnosti, kar na nek način, čeprav post festum, ampak deluje preventivno. Predvsem omogoča dolgoročni razvoj skupnosti v smeri iskanja ravnovesja in omogočanja višnje stopnje varnosti na način, da se tudi tisti, ki so skrenili s poti in naredili prestopek, kaznivo dejanje proti skupnosti, lahko vanjo vrnejo in da za svoja dejanja niso samo kaznovani, ampak da se jih zavedo in se ustrezno, če želite, prevzgojijo, čeprav je to zelo močna beseda, ampak predvsem vrnejo v skupnost kot njeni deležniki, ki so jo sposobni konstruktivno, kvalitetno sooblikovati še naprej.

Model, ki je pred nami, sicer seveda terja določene sistemske prilagoditve, predvsem kadrovske, ker ne bi bilo prav, da bi probacijsko dejavnost prevzeli tisti, ki jo že danes izvajajo, ali pa tisti, ki jih v svojem poslanstvu, tukaj mislim predvsem na center za socialno delo, že tako stežka dohajajo številne naloge, ki jih morajo opravljati. Zato je neobhodno nujno, da se za vzpostavitev te nove službe vzpostavi možnost dodatnih zaposlitev, specializiranih kadrov, ki bodo za opravljanje tega dela imeli tudi voljo, znanje in pa predvsem sposobnost, da se od najboljših svetovnih praks del tega prenese tudi v našo državo.

Ker gre za dolgoročno cenejši, za skupnost pa varnejši in učinkovitejši model uvajanja in urejanja sankcij, predvsem pa vračanja in vključevanja v skupnost, bomo Socialni demokrati predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združene levice.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

O novem zakonu o probaciji je bilo ves čas razprave veliko deljenih mnenj, predvsem

glede tega, kakšen obseg naj ta nova služba pravzaprav prevzame. V Združeni levici podpiramo predlagano ureditev, ki se osredotoča na tako imenovano alternativno prestajanje kazni, ne pa na naloge, ki jih opravljajo zavodi za prestajanje kazni. Zakon tako pomeni vsaj en korak v pravo smer, predvsem bi moral pomeniti korak stran od trenutnega sistema, torej od sistema, ki vedno bolj temelji na represiji, nadzorovanju in po uvedbi dosmrtnega zapora tudi na tako imenovanem maščevanju oziroma retribuciji za storjene prekrške oziroma kazniva dejanja. V takšnem sistemu je seveda vedno manj prostora za socialno funkcijo, za preventivo, za alternativne oblike prestajanja kazni, in to pojasnjuje, mislim da, dokaj jasno tudi statistika. Število zaprtih oseb narašča, recimo, leta 2002 jih je bilo tisoč 147, leta 2015 pa je ta številka narasla že na tisoč 463. Da je premalo poudarka na alternativnih oblikah kaznovanja, kaže tudi podatek, da je kar 55 % oseb, ki so zaprte, bilo obsojenih na zaporne kazni, ki so krajše od dveh let, torej za relativno kratek čas. Odvzem svobode je tako skrajni, zadnji ukrep oziroma bi moral biti in bi se moral uporabiti le takrat, ko pravzaprav ni neke druge možnosti, ko je storilec, recimo, nevaren za družbo in ga je treba začasno iz nje tudi izločiti. Nikakor pa ne sme postati oziroma postajati pravilo. V tej luči je tako treba več narediti na preventivi. Vemo, da je največji generator problemov v družbi revščina, socialna izključenost in z njima povezana brezposelnost. Če odpravimo te izvirne grehe, če ponovno vzpostavimo socialno državo, bo tudi s probacijo in zaporskim sistemom veliko manj dela. Vsekakor pa si ne želimo, da gre sistem v smeri tistega, kar imajo v Združenih državah, od koder tudi prihaja probacijska služba. Kako narobe lahko gre neprestano povečevanje represije, zatiranje, ustvarjanje začaranega kroga povratništva, se najbolj jasno kaže ravno v Združenih državah Amerike. Zanimivo pa je po drugi strani, da imajo najboljše statistike tako glede stopnje kriminala kot tudi povratništva v skandinavskih državah. Imamo torej primere, torej države, v katerih je zaporna kazen prej izjema kot pravilo, torej tisti skrajni ukrep, o katerem sem prej govoril, in še ti se ponavadi oziroma pretežno odvijajo na odprtih oddelkih. Torej, po eni strani imamo slabe zglede, po drugi pa zelo dobre zglede, ki bi jim veljalo tudi slediti. In to, da so ti sistemi uspešnejši, dokazuje tudi statistika. Trenutna smer, kot jo vidimo v Sloveniji, predvsem kaže na to, da smo si za zgled izbrali tega negativnega, torej ameriškega, tistega, ki gre v povečevanje represije, v povečevanje nadzora, v omejevanje pravic in tudi v razgradnjo socialne države. V Združeni levici ves čas opozarjamo na to dejstvo, da so takšne politike vedno bolj zgrešene in s takšnimi zgrešenimi politikami so seveda problemi na vseh področjih tudi vedno večji.

V Združeni levici ta predlog razumemo kot odstop od trenutnega sistema, od sistema kaznovanja, ali pa vsej delen korak v to smer. Upamo tudi, da se bo to odrazilo v praksi in da ne bo uprava za probacijo postala le še en birokratski mlin, v katerem se bodo obsojenci na koncu izgubljali.

Ima pa predlog kljub vsemu eno zelo resno pomanjkljivost, ki jo lahko odpravimo le z amandmajem, ki ga je vložila naša poslanska skupina. Z njim predlagamo črtanje določbe, ki se nanaša na prenos zaposlenih iz centrov za socialno delo na novoustanovljeno upravo za probacijo. Ta določba pomeni, da bodo na slabšem tako centri za socialno delo kakor tudi javni uslužbenci, ki bodo po novem zaposleni na upravi za probacijo. Centri za socialno delo, pri katerih še vedno ostaja del nalog v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij, izgubljenih delavcev ne bodo mogli nadomestiti z novimi, in javni uslužbenci, ki bodo po novem zaposleni na upravi, bodo v slabšem položaju kot sedaj. Zaradi tega predlagam, da se ta določba črta, in bomo našo podporo zakonu tudi vezali na sprejetje tega amandmaja. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Predlog zakona kot organ v sestavi ministrstva uvaja novo upravo za probacijo, ki naj bi skrbela za izvajanje probacije, med drugim tudi za bolj poglobljeno obravnavo storilcev kaznivih dejanj. Namen probacije naj bi bil v izvajanju zakonsko predpisanih kazni in ukrepov, ki se izvajajo v skupnosti, ter so usmerjeni v resocializacijo in reintegracijo storilcev ter varnost skupnosti. Probacijske enote bodo v skladu s predlogom zakona pripravljale poročilo državnemu tožilcu, ki bo podlaga za njegove odločitve glede odstopa od ovadbe ali od obtožnega predloga za postopek poravnavanja in pripravo sporazuma, navodil ter določitev nalog v primeru odložitve kazenskega pregona. Naloga probacijskih enot naj bi bila tudi v nadziranju izpolnjevanja obveznosti storilca pri opravljanju dela v splošno korist, izvedbo odprave ali poravnave škode ter pripravljanje poročila o opravljenih nalogah. Probacijske enote bodo pripravljale poročila za sodišča, na podlagi katerih bodo ta sprejela odločitve o izbiri kazenske sankcije oziroma varstvenega nadzorstva ter izvrševale delo v splošno korist, hišni zapor in varstveni nadzor. Svetovalci bodo za vsakega kaznjenca posebej pripravljali osebne načrte, ki bodo temeljili na poglobljenih analizah vsakega posameznika.

Cilji resocializacije in reintegracije storilcev kaznivih dejanj, ki jih opredeljuje zakon,

se vsekakor slišijo kot družbeno koristni, vendar opozarjamo, da bo vzpostavitev urada za probacijo zahtevala zaposlitev 56 javnih uslužbencev. Samo v štirih letih bo urad zahteval 8 milijonov evrov, kasneje pa kar 2 milijona in pol evrov letno. V Novi Sloveniji trdimo, da naša država prej kot ustanavljanje novih organov in zaposlovanja javnih uslužbencev potrebuje izboljšanje poslovnega okolja. Ko se pogovarjamo o znižanju davkov, Vlada ne kaže veliko poguma, na drugi strani je pri zaposlovanju javnih uslužbencev zelo motivirano. Javni dolg, ki ga nalagamo mladim generacijam, znaša 32 milijard evrov oziroma 80 % slovenskega BDP. Medtem ko štiričlanska slovenska družina nosi krepko čez 60 tisoč javnega dolga, se nam ne zdi smiselno ustanavljati novih javnih uradov, ki bi skrbeli za poglobljeno obravnavo storilcev kaznivih dejanj.

V Novi Sloveniji menimo, da je za obravnavo in ravnanje s storilci kaznivih dejanj pri nas že ustrezno urejeno. Tudi za potek prestajanja alternativne kazni po našem mnenju ne potrebujemo novega urada, ki zaposluje 56 javnih uslužbencev. Vladna koalicija s takimi predlogi kaže na dejstvo, da so njene prioritete napačno postavljene.

Glede na navedeno v Novi Sloveniji Predloga zakona o probaciji ne bomo podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Pred nami je Predlog zakona o probaciji, za katerega marsikdo ne ve, kaj sploh obravnava. Imeli bi lahko zraven tu eno besedo ali pa tisto, kar smo že imeli. Moramo vedeti, da včasih so bili naši zapori vzor celotni Evropi, bili dokaj prazni in izvajali resocializacijo in integracijo in takšne službe sploh nismo potrebovali. Ko se zapori spreminjajo v tisto, na kar je kolega Vatovec opozoril, v kaznovalno in nadzorno funkcijo, zato potem rabimo prenos, kot je to v Združenih državah Amerike, tudi ustrezen model probacijske službe. Tega, če bi izvajali politiko, kot se je izvajala v preteklosti, sploh ne bi potrebovali. Že kolega Petrovec je opozoril na to, da gre naša družba v represivno modaliteto in da kot takšna ima vedno več problemov s kriminaliteto. Ni delovnih mest, sociala je zelo slaba in zato vedno več ljudi izbere kriminalno pot.

Odprta vprašanja, ki jih zakon pušča, so predvsem načelno, ali gre za nadzorstveno službo ali gre za službo, ki bo nudila podporo in pomoč tistim, ki so šli po deviantni poti. Kaj bodo delali zapori? Drugo vprašanje: Kakšno je strokovno usposabljanje, strokovno znanje in kdo bodo ti ljudje, ki bodo to službo opravljali? Kaj je potem delo centrov za socialno delo? Kakšen bo odnos do zaporov? Bojim se, da bo prišlo do privatizacije te dejavnosti. Seveda pa je ključen ta glavni paradoks, kar je bilo že večkrat omenjeno, da bo potem več varnosti. Jaz pravim, da je paradoks med varnostjo in nadzorom in kontrolo. Bojim se, da bo s to službo več kontrole in več nadzora, kar pa ni namen takšnih zakonov. Seveda pa je problem izvajanje tega zakona.

Glede na omenjeno v Poslanski skupini nepovezanih poslancev tega predloga ne moremo podpreti. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Teja Ljubič bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

TEJA LJUBIČ (PS SMC): Spoštovani poslanke in poslanci, minister! Vsem prav le pozdrav!

Danes torej, kot smo že slišali, obravnavamo Predlog zakona o probaciji. Kaj beseda probacija sploh pomeni in ali bi lahko bila uporaba kakšne druge besede primernejša? Probacijo lahko opredelimo kot izvrševanje kazni v skupnosti namesto izvrševanja kazni v zaporu. Glavni namen probacije je to, da kaznovana oseba ostane v okolju, v katerem živi in deluje, vendar obenem tudi izpolnjuje naložene obveznosti. Izvrševanje sankcij in ukrepov v skupnosti storilcu omogoča, da ne pretrga obstoječe socialne mreže, da zaradi sankcije ne izgubi zaposlitve in da ohrani obstoječe vezi z družino oziroma da ohrani odgovornost skrbi za družbino. Slovenski jezik trenutno ne pozna besede, ki bi lahko ustrezno nadomestila izraz probacija, pojem, ki obsega celovit nabor probacijskih ukrepov in vključuje določeno preizkusno obdobje, v katerem se ti ukrepi izvršujejo. Beseda probacija je namreč mednarodno in strokovno ustaljen pojem. Uporabljajo ga tako številne države, kot so na primer Madžarska, Hrvaška, Norveška in še nekatere druge. Ne smemo pa tu na tem mestu pozabiti tudi nečesa bistvenega. Jezik je živ in se spreminja in dokler je jezik živ, se lahko tudi nenehno dopolnjuje.

S predlaganim zakonom se v Sloveniji tako uvaja probacijska služba, ki bo skrbela za večjo povezanost vseh državnih institucij, ki se ukvarjajo s storilci kaznivih dejanj in prekrškov ter z bolj poglobljeno obravnavo obsojencev. Do sedaj se namreč vse te aktivnosti niso mogle izvrševati v tolikšnem obsegu, kot bi se lahko. Ker so izkušnje držav, kjer že poznajo takšne službe, izjemno pozitivne, lahko le zaključimo, da pomeni uvedba takšne institucije v Sloveniji korak k bolj varni družbi. Njihove prakse namreč kažejo, da se s takšnim načinom izvrševanja kazni in s takšno obravnavo storilcev odvrača posameznike od ponavljanja kaznivih dejanj oziroma prekrškov. Zmanjšuje se tako število

ljudi, ki prestajajo kazni v zaporu, posledično pa tudi znižuje stroške izvajanja kazni. Navsezadnje pa se poudarja humana in učinkovita obravnava storilcev kaznivih dejanj. Dejstvo je namreč, da kadar gre za prestajanje krajših zapornih kazni, te praviloma nimajo želenega učinka, pogosto zgolj negativnega. V penologiji se je tako uveljavilo spoznanje, da kratkotrajne zaporne kazni bolj škodujejo kot koristijo, zato se čedalje bolj uvaja težnja po zamenjavi kazni odvzema prostosti z drugačnimi kazenskimi sankcijami, torej brez odvzema prostosti.

Iz vseh teh naštetih razlogov bomo poslanke in poslanci Stranke modernega centra podprli Predlog zakona o probaciji, saj le-ta pomeni velik korak tako k bolj humani in učinkoviti obravnavi storilcev kaznivih dejanj oziroma prekrškov kot tudi korak k bolj varni družbi. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu k vloženemu amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda z dne 22. maja. V razpravo dajem 51. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice.

Kdo želi razpravljati? Izvolite, prijavite se, prosim.

Dr. Matej Tašnar Vatovec, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

Kot sem že v stališču nakazal, sicer nimamo nekih težav s tem zakonom. Zdi se nam, da če bo tudi potem praksa šla v tej smeri, da se bo preferiralo oziroma poskušalo delati bolj na praksah skupnostnega služenja kazni bolj kot v smeri kaznovanja, nadzorovanja in tako naprej, se pravi, tega bolj represivnega vidika, potem je takšen zakon, kot ga predlaga ministrstvo, dobrodošel in upamo, da bo šel v tej smeri.

Nas je pa zmotila ena stvar, na kar je opozorila tudi Skupnost centrov za socialno delo z dopisom malo pred tem, ko smo imeli sejo na matičnem delovnem telesu in pa potem na samem odboru, ki je opozorila na to, da je na nek način ena določba v 51. členu v prehodnih določbah mogoče nekoliko neprimerna. Gre za to, da se bo zgodila ena stvar, ko bo zakon stopil v veljavo, bo enostavno en del zaposlenih na centrih za socialno delo avtomatično prešel na novoustanovljeno upravo, kar pa prinaša, vsaj tako, kot mi razumemo to stvar, dve težavi oziroma dva problema. Prvi je ta, da kljub temu, da bodo centri za socialno delo še vedno opravljali določene naloge v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij, recimo delo z mladoletniki, delo z odraslimi po prestajanju kazni in tako naprej, bodo ljudje, ki opravljajo trenutno to delo, prenešeni na novo upravo in ne boposkrbljeno, da se ta srestva nadomesti, torej da bi lahko centri za socialno delo zaposlili nove ljudi na teh področjih. Prenašajo se zaposleni, prenašajo se sredstva za plače, centri za socialno delo bodo pa tako na nek način ostali vsaj deloma izropani, s tem, da bodo izvajali še vedno del teh nalog in bodo ti strokovnjaki tudi morali to delo opravljati, zato je seveda vprašljivo, kako bo do tega sploh prišlo. Drugi problem, ki je bolj delavski, če naj tako rečem, je ta, da je rešitev, ki jo predlaga ministrstvo v tej prehodni odločbi, takšna, da bi enostavno trenutnim zaposlenim prenehala delovna razmerja in bi se z dnevom uveljavitve začela nova delovna razmerja na upravi, kjer pa bi bili imenovani v najnižji naziv, ki je sistematiziran za ta uradniška delovna mesta, brez možnosti tega, da bi prenesli napredovanja, ki so jih dosegli v svoji delovni dobi. To je po našem mnenju seveda sporno, tudi z vidika Zakona o delovnih razmerjih in tudi z vidika tega, da v bistvu so ti ljudje, ki so skozi svojo prakso in skozi svoje delo na centrih za socialno delo pravzaprav najbolj usposobljeni za to delo, na nek način prikrajšan s takšnim zelo ostrim rezom v to, kar bo ta nova služba in ta nova uprava. Tako da mi predlagamo, da se ta določba črta in da seveda ministrstvo oziroma nova uprava enostavno, ko bo začela delovati, ko bo ustanovljena, razpiše nova delovna mesta z javnim razpisom, da se bodo lahko ljudje prijavili na ta delavna mesta, tudi tisti, ki morda sedaj delujejo v okviru centrov za socialno delo, in se seveda na tak način zagotovi, da bodo ljudje, ki bodo prihajali na ta nova delovna mesta, točno vedeli, pod kakšnimi pogoji, kakšni bodo vstopni pogoji, kakšne bodo vstopne ugodnosti, če naj tako rečem, oziroma kakšen naziv in kakšne bodo pravzaprav okoliščine, v katerih bodo delali, in da se omogoči tistim, ki želijo ostati na centrih za socialno delo, da to seveda tudi storijo. Mi torej predlagamo, da se to enostavno črta. S tem skušamo na nek način pomagati obema, tako ministrstvu kot centrom za socialno delo, na tak način bi se izognili tej nejevolji, ki lahko nastane zaradi takšne, po našem mnenju, nepremišljene rešitve. Torej da se omogoči tistim, ki želijo, da preidejo na upravo, da to storijo tako, da se prijavijo na javni razpis, tisti, ki ne, pa da ostanejo. Istočasno bi centri za socialno delo tako ostali s sicer že preozkim kadrovskim bazenom, v takšni sestavi, kot so, in bi lahko v primeru odhodov nadomeščali tisti, ki bi odšli. Ampak po našem mnenju je rešitev, ki ga predlaga ministrstvo, preveč sunkovita in preveč vsiljiva, tudi kar se tiče organizacije dela na centrih za socialno delo in tudi kar se tiče tega, kar bi bile pravice zaposlenih na centrih, ki so jih do sedaj pridobili. Kot sem že rekel, to, da so verjetno v letih napredovali v nazivih in da so seveda tudi dosegli neko določeno višino osebnega prejemka, ki izhaja iz tega. Zdaj, če bi jih na nek način tako prisilno premestili na nek drug urad, bi to pomenilo, da se njihovo delo, ki so ga vlagali v vseh teh letih, na nek način čez noč izbriše.

Predlagamo, da se ta amandma sprejme, da se izognemo tej težavi, ki utegne nastati. Če bo ta amandma sprejet, smo tudi že napovedali, da bomo tudi zakon podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Odgovarja minister za pravosodje, mag. Goran Klemenčič.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Spoštovani poslanke in poslanci, opredelil se bom do amandmaja in še odgovoril na nekaj izpostavljenih misli v prvotnih predstavitvah!

Najprej v prvem delu na predstavitev Poslanske skupine SDS, ki je rekla, da zakona ne bo podrla, to pa je utemeljila s tem, da ne prinaša nič novega, da se sploh ne ve, o čem se točno govori, in da so bili vsi predlogi, pripombe oziroma pobude, ki so jih sami dali, zavrnjeni. Čisto v interesu, bomo rekli, osnovne resnice je treba reči, da na odboru ni bilo nobene pobude oziroma predloga razen enega, in to je sprememba imena. Ker je bilo rečeno s strani spoštovanega poslanca dr. Gorenaka, da sam zakona ni preštudiral, ker je bil zato zadolžen gospod Grims, ki pa ni prišel na odbor, predlog, da se ne ve, kaj probacija je, kot je že predsednik odbora potem povedal, tukaj je bil ta predlog zavrnjen.

Rad bi povedal še enkrat, SDS ni dala nobene pripombe ali predloga za spremembo zakona, ni pa bila seznanjena s pojmom probacija, kar me pa žalosti iz preprostega razloga. Probacija se je prvič v vladnem in zakonodajnem gradivu pojavila v prvi Janševi vladi in pozneje v drugi Janševi vladi, in sicer v Resoluciji o nacionalnem programu zatiranja in preprečevanja kriminalitete. Ne boste verjeli, kdo je bil predlagatelj vladnega gradiva in potem tudi državnozborskega gradiva – Ministrstvo za notranje zadeve. Kdo je bil minister? Dr. Gorenak. Samo če raziščete njihov dokumentu, je probacija omenjena enajstkrat v tem dokumentu z imenom »Probacija – nujnost ustanovitve probacijske službe, kaj probacija je«. Podpisan pod ta dokument je dr. Gorenak, sprejela je ta dokument vlada Janeza Janše. Razumem, notri je tudi veliko drugih terminov in strokovnih izrazov pa ljudje pozabijo ali pozabimo na to, pa vendarle.

Naslednja stvar. Iskreno priznam, iskreno priznam, ker ga sicer cenim, in sem presenečen ali razočaran nad izvajanjem dr. Dobovška. Nisem mogel slediti strokovni rdeči niti njegovega izvajanja, če je obstajala. Spet zakaj? Pa ne da bi želel spet kogarkoli kritizirati. Je strokovnjak za področje kriminalitete. Resolucija o preprečevanju in zatiranju kriminalitete je pač na nek način bila, dokler je bil še predavatelj, ena od njegovih strokovnih biblij. Zato ve, kaj probacija pomeni. Vprašanja, kaj bodo počeli centri za socialno delo in zapori, seveda, če bo vprašanje ponovil, lahko tudi to razložim, vendar je nekaj, kar je pa res strokovno povsem in v celoti jasno.

Nekaj razprav je bilo tudi o tem, ali bo to dejansko prineslo več varnosti. Glejte, najhuje za družbo v smislu varnosti in cene, je povratništvo, ljudje, ki storijo kaznivo dejanje in se vrnejo na stara pota. In probacija je namenjena prav zmanjševanju in obvladovanju teh tveganj. In ja, odločili smo se za pristop k probaciji, ki je evropski, evropski sistem probacije, ne ameriški sistem probacije z okrepljenim nadzorom in nekimi pooblaščenimi uradnimi osebami.

Zdaj pa na kratko še glede amandmaja. Ta določba v zakonu med prehodnimi določbami o prenosu določenega števila, o odprtju možnosti prenosa določenega števila zaposlenih v centrih za socialno delo v urad za probacijo, ni bila nepremišljena. Prav nasprotno – bila je zelo premišljena. Zakaj namreč gre? Trenutno, kot smo povedali že v uvodnih nastopih, en dobršen del nalog na tem področju opravljajo centri za socialno delo. Na tem področju imajo centri za socialno delo sistematiziranih 30 strokovnih delavcev in 6 koordinatorjev. Od tega jih dejansko 12 opravlja delo na področju, recimo temu probacije, za polovični delovni čas. Logično je, ti ljudje so ob vseh drugih obremenitvah, ki jih seveda imajo, poznamo obremenitve zaposlenih na centrih za socialno delo, opravljali tudi druge naloge. 70 % približno vseh teh delovnih nalog se danes prenaša na urad za probacijo. Nekaj manjšega res še ostaja v povezavi z mladoletniki in obsojenci, ampak približno samo še 30 % tovrstnih nalog. Ravno zato, ker se zavedamo, da so centri za socialno delo podhranjeni kadrovsko, in tudi zato, ker smo pridobili evropska sredstva tudi za zaposlitve na tem področju, smo rekli, smo se v pogovarjali, da pač seveda ne bomo posegli po celotnem kadru, ki se danes s tem v centrih za socialno delo ukvarja, ampak zgolj po 30 %. Pa še to bo stvar dogovora. Zdaj sem povedal razlog, zakaj posegamo tudi v ta bazen – ker so tam strokovnjaki in je prav, da se ti strokovnjaki razvijajo, tisti, ki bodo hoteli, v novi službi. Treba je pa zelo jasno povedati: Zakon nudi zgolj podlago za tovrsten prenos, centri za socialno delo niso del ožje državne uprave in ni mogoče kar s tripartitno pogodbo nekoga prestavljati. To je prva stvar. Zato je bil v povezavi z MDDSZ in MJU predlagan tovrsten člen. To je prva stvar. Kvota bo morala biti posebej dogovorjena. Druga stvar, ki absolutno ne drži, absolutno ne drži, da bo kdorkoli prestavljen proti svoji volji. Objavljen bo razpis, tisti, ki bodo želeli, se bodo nanj prijavili. Če bodo izbrani, bo potem ta določba omogočala normalen prenos. Nihče v to ne bo siljen. Je pa seveda smiselno, da najprej posežemo po teh kadrih, njim ponudimo to možnost, ker so se nekateri na tem področju že vsekakor izkazali. Se pravi, prva stvar je, da nobenega avtomatičnega prenašanja ne bo in nobenega prisiljevanja za prenašanje ne bo.

Zadnja stvar, ker smo bili tudi opozorjeni, da bi se določbo lahko bralo na način, da pač preidejo v najnižji plačni razred na začetku in tako naprej, smo to ponovno preverili, poslali tudi vsem centrom za socialno delo pojasnilo, da temu ni tako. Gre za zaposlitev v drug organ in potem seveda s tem preneseš napredovanja naprej in tako naprej. Nihče, nihče, nihče ne bo na slabšem, vsak se bo pa v končni fazi sam odločil, če bo želel preiti v to novo službo. Vse, kar smo s to določbo storili, je, da smo omogočili pravno podlago za mehek prehod, če se bodo posamezniki za tak prehod tudi odločili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Razprava, dr. Matej T. Vatovec.

Izvolite, imate besedo.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Ali se da res pravna besedila zelo različno interpretirati ali se enostavno ne razumemo. 51. člen, tako kot je zapisan, prvi odstavek: »Javnim uslužbencem, ki na centrih za socialno delo opravljajo naloge iz 3., 5., 6. in 8. točke prvega odstavka 7. člena tega zakona ter nalogo razvoja mreže izvajalcev, dela v splošno korist iz druge točke prvega odstavka 28. člena tega zakona, delovno razmerje preneha en dan pred začetkom uporabe tega zakona, z dnem začetkom uporabe tega zakona pa se prevzamejo in brez objave ali javnega natečaja sklenejo delovna razmerja z upravo na delovna mesta, ki so določena v aktu o sistematizaciji« in tako naprej. / oglašanje iz dvorane/ Ja … Ampak prvi odstavek je pa zelo jasen.

Dalje še piše: "Javni uslužbenci, ki bodo sklenili pogodbo o zaposlitvi za uradniško delovno mesto, se z dnem sklenitve pogodbe o zaposlitvi imenujejo na najnižji naziv, v katerem se opravlja delo na delovnem mestu." Tu seveda razumem, drugi odstavek govori o tem, da se bo sklenil sporazum in katere javne uslužbence ja, ne, ampak prvi odstavek pa ne govori o lahko, o zgolj podlagi, o tem, da nihče ne bo prisiljen, ampak govori o tem, da se bo, če se tako izrazim, z dekretom premestilo te ljudi. Mislim, ta dva odstavka sta potem tudi v neskladju potemtakem, ker mislim, da je zelo jasen prvi odstavek. Govori o tem, da z dnem, ko stopi zakon v veljavo, tem ljudem preneha delovno razmerje in naslednji dan se sklene novo na upravi. To pač tako razumem, no! Seveda se bom pustil prepričati v nasprotno, če obstaja neka racionalnost za tem, ampak namen našega amandmaja je enostavno, da se prepreči taka prestavitev oziroma prevzem, ki bi bil seveda tako ali drugače v nasprotju z željami, interesi in tudi dobrobiti od teh, ki so zaposleni na centru za socialno delo. Predlagamo, da enostavno uprava da razpis, ko bo ustanovljena, in seveda skuša na najboljši način pridobiti te ljudi, ki so – se strinjam - strokovnjaki za ta področja in bi morali opravljati ta dela, ampak kot rečeno, ne na račun centrov za socialno delo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Izvolite, minister, imate besedo.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Zgolj na kratko. Glejte, še enkrat. Prvi odstavek daje pravno podlago za ta prenos, takrat ko se začne zakon uporabljati, to je seveda z aprilom naslednje leto. Razlog, zakaj je posebej … Drugi odstavek je pa zelo jasen, da mora do tega priti v sporazumu. Verjemite, da če bi ta zakon brali, ta člen brali, tako kot ga berete vi, brez drugega odstavka, bi tudi Ministrstvo za delo in družino seveda skočilo pokonci v tem smislu, da vzeli nam boste vse, ki se trenutno s tem ukvarjajo. Smisel prvega odstavka je samo v tem, da zdaj mi ne bomo odpirali brez javnega razpisa posebnega, recimo, za prenos nekega delavca na centru za socialno delo, ki trenutno dela, ne vem, na rejništvu, ampak da dejansko gre. Objavljen bo interni razpis, ljudje se bodo prijavili, tisti, ki bodo izkazali interes, potem bo najbrž treba veliko dogovarjanja med Ministrstvom za pravosodje in Ministrstvom za delo, koliko ljudi sploh, kateri ljudje in tako naprej. Samo to.

Kot rečeno, ta člen je bil predmet kar precejšnjega dela, pogovorov in pogajanj in tukaj kakšnih, bomo rekli, zlih namenov o dekretnem prenašanju absolutno ni. Verjemite, da si nobena nova uprava, sploh ne na tako občutljivem področju, ne želi oseb, ki ne bi želele tega delati. Hkrati pa je treba preprečiti tudi, da nekdo drug nam ne bi dal nekoga, ki se je prej ukvarjal s čisto nekimi drugimi zadevami in mimo javnega razpisa, po domače povedano. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegice, kolegi, sprašujem, ali želi še kdo razpravljati o 51. členu ter amandmaju. Ugotavljam, da ne. Zato tudi zaključujem …

Dr. Matej T. Vatovec, izvolite, imate besedo.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Minister, z veseljem vam verjamem na besedo, ampak to, kar ste vi povedali, ne piše ne v tem členu niti ne v obrazložitvi zakona ali obrazložitvi členov. To je stvar tega, ali pač vam verjamemo na besedo ali tistemu, kar je zapisano v zakonu. Vseeno, kljub temu kar ste vi dodali zdaj, drugi odstavek sicer govori o tem, da bodo ministrstvo, uprava in centri za socialno delo sklenili nek sporazum – ampak kdo pa se bo pogovarjal z zaposlenimi na centrih za socialno delo? Tu, v tem postopku vi izpuščate zaposlene, in mislim, da bi tu, na tem mestu morali upoštevati njihove želje v prvi vrsti in tudi njihov interes. In zdaj govoriti o tem, da ne bo nič šlo narobe in da bo vse dogovorno, je stvar tega, ali verjamemo vam na besedo, ali pa tega, da se zapiše to na ustrezen način v zakon. Ker, mislim, lahko se interpretira različno,

ampak lahko se interpretira tudi tako, kot sam interpretiram ta člen. Ta interpretacija je tista, ki je manj koristna ali pa manj v prid zaposlenim na centrih za socialno delo.

Zaradi mene bi v tej fazi bilo mogoče vseeno bolj smiselno to določbo črtati, pa pričakovati neko ustreznejšo rešitev, magari s tem, kot ste vi to zdaj povedati, torej, da se potem dejansko ta razdelitev tega, kdo bo šel kam – seveda s soglasjem tistih, ki to službo opravljajo – naredi skladno s tem, kar so njihove želje, njihov interes, in tisto, kar so tudi interesi nove uprave, in po drugi strani tudi tisto, kar so interesi centrov za socialno delo.

Tako iz te enačbe med ministrstvom, centri za socialno delo in to novo upravo pač izpadejo tisti, ki bodo te službe opravljali. To je tista naša skrb, na kar skušamo opozoriti. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želi še kdo razpravljati o 51. členu ter amandmaju? Ugotavljam, da tokrat pa res nihče, zato tudi zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v sredo, 24. 5., v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer mag. Tanji Strniša, državni sekretarki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Izvolite, gospa državna sekretarka.

MAG. TANJA STRNIŠA: Spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da v kratkem predstavim glavne spremembe, ki jih prinaša predlog spremembe našega temeljnega zakona o kmetijstvu. In sicer, spreminjamo osnovno definicijo kmetijskega gospodarstva na ta način, da v skladu z evropskimi predpisi kot eno izmed oblik kmeta priznavamo tudi združenje fizičnih oziroma pravnih oseb, ki izvajajo kmetijsko dejavnost, ne glede na pravni status, ki je dodeljen takšnemu združenju z nacionalno zakonodajo. S spremembo zakona se v skladu z evropskimi pravnimi podlagami med drugim izvedejo tudi ustrezne uskladitve, ki so pomembne za izvajanje ukrepov Programa razvoja podeželja 2014–2020, in sicer gre za vzpostavitev ustrezne pravne podlage za strokovne komisije, katerih namen bo podaja strokovnega, vsebinskega mnenja, pri obravnavi vlog na javne razpise, kadar gre za ukrepe, kjer je potrebna strokovna presoja in vsebinsko poznavanje področja. Prav tako …

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Se opravičujem, gospa državna sekretarka. Kolegice in kolege, prosim za posluh. Hvala lepa.

MAG. TANJA STRNIŠA: Hvala, predsedujoči.

Prav tako se s spremembo zakona uvaja nova oblika javnega razpisa, to je delno odprt javni razpis, ki združuje odprti in zaprti sistem javnega razpisa.

S spremembo zakona dajemo tudi pravno podlago za pridobivanje in spremljanje podatkov o stanju podnebnih sprememb v kmetijstvu ter poročanje pristojnim organom.

Pomembna vsebinska sprememba se nanaša na varstvo potrošnikov pred goljufivimi praksami na področju živil ter varovanje potrošnikov pred zavajanjem z označevanjem in oglaševanjem živil. Tu se ustrezneje in jasneje razmejuje pristojnost med pristojnimi inšpekcijskimi službami in, kar je še posebej pomembno, v primeru zavajajočega označevanja živil lahko inšpektor na licu mesta izda ustno odločbo prodajalcu o takojšnem umiku proizvodov iz prodaje, saj izdaja pisne odločbe v praksi pogosto ni imela učinkov, in zaradi lažjega vročanja odločb v primeru kršitev, ko oglašuje ali trži kmetijske proizvode fizična ali pravna oseba, ki nima prebivališča ali sedeža v Sloveniji, mora ta določiti odgovorno osebo – pooblaščenec ali pooblaščenec s prebivališčem ali sedežem v Republiki Sloveniji –, sicer pa se vročitev opravi z javnim naznanilom v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in na ta način se olajšuje in inšpekcijski postopek naredi bolj učinkovit.

Zakon predpisuje tudi novo nacionalno shemo Izbrana kakovost, pri kateri je navedeno, da se posebne lastnosti kmetijskih pridelkov in živil nanašajo med drugim tudi na poreklo osnovne surovine. In z namenom, da je jasno razumljivo, kaj za potrebe te sheme pomeni izraz poreklo osnovne surovine, se je dodalo besedilo, ki pojasnjuje, da mora biti v specifikaciji jasno določeno, kje poteka ta pridelava oziroma reja in predelava.

Hkrati zakon s spremembo 70. a člena nedvoumno določa, da v primeru, če specifikacije poleg postopkov pridelave in predelave vsebujejo tudi zahteve za skladiščenje, hlajenje, trženje, se morajo certificirati tako pridelovalci, predelovalci kot drugi akterji, na katere se zahteve za specifikacijo nanašajo.

Zelo pomembna sprememba se nanaša na doniranje hrane. Zakon na novo ureja doniranje hrane zaradi preprečevanja izgub velikih količin hrane, s tem se sledi tudi ciljem krožnega gospodarstva in zmanjševanja odpadkov in predvsem pomoči socialno ogroženim. Predpisuje, da morajo donatorji, ki so lahko primarni pridelovalci, predelovalna industrija, trgovine, gostinski obrati in posredniki, humanitarne organizacije, zavodi s področja socialnih dejavnosti in, kar nas še posebej

veseli, po sprejetem amandmaju tudi invalidske organizacije, pri razdeljevanju donirane hrane izpolnjevati pogoje nosilcev živilske dejavnosti s hrano in biti vpisani v register obratov. Donira se lahko samo hrana, ki izpolnjuje vse predpisane zahteve glede varnosti živil. Z amandmajem je pri upravičencih, socialno ogroženih, še posebej mogoče, da se hrana donira tudi invalidom kot skupini, ki je dostikrat še posebej izpostavljena socialni ogroženosti. Pomembno je, da to urejamo v našem zakonu, ker bo to korak do tega, da bo po finančnih predpisih pod temi pogoji donirana hrana, oproščen davka na dodano vrednost. Hvala lepa za vašo pozornost.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Tomažu Liscu.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka z ekipo, kolegice in kolegi!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu obravnaval kot matično delovno telo na svoji 19. redni seji 4. maja letošnjega leta.

Odbor se je najprej seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je podala številne pripombe k predlaganim določbam. V razpravi je predstavnica službe obrazložila, da je večina njihovih pripomb upoštevanih z vloženimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, glede nekaterih pripomb pa so podana dodatna pojasnila, ki so ustrezna. Posebej pa je predstavnica Zakonodajno-pravne službe izpostavila predvsem pravno-sistemske pomisleke, ki jih je služba podala v zvezi s predlaganimi rešitvami, ki se nanašajo na izvajalce javne službe na področju kmetijstva.

Po rešitvi predlagane spremembe 115. člena zakona javne službe na področju kmetijstva lahko izvajajo javni zavodi, katerih ustanoviteljice so Republika Slovenija, Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenija ali občina, lahko pa jih izvajajo tudi zbornice ali pa se za njihovo izvajanje podeli koncesija v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske in javne službe.

V zvezi s takšno rešitvijo Zakonodajno-pravna služba opozarja, da bistveno odstopa od sistemske ureditve področja gospodarskih javnih služb, pri tem pa razlogi, ki bi utemeljevali takšno ureditev, v obrazložitvi niso pojasnjeni. Ob tem je Zakonodajno-pravna služba tudi poudarila, da so javni zavodi ustanovljeni prav z namenom izvajanja javne službe in je temu prilagojen celoten zakonski okvir o ureditvi javnih zavodov, medtem ko je namen in ustanovitev in vloga zbornice kot združenja z obveznim članstvom, in s tem reprezentativnega zastopnika na področju kmetijstva in gozdarstva, drugačna, saj je prvenstveno namenjena zastopanju interesov svojih članov. ZPS je v zvezi s tem poudarila tudi, da je k vsakemu takšnemu odstopanju od sistemske ureditve treba pristopiti res izjemoma in premišljeno, saj sicer že v osnovi načenja predvidljivost in koherentnost pravnega sistema.

Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predlog zakon sicer podpira. Glede določenih vprašanj, ki pri pripravi novele niso bile dorečene, pa Komisija pričakuje, da bodo ustrezno rešena v naslednji noveli zakona.

V razpravi je svoje stališče predstavila tudi Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, ki predlog zakona podpira, predvsem pa pozdravlja rešitev, da se bo po mnogih letih uredil status javne službe kmetijskega svetovanja. Po mnenju zbornice pa so ostala odprta nekatera vprašanja, ki bi jih bilo pri naslednji noveli zakona treba rešiti; na primer, upoštevati bi bilo treba širše sorodstveno razmerje, ki bi bila podlaga za članstvo na kmetiji oziroma za vpis v register kmetijskih gospodarstev.

Nadalje, izpadlo je celotno poglavje o začasnem in občasnem delu v kmetijstvu. Zbornica je prav tako zadržana do rešitve, ki omogoča samo dvakratno podaljšanje roka za izvedbo investicije.

Odbor se je seznanil tudi s predlogom Združenja pridelovalcev sladkorne pese Slovenije, Zadruge kooperative Kristal z. o. o Ormož in Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije za amandma odbora, s katerim bi se status proizvajalca priznal tudi sektorju za pridelavo sladkorne pese. Odbor se do navedenega predloga za amandma odbora ni opredelil.

V razpravi je sodeloval tudi predstavnik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije. Na njihov predlog je bil pripravljen in sprejet amandma, s katerim bodo posredniki pri razdeljevanju donirane hrane poleg humanitarnih organizacij tudi invalidske organizacije.

Po končani razpravi je odbor sprejel nekatere svoje amandmaje ter sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, ni pa sprejel amandmajev Poslanske skupine Združene levice k 9. in 23. členu. Odbor je glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Pozdravljena gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Dovolite, da vas seznanim s stališčem o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu Poslanske skupine Desus.

Predlog novele Zakona o kmetijstvu vnaša v našo zakonodajo kar nekaj pomembnih sprememb definicij, ki pa so seveda skladne z evropskimi pravili. Ena od pomembnejših vsebin je tudi blaženje posledic podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, saj bo lahko ministrstvo z novo uredbo za ta namen, obračunavanje emisij in odvzemom toplogrednih plinov v kmetijstvu, zagotavljalo zbiranje in obdelovanje podatkov.

V naši poslanski skupini pa nas najbolj veseli napredek, ki ga bomo s tem zakonom naredili na področju doniranja hrane. Zakon namreč ureja pravno podlago za doniranje hrane, možnosti olajšave DDV za donatorje in sofinanciranje nakupa tehnične opreme. Z uvedbo možnosti za doniranje hrane se bo po naši oceni zmanjšala izguba hrane, ki je sicer končala med odpadki. Logično je, da bodo morali donatorji in posredniki pri doniranju hrane izpolnjevati pogoje nosilcev živilske dejavnosti s hrano, torej vpis in biti vpisani v register obratov, hrana pa bo morala izpolnjevati vse predpisane zahteve glede varnosti živil. Dejstvo je, da v naši državi, kljub revščini, zavržemo veliko hrane, največ v šolah, domovih za starejše in podobno, torej v zavodih, pa tudi v trgovinah in pekarnah zavržejo izjemno veliko neprodane sveže pripravljene hrane, svežega sadja, pekovskih izdelkov in drugo. Zato nas veseli, da bomo s to možnostjo rešili dva problema; pomagali bomo tistim, ki so pomoči potrebni, obenem pa preprečevali ogromne izgube vzdolž celotne živilsko-prehrambene verige.

Rad bi opozoril še na pomembno spremembo, ki jo prinaša predlog, in sicer na nove instrumente v zvezi z varstvom potrošnika in prepovedjo zavajanja za primer oglaševanja in prodaje preko spletnih strani. Do zdaj je bil inšpektorat nemočen, kadar je imel prodajalec registriran sedež podjetja v tujini, zdaj pa bodo morali imeti sedež v Republiki Sloveniji in moral bo dobiti posebnega pooblaščenca oziroma odgovorno osebo, ki se ji bodo lahko vročile morebitne sankcije in opozorila inšpektorjev.

Predlog vzpostavlja tudi pašne skupnosti, kar prinaša dve pomembni poenostavitvi, s katerimi se srečujejo pastirji. Če se v okviru pašne skupnosti opravlja prva faza predelave mleka, se to šteje za osnovno kmetijsko dejavnost, kar pomeni, da take dejavnosti ni treba organizirati v drugi obliki, kot je, recimo, espe ali deoo ali pa dopolnilna dejavnost. Dohodek se bo upošteval v okviru katastrskega dohodka teh zemljišč, tako da tudi z davčnega vidika pomeni to olajšavo in poenostavitev, hkrati pa je omogočeno, da se delo pastirjev na pašniški skupnosti opravlja kot osebno dopolnilno delo.

Po oceni Poslanske skupine Desus predlog novele Zakona o kmetijstvu prinaša vrsto mnogih dobrih rešitev, zato bomo predlog zakona soglasno podprli. Hvala lepa za pozornost.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Širša in učinkovitejša pooblastila inšpektorjev pri sankcioniranju zavajajočega oglaševanja v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov, vzpostavljanje pravne podlage za doniranje hrane in širitev nabora možnih izvajalcev javnih služb v kmetijstvu, to so samo ene od najpomembnejših vsebin novele Zakona o kmetijstvu, ki jo obravnavamo danes in ki jo bomo v Združeni levici podprli.

Novembra lani je bilo objavljeno poročilo inšpekcije za varno hrano o poostrenem nadzoru nad označevanjem sadja in zelenjave na stojnicah in tržnicah. Predvsem se je pogledalo stojnico ob tržnicah, trgovskih centrih in cestah, skozi to pa se je prešlo do zaskrbljujočih ugotovitev. Trgovci so sadje in zelenjavo prodajali kot pridelano v Sloveniji, v resnici so jo pa kupovali in uvažali z veletržnic v Italiji. Inšpektorji so takrat opozorili na manko pooblastil v zvezi z izrekom ustne odločbe na zapisnik za takojšnjo prepoved prometa z živilom osebi, ki neposredno označuje, oglašuje ali daje v promet kmetijski pridelek ali živilo, ki ni označeno v skladu s predpisi, ali je oglaševano oziroma se trže v nasprotju s predpisi. Skratka, za tiste ljudi, ki pač goljufajo, da se jim lahko stopi na prste, takrat to ni bilo mogoče, s tem zakonom to postaja mogoče. Prav tako se uvaja možnost, da se kmetijske pridelke, ki se oglašujejo na tak nepošten, zavajajoč, da ne rečem, zlagan način, odvzame. V Združeni levici to seveda pozdravljamo in upamo, da bodo širša pooblastila inšpektorjev res omogočila omejitev zavajajočega oglaševanja in s tem povezanih goljufivih praks.

Najpomembnejša pridobitev, ki jo prinaša današnja novela, je pa pravna podlaga za doniranje hrane. Vse preveč hrane se vrže stran, čeprav je dobra in to je absurd družbe, v kateri živimo, absurd kapitalizma. Na eni strani se meče hrana stran, dobra hrana, čisto v redu hrana; no, na drugi strani imamo pa kup ljudi, ki nimajo česa jesti. Pričujoči zakon bi olajšal razdeljevanje hrane tistim, ki jo najbolj potrebujejo. Država ima v rokah škarje in platno v resnici, da vodi politike, ki revščino in lakoto odpravijo, in da razdeljevanje donirane hrane niti ne bi bilo potrebno. Mislim, dokler do teh politik

pri tej vladi ne pridemo ali pa nekoč v bodoče, se je treba posluževati drugačnih ukrepov in doniranje hrane, recimo, je en tak ukrep, ki lahko zamaši najbolj problematične luknje. Ampak, po drugi strani, če želimo preiti v neko trajnostno gospodarstvo, proizvajati toliko stvari, kolikor jih porabimo, bi na tak način bila tudi sama proizvodnja cenejša, posledično bi postala hrana dostopnejša širšemu krogu ljudi, in to kvalitetnejša hrana. In to, brez da se sploh lotimo nesramno visokih marž, ki si jih obračunavajo nekateri znotraj prehranske verige.

Skratka, stanje je kakršno je, stanje je slabo, ampak aktualna dopolnitev Zakona o kmetijstvu, ki govori o doniranju hrane, je dobrodošla. So pa tudi tukaj še možne izboljšave in v Združeni levici smo trdno na stališču, da če država ne opravlja svojih osnovnih socialnih nalog in to outsourca na NGO, na vladne organizacije, lahko premore vsaj toliko obraza, da jim zagotovi ustrezno financiranje. Tu smo vložili amandma na zakon k 23. členu, s katerim želimo razširiti možnosti sofinanciranja razdeljevanja hrane, ki se ga lahko posluži država.

Če se za zaključek dotaknem še pozebe, ki je že drugo leto zapored povzročila milijonsko škodo slovenskemu kmetijstvu. Vsem nam bi do sedaj že moralo biti jasno, da podnebne spremembe niso več samo nek teoretični koncept, o katerem lahko razpravljamo v nedogled, ampak so realnost. Realnost, ki se kaže tudi pri nas. Pozeba je ta realnost. Suša, ki jo napovedujejo za poletje, je ta realnost. To sta obe neposredni posledici podnebnih sprememb. Ministrstvo je že vzpostavilo delovno skupino, ki bo tu pripravljala načrt za prilagoditev kmetijske politike podnebnim spremembam, in upam, da bomo kmalu sprejemali nov Zakon o kmetijstvu, ki bo tovrstne prilagoditve tudi vseboval. Zdajšnji sicer vsebuje poglavje, ki govori o prilagajanju na podnebne spremembe, ampak v resnici potem o konkretnih prijemih ni ne duha ne sluha, dasiravno se mora kmetijstvo temu začeti aktivno in pospešeno prilagajati, namesto da se vsako leto sproti sprejemajo interventni zakoni, ki odpravljajo posledice podnebnih sprememb. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Pri povabilu gospodu Kordišu sem izpustil gospoda Vebra. Za to napako se opravičujem.

Gospod Veber, vas vabim, da v imenu Poslanske skupine SD predstavite stališče.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in seveda lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu prinaša kar obsežne spremembe in dopolnitve Zakona o kmetijstvu in nekako med najpomembnejše zagotovo lahko uvrstimo prav definicijo kmetijskega gospodarstva. Namreč, zakon jasno opredeljuje, da je lahko pravna oseba, fizična oseba, pašna ali agrarna skupnost nosilec samo enega kmetijskega gospodarstva. Zakon ureja tudi vzpostavitev pašnih skupnosti, ki se ustanovijo s pogodbo med interesenti in se registrirajo na upravni enoti ter vpišejo v register pašnih skupnosti. Vse to, kar se v nadaljevanju potem dogaja, je seveda v veliki meri navezano prav na ta status in da lahko kmetijska gospodarstva prejemajo tudi določene subvencije, je v tem zakonu opredeljeno, da se lahko ustanovi tudi strokovna komisija, ki ugotavlja oziroma pregleduje upravičenost za sprejetje subvencij, ravno tako pa se ustanovi komisija tudi za presojo ustreznosti zaščite kmetijskih pridelkov in živil.

Nadalje zakon nalaga tudi upravičencem sredstva iz Programa razvoja podeželja, da obveščajo javnost v svojih aktivnostih oziroma o zadevah, ki so bile podprte s sredstvi tega programa. To je zagotovo pomembna informacija, ker gre vendarle za Program razvoja podeželja, ki je ne nazadnje eden ključnih programov, ki se odziva na različnost Slovenije v primerjavi z drugimi državami, ker je podeželje v Sloveniji bistveno bolj poseljeno kot pa v drugih evropskih državah, in prav je, da ljudje vedo, kaj se financira iz tega programa.

Zakon na novo ali pa nekako dopolnjuje tudi področje informiranja javnosti oziroma promocije, do sedaj je namreč Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov urejal to področje na način, da je pritegnil k sodelovanju tako izvajalce oziroma živilske proizvajalce kot seveda vse ostale, ki sodelujejo v tej verigi, in nekako je ministrstvo prispevalo 50 odstotkov sredstev glede na prispevke živilskopredelovalne verige. Ta zakon določa, da se promocija financira iz proračuna, kar bodo zagotovo z velikim odobravanjem sprejeli prav vsi dejavniki v živilskopredelovalni industriji.

Zelo pomembno področje je seveda tudi varstvo potrošnikov, še posebej, ker se v zadnjem obdobju srečujemo vendarle z vse večjim trendom naročanja in nakupovanja preko spleta, in prav je, da poskušamo regulirati tudi to področje in pri nekaterih objavah preprečiti zavajajočo vsebino, ki jo lahko ugotoviš žal šele takrat, ko ti dostavijo takšno blago oziroma izdelek. Takrat je pa to seveda prepozno, v vsakem primeru pa je to treba tudi sankcionirati.

Glede doniranja hrane je jasno v zakonu določeno, da so donatorji hrane pravne ali fizične osebe, ki se ukvarjajo bodisi s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane. Posredniki donirane hrane pa so humanitarne organizacije, toda oboji, tako donatorji kot posredniki, morajo izpolnjevati osnovne pogoje, zahtevane za nosilce živilske dejavnosti, kot to tudi sicer določajo predpisi znotraj Evropske unije. Tudi s tem se poskuša preprečiti morebitna zdravstvena ali varstvena tveganja pri doniranju hrane.

Eno ključnih vprašanj, ki ga ureja Zakon o kmetijstvu, pa se nanaša na področje javnih služb. Predvideno je, da so primarno izvajalci javnih služb na področju kmetijstva javni zavodi, ki jih je ustanovila Republika Slovenija, Kmetijsko-gozdarska zbornica ali občina, in pri nas je značilno, da imamo kmetijsko-gozdarske zavode organizirane znotraj Kmetijsko-gozdarske zbornice in prav je, da poskušamo ohraniti način izvajanja te javne službe, ker se je tudi v dosedanji praksi izkazala za primerno.

Zaradi vseh teh rešitev bomo v poslanski skupini zakon podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovana državna sekretarka, sodelavci in kolegice in kolegi!

Predlagana novela Zakona o kmetijstvu uvaja nekaj dobrih rešitev, na katere smo v Novi Sloveniji opozarjali, da so neživljenjske za slovensko kmetijstvo. Dobro in prav je, da je predlagatelj upošteval nekaj pripomb strokovne javnosti in nevladnih organizacij. V Novi Sloveniji nenehno opozarjamo na neustrezno urejenost planin in planinske paše ter agrarnih skupnosti. To naj bi se s sedanjim predlogom zakona uredilo – pa se res? V definiciji kmetijskega gospodarstva se kmetijsko gospodarstvo, skupni pašniki in kmetijsko gospodarstvo – planina nadomestita z agrarno in pašno skupnostjo, ki se prav tako dodata v definicijo nosilca kmetijskega gospodarstva, pašne skupnosti kot vrste združenj pa se podrobneje opredelijo v novem členu. Prva faza predelave mleka na planinah ali pa skupnem pašniku bo po tej spremembi upoštevana kot osnovna kmetijska dejavnost, ampak problem ni dokončno rešen. Če pastir poleg kislega mleka ponudi še žlico ali skuto z medom, torej ga postreže, je za ministrstvo to že dopolnilna dejavnost.

Prava rešitev je uvedba posebnega upravnega postopka. Če se pojavi sum nepravilnosti pri eni vlogi na javni razpis, preostale vloge ne bodo čakale, da se postopek v zvezi z razjasnjevanjem tega suma konča, pač pa bo agencija o preostalih vlogah odločila prej. Vlogo, pri kateri se je pojavil sum nepravilnosti, bo obravnavala ločeno. Sredstva, ki bi bila ob odsotnosti in nepravilnosti sicer odobrena vlagatelju, pri čigar vlogi se je pojavil sum nepravilnosti, pa se bodo štela za porabljena na tem javnem razpisu. Upamo, da bo ta novost pospešila reševanje vlog in zmanjšala administrativne ovire.

Posebna davčna obravnava donirane hrane, ki bo izpolnjevala pogoje, pomeni, da bo davčnim zavezancem pod določenimi pogoji priznana prilagoditev davčne osnove, se pravi lastne cene za donirano hrano na način, da bo vrednost tako donirane hrane enaka vrednosti nič. Na potrebo po takšni ureditvi so že dolgo opozarjali številni obrtniki, podjetniki in nevladne organizacije. Posrednikom se pri razdeljevanju donirane hrane omogoča sofinanciranje nakupa tehnične opreme, pri tem pa v Novi Sloveniji opozarjamo, da naj se med posrednike za doniranje hrane vključi res vse organizacije, ki so za to usposobljene, izpolnjujejo pogoje in se s tem že ukvarjajo.

Zakon pa ima tudi nekaj pomanjkljivosti. Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije je opozorila na pomembno pomanjkljivost. Izpadlo je celotno poglavje o začasnem in občasnem delu v kmetijstvu, ki se je kar dolgo časa usklajevalo in iskalo primerne rešitve. Te so nujne in potrebne v kmetijstvu in bi vendarle kazalo tudi v nadaljevanju urediti to področje. Še vedno mož, ki je nosilec kmetijske dejavnosti, ne sme pomagati svoji ženi, nosilki druge kmetijske dejavnosti. To ni dobro in od kmetijskega ministrstva v imenu kmetov zahtevamo, da se te zadeve čim prej uredijo in naredijo življenjske, predvsem pa normalne.

V Novi Sloveniji vemo kaj slovenski kmet potrebuje: čim manj predpisov z administrativnimi bremeni in birokratskimi ovirami, široko možnost pavšalne obdavčitve, odpravo davčnih blagajn in večjo veljavo delu, ki ga kmet opravlja. Predlagana novela je morda prvi korak v to smer, zato ji ne bomo nasprotovali.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Gospod Laj, izvolite.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstva, dragi kolegice in kolegi!

Zakon je pomemben za izvajanje ukrepov kmetijske politike, kakor tudi za administrativno izboljšanje poslovnega okolja in krepitev institucionalnega okolja, v katerem deluje kmetijstvo. Dovolite mi, da izpostavim nekaj najpomembnejših sprememb, ki jih prinaša zakon.

Spreminjajo se določbe o zbirki podatkov, po novem lahko ima vsako kmetijsko gospodarstvo samo eno številko kmetijskega gospodarstva, tako imenovan MID. Kaj s tem dosežemo? S tem dosežemo to, da se poveča sledljivost in prepreči umetno ustvarjanje pogojev za pridobitev finančnih podpor iz ukrepov kmetijske politike. Vzpostavlja se tudi pravna podlaga za informiranje javnosti o kmetijski politiki in kmetijskih proizvodih

Novela predvideva financiranje promocije na področju kmetijstva le iz proračuna Ministrstva za kmetijstvo. Tako bo to financiranje bolj pregledno in tudi sledljivo, potem bo lažje tudi nadzorovati.

Vzpostavlja se tudi pravna podlaga za učinkovito preganjanje kršiteljev na področju

prevar, seveda na področju varne hrane. Tu predvsem gre za spletno prodajo kmetijskih izdelkov. Dobimo tudi pravno podlago za izvajanje finančnega instrumenta, s katerim se dodeljujejo povratna sredstva po Programu razvoja podeželja. Tu želim opozoriti na to, da prej niso bila dosegljiva povratna sredstva, ampak samo nepovratna sredstva. Prav zaradi tega je izrednega pomena, da se tu to področje tudi tako uredi, kot predvideva predlog zakona.

Zelo velika pridobitev, ki jo prinaša ta zakon, je seveda trajna ureditev za javne službe na področju kmetijstva. Tu seveda predvsem mislim na Kmetijsko svetovalno službo, ki ima izredno pomembno vlogo pri samem delovanju kmetijskih gospodarstev in povečevanju konkurenčnosti, tako pri prenosu znanj in tehnologij kot pri pomoči, pri pripravi razpisov in tako dalje. Zelo pomembno je tudi to, da se s tem povečujejo pristojnosti ministrstva nad delovanjem teh javnih služb in porabo javnih sredstev.

Ureja se tudi področje doniranja hrane in certificiranje hrane, kar je tudi izredno velika pridobitev.

Zelo pomembno poglavje je tudi zbiranje, ki opredeljuje oziroma ureja zbiranje in obdelavo podatkov zaradi posledic podnebnih sprememb. To bo lahko zelo koristno za ustvarjanje oziroma kreiranje ukrepov, s katerimi bodo lažje obvladljivi negativni učinki podnebnih sprememb.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev se zavedamo pomembnosti tega zakona, zato ga bomo tudi podprli in s tem mislimo, da bomo tudi prispevali k zagotavljanju čim višje stopnje samooskrbe in varne hrane, ki bo dostopna vsem nam na slovenskem trgu. Hvala za vašo pozornost.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Stranka modernega centra, zanjo gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

Danes obravnavamo že drugo temeljito novelacijo prvotnega zakona iz leta 2008 – prva je bila leta 2014 –, ki spreminja precejšnje število členov. Nekatere spremembe med njimi so sicer tehnične narave, druge vsebujejo uskladitve z zakonodajo EU, večina pa je vsebinske narave in bo po našem mnenju pomembno prispevala k učinkovitejšemu izvajanju ukrepov kmetijske politike. Ker stališče predstavljam bolj na koncu, ne bom sam ponavljal vseh rešitev zakona, bi pa opozoril na široko soglasje, ki so ga bile deležne predlagane rešitve.

Novelo zakona podpirata tako Državni svet kot tudi Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije in ostali relevantni deležniki s področja kmetijstva.

Kar se tiče brezplačnega razdeljevanja donirane hrane, pa želimo najprej opozoriti, da se na svetovni ravni potrati ali izgubi približno tretjina hrane. OZN ocenjuje, da z njo povezani gospodarski in okoljski stroški znašajo letno približno tisoč 700 milijard ameriških dolarjev. Evropska komisija pa navaja, da se v EU vsako leto potrati približno 88 milijonov ton hrane. Ocenjuje se, da se bo skupna količina potratene hrane do leta 2020 povečala na približno 126 milijonov ton, če ne bodo sprejeti preventivni ukrepi. Zato s predlaganimi rešitvami podpiramo prizadevanja vseh akterjev za zmanjšanje potrate hrane, kar bo prispevalo k uresničitvi cilja trajnostnega razvoja, to je k prepolovitvi količine živilskih odpadkov na prebivalca, ki nastanejo na ravni maloprodaje in na ravni potrošnikov, ter k zmanjšanju izgube hrane vzdolž proizvodnje in dobavne verige. Treba se je zavedati, da je temeljni namen dela zakona, ki ureja doniranje hrane, v prvi vrsti skladnost z nameni sistema zagotavljanja varne hrane tudi v primeru doniranja oziroma razdeljevanja hrane. Donira se torej lahko samo hrana, ki izpolnjuje vse predpisane zahteve glede varnosti živil. Zato bo zakon omogočil sofinanciranje nabave hladilnikov in naprav za vzdrževanje toplote. Denarna sredstva bodo namenjena regijskim centrom, kjer se bo ta hrana zbirala. Ministrstvo bo torej prispevalo zgolj sredstva za nabavo opreme, ki jo zaradi varnosti živil tudi zahteva.

Sicer pa velja opozoriti, da smo z amandmajem na seji matičnega delovnega telesa razširili krog možnih posrednikov oziroma upravičencev do donirane hrane. V zakon smo vključili vse organizacije, ki lajšajo socialne stiske in nudijo pomoč, poleg humanitarnih tudi invalidske organizacije, ki pri tem s posebnimi programi skušajo zmanjšati negativne posledice invalidnosti, ki posledično prinašajo tudi slabo socialno stanje.

Glede na navedeno pa pričakujemo, da bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve kot pristojno resorno ministrstvo po sprejetju tega zakona ustrezno ukrepalo in v okviru svojih programov in ukrepov, ki jih načrtuje na področju socialne politike, zagotovilo sredstva tudi za sofinanciranje preostalih stroškov, ki nastanejo pri brezplačnem razdeljevanju hrane.

Sicer pa je podobnih dobrih rešitev, kot je omenjena v zvezi z brezplačnim razdeljevanjem donirane hrane, še več in jih je težko zajeti v to predstavitev stališča.

Naj na hitro še omenim na primer, da zakon predpisuje novo nacionalno shemo kakovosti Izbrana kakovost, izboljšuje informiranost javnosti o kmetijski politiki, in sicer o posebnih lastnostih kmetijskih pridelkov oziroma živil, shemi kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, varnosti in kakovosti živil, verigi preskrbe s hrano, združevanju proizvajalcev, dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, kar bo prispevalo k povečanju prepoznavnosti in konkurenčnosti slovenskega kmetijstva.

Omenili bi lahko še izboljšanje varstva potrošnikov, in sicer ukrepe za zagotavljanje

nezavajajočih informacij o živilih potrošnikom in še in še.

V Poslanski skupini SMC bomo na podlagi navedenega predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 22. 5. 2017. V razpravo dajem 9. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 23. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v sredo, 24. 5., v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2017 IN 2018.**

V zvezi s to točko sta bila v zakonodajni postopek vložena dva predloga zakonov, in sicer Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uravnoteženju javnih financ – torej ZUJF –, prva obravnava, EPA 1785-VII, ki ga je v Državnem zboru predložila poslanka mag. Alenka Bratušek, in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018, nujni postopek, EPA 1890-VII, katerega predlagateljica je Vlada.

Odbor za finance in monetarno politiko je v razpravi o navedenih predlogih zakonov odločil, da ju bo obravnaval v skladu s tretjim odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora. Hkrati je tudi sklenil, da bo nadaljnji postopek v skladu s 127. členom Poslovnika Državnega zbora vodil na podlagi predloga zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada po nujnem postopku. V skladu s četrtim odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora dajem besedo predlagateljem obeh predlogov zakonov za dopolnilno obrazložitev. In sicer kot prvi dajem besedo gospe Alenki Bratušek in potem bomo nadaljevali z razpravo.

Izvolite, mag. Alenka Bratušek, imate besedo.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala, podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Pred nami je Zakon o izvrševanju proračuna, katerega predlagatelj je Vlada Republike Slovenije, in verjetno se mnogi sprašujete, zakaj stojim tu kot predlagateljica. Lanskega decembra smo prvič predlagali, da bi vsi slovenski upokojenci dobili regres, kot določa osnovni ZPIZ zakon. To pomeni dve višini regresa. Na žalost sta bili takrat dve stranki proti; SMC in Desus, zato je bil na našo veliko žalost zakon zavrnjen. Ampak nismo se predali in letos 24. februarja ponovno vložili isti zakon. Spet z rešitvijo, da vsi upokojenci že v letu 2017 dobijo regres brez varčevalnih ukrepov, kot to določa osnovni ZPIZ zakon. Vlada je v tem vmesnem obdobju pripravila spremembo Zakona o izvrševanju proračuna in tako je nastal tako imenovan hibrid in zato sem danes tukaj skupaj z Vlado kot predlagateljica.

Dejstvo je, da so bili v času krize potrebni ukrepi in upokojenci so skupina, ki so za reševanje krize prispevali največ. Zato je prav, da se s pravicami upokojencev preneha barantati in se jim da to, kar jim pripada; to je letno usklajevanje pokojnin in regres v dveh višinah.

V predlogu zakona, ki je pred vami, je Vlada res predlagala, da regres že letos dobijo vsi upokojenci, vendar v petih različnih višinah. Namesto v dveh, še vedno v petih. Pravite, da je krize konec in res, Slovenija že četrto leto zapored beleži gospodarsko rast. Četrto leto zapored imamo gospodarsko rast, upokojenci pa morajo še vedno reševati krizo, še vedno veljajo krizni ukrepi. Ni to malo nelogično? Tudi s številkami vam bom pokazala, da je naš predlog v celoti sprejemljiv in izvedljiv.

Gre za 21 milijonov evrov; 21 milijonov evrov morajo upokojenci še vedno prispevati za reševanje krize, ki je ni več, kot pravite. Ker me velikokrat vprašate, zakaj že leta 2013 in 2014 nisem rešila tega vprašanja, vam ponujam odgovor tudi na to – takrat se ni dalo, ni bilo prihodkov, pa smo za pokojnine iz državnega proračuna zagotovili 300 milijonov evrov več kot vlada Mira Cerarja v letu 2017. Zakaj? Zato da se pokojnine niso nižale, tako kot to delajo v Grčiji. Kljub temu da je bilo težko, smo se zavedali, da je pokojnina prigarana pravica in moramo narediti vse, da se ne znižuje.

Davčnih prihodkov smo v letu 2014 v državnem proračunu zbrali 6,5 milijarde. Leta 2017 jih imate na voljo 7,4 milijarde – 20 odstotkov več; petino davčnih prihodkov več kot leta 2014. Za pokojnine smo iz državnega proračuna leta 2014 dali milijardo 650, leta 2017 pa vlada Mira Cerarja, ta koalicija, da 16 odstotkov manj, 300 milijonov manj, kar pomeni milijardo 370. To je dejstvo. To se da preveriti, to sem vam želela tudi pokazati, pa na žalost zaradi tehničnih problemov se to ni dalo. So pa številke vsekakor preverljive. In zato, spoštovane kolegice in kolegi, mi lahko verjamete, da je fiskalno vzdržno in povsem izvedljivo, da že v letošnjem letu izplačamo regres v polnem obsegu. Našli ste za javne uslužbence, za zdravnike, 200 milijonov za SDH, 50 milijonov za DUTB – slabo banko – in najti morate tudi 21 milijonov za upokojence.

Vesela sem, da je pred nami predlog in da je Vlada in koalicija uslišala glas upokojencev in bodo regres dobili vsi upokojenci, vendar ni prav, da ne v polni višini. 21 milijonov, kolikor potrebujemo za polno izplačilo regresa, vsekakor ne bo zamajalo javnih financ. To lahko verjamete, zato še enkrat poziv, da ne prelagate tega na volilno leto 2018, ampak že letos uredimo to, kar bi bilo treba.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici odbora in sicer gospe Mariji … Se opravičujem, Urški Ban.

Izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 37. seji 9. 5. na podlagi tretjega odstavka v povezavi s prvim in drugim odstavkom 117. členom Poslovnika Državnega zbora v okviru iste točke obravnaval dva predloga zakona. In sicer, Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018, ki ga je po nujnem postopku Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije, in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki ga je Državnemu zboru predlagala poslanka Alenka Bratušek.

Odbor je bil poleg s predlogoma obeh zakonov seznanjen tudi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe k obema predlogoma zakona, stališčem Skupnosti občin Slovenije, mnenjem Združenja občin Slovenije, mnenjem Mestne občine Ljubljana, mnenjem Združenja mestnih občin Slovenije, mnenjem Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, poleg tega pa k Predlogu zakona o uravnoteženju javnih financ še z mnenjem Vlade in dopisom državljanov k podpori temu predlogu zakona.

V skladu s Poslovnikom so bili vloženi amandmaji k Zakonu o izvrševanju proračunov. K 6. členu je amandma vložila poslanka Alenka Bratušek, k 1., 4., 6., 7. in 9. členu poslanske skupine koalicije in k 5. členu Poslanska skupina SDS.

Odbor je v skladu s poslovnikom najprej odločal in sprejel sklep, da bo oba predloga zakona obravnaval v okviru iste točke dnevnega reda na seji odbora po določbah poslovnika o nujnem postopku za sprejem zakona.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uravnoteženju javnih financ je predlagateljica Alenka Bratušek predstavila cilje predloga zakona, ki pomenijo prekinitev omejevanja usklajevanja pokojnin in omogočajo polno izplačilo letnega dodatka, skladno z določbami ZPIZ-2. Opozorila je, da so v krizi prispevali svoj delež pri varčevanju tudi upokojenci in da je zdaj čas, da se izplačila vrnejo na raven pred krizo. Da je to mogoče, je razvidno tudi iz gospodarske rasti v zadnjih letih. Ob tem je prikazala nekatere ekonomske kazalce in statistične podatke glede sredstev v pokojninski blagajni.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 je državna sekretarka iz Ministrstva za finance predstavila cilje in rešitve predloga tega zakona, in sicer glede ureditve nekaterih poslovnih dogodkov, namenskih sredstev, izvajanj lastne dejavnosti, možnosti prerazporejanja sredstev, povečane povprečnine za občine ter ureditev finančnih instrumentov. Ob tem je predstavila tudi spremembo letnega dodatka za upokojence, ki se dviguje.

V nadaljevanju je odbor v skladu s Poslovnikom Državnega zbora sprejel sklep, da bo dopolnjen predlog zakona pripravil na podlagi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada, in da v dopolnjen predlog zakona ne vključi nobenega izmed členov iz Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki ga je Državnemu zboru predložila mag. Alenka Bratušek.

Odbor je opravil drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila pisno mnenje službe in povedala, da se z amandmaji odpravlja nekatere nedoslednosti, ter opozorila, da se ne odpravljajo nekatere splošne pripombe iz uvoda. Predvsem je opozorila na šesti odstavek 75. člena glede vsebine, ki ureja finančne instrumente. Omenjena vsebina bi po mnenju službe spadala v Zakon o javnih financah.

Predstavnik Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je predstavil pisno mnenje in povedal, da komisija predloga ne podpira. V razpravi so nekateri člani odbora podprli mnenje komisije Državnega sveta, saj menijo, da imajo občine veliko novih nalog in da stroški opravljanja teh nalog presegajo primerno porabo. Menili so tudi, da vse občine nimajo enakih problemov in da bi morali z dvigom povprečnine vsaj pokriti stroške za dvig plač javnih uslužbencev.

V razpravi je bila omenjena tudi Evropska listina o lokalni samoupravi ter izpostavljeno vprašanje glede namenskih sredstev, višine povprečnine, zadolževanja in plačilnih rokov. Državna sekretarka na Ministrstvu za finance je podala dodatna pojasnila in odgovorila na vprašanja.

Odbor je sprejel koalicijske amandmaje, ni pa sprejel amandmaja poslanke Alenke Bratušek in amandmaja Poslanske

skupine SDS. Na koncu je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Na podlagi sprejetih odločitev je odbor smiselno zaključil tudi zakonodajni postopek za Zakon o uravnoteženju javnih financ in na podlagi poslovnika sprejel še sklep, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki ga je Državnemu zboru predložila mag. Alenka Bratušek, ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo, ponovno v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Sam Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 danes obravnavamo skupaj tudi z Zakonom o uravnoteženju javnih financ, katere spremembo je v proceduro vložila poslanka Alenka Bratušek, in v skladu z odločitvijo odbora opravljamo pravzaprav skupno razpravo.

Glede vsebine zakona bi izpostavili predvsem preglednost in nadzor nad smotrnostjo porabe javnih sredstev, ki se nanašajo na določbe o knjiženju in izkazovanju poslovnih dogodkov, predvsem tiste, ki se nanašajo na prenos neporabljenih sredstev v prihodnja leta. Za proračunske uporabnike je pomembno zagotovilo, da se pri upravljanju trže dejavnosti v stroške pravilno vključijo tudi stroški dela, ki jih do nedavnega proračunski uporabniki praviloma niso v celoti vključevali mednje, zato so bili navidezno prikazani kot stroški javnega sektorja. Na ta način se zagotavlja, da proračunski uporabniki sicer lahko prenašajo neporabljena sredstva, pridobljena s tržno dejavnostjo, a morajo potem tudi zagotoviti, da se z njo prikažejo tudi nastali stroški na pravi strani bilanc.

Zakon se odziva tudi na dejstvo, s katerim so se povečali stroški pri delovanju lokalne samouprave, gre za povečanje višjih stroškov, ki jih imajo občine zaradi postopne odprave omejevanja plač javnih uslužbencev, in z zakonom se dviga povprečnina za občine za 3,5 evra. S tem naj bi se zagotovilo pokritje višjih stroškov zaradi navedenih odprav omejevanja plač javnih uslužbencev.

Glede področja letnih dodatkov je mogoče izpostaviti tudi to dejstvo, da so v zakonu določbe o prerazporejanju sredstev pokojninske in zdravstvene blagajne, saj fiskalno pravilo ne dopušča zadolževanja za pokrivanje njunih morebitnih primanjkljajev. No, pomembno pa je, da na področju letnih dodatkov k pokojninam rešujemo problem na način, da se v več višinah glede na njihovo pokojnino omogoča tudi izplačilo. Ob tej priložnosti želimo spomniti na to, da smo seveda na seji matičnega delovnega telesa podprli rešitev, ki je usklajena tudi s sistemskim Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki govori o tem, da je treba višino letnega dodatka določiti v dveh zneskih. Rešitev, ki žal ni bila sprejeta na Odboru za finance, bi bila seveda prijaznejša do upokojencev in predvsem tudi skladna z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Seveda pa smo zadovoljni tudi s tem, da se letni dodatek lahko izplačuje v več višinah glede na njihovo pokojnino. Kot povedano, pa seveda ne bo tako prijazna rešitev, kot bi bila v dveh plačilnih razredih.

Ob tem bi želeli še posebej izpostaviti tudi dejstvo, da ni treba oziroma da je še kako potrebno danes razmišljati o izplačilih znotraj leta 2017–2018 pri pokojninah, ne smemo pa zanemariti, da imamo zelo resne izračune, da tudi v prihodnosti ne bo sredstev za izplačilo pokojnin, govorimo o mladih, zato bo treba čim prej realizirati tako imenovani demografski sklad, ali če hočete medgeneracijski sklad, ki bo zagotavljal tudi v prihodnosti določen pomemben vir sredstev za zagotavljanje pokojnin tudi tistim mladim, ki danes vstopajo na trg dela in bodo leta 2035 upravičeno pričakovali tudi izplačilo pokojnin.

Apel, da se vendarle ta demografski sklad čim prej oblikuje, seveda na način, da se ohrani premoženje, ki ga imamo še vedno v lasti, in da se ga po nepotrebnem in prepoceni ne razproda. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kar se tiče izvrševanja proračuna, je treba uvodoma javnost opozoriti na dejstvo, da je Vlada 11. maja mimo Državnega zbora odobrila 24,3 milijona evrov za nakup oklepnikov patria. Odločitev je popolnoma nesprejemljiva! Ta sredstva bi krvavo potrebovali na drugih področjih, konec koncev tudi na drugih področjih znotraj same Slovenske vojske. Na primer, po dostopnih podatkih je zaradi varčevanja pri usposabljanju ta hip neoperativnih več kot polovica pilotov helikopterjev. Če se bo to nadaljevalo, bodo poleti bistveno okrnjeni prevozi bolnikov in gorsko reševanje. In točno to so področja, za katera je predvideno in je zanje namenjeno intervencijsko vlaganje, ne pa da se nadaljujejo zgrešeni nakupi iz preteklosti. Opozarjam, da Vlada s takšnimi ukrepi ignorira predpise o izvrševanju proračuna, ki jih je sama sprejela. Državni zbor sprejema proračun, v katerem je na posameznih postavkah celo manj kot tisoč evrov. Za vsako nepremičnino iz javnega sektorja, ki se proda, mora Državni zbor sprejeti poseben odlok. No, tule pa Vlada mimo Državnega zbora gre in odobri 24 milijonov evrov za nakup novih patrij, čeprav je ob

sprejemanju proračuna sveto zatrjevala, da bi vsak dodaten cent prekršil fiskalno pravilo.

Drugi aktualen problem izvrševanja proračuna je projekt drugega tira. Zagotovo bi bilo bolje, če bi sredstva, ki gredo za referendum o drugem tiru, porabili za samo izgradnjo letega, ampak Vlada je s svojo politiko izvršenih dejstev naravnost klicala po tem, da se zgodi referendum. Vztraja pri sodelovanju tujega kapitala, čeprav ve, da je ta scenarij od vseh scenarijev izgradnje drugega tira daleč najdražji. Dolgoročno. Pred volitvami so vse koalicijske stranke, celo liberalna centristična SMC, obljubljale, da ne bodo privatizirale strateške infrastrukture. No, zdaj so si pa sprejeli zakon, ki predvideva, da bo drugi tir v polovični lasti tuje države, najbrž Madžarske. Predvsem pa taisti zakon ne zagotavlja nikakršnega demokratičnega nadzora nad projektom.

Ker razpravljamo o izvrševanju proračuna za leto 2018, bi ob tem rad opozoril samo to, da je v četrtek Metod Dragonja priznal, »da je projekt mogoče uresničiti brez madžarskega sodelovanja«. Slovenija ima najmanj tri leta za to, da drugemu tiru zagotovi manjkajočih 200 milijonov evrov. To je povprečno 67 milijonov evrov letno; noben resen denar z vidika državnega proračuna. Med drugimi je 67 milijonov evrov manj, kot bo proračun letno izgubil zaradi spremembe dohodninske lestvice v korist 10 odstotkov najboljših plač, ki jih je sprejela ta aktualna Cerarjeva vlada. Za državljane bi bilo zagotovo veliko bolje, da bi država zadržala ta sredstva in jih investirala v razvoj.

Na koncu se moram ustaviti pri letnem dodatku za upokojence. Vladni predlog dodatka za letošnje leto je po svoje pravičnejši od formule v pokojninskem zakonu. Upokojenci z najnižjimi penzijami dobijo nekoliko več dodatka, kot bi ga dobili po imenovanem pokojninskem zakonu, kar je posledica tega, da sta v pokojninskem zakonu samo dva razreda, medtem ko se dodatek v tem predlogu dodeli na podlagi lestvice s petimi razredi. V Združeni levici pričakujemo, da bo ministrstvo predlagalo sprejetje pravičnejše lestvice v samem krovnem zakonu. Nedvomno pa so dodatki k pokojninam bistveno prenizki, da bi sploh lahko ublažili revščino med upokojenci. Je bolje od veljavnega zakona, zato temu predlogu ne bomo nasprotovali, samo prosim, ne si metati peska v oči. Revščine je v slovenski družbi iz dneva v dan več kljub gospodarski rasti in upokojenci so tukaj še posebej na udaru. Da saniramo kaj takega, bo treba potegniti bolj ambiciozne socialne poteze.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat. Predstavil bo stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog novele Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 minimalno ali za nianso spreminja višino povprečnine za občine oziroma občane. Ker so bili s socialnimi partnerji po posredovanju proračuna sklenjeni dogovori, ki predstavljajo večji obseg sredstev za stroške dela javnih uslužbencev, se povprečnina s 530 evrov povečuje le na 533 evrov in pol, torej za tri evre in pol. Načelo subsidiarnosti je eno od osnovnih načel krščanske demokracije. V Novi Sloveniji zagovarjamo možnost, da se na nižjih in osnovnejših nivojih družbe ureja vse tisto, kar se lahko tam najbolje uredi. Lokalne skupnosti najbolje poznajo svoje težave in potrebe, zato jim moramo tudi dopustiti in omogočiti, da v čim večji meri same urejajo svoje zadeve. O tem ne nazadnje govori tudi Evropska listina lokalne samouprave. Žal, žal koalicija z načinom financiranja lokalnih skupnosti, ki se določa tudi v tem zakonu, ne zasleduje krščanskodemokratskega načela subsidiarnosti v celoti.

Naše podeželje se stara in se prazni. V Novi Sloveniji ne pristajamo na težnje po pretirani centralizaciji in uničenju slovenskega podeželja. Država Slovenija bo močna toliko, kolikor bo razvita njena periferija. Vladna koalicija je v zadnjem času znala za različne namene povečati proračunske izdatke mimo Državnega zbora za več sto milijonov evrov, od popuščanja različnim sindikatom do dokapitalizacije Družbe za upravljanje terjatev bank in SDH, na drugi strani pa je poleg poslovnega okolja tudi lokalna samouprava eno od področij, ki jih je obstoječa vladna koalicija zapostavlja. Predlog zakona sicer za tri evre in pol povečuje povprečnino, vendar pa krščanski demokrati opozarjamo, da imamo v Republiki Sloveniji Zakon o financiranju občin in da imamo jasno določeno metodologijo za izračun povprečnine. Žal pa se je Vlada odločila, da teh standardov v praksi ne bo vzpostavila ter bo finančno podhranjenost občin dopustila še naprej. Vlada se tudi požvižga na mnenje Računskega sodišča, ki pravi, da se glede povprečnine Vlada nima kaj pogajati, da tukaj imamo zakonodajo in tukaj imamo metodologijo in da je to treba spoštovati. Pa ne.

Predlog zakona nekoliko spreminja tudi ureditev letnega dodatka za upokojence, ki se načeloma povečuje za 10 evrov. To povečanje bo sicer za malenkost izboljšalo položaj upokojencev, to pa za naš pokojninski sistem predstavlja le kapljico v morje in ne prinaša nobenih nujno potrebnih sistemskih sprememb. Če želimo na dolgi rok zagotoviti dostojne pokojnine, moram pokojninski sistem spremeniti danes. Na to nas opozarjajo tudi institucije Evropske unije. Slovenska družba se stara najhitreje znotraj Evropske unije in to srednjeročno in dolgoročno predstavlja velik

fiskalni problem, veliko fiskalno tveganje. Prav zato smo v Novi Sloveniji že predstavili predlog modernizacije pokojninskega sistema z uvedbo tristebrnega pokojninskega sistema, ki sloni na pretočnem stebru, naložbenem stebru in prostovoljnem stebru. Tak sistem bi vsakemu upokojencu za 40 let delovne dobe zagotovil vsaj 617 evrov osnovne pokojnine. To pa je prag revščine za enočlansko gospodinjstvo na mesečni ravni, kot nam to poroča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Novela Zakona o izvrševanju Proračuna Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 sicer prinaša minimalne izboljšave na področju varnosti upokojencev in financiranju občin, zato ji v Poslanski skupini Nove Slovenije ne bomo nasprotovali.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Alenka Bratušek bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite, gospa Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala in lep pozdrav še enkrat, kolegice in kolegi!

Zakon o izvrševanju proračuna bi moral biti ali pa naj bi bil tehnični zakon, ki omogoča izvrševanje proračuna in v zakonu je res nekaj takšnih določb. Teh se ne bom dotikala, dotaknila se bom pa dveh: eno je regres za upokojence in drugo je tako imenovana povprečnina za občine.

Ali je prav, da država mimo dogovora z občinami sklepa obveznosti za občine, na drugi strani pa za ta delček ne zagotovi povprečnine oziroma potrebnega denarja? Gre za javne uslužbence in plače, povezane z javnimi uslužbenci. Verjetno bi bilo prav in treba je v tem delu prisluhniti občinam, ker v nasprotnem primeru nas lahko tožba, ki je že vložena, kot jaz vem, stane bistveno bistveno več in državni proračun bo pač v nadaljevanju to moral pokriti. Tako tukaj apeliram na Vlado, da sede z občinami, najde skupen jezik in se dogovori za višino povprečnine.

Druga stvar, ki je vključena v Zakon o izvrševanju proračuna, je regres za upokojence oziroma letni dodatek za upokojence. Vesela sem, da je Vlada na nek način šla nasproti našemu predlogu, res zagotovila denar, da bo regres izplačan vsem upokojencem, ampak še vedno pod varčevalnimi ukrepi. Kljub temu da že četrto leto zapored beležimo gospodarsko rast, morajo upokojenci še vedno prispevati k reševanju krize, ki je, tako pravite, ni več. Borih 21 milijonov, čeprav je 21 milijonov veliko denarja, ampak borih zato, ker z enim zamahom najdete 200 milijonov za SDH, z drugim zamahom najdete 50 milijonov za Družbo za upravljanje terjatev bank, s tretjim zamahom najdete 200 milijonov evrov za 2TDK, drugi tir, za katerega sploh ne vemo, kako, če sploh ga bomo gradili. Nimate pa 21 milijonov za to, da izpolnimo zakonsko obveznost in da tudi pri upokojencih nehajo veljati varčevalni ukrepi. Prej smo lahko poslušali predsednika Vlade, kolegico iz Desusa, koliko da je ta vlada naredila za upokojence. Več bi upokojenci dobili, če ta vlada ne bi naredila nič, ker potem varčevalnih ukrepov ne bi bilo več. Zato, kolegice in kolegi, še enkrat apeliram, da že v letošnjem letu najdemo 21 milijonov evrov in upokojencem izplačamo to, kar jim gre po osnovnem zakonu. Če kdo misli, da ta osnovni zakon ni pravičen, ni pravilen, je potem treba spremeniti ta osnovni zakon, ne pa z varčevalnimi ukrepi vleči nekaj, kar bi se ob koncu krize moralo končati. In ne gre za stotine milijonov, gre za 21 milijonov evrov.

Sama se potrudim, verjemite, da jih najdem po proračunskih postavkah, da to lahko naredimo že v letošnjem letu. Ker pa, kot sem povedala, kakorkoli gre predlog zakona v pravo smer, mu v naši poslanski skupini seveda ne bomo nasprotovali.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Beseda ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Urška Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav še enkrat!

Tokratna sprememba Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 prinaša nekaj pomembnih novosti. Naj naprej omenim, da predlagana novela zakona določa do 70 odstotkov predplačila na javnih razpisih za nevladne organizacije, kadar pogodbena cena ne preseže 20 tisoč evrov in ko se projekt v celoti izvede v tekočem letu. To pomeni, da lahko ministrstva, občina in drugi državni organi nevladnim organizacijam, katerih dejavnosti, projekti ali programi so bili na javnem razpisu izbrani za sofinanciranje, izplačajo do 70 odstotkov sredstev vnaprej. Predlagano rešitev v naši poslanski skupini pozdravljamo, saj s to rešitvijo rešujemo težave predvsem manjših nevladnih organizacij, ki morajo zdaj po veljavni ureditvi sredstva vnaprej zalagati, ki jih pa le-ta nimajo, saj gre za mala društva, ki povečini temeljijo na prostovoljnem delu, a hkrati pomembno sooblikujejo družbeno in kulturno življenje ter prispevajo k blaženju socialnih stisk posameznih skupnosti. Tako je predlagana ureditev namenjena predvsem nevladnim organizacijam, kot so društva, zasebni zavodi in ustanove, da bi lažje izvajale projekte. Gre za nepridobitne in neprofitne organizacije, katerih namen ni ustvarjanje dobička in povečini ne razpolagajo z likvidnimi sredstvi. Predplačila pomenijo delovni kapital za zagon in nemoteno ter učinkovito izvajanje projektov in nevladnim organizacijam omogočijo, da se usmerjajo na vsebino oziroma rezultate dela.

Skladno z obljubami ob sprejemanju proračunov države za leti 2017 in 2018 ter Zakona o izvrševanju proračuna v Republiki Sloveniji za leti 2017 in 2018 Vlada s tem predlogom povišuje višino povprečnine za

občine, ker so bili s socialnimi partnerji naknadno, po posredovanju proračuna v Državni zbor in njegovem sprejetju sklenjeni dogovori, ki predstavljajo večji obseg sredstev za stroške dela javnih uslužbencev od planiranih. Tako znaša nova povprečnina 533,5 evrov, kar je za 3,5 evrov več od sedanje višine.

Glede letnega dodatka za upokojence je treba povedati, da se spreminja ureditev letnega dodatka za upokojence za leto 2017. Medtem ko se cenzusi za pridobitev določene višine letnega dodatka dvigujejo navzgor glede na januarsko uskladitev, pa se zneski letnega dodatka za posamezne razrede v primerjavi z letom 2016 zvišujejo do 10 evrov. Za uživalce pokojnin in nadomestil iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, katerih višina pokojnine oziroma nadomestila presega znesek 760 evrov, se dodatno uvaja nov, zadnji razred letnega dodatka v višini 90 evrov. To pomeni, da bodo na podlagi takšnih rešitev upravičeni vsi upokojenci do letnega dodatka.

S predlaganimi spremembami zakona se tudi določa, da je treba v proračunu naslednjega leta načrtovati tako neporabljena sredstva preteklega leta kot tudi pričakovane prilive namenskih sredstev. Razlog za spremembe ureditev, povezane z namenskimi sredstvi, je v tem, da se z Zakonom o fiskalnem pravilu omejuje obseg izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov na način, da se v odloku za pripravo okvirja določi fiksen znesek vseh izdatkov državnega in občinskih proračunov. S to predlagano spremembo se bo zagotovilo, da se zaradi nenačrtovanih izdatkov ne bo prekoračil obseg izdatkov, ki je določen v odloku, s katerim se sprejme srednjeročni fiskalni okvir.

Poleg tega pa se določa tudi možnost prerazporejanja sredstev v politiko Pokojninsko varstvo s postavk Servisiranje javnega dolga in Plačilo v EU. V veljavnem zakonu prerazporejanje sredstev iz navedenih postavk ni dovoljeno, ker se je sredstva za pokrivanje teh obveznosti lahko zagotovilo tudi z dodatnim zadolževanjem. Odkar pa smo sprejeli Zakon o fiskalnem pravilu in določeno zgornjo mejo izdatkov, se lahko sredstva za pokrivanje teh obveznosti zagotavljajo samo s prerazporeditvami.

Zaradi vseh navedenih rešitev, ki jih Vlada predlaga z zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2017 in 2018, bomo v Poslanski skupini SMC predlog tega zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane predstavnice Vlade, kolegi in kolegice!

Zakon o izvrševanju proračunov je tisti zakon, s katerim ta vlada ureja vse tisto, česar ne more urejati z osnovnimi zakoni. Tokrat ureja predvsem pokojnine in ureja občine oziroma povprečnino za občine. Tako namenja občinam 7,2 milijona evrov več in za pokojnine približno 21 milijonov več.

Gospe in gospodje, v prvih štirih mesecih so se prihodki državnega proračuna povečali za 400 milijonov v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu, januar–april. 400 milijonov! Zaradi tega seveda lahko Vlada in ta koalicija Socialnih demokratov, Desusa, Stranke modernega centra, da 50 milijonov, kot je bilo rečeno, za DUTB, 200 milijonov za drugi tir, za katerega je sploh vprašanje, če bo narejen, dodatnih 200 milijonov za SDH in tako naprej in tako naprej. Tako se s tega zornega kota kaže pravi karakter te vlade: komu dajati – ljudem – in koliko se da dejansko ljudem in koliko se da v neke projekte, ki, prvič, niso otipljivi in, drugič, niso realni, niso stvarni in ki dejansko pomenijo lahko tudi veliko izgubo.

21 milijonov za upokojence s tem zakonom je manj kot stane en kilometer železniške proge Koper–Divača. Danes je predsednik Vlade omenil, da stane 27 milijonov. Zdaj, nekaj je pri teh 27 milijonih seveda narobe. Ali ni dobro izmerjena dolžina proge ali pa, če je to 27 kilometrov proge, potem to ne more biti milijardo štiristo, kolikor je dejansko sprejet zakon za milijardo štiristo. Lahko pa da se je nekdo zmotil tudi pri merjenju dolžine proge.

Ampak, 400 milijonov dodatnega denarja v prvih štirih mesecih, in se dejansko upokojencem ne da tistega, kar bi jim pripadalo po osnovnem zakonu. In občinam se ne da tistega, kar bi jim ravno tako pripadalo po osnovnem zakonu. Dajejo se drobtinice, ta vlada daje drobtinice za ljudi, za velike, nestvarne, iluzionistične projekte pa stomilijonske vsote. Gospe in gospodje, ta vlada je tukaj zato, da skrbi za ljudi, za tiste, ki so si dejansko prislužili pravico, kajti pokojnina je pravica, in zato da bodo ti ljudje v občinah imeli enostavno boljše storitve. Boljše storitve pa bodo imeli, če bodo občine tudi dejansko dobile več denarja. Ljudje, prebivalci in prebivalke so najbolj povezani z oblastjo, državo prek občin in tam uresničujejo svoje interese, ampak tukaj je ta koalicija mačehovska do ljudi. Mačehovska do ljudi in seveda prešerna in zelo velikodušna do projektov, ki jih dejansko še ni. Seveda nekaj je, bo vsak rekel, vendar to je zelo zelo malo. Zelo zelo malo in glede na prihodke v prvih štirih letih ne bi smelo biti nobenih razlogov za to, tudi glede fiskalnega pravila, da se dejansko ne bi pokojnine določile na raven, ki velja z osnovnim zakonom, in da povprečnine za občine ne bi bile na ravni, ki so z osnovnim zakonom. Pravzaprav tukaj ne vem, kaj se sploh v bistvu želi doseči. 400 milijonov več glede na leto 2016 v prvih štirih mesecih. Trošarin za 16 odstotkov več,

dohodnine za 6 odstotokov več in tako naprej in tako naprej.

Tako je s tega zornega kota nujno, da se sprejmejo določeni amandmaji, ki bodo ta zakon dejansko popravili.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališča Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik.

Kolegice, kolegi, dovolite, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus do Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah ZIPRS za leti 2017 in 2018.

Uvodoma naj povem, da bomo v naši poslanski skupini predlog zakona podprli. Prvič, z njim se med drugim povečuje višina povprečnine za občine. Razlog je seveda v tem, kar je bilo danes že povedano, da so bili s socialnimi partnerji po posredovanju proračuna v Državni zbor sklenjeni dogovori, ki predstavljajo večji obseg sredstev za stroške dela javnih uslužbencev, kot pa je bila uvodoma to predvideno. Kot je razumeti, žal Vladi tudi letos z občinami ni uspelo skleniti dogovora, ki bi bil za obe strani, torej za državo in za občine, sprejemljiv. V Poslanski skupini Desus nekako razumemo argument občin, da zaradi raznolikosti nekatere od njih zagotavljajo večjo gostoto javnih zavodov, zaradi česar bodo nosile seveda večje breme za zagotovitev plač javnih uslužbencev. A zagato glede primerne višine povprečnin, ki se pojavi ob vsakokratnem ZIPRS, je treba rešiti s sistemskim reševanjem tega problema, morda tudi z drugačno organiziranostjo lokalne skupnosti oziroma samouprave, predvsem pa je treba težiti k racionalizaciji postopkov, odpravi nepotrebnih administrativnih ovir ter posledično razbremeniti občine postopkov in procesov, ki ne predstavljajo dodane vrednosti za ljudi.

Drugič, določa se tudi možnost razporejanja sredstev s postavk v politikah Pokojninsko varstvo, Servisiranje javnega dolga in Plačila v Evropsko unijo. Doslej prerazporejanje sredstev iz navedenih postavk ni bilo dovoljeno, in sicer zato, ker so se sredstva za pokrivanje teh obveznosti lahko zagotavljala tudi z dodatnim zadolževanjem. Zaradi famoznega Zakona o fiskalnem pravilu in določanja zgornje meje izdatkov se lahko sredstva za pokrivanje teh obveznosti zagotavljajo samo in izključno s prerazporeditvijo.

Tretjič, na splošno sicer javnim financam kaže vse bolje, a še vedno moramo zmanjševati tako imenovani strukturni primanjkljaj. A vendar nam je v Poslanski skupini Desus kljub temu uspelo zagotoviti letni dodatek za vse, tudi za tiste upokojenke in upokojence, ki prejemajo pokojnino v znesku, višjem od 760 evrov. Njim se letni dodatek letos izplača v višini 90 evrov, kar se tiče ostalih, se cenzusi za pridobitev določene višine letnega dodatka dvigujejo navzgor glede na januarsko uskladitev pokojnin, zneski letnega dodatka za posamezne razrede v primerjavi z lanskim letom pa se zvišujejo za 10 evrov.

V Poslanski skupini Desus se zavedamo, da v luči predvolilnega leta – ali pa predvolilnih mesecev, kakorkoli hočete – sledi nekajurna primerjalna analiza o tem, kdo bolje in uspešneje skrbi za upokojence. Naj na tem mestu, spoštovane kolegice in spoštovani kolegi, jasno in glasno povem, izplačilo letnega dodatka vsem upokojencem letos je posledica Desusovega trmastega vztrajanja, da bo temu tako in čisto nič drugače. Vsem, ki bodo modrovali o tem, da bi bil ta znesek lahko še višji in višji, pa to. Znesek je lahko vedno višji, če se ne upošteva fiskalnega pravila. To bi zlasti morali vedeti tisti, ki so v življenju že bili oblikovalci proračunskih izhodišč, proračunskih okvirov, proračunskih memorandumov in številnih drugih proračunskih dokumentov, še posebej pa, če so trdno stali za zapisom fiskalnega pravila v ustavo, in to tistega fiskalnega pravila, ki se zapiše brez izjeme v smislu, ko je treba izpostaviti tudi nekatere izjeme, ki bodo zagotavljale boljši socialni položaj najranljivejših ciljnih skupin – za to smo se, mimogrede, v Desusu neuspešno zavzemali.

Spoštovane kolegice in kolegi! Desus je bila tudi tista stranka, ki je vztrajala, da se izplačilo regresa zapiše v novelo ZIPRS. Tečni in nepopustljivi smo bili v Desusu, ko je šlo za ponovno valorizacijo pokojnin. V tej vladi je bilo doseženo, da so se le-te, pokojnine namreč, uskladile že trikrat, prej pa 6 let nič. Sitni in nepopustljivi smo bili v Deusus tudi, ko je šlo za dvig najnižje pokojnine za polno delovno dobo. Tukaj, kolegice in kolegi, se seveda naša pot ne bo ustavila, vse dokler ne bo dosežen ključni cilj; in to je, da bo vsak upokojenec oziroma upokojenka dobil takšno pokojnino, da bo lahko dostojno z njo tudi živel. Dejstvo je, da vpričo ugodnih gospodarskih kazalcev in kljub fiskalnemu pravilu, da je na voljo še nekaj denarja, ki ga je treba nameniti za zviševanje pokojnin. Prav upokojenke in upokojenci ste v času finančne in gospodarske krize prispevali znaten delež, da nam danes gre bolje oziroma da smo praktično na zeleni veji.

Spoštovani in spoštovane! V Desusu se izogibamo sajenju rožic in grajenju gradov v oblakih. Morda za okuse nekaterih obljubljamo premalo, to dopuščam, a hkrati vedno svoje obljube tudi izpolnimo. Prepričan sem – s tem pa tudi zaključujem –, da ljudje ne boste in ne bodo nasedali na plehko demagogijo in prazne obljube. Prepričan sem tudi, da bo prepoznana naša umirjenost, naša realnost, predvsem pa iskrenost v skrbi in za prizadevanje za ljudi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in o vloženem amandmaju.

V razpravo dajem 4. člen ter amandma Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja. Besedo ima mag. Alenka Bratušek.

Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

V vloženem amandmaju predlagamo, da se višina predplačil, tako imenovanih avansov iz državnega proračuna, ne dvigne na 70 odstotkov, kot je predlagala Vlada, ampak se z današnjih 30 odstotkov dvigne na polovico, na 50 odstotkov. Konec koncev nas venomer prepričuje tako koalicija, še posebej pa Vlada in predstavniki Ministrstva za finance, da je z javnimi financami potrebno racionalno upravljati in naša ocena je, da bi polovica pogodbenega zneska, plačanega vnaprej, morala zadostovati za to, da lahko tudi nevladne organizacije normalno funkcionirajo, drugo polovico pa seveda takrat, ko dokažejo, da je tista prva polovica bila uporabljena upravičeno.

Ampak, verjetno predsedujoči, tako kot je parlamentarna praksa, dovoliš, da govorimo tudi o ostalih členih zakona. Tukaj seveda ponovno ne morem mimo 21 milijonov za izplačilo regresa za upokojence. To, kar nam prodajajo nekateri, od fiskalnega pravila in fiskalnega okvirja, je seveda samo bla bla bla, da ne rečem sajenje rožic. Ob naslednji točki bomo fiskalni okvir za zdravstveno blagajno – ck! – dvignili, mislim da za okoli 40 milijonov evrov brez problema. Se pravi, se da, če se hoče. Se da, če se hoče! Prej sem vam tako, brez da bi se zelo poglobila, natresla za 500 milijonov evrov dodatnih obveznosti, ki ste jih zagotovili; in to v konec lanskega leta. Zdaj pa se pogovarjamo o 21 milijonih, o 21 milijonih, ki bo sesulo javne finance! Ja, preveč dobro poznam državni proračun, da bi tem pravljicam verjela. Ne, to se absolutno da, samo voljo je treba imeti: od besed je treba preiti k dejanjem, spoštovane kolegice in kolegi.

V predstavitvi stališča Poslanske skupine Desus smo lahko slišali, da je Desus lahko zagotovil to, kar zdaj piše v Zakonu o izvrševanju proračuna. Jaz sem mislila, da ta zakon sprejemamo v Državnem zboru. Vsi skupaj. Če to lahko naredi samo Desus, bi še toliko prej moral to narediti in zagotoviti polno izplačilo letnega dodatka za upokojence. Že prej sem nanizala nekaj številk. Ob 20 odstotkih, ob petini manj davčnih prihodkov, kot jih je imela na voljo moja vlada v letu 2014, smo za pokojnine dali 300 milijonov evrov več. Ja, tudi Desus je bil takrat v vladi in hvala vam, da ste nam pomagali, ampak to je dejstvo. 300 milijonov evrov smo našli, vi pa danes niste sposobni ob petini več davčnih prihodkov najti 21 milijonov evrov, zato da v četrtem letu gospodarske rasti končno nehate barantati z upokojenci in se tolči po prsih, kaj jim je kdo uredil. In samo temu služi to, kar delate. Samo temu, da boste v naslednjem letu lahko rekli, da zdaj pred volitvami smo pa res končno ukinili varčevalne ukrepe pri upokojencih.

Omenjali ste strukturni primanjkljaj, ki naj bi ga zmanjšali. Na žalost ste ga celo povečali in to je to, kar vam govorim že tri leta, da proračunski primanjkljaj zmanjšujete na dveh velikih kategorijah – eno so upokojenci, drugo so pa investicije. Nič od strukturnih reform, nobenega fiskalnega napora. Danes vam je to povedala tudi Evropska komisija. Spet boste ves napor in delo pustili novi vladi. Na žalost. In zato, zato spoštovani kolegice in kolegi, pravzaprav samo kolegi iz Desusa, ker samo z vašimi glasovi, samo vaši glasovi še manjkajo, da upokojencem v letošnjem letu zagotovimo polno izplačilo regresa v dveh višinah, tako kot določa osnovni ZPIZ zakon. Samo še glasovi Desusa bi bili že v prvem krogu dovolj, da bi ta zakon bil sprejet, da bi že danes veljal in potem ne bi bilo več pregovarjanja, kako in kaj.

In še enkrat, lahko mi verjamete, da 21 milijonov, 21 milijonov ne bo sesulo javnih financ. Nikakor! In še enkrat, če smo leta 2014 našli 300 milijonov več v državnem proračunu, kot jih najde vlada Mira Cerarja, morate, morate – ne zaradi mene in ne zaradi poslank in poslancev, ampak zaradi upokojencev – teh 21 milijonov poiskati že v letošnjem letu. Če pa imate pri tem problem, sem vam pripravljena pomagati in vam teh 21 milijonov v državnem proračunu tudi najti.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Franc Jurša.

Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Tudi z moje strani vsem skupaj prav lep pozdrav!

Tudi jaz bom razpravljal širše, ne konkretno samo o predlogu amandmaja, ki ste ga, podpredsednik, malo prej omenili.

Najprej mogoče za začetek, da imajo nekateri zelo slab spomin, omenjajo dejansko tisto, kar jim ustreza. Da pa smo nekega leta, ko je bila na oblasti neka stranka, skupaj z njimi smo tudi bili in vemo ,kako so se stvari odvijale, pa smo kar z lopatami metali v neke luknje denar, da smo sanirali banke. Tega gospa Alenka Bratušek ni omenila, pa bi bilo dobro, če govori o tistih projektih, ki so se komaj s papirji začeli.

Pa še mogoče odziv na eno zadevo, ki jo je omenjal v stališču predstavnik SDS. Mene veseli spoštovanje dveh, da se zavzemate za upokojence, ampak v vaši resoluciji, ki ste jo sprejeli na kongresu, pa imate samo v enem stavku omenjeno, in to upokojence z emigranti. Samo to primerjavo imate in nobene druge. Tako da okrog skrbi bi se še dalo kar precej govoriti.

Mi smo dejansko skupaj s to vlado, pa ne želim biti niti slučajno advokat te vlade, zagotovili regres v višini do 760 evrov in nad 760 evri. Se pravi, tudi tisti upokojenci, ki lansko leto niso dobili, bodo letos dobili, res ne visokih zneskov, v primerjave s tem, kakšna je tudi pokojnina. Dobili pa bodo vsi. V tej vladi je koalicija usklajevala dejansko pokojnine trikrat. To je skupna višina okrog 2,25 odstotka, ampak to ni točen znesek, kajti dvakrat so se pokojnine usklajevala in s tem se je poviševala tudi osnova. Dvakrat smo, kot sem že rekel, izplačali ta upokojenski regres šele po koncu vlade Alenke Bratušek.

Zasluga Desusa v tej vladi je, da končno koalicija zna prisluhniti tudi ljudem, ki živijo na obrobju. To smo na nek način dokazali tudi s tem, da danes obravnavamo to zadevo in da rešujemo zadeve na takšen način, kakor se v najboljši možni meri tudi da reševati. Res je, da delamo postopno, ampak dovolj vztrajno, da bo starejša populacija poplačana za vse, kar je žrtvovala v tej gospodarski, ekonomski krizi. Je kar še precej obveznosti za nazaj, ampak mi se bomo trudili, da se bodo te obveznosti v prihodnosti – seveda če bomo zraven – tudi poravnale vsem upokojenkam in upokojencem.

Gospa Alenka Bratušek brezsramno zavaja slovenske upokojence. Pred meseci je celo v Državni zbor prinesla podpise, s katerim bi po njenih besedah vršila pritisk na nas, da bi podprli njen zakon, po katerem bi se pokojnine usklajevanje redno. Odločno moramo povedati, da je to navadno zavajanje, saj se v tej vladi pokojnine usklajujejo po koalicijski pogodbi in zadnja uskladitev je bila višja, kot če bi bilo usklajevanje po predlogu, ki ga je predlagala gospa Alenka Bratušek. Vemo pa, da bo danes, kot smo že navajeni, s svojo lažno dobroto do upokojencev nastopila tudi Alenka Bratušek, zato bi želeli odgovoriti na njene očitke, ki smo jim bili priča zadnje mesece, in jih tudi zavrniti.

V vladi Alenke Bratušek je bilo usklajevanje zamrznjeno. Danes imamo koalicijsko usklajevanje ali, če hočete, izredno usklajevanje na podlagi ZIPRS, vse to po zaslugi, če hočete, tudi stranke Desus. Če bi bilo letos usklajevanje redno, kar pomeni v skladu z določili sistemskega, torej pokojninskega zakona, kjer gre za formulo 60 : 40, vezano na rast plač in rast cen življenjskih stroškov, bi bilo usklajevanje nižje od februarskega usklajevanja, ki je znašalo 1,15 odstotka in je bilo doseženo na podlagi našega prizadevanja v vladi. Letos jeseni pričakujemo še eno usklajevanje in se bomo v naši poslanski skupini kakor tudi v stranki močno zavezali in tudi seveda poskušali to zadevo doseči.

Na izvajanje pritiskov in žalitve nas in naše stranke gospe Bratuškove najprej nismo želeli reagirati, a ker je šla z dejanji predaleč, ne bomo več tiho, smo rekli. Očitno je, da gospe in njeni stranki teče voda v grlo, kar je jasno iz vseh javnomnenjskih raziskav, zato se je za zdaj odločila, da bo začela nagovarjati upokojence, a upokojenci dobro vedo, kdo je tisti, ki se ves čas zavzema za njihov korist, se bori za njihove pravice. Pred volitvami so vse stranke polne besed o upokojencih, ko pa je treba podpreti predloge v korist upokojencev, pa Desus ostane večkrat zelo osamljen. Odločno zavračamo to izsiljevanje in si želimo, da govorimo v Državnem zboru korektno, brez laži.

Še ena naša zasluga je ureditev statusa minimalne pokojnine. Ne samo naša, ampak nosilci te aktivnosti smo bili tudi mi, in seveda z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo v prvi fazi uspeli dvigniti minimalno pokojnino vsem tistim, ki so dejansko imeli 40 let delovne dobe oziroma toliko let, kolikor je takrat veljavni zakon tudi zahteval.

Vsi se radi trkajo po prsih, kaj vse bi naredili za upokojence. Tipičen primer je kolegica Alenka Bratušek, a vprašam vas, kaj je Alenka Bratušek, ko je imela v rokah vse vzvode oblasti, res storila za upokojence. Pokojnine je popolnoma zamrznila, z njenim ministrom za finance pa je želela odvzeti upokojencem še 10 odstotkov. Tega v takratni vladi – seveda, če ne bi bilo nas, bi se tudi zgodilo –, mi nismo dovolili. Vse to, kar bi Alenka Bratušek rada dosegla, je Desus že dosegel, zato vse njene poskuse ocenjujemo za zgolj poceni trike.

Mi se bomo še naprej zavzemali za upokojence, želimo pa si, da imamo v Državnem zboru partnerje, ki jih ne bojo zavajali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predlagateljica poslanskega zakona mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Ja, Desus je stranka, ki je v vseh vladah od leta 2002, če se ne motim. 15 let kreira slovensko politiko. Ko je nastajala bančna luknja, ste bili zraven; ko smo jo sanirali, ste bili zraven. Ampak vedno so za vse krivi drugi. Kako je že rekel pred mano kolega? »Z lopato metali denar v banke«. Spoštovani kolega, na zadnji seji Komisije za nadzor javnih financ je bil predlagan sklep, da se to preveri pred prodajo Nove Ljubljanske banke. A boste verjeli, da je Desus glasoval proti temu? Kaj je potem demagogija? Kaj je demagogija? Tudi Desus je podpiral vse ukrepe, ki so se nanašali na sanacijo bank. To je pa demagogija, ki jo zganjate. Ja, nekaj delati in drugo govoriti! Tisti, ki ne loči situacije leta 2013 z današnjo, to se lahko vprašamo. Jaz vam pokažem, gospod Jurša, še enkrat, to je slika, koliko za slovenske upokojenca da vlada Mira Cerarja, koliko je dala pa vlada Alenke Bratušek. Milijardo 700, milijardo 650, da bom bolj natančna, je bilo treba dati iz državnega proračuna za to, da se pokojnine niso zniževale. Vi danes najdete milijardo 370 milijonov in se tolčete po prstih, kaj vse da ste naredili za upokojence. 300 milijonov več smo našli v najtežjih časih! Ja, treba je bilo zamrzniti pokojnine, ja, zato da se ni dogajal

grški scenarij in bi upokojenci izgubili tudi do 20 odstotkov pokojnine. Mimogrede, leta 2012 so se pokojnine nominalno znižale upokojencem. Ali lahko verjamete, da je takrat bil Desus zraven in glasoval za? To pa je demagogija!

Iz situacije, kjer je Slovenija dihala na škrge, če uporabim prispodobo, primerjati danes z 800 milijoni več davčnih prihodkov, vi pa vprašujete, zakaj takrat nismo usklajevali in dvigovali pokojnin. To se res delate norca iz ljudi, še najbolj pa iz upokojencev. 300 milijonov več, 300 milijonov več smo skupaj z Desusom v letu 2014 našli za slovenske upokojence. Pokojnine se usklajujejo po koalicijski pogodbi. Jaz bi bila bolj vesela, če bi se tako, kot določa zakon. Točno zato bi bilo prav, zato da se ne mešetari več in da se ne kdorkoli – naj bom to jaz, naj boste to vi, naj bo kdo tretji - trkal po prsih, kaj vse je bilo za upokojence narejeno. Zato je prav, da bi četrto leto gospodarske rasti nehali veljati krizni ali protikrizni ukrepi. Zato je bil pripravljen Zakon o uravnoteženju javnih financ in to je bil naš predlog. Ampak vi to napovedujete za naslednje leto; če bi bili na Odboru za finance, bi slišali, da tudi to še ni dogovorjeno. Tam je bilo zelo jasno povedano, koliko je zagotovljeno za regres upokojencev in to ni dovolj za izplačilo regresa v dveh višinah, če vzamemo dva najvišja letošnja. Se pravi, spet bodo upokojenci deležni nekega trgovanja, koliko bo na koncu ostalo za njih. Po moje bi res bilo ključno, da se ti ukrepi ukinejo in da se ne vsako leto nekdo pogaja v imenu upokojencev, ali bomo zagotovili tistih nekaj fičnikov za njihovo usklajevanje ali njihov regres.

In še nekaj, gospod Jurša. Če bi v letu 2014 dali za pokojnine tako malo, kot da danes vlada Mira Cerarja, bi te pokojnine morale biti 7 odstotkov nižje. 7 odstotkov nižje! 500 evrov na povprečnega upokojenca s povprečno pokojnino. To pa je dejstvo, to lahko preverite v številkah. Vi ste prej govorili malo na pamet, jaz pa vam povem, kaj smo iz državnega proračuna zagotovili za upokojence. Ja, pokojninska blagajna je bolj polna, zato je iz državnega proračuna treba dati manj denarja. To je logično, ampak še bolj logično bi bilo, da če smo mi našli 300 milijonov, jih vi najdete 21 in izplačate polni regres v dveh višinah, brez mešetarjenja – ali, kako je že rekel kolega pred menoj? In strinjam se z vami – ja, upokojenci res dobro vedo. Ko sem po Sloveniji zbirala podpise, so mi povedali, da res dobro vedo, kdo in kaj dela za njih. Ampak kakorkoli, ne gre za,… Čas bi bil, da ob več kot 3-odstotni gospodarski rasti tudi upokojenci nehajo sodelovati pri kriznih ukrepih. Radi se pohvalite z gospodarsko situacijo in sem vesela, da je Slovenija v takšni situaciji, kot danes je, samo naj ljudje to čutijo. Tudi upokojenci.

Pa še nekaj je bilo prej rečeno, da vedno izpolnite to, kar obljubite. Ali se spomnite tisoč evrov pokojnine? Sedaj smo pri povprečni 600, pri minimalni 500. Ali veste, kje imamo še tisoč evrov? Ja, nekaj so predvolilne obljube, nekaj je pa to, kar je treba za ljudi narediti. In ne čakati na drugo leto, ne čakati na predvolilne obljube, ampak jim danes pokažimo skupaj, saj ne more ne sam Desus, nobena stranka sama ne more sprejeti tega predloga. Na žalost se amandmaja k temu členu, povezanim z izplačilom regresa upokojencem, ne da več vložiti; se pravi, se tega ne da v tem trenutku popraviti, da se pa z novim predlogom. Mi smo dvakrat že poskusili in verjetno bomo tudi v tretje.

In še enkrat, 21 milijonov ne sme in ne more biti problem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Enostavno in preprosto ne vem ene zadeve desetkrat v svojem govoru oziroma v svoji razpravi povedati, bom zato zelo kratek.

Nekaj smo si zapisali v ustavo. Če imam dober spomin, vem točno, kdaj se je to zgodilo. Vem tudi to, ker sem sedel kot poslanec v teh klopeh, kdaj je Karl Viktor Erjavec govoril o tisočih evrih in kaj je hotel s tem povedati. Zelo me žalosti, da so zadeve nekateri izvzeli iz konteksta in nenehno ponavljajo laži. On nikoli ni rekel, tako kot je sedaj malo prej bilo tudi povedano. Rekel je, če lahko tajkuni jemljejo težke milijone, potem bi bilo prav, da bi imeli upokojenci tudi tisoč evrov pokojnine. In to isto mislim danes, v tem trenutku tudi jaz.

Pa še eno vprašanje mogoče predhodnici. Ker se govori, pa to je tudi res, da smo iz proračuna morali zagotoviti takrat več denarja, ker je priliv v pokojninsko blagajno bil nižji, kot je na primer v tem obdobju, če hočete tudi v letošnjem letu, pa prejšnje leto. Povejte mi, koliko več je dobil posamezen upokojenec? In koliko regresa več je dobil posamezen upokojenec? Na to vprašanje bi želel odgovor; javno, pred kamerami naj se pove.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zopet ima besedo pred drugimi predlagateljica predloga zakona mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Bom najprej o fiskalnem pravilu. Ja, fiskalno pravilo je sprejeto, fiskalno pravilo velja, fiskalni okvir je sprejet, fiskalni okvir velja. Ampak zakaj velja samo za ene? Jaz sem vam povedala, da boste ob naslednji točki povišali, zvišali, spremenili, kakorkoli želite, fiskalni okvir za zdravstveno blagajno. Ja, enako lahko naredite za pokojninsko blagajno! Tako fiskalno pravilo in fiskalni okvir ni in ne more biti izgovor. To je prvo.

Gospod Jurša, še enkrat. Situacija leta 2013 in 2014 je bila kakršna je bila. Bila je težka, lahko bi bila še težja, lahko bi bili ljudje v naši državi še bolj udarjeni. Lahko zdaj spremljate, kaj se dogaja v Grčiji, in mislim, da zdaj že nekih petič ali šestič poleg plač v javnem sektorju

znižujejo tudi pokojnine. Ampak na srečo ni Slovenije v tej zgodbi. Če naša skupna vlada, z Desusom, skupaj v letu 2014 ne bi v državnem proračunu našla teh 300 milijonov, bi pokojnine bile nižje. Res je, upokojenci leta 2014 niso dobili ne usklajevanja ne regresa, ampak niso bili deležni nižanja, kar se je dogajalo po drugih državah. Ja, 300 milijonov! Zdaj pa se pogovarjamo in kregamo o 21 milijonih. Ali razumete razliko? Ali razumete razliko? Manj kot 10 odstotkov tistega, kar smo mi morali in smo našli. Smo našli! Še enkrat vam povem, 800 milijonov imate več davčnih prihodkov, pa je problem 21 milijonov evrov. Na vsako sejo prinesete zakon, ki ima posledice javnofinančne, ima vpliv na fiskalni okvir. Stanovanjski zakon bomo kasneje obravnavali. Že prej sem vam naštela: 50 milijonov ste dali Družbi za upravljanje terjatev bank, ker niso pravočasno likvidirali dveh bank. 50 milijonov! Slovenskemu državnemu holdingu 200 milijonov. To je vse mimo sprejetega državnega proračuna. Tukaj se pa zdaj pogovarjamo o enem kilometru drugega tira, pa je problem. Pa meni zdaj povejte, kdo zganja demagogijo. Vi ali jaz? / oglašanje iz dvorane/ 21 milijonov ni in ne more in ne sme pri desetih milijardah proračuna biti problem. Ja, povejte, naslednje leto so volitve in v naslednjem letu bomo zaradi volitev upokojencem dali toliko in toliko, pa bodite pošteni do nas vseh!

To je edini argument, drugega ne more biti. In kolega Jurša, lahko se usedeva skupaj, pa vam v desetih minutah najdem tri proračunske postavke – lahko mi verjamete –, kje bomo z veliko lahkoto pobrali 21 milijonov evrov. Državno sekretarko imate tam. Naj vam pove, koliko so letos prerazporedili denarja. Z enega uporabnika na drugega. Z ene postavke na drugo. Ne fiskalni okvir, ne fiskalno pravilo, ne javnofinančna politika ni ogrožena zaradi tega, kar sem predlagala in kar bom po vsej verjetnosti še enkrat predlagala. Verjamem, da težko slišite, da je Desus proti temu, ampak to je dejstvo. To je dejstvo. Skupaj s SMC pač imate v Državnem zboru večino, ponosni ste na to, ampak v tem primeru je razlog, da že v letošnjem letu tega regresa ne izplačamo, to, da ste pač proti. To ni demagogija, to so na žalost dejstva. Res težko razumem, težko razumem, da je teh 21 milijonov tako velik problem, ob vseh dajatvah, ki ste jih po sprejetju proračuna brez problema, brez problema dogovorili. Samo na javnih uslužbencih, skupaj z zdravniki, za približno 100 milijonov evrov. Pri upokojencih je pa problem. O. K., bodo zdaj morali biti zadovoljni. Tudi jaz vam rečem v njihovem imenu hvala, da bodo dobili vsaj nekaj.

Ampak še enkrat, gospod Jurša, če smo mi takrat stisnili v najtežjih časih in našli 300 milijonov za to, da pokojnin ni bilo treba zniževati, potem bi se lahko tudi vi potrudili in našli teh 21 milijonov za to, ne da jim nekaj damo, ampak uresničimo to, kar jim po zakonu pripada. Nič, nič ne delamo in ne iščemo ne vem kakšnih privilegijev, ampak želimo samo to, da se uveljavi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in da se z upokojenci preneha barantati.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Mogoče najprej o amandmaju k 4. členu, pri katerem je odprta razprava. Amandma govori o tem, da se številka 70 nadomesti s številom 50, gre pa za to, da se omogoči manjše predplačilo društvom, zasebnim zavodom ali ustanovam, skratka nevladnim organizacijam, ki se prijavljajo na razne razpise, in seveda, če nimajo dovolj sredstev, morajo najemati, po vsej verjetnosti, tudi kredite in si s tem nalagajo dodatne obveznosti. Predlog Vlade je, da se omogoča tem nevladnim organizacijam celo 70-odstotno predplačilo, kar jim zelo zelo zmanjša obveznosti v teh postopkih. Tako tega amandmaja ne bom podprl.

Glede ostalih zadev, o katerih se pogovarjamo, pa bi rad vendarle dodal naslednje, da res ni dobra rešitev v tem zakonu, da namesto dveh kategorij pri izplačilu pokojnin, kot je predvideno tudi v osnovnem Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, razdelimo, naredimo razpredelnico celo na 8, bi rekel, višin pokojnin in temu primerno se potem tudi izplačuje dodatek, vendar res nepotrebno je, da se v tem zakonu vnaša dodatna alineja, ki omogoča, da se dodatek izplača v višini 90 evrov tudi tistim, ki prejemajo del tuje pokojnine. Do sedaj veljavna ureditev je govorila o tem, da če dela tuje pokojnine ne prijavi oziroma ne pove, kolikšna višina je, potem mu ta dodatek ne pripada. No, po tem zakonu se to sprošča, in tudi tisti, recimo, bom samo navedel primer iz komisije za preiskavo bančne luknje, ki je nekako povezana s to razpravo danes pri teh pokojninah, tudi na sami komisiji nismo uspeli dobiti podatka, koliko določen bančnik pravzaprav prejema del tuje pokojnine, prejema pa jo seveda po vsej verjetnosti bistveno več, kot imamo tudi poslanci sicer plače. Ampak tudi temu ne bo treba povedati, recimo, koliko prejema, če bo želel dobiti teh 90 evrov, in bo to prejel. Povsem nepotrebna je ta rešitev, in res v tem obdobju bi se temu morali na vsak način izogniti, kajti revščina v Sloveniji je prisotna, razlike med revnimi in bogatimi se povečujejo in to je nekaj, proti čemur se je treba res organizirano spoprijeti in dobiti čim večjo večino podpore tudi v parlamentu, da te razlike zmanjšujemo, ne pa povečujemo. Še vedno ni dozorela ta odgovornost pravzaprav do vseh ljudi, da to dejansko poskušamo hitreje preprečevati, kot se to počne ta hip.

Tako smo tudi na Odboru za finance, na matičnem delovnem telesu, ko je obravnaval ta zakon o izvrševanju proračuna podprli rešitev, ki je zapisana v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki pač govori o tem, da

ta dodatek izplačamo glede na dve višini pokojnin, tisti z najvišjimi, pa če ne predložijo, recimo dela tuje pokojnine, pa pač tega ne bi prejeli.

Pri ostalih rešitvah pa bi želel vendarle opozoriti tudi na to, kar sem tudi v stališču poslanske skupine povedal ob zaključku. Zame je povsem neresno, da ob vedenju, da je Slovenija ob osamosvojitvi imela nekje okrog 90 milijard premoženja in da se danes ugotavlja, da je v davčnih oazah 75 milijard, ki ne prinašajo prihodka ne v zdravstveno ne v pokojninsko blagajno in da se ta hip močno poskuša truditi v to smer, da se zapravi še tistih 13 milijard, ki pa jih ta hip še Slovenija ima v svoji lasti. Ta demografski sklad – oziroma če hočete, bi bilo bolje govoriti o medgeneracijskem skladu, kajti to, da iz tega premoženja polnimo sklad, ki bo zagotavljal del pokojnin tem mladim, ki danes šele vstopajo na trg dela, je zelo pomemben odnos naše, zdajšnje aktivne generacije do tistih, ki šele vstopajo na trg, da bodo leta 2035 imeli pokojnine. To vprašanje ničkolikokrat, da ne rečem stokrat, tisočkrat presega to, o čemer se danes pogovarjamo. Ampak še vedno to zavedanje o tem, da prenehamo razprodajati premoženje v Sloveniji in da ga namenimo za zagotavljanje pokojnin mladim v prihodnosti, ni dozorelo niti na Ministrstvu za finance ali pa predvsem pri njih, ker so ključni za pripravo tega zakona, ne pri dovolj velikem številu poslank in poslancev v parlamentu.

To je treba preseči ta hip in bomo imeli bistveno krajše razprave pri takšnih temah, predvsem pa je naša dolžnost, da dejansko zmanjšujemo razlike med ljudmi, da se upremo revščini, ki je za Slovenijo povsem nepotrebna. Tudi za bančno luknjo je že vsem jasno, da je bila predimenzionirana, pa še kar dodatno plačujemo 300, 400 milijonov nepotrebnih obresti. Če to preračunamo v pokojnine, bi se lahko te pokojnine dvignile ne samo nad prag revščine 617 evrov; mislim, da bi se lahko dvignile celo tam nekje na 800 evrov. Ampak dajmo vendarle enkrat reči tej bančni luknji, da je dejansko bila predimenzionirana in ne hecati - oprostite izrazu, saj ne gre za hec, gre za resne zadeve –, ne stiskati ljudi po nepotrebnem, ker je povsem jasno, da je ta luknja predimenzionirana in da po nepotrebnem plačujemo 300, 400 milijonov evrov za obresti, ki jih sploh ne bi bilo treba plačevati. In to je treba narediti. Enostavni ukrepi, ki se jih da izvesti takoj, in lepo prosim, zakaj jih ne bi izvedli res takoj?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsednik.

Tukaj je bilo izrečenih nekaj besed, na primer, da se predlagajo nekatere stvari tudi z demagogijo, z lažmi in tako naprej. Tisto, kar sem povedal in predlagal, sem govoril na podlagi dejstev ali pa na podlagi številk, gospod Jurša. Prvo kar sem povedal, je, da ima državni proračun - iz državnega proračuna se deloma financirajo tudi pokojnine – v letošnjem letu večje prihodke v prvih štirih mesecih za 400 milijonov v primerjavi z lanskim letom. Glejte, toliko ni predvidela Vlada, tukaj zraven jemljem tudi prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, tako da bodo pač ti zraven, da ne bo samo državni proračun, ampak tudi ti prihodki. 400 milijonov, 5 odstotkov od 400 milijonov je 20 milijonov, je toliko, kolikor morate vi ali pa kolikor je predlog kolegice Bratušek, da se dodatno da za pokojnine. V štirih mesecih in to na letni ravni! V štirih mesecih na letni ravni! Zaradi tega, gospod Jurša, pri meni ne gre za nobeno demagogijo niti za laži, gre za številke in za dejstva. Vprašajte vašega glavnega ekonomista Desusa – ne vem, kdo sicer je – in on bo vam lahko pokazal iste številke. Tako s tega zornega kota je seveda predlog utemeljen.

Tudi predlog glede povečanja povprečnine za občine je utemeljen. Denarja je zadosti za to, denarja je zadosti. Tudi glede fiskalnega pravila. Glejte, tudi glede fiskalnega pravila. Nominalen primanjkljaj sploh ni težava, lahko da bo suficit nominalno. Problem je strukturni primanjkljaj in strukturni primanjkljaj se pa ne bo rešil z večjimi prihodki, ampak s strukturnimi reformami, to vam govori Evropska komisija, to vam govorijo vsi, ki se spoznajo na proračun, da je tukaj treba narediti strukturne reforme. Že zaradi narave obeh teh dveh kategorij, nominalnega pa strukturnega primanjkljaja.

Potem je bilo vprašanje … Oziroma nekako tako, gospod Jurša: pa naj mi nekdo pove, koliko so se pokojnine takrat zvišale v drugih vladah. Pa poglejmo. Letni dodatek v času prve Janševe vlade, dva razreda sta bila, 34 pa 23 – glejte, omenili ste letni dodatek vi, ne jaz – 34 pa 23 odstotkov. Pa poglejmo neto pokojnine: leto 2006 4,2 odstotka, 2007 5 odstotkov, 2008 7,9 odstotka. Tukaj imate podatke. To je bilo takrat, skupaj se lahko izračuna … Tudi vi ste bili v tej vladi, ne potem spraševati, tudi vi ste bili v tisti vladi! Seveda zaradi tega potem govoriti o teh zadevah, da se nečesa ne da. Glejte, ob teh prihodkih, ki jih imate, in ob tem zapravljanju, ki ga dajete za neko železnico, ki je še v povojih, ki je v povojih – 200 milijonov ste namenili za to podjetje, za drugi tir, 200 milijonov. Ne vem, za koliko kilometrov tirov je. 27 milijonov stane, danes sem izvedel od predsednika Vlade. Če pomnožimo s 30 kilometri, glejte je to 800 milijonov, to ni milijarda 400. Ali pa ste, še enkrat ponavljam, narobe izmerili dolžino proge. Nekaj tukaj ne gre skupaj! Ampak, če daste 200 milijonov za drugi tir, ki ga nikjer ni, ne mi reči, da ne morete 20 milijonov za upokojencev, zato da ne bodo več pod ZUJF – ki ga vsi sovražite, vsi poveste, da je neustaven, ne vem kolikokrat je že bil neustaven, pa dajte ga že enkrat ukiniti! Z enim členom ga lahko, pa ga ne. Imate rast,

vse je, super je v Sloveniji, gospodarska rast … Z enim članom ukinite cel ZUJF … / oglašanje iz dvorane/ Nič drugo leto. Glejte, ne moremo vam verjeti, da bo to drugo leto! Nekaj so dejstva, kaj lahko naredite, ker že danes lahko daste za upokojence in za občine, zato da bodo dejansko imeli ljudje večjo blaginjo, ker dejansko ima največji vpliv občina na blaginjo ljudi. Zaradi tega se izgovarjati na to, da bo zdaj neko fiskalno pravilo in tako naprej, da tukaj omejuje to – ne omejuje! Ne omejuje, ker je denarja enostavno dovolj. 400 milijonov. Prej tega podatka niste upoštevali pri vaših izračunih, ko ste glasovali za to, da se te pokojnine povečajo za 10 evrov, pa nekajletni dodatek po teh razredih, ki jih imate. Glejte, imate nov podatek, 400 milijonov.

Tako predlagam, da ta razprava temelji na dejstvih, na številkah, ne pa se braniti z demagogijo in morda celo lažmi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Gospod predsednik, zelo kratka bo. Bom pa zastavil kar vprašanje gospodu Andreju Širclju. Če že navajate podatke, ko ste bili na čelu oblasti v obdobju 2004–2008, zakaj potem niste navedli podatkov za obdobje, ko ste tudi bili na oblasti, za 2012? Korektno in pošteno bi bilo, da javnost seznanite tudi s temi podatki.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno?

Postopkovno dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Eno vprašanje za pojasnilo z vaše strani. Ali smo zdaj mi v razpravi ali smo v obtoževanju pa iskanju krivcev za nazaj? Ker če smo v tem drugem delu, potem bi bilo dobro, če se nam lahko to napoved, da se bomo ustrezno tudi sami z natančnimi podatki obkrožili in jih uporabili za to, da bomo lahko odgovarjali na neko drugo materijo od te, ki je zdajle v razpravi oziroma bi morala biti v razpravi pri tej točki. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Moje pojasnilo bo kratko. Smo v razpravi pri 4. členu, amandma Poslanske skupine nepovezanih poslancev, vendar pa prvi amandma oziroma prva tovrstna zadeva vedno predpostavlja tudi splošno razpravo. Kako široko gre ta splošna razprava, pa nisem jaz gospodar celotne zadeve. To je odvisno zgolj od poslancev in tako, kako to zadevo zapeljete.

Postopkovno, mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Spoštovani predsednik, v bistvu predlagam, da Stranka modernega centra začne razpravljati o tej temi. Mislim, da bo z lahkoto razpravljala o tej temi in gre za temo, o kateri govori Zakon o izvrševanju proračunov, to je o pokojninah. Pač Zakon o izvrševanju proračuna govori o pokojninah, določa nove pokojnine, nove dodatke, povečuje dodatke in tako naprej. Sam pravim, da premalo glede na 400-milijonskih dodatnih prihodkov v javne blagajne. Tako, da vi ste na tej seji, ko govorimo o pokojninah in o občinah, o povprečninah. Predsednik, tako res vabim, da povabite SMC, da začnejo razpravljati o tem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Jaz pa vabim vas, da ne zlorabljate postopkovnih za vsebinsko razpravo in v bistvu polemiziranje z eno stranjo, ki še sploh ni razpravljala, to je sicer dejansko dejstvo.

Ali lahko gremo naprej, prosim? Ne bomo se s postopkovnimi zdajle. Je mogoče? Da se prijavite k besedi pa poveste tisto, kar imate povedati, saj je pri tej točki glede na to, kako široka je razprava, je vse to tudi že vsebinska razprava.

Besedo ima gospa Monika Levičar / oglašanje iz dvorane/ … No, pardon, opravičujem se. Opravičujem se, to pa se res moram. Slabo sem si zapisal in preveč postopkovnih.

Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala, predsednik, za besedo. To ime je pa že marsikdo meni pripisal, pa ne vem zakaj, že v preteklosti, tako da sem kar navajena že na to.

V svoji razpravi bi skušala predvsem poudariti tisto, kar se meni zdi z mojega vidika prav, da bi se poudarilo, to je moj osebni vidik. Pa še nekaj bi rada v zvezi z zakonom rekla, in sicer o teh določilih, ki opredeljujejo letni dodatek. V tem določilu ZPIZ-2 jasno piše, da se letni dodatek določa v dveh višinah, in na koncu, da znesek letnega dodatka pa vsako leto določi ZIPRS.

Sprašujem se predvsem v zvezi s 1. členom tega zakona, ki to določa, da se določa v dveh višinah ta letni dodatek – tako kot predlaga poslanka Alenka Bratušek. Do zdaj se je v petih višinah, v bistvu od letos naprej se bo v petih višinah, ker se bo tudi tistim upokojencem, ki imajo pokojnino nad 760 evrov, izplačalo 90 evrov tega dodatka, do zdaj ga pa pač žal niso imeli. No, sprašujem se, kaj pa je bolj pravično – ali v dveh zneskih ali v petih zneskih? Moram priznati, da sem to področje, ker je pač ZPIZ-ovo, spremljala v mnogih letih nazaj in da je bilo na skupščini ZPIZ veliko veliko pripomb upokojencev na to, da se določa samo v dveh zneskih. Ker na primer po ZPIZ-1 bi bilo zdaj to 414 evrov limit, in tisti, ki bi imel 415 evrov, bi dobil nižji znesek. Zato sem tudi jaz globoko prepričana, da je bolj pravično, da je več teh razponov. Kot se spomnim za nazaj, smo v Desusu tudi zagovarjali to, da se upošteva več socialne note pri tem letnem dodatku in da pač

precej višjega dobijo tisti, ki imajo bolj nizke pokojnine, in da so tisti z višjimi pokojninami bolj solidarni. Nisem videla oziroma čutila osebno v javnosti kakšnega večjega nasprotovanja temu. Tako se meni še vedno zdi primerno, da se ta dodatek določi v petih razponih, da je to bolj primerno in bolj pravično, zlasti do upokojencev z nižjimi pokojninami.

Potem bi se rada obregnila tudi ob to, kar je rekel poslanec Janko Veber, in sicer pokojnine iz tujine. Ti sorazmerni deli pokojnine iz tujine, da ne bi smeli tisti ljudje, ki dobijo, pač, tako sem ga jaz razumela, ta dodatek iz tujine k pokojninam oziroma del pokojnine iz tujine, da ne bi smeli dobiti tega dodatka. Oziroma, da bi se moral šteti, ne. Res je bilo tako do sedaj, da se znesek pokojnine, ki so ga dobili iz tujine, ni upošteval pri višini tega letnega dodatka in višini slovenske pokojnine. Od letos naprej se to upošteva in tisti, ki ne bodo sporočili, kolikšnega zneska pokojnine dobivajo iz tujine, bodo dobili, tako kot vsi ostali upokojenci, ki imajo slovensko pokojnino, višjo od 760 evrov, pač 90 evrov tega dodatka. To je isto, kot če … Ne vem. Tisti, ki ima najvišjo pokojnino, bo isto dobil 90 evrov ravno tako kot tisti, ki ima 760 oziroma 770 evrov. Tako je bila ta anomalija iz preteklih let zdaj po mojem s to ureditvijo odpravljena.

Seveda pa se zelo strinjam s svojim kolegom, gospodom Vebrom, glede demografskega sklada, da bi ta moral priti čim prej ustanovljen. Po ZPIZ-2 bi moral biti že dve leti po uveljavitvi tega zakona, torej že leta 2015. Tako se tudi jaz bojim, da bo veliko državnega premoženja že razprodanega do takrat, ko se bo ustanovil ta demografski sklad, in da se bo žal v tem demografskem skladu premalo denarja nabralo za bodoče upokojence. Še to bi rada poudarila. Desus se zelo zavzema za demografski sklad, za ustanovitev demografskega sklada. Osebno pa bi tu rada dodala še to, da ta sklad bo najbolj pomemben za generacije bodočih upokojencev, ne za sedanje volivce Desusa. Ti nekako bomo še preživeli v tem sistemu pay as you buy, ampak za bodoče upokojence, za te pa je res veliko vprašanje zaradi teh demografskih sprememb. Zato znova apeliram na Vlado, da se čim prej ustanovi ta demografski sklad. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Da sem imel prav, vam bom citiral zadnji odstavek 6. člena Zakona o izvrševanju proračuna, ki ga danes obravnavamo: »Uživalcu pokojnine iz petega odstavka tega člena, ki do 30. septembra 2017 ne predloži dokazila o višini zneska tuje pokojnine, izplačane v januarju 2017, se letni dodatek izplača v višini 90 evrov.« Tudi če ne predloži dokazila, se mu izplača – ne? In o tem sem govoril. Nekomu, ki ni želel razkriti, kolikšen del tuje pokojnine prejema na račun, bomo izplačali 90 evrov, ne glede na to, koliko prejema. Prejema pa bistveno več kot je, recimo, plača poslanca ta hip. Po zdaj veljavnem zakonu tega ni bilo mogoče; namreč, v obrazložitvi tega člena imamo, bom vam še enkrat citiral: »Tistim, ki ne predložijo dokazila o višini zneska tuje pokojnine, izplačane v januarju 2017, se letni dodatek ne izplača.« To je veljalo pred sprejemom tega zakona, ki ga obravnavamo. Po spremembi sedmega odstavka se določa, da se tudi uživalcem letni dodatek izplača v najnižji višini 90 evrov

Berem samo, kar je zapisano v zakonu in v obrazložitvi. Torej tisti, ki ne predložijo zneska, koliko dela tuje pokojnine dejansko prejemajo, bodo vseeno dobili 90 evrov, do sedaj pa jih niso. Torej je bila moja trditev jasna in temelječa na zakonu in obrazložitvi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj bom dal besedo še najprej predstavnici, predlagateljici poslanskega predloga, ker ima vedno prednost, potem še mag. Julijani Bizjak Mlakar, potem bom pa omogočil, da se boste prijavili, ker je interesov preveč, da bi sledil peš.

Besedo ima torej predlagateljica poslanskega predloga zakona mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

V bistvu se bom odzvala na kolegico, ki je govorila malo prej o petih različnih izplačilih regresov in o dvomih, ali je rešitev v ZPIZ zakonu pravilna. Ja, lahko se pogovarjamo o tem. Ampak spoštovana kolegica, na Odboru za finance je bil tudi predstavnik Desusa zelo vesel in je poudarjal, kako bo naslednje leto regres izplačan v dveh višinah. Zdaj se pa mogoče najprej znotraj Desusa pogovorite, kaj je bolj pravilno oziroma kaj zagovarjate. Če mislite, da je treba spreminjati osnovni zakon, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in tam uzakoniti pet višin, je potem to treba narediti. Dokler pa osnovni zakon piše o tem, da se regres izplačuje v dveh višinah, je pa po mojem prav, da to enkrat po štirih letih gospodarske rasti končno spet začnemo upoštevati. In regres se je za tiste upokojence z najnižjimi pokojninami izplačeval ves čas. Tudi v času krize. Za tiste, bom rekla, ki malo želite zavajati.

Zdaj pa se bom še enkrat dotaknila tistih tisoč evrov. Zdaj sem vmes malo uspela po internetu preveriti. Leta 2008, pred volitvami, gospod Erjavec, tako pišejo mediji: »Karl Erjavec je v predvolilnih obljubah gladko napovedal pokojnine v višini tisoč evrov.« Brez dopisa, povezanega s tajkuni, in to piše v več medijih.

Ampak kakorkoli, tisto za nazaj nas ne bo peljalo v prihodnost. Mislim, da je prav, da se danes o tem pogovarjamo in da vsi skupaj še enkrat naredimo razmislek, ali je teh 21 milijonov res tako nedosegljivih za upokojence.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.Lep pozdrav vsem prisotnim!

Glede na današnjo razpravo sem prepričana, da bodo v naslednjem povolilnem obdobju vse stranke, ki danes tako zagovarjajo upokojene, da bodo končno začele poslušati tudi stranko Desus, kadar se zavzema za upokojene. Ker namreč, žal je tako, da praksa kaže, da so polni besed o upokojenih tedaj, kadar so v opoziciji, ne pa tedaj, kadar imajo škarje in platno v rokah, da bi lahko za upokojene tudi kaj storili.

Sama bom Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 podprla. Zadovoljna sem, da z njim občinam povečujemo višino povprečnine z obrazložitvijo večjih potreb na račun stroškov javnih uslužbencev. Verjamem pa, da bo težko tudi z novo višjo povprečnino zadostiti vsem aktivnostim in potrebam, ki jih želijo izvajati občine. Razmere v javnih financah se sicer izboljšujejo, še vedno pa obstaja tako fiskalno pravilo in strukturni primanjkljaj. Zato me še posebej veseli, da je stranki Desus kljub težkim pogajanjem znotraj koalicije in običajno drugačnim težnjam Ministrstva za finance, uspelo izpogajati letošnji letni dodatek za vse upokojence in s tem pridobiti dodatnih 21 milijonov evrov k že predhodno usklajenim sredstvom za letošnji letni dodatek upokojenim.

Kot veste, smo v stranki Desus, ker se zavedamo težkega socialnega in ekonomskega položaja velikega deleža upokojencev, uspeli v koaliciji v času te vlade po večletni zamrznitvi usklajevanja pokojnin že trikrat zagotoviti usklajevanje pokojnin. Tako se je januarja 2016 izvedla uskladitev pokojnin za leto 2015 v višini 0,7 odstotka, oktobra 2016 je bila uskladitev pokojnin izvedena v višini 0,4 odstotka. Lansko leto smo v koaliciji dogovorili še 1,15-odstotno uskladitev pokojnin, ki je bila izvedena januarja letos in to usklajevanje ni bilo enostavno. Za namen uskladitve pokojnin je bil letos namenjen znesek okoli 55 milijonov evrov, kar je višji znesek, kot bi bil, če bi se uskladitev izvedla po zakonskih določbah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Naj omenim, da je nižjo uskladitev od izvedene, to je po določbah zakona, ki sem ga malo prej omenila, v svojem predlogu zakona predlagala poslanka Alenka Bratušek. Po določbah omenjenega zakona bi se namreč pokojnine uskladile le za 1,1 odstotka, mi pa smo dogovorili in januarja letos tudi že izvedli uskladitev pokojnin v višini 1,15 odstotka. Predlog zakona predlagateljice Alenke Bratušek ima poleg formalnih in nomotehničnih pomanjkljivosti, saj vsebina zakona ni ustrezno umeščena v pravni sistem, na kar opozarja tudi Vlada, tudi druge pomanjkljivosti. Verjetno podpisniki predloga tega zakona, za katerega je pristojni odbor ugotovil, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo, niso niti vedeli, da bi bila njihova pokojnina v primeru uskladitve pokojnin po njenem zakonu v letu 2017 nižja od v koaliciji dogovorjene višine uskladitve pokojnin.

Letni dodatki, ki smo jih izpogajali v koaliciji, so višji za tiste z nižjimi pokojninami, pri čemer se letni dodatek za posamezne razrede v primerjavi z lanskim letom poviša za vsaj 10 evrov, za nekatere več, meje razredov pa se prav tako povišujejo v korist prejemnikov letnih zneskov. Vrsto let se ni izplačevalo letnih dodatkov upokojenim z nekoliko višjimi pokojninami, letos pa ga bodo deležni prav vsi upokojenci. Upokojenec s pokojnino v razredu od 630,01 evra do 760 evrov bo prejel letni dodatek v znesku 150 evrov, tisti s pokojnino nad 760,01 evra, pa bo prejel letni dodatek v višini 90 evrov.

Seveda bi si v Poslanski skupini Desus želeli še višje pokojnine in višji letni dodatek, vendar nas pri tem veže fiskalno pravilo in nujnost zmanjševanja strukturnega primanjkljaja. Poleg tega pa sta pristojni ministrstvi, to je Ministrstvo za finance in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, žal v rokah koalicijskih partneric.

Po predlogu zakona mag. Bratušek bi upokojeni s pokojnino v razredu do 530 evrov prejeli nižji letni dodatek, kot ga bodo prejeli v primeru uveljavitve Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2017 in 2018 in kot smo ga v stranki Desus dogovorili v koaliciji. V primeru dobrih predlogov smo v stranki Desus veseli zanimanja in prispevka vsakega poslanca za izboljšanje položaja upokojenih, pa četudi za tovrstno prizadevanje obstajajo razlogi samo pred volitvami oziroma kadar prihaja do tovrstnih predlogov samo zaradi volilnih razlogov, vendar pa predlog zakona gospe Bratuškove ni dober za upokojene, kar je že ugotovil tudi pristojni odbor Državnega zbora in kar je v svoji predstavitvi stališča poslanske skupine ugotovil tudi gospod Kordiš. Ta predlog namreč ni pravičen, ni socialno pravičen.

Po predlogu zakona gospe Bratušek bi se torej vzelo spodnjima razredoma ljudi z najnižjimi pokojninami, zato da bi se dalo tistim, ki imajo višje pokojnine. V stranki Desus menimo, da prav upokojeni z najnižjimi pokojninami najbolj potrebujejo letni dodatek. Veseli pa bi bili, če bi se tisti, ki se danes zavzemajo za upokojene, zanje zavzeli tudi tedaj, ko so imeli v rokah škarje in platno, s katerimi bi brez dvoma lahko dosegli izboljšanje socialno-ekonomskega položaja upokojenih, pa tega tedaj niso storili. Nasprotno! S svojim vodenjem vlade so brez dvoma krepko prispevali k sedanjemu, za mnoge mizernemu socialno-ekonomskemu položaju. Verjamem, da ljudje tega niso pozabili.

Pa poglejmo. V letu 2013, ko je bila gospa Bratušek predsednica Vlade, je bila uskladitev pokojnin le v višini 0,1 odstotka. V letu 2014 pa vlada Alenke Bratušek sploh ni izvedla nobene uskladitve pokojnin. Pa ne samo to! Zaradi tega tudi Kad Zpizu ni nakazal običajnih 50 milijonov evrov, saj za to ni bilo

nobene pravne podlage. Letni dodatki, izplačani v letih 2013 in 2014, o katerih je lahko odločala gospa Bratušek kot premierka, so bili vsi nižji od teh, ki bodo izplačani letos.

Poleg tega pa v letih, ko je o letnih dodatkih lahko odločala gospa Bratušek kot predsednica Vlade, upokojeni z višjimi pokojninami od 622 evrov letnega dodatka sploh niso prejeli. Tedanji minister za finance dr. Uroš Čufer je poleg že izvedenega siromašenja pokojnin razmišljal še o dodatnih ukrepih. Izjavil je, da se bo med drugim treba nujno lotiti vprašanja pokojnin. Ob tej napovedi je izjavil, da so doslej že vsi segmenti prebivalstva prispevali k delitvi bremena te krize. Očitno po njegovem le upokojeni niso prispevali. S to napovedjo je na noge spravil stranko Desus in sindikat, so zapisali v Delu 30. maja 2013. Vašega ministra, ki je želel še dodatno oškodovati že tako revne upokojene, je pri tem ustavila predvsem stranka Desus. 10 odstotkov nižje bi bile pokojnine, če Desus tedaj ne bi ustavil te želje ministra za finance gospe Bratušek.

Tudi zapis fiskalnega pravila v ustavo, ki je v škodo ljudi, je bil izpeljan pod vlado gospe Bratušek, da ne omenjam sedenja gospe Bratušek v Nadzornem svetu Nove kreditne banke Maribor, katerega rezultat je bil, da smo morali NKB Maribor krepko dokapitalizirati. Pa radodarna dokapitalizacija Nove Ljubljanske banke konec leta 2013. Kot premožna zapravljivka je država tedaj brez ustreznega nadzora metala denar državljanov v bančno luknjo. Ne nazadnje je bila tedaj sklenjena tudi radodarna pogodba z Evropsko komisijo o prodaji Nove Ljubljanske banke, kar bo spet v korist finančnim špekulantom in v škodo večine državljanov. Seveda ne opravičuje niti sedanje vlade, kadar so njene poteze napačne in tudi teh ni malo. Verjamem pa, da je amnezija preteklega, za državo škodljivega delovanja vlad, za marsikoga zelo priročna. Kdo pa je sprejel ZUJF in kdo zamrznil pokojnine? V letu 2012, če odgovorim na vprašanje gospoda Jurše oziroma na njegovo pripombo, tudi vlada Janeza Janše ni uskladila pokojnin.

Sprašujem se, kaj vse bi upokojence in druge običajne ljudi še doletelo pod to in tudi pod drugimi vladami, če ne bi bilo stranke Desus. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej predlagateljica, potem bom pa omogočil, da se drugi prijavite.

Najprej ima besedo predlagateljica poslanskega predloga zakona mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Če bi se poslušali, bi slišali, kaj smo leta 2013 in 2014 naredili in dali za upokojence. Še tretjič, ali pa četrtič, ali pa petič bom povedala, da smo v proračunu našli 300 milijonov evrov več, kot jih najdete danes. Ne znam drugače povedati, spoštovana kolegica!

Kar se tiče dokapitalizacije bank, ne pozabiti, da skupaj sediva na Komisiji za nadzor javnih financ, kjer ostro kritizirate, potem pa seveda glasujete proti predlaganim sklepom, da se določene stvari razčistijo. To je zelo priročno. To je res zelo priročno: ljudem natresti besed, podatkov, potem ko bi pa zavezali nekoga, da mora ugotoviti, ali to drži ali ne drži, ste pa proti. Jaz sem prva, ki sem opozorila na to, da je pred prodajo Nove Ljubljanske banke treba ugotoviti, ali je bila dokapitalizacija v pravi višini, pa ste bili proti temu, da to ugotovimo. Še enkrat bom predlagala, da skličemo Komisijo za nadzor javnih financ in to ugotovimo. Vaša vlada pravi, da je bilo vse v redu. Ne razumem; nekaj so besede, drugo so pa dejanja. In samo dejanja so tista, ki bodo stvari spreminjale. In še enkrat, ja, leta 2012 so se nominalno znižale pokojnine, ne samo da se niso usklajevale. Desus je bil del vlade. Ja, leta 2013 in 2014 se zaradi situacije, težke situacije, pokojnine niso usklajevale. Pa boste verjeli, da je bil Desus tudi takrat zraven!? Pa ko so se pokojnine usklajevale od leta 2004 do 2008 je bil Desus tudi zraven. Od leta 2002 do danes je Desus v vseh vladah, levih in desnih. Levih in desnih. Ampak, radi bi pobrali samo tiste pluse, kaj vlada dobro naredi. Tisto, ker je pa slabo, so pa seveda krivi vsi ostali okoli vas, ampak to tako na gre. Ni ta razprava danes namenjena temu. Danes se pogovarjamo o tem, da lahko zagotovimo 21 milijonov evrov za upokojence in demagogijo zganjate s tem, ko pravite, da zaradi fiskalnega pravila to ne gre. To ni res! Pri naslednji točki boste slišali, da ni res, ker boste fiskalni okvir za zdravstveno blagajno z enim zamahom povečali za 40 milijonov. Tu je pa sedaj 21 milijonov problem. Ni res! In če sedaj prav razumem razpravo Desusovih poslank, tudi v naslednjem letu ne bo tako, ker je bolj pravično, da se regres izplačuje v petih višinah. To je bilo sedaj dvakrat povedano. Obe kolegici iz Desusa, ki sta govorili, sta rekli, da je socialno to bolj pravično. Prav, samo potem predlagajmo spremembo osnovnega pokojninskega zakona in ne vleči upokojencev za nos s takšnimi izjavami. Res. Na odboru jim obljubljate, pa mislim, da je danes predsednik Vlade rekel, da sedaj bo pa vse tako oziroma z naslednjim letom vse tako, kot določa ZPIZ zakon. Pet ur kasneje ali pa 7 ur kasneje ugotovimo, da temu ni tako. Da je bolj pravično, če delamo to v petih višinah.

Še enkrat vas v imenu upokojencev, jaz ne bom imela nič od tega, res resnično prosim, da v tem primeru strnemo vrste in najdemo teh 21 milijonov. Ni nemogoče. Na odboru sem vam povedala, se potrudim, se usedem za proračun in verjemite, da najdemo teh 21 milijonov. To, da je fiskalni okvir in fiskalno pravilo ovira za to, to pa je demagogija. To pa je res demagogija.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Repliki torej najprej, preden bom dal možnost, da se prijavite.

Najprej replika mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Mag. Bizjak Mlakar, replika seveda, ko ste omenjali povečanje pokojnin oziroma nepovečanje pokojnin v letu 2012. Ne bom demagoško govoril, ampak pogovarjajmo se o časih, ki so dobri – in ti časi, ki jih imamo sedaj, so dobri – in časih, ki so slabi. In leto 2012 je bilo slabo in Desus je bil v tej vladi in Desus je tudi danes v časih, ko gre dobro. Če vam pač zagotavljam, da teh 21 dodatnih milijonov na podlagi številk, na podlagi prihodkov, ne pomeni nobene kršitve fiskalnega sistema, nič se ne bo zaradi tega zgodilo, nobena Evropska komisija se ne bo zaradi tega sestala, IMF ne bo imel nobene seje zaradi tega. Skratka, vse bo teklo naprej, potem verjemite: če je 400 milijonov več prihodkov od vseh dajatev v prvih štirih mesecih, glejte, imate zadosti rezerve, da se to dejansko naredi.

Seveda, ko so bili dobri časi, so bili tudi dobri časi v letu 2004–2008 in sem vam neke številke po letih že govoril, lahko vam še povem, da so se pokojnine v tem času zvišale za 25 odstotkov. Tudi strinjam se s tem, da je treba varčevati takrat, ko gre za dobre čase za slabe čase. Ampak glejte, vi imate toliko več prihodkov, da ne vem, kaj boste pravzaprav z njimi. Glejte, dajete za drugi tir, dajete za DUTB 50 milijonov, drugi tir 200 milijonov, SDH to je bilo že ponavljano, kolegica Bratušek je to povedala oziroma je prva povedala, ampak glejte, to so vse stomilijonski zneski. Tu gre za 20 milijonov. To je veliko denarja, ampak 20 milijonov, kar bi upokojencem veliko povedalo, prineslo. In za to gre. Nič demagoško! Gre za to, da imate možnost, da se to naredi, imate denar in dajte ga ljudem. Ne ga dajati samo v neka podjetja, institucije in tako naprej, ker je vse v zraku to. Dajte ljudem, da bodo ljudje to občutili, da bodo ljudje to dejansko upravičeni.

To, kar je gospod Jurša rekel, tudi ko je rekel, bom kar citiral, da bodo upokojenci postopno, ampak vztrajno bodo starejše generacije poplačane za vse – približno tako ste rekli – postopno, da bo Desus za tem stal. Glejte, gospod Jurša, jaz pa tukaj dvomim, da bo vse poplačano za nazaj. Mislim, da ne; mislim, da bo treba najprej sploh začeti za tekoče zadeve stvari usklajevati.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tri minute.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Potem boste lahko tudi za nazaj. Ampak mislim, da tukaj tega ne bo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika je bila mag. Alenki Bratušek. Ne? Tako kot ima repliko mag. Alenki Bratušek mag. Julijana Bizjak Mlakar. / oglašanje iz dvorane/

Se opravičujem.

Torej replika mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Odzvala bi se na to, kar je gospa Bratuškova trdila o mojem glasovanju na Komisiji za nadzor javnih financ. Vedno glasujem v skladu s tistim, kar tudi povem. To se pravi, žal je govorila neresnico glede mojega glasovanja, kar seveda kaže na to, da ji mora že krepko teči voda v grlo, da se poslužuje takšnih metod.

Gospod Šircelj, gospa Bratušek, imeli ste možnost pokazati, koliko vam je za ljudi, tedaj, ko je bila vaša stranka na oblasti. Pa niste vzeli pri premožnih, ampak pri najbolj revnih. Če nas ne bi bilo v vladi, sama sicer nisem bila tedaj zraven, vendar bi bile pokojnine danes nižje za 10 odstotkov. To so dejstva. Samo to, da je bila stranka Desus tedaj v vladi, je preprečilo znižanje pokojnin za 10 odstotkov. To pove dovolj o tem. Daj človeku v roke oblast, pa bo pokazal, kakšen je. Ko pa nima več oblasti, tedaj pa te besede ne veljajo kaj veliko. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kot predlagateljica najprej … / oglašanje iz dvorane/

Proceduralno mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Gospod predsednik, mislim, da se je danes v tej dvorani veliko prevečkrat uporabila beseda laž in tisti, ki komurkoli očitajo, da laže, morajo to dokazati. Prosim, da kolege na to opozorite. Osebno si tega ne bom dovolila. Večkrat je bilo danes tukaj pred mano to izrečeno, tako da mislim, da smo v Državnem zboru, kjer naj bi se pogovarjali argumentirano in na nek način normalno, z lažmi operirati, če je to navada koga drugega – moja vsekakor ni – in prosim, če lahko kolege opozorite, da pazijo na te besede.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da so slišali vaše opozorilo, da se ne strinjate z uporabo besede laž in pri tem bom pravzaprav ostal, ker ne znam sam presoditi, kdaj je zadeva laž in kdaj je neresnica, kot bi se diplomatsko včasih lahko reklo kakšni zadevi s stališča koga drugega.

Sedaj pa končno dajem možnost, da se prijavite k nadaljnji razpravi. Še vedno govorimo o 4. členu ter amandmaju Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Pričakoval bi v današnji razpravi, ko se pogovarjamo o ZIPRS, o Zakonu o izvrševanju proračuna za leti 2017 in 2018, ki je več ali manj zakon bolj tehnične narave, da bi se pogovarjali o vsem drugem kot pa, da bi tukaj tekla beseda o obtoževanju. Imam občutek, da se je tukaj danes usul neke vrste stampedo na stranko Desus skozi to razpravo. Za vse, kar je bilo slabega v preteklosti narejenega tako za državni proračun kot za upokojence, je kriv seveda

Desus, poslušajoč preteklo razpravo, vse tisto, kar pa je pozitivnega, si pa vsi nekako porazdelite zadeve. Ampak volivci, upokojenci in upokojenke, vedo, da temu ni tako. Je še kaj pozitivnega v tem tehničnem zakonu, ZIPRS, ki pa postaja vedno manj tehničen – večji nadzor, boljši nadzor, verjamem optimalnejši nadzor, možnost prerazporejanja, kar do sedaj ni bila praksa. Malo me žalosti, da je majčken preskok na področju lokalne samouprave in samo tiste tri pa nekaj evrov višja tako imenovana povprečnina, dasiravno imajo nekatere občine, tudi mariborska, iz katere prihajam, zelo gosto mrežo javnih zavodov in je seveda njihova obremenitev na račun plač oziroma stroškov dela zaposlenih tam dosti večja in se bojim, da bojo težko zmogli to zadevo.

In seveda 4. točka, o kateri pa se je beseda najbolj vrtela, pa je ta skrb – tukaj ne želim biti ciničen, ampak, če je res vsem političnim strankam, sploh tistim, katerih predstavniki ste že bili prijavljeni k besedi, govorim iz opozicije, res toliko mar za upokojence, potem jih v bodoče ne sme biti strah. Lahko jih je samo strah, če bo imel Desus manjše število ljudi, poslancev v parlamentu, verjamem pa, da do tega ne bo prišlo.

Ne bi rad hodil nazaj, pa se vračal na tiste res najbolj kritične trenutke Slovenije v času gospodarske in ekonomske krize, pa vendarle mislim, da ni primerno, da se nas enači oziroma da se dajejo neke primerjave z Grčijo. Sicer je bila tam najbolj alarmantna situacija, upokojenci so bili tam deležni največjih restrikcij, pa vendarle, tam so se izplačevale trinajste, štirinajste pokojnine, tam so se izplačevale pokojnine umrlim ljudem in to nima nobene zveze, da bi lahko primerjali s situacijo v Sloveniji. Je pa seveda res, da je v eni izmed vlad, v kateri je na žalost bil tudi Desus, takratni finančni minister izjavil in pri tem ostal, karikirano govorim, živ: "Upokojenci pa k tej finančni krizi, gospodarski situaciji v Sloveniji niso prispevali ničesar." To je bilo za Desus približno tako, kot da pred bika postaviš rdečo zastavo. Namreč, bilo je nedopustno, da finančni minister izjavi tako nespodobno izjavo, ker je vendarle treba vedeti, da so upokojenci še kako zelo plačali oziroma dosti prispevali k izboljšanju situacije in še zdaleč ne drži dejstvo, da upokojenci v teh razmerah niso z ničemer premaknili voza navzgor.

Zdaj je situacija malo drugačna, situacija se izboljšuje, izvoz se veča, vseskozi je bil dober, gospodarska rast je stabilna in seveda je zadnji čas, da nekaj dodatno tudi za upokojence naredimo. Povedano je bilo že nekajkrat, da je zasluga te vlade in tudi Desusa seveda – jaz nikoli nisem govoril, da je nekaj Desus zagotovil, govoril pa sem nekajkrat skozi valorizacijo, skozi zagotavljanje regresa vsem upokojencem, skozi zagotavljanja zvišanja najnižje pokojnine, da je Desus trmasto vztrajal, da je bil tečen, če hočete, da je vendarle na mizi oziroma da je vendarle v spremembi zakonodaja, da so tudi ti ukrepi, ki so vsaj malo izboljšali gmotni položaj upokojencev. V isti sapi moram povedati, da pri vsem tem z vsemi učinki, ki so bili do zdaj narejeni, nisem najbolj zadovoljen. Zadovoljen bom, ko bo vsak upokojenec imel takšno pokojnino, da mu bo to omogočalo dostojno življenje. Ne nazadnje 30, 40 in več let dela in plačevanja v penzijsko, v zdravstveno blagajno, plačevanja davkov v budžet in tako dalje, ne nazadnje izgrajevanje te družbe skozi minulo obdobje, pa vendarle pomeni, da si danes lahko in morajo vsi upokojenci zaslužiti in prejemati takšne pokojnine, ker to ni nobena miloščina, takšne pokojnine, da bodo lahko dostojno živeli, ne pa životarili.

Seveda, lahko govorimo ali ima ta fiskalni zakon, to fiskalno pravilo učinke na manjše ukrepe na področju izplačevanja pokojnin, valorizacij in tako dalje – seveda ima! Takrat smo ga sprejeli, dosti rigidnega, dosti trdega, in nismo/niste/niso – kakorkoli – bili dovzetni do tega, da bi noter dali še eno varovalko, ko je gmotni položaj socialno najšibkejših ogrožen, da lahko neko izjemo damo, podobno kot je to, ko se poslabša širši finančni položaj in kadar so tukaj nekatere elementarne krize.

Seveda verjamem, da v prihodnje bo boljše, ne nazadnje, z letom 2018 se vse restrikcije iz preteklosti ukinejo, in da bomo stopili v boljše čase. Seveda pa, ljudje bodo ocenili, kdo iskreno govori, kdo iskreno dela in kdo iskreno misli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Kar se tiče amandmaja k 4. členu, ta amandma je vreden pozornosti in mi ga bomo podprli. Se pravi, v zdaj veljavnem ZIPR so za projekte malih vrednosti predplačila v višini 30 odstotkov, amandma to dviguje na 50.

Nadaljeval bom, ne boste verjeli, ne s pokojninami, ampak z lokalno samoupravo. Države članice Sveta Evrope so oktobra 1985 podpisale Evropsko listino lokalne samouprave in Državni zbor je to evropsko listino ratificiral tudi oktobra, ampak približno 11 let kasneje. Se pravi, 1996. leta. Trdim večkrat, in tudi tokrat bom, da Republika Slovenija krši Evropsko listino lokalne samouprave, in tukaj se bom osredotočil samo na 9. člen, ki govori o finančnih virih lokalne samouprave. Prva točka: »Lokalne oblasti so v okviru nacionalne gospodarske politike upravičene do ustreznih lastnih finančnih virov, s katerimi v okviru svojih pooblastil prosto razpolagajo.« Trdim tudi to, da marsikatera vlada, sploh pa levosredinske vlade, preprosto ne razumejo, kaj se je takrat dogovoril Svet Evrope – včasih na ta zelo pomemben svet sklicujemo; zanimivo, ko gre za lokalno

samoupravo, za naših 2 milijona občanov, pa to kar vržemo v koš. Tega res ne morem razumeti. Mislim, da oblast, slovenska oblast tudi ne razume, kaj pomeni lokalna samouprava. Saj to se vidi ne nazadnje tudi iz te res slabe strategije lokalne samouprave in da si pravzaprav nihče, razen takrat desnosredinske vlade v mandatu 2004–2008 ne upa vzpostaviti drugega nivoja lokalne samouprave, torej pokrajin. Ker tega ni, imamo centralizirano državo in to je velika razvojna cokla te države. Res predlagam, kolegice in kolegi, da si ta 9. člen preberete, ker je škoda mojega časa, da zdaj berem vseh teh osem točk, so pa tako razumljive, da vsak devetošolec to zelo razume, Vlada pa ne. Pa nikogar ne želim žaliti.

Tako nekako ta novela zakona o izvrševanju proračuna je v znamenju številke tri; tri evre. Tri evre! Plus minus, recimo, malo več kot 10 odstotkov. Se pravi, tri evre in pol evra zraven, dobi vsak občan na letni ravni s to novelo zakona. To znese, zelo preprosto je to izračunati, ker nas je 2 milijona, približno 7,2 milijona iz državnega proračuna. Če je to načelo subsidiarnosti, potem jaz res več nič ne razumem. In še ene tri evre na mesec, ampak malo manj, če smo bolj točni, če delimo 21 milijonov evrov za upokojence in to delimo s 615 tisoč upokojencev, to je povprečna številka za lansko leto, dobimo 2,8 – no zaokrožimo 3 evre na mesec. Premalo! Boste rekli seveda, da opozicija tako govori. Ja, ampak smo govorili o prenizkih pokojninah in o goljufanju upokojencev, tudi ko smo bili na oblasti v mandatu 2004–2008. Takrat smo uspeli uskladiti pokojnine z rastjo bruto plač in ugotovili, da je prejšnja vlada, LDS pa SD je bil zraven pa še kdo, da ne bom koga zdaj dražil, je upokojence v štirih letih okrog prinesla za približno dve penziji in pol. Poglejte magnetograme, poglejte izračune, to je takrat bilo; ampak rad bi gledal v prihodnost, gospe in gospodje. Ta razprava, ki je dobra, izraža skrb za upokojence – ja kdo pa ne skrbi za upokojence, katera politika ne skrbi za upokojence? Vse! Katera ima več zaslug? Jaz nisem sodnik, da bi zdaj tukaj točke delil. Tega res ne maram. Ampak deficit v tej razpravi pa je v tem, kje in kako zagotoviti več denarja za upokojence, ker je to pravica. Gospa državna sekretarka je zadnjič napovedala in točno izračunala in to se da izračunati, za upokojence Republike Slovenije bomo v naslednjem letu potrebovali dobre 5,3 milijarde evrov. Fantastična številka.

Zdaj pa glejte, kaj se nam dogaja s penzijami. Penzije v zadnjih desetih letih realno padajo in so padle za 8 do 10 odstotkov. Poglejte razmerje, neto plača : penzija. To razmerje nam pada. Če je bila leta 2007 povprečna penzija 67,1 odstotka neto plače, govorim za starostno penzijo, potem je lansko leto povprečna penzija, starostna, bila le še 59,5 odstotka neto plače. Poglejte te indekse, poglejte ta razmerja padajo. Poglejte število aktivnih prebivalcev, ki dela za 100 upokojencev. Hvala bogu se je v lanskem letu to število nekoliko popravilo, kakšne dve leti nazaj je bilo samo 137, torej 137 aktivnih državljanov je delalo za sto upokojencev. Kaj pa je zdaj ta oblast, ta vlada naredila za to, da bi bili višji prispevki, da bi v penzijsko blagajno prišlo več denarja? Pogovarjajmo se o številkah. Bore malo je moj odgovor. Če bom rekel nič, boste užaljeni, ampak bom rekel bore malo. Med drugim je tudi delovnopravna zakonodaja slaba, na tem področju se ne naredi nič, zdaj pa moram reči nič, in delodajalci ne upajo zaposlovati. Pojdite na teren, vprašajte, zakaj ne. In kje imamo problem? Problem je zelo preprost. Spet številke. Če primerjamo število aktivnih prebivalcev leta 2008 – recimo, da je to zadnje leto pred krizo – in lansko leto, ugotovimo, da je leta 2008 delalo in plačevalo prispevke v ZPIZ 60 tisoč delavcev več kot lani. Če bi vsi bili na minimalcu, bi na letni ravni to prineslo – koliko? 144 milijonov v penzijsko blagajno. Pa še seveda v zdravstveno nekaj, pa seveda dohodnina in tako naprej. In tu imamo problem. Kaj torej narediti, da bomo lahko to pravico, ki jo imajo upokojenci, ki so ne nazadnje izgradili to državo, delali 40 in več let? Kaj torej narediti, da bo penzijska blagajna bolj bogata?

Zavrnili ste tudi naš zakon že v preteklosti, verjamem, da boste tudi na tej seji najbrž zavrnili, ko predlagamo zelo dobro rešitev za tako imenovano dolgoživo družbo in za to, da bi v penzijsko blagajno prišlo več denarja – govorimo o tako imenovanem dvojnem statusu. Zakaj silite, da mora espejevec zapreti espe, namesto da če izpolni pogoje za penzijo, gre v penzijo, dobiva to svojo pravico, torej pokojnino, in dela naprej? Zakaj bi moral svojo obratovalnico zapreti, delavce pustiti na cesto, namesto da bi delal? Cela Evropa gre v tej smeri, da delamo, da smo delovno aktivno čim dlje časa. Tega preprosto ne razumem.

In še nekaj za zaključek, gospe in gospodje. Če nas kdo posluša, recimo veleposlaniki, ki so tukaj v Ljubljani, najbrž kdo misli, da nismo več v EU. Mi smo sprejeli Deklaracijo o zunanji politiki Republike Slovenije in rekli: Naše članstvo v EU je naš temeljni politični in vrednosti okvir. Ko govorimo o prihodnosti Evrope, dr. Miroslav Cerar – in tu se z njim strinjam –, si prizadeva in pravi: Mi bomo v najožjem jedru Evropske unije! Danes od koalicijskih poslancev poslušam: Nam Frankfurt ne bo dirigiral, Joj, to fiskalno pravilo! Ja, a ni Državni zbor sprejel ustave? In danes? Ja, danes spet nas Evropska komisija opozarja, da je fiskalni napor prenizek in nam grozijo spet slabi časi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Anže Logar.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsednik.

Po navadi je tako, da tisti, ki drugemu očita demagogijo, najbolj demagoško razpravlja. Danes bom rekel, da imamo prav takšno razpravo tu na to temo. Redno sem spremljal vso razpravo v zvezi s predlogi kolegice Bratušek za neusklajevanje pokojnin in tako kot veleva temeljna zakonodaja, tako kot je določil ZUJF. In vedno sem podprl ta predlog. In vedno sem spremljal to izmikanje Desusa, zakaj nečesa ne sprejeti, čeprav bi bilo glede na informacije, ki jih Vlada daje, bilo nujno ali pa samo po sebi umevno, da to sprejmejo. In če se današnja razprava vrti okoli upokojencev, se vrti ravno zaradi demagoške razprave, ki so jo dovolijo poslanici stranke Desus.

Sam še nekaj časa ne bom imel pokojnine, tudi potem ne vem, kako visoka bo. Ampak če mene vprašate, kaj je zame boljša delnica ali pa večje zagotovilo za pokojnino: ali stranka Desus v vladi ali gospodarska rast oziroma vlada, ki ustvarja gospodarsko rast? Odgovor bo zelo enostaven: gospodarska rast. Ker gospodarska rast se kaže v rasti bruto plač, bruto plače pa so posredno osnova za valorizacijo pokojnin. Če zelo poenostavim. Torej stranka, ki zavira gospodarsko rast in povzroča, da se pokojnine povečajo za 0,1 evro na mesec, recimo, meni in seveda tudi tistim upokojencem bistveno manj prispeva k družinskemu proračunu kot vlada, ki ustvarja in vzpostavlja sistem, kjer gospodarsko raste in se krepi.

Glejte, v času vlade gospoda Janše je BDP rastel za 3 odstotne točke več kot je bilo povprečje v EU. Gospod Cerar se je danes tu hvalil, kako so rešili to državo, kako so nas spravili zopet v zdrave finančne okvire in tako naprej. A raste Slovenija 3 odstotne točke več kot ostale države? Ko bo rastla, se bodo posredno povečevale tudi pokojnine. Zatorej, če hočemo, da živimo, da upokojenci živijo s človeka vrednimi pokojninami, najprej naredimo delujoče gospodarstvo, še prej pa vzpostavimo upravljanje države, ki bo dejansko rezultiralo v rezultatih.

Zdaj pa okoli teh 21 milijona evrov. Glejte, smešno je poslušati, da ne morete zagotoviti 21 milijonov evrov za usklajevanje pokojnin. Če se tako hvalite z uspehi te vlade, res ni več nobenega razloga, da bi ZUJF veljal. In tako kot je v slabih časih bilo treba pač stisniti denarnice na nek način, je treba zdaj odpreti tistim, ki jim je bilo vzeto v času.

Zdaj pa pridemo do demagogije. Poslanka Desusa je razlagala, da je vlada zmanjšala pokojnine za 10 odstotkov in da – naša vlada leta 2012 – ni vzela premožnim, ampak najbolj revnim. Glejte, to pa je čista demagogija! Še enkrat ponavljam, ZUJF je v tistem delu, ko je zmanjševal pokojnine, vzel privilegirancem, tistim, ki so imeli tisoč 800 evrov pokojnine. Tisoč 800 evrov. Gospa Bizjak Mlakar, a je tisti, ki prejema tisoč 800 evrov najrevnejši? A je najrevnejši? Ni! Je najbogatejši med upokojenci in je pravilno, da prispeva več kot tisti, ki dobiva, ne vem, človeka nevredno pokojnino. Tistim se ni zmanjšalo nič do neke osnove in še enkrat, težko je sprejemati, da se ekskulpira nekdo, ki je bil v vseh vladah, prav v vseh vladah, pa danes pravi, da če ne bi bilo nas, bi bile te pokojnine še bistveno nižje. Naj vam povem, da vsaj v tistih desnosredinskih vladah, kjer je sedel Desus, brez Desusa ne bi bilo večine, torej je bilo pogajalsko izhodišče Desusa izjemno. Vse je lahko dosegel. Tako ste bili v tistih vladah in v teh vladah v istem čolnu in se ne ekskulpirajte.

Še enkrat kar se tiče, zagotavljanja sredstev za teh 21 milijonov evrov. Glejte, samo priprava gradiv za drugi tir tehta 50 milijonov evrov. 50 milijonov evrov, dvakrat več, pa ni nič, bo zakon na referendumu padel, pa ste zapravili 50 milijonov evrov, ker imate nedomišljen projekt. Davčni prilivi so v blagajno višji za nekaj 100 milijonov evrov in če drugega ne, NLB boste prodali, saj boste milijardo realizirali – pa ni 21 milijonov evrov za upokojence! To je potem tisti odraz demagogije, ko govorite eno, delate pa drugo. In vsako leto znova. Glejte, če drugega ne, je to demagoško in nepošteno potem drugim očitati, da vam mečejo polena pod noge in da vas postavljajo na piedestal, kamor ste se v bistvu s tem, ko ste sodelovali pri vseh odločitvah, postavili sami. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Toliko pametnih besed pred mano, saj niti človek ne ve, kaj bi povedal. Pa ne bom demagaški, bom za uvod povedal to, da pač upokojenke in upokojenci sestavljajo 36 odstotkov volilnega telesa. Glede na to, kakšna je volilna udeležba, smo tik pred tem, da dejansko upokojenci in upokojenke odločajo, kakšne bodo sestave vlad, in vi jim zdaj vsi pihate na dušo do nezavesti, da mi gre dobesedno na bruhanje in v bistvu navsezadnje žalite tudi moje starše.

Bom naredil nek izračun, v številkah sem preračunaval, koliko to pomeni v denarju, v penezih – to, kar so se hvalili iz Desusa, povišanje pokojnine – na primeru moje matere, ki spada med tiste upokojenke, ki imajo penzijon pod 500 evrov kljub 35 let delovne dobe. Leta 2015 je moja mati za 0,7 odstotka povečanja dobila 3,10 evra, 2006 je za 0,4 odstotka dobila 1,8 evra, leta 2017, ko se tukaj gre sedaj neko napihovanje, predlog Alenke, predlog Desusa, gospa Alenka naj bi predlagala 1,1, Desus se je boril kot levi za 1,2 in se je izboril za 1,15 in ta razlika med njima je 22 centov. Nehajte se norca delati iz folka vsi skupaj, to vam bom rekel!

Lahko rečem še to, da verjetno bi morali vsi že končati na smetišču zgodovine politične, ker se tako lahkotno pogovarjate o penezih. Celo poslanec številke 90, ki je zelo natančen, je tako govoril, no ja, pa 30 centov

gor, 30 centov dol. Jaz pravim, v Sloveniji, že ko se pogovarjamo okoli proračuna, je 10 desetakov ogromno denarja, na občinski ravni za številne občine je pa že jurja ogromno denarja; ali bo jurja za gasilce ali ne bo, ali bo za gole prebarvati na fuzbal placu ali ne.

Seveda že naša osemletnica ve, da penzion ni nekaj, kar stoji v štumfu, pa vas čaka, ko boste tam prišli pa se malo debeli. Težave, ki jih imamo dandanes s pokojninami, so seveda težave neustreznih politik v tej družbi in državi in sam bi si upal to postaviti kar že v zadnji mandat LDS. Pa ne, da na politični ravni gojim neke blazne simpatije do Alenke Bratušek – na osebni ravni pustimo –, je verjetno nekako še najmanj kriva. Janković ni dojel, kaj je parlamentarna demokracija na način, kot so volitve v Sloveniji. Takrat je bila kriza. Porinili so Alenko noter, ki pač zna brati in delati proračun in nekaj narediti in to je nekako to. V bistvu ste pa to krasno upokojensko situacijo, ko dejansko polovico upokojenk in upokojencev živi pod pragom revščine – pa bi lahko šel kot metodolog odpirat tudi, kako se ta računa, pa bi vam pokazal, da je tudi to mogoče kaj zastarelega –, ste nekako soustvarjali vsi, ki ste ustvarjali to politiko. Tukaj sem zgolj tri leta, sem v opoziciji, smo tulili proti fiskalcu, vsaj tako bi bili pametni kot Avstrijci, ko so ga sprejeli kot navaden zakon, ne pa kot ustavnega. Vsi vemo, kdo je potoval kam na Švedsko, vsi vemo, zakaj je bančna luknja prevelika. Sedaj se je gospod Veber spomnil po treh letih mandata, da pa imamo revščino. Ja, mislim, dobro jutro! Kaj naj vam rečem? Meni je njegova poslanska kolegica in moja stanovska kolegica razlagala, da sem jaz zastarel etatist in da se bo v Sloveniji z družbo blaginje ukvarjal nevladni sektor. Preverljivo v magnetogramu. Sedaj se pa napihujete vsi do nezavesti. Če bom kdaj dočakal pokojnino, pa zdi se mi, da me bo prej pobralo ob taki slovenski politiki, definitivno ne bom volil za nobenega od vas, pa tudi za Miha Kordiša ne, če bo take bučke kotalil, kot jih v bistvu ste vsi dejansko do sedaj kotalili.

Vprašanje pokojnin je, ko se moram jaz pogovarjati z gospodom Počivalškom o strategiji pametne specializacije, da se nam cel Bruselj smeje, ki jo štirikrat gor pošiljamo in je to že tako malo zlajnan "joke", ker se ne znamo v tej družbi zmeniti, kaj bomo sploh delali. Kaj? Ali se bomo samo trgovino ganjali? Mercator, dodana vrednost na zaposlenega 18 čukov bruto letno. Dober dan! Najlepše mesto na svetu, da se bo nek gospod blazno hvalil. Žico, nek kontingent pošiljamo, kupujemo te kante od patrij. Če se že resno pogovarjamo o vojski, potem bi si nabavili dve helikopterski eskadrilji, ki jih lahko tudi uporabljaš pri reševanju, ne pa neke kante.

Demografski sklad. Mislim, 15 let ne predavam več o indikatorju družbenega razvoja, 20 let skoraj nazaj sem govoril, da smo starajoča se družba. Ja, dober dan! V številnih sektorjih nam povprečna starost zaposlenih gre proti 50. letu. Tam nekje smo. 46, 7, 47 – to ni problem. Faksi nam bodo postali do konca desetletja geronto oddelki, v bistvu če tako rečem. Saj pod 45 razen nekoga, ki je zelo zlizan, nimaš več nobenega z neko kolikor toliko redno zaposlitvijo, kaj šele z rešenim stanovanjskim programom. Jaz bi se hotel o proračunu pogovarjati, o tem, kako bomo delali stanovanjske zadruge. Vaši politični podmladki, ki so dlje tukaj, greš na Mladinski svet Slovenije, ti tulijo, dajte nas čim prej zakreditirati. Kaj? Da bodo do 50. leta odplačevali za te zidove, v katerih ne dobo živeli? Če kaj manjka tej družbi in državi, definitivno manjka mišljenja in ta debata počez o izvrševanju proračuna, pihanje na dušo upokojencev, je, blago rečeno, sramotna in žaljiva do teh upokojenk in upokojencev.

Če se zdaj za konec dotaknem še problematike lokalne samouprave. 2 milijona nas je – na koliko? Nekaj čez 20 tisoč kvadratnih kilometrov. In ali mi potrebujemo dvotirni sistem? Imamo od zgoraj dol, izpustimo upravne enote, potem imamo občine. Fantazirate o teh pokrajinah ne vem že koliko časa. Tu spet ni tople vode za odkrivati. Reformo lokalne samouprave delajo Avstrijci, delajo Albanci, naredili so jo Danci, delajo jo Balti, dela jo tudi kakšna neevropska država in, kot sem že večkrat rekel, glede na stanje duha in mentalitete v Sloveniji, je to za tri mandate, ne za en mandat. Vključno s pokrajinami. Ker se boste kregali, kdo bo kaj pohopsal, potem se bodo pa kregali, ne vem, ali bo center pokrajine v Mariboru ali na Ptuju. Jaz še vedno pravim, da ne, na Pragerskem naj bo. Večina držav nima občin enega ranga, ima vsaj občine treh ali štirih rangov. Tukaj spet toplo vodo odkrivamo. Na ta način tudi manjši dobijo več, ker imajo manjši opis obveznih nalog. In bomo zdaj spet pametovali pa malo pihali na duše županov, pa če bomo še delali kakšen rebalans proračuna, se bo še vsak spomnil kakšen ovinek iz vaše občine noter nabijati. Na takšen način se v bistvu ne dela resna politika in po treh letih lahko odkrito povem, da večini vas ne bi zaupal niti vodenja hortikulturnega društva – z vsem dolžnim spoštovanjem do tistih, ki vodijo hortikulturno društvo –, pa četudi se zdaj počutite nekako osramočeni ali če mi boste replike zganjali ali tako naprej.

Danes sem imel najlepši intervju, zdaj sem v politiki, z eno novinarko sem se na vlaku pogovarjal od Maribora do Ljubljane. Je rekla: »Glejte, gospod Trček, vi v parlamentu največkrat uporabljate besedo penezi.« Sem ji rekel: »Seveda, zato ker po desetih tednih, ko sem bil v parlamentu, sem najprej postal zgrožen, kako grozno slabo je napisana zakonodaja, potem sem pa postal zgrožen, da se noben resno o teh penezih ne pogovarja.« Malo se jih napiše reda radi pa malo se tukaj potem nekako poigravamo s številkami. Recimo, zdaj nabijajo nek inštitut, ker gospodi neko vilo prodajamo. Pustimo stati. Ampak mi v tej družbi in državi po gospodu Boletu nimamo nobenega,

ki bi znal resno računati neko resno makroekonomijo in se jo iti. To je dejansko problem te družbe, in miselnega okvirja, ki se je gremo tukaj. Jaz bom verjetno moral kot penzionist na Pohorju narediti drugi štajerski bataljon, moji otroci mi bodo pa na poštno-ležeče iz tujine v Lipnico pisali razglednice po takih politikah, ki se jih greste vsi po vrsti. Osebno pa menim, da je Desus anomalija političnega sistema, ki bi moral izginiti v zgodovino. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž … / oglašanje iz dvorane/ Najprej postopkovno.

Postopkovno gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Spoštovani gospod predsednik!

Najmanj, kar bi od vas pričakoval, je, da na to, kar je povedal v zadnjem stavku kolega Trček, da bi odreagirali in ga opozorili, da take izjave, kot jih daje on, niso primerne v tej hiši.

Zdaj bom nekaj pa jaz na koncu povedal. Mogoče je pa zgodovina ravno njih oziroma njega vzela.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kolikor vem, imate še vsi čas in vas branim takrat, ko se ne morete sami braniti. Znate se sami braniti, vem, da se znate braniti, zato nisem posredoval v takem primeru, ker ni bilo … Ni del sovražnega govora, dajmo temu tako reči. / oglašanje iz dvorane/ Govoril je o kontekstu političnega prostora, tako sem razumel, bom pa preveril še enkrat, če je bilo kaj hujšega, pa potem kaj zahteval.

Gospod Veber, replika. Pa gospod Prikl, postopkovno?

Gospod Uroš Prikl, postopkovno.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Se opravičujem, ampak nisem slišal, spoštovani predsednik, da bi se opredelili do postopkovnega predloga kolega Jurše.

Mislim, da je šel vseeno malo preko roba tale zadnji stavek kolega Trčka, da je ena izmed političnih strank v parlamentu anomalija, in bi prosil, da se do tega opredeliš oziroma upoštevaš predlog kolega Jurše, ker je to žalitev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da nobena od političnih strank v tem prostoru, ki je sedaj ali pa ki je bila kadarkoli v slovenskem parlamentu, ni anomalija. To je moja opredelitev, kako se pa opredeljujejo posamezne stranke med sabo in kako se žalijo ali pa ne žalijo … Glede na to, kakšne so bile žalitve med levo in desno smerjo, mislim, da je to bilo pod tistim, da bi jaz to zaznal. Opozorili ste me na to, v nadaljevanju bom reagiral tudi na takšno žalitev, če se bo še kdaj zgodila.

Postopkovno gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala, predsedujoči, za besedo.

V luči zadnjih razprav vam kot postopkovni predlog predlagam ugotovitev, da ko mački stopiš na rep, zacvili. Tokrat je zacvilila precej na glas.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: To je pa zdaj … Prenehajmo s postopkovnimi, gremo z razpravo naprej. Povedali ste, kar si imate povedati, itak vedno poveste samo tisto in ničesar drugega, včasih zakon sploh ni bistven, amandma pa še najmanj pri celotni zadevi.

Besedo ima končno gospod Tomaž Gantar za razpravo. / oglašanje iz dvorane/ O, pardon, pardon, toliko postopkovnih je bilo, da sem spregledal eno repliko.

Replika, gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Saj gospoda Trčka sem želel samo dopolniti in se nekako odzvati na njegove besede, da naj bi se samo zadnja tri leta ukvarjal z revščino. Želel sem ga dopolniti v toliko, da najmanj od osamosvojitve Republike Slovenije se ukvarjam s tem vprašanjem, zelo intenzivno pa seveda gotovo v tem zadnjem obdobju, ker je ta problem vse večji. Me veseli, da je zaznal te aktivnosti in samo ob res široki podpori vsem tem ukrepom za preprečevanje revščine lahko uspemo. Vendar moje delovanje je, odkar pomnim, v moji karieri usmerjeno v to, da zmanjšujem razlike. Pomagaš gospodarstvu pri razvoju in ne nazadnje smo danes v situaciji, ko je to eden izmed najresnejših problemov, in prav je, da še bolj na glas govorim o tem, kot sem mogoče v prejšnjih letih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa ima besedo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik.

Moram se strinjati s kolegom Trčkom, da je ta razprava do upokojencev podcenjujoča, obenem pa je na nek način tudi poučna. Namreč, iz tega lahko vidijo, da razpravljamo o njihovem položaju, ki nas lahko vse skrbi, predvsem v kontekstu, kot da je točka dnevnega reda Desus. Tu se vidi iskrenost bodisi predlagatelja predloga kot tudi razpravljavcev in če se tukaj malo vrnem na kolego Kordiša z druge levice: tu se vidi, ker je večina razprave posvečena Desusu, kaj se zgodi, če mački stopiš na rep – potem imamo razpravo o Desusu. V resnici seveda poslušamo očitke ves čas. Desus se po potrebi danes obravnava kot tistega, ki je skoraj predlagal poslabšanje položaja upokojencev, kadar pa je Desus v dotični vladi, tudi v tistih, o katerih vi govorite, v katerih je Desus sodeloval, smo pa tisti, ki rušijo vlado, ker zahtevamo za upokojence višji standard, in se Desus obravnava kot tistega, ki je nestabilen člen vlade in s svojimi zahtevami

povzroča padce raznih vlad – zanimivo, z zahtevami za izboljšanje položaja upokojencev!

V resnici poskušamo biti konstruktiven in stabilen partner v vsaki vladi, skušamo razumeti izzive, s katerimi se sooča posamezna vlada, skušamo razumeti okoliščine, v katerih posamezna vlada deluje. Zato bi bilo verjetno nerealno v času največje krize pričakovati, da bomo zahtevali nemogoče, ker je bilo nemogoče, in seveda obratno. Ko smo smatrali, da je čas za to – tudi tokrat – smo zahtevali izboljšanje položaja v okviru danih možnosti. Seveda je tudi nam enako žal, predvsem pa upokojencem, da so se pokojnine realno res znižale. Vendar, zakaj? Gotovo ne zato, ker je bil to predlog Desusa ali želja Desusa. Zanimivo je, da ste danes tisti, ki se najbolj zavzeto zavzemate za pravice upokojencev, bili tisti, ki ste v teh vladah zahtevali zniževanje njihovega standarda in ne Desus. In Desus je imel vedno na razpolago kot najšibkejši partner, če izvzamem zadnjo vlado, samo dve možnosti – grožnjo izstopa ali pa poskušati nekaj doseči in najti kompromis za to, da bo vlada lahko učinkovito delala naprej na vseh področjih.

Ali smo zahtevali v vsaki vladi dovolj? Mislim, da smo vedno hodili po robu in vse te vaše razprave o tem pričajo, da smo skušali doseči. Sodeloval sem v dveh vladah, vem, kakšne razprave smo imeli, vem, kakšna prerekanja so bila, ko smo poskušali izboljšati položaj in standard upokojencev. In zdaj se zdi meni danes absurdno, vsaj od predstavnikov teh dveh vlad oziroma teh, ki so vodili ti dve vladi, poslušati očitke, kaj je Desus naredil in s čim se je strinjal in na kaj je pristajal. Lepo vas prosim, to je prozorna igra in ponovno podcenjujoč odnos do upokojencev, ker še vedno mislite, da tudi če so starejši in upokojenci, da so zato tudi mentalno upočasnjeno, da ne razumejo, kakšno igro igrate.

Dragi gospodje, mislim, očitno nekateri razmišljate, da bodo volitve jutri, imamo še eno leto časa, morda veste nekaj več, ampak tudi spomin upokojencev vseeno seže malo dlje in ta igra se vam ne bo izšla. Bomo pa mi seveda naprej delali na tem, kar smo začeli. Mislim, da je to edina prava pot, da dejansko pridemo do boljšega položaja starejše generacije, ker si zasluži. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predlagateljica poslanskega predloga zakona mag. Alenka Bratušek.

Potem pa bom še enkrat sprožil za prijavo, prosim. Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Marsikaj je bilo danes v Državnem zboru povedano, med drugim tudi to, da naj bi z letom 2018 bili sproščeni vsi varčevalni ukrepi za upokojence. Ampak, kako naj vam verjamemo?! Proračun za leto 2018 je sprejet in v tem proračunu je zagotovljeno za izplačilo regresa toliko denarja kot pred krizo. To je bistveno manj, kot bo regres izplačan v letošnjem letu. To pomeni, da bi v naslednjem letu upokojenci dobili regres v višini 368 evrov in 223 evrov. Če je to to, potem nam in upokojencem povejte, da je to to. To ni 400 evrov in 250 evrov, ampak kar nekaj manj. In to so stvari, o katerih bi se morali pogovarjati. Moj predlog je samo ta, da se že v letošnjem letu sprostijo ti varčevalni ukrepi, ker gospodarska rast to omogoča.

V primerjavi z letom 2014 imate 800 milijonov evrov več; 800 milijonov evrov samo davčnih prihodkov. Si sploh predstavljate, koliko je 800 milijonov evrov? Ne predlagam nobenega populističnega ukrepa, tisoč evrov pokojnine, 10-odstotni dvig pokojnin ali pa kaj podobnega, ampak preprosto to, da upokojencem damo to, čemur so se v času krize odpovedali. Sama vedno znova poudarjam, da so upokojenci zelo zelo prispevali pri reševanju krize. Če je to, da ukinemo varčevalne ukrepe, demagogija in populizem, ne vem, ampak pri več kot 3-odstotni gospodarski rasti mislim, da bi si to morali dovoliti. In samo zato in s tem, ko ukinemo varčevalne ukrepe, se preneha z upokojenci barantati, tako kot barantate ali barantamo danes. Ja, o centih se pogovarjamo, na žalost. O centih.

In 21 milijonov evrov, tako kot je povedal kolega, pomeni pri povprečni pokojnini 3 evre na mesec. Če je to preveč, okej, 10 milijonov za nabavo žice na južni meji pod mizo ni bil noben problem. Z enim zamahom. Ne bom še enkrat naštevala sto in več milijonskih zneskov, ki ste jih razdelili. Fiskalni okvir je ovira. Pri naslednji točki boste za 77 milijonov spremenili fiskalni okvir. Za 77 milijonov! Pa ne bo problem, domnevam, ker je predlagateljica Vlada, na odboru ste ga potrdili, ampak zdaj pri tej točki je pa 21 milijonov problem. Ni problem 21 milijonov. Veste, kaj je problem? Problem je to, da vi zaradi volitev želite to urediti v naslednjem letu. To je edini problem. Upokojenci bi si to zaslužili že letos, mogoče že preteklo leto. Že štiri leta zaporedoma beležimo gospodarsko rast, ampak vi čakate na volilno leto 2018. Potem pa naj meni pove nekdo, kaj je in kdo se gre demagogijo in populizem!

Kolegice in kolegi, še enkrat vas pozivam, da najdemo moč in energijo in že v letošnjem letu ukinemo varčevalne ukrepe za upokojence. Če je vse, kar ste danes govorili, res, potem verjetno ni problem stisniti tipke »za«. Ne bo ne fiskalni okvir ne fiskalno pravilo ogroženo. Verjemite, da 21 milijonov ne bo sesulo javnih financ. Tisti, ki to govori, o javnih financah nima pojma. 10 milijard približno je težak državnih proračun in 21 milijonov je treba najti zelo, zelo, zelo hitro. Sem prej spraševala Vlado, koliko denarja je v bistvu prerazporedila že v letošnjem letu, pa nismo nekako dobili odgovora. Tako bi, če imate ta podatek pri roki, res želela, da vsem poveste, koliko je Vlada s sklepi prerazporedila, da bo kolegom jasno, da

se pogovarjamo o bistveno višji številki kot o 21 milijonih.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Saša Jazbec.

MAG. SAŠA JAZBEC: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni še v mojem imenu!

Rada bi se odzvala na nekaj navedb iz vaše razprave. Torej, varčevalni ukrepi, ki so bili sprejeti v letih suhih krav, se odpravljajo postopoma. Gre za tri glavna področja javne porabe, to so stroški dela in pokojnine, ki so vsak težki približno 4 milijarde in pol na letni ravni, kot na področju transferov posameznikom in gospodinjstvom, za katere se iz državnega proračuna na letni ravni izplača približno milijarda in 200 milijonov evrov. Pri pripravi okvira 18-20, ki ste ga sprejeli prejšnji mesec, je Vlada načrtovala polno uskladitev pokojnin in letni dodatek v višini, kot je bil izplačan pred ZUJF. Se pravi, lahko rečemo, da bodo upokojenci tisti oziroma prvi, kjer bodo varčevalni ukrepi v celoti odpravljeni v 2018. Kot je bilo danes že poudarjeno, je želja in potreb več, kot je možnosti ,in zato bi na tem mestu rada poudarila, da ima tako državni proračun kot sektor država še vedno primanjkljaj. Še vedno potrošimo več, kot zberemo, in je zato ključno, kar Vlada poudarja ves čas, da je javne finance treba konsolidirati postopoma.

Druga točka, na katero bi se odzvala, je, da Vlada popušča mimo proračuna. Vlada ne more popuščati mimo proračuna, zato ker je Državni zbor tisti, ki od lani sprejema fiskalni okvir, srednjeročni fiskalni okvir, ki določa zgornjo mejo odhodkov in ciljne salde in na podlagi tega srednjeročnega okvira se potem pripravi predlogo proračunov in v predlogu proračunov, ki jih prav tako sprejmete v Državnem zboru, je določena zgornja meja odhodkov, ki jih lahko uporabijo proračunski uporabniki. Zato Vlada ne more sprejemati nobenih zavez mimo tega, ker bi bil za vsakršno spremembo potreben rebalans oziroma za vsakršno porabo, višjo od te, določene v Državnem zboru, bi bil potreben rebalans. Ima pa Vlada mehanizme prerazporejanja oziroma ima možnost prerazporejanja in ne, žal nimam podatka, koliko je bilo v letošnjem letu že prerazporejeno preko sklepov Vlade.

Tretja točka, glede povprečnine. Po obstoječi ureditvi, se pravi glede na obstoječi ZIPRS, občine prejmejo 530 evrov povprečnine. V predlogu, ki je pred vami, bodo prejele 3 evre in pol več. To je izračunano na podlagi dodatnih stroškov dela, ki jih bodo imele občine zaradi dogovora, ki je bil s socialnimi partnerji oziroma s sindikati sklenjen, potem ko je bila povprečnina že določena in državni proračun že posredovan v Državni zbor. Preračunali smo, torej kolikšen del stroškov dela odpade na občine in od 56 milijonov evrov, kolikor je bil ocenjen takrat, da bo dodaten strošek dela za cel sektor država, odpade na občine nekje od 8 do 9 odstotkov teh stroškov; se pravi v to so vključeni tako neposredni stroški občinskih uprav kot tudi stroški dela, ki jih posredno plačujejo občine preko transferov, torej preko plačil v vrtce in v javne zavode, javne agencije, v domove za starejše. Rada bi povedala, da bo Vlada občinam dala več, kot so izračunani dodatni stroški, ki jih bodo občine imele s tem v zvezi.

Rada bi povedala, da je Ustavno sodišče je novembra v svoji odločbi zapisalo, da je ključni cilj državnega proračuna kot instrumenta vlade pri izvajanju makroekonomske politike dosegati fiskalno stabilnost ter trajen in stabilen narodnogospodarski razvoj, ki je v interesu države kot celote, in tudi, da morajo biti temu cilju prilagojene tudi ekonomske in fiskalne politike občin. Iz tega lahko pač sklepamo, da je sistem financiranja občin skladen z Ustavo, da je skladen z Evropsko listino o lokalni samoupravi. Rada bi povedala, da sistem financiranja občin ureja financiranje abstraktne občine, se pravi ne konkretne občine, in da zato, kar je bilo tudi izpostavljeno, da bodo ene občine dobile premalo, manj kakor bodo imele dejanskih dodatnih stroškov dela, je to pač posledica sistema, takega kot je. Sistem zagotovljene porabe je bil, je obstajal v preteklosti, pa je bil pač spremenjen.

Potem pa samo še en komentar glede številk. Vse številke, ki so bile tukaj navedene, povsem ne držijo. Konkretno, državni proračun je imel v štirih mesecih dobrih 300 milijonov več prihodkov, kot jih je imel lani v istem času. Gospod Šircelj je povedal, ko je govoril o 400 milijonih, da je mislil s tem tudi prispevke, to so prispevki, ki grejo v zdravstveno in pokojninsko blagajno. To vse drži. V Sloveniji imamo četrto zaporedno leto gospodarske rasti, trg dela je okrepljen, več ljudi je zaposlenih, plačuje se več prispevkov, plačuje se več davkov. Ko govorite, koliko prihodkov ali pa koliko davčnih prihodkov je zdaj več, kot jih je bilo v preteklosti, naj povem: ja, zdaj je več tako davčnih prihodkov kot tudi nedavčnih, kot tudi skupnih, ampak več imamo tudi plačil obresti. V zadnjih treh letih, se pravi v 2014, 2015 in 2016 je državni proračun vsako leto plačal več kot milijardo evrov obresti, medtem ko so deset let nazaj znašali stroški obresti na letni ravni 200, 300, 400 milijonov. Konkretno, če se pogovarjamo o 2008, je bilo treba lani plačati 230 milijonov več obresti kot 2008. Hkrati bi rada povedala, da so primanjkljaji zdaj bistveno nižji. Po letu 2008, ko je državni proračun zabeležil presežek v višini 65 milijonov evrov, je v letih od 2009 do lani vsako leto primanjkljaj znašal od milijarde 100 do milijarde 700. Vsako leto. Lani se je ustavil na 684 milijonih, za letos je planiran oziroma je bil sprejet 681 milijonov, pa je mogoče, da bo prav zaradi višjih prihodkov in zaradi odhodkov, ki so navzgor omejeni, lahko nižji. Se pravi, kam grejo vsi ti dodatni prihodki? Vsi dodatni prihodki gredo za dodatne zakonske obveznosti. Kot sem povedala, glavna kategorija so obresti in drugi

namen grejo v zniževanje primanjkljaja, s čimer sledimo tako zahtevam Fiskalnega sveta kot pozivom Evropske komisije, predvsem pa temu, kar smo si sami zapisali v Ustavo, da bomo imeli prihodke in izdatke, vsaj na srednji rok, uravnotežene. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, izvolite mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Spoštovana državna sekretarka, pričakovala bi, da vsaj prave podatke tukaj navajate. Državni proračun danes plača manj obresti kot leta 2014. Leta 2014 je bila tista številka višja in to, mislim, da nekaj sto in nekaj milijonov in to je dejstvo.

Kot drugo; ja, res je, proračunski primanjkljaj je nižji v primerjavi z letom 2014 – to vzamem za referenčno leto, ker je to pač prvo leto vlade Mira Cerarja –,mislim, da za okrog 600 milijonov evrov, prihodkov pa imate več za 800 milijonov evrov. Pa ne rabite biti doktor ekonomije, da ugotovite, da so vam samo višji prihodki znižali primanjkljaj. 300 milijonov manj daste za upokojence, 200 milijonov manj za investicije, manj daste za obresti in to so številke, o katerih bi bilo treba govoriti.

Žal mi je, da ni podatka o prerazporeditvi, ampak prepričana sem, da je tega med 100 in 200 milijoni, če ne še kakšen evro več. To samo zato, spoštovane kolegice in kolegi, da veste, da 21 milijonov ni in ne sme biti noben problem.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati na to točko? Ne? Potem zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v sredo, 24. maja.

S tem prekinjam 2. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **39. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2017 DO 2019.**

Predlog odloka je v obravnavo Zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavnici Vlade mag. Saši Jazbec, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

Izvolite.

MAG. SAŠA JAZBEC: Hvala lepa za besedo. Spoštovan!

Odlok o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja države za obdobje od 2017 do 2019, ki je pred vami, je pripravljen v skladu z določbami 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu. Ta določa, da ima Vlada možnost, da okvir spremeni, če ugotovi, da so se spremenile okoliščine, na podlagi katerih je bil okvir sprejet. Sprememba okoliščin je Vlada ugotovila s sklepom dne 6. aprila in na tej podlagi sprejela že drugo spremembo odloka v delu, ki se nanaša na zdravstveno blagajno.

Vladni izhodišči za pripravo Predloga spremembe Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država 2017–2019 sta pomladanska napoved gospodarskih gibanj Umarja in prva objava podatkov o primanjkljaju in dolgu sektorja države Statističnega urada, ki je bila po uradni notifikaciji spremenjena. V pomladanski napovedi Umar ugotavlja nadaljnjo rast gospodarstva, ki se je v zadnjem letu krepila in postala širše osnovana. Pomladanska napoved rasti bruto domačega proizvoda predvideva okrepitev z jesenskih 2,9 na 3,6 odstotka. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije zaradi gibanj na trgu dela in višje gospodarske aktivnosti od predvidene tudi v letu 2017 beleži nadaljnjo rast prihodkov, z višjo zaposlenostjo pa je povezano tudi nenačrtovano naraščanje odhodkov, vezanih na nadomestila plač med začasno zadržanostjo z dela ter zdravila in medicinske pripomočke. ZZZS je v letu 2017 pričel tudi z izvajanjem posebnega vladnega projekta za skrajševanje čakalnih dob v zdravstvu ter za povečanje kakovosti zdravstvene obravnave, iz blagajne zdravstvenega zavoda pa bo ob sprejemu Zakona o zdravniški službi na državni proračun prenesen del izdatkov za financiranje pripravništev, specializacije ter terciarja I. Zaradi teh okoliščin Vlada ocenjuje, da je v tem delu potrebna sprememba okvirja za pripravo proračunov sektorja države 2017–2019 za leto 2017.

Projekcija poslovanja zdravstvenega zavoda za obdobje 2017–2020 so pripravljene tako, da so odhodki zavoda uravnoteženi z razpoložljivimi prihodki, kar pomeni, da bo ciljni saldo zdravstvene blagajne v omenjenem obdobju izravnan. Zaradi navedenega predlagamo določitev novega najvišjega obsega za zdravstveno blagajno po denarnem toku, in sicer tako da se veljavni znesek s sedanjih 2 milijardi 608 milijonov evrov zviša na 2 milijardi 685 milijonov evrov. Predlagana sprememb vpliva tudi na skupen obseg izdatkov sektorja država, ti se bodo povišali z 18 milijard 419 milijonov evrov na 18 milijard 460 milijonov evrov. Vendar se na drugi strani povišujejo tudi prihodki sektorja država, njihova rast je ocenjena na 4,8 odstotka kar je za 1,7 odstotne točke več, kot je predvidena rast odhodkov v tem času. Zato se v Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država za leto 2017 zniža ciljni saldo sektorja država z 1,6 na 0,8 odstotka bruto domačega proizvoda. Zniževanje nominalnega salda sektorja država omogoča tudi postopno doseganje srednjeročnega

javnofinančnega cilja v skladu z določbami Zakona o fiskalnem pravilu in s pravili Pakta za stabilnost in rast na ravni EU. Pri tem še naprej velja, da je rast javnofinančnih prihodkov višja od rasti javnofinančnih odhodkov, s čimer si ob javnofinančni konsolidaciji prizadevamo ohraniti stabilno gospodarsko rast. S tem sledimo določbi iz 148. člena Ustave in Zakona o fiskalnem pravilu.

Letos je prvič okvir ocenil tudi Fiskalni svet. Z vidika ocene odloka Vlada pojasnjuje, da se zaradi občutljivosti salda sektorja država na spremembo podatkov SURS dvoletno povprečje fiskalnih naporov za leti 2016 in 2017 izkaže za ustrezno, saj znaša 0,7 odstotka bruto domačega proizvoda. Do odstopanj pri oceni fiskalnega napora v primerjavi z Evropsko komisijo in ostalimi institucijami prihaja zaradi razmeroma velikih nihanj med napovedmi makroekonomskih gibanj zaradi višje dosežene gospodarske rasti od predvidene ter tudi zaradi različnih ocen pozicije ekonomije v ciklu. Naj omenim, da se je nominalni saldo sektorja država v letu 2016 znižal za 1,1 odstotno točko, strukturni saldo se je ob tem izboljšal za 0,8 odstotne točke. Za leto 2017 načrtujemo izboljšanje nominalnega salda za 1 odstotno točko in izboljšanje strukturnega salda za pol odstotke točke. Vlada vztraja na začrtani poti, da bo strukturni saldo sektorja država uravnotežen konec leta 2020.

Upoštevaje navedeno Vlada meni, da je predlog spremembe odloka skladen z Ustavo in Zakonom o fiskalnem pravilu ter predlaga Državnemu zboru, da ga sprejme v predlagani obliki. Glede na tveganja, ki obstajajo, bo Vlada tekoče spremljala gibanja v javnih financah in pravočasno predlagala ustrezne ukrepe. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog odloka je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Vojki Šergan. Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 37. seji dne 9. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije. Odboru je bilo poleg predloga odloka predloženo gradivo, in sicer mnenje Zakonodajno-pravne službe, ocena Fiskalnega sveta in pisno stališče Vlade. Amandmaji k predlogu odloka niso bili vloženi.

Na seji odbora so bile prisotne predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Ministrstva za zdravje, Fiskalnega sveta ter Zakonodajno-pravne službe.

Uvodno dopolnilno obrazložitev predlogu odloka je podala državna sekretarka Ministrstva za finance, ki je natančno predstavila vsebino predloga odloka in omenila tudi nekatere ekonomske kazalce iz spomladanske napovedi Umarja. Povedala je, da je cilj Vlade, da bo strukturni saldo izravnan do leta 2020. Uvodoma se je odzvala tudi na oceno Fiskalnega sveta ter povedala, da je predlog odloka skladen z Ustavo ter tudi z Zakonom o fiskalnem pravilu. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da služba nima pripomb. Predsednik Fiskalnega sveta je predstavil pisno oceno Fiskalnega sveta ter ob tem podal priporočilo, da Vlada opravi fiskalni napor za leti 2018 in 2019, in sicer 40 milijonov evrov letno. Menil je, da je to treba, saj bodo tako tveganja glede vzdržnosti bolj obvladljiva, ter ob tem omenil možnost napačnih podatkov, ki se spreminjajo, ter realizacijo, ki je lahko drugačna od pričakovane. Menil je, da bi bilo treba vložiti dodaten fiskalni napor že v tem letu, ker pa je za strukturne spremembe malo časa, meni, da je treba v tem letu pripraviti ustrezne strukturne ukrepe in jih izpeljati v naslednjih dveh letih.

V razpravi je bilo izpostavljeno predvsem vprašanje strukture proračuna in razhajanje glede ocene gospodarske rasti, ki jo je podal tudi Mednarodni denarni sklad, ki predvideva le 3-odstotno rast BDP v letu 2017 in ne 3,6 rasti BDP, kot je predpostavka, na kateri je narejen predlog odloka. Nadalje je bila izpostavljena vloga neodvisnega Fiskalnega sveta ter upoštevanje njihove ocene oziroma priporočil s strani Vlade. V okviru razprave je državna sekretarka ministrstva odgovorila na zastavljena vprašanja in podla dodatna pojasnila ter povedala, da Slovenija sprošča varčevalne ukrepe na eni strani in hkrati tudi istočasno skrbi za potreben fiskalni napor.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga odloka in jih sprejel. Ker k predlogu odloka na matičnem delovnem telesu niso bili vloženi amandmaji, odbor Državnemu zboru predlaga, da Predlog odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2017 do 2019 sprejme v predloženem besedilu.

Odbor je po razpravi sprejel še naslednji sklep: Odbor za finance in monetarno politiko predlaga, da se na dnevni red 30. seje Državnega zbora uvrsti Predlog odloka o spremembi odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 in 2019. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovana gospa državna sekretarka!

Zanimivo, obravnava Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019 časovno sovpada z današnjim pozivom Evropske komisije k znatnejšemu fiskalnemu naporu in zdravstveni reformi in reformi dolgotrajne oskrbe, in zanimivo je, da Ministrstvo za finance pravi, da so ta priporočila, da je ta poziv Evropske komisije pričakovan. Imamo dokaj shizofreno situacijo: Fiskalni svet govori praktično isto kot Evropska komisija – to, kar govori Evropska komisija –, Ministrstvo za finance pravi, da je to pričakovano, na nek način torej soglaša, Vlada pa pravi, da ima neke druge predpostavke in da je fiskalni napor, ki ga Vlada vlaga, zadosten. Se pravi, totalno zmedena, shizofrena situacija ob zelo različnih predpostavkah in napovedih gospodarske rasti. Eno so napovedi Evropske komisije, drugo so napovedi o gospodarski rasti Umarja in potem tudi IMF in vse te so praktično različne.

Nedavno je Republika Slovenija končno dobila Fiskalni svet, ki smo ga zelo dolgo čakali in zaradi tega, ker ga nismo imeli, konstantno dobivali opozorila s strani Evropske komisije. Končno imamo lahko pri obravnavi proračunskih dokumentov pred seboj tudi mnenje Fiskalnega sveta, tako kot določa Zakon o fiskalnem pravilu. Večkrat sem povedal, da je Zakon o fiskalnem pravilu neke vrste orodje in Fiskalni svet, ki smo ga pred kratkim dobili, so torej mojstri, ki so zdaj to orodje vzeli v roke, vendar obžalujemo, res obžalujemo in zdi se nam zelo čudno, milo rečeno, čudno, da Vlada ignorira prvo poročilo oziroma priporočilo Fiskalnega sveta.

Pri razpravi o Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država Fiskalni svet pričakuje, da Vlada v letu 2017 pripravi nabor dodatnih ukrepov v višini 0,2 odstotka BDP za leto 2017, tako da bo z nižjo ravnijo dodatkov dosežen povprečen strukturni napor v letih 2016 in 2017 v višini 0,6 odstotka BDP ali vsaj ustrezno povečan fiskalni napor za leti 2018 in 2019 za 0,2 odstotka BDP v dveh letih. Fiskalni svet ob tem ugotavlja, da bi bil takšen okvir proračunov sektorja država za obdobje 2017–2019 lahko sprejemljiv le ob pogoju, če Vlada še v tem letu, še v tem letu zagotovi pripravo in izvedbo ukrepov, ki bodo omogočili ustrezno povečanje fiskalnega napora v letih 2018 in 2019. Poleg tega je, kot že rečeno, prav danes Slovenija s strani Evropske komisije prejela priporočilo, naj izvaja fiskalno politiko v skladu z zahtevami preventivnega dela evropskih proračunskih pravil, ki od nje terjajo znaten fiskalni napor za leto 2018. Problem je, da leto 2018 bo najbrž volilno leto.

Pri Fiskalnem svetu gre za strokovni organ. Njegove člane mora Državni zbor izglasovati kar z dvotretjinsko višino. Za primerjavo, ustavni sodniki so izvoljeni z navadno, absolutno večino 46 poslancev. To kaže, da ima Fiskalni svet kot državni organ veliko težo. Žal pa je Vlada že ob sprejemanju prvih proračunskih dokumentov, pri katerih sodeluje tudi Fiskalni svet, pokazala, da na njegova strokovna mnenja in opozorila ne bo dajala veliko teže. Začudeni smo ob takšnem ravnanju Vlade. V Novi Sloveniji na nujnost povečanja strukturnega napora opozarjamo že zelo dolgo. Nismo presenečeni, da je prav neambicioznost Vlade pri prizadevanju za povečanje strukturnega napora tudi ena od glavnih opozoril Fiskalnega sveta. Ne nazadnje nas je na to opozorila že večkrat Evropska komisija. Za zmanjšanje strukturnega primanjkljaja potrebujemo resne strukturne reforme in izboljšanje poslovnega okolja.

Državni proračun je neposredno odvisen od procesov, ki se odvijajo v sferi poslovnih, industrijskih, tehnoloških in drugih področij. Tu se svet spreminja hitreje kot kdajkoli. Slovenska oblast pa je prepočasna in za temi spremembami zaostaja vsaj za tri korake. Za dolgoročno vzdržnost slovenskega proračuna je nujno zagotoviti čim boljše razmere za tiste, ki ta proračun pravzaprav polnijo. Zato krščanski demokrati pri obravnavanju proračunskih dokumentov zahtevamo reforme, ki prinašajo davčne razbremenitve, administrativne poenostavitve, olajšanje umeščanja objektov v prostor, umik države iz gospodarstva – zaključujem –, spodbujanje zaposlovanja s prožnejšo zakonodajo in tako dalje.

Ker Vlada ne upošteva opozoril o nujnosti povečanja fiskalnega in strukturnega napora, predloga odloka v Poslanski skupini Nove Slovenije ne moremo podpreti.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Alenka Bratušek bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Dober večer, kolegice in kolegi, še enkrat!

Zdaj je pred nami dokument, ki sem ga vam pri prejšnji točki večkrat omenila in zdaj bomo v 50 minutah obdelali fiskalni okvir, odlok, ki zvišuje javnofinančne odhodke za 77 milijonov. Pa tudi trenete ne. 21 – jih ni, 77 – takole. Pa veljajo isti, to je vse v Republiki Sloveniji – zdravstvena blagajna kot pokojninska blagajna –, isti makroekonomski kazalci so drugačni za zdravstveno blagajno kot za pokojninsko blagajno. Isto fiskalno pravilo za zdravstveno blagajno kot za pokojninsko blagajno: 77 milijonov ni problem, 21 milijonov za upokojence je problem. Po vaše seveda. V naši poslanski skupini temu odloku ne bomo nasprotovali, ampak dajmo, kolegice in kolegi, imeti enak meter za vse javnofinančne blagajne.

Je pa to pravi trenutek, da opozorim na priporočila, ki smo jih danes dobili iz Bruslja, to

je, da povečujete strukturni primanjkljaj, da bo, zato ker v teh treh letih niste naredili tako rekoč nič, naslednje leto in naslednja vlada morala narediti bistveno večji napor za to, da javne finance spravimo v red. To je pa dejstvo, na katerega nas je na žalost danes opozoril, ponovno, tudi Bruselj.

Kot sem že rekla, v naši poslanski skupini temu odloku za zdravstveno blagajno, ki se povečuje za 77 milijonov, ne bomo nasprotovali, še enkrat pa apeliram, da v primerjavi s tem najdemo tudi tistih skromnih 21 milijonov, o katerih smo govorili pri prejšnji točki.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Urška Ban bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

Danes obravnavamo drugo spremembo Odloka o okviru za pripravo proračuna v sektorju država za obdobje 2017–2019, ki smo ga v Državnem zboru sprejeli 19. aprila 2016.

Odlok opredeljuje dve vrsti pomembnih odločitev oziroma dva ključna javnofinančna cilja. Prvič, določa ciljni saldo in najvišji možni obseg izdatkov sektorja država ter obe kategoriji, tudi za posamezne blagajne javnega financiranja za naslednja tri leta, se pravi do leta 2019. Na podlagi pomladanske napovedi gospodarskih gibanj, ki jo je pripravil Urad za makroekonomske analize in razvoj, in tekočih trendov v javnih financah, je Vlada ugotovila, da so se spremenile okoliščine, na podlagi katerih je bil pripravljen prvotni odlok in sprejet veljaven okvir in pripravila danes obravnavano spremembo odloka, ki se nanaša na finančni načrt Zavoda za zdravstveno zavarovanje.

Glede na izboljšane makroekonomske razmere, ugotovljene v že omenjeni pomladanski napovedi gospodarskih gibanj s strani Umarja, ki med drugim navaja tudi povečanje zaposlenosti in rasti plač, se ocenjuje, da se bodo tudi v nadaljevanju leta 2017 krepili prilivi zdravstvene blagajne iz naslova prispevkov za socialno varnost. Z rastjo prihodkov pa je povezano tudi nenačrtovano naraščanje odhodkov, vezanih na predvsem na nadomestila plače med začasno zadržanostjo z dela ter zdravila in medicinske pripomočke. Poleg tega bo Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2017 pričel z izvajanjem posebnega vladnega projekta za skrajšanje čakalnih dob v zdravstvu ter za povečanje kakovosti zdravstvene obravnave, iz zdravstvene blagajne pa bo ob sprejemanju Zakona o zdravniški službi na državni proračun prenesen tudi del izdatkov za financiranje pripravnikov in specializacije.

Če se zaradi opisanih razlogov najvišji obseg izdatkov zdravstvene blagajne ne bi spremenil, bi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2017 moral načrtovati presežek prihodkov nad odhodki, hkrati pa ne bi mogel v celoti financirati vseh obveznosti. Zaradi teh okoliščin ocenjujemo, da je v tem delu potrebna sprememba okvira za pripravo proračunov sektorja država za leto 2017 v smislu določitve novega najvišjega obsega izdatkov za zdravstveno blagajno. Sredstva za zdravstveno blagajno se tako povečujejo s sedanjih 2 tisoč 608 milijonov na 2 tisoč 685 milijonov evrov. Glede na ocenjeno realizacijo za leto 2016 se ta sredstva povečujejo za 5,8 odstotka s 2 tisoč 537 milijonov evrov v letu 2016. Ta sprememba seveda vpliva tudi na skupen najvišji obseg izdatkov sektorja država, kot ga določa odlok, ki smo ga sprejeli aprila 2016, ki se bodo povečali z 18 tisoč 419 milijonov evrov na 18 tisoč 460 milijonov evrov. Glede na izboljšane makroekonomske ocene se pa na drugi strani povišujejo tudi ocenjeni prihodki sektorja država, katerih rast je ocenjena na 4,8 odstotka, kar je 1,7 odstotka več kot je predvidena rast odhodkov v tem obdobju. Zato se v veljavnem odloku za leto 2017 zniža tudi ciljni saldo sektorja država, in sicer z minus 1,6 odstotka BDP na minus 0,8 odstotka BDP. To pa omogoča tudi postopno doseganje srednjeročnega javnofinančnega cilja, kot ga določajo Zakon o fiskalnem in pravila Pakta za stabilnost in rast na ravni EU.

To so razlogi, da bomo v Poslanski skupini stranke Modernega centra podprli spremembo Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2109. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovana predstavnica Vlade, kolegi in kolegice!

Sprememba odloka dejansko pomeni, seveda, tudi spremembo okoliščin, ki jih določa zakon in zaradi tega se fiskalni okvir dejansko spremeni. Ob tem je pa treba povedati po mojem mnenju predvsem to, da je v te spremembe in sploh v odlok vključen tudi Fiskalni svet. In ni nepomembno mnenje Fiskalnega sveta, ki je bil ustanovljen pred nekaj tedni. Mislim, da bi se ob tem, kako Fiskalni svet ocenjuje fiskalni okvir, verjetno Vlada in tudi ta koalicija morala nekoliko zamisliti.

Namreč, Fiskalni svet je seveda ta fiskalni napor, ki je bil narejen in ki ga tudi Vlada predstavljala, poimenoval, da gre tu bolj ali manj za računsko prilagoditev in da ostajajo še vedno določena tveganja; tveganja predvsem v smislu doseganja rezultatov strukturnega primanjkljaja. Strukturni primanjkljaj je seveda mogoče znižati

s strukturnimi reformami in teh strukturnih reform tukaj ni, zaradi tega Fiskalni svet ocenjuje znatno tveganje javnih financ. Z drugimi besedami, tudi če smo v prejšnji točki govorili o tem, da je mogoče nominalno zagotoviti dodatnih 20 milijonov, pa zaradi tega strukturni primanjkljaj ne bo ne večji ne manjši, vendar je treba povedati, da tistega, kar bi zmanjševalo strukturni primanjkljaj, tega dejansko ta vlada ni storila. Ni dejansko nobene reforme, niti tiste, ki jo je obljubljala, ne, in tudi verjetno nobene reforme ne bo, zato bo prenesla vse to delo na naslednje vlade. To, bom rekel, na nek način tudi pomeni, da ta vlada pri vsem tem, kar je dejansko imela v programu in kar je obljubljala, dejansko ni uspešna. Na to nas opozarjajo ne samo Fiskalni svet, podobno opozarja tudi Evropska komisija, podobno opozarja tudi Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj. Skratka, strukturnega napredka ni, zato je tveganje na področju javnih financ znatno predvsem v naslednjem srednjeročnem obdobju.

V Slovenski demokratski stranki smo vedno za to, da vsebinskim ukrepom sledijo tudi finance, in samo z reformami ali pa s spremembami na posameznih področjih je mogoče zagotoviti dejansko tudi kvalitetne finance ali kvaliteto financ dolgoročno, srednjeročno, predvsem pa zmanjševati tveganja, zato da bo makroekonomska situacija stabilna. V Slovenski demokratski stranki temu odloku ne bomo nasprotovali. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Na kratko o Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država 2017–2019 s strani naše poslanske skupine. Razprava o odloku za pripravo proračuna sektorja država poteka letos v Državnem zboru že drugič. Na prejšnji redni seji smo sprejeli odlok, s katerim smo določili izdatke za vse štiri javnofinančne blagajne za obdobje naslednjih treh let. Dokument je bil posredovan Evropski komisiji, ki verjamemo, da bo v končni fazi akceptirala omenjeni dokument in seveda s tem potrdila našo usmeritev, našo politiko, da gremo v fiskalnem smislu v pravo smer, dasiravno bi si kdaj zaželeli tudi kakšen dodaten odpustek na področju sociale in zdravstva in še česa.

Tokrat je pred nami novelacija odloka, s katero se spreminja zgolj zdravstvena blagajna in sektor države. Nazadnje smo taisti odlok spreminjali prav tako na račun izdatkov v zdravstveni blagajni. Spomnimo, šlo je za povečanje odhodkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zaradi zdravil ter nadomestil plač med časovno zadržanostjo od dela v skupni višini 35 milijonov evrov. Od novembra lanskega leta so se izdatki zdravstvene blagajne več kot podvojili. Tako bomo s sprejemom predloga omogočili dodatnih 77 milijonov evrov za leto 2017, ki bodo namenjeni pereči problematiki, sami veste, zmanjševanje čakalnih dob ter izdatkom za pripravništva in specializacije.

V Poslanski skupini Desusa smo že takrat opozarjali, da je nedopustno, da bi bile socialne pravice državljanov na kakršenkoli način okrnjene. To smo govorili takrat, to govorimo danes in to bomo govorili tudi v prihodnje. Ne moremo mimo dejstva, da totalni potencialni ali pa brezpotencialni kaos zdravstvene reforme lahko v končni fazi plačajo tisti, ki za to sploh niso odgovorni in krivi. Ključna je kakovost in dostopnost javnega zdravstva. Bolnemu človeku, kolegice in kolege, ki v tem trenutku trpi ne samo fizične bolečine, temveč tudi čustveno stisko, pa je pravzaprav malo mar, kako se bo zdravstvena ministrica izpogajala s sindikati, kakšne plače bodo imeli doktorji in katere vse zakone in akte je treba sprejeti, da bi se čakalne vrste zmanjšale na človeško razumni roki. Pregovor, da zdrav človek ima tisoč želja, bolan pa samo eno, v tem primeru zagotovo drži.

V Poslanski skupini Desusa nimamo samo želje, ampak tudi upamo, da so težave na področju zdravstva dosegle tisto dno, točko, s katere se lahko izvlečemo le na način, da s skupnimi močmi, s skupnimi napori in z dialogom stvari premaknemo v drugo, v pravo smer. Čaka nas prav gotovo še veliko dela. Zato v naši poslanski skupini verjamemo, da smo sposobni najti skupen jezik in naše zdravstvo končno postavimo v normalno oziroma v optimalno.

O pereči problematiki čakalnih dob je bilo izrečeno veliko besed, zagotovo pa v kratkem ni pričakovati konca burnih razprav in usklajevanj, saj gre vendar za širšo temo, ki je strateškega pomena. V tej luči je bil aprila letos sprejet tudi pasiven vladni projekt skrajševanja čakalnih dob, vreden cirka 36 milijonov evrov in bo financiran iz proračunske rezerve. Ker je intenca ministrstva skrajšati čakalne dobe, bodo letos namenili še 25 dodatnih milijonov evrov za te storitve. Dodatno je treba pod streho spraviti kar nekaj zakonskih predlogov, ki rešujejo nekatere ključne zadeve, kot so opredelitev nove stopnje nujnosti pri postopkih naročanja pacientov ter postopen prenos sredstev za izvajanje pripravništva in specializacij v zdravstvu iz zdravstvene blagajne v proračun Republike Slovenije. Že letos bo državni proračun obremenjen z 20 milijoni evrov, skupna ocena pa zaenkrat znaša, kot sem že povedal, približno 77 milijonov evrov.

Predlog spremembe odloka je torej rezultat določenih ukrepov in ne celotne zdravstvene reforme. Je pa korak v smer, ki bo prinesel po našem mnenju pozitivne učinke za

ljudi, zato ga bomo tudi poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav tudi pri tej točki s strani Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Predlog odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019 je posledica pravzaprav znanega dejstva, da je vpisano fiskalno pravilo celo v Ustavo v Sloveniji, in obveznosti, ki jih je Slovenija prevzela s sprejemom fiskalnega pravila, vključujejo tudi stroga pravila o proračunskem načrtovanju, ki mora potekati za več let naprej in z uravnoteženim proračunom. Vsi ti postopki so namenjeni temu, da so proračunski izdatki in prihodki uravnoteženi, vsi morebitni presežki pa se primerno namenjajo zmanjševanju vsakoletnega proračunskega primanjkljaja in državnega dolga. No, in tu je tista ključna, lahko rečemo tudi ovira, kajti s tem smo si seveda umetno podaljšali predvsem finančno krizo in stiskanje ljudi, gospodarske krize pa seveda, kot bomo videli v nadaljevanju, že dolgo ni več, kajti Odlok o okviru za pripravo proračuna je tako v postopkih proračunskega načrtovanja eden od temeljnih dokumentov, saj določa maksimalno porabo in prihodke širšega sektorja države tako državnega proračuna kot tudi zavodov za zdravstveno oziroma pokojninsko zavarovanje.

Zaradi izboljšane gospodarske situacije in povečanega zaposlovanja se povečujejo tudi prilivi obeh blagajn in državnega proračuna. V primeru zdravstvene blagajne pa je treba vendarle izpostaviti tudi naslednje dejstvo, kajti zaradi gibanj na trgu dela in višje gospodarske aktivnosti od predvidene tudi v letu 2017 se beleži nadaljnja rast prihodkov, z njimi pa je povezano tudi nenačrtovano naraščanje odhodkov, vezanih na nadomestila plač med začasno zadržanostjo z dela ter zdravila in medicinske pripomočke.

Tukaj bi želeli izpostaviti še posebej dejstvo, da se bo v letu 2017 v okviru Zavoda za zdravstveno zavarovanje pričelo z izvajanjem posebnega vladnega projekta za skrajšanje čakalnih dob v zdravstvu ter za povečanje kakovosti zdravstvene obravnave. S tem se seveda vsi še kako močno strinjamo, upamo pa, da bo resnično ta cilj v čim večji meri realiziran in da se ne bomo srečevali zgolj s povečevanjem stroškov znotraj obravnave pacientov.

Tokratna sprememba odloka pa je bila obravnavana tudi v novoimenovanem Fiskalnem svetu. Ta razprava je pokazala, da kljub strogim pravilom, katerih cilj naj bi bil prisiliti države v bolj strogo proračunsko politiko, omejevalna pravila ne delujejo vedno le v pozitivnih smereh. Tu velja opozoriti, kljub skladnosti predloga z ustavnimi omejitvami, da se proračunske uravnoteženosti ne da ne na srednji ne na dolgi rok graditi le na zmanjšanju črpanja evropskih sredstev in klestenju investicij v naše ljudi, infrastrukturo in okolje. To je tisti problem, ki se kaže v tem, da smo si po nepotrebnem podaljšali zaradi fiskalnega pravila finančno krizo.

Vendar, sam predlog je usklajen s fiskalnim pravilom, ustavno normo, zato je treba tudi sprejeti temu primeren odlok in ga bomo tudi podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni mogoče vlagati. Glasovanje o predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili v sredo.

S tem prekinjam 39. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Alešu Cantaruttiju, državnemu sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Izvolite.

MAG. ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa, podpredsednik.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, dovolite mi torej, da vam na kratko predstavim vsebino Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo.

S predmetnim zakonom vzpostavljamo po našem mnenju tri bistvene izboljšave obstoječega podpornega okolja. Zagotavljamo večjo stalnost in kvaliteto celovitih podpornih storitev z ureditvijo pravne podlaga za izbor projektov s področja podpornih storitev za podjetniško in inovativno okolje. S tem določamo okvir za vzpostavitev svetovalnih točk za podporo poslovnim subjektom, ki bodo regionalno razdeljene. Povedano drugače, s tem zakonom bo omogočena prenova koncepta t. i. točk VEM, ki pravkar poteka v okviru vladnega strateškega projekta. To bo, po našem mnenju, pomemben premik pri nudenju storitev, torej podjetnikom in podjetjem v Sloveniji.

Pod dve zagotavljamo učinkovitejše delovanje finančnega okolja z možnostjo povečevanja skupnega obsega izdanih poroštev Javnega

sklada za podjetništvo in ureditev pravne podlage za naložbe v enote ali deleže kolektivnih naložbenih podjemov, s čimer se Javnemu skladu za podjetništvo omogoči sodelovanje v čezmejnih oziroma vseevropskih skladih tveganega kapitala.

Naj ob tem omenim, da je Vlada pred kratkim potrdila namero Slovenskega podjetniškega sklada, da se priključi centralnoevropskemu skladu skladov, t. i. CEFO, to smatramo za pomemben korak, saj bo na ta način za slovenska podjetja, predvsem za t. i. start-upe pa scale-upe, in seveda mala, srednje velika podjetja na razpolago še več investicijskega kapitala. Mislimo, da je to izjemno pomembno in tudi to omogoča zakon, ki ga danes predstavljamo.

Ne nazadnje z zakonom urejamo tudi javni poziv kot poenostavljen postopek dodeljevanja sredstev, ki omogoča lažji, hitrejši in bolj ekonomičen dostop do finančnih virov oziroma drugih oblik spodbud za podjetja. Postopek bo primeren za dodeljevanje sredstev manjših vrednosti, z njegovo uporabo pa se bo izboljšala dostopnost sredstev manjšim subjektom, za katere je postopek javnega razpisa prezahteven, tudi stroškovno nesorazmeren in neracionalen glede na višino dodeljene spodbude. V zakonu, menimo, da je dovolj varovalk, da do zlorab ne bo prišlo.

Ob koncu naj se odzovem in naj omenim še amandmaje oziroma amandma, ki sta ga predlagali Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. Zbornici sta namreč predlagali umestitev novega člena v zakon, ki bi določal, da se med subjekte podjetniškega okolja šteje tudi zbornice oziroma reprezentativne zbornice v Sloveniji. Že na seji Odbora za gospodarstvo Državnega zbora smo obljubili, da bomo ta predlog seveda detajlno pregledali in seveda tudi tako, da bo v skladu z Zakonodajno-pravno službo, uredili, in smo to tudi storili. Tako da po uskladitvi se z zakonom, ki je pred vami, reprezentativnim zbornicam – mimogrede, to so tri, obrtna zbornica, gospodarska zbornica in trgovinska zbornica – podeli javno pooblastilo za izvajanje določenih nalog, predvsem evidentiranje administrativnih ovir ter preverjanje tako imenovanih MSP testov, kar bo po našem mnenju tudi še dodatno olajšalo vse te aktivnosti in razbremenilo gospodarstvo. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem članu gospodu Danilu Antonu Rancu.

Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar mag. Aleš Cantarutti z ekipo in seveda poslanke in poslanci v Državnem zboru!

Odbor za gospodarstvo je na 26. seji 11. 5. obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo po skrajšanem postopku, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 91. seji sklenil, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

Odboru je bilo poleg predloga zakona posredovano naslednje gradivo: mnenje Zakonodajno-pravne službe, predlog amandmaja Obrtno-podjetniške zbornice in Gospodarske zbornice Slovenije, odgovor ministrstva in mnenje Zakonodajno-pravne službe, pripombe ministrstva k predlogu amandmaja in mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance.

V skladu s 119. členom Poslovnika Državnega zbora so amandmaje k predlogu zakona vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD, in sicer k 2., 6., 14. členu, in sicer dne 5. 5. 2017.

Na seji odbora so sodelovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Zakonodajno-pravna služba, Gospodarska zbornica Slovenija ter Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je mag. Aleš Cantarutti v funkciji državnega sekretarja na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo podal predvsem pojasnila glede mnenja Vlade o predlogu za amandma odbora za novi 7.a člen Gospodarske zbornice Slovenije ter Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, s katerim bi se reprezentativne gospodarske in obrtne zbornice vključile med subjekte podjetniškega okolja. Menil je, da je vloga vseh reprezentativnih zbornic izjemnega pomena, vendar predlog za amandma odbora ni ustrezno pripravljen in ga je za vključitev v predlog zakona treba dodelati.

Na seji je sodeloval tudi predstavnik Gospodarske zbornice, ki je pojasnil razloge za predlagani amandma odbora za novi 7.a člen, in sicer je izrazil bojazen, da bodo sredstva še naprej razdrobljena in da mreža za podjetništvo ne bo učinkovita. V nadaljevanju je predstavnik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije izrazil mnenje, da je podporno okolje za podjetništvo neurejeno, in izrazil potrebo po sistemski vključitvi zbornic v obravnavani zakon ter podporno okolje za podjetništvo. Menil je, da ni potrebe po ustanavljanju novih mrež.

V razpravi so se članice in člani odbora osredotočili na razpravo o predlogu za amandma odbora 7.a člena ter se strinjali, da je treba predlog za amandma odbora preoblikovati ter ga v ustrezni obliki vključiti v predlog zakona, da se zagotovi sistemska vključitev zbornic v podporno okolje za podjetništvo. S strani odbora iz vrst koalicijskih poslanskih skupin je bilo pojasnjeno, da bo glede preoblikovanja amandmaja treba preveriti še ustavno skladnost zapisa predlaganega amandmaja. V razpravi je bila izražena tudi potreba po iskanju rešitev, s

katerimi ne bo prišlo do izključitve nikogar z ustreznimi referencami. S strani članice ene od opozicijskih poslanskih skupin pa je bilo pojasnjeno, da je sprejetje omenjenega amandmaja pogoj za podporo predlogu zakona na plenarnem zasedanju.

Odbor je v skladu z odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD, in sicer k 2., 6., 14. členu, in jih tudi sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih tudi sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega sporočila.

Mislim, da bomo s tem zakonom dobili ponovno zakon, ki bo ustvarjal boljše okolje za gospodarske družbe, za kar se Ministrstvo za gospodarstvo venomer prizadeva, in mislim, da je to prava pot za ustvarjanje okolja, bolj prijaznega do gospodarskih družb. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar s sodelavci, drage kolegice in kolegi!

Predlog novele Zakona o podpornem okolju za podjetništvo prinaša več sprememb. Številne od njih so usmerjene v povečanje manevrskega prostora za aktivnosti Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo. Predlog zakona določa okvir za ureditev tretje ravni svetovalnih točk za podporo poslovnim subjektom, ki bodo razporejene regionalno. Skladen regionalni razvoj je neposredno odvisen od razvoja gospodarstva po posameznih regijah. Vsekakor je razširitev delovanja svetovalnih točk na regionalni nivo poteza, ki jo mi v Novi Sloveniji pozdravljamo. Krščanski demokrati opozarjamo na preveliko raven centralizacije naše države. Slovenija nujno potrebuje razvoj podeželja. Skupen obseg izdanih nezapadlih poroštev javnega sklada po obstoječi ureditvi ne sme preseči trikratnika vrednosti kapitala sklada. S predlogom zakona, ki ga obravnavamo, se najvišjo mejo obsega izdanih garancij poveča na petkratnik vrednosti kapitala sklada, ob tem pa ta predlog novele nabor instrumentov javnega sklada razširja z možnostjo vlaganja v sklade oziroma v kolektivne naložbene podjeme. S tem se javnemu skladu omogoči sodelovanje v čezmejnih skladih.

Predlog zakona z namenom pospešitve in poenostavitve postopkov za spodbude, ki so manjše od 10 tisoč evrov, uvaja možnosti izvedbe enostavnejšega javnega poziva za dodelitev sredstev. Poenostavitev administrativnih zahtev, ki jih to prinaša, krščanski demokrati pozdravljamo. Pričakujemo, da bodo te spremembe predvsem manjšim podjetjem tudi v praksi olajšale dostop do sredstev sklada. Vse te spremembe bodo razširile manevrski prostor za delovanje sklada in poenostavlja nekatere postopke, kar ocenjujemo kot dobrodošlo, vendar pa opozarjamo, da je Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo zgolj pomožno orodje za spodbudo podjetništva v Sloveniji. Podjetniki si s svojo iznajdljivostjo in marljivostjo najlažje pomagajo kar sami. Država bi v prvi vrsti morala razmišljati o tem, kako se čim manj vpletati v delo podjetnikov in posledično omejiti regulacijo njihovih poklicev.

Bolj kot finančna sredstva iz raznih skladov slovenski podjetniki potrebujejo davčne razbremenitve. Slabega konkurenčnega položaja poslovnega okolja v Republiki Sloveniji ne moremo reševati s skladi, ampak potrebujemo resne reforme davčnega sistema – kjer seveda mislimo na Ministrstvo za finance –, javne uprave – tukaj mislimo na gospoda Koprivnikarja –, gradbene zakonodaje –, tukaj mislimo na Ministrstvo za okolje in prostor –, pokojninskega sistema in delovnopravne zakonodaje –, tukaj pa seveda zelo intenzivno mislimo na ministrico dr. Anjo Kopač Mrak. V Novi Sloveniji smo zadovoljni, da je v tej fazi obravnave zakona vložen amandma, ki repezentativne gospodarske zbornice in Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije ter njihovo mrežo regionalnih oziroma območnih zbornic umešča v podjetniško podporno okolje. Gospodarska in obrtna zbornica sta organizaciji, ki po naravi svojega dela absolutno spadata v sistem podjetniškega podpornega okolja, njihovo delo za podporo v podjetništvu Republike Slovenije je gotovo neprecenljivo. V Novi Sloveniji bomo predlog novele Zakona o podpornem okolju za podjetništvo podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, državni sekretar, drage kolegice in kolegi!

Izboljšanje in krepitev podpornega okolja, ki ga ta zakon prinaša, je izrednega pomena za krepitev konkurenčnosti celotnega gospodarstva. Še najpomembnejši učinek vidimo za mala in srednja podjetja, saj z izboljšanjem sistema in koncepta točk VEM bodo oni dobili praktično rečeno največjo podporo, saj se bodo administrativno in birokratsko tudi na ta način razbremenili in bodo lažje prihajali do kompleksnih, koristnih

informacij in tudi lažje dostopali do različnih finančnih spodbud.

Še posebej bi želel izpostaviti to, da je izrednega pomena za učinkovitost podpornega okolja njegova institucionalna struktura. Tu predvsem mislim na to, da je pomembno, da se reprezentativne gospodarske zbornice in obrtna zbornica sistemsko vključijo v ta sistem in na ta način dobijo stalno rešitev, da namesto da iščejo vedno finančne vire za preživetje, se lahko posvetijo svoji osnovni nalogi.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo vsekakor enotno podprli predlog zakona, ker smatramo, da je koristen in da pripomore h krepitvi moči nacionalnega gospodarstva.

Najlepša hvala za vašo pozornost.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegi in kolegice!

Vsekakor so dobrodošli ukrepi, ki izboljšujejo okolje za podjetništvo. Kakršnikoli ukrepi. Še bolj pomembno pa je, da se v državi, v Sloveniji, dejansko ustvarijo širši pogoji za ustvarjalnost, za podjetništvo, za invencije, za inovacije, za to da ljudje lahko pridejo do svojih idej in da seveda te svoje ideje tudi materializirajo. Žal je širše okolje za podjetništvo in za podjetnike po naši oceni, milo rečeno, neprijazno. Neprijazno v tem, da podjetnik, tisti, ki pridobiva ideje, jih ustvarja in potem tudi materializira ter s tem ustvarja nova delovna mesta, ni v družbi zadosti spoštovan, zadosti čislan. Po drugi strani enostavno nima tudi zadosti, bom rekel, prijaznih ljudi v državni upravi, ki bi mu dejansko pomagali. Prepogosto je deležen neupravičenih kritik, včasih tudi šikaniranj, tudi tega, da so ljudje neprijazni in da mu enostavno mečejo polena pod noge. Takšno podjetniško okolje vsekakor ni stimulativno in zaradi tega mnogi odidejo tudi v tujino in ustvarjajo podjetja in podjetništvo v tujini. Tam najdejo, žal, pač boljše poslovno okolje.

V Sloveniji moramo tudi spremeniti osnovno miselnost glede podjetništva, in sicer v smeri, da je podjetnik tisti, ki ustvarja, ustvarja nova delovna mesta. Ta delovna mesta dejansko omogočajo zaposlitev ljudi in omogočajo, da zaposleni pridobivajo dohodek, pridobivajo enostavno možnosti, da povečujejo svojo blaginjo. To kažejo tudi nekatere mednarodne raziskave. Tako mednarodne raziskave kažejo, da podjetniške namere v prihodnosti izkazujejo le še 14 odstotkov ljudi. Med ustaljenimi podjetniki, to so tisti, ki imajo podjetje več kot tri in pol let, pa je zgolj 7 odstotkov posameznikov. To kažejo tudi številni primeri, ko so se podjetniki odselili v sosednje države; v sosednje države predvsem zaradi tega, ker so našli tam prijaznejše poslovno okolje, podjetniško okolje. Dokler ne bodo birokratski predpisi – tisti, ki so dejansko nepotrebni – odpravljeni, dokler ne bodo administrativne prepreke odpravljene, toliko časa tudi v Sloveniji ne bo prišlo do tega, da bi se ljudje pogosteje odločali za samo podjetništvo. Tu ne govorim o tistih podjetnikih, ki ustanovijo na primer espe predvsem zaradi tega, ker ga morajo, ker jim to prinaša ugodnejšo davčno pozicijo. Govorim o tistih, ki dejansko ustvarjajo novosti, nove izdelke, nove storitve in tudi delovna mesta.

Kot pa sem dejal na začetku, vsaka sprememba, ki gre v pozitivno smer, je dobrodošla in v Slovenski demokratski stranki jo bomo podprli. Tudi to, čeprav menimo, da je to premalo za to, da bi se podjetništvo v Sloveniji razvilo v smeri, ki bi imelo tudi večji učinek na gospodarsko rast, zaposlenost in ne nazadnje tudi na blaginjo ljudi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Vojka Šergan bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Spoštovani državni sekretar s sodelavkami, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Vlada je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo ter ga poslala Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku. Tekom postopka smo za sejo matičnega delovnega telesa pripravili in sprejeli amandmaje, s katerimi smo naredili manjše popravke predloga zakona. Tekom 26. redne seje Odbora za gospodarstvo smo se dogovorili, da bo pripravljen kompromisni predlog, ki bo obe zbornici, tako Gospodarsko zbornico kot Obrtno-podjetniško zbornico, uvrstil med subjekte podpornega okolja za podjetništvo za določene naloge, kot so evidentiranje administrativnih ovir pri nastajanju in delovanju podjetij ter priprava predlogov za njihovo odpravo ter preverjanje ustreznosti pripravljenih presoj učinkov predpisov na gospodarstvo. Gre za amandmaje k 2. in 6. členu, ki smo ga za sejo Državnega zbora vložile poslanske skupine koalicije.

Z novelo zakona se predstavljajo tri bistvene izboljšave obstoječega podpornega okolja; večje stalnosti in kvaliteta celovitih podpornih storitev z ureditvijo pravne podlage za izbor projektov s področja podpornih storitev za podjetniško in inovativno okolje, s predlogoma zakona je določen okvir za ureditev tretje ravni svetovalnih točk za podporo poslovnim

subjektom, ki bodo regionalno razporejene, predlagane rešitve omogočajo, da se poveča obseg izdanih garancij na petkratnik vrednosti namenskega premoženja sklada in drugih dolgoročnih virov. Kot možnost poenostavljenega postopka dodeljevanja sredstev za mala in mikro podjetja do višine 10 tisoč evrov se z novelo ureja javni poziv, s čimer bodo poenostavljeni postopki tako za prijavitelje kot tudi izvajalce postopkov dodelovanja sredstev. S tem bodo tudi manjša podjetja lažje pridobila potrebna sredstva.

Vlada Republike Slovenije izvaja vrsto ukrepov, namenjenih izboljšanju poslovnega okolja in ta predlog zakona je eden izmed pričakovanih ukrepov. Predlog zakona je del uresničevanja vladnega strateškega projekta VEM za poslovne subjekte, ki vzpostavlja celovito, prijazno, stabilno in povezano podjetniško podporno okolje za potencialne podjetnike in podjetja v vseh fazah s ciljem poenostavitve postopkov in zagotavljanja osnovnih podpornih storitev, informiranja in svetovanja na enem mestu – to so točke VEM. Za moderno poslovno okolje potrebujemo stabilno zakonodajo in spodbudno poslovno okolje. Ob tem je brez dvoma treba poudariti, da je zelo pomembna kontinuiteta poslovnega okolja, tako da lahko vsakdo računa na določena pravila, ne da se ta spreminjajo z danes na jutri. Prav tako je treba doseči, da se bo podjetnik prvenstveno ukvarjal s svojim poslom in ne s pisanjem raznih papirjev in razvozlavanjem pravnih pravil.

Iskreno menimo, da bo obravnavam predlog zakona prinesel dodatni zagon v dejavnostih podpornega okolja za podjetništvo. Ker smo Obrtno-podjetniški zbornici in Gospodarski zbornici pri tem priznali poseben položaj, pričakujemo tudi rezultate, ki jih bodo zaznali vsi podjetniki, tudi tisti najmanjši. Mislim, da zakon sledi najprej pomisli na malo mikro podjetja. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Spoštovani!

Predlagana novela prinaša kar nekaj izboljšav na področju podpornega okolja za podjetništvo. Tako bodo po novem podjetja veliko lažje in veliko hitreje prišla do denarja, saj se uvaja poenostavljen postopek v obliki javnih razpisov. V prvi vrsti gre za mala in srednja podjetja. Finančno okolje bo dodatno okrepljeno tudi z možnostjo povečanega skupnega obsega izdanih poroštev. Med drugim so v noveli opredeljeni nosilci finančnega in inovativnega okolja. Najprej je bilo mišljeno, da ti vlogi izvajata samo instituciji v okviru gospodarskega resorja, to sta Javna agencija in Sklad. Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica sta podali predlog za poimensko opredelitev nosilcev podpornega okolja za podjetništvo. Priznati moramo, da smo v Poslanski skupini Desusa vedno pripravljeni prisluhniti težavam, pa tudi seveda predlogom in rešitvam deležnikov, na katere se neposredno nanaša vsebina predlogov zakonov. Le na ta način si lahko ustvarimo nekoliko širšo, jasnejšo sliko aktualne problematike, predvsem pa se seznanimo z informacijami s terena. Tudi tokrat ni bilo nič drugače in so nas argumenti obeh zbornic prepričali. Dokaz za to je tudi amandma, ki smo ga vložile poslanske skupine koalicije. Predlagani amandma bo omogočil vključitev gospodarstva in obrti med nosilce tega zakona. Končno ne gre za čisto nič drugega, nič novega, zbornici se z opravljanjem svojih del in nalog že v tem trenutku uvrščata med izvajalce, zdaj pa bosta le še sistemsko vključeni v sam predlog in sprejem zakona.

Sodeč po razpravi in sami napovedi na seji matičnega delovnega telesa je pričakovati, da bo k podpori odločila tudi opozicija. Obe zbornici sta s svojim dosedanjim načinom dela dokazali, da sta enakopravni, kompetentni, seveda več kot pomembni deležnici pri ustvarjanju kakovostnega podjetniškega okolja. Predlagane rešitve ocenjujemo, prepričani smo, gredo v pravo smer, v smer celovite podpore na področju podjetništva, zato bomo seveda v Poslanski skupini Desus predlog zakona seveda podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik. Ministrstvo, kolegice in kolegi, dober večer!

Ja, naslov je lep; zakon je super, kot slišim, in upam, da ga bojo uradniki tudi znali dobro implementirati in da bo ta naslov tudi sledil tistemu, česar si vsi skupaj želimo, da bomo dali spodbudo podjetništvu.

Namen predloga zakona, ki je relativno nezahteven, obravnavamo po skrajšanem postopku, prinaša pa predvsem zakonske podlage za bolj učinkovito organizirano podporno okolje za podjetništvo. Gre za sistem točk VEM, ki podjetnikom omogoča poslovanje z državo na enem mestu, sistem spodbud podjetij in pa garancij, ki jih podjetju lahko odobri podjetniški sklad. Gre predvsem za krepitev garancij Slovenskega podjetniškega sklada in predvsem za pomoč tistim majhnim podjetjem, ki na nek način začenjajo svojo pot in jih je v našem sistemu ali pa v naši družbi veliko in imajo nek potencial. Moramo pa vendarle vedeti, da tem malim podjetjem, ko začnejo svojo pot, nekateri predpisi predstavljajo nek

administrativni zalogaj, bomo pa verjetno s tem zakonom omogočili, da se ne bojo mučili s temi papirji in tako naprej.

Druga zadeva pa, kar že vsi ponavljamo, da ne bom še jaz ponavljal, je pa to, da smo uvrstili še dva amandmaja v ta zakon, kjer v bistvu tako obrtno kot gospodarsko zbornico zapišemo kot dva izmed subjektov podpornega okolja, za katera mislim, da imata skozi svoje delovanje največ izkušenj na tem delu.

Kot sem dejal že na začetku, zakon je okej, napisan je dobro, upam, da ga bojo uradniki implementirani, tako da bodo od tega predvsem mali podjetniki nekaj imeli. To je ena stvar. Na tisti finančni strani bo treba dati kaj denarja, da se bodo lahko prijavljali na te razpise. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite**.**

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Zakon o podpornem okolju za podjetništvo obravnavamo. V Združeni levici smo zadnji v vrsti za predstavitev našega stališča. Torej, pred nami so bile na vrsti vse poslanske skupine in praktično vse so tulile v isti rog. Zadnjih nekaj minut smo spremljali veliko manifestacijo enotnosti slovenskega političnega razreda v ključnih ideoloških točkah, ki jih vežejo skupaj. Vežejo pa jih skupaj predvsem na ekonomskem področju, kjer so od ene politične opcije do druge prav vsi neoliberalci. Zaklinjajo se na logiko malega podjetništva, v resnici pa se v praksi tukaj zadaj skriva vedno bolj zaostren položaj delavk in delavcev, zmanjševanje okoljskih standardov in zagotavljanje konkurenčnosti za vsako ceno, ne glede na to, kakšne posledice to prinese za seboj. Najsi gre za zniževaje davkov, zniževanje socialnih standardov, to vse gre, da bodo le mala podjetja živela. Da je ravno drobni gospodarski sektor tisti najbolj nerazvojni del gospodarstva, tukaj nikogar ne zanima, vsi bi samo z lopato metali javne finance v razvoj drobnega sektorja.

Če natančno pogledamo proračunske postavke, je jasno, da država kljub vsej retoriki o prostem trgu in umiku države še vedno igra zelo veliko vlogo, ampak ta vloga je samo v tem, da z javnimi sredstvi subvencionira kapital in njegove dobičke, namesto da bi država izvajala dejansko razvojno politiko v kakovostna delovna mesta, v vertikalno povezanost gospodarstva in v infrastrukturo. V tem smislu je ključno opozorilo, ki ga kaže ob tem zakonu nameniti 7. členu novele, ki opredeljuje nosilce nalog podjetniškega okolja. V koalicijskem amandmaju se med nosilce nalog poleg državno ustanovljene agencije, delovanja katere je sicer problematično samo po sebi, dodatno uvrščajo še reprezentativne gospodarske zbornice, se pravi GZS in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, vsa mreža regionalnih zbornic. Se sprašujem, če kje izza kakšnega vogala kuka po možnosti še Ameriška gospodarska zbornica AmCham.

Skratka, naloga teh organizacij bo, »evidentiranje administrativnih ovir pri nastajanju in delovanju podjetij ter priprava predlogov za njihovo odpravo …« in naprej, »preverjanje ustreznosti pripravljenih presoj učinkov in predpisov na gospodarstvo.« Oprostite, popolnoma nerazumljivo in nesprejemljivo je, da zasebne organizacije kapitala dobijo takšne pristojnosti in da sploh dobijo vlogo, ki bi jo seveda morala opravljati država. Navsezadnje je država instanca zagotavljanja javnega interesa, v tem primeru pa sama daje pooblastila zasebnim organizacijam kapitala. A te pristojnosti pomenijo, da bosta od sedaj gospodarska in obrtna zbornica pisali zakone? Bomo dobili novi del izvršne veje oblasti? Že zdaj obe zbornici sodelujeta aktivno pri pripravi zakonodaje tako s pripombami na zakonodajo kot s svojimi predlogi, pa tudi na druge načine – lobiranje je tu v igri. No, zdaj se to stanje legalizira oziroma se celo podeljuje, kot piše v zakonu, javno pooblastilo zasebnim združenjem malega in velikega kapitala. V čigavem interesu bo sedaj delala država? V javnem interesu, interesu vseh državljank, državljanov, delavcev, delavk, okolja ali bo delala v privatnem interesu Gospodarske in Obrtno-podjetniške zbornice? Ali bo regulirala delovanje poslovnih subjektov ali bodo ti sami sebi postavljali pravila? In nikar se ne sprašujemo, zakaj večina državljanov o zakonih, ki jih sprejemamo v Državnem zboru, misli, da so pisani namerno z luknjami, ki jih določeni akterji potem lahko izkoriščajo, ker s tem zakonom se dela še korak naprej: pisanje teh lukenj v zakone se zdaj zabetonira za masko Zakona o podpornem okolju za podjetništvo.

V Združeni levici ostro nasprotujemo takšnim spremembam, ki žal, žal niti približno niso izjema, ampak v času vlade Mira Cerarja postajajo pravilo. Socialisti bomo glasovali in proti amandmaju in proti zakonu. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda z dne 22. maja. Ker je amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 2. členu vsebinsko povezan z amandmajem istih predlagateljev k 6. členu, bomo razpravo o teh členih opravili skupaj.

V razpravo torej dajem 2. in 6. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k tema členoma. Želi kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa. Potem zaključujem razpravo. Op, se opravičujem, potem pa prosim, če se prijavite.

Gospod Jožef Horvat, imate besedo.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod podpredsednik.

Ne bom porabil 30 minut, kolikor jih imam na razpolago, vas čas je preveč dragocen in imamo še kaj opraviti do desete ure danes zvečer. Mislil sem, gospod podpredsednik, da boste morda prej predlagali kakšno prezračitev te dvorane, ampak bomo najbrž zdržali – saj veste, zakaj.

Kot opozicijski poslanec sem dolžan tukaj izreči zahvalo Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, seveda tudi koalicijskim strankam, da ste prisluhnili reprezentativnima zbornicama, Gospodarski zbornici Slovenije in Obrtno-podjetniški zbornici in ne nazadnje tudi razpravi desnega bloka opozicije na Odboru za gospodarstvo. Ta rešitev se nam zdi dobra, zato bomo amandma k 2. členu in seveda posledično tudi k 6. členu v Novi Sloveniji podprli. Kot pa sem že povedal, je zakon dober, od njega veliko pričakujemo, gotovo, kot je povedal kolega Matjaž Han, bo treba ta zakon nekoliko opremiti, da bo funkcioniral s finančnimi sredstvi, in verjamem, da bo resnično prinesel k boljšemu poslovnemu okolju podjetništva. Ker od tega, da delamo, od tega pravzaprav tudi živimo. Da bi le to podporno poslovno – poslovno poudarjam – okolje bilo takšno, da bi lahko, recimo, v roku dveh let zaposlili vsaj 60 tisoč ljudi v realnem sektorju, kolikor nam pač manjka do številke 2008. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani državni sekretar z ekipo, kolegice in kolegi poslanci!

V Državnem zboru zelo rad oglašam, ko je kakšna tematika o gospodarstvu, predvsem pa kot je seveda danes o podjetništvu.

Zelo vesel sem bil teh uvodnih besed, zato me je pravzaprav tudi nekako pritegnilo, da sem se vključil v razpravo na začetku gospoda Cantaruttija, državnega sekretarja, ki je to podporno okolje podjetništvu nekako predstavil zelo enostavno, zelo preprosto, da bo tem mladim podjetnikom ali manjšim podjetnikom nudena večja pravna podpora, dajanje poroštev, tu je mišljen tudi evropski denar iz skladov, večji investicijski kapital, predvsem pa možnost ali dostopnost do sredstev manjšim podjetnikom. Naslednji, ki me je zelo ganil, je bil tudi kolega Šircelj, ki je rekel, da vsaka stvar, vsaka ideja je dobrodošla, ki podpira podjetništvo. Pa naj bo kakršnakoli. Tu smo si enotni in mislim, da v tej smeri moramo delati in tu je ena taka priložnost.

Bom povedal en primer iz svoje prakse, ko sem v zadnjih štirih letih dva takšna projekta vodil z dijaki iz Šolskega centra Slovenj Gradec pa študenti arhitekture v Ljubljani. Razvili so odlične izdelke, so jih tudi naredili, vendar ko pa je treba to postaviti v življenje, pa nastanejo problemi. Niso imeli denarja, ampak mislim, da nekatere stvari so še nekje pripravljene v predalih, mogoče bo celo zdaj, ko bo dana možnost preko tega zakona, da se bo pa kateri mladi mogoče le odločil in neko idejo razvil, ker pač tu gre za nove izdelke, nove ideje in te stvari bomo morali v Sloveniji podpirati. Tudi se pridružujem tistim, ki pravijo ali pa se trudijo na tem, da bi tiste administrativne ovire, ki so, ki nastopajo pri tem, predvsem pri mladih, ki ustvarjajo podjetja, da bi jih čim prej odpravili ali zmanjšali do tiste mere, da bi ne destimulativno, ampak stimulativno delovali pri odločitvi teh mladih za podjetje.

Vesel sem, da tudi takšne stvari podpiramo. Kot sem rekel, te amandmaje bom tudi podprl. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Problematičen je amandma in problematičen je ta zakon zaradi tega, ker nadzorne pristojnosti države in dejansko zakonodajne pristojnosti države, da regulira poslovanje, prenaša na organizaciji velikega in malega kapitala, torej na GZS in Obrtno-podjetniško zbornico, tukaj jima daje kratko malo pooblastila, da sami pišejo zakon. Da je to narobe že v načelu, z vidika tega, da mora biti država garant javnega interesa, je samo po sebi umevno. Gre pa tudi v napačni razvojni smeri.

Glejte, vsi imajo polna usta podjetništva malih, občasno srednje velikih podjetij. Ampak, ta sektor gospodarstva je popolna nerazvojen. Edini razvoj in resen razvojni preboj lahko zagotovijo vertikalno integrirane verige, ki so zmožne ohranjati velike razvojen oddelke in s končnimi proizvodi konkurirati in loviti verige vrednosti v globalnem merilu. Nič drugega tukaj ne pomaga. Vzporedno seveda tudi formacija gospodarskih grozdov, tudi to ima podobne učinke, in seveda investicije v infrastrukturo. Ali država vodi politike in namenja sredstva za tovrsten razvojni preboj? Jih ne. Jih ne. Namesto tega subvencionira sektorje kapitala ali sektorje gospodarstva, kot to vi radi slišite in se izrečete, ki so najmanj produktivni, ki najslabše plačujejo svoje delavce, ki pogosto sami sploh ne morejo in ne znajo delati dovolj prodorno, pa se morajo zato posluževati najbolj izkoriščevalskih prijemov in praks, pogosto tudi nelegalnih, in se zanašati na finančno podporo države. Država se ne umika iz gospodarstva, pa ne umika se s trga, samo svojo vlogo pod diktirko slovenskega političnega razreda preobraža iz garanta socialne pravičnosti v garantorja dobičkov. V to logiko se vklaplja tudi Zakon o podpornem okolju za podjetništvo.

Pogosto poslanci v teh razpravah izpostavijo tudi te uboge male podjetnike s previsokimi davki in ne vem, kaj še vse, in jih

dajo v kontro nekim državnim birokratom. Administrativne ovire jim dušijo manevrski prostor. Oprostite, drobno gospodarstvo lahko zares in organsko uspeva samo, če se razvija okrog sklenjenih grozdov in sklenjenih proizvodnih verig, o čemer sem govoril. Šele na tak način bo drobno gospodarstvo lahko na polno zaživelo in ustvarjalo multiplikativne učinke po celotni družbi. Ne more biti pa kramarsko gospodarstvo bolšjega trga naš razvojni model. Ne moremo staviti na to karto z zniževanjem davkov, z zniževanjem socialnih, okoljskih in drugih standardov, kar vlada Mira Cerarja in večinsko vlade pred njo tudi počnejo.

Pa vam povem še svojo lastno izkušnjo iz zadnjih dveh mesecev opravka s tem drobnim gospodarstvom, ker vsi tukaj glorificirate neke podjetniške pume, ki so nekako samostojno odgovorne za svoj uspeh in jih trg sili v ne vem kakšno prodornost in učinkovitost napram državnemu aparatu, ki naj bi bil pač tista slaba stvar, tisti, grdi, grdi, grdi mož, ki duši svobodno gospodarstvo – gospodarsko pobudo. V zadnjih dveh mesecih sem sem dogovarjal za neko ograjo. Nič ni bilo tako, kot bi moralo biti. Zamujali so predračuni, zamujali so roki dobave za montažo, montaža sploh ni bila nikakršna opcija, prevzemati sem jo moral v desetih različnih kosih, zaradi tega ker pač naenkrat ni šlo. Trikrat sem moral v Domžale, ker se je bilo zelo težko karkoli po telefonu zmeniti in tako naprej.

Naprej, znotraj te ograje sem se spravil postavljati rastlinjak, tunel. Malo večja topla greda, nekih 75 kvadratov. Petkrat, šestkrat so mi jo dostavili v različnih kosih, ker se preprosto znotraj te male firme niso zadosti organizirali, da bi jo pripeljali v enem kosu, in sem nonstop visel na telefonu: »Halo, halo, kdaj pride moja roba? Plačal sem ti vnaprej, zakaj iz tega ni nič?« In navsezadnje, v ta rastlinjak bi sodile neke sadike, paradajzi, paprike, tudi nekaj melancan sem dal noter … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod Kordiš.

Besedo ima gospa Vojka Šergan, izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Po tej razpravi pravzaprav ne vem, kako bi sama začela. Vem pa to, da je bilo kar nekaj žalitev izrečenih na račun malih in mikro podjetij, ki so resni, ki so odgovorni, ki predstavljajo več kot 95 odstotkov tega mikro gospodarstva tudi v Sloveniji. Če samo člane obrtne zbornice, ki jih je okrog 50 tisoč, pomnožimo s podjetniki, z družinami, z delavci, ki jih – povprečno dva – zaposlujejo, potem je to kar nekaj zaposlovanja in kar nekaj BDP se potem v tej naši državi na ta račun ustvari. Ne moremo pa zdaj slabe prakse imeti tukaj za vzor. Tiste se pa dogajajo na vseh segmentih in ne bi mogla teči v to smer potem razprava.

Sama bom razpravljala v to smer, da sem vesela, da je MGRT nekako prevzel vlogo in določil program vodenja politike spodbujanja podjetništva, ki jo je prej na nek način vodila Vlada. Zelo dobro je, da nekako to gre v smer, da je MGRT pooblastil na nek način tudi SPIRIT, ki bo uresničeval program in politiko MGRT, posebno pa se mi zdi, da je pomembna vsebina, ki se bo skozi ta način vodenja pravzaprav vodila, in sicer v smeri, da se sredstva ne bodo več dodeljevala posameznim subjektom inovativnega okolja, to se pravi inkubatorjem, tehnološkim centrom in tehnološkim parkom, centrom odličnosti, ampak se bodo v ospredje postavili dobri projekti. To se mi zdi pomembno, kajti projekti so tisti, ki morajo potem voditi, katere subvencije, katera sredstva gredo potem v pravo smer. Potem, da se bodo sredstva dodeljevala tudi na podlagi javnega poziva, kadar bo šlo za zneske pod 10 tisoč evrov. Tudi tu je na nek način razbremenitev, bom rekla, mikro podjetij. Potem skupni obseg odobrenih garancij javnega sklada je omejen na petkratnik vrednosti kapitala in drugih dolgoročnih virov sklada in je pomembno tudi, da se usklajuje programsko obdobje s programskim obdobjem EU, kadar se pelje investicija, ki je na nek način povezana z EU sredstvi.

Skratka, pomembno je tudi to, da se je nekako skozi razpravo tudi na Odboru za gospodarstvo prepoznalo, da sta tako Gospodarska zbornica kot tudi Obrtno-podjetniška zbornica lahko dobro podporno okolje, kajti obe zbornici imata izdelano mrežo po Sloveniji in bi bilo na nek način škoda, da bi se ta mreža nekako ne vključila v to podporno okolje. To se mi zdi dobro in zato bomo tudi amandma k dopolnjenemu Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo, ki ga predlagamo poslanske skupine SMC, Desus in SD, seveda bomo podprli, kajti predlagana sprememba omogoča sistemsko vključitev reprezentativnih Gospodarske zbornice in Obrtno-podjetniške zbornice v podporno okolje za podjetništvo, in sicer na način, da se zbornicama podeli javno pooblastilo za izvajanje neštetih nalog. Reprezentativne zbornice namreč poleg nalog, ki jih opravljajo za svoje člane, sodelujejo tudi pri oblikovanju gospodarskega sistema in ekonomske politike, zato se s podelitvijo javnega pooblastila omogoči učinkovitejše in smotrnejše opravljanje upravnih nalog. Seveda pa se tukaj na nek način tudi od zbornic pričakuje, da bodo podjetnikom resnično nudile nekako to podporno okolje in da jim bodo pomagale pri razvoju, pri inovacijah, skratka tudi pri odpravljanju administrativnih ovir. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite postopkovno, gospod Kordiš Miha.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala, predsedujoči, za besedo.

Vam predlagam, da ugotovite in opozorite predhodno razpravljavko, da nisem v resnici nikogar žalil. Samo preprosto sem postavil zrcalo, ker se v celotni debati pojavlja samo ta debata administrativne ovire in grozni birokrati na eni strani in dobri podjetniki na drugi strani. Pa glejte, imamo dobre birokrate pa imamo dobre male podjetnike, povsod so takšni in drugačni ljudje, pa je to pač samo ena raven debate.

Druga raven je pa sama razvojna perspektiva drobnega gospodarstva, to je pa sploh čisto brezosebna debata in je v bistvu vprašanje v tem, na kaj stavimo. Ali stavimo pač na velike firme z velikimi razvojnimi oddelki ali stavimo na razpršenost gospodarstva in razdrobljenost, tako kot je na boljšem trgu, kar mislim, da je napačna razvojna strategija, je pa to hkrati razvojna strategija, na katero in koalicijski in desni opozicijski poslanci pristajate.

Potem je pa tu še tretja raven debate. To je pa prenos javnih pooblastil in javnega interesa z ravni države na raven zbornic, na raven organizacij kapitala, ki je pa itak sploh narobe. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Izvolite, državni sekretar, gospod mag. Aleš Cantarutti.

MAG. ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa.

Res samo na kratko. Moram reči, bili ste žaljivi. Pa da povemo, do koga ste bili žaljivi, jih označili za kramarje in bolšjaške podjetnike – do 99,8 odstotka družb, gospodarskih družb v Sloveniji. Toliko je namreč malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji, 120 tisoč družb. Če gremo pa na še manjše, torej na mikro podjetja, jih je pa 96 odstotkov vseh gospodarskih družb; do njih ste bili žaljivi in mi je žal, da smo to morali slišati. / oglašanje iz dvorane/

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Postopkovno.

Izvolite, gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Prosim, če opozorite še gospoda Cantaruttija, naj ne potvarja mojih besed, zato da mi bo obesil ne vem kaj, karkoli bi že rekel. Poglejte, dejstvo je, da je drobno gospodarstvo kramarsko gospodarstvo in ne opravlja razvojne funkcije. Pika. To je dokazana stvar. In politična strategija, ki stavi na drobno gospodarstvo kot temelj nekega proizvodnega motorja, je falirana in se nujno, nujno konča in lahko izvaja edino na način degradacije socialnih standardov, socialnega dampinga in degradacije okolja. To tudi statistike govorijo. Kje je največ nesreč s smrtnim izidom? V sektorju drobnega gospodarstva. Kje je največ kršitev delovnopravne zakonodaje? V sektorju drobnega gospodarstva! Kje je najmanjši razvojni izplen in multiplikacijski učinki na družbo? V sektorju drobnega gospodarstva … / oglašanje iz dvorane/

Resničnost mojih besed, da je to razvojna strategija in kakšne slabe družbene učinke za seboj potegne, pa potrjuje tudi dejstvo, da ste vi, gospod Cantarutti, in vaša vlada šli sprejemat poseben zakon, ki je uničil v Hočah kmetijska zemljišča za 400 zelo bednih zaposlitev z bednimi plačami samo zato, da bo neka tuja korporacija z vašimi subvencijami delala profit na naših delavcih in za nič plačevala, uničevala našo naravo, uničevala naša zemljišča. E!

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: To seveda, gospod Kordiš, s točko dnevnega reda ni ničesar. Moram pa reči, da seveda kramarsko v tem kontekstu je bilo žaljivo.

Gospod Han ima proceduralno ali razpravo?

MATJAŽ HAN (PS SD): Spoštovani podpredsednik!

Izgleda, da je za nekatere ura prepozna, in predlagam, da prekinemo delo, ker zdaj pa tudi jaz kot socialni demokrat ne morem te nebuloze več poslušati. Predlagam, da gremo vsi skupaj k našemu Kordišu, mu zbijemo tisto ograjo skupaj in posadimo melancane in ne vem še kaj, da mu pomagamo pri tem. Če pa ne, bi pa mogoče General Motors ali pa kateri od teh velikih grozdov mu lahko to ograjo sestavil, ker ne vem, kdo v tej Sloveniji, če ne mali obrtniki, lahko še to delajo. Hvala bogu, da imamo male obrtnike, da lahko še take zadeve delajo! Je pa zanimivo, da sem po vašem nastopu gospod Kordiš ali tovariš Kordiš dobil veliko messageov od malih obrtnikov, pa jih raje ne bom prebral, ker bi bil mogoče celo to sovražni govor. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati pri tej točki?

Gospa Vojka Šergan, izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Sama se bom odzvala ...

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Samo nimate ... Pardon.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Ja, razpravo.

Sama bi se rada še enkrat odzvala, ker se mi zdi, da vsak, ki si zna sam zaslužiti za življenje, mislim, da je vreden spoštovanja v tej državi, tako da si tudi tu nalijmo čistega vina. Tisti, ki samo zase zna preživetje narediti pa zaslužiti, si zasluži spoštovanje in nihče nima pravice na tak način žaliti tudi malih podjetnikov in obrtnikov. Samo to.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Samo prosim, da ne bo zlorabe, da ne boste vsebinsko razpravljali.

Gospod Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Ne bo vsebinske razprave, samo rad bi pa ponovno, predsedujoči, opozoril na potvorbo mojih besed. Kdor je zmožen sam postaviti firmo na noge, je zame car. Sorry, kar pa pač ne spremeni ... / oglašanje iz dvorane/, kar pa ne spremeni dejstva, da je razvojna strategija drobnega gospodarstva zgrešena. Rabimo sklenjene velike proizvodnje verige, to je bila moja poanta. Mislim, da je prišla skozi, zdaj pa, če jo hočete slišati, okej, če hočete pa še naprej manipulirati z mojimi besedami, pa tudi prav.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Dobro. Potem, ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v sredo, 24. maja.

S tem prekinjam 7. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU OD 2010–2017 V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožefom Horvatom.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev predlog zakona gospodu Jožefu Horvatu.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Na nek način pa sedaj konec današnjega delovnega dne lahko z veseljem ugotavljam, da nas je tukaj 90 minus eden, ki razumemo, da se prav v podjetjih ustvarja nova vrednost in da je pač treba delati in da se delati izplača.

Gospe in gospodje, leta 2009 je takratna vlada sprejela Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji. Ko govorimo o tem zakonu o pomurski regiji, mislimo na 27 občin statistične regije Pomurje in na 3 občine Upravne enote Ormož. V tistem času, če smem spomniti, so poslovni sistemi v Pomurju praktično padali kot domine in mi smo takrat, čeprav izven parlamenta, ta zakon pozdravili. V 4. členu tega zakona je zelo jasno napisano, da Vlada zagotovi 33 milijonov evrov za spodbujanje konkurenčnosti pomurskega gospodarstva. Seveda vmes je udarila kriza in najbrž je vsaka vlada imela težave ta sredstva zagotoviti, tako da se zakon dejansko ni mogel, kot je bilo prvotno načrtovano, zaključiti leta 2015. Doživeli smo prvo podaljšanje na leto 2016 in 2017, tudi v tem obdobju ni bilo zagotovljenih dovolj sredstev, da bi počrpali to kvoto 33 milijonov evrov za spodbujanje konkurenčnosti. Na to sem potem lani v jeseni, ko smo imeli proračunske razprave za rebalans proračuna Republike Slovenije v letu 2017, tudi opozoril, ko sem ugotovil, da postavka za pomurski razvojni zakon ne vsebuje dovolj finančnih sredstev. Takrat sem napovedal, ker amandma ni bil sprejet, kar je na nek način bilo tudi razumljivo, koalicija običajno pri proračunih opozicijskih amandmajev ne sprejema, sem pa takrat napovedal, da bom predlagal podaljšanje zakona in v Novi Sloveniji pač beseda velja in to smo tudi realizirali.

Morda nekaj statističnih podatkov. Prvič, če pogledamo stopnjo registrirane brezposelnosti v Pomurju je ta lansko leto bilo še vedno za 55 odstotkov višja, kot je povprečje Republike Slovenije: Slovenija 11,2, Pomurje 17,4 – registrirana stopnja brezposelnosti. Prav tako, če pogledamo, recimo, neto plače. Neto plače v lanskem letu v Pomurju zaostajajo za slovenskim povprečjem za približno 9 odstotkov, za osrednjo slovensko regijo za 16 odstotkov in tako dalje. Zakon je prinesel veliko dobrih rešitev. Mnoga podjetja so na podlagi tega zakona, na podlagi tega denarja zaposlovala, ker so pač nabavljala tehnologijo, širila proizvodne prostore. Z veseljem ugotavljam in vam sporočam, da pomursko gospodarstvo ima absorpcijske sposobnosti, da dejansko v letošnjem letu, v letu 2018 in v letu 2019, ko bo zakon ugasnil, počrpajo, torej pomursko gospodarstvo, da počrpa približno 7 milijonov in pol sredstev za strogi namen spodbujanja konkurenčnosti pomurskega gospodarstva.

V tem zaključnem delu se želim zahvaliti, ker je to pač olikano, vsem tistim, ki ste zakon podprli. Najprej Poslanski skupini Nove Slovenije, ki mi je dala podpise, potem svetu pomurske razvojne regije, ki je zakon podprl 15. marca, potem Vladi, še posebej Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je 23. marca rekla, da je zakon okej in celo predlagala podaljšanje zakona za dve leti. Potem v Državnem zboru smo imeli prvo obravnavo 24. marca, 68 proti 0 je bilo glasovanje, Državni svet je podprl zakon in prepričan sem, gospe in gospodje, kolegice in kolegi, da bo zakon na tej majski seji Državnega zbora tudi dokončno sprejet.

Da ne pozabim, še ena zahvala pomurskim poslancem, moji kolegici in kolegom, ki so po poslanskih skupinah naredili to, kar je treba narediti.

Hvala lepa in verjamem, da bomo še kakšne rešitve skupaj sprejeli za spodbujanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila dajem besedo podpredsednici Vojki Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi, še enkrat dober večer!

Odbor za gospodarstvo je na 26. seji 11. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017, druga obravnava, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožefom Horvatom.

Na seji so sodelovali predstavnice in predstavniki predlagatelja, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Pomurska gospodarska zbornica, Razvojni center Murska Sobota, Državni svet ter Zakonodajno-pravna služba.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je predstavnik predlagatelja pojasnil glavne cilje predlaganega zakona, katerega poglavitna rešitev je podaljšanje izvajanje zakona za eno leto, in sicer do leta 2018. Pri tem Vlada predlaga podaljšanje izvajanja zakona za dve leti, in sicer v letih 2018 in 2019, s čimer se predlagatelj strinja.

V nadaljevanju je državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pojasnil, da je zahteva po podaljšanju zakona utemeljena ter da se Vlada s podaljšanjem veljavnosti zakona strinja. Pri tem Vlada dodatno predlaga, da se zakon podaljša za dve leti, in sicer ne le zaradi prerazporeditve proračunskega bremena, temveč tudi zaradi zagotovitve izvajanja ukrepov tega zakona ter doseganja zastavljenih ciljev.

Na seji je sodeloval tudi predstavnik Državnega sveta, ki je pojasnil razloge, zaradi katerih Državni svet predlog zakona podpira.

V razpravi sta sodelovala tudi predstavnika Pomurske gospodarske zbornice in predstavnika Razvojnega centra Murska Sobota, ki sta pojasnila razloge, zaradi katerih predlog zakona podpirata.

V razpravi so članice in člani odbora na splošno izrazili podporo predlaganemu zakonu. V razpravi je bil poudarjen zlasti pomen priprave in izbire dobrih programov kot podlaga za ukrepe, katerih rezultat bo krepitev gospodarskega ter družbenega razvoja te regije. Razpravljavci pa so opozorili tudi na ostale regije, ki zaostajajo v razvoju, ter poudarili potrebe po ukrepih, ki bi omogočali skladnejši regionalni razvoj sploh.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1. in 3. členu ter ju sprejel. Odbor je obravnaval tudi amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 3. členu in ga ni sprejel. Amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu je bil s strani predlagatelja umaknjen. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade mag. Aleš Cantaruttiju, državnemu sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Izvolite.

MAG. ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa. Še enkrat, lepo pozdravljeni, spoštovani poslanke, poslanci!

V Pomurju je zaslediti spodbudnejše rezultate. Višja stopnja brezposelnosti kot 17 odstotkov je bila konec lanskega leta še v dveh upravnih enotah, Upravni enoti Lendava in Upravni enoti Murska Sobota. Spodbudnejše rezultate gre prav gotovo pripisati tudi učinkom pomurskega zakona. Na tem območju se izvaja program spodbujanja konkurenčnosti pomurske regije v skupni vrednosti 33 milijonov evrov. Za celovito izvedbo tega programa ne glede na predvideno letošnjo realizacijo, ocenjujemo, da bi morali v prihodnjih dveh letih nameniti še približno 3,5 milijona evrov. Glede na dosedanje izkušnje proračunske zmožnosti in do nekje tudi omejeno absorpcijsko sposobnost regije namreč predlagamo, da se, kot je bilo že omenjeno, zakon podaljša za dve leti.

Največji del sredstev v okviru programa je bil doslej namenjen spodbujanju začetnih investicij podjetij in ustvarjanju novih delovnih mest. Doslej je bilo izvedenih 8 javnih razpisov in podpisanih 225 pogodb, s katerimi je predvidoma v projektih v izvajanju 867 delovnih mest. Vzporedno s programom pa so se izvajali še naslednji ukrepi, dovolite mi, da nekatere naštejem.

V okviru ukrepa 2 je v obdobju 2010–2015 povračilo prispevkov prejelo 152 delodajalcev, ki so zaposlili 718 brezposelnih oseb. Davčna olajšava za zaposlovanje je bila v obdobju 2010–2015 skupaj izkoriščena v 225 primerih oziroma jo je v povprečju 37 zavezancev na leto v skupni vrednosti več kot 4 milijone evrov.

V okviru ukrepa številka 3 je bila davčna olajšava za investiranje v obdobju 2010–2015 izkoriščena v tisoč 609 primerih oziroma jo je uveljavilo v povprečju 268 zavezancev na leto v skupni vrednosti kar 54 milijonov in še nekaj.

V okviru ukrepa številka 4, Prednostna obravnava projektov iz pomurske regije, se je izvedlo več projektov preko vzpostavitve Medpodjetniškega izobraževalnega centra, dobra dva milijona vrednosti, v okviru vzpostavitve regijskega gospodarskega središča je bilo do konca leta 2015 izplačanih skoraj 21 milijonov evrov za 3 projekte v razvojnih centrih slovenskega gospodarstva. Pa še v okviru

vlaganj v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilskopredelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnosti je bilo na vseh ukrepih štirih osi programa namenjenih skorajda 171 milijonov evrov oziroma 15 odstotkov vseh izplačanih sredstev. Ministrstvo za okolje in prostor je skupaj z občinami zaključilo izvedbo projekta vodooskrba Pomurja, skupaj v višini 138,5 milijona evrov. To je bilo le nekaj seveda uspešno zaključenih projektov v okviru tega zakona.

Želim poudariti, da si Vlada v okviru omejenih proračunskih možnosti pa vendarle prizadeva za dosledno izvajanje zakona in programa. Na nekaterih področjih je v pomurski regiji zaznati postopno izboljšanje splošne gospodarske slike, tudi pri brezposelnosti, vendar pa ne v tolikšnem obsegu, da ne bi bilo potrebno, da se zakon, po našem mnenju, izvede v celoti. Ker bi bilo s podaljšanjem izvajanja zakona mogoče doseči vse cilje, se Vlada Republike Slovenije strinja s predlogom za podaljšanje zakona, s tem da predlagamo, kot je bilo torej že večkrat omenjeno, dve leti do konca leta 2019. Skupni obseg sredstev, ki se z zakonom namenjajo razvojni podpori pomurske regije se s predlagano spremembo ne spreminja. Glede na dosedanjo realizacijo in oceno porabljenih sredstev v letu 2017 predvidevamo, da bo za polno realizacijo sredstev po zakonu treba z državnim proračunom 2018–2019 zagotoviti še sredstva v višini 3,49 milijona evrov.

Pa še mogoče o ostalih problemskih območjih, samo v obvestilo. V petek je bil objavljen razpis za investicije na ostalih treh problemskih območjih; torej Maribor, Pokolpje in pa Zasavje v vrednosti 3 milijonov evrov, za vsako izmed teh treh območij milijon evrov, in pričakujemo, da bomo ta sredstva seveda učinkovito, da tako rečem, namenili za razvoj podjetij, za rast podjetij na teh treh problemskih območjih. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ker je zbor na 28. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni mogoča. Amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zato zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje opravili v sredo, 24. maja.

S tem zaključujem 11. točko dnevnega reda.

Kolegice in kolegi, prekinjam 30. sejo Državnega zbora in se vidimo jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 22. MAJA 2017 OB 21.59 IN SE JE NADALJEVALA 23. MAJA 2017 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 30. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Violeta Tomić, Erika Dekleva do 11. ure, Vesna Vervega do 13. ure, Vojka Šergan do 16. ure, mag. Tanja Cink do 15. ure, Anita Koleša od 15. ure dalje, Urška Ban do 12. ure, Suzana Lep Šimenko, Nada Brinovšek od 19. ure dalje, Jelka Godec od 19. ure dalje, Iva Dimic od 14. ure dalje, Ljudmila Novak do 12. ure in od 18. ure dalje, Marijan Pojbič, Matjaž Nemec od 18. ure dalje, dr László Göncz od 13. ure dalje, mag. Aleksander Kavčič, Matjaž Hanžek do 13. ure, Franc Breznik, Miha Kordiš od 16.30 do 20.30, Jernej Vrtovec od 17. ure in Zvonko Lah od 10. do 20. ure. Vse prisotne kljub vsemu prisrčno pozdravljam! Je pa prav, da se na ta način zavarujete.

Prehajamo na **43. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI S SKLADNIM REGIONALNIM RAZVOJEM IN USTVARJANJEM POGOJEV ZA NOVA DELOVNA MESTA NA PODEŽELJU.**

Predlog priporočila je v obravnavo Državnemu zboru predložil poslanec, gospod Andrej Čuš. Predlog priporočila je 11. 5. 2017 obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel točk predloga priporočila, je predsednica odbora ugotovila, da je obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi poslanci, dober dan!

Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra do Predloga priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi s skladnim regionalnim razvojem in ustvarjanjem pogojev za nova delovna mesta na podeželju, EPA 1856-VII.

Poslanec Andrej Čuš je 21. 3. 2017 vložil v zakonodajno proceduro predlog priporočila Vladi Republike Slovenije. Dne 10. 5. 2017 pa smo v Državni zbor prejeli predlog za umik predloga. V predlogu za umik je bilo navedeno, da ima poslanec neodložljive obveznosti na lokalnem nivoju. Na redni seji Odbora za gospodarstvo smo predlog priporočila kljub temu obravnavali. Ministrstvo za gospodarstvo nas je s svojo argumentacijo prepričalo. Predloga priporočila nismo podprli oziroma smo sledili mnenju Vlade Republike Slovenije in tako bomo storili tudi danes.

Poslanec meni, da v več kot 30 letih nismo uspeli narediti zadostnega koraka k zmanjševanju regionalnih razlik. Meni, da je državni centralizem potrebno nadomestiti z decentralizacijo in prenosom odgovornosti za razvoj na lokalni nivo. Pokrajinski nivo mora prevzeti odgovornost za pripravo in vodenje razvojnih programov, država pa mora postaviti ustrezen nadzor. Predlagatelj še meni, da je velik potencial za ohranitev in ustvarjanje novih delovnih mest v Sloveniji predvsem na podeželju, predvsem na področju kmetijstva in da Vlada ne izvaja Zakona o skladnem regionalnem razvoju, kar posledično prinaša zamiranje podeželja in bega v mesta.

Iz odgovora Vlade Republike Slovenije poslanega v državni zbor je razvidno, da je ta 29. septembra 2016 sprejela Strategijo razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji do leta 2020. Temeljni cilj strategije je krepitev lokalne samouprave in posledično dvig kakovosti življenja na lokalni ravni. Regionalna politika se v Sloveniji izvaja predvsem na področju Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Prizadevanja za zmanjšanje razvojnih razlik med regijami so v tem programskem obdobju vezana na zmanjševanje razvojnih razlik in vzhodno in zahodno kohezijsko regijo. Za razliko od prejšnjega obdobja je večji poudarek na spodbujanju podjetništva in na maksimiranju izkoristka že obstoječih infrastrukturnih projektov. Koliko razvojnih projektov bo sofinanciranih v okviru sredstev za vzhodno kohezijsko regijo, bo odvisno predvsem od dveh faktorjev – kvalitete projektov, ki bodo kandidirali na javnih razpisih, in od možnosti uskladitev s strani v regiji predlaganih projektov. Podpirale se bodo zlasti tiste vrste dejavnosti, ki bodo ustvarile pogoje za vzpostavitev delovnih mest oziroma dodatni vir dohodka na podeželju v povezavi z dodajanjem vrednosti lesu. Treba bo vzpostaviti čim daljšo gozdno verigo – o tem že dolgo govorimo, pa se bolj počasi stvari premikajo –, lokalno samooskrbo, zelenim turizmom, naravno in kulturno dediščino ter tradicionalnimi znanji, socialnim podjetništvom, socialnovarstvenimi storitvami, ravnanjem z organskimi odpadki in obnovljivimi viri energije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Razen same vložitve predloga priporočila ni bilo izkazanega pravzaprav nobenega dodatnega napora ali iskrene namere predlagatelja, da bi prišlo do vsebinskega napredka na področju zmanjševanja regionalnih razlik in okrevanja podeželja. Ugotavljamo lahko, da gre zgolj za ugotovitev predlagatelja, da Vlada na tem področju ne dela dovolj dobro, kar pa seveda ni podkrepljeno z nobenim konkretnim argumentom. Naše mnenje je, da si Vlada v okviru omejenih proračunskih možnostih prizadeva in dosledno izvaja Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, da je sprejela strategijo razvoja lokalne samouprave v Sloveniji in da izvaja aktivno kmetijsko politiko in politiko razvoja podeželja. Pri kreiranju in izvajanju politik bo tudi v bodoče – prepričani smo, da bo temu tako – v skladu s proračunskimi sredstvi, ki bodo na voljo, upoštevala načela skladnega regionalnega razvoja in s tem ustvarjala pogoje za delovna mesta tudi ali pa predvsem na podeželju. Torej, pravne podlage so. To je strategija razvoja lokalne samouprave v državi do leta 2020, Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, prav tako pa tudi Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014 do 2020. Skratka, tudi brez teh priporočil, ki jih je navedel v gradivu kolega Čuš imamo pravne podlage, imamo zakone, imamo strategije, imamo dokumente, ki govorijo v prid temu, da je mogoče narediti premik, preskok na tem področju, le dosledno je potrebno to zakonodajo izvajati.

Mimogrede pa še to, v našo koalicijsko pogodbo, ki nam je nekako vodilo skozi delo v teh štirih letih, smo zapisali, da dolgoročno želimo okrepiti konkurenčnost kmetijstva in posledično zmanjšati njegovo ranljivost ter zmanjšati odvisnost od subvencij pri proizvodnji zdrave in cenovno dostopne hrane. Jasno se zavzemamo za sodobno kmetijstvo, ki bo zagotovilo največjo možno stopnjo prehranske samooskrbe. Cilj je dvig stopnje samooskrbe za proizvode, kjer ugotavljamo najnižje stopnje samooskrbe in kjer za povečanje obstajajo proizvodi in tržni potenciali. Zaradi podnebnih sprememb in nestabilnosti na mednarodnih trgih s kmetijskimi proizvodi je treba kmetijska gospodarstva spodbuditi, da bodo na domači trg prispevala kar največjo količino pridelkov, s katerimi bo zagotovljena višja, čim bližje 100 % – samooskrba. Prav tako pa želimo, da se dosledno izvaja generacijski prenos kmetij, krepitev znanja, prenos inovacij in dobrih praks. Vzpostaviti bi želeli institucionalne razmere in spodbude, ki bi mlade spodbujale k prevzemu kmetij od starejših generacij. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo ta priporočila podprli, saj smo mnenja, da ima zadnja leta država zelo mačehovski odnos do regionalnega razvoja. Pred leti, okoli 2010, so bila polna usta takratne vlade in politike o skladnem regionalnem razvoju, sprejemali so se posebni zakoni, zdaj pa tega ni več. Nimamo drugega nivoja lokalne samouprave, kot pravi

Vlada, ni politične volje, da bi to ustanovili, pa bi tudi zaradi črpanja evropskih sredstev in zaradi same organizacije in izvedbe infrastrukturnih projektov to zelo potrebovali na lokalnem nivoju. Zapostavljene so občine, država ne zagotavlja zadosti denarja, da bi občine, ki imajo veliko boljši vpogled na to, lahko pomagale k skladnejšemu regionalnemu razvoju. Imamo slabo samooskrbo s hrano, nič se ne izboljšuje, tudi tu bi morala država kaj več narediti za podeželje. Nimamo zgrajene komunalne infrastrukture. Lahko nas je sram, da smo v Evropski uniji, pa po toliko letih 280 tisoč Slovencev nima zdrave pitne vode, da ne govorim o odvajanju in čiščenju odpadnih voda, kakšna je situacija. Sprejemamo neke predpise, ampak ti predpisi se ne izvajajo, ne organizira se izvedbe teh projektov, zato je treba nekaj narediti.

V Poslanski skupini Nove Slovenije podpiramo kakršnakoli priporočila v smeri, da se na tem področju kaj več naredi. Upam, da bo z novo zakonodajo, tako gradbeno kot prostorsko, narejen nek napredek, čeprav slabo kaže, da se bo v doglednem času kaj pospešilo in kaj spremenilo, ker je nujno. Zato bomo to priporočilo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

Zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O CELOSTNI ZGODNJI OBRAVNAVI PREDŠOLSKIH OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 68 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Jasno Murgel. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 61 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Jasno Murgel zahtevalo, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljev dr. Jasni Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Danes je za mene zares lep dan. Govorila bom iz srca, sicer imam papir napisan, ampak rada bi povedala, da ko sem kandidirala za poslanko, se mi je nekako dozdevalo, da je to poslanstvo biti poslanec, ampak ko je prišlo do tega zakona, do njegove priprave, sem pa ugotovila, da je to dejansko tako. Lahko imaš svoje poslanstvo, da lahko v parlamentu dosežeš nekaj, da se izboljša situacija za ljudi. Vesela sem, da bo ta zakon zagledal luč sveta, ker ga zelo potrebujemo.

Gospe in gospodje, v Republiki Sloveniji je 400 tisoč otrok, od tega je približno 15 % otrok, ki imajo rizične dejavnike v razvoju. Ko smo se pogovarjali o tem zakonu v široki razpravi na okroglih mizah, ki smo jih organizirali, smo s strokovnjaki ugotovili, da je ta odstotek še bistveno višji, da je nekje okoli 25 % takih otrok, ker je medicina napredovala, ker so tudi starši tudi večkrat starejši, ker je marsikateri dejavnik in se tudi ti otroci odkrivajo veliko bolj; torej, ti otroci imajo starše, imajo sorojence. Nekako, če ugotavljamo, da je teh otrok, ki imajo rizične dejavnike v razvoju, nekje 40 do 60 tisoč in to število potem pomnožimo s številom družinskih članov, dobimo nekje desetino prebivalstva Republike Slovenije, ki jo ta zakon zadeva, ker ta otrok ni sam, imam svojo družino, ki je njegova osnovna podporna enota.

Mislim, da je zelo pomembno, da se s to problematiko ukvarjamo. Če berete časopise, če pogledate na socialna omrežja, vidite dostikrat starše, ki dobesedno nekateri izmed njih kričijo v klicu za pomoč, ker se večkrat počutijo sami v tem svojem položaju, ko imajo takšnega otroka. Marsikdaj je to kričanje upravičeno, mogoče kdaj tudi ne, ampak skupno je, da je to velikokrat to res, da se dejansko otrok, družina večkrat poučiti sama, ker nima ustrezne podpore, ustrezne pomoči. Zato sem tudi sama pred 10 leti ali pa več poskušala pomagati, kolikor vem in znam iz svoje stroke kot pravnica, in sem napisala Vodnik po pravicah otrok s posebnimi potrebami. Zato tudi ta zakon, da pomagamo tem družinam in tem otrokom. Namen zakona je zagotoviti varstvo otroka, multidisciplinarno obravnava otroka in tudi celotne družine. Nadalje je namen zakona povezati obstoječe storitve, ki jih imamo. Seveda ni tako, da nimamo ničesar, imamo posamezne storitve zgodnje obravnave, ampak te storitve zgodnje obravnave in nekatere druge storitve je potrebno povezati v enoten sistem. In sicer imamo določene storitve na področju zdravstva, potem so določene pravice na področju socialnega varstva in vzgoje in izobraževanja. To zadevo je potrebno povezati v celoto in zagotoviti družini podporo in informacije.

Cilj zakona je tudi razširiti obstoječe zmogljivosti za zagotavljanje storitev zgodnje obravnave otrokom in družinam. Torej, razširiti razvojne ambulante, v katerih se ti otroci obravnavajo, in tudi zagotoviti financiranje s strani države za razvojne oddelke vrtcev.

Gospe in gospodje, zakon, ki je pred nami, je seveda kompromis, kajti tako je vedno, ko odločamo o nekem zakonu, ki je v parlamentu. Nismo mogli slediti vsem željam, kljub temu da je začetno besedilo bilo nekako tako zbir želja. Lahko smo zaradi različnih dejavnikov, o katerih bom potem govorila, zajeli samo predšolsko vzgojo. Nismo mogli dobiti instituta za zgodnjo obravnavo, ki sem si ga srčno želela, in tako dalje. Tisto, kar je bistveno, je to, da smo zasledovali namen, da se zagotovi varstvo splošni skupini otrok in tudi, da se bodo

vsi otroci presejali skozi ta sistem in da bo zagotovljena sistemska rešitev za otroke.

Zakon je po mojem mnenju potreben, potreben je za otroke in zato hvala vsem, ki ste prispevali podpise za zakon in ki ga boste v nadaljevanju podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Moram reči, da sem tudi sama zadovoljna, da je prišlo do tega zakona, vendar pa me žalosti ena zadeva – namreč, predstavnikov Vlade ni tukaj, da bi povedali svoje mnenje. In, gospa dr. Jasna Murgel, jaz obžalujem to zadevo, ker bi bilo dobro, da bi slišali tudi mnenje Vlade, glede na to, da je zakon bil pripravljen v Državnem zboru in ga je pripravila poslanka. Torej, če že ne mnenje, vsaj prisotnost Vlade bi bila tu zelo zaželena, potrebna, in mislim, da je to nek odraz sedanje vlade do poslancev in tudi do predlagatelja.

Gospa dr. Jasna Murgel je rekla, da je zadovoljna, kar tudi osebno verjamem, glede na njeno situacijo, in je tudi pohvalno, da je vložila svoj trud. Moram pa reči, da tudi v poslanski skupini nismo sedeli križem rok glede tega področja in smo pred tem že dvakrat, v letu 2015 in 2016, predlagali oziroma tudi izvedli sejo s pomočjo Odbora za zdravstvo na temo celostne obravnave otrok. Menim, da je tudi to pripomoglo k temu, da so se zadeve pospešile tudi na tem področju.

Kar se tiče našega stališča. V Sloveniji ureja zgodnjo obravnavo otrok z motnjami v razvoju le Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki pa ne določa podrobneje, kaj ta obravnava zajema, kako je organizirana in kako je dostopna. V praksi večinoma to pomoč izvajajo zdravstveni domovi. V Sloveniji za zdaj še nimamo jasne sistemske ureditve zgodnje obravnave otrok s posebnimi potrebami, imamo pa različne oblike zgodnje obravnave, ki pa niso konceptualno in funkcionalno povezane.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se strinjamo, da je zgodnja obravnava najpomembnejša v razvoju otroka, ki ima posebne potrebe, pa tudi seveda za ostale, in ga je takrat treba obravnavati še posebej skrbno in celostno. Zgodnja obravnava otrok lahko prepreči marsikatere težave v nadaljevanju, torej v šolskem obdobju in v kasnejših obdobjih življenja.

Predloženi zakon ugotavlja pomanjkljivosti zgodnje obravnave otrok s posebnim potrebami v predšolski dobi. Kot hudo oviro navaja čakalne vrste za razvojne ambulante ter predlaga preoblikovanje le-teh v razvojne centre. Tako med cilji navaja, recimo, preoblikovanje razvojnih ambulant v centre za zgodnjo obravnavo v okviru mreže, ki bo javno dostopna in regionalno razporejena; zagotovitev celostne obravnave za otroke s posebnimi potrebami, za otroke z rizičnimi dejavniki in njihove družine od rojstva do vstopa v šolo – recimo, storitev zgodnje obravnave, oblikovanje multidisciplinarnih timov in določitev njihovih nalog –; povezovanje centrov za zgodnjo obravnavo s strokovnimi sodelavci v vrtcih, centrih za socialno delo in tako naprej. Mislim, da je enajst ciljev navedenih, da ne bom vseh naštevala.

K tem ciljem lahko na splošno povemo le to, da so neusklajeni z obstoječim Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, saj ta zakon že ureja obstoj centrov za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Poleg tega zdaj veljavni zakon obravnava te otroke z vidika funkcioniranja vsakdanjega življenja, ki se dogaja v družini, pretežni del delovnika pa v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, vrtcih ali šolah. Zakon v osnovi obravnava človeka kot subjekt, dejavno in učeče se bitje in iz te funkcije išče najboljše terapevtske rešitve za otroka. Predlagani zakon pa obravnava otroka z vidika zdravnika, terapevta, torej objekta zdravljenja.

Po našem mnenju je nesmiselno imeti dva zakona in dva povsem različna pristopa za enega človeka. Zagovarjamo zgodnjo obravnavo, ki človeku pomaga v njegovi dejavni funkcionalnosti, v dejavnem življenju in učenju, kjer je terapija zgolj del te obravnave in pomoči, drugi del pa je učenje, kako živeti in se učiti. Menimo, da bi nekatere dobre rešitve bilo smiselno integrirati v že veljavni zakon o otrocih s posebnimi potrebami. Recimo, predlagani zakon uvaja nove centre, kar je za nas podvajanje, saj centri v skladu z ZUPP že obstajajo. Kot primer naj navedem, recimo, Center Cirius Kamnik pa v Vipavi, ki vključujeta obravnave in šolanje. Prav tako bi bilo prav, da se vključi tudi predšolske otroke. Timi v teh zavodih vključujejo tako vzgojitelje, učitelje, pediatre, zdravnike, specialiste. Kar je res potrebno, je razširitev seveda njihovih izpostav, kar bi omogočilo razumno krajevno dostopnost za vse otroke, zlasti pa seveda za predšolske. Tako bi bile lahko naloge tovrstnih centrov razširjenje, recimo zagotovitev celostne obravnave otrok s posebnimi potrebami za otroke z rizičnimi dejavniki in njihove družine od rojstva do zaključka šolanja ter storitvijo poklicnega usmerjanja, opredelitev storitev obravnave od zgodnje obravnave do usmerjanja v vrtcu, v šoli in poklicnega usmerjanja, povezava pediatra in usmeritve za zgodnjo obravnavo spremljanje in pomoč družini in tako naprej.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da je potrebno izkoristiti obstoječe vire in kapacitete ter znanja, saj bi s pravilno razporeditvijo dosegli cilj pomagati otrokom in odraslim osebam s

posebnimi potrebami in hkrati pa ne bi zvišali stroškov storitev.

Zakon bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke podprli, čeprav menimo, da bi bilo bolj smiselno popraviti in izboljšati že obstoječi Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani predsednik! Kolegice in kolegi!

Preden predstavim stališče Poslanske skupine Desus, se bom pridružil kolegici Jelki Godec in izražam ogorčenje nad tem, da danes tukaj ni niti enega predstavnika treh ministrstev, ki jih ta zakon zajema. To je izraz neverjetnega nespoštovanja tako prvopodpisane Jelke Godec kot 67 sopodpisnikov tega predloga zakona in celotnega Državnega zbora …

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Murglova je prvopodpisana.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Dr. Murglova, se opravičujem, sem malo jezen in razburjen zaradi tega, kar se je zgodilo. Mi smo namreč tisti, ki v tej državi zakone sprejemamo, na ministrstvih so pa tisti, ki jih morajo izvajati in vam zagotavljam, da tega bodo morali izvajati.

V Sloveniji je skrb za otroke s posebnimi potrebami na institucionalni ravni organizirana v obliki mreže zdravstvenih institucij in institucij otroškega varstva. Tisti, ki niso nikoli imeli osebne izkušnje, si zato predstavljajo, da naj bi se v okviru te mreže v zadostni meri zagotovila skrb za to, da so otroci deležni dovolj zgodnje, kvalitetne, redne in pogoste obravnave, njihove družine pa ustrezne podpore. Realnost pa je precej drugačna. Družina z enim ali več otroki s posebnimi potrebami pogosto ostane sama, brez pravih informacij o duševni in materialni stiski, izolirana od družbe, s stigmo, ki jo njihovemu otroku predpiše družba. Starši sami nosijo strašansko breme skrbi, samoočitkov, preveva jih cel spekter čustev, iščejo odgovore na vprašanja, ki odgovorov pogosto nimajo. Ker starši pogosto naletijo na nerazumevanje v zdravstvenih in socialnovarstvenih ustanovah, poiščejo podporo v nevladnih organizacijah, ki jih je na področju skrbi za otroke s posebnimi potrebami kar nekaj, vendar pa tudi te nevladne organizacije niso vsemogočne, vsevedne in prepogosto omejene s finančnimi sredstvi, da bi lahko vedno učinkovito priskočile na pomoč.

Dejstvo je, da je vsak otrok s posebnimi potrebami unikaten, ima svoje potrebe, svoje izzive in svoj ritem razvoja, zato se pogosto zgodi, da otrokom s podobnimi diagnozami ne moremo pomagati na enak način, kar stisko staršev in skrbnikov še poglobi. Vsi, ki smo se kdaj srečali s področjem obravnave otrok s posebnimi potrebami, eni preko osebne izkušnje, drugi poklicno ali zgolj zaradi empatije, smo večkrat opozarjali, da nujno potrebujemo dobro organizirano, multidisciplinarno, v družino usmerjeno zgodnjo obravnavo te skupine otrok. Razvojne ambulante, specializirane ambulante in razvojni oddelki vrtec sicer poskušajo pokriti program zgodnje obravnave, vendar so omejeni na občasne preglede in kontrole razvoja, kar pa po navadi ne zadošča. Nekdo je opisal delo z otroci s posebnimi potrebami kot maraton – napreduješ počasi, z majhnimi koraki, počitka ni, zato bolj občasni pregledi po navadi niso v pomoč.

V Poslanski skupini Desus menimo, da je nujno, da se sprejme poseben zakon, ki bo jasno in konkretno definiran zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami, zagotavljal pravico do zgodnje in kvalitetne multidisciplinarne obravnave, opredelil upravičence, obseg in storitve v skupnosti ter pristojne zavezoval k oblikovanju celovitega in trajnega sistema zgodnje obravnave. Iz teh razlogov smo tudi prispevali podpise pod predlog zakona. S sprejetjem zakona bomo po našem mnenju zagotovili sodobne, celostne in trajnostne oblike zgodnje obravnave za otroke s posebnimi potrebami in za njihove družine, s tem pa bomo vsaj delno odpravili zaostanek v primerjavi z drugimi državami članicami EU, kjer tako obliko programa poznajo in izvajajo že vrsto let. Zgodnja podpora je otrokom te skupine nujno potrebna zato, ker v zgodnjem obdobju otrokovega intenzivnega razvoja možganov, ki traja tja do šestega leta, zagotavlja pospešitev razvoja otroka z razvojnimi zaostanki in zmanjšuje možnost za razvoj njihovih trajnih posebnih potreb. Primerna zgodnja obravnava prinaša koristi tudi za kasnejše življenjsko obdobje, kajti zmanjšuje potrebo po posebnem izobraževanju, verjetnost institucionalizacije in zagotavlja razvoj sposobnosti za čim bolj samostojno in neodvisno življenje v družbi.

Kar nas je ob pripravi predloga zakona neprijetno presenetilo, je bilo mnenje Ministrstva za zdravje, s katerim opozarja, da izraz »otrok s posebnimi potrebami« v obravnavi bolezenskih stanj sploh ne obstaja. Mogoče izraz ne obstaja, otroci pa obstajajo, ne glede na to, kako jih imenujemo. To se nam zdi od ministrstva, ki bi moralo igrati eno vodilnih vlog na področju zgodnje obravnave otrok, nesprejemljivo. Še več, Ministrstvo za zdravje celo meni, da ne rabimo nobene posebne zakonodaje za otroke s posebnimi potrebami. Ko človek prebere tako stališče, mu je jasno, zakaj mora avtistični otrok čakati več kot dve leti na zobozdravnika; pa ne samo avtistični, to velja za vse otroke s posebnimi potrebami. Verjetno si lahko predstavljate, kakšna škoda, v konkretnem primeru sicer samo na zobeh, se povzroči s tako dolgo čakalno dobo – v večini primerov nepopravljiva.

V naši poslanski skupini za razliko od Ministrstva za zdravje menimo, da je poseben

zakon potreben, in to ta, ki je pred nami. Z njim bomo omogočili celostno obravnavo v multidisciplinarnih timih, otroci in družine bodo dobili potrebno podporo, celo svojega zagovornika, če ga bo družina želela, ki se v predlogu zakona imenuje predstavnik družine, in bo imel osebno izkušnjo s področja zgodnje obravnave otrok.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo naprej, naj zelo jasno pojasnim, preden se bo začela razprava, se bo Vlada opredelila ali pa bomo čakali tako dolgo, dokler Vlada ne pride sem. / oglašanje iz dvorane/ Ne, ne bomo nadaljevali razprave, dokler Vlada ne pride sem, na nek način jo je treba postaviti na to mesto. / oglašanje iz dvorane/ Postopkovno, gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Predsednik, na tem mestu bi zahtevala prekinitev seje za 20 minut. Namreč, Poslovnik Državnega zbora v 235. členu govori o sodelovanju Vlade z Državnim zborom. Kot ugotavlja tudi koalicija, je nedopustno, da pri predstavitvi tega zakona, ki je tako pomemben za otroke s posebnimi potrebami, ki ga je pripravila kolegica Murgel, Vlada ni prisotna, da bi izrazila svoje mnenje pred stališči ostalih poslanskih skupin.

Prosim za prekinitev seje za 20 minut, da se nam Vlada pridruži, če ne ministri, pa predstavniki ministrstva. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej moram povedati, da ne morem Vladi dati besede med poslanskimi stališči, ker smo že na tej točki, to je jasno, lahko ji dam po tistem, kot prvi v razpravi, in takrat se bo morala opredeliti iz klopi, ne kot običajno, ko so stališča. Dejstvo je … Okej, da slišim še drugi postopkovni predlog, preden se dokončno odločim.

Gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Moj postopkovni predlog bi bil podoben. Predlagam, če je nemogoče, da Vlada predstavi svoje stališče med predstavitvijo stališč poslanskih skupin, če do takrat ne bo predstavnikov ministrstva, da potem po predstavitvi stališč poslanskih skupin sejo prekinemo in jih počakamo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še en postopkovni predlog, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Spoštovani predsednik!

Ali smo v poziciji ali smo v koaliciji, to ni pomembno. Dejstvo je, da si Državni zbor preprosto ne more dovoliti pri obravnavi zakonov, da so tiste klopi prazne. Za koga pa potem mi predstavljamo stališča? Za koga? Za nobenega? Se opravičujem, Vlada mora slišati, še posebej takrat ko gre za poslanski zakon. Pa veste, zakaj? Ker niso predlagatelji tega zakona in se morajo opredeliti in morajo slišati tudi predstavitve stališč poslanskih skupin. Edino učinkovito sredstvo je, da se prekine nemudoma in se enostavno da tudi jasno vedeti, kje Vlada mora sedeti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da bom prekinil zaradi tega, da Vlada pride sem. Sicer mi sporočajo že stalno, da so na poti, ampak že dolgo mi sporočajo, da so na poti.

Torej prekinjam sejo Državnega zbora. Nadaljujemo ob 9. uri in 50 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 9.36 in se je nadaljevala ob 9.50.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, gospe in gospodje! Nadaljujemo prekinjeno sejo zbora.

Ker sem jo prekinil na tisti točki, ker pač ni bilo prisotnosti Vlade, bom vzel v zakup tudi to, da je včeraj pač Vlada v tej sestavi bila in je čakala, da bo prišel zakon na vrsto, danes je pa prišlo, žal, do nesporazuma. Upam, da bomo lahko sedaj nadaljevali v takšnem stilu, kot pravzaprav moramo pri takšnem poslanskem zakonu, kot je ta, ki tudi ne bi nastal brez sodelovanja Vlade, to pa vseeno moram odkrito priznati in to sem izvedel tudi od same predlagateljice.

Vlada bo dobila besedo po vseh teh poslanskih stališčih na začetku same razprave in bo povedala svoje mnenje, tako da so vsi postopkovni pogoji in tudi vsebinski demokratične razprave izpolnjeni.

Zato ima sedaj besedo Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Pred nami je Zakon o zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami, za katerega že nestrpno pričakujemo konec zakonodajnega postopka in začetke uporabe. Vsi tisti, ki smo kakorkoli povezani z otroki s posebnimi potrebami in smo se profesionalno ukvarjali z njimi ali preko nevladnih organizacij, se še posebej dobro zavedamo, kako nujno je potreben ta zakon. To področje namreč sistemsko ni urejeno, saj je zgodnja podpora novorojenčkom in malčkom razpršena po različnih institucijah. Starše se napotuje od specialista do specialista in to z daljšimi presledki, kar pomeni, da ne dobijo pravočasnih in predvsem ustreznih sistematičnih obravnav, ne dobijo pa niti napotkov za ravnanje s tovrstno pomočjo potrebnim otrokom. Pravočasno strokovna in kontinuirana celovita obravnava otroka omoči, da otrok bolje razvija svoje sposobnosti ter prepreči stopnjevanje težav. Razvite države imajo to področje urejeno že več desetletij, skrajni čas je, da k temu pristopimo

tudi mi, saj je raziskava zgodnje obravnave otrok s posebnimi potrebami v članicah EU pokazala, da je Slovenija edina članica, ki tega programa zakonsko nima predpisanega. K temu nas zavezuje tudi 26. člen Konvencije o pravicah invalidov, Habilitacija in rehabilitacija, ki namreč našo državo zavezuje, da invalidom zagotovi, da živijo, kolikor je mogoče, samostojno in zdravo življenje, da je rehabilitacija zagotovljena na najzgodnejši stopnji in temelji na multidisciplinarni presoji potreb in zmožnosti vsakega posameznika, da so storitve čim bližje bivališču uporabnika in njegove družine, da je osebje usposobljeno za kakovostno opravljanje storitev in da so dostopni ustrezni pripomočki.

Pravica do zgodnje obravnave in večdisciplinarne stalne obravnave je sicer načelno zapisana v 12. členu Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, vendar pa ta pravna norma pri nas še ni uresničena. Zato potrebujemo poseben zakon, ki bo jasno in konkretno definiral zgodnjo obravnavo, zagotavljal pravico do te obravnave, opredelil upravičence, obseg in storitve skupnosti ter odločevalce zavezal k oblikovanju celovitega in trajnega sistema zgodnje obravnave. Nevladne organizacije si že več kot 20 let prizadevajo za dobro organizirano multidisciplinarno in v družino usmerjeno zgodnjo obravnavo te skupine otrok, vendar neuspešno, saj se vedno ustavi pri denarju. A ta zakon je nujno potreben. V Sloveniji živi približno 400 tisoč otrok v starosti od nič do 19 let in od tega ima skoraj 10 do 15 otrok posebne potrebe oziroma različne oblike motnje v razvoju.

Končno je torej zakon pred nami. V naši poslanski skupini ga bomo seveda podprli, saj je nujno, da to zakonodajno sivo liso primerno naslovimo in skupaj naredimo korak naprej. Namen zakona je obstoječe pomoči v Sloveniji povezati v enoten sistem in jih dopolniti z vsebinsko najpomembnejšimi aktivnostmi znotraj obravnave najmanjših otrok, pri čemer se ne osredotočamo samo na otroka, pač pa na celo družino, v kateri otrok živi. Zelo pomembno je, da se nabor strokovnjakov v razvojni ambulanti širi in se k obravnavi pristopi multidisciplinarno. Seveda pa zakon v zgodnji obravnavi ne bo rešil vseh problemov in izzivov, s katerimi se spoprijemajo osebe s posebnimi potrebami in njihovi starši, daje pa vsekakor več od tega, kar imamo sedaj.

Predvideno je, da bo v začetni fazi v pilotnem projektu zagotovljena mreža devetih centrov za zgodnjo obravnavo, v nadaljnji fazi pa bo zaradi boljše dostopnosti in regionalne razporejenosti potrebno obravnavo zagotoviti v vseh 21 ambulantah. Vzpostavitev centrov za zgodno obravnavo bo staršem omogočila boljšo seznanitev s celotno obravnavo njihovega otroka in jih opolnomočila, tako da mu bodo čim prej v pravo pomoč in podporo. Izrednega pomena je psihosocialna pomoč družini, ki jo zakon predvideva, saj so starši pogosto prepuščeni sami sebi in pogrešajo predvsem posluh in pomoč strokovnjakov. Veliko pomoč družinam bodo tudi predstavniki družin, izbrani iz nevladnih organizacij.

Po mnenju naše poslanske skupine je zakon zelo široko in dobro zastavljen, a potrebuje podporo vseh treh ministrstev; tako za zdravstvo, šolstvo in za socialo. Vsako od njih mora prevzeti svoj delež v korist tistim, katerim je zakon namenjen. Zakon o zgodnji obravnavi je namenjen celostni obravnavi otrok v obdobju, ko je v njegovem razvoju mogoče doseči največ. Kar je izgubljeno v tem razvojnem obdobju, ima lahko težko popravljive posledice v poznejšem življenju. Zavedati se moramo, da je potrebno vlagati v preventivo, saj zaostajanje v razvoju ni nujno trajna situacija, zato je zgodnje prepoznavanje, obravnava in pravočasno ukrepanje nujno za preprečevanje nadaljnjega zaostajanje v razvoju.

Spodbujanje otrokovega razvoja v najzgodnejši dobi pa pomeni veliko več od tega. Pomeni možnost, da bo določene otroke pestilo veliko manj težav v poznejših razvojnih obdobjih, da bodo imeli možnost razviti sposobnosti in funkcionalne veščine, ki jim bodo pomagale do večje stopnje samostojnosti ter lažje vstopiti v socialni in izobraževalni proces. Zaradi vsega navedenega bomo v naši poslanski skupini seveda podprli sklep, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Združeni levici ta predlog zakona podpiramo. Strinjamo se s predlagateljem, da je kakovostna in celostna zgodna obravnava razvojnih težav izrednega pomena za nadaljnji razvoj otroka. Ravno v zgodnjem obdobju otroka je mogoče doseči največje napredke in razvojne preboje, zato je kakovostna pomoč otrokom in staršem temeljnega pomena za kasnejši optimalni razvoj. S kakovostno in celostno zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami se tako znižujejo tudi kasnejši stroški, povezani s posebnim rednim izobraževanjem, institucionalizacijo in socialno stisko družin. Ključno je, da težave, odkrite v zgodnjem razvoju otroka, ne prispevajo k diskriminaciji in izključenosti otroka iz rednega izobraževanja. Tudi tukaj se strinjamo s stališčem, da socialnoekonomski dejavniki pogojujejo različne izzive otrokove oviranosti in vodijo v neenakost v zdravju. Z izboljšanjem storitev in dostopnostjo zgodnjega prepoznavanja, obravnave in celostne pomoči otroku z motnjami v razvoju in njihovim staršem, se kar v največji meri zagotavlja enakost in socialna pravičnost.

Obstoječa ureditev razvojnih ambulant se je v praksi izkazala za nezadostno. Zaradi strokovne omejenosti je bil omejen tudi obseg pomoči, strokovno delo pa se je ponekod

izkazalo za neustrezno, kar je privedlo tudi do nezadovoljstva na strani staršev. Zato podpiramo nadgradnjo trenutnega sistema razvojnih ambulant v javno dostopno in regionalno razporejeno mrežo centrov za zgodnjo obravnavo. Kot pomemben vidik nadgradnje izpostavljamo predvsem nadgradnjo obstoječih delovnih kolektivov s psihologi, pedagogi in socialnimi delavci. Obstoječa zgodnja obravnava je namreč osredotočena zlasti na zdravstveno oskrbo otroka in ne zajema socialnega varstva in pomoči staršem. No, ta trenutni predlog pa predvideva oblikovanje multidisciplinarnih timov, ki bodo sposobni celostne diagnostike razvojnih motenj otroka na eni strani in pomoči družini na drugi strani.

Predlog uživa široko podporo tako v Državnem zboru kot v civilni družbi. Sooblikovala in podprla so ga tudi invalidska društva, ki menijo, da bodo centri za zgodnjo obravnavo, kot jih predvideva predlog, zagotavljala redno sistematično in multidisciplinarno ter v otroka in njegovo socialno okolje usmerjeno obravnavo. Ker je predlog usklajen tudi s pristojnimi ministrstvi, ne vidimo razloga, zakaj ne bi zakon dobro zaživel tudi v praksi. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanski demokrati.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovana državna sekretarka, kolegice, kolegi, predlagateljica!

V Sloveniji po sedanji ureditvi zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami poteka v razvojni ambulantah, v praksi pa se je večkrat izkazalo, da zdravstveni delavci v razvojnih ambulantah niso dovolj strokovno usposobljeni, da bi pomagali staršem teh otrok in nudili strokovno in tudi čustveno oporo. Zgodnja obravnava mora biti v prvi vrsti usmerjena na družino, na mamo, očeta in tudi na otroka, saj je njen namen optimalna podpora otrokovega razvoja in izboljšanje kvalitete življenja družine. Zgodnja obravnava je pravica vsake družine in otroka, zato mora biti ustrezno sistemsko rešeno tudi financiranje. Otrok mora biti v svoji družini sprejet, zato tudi družina potrebuje psihosocialno pomoč in strokovno podporo tudi v domačem okolju.

V Novi Sloveniji smo v svojem programu zapisali in seveda tudi postavljamo družino kot središče in temelj družbe. Družina ima nenadomestljivo vlogo pri vzgoji otrok, zato smo vsi poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije tudi sopodpisali predlog tega zakona. Cilj predloga zakona je zagotoviti celostno obravnavo otrok s posebnimi potrebami v vstopnih točkah zgodnje obravnave, to je v centrih za zgodnjo obravnavo. V ta namen zakon predvideva okrepitev števila zdravstvenega osebja in razširitev osebja v teh ambulantah s strokovnjaki, ki niso del zdravstva, to je specialnim pedagogom in po potrebi z drugimi strokovnjaki. Razširjene razvojne ambulante bodo postale centri za zgodnjo obravnavo, v katerih bo otroka skupaj s strokovnjaki s področja zdravstva obravnaval tudi strokovnjak s področja vzgoje in izobraževanja in socialni delavec. Predlaga se individualna obravnava potreb otroka in celotne družine z izdelavo individualnega načrta pomoči celotni družini, ne samo otroku. Posamezne obravnave se bodo izvajale v centru za zgodnjo obravnavo, druge pa izven njega, v drugih institucijah, zlasti v vrtcih, v katerih se bodo oblikovale skupine za zgodnjo obravnavo, in v drugih zavodih oziroma institucijah, ki že sedaj izvajajo storitve zgodnje obravnave. Za usklajeno izvajanje načrta v pomoči družini bo skrbel koordinator, ki bo povezoval center za zgodnjo obravnavo, vrtec, center za socialno delo in druge institucije, ki bodo obravnavale otroke oziroma družino. Koordinator bo tudi družino obveščal o različnih oblikah pomoči, ki so ji na razpolago, zlasti na področju socialnega varstva.

V Poslanski skupini Nove Slovenije resnično upamo, da bodo v teh 21 predvidenih ambulantah obravnave hitre in učinkovite in se starši ne bodo počutili, da so sami in osamljeni, da morajo sami iskati in odpirati vrata pri vseh institucijah, ampak resnično, da bodo dobili servis na enem mestu, pomoč na enem mestu. Pri skrbi za otroke s posebnimi potrebami je ključno, da se njihove težave oziroma posebne potrebe odkrijejo čim prej ter da se otrokom in tudi staršem takoj zagotovi ustrezna pomoč, zato bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije predlog zakona soglasno podprli.

V Novi Sloveniji smo zadovoljni, da po soglasno sprejetem Zakonu o osebni asistenci, ki smo ga vložili poslanci Nove Slovenije, zdaj obravnavamo zakon o celostni in zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami in si želimo, da bi ga podprli vsi poslanci Državnega zbora. Prav tako smo pripravljeni aktivno sodelovati pri pripravi zakona o dolgotrajni oskrbi. Paket sprejetja vseh treh zakonov pa bo omogočil celostno obravnavo, socialno varnost in človekovo dostojanstvo vsakemu, ki to že potrebuje ali bo potreboval.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovane kolegice in kolegi, prav lep pozdrav vsem!

Naj današnjo razpravo o zakonu o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami začnem s pesmijo Drobtinice Toneta Pavčka. Takole gre: »Na svetu si, da gledaš sonce. Na svetu si, da greš za soncem. Na svetu si, da sam si sonce in da s sveta odganjaš - sence.«

Če boste vprašali starše otrok s posebnimi potrebami, vam bo nemalokdo odvrnil, da imajo doma posebnega sončka; sončka, ki je zasvetil, potem ko so starši premagali sence, sence dvoma, skrbi vse do razočaranja. In ravno v tem je srž zakona, ki ga danes obravnavamo; da kot družba poskrbimo za pomoč staršem pri soočenju z vsemi čustvi in napori, s katerimi se srečujejo pri vzgoji in negi otrok s posebnimi potrebami. Še bolj kot otroci namreč potrebuje družina ustrezno vodenje, da se sprijazni z drugačnostjo njihovega otroka in ga zmore podpreti v njegovem življenju in razvoju. Kot se vse v družbi spreminja, se na veliko srečo spreminja tudi odnos do drugačnosti oseb, ki imajo posebne potrebe. V stari Grčiji in vse do 18. stoletja so bili otroci in odrasli, če so sploh preživeli otroštvo, zasmehovani, odrinjeni na družbeni rob; skratka prepuščeni sami sebi. Z 18. stoletjem so nastale ustanove, v katerih so bili ljudje s težavami v duševnem razvoju sicer deležni medicinske obravnave, a so bili institucionalizirani predvsem zaradi skrbi za javni mir kot z namenom pomoči. Organizirana skrb za otroke s posebnimi potrebami se je v Sloveniji intenzivno razmahnila po drugi svetovni vojni. Sprva se je prilagajal učni načrt za šole, šele v drugi polovici 20. stoletja so se pojavili razvojni vrtci. In očitno smo spet na prelomnici.

Med strokovnjaki je vse več govora o obravnavi ne samo otroka, temveč tudi družine, ki ima otroka s posebnimi potrebami. V praksi se namreč kaže, da je družina prvi in najpomembnejši faktor, ki otroka s svojimi nazori o življenju in dejavnostjo spodbuja ali pa zavira pri razvoju. Ponekod po svetu so otroci s posebnimi potrebami skupaj z njihovimi družinami že deležni multidisciplinarne zgodnje obravnave, tem trendom pa želimo slediti tudi v slovenskem prostoru in to iniciativo ter željo podpiramo tudi v Poslanski skupini nepovezanih poslancev.

Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami spreminja dosedanji pristop k otrokom s posebnimi potrebami in njihovim družinam. Od pravkar omenjenih multidisciplinarnih timov, ki bodo od samega začetka na voljo družini in njenim posebnostim, do vključevanja nevladnih organizacij z bogato prakso na področju pomoči družinam z otroki s posebnimi potrebami. V ta namen zakon vsaki obravnavani družini omogoča kar dva svetovalca, in sicer predstavnika družine in koordinatorja družine. Predstavnik družine bo iz vrst nevladnih organizacij. Pogoj, ki ga navaja zakon, je, da je to nekdo, ki je tudi sam starš otroka s posebnimi potrebami ali z rizičnimi dejavniki. Njegova naloga bo, da daje družini čustveno, moralno in psihološko podporo ter je mediator med družino in stroko. Poleg njega predvideva zakon še koordinatorja družine, ki pa bo član multidisciplinarnega tima. Snovalci zakona predlagajo, da je s področja, kjer bo družina najbolj potrebna pomoči. Koordinator bo skrbel za realiziranje individualnega načrta, ki ga bo oblikoval multidisciplinarni tim.

Glede na to, da bodo naloge predstavnika in koordinatorja prepletene in se bodo večkrat stikale na istih področjih, kjer bo družina potrebovala podporo, pa v naši poslanski skupini upamo, da bo njuno delo in odnos do strokovnih odločitev dela enotno in usklajeno, pa čeprav je predstavnik družine mišljen kot neodvisna oseba. Najmanj, kar bi si želeli, je, da je družina postavljena pred nove dileme, kjer bosta predstavnik in koordinator različnega mnenja, kako naj bi obravnava otroka in družine potekala. Razumemo, da so predlagatelji zakona želeli družinam omogočiti čim močnejšo in številčnejšo podporo, a vseeno je dejstvo, da s količino vpletenosti različnih ljudi, če prištejemo še pediatra, vzgojitelje in strokovno skupino v vrtcu, narašča tudi raznolikost pogledov in mnenj na iste teme. Pomoč družini mora biti usklajena, različna strokovna mnenja se ne smejo razreševati v družini, temveč pred kontaktom z njo.

Naslednja dilema, ki jo imamo v naši poslanski skupini, je sestava koordinacijskega sveta Vlade. Zaradi zahtevnosti obravnave otrok oziroma družin z otroki s posebnimi potrebami je v zakonu omenjeno, da bodo sodelovala tri ministrstva: ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, za zdravje in za šolstvo. Povsem nujno je, da sodelujejo pri obravnavi strokovnjaki s svojega področja in je za to sodelovanje ministrstev potrebno. Imamo pa pomisleke, ker je koordinacijski svet Vlade sestavljen zgolj iz ministrov. Torej v krovnem telesu, ki bo spremljalo izvajanje zgodnje obravnave in kjer se bodo sprejemale pomembne odločitve za nadaljnji razvoj dela na tem področju, ni predstavnikov nevladnih organizacij, torej predstavnikov iz prakse. Zakon je dal nevladnim organizacijam pomembno vlogo in je postavil pozicijo partnerja Vladi pri zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami, zato bi po našem mnenju morali biti predstavniki tovrstnih institucij tudi člani koordinacijskega sveta.

Ne glede na omenjene dileme bomo zakon v Poslanski skupini nepovezanih poslancev podprli, saj verjamemo, da se je za tako človeškim in dobrohotnim delom, kot je delo z otroki s posebnimi potrebami in z njihovimi družinami, ukvarjajo ljudje, ki stremijo k vedno boljši praksi in bo zakon v motivacijo, da združijo moči pri pomoči otrokom in družinam.

Za konec bi želela razširiti pogled na današnjo tematiko. Pričujoči zakon se osredotoča na obravnavo predšolskih otrok, a tako kot vsak otrok odraste, odrastejo tudi otroci s posebnimi potrebami. Med njimi so tudi taki, ki si kljub svoji drugačnosti želijo opravljati neko delo. Nekateri so zmožni več kot rutinskih del, pa so zaradi svojih primanjkljajev ostali brez dela ali obsojeni zgolj na monotona dela. V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bi si želeli podpreti tudi vladni predlog, ki bo poskrbel tudi

za odrasle s posebnimi potrebami, da bodo vključeni v družbo in bivali kot njen enakopravni del. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Saša Tabaković bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Danes na pobudo 61 poslancev cenjenega Državnega zbora obravnavamo Predlog zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami, ki je zelo pomemben mejnik za zagotovitev ustrezne obravnave oseb s posebnimi potrebami v družbi. Celostna zgodnja obravnava otrok – ne samo predšolskih, temveč vseh – s posebnimi potrebami namreč danes ni ustrezno urejena. Žal je trenutna slika takšna, da osebe s posebnimi potrebami niso deležne zadovoljive zdravstvene oskrbe oziroma oskrbe, ki bi odgovarjala na njihove potrebe. Ravno tako se te osebe težje vključijo v sistem izobraževanja, kar jih postavlja tudi v deprivilegiran položaj glede zaposlitvenih možnosti oziroma glede možnosti za prejemanje višjih dohodkov, ob tem pa visoki finančni izdatki za osebno podporo, zdravstvene storitve ter razne medicinske pripomočke ostajajo.

Glavne vsebinske rešitve, ki jih predvideva predlog zakona, se nanašajo na izvajanje storitev zgodnje obravnave ter preoblikovanje razvojnih ambulant v centre za zgodnjo obravnavo, kjer bodo delovali multidisciplinarni timi: zdravstveni pediater, diplomirana medicinska sestra, srednja medicinska sestra, nevrofizioterapevt, delovni terapevt, klinični logoped, klinični psiholog, specialist pedagog in socialni delavec. Med drugim predlog zakona določa tudi določitev izvajalcev storitev zgodnje obravnave in njihovo povezavo preko koordinatorja pomoči družini, način prepoznavanja in napotitve v center za zgodnjo obravnavo, zagotovitev pomoči staršem s predstavnikom družine, določitev možnih vsebin individualnega načrta pomoči družini, povezovanje centra za zgodnjo obravnavo s strokovnimi delavci vrtca in centri za socialno delo ter ukinitev postopkov usmerjanja za predšolske otroke.

To pomeni, da predlog zakona, ki sledi priporočilom Svetovne zdravstvene organizacije, za otroke s posebnimi potrebami ter za otroke z rizičnimi dejavniki in njihove družine v predšolskem obdobju zagotavlja in nadgrajuje storitve zdravstva, socialnega varstva ter vzgoje in izobraževanja. Osebe s posebnimi potrebami, z dodatnim poudarkom na predšolskih otrocih, bodo po novem imele dostop do vseh sistemov in storitev, ki jim bodo omogočale ustrezen razvoj, celosten dostop do storitev na področju zdravstva, izobraževanja in vzgoje ter socialnega varstva. Ker celostna obravnava zmanjšuje verjetnost kasnejše institucionalizacije teh oseb, saj zagotavlja tudi temelj za razvoj njihovih sposobnosti za čim bolj neodvisno življenje v družbi, bomo poslanci SMC predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Kot prva se je k besedi javila gospa državna sekretarka dr. Andreja Barle Lakota.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Najlepša hvala, predsedujoči.

Najprej sem dolžna opravičilo. Nepravočasna udeležba ni nastala zaradi tega, ker bi kakorkoli podcenjevali delo poslancev ali pa ta konkreten zakon, ampak očitno želimo v prekratkem času narediti preveč stvari hkrati.

Da ministrstvo podpira ta zakon, zares iskreno dokazujejo tudi vsi napori, ki smo jih vložili v času priprave tega zakona. Za kaj pravzaprav je šlo? Skupina poslancev s prvopodpisano dr. Jasno Murgel, ki je Državnemu zboru predložila v obravnavo Predlog zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami, je opravila enormno delo, čeprav se je zdelo, kot da so stvari, ki jih zakon ureja, že urejene. Namreč, kar nekaj diskusij je bilo o tem, da zakon v resnici ureja nekaj, kar imajo tri področja, ministrstvo za zdravje, ministrstvo za izobraževanje in ministrstvo za socialo, že urejeno. Zato je tisto, kar zakon zares prinaša in kar je posebnost tega zakona ter dodana vrednost tega zakona, pravzaprav uokvirjenje, definiranje celostne zgodnje obravnave otrok s posebnimi potrebami. Tisto, kar zakon zares prinaša, je ravno to, da se trije sistemi, in sicer izobraževanje, sociala in zdravje, povežejo v celostno obravnavo, zato da staršem ni potrebno prehajati iz enega sistema v drug in s tem vnašati nekaj negotovosti, na katero so starši opozorili. Se pravi, zakon čisto v resnici prinaša zagotovitev celostne obravnave in povezavo vseh teh treh sistemov, v resnici opredelitev tega področja in opredelitev storitev, ki se umeščajo v zgodnjo obravnavo, načine prepoznavanja in napotitve, vzpostavlja sitem, ki to omogoča, vzpostavlja oblikovanje multidisciplinarnih timov. To je tisto, česar v resnici do sedaj ni bilo in nismo imeli, predvsem pa zagotavlja tudi to, da niso obravnavani samo otroci, ampak je obravnavana družina; torej, da je družina tista, ki pridobiva posamične storitve. Prav zato menimo, da je zakon eden tistih, ki bo v resnici lahko pripomogel k zgodnji obravnavi otrok, kar bo seveda vplivalo na njihovo celotno življenje in na zmožnost vključevanja v sisteme, tudi v sistem vzgoje in izobraževanja. Zaradi tega je Ministrstvo za izobraževanje tisto, ki je bilo še posebej zainteresirano za to, da se zakon zares sprejme.

Gre torej za nadgradnjo obstoječih sistemov, tako da se povezujejo zares veliki in velikokrat med seboj nepovezani sistemi v celoto, kar bo zagotovilo kakovostno obravnavo otrok. Prav zato Vlada Zakon v celoti podpira.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnica predlagateljev.

Dr. Jasna Murgel, izvolite, imate besedo.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Če je kdo sodeloval pri pripravi tega zakona, je to nedvomno ministrstvo za šolstvo in tudi vsem, ki so pri tem sodelovali se zdaj tukaj zahvaljujem. Tudi ministrica je nedvomno od samega začetka to zadevo podpirala in kot smo slišali, pač celotna Vlada podpira.

Naj povem, kaj je tisto, kar štejem kot eno pomembno pridobitev zakona, je opredelitev tistih subjektov – kot pravnica pač ne morem drugače reči – , tistih otrok, na katere se ta zakon nanaša. Bistveno je, da nismo, kot je morda bilo pri, recimo, Zakonu o osebni asistenci, nekako zajeli ožji krog, na katere se zakon nanaša, in bistveno je, da gre za splošno skupino. Zakon opredeljuje otroke z rizičnimi dejavniki in otroke s posebnimi potrebami. Povedali smo že, kako se nekako te številke gibajo, torej splošna veljavnost, v splošnost je zajeta skupina otrok, ki imajo te rizične dejavnike oziroma posebne potrebe in torej ni kakršnekoli posebne skupine, ki bi zdaj pod ta zakon spadala. Imamo kar nekaj težav in dilem, ki se pojavljajo recimo v okviru Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, kjer pa so določene posebne skupine in je potem vedno problem, ali zdaj spadaš v tisto skupino ali ne, ali imaš obravnavo ali ne, ampak to je drugo področje.

Tisto, kar je pomembno, da tukaj povemo je, da v bistvu gre za razširitev razvojnih ambulant, ki že sedaj obstajajo. Ko smo na začetku se začeli pogovarjati tudi z ministrstvi, kaj bi bila najboljša rešitev, kje bi bila vstopna točka za ta center za zgodnjo obravnavo, sem po pogovoru z ministrstvi ugotovila, Ministrstvom za zdravje predvsem, da moramo izkoristiti tisto, kar imamo. To so razvojne ambulante in te delujejo na nekaterih mestih bolje, na nekaterih slabše, na nekaterih mestih imajo bolj izpopolnjene time, na nekaterih ne, ampak vztrajanje – in to moram povedati –, je bilo predvsem Ministrstva za zdravje, da mora biti vstopna točka razvojna ambulanta. Tu se ne bi mogli drugo kot strinjati, ker če bi ustanavljali zdaj neke nove centre in preoblikovali in delali nek novi center, bi to bilo povezano s prevelikimi stroški, organizacijskimi težavami. Tako je tisti minimum, ki smo ga s tem zakonom želeli doseči, ta, da se razširijo razvojne ambulante in postanejo centri, preimenujejo se v centre za zgodnjo obravnavo, predvsem pa bo o tem, koliko teh razvojnih ambulant bo dejansko – torej centrov, koliko razvojnih ambulant se bo razširilo –, odločilo Ministrstvo za zdravje v soglasju z drugima dvema ministrstvoma, torej za delo in za izobraževanje. Namen je bil razširiti, da ne bodo samo delavci s področja zdravstva v tem centru za zgodnjo obravnavo, ampak tudi drugi delavci, torej s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike in socialni delavci, ravno zato, da zagotovimo večdisciplinarno ali multidisciplinarno obravnavo, torej da ni samo poudarek na zdravstvu, ampak da razširimo in dobimo tim, ki bo obravnaval otroka in družino kot celoto. Nimajo otroci s posebnimi potrebami ali otroci z različnimi dejavniki samo zdravstvenih težav oziroma stvari, ki jih je treba urejati in obravnavati, ampak tudi te stvari segajo tudi na druga področja življenja. Kot vedno pravim, otrok in družina so eno in jih ne moremo razkosati na ta tri področja.

Že zelo dolgo obstaja potrjen predlog razširjenega strokovnega kolegija za pediatrijo, ki nekako podobno, kot je v tem zakonu, določa razširitev timov v razvojnih ambulantah, ampak do uresničitve tega predloga ni nikoli prišlo. Torej, izkoristili smo tisto, kar že obstaja in kjer se otroci s posebnimi potrebami obravnavajo že zdaj. Namen je bil čim manj turbulenc in nekih reorganizacij, ker jih imamo zelo dosti, in konec koncev tudi s tem predlogom bi zelo težko uspeli, če bi zdaj popolnoma neke nove centre določali in preusmerili stvar nekam drugam, želeli smo izkoristiti tisto, kar obstaja. Mislim, prepričana sem, da če se bodo te razvojne ambulante oziroma centri za zgodnjo obravnavo razširili, kot je predvideno, bo seveda, ker se predvideva več tudi zdravstvenega osebja, več fizioterapevtov, nevrofizioterapevtov, več delovnih terapevtov in drugih strokovnjakov, da bo že zaradi tega na voljo več možnosti za samo obravnavo za te otroke.

Torej, pridobitev je, marsikateri izmed vas je tudi že omenil v predstavitvi stališč, da se bo oblikoval individualni načrt za družino. To je tisto, kar je pomembno; da ni samo poudarek na obravnavi otroka, ampak na obravnavi celotne družine, ki bo v tem centru imela oporo, imela bo en center, na katerega se bo lahko obrnila in na tega koordinatorja, ki bo strokovnjak, del tega večdisciplinarnega tima in se bo nanj v vsakem trenutku lahko obrnila in bo ta koordinator potem dalje posredoval, kontaktiral centre za socialno delo in vrtec in vse druge izvajalce, ki bodo določeni v individualnem načrtu za zgodnjo obravnavo.

Mislim, da je zelo pomembno tisto, kar sem na začetku omenila, ravno ta povezava, da imamo gravitacijski center, center za zgodnjo obravnavo, na katerega se bo navezovalo vse, kar se dogaja s tem otrokom in to družino. Prepričana sem, da bo to rešitev, ki bo družini omogočila občutek in da tudi dejansko, da bo temu tako; da bo imela nekoga, en center, na katerega se lahko obrne in kamor gravitirajo in so napoteni tudi otroci iz različnih institucij, ki jih obravnavajo, lahko iz družine, bolnišnice od koderkoli, da bodo vedno imeli ta center, da se

lahko nanj obrnejo in kjer se bodo … Vseh stvari ne moremo predpisati, bodo potem potrebni seveda podzakonski akti, ampak bo lažje koordinatorju in članom tega tima poklicati, ne vem, na center za socialno delo, v vrtec, reči, poglejte, to se ne izvaja dobro, ali se lahko uskladimo, se lahko povežemo, lahko naredimo čim več, da se v bistvu tisto, kar je cilj zgodnje obravnave in potem tudi obravnave otrok s posebnimi potrebami, da se čim bolj realizira načrt, ki je za otroka predviden. Bistveno je to povezovanje teh vseh treh področij, vrtca, centrov za socialno delo in tega centra za zgodnjo obravnavo, h kateremu bo vse gravitiralo, kot sem rekla.

Predstavnik družine je nekaj, o čemer smo se zelo dosti pogovarjali, ampak ko se pogovarjam tudi na okroglih mizah, še zdaj sem povabljena na veliko okroglih miz v zvezi s tem zakonom, da ga predstavim, in je odziv na tega predstavnika družine, moram reči, zelo dober, ker so si vsi nekako enotni v oceni, da potrebuje nekdo, ki ima eno izkušnjo s tem otrokom s posebnimi potrebami, nekoga, ki podobno izkušnjo ima. Zdaj, to stvar bo treba urediti s podzakonskim aktom, za katerega je odgovorno, je nosilec Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, nekako na ta način, da bo določen en seznam predstavnikov družine, iz katerega ga bo lahko družina sama izbrala, če ga bo želela. Če ga ne bo želela, pač ga ne bo, ampak to je tudi način, da se nekako nevladne organizacije vključijo v ta sistem, saj so že prisotne, se ukvarjajo, tudi imajo zelo veliko izkušenj z zgodnjo obravnavo. Ampak to ne bo neko delovno razmerje, bo pogodbeno razmerje z minimalnimi stroški za par ur na mesec in to je to, Mislim, da na ta način bo omogočeno staršem, da imajo neko kontaktno osebo, ki jih na osebni, človeški ravni razume, ker je pač to situacijo že doživela, in tudi nekako predelala stvari, ki jih morda nekdo, s katerimi se na začetku, kar je razumljivo, še ne more se sprijazniti z zadevami, sprejela – kakorkoli že. Mislim, da je tudi to ena dobrodošla stvar – ker tudi sama imam tako izkušnjo, da sem, recimo, ker ni bilo kam se obrniti, se obrnila na Društvo Sonček, Maribor, in tam dobila neko psihološko oporo.

Poskušali smo v zakonu zagotoviti tudi sodelovanje in koordinacijo vseh treh ministrstev, kar je nekako nujno, ker ves čas govorimo in osnovni razlog za nastanek tega zakona – poleg tega, da nekateri elementi sicer obstajajo in jih je treba nadgraditi, kot so te razvojne ambulante –, poleg tega, da ti elementi obstajajo, jih je treba povezati med seboj. Bodimo pač odkriti in skleniti, da je tega povezovanja in sodelovanja med ministrstvi na tem področju je manj, kot bi bilo nujno potrebno – kako naj se najlepše izrazim. Torej, predvideli smo zakonsko predpisano sodelovanje med ministri, ki pokrivajo področja. Zakaj? Ker so ministri tisti, ki so nosilci odločanja v svojih resorjih. Predvideli smo, da morajo podpisati dogovor o tem, kako se te stvari izvajajo. Poleg tega pa smo tudi predvideli, da ugotovijo ministrstva tudi interdisciplinarno usposabljanje strokovnjakov. Zakon, to me veliko ljudi sprašuje, ali boste zagotovili dovolj strokovnjakov s tem zakonom. S tem zakonom ga ne moremo zagotoviti, izobraževanja strokovnjakov, ker to potem tudi posega na različna področja. Jasno je, da primanjkuje nevrofizioterapevtov, logopedov in še kakšnih strokovnjakov, ampak če damo vsaj en okvir ministrstvom, da skupaj z drugimi vzvodi, ki jih lahko uporabijo, na to vplivajo, če damo en okvir v zakonu, bomo s tem začeli ta proces, da se bo, upam, bolje poskrbelo za izobraževanje kadrov na tem področju, ki so nujno potrebni.

To bi nekako bilo to, potem bom še v nadaljevanju povedala glede na današnjo razpravo, kaj bo ...

Samo to še povem. Ko smo začeli, ko sem začela ali pa začeli delati na tem zakonu, so bile želje zelo velike, da uredimo zgodnjo obravnavo ali pa in tudi celostno obravnavo, večdisciplinarno, od rojstva pa do 26. leta, ker Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami sega do 26. leta, preko polnoletnosti. Zakaj je temu tako, bi zdaj pustili. Potem pa smo ugotovili, da enostavno in tudi sama, ko se lotim nekega dela, si postavim jasen cilj, ali je možno določen cilj v realnem času realizirati. Če bi šli popravljat, spreminjat še celoten sistem usmerjanja otrok s posebnimi potrebami, je tukaj preveč deležnikov, na katere bi morali vplivati. Recimo samo, morali bi se ukvarjati z minimalnim izobrazbenimi standardi in ne vem čim še, kar je vse povezano z rednim izobraževanjem, tudi otrok s posebnimi potrebami in vseh drugih otrok. Enostavno bi bil to prevelik zalogaj, da urejamo celoten sistem, ker ga z enim tem zakonom dejansko niti ne bi mogli.

Je pa mišljen ta zakon, ki je tudi baziran na pilotnem projektu zgodnje obravnave otrok s posebnimi potrebami, katerega nosilec je Ministrstvo za zdravje, ampak v sodelovanju z ministrstvom za šolstvo, za delo, družino in socialne zadeve, ki se začne izvajati 1. 7. letos in se bo izvajal v vzhodni in zahodni regiji, je podlaga za to, da ugotovimo v tem predšolskem obdobju, ki je tudi najbolj občutljivo in potrebuje največ povezave, ali se da tudi ta model, ko ga bomo preizkusili v pilotnem projektu in začeli izvajanje zakona, ali se da ta model zgodnje obravnave in obravnave v večdisciplinarnih timih, ki obstajajo v določenih centrih in so stacionarni – niso to neke komisije, ki se sestajajo po potrebi –, ali se da ta sistem usmerjanja otrok s posebnimi potrebami morda nadgraditi na podoben način. Ampak zdaj je prezgodaj, da bi se ukvarjali s celotno verigo šolanja oziroma vzgoje in izobraževanja.

Mislim, da je tu treba narediti zdaj dober temelj v okviru zgodnje obravnave, poskrbeti za to, da preizkusimo te stvari, ali delujejo, in se potem nadalje lotiti sistema. Zato

je bilo upoštevano predšolsko obdobje, ker je še prezgodaj za kakršnekoli dokončne diagnoze, in je po tem predšolskem obdobju mogoče določiti tudi diagnoze otrokom s posebnimi potrebami in z rizičnimi dejavniki.

Model je zamišljen tako, da ga v praksi najprej preizkusimo s pilotnim projektom. Zamišljen je tako, da poveže vse storitve, ki obstajajo, in nadgradi nekatere. Še posebej je treba izpostaviti to, da od leta 2019, ko bo zakon stopil v veljavo, ne bodo več teh oddelkov, vrtcev s prilagojenim programov, sofinancirale občine, ampak jih bo od takrat dalje financirala država – to je približno milijon 800 evrov stroškov na letni ravni –, in bo od takrat naprej tudi možno bolj enakomerno razporejanje teh oddelkov po državi. Tisto, kar je mišljeno s tem zakonom, je dopolnitev, dodatek nekaterim storitvam in okrepitev timov, zagotovitev večje možnosti izvajanja storitev. Ni to zdaj čarobna palica, ki bo popravila celotno zgodnjo obravnavo in sploh morda še inkluzijo otrok s posebnimi potrebami, je pa pomemben temelj, na katerem lahko ocenimo obravnavo ne samo otrok, ampak, kar je zelo pomembno, tudi družin, in potem ugotovimo, ali je mogoče te stvari prenašati naprej, te dobre izkušnje, ki jih bomo na tem področju dobili, in potem graditi zadevo tudi za naprej, za naslednja obdobja. Strinjam se, v Sloveniji pač delamo te zadeve, kar zadeva osebe s posebnimi potrebami, tako da sprejmemo en zakon, pa sprejmemo drug zakon, pa malo popravljamo, pa še en zakon. Treba bi bilo sprejeti strategijo. Vem, da ljudje ne marajo nekih strategij in besed na splošno, pač pa neko resno strategijo, kar smo ugotavljali tudi v pogovorih s strokovnjaki, kaj želimo narediti z osebo, za katero ugotovimo, da ima posebne potrebe, od rojstva do smrti. Torej, najprej jo bomo zgodnje obravnavali, zdaj imamo usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, ki ima tudi svoje dobre strani. Jaz sem vedno hvaležna, da ta postopek je, da ga imamo, ker imam zelo dobre izkušnje z njim, ampak je potrebno tudi nadgrajevanje. Potem pa, ko gremo iz izobraževanja, z različnimi stopnjami oziroma izobrazbenimi standardi; kaj se potem zgodi s temi osebami: ali se zaposlijo, kako prehajajo, ali lahko ali ne morejo – to je predmet, recimo, Zakona o socialnem vključevanju –, da imamo nek sistem, kaj želimo s temi osebami narediti. To bi bilo nujno potrebno in zelo dobrodošlo in na tem bomo še delali.

Ampak danes smo v splošni obravnavi enega nujnega koraka, ki ga za moje pojme moramo imeti, in vesela sem, da se vas velika večina strinja, da je ta zakon potreben. Vse tisto, kar boste povedali danes, pa bomo seveda upoštevali, razmislili o tem – to je splošna razprava, ki je temu namenjena –, da tudi zakon dopolnimo in popravimo, upoštevamo predloge. Gre za nekaj, kar bo zadevalo veliko število otrok in njihovih družin. Pomembno je, da se o tem pogovorimo in tudi najdemo skupni jezik in morda seveda še kaj popravimo, da bi zadeva bila dejansko dobra za vse in dejansko izvedljiva ter imela učinek za otroke, za ljudi; tisto kar si želimo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Janja Sluga, pripravita naj se mag. Bojana Muršič in gospod Jožef Horvat.

Gospa Sluga, izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Ja, končno, lahko rečemo, danes imamo ta zakon na mizi, kolegica Jasna se je zelo dolgo zanj trudila. Prisostvovala sem kar na nekaj, kot jim ona reče, okroglih mizah in pogovorih na to temo in slišala vsa ta mnenja, vse te predloge, vsa ta nestrpna pričakovanja, da končno zadevo dobimo na svoje klopi. Vesela sem tudi sodelovanja Ministrstva za delo, ki je bilo, po besedah kolegice Jasne, konstruktivno, in pa tudi vsakega od 68 podpisov pod tem zakonom. To je zopet ena zgodba, kjer smo nekako združili skupaj svoje moči in mislim, tako kot sem že večkrat povedala v podobnih primerih, da je to tista prava pot in pravi način.

Tako kot je rekla Jasna, ne gre govoriti, da v Sloveniji še ničesar od tega, kar sedaj tu notri sprejemamo, nimamo. Seveda neke stvari obstajajo, obstaja pa tudi vse več otrok s takšnimi in drugačnimi motnjami v razvoju z nekimi, bom rekla, dodatnimi potrebami in ta številka je, na žalost, v porastu. Kaj so razlogi za to, bi bilo na tem mestu mogoče škoda izgubljati besed. Dejstvo pa je, da takšni otroci od prvega trenutka dalje, od rojstva naprej, potrebujejo neko posebno varstvo, posebno skrb in neke dodatne spodbude, da v bistvu ta siceršnji primanjkljaj nekako nadoknadijo. Tukaj se stroka seveda strinja, da je ta odziv, ta obravnava za vsakega otroka čimprejšnja, zelo pomembna, se pravi čim bolj zgodaj. Tu je tudi bistvena poanta tega besedila, ki ga imamo danes na mizi.

Kaj je še v tej celotni obravnavi pomembno? Pomembno je to, da se obravnava celotno družino. Torej, ne samo otroka, tako kot je bilo do sedaj nekako vse skupaj kocentrirano zgolj na otroka, pač pa tudi na starše in tudi na morebiti sorojence, ki se seveda tudi v takšnem primeru soočajo z nekimi vprašanji, nekimi težavami in tako naprej.

Vesela sem, da je zadeva v tem zakonu urejena tako, kot je. Sicer kot je rekla Jasna, želeli bi si, da bi lahko v enem koraku, z enim zamahom uredili celotno zadevo. Tukaj se pač koncentrira na čas pred vstopom v šolo, ampak nekje je pač treba začeti. Mislim, da je to že bistven korak naprej, glede na to, kar je bilo danes rečeno in kot imamo informacije s terena. Kolegica je morala napisati celo vodič po pravicah otrok, to že veliko pove o samem stanju, v katerem se v tem trenutku zadeva nahaja. Upam, da po sprejetju tega predpisa, tega vodiča ne bomo več potrebovali ali ga ne bodo več potrebovali. Kaj je najbolj pomembno? To, da se ta vsa področja, ki sem jih sedaj naštela, med seboj povežejo. Da se vse

skoncentrira na eno mesto, na eno vstopno točko, kamor se starši obrnejo, kjer dobijo vse potrebne informacije, vso potrebno podporo, kjer dobijo tudi nekoga, ki govori v njihovem imenu in zanje. Se pravi, tisto bistveno, da se ne spopadejo z zadevo sami, pač pa, da imajo nekoga, ki to počne za njih in namesto njih. Neke točke, ki smo jih že do sedaj imeli, tako kot je Jasna tudi rekla, se pravi, ne gre zadeve postavljati iz nič. Gre seveda razumsko uporabiti tisto, kar že obstaja in kar že imamo in izhajati iz tega. Ravno zaradi tega se bodo te obstoječe razvojne ambulante preoblikovale v centre za zgodnjo obravnavo, kjer se bo spremljajo, tako kot sem rekla, in otroka in celotno družino individualno, z individualnim načrtom, s predstavnikom družine in s koordinatorjem. Naloga koordinatorja je pa povezovati vse deležnike med seboj, se tudi povezati z vrtcem, s pristojnim centrom za socialno delo in nekako spremljati, usklajevati in, če hočete, v določenih trenutkih tudi spodbujati ukrepe, ki se nanašajo na tega otroka oziroma na to družino.

Pomembno je, da bo ta multidisciplinarni tim sestavljen ravno iz tistih strokovnjakov, za katere danes slišimo in se pogovarjamo, da jih je mogoče premalo, da niso dostopni vsakemu otroku, da nekje so že vključeni v time, drugod pa še ne, in to so zdravnik specialist pediater, diplomirana medicinska sestra, srednje medicinska sestra, nevrofizioterapevt, delovni terapevt, klinični logoped, klinični psiholog, specialni pedagog in tako naprej. To so tisti profili, za katere danes poslušamo, da ponekod niso vključeni, da jih ni, da jih primanjkuje, in to je tisti bistveni preskok, ki bo pomenil – mislim da – nadgradnjo tega, kar imamo danes in bistveno zvišanje kvalitete storitev in obravnave, ki se jo nudi posameznemu otroku ali družini. V samem besedilu se določi tudi izvajalce storitev, ki so povezani preko koordinatorjev – tudi tega danes nimamo in tudi to se mi zdi zelo pomembno – in se hkrati tudi opredelijo storitve zgodnje obravnave, ki jih tudi danes nimamo nikjer. Center za zgodnjo obravnavo, kot sem rekla, se poveže tako z vrtcem kot tudi s pristojnim centrom za socialno delo.

Pod črto bi lahko rekla samo to. Mislim, da je to za naše otroke, za naše vse otroke bistven korak naprej, bistvena pomoč staršem, bistvena pomoč celotni družini, kjer bodo res našli vse na enem mestu. Kjer bodo lahko izrazili svoje potrebe, svoje želje, kjer bodo lahko sodelovali pri oblikovanju programa, ga spodbujali, ga mogoče tudi preusmerili v določenem trenutku, vse pa v pogovoru z vsemi temi strokovnjaki, v pogovoru s koordinatorjem in v sodelovanju, kakršnega bi si želeli tudi na več drugih področjih. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Bojana Muršič. Pripravita naj se gospod Jožef Horvat in mag. Alenka Bratušek.

Izvolite, gospa Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovane kolegice, državna sekretarka! Vsem lep pozdrav!

Najprej želim poudariti, da je celostna obravnava otrok v predšolski vzgoji še kako pomembna in več kot nujna, saj po več kot 20 letih prizadevanja nevladnih organizacij, da se to področje uredi tudi na zakonski ravni, zato gre na tem mestu še posebna pohvala predlagateljici, da se je končno soočila s to zelo zahtevno nalogo in pričela usklajevati ta zakon s pristojnimi ministrstvi. Moram reči, da se zahvaljujem ministrstvu za šolstvo, da je prevzelo pod svoje okrilje ta zakon, kljub temu da moram obžalovati, da dejansko Ministrstvo za zdravje na tem mestu ni pokazalo dovolj razumevanja, da bi ga vzelo pod svojo okrilje. Zakaj tako menim?

Menim, da dejansko je zdravstvo tisto ključno. Še preden se otrok rodi, dejansko je spremljan v zdravstveni ustanovi. Nato ob rojstvu otroka takoj vemo oziroma zdravstveno osebje oceni, kakšno je njegovo stanje. Tako se mi zdi, da na tem mestu bi nekako to področje zgodnje obravnave otrok v predšolski vzgoji spadalo pod Ministrstvo za zdravje, vendar vsekakor je zelo pohvalno, da tudi spada pod Ministrstvo za izobraževanje, kajti v nadaljevanju od enajstega meseca dalje se otroci vključujejo v ta sistem predšolske vzgoje, v vrtčevsko obravnavo. Menim, da je to tudi dobro.

Seveda gre na tem mestu tudi vključevati ministrstvo za socialo, ob vsem tem pa žal moram omeniti, da kljub temu da se bodo ta tri ministrstva vključevala, je ključno tudi Ministrstvo za finance, vsaj po moji presoji, kajti v kolikor Ministrstvo za finance ne bo zagotovilo dodatnih sredstev, ki jih bomo potrebovali za več fiziatrov, delovnih terapevtov, psihologov, logopedov, potem se nam kaj kmalu lahko zgodi, da ta zakon ostane mrtva točka na papirju, kajti tega pa si nikakor ne želim in tako, kot je že kolega v stališču poslanskih skupin povedal, tega tudi ne bomo dopustili.

Predlagateljica je na začetku omenjala, da ta projekt jemlje zelo osebno, kajti je mati dveh otrok s posebnimi potrebami in vse od rojstva se sooča s problemi in še kako ve, da je vključevanje multidisciplinarno še kako pomembno. Ob tem ne gre spregledati, da je več kot 400 tisoč takšnih otrok v Sloveniji, zato je toliko bolj pomembno, da se čim prej ta zakon tudi sprejme, okrepi možnost družine, da se sooči s takšnimi problemi, da se zagotovi otrokov osebnostni razvoj, pri tem pa še ključno: da se spodbuja socialna vključenost otroka kot tudi celostne družine.

Žal je Slovenija edina članica Evropske unije, ki tega nima na zakonski ravni urejenega, kljub temu da imamo nekatere določbe v Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov, vendar pri nas še ta norma ni bila uresničena. Program zgodnje obravnave je bil v preteklosti osredotočen zgolj na otroka samega in pomoč, ki jo nudijo posamezni strokovnjaki. Izhodišče je

sicer zelo spodbudno, otroku sicer omogoča, da bolje razvije svoje sposobnosti in jih ima in tudi prepreči posamezne težave, ki nastajajo ob rojstvu, vendar moramo k temu pristopiti z vsemi aktivnostmi, da poskušamo odpraviti težave. Res je pomembna zgodnja obravnava, saj se otrokovi možgani do 6. leta najbolj razvijajo, kljub temu pa ne smemo pozabiti, in temu je tudi namenjen ta zakon, da se v ta program vključi celotna družina, v kateri otrok živi.

Družini bi morali ob otrokovem rojstvu pomagati pri sprejemanju novih okoliščin. Nikakor si ne znamo predstavljati, kaj doleti takšno družino, ko se ji rodi takšen otrok. Postavljena je pred dejstvo, da bo potrebno otroka vzgajati tako ali drugače, vendar pomoči nekako v sedanjem sistemu je zgolj malo oziroma nudile so jim nevladne organizacije, Društvo Sožitje in Društvo Sonček sta na tem mestu zelo pomagala tem družinam. Velikokrat se išče krivda pri samih starših, kaj se je zgodilo, da se je otrok rodil takšen, zato je toliko bolj pomembno, da pomagamo takšnim staršem, da jih postavimo na realna tla, da jim ponudimo support, da so pripravljeni sprejemati otrokovo drugačnost, in jim pomagati v teh najtežjih trenutkih. Seveda otroci so naše največje bogastvo, ne glede na to, kakšni so, zato je treba staršem pomagati, zato na tem mestu še enkrat zelo pozdravljam ta predlog zakona.

Kot sem omenjala, so prvi meseci za otroka in tudi za družino najpomembnejši. Izredno pomembna je tudi ta psihosocialna pomoč družini, ki jo ta zakon predvideva, s čimer lahko upravičeno pričakujemo, da se bo stiska staršem vsaj malce omilila. Ob tem bodo nevladne organizacije še naprej pomagale z vsem svojim znanjem, ki so ga v vseh teh 20 letih njihovega prizadevanja s koristjo prenašale na starše. Zato res moram reči, da ta zakon podpiram od vsega začetka, vsekakor pa menim, da bi že moral biti sprejet bistveno, bistveno prej, kajti vsak dan, izgubljen, v otrokovem življenju lahko ima nepopravljive posledice v kasnejšem življenju. Zato je toliko bolj pomembno, da vlagamo v preventivo, zgodnje prepoznavanje, obravnavo in pravočasno ukrepanje za preprečitev zaostajanje otroka v razvoju. Kot sem že na začetku omenila, seveda ja ključna podpora oziroma v zakonu se predvideva podpora najmanj treh ministrstev, zdravstvenega, socialnega in izobraževanja. Na tem mestu še enkrat poudarjam, finančno ministrstvo bo tukaj tudi odigralo ključno vlogo.

Pomembno pa je, naj zaključim, da starši opravljajo vlogo starša in ne igrajo vlogo terapevta, kajti vse prepogosto se v dandanašnjem času ob tej dani situaciji to tudi dogaja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravita naj se mag. Alenka Bratušek in dr. László Göncz.

Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Najprej želim izraziti priznanje in hvaležnost naši kolegici, dr. Jasni Murgel, da nas je pravzaprav veliko večino parlamentarcev povezala in nekako poenotila okrog Predloga zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami. Kritičnim besedam kolegice Bojane Muršič do Ministrstva za zdravje pa dodajam še kritiko na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Razumem in mi v Novi Sloveniji razumemo, da ta zakon spada v nek okvir pravzaprav tudi družinske politike in tukaj res pred Evropo zardevamo, da smo edini, ki tega področja še nimamo na primeren način rešenega. Pa da ne bom samo kritičen, bom seveda ta uvod zaključil s pohvalo Ministrstvu za izobraževanje oziroma tukaj prisotni državni sekretarki dr. Andreji Barle Lakota, da je prevzela oziroma ministrstvo prevzelo v svoje okrilje ta zakon. Verjamem, nekako napovedujem, tudi 100-odstotno podporo temu zakonu. Kar se tiče Nove Slovenije, je to itak že bilo izrečeno.

Kolegice in kolegi! To soboto sem imel kar dve poroki. Poročal sem dva mlada para in v priložnostnem nagovoru je tudi misel, ki se glasi: »K ustvarjanju toplega doma in družinske sreče pa bodo pripomogli tudi vajini otroci, ki so največja sreča vsakega zakona.« Otroci so naše največje bogastvo. Ne delamo razlik. Otroci so naše največje bogastvo in resnično so, če si to dovolimo, če si upamo priznati in začutiti, da v sebi nosijo veliko več, kot lahko vidimo, več od vsega, kar smo mi videli in slišali ali doživeli kot otroci. Otrok je naš največji zaklad, je neprecenljiv. Njegova vrednost je neskončna. Ne zamerite nekoliko čustvenemu temu delu mojega govora, ampak ko govorimo o otrocih, ko govorimo o otrocih s posebnimi potrebami, ko govorimo o družini, se gotovo vklopijo tudi naša čustva, če hočemo ali ne. Ko sprejemamo zakonodajo, pa mora delovati predvsem ratio.

Zgodnjo obravnavo otrok z motnjami v razvoju v slovenski zakonodaji trenutno ureja, ampak ne na zadovoljiv način, zgolj Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, v katerem pa ni natančno določeno, kaj zgodnja obravnava zajema, kako je organizirana in komu je dostopna. Seveda si gotovo tisti, ki nas spremljajo, ki spremljajo ta zakon, postavljajo vprašanje, kaj pravzaprav je zgodnja obravnava in komu je namenjena; zgolj otroku ali tudi staršem oziroma družini. Evropska agencija za posebne potrebe in inkluzivno izobraževanje ugotavlja, da je zgodnja obravnava pravica vsakega otroka. Pravica vsakega otroka! Celostna zgodnja obravnava je namenjena otrokom s posebnimi potrebami in njihovim družinam, saj so prav družine tiste, ki dajo otroku s posebnimi potrebami osnovno okolje za razvoj. Obstoječa zgodnja obravnava v Sloveniji je osredotočena zlasti na zdravstveno oskrbo otroka in ne zajema celotne družine. Prav tako je obravnava otroka s posebnimi

potrebami razkropljena med različne institucije, ki svojih dejavnosti ne usklajujejo. Ta zakon prinaša dobre rešitve, gotovo pa ga bodo morale na podlagi izkušenj iz praktičnega življenja, na podlagi izkušenj, ko bo ta zakon implementiran, naslednje sestave Državnega zbora prilagajati, izboljševati.

Nekako se pojavlja neka paralela, ko obravnavamo ta zakon, tudi z Zakonom o osebni asistenci, ki ga je ta državni zbor na predlog Nove Slovenije sprejel na decembrski seji. Jaz sem zadovoljen, da znamo kljub nekaterim različnim ali pa zelo različnim pogledom nekakšna vprašanja, pa ko gre za človeka, stopiti skupaj in tukaj pri tem zakonu gre za človeka. Še več, gre za otroka s posebnimi potrebami.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Alenka Bratušek, pripravi naj se dr. László Göncz.

Izvolite, gospa Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala in tudi v mojem imenu lep pozdrav, kolegice in kolegi!

Zelo sem vesela te enotnosti, ki jo danes lahko slišimo in vidimo, in tudi sama bi si želela, da bi ta zakon v tej prvi obravnavi in tudi v nadaljevanju bil sprejet brez glasu proti. Še bolj si pa želim in še bolj bom vesela, ko bo ta zakon stopil v veljavo in začel na nek način dosegati cilje, o katerih danes tukaj vsi govorimo. Kolegica je prej omenila denar. Mislim, da država mora poskrbeti za najšibkejše, to je njena osnovna naloga – in kdo, če ne otroci, so najšibkejši člen naše družbe in kdo, če ne otroci s posebnimi potrebami? Tako denar ne more in ne sme biti problem; in da ne bo dvoma, tukaj ne govorimo o stotinah milijonov evrov, tukaj govorimo o relativno majhnih zneskih, če pogledamo državni proračun.

Tudi sama sem se podpisala pod predlog kolegice Murgel, ker kdo, če ne mama otrok s posebnimi potrebami, ve, kaj potrebuje družina, kaj potrebujejo otroci, in predvsem ve, kaj danes, od tega kar bi morali, ne dobijo. Sama sem mama dveh otrok brez posebnih potreb, pa vam povem, da sem včasih rekla, da je težko, da je naporno in tako naprej, pa si verjetno, ne verjetno, gotovo ne znam niti predstavljati, kaj vse je do danes naša kolegica Jasna naredila.

Zato, spoštovana kolegica, sem se z veseljem podpisala pod ta zakon, nekdo je pač moral narediti ta napor in kot sem rekla, kdo, če ne mama, ki ve, kaj ti otroci potrebujejo. Tako hvala za iniciativo, trud in – kapo dol za vse do sedaj narejeno!

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. László Göncz, pripravi naj se gospod Peter Vilfan.

Izvolite, gospod Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik! Spoštovana gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Pravzaprav skorajda k temu ni potrebno kaj dosti dodati, kar je pred mano Alenka Bratušek pač poudarila, ker v tem trenutku je najvažneje, da je ta zakon šel na svojo pot in da je pri tem izražena zelo visoka podpora. Upajmo, da bo tako tudi v fazi nadaljnjega sprejemanja. Predvsem menim, da bodo v drugem branju še marsikatere vsebinske zadeve in elementi popravljeni. Me pa veseli tudi že napovedana namera, da vsi skupaj vemo, da zaradi kompleksnosti tega vprašanja in zelo široke palete zainteresirane strokovne javnosti verjetno tega zakona ne bo mogoče v tej fazi tako izpiliti, da bodo vsa vprašanja dokončno urejena, ampak se bo to pozneje sproti nadgrajevalo. Menim, da je v tej fazi najbolj važno, da bodo ti glavni elementi pravilno zajeti.

Z najine strani sploh ni bila vprašljiva podpora, glede na to, da osebno menim, da gre za nekakšen lakmusov papir družbe, razvitosti družbe, naprednosti družbe, čeprav se zavedam tega, da je v Sloveniji marsikaj parcialno že narejenega na tem področju. Torej, resda formalnopravno morda v enem zakonu to ni strnjeno, marsikatera zadeva je pa primerno rešena. Torej, mi tu Slovenije ne moremo uvrščati v neko skupino držav, ki na tem področju zelo zaostajajo. Vendar tovrstno reševanje, torej zakonsko reševanje, enovito reševanje in ta pristop je pa nedvomno zelo pomemben. Presenetil me je podatek, moram priznati, kar je gospa Murgel danes navedla, da je posredno praktično več kot 10 odstotkov prebivalstva soočenega s tem problemom; ne zgolj otroci, ampak tudi, če tu upoštevamo družine, družinske člane, ki pri tem nosijo ogromno breme.

Za nadaljnjo razpravo bi opozoril zgolj na dve stvari. Prva stvar, danes se je že odpiralo vprašanje organiziranosti centrov za zgodnjo obravnavo. Vem, da se tu poskušajo najti že obstoječe organizacije ali pa vzvodi, da se nekako gradi na tem, kar je pomemben vidik in pomemben pristop. Opozoril bi zgolj na eno stvar – ne napraviti te napake, da periferijalna območja izvisijo. Predvsem socialno šibkejša območja in tisti predeli, kjer je sicer težava, gospodarsko, socialno in drugače gledano slabše, predstavljajo še večje breme za reševanje tovrstnega vprašanja. Tam, žal, otroci marsikdaj lahko ostanejo najbolj izven konteksta, kot se temu reče. Torej, na to bi posebej opozoril. Opozoril bi tudi na to, da s tem, če v tej zgodnji fazi rešujemo večino težav, ki se jih rešiti da, saj se vsi skupaj zavedamo, da marsikdaj imamo primere, ko je še vedno hendikep velikanski in ga nedvomno ne bomo mogli zakonsko urejati niti strokovno, ampak če se v tej fazi marsikatera zadeva odkrije in se pravilno naravnano tudi rešuje, obstaja tudi

velika verjetnost – poznam kar nekaj primerov –, da bodo taki ljudje v poznejšem življenjskem obdobju na marsikaterem področju lahko naredili velikanske korake v prid družbe. Torej, ne le, da bodo sami uspešni na nekem področju, ampak bodo v bistveni meri prispevali k razvoju celotne družbe. Tu je ta faza in to obdobje izredno pomembno. Vesel sem, da je do tega zakona prišlo. Osebno bom izražal in dajal maksimalno podporo tudi v fazi nadaljnjega sprejemanja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Peter Vilfan. Pripravi naj se gospod Saša Tabaković.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Najprej tudi z moje strani pozdrav predstavnicama ministrstva za izobraževanje, znanost, šport in mladino, ministrstva, ki je res ves čas sodelovalo pri pripravi tega zakona in ga tudi podpira. Tako absolutno sprejemam argumente, ki ste jih navedli glede vaše odsotnosti na začetku te seje. Še vedno pa pogrešam predstavnika Ministrstva za delo in Ministrstva za zdravje, ampak to, bi rekel takole, več pove o njih, kot pa seveda o nas.

Danes ne bom veliko govoril o vsebini tega predloga zakona, ker mislim, da je bilo veliko povedano že v predstavitvah stališč poslanskih skupin. Predlagateljica oziroma prvopodpisana kolegica Jasna Murgel je o tem že govorila, pa bo zagotovo še govorila v nadaljevanju in tudi kar nekaj razprav bo zagotovo takih vsebinskih.

Tisto, o čemer bi jaz rad danes nekaj povedal, so pravzaprav tiste čeri in ovire, ki velikokrat čakajo tak zakon, potem ko zapusti poslanske klopi in ta parlament. Pa bom to opisal kar na primeru. Leta 2012 sem v tem državnem zboru ugotovil, da smo mi že leta 2010 – ne mi, ampak tisti pred nami – sprejeli zakon o otrocih s posebnimi potrebami, ampak da ta zakon pravzaprav ni začel veljati. Seveda sem takoj sprožil to vprašanje, ne samo v svoji poslanski skupini, ampak tudi na pristojnem odboru in najprej dobil odgovor – veste kakšen? –, da niso pripravljene strokovne, pravne, finančne in ne vem kakšne še podlage, da bi zakon lahko začel veljati. Potem sem seveda vztrajal na tem, o tem razpravljal tudi na odboru in moram reči, da sem imel občutek, da imam veliko razumevanja s strani članic in članov tega odbora. Namreč, ob moji razpravi so vsi prikimavali. Nekateri so sicer gledali v tla, mogoče jim je bilo tudi malo nerodno, ampak pravi šok pa sem doživel, potem ko je prišlo do glasovanja. Od 18 članov, mislim, da jih je bilo 18, jih je 16 glasovalo proti temu, da bi zakon začel veljati. Samo dva, jaz in bivša kolegica Majda Potrata, pa sva glasovala za. Tako zakon seveda leta 2012 ni začel veljati. Potem je prišlo leto 2013 in če rečem temu tako, naša vlada. Tudi takrat sem takoj sprožil, seveda, to vprašanje, ponovno dobil bolj ali manj enak odgovor, da vse te že prej omenjene podlage še vedno niso pripravljene. Ja, tudi nisem dobil odgovora na vprašanje, kdo pa je tisti, ki je zadolžen za pripravo teh podlag.

V glavnem, da skrajšam, med drugim sem dobil celo en dopis, v katerem je na vrhu pisalo naslednje: »Vse negativne posledice za državo, ki jih boste povzročili s svojim vztrajanjem na začetku veljavnosti zakona …« Seveda nisem popustil. Na koncu je bilo tako, da sem v nekem trenutku samo dobil sporočilo, ja, bo pač zakon začel veljati oziroma je začel veljati. Res upam, da se kaj podobnega ne bo zgodilo s tem zakonom. Zato seveda predlagam oziroma se tudi sam na nek način zavezujem, da bom vse, kar se bo s tem zakonom dogajalo, potem ko bo zapustil ta parlament, ko bo – mislim, da je postopek tak – objavljen v Uradnem listu in ko bo po 14 dneh dejansko moral začeti veljati, spremljal seveda dnevno. Predlagam, da to počnemo vsi tisti, ki smo sopodpisniki tega predloga, pa tudi tisti, ki niso sopodpisniki, pa bodo očitno ta predlog zakona podprli. Kajti sila pomembno je, da ne samo govorimo tule, kako podpiramo, ampak da se zakon tisti trenutek, ko bo to mogoče, dejansko praksi začne izvajati.

Prej je bilo rečeno s strani kolegice iz SD, da bo pomembno tudi stališče Ministrstva za finance. Ja, seveda, kajti ta zakon bo imel finančne učinke. Ti finančni učinki niti niso tako majhni, ampak se strinjam s svojimi predhodniki, ti finančni učinki, bom rekel takole, sploh niso pomembni in nas v tem trenutku tudi ne zanimajo. Mogoče ni pravi izraz »nas ne zanimajo«, ampak veste, če v tej državi nismo sposobni najti denarja za izvajanje takega zakona, kot je ta, potem pa ne vem, ali sploh tako državo še potrebujemo.

Tisto, kar mene veseli pri tem zakonu, je to, da Vlada podpira ta predlog zakona. To je v redu, to je super pravzaprav, ampak veste, nikoli ni Vlada tista, predsednik Vlade pa ministri, ki odločajo o tem, ali bo nek zakon šel potem v nadaljevanju po tisti poti, kakor je začrtana. Mene seveda skrbi ta izjava Ministrstva za zdravje, v kateri so, recimo, rekli, in to sem povedal že v stališču poslanske skupine, da izraza »otrok s posebnimi potrebami« v Sloveniji sploh ne poznamo in da ministrica za zdravje meni, da ne rabimo nobene posebne zakonodaje s področja otrok s posebnimi potrebami. Saj mislim, da tu pravzaprav ni kaj več dodati.

Na koncu naj povem samo še to, da tudi jaz seveda govorim iz osebne izkušnje, mi, v moji družini, tako kot sem že nekajkrat rekel, dnevno živimo s to problematiko, vsak dan, vsak teden, mesec, leto in bomo tudi v prihodnje. In seveda vemo, kaj se zgodi, ko v neki družini v nekem trenutku ugotoviš, da z otrokom stvari ne gredo tako, kot si si predstavljal, da se z njim nekaj dogaja, da stvari ne tečejo v pravi smeri oziroma če skrajšano rečem, da je seveda tvoj

otrok ali vaš otrok drugačen. Zato smo mi tak zakon potrebovali ne danes, ne včeraj, ne pred enim letom, ampak verjetno že pred desetimi ali dvajsetimi leti.

Za nekatere od nas je sedaj že prepozno, da bi lahko tiste otroke, s katerimi smo se takrat ukvarjali in se še vedno ukvarjamo, da bi lahko šli skozi to proceduro, sem pa izredno zadovoljen in vesel, da bodo pa vsi tisti, ki se jim to dogaja danes in se jim bo zgodilo v prihodnosti, sedaj imeli seveda to možnost, da lahko skozi to celostno zgodnjo obravnavo dobijo tisto potrebno pomoč, da dobijo nasvet, da dobijo, če hočete, upanje, da je lahko življenje tudi s takimi otroci zelo v redu. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Saša Tabaković. Pripravi naj se mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Izvolite, gospod Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Tudi sam bom, kot sopodpisnik, ta zakon podprl. Gre za zakon, ki natančneje opredeljuje pomoč pri prepoznavanju v prvih letih otrokovega življenja, ki je seveda usodno za njegov nadaljnji razvoj, večje oblike bioloških, telesnih, kognitivnih pomanjkljivosti, še posebej zato, ker je danes obravnava teh otrok nekako prerazpršena in zato tudi povzroča nemalo nelagodja, prvenstveno seveda otrokom, predvsem pa tudi njihovim staršem kot tudi strokovnim službam, ki se s tem pojavom profesionalno ukvarjajo. Tudi v resornem smislu je ta pojav razdeljen na tri ministrstva, zato povezovanje ima toliko večji poudarek. Slišali smo od nekaterih različne kritike na ministrstva, ki se v resnici na nek način niso dobesedno stepla med seboj, katero bo prevzelo osrednjo vlogo pri tem projektu, ki je družbeno občutljivo vprašanje. Najbolj pomembno se mi zdi, kot je že povedal kolega iz Desusa Vilfan, da mora vsako ministrstvo v resnici prepoznati, dobesedno prepoznati svojo vlogo in tudi primerno z vsemi sredstvi, ki jih imajo na razpolago, tudi ta projekt sooblikovati.

Z zakonom se seveda zasleduje cilj, da se zagotovijo in nadgradijo storitve zdravstva, socialnega varstva ter vzgoje in izobraževanja za otroke s posebnimi potrebami, za otroke z rizičnimi dejavniki in seveda njihove družine v predšolskem obdobju. Poglavitne rešitve zakona so, da se bo razvojna ambulanta preoblikovala v center za zgodnjo obravnavo otrok. Gre za javno dostopno in regionalno razporejeno mrežo. Tudi zagotovila se bo na ta način z zakonom celostna obravnava za otroke s posebnimi potrebami, za otroke z rizičnimi dejavniki in njihove družine od rojstva do vstopa v šolo. Z zakonom se bo določilo izvajalce storitev zgodnje obravnave in potem tudi njihove povezave preko koordinatorja pomoči družini, ki bo zagotavljal informacije staršem in izvajalcem za posameznega otroka. Na tak način se bo tudi opredelila sama zgodnja obravnava otrok in pa način prepoznavanja in napotitve v center za zgodnjo obravnavo. Znotraj teh centrov se bodo oblikovali multidisciplinarni timi, kjer se bo tudi v nadaljevanju jasneje določila njihova naloga. Določile se bodo tudi možne vsebine individualnega načrta pomoči družini, enostavno zato, ker so potrebe za vsakega otroka seveda različne. Zdi se mi tudi dobro to, da se bodo ti centri potem s strokovnimi delavci tudi povezali z vrtci in centri za socialno delo.

Mi se v tem mandatu tudi zelo veliko pogovarjamo o dolgih čakalnih vrstah in časovnih omejenosti za obravnavo v zdravstvu. Tukaj bi rad poudaril, da trenutno v razvojnih ambulantah vsako leto obravnavajo okoli 18 tisoč otrok, približno 900 na ambulanto in zaradi specifike razvoja možganov je seveda pomembno, da se z razvojno nevrološko obravnavo začne čim prej, vsaj tja do 3 meseca starosti. V razvojnih ambulantah si posledično prizadevajo, da bi otroci prišli na vrsto, na pregled v roku vsaj enega meseca, kar pa seveda potem omejuje samo število in krajša čas kontrolnih pregledov, kar posledično ni dobro, zato ker se potem tudi vse nadaljnje potrebne terapije lahko zamaknejo oziroma niso dovolj pogoste. Zato v tem smislu tudi pozdravljam zakon, ker zakon predlaga rešitev, da se, kot rečeno, potem razvojna ambulanta preoblikuje v center za zgodnjo obravnavo otrok, s čimer se potem zagotavljajo enotne vstopne točke za celostno obravnavo in se potem na tak način tudi zagotavlja tudi krajšanje časovnih razmikov pri prepotrebnih terapijah, še posebej zato, ker te vstopne točke delujejo multidisciplinarno. In to je, kot rečeno, samo ena od rešitev.

Seveda je tako, da tak otrok potrebuje neko celo paleto dodatnih spodbud, da bo lahko od samega začetka nekako kompenziral ta svoj, recimo temu, prirojeni primanjkljaj, na drugi strani pa se bo tudi staršem nekako poskušalo olajšati njihov vsakdan.

Tu bi rad še dodatno poudaril, da se ni pozabilo tudi na oddaljene kraje, kjer otroci ravno tako potrebujejo to obravnavo in so bili na nek način zaradi geografske lege tudi, recimo temu, zapostavljeni. Tako bodo na voljo tudi manjše regijske enote, ki bodo nekako imele dobro usposobljene terapevte, tako da se v tem smislu tudi poskuša nasloviti na to neko, če lahko tako rečem, regijsko oziroma geografsko vprašanje.

Predlog zakona zagotovo ni zdravilo za vse, tega se seveda zavedamo verjetno vsi, ki danes smo prisotni na tej obravnavi. Je pa zagotovo korak, da se bo v to tematiko dejansko, tako medresorsko, predvsem pa dejansko delovno tudi zagrizlo. Mislim, da je predlagateljica kolegica dr. Jasna Murgel naredila zagotovo veliko delo, seveda ravno tako v sodelovanju z Ministrstvom za

izobraževanje kot z ostalima obema ministrstvoma, tako za zdravje, kot delo, družino, socialne zadeve. Zato se mi seveda zdi več kot prav, da gre zakon tudi naprej v nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar, pripravi naj se gospa Erika Dekleva.

Izvolite, gospa Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovane poslanke, poslanci, predstavniki ministrstva in ostali prisotni!

Predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, smo ob njegovi vložitvi v parlamentarni postopek s podpisi podprli vsi poslanci Poslanske skupine Desus. Veseli me, da je zakon usklajen še s številnimi drugimi deležniki, ki zakon podpirajo. Seveda pa je zelo pomembno, da zakon podprejo pristojna ministrstva, to je Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki sta oba v rokah stranke SMC, in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Vlada je predlog zakona podprla, me je pa začudila zadržanost do zakona, ki je bila opazna s strani nekaterih pristojnih ministrstev. Upam, da so ti zadržki že odpravljeni. Brez ustreznega sodelovanja med ministrstvi zakon v praksi ne bo mogel zaživeti. Ministrstva imajo namreč po predlogu zakona zelo pomembno vlogo zagotovitve podzakonskih predpisov, ki bodo izvajanje zakona sploh omogočili. Da ne omenjam dodatnih finančnih sredstev, ki jih bo treba dodatno zagotoviti.

V Sloveniji je okoli 40 tisoč do 60 tisoč otrok z rizičnimi dejavniki v razvoju; 7 odstotkov je nedonošenčkov, sledijo otroci z obporodnimi zapleti, infekcijami in tako dalje, okoli 8 tisoč do 12 tisoč je otrok z motnjami v duševnem razvoju, otrok s cerebralno paralizo je od 800 do tisoč 600, okoli 4 tisoč je otrok z avtizmom, od 100 do 200 otrok ima epilepsijo. Nato so še otroci z okvaro sluha in motnjo vida, otroci s prirojenimi okvarami gibalnega aparata, z razvojno motnjo koordinacije ter z motnjo v govornem razvoju. Njihovo število naj bi še naraščalo. Vse te skupine otrok se obravnava v razvojnih ambulantah. Poleg omenjenih skupin otrok se v razvojnih ambulantah obravnava tudi otroke z živčno-mišičnimi, nevrometabolnimi in drugimi nevrološkimi boleznimi ter otroke po poškodbah glave.

Že dejstvo, da točnih podatkov o številu otrok s posebnimi potrebami oziroma otrok z rizičnimi dejavniki v razvoju ne poznamo, pove veliko o tem, kako se danes skrbi za to področje. Čeprav imamo v Sloveniji mrežo zdravstvenih institucij in institucij otroškega varstva, ki naj bi skrbele za to dejavnost, te na težave omenjenih otrok in njihovih staršev ne odgovarjajo v zadovoljivi meri. Na potrebo otrok in njihovih staršev v zadovoljivi meri tudi ne odgovarjajo razvojne ambulante, mentalno-higienski oddelki oziroma druge specializirane ambulante ter razvojni oddelki vrtcev v Sloveniji, ki opravljajo nekatere programe zgodnje obravnave otrok. Pomanjkljivost obstoječih zgodnjih pomoči družinam z otroki s posebnimi potrebami je tudi ta, da je pomoč zagotovljena z različnimi zakoni ali pa sploh ni zakonsko zagotovljena. Prav tako tudi ni preglednega usklajevanja potrebnih pomoči. Zato bi bilo treba povezati obstoječo mrežo razvojnih ambulant s službami in institucijami, ki delujejo na področjih socialnega varstva ter vzgoje in izobraževanja. Za celostno obravnavo otrok s posebnimi potrebami bi bilo treba bolj podrobno opredeliti klinične poti in obravnavo otrok z motnjami v razvoju in s protokoli o sodelovanju služb s področja zdravstva, šolstva in izobraževanja ter socialnega varstva.

Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok naj bi torej rešil težave teh otrok. Po uvedbi zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami torej ne bi bilo več sedanjega postopka usmerjanja otrok, temveč bi v centru za zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami oziroma otrok z rizičnimi dejavniki oblikovali načrt za posameznega otroka, ki bo podlaga za pomoč otroku in družini na različnih področjih življenja. Začetna odsotnost predstavnika Vlade in vseh treh pristojnih ministrstev, ki jih čaka še veliko dela, da bi lahko zakon zaživel v praksi, je sicer nenavadna popotnica predlogu zakona, je pa opozorilo, da bo treba sodelovanje med ministrstvi še okrepiti.

Ker je zgodnje otroštvo najbolj pomembno za razvoj človeka, je treba ogrožene otroke in otroke s posebnimi potrebami čim prej ustrezno obravnavati. Zato smo v Poslanski skupini Desus zakonu naklonjeni in bomo glasovali, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Erika Dekleva, pripravi naj se gospa Marija Antonija Kovačič.

Izvolite, gospa Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo.

Nesporno dejstvo je, to smo danes že večkrat slišali, da so prva leta otrokovega življenja najpomembnejša in da ključno vplivajo na njegov razvoj in to je verjetno še toliko bolj res, ko govorimo o otrocih s posebnimi potrebami. Ti otroci in te družine gotovo potrebujejo celostno obravnavo, ker se soočajo z nekim novim načinom življenja in v tem načinu življenja je tveganje za socialno izključenost še mnogo večja, kot je v nekih drugih primerih. Da je ustrezna obravnava otrok s posebnimi potrebami zelo pomembna, opozarja tudi Svetovna zdravstvena organizacija in zato tudi oblikovala in poslala priporočila državam za

zagotovitev ustrezne obravnave oseb s posebnimi potrebami v družbi. In ta zakon tudi sledi tem priporočilom tako, da bodo imeli vsi dostop do vseh storitev in vseh sistemov, tako jim bo omogočen ustrezen razvoj. Morda je izpostavljeno predvsem področje zdravstva, saj trenutno terapije niso dovolj dostopne, obravnav imajo premalo, pa tudi te najbrž niso na dovolj visoki ravni, kar mnoge starše zato usmerja v zasebni sektor ali pa k terapevtom, ki delujejo celo na črno.

V procesu celostne zgodnje obravnave imajo pomembno vlogo tudi centri za zgodnjo obravnavo in tu zakon predvideva povečanje kapacitet, kapacitete človeških virov, kar bo dodatno olajšalo dostop do teh storitev. Zakon tako povezuje že obstoječe pomoči v nek enoten sistem, saj prav to povezovanje razvojnih ambulant s službami in pa institucijami na področju zdravstva, šolstva in socialnega varstva ključnega pomena za doseganje zastavljenih ciljev. Predlog zakona zato vzpostavlja centre za zgodnjo obravnavo, kjer bodo delovali multidisciplinarni timi in predstavljali tudi vstopne točke za celostno zgodnjo obravnavo otrok, saj je nesporno, da otroci potrebujejo celo paleto nekih storitev in dodatnih spodbud, in prav je, tako je tudi varuhinja v svojem poročilu zapisala, da je vsakemu otroku dana možnost, da svoje zmogljivosti izkoristi v največji možni meri, vsekakor pa tako, da je to v njegovo največjo korist.

Mene veseli, da ima zakon tako široko podporo tako s strani politike kot stroke in vseh ostalih deležnikov in predstavlja nek pomemben in prvi korak naprej. Ravno včeraj sem brala članek z naslovom Otroci daleč od enakih možnosti, v katerem družina izpostavlja svojo stisko, saj so bili kot družina z otrokom s posebnimi potrebami prepuščeni sami sebi in so morali sami iskati odgovore na vprašanja, kako učinkovito pomagati otroku, kje dobiti pravo pomoč za prav njegove težave, kako mu jih olajšati. Mamica pravi, da je v prvi fazi soočanja z dejstvom, da ima njen otrok težave v razvoju, najbolj pogrešala pomoč strokovnjakov.

Ravno to je tisto, kar prinaša ta zakon, ki se bo v prihodnje gotovo še spreminjal, izboljševal, sedaj pa ponuja prvo sistemsko rešitev na tem področju in tudi z moje strani pohvala Ministrstvu za šolstvo, ki je prepoznalo potrebo, če že ne nujnost po takem zakonu, in seveda aktivno sodelovalo pri samem nastajanju. Seveda tudi hvala kolegici Jasni.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marija Antonija Kovačič, nato se pripravita še gospod Branko Zorman in gospa Irena Grošelj Košnik.

Izvolite, gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Zelo kratek čas imam in sem rekla, da se oglasim samo zato, da pohvalim kolegico, ki se je opogumila in seveda z ostalimi uspela ta zakon spraviti na svetlo. Nisem se mislila posebej o vsebini zakona oglašati, pač pa sem želela nanizati nekaj svojih izkušenj iz 41-letne dobe, ki je bila posvečena samo otrokom s posebnimi potrebami.

V prvem delu svojega službovanja v Mariboru sem delovala v zdravstveni organizaciji in takrat mi je bila zaupana naloga, med drugim seveda, da sem proti koncu sedemdesetih in v začetku osemdesetih leti delala z dojenčki. Res, z dojenčki od rojstva in tja do leta, leta in pol. Seveda so bile to izjemne izkušnje, ker so bili neposredno zraven starši, včasih samo mama, včasih samo ata, včasih dedek, babica. Te naveze so delovale in večkrat smo skupaj jokali, vendar so to dobre izkušnje iz tega obdobja. Moram reči, da je ena od deklic danes profesorica likovnega pouka na osnovni šoli za slušno prizadete, kar mi je v izjemno veselje in ponos.

Še to naj povem, stiske, ki jih imajo starši na začetku, so izjemne, in moram reči, da mi je tudi tu uspelo dva partnerja obdržati skupaj kot družino, kar mi je tudi v veliko veselje in ponos, in še danes se z njimi srečujemo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Branko Zorman. Pripravi naj se gospa Irena Grošelj Košnik.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči.

Vnaprej se opravičujem, ker ne bom tako pozitiven, kot ste bili vsi govorci do zdaj, bom tudi obrazložil, zakaj.

Za razumevanje nadaljnje debate in mojega razmišljanja naj povem, da sem tudi jaz, tako kot predlagateljica, starš otroka s posebnimi potrebami. In verjemite, če sem jaz kritičen do kakšne vsebine, potem verjetno tu nek razlog obstaja, ker nisem a priori proti ničemur oziroma če imam kakšno pripombo na nekaj, nisem a priori proti. Ker to področje zelo dobro poznam ne samo preko delovanja v parlamentu, ampak predvsem preko življenjske izkušnje zadnjih 12 let. In da ne bo potem napačno interpretirano, bi rad samo še dopolnil, da je to zakon, ki ga je predlagala predlagateljica in je sopodpisan s strani toliko in toliko poslancev in to ni SMC zakon, tako da ne bo slučajno interpretirano, da jaz nasprotujem našemu zakonu oziroma da kritiziram karkoli iz našega zakona. To je moje osebno mnenje in moje osebno razmišljanje. Iz tega naslova bom poskušal biti zelo objektiven, kar se ne nazadnje s stališča poslanca Državnega zbora od mene tudi pričakuje, ne da sprejemam zgolj samo všečne vsebine, pač pa sem do njih objektiven in z distanco racionalen.

Zdaj obravnavamo področje, ki ga pokrivajo tri ministrstva. Na vsakem od teh področij, tako socialnovarstvenem področju,

zdravstvenem področju kot področju izobraževanja, imamo sisteme, ki so relativno dobri in funkcionirajo relativno dobro. Občasno je problem povezava med temi sistemi. Problem je v tem, da so starši prevečkrat prepuščeni sami svoji iznajdljivosti in zbiranju informacij. Moram priznati, zopet iz osebne izkušnje, da še dandanes izvem za kakšno pravico, ki bi jo lahko izkoristili v nekem drugem obdobju starosti, za katero sploh nismo vedeli, pa obstaja že vrsto let. Poleg tega pa imamo tudi nevladne organizacije, ki se s tem področjem in družinami, kjer so otroci s posebnimi potrebami, že danes ukvarjajo in pomagajo na razne načine, kar je nedvomno zelo plemenito in pohvalno.

Ta zakon ureja sistem na način, kot če bi se usedli zdaj pred prazen list papirja in napisali, kako mi vidimo rešitev tega problema, tako iz osebnih stališč kot iz pripovedovanja drugih staršev, pa tudi iz pripomb udeleženih iz organov posameznih ministrstev, in potem nastane neka zakonska rešitev. Jaz imam probleme, kot bom v nadaljevanju povedal, pri tem zakonu, da se s tem zakonom: prvič, posega na neke področne zakonodaje in se preskakuje neke čisto ustaljene sistemske rešitve, hkrati se nekomu jemlje pristojnosti, ki jih po zakonu že vrsto let ima, in se daje pooblastila nekomu, ki po nobenem zakonu teh pooblastil nima. In to je prva zadeva, ki me kot poslanca enostavno lahko zmoti.

Seveda bilo je omenjeno, mislim, da je bilo omenjeno, da bo pričel teči pilotni projekt vzpostavitve enotnih vstopnih točk za celostno zgodnjo obravnavo, ki bo financirana z EU sredstvi, ki naj bi seveda pokazal s svojimi izsledki, kako naj bi ta sistem zgodnje obravnave funkcioniral in kakšne so dejansko potrebe. Dogovor, ko se je začelo o tem področju pogovarjati, je bil takšen, da se počaka vsaj delne izsledke, da ta pilotni projekt teče vsaj po leta in dejansko potem vidimo, kaj potrebujemo. Ne bom se spuščal, zakaj pilotni projekt bo stekel šele sedaj, ampak sprejemati in pisati v zakon rešitve samo na podlagi tega, kar se nam zdi, da je prav, je lahko tudi nevarno ali neodgovorno, če želite. Mi imamo že danes v Sloveniji neke prakse nekih razvojnih ambulant, ki so že danes organizirane, tako kot ta zakon predvideva. In samo potrebno bi se bilo poglobiti v ta njihov sistem, kako to funkcionira, in v sklopu obstoječe zakonodaje, v sklopu obstoječih zakonskih možnosti in v sklopu obstoječih organov urediti to, kar je. Ker če mi potrebujemo in vemo, da je premalo, ne vem, fizioterapevtskih obravnav teh otrok, potem mi zaradi tega ne rabimo zakona. Mi imamo Zdravstveni svet, pod Zdravstvenim svetom so razširjeni strokovni kolegiji, ki najprej predlagajo Zdravstvenemu svetu nekaj, ta predlaga potem ministrstvu oziroma ZZZS, ki je seveda plačnik teh storitev, in se ti timi obstoječi lahko razširijo, zato ne rabimo novega zakona. To lahko storimo že v sistemu obstoječe zakonodaje.

To, da povezave med razvojno ambulanto, torej med zdravstvenimi delavci in na primer razvojnimi vrtci ali pa potem v nadaljevanju tudi šolskimi otroci, ni praksa, pa bi morala biti, je tudi dejstvo. Vem za eno razvojno ambulanto, kjer to poteka, kjer razvojni pediatri in fizioterapevti in logopedi hodijo v vrtec, hodijo v šolo in v bistvu tam pregledujejo in obravnavajo tudi te otroke. Celo več, z njimi hodijo še potem na rehabilitacijsko, to se pravi v URI Soča, ko se predpisuje nek tehnični pripomoček, na primer, in tam seveda aktivno sodelujejo. To je nedvomno primer dobre prakse. To je nedvomno nekaj, kar je možno tudi že v okviru obstoječe zakonodaje.

Tudi sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Jaz prihajam iz gorenjske regije, iz Kranja konkretno, kjer moram reči, da je sodelovanje med razvojno ambulanto in na primer Sožitjem in Sončkom izredno izredno dobro, izredno zgledno. Vsako leto prirejajo tudi kolonije večkrat letno za te otroke in tako naprej, nudijo pomoč staršem. Vse to, kar je v zakonu predvideno, da naj bi počel predstavnik družine, vse to že danes pri nas delajo te nevladne organizacije.

Namesto da bi torej izboljšali obstoječi sistem in dejansko ljudi, ki so že sedaj v sistemu, samo aktivirali, da počnejo tisto, kar bi v osnovi že morali. Jaz sem ves čas že itak kritičen, na primer, do ljudi na centrih za socialno delo, ki iz pisarn izdajajo odločbe in presojajo upravičenosti, neupravičenosti nekih socialnih pravic, namesto da bi šli na teren. Saj verjetno kdaj tudi gredo, ampak se verjetno vsi strinjate, da gredo premalokrat. Tudi zaradi tega novega zakona ne potrebujemo, ker se ne bo nič spremenilo. V bistvu jim dajemo še potuho, če smo ravno na tem področju. Centri za socialno delo bodo delovali tako, kot bodo, ker pa bi v sklopu multidisciplinarnega tima na novo bil vključen še socialni delavec, bo pa on za njih opravil vse tisto informiranje, ki bi ga tako in tako oni lahko opravili že danes in ga imajo čas opraviti že danes.

Nadalje me je zmotilo tudi to, in kot opravičilo, ki je bilo podano, pač ga enostavno ne kupim. Lani poleti je bila formirana delovna skupina za sistemsko ureditev celostne obravnave otrok s posebnimi potrebami, in sicer za otroke od nič do 26 let. Strinjam se, da je področje predšolskih otrok, se pravi v tej starosti, izredno pomembno, ker takrat seveda nevrofizioterapevtske obravnave, logopedske delovne terapije in vse to so sigurno takrat potrebne zelo intenzivno in definitivno pustijo posledice potem na kvaliteto življenja tega otroka. Ampak jaz vam pa zopet iz prakse povem, da veliki problemi pridejo v osnovni šoli, še večji v srednji šoli in potem naprej do 26. leta, da po 26. letu naprej niti ne razlagam. In se ne strinjam s tem, da parcialno urejamo nekaj, za kar bi mogoče bilo za porabiti nekaj mesecev več, pa bi lahko uredili celotno področje, ker otrok ne neha živeti pri 6 letih, ko gre v šolo,

ampak živi do konca svojega življenja. In samo zato, da nekaj damo od sebe, in pač vzamemo tisto, kar je relativno možno urediti, to se mi enostavno ne zdi prav. Parcialno smo rešili eno skupino, ti isti otroci od 6. leta naprej pa potem padejo, in družine seveda z njimi, v nek zopet drug problem, kjer pa te koordinacije in vsega tega ne bodo imeli.

Nadalje, sem že omenil, poseganje v področno zakonodajo in presojanje, kdo bo kaj delal in kdo bo kaj določal. Določanje mreže, ki je predvidena, teh centrov za celostno obravnavo, je naloženo Ministrstvu za zdravje v soglasju z Ministrstvom za izobraževanje in Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve. Naj vas spomnim, ker je pač to bolj moje področje, da uveljavitev novih programov odobri in predlaga Zdravstveni svet kot strokovni organ. Mi tukaj nismo strokovni, da bi lahko determinirali, kaj vse mora v nekem zdravstvenem timu biti in koliko posameznega kadra mora znotraj biti. Ta zakon preposega čez vse to in to, kar zakonsko uredi. Sprašujem se, ali bomo potem zdaj v nadaljevanju na zdravstvenem področju, zdaj ne vem, za bolnike s parkinsonovo boleznijo sprejeli svoj zakon, kjer bomo kar določili, koliko mora biti zdravnikov kje, koliko mora biti teh njihovih obravnav in tako naprej, pa da ne govorim še o drugih skupinah teh pacientov, ki jih je zelo veliko. In seveda, tudi organizacija zdravstvenega varstva se s tem zakonom spreminja. Zopet – tukaj pa moram stopiti v bran Ministrstvu za zdravje, kljub temu da sem kdaj kritičen do njih – mimo njihovega mnenja, ampak k temu še pridemo.

Ne nazadnje pogrešam seveda tudi neaktivnost ZZZS – Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki po uveljavitvi tega zakona bi bil največji plačnik. Za širitev teh razvojnih ambulant je predvideno nekje cirka dodatnih 4,5 milijone evrov več na leto, ki jih mora ZZZS plačati. To jih ne plača proračun in tukaj Ministrstva za finance ne potrebujemo, kot ste večkrat omenjali. ZZZS je po navadi zelo aktiven, pa zelo hitro nam pošilja kakšna mnenja. Tukaj ne vem, ali so spregledali, ker pač ni bilo čisto iz njihovega delokroga, ampak me izredno zanima seveda ta njihov feedback, pa ne gre zdaj tule samo za finance; finance se na koncu najdejo, ampak mnenje nekoga, ki pa mora plačati, bi me pa seveda izredno zanimalo.

Potem je bilo rečeno, da je se seveda, ker imamo zelo čustveno področje, vsi vidimo te otroke s posebnimi potrebami in seveda zelo lahko se je identificirati in zelo je lahko tukaj nek čustveni moment vzbuditi in seveda bomo roke dvigovali za vse, kar bo s tega področja in bomo rekli, da je dobro. In prav je, da tako dojemamo to področje, samo v končni fazi mi pa moramo nekaj uzakoniti, sprejeti neko odločitev, ki pa seveda mora imeti tudi neko objektivno pokritost in neko, v končni fazi tudi, če želite, logiko.

Kolega Vilfan je rekel, je izpostavil, kot da bo ta zakon rešil to, da ne bo otrok s posebnimi potrebami čakal toliko časa na zobozdravnika. Tega ta zakon ne ureja. To je problem Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki je v prihodu, in pa problem omejenih sredstev. Ta zakon tega ne rešuje. Samo, da ne bi slučajno narobe razumeli teh rešitev, ki so tukaj notri.

Glede vsebine bi samo na kratko preletel. Nekaj sem že omenil. Pri predstavniku družine bi se morda samo ustavil. Od samega starta, ko smo usklajevali ta zakon, sem spraševal, kdo je ta predstavnik družine: ali je zdaj to odvetnik družine, ali je zdaj to mediator med kom, je to, ne vem, psihološka uteha. Kdo je zdaj ta predstavnik družine? Ta tekst se je sicer seveda potem v toku priprave dopolnil in piše, kaj ta predstavnik družine naj bi delal, ampak se spet sprašujem. Najprej se sprašujem o teh kriterijih, kdo lahko ta predstavnik je: nekdo, ki ima izkušnje s področja oseb s posebnimi potrebami oziroma otrok s posebnimi potrebami. Se opravičujem, ampak glede na to, da imam čast poznati raznorazne starše otrok in tudi seveda njihovi karakterji so raznorazni, ne vem ravno, kakšen plus bi morda nekateri od teh tukaj doprinesli. Na drugi strani pa imamo nevladne organizacije, ki to že itak danes počnejo, Sonček in Sožitje, na primer kot samo eni največji od teh.

Glede koordinatorja, ki se ga določi iz multidisciplinarnega tima. Absolutno se strinjam, da bi moral biti v sklopu zdravstvenega doma ali pa dajmo reči v sklopu razvojne ambulante tudi socialni delavec. Absolutno! Ampak spet ta socialni delavec je potuha, praktično, centru za socialno delo, ki očitno svojega dela ne opravi tako, kot je treba, in moramo mi uvajati neko novo delovno mesto, zato da bo to potrebo pokril. To se mi ne zdi v redu.

Glede še določitve protokola, kako se bodo obravnavali ti otroci, naj bi jih določil razširjeni strokovni kolegij. Naj še enkrat povem, da razširjeni strokovni kolegij nima zakonsko nobenih možnosti take zadeve v bistvu sprejemati. Zdravstveni svet kot glavni posvetovalni organ Ministrstva za zdravje je tisti, ki predlaga, razširjeni strokovni kolegij so pa le podorgani, posvetovalni nekako organi Zdravstvenemu svetu in ne moremo mi preskočiti v bistvu dveh instanc, Zdravstvenega sveta in ministrstva, ker bo razširjeni strokovni kolegij sprejemal in odločal o nečem. Jaz vem, zakaj je ta vsebina notri, ampak o tem zdajle pač ni potrebno debatirati.

Zdaj pa še nekaj in s tem bom tudi končal. Včeraj oziroma predvčerajšnjem sprejeli mnenje Vlade glede tega zakona. Želel bi si, da bi bilo takšno mnenje tudi pri katerem drugem poslanskem zakonu. Ta zakon ureja področje treh ministrstev, pripravilo ga je Ministrstvo za šolstvo ministrice Maje Makovec Brenčič. V tem mnenju, kljub temu da vsi tu vemo, kakšno je bilo mnenje Ministrstva za zdravje, ne vidim niti črke od tega mnenja, pa se njim nalaga levji delež tako financiranja, kot organiziranja, kadrovskih zasedb in tako naprej. Torej najmanj,

kar je, lahko rečem, da je to mnenje zelo vprašljivo.

Zdaj pa za konec, kot sem rekel: pogledati dobre prakse, počakati, tako kot je bilo na začetku dogovorjeno, na prve rezultate tega pilotnega projekta, izkoristiti že zdaj zakonske možnosti, ki jih imamo – to je tisto, kar bi nedvomno hitreje prineslo to, kar želi predlagatelj s tem zakonom, pa tudi pravilno bi bilo urejeno. Ker tako kot je trenutni predlog – je pa, jasno, vsebino tega predloga zakona možno še spreminjati v toku procedure –, pa je marsikje nedodelano, nedorečeno in predvsem, če želite to neprijazno besedo, nesistemsko. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Pred sklepnim delom dajem besedo še gospe Ireni Grošelj Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Hvala, podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka in predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Zanimivo je bilo poslušati vaše razprave, sploh na to temo, ki se tiče kar 400 tisoč otrok, lahko rečemo, če se nekoliko poigramo s številkami, tudi do milijon in pol družinskih članov.

Najprej bi izrazila vse priznanje kolegici Jasni, da se je tako požrtvovalno lotila te problematike, da je vztrajala, da je ta zakon zagledal luč sveta. Vesela sem tudi, da je dobila tako učinkovito podporo pri državni sekretarki gospe Andreji Barle Lakota, da sta skupaj nekako prebijali bariere glede sodelovanja na različnih resorjih. Upam, da smo tudi sopodpisniki tega zakona dali nekaj opore, vsaj moralne, in mogoče tudi s kakšnimi mnenji, da smo danes pri tej prvi obravnavi.

Jasna nas je kot mama nekoliko popeljala v svet družin, kjer morajo vsak dan živeti z otrokom s posebnimi potrebami, poudarjam, le nekoliko. Sama sem veliko o tem razmišljala, kako drugačen svet je to in da pravzaprav morajo v tem svojem mini drugačnem svetu prilagojeno funkcionirati in učinkovito funkcionirati kot posamezniki in kot družinska skupina, da lahko sklenejo vsak dan zadovoljni. Mislim, da je ravno ta podpora pri tem najbolj pomembna v tej obravnavi. Kajti, ko so družinski člani, se pravi starša, bratje, sestre, naenkrat postavljeni pred dejstvo, da so dobili sorojenca, ki ima posebne potrebe, se sigurno vsakemu podre svet, ta mali svet, ki je bil tako trden, tako predvidljiv. In ko se ta svet podre, sigurno potrebujejo vsi družinski člani, predvsem pa starši ter bratje in sestre, neko podporo, da se s tem soočijo in da se čim prej oprejo spet na svoje lastne kapacitete, ki jih imajo, da lahko čim hitreje kot skupina, kot družina normalno funkcionirajo naprej. Mislim, da je ravno to tisto, kar je do sedaj manjkalo, da je morda bil preveč parcialni, medicinsko–diagnostično–terapevtski pristop. Seveda je tudi ta pomemben, ampak, če govorimo o celostni obravnavi, govorimo tudi o psihološki podpori in ne nazadnje tudi v povezanosti z nevladnimi organizacijami in s centri za socialno delo, da se tudi nekako nudi materialna podpora in ustrezni socialni transferji taki družini. Celostna obravnava za mene pomeni tudi, da je ta pristop, ta pomoč čim bolj zgodnja. Po eni strani zaradi tega, da se družina kot skupina, kot smo že rekli, ponovno normalno vzpostavi; po drugi strani zato, ker se otrokovi možgani in celoten nevrološki in motorični ustroj plastiči nekako do šestega leta. Čim prej tukaj pristopimo, tem bolje lahko potem svoje zdrave kapacitete razvija in večja je možnost, da se tam odpravlja oziroma omili hendikep, ker je bil prirojen primanjkljaj.

Sama tudi v bistvu pozdravljam to, da se začne obravnava najprej odvijati preko evropskih sredstev, se pravi Evropskega socialnega sklada, ker tukaj se bo lahko ugotovilo, katere storitve so za posamezno vrsto otrok čim bolj učinkovite. Vemo, da imamo tu opravka zelo raznovrstno populacijo, ki ima zelo različne primanjkljaje in ima zaradi tega tudi zelo različne potrebe, kaj potrebujejo. Zato je dobro, da se to v tem času testira in da se potem argumentirano tudi predoči to med drugim tudi Zdravstvenemu svetu, da lahko prouči in odobri določene zdravstvene postopke. Seveda pa mora poleg tega vzporedno s tem teči tudi ustrezna obravnava v razvojnih vrtcih, v ambulantah in psihološka pomoč, nekaj od tega pa je seveda tudi to, kar odobrava Zdravstveni svet.

Torej, prva obravnava bo stekla. Vesela sem, da z enotno podporo vseh nas, poslancev in z učinkovitim razvojem še naprej, predvsem z uspešnim testiranjem in potem čim boljšo opredelitvijo vseh storitev in tudi količinsko podporo in s tem seveda tudi ustrezno podporo v zdravstveni blagajni in tudi v proračunu. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagateljica dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Nekaj bi samo še dodala. Kar zadeva pilotni projekt. Ta je osnova za zakon, ampak ne vem; niti ni prvi primer, da bi tekel hkrati pilotni projekt pa zakon. Tudi pri vajeništvu imamo podobno situacijo, ampak ne vem, bomo počakali še kakih 15 let, da bomo sprejeli zakon morda. Ne vem, če se to komu zdi smiselno – v redu.

Kar zadeva Zdravstveni svet, ki je, seveda to vem, pristojen za to, da odobri zdravstvene programe. Če pogledamo besedilo zakona, morda se to lahko in to se lahko pobere, »sredstva za financiranje zaposlitev v centrih za zgodnjo obravnavo se zagotavljajo v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno dejavnost oziroma z zakonom, ki ureja zdravstveno zavarovanje«. Torej, nič kaj v nasprotju s temi zakoni. Nekaj lahko povem tukaj sedaj o

Zdravstvenem svetu, ki že kar nekaj let ne potrdi predloga za razširitev razvojnih ambulant s točno takim timom, kot ga predvidevamo v tem zakonu, ki ga je podal in potrdil razširjeni kolegij za pediatrijo. Vedno je nek razlog. Spet je nov predlog vložen, ki obsega tudi specialnega pedagoga in socialnega delavca, pa je že kakšen začaran krog, da se te razširitve ne odobri. Mislim, da je to nujno potrebno in da bo bistveno prispevalo k obravnavi otrok s posebnimi potrebami, tako da tukaj za mene sploh ni dvoma, kaj je potrebno in kaj ne.

Kar zadeva dobro prakso. Verjamem. Ko sem se pogovarjala s starši, strokovnjaki, razvojnimi pediatri, tudi iz Kranja, Ljubljane, Maribora, obstajajo dobre prakse, ampak ne vidim razloga, zakaj jih potem ne bi uzakonili. Obstajajo nekje, na drugih področjih pa potem jih ni in predvsem pa ni ene institucionalne povezave med vsemi temi tremi področji, ki bi opravičevala oziroma dovoljevala povezovanje. Ja, lahko se povezujejo, povezujejo med seboj razvojne ambulante, vrtci in centri za socialno delo, ampak dejstvo je, da se v večini primerov, ne zato, ker pač v tej socialni zakonodaji ni dovolj podlage, da se to zgodi. In če že ugotavljamo, da obstaja dobra praksa, jo lahko prenesemo v zakonu. Ja. Nevladne organizacije, in to omenjamo tudi v gradivu zakona, so tiste, ki so izvajale zgodnjo obravnavo. Tudi mislim, da je dobro, da uzakonimo tudi to prakso, da jim omogočimo tudi na zakonski podlagi, da dobijo še morda kakšen razpis, da morda sodelujejo na tem področju, in tako dopolnijo tole zgodnjo obravnavo.

Kako izboljšati obstoječi sistem? Najlažje je reči, joj bomo izboljšali to, kar že obstaja. Kako? Kje so predlogi? Tukaj je konkreten predlog, kako. Oblikovana je na predlog SDS. Takrat smo imeli, dve leti nazaj, skupno sejo Odbora za zdravstvo, mislim, da je bila, pa socialo in je bila oblikovana na podlagi sklepa tega odbora delovna skupina za celostno zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami. Kaj je njen rezultat? Kaj? To, ugotovitev, da je, ne vem, pristojnost, to vse skupaj pristojnost ministrstva za šolstvo. To je njen rezultat. Predsednik te delovne skupine je iz Ministrstva za zdravje. Če bi mi imeli konkretne izboljšave in predloge, da se obstoječa ureditev izvaja in da je to v korist otrok s posebnimi potrebami in njihovih družin, predvsem pa je osredotočeno samo na otroka in ne na celotno družino, bi potem se že stanje izboljšalo in potem tega zakona ne bi potrebovali. Ni pa res, da čisto vse elemente imamo. Imamo na področju usmerjanja posebne odločbe, poseben postopek, ki ga bomo tukaj v postopku potem poenostavili z individualnim načrtom in brez velikega formaliziranja, ki ga bomo potem poskušali v predšolskem obdobju, da ga lahko preizkusimo tudi za nadaljnje obdobje.

Center za socialno delo in njegova vloga. Smisel je, da se tim razširi. Strokovni delavec, socialni delavec bo tam, zato da zagotovi multidisciplinarno obravnavo, da ni samo poudarek na zdravstveni obravnavi. Ni za to, da bo on zdaj izdajal odločbe in ne vem kaj. Zato je, da bo zagotovil svetovanje, psihološko oporo tudi in pač tisto, kar socialni delavec počne, v timu in takrat, ko tim obravnava otroka, da je v timu tudi zraven, da na koncu koncev tudi daje oporo staršem in družini in jim svetuje. Center za socialno delo, na katerega ga bo napotil tim družino in otroka, bo opravil svoje storitve, ki jih že ima po zakonodaji, ampak tako kot kolega pravi, obstajajo storitve, za katere sem tudi jaz zdaj prvič slišala, da obstajajo, in bo s tega področja ta sodelavec tudi to lažje povezoval in pokrival in napotoval, center za socialno delo bo opravil svoje delo, ki ga že zdaj opravlja, in socialni delavec ne bo nobene potuhe dajal. Ravno predvčerajšnjim sem se pogovarjala z eno gospo iz Zdravstvenega doma v Mariboru, ki je rekla, da je sicer socialna delavka na oddelku pedopsihiatrije, ampak pomaga v zdravstvenem domu v razvojni ambulanti in kako zelo bi bilo potrebno, ker so enkrat bili že ti delavci notri, v tem timu, da bi bil socialno delavec ravno zaradi te celostne obravnave. Ko bomo prišli pa na centre za socialno delo, tam je pa vrsta drugih pomoči, ki jih določa sam Zakon o socialnem varstvu in je to potem področje socialnega varstva.

Kaj smo še rekli? Kar zadeva plačevanje teh stroškov, Zavod za zdravstveno zavarovanje ni deležnik, ki bi moral tukaj notri dati v postopku kakršnokoli mnenje – verjamem, da bo dal potem v drugi obravnavi. Na koncu konca gredo sredstva tudi za Zavod za zdravstveno zavarovanje iz proračuna in to plačujemo pač vsi davkoplačevalci. Vedno imam slabo vest, ko rečem davkoplačevalci, ker nekako jaz tudi nisem v realnem sektorju, ampak dejstvo je, da je to na koncu konca državni proračun in povečanje, razširitev ambulant bi stalo, če razširimo vseh 21 ambulant, 4 milijone več. Če ob vseh stroških, ki smo jih dali, ob vsem denarju, ki smo ga dali v zdravstvo, tega denarja nimamo in če je to problem, potem res ne vem, kaj je problem v tej državi. Na koncu koncev, če bomo zagotovili boljšo zgodnjo obravnavo in tudi več terapevtov, in to je cilj tega sistema, tega zakona, bo tudi manj problemov in tudi manj stroškov pozneje s temi otroki in s temi družinami.

Prilagoditev zakonodaje, v katero se posega, je predmet predhodnih določb. Drznem si misliti, trditi, da pač nekaj izkušenj na pravnem področju imam, nekaj projektov sem tudi zaključila na tem področju in stvari, ki sem si jih lotila, in to ni samo, da dam od sebe. In tudi vsi, ki smo na tem delali, nismo s tem naredili samo, da damo od sebe, ampak smo želeli, in to je namen in o tem boste potem kolegi poslanci odločali, to je namen, da zagotovimo eno povezavo med storitvami. Prva sem, ki rečem, da v Sloveniji veliko stvari obstaja; na vseh treh področjih so osredotočene na otroka in ne na družino, to je dejstvo. Sam zakon je nekako tudi

prišel iz civilnega sektorja, iz teh istih nevladnih organizacij in je namenjen zagotovitvi celostne obravnave, razvojne ambulante zdaj nimajo celostne obravnave, nimajo je, ker nimajo popolnih timov, in tudi nimajo članov tima, ki niso zdravstveno osebje – delavci; torej niso multidisciplinarni. Tega nimamo in s tem zakonom bomo to zagotovili in potem individualni načrt oziroma zapisnik, če je rizični dejavnik, in to je to. Seveda imamo možnost, da v nadaljnji razpravi, v drugi obravnavi zakon amandmiramo in zagotovo ga bomo, saj še pride mnenje Zakonodajno-pravne službe, ampak govoriti, da imamo že vse, samo veste kaj, ne izvaja se. Ja, krasno! To isto Ministrstvo za zdravje govori, ja imamo pa tisto … V pravilniku o izvajanju primarne zdravstvene dejavnosti, kjer piše, da obravnava motene otroke. Oprostite! Niti tega pravilnika ni mogoče spremeniti ali kaj? Moteni! Telesno in duševno moteni otroci! Oprostite, to se vsaj da narediti! Torej, da govorimo obstaja, obstaja, samo se ne izvaja – joj, to pa res tudi staršem in otrokom zelo pomaga. Ne, ne pomaga! Imamo možnost to še popraviti in so vse pripombe dobrodošle, namen je to povezati v celoto in zagotoviti sistem, ki se bo seveda z veljavnostjo 2019 tudi nadgrajeval, bodo še izkušnje iz pilotnega projekta in to je to. Zagotoviti nekaj boljšega, povezati vse, kar imamo v boljši, celovit sistem. In to je vsa modrost, ki jo tukaj zasledujemo. Če pa bo treba, ministrstvo za šolstvo je že reklo, da bo zagotovilo tudi ta denar, da bo razbremenilo občine tega financiranja, v višini milijon 800 za razvojne oddelke vrtcev, torej s prilagojenim programom, če bo pa Zavod za zdravstveno zavarovanje moral dati kaj več, oprostite, oprostite, mislim, da lahko da. In to niti ni predvideno, da bo takoj dal za vse ambulante, ampak bo Ministrstvo za zdravje določilo mrežo skupaj z obema ministrstvoma, ki sta s tega področja pristojna za to, ker je … Zakaj dve ministrstvi? To ni poseganje v pristojnost, ampak želimo zagotoviti sodelovanje vseh treh resornih ministrstev, ki na tem področju morajo sodelovati, da obravnavamo tega otroka in to družino. In to je celotna zgodba.

Upam, da bomo še skupaj vsi sodelovali pri nadaljnji obravnavi zakona in tudi kaj spremenili, strokovne smernice pa Zdravstveni svet res sprejema; mislim, ne Zdravstveni svet, razširjen strokovni kolegij.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v kateri dobi besedo še predstavnica Vlade. Dr. Andreja Barle Lakota.

Izvolite.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Najlepša hvala za besedo.

Rada bi pojasnila samo to, da sem predstavljala mnenje Vlade, torej je bilo stališče, ki je bilo vam predano, stališče vseh treh ministrstev in je bilo zato korektno opisano tudi stališče Ministrstva za zdravje. Gre dejansko res za trke; tisto, o čemer govorimo, je vprašanje, ali je to urejeno že z zakonodajo, ki obstaja. Ja, res, veliko stvari je urejenih z zakonodajo, ki že obstaja, vendar v času naših pogovorov in priprave zakona smo ugotovili, da gre za trke treh sistemov in da je to problem cele zgodbe. Se pravi, da vsak zase zelo dobro vemo, kaj moramo narediti, te povezanosti pa ni. In to čutijo starši in to smo želeli s tem zakonom odpraviti. Res pa je tudi, da včasih se zdi, kot da so se neke super institucije, nadinstitucije pojavile nad parlamentarno voljo, jaz si seveda želim, da to ne bi bilo tako. Najbrž je parlamentarna volja in predstavniki ljudstva so tisti, ki morajo povedati, kje so točke, kjer je treba izboljšati sistem z davkoplačevalskim denarjem.

Zato si želim, da bi v resnici v nadaljevanju postopkov izboljšali zakon tam, kjer je še treba, pa seveda tudi s tem poskusnim pilotnim projektom uredili vse potrebno za izvedbo in za izvršljivost tega zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Ostalo nam je pa še nekaj časa in če želi še kdo razpravljati, potem prosim, da se prijavite. To velja tudi za predlagateljico in predstavnico Vlade. Prosim za prijave. Sem narobe razumel. Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v sredo, 24. maja 2017, v okviru glasovanj.

Prekinjam 24. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **40. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ODLOKA O SPREMEMBI ODLOKA O PREOBLIKOVANJU UNIVERZE V MARIBORU.**

Predlog odloka je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavnici Vlade dr. Andreji Barle Lakota, državni sekretarki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Najlepša hvala za besedo.

Odlok o preoblikovanju Univerze v Mariboru je pripravljen zato, ker želimo upoštevati spremembo sedeža članice Univerze v Mariboru, Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko. Novi naslov fakultete je zdaj Koroška cesta 46, Maribor. To spremembo je treba uskladiti z dejanskim stanjem in torej upoštevati v odloku. O zapisani spremembi smo obvestili tudi nacionalno

Agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog odloka je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 27. seji 10. maja letos obravnaval Predlog odloka o spremembi Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru, ki ga je v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru predložila Vlada.

Zakonodajno-pravna služba je predlog odloka proučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo Republike Slovenije, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika in napovedala redakcijsko spremembo 2. člena.

V poslovniškem roku ni bilo vloženih amandmajev s strani kvalificiranih predlagateljev. Ker k predlogu odloka na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnemu zboru predlaga, da Predlog odloka o spremembi Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

K predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, zato amandmajev ni mogoče vlagati na seji zbora.

Odločanje o predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v sredo, 24. maja 2017, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 40. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **41. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O USTANOVITVI UNIVERZE NA PRIMORSKEM.**

Predlog odloka je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavnici Vlade dr. Andreji Barle Lakota, državni sekretarki na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Izvolite.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Najlepša hvala.

Razlog predlagane spremembe in dopolnitev Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem je pripojitve članice Univerze na Primorskem, to je Fakultete za grajeno okolje, k članici Univerze na Primorskem, Fakulteti za matematiko in naravoslovje in informacijske tehnologije. Zaradi tega se v Odloku o ustanovitvi Univerze na Primorskem črta članica Univerze na Primorskem Fakulteta za grajeno okolje.

Sprememba je bila potrjena na senatu Univerze na Primorskem in na upravnem odboru Univerze na Primorskem.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog odloka je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Še enkrat lep pozdrav!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 27. seji 10. maja letos obravnaval Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem, ki ga je v obravnavo in sprejem Državnemu zboru predložila Vlada.

Zakonodajno-pravna služba je predlog odloka proučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo Republike Slovenije, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika in postavila vprašanje o potrebnosti tistih sprememb 6. člena odloka, ki se nanašajo na dodatno študijska področja. V poslovniškem roku ni bilo vloženih amandmajev s strani kvalificiranih predlagateljev.

Ker k predlogu odloka na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnemu zboru predlaga, da Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

K predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, zato amandmajev na seji zbora ni mogoče vlagati. Odločanje o predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v sredo, 24. maja, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 41. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANU IN SKLADU ZA REŠEVANJE BANK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ki ga ni. Dobro.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Vojki Šergan. Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 37. seji 9. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organu in Skladu za reševanje bank, skrajšani postopek, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 89. seji sklenil, da predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor je sprejel naslednje gradiva: mnenje Zakonodajno-pravna službe, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance.

V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora so amandma k predlogu zakona vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD k 5. členu.

Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Državnega sveta, Ministrstva za finance in Zakonodajno-pravne službe.

V uvodni dopolnitvi obrazložitvi je državni sekretar na Ministrstvu za finance izpostavil edini cilj predlagane ureditve, ki je v uskladitvi določb Zakona o organu in skladu za reševanje bank z določbi Zakona o reševanju in prisilnemu prenehanju bank, zlasti v delu, ki se nanaša na namenskost uporabe sredstev Sklada za reševanje bank. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da je imela služba v pisnem mnenju pripombo k enemu členu predloga zakona, ki pa je bila z vloženim amandmajem odpravljena. Predstavnik Državnega sveta je predstavil pisno mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predloga zakona ne podpira ter ob tem izpostavil zlasti nasprotovanje obstoječemu sistemu v skladu za reševanje bank, saj se takšen način reševanja v praksi ni izkazal za učinkovitega in ni pripomogel k zavzetosti za preprečevanje slabih praks.

V razpravi je poslanec iz vrst Poslanske skupine Združene levice izrazil strinjanje z izpostavljenimi ugotovitvami komisije Državnega sveta ter opozoril na nezadostnost sredstev, s katerimi sklad razpolaga, zgrešen pristop Evropske centralne banke in drugih evropskih institucij do urejanja vprašanja sanacije bančnega sektorja ter škodljiv vpliv navedenih evropskih institucij nanj ter napovedal, da v poslanski skupini predloga zakona ne bodo podprli, temveč se bodo glasovanja vzdržali.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandma koalicijskih poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 5. členu in ga sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejeti amandma je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega je vključen sprejeti amandma. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo! Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod državni sekretar, ki se nam je pravkar pridružil!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organu in skladu za reševanje bank, ki je danes pred nami, je predvsem posledica sprememb Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank. V zakonu o organu in skladu za reševanje bank so namreč nujne uskladitve z Zakonom o reševanju in prisilnem prenehanju bank. Najpomembnejše spremembe se nanašajo na uskladitev določb, ki urejajo namenskost uporabe sredstev sklada za reševanje bank. Sredstva sklada za reševanje bank se bodo lahko v postopku prisilne likvidacije banke uporabila za, prvič, vplačilo ustanovnega kapitala družbe za prevzem sredstev, na katero se prenesejo sredstva, pravice in obveznosti banke v postopku prisilne likvidacije. Drugič, plačilo nadomestila banki, kadar sklad kot prevzemnik prevzame sredstva, pravice in obveznosti banke, ki je v postopku prisilne likvidacije. In tretjič, odobritev posojil garancij, jamstev ali drugih oblik zavarovanja v zvezi z ukrepi prisilne likvidacije.

Ko razpravljamo o skladu za reševanje bank, se glavna vprašanja nanašajo na sposobnosti sklada, da prepreči krpanje bančnega sistema bančnih lukenj in sredstev davkoplačevalcev. Seveda je potreba po reševanju bank odvisna tudi od nepravilnosti, ki se v kreditnih institucijah in v bančnem sistemu dogajajo. V Sloveniji imamo na področju nepravilnosti v bančnem sistemu žal zelo negativne izkušnje, saj so nam odpovedali vsi s tem povezani mehanizmi. Tudi uspešnost organov sojenja in organov pregona je pri obravnavi bančnih kaznivih dejanj milo rečeno nezadostna. Zdi se, kot da se v Sloveniji s preiskavo nepravilnosti v bankah resno ukvarja samo še parlamentarna preiskovalna komisija.

22. novembra lansko leto je Državni zbor glasoval o sklepu vmesnega poročila o opravljeni parlamentarni preiskavi, ki je med drugim vseboval besedilo, citiram: »Državni zbor

skladno z bistvenimi ugotovitvami parlamentarne preiskave predlaga Vladi, da zakonsko in materialno zagotovi ustanovitev specializiranega sodišča za pregon bančne kriminalitete v okviru organiziranega sodstva.« Konec navedka. Za predlog sklepa je glasovalo 74 poslancev, proti ni glasoval nihče. V Novi Sloveniji smo problematiko zlorab v bančnem sistemu vzeli zelo resno in na podlagi prej citiranega sklepa predlagali novelo zakona o sodiščih, ki je v skladu s soglasno sprejetim sklepom ustanavljal specializirane sodne oddelke za obravnavo bančnega kriminalitete. Glej ga zlomka! Žal se je vladna koalicija po tem, ko smo poslanci imeli konkreten predlog na mizi, o smiselnosti specializiranega sodišča premislila in našega zakona ni podprla. Če za zlorabe v slovenskem bančnem sistemu iz preteklosti storilci ne bodo odgovarjali, je pod vprašajem tudi izboljšanje praks v prihodnosti. To pa prinaša potencialne velike pritiske na zmožnosti sklada za reševanje bank.

Ker predlog sprememb zakona o organu in skladu za reševanje bank prinaša le uskladitev z Zakonom o reševanju in prisilnem prenehanju bank, predlogu zakona ne bomo nasprotovali.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dušan Verbič bo predstavil stališče Poslanske skupine SMC.

Izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, državni sekretar, prav lep pozdrav!

V decembru 2014 je bil sprejet Zakon o organu in skladu za reševanje bank. Zakon je določil, da bo Banka Slovenije prevzela naloge organa za reševanje. Hkrati se je določilo, da se ustanovni sklad za reševanje bank tudi ustanovi. Ta sklad predstavlja skupno premoženje bank, ki ga opravlja, zastopa in predstavlja Banka Slovenije. Sredstva, ki jih banke vplačajo v sklad, predstavljajo naložbo banke. Ta naložba se banki izplača ob njeni likvidaciji ali v primeru likvidacije samega sklada. Zakon je določil, da se bodo sredstva sklada lahko uporabila izključno za reševanje bank. Ta sredstva se bodo lahko uporabila le, če za njihovo uporabo obstoji javna korist. Zakon je namreč določil, da se sredstva sklada lahko uporabijo za financiranje, izvajanje izrednih ukrepov, ki jih na podlagi zakona ureja bančništvo in izreče Banka Slovenija le, če je zagotovitev sredstev sklada v zvezi z izrednimi ukrepi v posamezni banki nujna, da se zagotovi stabilnost bančnega sistema. Tako Zakon o organu in skladu za reševanje bank v tretjem odstavku 11. člena samega zakona določa namen uporabe sredstev sklada za samo reševanje bank. Sredstva sklada se lahko uporabijo kot vplačila v kapitalske instrumente premostitvene banke za namene vplačila njenega ustanovitvenega kapitala ali za zagotavljanje njene kapitalske ustreznosti, vplačila v kapitalske instrumente banke, ki so ji bili izrečeni izredni ukrepi, če se ti kapitalski instrumenti izdajo zaradi zagotavljanja kapitalske ustreznosti, ki so predhodno pokrite pretekle izgube banke. Lahko pa se uporablja tudi za posojila, garancije, jamstva in druga zavarovanja, dana premostitveni banki ali banki, ki so ji bili izrečeni izredni ukrepi, in so predhodno pokrite pretekle izgube banke. Institut premostitvene banke je kot eden od instrumentov za reševanje sedaj urejen v Zakonu o reševanju in prisilnem prenehanju bank. Zato uporaba sredstev sklada za reševanje bank za zagotovitev ustanovitvenega kapitala premostitvene banke ni več potrebna. S predlogom zakona se črtajo še preostale določbe zakona, ki se nanašajo le na zagotavljanje mehanizma financiranja reševanja v okviru enotnega sklada za reševanje. Navedeni mehanizem namreč zdaj ureja Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank.

Zaradi vsega navedenega bo Poslanska skupina Stranke modernega centra podprla Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organu in skladu za reševanje bank. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Spoštovani državni sekretar, spoštovani kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organu in skladu za reševanje bank ne bomo nasprotovali. Ta predlog smo podprli tudi pri njenem prvotnem glasovanju. V Slovenski demokratski stranki pa apeliramo tako na Ministrstvo za finance kot na Banko Slovenije, da sklad, ki ga upravlja, upravlja kot najboljši gospodar in pričakujemo, da bo ta sklad imel ob koncu leta pozitivno donosnost.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa Marija Antonija Kovačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Vse prav lepo pozdravljam! Spoštovani!

Predlog zakona, ki ga bomo v Poslanski skupini Desus soglasno podprli, usklajuje določbe zakona o organu in skladu za reševanje bank z določbami zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank, ki je bil sprejet junija 2016. Oba imata podlago v evropski

direktivi o sanaciji in reševanju bank. Z njenim prenosom pa smo v Sloveniji iz objektivnih razlogov nekoliko zamujali.

V veljavnem zakonu se je konec leta 2014 tako uredilo le najnujnejše. Ustanovil se je sklad za reševanje bank, določila se je premostitvena banka kot instrument za reševanje bank. Banka Slovenije je bila določena kot nacionalni organ za reševanje. S sprejetjem zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank junija 2016 pa je bila direktiva o sanaciji in reševanju bank dokončno prenesena v nacionalni pravni red. Zakon je razveljavil določbe ki so se nanašale na premostitveno banko ter deloma določbe, ki so se nanašale na mehanizem financiranja reševanja v okviru enotnega sklada za reševanje. Hkrati je spremenil tudi namenskost uporabe sredstev nacionalnega sklada za reševanje bank. Najpomembnejše načelo novele je načelo zagotavljanja sredstev za urejeno prenehanje bank, ki se uresničuje z možnostjo koriščenja sredstev sklada za reševanje bank v postopkih prisilnega prenehanja bank. S tem se bo ohranil dostop vlagateljev do njihovih vlog, dostop potrošnikov do osnovnih bančnih storitev. V primerih, če ne bo mogoče ohraniti dostopa do vlog, pa se bo pri plačevanju terjatev upošteval prednostni vrstni red.

Kot že rečeno, gre za usklajevanje z določbami Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank, zato bomo v Poslanski skupini Desus predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Sam zakon o organu in skladu za reševanje bank je bil ustanovljen zaradi vzpostavitve nacionalnega sklada za reševanje bank kot investicijskega sklada, v katerem je udeleženih 14 bank in 3 hranilnice. Sklad je bil ustanovljen z namenom, da se v prehodnem obdobju zagotovijo sredstva za financiranje ukrepov za reševanje bank in se s tem zmanjša izpostavljenost davkoplačevalcev morebitnim prihodnim izgubam v slovenskem bančnem sektorju. Banka Slovenije je ločeno od svojega premoženja tako od leta 2016 upravljala ta sklad.

S sprejetjem zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank pa je treba ta zakon o organu in skladu za reševanje bank uskladiti tudi z zakonom o reševanju in prisilnem prenehanju bank zlasti glede spremembe namenskosti uporabe sredstev nacionalnega sklada za reševanje bank. S tem zakonom, ki ga danes sprejemamo, se določa, da se sredstva lahko uporabijo tudi za vplačilo ustanovnega kapitala družbe za prevzem sredstev, ustanovljene v skladu z zakonom, ki ureja reševanje in prisilno prenehanje bank in na katero se prenesejo sredstva, pravice in obveznosti banke v postopku prisilne likvidacije. S sprejetjem tega zakona govorimo o tem, da usklajujemo oba zakona in s tem želimo preprečiti nejasnosti, predvsem pa zagotoviti tudi usklajeno delovanje znotraj bančnega sistema. Upajmo, da bo sistem deloval dobro, kajti vendarle je treba v Sloveniji veliko postoriti za to, da se zaupanje v celotni sektor bančnega sistema vrne na bistveno višji nivo, kot je nekoč tudi že bil.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organu in skladu za reševanje bank bomo v poslanski skupini podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav!

Predlagani zakon je del bruseljskega projekta bančne unije, ki je za Slovenijo in za številne druge članice EU škodljiv, zato že na začetku lahko povem, da predloga ne bomo podprli. Bi pa ob tem rad še enkrat opozoril, s kakšno neverjetno lahkotnostjo vlada in koalicija potrjujeta bruseljske direktive in kako so evropske institucije in njihova bančna pravila ravno v Sloveniji zaradi takih ukrepov povzročile največjo škodo.

Naj vas na kratko spomnim na potek dogodkov. Decembra 2013 je vlada Alenke Bratušek na podlagi izsiljenih stresnih testov dokapitalizirala banke z več kot tremi milijardami evrov. Vsaj tri okoliščine potrjujejo sum, da so bili ti ukrepi izsiljeni. Prvič, nižji uradniki iz Bruslja so eksplicitno zahtevali, da je treba razlastiti male delničarje. Drugič, še septembra 2013 so imele banke po mednarodnih standardih pozitivni kapital, decembra istega leta, se pravi 3 mesece kasneje pa so stresni testi pokazali ravno toliko kapitalskega primanjkljaja, da je bilo v celoti treba razlastiti vse male lastnike. In tretjič, razlika med rezultati stresnih testov po dveh metodah je odstopala za kar 45 %, medtem ko pri podobnih stresnih testih v Španiji razlike skorajda ni bilo. Posledice takšnega dogajanja nas bodo teple še 10 let. Javni dolg se je namreč povečal bistveno bolj, kot bi bilo treba, zato ni čudno, da je Slovenija po izdatkih za obresti trenutno na kar 4. mestu v Evropski uniji, čeprav je naš dolg pod povprečjem Evropske unije. Evropska komisija kljub temu Sloveniji ni odobrila niti centa pomoči, je pa zahtevala privatizacijo 15 podjetij in vseh podržavljenih bank.

Vsaka približno normalna vlada bi poskušala take zahteve vsaj omiliti, če že ne odpraviti. Ta vlada pa namesto tega pohlevno prenaša evropske direktive in izvaja izsiljeno privatizacijo, pardon, razprodajo. Prodaja NKBM za 250 milijonov evrov namreč ni bila nič drugega kot razprodaja, kar je priznal celo takratni državni sekretar Dragonja. Najmanj, kar bi morala storiti Cerarjeva vlada, bi bilo, da bi zahtevala podaljšanje roka za prodajo NKBM. To sta v istem času dosegli Italija in Portugalska, konec koncev je vlada to delno dosegla v primeru NLB, vendar premier Cerar in minister Mramor tega nista naredila, dopustila sta prodajo banke špekulativnemu skladu, ki deluje preko "kaslc" podjetij v davčnih oazah. Cerarjeva vlada je neposredno zato odgovorna za oškodovanje javnega premoženja do katerega je prišlo.

Medtem ko Državni zbor brez razprave krpa bančno zakonodajo, se razprodaja nadaljuje. Tokrat je na vrsti NLB. Tudi tokrat ni nobenega ekonomskega razloga za to, da se banka privatizira, sploh pa ne, da se prodaja zdaj, ko cena niti približno ne bo pokrila stroškov sanacije. Vanjo smo vložili preko 2 milijardi evrov, če odštejemo vse izdatke, zanjo bomo iztržili okoli 600 milijonov, in to celo po optimističnih predvidevanjih Vlade.

Zato bom to stališče končal s pozivom Vladi, naj kot skupščina SDH prepreči razprodajo NLB. Še vedno ni prepozno, da to storite in da od Evropske komisije zahtevate, da odpravi škodljive odločbe glede privatizacije NLB in Abanke. Zakaj sem vse to govoril? Zato ker ravno s takimi uredbami, kot jih danes prenašamo v slovensko zakonodajo, moč Evropske unije, ki je neposredno odgovorna za vse, kar se v tem tekstu opisoval, nad slovenskim bančnim sistemom še povečujemo. V Združeni levici zato take politike seveda ne podpiramo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zato zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje opravili jutri v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 8. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec gospod Andrej Čuš. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za finance in monetarno politiko predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem podpredsednici odbora gospe Vojki Šergan za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani generalni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 37. seji 9. maja 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložil nepovezani poslanec Andrej Čuš. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Zakonodajno-pravne službe in Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance.

Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona preučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in iz zakonodajnotehničnega vidika. Služba je podala nekaj pripomb, in sicer glede naslova zakona in posameznih členov ter opozorila na urejenost statusa mladega kmeta. Odboru je bilo posredovano tudi naslednje gradivo: mnenje Komisije Državnega sveta in mnenje Vlade.

Uvodoma je predstavnik predlagatelja zakona pojasnil, da je cilj predlaganega zakona izvzem subvencij kot prihodek, ki se všteva v dohodninsko osnovo. Pomembna je tudi rešitev situacije mladih, ki zaganjajo kmetijsko dejavnost. Država bi jim v ta namen oprostila plačilo katastrskega dohodka za dobo treh let od prevzema kmetije. Državni sekretar na Ministrstvu za finance je pojasnil razloge, zaradi katerih Vlada predloga zakona ne podpira, in sicer glede dviga praga s 3 tisoč 500 na 5 tisoč evrov, nadalje izvzema iz obdavčitve z dohodnino vseh plačil z naslova ukrepov kmetijske politike in vseh drugih plačil, prejetih v povezavi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Tretjič, da se katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč, katerih lastnik je mladi kmet, mlajši od 37 let, za obdobje treh let od pridobitve lastništva ne všteva v davčno osnovo takih zavezancev. Četrtič, širitve vlaganj za investiranje v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, tudi na nakup in gradnjo stavb za kmetijske namene. Petič, glede predloga za poseg v 154. člen Zakona o dohodnini.

V razpravi so nekateri člani odbora pogrešali konkretne izračune oziroma finančni učinek subvencij na državni proračun. V odgovoru predstavnika Vlade je bilo dodatno pojasnjeno, da predlagane rešitve rušijo celoten koncept sistema DDV ter da ocene oziroma izračuni pomenijo tudi različne pristope oziroma izbire metodologije. Samo korelacijo med spremembo davka in stopnjo rasti pa je empirično težko izračunati in dokazati.

Na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe in mnenja Vlade je v nadaljevanju članica odbora predlagala, da odbor v skladu z drugim odstavkom 128. člena Poslovnika Državnega zbora razpravlja in odloča o predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Odbor je z 11 za in 4 proti sprejel naslednji sklep: Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini, druga obravnava, ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predlagatelju predloga zakona gospodu Andreju Čušu.

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Zakon o dohodnini je leta 2006 kmetijske subvencije, ki niso namenjene neposredni investiciji začel vštevati kot dohodninsko osnovo. Subvencije so namenjene plačilu za izvajanje dejavnosti, navzkrižne skladnosti, dobrih kmetijskih praks in pridelave hrane. Neposredno ne predstavljajo prihodka na kmetijskem gospodarstvu, saj se subvencije porabljajo za vzdrževanje in ponovno investiranje v dejavnost. Subvencije so pri tem vezane na površino in ne na proizvodnjo oziroma proizvod, kar pomeni, da niso neposredno dohodkovno plačilo, temveč so plačilo za kmetijstvo kot dejavnost.

Glavni cilj novele zakona o dohodnini, do katere sem prišel na podlagi, lahko rečem, enomesečnih aktivnosti in srečanj z mnogimi kmeticami in kmeti po Sloveniji, je predvsem v tem, da se kmetom vrne, kar je njihovega. Država razdeli subvencije v skladu z evropskim pravnim redom, potem pa jih del poberemo nazaj. Tak sistem je namenjen predvsem birokratizaciji in vzdrževanju javnih financ ter niti približno ni namenjen izboljšanju položaja slovenskega kmeta.

Predlog spremembe zakona prispeva k večji konkurenčnosti in hitrejšemu napredku mladih v kmetijstvu, saj bo z oprostitvijo plačila katastrskega dohodka za obdobje prvih treh let od prevzema mladih omogočil, da v tem času izvedejo investicijski ciklus in posodobijo svoja gospodarstva. Ko je bilo povedano, da je velik poudarek tega zakona tudi na mladih kmetih, ki se odločajo, da postanejo prevzemniki, moram povedati, da je starostna struktura v slovenskem kmetijstvu zelo slaba. Samo 4 % gospodarjev je v starostni strukturi do 35. leta, kar pa za slovensko kmetijstvo predstavlja dolgoročno kar veliko grožnjo, saj je ugotovljeno, da kmetje po 50. letu starosti nekako več ne investirajo ter se ne odločajo za nove investicije v kmetijstvo, posodobitev opreme in še bi lahko našteval.

Omenjeni zakon bo prispeval tudi k višjim prihodkom na kmetijah in bo tudi zmanjšal negativne vplive trgovine in tržno cenovnih nihanj na sam kmetijski sektor. Zakon bo prav tako prispeval k izboljšanju konkurenčnosti slovenskega kmetijstva, ohranjanju podeželja in h kako potrebni gospodarski rasti. Predvsem gospodarstvo je namreč tisto, ki bi moralo v prihodnje odpirati nova delovna mesta in ne samo ali pa zgolj javni sektor. Kmetijstvo je ena pomembna gospodarska panoga, kjer imamo v Sloveniji ogromno potenciala za rast in razvoj in tudi napredek predvsem na slovenskem podeželju, ki pa žal umira na obroke.

Poglavitna rešitev zakona je torej odvzem subvencij kot prihodka, ki se všteva v dohodninsko osnovo. Pomembna je tudi rešitev situacije mladih, ki zaganjajo kmetijsko dejavnost. Država bi jim v ta namen oprostila plačilo katastrskega dohodka za dobo treh let od prevzema kmetije.

Za zaključek. Gre za birokratsko in finančno razbremenitev vseh 70 tisoč slovenskih kmetij. Število kmetij iz leta v leto pada, in to je tudi odraz nekih zgrešenih politik na področju kmetijstva. Prav tako pa s tem zakonom sledimo tudi načelu Svetovne trgovinske organizacije, ki je na stališču, da se subvencije ne štejejo v dohodek. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavniku Vlade gospodu Tilnu Božiču, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance.

Izvolite.

TILEN BOŽIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, poslanci, lepo pozdravljeni!

Ta predlog predvideva več posegov v smeri povečanja olajšav ali oprostitev za zavezance, ki prijavljajo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, za katero se dohodek praviloma ocenjuje pavšalno na podlagi katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj.

Glede povišanja praga za dohodek iz prve stopnje pridelave lastnih kmetijskih pridelkov Vlada meni, da veljavni prag 3 tisoč 500 evrov skupnih prihodkov, ki se oproščajo dohodnine, predstavlja zgornji še sprejemljiv prag oprostitve, ki jo je mogoče upravičiti v primerjavi z vsemi drugimi dejavnostmi fizičnih oseb, ki takšne ugodnosti nimajo, saj prag predstavlja približno dohodek v višini minimalne plače ali dvakratnik minimalnega dohodka protivrednost ne tako majhnih količin proizvodov oziroma dohodek, ki ga s pavšalno ocenjenim dohodkom ne presega kar 80 % kmečkih gospodinjstev, zavezancev za dohodnino.

Glede izvzema vseh plačil iz naslova ukrepov kmetijske politike, torej kmetijskih subvencij iz obdavčitve, naj pojasnim, da

subvencije, ki predstavljajo nadomestilo tržnega prihodka ali dohodka po mednarodnih klasifikacijah dohodka od kmetijske dejavnosti, primeroma FAO, OECD in tako dalje, štejejo za dohodek iz dejavnosti. Mednarodne primerjave potrjujejo, da vse države Evropske unije tako kot Slovenija na tak ali drugačen način kot del pavšalne obdavčitve davčne osnove ali kot samostojen del dohodka za namen obdavčitve dohodka subvencije upoštevajo kot del dohodka kmetijske dejavnosti. Vlada Republike Slovenije zato meni, da njihova oprostitev iz obdavčitve tako z vidika zasledovanja načela obdavčitve po ekonomski moči kot z vidika enakopravne obravnave zavezancev v primerljivem dohodkovnem položaju ni primerna. Poleg tega menimo, da specifika kmetijske dejavnosti v okviru dohodnine ustrezno upoštevana in se že po veljavni ureditvi v obdavčitev ne vključujejo subvencije, namenjene kritju stroškov, ki jih izračun katastrskega dohodka ne upošteva. Na ta način se več kot polovica subvencij, ki sicer imajo naravo dohodka, a so namenjene nadomestilu dohodka za okolju prijazno pridelavo, pridelavo v težjih pogojih ali nadomestilu izpada dohodka v primeru naravnih nesreč, že sedaj v obdavčitev ne zajema.

Glede zahteve za dodatno oprostitev katastrskega dohodka zemljišč v lasti ali uporabi mladih kmetov v prvih treh letih poslovanja velja pojasniti, da je mladim kmetom na razpolago več obstoječih specifičnih podpor. Tudi v trenutni evropski perspektivi so zagotovljena znatna sredstva mladim prevzemnikom kmetij. Dodelitev dodatnih olajšav v tej skupini zavezancev bi lahko pomenila neupravičeno ugodnost v razmerju do drugih fizičnih oseb, ki so na začetku opravljanja dejavnosti v podobnem položaju.

Nadalje naj pojasnim, da razširitev investicijske olajšave tudi na stavbe za kmetijski namen ni skladna z načelno usmeritvijo, ki velja za vse vrste dejavnosti, da se investicijska olajšava dodeli predvsem za razvojno naravnana vlaganja, sodobno opremo in nove tehnologije, ne pa za vlaganja v zemljišča oziroma stavbe.

Glede predloga za poseg v 154. člen zakona je treba pojasniti, da je v to določbo z odločbo že poseglo Ustavno sodišče, ki je ugotovilo, da je upoštevanje povprečnih namesto dejanskih zneskov subvencij neustavno, predvsem pa da je bila določba 154. člena, ki je bila urejena kot prehodna določba, do ureditve novega sistema ugotavljanja katastrskega dohodka z uveljavitvijo Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka v letu 2011 konzumirana, zato je zakon zanjo določil prenehanje veljavnosti in uporabe. V 154. člen Zakona o dohodnini zato ni več mogoče posegati.

Spoštovane poslanke in poslanci! Upoštevaje navedeno, Vlada predloga zakona, kot že predstavljeno na odboru, ne podpira. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Vojka Šergan bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

Predlagatelj Predloga zakona o spremembi Zakona o dohodnini predlaga dvig praga prihodkov malega obsega prve stopnje pridelave lastnih kmetijskih pridelkov, do katerega je mogoče uveljaviti oprostitev dohodnine s 3 tisoč 500 evrov na 5 tisoč evrov. Sedanja zgornja meja je določena tako, da so primerljivi dohodki z ostalimi espeji in fizičnimi osebami z dejavnostjo enako oproščeni, zato je prag 3 tisoč 500 evrov prihodkov tista zgornja meja, ki jo lahko utemeljimo z vidika upoštevanja načela enakosti in davčnega načela obdavčenja po ekonomski moči, kot sem že omenila, vseh subjektov, espe in drugih fizičnih oseb z dejavnostjo. Predlaga pa se tudi, da se v celoti izvzamejo iz obdavčitve z dohodnino vsa plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike in vsa druga plačila, prejeta v povezavi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Treba je omeniti, da se plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike in druge državne pomoči, ki imajo naravo nadomestila prihodkov, vštevajo v dohodnino od leta 2005, ko so začeli razpoložljivi podatki kazati, da se delež prihodkov iz tega naslova v kmetijski dejavnosti iz leta v leto povečuje in da ta plačila predstavljajo že več 40 % dohodka kmetijske dejavnosti. Odločitev izhaja iz temeljnega ustavnega načela, da je treba zavezance v enakem dejanskem položaju obravnavati enako, ter iz davčnih načel obdavčenja po ekonomski moči in pravila Zakona o dohodnini, da se z dohodnino načeloma obdavčijo vsi realno prejeti dohodki zavezancev.

Predlagatelj tudi predlaga, da se katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč, katerih lastnik je mladi kmet, mlajši od 37 let, za obdobje treh let od pridobitve lastništva ne všteva v davčno osnovo takih zavezancev. Treba je opozoriti, da predlagana rešitev ne sodi v 73. člen Zakona o dohodnini, ki je namenjen izvzemu zemljišč na katerih zaradi različnih okoliščin dohodka ni mogoče pridobivati, kar za zemljišča v uporabi mladega kmeta ne velja.

Opozoriti je tudi treba, da se dohodnina od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ugotavlja vezano na zemljišča v uporabi in ne na zemljišča v lasti zavezanca. Zadnji predlog predlagatelja se nanaša na širitev vlaganja za investiranje v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnosti, tudi na nakup in gradnjo stavb za kmetijske namene.

Z vidika spodbujanja investicij se načeloma bolj podpirajo neposredne podpore kot uveljavljanje davčnih olajšav, saj je z neposrednimi ukrepi mogoče precej bolj ciljano in selektivno, glede na dejanske potrebe, zasledovati strateške javne cilje.

Zaradi vsega navedenega podpiramo sklep, da Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar, kolegice, kolegi!

Pred nami je mnenje glede zakona o spremembi Zakona o dohodnini, ki ga je vložil poslanski kolega gospod Čuš. V Slovenski demokratski stranki bi uvodoma protestirali proti dejanjem, ki jih izvaja koalicija, Stranka modernega centra, Desusa in Socialnih demokratov, kajti sedaj se že praviloma ponavljajo zadeve na Odboru za finance in monetarno politiko, da za tiste zakone, ki jih predlaga opozicija, eden izmed poslancev ali poslank potem sredi razprave predlaga, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da s temi ravnanji koalicija ruši temelj parlamentarne demokracije, kar je razprava. V Slovenski demokratski stranki apeliramo na vse tri vodje poslanskih skupin, da so ta dejanja nesprejemljiva. Nesprejemljiva so predvsem iz razloga, da poslanke in poslanci v parlamentu ne moremo izvajati razprave, z argumenti povedati, ali zakon podpiramo ali zakonu nasprotujemo. Še več. Predloga, ki ga je predlagala poslanka Šerganova iz Stranke modernega centra, le-ta ni niti z eno besedo obrazložila, zakaj zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da takšen odnos koalicije jasno kaže, kakšen je odnos do opozicije. Da je odnos do opozicije odklonilen. Temu v Slovenski demokratski stranki močno nasprotujemo.

V Slovenski demokratski stranki nas ne moti, če glasujete proti predlaganim zakonu. Moti nas pa, da po petih minutah razprave predlagate, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo.

Kot sem že omenil, se to ponavlja na Odboru za finance in montirano politiko vedno, ko s strani opozicije pride do takšnega predloga. Žal nam je, da ne moremo danes na plenarni seji razpravljati o predlogu, ki ga je predlagal poslanski kolega Čuš. Tukaj res ne vidimo tega razloga in apeliramo še enkrat, da temelj parlamentarne demokracije je predvsem razprava. Mi vas ne moremo prisiliti, da podprete določen zakon, vendar pričakujemo pa, da bomo z razpravo, kjer bodo prevladovali argumenti, potem odločali. Žal pa danes prevladuje argument moči, ne pa moč argumenta.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marija Antonija Kovačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav še enkrat vsem!

Dovolite mi, da predstavim skupno stališče Poslanske skupine Desus za Predlog zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost in novelo Zakona o dohodnini.

Predlagatelj se je resno zavzel za urejanje področja kmetijstva. Resnost je v tem primeru soditi samo po številu vloženih zakonskih predlogov na isto temo. Tako imamo na tej redni seji poleg današnjega predloga še dodatnih pet predlogov, ki obravnavajo identična področja. Vse ostalo pa je žal zgolj površna in nesistemska vsebina, moramo pa priznati, zelo všečna. Skrb za mlade kmete je pri vseh predlogih zgolj neresen poskus približevanja določeni interesni skupini. Kot sem omenila, zgolj poskus, nič več. Predvsem zaradi zelo ohlapnega načina urejanja zadev. Vsi predlogi zakonov poleg resnih nomotehničnih težav vsebinsko ne zdržijo nobene realne finančne konstrukcije.

Enako je pri današnjem predlogu za uvedbo administrativnih olajšav in davčnih ugodnosti za mlade kmete. Predlagajo se posebni pogoji za tovrstno skupino, kot so oprostitev plačila davka in katastrskega dohodka ter različna izvzetja. Nedopustno je predvsem pa nerealno, da pri oblikovanju ali spreminjanju davčne politike izpustimo oceno finančnih posledic, ki bi jih prinesli posamezni ukrepi. Gre za, upam si trditi, sprenevedanje, saj predlagane rešitve pomenijo manj pobranega davka. Prav tako to isto ravnanje v Poslanski skupini Desus ocenjujemo za neodgovorno, saj bo predlagatelj, če že želi biti všečen, moral javnosti povedati, kako bi nadomestil finančni izpad, s katerimi tako imenovanimi protiukrepi bi nadgrajeval že obstoječi sistem davčnih ugodnosti.

V Poslanski skupini Desus smo že večkrat ponovili, da si brez davčnih prihodkov in socialnih prispevkov težko predstavljamo priljubljene tvorce socialne države, ki bi zagotavljali vse potrebe državljanov. Predlagatelj je na hip pozabil tudi na enakopraven in pravičen odnos do vseh ostalih davčnih zavezancev.

Vsi predhodno navedeni razlogi potrjujejo ugotovitev, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Sklepu na seji matičnega odbora bomo ponovno pritrdili tudi v Poslanski skupini Desus. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini vnaša zelo velike spremembe in tudi dopolnitve, čeprav v samem predlogu zakona dopolnitev ni vključena. Predvsem pa želimo najprej izpostaviti status mladega kmeta, za katerega je v predlogu zakona določena starostna meja 37 let. Žal pa ta sprememba starostne meje 37 let ni posebej opredeljena in odstopa tako od Zakona o kmetijskih zemljiščih kot tudi od Uredbe Evropskega parlamenta, ki ureja pojem mladi kmet kot osebo, ki ni stara več kot 40 let. S sprejetjem tega zakona bi krog upravičencev celo zožili glede statusa mladega kmeta, predvsem pa bi povzročili nejasnosti, ki bi močno oteževale položaj kmetijskih gospodarstev.

Zakon predvideva tudi črtanje davčne osnove od dohodka iz osnovne kmetijske dejavnosti in se nanaša na 154. člen Zakona o dohodnini. Je pa, žal, treba opozoriti, da ta člen ne velja več in ga zato tudi ni mogoče novelirati, saj je bil ta člen v veljavi kot prehodno obdobje do uveljavitve Zakona o katastrskem dohodku. Ko smo Zakon o katastrskem dohodku sprejeli, je bil dejansko tudi ta 154. člen konzumiran v Zakonu o katastrskem dohodku. Tu bi samo spomnil na razprave, ko smo se pogovarjali o uvedbi novega Zakona o katastrskem dohodku, je bila ugotovitev pravzaprav vseh, da ta prinaša predvsem v prvi fazi veljavnosti tega zakona ugodnejše pogoje za kmetijska gospodarstva, kot so bili uveljavljeni pred sprejetjem novega Zakona o katastrskem dohodku.

Pri ostalih vsebinah, ki govorijo o izključitvi subvencij, ki imajo naravo dohodka iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, pa bi prišlo do diskriminatorne obravnave zavezancev in se s tem odpira tudi vprašanje ustavne spornosti morebiti sprejetih takšnih rešitev, predvsem v primerjavi s kmetijami, ki ugotavljajo dohodek iz kmetijske dejavnosti s knjigovodstvom. Tisti, ki redno vodijo knjige, bi pri tem zagotovo bili v diskriminatornem položaju. Pri tem pa ni odveč opozoriti tudi na to, da bi z različnim statusom znotraj položaja kmeta, ki bi nastal s sprejetjem tega zakona, po vsej verjetnosti prišlo tudi do tega, da bi imeli probleme pri podjetnikih in drugih, ki kot pravne osebe opravljajo dejavnost. Tako lahko ugotovimo, da pri obstoječem pragu za prvo predelavo lastnih pridelkov, ki je izvzeta iz obdavčitve – ta prag je v višini 3 tisoč 500 evrov – je ta prag povsem primerljiv na primer s pragom oprostitve davka za osebno dopolnilno delo, ki je pri 3 tisoč 150 evrih na leto. Trenutne rešitve so nekako skladne, usklajene in moramo biti zato zelo previdni, preden posegamo v davčni sistem, da ne povzročimo dodatnih nejasnosti, predvsem pa diskriminatorne obravnave posameznih zavezancev.

Vse to so razlogi, zaradi katerih smo tudi na seji matičnega delovnega telesa glasovali za sklep, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združene levice.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Jaz se bom opredelil v imenu naše poslanske skupine kar do celotnega paketa zakonov, ki jih je predlagal nepovezani poslanec Andrej Čuš. Nepovezani poslanec Andrej Čuš je vložil pet manjših zakonodajnih sprememb, katerih namen naj bi bil izboljšati stanje slovenskega kmetijstva. V Združeni levici se s predlagateljem sicer strinjamo glede ocene slabega stanja v kmetijstvu, vendar tega paketa zakonov ne bomo podprli.

Naj se najprej opredelim do novel Zakona o davku na dodano vrednost in Zakona o dohodnini. S tema dvema zakonoma predlagatelj želi znižati davke kmetom. V Združeni levici načeloma ne nasprotujemo spreminjanju davčnih stopenj in pragov obdavčitve z namenom spodbujanja večje kmetijske pridelave, menimo pa, da morajo biti finančni učinki ovrednoteni, ki pa v teh dveh zakonih niso. Manjkata torej tako analiza stanja kot ocena posledic sprejetja teh dveh zakonov.

Novela Zakona o Kmetijsko-gozdarski zbornici, s katero bi kmetijsko zbornico spremenili v zasebno inštitucijo, iz katere bi izpadli interesi vseh srednje velikih in malih kmetov, je za Združeno levico povsem nesprejemljiva.

Novela Zakona o kmetijskih zemljiščih pa zakon usklajuje s podzakonskimi akti, čeprav bi morali biti ravno obratno, in daje mlade kmete na prvo mesto pri prednostnem nakupu kmetijskih zemljišč. S tem jih postavlja celo pred kmete, katerim kmetijska dejavnost pomeni edino in glavno gospodarsko dejavnost, kar v primeru, da to velja tudi za mladega kmeta, tako in tako pač je in je prvi na prednostni listi. V drugem primeru, se pravi, da to ni, pa ni pošteno do kmeta, ki se zgolj in izključno preživlja s kmetijstvom.

Z novelo Zakona o skladu kmetijskih zemljišč pa se ne strinjamo tudi zato, ker predlaga črtanje določbe, po kateri se lahko na zemljiščih, s katerimi gospodari sklad, če ne gre za območje naravnih vrednot in zavarovana območja, neodplačno prenese lastninska pravica na občino pod pogojem, da je izkazan javni interes za gradnjo objektov športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture in tako naprej. To bi zdaj bilo črtano, ampak s tem se ne moremo strinjati.

V zvezi z zadnjim zakonom, to je Zakonom o javnem naročanju, pa moram povedati, da smo v Združeni levici že ob sprejemanju tretjega novega zakona o javnem naročanju opozarjali, kje je največji problem. Nov zakon je sicer prinesel boljše rešitve, preusmeril je bistvo naročanja iz izključno fokusiranja na najnižjo ceno in določil nekatere omejitve za podjetja, ki ne spoštujejo delavskih pravic. A vse te pozitivne rešitve imajo skupen problem, in to je beseda »lahko«, torej v zakonu ni nobene obveze. Andrej Čuš to pravilno prepoznava in v 71. členu besedo »lahko« spreminja v besedo »mora«, s čimer se strinjamo, vendar pa samo ta sprememba, in to smo opozarjali že pri prejšnji obravnavi, ne bo imela želenega učinka, če se ne spremeni tudi 84. člen, ki natančno določa, kaj so merila za oddajo javnega naročila. Ko smo ob sprejemanju Zakona o javnem naročanju v Združeni levici predlagali te spremembe, predvsem 84. člena, se je predlagatelj tokratne novele pri glasovanju, zanimivo, vzdržal.

V Združeni levici se zavedamo pomena kmetijstva. Na slabo smo in skozi opozarjamo na pristojnem odboru in tudi predlagamo rešitve v obliki amandmajev k zakonom, ki so predlagani. Vsekakor je treba nekaj storiti, da se zaustavijo negativni trendi padanja samooskrbe in opuščanja kmetij, vendar pa menimo, da gre v primeru tega paketa zakonov za precej nepremišljene in na nekaterih točkah tudi škodljive posege obstoječe zakonodaje, ki bi celo odpravljali že dosežene nivoje pravic in standardov v tej državi.

To pa sta glavna razloga, zakaj paketa zakonov ne moremo podpreti.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Zadnje stališče bo v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov predstavil gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Predlog novele Zakona o dohodnini, ki ga je podpisal kolega Andrej Čuš, prinaša nabor ukrepov, ki bi za slovensko podeželje in za slovenskega kmeta prinesli veliko dobrega. Če si predlog podrobneje pogledamo, ugotovimo, da prinaša izvzem dohodkov, ki so izplačani za ukrepe kmetijske politike iz plačila dohodnine, zvišanje meje za določitev majhnega obsega prve stopnje predelave iz naslova dopolnilne dejavnosti na kmetiji s 3 tisoč 500 evrov na 5 tisoč evrov – dohodek iz okvira teh dejavnosti se dohodnine oprošča, izvzem podpor in subvencij za kmetijstvo iz plačila dohodnine, triletno oprostitev plačila katastrskega dohodka za mlade kmete ob prevzemu kmetije, upoštevanje vlaganja v kmetijske stavbe kot olajšavo za investicije v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, izvzem dodatka v deležu subvencij na površino kmetijskega zemljišča pri izračunavanju katastrskega dohodka.

V Novi Sloveniji ocenjujemo, da so predlagane rešitve na mestu, zato jih podpiramo. Slovensko podeželje je iz leta v leto bolj zaraščeno, bolj zapuščeno in ima vedno manj ljudi. Mladi se težko odločajo za prevzem kmetij, saj so davčne in administrativne zahteve pogosto prevelika ovira, zato se mladi lažje preusmerijo v kakšne druge poklice. Pogosto se zdi, da se mora kmet ob svojem težkem, nepredvidljivem in odgovornem delu zaradi več tisoč predpisov na področju kmetijstva izkazati tudi kot dober pravnik. Da tukaj ne omenjam klimatskih sprememb oziroma raznih neurij, ki močno vplivajo na prihodek kmetijskih gospodarstev, saj je praktično kmetova tovarna na odprtem, je praktično pod milim nebom, če smem tako reči. Tukaj bi država lahko marsikaj naredila. Naj samo omenim obrambo pred točo, recimo v Pomurju te obrambe sploh ni, kot da je enostavno država na to pozabila. Ampak to zdaj ni tema tega zakona.

Krščanski demokrati ob tem trdimo, da so za prihodnost slovenskega podeželja davčne razbremenitve mladim, ki se odločajo za prevzem kmetije, zelo dobrodošle. Žal pa so kmetje namesto davčne in administrativne razbremenitve od te vlade in te koalicije prejeli le zahtevo za uvedbo davčnih blagajn. Prav zato smo v Novi Sloveniji že predlagali, da se kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost z manj kot 15 tisoč evrov letnega dohodka, oprosti uporabe davčnih blagajn. Dopolnilna dejavnost kmetij pogosto pomeni ohranjanje različnih tradicij, izdelkov, pomembnih rokodelskih in drugih znanj, povečuje ponudbo lokalnih izdelkov ter posledično bogati življenje v naših lokalnih skupnostih, obenem pa kmetijam daje možnost dodatnega razvoja in prenosa znanj na nove generacije. Žal tudi ta naš predlog ni dobil podpore vladne koalicije. Krščanski demokrati smo razočarani, da je koalicija za to novelo zakona predlagala in na matičnem delovnem telesu izglasovala sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

V Novi Sloveniji bi namreč bili veseli vsakega predloga in razprave o položaju slovenskih kmetov. Žal pa v vladni koaliciji te volje očitno ni prav veliko, kar je velika škoda tudi za razvoj slovenskega podeželja.

V Novi Sloveniji bomo zato glasovali proti predlogu sklepa, da Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Glasovali bomo proti predlogu tega sklepa, ker smo za mlade kmete. In kdor je za mlade kmete je tudi za kmete upokojence in upokojence nasploh.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega

zbora odločali v okviru glasovanj v sredo, 24. 5. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložil poslanec Andrej Čuš.

V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za finance in monetarno politiko predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem podpredsednici odbora gospe Vojki Šergan za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni še enkrat.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 37. seji 9. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložil nepovezani poslanec Andrej Čuš.

Seji odbora so prisostvovali predstavniki Ministrstva za finance, Zakonodajno-pravna služba, Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajnotehničnega vidika. Služba je podala nekaj pripomb, in sicer glede naslova zakona in posameznih členov ter opozorila na urejenost statusa mladega kmeta. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in mnenje Vlade.

Uvodoma je predstavnik predlagatelja zakona pojasnil, da je cilj predlaganega zakona uvedba višje meje prihodka za obvezno vodenje knjigovodstva ter izvzem mladih prevzemnikov kmetij iz obdavčitve za obdobje treh let od prevzema kmetije. Pomemben je tudi prispevek reševanja eksistenčne situacije mladih, ki zaganjajo kmetijsko dejavnost, in izboljšanja starostne strukture kmetijskega sektorja.

Državni sekretar na Ministrstvu za finance je pojasnil razloge, zaradi katerih Vlada predloga zakona ne podpira, in sicer da sta mejna zneska 50 tisoč evrov obdavčljivega prometa in 7 tisoč 500 evrov katastrskega dohodka, nad katerima sta obe kategoriji malih davčnih zavezancev obvezno vključeni v sistem DDV, primerljiva. Kot katastrski dohodek se štejejo vsi dohodki v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo na kmečkem gospodinjstvu, kot jih določa zakon, ki ureja dohodnino. V izračunu praga se upoštevajo vsi obdavčljivi dohodki kmečkega gospodinjstva iz naslova osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Dvig praga katastrskega dohodka za kmečka gospodinjstva na 15 tisoč evrov bi postavil v slabši položaj druge male davčne zavezance, ki so oproščeni obračunavanja in plačevanja DDV do praga obdavčljivega prometa 50 tisoč evrov. Zato bi bilo posledično treba dvigniti zadevni prag tudi za te zavezance. Prag 15 tisoč evrov katastrskega dohodka bi namreč teoretično pomenil že nad 100 tisoč evrov obdavčljivega prometa. Davčna politika je eden od pomembnejših kazalcev privlačnosti poslovnega okolja in je lahko eno izmed orodij za stimuliranje gospodarstva kot celote. Kljub navedenemu pa davčna politika ne more in ne sme biti ključni kazalec privlačnosti poslovnega okolja določene države, temveč lahko predstavlja le podporo drugim ukrepom za zagotavljanje privlačnega poslovnega okolja.

V razpravi so nekateri člani odbora izrazili svoje nerazumevanje nasprotovanju zakona, saj naj bi višji prag pomenil tudi večji davčni izplen za državni proračun in pogrešajo konkretne izračune, kot je bilo to že v primeru obravnave predloga zakona o dohodnini.

Na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe in mnenja Vlade je v nadaljevanju članica odbora predlagala, da odbor v skladu z drugim odstavkom 128. člena Poslovnika Državnega zbora razpravlja in odloča o predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Odbor je z 12 za in 2 proti sprejel naslednji sklep: Predlog zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost, druga obravnava, ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predlagatelju predloga zakona gospodu Andreju Čušu.

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Kolegice in kolegi, še enkrat lep pozdrav! Predstavniki Vlade!

Na tej točki in tudi v prejšnji točki je bilo veliko razprav o nekem ugodnem poslovnem okolju, odpiranju nekih novih delovnih mest predvsem v gospodarstvu. Zato je na mestu tokrat tudi vprašanje, če krize več ni, tako kot govori koalicija, kdaj bo potem Vlada odpravila zvišanje davka na dodano vrednost obeh stopenj na predkrizno raven. Ko človek posluša te razprave in ko se delijo neki bombončki, vsaka stranka za svoj bazen volivk in volivcev, človek pač dobi občutek, da so gospodarstveniki, podjetniki, kmetje in ljudje, ki ustvarjajo v realnem sektorju, za vas razredni sovražniki. Zato še enkrat ponavljam vprašanje: Kdaj bomo vrnili obe stopnji davka na dodano vrednost na predkrizno raven?

Kot je že bilo povedano, vložil sem tudi novelo Zakona o davku na dodano vrednost, tokrat z večjim poudarkom na slovenskem kmetijstvu. Ko se pogovarjaš kot politik,

poslanec, kot državljan s kakšnim kmetom in ga vprašaš, kaj bi si želel, da se v Sloveniji izboljša, uredi, veliko ljudi predvsem na Štajerskem, od koder tudi sam prihajam, reče, da najboljše bi bilo, da bi skopirali zakonodajo sosednje Avstrije in pri nas bi vse funkcioniralo. Ne pa, da imamo iz dneva v dan vse več birokratskih ovir, novih predpisov, in ko se posameznik odloči, da bo kmet, se mu že zdi, da mora opraviti kakšen doktorat ali pa magisterij prava, da bo razumel vse to, kar imamo sprejeto.

Tudi ta predlog, ki je bil vložen, sledi vzoru in principom urejanja davčne politike za kmete v Avstriji. Tukaj bi tudi opozoril, da je v lanskem letu kar 800 kmetij bilo prisiljenih vstopiti v sistem za obračun davka na dodano vrednost. S tem zakonom kakor tudi s prejšnjim zakonom o dohodnini želim pomagati predvsem majhnim kmetijam, družinskim kmetijam, ki so temeljnega pomena za ohranitev slovenskega podeželja, ki z novimi ovirami, po drugi strani pa z omejitvijo sredstev in tudi možnosti za razvoj umirajo oziroma jih je vse manj, kakor tudi mladim kmetom. Konkurenčnost slovenskega kmetijstva je izredno šibka. Naravne danosti ne omogočajo intenzivne pridelave, zato se vedno manj mladih odloča za prevzem kmetije. Mladi se ne odločajo za opravljanje kmetijske dejavnosti in na leto izgubimo kar lep odstotek kmetij. Ne izgubljamo pa samo kmetij, ampak tudi krajino, kmetijska zemljišča, biodiverziteto ter tudi prehransko varnost. Najranljivejša je ravno skupina mladih posameznikov, ki vzpostavijo kmetijsko dejavnost. Ta je povezana z izjemno visokimi osnovnimi sredstvi, medtem ko je prihodek nizek. Država mora zato spodbuditi in ustvariti gospodarsko okolje za napredek in razvoj kmetij v času, ko mladi kmet prevzame kmetijo, v času, ko se v osnovna sredstva največ vlaga. Sprememba tega zakona bo prispevala k ciljem države, da zagotovi delovna mesta za mlade in prestrukturira starostno strukturo v kmetijstvu. Glavni cilj zakona je omogočiti kmetom, da v najranljivejšem obdobju vzpostavljanja kmetijske dejavnosti zmanjšajo svojo izpostavljenost trgom in obenem znižajo strošek njihove proizvodnje in predvsem birokracije. Poglavitna rešitev je torej uvedba višje meje prihodka za obvezno vodenje knjigovodstva ter izvzem mladih prevzemnikov kmetij iz obdavčitve za obdobje treh let od prevzema kmetije. Pomemben je tudi prispevek k reševanju eksistenčne situacije mladih, ki zaganjajo kmetijsko dejavnost, in izboljšanje starostne strukture kmetijskega sektorja.

Kolegice in kolegi, predvsem iz Vlade, ko se pogovarjamo, komu bomo kaj dali, ker ni več krize in ker bomo lahko živeli na višji nogi in v boljšem standardu pa vsaj jaz pogrešam vprašanje, kdo pa bo tisti, ki bo to ustvarjal. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, poslanci, ponovno pozdravljeni!

S Predlogom zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost se predlaga višja meja prihodka za obvezno vodenje knjigovodstva oziroma za registracijo za namene DDV, posledično s 7 tisoč 500 na 15 tisoč evrov in oprostitev obračunavanja DDV za mlade kmete. Na tem mestu velja s tem v zvezi pojasniti več zadev.

V skladu z veljavnim zakonom o davku na dodano vrednost so določeni davčni zavezanci oproščeni obračunavanja DDV na podlagi posebne ureditve za male davčne zavezance. Ta je opcijska, je pa na voljo za vse zavezance pod enakimi pogoji. Sem spadajo lahko tudi mladi kmetije. Direktiva DDV ne omogoča oprostitve na podlagi različnega statusa, kot je bilo predlagano, ko bi šlo za mlade kmete. Tudi s tega razloga je bila izkoriščena možnost rešitve, ki predvideva, da se oprostijo obračunavanja DDV zavezanci, ki ne dosežejo določenega praga obdavčljivega prometa. Ta izjema torej ni vezana na določen status davčnega zavezanca, ampak na obseg poslovanja in je namenjena administrativni razbremenitvi malih davčnih zavezancev, ne glede na njihov status. Poleg tega velja omeniti tudi določene obstoječe podporne mehanizme za mlade kmete, ki med drugim zagotavljajo recimo na področju programa razvoja podeželja podprogram, ki predvideva pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete v višini preko 60 milijonov evrov v perspektivi 2014–2020. Kmečko gospodinjstvo je kot mali davčni zavezanec lahko oproščeno obračunavanja DDV ob pogoju, da ne vodi knjig po zakonu, ki ureja dohodnino, in če katastrski dohodek vseh članov kmetijskega gospodinjstva za zadnje gospodarsko leto ne presega 7 tisoč 500 evrov. Posebna ureditev za ostale male davčne zavezance, ki so v skladu z veljavno zakonodajo s področja gospodarstva dolžni voditi evidence, pa je možna, če v obdobju zadnjih 12 mesecev niso presegli oziroma ni verjetno, da bodo presegli 50 tisoč evrov obdavčljivega prometa. Mejna zneska sta zastavljena na način, da sta med seboj primerljiva. S tem se uresničuje načelo enake davčne obravnave zavezancev. 7 tisoč 500 evrov katastrskega dohodka ustreza približno 50 tisoč evrom, posledično bi 15 tisoč evrov ustrezalo približno 100 tisoč evrom prometa. Kot Vlada ocenjujemo, da je veljavni prag 7 tisoč 500 evrov katastrskega dohodka v tem trenutku primeren in primerljiv. Se pa seveda strinjamo, da je treba učinke praga 7 tisoč 500 evrov katastrskega dohodka sproti spremljati in višino praga v prihodnje po potrebi tudi prilagoditi spremembam v višini obdavčljivega dohodka osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti kot posledice

prehodnega obdobja iz zakona, ki ureja katastrski dohodek. Ta namreč predvideva, da se ta postopno dviguje in zagotovo je na mestu občasen premislek o tem, ali bi veljalo to mejo tudi prilagoditi. Pogovori o tem bodo oziroma tudi že potekajo.

Upoštevaje navedeno, Vlada predlogu tega zakona nasprotuje ter tudi predlaga, da Predloga zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost ne podprete. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Vojka Šergan.

Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo.

S predlogom zakona se dviguje prag iz drugega odstavka 24. člena Zakona o davku na dodano vrednost s 7 tisoč 500 evrov katastrskega dohodka na 15 tisoč evrov z namenom, da kmečkim gospodinjstvom tudi do praga 15 tisoč evrov ne bi bilo več treba voditi knjigovodstva. Zadevni prag za kmečka gospodinjstva je tisti prag nad katerim so ti davčni zavezanci identificirani za namene DDV in za katere veljajo enaka pravila kot za vse ostale davčne zavezance, espeje, deooje, ki so vključeni v sistem DDV. Vključno z obveznostjo vodenja knjig.

V Poslanski skupini SMC menimo, da bi dvig praga katastrskega dohodka za kmečka gospodinjstva na 15 tisoč evrov postavil v slabši položaj druge male davčne zavezance kot so espeji, deooji in drugi, ki so oproščeni obračunavanja in plačevanja DDV do praga obdavčljivega prometa 50 tisoč evrov. Ta dva praga sta med seboj primerljiva. Vsekakor pa ni mogoče zakona kar tako sprejemati, saj mora Republika Slovenija za zvišanje praga za obvezen vstop v sistem DDV na Evropsko komisijo vložiti zahtevo za dovoljenje, da uvede posebni ukrep in poviša prag letnega prometa za obvezen vstop v sistem DDV ter dokazati, da bi bil učinek ukrepa na davčne prihodke zanemarljiv. Ker se bo v letu 2017 katastrski dohodek glede na realno raven še nekoliko zmanjšal in se bo ob upoštevanju postopnega povečanja deleža katastrskega dohodka v obdavčitev približal realnemu dohodku šele leta 2019, se strinjamo z Vlado da bi kazalo spremljati učinke praga 7 tisoč 500 evrov, vendar bi bilo primerno prag dejansko prilagoditi spremembam v višini obdavčljivega dohodka osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti šele, ko to nakažejo rezultati analize odmere dohodnine. Je pa treba povedati, da primerjava med državami članicami EU po podatkih o višini praga za obvezen vstop v sistem DDV po stanju v letu 2016 kaže, da se Slovenija s pragom 50 tisoč evrov uvršča med države članice z višjim pragom za vstop v obvezen sistem DDV. Tako je razvidno, da je sedanji prag primeren, ker je bilo v letu 2015 v sistemu DDV 52 tisoč 495 zavezancev od skupno 106 tisoč 8 zavezancev, katerih prihodki niso presegali meje 50 tisoč evrov. Z dvigom praga na 100 tisoč evrov bi imelo možnost za izstop iz sistema DDV približno 17 tisoč zavezancev, pri čemer Vlada ocenjuje, da bi se približno desetina od teh zavezancev, to je približno tisoč 700, dejansko odločila za izstop iz sistema DDV. Vsi ti argumenti so bili predstavljeni tudi na odboru.

Zaradi vsega navedenega bomo tudi tokrat podprli sklep, da Predlog zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Mislim, da so vsi ti argumenti verodostojni in so na mizi, tako da pripombe tokrat iz opozicije ne bodo šle v to smer. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik! Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani kolegi in kolegice!

V Slovenski demokratski stranki bomo podprli to rešitev iz naslednjih razlogov. Prvič, če pogledamo, kako se obračunava davek na dodano vrednost na področju kmetijstva, potem lahko ugotovimo, da ta rešitev ne pomeni nič slabega za državne finance. To je prva zadeva, kar z drugimi besedami pomeni, če nekdo ni v sistemu davka na dodano vrednost, nima pravice do vstopnega davka. Ker nima pravice do vstopnega davka, dejansko plačuje ves vstopni davek, seveda pa lahko dobi po posebni ureditvi nadomestilo, mislim, da je je v višini 4 %. Včasih je bilo 4 %, mislim, da je še vedno ta. To je prva zadeva, se pravi nič slabega se ne bo zgodilo za državni proračun, kvečjemu bo lahko še na boljšem.

Druga zadeva, da se ne moremo enostavno strinjati z mnenjem Vlade, da bodo zaradi tega v nekonkurenčnem položaju ostali podjetniki, espeji in deooji. Zakaj ne? Zaradi tega ker verjetno avtomehanik, davčni svetovalec, odvetnik, ličar, pleskar in tako naprej ne konkurirajo kmetu. Zato tu sploh ni nobenih argumentov. Ti argumenti, ki jih je Vlada prinesla, so milo rečeno nestrokovni, zavajajoči. Vsi tisti, ki te argumente kopirate, zraven pa ne »kapirate« za kaj pravzaprav gre, enostavno ne delate nič dobrega, ker so enostavno ti argumenti nestvarni. Pa da povem po slovensko, prepisujete, pa ne razumete. Zaradi tega so tovrstni argumenti enostavno nestrokovni in nimajo zdrave logike. Ta predlog je popolnoma v redu in tudi popolnoma v skladu z direktivo, s tistim delom direktive, ki določa mejni znesek, kdaj nekdo vstopi v sistem DDV in kdaj ne vstopi v sistem DDV. Tudi če pogledate ostale države, imajo te zneske veliko večje. Tukaj gre enostavno za kaprico Vlade in potem

nekateri še ponavljate to mnenje, ki dejansko ne prispeva k ničemer.

In še ena zadeva je. Tukaj je bilo s stališča Vlade tudi mnenje, da davčno okolje ni del poslovnega okolja, ampak da je davčno okolje le podpora drugim ukrepom za boljše poslovno okolje. Gospe in gospodje, to je še eno stališče Vlade, ki ga spet nekateri prepisujete, pa ne razumete, kaj dejansko je. Ampak to ni res! Davčno okolje je del poslovnega okolja in je tisti del poslovnega okolja, ki še kako določa konkurenčnost poslovnega okolja, določa, ali bodo kmetje, podjetniki, investitorji poslovali v Sloveniji ali ne bodo poslovali v Sloveniji. Ne samo da Vlada tukaj zavrača ta predlog, ki je popolnoma neškodljiv, zavrača ga na neargumentiran način, nestrokoven način. Še več. Zraven postavlja določena stališča, ki so, milo rečeno, zelo slaba za to državo, zelo slaba za investitorje in daje svetu in domačim investitorjem slab signal, zelo slab signal. Pravzaprav tega sploh ne bi bilo treba delati, ampak takšna stališča so škodljiva za to, da se primejo v Sloveniji in da se s tem samo poslabša poslovno okolje. S tem pa bo manj investitorjev v Sloveniji, manj kmetov, ki bi želeli ostati v Sloveniji, manj podjetnikov, ki bi želeli delati v Sloveniji. Morda jih bo pa več v sosednjih državah, ki jih dejansko imamo.

Mi bomo ta predlog podprli, ker enostavno je dober za kmete in nikomur nič ne škodi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in še enkrat lep pozdrav imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Tudi pri predlogu zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost ugotavljamo, da se vsebina v izhodišču nanaša na spremembo statusa mladega kmeta, ki se tudi v tem zakonu predvideva pri 37 letih. Tako kot pri prejšnjem zakonu istega predlagatelja želimo opozoriti, da je status mladega kmeta opredeljen v Zakonu o kmetijskih zemljiščih in tudi v uredbi Evropskega parlamenta, kjer je naveden pojem »mladi kmet« kot oseba, ki ni stara več kot 40 let, denimo ko oddaja vlogo za ureditev določenega vprašanja. Že v samem izhodišču se srečujemo z dejstvom, na podlagi katerega bi ta zakon pravzaprav ne bil izvedljiv oziroma najmanj nejasen, kar pa ni dobro za položaj kmetijskega gospodarstva.

Glede ostale vsebine, ki se nanaša na davek na dodano vrednost. Predlagatelj predvideva, da bi bila kmetijska gospodarstva oproščena obveznosti vodenja knjig, in sicer s cenzusom 15 tisoč evrov – trenutno je ta prag 7 tisoč 500 evrov. Treba je povedati, da je ta hip pri pragu 7 tisoč 500 evrov vključenih v vodenje knjigovodstva 0,6 % slovenskih kmetij. Pri tem lahko ugotovimo, da katastrski dohodek pomeni tudi v tem obsegu velikost kmetije, ki močno presega 20 ali celo 30 hektarjev. Tako da težko govorimo o malih kmetijah. Gre za večje kmetije, ki imajo urejen status poslovanja in tudi vodenja knjig. Tako bi sprejetje tega zakona pravzaprav povzročilo dodatno nejasnost, kdo bi sploh bil zavezanec za vodenje knjig. Pred takšno spremembo menimo, da je treba predvsem natančno spremljati izvajanje trenutne zakonske rešitve oziroma praga 7 tisoč 500 evrov. Če bi se pri tej analizi pokazalo, da to izjemno močno bremeni kmetijska gospodarstva in jim zadaja prevelike administrativne ovire, bi bilo smiselno prilagoditi ta davčni sistem tudi kmetijskim gospodarstvom.

Ker ta hip s takšno analizo ne razpolagamo, je tudi pri tem zakonu bil deležen z naše strani podpore sklep, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog novele Zakona o davku na dodano vrednost, ki ga je vložil poslanski kolega Andrej Čuš, je smiselno povezan z novelo Zakona o dohodnini istega predlagatelja.

Gre za zasledovanje cilja lajšanja davčnih in administrativnih pritiskov na slovenske kmetije. Novela Zakona o davku na dodano vrednost prinaša dvig meje prihodka za obvezno obračunavanje DDD s 7 tisoč 500 evrov katastrskega dohodka vseh članov kmečkega gospodinjstva na 15 tisoč evrov ter posledično oprostitev obveznega vodenja knjigovodstva za večji krog slovenskih kmetij. Vse osebe s statusom mladega kmeta do starosti 37 let pa se za dobo treh let od prevzema kmetije oprostijo obveznega obračunavanja davka na dodano vrednost. Vidimo, da določbe tega predloga zakona pomagajo na eni strani mladim kmetom, na drugi strani pa pomembno doprinesejo h konkurenčnosti za delovanje predvsem nekoliko manjših slovenskih kmetij.

Če želimo slovenskemu kmetu zagotoviti konkurenčno okolje, je zagotovo dobro, da proučimo dobre prakse kakšne izmed drugih držav. Če pogledamo v sosednjo Avstrijo, ugotovimo, da je tam obdavčitev kmetijske dejavnosti načeloma pavšalna. Pavšalna davčna osnova je določena na podlagi enotne vrednosti kmetije, ki temelji na vrednotenju zemljišč in drugih pridelovalnih pogojev, kot sta na primer velikost obrata ali prometna lega. Enotna vrednost posledično vključuje tudi plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, vendar ta niso obdavčena na podlagi dejansko prejetih zneskov. Popolnoma pavšalno ugotavljanje dohodkov velja za kmetije do davčne vrednosti 75 tisoč evrov, od katere davčna osnova

predstavlja 39 %. Za kmetije z vrednostjo med 75 tisoč in 130 tisoč evrov velja delno pavšalno ugotavljanje dohodkov z vodenjem evidence prihodkov in priznavanjem normiranih odhodkov. Vodenje enostavnega računovodstva je predvideno med 130 tisoč in 150 tisoč evri davčne vrednosti. Šele nad 150 tisoč evri davčne vrednosti ali v primeru preseganja 400 tisoč evrov letnega prometa pa je obvezno dvostavno računovodstvo. Predlog tega zakona vsaj v določenem segmentu izboljšuje konkurenčni položaj naših kmetij v primerjavi s sosednjo Avstrijo.

Kolegice in kolegi! V Evropski uniji imamo skupno evropsko kmetijsko politiko. Tu bi bilo smiselno, da se Slovenija dejansko približa glede davčne zakonodaje in glede samih birokratskih določb tistim državam, ki so dejansko za kmeta ugodne, torej konkurenčne. Glede na to, da Vlada in vladajoča koalicija očitno nima posluha za kmetijsko politiko, sicer bi izglasovala sklep, da je ta zakon primeren za nadaljnjo obravnavo in v nadaljnji parlamentarni proceduri bi zakon izboljšali, ker je dejansko potreben tudi izboljšav, je to na nek način udarec slovenskemu kmetijstvu. Ker slovensko kmetijstvo bazira na družinskih kmetijah, je to tudi udarec oziroma ignoranca slovenskih družin. Imamo zelo shizofreno situacijo. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in prvi na tem ministrstvu govori Kupujte, kupujmo slovensko! Ja, kako, če pa je predrago? Če pa so proizvodi, ki pridejo iz drugih držav, cenejši in gotovo prav tako kvalitetni kot domači. Enkrat bo treba na tem področju zadeve postaviti na pravo mesto, vendar tega gotovo ne moremo pričakovati iz te vladne garniture.

Tudi pri obravnavi te novele zakona o davku na dodatno vrednost je koalicija na seji matičnega delovnega telesa predlagala in sprejela sklep, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Žal pomeni to tudi sporočilo celotni slovenski javnosti, da vladajoča koalicija nima posluha za razbremenitev slovenskega kmeta.

Ker se v Novi Sloveniji zavedamo težkega položaja marsikatere slovenske kmetije, bomo glasovali proti sklepu, da Predlog zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj. S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **38. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE TRETJEGA ODSTAVKA 33. ČLENA ZAKONA O UKREPIH REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KREPITEV STABILNOSTI BANK.**

Predlog za sprejem avtentične razlage je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga za sprejem avtentične razlage dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, poslanci!

Konec novembra 2016 ste sprejeli sklep, s katerim ste predlagali, da se v Državni zbor vloži Predlog za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, in sicer da se za ugotavljanje odgovornosti za dejanja, za katera ob sprožitvi / nerazumljivo/ rok ni potekel absolutni zastaralni rok po področnem zakonu, da se uporabljajo določila tretjega odstavka 33. člena zakona. Sklep je bil sprejet ob robu obravnave vmesnega poročila o opravljeni parlamentarni preiskavi v zvezi s Factor banko, Probanko in Banko Slovenije, iz katerega izhaja, da glede uveljavljanja odškodninske odgovornosti članov uprav, nadzornih svetov ter drugih odgovornih posameznikov obstaja pravna nejasnost, ki se kaže v različnem tolmačenju. Sodna praksa na prvi stopnji, sicer nepravnomočna, navaja zastaralne roke po Obligacijskem zakoniku, ki so znatno krajši, medtem ko je bil namen zakonodajalca ravno s posebnim zakonom zagotoviti daljše zastaralne roke z namenom, da se odgovorni za nastanek bančne luknje ne bi mogli izogniti odgovornosti na podlagi zastaranja. Z namenom, da bi se nejasnost in različne razlage odpravile, Vlada predlaga avtentično razlago tega člena. Izogibanje odgovornosti namreč na podlagi zastaranja bi pomenilo izigravanje in kršitev splošnega načela odškodninskega prava, ki pravi, da je vsakdo odgovoren za svoje ravnanje in povzročeno škodo. Povračilo nastale škode je v javnem interesu, saj sanacija te škode iz proračuna neposredno vpliva na izvajanje politik na ekonomskem, socialnem, demografskem in drugih področij delovanja naše države. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog za sprejem avtentične razlage je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Vojki Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 37. seji 9. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada. Uvodoma je v imenu

predlagatelja državni sekretar Ministrstva za finance navedel razloge za predlog za sprejem avtentične razlage ter pojasnil, da je namen predloga, da se odpravijo nejasnosti glede tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.

Zakonodajno-pravna služba je predstavila svoje ugotovitve iz pisnega mnenja in povedala, da Državni zbor sprejme avtentično razlago, kadar je zakonska norma nejasna. Služba je poudarila, da je za ustrezno razumevanje določbe zadostna jezikovna razlaga, ker je že iz besedila določbe mogoče razumeti njen pravilen pomen. Služba meni, da avtentična razlaga ni potrebna. Glede dopustnosti avtentične razlage pa služba nima pripomb, saj avtentična razlaga ne širi oziroma ne spreminja pomena zakonske norme. Po uvodni pojasnitvi predstavnikov Vlade in Zakonodajno-pravne službe je odbor prešel na obravnavo vprašanja, ali je treba sprejeti predloženo avtentično razlago zakona.

Po končani razpravi je odbor prešel na odločanje in sprejel sklep: Odbor za finance in monetarno politiko meni, da je avtentična razlaga tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank potrebno sprejeti. Odbor je navedeni sklep sprejel s 14 za in nihče ni bil proti. Odbor je na podlagi sprejetega sklepa prešel na obravnavo besedila avtentične razlage zakona. Odbor je na podlagi tretjega odstavka 150. člena Poslovnika Državnega zbora sprejel tudi svoj amandma, ki ga predlaga Državnemu zboru v sprejetje. Ker je odbor vsebinsko razpravo o besedilu predloga avtentične razlage opravil že v okviru razprave o zgoraj navedenem predlogu sklepa, je tudi takoj prešel na glasovanje o naslednjem predlogu sklepa: Odbor za finance in monetarno politiko predlaga Državnemu zboru, da sprejme predlog za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank in amandma odbora, s katerim se spremeni celotno besedilo avtentične razlage. Odbor je navedeni sprejel s 14 za in niče ni bi proti.Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Marko Pogačnik.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratski stranki bomo predlog avtentične razlage člena zakona podprli. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je ta zakon, ki ga je obravnaval tudi Odbor za finance in pa monetarno politiko, člen zakona, eden izmed ključnih tudi pri sprejetju Zakona o ukrepih za stabilnost bank, in sicer da se kazniva dejanja povečujejo za štirikratnik. 1. člen: »Člani upravnega odbora so dolžni vsak sum kaznivega ravnanja članov organov bank vodenja in članov organov nadzora bank ter organov nadziranja bank, s katerimi se seznanijo v zvezi z opravljanje svoje zaposlitve, predvsem ob pregledovanju kreditnih map iz devetega odstavka 11. člena tega zakona, takoj na ustrezen način naznaniti pristojnim organom.«

Razlogov za avtentično razlago, kot smo omenili, je več. V Slovenski demokratski stranki se strinjamo z razlago, da je treba zakon in člen razumeti tako, da so zastaralni roki za odškodninske terjatve, ki so nastale pred uveljavitvijo tega zakona in pred njegovo uveljavitvijo še niso zastarale, štirikratnik splošnih zastaralnih rokov, kot jih določa ta zakon, ki ureja kazniva dejanja, ter zakon, ki ureja obligacijska razmerja. V Slovenski demokratski stranki, bom še enkrat ponovil, smo prepričani, da je bil to eden izmed temeljev pri sprejemanju obstoječega zakona in da je potrebno, da Državni zbor sprejme to avtentično razlago, in sicer z namenom, da v prihodnosti ne bi prišlo, bom kar direktno povedal, do zlorab tega, ampak da je predvsem treba poudariti, da Slovenija edina izmed tranzicijskih držav, ki je že dvakrat sanirala bančni sistem na račun davkoplačevalcev. Zadnja sanacija je stala več kot 5 milijard evrov. V Slovenski demokratski stranki nismo prepričani, ali je ta številka dokončna. Ne izključujemo možnosti, da se bo ta številka še povečala. Pravilno in pošteno je, da tisti, ki so zlorabili ta sistem, dejansko tudi za to odgovarjajo. Vsi pa vemo, kako je bilo, in da v primeru, da so delovale še stare uprave, kot je bilo v Factor banki in Probanki, dejansko do teh naznanitev potencialnih kaznivih dejanj oziroma odškodninskih tožb tudi ni moglo priti.

Prepričani smo, da bo Državni zbor pri glasovanju takšno avtentično razlago tudi podprl.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratična stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, gospodujoči.

Zelo na kratko. Konec lanskega novembra smo sprejeli sklep, da se v Državni zbor vloži predlog za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena ZUKSB oziroma Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Sklep je bil sprejet ob obravnavi vmesnega poročila o opravljeni parlamentarni preiskavi v zvezi s Factor banko, Probanko in Banko Slovenije. Očitno je bilo, da obstaja pravna nejasnost glede ugotavljanja odškodninske odgovornosti članov uprav, nadzornih svetov ter da prihaja do različnega tolmačenja. Problem je nastal v praksi, ko so

sodišča na prvi stopnji, sicer ne pravnomočno, navajala zastaralne roke po Obligacijskem zakoniku in ne po 33. členu ZUKSB.

Pregon bančne kriminalitete se je vendarle začel izvajati, zato se nam zdi nujno razbliniti prav vse dvome glede diskrecijske pravice posameznega sodnika, po katerem zakonu bo odločal o zastaralnih rokih pri posameznih odškodninskih zahtevah. Namen zakonodajalca je zagotavljati daljše zastaralne roke, da se odgovorni za nastanek bančne luknje ne bi mogli skriti oziroma izogniti odgovornosti na podlagi zastaranja. To se nam zdi v Poslanski skupini Desus izjemnega pomena, saj je krivce za nastanek bančne luknje treba pripeljati pred sodišče. Dejstvo je, da so v organih vodenja in nadzora nad bankami funkcije dlje časa opravljali ljudje, ki so s svojimi dejanji, pa tudi opustitvami dejanj, odgovorni za nastanek škode. Naj ne bo nikakršnega dvoma, v naši poslanski skupini strogo sledimo zavezam iz koalicijske pogodbe. Ena izmed ključnih zadev iz koalicijske pogodbe je odgovornost za nastalo bančno luknjo, ki se mora opredeliti, poleg tega pa nujno vztrajati ne samo na moralni, ki je zelo plehka, ampak tudi na odškodninski in materialni odgovornosti članov uprav ter nadzornih svetov bank, ki so bile dokapitalizirane z davkoplačevalskim denarjem.

V Poslanski skupini Desus bomo predlog za sprejem avtentične razlage soglasno podprli, tako kot sva ga podprla Desusova predstavnika na Odboru za finance in monetarno politiko. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanke skupine socialnih demokratov.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala še enkrat za besedo in še enkrat pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Pri predlogu za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za stabilnost bank, ki se nanaša predvsem na zastaranje t. i. bančne kriminalitete, bi želel v uvodu izpostaviti predvsem dejstvo, da bi bilo najprimernejše zapisati kar v ustavo, da primeri bančne kriminalitete v Sloveniji ne zastarajo, kajti vedeti moramo, da se bančna kriminaliteta nekako pojavlja ciklično, glede na finančne in gospodarske krize, ki jo spodbudijo v finančnem svetovnem sektorju in vedno znova potem breme takšne sanacije in tudi bančne kriminalitete pada na države in posledično na državljanke in državljane. Gre za konstanten proces, ki se je v zgodovini človeštva kar nekajkrat že ponovil in se bo verjetno tudi v prihodnosti. Ampak ta hip imamo pred sabo dejstvo, da smo v Sloveniji sprejeli zakon o ukrepih za stabilnost bank, ki se v 33. členu dotika tudi zastaranja primerov, ki so se zgodili pred sprejetjem zakona o ukrepih za stabilnost bank in na sodiščih se, tako kot nekako že ugotavljamo, pri vseh teh procesih, predvsem pri bančnih procesih kaj hitro postavi vprašanje, ali je treba upoštevati zastaralne roke skladno z zakonodajo, ki sicer obravnava takšne primere, ali po tem posebnem zakonu o ukrepih za stabilnost bank. Nedvomno je, da je treba upoštevati zakon o ukrepih za stabilnost bank, ampak ta nejasnost se je pojavila v praksi, zato je prav, da Državni zbor sprejme avtentično razlago, v kateri je zapisano, da je treba razumeti tako, da so zastaralni roki za odškodninske terjatve, ki so nastale pred uveljavitvijo tega zakona in pred njegovo uveljavitvijo še niso zastarale, štirikratnik splošnih zastaralnih rokov, ki jih določata zakon, ki ureja kazniva dejanja, ter zakon, ki ureja obligacijska razmerja. Po domače povedano, namesto zastaranja v 10 letih je ta rok s to avtentično razlago zagotovo šele po 40 letih. Tudi to je pomemben prispevek k temu, da se bodo lahko sodni postopki končali, ko gre za upravičeno ugotovitev bančne kriminalitete, s kaznovanjem krivcev. Ta rok bo v 40 letih omogočal, da se sodišča do tega lahko jasno opredelijo. Bi bilo pa zelo pomembno, da to vse skupaj ne bo trajalo 40 let, ampak da je to ugotovljeno, recimo, v štirih letih, kot je bilo v Islandiji.

Avtentično razlago bomo podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Spoštovani! Vsi že dobro vemo, da so v slovenskih bankah izginile, dobesedno izginile milijarde evrov davkoplačevalskega denarja. Ob tako katastrofalnih finančnih posledicah je, milo rečeno, čudno, da zanje po vsem tem času nikakor ne moremo poiskati krivcev. Ne moremo poiskati ali nočemo poiskati. Zdi se, kot da v Sloveniji ne veljajo enaka pravila za vse. Za manjši prekršek mora vsak državljan hitro plačati kazen, kar je prav. Na drugi strani pa se povzročitelji bančne luknje še vedno kar prosto sprehajajo po Sloveniji in širše, kar pa ni prav. Marsikdo pa na zaslišanju na parlamentarni preiskovalni komisiji kar nenadoma izgubi spomin. Družba za upravljanje terjatev bank, na primer, na eni strani od neplačanih podizvajalcev družbe Vegrad terja še dodatna doplačila. Na drugi strani od povzročiteljev bančne luknje nihče ne terja ničesar. Razumljivo je, da državljani ob tem čutimo veliko razočaranje in jezo. Dvojna merila pri ljudeh vzbujajo dvome o moči pravne države in odpirajo vprašanja o tem, ali v Republiki Sloveniji sploh še poznamo načelo zakonitosti. Prav zato bi moral biti pregon ravnanj, ki so pripeljala do bančne luknje, ena od prioritet aktivnosti organov preiskovanja, pregona in sojenja.

V Novi Sloveniji smo z zakonom že predlagali uvedbo specializiranih sodišč, tako da bi se lahko najbolj izkušeni sodniki ukvarjali izključno z bančnim kriminalom. Podobno smo predlagali ustanovitev oddelka Specializiranega državnega tožilstva, ki bi se ukvarjal izključno z obravnavo bančne kriminalitete. Te rešitve bi zagotovile, da bi dejanja znotraj postopkov pregona, preiskave in sojenja v zadevah bančnega kriminala opravile pristojne osebe, ki so za to najbolj kvalificirane, kar bi prineslo pomembno okrepitev pravosodja in sodne veje oblasti. Delovanje najbolj usposobljenih oseb znotraj oddelkov za bančno kriminaliteto bi zagotovilo višjo raven posebne osredotočenosti, izboljšalo pretok specifičnih znanj ter dalo oddelkom tudi jasno odgovornost za soočenje z eno izmed najzahtevnejših oblik kriminala. Odgovorni sodniki in tožilci bi se lahko posvečali izključno bančnemu kriminalu, kar bi odpravilo njihovo obremenjenost z zadevami z drugih širokih področij kazenskega prava.

Predlog avtentične razlage, ki jo imamo danes na mizi, jasno določa, da se štirikratnik splošnih zastaralnih rokov s 33. člena Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank uporablja tudi za odškodninske terjatve, ki so nastale pred uveljavitvijo tega zakona ter pred njegovo uveljavitvijo še niso zastarale. K možnosti pregona dejanj, ki so v bankah pripeljala do posledic, kot jih vidimo danes, prispeva tudi podaljšanje zastaralnih rokov, ki jih določa ta zakon ter jasno opredeljuje predlog te avtentične razlage.

Prav zato bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije Predlog avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Stranka modernega centra, zanjo mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Več predhodnikov je spomnilo na veljavno besedilo tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank, skrajšano ZUKSB. Če ponovim na kratko, kazniva dejanja in odškodninska odgovornost članov uprav in nadzornih svetov zastarajo v zastaralnem roku, ki je štirikratnik splošnih zastaralnih rokov, kot jih določa ta zakon, ki ureja kazniva dejanja, ter zakon, ki ureja obligacijska razmerja. Torej štirikratnik splošnih zastaralnih rokov.

Vlada kot predlagatelj tega besedila je že leta 2012 v obrazložitvi k temu členu med ostalim zapisala: »Z namenom, da se ugotovi odgovornost za nastanek trenutne situacije v finančnem sistemu, ta člen določa daljše zastaralne roke kaznivih dejanj in odškodninske odgovornosti poslovodstva in članov nadzornih svetov bank v zvezi z upravljanjem njihovih funkcij v bankah.« Ta določba je po mnenju mnogih jasna in razumljiva, verjetno se s tem strinjate tudi vi, po mnenju nekaterih pa ni. Zaradi različnih in nasprotujočih si razlag je Državni zbor že ob obravnavi vmesnega poročila Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu soglasno sprejel sklep, ki v 5. točki predlagateljem iz 149. člena Poslovnika Državnega zbora, to so vsi tisti, ki lahko predlagajo zakon, predlaga, da v Državni zbor vložijo predlog za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena ZUKSB, in sicer v smeri, da se za ugotavljanje odgovornosti za dejanja, za katera ob sprožitvi postopkov še ni potekel absolutni zastaralni rok po področnem zakonu, uporabljajo določila tretjega odstavka 33. člena ZUKSB. Vlada se je odzvala in v Državni zbor vložila predlog avtentične razlage, s katerim odgovarja na vprašanja, če povem poenostavljeno, ali se zastaralni roki iz tretjega odstavka 33. člena ZUKSB uporabijo za odškodninske terjatve, ki so nastale pred začetkom veljavnosti ZUKSB in do dneva začetka veljavnosti še niso zastarale.

Odbor za finance in monetarno politiko je soglasno sprejel sklep, da je avtentična izjava potrebna, amandma, s katerim se opušča sklic na zakon, ki ureja kazniva dejanja, saj retroaktivnost pri kaznivih dejanjih ni dopustna, in avtentično razlago, ki se glasi: »Tretji odstavek 33. člena ZUKSB je treba razumeti tako, da so zastaralni roki za odškodninske terjatve, ki so nastale pred uveljavitvijo tega zakona in pred njegovo uveljavitvijo še niso zastarale, štirikratnik splošnih zastaralnih rokov, kot jih določa zakon, ki ureja obligacijska razmerja.«

S sprejetjem te avtentične razlage bi Državni zbor končno in vendarle sprejel popolnoma jasno, vsem razumljivo in povsem nedvoumno razlago 33. člena, torej tretjega odstavka 33. člena ZUKSB, zato bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog avtentične razlage in predlog amandmaja podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o predlogu za sprejem avtentične razlage, o besedilu avtentične razlage in o amandmaju Odbora za finance in monetarno politiko, ki v celoti nadomešča predlagano besedilo.

Kot prvi ima besedo gospod Jožef Horvat, pripravi naj se dr. Anže Logar. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Spomnim se, ko smo leta 2012, ko smo bili del vladne koalicije, usklajevali Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Takratna opozicija je zbirala podpise, grozila z referendumom, v koaliciji pa smo bili takrat nekako enotnega mnenja, najbrž in predvsem ali pa tudi zaradi tega 33. člena

omenjenega zakona, Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Zakaj? Zato ker so se mnogim začele tresti hlače. Če preberete celoten ta 33. člen, boste videli, da ima poslovodstvo družbe za upravljanje terjatev bank pomembno dolžnost, službeno dolžnost, da mora naznaniti sume kaznivih dejanj, ki jih ugotovi v komercialnih bankah, kjer so nastale bančne luknje, po domače, oziroma nedonosne terjatve.

Decembra lansko leto, torej na decembrski seji Državnega zbora sem ministrico za finance preko ustnega poslanskega vprašanja spraševal in v vprašanju navedel naslednje: »Triintrideseti Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank ureja odgovornost članov organov vodenja in nadzora bank ter organov nadziranja bank. V prvem odstavku tega člena, torej 33. člena, je za člane upravnega odbora Družbe za upravljanje terjatev bank določena obveznost takojšnje naznanitve sumov kaznivih dejanj članov organov vodenja, nadzora ter nadziranja bank, s katerimi se je seznanil pri opravljanju svoje zaposlitve, pristojnim organom. V drugem odstavku 33. člena pa je kot sankcija za opustitev te dolžnosti določena razrešitev oziroma prekinitev delovnega razmerja iz krivdnih razlogov.« Torej dokaj ostre določbe v tem 33. členu.

Zato me je zanimalo, koliko sumov kaznivih ravnanj v skladu s prvim odstavkom 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank so člani upravnega odbora Družbe za upravljanje terjatev bank pristojnim organom že naznanili. Poudarjam, bil je december 2016. Odgovor ministrice je bil korekten, zelo kratek. Vesel sem, da je operirala s številkami, in sicer je povedala, da je Družba za upravljanje terjatev bank Nacionalnemu preiskovalnemu organu naznanila do decembra 2016 57 nepravilnosti in 6 ovadb. Vsak laik se lahko vpraša pri tej mega bančni luknji, ki je nastala, ki smo jo plačali davkoplačevalci, kar seveda pomeni fantastično razvojno coklo za to državo, samo, po moji oceni, samo 57 naznanjenih nepravilnosti NPU in samo 6 ovadb.

In potem nadaljevanje mojega vprašanja, koliko ljudi iz poslovodstva DUTB je bilo sankcioniranih, če so svojo službeno obvezo, torej izvajanje 33. člena zakona opustili, ali je bil kdo sankcioniran, ali je bila komu prekinjena pogodba o zaposlitvi. Nobenemu. Zaradi 33. člena. Včasih pravimo, da imamo slabo zakonodajo in državljani v glavnem kažejo na to hišo, na nas poslance, da je slaba zakonodaja in tako dalje. Mislim, da je konkretno ta zakon zelo dober in ta današnja avtentična razlaga, ki jo sprejemamo, je dejansko bila v duhu zakonodajalca že prezentna konec leta 2012. Prav pa je, da smo jo tudi jasno zapisali.

Tako torej delujejo te zadeve, nad katerimi smo, ko govorimo o slovenskem pravosodju, o pravni državi, vsi razočarani. In res je, in to mi tudi ljudje pravijo, res je, da se praktično v državi z iskanjem »banksterjev«, vrtalcev bančne luknje, praktično najbolj resno ukvarja parlamentarna preiskovalna komisija pod vodstvom dr. Anžeta Logarja, ki pa je na nek način brezzobi tiger. Veliko dela je vloženega v preiskave teh nepravilnosti. Verjamem in vem, da bo končno poročilo izjemno dobro. Želim pa si tudi, da bi na podlagi tega končnega poročila parlamentarne preiskave tudi kdo sedel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Anže Logar, pripravita naj se mag. Andrej Šircelj in mag. Bojan Krajnc.

Izvolite, dr. Logar.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz se s predgovornikom ne bi strinjal, da smo brezzobi tiger, ker nismo tiger. Parlamentarna preiskovalna komisija v bistvu opravlja zgolj delo, to je opozarjanje in ugotavljanje nepravilnosti in odgovornosti političnih akterjev. Zaradi neučinkovitega sistema pregona pa v bistvu ugotavlja tudi posamezna kazniva dejanja, ki bi tako ali tako morala v delujočem sistemu že biti ugotovljena. Mislim, da je treba večkrat poudariti, da primarna vloga in naloga tega, da »banksterji« enkrat odidejo tja, kjer je njihovo mesto, torej da pobližje spoznajo kakšne zaporne rešetke in tiste prostore z omejenim gibanjem. Primarna naloga je to organov pregona, kriminalistov, NPU, tožilstva in v končni fazi sodstva. Ko bodo ti podsistemi ali pa ti ključni sistemi države delovali, ne bo nobene potrebe za kakršnokoli preiskovalno komisijo. Glede na to, da se mandat končuje, pa glede na to, da nihče med nami ne more biti zadovoljen s tendenco pregona te najhujše oblike gospodarske kriminalitete, ki je bila v naših bankah, se bojim, da bo treba v naslednjem mandatu spet ustanoviti neko preiskovalno komisijo na to temo. Spet samo zato, da ta tema ne bo ugasnila. Sem že večkrat rekel, pa poudarjam še enkrat, če v tem mandatu ne bi bila ustanovljena preiskovalna komisija, mi o bančni luknji danes ne bi več govorili, bi bili v duhu razprave. Pustimo, kaj je bilo nekoč, dajmo se osredotočiti, da se to ne bo več v prihodnje zgodilo. Približno taka je bila celo izjava notranje ministrice vaše vlade oziroma te aktualne vlade, da se je nehajmo ukvarjati s tem, kar se je dogajalo do zdaj, ker tako ali tako ne moremo popraviti, dajmo se osredotočiti, da se to ne bo ponovilo. Jaz osebno sem danes ob tej razpravi in tudi tej točki neizmerno vesel. Če smo mi brezzobi tiger, z današnjo razpravo dobivamo vsaj en zob, če uporabim to prispodobo, ki jo je moj predgovornik uporabil. Končno se uresničuje nekaj, kar je preiskovalna komisija predlagala Državnemu zboru, kjer smo člani preiskovalne komisije soglasno ugotovili, da prihaja do anomalij pri sodni praksi, da se ne upošteva tega, kar je Državni zbor sprejel, in da se ne upošteva duh zakona Zakona o ukrepih za

stabilnost bančnega sistema. Jaz sem tudi zelo zadovoljen, da je Ministrstvo za finance tukaj prevzelo proaktivno vlogo in pripravilo to avtentično razlago tega 33. člena. Na splošno lahko rečem, da preiskovalna komisija z Ministrstvom za finance odlično sodeluje in tudi kadar zaprosimo za kakšna gradiva, jih promptno dobimo v obsegu, kot smo zahtevali. Kar ne morem reči recimo za kakšne druge organe ali pa kakšne banke. Tam imamo bistveno večje probleme pri pridobivanju teh gradiv.

Zakaj je potrebna ta razlaga, ta posebna razlaga tega 33. čelna? Če boste gledali sodno prakso, v odškodninskih tožbah sodniki po tekočem postopku oziroma po rednem postopku ne upoštevajo tega 33. člena in računajo objektivne in subjektivne zastaralne roke po Obligacijskem zakonu. In padajo odškodninske tožbe zaradi zastaranja ali pa tudi tiste tožbe, ki jih sodniki, recimo konkretno primer Merkur, Factor banka, kjer sodnica Maja Letonja pri obrazložitvi, sploh ni upoštevala tega 33. člena, ampak je zaključila kar na podlagi tega, da zastaralne roke šteje po tistem tri oziroma petletnem zastaralnem roku, ne pa s štirikratnikom, kot predvideva ZUKSB. In ravno ta sodna praksa kliče pa tem, da se sodnikom pove: »Fantje in dekleta, odločajte tako, kot je bil namen zakonodajalca.« In če tega namena iz, za mene zelo jasnega, 33. člena ne znajo razbrati, mora pač zakonodajalec očitno jim na velike črke na velik papir napisati: »Odločajte skladno z namenom zakona in razumevajte tako, kot je imel zakonodajalec namen pripraviti ta zakon.« Ta sprememba bo pomembno vplivala na to, kako se počutijo tisti, ki preganjajo bančni kriminal in pripravljajo odškodninske tožbe, in tiste, ki se jih ta zadeva dotika, torej bankirje. Vam garantiram, da je razlika, če imaš občutek, da bo v treh letih oziroma petih letih neka zgodba zastarala, ali pa če veš, da ta zgodba ne bo zastarala še 20 let. Je bistvena razlika. Jaz verjamem, optimist, kot sem vedno, da se bo tudi v sodnem kolesju ta produktivnost in uspešnost delovanja vladavine prava izboljšala na nek še ne toliko oddaljen daljši rok. V 20 letih verjetno bo prišlo do nekega izboljšanja. In če je nekdo odškodninsko odgovoren v obdobju 20 let, malce manj primerno ali pa lepo spi, kot če ima občutek, da bo to v naslednjem mesecu tako ali tako zastaralo. V teh primerih je, vsaj pri ugotavljanju bančne kriminalitete, še posebej pomemben ta daljši zastaralni rok. Bom povedal zaradi katerega razloga.

Vse te rabote v bankah so se začel odkrivati šele po letu 2013, šele po državni dokapitalizaciji. Ne glede na to, kako so se vodstvene strukture v bankah menjale, notranja bančna kriminaliteta se je vedno pokrila. Saj veste, »brothers in arms«. Mi smo bankirji, mi ne bomo ovajali tistih pred nami. Pojdite pogledat odškodninske in kazenske ovadbe bančnikov pred letom 2013. Praktično neobstoječe. Številke, ki jih je prej kolega Horvat našteval, so vse po dokapitalizaciji, po uvedbi ZUKSB in po tem, ko so se uprave zamenjale. Šele potem, ko so prišle izredne uprave in ko smo davkoplačevalci plačali za tiste rabote, ki so jih v bankah izvajali nadzornim svetom na očeh, regulatorjem na očeh, šele takrat je v družbi nekako zavladal premislek, da vendarle pa bi moral nekdo odgovarjati. Bankirji skupaj držijo, ampak morda bi pa koga vseeno poklicali na odgovornost.

Če so se šele konec leta 2013, torej 2014–2015 dejansko začele ugotavljati nepravilnosti bank, si lahko zelo enostavno izračunate. Odškodninska odgovornost – subjektivno odgovornost tri leta, objektivna odgovornost pet let. Torej od leta 2013 je tri leta leto 2016. Tisti največji rok pet let, ko pa vse zastara, je pa leto 2018. In potem bi v letu 2018 vse zadeve padle, ki so zgodile v letu 2013. Da ne govorimo o tistih, ki so se zgodile v letih 2012, 2011, 2010, 2009 in tako naprej.

Ta zakon oziroma ta avtentična razlaga je nujna, da se tudi na nek način pravosodnim organom da dovolj časa, da zadeve raziščejo in da krivce za to bančno luknjo ustrezno sankcionirajo. Če sem prej rekel, da je sodelovanje z Ministrstvom za finance in da tudi pozdravljam to proaktivnost Ministrstva za finance, moram pa reči, da sem pa razočaran nad Ministrstvom za pravosodje. Medtem ko minister za pravosodje v eni konkretni zadevi govori, če bo zastarala, da bodo letele glave, se mi pa zdi, da je na drugih področjih, na primer na področju bančne kriminalitete, zelo zaspano, no. Mi smo, mislim, da je bil to peti sklep glede 33. člena, v delnem poročilu preiskovalne komisije, ki je bila novembra potrjena tu v Državnem zboru, med drugim tudi navedli, kar je bilo podprto s 75 glasovi, ustanovitev specializiranega sodišča za pregon finančne kriminalitete. Sprašujem se, kje je proaktivnost Ministrstva za pravosodje. Upam si trditi, če ne bo ustanovljeno specializirano sodišče za pregon finančne oziroma bančne kriminalitete, bo na področju kazenskega dela zelo boren izplen pregona bančne kriminalitete. Če smo za en člen, 33. člen, ker ga sodniki narobe razumejo, bili dolžni ali pa smo morali narediti avtentično razlago, glede na to, kako se uveljavlja aktualna trenutna sodna praksa, bi morali za sodnike za kazenski zakonik vsak člen avtentično razlagati, da bi bankirje uspeli obsoditi. V tem pogledu šele specializacija na nekem sodišču, kjer se samo nekaj sodnikov specializira na samo nekaj konkretnih primerov, lahko v bistvu obrodi sadove. Zakaj so na Islandiji bili tako uspešni? Ker so se zelo hitro specializirali. Tam so sicer naredili specializirano tožilstvo ampak, saj pravim, fokus je bil osredotočen ne v redni del sodstva, ampak v posebno skupino. To bi morali narediti tudi v Sloveniji. Nerazumljivo je, da je 75 poslancev podprlo vmesno poročilo preiskovalne komisije, ki je predvidevalo ali pa predlagalo ustanovitev

specializiranega sodišča, ko pa je Nova Slovenija pripravila nek skupek zakonodajnih predlogov, kjer je bila tudi ustanovitev specializiranega sodišča, je pa koalicija glasovala proti. Za mene nerazumljiv obrat v stališču koalicije. Jaz mislim, da bi to minister za pravosodje lahko presekal s samoiniciativnostjo, tako kot je Ministrstvo za finance, da bi predlagal to rešitev ustanovitve specializiranega sodišča, ker potem bi verjetno tudi koalicija podprla to rešitev in bi preiskovalna komisija, čeprav je brezzobi tiger, dobila še drugi zob. Počasi bi z dvema zoboma, ki morata biti eden zgoraj, eden spodaj, ker drugače se samo v dlesni grize, bi se prej ali slej ta voz pregona bančne kriminalitete in vzpostavljanja ustrezne infrastrukturne podlage premaknil tako naprej, da bi tudi davkoplačevalci končno začeli verjeti, da tistih 2 tisoč 500 evrov, ki so jih dali iz žepa, da so dokapitalizirali banke, ni bilo zaman. Da se je ohranila Slovenija nad vodo in da na koncu pravica zmaga, da tisti, ki so krivi za nastanek bančne luknje, za nastanek največjega ropa v zgodovini samostojne Slovenije, na koncu tudi odgovarjajo.

Jaz vam garantiram, da danes mnogi med njimi mirno spijo, bolj mirno kot vi poslanci, ko se pripravljate na posamezne točke dnevnega reda. Če si bil pripravljen sklepati takšne posle tudi s kriminalnim podzemljem na račun denarja banke, ob zavedanju, da kredit ne bo vrnjen in si takrat lahko mirno spal, lahko tudi danes mirno spiš, ko sodni mlini meljejo izredno počasi in ko posamezni sodniki ne tolmačijo zakonskih določb skladno z namenom zakonodajalca.

Ravno zato je pomembna današnja točka in glasovanje o avtentični razlagi 33. člena, ker bo vsaj v določenem delu jasno pokazano, da se zadeve spreminjajo, da v določenem delu zadeve postanejo bolj rigorozne, resnejše in da lahko počasi začnejo manj mirno spati, mi pa počasi lahko ugotavljamo, da je bil zakon oziroma namen zakonodajalca dosežen. Saj pravim, na pregonu bančne kriminalitete pravna država obstane ali pade. Naloga zakonodajalca, parlamenta, nas parlamentarcev je, da pri tem naredimo vse, kar je v naši moči, da vera v pravno državo obstaja, da se poslužujemo tudi takih primerov, kot je avtentična razlaga posameznih členov. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo še enega in zadnjega razpravljavca, in to je mag. Bojan Krajnc. Izvolite.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Bom začel z besedami, ki jih na preiskovalni komisiji pogosto uporabljajo zaslišane priče, ko rečejo »ne spomnim se«. Kolega Horvat je na to opozoril v stališču. Tudi jaz se ne spomnim kaj je bilo leta 2012, ko je bila v Državnem zboru sprejeta ta določba, se pa spomnim, kaj sem si sam pri sebi mislil, ko sem šel nazaj gledat obrazložitev tega člena. Takrat je bil to 32. člen, kasneje kot 33.člen preštevilčen. Mislil sem si, saj to ne more biti res. Šel sem brat še drugič, tretjič, občutek je ostal isti. Zakaj? Prav zaradi tega, kar sem povedal že v stališču. V obrazložitvi člena je zapisano, da je ta določba v tretjem odstavku 33. člena tam z namenom, da se ugotovi odgovornost za nastanek trenutne situacije v finančnem sistemu. Ta člen določa daljše zastaralne roke kaznivih dejanj in odškodninske odgovornosti. Poleg tega da že v samem besedilu člena piše, da za kazniva dejanja in odškodninska odgovornost zastarajo v zastaralnem roku, ki je štirikratnik splošnih zastaralnih rokov, kot jih določa zakon, torej Kazenski zakonik in Obligacijski zakonik.

Temu čudenju je na nek način pritrdila tudi neka zaslišana priča, to je bila gospa Jasna Iskra, vodja pravnega oddelka na Banki Slovenije, ki je med drugim na zaslišanju na javnem delu, zdaj govorim samo o javnem delu zaslišanja, v nekem delu tudi pod narekovaji priznala del odgovornosti Banke Slovenije, se pravi skozi čas, za nastanek bančne luknje. Je pa v zvezi z razlago te določbe povedala točno to, kar v obrazložitvi člena piše, in še najbolj pomembno, to, da če bi bila ona sodnica, bi, ne verjetno, ampak zagotovo ravnala drugače. Iz tega, kar je bila podlaga za zaslišanje, in to so nedvomno odločitve sodišč, na katere je kolega Logar opozoril, in če to pove taka eminentna gospa, kot je vodja pravnega oddelka Banke Slovenije, potem nekaj tu ni v redu. To, kar ni v redu, danes popravljamo z amandmajem kot z avtentično razlago. Na tem mestu ne morem izraziti drugega kot upanje ali pa celo pričakovanje, da bodo sodišča razlagala to določbo na ta način, kot danes določamo to z avtentično razlago. Bi pa vendarle rad omenil in opozoril na to, kar je v razpravi na Odboru za finance in monetarno politiko imela povedati Zakonodajno-pravna služba v delu, ki se nanaša na sodišča. Opozorila je na to, da predlagatelj, v tem primeru Vlada, ampak kakor kaže, bomo vsi razloge za avtentično razlago Vlade posvojili, torej ZPS opozarja, da predlagatelj ne navaja ponavljajočih se problemov z uporabo te določbe v pravnomočnih odločbah sodišč ali nekonsistentnosti in odpira vprašanje o vejah oblasti, kako daleč sme v tem konkretnem primeru Državni zbor pri tem. Na odboru sem že povedal in moje mnenje je še vedno tako, da v tem konkretnem primeru – ne govorim o konkretnih sodbah, govorim o konkretni določbi tretjega odstavka 33. člena – ne gre za nesorazmeren poseg Državnega zbora v delo sodišč. Jaz tu nobene sodbe tudi ne bi posebej omenjal. Mediji so o tem pisali, ne samo o eni, o več njih, torej gre na nek način za ponavljajočo se nekonsistentnost. Ne bi pa, kot rečeno, rekel, da na ta način kakorkoli želim vplivati na konkretne odločitve sodišč. Sodbe še niso pravnomočne, postopki tečejo, ne nazadnje pa bo na to vprašanje, ali Državni zbor tu

prekomerno posega z institutom avtentične razlage v sodišča, lahko odgovorilo tudi kakšno sodišče. Če smo že pri sodiščih – malo pred tem se nam je pridružil tudi minister za pravosodje gospod Klemenčič, ki ga moram vzeti v bran. Minister je o specializiranih sodiščih in obisku na Islandiji v Državnem zboru že govoril. Takrat smo dobili zagotovilo, da skupaj z drugimi deležniki, med drugim tudi z ljudmi iz Banke Slovenije in drugimi strokovnjaki pripravljajo podlage za to, da bodo specializirana sodišča ustanovljena. Moram tudi sam izraziti pričakovanje, da se bo to zgodilo še v tem mandatu. Upam, da zelo hitro. Mislim, da ne povem nič narobe, če rečem, da je ta zagotovila minister Klemenčič dal in da se bo to tudi zgodilo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo v sklepni del razprave, v kateri dobi besedo še predstavnik Vlade, in sicer državni sekretar Ministrstva za finance, gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ: Hvala za besedo. Izkoristil bi jo zgolj za to, da se poslankam in poslancem zahvalim za pozitivno sprejetje rešitve v zvezi z avtentično razlago, ki jo je v parlamentarno proceduro vložila Vlada, in ste jo potem tudi nekoliko dopolnili.

Kot kaže, bo tudi ta rešitev oziroma takšna razlaga bo omogočila, da se pred zastaranjem ubrani, vsaj tako kaže, žal, številne primere, ko bi ne prišlo do možnosti uveljavljanja odškodninske odgovornosti v odnosu do članov uprav, nadzornih svetov in drugih odgovornih posameznikov, ki so prispevali k temu, da se je ta tako imenovana bančna luknja manifestirala v tako velikem obsegu, kot se dejansko je. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O predlogu za sprejetje avtentične razlage, o besedilu avtentične razlage oziroma o amandmaju k predlogu besedila avtentične razlage bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O UGOTAVLJANJU VZAJEMNOSTI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministru mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Veljavni Zakon o ugotavljanju vzajemnosti je bil sprejet februarja 1999. Gre za zakon, ki ureja način in postopek ugotavljanja vzajemnosti kot posebnega pogoja za pridobitev lastninske pravice tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji. Od časa sprejetja zakona, ki se ni pomembno spreminjal v vsem tem času, se je zgodilo marsikaj. Spremenil se je 68. člen ustave, Slovenija je pristopila k določenim mednarodnim integracijam in sklenila več mednarodnih pogodb EU, OECD in tako naprej. V posledici teh sprememb Ministrstvo za pravosodje po tem zakonu danes praviloma ugotavlja vzajemnost samo v primerih, ko lastninsko pravico na nepremičninah pridobivajo državljani držav kandidatk za članstvo v EU. Prej so bili to, po domače povedano, vsi tujci, danes je zakon omejen samo še na državljane Makedonije, Črne gore in Srbije. Spremenjena ureditev tako glede pravic tujcev, da pridobijo lastninsko pravico na nepremičnini pri nas, in izkušnje po dolgoletnem izvajanju zakona so pokazale, da je vrsta nepotrebnih administrativnih ovir v zakonu, ki je bil sprejet leta 1999, da ta ni več prilagojen spremenjenim razmeram vključitve Slovenije v Evropsko unijo in spremenjenemu 68. členu Ustave in pristopu k OECD. In to je narekovalo sprejetje novega zakona.

S predlogom zakona se tako opravijo potrebne spremembe zaradi prilagoditve spremenjeni določbi Ustave Republike Slovenije in drugim mednarodnim pogodbam, h katerim je Slovenija pristopila. Odpravljajo se nepotrebne administrativne obremenitve ter racionalizirajo pravni postopki ugotavljanja o vzajemnosti.

Toliko na kratko. Ker so izpolnjeni pogoji, predlagam Državnemu zboru, da opravi v tem sklicu tudi tretjo obravnavo zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Kseniji Korenjak Kramar.

Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovani kolegice, kolegi!

Odbor za pravosodje je na 37. seji 9. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o ugotavljanju vzajemnosti, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada in je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 24. 2. 2017.

Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe**,** Sodnega sveta, z mnenjem Mestne občine Novo mesto in

z mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev.

Predstavnica predlagatelja in državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje gospa Tina Brecelj je v dopolnilni obrazložitvi članov povedala, da je veljavni Zakon o ugotavljanju vzajemnosti iz leta 1999 preživet, saj se je veljavna ureditev glede pravic tujcev, da v Republiki Sloveniji pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah, od njegove uveljavitve do danes precej spremenila. Predlog zakona tako predstavlja uskladitev veljavne ureditve z ostalimi predpisi, odpravlja administrativne obremenitve in racionalizira postopek ugotavljanja vzajemnosti, ki bo omogočila hitrejše in enostavnejše uveljavljanje pravic strank. Prav tako ne določa več obveznosti poročanja Vlade Državnemu zboru, evidenca izdanih odločb bo objavljena na spletnih straneh Ministrstva za pravosodje.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da so pripombe iz njihovega pisnega mnenja ustrezno upoštevane v vloženih amandmajih koalicijskih poslanskih skupin.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je predlog prav tako podprla ter menila, da bo predlagana ureditev na ustreznejši način uredila obravnavano področje.

Odbor je bil tudi seznanjen s pisnim mnenjem Sodnega sveta, ki pa k predlogu zakona ni imel pripomb.

V razpravi je poslance zanimala predvsem statistika na področju vzajemnosti. V nadaljevanju so bili predlagani tudi amandmaji Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 11. in 14. členu.

V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora smo glasovali o vseh členih predloga zakona skupaj. Odbor je predlog zakona z amandmaji v celoti podprl. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani minister!

Veljavni Zakon o ugotavljanju vzajemnosti iz leta 1999 je preživet, saj se je veljavna ureditev glede pravic tujcev, da v Republiki Sloveniji pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah, od njegove uveljavitve do danes zelo spremenila. Na podlagi določb, ki so sedaj v veljavi, ni več mogoče pripraviti poročila, ki bi vsebovalo absoluten podatek o številu tujcev, ki so v Sloveniji zaprosili in pridobili lastninsko pravico na nepremičnini.

Veljavni zakon pa vsebuje tudi nekaj ovir, z odstranitvijo katerih bi bil postopek po zakonu o vzajemnosti hitrejši in učinkovitejši. Predlog zakona se prilagaja spremenjeni odločbi Ustavnega sodišča glede pridobivanja lastninske pravice na nepremičninah in usklajuje z drugimi relevantnimi predpisi, s Stvarnopravnim zakonikom in z Zakonom o zemljiški knjigi. Poleg tega odpravlja številne administrativne obremenitve in racionalizira postopek. Stranka v postopku tako ne bo več dolžna priložiti zemljiškoknjižnega izpiska, Ministrstvo za pravosodje kot izvajalec postopka ugotavljanja vzajemnosti ga bo pridobilo samo po uradni dolžnosti. Prav tako se od tujca ne bo več zahtevala izjava o tem, za kakšne namene pridobiva nepremičnino, prav tako ni predvidena predložitev listine Geodetske uprave Republike Slovenije. Ukinja se poročanje Državnemu zboru dvakrat letno, saj ta poročila niso celostna, temveč bo v bodoče Ministrstvo za pravosodje dvakrat letno na svoji spletni strani objavilo, kakšni so bili rezultati. Z namenom skrajšanja postopka zakon ne predvideva več pritožbe zoper odločbe, temveč le upravni spor.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije podpiramo prilagoditev spremembam in racionalizacijo ureditve, zato bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, drage kolegice in kolegi!

Zakon o vzajemnosti, ki je pred nami, ureja način in postopek ugotavljanja vzajemnosti, kot pogoja za pridobitev lastninske pravice tujcev in tujih držav na nepremičninah v Sloveniji. Vzajemnost bo v skladu z novim zakonom še vedno treba ugotavljati za vsako nepremičnino posebej, pri čemer se bo še vedno uporabljalo t. i. načelo materialne vzajemnosti. V skladu s tem načelom lahko državljan Slovenije v državi tujca pridobiva lastninsko pravico na nepremičninah pod enakimi ali podobnimi pogoji, kot za pridobivanje lastninske pravice na nepremičninah v Sloveniji veljajo za tujce. Zakon prinaša uskladitev določb z 68. členom slovenske ustave. Tujci iz določenih držav imajo lahko v skladu s temi ustavnimi določbami pri pridobivanju lastninske pravice na nepremičninah enak položaj kot slovenski državljani, vendar le če podlago za to predstavlja zakon ali mednarodne pogodbe. V teh primerih pogoja vzajemnosti ni treba ugotavljati. Ker gre v tem primeru za uskladitev z ustavnimi določbami, tem spremembam krščanski demokrati ne nasprotujemo.

Glede pravnega sredstva zoper odločbo je ohranjena ureditev, po kateri zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor. Vsaka drugačna ureditev bi bila nedopustna ter v nasprotju z ustavnim redom. Za razliko od veljavne ureditve pa ni več predvideno, da bi v

upravnem sporu imel možnost vložiti tožbo tudi državni tožilec. Glede na to, da položaj ter vloga državnega tožilca spada na področje kazenskega prava ter ima možnost sprožiti upravni spor že občina in na drugi strani državni pravobranilec oziroma po novem državni odvetnik, tej spremembi ne nasprotujemo.

Predlog zakona prinaša tudi novost, v skladu s katero vzajemnosti ni treba ugotavljati v primeru pridobitve lastninske pravice na delu nepremičnine, če je tujec v zemljiški knjigi na tej nepremičnini že vpisan kot solastnik ali skupni lastnik. Ta sprememba prinaša smiselne poenostavitve in preprečitev podvajanj administrativnih postopkov, zato ji v Novi Sloveniji ne nasprotujemo.

Bistveno novost predstavlja poenostavitev ureditve za primer, ko je vzajemnost države tujca v prejšnjem primeru že ugotovljena ter gre za pridobivanje lastninske pravice glede enake vrste nepremičnine na enakovrstnem območju ter z enakovrstnim pravnim poslom. V takem primeru bo ministrstvo v tridesetih dneh od prejema popolne vloge stranki izdalo odločbo o ugotovitvi vzajemnosti, ki bo vsebovala le skrajšano obrazložitev. Tudi v tem primeru vidimo smiselno opravo podvajanj celotnih postopkov. Če je vzajemnost za istovrstne nepremičnine na enakovrstnem območju že ugotovljena ter gre obenem za enakovrstni pravni posel, se tudi nam zdi nesmiselna zahteva po vodenju dolgih postopkov v celoti. Morda bi po pridobitvi izkušenj s predlagano ureditvijo veljalo razmisliti tudi o še nekoliko bolj poenostavljenem modelu ugotavljanja vzajemnosti v takih primerih.

V Novi Sloveniji bomo predvsem zaradi administrativnih poenostavitev Predlog zakona o ugotavljanju vzajemnosti podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Teja Ljubič.

TEJA LJUBIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, minister, vsem prav lep pozdrav!

Od sprejetja danes veljavnega zakona o ugotavljanju vzajemnosti je preteklo že skoraj 20 let. Z uveljavitvijo tega zakona se je takrat določila vrsta vzajemnosti, ki je bila kot pogoj za pridobivanje lastninske pravice tujcev na nepremičninah v Sloveniji določena v 68. členu Ustave, prav tako pa se je s takim sprejetjem zakona uredil tudi postopek in pristojnost za njeno ugotavljanje. Ker pa je skoraj 20 let vsekakor dolga doba, se je v tem času spremenilo veliko predpisov, ki so pomembno vplivali na urejanje pravic tujcev, da ti lahko v naši državi pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah.

Spremembe na normativnem področju so potrebne tako zaradi izkušenj in opažanj, do katerih prihaja pri samem izvajanju določb tega zakona kot tudi zaradi uskladitve zakona z drugimi predpisi, številni razlogi pa izvirajo tudi iz racionalizacije samega postopka ugotavljanja vzajemnosti in pa odprave administrativnih ovir, ki jih veljavna zakonodaja povzroča. Državljani držav članic EU, EGP in OECD lahko danes pridobivajo nepremičnine na ozemlju Slovenije na podlagi vseh pravnih temeljev pod enakimi pogoji, kot veljajo za slovenske državljane, ter za pridobitev lastninske pravice na nepremičninah v Republiki Sloveniji sploh ne potrebujejo odločbe o ugotovitvi vzajemnosti. Na podlagi seznama odločb, ki jih izdaja Ministrstvo za pravosodje, ni mogoče ugotoviti ne števila tujcev, ki postanejo lastniki nepremičnin v Sloveniji, ne njihovega državljanstva. Takšen pregled je bistveno bolj jasen v poročilu o evidentiranem prometu in cenah nepremičnin v obmejnih upravnih enotah. To je tudi temeljni razlog, da aktualno poročanje Državnemu zboru dvakrat na leto s strani Vlade oziroma Ministrstva za pravosodje ni več smiselno.

Po predlagani spremembi, odpravi rednega poročanja Ministrstva za pravosodje pa bo Državni zbor vseeno lahko kadarkoli zahteval pripravo posebnega poročila. Prav tako pa bo zagotovljen javni vpogled v stanje, saj bo ministrstvo na svoji spletni strani vsake pol leta objavljajo statistične podatke o izdanih potrdilih in odločbah. Ugotavljanje vzajemnosti se tudi po predlaganih rešitvah še vedno ohranja za določene primere, bistvena novost predlaganih rešitev pa je poenostavitev ureditve v primerih, ko bo šlo za pridobivanje lastninske pravice na podlagi pravnega posla in bo izhajalo, da je bilo glede enake vrste nepremičnin, ki leži na enakovrstnem območju, ter glede vrste pravnega posla, kot se obravnava v konkretnem primeru, za državo tujca že ugotovljeno, da obstaja vzajemnost. V takem primeru bo ministrstvo v 30 dneh od prejema popolne vloge stranki izdalo odločbo o ugotovitvi vzajemnosti, ki bo vsebovala le skrajšano obrazložitev.

Predlog zakona o ugotavljanju vzajemnosti vsekakor uživa podporo poslank in poslancev Stranke modernega centra. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Glede na to, da so kolegi pred mano že dovolj natančno pojasnili, kaj so spremembe Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, bom zelo kratka. Veljavna ureditev glede pravic tujcev v Sloveniji določa, da lahko pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah. Ta zakonodaja se je od leta 1999, razen na področju dedovanja, vse do danes večkrat spreminjala. Tudi s spremembo Ustave Republike Slovenije.

Danes obravnavamo nov zakon, saj veljavni zakon iz leta 1999 zaradi precejšnjih sprememb, vezanih na te vsebine, ne ustreza

več aktualnim razmeram na tem področju. S predlogom zakona se torej odpravljajo administrativne obremenitve, na katere smo v Slovenski demokratski stranki ves čas opozarjali, ter racionalizira postopek ugotavljanja vzajemnosti, kar bo omogočilo hitrejše in enostavnejše uveljavljanje pravic strank. S predlogom zakona se odpravlja tudi obveznost poročanja Vlade Državnemu zboru, ki jo je sedanja vlada sicer redno kršila, to moram poudariti, saj je vedno znova zamujala s poročanjem, pri čemer pa je v opravičilo zgolj navedla, da je določba postala, citiram, "nesmiselna in predstavlja nepotrebno administrativno obremenitev, saj ne dosega svojega namena". Ne glede na takšno utemeljitev svojega opravičila iz leta 2015 ter dejstvo, da je imela Vlada spremembo zakona v svojem programu dela zapisano že za leto 2016, imamo zakon v obravnavi z nemajhno zamudo šele sedaj.

Kljub temu bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlog zakona podprli, bomo pa vsekakor skrbno spremljali njegovo izvajanje. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v okviru glasovanj, to je v sredo, 24. 5. 2017.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je predlog novele Kazenskega zakonika, ki ga je v sprejetje predlagala Vlada Republike Slovenije. Pomeni peto novelo KZ-1 po vrsti in vsebuje tri glavne sklope sprememb. Prvi sklop sprememb se nanaša na spremembe in dopolnitve zaradi implementacije novejših dokumentov Sveta Evrope in Evropske unije predvsem na področju inkriminacije in poenotenja inkriminacij kaznivih dejanj, povezanih s terorizmom. Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ki ga je Slovenija že podpisala, in pred kratkim sprejeta Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti terorizmu in o nadomestitvi okvirnega sklepa Sveta o boju proti terorizmu zahtevata spremembe tudi slovenskega Kazenskega zakonika, ki so pripravljene v tem predlogu zakona.

Naslednja točka oziroma vsebinski sklop je, da predlagamo ponovno uvedbo stranske kazni izgona tujca iz države. Tretji sklop pa pomeni predvsem spremembe na področju boja proti gospodarski kriminaliteti. Predlagamo ustreznejše stopnjevanje znotraj kaznivega dejanja oškodovanja upnikov, ustrezneje določamo kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti ter zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic predvsem pri zagotavljanju nižje stopnje krivde, ne več zahtevanega direktnega naklepa, ampak eventualnega naklepa. Ustrezneje in jasneje so določeni znaki kaznivih dejanj kršitve temeljnih pravic delavcev ter kršitve pravic iz socialnega zavarovanja. Na podoben način, praksa je namreč pokazala, da je ta kazniva dejanja zaradi zahteve po direktnem naklepu izjemno težko dokazovati, in po vzoru tujih ureditev zmanjšujemo ta naklep na eventualni naklep.

Pomembno je tudi, da predlagamo novokvalificirano obliko kaznivega dejanja, zlorabo osebnih podatkov, ki se nanašajo na tako imenovan »revenge porn« oziroma pornografijo iz maščevanja, torej objavljanje posnetkov in sporočil s seksualno vsebino brez pristanka posnete osebe.

Če zaključim. Cilji predlagane spremembe Kazenskega zakonika so doseči bolj učinkovito odzivanje države na gospodarski in bančni kriminal, večja zaščita temeljnih in socialnih pravic delavcev, inkriminacija modernih oblik zlorab osebnih podatkov in posegov v zasebnost preko sklepa in pa poenotenje kaznivih dejanj oziroma inkriminacij na področju terorizma s tovrstnimi mednarodnimi dokumenti, ki veljajo na področju Evrope.

Ker so izpolnjeni poslovniški pogoji predlagam, da se na isti seji opravi tudi tretja obravnava predlaganega zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Janu Škobernetu.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik! Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na seji 9. 5. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah Kazenskega zakonika, kjer smo v uvodni predstavitvi najprej seznanili s predlaganimi spremembami, ki na kratko odpravljajo težave, zaznane v praksi, predvsem na področju pregona gospodarske kriminalitete

ter kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost. Sledi pa se v okviru novele tudi zavezam, ki jih je Republika Slovenija sprejela v okviru Sveta Evrope in Evropske unije na področju boja proti terorizmu. S predlagano opredelitvijo namena kaznovanja se dodatno krepi načelo humanosti kaznovanja ob spoštovanju temeljnih vrednot pravnega reda ter se določa generalna in specialna prevencija ter resocializacija ob spoštovanju človeškega dostojanstva in osebnosti storilca.

Državni svet je predstavil mnenje pristojne komisije, ki predlog zakona podpira, pri čemer pa so kljub vsemu izpostavili pomen dodatnega usklajevanja med Ministrstvom za pravosodje in sindikatov na področju problematike kršenja pravic zaposlenih in dela na črno, kakor tudi drugih rešitev, ki izhajajo iz obstoječe prakse. Komisija je sledila tudi opozorilom Odvetniške zbornice Slovenije k 23. členu, ki se nanaša na spremembo 240. člena Kazenskega zakonika. Po njihovem mnenju bi bilo ustrezneje sankcionirati le tista naklepna dejanja, ki povzročijo premoženjsko škodo. Gre, po njihovem mnenju, za vprašanje, do kod sega svobodna gospodarska pobuda, kot jo določa 74. člen Ustave.

Sicer pa so v razpravi poslanci večinoma pozdravili predlagane rešitve. Zanimalo jih je predvsem, zakaj predlagatelj ni pristopil k odpravi dosmrtnega zapora ter kdaj bo pripravljen poseben zakon za mladoletne storilce kaznivih dejanj. Na to je odgovoril predstavnik ministrstva, državni sekretar Stare, da so o odpravi dosmrtnega zapora razmišljali le v začetni pripravi zakona in da so ideje opustili zaradi nasprotovanja strokovne javnosti. Hkrati pa je pristojni odbor obvestil, da je poseben zakon za mladoletne storilce v postopku priprave in da bomo v najkrajšem času z njim tudi seznanjeni. Na koncu je odbor sprejel še amandmaje in vse člene skupaj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik, ponovno! Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

V tem delu si lahko dovolim nekaj več svobode kot pri prejšnjem. Kazenski zakonik, ki ga sprejemamo, čeprav samo njegova novela, je v resnici pomembno ogledalo naše skupnosti in nam kaže, kako kot družba funkcioniramo. Ali je dovolj samo to, da kot kazenske določbe opredelimo tisto, kar je povsem samoumevno, da je življenje sveto, da ne smemo krasti, da ne smemo posegati v pravice drugih, ali pa smo prišli kot družba do točke, da moram v Kazenskem zakoniku posebej zaostriti določbe, ki pravijo, da se ne sme posegati v pravice z naslova delovnega razmerja v socialne pravice ljudi, da se moramo posebej pogovarjati ponovno o zaostritvah in o širjenju določb s področja boja proti gospodarski kriminaliteti, ker ponovno v naši skupnosti ni samoumevno, da pridobivanje premoženjske koristi v škodo ali na račun položaja, ki ga nekdo ima, preprosto ni prav in je narobe.

Žal se soočamo tudi s tem, da moramo v noveli Kazenskega zakonika posebej ponovno opredeljevati pridobivanje premoženjskih koristi s pomočjo zlorabe pravic na strani uradnih oseb. Vse to kaže na to, kaj je v naši skupnosti, pa bi moralo biti samo po sebi prepovedano, in jasno, da se ne sme, postalo do te mere prisotno, da moramo reševati s Kazenskim zakonikom.

Glede na spremenjene globalne okoliščine smo žal soočeni s tem, da moramo kot posebno kategorijo v tej noveli obravnavati potovanje v tujino z namenom terorizma, bodisi usposabljanja bodisi izvajanja. Žal smo prišlo do točke, ko je beseda turizem in svobodna pot lahko tudi predmet presoje, ali gre nekdo z nameni, da bodisi nekje druge ustvarja zlo bodisi da se vrača, usposobljen za ustvarjanje in širjenje zla. Upal bi si trditi, da je vse to pogojeno tudi s tem, o čemer sem govoril na začetku in o čemer ta zakonik zelo intenzivno govori. O tem, da je postalo v naši družbi in širše, tudi v Evropi in svetu, povsem normalno, da se ljudem kršijo temeljne pravice na delu, da se jim kršijo socialne pravice. In bolj kot to, da bomo danes, verjamem, to novelo potrdili oziroma v sredo na glasovanju, bi bilo pomembno, da se vsi ključni deležniki te družbe, ki jo tako ali drugače soustvarjamo, zavemo, da samo z zakoni teh težav ne bomo rešili in da ključna odgovornost vendar ostaja na vseh institucijah, predvsem pa na vsakem posamezniku. Posebej ob tem pozdravljamo posodobitev Kazenskega zakonika v delu humanizacije in sodobnejšega odnosa do kaznovalne politike, s ciljem, da bi tudi storilce kaznivih dejanj, posledično tudi žrtve in njihove družine, obravnavali bolj celostno in s ciljem resocializacije in normalizacije njihovega življenja, ne pa zgolj v funkciji represije z namenom kaznovanja in čim prejšnje pozabe tega, kar se je zgodilo.

Socialni demokrati bomo predlog novele Kazenskega zakonika seveda podprli. Kako ne bi? Krepi pregon gospodarske kriminalitete, še bolj trdno preganja tiste, ki si dovolijo poseči v socialne pravice ljudi. In čeprav s težkim srcem, so žal okoliščine takšne, da moramo podpreti tudi ponovno uvedbo možnosti kazenskega izgona tujca. Žal se kot skupnost soočamo tudi s tem, da svobodo gibanja, kadar je slednja lahko uporabljena za to, da se stori zlo drugim, omejimo, da se torej prepreči turizem z namenom terorizma.Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik.

Predlog sprememb in dopolnitev Kazenskega zakonika prinaša eno pomembno spremembo za nas, tisto, ki je verjetno ključna, in to je tista, ki se nanaša na izkoriščanje delavcev. Mi smo že celoten mandat opozarjali na to, kako so nujne spremembe na tem področju, kar se tiče zaščite pravic delavcev. Da je izkoriščanje delavcev in kršenje njihovih temeljnih pravic v Sloveniji postala praktično neka vsakodnevna praksa delodajalcev, dokazuje tudi statistika. Več kot 33 tisoč kršitev, 11 tisoč izrečenih sankcij, za 3,3 milijona evrov izrečenih glob je črna slika za leto 2016, in to seveda ob zavedanju, bi bile te številke verjetno kar nekajkrat višje, če bi zagotovili ustrezno število delovnih inšpektorjev in če bi jim tudi podelili ustrezna pooblastila. Kljub temu da se tako kadrovskega kot finančnega primanjkljaja tega inšpektorata zavedata tudi Vlada in koalicija, se na tem področju na žalost do danes ni spremenilo kaj veliko. Danes smo tudi že slišali poudarke ravno o tem, kako je pomembno, da se zaščitijo pravice delavcev, tudi s strani Vlade in koalicije. Ali so te želje ali so ta mnenja, ta stališča iskrena ali gre za nekakšno figo v žepu, pa bomo lahko videli že naslednji mesec. Takrat bo namreč obravnavan predlog naše poslanske skupine za spremembe zakona o inšpekciji dela. Sprememba Kazenskega zakonika je po eni strani pomemben in velik korak v pravo smer, ampak brez sprememb na področju inšpekcije dela se v praksi ne bo dalo ničesar spremeniti. Olajšanje kazenskega pregona delodajalcev, ki se poslužujejo nedopustnih in nesprejemljivih praks, tako ne more biti edina oziroma ne sme biti edina sprememba, ki jo bomo sprejeli v tem mandatu, kar se tiče teh problemov.

Kar se tiče ostalih sprememb Kazenskega zakonika smo v Združeni levici pričakovali, da bo ukinjena dosmrtna zaporna kazen. Ta rešitev v resnici že ob uvedbi tega instituta ni imela ne strokovne podlage in niti ne podpore stroke. Glede na nesmiselnost in tudi neučinkovitost izrekanja takšne vrste kazni, katerih izključni namen je maščevanje, smo vsekakor pričakovali, da bomo danes sprejeli tudi njeno ukinitev. Ampak tudi tukaj se je očitno koalicija skrila ravno za to namišljeno spremenjeno varnostno situacijo, ki v tem mandatu, pa ne samo pri nas, ampak kar po svetu, postaja priročen izgovor za zgrešene ukrepe in v tem primeru ohranjanje in podaljševanje nekakšne represije. S tem izgovorom je delno tudi povezana ponovna uvedba kazni izgona tujca. Glavno vprašanje v zvezi s tem je povezano z zagotavljanjem spoštovanja načela nevračanja in z njim povezano prepovedjo mučenja. Na odboru so nam predstavniki Vlade zagotovili, da bodo vsi postopki še naprej potekali ob spoštovanju teh načel. Še več. Državni sekretar je zagotovil, da ni mogoče, da bi prišlo do situacije, ko bi bila ta načela na kakršnekoli način kršena. V tem delu bomo vsekakor pozorno spremljali izvajanje te določbe, in če se izkaže, da temu ni tako, da se bodo dejansko ta načela kršila, bomo tudi v tej smeri ukrepali.

Kot rečeno, v uvodu je bistvo tega zakona, vsaj za nas v naši optiki, v olajšanju kazenskega pregona izkoriščevalskih delodajalcev. Mislim, da je skrajni čas, da se delodajalcem pošlje jasno nedvoumno sporočilo, da je kovanje dobička na račun izkoriščanja delavcev popolnoma nedopustno. Skrajni čas je tudi za prvo obsodbo, ki jo seveda nestrpno čakamo. Zaradi tega bomo ta zakon podprli.

Hkrati pa opozarjamo, da to ne bo rešilo problema. Ponovno, brez kadrovske in finančne okrepitve inšpektorata za delo, brez nujno potrebnih sprememb zakona o inšpekciji dela se ta stiska ne bo rešila in tudi statistika ne popravila. Število kršitev se ne bo zmanjšalo in zaščita delavcev ne izboljšala. Če Vlada in koalicija vsaj deloma ali vsaj malo razmišljata o tem, kako se spoštujejo pravice delavcev, pričakujemo, da bo to dokazala v naslednjih mesecih. Najprej s podporo predlaganim spremembam zakona o inšpekciji dela, potem pa še s povišanjem finančnih sredstev za inšpektorat za delo in s tem povezano zagotovitvijo ustreznega števila inšpektorjev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dragi poslanke in poslanci, dober dan!

S Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika se je vlada Mira Cerarja končno odzvala na vedno večjo grožnjo, ki jo za našo družbo predstavlja terorizem. Nenavadno je, da je Vlada kljub temu, da smo bili v zadnjem obdobju priča številnim grozljivim terorističnim napadom, zadnji izmed njih se je ravno včeraj zgodil v Manchestru, s pripravo predloga teh sprememb odlašala kar dve leti in pol. Končno pa smo dobili predlog zakona, ki na področju pregona terorizma določa novo kaznivo dejanje. Z zaporom od enega do osmih let se bo kaznovalo že potovanje v tujino z namenom izvajanja dejanj terorizma. Kdor ob vedenju, da gre za namen terorizma, taka potovanja organizira ali celo omogoča, pa se prav tako kaznuje z zaporom od enega do desetih let. Na drugi strani se bo z zaporom do osmih let kaznovalo novačenje ter nudenje oziroma sprejemanje usposabljanj v ta namen. Predvsem delovanje Islamske države z njeno mrežo sodelavcev je povzročilo novačenje številnih posameznikov iz Evrope. Ti posamezniki se kasneje vračajo v Evropo in za naše državljane pomenijo varnostno tveganje. Žal do sedaj nismo imeli kazenskopravnih instrumentov za učinkovit pregon oseb, ki delujejo v teh terorističnih mrežah.

Krščanski demokrati tako pozdravljamo tudi poenostavitev dokazovanja kaznivega dejanja ščuvanja in javnega poveličevanja terorističnih dejanj. V skladu s predlagano spremembo pri obravnavi tega kaznivega dejanja ne bo več treba dokazovati posebnega namena spodbujanja terorističnih dejanj. Novela Kazenskega zakonika zaostruje tudi kazensko ureditev nezakonitega prehajanja meje. Ker nam direktiva Evropske unije tako nalaga, bo kaznivo dejanje prehajanja meje podano že pri nezakonitem spravljanju enega tujca čez mejo. Poleg tega bo kot kaznivo dejanje opredeljeno tudi omogočanje nezakonitega prebivanja na ozemlju Slovenije za plačilo. Tihotapljenje migrantov je v našem času eno izmed bolj pogostih ter tudi bolj nevarnih kaznivih dejanj. Na eni strani temelji na izkoriščanju in ogrožanju samih migrantov, na drugi strani pa na nespoštovanju našega pravnega reda, varnosti ter državne suverenosti. Glede na zaostreno migrantsko situacijo upamo, da bodo kazniva dejanja nezakonitega prehajanja meje naši organi, zlasti policija, tudi v praksi učinkovito, predvsem pa striktno, izvajali.

Zaradi velike hitrosti razvoja tehnologije se spreminjajo tudi oblike nedopustnih in zavržnih ravnanj, ki se večkrat kažejo kot zloraba zasebnega gradiva ali zasebnih informacij. Zato v Novi Sloveniji pozdravljamo spremembo, ki dodaja strožjo obliko kaznivega dejanja javne objave posnetkov ali sporočil druge osebe s spolno vsebino brez njene privolitve. Če je oseba zaradi tega huje prizadeta, je po našem mnenju prav, da je za to obliko kaznivega dejanja določena strožja kazen. V preteklosti poznamo primere, ki so se zaradi tovrstnega izsiljevanja in objave tovrstnih materialov tragično končali. Prav tako pozdravljamo tiste ukrepe, ki gredo v smeri večje zaščite delavcev pred nepoštenimi delodajalci.

Predlog novele Kazenskega zakonika na ustreznih področjih kazenskega prava zaostruje ureditev kaznivih dejanj, zato bomo v Novi Sloveniji predlog spremenjenega kazenskega zakonika podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Dušan Radič.

DUŠAN RADIČ (PS SMC): Spoštovani!

Eden od temeljnih zakonskih predpisov kazenskega področja je Kazenski zakonik. Spremembe danes obravnavane novele Kazenskega zakonika so več kot dobrodošle. Z njihovo uveljavitvijo bomo naredili korak naprej h krepitvi pravne države, h krepitvi odgovornosti posameznikov in k učinkovitosti kazenskega pregona ter kazenske odgovornosti na nekaterih ključnih elementih, ki pestijo današnjo družbo. S predlaganimi rešitvami se namreč odpravljajo težave, zaznane v praksi. Predvsem so to težave, ki se pojavljajo pri pregonu gospodarske kriminalitete ter kaznivih dejanj zoper delavno razmerje in socialno varnost. Predlog novele tako ostreje obravnava kršitve temeljnih pravic delavcev in pravic iz socialnega zavarovanja, zlorabe zaupanja pri gospodarski dejavnosti, oškodovanje upnikov, zlorabe občutljivih osebnih podatkov in terorizem, uvaja pa tudi še nekatere ostale pomembne rešitve.

Dandanes se žal prepogosto dogaja, da so kršitve temeljnih pravic delavcev močno kršene, zato v Stranki modernega centra pozdravljamo višje kazni za množično kršitev pravic delavcev ter pravic iz socialnega zavarovanja, lažje pa bo tudi dokazovanje kaznivih dejanj, kršitev pravic delavcev kot tudi uvedba kaznivosti oškodovanja upnikov, in to tudi v primerih, ko bo povzročena premoženjska škoda znašala manj kot 50 tisoč evrov.

Po obstoječi zakonodaji se za ščuvanje in poveličevanje terorističnih dejanj upošteva le dejanski namen spodbuditi teroristično dejanje, odslej pa bo za pregon zadoščalo že dejstvo, da je šlo za ščuvanje ali javno poveličevanje. Opredeljuje pa se tudi kaznivo dejanje potovanja z namenom terorizma. V današnjem času, ko je svetovni splet v uporabi prav vsak dan in ko se ga poslužujejo prav vse generacije, je dobrodošla sprememba, ki določa višjo zagroženo kazen za javno objavo posnetkov ali sporočil druge osebe s seksualno vsebino brez njene privolitve za objavo. Potruditi se moramo po najboljših močeh, da takšna izsiljevanja oziroma nadlegovanja preprečimo. Prav tako se ponovno uvaja stranska kazen izgona tujca iz države, seveda pa mora biti ta utemeljena v okoliščinah storilca. Te morajo namreč predstavljati resno grožnjo javnemu redu ali javni varnosti. Spremembe so namenjene tudi lažjemu pregonu gospodarske kriminalitete, predvsem v primerih zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, kar v Poslanski skupini Stranke modernega centra ocenjujemo kot eno najbolj pozitivnih sprememb.

Poslanke in poslanci Stranke modernega centra se zavedamo pomena ustrezne ureditve kazenskih sankcij na najbolj pomembnih področjih družbenega življenja, zato bomo današnji predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pred nami so tudi spremembe Kazenskega zakonika, ki zamujajo kakšnih 18 mesecev. Gre preprosto zato, da smo nekatere rešitve v SDS predlagali že lani ali predlani, zlasti tiste, ki se nanašajo na različne stvari okoli potovanja naših državljanov na tista območja, kjer divja vojna in kjer bi ti naši državljani lahko oziroma so sodelovali v tujih vojskah. Koalicija je takrat vehementno zavrnila. Jaz verjamem, da koalicija in minister najprej pogledajo podpis,

potem pa naslov zakona in zakon, in so to seveda vse zavrnili. Postopek obravnave zakona je pri nas drugačen. Mi najprej preberemo zakon, podpis pa niti ni pomemben, ker je pomembna vsebina zakona in ne podpisnik ali predlagatelj.

Tekst, ki je pred nami, pa takole. Izgon tujca iz države – pričakovano, zaželeno, nujno že zdavnaj, ne šele zdaj. Skratka prava poteza. Potovanje v tujino z namenom terorizma – zaželeno, pričakovano, prepozno, potrebno. Skratka pozdravljamo. Tudi pri 196. členu, kjer gre za ta kazniva dejanja v zvezi s pravicami delavcev, črtanje besedice zavestno, se mi zdi, da je to potrebna zadeva, zato jo tudi pozdravljamo. Tudi zloraba osebnih podatkov je verjetno urejena na način, kakršen je zdaj predlagan, prav. Skratka zadevo pozdravljamo. Zadovoljni smo tudi s tem, da ministrstvo, minister ali kdorkoli že ni podlegel vsem tistim dušebrižnikom in nevladnim organizacijam in ni odpravil smrtne kazni. Kajti jaz verjamem, da je ta člen bolj za rezervo, ampak imamo ga in prav je, da ga imamo, kajti Manchester je lahko jutri v Ljubljani ali pa kak tovornjak na Prešernovem trgu. Zato bomo ta člen morebiti pa le potrebovali in je prav, da ga imamo.

V poslanski skupini imamo, tako kot sem povedal na seji odbora, nekaj težav s 23. členom – protipravna premoženjska korist, naklep, eventualni naklep in podobna vprašanja. Mi smo sicer predlagali črtanje tega člena, ampak v skladu s pojasnili državnega sekretarja, v skladu s tem, kar je gospod Jenull govoril na odboru, je mogoče zaključiti, da je člen sicer napisan dobro, da je člen napisan tudi pravilno. Res pa je, minister, to moram že zaradi zapisnika reči, sodniki bi lahko ta člen razumeli napačno, napačno in bi lahko postopke zoper ljudi s področja bančne kriminalitete ustavljali. Jaz ne trdim, da je člen napisan napačno, člen je napisan pravilno. Čas, v katerem ga sprejemamo, je pa rizičen čas. Zato bi kazalo, da ministrstvo implementacijo tega člena v praksi v povezavi z bančno kriminaliteto spremlja z vsemi svojimi močmi. In če bi prišlo do napačne interpretacije tega člena, kar po našem mnenju je mogoče in možne bi bile oprostitve v teh postopkih bančne kriminalitete, da takrat reagira z neko avtentično razlago ali spremembo člena ali kakorkoli.

V skladu z našimi navadami, da beremo zakon, primerjamo zakonske rešitve, ali so take zakonske rešitve potrebne za državo in državljane, bomo mi ta zakon podprli, ker pač nismo koalicija, ki gleda podpis in ne vsebine zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Spoštovani!

Na prvi pogled Predlog sprememb in dopolnitev Kazenskega zakonika, ki ga obravnavamo, glede na obseg členov ne zgleda prav obsežen, a vendar je treba povedati, da gre po vsebini za izjemno pomemben korak naprej h krepitvi pravne države, h krepitvi odgovornosti posameznikov ter k učinkovitosti kazenskega pregona in kazenske odgovornosti na nekaterih ključnih elementih, ki pestijo današnjo družbo. Ta namreč zaostruje kazni na najbolj pomembnih področjih družbenega življenja, zlasti pri kršitvah temeljnih pravic delavcev in pravic iz socialnega zavarovanja, zlorabah zaupanja pri gospodarski dejavnosti, oškodovanja upnikov, zlorabah občutljivih osebnih podatkov ter terorizmu. Glede na to, da je vedno več kaznivih dejanj zaradi razvoja tehnologije, gre predlog zakona tudi na tem področju v korak s časom.

O spremembah in dopolnitvah je natančneje spregovoril že minister, zato se bom osredotočila le na nekatera, za Poslansko skupino Desus pomembnejša področja.

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo spremembe na področju kršitev temeljnih pravic delavcev. Prepričani smo, da po veljavnem zakonu pri kršitvah pravic delavcev ni zadosti upoštevana sorazmernost, saj je, na primer, storilec, ki je kaznivo dejanje storil zoper veliko število delavcev, kaznovan pravzaprav enako kot tisti, ki je dejanje storil proti trem delavcem. Predlagana sprememba pa upošteva sorazmernost kazni glede na obseg in intenzivnost kršitve. Kot vsakodnevno prebiramo v medijih, nekateri delodajalci pri varčevanju izberejo pot, ki se jim na prvo žogo zdi najboljša, saj ponavadi ni hujših takojšnjih posledic. V upanju, da bo ta sprememba pripomogla k zmanjševanju kriminalitete s področja delovnih razmerij in socialne varnosti v Poslanski skupini Desus to spremembo Kazenskega zakonika pozdravljamo. Dejstvo je, da je na tem področju prepogosto prihajalo do kršitev delavske zakonodaje, ki so ostale nekaznovane.

Predlog sprememb tudi strožje opredeljuje kazniva dejanja, povezana s terorizmom. Za ščuvanje in javno poveličevanje terorističnih dejanj ne bo več veljal le dejanski namen spodbuditi teroristično dejanje, ampak bo za pregon zadoščalo že dejstvo, da je šlo za ščuvanje ali javno poveličevanje. Opredeljuje tudi kaznivo dejanje potovanja z namenom terorizma.

Nadalje. V Sloveniji imamo, na primer, pri kaznivem dejanju zlorabe položaja pri opravljanju gospodarske dejavnosti, ki je tipično in najpogostejše kaznivo dejanje s področja gospodarske kriminalitete, inkriminirano najstrožjo oziroma v dokaznem smislu najzahtevnejšo obliko krivde, to je tako imenovani obarvani naklep. Po novem bo pri kaznivem dejanju zlorabe položaja treba dokazovati eventualni, ne pa neposredni naklep. Drugače povedano, danes morajo slovenski organi pregona dokazovati direktni naklep

storilca, na primer, da je ta nameraval oškodovati banko, medtem ko na primer v nemški zakonodaji zadostuje eventualni naklep, torej da se je storilec zavedal, kakšne so lahko posledice njegovega ravnanja, pa je v to dejanje oziroma ravnanje privolil. V Poslanski skupini smo v večini prepričani, da bo tako olajšano delo tožilcev predvsem pri pregonu bančnih kaznivih dejanj.

V Poslanski skupini Desus torej v večini predlog Kazenskega zakonika podpiramo v celoti. Pri posameznikih pa so se postavila vprašanja glede zadostnosti dokazanega eventualnega naklepa. Zaradi navedenega, spoštovane in spoštovani, najavljam večinsko podporo spremembam Kazenskega zakonika v Poslanski skupini Desus. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v okviru glasovanj, to je jutri.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKO GOZDARSKI ZBORNICI SLOVENIJE V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec, gospod Andrej Čuš. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora, gospodu Tomažu Liscu, za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik za dano besedo. Spoštovana gospa državna sekretarka, kolegi, kolegice, lep pozdrav!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, ki ga je v obravnavo predložil poslanec Andrej Čuš, obravnaval kot matično delovno telo na 19. seji 4. maja.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala konkretne pripombe k 1., 2. in 3. členu predloga zakona. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe pa je v dopolnilni obrazložitvi pisnega mnenja še posebej poudarila, da nadomestitev dosedanjega obveznega članstva v zbornici s prostovoljnim v zakonsko ureditev vnaša bistven konceptualen odmik, saj obveznost ali prostovoljnost poslanstva predstavlja enega od temnih elementov opredelitve sistema zbornične ureditve. Tako pomembna vsebinska sprememba pa vedno terja celovito presojo in dosledno zakonodajno izvedbo, ki bi jo bilo na mesto z novelo primerneje zagotoviti z novim zakonom.

V razpravi je sodeloval tudi predstavnik Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki je obrazložil razloge, zaradi katerih predloga zakona niti zbornica niti komisija ne podpirata. Dejstvo je, da je Kmetijsko gozdarska zbornica ustanovljena z zakonom in da je članstvo obvezno ter se plačuje članarina, h kateri daje soglasje Vlada, kar daje zbornici reprezentativnost. Ukinitev obveznega članstva bi pomenilo drastičen upad članstva, zato bi zbornica težko ostala reprezentativna organizacija kmetov. Poleg tega se je število članov zaradi sprejetja prejšnjih novel zakona o zbornici znižalo za 60 tisoč in s tem tudi članarina. Ukinitev obveznega članstva bi tudi pomenila, da bi zbornica postala predstavnica le velikih kmetij, nihče pa ne bi predstavljal interesov malih kmetih, ki potrebujejo največ pomoči.

Glede na odklonilno mnenje Vlade in pripombe Zakonodajno-pravne službe sem sam kot predsednik odbora odboru predlagal, da v skladu z drugim odstavkom 128. člena Poslovnika Državnega zbora razpravlja in odloča o predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato da se tako predlagatelju kot tudi poslanskim skupinam omogoči predstavitev stališč tudi na sami seji Državnega zbora in da se lahko o zakonu tudi glasuje.

V zvezi s predlaganim sklepom so nekateri člani odbora poudarili, da predlog zakona zaradi pomanjkljivih, nedodelanih in neustreznih rešitev sicer res ni primeren za nadaljnjo obravnavo, je pa primerno izhodišče za razmislek Vlade in zbornice o nujni reorganizaciji zbornice. Predložena novela namreč odpira pomembno vprašanje, kako v prihodnje reorganizirati zbornični sistem, da bi učinkoviteje sledil potrebam predvsem malih kmetov, aktivneje sodeloval pri povečanju samooskrbe in zmanjšanju zaraščanja kmetijskih zemljišč. Zastavili so tudi vprašanje, zakaj zbornica nima organizirane gozdarske službe, čeprav je gozdarstvo navedeno v nazivu zbornice, katere prisotnost na terenu bi bila nujno potrebna. O teh in še drugih vprašanjih bo treba čim prej odpreti razpravo, pobudnik teh razprav pa bi morala biti prav zbornica sama.

Po končani razpravi je odbor sprejel naslednji sklep: »Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijsko gozdarski zbornici ni primeren za nadaljnjo obravnavo.« Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za predstavitev stališča do predloga matičnega

delovnega telesa dajem besedo predlagatelju predloga zakona, gospodu Andreju Čušu.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, predstavnica Vlade!

Drži, pred nekaj tedni oziroma meseci sem v parlamentarno proceduro vložil novelo Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, katere namen je seveda en, to je uvedba prostovoljnega članstva v omenjeni zbornici. Sicer danes v Državnem zboru sedi veliko manj poslank in poslancev, ki so že podprli, mislim da, v prejšnjem sklicu prostovoljno članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in mislim, da je to bil korak v pravo smer, posebej če želimo kot poslanci in politiki slediti in spoštovati načela ostale Republike Slovenije. Samo, da spomnim, po 42. členu Ustave ima vsak pravico, da se svobodno združuje z drugim. Še enkrat poudarjam: svobodno. Predlog tega zakona ni noben napad na kmetijsko gozdarsko zbornico, kvečjemu bi lahko to vzeli kot pobudo, da se opravi razmislek in izboljša storitve omenjene zbornice. Tudi ko smo uvedli prostovoljno članstvo Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, je bilo veliko strahu, kritik, napadov na nas, ki smo to podprli, da bo Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije propadla. Pa poglejmo, kaj se je zgodilo do danes. Obrtno-podjetniška zbornica še naprej funkcionira, dvignila je raven svojih aktivnosti, se odziva na vse aktivnosti, ki so v sklopu Ekonomsko-socialnega sveta, tudi politike in ni bilo nobenega bav bava. Tako da seveda tudi ti razlogi, ki so bili povedani oziroma zaradi katerih se nasprotuje temu predlogu zakona, niso na mestu. Je pa treba seveda tudi dodati, da ko smo sprejemali prostovoljno članstvo v Obrtno-podjetniški zbornici, že v tistem mandatu Državnega zbora je bilo nekaj pobud, da se uvede prostovoljno članstvo v Kmetijsko gozdarsko zbornico, nekaj pa je bilo tudi seveda že dogovorov in naporov, da se bo to uvedlo, a žal je prišlo do padca vlade in zgodilo se je, kar se je godilo.

Da pa le ni vse tako idealno v slovenskem kmetijstvu kot govorijo nekateri člani Državnega sveta ali pa predstavniki zbornice, poglejte, manj kot 7 % kmetov se je lani udeležilo volitev organov Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in svetov kmetijskih zavodov. Manj kot 7. Če je to reprezentativno, potem imamo res nizke standarde. Če so mogoče za razlog v Kmetijsko gozdarski zbornici med drugim navedli oddaljenost volišč, je pa vse pogosteje slišati tudi očitke zbornici, da je ta v lasti velikih kmetov in da bi morala biti v pogajanjih odločnejša. Zato se, vsaj na terenu, vrstijo pozivi po prostovoljnem članstvu v zbornici po vzoru Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Tudi sam, ko se pogovarjam s slovenskim kmetom ali pa mladim prevzemnikom ali s kakšnim profesorjem ali drugimi strokovnjaki s področja kmetijstva, vsi zagovarjajo ta model rešitve in ne vem, zakaj že tak predlog ni bil v Državnem zboru vsaj v tem sklicu že prej. Eden izmed podravskih kmetov, ki obdeluje približno 40 hektarjev zemlje je poudaril: »Na naši kmetiji plačamo okoli 160 evrov članarine, a za ta denar od zbornice ne dobimo ničesar. Ko je na primer prašičereja upadala, niso pripravili nobenih ukrepov, niso pomagali iskati rešitev. Imeli smo tudi vzrejni center za plemenske merjasce in njihov nasvet je bil zgolj, naj poiščemo notranje rezerve. Ne zavzemajo se za kmeta. Ne delajo drugega, kot da pobirajo članarino. Naj bo članstvo prostovoljno, enako kot pri Obrtni zbornici Slovenije.« Članstvo v Kmetijski zbornici Slovenije je namreč obvezno. Zbornični prispevek je pri fizičnih osebah, verskih skupnostih in pravnih osebah vezan na lastništvo kmetijskih zemljišč in gozdov. Osnova za odmero prispevka 4,8 katastrskega dohodka, ko ta znaša več kot 106,88 evrov, sicer pa najnižja članarina znaša 8,35 evra. Ob tem pa, če že kdaj, Kmetijsko gozdarska zbornica pove kmetom, da je notranjih rezerv dovolj, pa samo ta podatek. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je recimo poslovanje v letu 2015 zaključila s presežkom prihodkov nad odhodki v višini dobrih 300 tisoč evrov, zabeležila 3,4 milijone evrov prihodkov in nekaj več kot 3 milijone evrov odhodkov. Seveda več kot na mestu je, glede na vse težave, ki se dogajajo v slovenskem kmetijstvu, tudi upravičena kritika in želja po dvigu standardov dela. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa, dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanji Strniša.

MAG. TANJA STRNIŠA: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Kot je bilo predstavljeno, je cilj predlaganega Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije predlagatelja poslanca Andreja Čuša ukinitev dosedanjega obveznega članstva. Vlada meni, da bi se s tem, z uvedbo take spremembe zakona in z uvedbo prostovoljnega članstva, spremenil status Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije iz javno-pravne v zasebno-pravno zbornico, v interesno združenje tistih, ki bi plačevali članarino. V veljavnem zakonu je opredeljen položaj Kmetijsko gozdarske zbornice, ki je oseba javnega prava, ki ima javna pooblastila, v okviru katerih odloča o pravicah in obveznosti članov. Obvezno članstvo, s tem pa tudi obveznost plačevanja članarine, katerih višina je pod nadzorom države, sta zakonsko opredeljena. Iz veljavne pravno-sistemske ureditve izhaja, da je zbornica reprezentativno telo, ki zastopa interese tistih, ki se ukvarjajo s kmetijsko ali gozdarsko dejavnostjo v najširšem smislu. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije zastopa

člane in s svojimi institucijami sodeluje tudi s strokovnim mnenjem v postopkih normativnega urejanja gospodarskega sistema, še posebej področje kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Vlada nadalje meni, da predpisano obvezno zbornično članstvo in obveznost plačevanja članarine zagotavljata številčnost članstva in s tem tudi reprezentativnost zbornice. Število članov bi se v predlagani spremembi drastično zmanjšalo, zagotovo bi bila s tem ogrožena reprezentativnost, neodvisnost in strokovno delovanje zbornice.

Drugo dejstvo pa je, da ima članarina, ki izvira iz obveznega članstva, značaj javne dajatve. Če bi bilo članstvo v zbornici prostovoljno, bi bila tudi višina članarine stvar dogovora med člani, tako pa mora biti po sedanji ureditvi višina članarine v sorazmerju s tistim obsegom dejavnosti zbornice, zaradi katerega je članstvo obvezno, in k stopnji tega prispevka daje Vlada vsakoletno soglasje.

Glede na zgoraj navedeno po mnenju Vlade Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Verjetno se bomo vsi strinjali, da trenutno stanje oziroma trenutna ureditev članstva in delovanja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ni optimalna. Lahko rečemo, da se je sicer v zadnjih letih nekaj že izboljšalo, vendar v Novi Sloveniji menimo, da je še veliko rezerve pri delovanju zbornice. Pričakujemo, da bo nekaj k temu pripomogel tudi novi vladni zakon o kmetijstvu z nekaj konkretnimi spremembami na področju javne službe kmetijskega svetovanja.

Danes lahko vidimo pozitivne posledice ureditve prostovoljnega članstva v Gospodarski zbornici Sloveniji, prav tako v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. V Novi Sloveniji zaradi tega menimo, da je treba slovenskemu kmetu omogočiti ustavno pravico do svobode izbire, izbire, ali bo član Kmetijsko gozdarske zbornice ali ne bo član. Večkrat slišimo ministra gospoda Dejana Židana, ki pravi, da naj se o tem odločijo kmetje sami. Takšno stališče pravzaprav podpiramo.

Predlagana novela poslanskega kolega Čuša je sicer skoraj identična noveli, ki smo jo v Novi Sloveniji že dvakrat v preteklosti vložili, vendar je precej manj celovita kot naša, saj izpušča pomembne določbe glede poenostavitve postopkov za izvedbo volitev v organe zbornice. Prav volitve so dejansko problem in ne moremo govoriti, da predstavlja Kmetijsko gozdarska zbornica reprezentanta kmetstva v Sloveniji. O tem je govoril tudi že predlagatelj. Poglejmo na hitro rezultate oziroma udeležbo na lanskih volitvah v organe zbornice, ko je bila udeležba fizičnih oseb le 6,75 %, 6,75 %, pravnih oseb nekoliko višje, in sicer 17 %. In zdaj se tukaj vprašamo, ali je to še reprezentativnost ali ni, ali je tudi tem kmetom pravzaprav muka, po domače rečeno, iti na volišča, pa sem prepričan, da mnoge nekatere osebe, ki kandidirajo, z avtomobili, kombiji vozijo na volišča.

V Novi Sloveniji se zavedamo, da bi s prostovoljnim članstvom pridobil tako kmet kot tudi zbornica, ki se bo morala bolj potruditi, svojim članom ponuditi več kot doslej ter predstavljati interese vseh slovenskih kmetov bolj odločno in pravično kot doslej. Če zbornica že zdaj dela dobro, potem se nima česa bati, saj bo velika večina članov gotovo motivirana ostati v zbornici tudi kot prostovoljni člani. Javna služba kmetijskega svetovanja financirana iz proračuna Republike Slovenije pa bo s predlaganimi spremembami dobila priložnost, da napravi še kvalitetni preskok naprej v dobro slovenskega kmeta.

Poslanska skupine Nove Slovenije predlog zakona podpira in menimo, da je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Ob tem naj dodam še pripombe pomurskih in podravskih kmetov, ki pravzaprav vsako leto razlagajo, da prispevajo veliko večino, veliko večino, ne vem natančno podatka, vseh prihodkov iz naslova članarine v Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, nazaj pa, po njihovih besedah, dobijo zgolj drobtinice. Takšne in mnoge druge anomalije kažejo na to, da je nujno potrebno urediti zbornični sistem slovenskega kmetijstva. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani!

Novela zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije sodi v paket slabo utemeljenih in pripravljenih predlogov zakonov nepovezanega poslanca Andreja Čuša.

V Poslanski skupini SMC opozarjamo, da gre v primeru omenjene novele v bistvu za polizdelek, ki v predlagani obliki niti ne mogoča uvedbe prostovoljnega članstva. Kot kaže, se predlagatelj ne zaveda, da novela posega v enega od temeljnih elementov veljavnega sistema zbornične ureditve. Tak poseg oziroma vpeljava novega koncepta pa zahteva dosledno zakonodajno izvedbo. Odprave obveznega članstva oziroma uvedbo prostovoljnega članstva ni mogoče uvesti z dvema členoma v devetih vrsticah. Če bi se odločili za odpravo obveznega članstva, bi v naslednjem koraku morali na novo določiti organizacijski ustroj

zbornice, sestavo in način oblikovanja ter delovanje organa zbornice, kvorum, način odločanja, plačilo prispevkov oziroma članarine in še bi lahko naštevali. Polet tega velja opozoriti, da novela zakona vsebuje zgolj eno prehodno določbo, ki sploh ne ureja problematike, ki bi jo moral predlagatelj urediti s celim novim poglavjem prehodnih določb. Da ne omenjamo, da se predlagatelj niti ni potrudil, da bi na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora pripravil dopolnila, ki bi primerno naslovila njihove več kot tehtne pripombe in opozorila.

V Poslanski skupini SMC bomo novelo zavrnili oziroma podprli sklep, da ni primerna za nadaljnjo obravnavo.

Od predlagatelja pričakujemo, da se nam v prihodnje ne bo treba več ukvarjati s tako slabimi predlogi aktov. Predlagatelju sporočamo, da ni prvi, ki je predlagal ukinitev obveznega članstva v Kmetijsko gozdarski zbornici. In če bi se malo potrudil, bi lahko povzel predloga, ki sta ga leta 2011 in 2013 podali bodisi Zares ali pa Nova Slovenija, ki so naslovljeno problematiko urejali ustrezneje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, spoštovani kolegice in kolegi, lep pozdrav vsem!

Ker smo v Poslanski skupini Desus racionalni, smo se odločili, da bomo predstavili skupno stališče za vse štiri predloge novele zakonov, ki se tako ali drugače dotikajo kmetijstva in jih je pripravil nepovezani poslanec. Gre za predloge novel Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, Zakona o kmetijskih zemljiščih, Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije in Zakona o javnem naročanju. Naše stališče je enotno za vse štiri predloge novel – strinjamo se s sklepom matičnega delovnega telesa, da noben od predlogov ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Vsi štirje predlogi novel so, po naši oceni in tudi po oceni Zakonodajno-pravne službe, pripravljeni nedomišljeno in pomanjkljivo, tako vsebinsko kot nomotehnično. Ob branju predlogov smo dobili vtis, da je šlo za enkraten navdih avtorja novel, ki pa nato zadanega projekta ni znal ali zmogel izpeljati do konca tako, da bi predlagane rešitve napravil smiselne in dodelane. Je pa predlagatelj vsekakor dregnil v teme, ki so pomembne in ki se jih bo v prihodnosti treba konkretno lotiti v smislu spreminjanja področne zakonodaje, vendar celostno, sistematično in z iskanjem konsenza kmetov, njihovih predstavnikov, inštitucij, ki delujejo na področju kmetijstva, ministrstva in vseh zainteresiranih s področja kmetijstva. Ministrstvo je priznalo, da se zaveda problematike na področju prometa in zakupa kmetijskih zemljišč, zato se je v teku celovita prenova področja kmetijske politike. Ministrstvo ob tem sodeluje z vsemi zainteresiranimi, organizira posvete, da bo sprememba zemljiške politike na področju kmetijstva pripravljena z doseženim največjim možnim soglasjem.

Naj na koncu ponovim, da bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus pri 15., 20., 21. in 22. točki dnevnega reda seje Državnega zbora soglasno podprli sklepe, da predlogi zakonu, ki jih je pripravil nepovezani poslanec, niso primerni za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije predvideva ukinitev veljavnega obveznega članstva v zbornici v prostovoljno. Verjetno ni odveč opozoriti na dejstvo, da ta predlog temelji pravzaprav na razmišljanju mnogih članov v zbornici, ki ugotavljajo, da ne dobijo dovolj kvalitetne storitve ali nasveta ali pa napotka ali pa nenazadnje tudi pogovora o temi in problemih, ki jih pestijo.

Naj povem v uvodu, da smo Socialni demokrati tudi sicer načeloma zadržani do prostovoljnega članstva v zbornicah, in to smo vedno izrazili tudi pri spremembah statusov tako v Gospodarski kot tudi pri Obrtni zbornici. Problem pri Kmetijsko gozdarski zbornici v primeru oblikovanja prostovoljnega članstva, pa se kaže tudi v tem, da bi najbrž potem zaradi majhnega števila članov zbornica izgubila tudi status reprezentativnosti, s tem bi kmetijski sektor izgubil predvsem možnost, da ima možnost kadarkoli vzpostaviti dialog z Vlado oziroma z resornim ministrom, ki je pač odgovoren za področje kmetijstva. To je zagotovo eno od vprašanj, ki ga je treba izčistiti, preden se bi dokončno lahko sprejemala tako zahtevna odločitev, kot je pred nami. Mislim pa, da je vendarle treba tudi ta predlog zakona jemati resno in predvsem pričakujemo s strani tistih, ki so prevzeli odgovornost za vodenje Kmetijsko gozdarske zbornice, da tudi takšen predlog zakona analizirajo in poskušajo opraviti pogovor s članstvom in doseči obliko organiziranja, ki bo po meri vsaj velike mere članov, če že ne vseh, kajti to je praviloma tudi težko doseči. V tej situaciji, kakršna je, menimo, da je to primernejša oblika, kot pa takojšnja ukinitev obveznega članstva.

Nenazadnje pa je treba tudi sam zakon, če bi želeli vpeljati to spremembo, spremeniti praktično v celoti. Kar pomeni, da bi morali imeti

pred sabo celotno besedilo, novo besedilo zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, kar je pa seveda eden od izjemno obsežnih in zahtevnih projektov in jih najbrž da en sam poslanec ali pa tudi sicer poslanci v Državnem zboru težko oblikujemo na način, da bi upoštevali vse vidike, ki jih je treba nenazadnje tudi dobro uskladiti tako s člani kot seveda z drugimi strokovnimi inštitucijami, predvsem zavodi, ki delujejo znotraj Kmetijsko gozdarske zbornice.

Ena od pomembnih dilem, ki smo jo imeli Socialni demokrati v trenutku ustanavljanja Kmetijsko gozdarske zbornice, je bil nenazadnje prav status javnih zavodov, kmetijsko-gozdarskih zavodov, ki so seveda prišlo pod okrilje Kmetijsko gozdarske zbornice. To je bil zelo resen prehod in tukaj se pravzaprav nekako včasih tudi izkrivlja ta odnos, kajti s tem, ko je bil izveden ta prenos, se je seveda prevzela tudi obveznost financiranja s strani državnega proračuna v teh zavodih. Nenazadnje tudi zakon, ki smo ga pred kratkim sprejeli na to temo, podaljšuje takšno veljavnost in zato bi veljalo upoštevati tudi sprejete zakone, ki podaljšujejo takšen status kmetijske zbornice tudi v prihodnje.

Vsa ta vprašanja so izjemno resna, zahtevna, predvsem pa ponovno opozarjamo na to, da nikakor ne smemo dovoliti, da bi kmetje izgubili svojega reprezentativnega predstavnika, kajti s tem bi dejansko izgubili tudi pri nadaljnjem razvoju kmetijstva in s tem tudi podeželja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložil poslanec gospod Andrej Čuš.

V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora, gospodu Tomažu Liscu za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo. Gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložil poslanec Andrej Čuš, obravnaval kot matično delovno telo na 19. seji, 4. maja letos.

V skladu s 145. členom Poslovnika Državnega zbora je bil predlog zakona poslan v mnenje lokalnim skupnostim. Odboru sta bili posredovani dve mnenji, in sicer mnenje Mestne občine Ljubljana, ki poudarja, da bi se s predlagano parcialno rešitvijo Zakona o kmetijskih zemljiščih v poglavju Promet s kmetijskimi zemljišči sicer res izboljšal položaj mladih kmetov pri izboljšanju možnosti za nakup kmetijskih zemljišč, vendar ocenjujejo, da bi bilo bolje, da se poglavje prometa s kmetijskimi zemljišči v celoti odpre in na novo definira. Posredovano je bilo tudi mnenje Skupnosti občin Slovenije, ki poudarja, da se v predlogu zakona parcialno rešuje oziroma izboljšuje položaj mladih kmetov, čemur ne nasprotujejo, vendar menijo, da je treba iskati celostne rešitve in ob tem izboljšati položaj lokalnih skupnosti z uvrstitvijo na lestvico predkupnih upravičencev pri nakupu kmetijskih zemljišč. V skladu s tem Skupnost občine Slovenije predlaga, da se v navedenem zakonu poglavje 3, promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi in kmetijami, v celoti odpre in na novo definira.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je ob predstavitvi njihovega pisnega mnenja ponovno opozorila, da bi bilo treba zaradi jasne in nedvoumne določitve subjekta že na zakonski ravni opredeliti pojem mladi kmet, upoštevaje vsebino urejanja in namen, ki se želi doseči. Ob tem je opozorila tudi na nomotehnične pomanjkljivosti predlaganega besedila.

Direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je poudaril, da predlagane rešitve izhajajo iz akcijskega načrta za mlade kmete in so podobne rešitvam, kot jih predlaga zbornica. Ker pa poteka razprava o reformi zemljiške politike, ki se nanaša na promet s kmetijskimi zemljišči, je smiselno počakati na celovite in sistemske rešitve na tem področju. Zato zbornica predloženega zakonskega besedila ne podpira.

Predstavnik Skupnosti občin Slovenije je opozoril, da bi bilo na lestvico predkupnih upravičencev do nakupa zemljišč nujno uvrstiti tudi lokalne skupnosti. S pravico predkupa kmetijskih zemljišč bi lokalne skupnosti pridobile zemljišča, na katerih bi bolj nadzorovano usmerjale razvoj vseh dejavnosti, skladno z aktualnimi potrebami, zmanjšale zemljiške špekulacije in omogočale kmetom realne možnosti za preselitev utesnjenih kmetij na robove naselij ali v odprti prostor, kadar bi to bilo z drugih vidikov sprejemljivo.

V okviru razprave o posameznih členih sem kot predsednik odbora na podlagi odklonilnega mnenja Vlade in pripomb Zakonodajno-pravne službe odboru predlagal, da v skladu z drugim odstavkom 128. člena Poslovnika Državnega zbora razpravlja in odloča o predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, da se tako

predlagatelju in poslanskim skupinam da možnost predstavitve stališč na seji Državnega zbora in da se o zakonu tudi glasuje.

Odbor je po kratki razpravi, v kateri so nekateri člani odbora podprli predlog Skupnosti občin Slovenije o nujnosti uvrstitve lokalnih skupnosti na lestvico predkupnih upravičencev pri nakupu kmetijskih zemljišč, sprejel sklep, da Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predlagatelju predloga zakona, gospodu Andreju Čušu.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Spoštovani kolegice, kolegi, predstavnici oziroma predstavniki Vlade!

26 let poslušamo o sistemskih rešitvah v slovenskem kmetijstvu, v slovenskem pravosodju, slovenskem zdravstvu in še bi lahko našteval. Pa verjamem, da nihče od tukaj prisotnih ali pa devetdesetih ni zadovoljen nad tem, kar imamo. Predlogi s področja kmetijstva, ki so bili vloženi v prejšnjem mesecu, mislim, da jih je bilo kar 8, prihajajo vsi iz sektorja, s strani kompetentnih verodostojnih ljudi, ki živijo od kmetijstva, ki so strokovnjaki na področju kmetijstva, v končni fazi imajo nekateri na tem področju tudi višje, večje ambicije, pa seveda od ljudi, ki to zgolj spremljajo, nekaj pa je tudi predlogov kmetov in pa seveda tudi mladih prevzemnikov. In če se že pogovarjamo o nekih pripombah, katerih sem bil deležen, se veselim, če bo kdo tudi vložil predlog zakona o prostovoljnem članstvu v Kmetijsko gozdarski zbornici, ki bo sistemsko urejal ta problem oziroma to tudi reševal in ki bo seveda tudi nomotehnično brezhiben. Potem očitno lahko pričakujemo soglasno podporo tudi koalicije.

Še enkrat, povedal bi, da vsi predlogi, ki so bili vloženi z moje strani, prihajajo iz sektorja. Mogoče res za nekoga, da so to neki parcialni interesi ali pa en ali pa dva člena, ampak se pa s svojim enim strokovnim sodelavcem trudim po najboljših močeh in poslušam ter upoštevam želje ljudi, v tem primeru kmetov, nimam pa za sabo 30 poslancev in pa približno toliko strokovnih sodelavcev, ki vložijo kakšen tak ali pa drug zakon, pa še vedno morajo potem popraviti pol zakona. To pa drži.

Skratka, če dovolite, jaz bom Predlog zakona o kmetijskih zemljiščih in Predlog zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije predstavil hkrati, torej bom tudi sam ravnal, časovno gledano, racionalno.

Če kar preidem na prvi predlog, torej Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih. Namen zakona je, da mladi povečajo svoje kmetije, enostavno. Danes, jaz sem sicer poslanec Spodnjega Podravja, tudi podeželja. Ko se pogovarjam z mladimi prevzemniki, z mladimi kmeti, vsi rečejo, radi bi delali več, olajšajte nam dostop do zemlje. S tem zakonom se izenači mlade kmete, ne samo tiste, ki dobijo subvencijo, ker mnogi mladi prevzemniki niso dobili subvencije, pa so postali gospodarji. Na podlagi tega bi tudi ministrstvo s pravilnikom uredilo ter definiralo mlade kmete. Kot sem že povedal, sem dnevno v kontaktu z mladimi kmeti, ki so seveda gospodarji na družinskih malih kmetijah, vsi si želijo, da bi država nekako prisluhnila, da bi jim olajšala pot do dodatne zemlje. Gre za ljudi, stare 30 do 35 let, motivirane za delo na kmetiji, ampak kaj ko jim je rast onemogočena.

Če pa gremo tudi na Predlog zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, pa bi tukaj dodal, da s tem zakonom predlagam, da sklad letno več zemljišč, ki so seveda v njegovi lasti, proda, da preidejo predvsem v last družinskih kmetij. Predvsem družinske kmetije so tiste, ki ohranjajo slovensko podeželje, ki skrbijo za samooskrbo in seveda, ki tudi nekako v tej centralistični politiki, ki je vodena vedno iz Ljubljane, poskrbijo, da pa tudi vsi mladi ne zbežijo v Ljubljano. Pa nimam nič proti Ljubljani, se strinjam in zelo lepo in prav je, da je Ljubljana lepo razvita in uspešna, ampak moramo gledati tudi na druge občine, pa če želite Juršince, Kostel, Kočevje ali Cankovo in še bi lahko našteval. S tem, da bo pa sklad več teh zemljišč, ki jih ima v lasti, prodal, bodo seveda dobili motiviranega lastnika, s tem pa bo tudi sklad lahko skrbel za ozemeljsko celovitost in ohranil slovensko zemljo res slovensko. Poglejte, kaj se je dogajalo pred meseci na Goričkem, ko slovenska zemlja postaja avstrijska, in še več takšnih primerov je bilo, žal, v preteklosti. In mislim, da je naloga sklada predvsem, da seveda naj bi bil ustanovljen z namenom varovanja slovenske zemlje in seveda tudi ozemeljske suverenosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade državni sekretarki na Ministrstvu za kmetijstvo in prehrano mag. Tanji Strniša.

MAG. TANJA STRNIŠA: Hvala za besedo.

Poslanec Andrej Čuš predlaga spremembo prvega odstavka 17.a člena Zakona o kmetijskih zemljiščih na način, da lahko lastnik sklene darilno pogodbo, katere predmet so kmetijska zemljišča, gozdovi ali kmetija, z nosilcem kmetije, ki je nosilec kmetije v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in je mladi kmet v skladu s Pravilnikom o registru kmetijskih gospodarstev oziroma je pridobil sredstva kot mladi prevzemnik kmetije, če od prevzema kmetije ni minilo več kot 5 let.

Kot drugo spremembo pa predlaga v drugem odstavku 23. člena, da se ob enakih pogojih med kmeti, uvrščenimi na isto mesto v skladu, s prvim odstavkom 23. člena pravica do nakupa določi na način, da se na prvo mesto

uvrsti kmet, ki je mladi kmet iz 17.a člena tega zakona. V zvezi s tem želim pojasniti, da je Vlada s problematiko na področju prometa in zakupa kmetijskih zemljišč seznanjena in je že pristopila k celoviti prenovi področja kmetijske zemljiške politike in relevantne zakonodaje. Z namenom priprave strokovnih izhodišč za celovito prenovo področja kmetijske zemljiške politike ter v kasnejši fazi tudi za pripravo izhodišč za spremembo Zakona o kmetijskih zemljiščih je bila v februarju letošnjega leta po naročilu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano že izdelana strokovna podlaga za prenovo ureditve kmetijske zemljiške politike, ki jo je pripravila skupina strokovnjakov iz različnih slovenskih kmetijskih, visokošolskih in drugih raziskovalnih institucij. Ta podaja tri možne modele pravnega urejanja za področje kmetijske zemljiške politike in predlaga rešitve tako glede prometa s kmetijskimi zemljišči kot glede pravil pri zakupu zaščitenih kmetijah ter pri gospodarjenju z državnimi zemljišči. Strokovna podlaga je bila najprej je bila javno predstavljena in potem 24. februarja posredovana v javno razpravo, z rokom za pripombe do 30. junija letošnjega leta. Organiziranih pa bo tudi pet regijskih razprav, na podlagi zaključkov teh razprav, pa bo sledila priprava osnutka sprememb ustrezne zakonodaje.

Glede na navedeno torej Vlada ne podpira sprememb zakona, s katerimi se le parcialno rešuje področje prometa s kmetijskimi zemljišči v enem segmentu, in meni, da je treba k reševanju problematike na področju kmetijske zemljiške politike pristopiti celovito. Glede na navedeno tudi meni, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, državna sekretarka, kolegice, kolegi, vsi prisotni, lepo pozdravljeni!

Glavni cilj predloga sprememb zakona je po besedah predlagatelja večja kupna moč mladih pri nakupu in zakupu kmetijskih zemljišč, s tem pa znižanje stroškov gospodarjenja na kmetiji in ohranjanja biotske raznovrstnosti. Zakon naj bi pripomogel k ohranjanju kmetij, podeželja in krajine, obenem pa pripomogel h kvalitetnejšemu razvoju družinskih kmetij.

V Poslanski skupini Nove Slovenije te zapisane cilje zakona podpiramo, prav tako predlagane rešitve, da mladi kmetje pridejo do proizvodnih sredstev in na kmetiji ustvarjajo delovna mesta zase in za svoje družinske člane. Z večjo ekonomsko učinkovitostjo je neto učinek na kmetiji pozitiven, s tem se izognemo socialnim problemom in omogočimo višjo proizvodnjo in boljšo samooskrbo. Sicer pa smo izjemno kritični do sedanjega ministrstva oziroma ministra za kmetijstvo in njegove ekipe, saj ne stori veliko za ohranjanje, kaj šele povečevanje površin kmetijskih zemljišč v Sloveniji. Zaradi preobsežne birokracije, nerazumevanja potreb kmetov in posledično popolnoma neprimernih ukrepov kmetijske politike in nenazadnje tudi zaradi nenehnih naravnih nesreč, kot so pozebe in suše, kmetje, predvsem mladi, niso več motivirani za kmetovanje. Samooskrba Slovenije s hrano pa je na katastrofalno nizki ravni.

V Novi Sloveniji menimo, da vsak ukrep, vsaka sprememba zakonodaje, ki gre na roko kmetom in njegovim potrebam, lahko vsaj malo, vsaj nekoliko izboljša razmere v kmetijstvu. Zaradi navedenega podpiramo predlagano novelo.

Naravni pogoji za kmetovanje v Sloveniji niso idealni. Slovenski kmetje pa so garači. Naloga države je, da vzpostavlja čim boljše pogoje za kmetovanje in odpravlja administrativne ovire, da bodo kmetje lahko delali in od svojega dela tudi preživeli. Žal opažamo, da ta vlada kmetom postavlja več ovir kot dobrih rešitev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

Tudi novela Zakona o kmetijskih zemljiščih sodi v paket slabo utemeljenih in pripravljenih zakonov nepovezanega poslanca Andreja Čuša, ki naj bi vsebovali ukrepe za oživitev podeželja in spodbujanja kmetijstva. Naj omenim, da je Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano do njih zavzel ostro in kritično stališče in jih vse zavrnil kot neprimerne za nadaljnjo obravnavo. Strinjamo se z mnenjem Vlade, da se novela zakona reševanja naslovljenih vprašanj loteva zgolj parcialno in da je treba k reševanju problematike na področju kmetijske zemljiške politike pristopiti celovito. Poslanec Čuš je svoj paket zakonov Državnemu zboru predložil sredi marca letos, ne da bi v obrazložitvi omenil vladne načrte za prenovo ureditve kmetijske zemljiške politike. Slednje nas čudi, saj je pristojno resorno ministrstvo že v februarju 2017 izdelalo in javno objavilo strokovno podlago za prenovo ureditve kmetijske zemljiške politike, ki podaja tri možne modele pravnega urejanja področja kmetijske zemljiške politike, in tudi javno predstavilo strokovne podlage, ki jih je izdelala Biotehniška fakulteta, pri tem pa so sodelovali še Kmetijski inštitut Slovenije, Mariborska fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede ter pravni strokovnjak Miha Juhart.

Predstavljena strokovna podlaga za prenovo ureditve kmetijske zemljiške politike vsebuje analizo obstoječega stanja in ugotavlja težave obstoječe ureditve. Ob tem pa so opravili primerjalni pregled stanja v nekaterih bližnjih in primerljivih evropskih državah. Po predstavljenih

slabostih in prednostih so pripravili tri modele, v katerih eden predvideva poudarjen razvoj družinskih kmetij, drugi je bolj naklonjen podpori razvojno sposobnih kmetijskih gospodarstev, tretji pa predvideva izenačen status vseh kmetij.

V Poslanski skupini SMC se zavedamo, da so kmetijska zemljišča naravna dobrina, pomembna za pridelavo hrane in varovanje okolja, ohranjanje kulturne krajine in poseljenosti podeželja ter opravljanje ekoloških funkcij. Zato je Slovenija pred zahtevno nalogo, kako oblikovati zemljiško politiko, s katero bomo zagotovili obdelanost kmetijskih zemljišč in njihovo ustrezno varstvo. V zvezi s tem želimo opozoriti, da bo javna obravnava omenjenih modelov za prenovo ureditve kmetijske zemljiške politike potekala do konca junija letos, organiziranih bo tudi pet regijskih posvetov, dva na Ptuju, od koder prihaja Andrej Čuš, in Murski soboti sta bila že opravljena v mesecu marcu in aprilu. Podobne javne predstavitve bodo v naslednjih mesecih potekale še v Novem mestu, Kranju in v Izoli. Ker do sedaj v Sloveniji nismo imeli dovolj dobrega in strokovnega pregleda, na sploh pa dobro zasnovanega modela kmetijske zemljiške politike, bomo v Poslanski skupini SMC vsekakor počakali na izsledke omenjenih posvetov. Verjamemo, da bo na teh posvetih dobrodošel tudi predlagatelj in da bo lahko konstruktivno sodeloval s svojimi pobudami.

Zaradi navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini SMC novelo zakona zavrnila oziroma podprli sklep, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik, cenjena državna sekretarka! Lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom!

Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih –glavni cilj zakona je večja moč mladih pri nakupu in zakupu zemljišč ter znižanje stroškov na kmetiji. Z novelo se želi definirati mladega kmeta, ki je sedaj definiran v ukrepu Programa razvoja podeželja 2007–2013, ki ne velja več. Predvsem je namen izboljšanje stanja v kmetijstvu ter da bi se še več mladih usmerilo v kmetijstvo. Starostna struktura na podeželju ni ugodna, zato je treba čim prej sprejeti ukrepe, ki bodo spodbujali mlade, da ostanejo na kmetijah. S kmetijstvom se v Sloveniji ukvarja 4 % mladih, starejši nad 50 let pa se redkeje odločajo za modernizacijo kmetij in dokup zemljišč.

Seveda bomo v Slovenski demokratski stranki glasovali proti sklepu, da omenjeni predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

V naši poslanski skupini smo predlagali že mnogo zakonov in uredb, ki so bili v dobrobit slovenskega kmeta, slovenskega podeželja, predvsem pa mladih na kmetiji, pa seveda smo največkrat slišali s strani ministra, ministrstva, Vlade, da se to sistemsko rešuje. Situacija v slovenskem kmetijstvu, na slovenskih kmetijah prav gotovo ni pozitivna. Zato bomo v Slovenski demokratski stranki podpirali vse predloge in zakone, ki bodo šli v dobrobit razvoja slovenskega kmetijstva, slovenskega podeželja in smo trdno prepričani, da je prihodnost slovenskega kmetijstva v mladih. Da jih bo čim več na naših kmetijah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih je v okviru celotnega paketa, ki ga obravnavamo na tej seji Državnega zbora, zakonov, ki so bili vloženi s strani kolega Andreja Čuša, zagotovo najbližji podpori, ki bi jo bilo mogoče doseči v Državnem zboru, kajti izpostavlja izjemno pomembno problematiko, kako omogočiti mlademu kmetu, da začne s kmetovanjem. Če nimaš kmetijskih zemljišč, nimaš osnovnih pogojev, da se s kmetijstvom ukvarjaš, ne glede na to, da imaš vso strokovno usposobljenost, voljo in nenazadnje si mladi izoblikujejo življenjski cilj potem tudi skozi kmetovanje. Seveda je to eno od tistih vprašanj, ki je izjemno pomembno tudi za nadaljnji razvoj ne samo kmetijstva, ampak tudi podeželja v Republiki Sloveniji, za katero je značilno, da imamo nenazadnje najbolj poseljeno podeželje v primerjavi z drugimi državami Evropske unije. Torej po tem izstopamo. Je pa treba znotraj vsega tega sistema resnično zelo dobro definirati tudi sam pojem mladega kmeta. V samem zakonu se tako kot pri drugih ta pojem ni izčistil in edini pojem, ki je ta hip zelo dobro razložen, predvsem za potrebe finančnih podpor, za katere kandidirajo kmetijska gospodarstva, govori o tem, da je mladi kmet fizična oseba, ki ni stara več kot 40 let, ki izpolnjuje vse strokovne pogoje in ki prvič vzpostavlja kmetijo. To je definirano z namenom pridobitve finančnih podpor. Ali je ta ista definicija tista, ki zadovoljuje in omogoča, da se lahko fizična oseba, ki bi imela status mladega kmeta prednostno uveljavlja pri sklepanu darilnih pogodb ali predkupnih pravic, je zagotovo ena od vprašanj, ki jih bo treba izčistiti tudi znotraj obsežne javne razprave glede prenove kmetijske politike, ki nenazadnje prav v tem obdobju tudi poteka.

V Poslanski skupini pričakujemo, da bo prav ta javna razprava dala odgovor v tem smislu, da se predvsem mladim omogoča, da prevzamejo kmetovanje in s tem tudi ohranjajo tisto dolgoletno tradicijo slovenskega življa, ki je nenazadnje preživel prav zaradi tega, ker smo imeli vedno pridne kmetije in nenazadnje včasih zelo veliko otrok na kmetijah, ki jih je bilo težko preživeti. Izkoriščan je bil skoraj da vsaka ped

zemlje. Bilo je obdobje, ko je tega bilo manj. Želimo si, da bi tudi z novim znanjem, z novimi tehnologijami, z novim razumevanjem gojenja rastlin se ponovno obrnilo to zaupanje v kmetovanje, v prihodnost na podeželju. Kot sem povedal, želimo si, da bi javna razprava glede prenove kmetijske politike potrdila prav to usmeritev, ki je predlagana v tem zakonu.

Menimo pa, da je spremembo Zakona o kmetijskih zemljiščih potem bistveno lažje sprejemati, ko bo ta javna razprava opravljena, tako da žal ta hip ta zakon tudi z naše strani ne bo dobil podpore za nadaljnjo obravnavo, je pa dobro izhodišče za javno razpravo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAI ZAKONA O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec gospod Andrej Čuš.

V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora, gospodu Tomažu Liscu za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo. Gospa državna sekretarka, kolegi, kolegici, vsi ostali lep pozdrav!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Predlog zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložil poslanec Andrej Čuš, obravnaval kot matično delovno na svoji 19. seji 4. maja.

V skladu s 145. členom Poslovnika Državnega zbora je bil predlog zakona poslan v mnenje lokalnim skupnostim. Odboru sta bili posredovalni dve mnenji, in sicer mnenje Mestne občine Ljubljana, ki ocenjuje, da bi se s predlagano parcialno rešitvijo Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov položaj mladih kmetov pri nakupu in zakupu kmetijskih zemljišč sicer pomembno izboljšal, vendar bi bilo bolje, da se spremembe zakona pripravijo na podlagi zaključkov javne razprave o možnih modelih pravnega urejanja na področju kmetijske zemljiške politike. Prav tako pa smo dobili tudi mnenje Skupnosti občin Slovenije, ki meni, da se s predlaganim 2. členom ne zagotavlja namena in cilja obravnavanega predloga zakona, torej večje moči mladih pri nakupu in zakupu kmetijskih zemljišč v lasti sklada. Poleg tega ima predlagana novela neposredne in izrazite negativne posledice za občinske proračune, saj bi bile lokalne skupnosti primorane odkupiti nazaj zemljišča, ki so jih bili prisiljeni prenesti v last sklada za namen javnega interesa.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v dodatni obrazložitvi pisnega mnenja izpostavila predvsem nejasnost predlagane ureditve k 2. členu predloga zakona in nerešeno razmerje do ureditve predkupne pravice, ki je urejena v Zakonu o kmetijskih zemljiščih. Direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pa je poudaril, da zbornica zagovarja predvsem rešite, ki bodo sklad opredelile kot aktivnega nosilca zemljiške politike in bodo pri njegovem upravljanju sodelovali tudi uporabniki, torej kmetje. Ker zbornica pričakuje od Vlade, da bo celovito opredelila vlogo sklada kot nosilca aktivne zemljiške politike, in to je čim prej, zbornica predloga zakona ne podpira. Direktorica Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je v razpravi glede predlagane določbe 17.b člena predloga zakona obrazložila, da je sklad v svojih internih aktih, torej v razvojni strategiji in v pravilniku o zakupu, že upošteval, da je treba dati prednost mladim kmetom oziroma prevzemnikom kmetij. Tako o pogojih, ki jih določa zakon v primeru enakovrednih upravičencev, sklad uvršča na prednostno mesto lastnika kmetijskega gospodarstva, ki je mlajši od 40 let in je iz naslova Programa razvoja podeželja pridobil sredstva kot mladi prevzemnik. Na drugo mesto pa uvršča mladega prevzemnika oziroma nosilca kmetijskega gospodarstva, ki je prav tako mlajši od 40 let, vendar ni kandidiral za sredstva. Za oba pa velja, da imata prednost, če imata v skladu manj kot 20 hektarjev zemljišč v zakupu.

V okviru razprave o posameznih členih sem kot predsednik Odbora na podlagi odklonilnega mnenja Vlade in pripomb Zakonodajno-pravne službe, Odboru predlagal, da v skladu s Poslovnikom razpravlja in odloča o predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, da se tako predlagatelju, kot tudi nam poslanskim skupinam, omogoči predstavitev stališč do predloga zakona, kakor da se tudi o zakonu glasuje. V razpravi sva o predlogu kolega Čuša dva poslanca iz vrst opozicijskih poslanskih skupin se sicer strinjala, da je predloženo besedilo pomanjkljivo in ne izboljšuje sedanjega stanja na področju smotrnega in gospodarnega ravnanja s kmetijskimi zemljišči, vendar je namen, ki ga je predlagatelj zasledoval z novelo zakona, dober. Izrazila sva tudi prepričanje, da sklad sicer posluje dobro, ni pa dobra zakonodaja, ki ureja njegovo delovanje. Zato sva pozvala Vlado, da čim prej pripravi nov sistemski zakon, ki bo ustrezneje uredil vprašanje prednostne pravice pri nakupu

kmetijskih zemljišč, pri čemer je pri prenovi ureditve kmetijske zemljiške politike nujno upoštevati interes vseh zainteresiranih deležnikov, tudi lokalnih skupnosti.

Po končani razpravi je Odbor sprejel sklep, da predlog Zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavitev stališč do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanji Strniša.

MAG. TANJA STRNIŠA: Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Predlagatelj v predlogu zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije v 1. členu predlaga spremembo, katere cilj je večja transparentnost in javnost podatkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov glede prometa in zakupa s kmetijskimi zemljišči, s katerimi upravlja. In glede tega Vlada pojasnjuje, da je sklad v zadnjih letih izvedel ukrepe za večjo preglednost svojega delovanja in je tako januarja 2014 nadgradil spletni portal s podrobnim prikazom prometa s kmetijskimi zemljišči in tudi stavbnimi zemljišči ter gozdovi in z zakupom kmetijskih zemljišč, tako da je na spletni strani sklada možno pregledovati tako promet s kmetijskimi zemljišči, program prodaje, evidenco zakupnih razmerij in javne objave potencialnih zemljišč za zakup.

Iz besedila in obrazložitve 2. člena predloga zakona, o katerem razpravljamo, pa je razvidno, da si predlagatelj prvi odstavek veljavnega 16.b člena napačno razlaga. Namreč, iz obrazložitve predloga zakona poslanca Andreja Čuša izhaja, da naj bi predlagatelj želel občinam zagotoviti kmetijska zemljišča, s predlagano spremembo pa jim dejansko jemlje možnost neodplačno pridobiti stavbna zemljišča za potrebe javnega interesa. S črtanjem prvega odstavka 16.b člena bi občine namreč izgubile možnost, ki jo zdaj imajo, da neodplačno pridobijo stavba zemljišča pod pogojem, da je izkazan javni interes za potrebe gradnje javnih objektov športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture, javne uprave, prometno-energetske, komunalne in vodne infrastrukture ter objektov, ki služijo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Predlog je tudi pomanjkljiv, saj pravno-sistemsko ni ustrezno razveljaviti samo prvega odstavka, pustiti pa tri odstavke, ki so vsebinsko povezani s prvim v tem členu.

Naslednja sprememba se nanaša na 17.b člen, kjer se dodaja nov drugi odstavek, ki pravi, da se pri nakupu ali zakupu kmetijskega zemljišča v lasti sklada, da ima v tem primeru ob upoštevanju Zakona o kmetijskih zemljiščih prednostno pravico fizična oseba oziroma mlad kmet do dopolnjenega 40. leta starosti. Ob tem opozarjamo, da pravno-sistemsko ne sodi ta ureditev v ta zakon, ker zakup in nakup kmetijskih zemljišč ureja Zakon o kmetijskih zemljiščih.

Sicer pa, kot sem povedala pri obravnavi Predloga sprememb Zakona o kmetijskih zemljiščih, ponavljam, da je celotna kmetijsko-zemljiška politika, ki obsega tako upravljanje z državnimi zemljišči, ki so vsebina tega zakona, kot splošno promet s kmetijskimi zemljiščih, ki je predmet Zakona o kmetijskih zemljiščih, in Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev, ki ureja zaščitene kmetije, da je to predmet javne obravnave na podlagi strokovnih predlogov, ki jih je pripravila posebna skupina, za ta namen je pripravila študijo. Naj samo dodam, da so mladi kmetje še kako pomembna skrb kmetijskega ministrstva in imamo poleg tega, da tudi v tej razpravi o bodočnosti kmetijske zemljiške politike izpostavljamo pomen preferiranega obravnavanja mladih kmetov kot potenciala za razvoj kmetijstva, imamo tudi vrsto drugih ukrepov, s katerimi spodbujamo obstoj kmetij in predvsem mlade prevzemnike. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Stranke modernega centra naj najprej izrazimo, da seveda za liberalce velja zelo jasno, da če nekdo sprejme odločitev, mora sprejemati tudi odgovornost zanjo, čeprav predlagatelja ni več med nami, bo seveda moral sam premisliti o svojem ravnanju in ne nam očitati pogojev, v katerih dela. Kar se nas tiče verjamem, da smo za njega poskrbeli tako kot za vse ostale in da ima seveda enake pogoje za svoje delo.

Ker je bilo že pri prejšnjih točkah nekaj povedanega o tem paketu zakonov, naj se omejim samo na predstavitev stališča glede Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Že pri noveli Zakona o kmetijskih zemljiščih smo omenili, da se moramo problematike kmetijskih zemljišč lotevati celovito in ne s parcialnimi ali ad hoc rešitvami, kot to počne predlagatelj. Celo subjekti, ki jih v noveli naslavlja, torej lokalne skupnosti, k noveli sta svoje mnenje podali tako Mestna občina Ljubljana kot tudi eno od reprezentativnih združenj občin, namreč Skupnost občin Slovenije, noveli nasprotujejo in nam predlagajo, da pristopimo k oblikovanju celostnih rešitev. Navedena subjekta opozarjata tudi na to, da so rešitve oblikovane nestrokovno, saj v delu, kjer naj bi občinam olajševale oblikovanje zemljiške politike, te celo poslabšujejo, na kar so seveda

tudi predgovorniki posebej opozorili. Iz obrazložitve namreč izhaja, da naj bi predlagatelj želel občinam zagotoviti kmetijska zemljišča, s predlagano spremembo pa jim je to možnost dejansko odvzel. Kot kaže, predlagatelj sploh ne razume ali pa mu ni znano, da bi z njegovimi rešitvami občine izgubile možnost neodplačno pridobiti stavbna zemljišča pod pogojem, da je izkazan javni interes gradnje javnih objektov za potrebe športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture, javne uprave, prometne, energetske, komunalne in vodne infrastrukture, ter objektov, ki služijo varovanju pred naravnimi in drugimi nesrečami. To pomeni, da bi lokalne skupnosti morale odkupiti zemljišča, ki so jih prenesle na sklad za gradnjo javne infrastrukture. Poleg tega so v novelo vnesene tudi nekatere rešitve, ki bi morale biti del materije Zakona o kmetijskih zemljiščih, gre namreč za zakup in nakup kmetijskih zemljišč. Omenimo še, da netočnosti, ki jih predlagatelj navaja glede transparentnosti javnih podatkov sklada o prometu in zakupu s kmetijskimi zemljišči, s katerimi sklad upravlja. Sklad je že v letu 2014 nadgradil oziroma prenovil informacijski sistem, v okviru tega pa se lahko na spletni strani sklada najde evidenco nepremičnin, kjer so objavljeni vsi pravni posli prometa z zemljišči tako do leta 2014 kot tudi po tem letu. Sklad na svoji spletni strani objavlja tudi evidenco zakupnih razmerij, kjer se lahko najde podatke po zakupnikih, parcelnih številkah in tako dalje. Poleg tega ima sklad na svoji spletni strani objavljena vsa prosta zemljišča, ki so primerna za zakup, in pa vsa zemljišča, ki so lahko predmet prodaje. Predlagatelj bi moral pred oblikovanjem te novele samo pogledati spletno stran sklada.

Zaradi navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra novelo zakona zavrnili, kar pomeni, da bomo potrdili sklep, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegice in kolegi!

Poslanec Andrej Čuš v Predlogu sprememb Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije poudarja tri segmente. Kot prvo zagotavljanje javnosti pravnih poslov Sklada kmetijskih zemljišč Republike Slovenije, potem v nadaljevanju dostopnost kmetijskih zemljišč za lokalne skupnosti, kjer gre izključno za lastno dejavnost, in pa kot tretje glede uvrščanja mladih kmetov pri predkupni pravici.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je z več ukrepi poskrbelo za obstoj kmetij, med drugim tudi z ukrepom »mladi prevzemnik kmetije«. Glede na dejstvo, da pa so vsa skladova zemljišča v zakupu, pa mladih prevzemnik kmetije nima prav nobene možnosti do pridobitve skladovega zemljišča v zakup. To pa zato, ker ima vedno prednostno pravico obstoječi zakupnik.

Vsled tega predlagamo, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in še enkrat lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Predlog zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ki se nanaša na možnost zakupa mladim kmetom, je mogoče treba najprej osvetliti prav iz tega vidika, s katerim se vrnemo v čas nastanka oziroma sprejemanja Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč, ki je bil v prvi vrsti namenjen prav temu, da se izpelje vračanje zemljišč, ki so bila nacionalizirana. Denacionalizacija je eden od tistih procesov, ki je seveda ves čas od delovanja Sklada kmetijskih zemljišč močno zaznamovala kmetijsko zemljiško politiko. Nemalokrat smo opozarjali, da ne sme priti do drobljenja kompleksov kmetijskih zemljišč, ker se s tem seveda bistveno oslabi njihova ekonomska proizvodna moč, sposobnost, vendar se v veliki meri to ni upoštevalo. Zato imamo danes tudi zelo veliko po nepotrebnem razdrobljenih zemljišč, veliko pa tudi takih kmetijskih zemljišč, ki so bila vrnjena, vendar ne, recimo, mladim kmetom, kar bi bilo smiselno sprejeti že takrat, ko se je sam Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije sprejemal in oblikoval. Posledice se seveda kažejo danes tudi v tem, da mladi kmetje težko pridejo do zemljišč, je pa tudi res, da se sama prednostna pravica pri zakupu ureja v Zakonu o kmetijskih zemljiščih, tako da tudi sama sprememba na tem delu Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ne bi prenesla ustrezne rešitve.

Še posebej pa želim izpostaviti tudi prizadevanje, ki je bilo ves čas prisotno tudi znotraj stranke Socialnih demokratov, da se vendarle omogoči občinam neodplačan prenos oziroma pridobitev stavbnih zemljišč, ki so v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, če je izkazan javni interes za gradnjo javnih objektov na področju razvoja športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture in seveda energetske in komunalne infrastrukture. Skratka, gre za javno korist, za javne potrebe. Prav je, da občine ohranijo to možnost, da pridobijo za ta namen neodplačna stavbna zemljišča. Ta zakon seveda ukinja to možnost.

To so razlogi, zaradi katerih Predloga zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ne moremo podpreti oziroma smo že

na Odboru za kmetijstvo kot matičnemu odboru glasovali za sklep, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji – krščanskih demokratih podpiramo glavne cilje obravnavane novele.

Predlog določa, da mora Sklad kmetijskih zemljišč javno objaviti podatke kupcev, prodajalcev, zakupnikov ali najemnikov iz evidence zaradi zagotavljanja javnosti pravnih poslov ter javnosti gospodarnega upravljanja premoženja. Podatki se brišejo eno leto po objavi oziroma po prenehanju zakupniškega oziroma najemniškega razmerja. Črta se možnost, da sklad neodplačno prenese lastninsko pravico na občino, kadar je izkazan javni interes za to zemljišče. Tukaj v poslanski skupini tega ne razumemo, verjetno predlagatelj ne misli za objekte komunalne in prometne infrastrukture, za ostale, kot so danes tukaj že predgovorniki povedali, pa mislim, da je že čas, da se za take objekte ne posega na nekdaj kmetijska zemljišča.

»Pri nakupu ali zakupu zemljišča v lasti sklada se daje prednostna pravica fizični osebi oziroma mlademu kmetu do dopolnjenega 40. leta starosti.« Tukaj bi bilo prav, da bi se šel Sklad kmetijskih zemljišč neko politiko, kot naj bi jo imelo Ministrstvo za kmetijstvo, to pa je skrbeti za večjo samooskrbo, za boljšo obdelanost kmetijskih zemljišč in da pač dobijo zemljo tisti kmetje, ki imajo neko perspektivo in bodo zagotavljali boljšo samooskrbo.

V naši poslanski skupini tudi mislimo, da je čas Sklada kmetijskih zemljišč oziroma namen sklada že potekel, kar je prej kolega govoril, s kakšnim namenom je bil sklad ustanovljen. Po našem mnenju bi bilo boljše, da bi bila ta zemljišča prenesena na občine, ravno tako pa tudi gozd, ki je zdaj v državnem podjetju, ker bi sigurno občine bolje gospodarile s temi zemljišči. Občina bi bolje vedela, komu dati v najem kmetijska zemljišča, da bo večji izkoristek oziroma da bodo prišla bolj prav oziroma da bo boljše gospodarjenje s temi zemljišči, ker mislim, da posamezni kmetje potrebujejo ta zemljišča, da lahko zagotavljajo nek ekonomski obseg, da lahko preživijo, ne pa da Sklad kmetijskih zemljišč daje v najem nekim bivšim kombinatom, podjetjem, ki niti niso več v slovenski lasti, in potem ta zemlja se izkorišča za pridelavo hrane, ki gre v tujino, pri nas pa se borimo za večjo samooskrbo. Tudi v primeru, recimo, Magne bi, če bi občina Hoče imela tam zemljišča v lasti, ki so zdaj v skladovi in pa v najemu nekega tujega podjetja, bi občina zlahka zagotovila nadomestna zemljišča ali pa da se potrebna lokacija pač prestavi na manj kvalitetna kmetijska zemljišča, ne pa na tistih 6 % najboljših kmetijskih zemljišč, ki jih imamo v Sloveniji.

Hkrati predlagatelj predlaga neke spremembe, ampak mislim, kot je bilo že rečeno, da bi bilo treba sistemsko reševati kompletno kmetijstvo. Vladi pa naj pripomnim, da to, kar bodo imeli po terenu, da je konec tretjega leta mandata malo pozno, da bi to morali narediti v prvem letu mandata in potem določene ukrepe začeti izvajati, ne pa na koncu. Se pravi, namen predlagatelja je, da bi se izboljšalo razmere za kmetovanje, predvsem pa, da bi se motiviralo mlade naslednike kmetij, da bi nadaljevali s kmetovanjem.

V Novi Sloveniji se strinjamo s temi cilji in bomo podprli to predlagano novelo, čeprav bi jo bilo treba še v postopku bistveno dodelati, da bi služila namenu.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj.

S tem tudi zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH STANOVANJSKEGA ZAKONA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor gospe Lidiji Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Spoštovani predsedujoči! Spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada je sprejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona. Za obravnavo predloga zakona se predlaga skrajšani postopek, saj gre za spremembe in dopolnitve zakona v zvezi z odločbo Ustavnega sodišča, ki je ugotovilo, da je 28. člen Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v neskladju z ustavnim načelom enakosti. Poleg tega gre tudi za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Zaradi odločitve Ustavnega sodišča, da so glede višine subvencije najemniki neprofitnih ter najemniki tržnih in hišniških stanovanj v različnih položajih, se predlaga sprememba 121.b člena, ki določa splošne pogoje za pridobitev subvencije k plačilu tržne najemnine. S ciljem izenačitve položaja vseh upravičencev do subvencije najemnine, se predlaga, da se upravičencem do subvencije tržni najemnini, poleg tržnega dela subvencije prizna tudi neprofitni del. Novela zakona tudi jasneje določa, da so do subvencije k plačilu tržne najemnine upravičeni prosilci, ki plačujejo

tržno najemnino in so se ne le prijavili na javni razpis, ampak tudi uvrstili na prednostno listo na zadnjem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem. Predlaga se, da subvencijo ob plačilu tržne najemnine izplačuje pristojni organ občine stalnega bivališča ne glede na to, v kateri občini ima prosilec v najemu tržno stanovanje in urejeno začasno bivališče. Na ta način bodo občine stimulirane k aktivnostim za sprejem stanovanjskih programov in zagotavljanju neprofitnih najemnih stanovanj. Zelo pomembna je tudi določba, ki bi omogočila, da se od vseh najemnikov neprofitnih stanovanj, razen najemnikov, ki so najemno razmerje sklenili pred uveljavitvijo Stanovanjskega zakona, torej bivših imetnikov stanovanjske pravice, zahteva, da vsakih 5 let predložijo dokazila o izpolnjevanju splošnih pogojev za pridobitev neprofitnega najema.

S predlogom sprememb in dopolnitev Stanovanjskega zakona se uvaja določba, ki bi občinam, javnim stanovanjskim skladom in neprofitnim stanovanjskim organizacijam omogočila, da bi lahko pridobivali in obdelovali osebne podatke iz uradnih evidenc in zbirk osebnih podatkov, ki štejejo za davčno tajnost, ter občutljivih osebnih podatkov, ki pa so nujno potrebni za realizacijo nalog na stanovanjskem področju.

Zaradi nujnosti spodbujanja večje dejavnosti stanovanjskih skladov se predlaga tudi dodatno zadolževanje. S predlogom tega zakona se daje možnost, da se Stanovanjski sklad Republike Slovenije poleg 10 % zadolževanja, ki ga že omogoča Zakon o javnih skladih, zadolži še za dodatnih 20 % izkazanega namenskega premoženja sklada brez omejitev. Poleg omenjenega povečanega obsega zadolževanja se želi s spremembami in dopolnitvami Stanovanjskega zakona omogočiti tudi dodatno zadolževanje javnim stanovanjskim skladom kot izvajalcem nalog na stanovanjskem področju. Pri tem se sledi cilju povečevanja fonda neprofitnih stanovanjskih enot, kar je v javnem interesu. Predlagano je dodatno zadolževanje do višine 10 % izkazanega namenskega premoženja javnega sklada, in sicer pri Stanovanjskem skladu Republike Slovenije, ter tudi postopno zadolževanje 2 % letno. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku, gospodu Danilo Antonu Rancu.

Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav državni sekretarki, kolegicam poslankam in poslancem!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 28. seji obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada.

V dopolnilni obrazložitvi je državna sekretarka, gospa Lidija Stebernak, poudarila, da je glavni razlog za predlagane spremembe zakona odločba Ustavnega sodišča, ki ugotavlja, da je 28. člen Zakona uveljavljanja pravic iz javnih sredstev v neskladju z ustavnim načelom enakosti pred zakonom. Podrobnejše spremembe predloga zakona so bile med današnjo obravnavo predloga že predstavljene s strani predlagatelja, to je Vlade Republike Slovenije.

Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, gospod Jernej Verbič, je poudaril, da komisija sicer podpira predlog zakona, vendar opozarja, da bodo finančno podhranjene občine zaradi ponovnega subvencioniranja neprofitnega dela tržne najemnine še bolj obremenjene, še posebej ob upoštevanju naraščanja števila upravičencev, kar je tudi posledica pomanjkanja neprofitnih stanovanj. Ob tem je poudaril, da je edini prihranek iz naslova Zakona o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin prinesla prav ukinitev subvencij neprofitnega dela tržne najemnine, ki pa se s predlogom zakona ponovno uzakonijo.

V razpravi so poslanke in poslanci podprli določbe predloga zakona, ki sledi odločbi ustavnega sodišča, ki je presodilo, da je 28. člen zakona v neskladju z ustavnim načelom enakosti. Izrazili so podporo rešitvi iz predloga zakona, ki ugotovljene protiustavnosti odpravlja in izenačuje upravičence do subvencije v neprofitnih in tržnih stanovanjih. V zvezi z vsebino predloga zakona je bila izpostavljena sprememba 121.a člena, ki občinam nalaga plačevanje subvencij svojim občinam, ne glede na to, v kateri občini ima prosilec v najemu tržno stanovanje. Glede tega je bilo izpostavljeno, da obstaja možnost precejšnjih stroškov za občine, če bodo njeni občani najemali stanovanja v regijah, kjer je priznana tržna najemnina višja, kot je v regiji stalnega bivališča. V zvezi s tem je državna sekretarka odgovorila, da obstaja problem tudi z nasprotne smeri, ker obstajajo nekatere občine z večjim prilivom prebivalstva z začasnim prebivališčem. Iz tega vidika bi bilo nepošteno do teh občin, da se jih dodatno obremeni, zato gre predlagana odločba predloga zakona v smeri spodbujanja občin, da same zagotovijo več neprofitnih stanovanj. Glede opozorila Zakonodajno-pravne službe, da bi veljalo razmisliti, da se obveznost plačevanja subvencij svojim občanom ne glede na to, v kateri občini ima prosilec v najemu tržno stanovanje, občinam naloži le v primeru, če prosilec v tej občini ne dobi ustreznega tržnega stanovanja, pa je poudarila, da je zelo težko oziroma praktično nemogoče ugotavljati, koliko je v posamezni občini stanovanj za najem sploh na voljo. Mimo predlaganih določb pri predlogu zakona je bilo v razpravi opozorjeno tudi, da na

področju stanovanjske politike obstaja več drugih problemov, ki jih predlog zakona ne rešuje. Med drugim je bilo opozorjeno na nekatere primere nepravilnosti, ki naj bi se jih posluževali upravniki večstanovanjskih stavb v razmerju do etažnih lastnikov. Izraženo je bilo tudi mnenje, da se bo prej ali slej treba soočiti tudi s spremembo vrednosti točke za določitev neprofitne najemnine. Državna sekretarka je poudarila, da se bo izpostavljena problematika poleg drugih vsebin reševala celovito v predlogu novega zakona, ki bo predvidoma pripravljen do konca letošnjega leta.

Po razpravi je Odbor sprejel amandma Poslanske skupine NSi k 2. členu.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih tudi sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Ljubo Žnidar.

Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani podpredsednik!

Vlada Republike Slovenije predlaga sprejem zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona po skrajšanem postopku, saj gre za manjše spremembe in dopolnitve tega zakona. Ustavno sodišče ugotavlja, da je 28. člen Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v neskladju z ustavnim načelom enakosti pred zakonom, ob tem pa je še nekaj manj zahtevnih sprememb in dopolnitev zakona, ki so tudi povezane z ustavnim izvajanjem.

Zaradi odločitve Ustavnega sodišča, da so glede višine subvencije najemniki neprofitnih ter najemnih tržnih in hišniških stanovanj v različnem položaju, se predlaga sprememba 121.b člena, ki določa splošne pogoje za pridobitev subvencije k plačilu tržne najemnine. Predlaga se, da se upravičencem do subvencije najemnine poleg tržnega dela subvencije, prizna tudi neprofitni del subvencije. Novela zakona tudi jasno določa, da so do subvencije plačila tržne najemnine upravičeni prosilci, ki plačujejo tržno najemnino in so se ne le prijavili na javni razpis, ampak tudi uvrstili na prednostno listo na zadnjem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem.

Predlaga se, da se odpravi zahteva, da mora imeti prosilec najemnik tržnega stanovanja v občini, kjer prosi za subvencijo, stalno ali vsaj začasno prebivališče, sicer Center za socialno delo vlogo za subvencijo zavrne. Predlog je, da subvencijo k plačilu tržne najemnine izplačuje pristojni organ občine stalnega prebivališča, ne glede na to, v kateri občini ima prosilec v najemu tržno stanovanje in urejeno začasno prebivališče. Ta novela zakona omogoča, da se od vseh najemnikov neprofitnih stanovanj razen najemnikov, ki so najemna razmerja sklenili pred uveljavitvijo Stanovanjskega zakona, torej bivših imetnikov stanovanjske pravice, lahko zahteva, da predložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev neprofitnega stanovanja vsakih pet let.

Dodaja se tudi ustrezna podlaga za pridobivanje in obdelavo osebnih podatkov iz uradnih evidenc. V sedanjem Stanovanjskem zakonu namreč ni ustrezne pravne podlage za pridobivanje in obdelovanje osebnih podatkov za potrebe odločanja in izvajanja nalog na stanovanjskem področju.

Predlaga se tudi dodatno zadolževanje tako republiškega kot tudi občinskih stanovanjskih skladov. S predlogom tega zakona se daje možnost, da se Stanovanjski sklad Republike Slovenije poleg 10 % zadolževanja, ki mu je že omogočeno na podlagi Zakona o javnih skladih, zadolži še za dodatnih 20 % izkazanega namenskega premoženja sklada brez omejitev, občinskim in stanovanjskim skladom pa za 10 % izkazanega namenskega, premoženjskega stanja javnega sklada, ki pa se lahko zadolžuje samo pri Stanovanjskem skladu Republike Slovenije.

V razpravi je bilo opozorjeno, da je subvencija najemnine uvrščena med pravice iz javnih sredstev. Pravice iz javnih sredstev naj bi se urejale sistematično, pregledno in na enem mestu, kar pomeni, da je subvencija najemnin zadeva, ki naj bi se urejala v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

Komisija Državnega sveta je opozorila, da bodo finančno podhranjene občine zaradi ponovnega subvencioniranja neprofitnega dela tržne najemnine še bolj obremenjene, še posebej ob upoštevanju naraščanja števila upravičencev, kar je tudi posledica pomanjkanja neprofitnih stanovanj. Ob finančni podhranjenosti občin in dodatnih finančnih obveznostih je težko govoriti o spodbujanju gradnje neprofitnih stanovanj, saj občine nimajo dovolj sredstev niti za izvajanje zakonskih nalog, kaj šele za gradnjo stanovanj.

Predlog zakona prinaša nekatere izboljšave, ki bodo v praksi izvajanja pokazale pravno vrednost.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zakonu ne bomo nasprotovali.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.
Izvolite.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka s sodelavko, spoštovani kolegice in kolegi!

Naj takoj na začetku predstavitve stališča Poslanske skupine Desus povem, da bomo v naši poslanski skupini predlog novele Stanovanjskega zakona enotno podprli.

Eden od glavnih razlogov za novelo je namreč realizacija odločitve Ustavnega sodišča, ki zahteva ponovno uvedbo subvencioniranja dela najemnine, za tiste, ki nimajo možnosti živeti v neprofitnih stanovanjih, a imajo to pravico in plačujejo tržno najemnino. Pred letom dni je namreč črtanje določbe Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, da se upravičencem do subvencije v tržnih in hišniških stanovanjih prizna še subvencija do priznane neprofitne najemnine, povzročil neskladje z ustavnim načelom enakosti pred zakonom. Tako bodo upravičenci do neprofitnega najema, ki niso dobili neprofitnega stanovanja in morajo plačevati tržno najemnino, poleg subvencije za razliko med tržno in neprofitno najemnino dobili še subvencijo za neprofitni del v višini največ 80 % neprofitne najemnine. Plačala jo bo občina, v kateri ima upravičenec stalno bivališče, ne glede na to, v kateri občini je stanovanje, v katerem upravičenec prebiva in kjer ima prijavljeno začasno bivališče. Ministrstvo upa, da bodo zaradi takšne določbe občine dodatno stimulirane k aktivnostim za sprejem stanovanjskih programov in zagotavljanju neprofitnih najemnih stanovanj. Občine bodo lahko vsakih pet let preverjale izpolnjevanje pogojev, tudi pri tistih neprofitnih najemnikih, ki so pogodbo sklenili pred uveljavitvijo zakona leta 2003. Iz te obveze so izvzeti tisti najemniki, ki so pogodbo sklenili pred uveljavitvijo zakona iz leta 2003 in ki so imeli na podlagi zakona iz leta 1991 tako imenovano stanovanjsko pravico, a takrat niso odkupili stanovanja oziroma so ostali v neprofitnem najemu v denacionaliziranih stanovanjih. Ti najemniki so zaščiteni tudi s sodbo Ustavnega sodišča, ki ščiti položaj takšnih najemnikov z obveznimi neprofitnimi najemninami.

V primeru sprejetja te novele se bodo stanovanjski skladi lahko dodatno zadolževali, republiški za dodatnih 20 %, občinski skladi pa v višini 10 % svojega namenskega premoženja, vse pa bo ostalo v okvirih zagotavljanja vzdržnosti fiskalnega pravila.

Ta predlog novele se za enkrat ne dotika mnogih perečih tem, ki jih bo v bližnji prihodnosti nujno odpreti, pa naj bodo to nepoštena praksa nekaterih upravnikov večstanovanjskih stavb kot tudi spremembe pri obračunavanju najemnin, premajhna vključenost etažnih lastnikov v upravljanje stavb in še bi lahko naštevali. Ministrstvo obljublja, da se bo teh večjih sprememb lotilo konec leta, kar pa po naši oceni ne bo lahka naloga, kajti gre za področje, kjer je ogromno različnih interesov in pogledov, zato Ministrstvo za okolje čaka težka naloga.

Naj na koncu omenim še mnenje Državnega sveta, ki predloga novele kot celote ne podpira, medtem ko ga pristojna komisija Državnega sveta podpira. Če lahko sklepamo po praksi preteklih obravnav zakonov, kjer je prišlo do različnega mnenja pristojnih komisij Državnega sveta in Državnega sveta kot celote, lahko morda spet pričakujemo kakšen veto, kar bo uresničevanja odločb Ustavnega sodišča in odpravo krivic še zavleklo.

Kot sem povedal že na začetku, bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus predlog zakona soglasno podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Jan Škoberne.

Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zakon, ki je pred nami, v resnici zgolj uveljavlja in zapisuje že konzumirano, torej že uveljavljeno v praksi vsaj ustavno odločbo, katere temeljna ideja, je ugotovitev, da je 28. člen Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v neskladju z ustavnim načelom enakosti pred zakonom in da so glede višine subvencij najemniki neprofitnih ter najemniki tržnih in hišniških stanovanj v različnih položajih, zato se predlaga sprememba dotičnega 121.b zakona, ki določa splošne pogoje za pridobitev subvencije k plačilu tržne najemnine. Vse lepo in prav in temu ni mogoče nasprotovati.

Gre pa ob tem verjetno spomniti na to, da je to isto načelo enakosti pred zakonom že več kot dve desetletji kršeno tistim, ki so imetniki pravice do hišniških stanovanj, in da kljub številnim poskusom sicer maloštevilnih nosilcev te pravice v dvajsetih letih Državni zbor kljub nekaj vloženim zakonodajnim pobudam tudi s strani Socialnih demokratov te neustavnosti in neskladnosti z načelom enakosti pred zakon ni odpravil. Ob vsaki obravnavi tega zakona in zakonov, ki se sorodno nanašajo na pridobljeno stanovanjsko pravico, je verjetno prav, da opozorimo in da ob tem izrazimo tudi razočaranje, da je denimo Varuhinja človekovih pravic ugotovila, da ne gre za dovolj veliko skupino, da bi šlo za kršenje ustavnih pravic množici oziroma skupini in bi iz tega naslova bila pripravljena v imenu teh najšibkejših vložiti ustavno presojo in zaščitit njihov interes. Ampak to je nekaj, kar bo po dveh desetletjih bržkone razen ob drugačni konstelaciji morda naslednjega sklica tega zbora ostalo tako, kot je danes.

Če se vrnem na zakon, ki je pred nami, in v želji, da ne ponavljam vsega, kar so pred mano že vsaj trikrat povedali kolegice in kolegi in predstavniki Vlade, gre za zakon, ki v nadaljevanju, torej poleg uveljavljene ustavne odločbe, določa še nekaj samoumevnosti, ki so vsaj vsem, ki so delovali v lokalnih skupnostih ali delujejo, povsem jasne in samoumevne. Torej govorijo o tem, da se potreba po stalnem prebivališču oziroma vsaj začasnem prebivališču za uveljavljanje pravice za neprofitna stanovanja uveljavi kot osnovni pogoj, da zakon uveljavlja možnost, da se na pet let preverja še izpolnjevanje osnovnih pogojev za pridobitev te

neprofitnosti, kar je bilo v marsikateri lokalni skupnosti problem. Marsikdo je koristil neprofitna stanovanja ali pa subvencije iz tega naslova, kljub temu da že dolgo ni izpolnjeval teh pogojev, in to je seveda nekaj, kar bi moralo biti samoumevno in v zakonu seveda pozdravljamo.

Hkrati pozdravljamo možnost dodatnega zadolževanja stanovanjskih skladov, vendar na tej točki opozarjamo, da ne na način, kot je bilo v eni izmed zadnjih zgodb, ko se stanovanja, namenjena mladim, ki jih gradi javni stanovanjski sklad, prodajajo po ceni 4 tisoč in več evrov za kvadratni meter. To je verjetno po Kazenskem zakoniku nepregonljivo, je pa navaden kriminal, lopovščina in zlobno. Verjamem, ker poznam ministrico, da bo tudi proti temu ustrezno ukrepala. In se tudi iz tega naslova že veselim stanovanjskega zakona, ki je v pripravi. Tiste, ki pa so sposobni sprejeti poslovno odločitev in so vodje javnega zavoda, ki za mlade prodajajo stanovanja 4 tisoč evrov po kvadratnem metru, pa upam, da je neskončno in zelo sram. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Franc Trček bo predstavil stališče Poslanske skupne Združena levica.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči! Lep pozdrav vsem skupaj!

Ker je bilo že večkrat povedano, kaj je bistvo tega noveliranja, bom tudi jaz delno sledil predhodniku in se ne bom ponavljal. Dejstvo je, to pa moram izpostaviti, da smo v Združeni levici že pred letom dni z novelo Zakona o uveljavljanju pravic do javnih sredstev predlagali rešitev, ki nas ne bi pripeljala do tega noveliranja, ki odpravlja v bistvu protiustavnost in izenačuje upravičence in pravico do subvencije v tržnih in netržnih najemnih stanovanj. Vlada je takrat nasprotovala našemu predlogu s tistimi nekimi tipičnimi izgovori, ki jih bom citiral: »… bo celovito na novo uredila področje najemnih stanovanj«, in tudi z obljubo, citiram, »da lahko še do konca lanskega leta pričakujemo celovito prenovo stanovanjskega zakona«. Zdaj pa seveda tik pred iztekom roka za odpravo protiustavnosti sprejemamo po skrajšanem postopku neko manjšo novelo Stanovanjskega zakona, ker nas seveda Ustavno sodišče nekako, če ostanem vljuden, sili v to.

Poleg odprave te protiustavnosti je še nekaj manjših sprememb. Javnim stanovanjskim skladom se nalaga preverjanje najemnikov neprofitnih stanovanj, gre pač za popravek nekega člena iz izvirnega SZ, kjer je pač bilo napisano, da tisti, ki so pridobili pravice pred uveljavitvijo zakona, so nekako iz tega izvzeti. In to dejstvo dandanes omogoča nekaterim, ki ne izpolnjujejo več pogojev za pridobitev neprofitne najemnine, ker imajo boljše dohodke, da še vedno bivajo v neprofitnih stanovanjih. V Združeni levici tudi opozarjamo, da je zgornji prag za dodelitev neprofitne najemnine visok. V Ljubljani tako na primer lahko neprofitno stanovanje pridobi enočlansko gospodinjstvo oziroma ena oseba, ki ima dohodke v višini dvakratnika povprečne slovenske plače, čeprav seveda dve tretjini državljank in državljanov Republike Slovenije delajo za nižje plače.

Še ena novost je, ki jo v bistvu v Združeni levici podpiramo, da bodo lahko javni stanovanjski skladi podatke o prijaviteljih na razpise za dodelitev neprofitnih stanovanj dobili po uradni dolžnosti, kar bo olajšalo prijavo na tovrstne razpise.

V bistvu podpiramo tudi povečanje možnosti zadolževanj stanovanjskih skladov. Mi smo celo predlagali amandma, da bi se ta obseg zadolževanja povečal za 40 % in ne zgolj za 10 %, zavedajoč se seveda tako vse odgovornosti kot tudi dejstva, da nujno potrebujemo spodbuditev gradnje tovrstnih stanovanj, ker jih v Sloveniji kronično primanjkuje, zlasti če to gledamo tudi v luči dejstva, da ne bomo imeli obdavčitev nepremičnin, ki bi lahko to na način pametnih davkov uredila z višjo obdavčitvijo praznih nepremičnin. Ampak seveda, ker ta naš amandma očitno ni v interesu vladajočega razreda, je bil zavrnjen.

V Združeni levici bomo seveda predlagano spremembo zakona potrdili.

Še enkrat pa poudarjamo, da bi v bistvu protiustavnost lahko in morali odpraviti že lani s sprejetjem našega zakona, pa ne zaradi tega, ker je bil naš, ampak ker je urgentno odpravljal neko protiustavnost. Ampak pravilo te vlade je takšno, da pač vsakič, ko Združena levica želi zaščititi najbolj ranljive skupine ljudi, se zavrnejo naši predlogi z obljubami o pripravi obsežnih, celovitih sistemskih rešitev. Potem se to nekako izrodi neko gašenje požara ter v parcialne rešitve po nujnih ali skrajšanih postopkih. Upam, da bosta naslednji sklic Državnega zbora in koalicija bolj socialna, in da bo tudi v vladni ekipi Združena levica, ker po četrt stoletja se nekdo mora začeti resno ukvarjati s stanovanjsko politiko. Hvala za besedo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

V svojem programu smo zapisali, vsakemu državljanu, zlasti pa družinam z otroki mora biti dosegljiva realna možnost, da si zagotovi vsaj minimalni stanovanjski standard v lastnem ali najetem stanovanju ali stanovanjski hiši. Država mora pomagati mladim družinam pri reševanju prvega stanovanjskega problema.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona sledi ustavni določbi, ki nam nalaga odpravo protiustavnosti. Poleg tega pa se v predlaganih spremembah in dopolnitvah ureja še poenotiti postopek glede pridobivanja

osebnih podatkov zaradi potreb organov pri odločanju in izvajanju nalog na stanovanjskem področju. V praksi se je nemalokrat izkazalo, da se ta sistem izigrava. Poleg tega se izenačuje vse upravičence neprofitnih stanovanj tako, da za vse velja možnost preverjanje izpolnjevanja pogojev za pridobitev neprofitnega stanovanja v najem. Ker imamo v Sloveniji več prosilcev za najem neprofitnih stanovanj, kot je njihova razpoložljivost, se v tem predlogu sprememb in dopolnitev predlaga tudi večja zadolžitev javnih stanovanjskih skladov. Javni stanovanjski skladi upravičujejo svoj predlog v večjem zadolževanju z rekordno nizkimi obrestnimi merami za zadolževanje.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo predlog zakona podprli.

Vsekakor pa se pridružujemo mnenju Državnega sveta, ki vzpostavlja člen zakona, ki določa, da subvencije k plačilu tržne najemnine izplačuje občina, v kateri ima prosilec stalno prebivališče. V praksi se lahko zgodi, da bo najemnik najel stanovanje v regiji, kjer je priznana tržna najemnina višja kot v regiji, kjer ima stalno prebivališče. Pridružujemo se predlogu občin, da se uzakoni dosedanje prakse, da mora imeti prosilec stalno in začasno prebivališče v isti občini, v kateri bo zaprosil za dodelitev stanovanja.

Zadovoljni pa smo, da je bil sprejet tudi amandma, ki smo ga predlagali k temu zakonu.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marjan Dolinšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovane poslanke, poslanci!

Novela Stanovanjskega zakona, ki jo obravnavamo, prinaša spremembe in dopolnitve, ki se nanašajo na odločbo Ustavnega sodišča, ki opozarja na neenakost pred zakonom na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, natančneje torej ugotovljene protiustavnosti na področju subvencij, neprofitnih in tržnih najemnin. Ustavno sodišče je namreč ugotovilo, da obstaja neenakost pred zakonom na področju načina ugotavljanja višine subvencije za najemnike v neprofitnih stanovanjih in najemnike v tržnih in hišniških stanovanjih, ki izpolnjujejo dohodkovne in druge pogoje za pridobivanje neprofitnega stanovanja. Poglavitna rešitev predloga to neenakost odpravlja in izenačuje pogoje za obe skupini najemnikov. Pomemben doprinos predloga zakona je tudi izenačitev vseh najemnikov neprofitnih stanovanj. Dogaja se namreč, da nekateri najemniki dejansko ne izpolnjujejo več predpisanih pogojev za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem, vendar je glede na obstoječo zakonsko določbo njihov status najemnika praktično nedotakljiv, in to, da ne izpolnjujejo več kriterijev za dodelitev neprofitnega stanovanja, ne predstavlja krivdnega razloga za odpoved najemnega razmerja. S spremembo zakona se izenačuje v smislu načela enakosti vse najemnike v neprofitnih stanovanjih, ne glede na to, kdaj je bilo sklenjeno najemno razmerje. Izjema so najemniki bivši imetniki stanovanjske pravice, ki na podlagi stanovanjskega zakona niso odkupili stanovanja, v katerem so imeli stanovanjsko pravico, in bivši imetniki stanovanjske pravice, ki so ostali v neprofitnem najemu v denacionaliziranih stanovanjih.

Obstoječa praksa je pokazala, da v veljavnem Stanovanjskem zakonu ni ustrezne pravne podlage za pridobivanje in obdelovanje osebnih podatkov iz uradnih evidenc za potrebe odločanja in izvajanja nalog na stanovanjskem področju. Tako se dogaja, da v evidencah prihaja do nepravilnih ali preprosto zastaranih podatkov. S predlogom se ta nepravilnost odpravlja, saj se omogoča, da občine, javni stanovanjski skladi ali neprofitne stanovanjske organizacije za lažje izvajanje nalog in pristojnosti po Stanovanjskem zakonu in podzakonskih predpisih pridobivajo in obdelujejo osebne podatke o najemnikih in drugih udeležencih v postopku. Na ta način se poleg verodostojnosti podatkov vpliva tudi na zmanjševanje bremena prosilcev, ki so po dosedanji praksi morali zase in za svoje družinske člane te podatke pridobiti in pristojnemu organu predložiti sami.

In kot zadnje. Z ozirom na pomanjkanje javnih najemnih stanovanj se z zakonom omogoča tudi povečanje obsega zadolževanja. Odpira se torej možnost, da se Stanovanjski sklad Republike Slovenije poleg 10 % zadolževanja, kar mu je že do sedaj omogočeno na podlagi Zakona o javnih skladih, zadolži še za dodatnih 20 % izkazanega namenskega premoženja sklada brez omejitev in pa občinskim stanovanjskim skladom za 10 % izkazanega namenskega premoženja občinskega javnega sklada, ki pa se lahko zadolžuje samo pri Stanovanjskem skladu Republike Slovenije.

Menimo, da predlog zakona na ustrezen način odpravlja ugotovljeno protiustavnost in lahko s svojimi rešitvami ugodno vpliva na nepremičninski trg tako na ravni države kot na občinski ravni, zato bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog zakona podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NACIONALNI STANOVANJSKI VARČEVALNI SHEMI IN SUBVENCIJAH MLADIM DRUŽINAM ZA PRVO REŠEVANJE STANOVANJSKEGA VPRAŠANJA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Ivo Dimic.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Ivo Dimic zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev mag. Mateju Toninu.

Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dragi poslanke in poslanci!

Če kaj, potem Nova Slovenija v tej hiši želi odpirati teme, ki so za prihodnji razvoj Slovenije ključne. To je zagotovo prihodnost slovenskega naroda. To je zagotovo demografija oziroma so demografski kazalci. Če slovenski narod želi na dolgi rok preživet, potem je jasno, da bi morala biti v Sloveniji rodnost vsaj 2,1 otroka na mamo v rodni dobi. Žalostna resnica pa je ta, da je trenutna rodnost 1,5 otroka na mamo v rodni dobi. Celo več, povprečna starost ženske, ko rodi prvega otroka, se je v Sloveniji že dvignila nad 30 let. Če bi želeli zasledovati cilj, da bi bila rodnost v Sloveniji 2,1 otroka na mamo v rodni dobi, bi se moralo v Sloveniji konkretno roditi 30 tisoč otrok na leto. Žal pa se jih rodi kar 10 tisoč manj, to je 20 tisoč. Torej, ta država, ta Državni zbor, bi se moral predvsem ukvarjati s stvarmi, ki bi mladim pomagale, da bi se odločali za več otrok. Mi bi morali sprejemati ukrepe, ki bi mlade spodbudili, da bi vendarle teh manjkajočih 10 tisoč otrok vendarle še dobili.

Ko mlade sprašujete v različnih anketah, kaj je tisto, zaradi česar se ne odločajo za več otrok, največkrat izpostavljajo tri stvari. Prvič, vrednote, drugič, službe, in tretjič, stanovanja. Nova Slovenija je v preteklosti predstavila paket različnih zakonov, ki te tri izzive nagovarjajo in dajejo rešitve. In danes je pred vami zakon, ki bi predvsem mladim pomagal reševati stanovanjski problem oziroma vprašanja strehe nad glavo, kako priti do prvega stanovanja. Kot smo že večkrat povedali v Novi Sloveniji, so v državi razmere zrele, da se družinam vrne nabor ukrepov družinske politike, ki so ga družine že imele. Družine med njimi, še posebej tiste z več otroki ter enostarševske družine, so nosile levji delež bremena varčevanja v času gospodarske in finančne krize. In po zaslugi sedanje vlade se to kaj bistveno ne spreminja. Vlada Mira Cerarja v zadnjem letu veliko govori o izboljševanju gospodarskih razmer v državi. Posledično sprošča tudi številne varčevalne ukrepe in hkrati viša proračunske odhodke na številnih področjih. Naj omenimo le nedavno dokapitalizacijo SDH in DUTB v višini 250 milijonov evrov, za kar je denar bil. Naj omenimo tudi povišanje mase plač v javnem sektorju, ponovno uvedbo 2. januarja kot dela prostega dne in povišanja najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo brez dokupa. Vsekakor so to dobrodošli ukrepi. Ampak vendarle pa manjka en pomemben del, to je, da bi se varčevalni ukrepi sproščali tudi na področju družinske politike. In prav to želimo zasledovati v Novi Sloveniji z zakonom, ki je pred vami. Saj s tem zakonom, ki ga bomo danes obravnavali, želimo mladim olajšati dostop do kreditov za stanovanja, torej jim omogočiti nižje plačevanje kreditov in jim tudi izdatno finančno pomagati pri plačevanju stroškov za stanovanje. To sta dve zelo konkretni rešitvi, ki jih predlagamo v zakonu.

Vlada sicer navaja predvsem negativne učinke rešitev, ki jih predlagamo, mi se pa osredotočamo na pozitivne učinke. Številne mlade družine se na nas obračajo z dobro izkušnjo, ki so jo imele v preteklosti s tovrstnimi pomočmi in jih označujejo kot izjemno dobro rešitev, kar pa je najbolj pomembno, je, da je bil ukrep vezan na število družinskih članov.

Spoštovani kolegice in kolegi, iskreno se obračamo na vas, da se odzovete na ta predlog pozitivno in s tem družinam in mladim omogočite, da lažje pridejo do svojega prvega stanovanja.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor gospe Lidiji Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja predlaga ponovno uveljavitev določb, ki so bile z Zakonom o uravnoteženju javnih financ črtane. Želeli bi poudariti, da se Vlada zaveda problematike na področju dostopnosti stanovanj za mlade in mlade družine, rešuje pa jo v okviru aktivnosti Resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu, ki je bila decembra 2015 sprejeta tudi v Državnem zboru. Na Ministrstvu za okolje in prostor posebno pozornost namenjamo ustvarjanju razmer za zagotavljanje kakovosti bivanja in ustavno zapisane možnosti izbire pri reševanju stanovanjskega vprašanja za vse prebivalce, s prepletenimi ukrepi na različnih prednostnih področjih in podrobnim akcijskim načrtom v resoluciji pristopamo k reševanju stanovanjske problematike, še posebej za mlade in mlade družine. Resolucija ne predvideva ponovne vzpostavitve instrumentov, ki so predmet predloga zakona, predvideva pa številne druge

instrumente in ukrepe za ciljne skupine, katerih predlagatelj ne omenja, se pa že izvajajo in jih bomo navedli tudi v nadaljevanju.

Poleg tega z resolucijo sprejeta stanovanjska politika sledi cilju povečevanja fonda javnih najemnih stanovanj. Vlada ne podpira predloga zakona tudi zaradi preteklih negativnih učinkov sheme, ki so se pokazali v spreminjanju pogojev za varčevanje in pridobitev premij, kar je posledično vodilo v nižji interes za vstop v varčevalno shemo, neprilagajanju obrestnih pogojev aktualnim razmeram na finančnih trgih, pogojevanju najema posojil – varčevalna shema bi morala biti zgolj za varčevanje, posojila pa so prepuščena bankam in pogojem, ki veljajo v času najema posojila – in visoke stroške za Stanovanjski sklad Republike Slovenije kot izvajalca nacionalne stanovanjske varčevalne sheme in izplačevalca subvencij. Za pripravo in izvedbo ukrepov za izboljšanje stanovanjske problematike mladih je bila na podlagi sklepa Vlada aprila 2016 ustanovljena delovna skupina za mlade. Sestavljajo jo pod vodstvom Ministrstva za okolje še predstavniki Stanovanjskega sklada, Urada za mladino, Mladinskega sveta Slovenije, Študentske organizacije Slovenije, Skupnosti občin, Združenje občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije. V okviru delovne skupine za mlade se trenutno izvajata dva pilotna projekta. Pilotni projekt zagotovitve ponudbe cenovno ugodnih stanovanj za mlade, ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje, in pilotni projekt za zagotavljanje stanovanj za stanovanjske skupnosti za mlade. Menimo, da bi se stanovanjska problematika mladih družin lahko posredno reševala tudi skozi stanovanjske zadruge, zato je bila ustanovljena tudi delovna skupina za pripravo izvedbe pilotnega projekta stanovanjske zadruge, ki je zaključila s pripravljalno fazo.

Na koncu naj dodam še, da Ministrstvo za okolje in prostor pripravlja nov stanovanjski zakon. Izdelana so bila izhodišča, ki so tudi javno objavljena in prav posebno pozornost bo zakon namenjal prav mladim in mladim družinam. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

Izvolite, gospa Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav spoštovani poslanke, poslanci, državna sekretarka s sodelavko!

Ob prebiranju gradiva, ki ga zdaj obravnavamo, so se mi avtomatično zastavila nekatera vprašanja, in sicer kako sem sama in moji vrstniki tudi moji otroci odraščala, kako smo se postavljali na lastne noge, kako smo se osamosvajali in šli s trebuhom za kruhom, kakšne priložnosti in kakšne možnosti smo imeli ter kako to poteka danes, kakšne priložnosti in kakšne možnosti imajo danes naši mladi. Pa moram reči, ni nam bilo z rožicami postlano. Hitro smo morali sezuti otroške čeveljce in si nadeti odrasle, včasih celo prevelike čevlje. A smo se znašli, navkljub pomanjkanju. Res je, družbene vrednote so bile precej drugačne, bila je solidarnost, pomoč, iskreno prijateljstvo in kolektivni duh Vsi za enega, eden za vse so spremljali naše odraščanje. Pa ne da iluzorno hvalim tisto obdobje, tudi hudo nam je bilo, plače so bile nižje, bilo je več brezposelnih, živeli smo v skromnejših razmerah, ampak vsak, ki je želel delati, je službo za nedoločen čas skorajda lahko izbiral in lahko smo živeli po načelu Najprej štalca, potem pa kravca. Danes, danes pa je vse drugače, pa mislim, da tu ne moremo kot krivca kazati na mladino. Mladina je po eni strani porinjena v popolnoma drugačen svet. Svet, ki po moji oceni poveličuje izobrazbo do te mere, da mladina ne zna več delati z rokami. Tako dobivamo magistre, dvojne doktorje in tako naprej, ki včasih tudi ne znajo vključiti, bom rekla, pod narekovajem, pralnega stroja ali česa drugega. Povrh vsega se je fleksibilnost, prekarnost dela zažrla v našo družbo do te mere, da mladi praktično nimajo več nobene varnosti, nobene prihodnosti, njihova prihodnost je zavita v meglo. Povsem logična posledica je, da ostajajo odvisni od staršev, da jim le hotel Mama lahko nudi varno zatočišče. S tem postajajo individualist, apatični, izgubljeni in nesposobni prevzemati odgovornost sami zase, kaj šele za svojo družino. Drži, da si mladi danes zelo težko privoščijo neko spodobno stanovanje. Ni rednih zaposlitev, posledično ni kreditov, cene nepremičnin so nedosegljive za te mlade ljudi. Zato je podaljšano bivanje pri starših samoumevno. Zaskrbel me je podatek, da v naši državi več kot 44 % mladih do starosti 34 let še vedno živi pri starših. Slovenija je glede dolžine skupnega bivanja staršev in otrok na drugem mestu, takoj za Slovaško, in ne boste verjeli, prekašamo celo Italijo.

Ne morem, da se ne bi obregnila na zadnji razpis Stanovanjskega sklada, ki je bil objavljen pred kratkim. Gre za prodajo več stanovanj in hiš, prednost pa imajo mlade družine, večje družine. Vse lepo in prav, dokler ne pogledamo podrobnosti. Cene stanovanj se gibljejo med 141 tisoč do 480 tisoč evrov, cene hiš pa celo od 380 tisoč do 470 tisoč evrov. Spoštovani, naj vas vprašam, katera mlada družina si lahko privošči takšno stanovanje?! Pa naj bodo še takšne ugodnosti pri najemu kredita, še kakšna dodatna subvencija po vrhu, pa vendar ne gre.

Ali predlog zakona, ki ga predlagajo v Novi Sloveniji, doprinese ne k boljšemu položaju mladih, temveč boljšim priložnostim mladih, da se prej postavijo na svoje noge, da se prej osamosvojijo? V Desusu si tega ne bi upali trditi. V vse preveč pasti so bili mladi že porinjeni s

temi varčevalnimi shemami ob situaciji, kakršna je danes, ko nimajo rednih dohodkov, ko nimajo služb, da bi jim s tem lahko naredili medvedjo uslugo. Ne trdimo tega, le opozarjamo, da previdnost in razmislek nista odveč.

Nas pa po drugi strani čudi, da je s takšnim predlogom prišla ravno stranka, katere minister je ukinil stanovanjsko olajšavo, olajšavo za reševanje stanovanjske problematike, in to v letu 2005, če se ne motim, ko še zdaleč nismo bili podvrženi varčevalnim ukrepom. Več kot 100 tisoč zavezancev oziroma 8,1 % je uveljavilo tovrstno olajšavo. Taista stranka je to dohodninsko reformo obljubljala s figo v žepu pod pretvezo, da zaradi višje splošne olajšave nihče ne bo plačeval več, kar pa ne drži. Najbolj je bil in je še vedno na udaru nižji in srednji razred, katerim prav nič ne pomaga kasnejše obžalovanje ministra za takšen ukrep.

Naj počasi zaključim. Skrb Demokratične stranke upokojencev Slovenije ne obsega samo starejših, samo upokojencev, njihove pokojnine in usklajevanje teh pokojnin, letni dodatek in tako naprej, vse bolj nas skrbi in glede na to, kam nas pelje ta družba, imamo tudi razloge za to, tudi zaton javnega zdravstva, brezposelnost ne samo starejših, predvsem mladih, prekarnost dela, negotovost mladine, nasploh sistem, ki mladini ni naklonjen, kot so uvedeni šparprogrami tako na socialnem, pokojninskem, zdravstvenem in še drugih področjih.

V Poslanski skupini Desus ne bomo a priori proti predlaganemu zakonu. Menimo namreč, da je treba sprejeti takšno politiko, družbeno klimo, da bomo lahko otroke vzgajali v samostojne, odgovorne in zrele osebe. Ali bi predlagane rešitve glede nacionalne varčevalne sheme pomagale do te mere, da bi lahko prerezali popkovino, pa tudi ne morem trditi. Zato bomo pozorno spremljali razpravo, ki se bo odvijala, in na podlagi predstavljenih argumentov zavzeli svoje končno stališče. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik! Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Čeprav se lahko sliši tudi nenavadno, ampak Slovenija je svoj čas imela skorajda idealen stanovanjski fond, ki bi lahko postal stanovanjski fond neprofitnih, najemniških, brezplačno najemniških, kakorkoli, stanovanj v korist družbe, stanovanj, ki bi jih ta družba uporabljala zato, da ne bi bila soočena z vprašanjem, pred katerim smo danes, to je, kako mlademu človeku in družini zagotoviti dostop do stanovanja, pa najsi bo za začetek vsaj najemniško, ker resnici na ljubo večina mladih v tej državi ta trenutek o lastniškem niti ne more, pa verjetno niti ne želi razmišljati. Ampak seveda, zgodil se je Jazbinškov zakon, na ta račun so nekateri stanovanja, v katerih so živeli, dobili, številni, ki so priložnost izkoristili, so na ta račun tudi obogateli, generacije, ki pa niso imele priložnosti in možnosti koriščenja priložnosti tranzicije, pa so danes soočene z realnostjo, ki si je niso same zakrivile. Ampak ne gre objokvati preteklosti, pred nami je sedanjost in tudi ukrep in predlog ukrepa Nove Slovenije je treba gledati skozi to prizmo. Čeprav se na prvi pogled zdi, da gre za potezo, ki je koristna in dobra, se po podrobnem študiju človek lahko kvečjemu vpraša, ali je dogovorjeno z bankami in s katerimi. Seveda v svetu obstajajo preverjene metode stanovanjske politike, sodobne, tiste stare, tiste s pozitivnimi in tiste z negativnimi izkušnjami. In ena izmed osnovnih in temeljnih modelov v sodobnosti, ki je sprejet tudi v nacionalnem stanovanjskem programu te države, vendar gre za strateški dokument, ki bi ga veljalo tu in tam prebrati in upoštevati, je zaveza k vzpostavljanju fonda najemniških, po možnosti neprofitnih stanovanj, ne pa krepitve fonda lastniških stanovanj, ki praviloma omogoča zgolj akumulacijo kapitala in priložnosti na strani tistih, ki že tako ali tako imajo priložnost urediti svoj položaj, vsi ostali pa so enakopravni in enaki pred roko trga, večinoma v lastno škodo. Zato je teza, da je treba mlade, še preden dodobra stopijo na trg dela in še preden si uspejo ustvariti družino ali pa ko si ravno ustvarjajo družino, zakreditirati, po možnosti dolgoročno, in jih zavesti s subvencijo, ki jih kljub vsemu na začetku življenjske poti postavlja v položaj, ki jim ne pušča dovolj ali pa sploh kakšnega izhoda, verjetno v jedru napačno. Nasprotno, razviti je treba fond najemniških stanovanj, ki bodo lahko imela srednjeročno perspektivo mladega človeka, da si ob podpori države za razumen delež svojega mesečnega prihodka reši svojo eksistenčno stisko in hkrati lahko dolgoročneje razmišlja tudi o lastniškem stanovanju. Seveda poteze sklada, ki gradi lastniška stanovanja za 4 tisoč evrov in več po kvadratnem metru, kot sem povedal pri prejšnji točki, k temu ne prispevajo. Gotovo bo treba tudi v Stanovanjskem zakonu to vprašanje prevetriti in določiti, ali je sploh smiselno, da Stanovanjski sklad gradi lastniška stanovanja, ko pa je to v jedru v nasprotju s tem, kar je kot strateško usmeritev sprejel na predlog Vlade tudi ta cenjeni zbor.

Če pustimo ob strani politike in intervencije države, obstajajo številne druge možnosti, ki se v svetu kažejo kot verodostojne in dobre alternative. Za začetek naj omenim stanovanjske zadruge. Zadruge so ne le na tem področju, tudi na številnih drugih, povsem trženjskih, gospodarskih točkah v času krize pokazale izjemno odpornost in občutek za socialno pravičnost in solidarnost. Podatki iz Italije, Francije in Združenih držav Amerike kažejo, da so zadružna podjetja bistveno bolje in trajnostno preživela finančno in gospodarsko krizo, ki bi naj bila za nami, čeprav v resnici ne

vem, od kje ta občutek. Podobno se bo treba lotiti tudi pri stanovanjih. Prej spodbude in dodatne stimulacije za tovrstno povezovanje mladih pa tudi starejših, gre namreč za medgeneracijski problem, je bistveno bolj na mestu kot še ena varčevalna, nacionalna shema, ki v resnici odgovarja zgolj tistim, ki že imajo redno zaposlitev in stabilno življenje. Če pogledate na trg dela, boste videli, kar je seveda daleč od želenega, da večina mladih nima zaposlitve za nedoločen čas, ne samo v Sloveniji, tudi povsod drugod v svetu, in da žal, čeprav se je s to realnostjo težko soočiti, izgledi za to, da bi se to spremenilo, niso prav dobri. Borimo se proti prekarnosti, celo na današnji seji smo obravnavali novelo Kazenskega zakonika, v kateri smo morali dodatno okrepiti kazenske določbe, zaostriti kazenske določbe in jasno povedati, da je namenski poseg v socialne pravice in pravice iz naslova delovnega razmerja za to družbo nesprejemljiv. In vendar se dogaja. In teh intervencij bo še mnogo.

Ker je bil tudi predlagatelj ukrepa kratek in ker v resnici o stanovanjski shemi ni kaj dosti za povedati, bi tudi sam zaključil s tem, da krediti, četudi subvencionirani, ne rešujejo situacije. Morda jo rešujejo za banke, za mlade ljudi, ki se soočajo z visoko stopnjo mobilnosti za potrebo, da svoje življenje vidijo ne le zgolj skozi prizmo prvega stalnega prebivališča, ampak predvsem skozi prizmo trajnega iskanja novih priložnosti, bo treba storiti bistveno več. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Franc Trček bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo še enkrat.

V osnovi me veseli način, kako sta stališča ubrala predhodnika, in bom tudi jaz na ta oseben način. Navsezadnje bi si želel parlamenta, kjer bi paraulare, kjer bi v bistvu stališča govorili iz glave in ne brali, razen ko se sklicujemo na kakšne podatke, kar se dela v nekoliko bolj resnih parlamentih. Bom tudi kot čila, čeprav po EMŠO najstarejša kolegica med nami, tudi jaz začel osebno. To nedeljo sem peljal najmlajšega od naših otrok, našo osemletnico, ki jo pogosto imenujem, tisti, ki me spremljate po Facebooku, svetovalko, na ogled Vurnikove delavske kolonije v Mariboru. Vurnik je to kolonijo načrtoval in izgradil leta 1928, v tistih časih je v Domu in svetu in še kje pisal o teh vprašanjih in mogoče, če bi na resornem ministrstvu prebrali par njegovih tekstov, bi imeli drugačno stanovanjsko politiko. Seveda s sedanjih življenjskih standardov se nam tistih nekaj malo manj kot 40 kvadratov krat dva zdi relativno malo, ampak takrat je to bilo v bistvu za delavstvo dokaj visok standard in je tudi bilo načrtovano na način, da bi najemnik v dvajsetih letih odplačal to vrstno hišo in bi postal lastnik brez tega, da bi finančno crknil, po domače povedano. Pred kratkim sem se srečal z enim najboljših mladih svetovnih fotografov, s Slovencem, ki mu resorno ministrstvo noče dati statusa umetnika, ravnokar je prišel iz Londona, kjer je leto dni študiral, je rekel, da je bil vesel, da je prišel nazaj. Če berete angleške medije, v urbanih delih si človek pod 40 let dobesedno ne more, ne more rešiti stanovanjskega vprašanja. Lansko leto je Mladinski svet Slovenije priredil nek posvet na to temo in sem tam nekako bil zgrožen, ker tudi, bom rekel, tisti del mlade politike, socialdemokratske, če se tako izrazim, in tu moram priznati, da sva se s kolegom prej pogovarjala, je tudi on nekako malo kritiziral njihov podmladek, vsi so tulili: »Dajte nam možnost, da se čim prej zakreditiramo.« A veste, mi se tu pogovarjamo o dveh zadevah. Pogovarjamo se o politični ekonomiji, ki ni nujno, da bi bila takšna, kot je, in ki ne bi smela biti takšna, kot je. In pogovarjamo se tudi o neki stanovanjski kulturi, ki bi definitivno morala biti drugačna. Jaz vedno pravim, da bi bil najbolj srečen človek na svetu, da ne bom megalomanski in omenil vesolje, če nikoli ne bi bil lastnik nepremičnine in prevoznega sredstva, z izjemo kakšnega bicikla ali rolke. In so države relativno blizu, ki vam to omogočajo. Zlasti tako imenovana desnica, slovenska, zelo rada govori o drugi Švici. V Švici je čez 5 tisoč stanovanjskih zadrug, petina prebivalstva živi v zadružnih stanovanjih. Določene prakse so celo take, da je za Slovence to nepredstavljivo vesolje, da ti nikoli nisi lastnik konkretno nekega stanovanja. Bom povedal na način, ki ga bo razumela Nova Slovenija. Njihova opredeljena družina, otroci gredo na svoje in starša bosta šla v manjšo stanovanjsko enoto znotraj stanovanjske zadruge. Pa je nek, ko sem to omenjal na eni od predhodnih sej, nek prebežnik iz SDS, zdaj samostojni poslanec, tulil, da je pa to socialistična ne vem nekaj pa celo do Venezuele je prišel. Zelo podobno imamo v Avstriji. Kolega pred mano je omenjal tudi neke druge države. Tudi v Ameriki, ko vas Nato kam pelje, bi lahko šli na kakšen špricer pa si malo pogledali, kako se rešuje ta problematika. Žalosti me, da neka stranka, ki ob drugem zastopa tudi upokojence, se zvrne sem na mlade. Glejte, jaz prihajam iz Maribora, podobno kot kolegica, ki je pred mano govorila, kjer imamo veliki problem z deložacijami. Po navadi opa umre prej kot oma, oma ima prenizko penzijo, letos je bila mrzla zima, radiatorje itak zapirajo, ker so revni, grejejo se malo na elektriko – in imamo problematiko deložacije. Mi imamo pač lastnike, ki nimajo penezov za plačevati osnovno, čemur smo nekoč rekli režijo. Kaj bomo naredili s tem? Tudi tu imamo prakse. Za te ljudi se naredijo domske stanovanjske skupnosti, kjer ima vsak neko svojo stanovanjsko enoto, ima tudi nek vrt, da lahko nekaj pedena, dokler lahko, ima skupne prostore, imajo tudi varovane, imajo kakšno medicinsko sestro. Mi smo dovolj bogata

družba, da bi vse te prakse morali izvajati, pa jih četrt stoletja niste izvajali. Tudi zaradi tega bi vas bilo treba poslati na nek podaljšan dopust do vašega čakanja na penzijo in prepustiti reševanje stanovanjske problematike nekaterim, ki to področje vseeno poznamo, pa tudi, če se vam zdi to, kar zdaj govorim, v bistvu vehementno. Kakšno je pa dejansko stanje? Glejte, dejansko stanje v neki boljši varianti, spomnim se nekaj let nazaj, dejansko se je s polovico mojih najboljših diplomantov nekako tako zgodilo, da so se starši odselili na vikende, govorim bolj za Ljubljančane z okolico, da so otroci šli lahko živeti v stanovanje. Pazite, in to je višji srednji, če že ne višji sloj v Sloveniji. Da je nekaj blazno neustrezno z našo stanovanjsko politiko in lastniško strukturo, vam navsezadnje tudi kaže, če gledate, ne vem, kje živijo ministri, ministrice. Realnost je v osnovi še v bistvu bolj morbidna. Za številne mlade in malo manj mlade je edini način, da pridejo do lastniškega stanovanja, pa jaz sem že skoraj 50 let star, pa sem prestar za Jazbinška, da vam dobesedno nekdo umre, starš ali sorodnik. In to je v bistvu posledica stanovanjske politike, ki ste se jo šli vsi, in vsi, ki ste bili do sedaj in ste sedaj v vladi, bi morali v bistvu o tem molčati, ker niste napravili svoje domače naloge, pa tudi, če bo kdo zadaj spet do nezavesti užaljen. Če gremo gledati to, kar nekako poskuša nazaj NSi predlagati, neko obnovo nacionalne stanovanjske varčevalne sheme. Kako je bilo to s shemo, ki se je uvedla? Po izteku prvega petletnega obdobja varčevanja je bilo 61 varčevalcev lastnikov ali solastnikov stanovanj. Torej so imeli stanovanjsko vprašanje rešeno. Od teh jih je 52 trdilo po anketi stanovanjskega sklada, da so zadovoljni ali zelo zadovoljni s kakovostjo bivanja, če prištejemo še srednje zadovoljne, je to že 84 %. Vidimo, da ta shema takrat ni delovala. Trg je norel, za te škatle, običajno slabo narejene, so se plačale previsoke cene in v 5 letih trajanja te sheme so cene na trgu poskočile za tri četrtine. In v tem kontekstu se strinjam, je ta predlog nekako nepremišljen in tudi ne razume stanovanjske problematike, žal pa kolega Tonin ne razume v bistvu tudi demografske problematike. Navsezadnje sva šla midva študirati, nisva imela otroka pri 18., imela sva jih nekoliko pozneje, dobro, jaz sem ga imel na faksu pri 24., kolega tam nekje pri 30. To so neka dejstva in tega kolesa zgodovine ne boste zavrteli nazaj. Jaz se lahko tudi delno – bom pokuril ves čas tukaj – strinjam s kolegico, ampak, a veste, nekako reči, ljudje, ki bi imeli dva doktorata, mislim, jaz, če ne bi padel v parlament, bi imel dva doktorata, pa znam likati, znam skuhati, znam tudi kakšen paradajz posaditi, je pa seveda res, da je naš šolski sistem nepremišljen in da je pogosto visoko šolstvo socialni amortizer. Ja, kaj pa naj drugega delajo mladi? Drugače jih bomo imeli na ulici, pa nam bodo res razbili ta hram demokracije. To so neka dejstva in v bistvu neke politike, ki bi jih bilo treba premisliti in s katerimi bi se bilo treba ukvarjati. Mi bomo zdaj proti koncu mandata očitno dobili eno resno materijo, ki je bila četrt stoletja zanemarjena, v obravnavo. Kljub najboljšim namenom na Ministrstvu, koliko znanja imajo, koliko znanja nimajo, bo končni izplen v bistvu neko v najboljšem primeru polskropucalo. In tudi zaradi tega jaz tulim, da bi potrebovali petletne mandate, da se vsaj tri leta pa po, če že ne štiri, resno dela. To je tema, ki bi jo morali pripeljati v parlament po eni tretjini mandata in se resno z njo ukvarjati, ker navsezadnje tudi kaže odnos do te problematike. Na ministrstvu dobro vedo, da je nekaj mojih najboljših študentk in študentov resno zagrizlo v stanovanjske zadruge, ki ste jih nekateri pred menoj omenjali. Na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani so pripeljali cel niz strokovnjakov, bil je tudi kdo iz vašega ministrstva tam, tudi kakšen državni sekretar pri predsedniku Vlade, ampak nekih premikov jaz dejansko nekako ne vidim. Veste, vsem, ki se malo na to strokovno poznamo, ko se reče »rdeči Dunaj«, se takoj ve, koliko je ura, pa zdaj lahko desnica pade pa začne eeee, mahati tako, ker so pač takrat Socialni demokrati, dokler so bili še Socialni demokrati, po prvi svetovni vojni reševali stanovanjsko problematiko, ampak oni zapišejo, tisto ni bila samo housing politika, bila je v bistvu urbanistična politika. Mi nimamo niti urbanizma že 25 let niti stanovanjske politike. In se zelo bojim, da je tudi ta nek zakon, ki ga boste zdaj pripeljali pet do dvanajstih, ne bo rešil. Tudi demografske politike ne bomo na tak način reševali.

Zaradi vse te neresnosti bomo mi v Združeni levici proti temu predlogu zakona. Malo časa si bom pa pustil za replike. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Danes imam toliko točk, da bi jih malo zamešal, kot je eden od kolegov enkrat rekel. Kot je že kolega Tonin prej povedal v imenu predlagatelja, danes obravnavamo naslednji predlog zakona iz družinskega paketa zakonodaje, ki ga je pripravila naša stranka. Protikrizni oziroma varčevalni ukrepi na številnih področjih se sproščajo, trenutna vlada oziroma vladajoča koalicija že lep čas glasno poudarja, da je krize konec. Družine, ki bi morale to dejansko prve čutiti, pa se še vedno soočajo z izpadom družinskih prejemkov, hkrati pa tudi z bistveno višjimi izdatki. Glede na naše ugotovitve, da na odločanje staršev za otroka ali več otrok, najbolj vplivajo trije dejavniki, to so vrednote okolja, v katerem družina živi, potem služba oziroma zaposlitev in tretje stanovanjsko vprašanje, predlagamo tudi spremembe zakona,

ki temu sledijo. Naše ugotovitve potrjujejo tudi dokumenti Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo.

Glavni namen in cilji predlagane novele so omogočiti družinam optimizacijo družinskih proračunov in ustrezni socialekonomski položaj, podpreti mlade družine pri prvem reševanju stanovanjskega vprašanja, uveljaviti pravičnejšo porazdelitev javnih financ, spodbuditi domačo potrošnjo, izboljšati demografsko sliko v Republiki Sloveniji. Rešitve so znane in tudi že preizkušene: mlade družine spodbuditi k varčevanju in jim omogočiti ugodnejše stanovanjske kredite ter jim pomagati s konkretno finančno pomočjo pri prvem reševanju stanovanjskega vprašanja ne glede na to, ali stanovanje kupijo ali ga najamejo. Vlada našega predloga v svojem mnenju ne podpira. Navaja nekaj alternativnih točk za reševanje stanovanjske problematike mladih in mladih družin. V tem stališču se ne bomo dotaknili teh točko konkretno. Predlagamo Vladi, naj vpraša mlade družine, kako učinkoviti so njihovi trenutni ukrepi in kaj si obetajo od napisanih načrtov. Dobili boste odgovor, da je to neoprijemljivo, neuporabno. Stanovanjski sklad v tem trenutku za trg prodaja lastniška stanovanja, katerih cena sega od 2 tisoč 189 do 3 tisoč 355 evrov po kvadratnem metru. Koliko mladih družin si to sploh lahko privošči? Prav tako še vedno ni nobene možnosti najema s kasnejšim odkupom, kjer bi se najemnine vštele tudi v kupnino. Mlade družine potrebujejo konkretne ukrepe, ki jih podprejo tam, kjer to potrebujejo. Finančno so njihovi proračuni izjemno obremenjeni in pomoč pri reševanju stanovanjskega vprašanja bi bila zelo dobrodošla.

Družine so naše največje bogastvo, največja vrednota, zaradi tega jih moramo podpreti in jim omogočiti, da se bodo lažje odločale za večje število otrok, ter jim pomagati pri skrbi zanje. Poslanci Nove Slovenije seveda podpiramo predlagano rešitev in bomo glasovali za ta zakon.

Da ne bom vsega bral, kot je kolega Trček prej povedal, ker večkrat nimam te naloge samo, bi povedal, da se strinjam s kolegom Trčkom, da v Sloveniji nimamo prave prostorske zakonodaje in gradbene zakonodaje, da imamo preveč administracije, birokratizacije, preveč stroškov gre za same papirje pri gradnji, kaj šele cena komunalno opremljenih stavbnih zemljišč in tako naprej. Po statistiki pa imamo v Sloveniji preko 150 tisoč praznih stanovanjskih enot. Ne rečem stanovanj, ampak prostorov, kjer so bivalni prostori urejeni, prazni, se ne uporabljajo. Ali nimajo uporabnih dovoljenj, da bi se lahko uporabljali za določene stvari, so pa zgrajeni. Nujno bi bilo te stanovanjske enote dati nekako v promet ali mladim družinam, da poceni rešijo stanovanjsko vprašanje in se posvetijo čemu drugemu, mogoče tudi vzgoji lastnih otrok, boljši vzgoji lastnih otrok, ali pa te stanovanjske enote dati za namen turizma, kjer bi najbolj perspektivna gospodarska dejavnost tudi pri nas zaživela in bi v proračun nabrali toliko sredstev kot sosednja Avstrija. Imamo zgrajene enote, pa prazne. Ni vse v tem. Najlepše je, država preskrbi denar, da si izgradim hišo, potem bo že kako. Ni to res. Mislim, da bi morali miselnost, ki se pri nas pri mladih sicer zelo hitro spreminja, k sreči, temu slediti tudi oblast in se temu prilagajati. Imamo določene prednosti. Če ne bi imeli tega že zgrajenega, v kar je bilo ogromno denarja vloženega pred 30, 40 leti, pa sedaj ne služi ničemer.

Zato predlagam, da se Vlada posveti tudi tistim predpisom oziroma zakonom, da bodo lažje prišli ti naši mladi ali starejši, ki se umikajo iz mest, kjer so službe, na podeželje, kjer hočejo kvalitetno preživeti svoje tretjo življenjsko obdobje, da imajo izgrajeno, omogočeno komunalno infrastrukturo, prometno infrastrukturo in vse ostalo, kar potrebujejo, da živijo tam legalno, ne pa ilegalno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marjan Dolinšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Še enkrat lep pozdrav vsem prisotnim!

Predlagatelj predlaga v sprejetje predlog novele Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja na način, da ponovno uvaja nacionalno stanovanjsko varčevalno shemo in subvencije mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanje ter subvencije najemnin. Takšno rešitev iz preteklosti že poznamo, saj je identično ureditev razveljavil Zakon za uravnoteženje javnih financ, tako imenovani ZUJF, v letu 2012. Ta je v celoti črtal člene, ki so se nanašali na dodelitev subvencij mladim družinam in subvencioniranje tržnega najema stanovanj. Kljub temu, da predlog zakona na prvi pogled prinaša všečne rešitve, pa ne moremo mimo dejstva, da se prav takšne rešitve v preteklosti niso izkazale za najbolj učinkovite. Negativni učinki varčevalne sheme so se zlasti pokazali v spreminjanju pogojev za varčevanje in pridobitev premij, kar je posledično vodilo v nižji interes za vstop v to varčevalno shemo, ne prilagajanju obrestnih pogojev aktualnim razmeram na finančnih trgih in pogojevanju najema posojil in visokih nepovrnjenih stroških za Stanovanjski sklad Republike Slovenije kot izvajalca Nacionalne stanovanjske varčevalne sheme in izplačevalca subvencij. Glede na pretekle negativne izkušnje s sistemom, ki ga predlagatelj želi ponovno uvesti, so se na področju stanovanjske politike določile nove, drugačne usmeritve. Navsezadnje smo v tem mandatu 24. novembra 2015 sprejeli Resolucijo o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025, ki oblikuje smernice

stanovanjske politike, s katero država prispeva k doseganju usmeritev in ciljev na stanovanjskem področju, ki v prvi vrsti težijo k dolgoročnemu zagotavljanju kakovosti bivanja za vse prebivalce in se v svojih posameznih delih opredeljujejo tudi do področja mladih skupin prebivalstva. Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu v prvi fazi bivanjskega osamosvajanja pri mladih spodbuja predvsem najem. Ukrepi se zato nanašajo na povečanje dostopnosti najemnega stanovanjskega fonda. Nacionalni stanovanjski program načrtuje ureditev najemnih razmerij in vzpostavitev nove najemniške politike za povečanje ponudbe najemnih stanovanj iz obstoječega stanovanjskega fonda, na drugi strani ukrepe novogradnje usmerja v zagotavljanje javnih najemnih stanovanj v večjih zaposlitvenih središčih, kjer je potreba po stanovanjih največja. Tako že po obstoječem sistemu poznamo različne subvencije najemnin, ki pa so se seveda vezale na določene dohodkovno premoženjske pogoje, pri čemer so kot prednostna kategorija izrecno navedene prav družine z več otroki, družine z manjšim številom zaposlenih, mladi in mlade družine. Danes tako že poznamo subvencije neprofitne in tržne najemnine, ki ob upravičenosti najemnika znašajo tudi do 80 % neprofitne najemnine. Prav tako Ministrstvo za okolje in prostor poroča o aktivnostih na področju reševanja stanovanjske problematike mladih in mladih družin, kjer preko pilotnih projektov preverjajo alternativne rešitve, kot so cenovno ugodna stanovanja za stanovanjske skupnosti za mlade in stanovanjske zadruge.

Iz navedenih razlogov, še zlasti pa zato, ker predlagana rešitev v preteklosti ni dala pričakovanih rezultatov, v Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani, podpredsednik, spoštovane, kolegice in kolegi!

Predlagatelji, Poslanska skupina Nove Slovenije, Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijam mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja utemeljujejo novelo, s podatki o izboljšanju gospodarskih razmer v državi, zaradi katerih Vlada Republike Slovenije sprošča številne varčevalne ukrepe in hkrati viša proračunske odhodke na številnih področjih. Logično bi bilo, da bi se sproščanje varčevalnih ukrepov moralo začeti pri mladih družinah. Novela zakona ponovno uvaja nacionalno stanovanjsko varčevalno shemo in subvencije mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja ter subvencije najemnin. V predlogu novele se med drugim določa prenehanje veljave 207. in 208. člena Zakona o uravnoteženje javnih financ, ki sta zaradi ponovne uvedbe stanovanjske varčevalne sheme in subvencij mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja brezpredmetna. Uvaja se možnost sklepanja novih varčevalnih pogodb v sistemu nacionalne stanovanjske varčevalne sheme. Predlagatelji novele zakona utemeljujejo novelo z argumenti, da je pereč problem reševanja stanovanjskega vprašanja pri mladih družinah še toliko težji. Mladi ob vseh obremenitvah, ko v veliko primerih vzdržujejo tudi svoje starše ali stare starše, ne morejo privarčevati lastnih sredstev za nakup stanovanja. Zaradi nezaposlenosti ali prekarnih oblik zaposlitev tudi ne morejo najeti stanovanjskih posojil, hkrati pa poslovne banke zahtevajo tudi neživljenjska zavarovanja posojil ter poroke, marsikomu pa možnost najema posojil zavrnejo celo z argumentom prevelikega števila otrok. Iz tega razloga je nujno ponovno uvesti možnost varčevanja ter najema ugodnejših posojil v okviru stanovanjske varčevalne sheme.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, bomo predlog zakona podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima mag. Matej Tonin, predlagatelj.

Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Pozorno sem poslušal stališča poslanskih skupin in na nek način pričakovana zgodba, češ, gre za opozicijski predlog. Najprej uvodoma, naj se zahvalim vsem tistim, ki ste ta predlog podprli in ga vidite kot dobronameren doprinos k temu, da rešimo stanovanjski problem mladih. Ampak kar se pa tiče koalicije in tudi Združene levice, je pa standardna zgodba. Na prvi pogled pravite, da je okej, ampak vedno se pa najde nekaj, zaradi česar naj ta stvar ne bi delovala. Izpostavljali ste vse mogoče stvari, ampak dejstvo je, da v tistih stvareh, ki ste jih vi izpostavljali, enostavno zadeve ne delujejo. In ko iščeš in gledaš, kaj pa bi delovalo, prideš do te rešitve, ki smo jo predlagali mi.

V svetu se pojavljajo različne možnosti, da mladi pridejo do stanovanj. Vsekakor. Ampak žal mnogo izmed teh možnosti v Sloevniji žal ni. Jaz nisem kriv, če ni več socialnih stanovanj, ki bi jih mladi lahko dobili po dostopnih cenah. In namesto da koalicijski poslanci kritizirate naš predlog, bi bilo bolje, da bi se vprašali, zakaj ni več socialnih vprašanj. Mislim, da bi bilo to mnogo bolj primerno vprašanje. Glede stanovanjskih zadrug – mi jim ne nasprotujemo.

Jaz si želim, da bi jih bilo čim več. Ampak najbrž bi morala država tudi s kakšno svojo stanovanjsko politiko, davčno ali kako drugače spodbujati to dejavnost, da bi se te stanovanjske zadruge vzpostavile. O njih zgolj govoriti, tako kot je recimo poslanec Socialnih demokratov ali so še nekateri drugi govorili, je žal premalo. Če koalicija resno na stanovanjske zadruge računa, potem bo treba podvzeti tudi kakšne konkretne ukrepe, da bomo do teh stanovanjskih zadrug prišli.

Bilo je omenjenih še nekaj rešitev, recimo – ne vem, kako bi to poimenoval, ampak – optimizacija izrabe sedanjih stanovanj. Če pogledam svojo generacijo, se pravi tiste, ki smo stari med 30 in 40 let, mislim, da nas velika večina svoj prvi stanovanjski problem rešuje z optimizacijo stanovanjskih hiš svojih staršev. To je danes že praksa. Vsaj moj primer je takšen, da so se moji starši, ki imajo zdaj, ko smo se vsi otroci poročili pa moje sestre odselile, manjšo potrebo po kvadraturi, preselili v pritličje, zaradi tega, da ima lahko moja družina dve nadstropji. Na takšen način smo se v moji družini optimizirali. In seveda številni moji sovrstniki tudi. Ampak, roko na srce, številni mladi pa nimajo takšne možnosti, kot sem jo imel jaz. Da sem imel starše, ki so zgradili hišo, in smo se potem prerazporejali, optimizirali. Številni mladi tega nimajo in so prisiljeni iti v najemniško stanovanje ali pa stanovanje kupiti.

Tista zarota, ki jo je poslanec Socialnih demokratov risal, češ kako je ta naš predlog narejen v sodelovanju z bankami ali celo za banke, kot je rekel … Dajte mi povedati ali pa naj sam pride nazaj v dvorano in pove. Pri mladih, če nimajo bogatih staršev, da bi jim kupili stanovanje ali hišo, okej, ena možnost odpade, če nimajo staršev s hišo, da bi jim del svoje hiše namenili, in če niso nič podedovali, potem je edina opcija, da si stanovanje najamejo ali kupijo. Drugih opcij ni. In spet pridemo do vprašanja, kako pa do denarja. Naj povedo, če še kakšna druga institucija daje denar, razen bank. V Sloveniji ne poznam institucij, ki bi dajale ogromne vsote za to, da bi si lahko kupil ali najel stanovanje. Če on pozna, naj pride in pove. Jaz ne poznam. Glede na to, da je bil očitek, kako je ta naš predlog zakona delan v korist bank, bi bilo dobro, če bi si prebral zgolj 5. člen tega zakona. 5. člen, ker je govoril, zakaj pa samo nakup, zakaj pa ne tudi za najemniška stanovanja. Naj dovoli, da mu preberem samo 5. člen, ki pravi naslednje, da je ta rešitev namenjena za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja mlade družine in se šteje kot prvi nakup, gradnja, rekonstrukcija, sprememba namembnosti ali najem stanovanja. Torej gre tudi za najemniška stanovanja. Tudi 2. člen tega našega zakona je pomemben – ker se je strašilo, kako zdaj mi delamo v sodelovanju z bankami – ki govori, da banka ne sme zaračunavati dodatnih stroškov za sklenitev in vodenje varčevalne pogodbe, odobritev in sklenitev posojilne pogodbe ter vodenja posojila. Ne vem, kako bi lahko še bolj z zakonom banke omejili. Si ne predstavljam. Seveda pa je najlažje opozicijski predlog popljuvati, češ da je to ničvreden predlog, in potem sanjati o nekih rešitvah.

Mi smo prišli s konkretnim predlogom in ta konkretni predlog je takšen, da mladim omogoča nižje obrestne mere ali pa konkretne finančne pomoči. Nismo toliko pametni, da bi se tega sami domislili, ampak smo zgolj uporabili tisto, na kar so nas številne mlade družine opozarjale. Da jim je tovrstna rešitev v preteklosti lahko odnesla ali pa privarčevala ali pa jih razbremenila tudi za do dva obroka kredita na leto. To pa so že kar konkretne pomoči in konkretni zneski. Z našim strokovnim sodelavcem Janezom Ciglerjem Kraljem sva bila dogovorjena, da lahko tudi njegovo čisto osebno zgodbo povem, kako te stvari pri mladih danes potekajo. Ni imel te sreče, da bi imel starše z velikim stanovanjem ali pa da bi mu starši kupili kakšno stanovanje, niti ni nič podedoval, in je moral svoje stanovanjsko vprašanje reševati sam. Najprej z najemom, zdaj v kasnejšem obdobju z dolgoročnim stanovanjskim kreditom. Neverjetno je, v kakšne stvari se spuščajo banke, ko se pogajaš za obrestno mero. Si predstavljate, zaradi tega, ker ima tri otroke, mu je bančni uslužbenec rekel, da to je pa velika nevarnost, da trije otroci pa stanejo in da ni čisto ziher, da bi mu kredit sploh odobrili, predvsem pa, da je rizična stranka. Zdaj je pri njih na poti še četrti otrok. Kaj hočem povedati? Da je ta zakon točno tovrstnim družinam namenjen. Za družine, ki imajo več otrok, ki so danes zaradi tega, ker imajo več otrok in ker nekaj dobrega za Slovenijo naredijo, šikanirane vsepovsod, od države do banke. In ko bi mi želeli skozi proceduro spraviti nek zakon, ki bi mladim omogočil nekoliko nižje obrestne mere ali pa celo kakšen konkreten finančni prispevek, je tisoč enih pripomb ali pa nasprotovanj. Zanimivo se mi zdi, na to sem čakal, da bo kdo tukaj izpostavil finančne posledice tega zakona. Po naši oceni so te finančne posledice 3 milijone evrov, kar je smešno nizko v primerjavi s tem, kako so se na številnih drugih področjih do sedaj varčevalni ukrepi znižali. Ampak glejte, vse to je pohvalno na strani koalicije, da vsaj ni finančnih posledic, to vam vsekakor moram priznati.

Razprava predstavnice Desusa se je meni zdela kar nekoliko podcenjujoča do mladih. Kako so zdajšnji mladi sami nesposobni, si ne znajo ne prati ne kuhati, dvojni doktorji in podobne. Da bi najrajši kar celo življenje živeli v hotelu Mama. Ne vem, s kakšnimi mladimi se poslanke Desusa družijo, ampak tisti mladi, s katerimi se jaz družim, si vsi želijo iti na svoje, si vsi želijo v svoje stanovanje ali pa hišo. Seveda le, če imajo možnosti. Najverjetneje si niso sami krivi, da je situacija takšna, da težko do teh stanovanj pridejo. Mislim, da je naša dolžnost v parlamentu, da iščemo alternative in možnosti, da mladi čim hitreje in čim lažje do stanovanj tudi pridejo, ker tukaj ni kakšne velike

znanstvene fantastike. Tukaj najbrž štejejo konkretna dejanja.

Mogoče ima Združena levica strašanske probleme, ko mi govorimo o demografiji? Pa tudi tukaj so številke zelo eksaktne. Če želimo na dolgi rok kot narod preživeti, rabimo 30 tisoč otrok, imamo jih pa 20 tisoč. Poslanka Tomić me je enkrat šolala, češ kaj to govorim, da tako zelo starokopitno gledam na demografijo, češ da teh 10 tisoč se da nadomestiti z migranti oziroma s tistimi, ki na novo prihajajo v Slovenijo. Priznam, da smo si tukaj pač različni. Morda bi v Združeni levici nekoliko bolj odprli meje, mi pa iščemo rešitve, da bi se slovenske družine odločale za več otrok. Mislim, da to ni bogokletno in da nas zaradi teh želja ali pa hotenj tudi nihče ne bi smel zmerjati ali pa napadati, češ da smo neki nazadnjaki zaradi tega, ker si prizadevamo, da bi imele slovenske družine več otrok. Tisti, ki ste družboslovci, verjamem, da ste prebrali kakšno družboslovno anketo oziroma raziskavo. Tudi mladi ne filozofirajo, ampak povedo: služba, stanovanje.

Kot politika se še lahko strinjamo, da so pri službah zadeve nekoliko bolj komplicirane, ker od danes do jutri narediti 20, 30, 40 tisoč novih delovnih mest, je, mislim da, precej težje, kot pa ustvariti pogoje za to, da bi mladi vendarle lahko prihajali do stanovanj. Če bomo pogledali, bomo najbrž ugotovili, da je stanovanjski fond relativno soliden oziroma je stanovanj v Sloveniji relativno solidno število. Dostopnost do tega je pa lahko zelo problematična in vprašljiva, zlasti če pogledate starejše generacije na podeželju, za marsikaterega izmed njih, ki so gradili hiše v 70. in 80. letih in so danes sami v hiši, so te hiše prevelike. Ampak, seveda, gradili so jo s svojimi rokami in kar tako se ji ne bodo odpovedali. Verjamem pa, da bi morda to lažje storili oziroma zamenjali za manjše stanovanje, bolj priročno stanovanje, če bi naredili okolje, ki bi tudi davčno ali kako drugače ljudi k tem dejanjem spodbujalo.

Še enkrat bom naštel opcije ali rešitve, ki obstajajo za to, da se do stanovanja pride. Predlog, ki je na mizi, govori o tem, da mladim pomagamo s krediti in z nekaj konkretnega denarja. To je predlog, ki je danes na mizi. Tisti, ki se s tem ne strinjate, povejte, kako bomo čim hitreje prišli do stanovanjskih zadrug, kje so orodja ali zakoni, ki bodo to dejavnost spodbujali. Povejte tudi kakšno besedo o tem, kako si predstavljate optimizacijo, uporabo sedanjih stanovanj. In še ena zadeva, o kateri danes ni nihče govoril, pa jo predvsem mi vidimo kot priložnost, je rent-to-buy. Torej da plačuješ najemnino in da se ti ta najemnina všteva v končno kupnino. Ampak tukaj mora seveda biti interes lastnika, da ti to omogoči. Če tudi lastnik ni spodbujen s kakšnimi davčnimi zadevami, najverjetneje vsak raje ves čas vleče najemnino ali pa v enem znesku to proda. Želel bi si, da bi se današnja razprava vrtela predvsem okoli vprašanja, čisto konkretnih rešitev, kako mladim omogočiti, da pridejo do stanovanja. Naj bo ta razprava. Ker se mi zdi, da če imamo v tem parlamentu ogromno ideoloških razprav, kjer se lahko na žive in mrtve skregamo glede ideologije, zgodovine, leta 1945 in ne vem česa še vse, je pa reševanje stanovanjskega vprašanja mladih neka taka tema, ki je težko nekoliko prepotencirana v ideološkem smislu.

Ko poslušaš stališča poslanskih skupin – nobena poslanska skupina ni pozabila omeniti velike skrbi za mlade. Tudi tista poslanska skupina, ki pravi, da predvsem zagovarja upokojence. Če bomo v današnji razpravi naredili korak naprej, da bomo to skrb za mlade konkretizirali, potem smo naredili veliko. To se mi zdi, da bi bila bistvena stvar in bistveni dosežek današnje razprave. Nova Slovenija je dala na mizo ta predlog, koalicija lahko upravičeno reče, mi se s tem ne strinjamo, dajemo takšen predlog. Če pa vse ostane na ravni nekih deklaracij in deklarativnih zgodb, pa seveda ne pridemo daleč. Z zanimanjem bom poslušal, kaj bo razprava danes pokazala, in upam, da se bodo stvari premaknile naprej.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dragan Matić, pripravi naj se dr. Franc Trček.

Izvolite, dr. Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana gospa državna sekretarka, dragi kolegice in kolegi!

Za začetek bi samo spomnil gospoda Trčka, ki je govoril o vseh, ki sedijo v vladi in so zavozili situacijo v 25 letih, da je SMC nastal leta 2014 in ni mogel zavoziti situacije pred svojim nastankom, pa sedi v vladi. Tako da mogoče nekaj več natančnosti v razpravi ne bi škodilo, kljub vsej vehemenci in recimo temu slikovitosti.

Gospod Tonin je rekel, da vsi razpravljavci poudarjajo, da je na prvi pogled tudi to všečno ali dobro. Meni to niti na prvi pogled ni dobro in ne pravim, da je to dober predlog, ki ga vi ponujate. Vi pravite, da bi radi mlade spodbudili, da bi rojevali otroke, in zato rabijo stanovanja, in da hočete olajšati dostop do kreditov za stanovanja. Tako ste rekli v svoji uvodni razpravi. Naprej ste to zapeljali v to smer, da je ta sistem že obstajal in je bil dober in kako zdaj hodijo ti nekdanji mladi – očitno nekdanji, ker niso več tako zelo mladi, odkar je vaša lastna vlada ukinila te spodbujevalne ukrepe za lajšanje stanovanjskega problema teh mladih družin, to ste vi sami naredili – k vam in vam pravijo, kako je bilo to odlično in kako je ta ukrep odlično deloval in da ga dajte nazaj, ker je tako zelo dober.

Da je ta ukrep tako zelo dober, nisem čisto prepričan. Pa bom prebral z nekega spletnega portala, da ga ne reklamiram, ker gre za komercialni portal, ampak je opis dejanskega stanja dokaj slikovit, kako pa ta sistem ni deloval

tako idealno, kakor vam razlagajo ti vaši mladi, ki vam hodijo tožit, kako je bilo to lepo in krasno. Citiram, iz leta 2005 se mi zdi: »Lansko leto se je iztekla ta varčevalna shema. Varčevalci, ki so dejansko varčevali za nakup nepremičnin, so se znašli na trgu. Tisti, ki so nameravali kupiti nepremičnino nekje na podeželju, in ti so bili seveda v manjšini, so bili še kar zadovoljni, tisti, ki so nameravali kupiti nepremičnino v Ljubljani ali njeni okolici, pa so doživeli šok. Cene nepremičnin so v teh petih letih, predvsem pa v zadnjem letu pred iztekom te sheme, izredno narasle in še vedno rastejo. Varčevalce je zadelo spoznanje, da dejansko ne morejo kupiti nič večje nepremičnine, kot so si jo lahko privoščili s pomočjo kredita, predno so pričeli varčevati v tej nacionalni shemi, kljub temu da sedaj vzamejo obljubljen ugodni kredit. Dejansko se je njihov vloženi denar v tem času oplemenitil toliko, kolikor so šle cene navzgor. Želene nepremičnine, tisti, ki so si je tako želeli, si kljub obljubam na začetku varčevanja ne morejo privoščiti. Teh pet let so morali nekje prebivati in zdaj bodo morali plačevati še kredit.« Tukaj še piše, da če bi namesto tega varčevanja sami vzeli kredit nekje drugje in kupili nepremičnino, bi jo že 5 let imeli in bi v tem času še tej nepremičnini zrasla cena in bi bilo vse skupaj bolj ugodno za njih, kakor pa da so vstopili v to varčevalno shemo, ki je zdaj tako zelo opevana in jo želite vrniti nazaj. To je ena izmed teh pasti, tako da jaz ne bi bil tako blazno siguren, da je to odlično in da je to dobra pot za naprej.

Druga stvar, ki je povsem očitna iz tega, je, da vi propagirate to tradicionalno načelo Najprej štalica, potem pa kravica. Ampak moja štalica. Mora biti moja štalica, pa čeprav ali s krediti ali z varčevalno shemo, ampak mora biti moja. Potem ste se nekaj izvijali, da tam nekje piše v enem členu, da je mogoče to varčevalno shemo uporabljati tudi za neko najemniško stanovanje. Ne vem, kdo bo vplačeval neko varčevalno shemo, da bo potem šel za najemnika. To se mi zdi nekoliko nelogično, ampak dobro, v redu. Kaj želim poudariti? V Sloveniji imamo ta kult domače, moje štalice vgrajen v podzavest slehernika. V Sloveniji je to tako močno, da je naseljenih samo 8,2 % stanovanj, ki so v najemu, in v njih živi samo vsak 15. prebivalec Slovenije. Vsi ostali želijo biti pač v nekih svojih domačih, lastnih okoljih, kjer so oni lastniki, in to je neke vrste fetiš. V primerjavi z Evropo, kjer je vsaj 30-odstoten delež najemniških stanovanj, smo mi tukaj na dobrih osmih.

Če gremo gledat naprej, vi ste napisali v obrazložitvi v oceni stanja in razlogih za sprejetje zakona, da je trg najemniških stanovanj slabo razvit, da stanovanjski sklad poskuša to urediti, ampak nekako mu ne gre, in potem govorite o Švici, kako Švica spodbuja razvoj stanovanjskih zadrug po zgledu tujine. Švica ima 56 % najemnikov, prebivajo v najemniških stanovanjih, večina pa ima lastniška stanovanja. Na Švedskem, Nizozemskem je 40 % najemniških, na Norveškem podobno, na Islandiji tudi. Namesto da bi se približevali temu trendu, vi kljub temu da ugotavljate, da najemniških stanovanj primanjkuje in da to ni v redu, imate – kaj imate v členih? V členih govorite o varčevanju, kdaj lahko začnejo dolgoročno načrtovati, pogojih varčevanja, kreditiranja, vse, da bi lahko prišli ljudje do lastnine. Če je cilj kvalitetnega življenja, da ti varčuješ dolga leta in potem se usedeš in rečeš, to je moje … Ne vem, mogoče je to v Novi Sloveniji neke vrste ideologija ali pa vizija, kaj je bistvo mladega človeka – da lahko reče, to je moje. Ali je bistvo, da živi kvalitetno življenje v nekem stanovanju, ki je ustrezno in ki je dostopno po normalni ceni, ki mu omogoča, da lahko svoje dohodke namenja tudi za kaj drugega, ali da se po 30, 40 letih lahko vseli nekam in reče, no zdaj je pa to končno moje, čeprav so se mi otroci odselili, ampak to je moje in zdaj bom jaz tukaj veselo živel še teh 10, 20 let v penziji in potem umrl v svojem stanovanju? Mislim, da ta logika, ki ji sledite, ne gre v pravo smer.

Ko vi sprašujete, kam pa naj gremo, v katero smer naj gremo, gospod Tonin, verjetno ste preslišali gospo državno sekretarko in kolega Dolinška. Saj so razlagali, kaj počne ta vlada, kakšne načrte ima, ki so orisani v nacionalnem stanovanjskem programu in gredo točno v to smer, krepitev najemniških stanovanj, da bo ponudba najemniških stanovanj, ki bodo ustrezna, ki bodo dovolj poceni in ki bodo dostopna predvsem za mlade. Ker tukaj se omenja predvsem mlade, če ste dobro poslušali – pilotni projekt zagotovitve ponudbe cenovno ugodnih stanovanj za mlade, ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje. To je pilotni projekt, ki že poteka. Potem pilotni projekt za zagotavljanje stanovanj za stanovanjske skupnosti za mlade, to se pravi za tiste, ki so ali nehali študirati pa ne more več biti v študentskih domovih ali pa so se zgodaj zaposlili in ne študirajo. Tudi tukaj Vlada išče rešitve. Potem stanovanjske zadruge. Ravno o tem, o čemer ste vi razlagali prej, kako imajo lepo v Švici, je stanovanjska zadruga, ti postaneš njen član in potem imaš skozi svoje življenjsko obdobje počasi, ko se vzpenjaš, ko je tvoja družina mnogoštevilna, večje stanovanje, potem ko ga ne rabiš več, greš pač v neko manjše in vse je nekako prilagojeno neki razumni logiki in življenjskim okoliščinam, skozi katere gre večina od nas, ki smo načrtovali oziroma imamo družino. Tudi vsi ostali verjetno razmišljajo o kvaliteti življenja, vsaj sodobne generacije, ne pa o tem, da bodo vzeli kredit in si bodo nabavili neko stanovanje. V tem smislu je verjetno treba razmišljati naprej. Treba je seveda krepiti napore v smislu, da imajo mladi čim prej na voljo najemniška stanovanja, stanovanja po ugodni ceni, po standardu primerna za njih. Na ta način je seveda tudi možno doseči te cilje, o katerih vi govorite – da bi spodbudili demografsko rast, ker je gotovo to

eden od pogojev za to, da se mladi odločajo za otroke. Vendar v tem predlogu zakona tega ni. Povedali smo, zakaj ni ustrezen. Ker pač obuja nekaj, kar je že bilo pa ni bilo tako zelo uspešno, vsaj za večino ne, kot vi to poskušate predstaviti.

Na žalost se tega zakona v taki obliki ne da podpreti. Vsekakor pa je treba razmišljati o vseh drugih spodbudah za zvišanje natalitete in za to, da se demografska slika v Sloveniji izboljša. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, predlagatelj mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Poslanec Matić, mislim, da ni bilo nobene potrebe po tem, da ste bili v svoji razpravi ciničnі, ker gre za resno temo. Mislim, da bi se lahko čisto normalno lotili razprave, ne pa da malo posmehljivo razpravljate v smislu, češ neka zmešana Nova Slovenija želi, da mladi rojevajo več otrok. V čem je tu problem? Zakaj je to opazka, ki je predstavljena v negativnem smislu? Poslanec Matić, povejte, kaj je tu bogokletnega, če Nova Slovenija reče, da si želimo, da imajo mladi več otrok. Jaz vas tu ne razumem. In tudi ne razumem tu vaše ciničnosti, ker gre za resno stvar.

Naslednja zadeva. Kako ta shema v preteklosti ni delovala in ponovno cinizem. So bili na podeželju malo zadovoljni, ampak v mestu pa niso bili. Ja, na podeželju so bili zadovoljni, ker so si lahko s tem denarjem kupovali nepremičnine. Kupovali pa so jih lahko zato, ker na podeželju cene niso šle tako gor, kot so šle v mestu. V mestu pa ta denar ni bil zadosti, ker so se cene stanovanj v tej gospodarski konjunkturi tako dvignile. To je bil glavni problem. Ampak vi pa celotno to shemo slikate malo manj kot na način, da je tem mladim ta denar nekdo vzel, da jih je opeharil. Hvala bogu ste povedali, da se je pa vendarle v tej shemi tudi del denarja oplemenitil. Ampak seveda manj, kot so šla stanovanja navzgor. Bistveno je, da mladih ni nihče s to shemo opeharil, da niso sredstev izgubljali v tej shemi in da je neka čisto druga zgodba, da je šla cena stanovanj pa navzgor. Kaj vse ta vlada počne. Super. Fino. Če bi vse to res tako super delovalo, kot je bilo predstavljeno, potem mladi danes ne bi imeli stanovanjskih težav in problemov. Potem bi se te zadeve lahko enostavno in hitro reševale. Ampak če bi to bilo tako, potem bi bila najbrž zadeva rešena in se o teh stvareh danes ne bi pogovarjali v parlamentu.

Še en cinizem, ki ga jaz pri vas tudi opažam, je odločitev med najemniškim ali pa lastniškim stanovanjem. Mi v tem zakonu mladim ne predpisujemo, da naj se odločijo za najemniško ali pa lastniško stanovanje. Ne vem, od kod ste vi izhajal ali pa kje vi vidite, da je intenca tega zakona, da mora vsakdo priti do lastniškega stanovanja, če si – ker ste prebirali z listov zakon, trinajsta stran – lahko pogledate 5. člen, ki govori o finančni pomoči mladim tudi za najem stanovanja. Mi se ne odločamo namesto mladih, mi jim pustimo izbiro. Če hočejo, naj si gredo poskušat rešiti problem z najemom, če pa imajo možnost, pa tudi z nakupom. Se pa lahko strinjam v tem delu z vami, da je mentaliteta v Sloveniji pač taka, da vsi stremimo k lastniškim stanovanjem. To pa je dejstvo. Ampak hočem povedati poanto, da mi s tem zakonom, kaj morajo mladi postoriti, ne predpisujemo, mladim omogočamo, da se odločajo sami.

Tudi če bi ta zakon, poslanec Matić, podprli, vam ne bi padla krona z glave, mislim, da ne bi ogrozili ne javnih financ ne česarkoli drugega, niti zaradi tega banke ne bi obogatele, bi pa mladim zgolj omogočili, da imajo vsaj eno majhno orodje več, s katerim si lahko pomagajo pri tem, da pridejo do stanovanja. To pa mislim, da ne bi bil pretiran napor za vas. Razumel bi vas, če bi temu zakonu nasprotoval zaradi tega, ker bi imel hude finančne posledice, ampak ta zakon ne bo imel hudih finančnih posledic, je pa lahko priročno orodje.

In še ena stvar, kjer se tako – standardni očitek v repertoarju, ko prihajajo zadnji predlogi s strani opozicije: ja, gospod Tonin, saj je vaša vlada predlagala ukinitev tega. Vsekakor je, ampak leta 2012, ko so bile javnofinančne okoliščine popolnoma drugačne, kot so danes. Vi danes razpolagate z milijardo evrov več, kot je razpolagala naša vlada, v javnosti pa hočete slikati stvari, da so iste, češ aha, vi ste takrat te stvari naredili, zdaj ste pa nekaj pametni pa poskušate te stvari nazaj uvajati. Ampak razlika je ena milijarda evrov prihodkov v proračunu. In naša poanta, razložena že v samem startu, na začetku in tudi v obrazložitvi zakona v tekstu, če ste brali, je zgolj v tem, da če se varčevalni ukrepi sproščajo vsepovsod, potem naj se sprostijo tudi na področju družinske politike.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, dr. Matić, izvolite.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo.

Najprej o tej milijardi evrov več. Tale vlada mora plačevati pufe, ki ste jih vi najemali po 7-odstotni meri, takrat ko, mislim da, sta imeli Gvineja Bissau pa Nigerija neke podobne obrestne mere. Seveda pa mora ta vlada tudi nekaj drugega delati, mora zniževati javnofinančni primanjkljaj in ima seveda tudi fiskalno pravilo, ki ga vi takrat niste imeli. Tako da ta populizem je malo cenen, gospod Tonin.

Ne vem, ali ste vi, ko ste mene poslušali, gospod Tonin, sedeli na ušesih ali imate prisluhe. Ali eno ali drugo, samo jaz mislim, da oboje. Ker jaz termina »zmešana Nova Slovenija« nisem uporabil. Lepo prosim, da mi ne pripisujete in polagate v moja usta vaših lastnih besed. Če vi mislite, da je vaša

Nova Slovenija zmešana, je to pač vaša ocena, jaz tega nisem rekel. Če ste pa pozorno poslušali, pa očitno niste, moj govor, sem povedal, da je demografska slika pomembna in da stanovanjsko vprašanje je pomembno zato, da se izboljša demografska slika, in da načeloma se strinjam s tem. Vi ste rekli, da je to eno od orodij, ki ne bi ogrozilo javnih financ, ker nima javnofinančnih posledic – potem je vprašanje, zakaj ste 2012 to sploh ukinili, če nima nobenih javnofinančnih posledic. Ta argument je spet malo nelogičen, gospod Tonin, malo se bo treba, kako bi rekel, skoncentrirati, ko uporabljate neke izraze, s katerimi podkrepite svoje teze.

Da bi bilo to orodje, pri katerem mi ne bi padla krona z glave, če bi ga podprl … Orodje že, če bi bilo dobro. Ampak meni se to orodje zdi zgrešeno, povedal sem, zakaj se mi zdi zgrešeno. Ker napotuje mlade v kreditiranje, ker jih napotuje na neko pot, ki je v nasprotju z evropskimi trendi in gre v napačno smer. Ne razumem, vi ste rekli, da večina ni bila zadovoljna s tem – saj to sem jasno prebral. Da bi bil kakšen, ki je kupoval neko nepremičnino v kakšnem malo manj, kako bi rekel, atraktivnem kraju, zadovoljen – mogoče se kakšen najde. Da niso izgubljali sredstev mladi – saj jih niso izgubljali, izgubljali so pa čas, 5 let ali pa kolikor je trajala stanovanjska shema, so čakali in na koncu je bil rezultat nič, izgubljali so čas in čas je denar, time is money. Verjetno so izgubili nekaj, o čemer govorimo zdaj. Kar je pomembno.

Tega pa ne razumem, gospod Tonin, sklicujete se na tiste subvencije v 5. členu, mene pa res zanima, kdo bo varčeval 5 let, da bo potem šel najet stanovanje, in zakaj se vam to zdi logično, gospod Tonin. Tole je na kratko, vse te vaše eskapade. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, izvolite, mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Poslancu Matiću mora biti resnično težko, ker v petih minutah popolnoma stvari spremeni, pa jih obrne na glavo. Svetovni prvak v spreminjanju stališč. Ampak sem pa ugotovil, da tudi on zdaj trdi, da je NSi super stranka in da je demografska slika problematična. Napredek smo vendarle naredili, kar je dobro.

Kar se tiče razprave – zakaj so se mladi za ta orodja odločali? Gospod Matić, najbrž če bi imeli dovolj denarja, se jim za to orodje ne bi bilo treba odločati pa bi šli na banko, vzeli redni kredit in stanovanje kupili. Za to orodje so se odločali zaradi tega, ker najverjetneje sredstev niso imeli. Ta 5. člen, gospod Matić, preberite si ga, ne govori o boljših obrestnih merah, ampak govori o konkretnih finančnih spodbudah. Najverjetneje bi bili tudi vi veseli, če bi šli v neko najemniško stanovanje, če bi vam država še nekaj zraven dodala. O teh stvareh govorimo.

Kdo je sedel na ušesih? Najverjetneje, če si bo kdo magnetogram prebral, bo lahko ugotovil. Jaz sem prej govoril, da so finančne posledice tega zakona 3 milijone evrov. Sem pohvalil koalicijo, da tega ni izpostavljala kot razlog, zakaj bi šla proti temu zakonu. In ker ste seveda spet izpostavili to, zakaj smo potem sploh v prvi fazi to ukinili, gospod Matić, če bi vi takrat leta 2012 bili zraven, potem bi lahko videli, kakšne težke razmere so bile, kako je bilo treba praktično na vseh področjih strgati maksimalno, kar se je dalo, pa tudi če je šlo samo za 3 milijone evrov. Na vseh področjih. In če je kdo demagog, ste demagog tukaj vi. Očitate nam, da smo se leta 2000 pufali in najemali kredite. Ja, bog se usmili. Ne vem, ena vlada od 2008 do 2011 se je res hudo pufala. 2012 je pač prišel račun, ko je bilo treba te stvari nekako rešiti. Če vas jaz prav razumem – zakaj ste se zadolževali po taki visoki obrestni meri? Torej, gospod Matić, kaj je pa potem alternativa? Iti po poceni denar h trojki? Predsednica Vlade gospa Bratušek pa tudi še kdo pred njo ni bil za to rešitev, da se pokliče trojka v Slovenijo. In smo šli raje po dražji denar na trg. Okej.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Franc Trček, pripravi naj se gospod Jožef Horvat.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Poslušam tole in bi se rad s kom pogovarjal o problematiki stanovanjske politike, ampak sem seveda potem osamljen in sem posledično po dr. Matiću vehementen. Verjetno kot bi bil tudi on vehementen, če bi se pogovarjali o področju arhivov ali temi njegove doktorske naloge. Tematiko pač obvladam. Kaj naj sedaj, se delam, da je ne?!

Kdo je kriv za nazaj, kdo ni kriv za nazaj, malo premalo časa imam, da bi na dolgo šel, ampak najpozneje po Jazbinšku bi bilo treba stanovanjsko politiko premisliti in jo začeti na novo izvajati in delati v mandatu 2004–2008. Pa ne bom nekega gospoda omenjal, da ne bo poslanec na sedežu 90 v luft skočil, ampak takrat se je pač dogajalo, kar se je dogajalo. In potem smo fasali tudi to bančno luknjo. V bistvu se je tudi predlagatelj malo, zrelo sedaj več tej temi posvečal, pa se očitno neko pingpongiranje Matić-Tonin, Tonin-Matić tukaj dogaja. V družbah, v katere mi spadamo, naj bi bilo normalno, ne glede na katero vlado, da gre okoli 30 % tvojih dohodkov za reševanje štalice, kot bi vi to imenovali, pa da se premikaš v prostoru. Tako bi morali optimalizirati politike. Če pa pogledamo, koliko zaslužijo mladi, ki jih zdaj vsi tako gor – pa ne mladi, ampak tudi stari, kolikšne so cene nepremičnin pri nas, kolikšni so stroški oligopolistov na trgu, če hočete, ogrevanja, energije in tako naprej. Ni res, da imamo dober stanovanjski fond, mi imamo relativno star stanovanjski fond, primerjalno gledano. Ampak recimo zdaj je v medije začelo

končno curljati, da bomo imeli energetsko strategijo Slovenije, in zdaj ne bo več, kaj bomo s tem naredili, kako bomo energetsko sanirali, ampak bodo lobiji delali za NEK 2, za novo nuklearko, ki nas bo stala, kakršna je ta država, če se ne vzamemo v roke, verjetno prej 8 milijard kot 4 ali 5 milijard. Res ne vem tudi, od kod jih bomo vzeli. Že kar nekaj vlad nazaj bi lahko uredilo najemniški trg, pa ga niso uredile, imamo neurejenega. Nihče ni omenil nekega področja, navsezadnje, zaščitenih kmetij in dolgoročnih najemov le-teh. Nihče ni omenil nekih razmislekov, mogoče tudi nek način pametnih davčnih politik, da če ima nekdo, kar je govoril kolega Tonin, neko na pol prazno hišo, lahko tudi nekoga vzame v najem, ki bo tudi – o solidarnosti se je govorilo – poskrbel za nekoga.

Ker imam zelo malo časa – jaz vašega strokovca Janeza zelo cenim, se pogosto pogovarjava. Kolega Tonin dobro ve, da če bi šla Janez pa jaz z družinama pa še vas vzamemo pa še Ljudmilo s kakšno vnukico, moramo naročiti manjši avtobus. Toliko o otrocih, o deci pa Združeni levici. Tudi v nekaj sklicih nazaj je bilo tako, ko je imel največ otrok – kdo? Sekretar SD, če se spomnim. Pa je desnica nekako vedno očitala in kolega Tonin seveda ni procesa modernizacije kot politolog prešprical, ampak se dela, da ga je prešprical. Mi rodnosti na 2,3 ne bomo dvignili. Ne bomo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se gospod Janko Veber.

Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, dragi kolegice in kolegi!

Dr. Franc Trček je sicer pesimistično zaključil, da rodnosti ne bomo dvignili na 2,5, ampak kljub vsemu moram reči, da ga vedno zelo spoštljivo poslušam, ne samo tukaj, veliko več ur presediva na delovnih telesih, in da imajo njegove razprave veliko soli. Kljub temu da smo politično na povsem nasprotnih poljih, ga rad poslušam. Pač tako govori doktor znanosti, ki nekaj ve o problematiki, o kateri pravkar razpravljamo. Moram pa reči in sem res zelo razočaran, res sem zelo razočaran, da se pa en prejšnji doktor znanosti na tak ciničen način, kot da bi potlačil črva na cesti, spravi nad predlog rešitve Nove Slovenije, opozicijske stranke. Gospe in gospodje, dokler bo takšna klima in dokler bo toliko cinizma za kakršnokoli rešitev, nam ni pomoči. Ne pri rodnosti ne pri reševanju stanovanjskega problema, družinskih problemov, zaposlovanja, problema mladih, ki je mega problem, ne samo v naši državi, tudi v Evropi, celotni Evropi. In res obžalujem … Nova Slovenija je pripravila rešitev in vi ste kar rekli, nekateri, ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Gospe in gospodje, ta zakon je že veljal, ta zakon je deloval in Ustavno sodišče ga ni ugasnilo. Mi smo dele tega zakona, te rešitve, ki so bile dobre, na žalost – ja, tudi Nova Slovenija, smo bili v vladi, ki je morala leta 2012 rešiti to državo pred bankrotom. Vem, da je bilo takrat to zelo težko, vem, se spomnim, nam, kolegom iz Desusa, kolegom iz SDS, zelo težko. Zakaj je ta zakon dobro deloval? Vam jaz povem, zato ker so takrat volivci, državljanke in državljani, mlade družine dobesedno planili na nas in so rekli, Nova Slovenija, pa poslušajte, kaj nam delate, mi smo vas imeli in vas imamo za branike družin, vi pa zdaj takšno rešitev dajete. Komaj smo dopovedali, verjamem, da nismo bili uspešni, zakaj moramo ta brutalni ukrep sprejemati.

Res je, tukaj se pa z dr. Matićem strinjam, da smo prišparali minimalno, nekaj milijonov na letni ravni. Tukaj zdaj pišemo finančne učinke, dobre tri milijone evrov. Če mi treh milijonov evrov nimamo in jih ne moremo dati za mlade družine, nam ni pomoči že drugič. In zdaj Vlada pravi – državno sekretarko zelo spoštujem in sem prepričan, toliko jo poznam, sva imela na eni prireditvi priložnost, da sva malo skupaj klepetala, da bi sama podprla ta zakon, na žalost mora tukaj braniti stališče Vlade – da je imel ta zakon v preteklosti negativne učinke. Zdaj pa mi, lepo prosim, tisti, ki to pravite, da je v preteklosti imel negativne učinke, pripeljite tri ljudi, ki so koristili določbe tega zakona pa niso bili zadovoljni. Pripeljite mi tri ljudi. Ne, prosim, govoriti na pamet in cinično. Dajmo s številkami, dajmo z ljudmi, dajmo z imeni in priimki.

Doživljam nočne more, ko v zadnjem času tukaj v tej hiši, v tem hramu demokracije, kamor so nas postavili naši ljudje – ja, tudi mlade družine so nas sem izvolile, nismo si te funkcije kupili, vsaj velika večina ne – in smo tukaj zato, da delamo za vse sloje, za vse državljanke in državljane naše države, tudi za mlade družine. Ne morem sprejeti in nikoli ne bom sprejel očitkov, sicer ne v današnji razpravi, na eni prejšnjih sej je bil očitek Novi Sloveniji, da glorificiramo družino in da tarnamo, da jokamo, da se nam 10 tisoč otrok premalo rodi, če želimo, da bo slovenski rod obstal. Kolega Trček vam bo to hitro izračunal, obvlada v nulo matematične modele. Če bo rodnost takšna, kot danes je, bo matematični model pokazal, da tam, reciva 2050, nam ni več pomoči, ker bomo najbrž pod kritično maso in nam sledi samo še izumrtje. In zdaj je to, izgleda, napačna teza, napačna predpostavka oziroma napačna trditev. Ampak to je dejstvo. To kažejo številke, to kažejo modeli in to je dejstvo. Nekateri pravite, da je nesmiselno, da Nova Slovenija na to opozarja, da je to brez veze, da na globalni ravni se pa vsak dan več ljudi rodi. Okej, v redu. Ampak jaz bi želel, gospe in gospodje, da na tem slovenskem prostoru tudi po tisoč letih, kolikor pač obstajajo tukaj Slovenci, še vsaj tisoč ali pa še vsaj 2 tisoč let Slovenci tudi obstajajo.

Prostor, ko ga enkrat izpraznite, zapolnijo drugi. To seveda danes doživljamo, gledamo zraven. Pa tukaj sploh ne mislim na begunce in migrante. Okrog nas so države, ki imajo bistveno višji nacionalni ponos, malo drugače gledajo na obstoj lastnega naroda. Recimo zahodna soseda letos spomladi. Kar poglejmo, kaj so Italijani naredili glede rodnosti in se Sloveniji zdi znanstvena fantastika. Zakaj govorim o rodnosti? Zato, ker je na nek način potrebno, da dejansko družina živi v nekem gnezdu. Prej smo slišali in sem imel neko asociacijo, da nas je nekdo napeljeval na neka teoretična ali virtualna stanovanja. Jaz tega ne poznam in si ne predstavljam. Ali bodo stanovanjske zadruge ali bo najem ali kakorkoli že – koga lahko mi prisilimo? Tisti, ki pravi: »Ja, glejte, lastništvo je brez veze, rajši najem,« mlade družine znajo do pet šteti. Najbrž vsi mi, vseh nas 90 tudi, in si hitro izračunamo, kaj se mi bolj splača. Najem stanovanja, plačujem v nedogled najemnino ali pa praktično isti znesek dam za mesečno anuiteto za odplačilo kredita in je potem nekoč stanovanje moje in sem ustvaril neko vrednost. Ampak zdaj se zdi, kot da je to narobe, da je treba živeti v nekem najemnem stanovanju.

In glejte, to kar nam Vlada piše, pa nisem cinik, jaz samo rečem, da sem do tega kritičen in da imam dovolj vseh teh pilotnih projektov, veste. En pilotni projekt pa drugi pilotni projekt pa tretji … Ne vem, kako dolgo se bodo ti pilotni projekti izvajali, jaz bi rad rešitve takoj. Zakaj? Ker v svetu že obstajajo. Topla voda v svetu obstaja. Dejstvo je, da se na nek problem vedno lahko odzovemo na dva načina. Ali se z njim spopademo ali pa ga ignoriramo in se delamo, da ne obstaja. Ta druga je seveda lažja in nekako odlašaš, to bo že nekdo drug, ni všečno, ne bomo dobili političnih točk, bomo izgubili volivce in tako dalje. Le zakaj smo tukaj? Ali delamo zato, da delamo populizem ali da delamo tisto, kar je prav? Ker nekatere države to delajo, kar je prav, in zato nas prehitevajo po levi in po desni. Danes nam nihče več ne govori, da smo nova zvezda na evropskem nebu, kot smo bili leta 2008, ko smo kot prva nova članica predsedovali Svetu Evropske unije. Če pogledate Italijane, ko je novi premier ugotovil, ko so mu pokazali statistiko, da imajo najnižjo rodnost, je takoj, dobesedno takoj za letošnje leto zagotovil 600 milijonov. Verjetno to za njihov proračun, ki je bistveno večji od našega, ni veliko denarja, važno je to, da je takoj zagotovil 600 milijonov denarja in na nek način spodbujal – kaj? Mlade družine. Naslednje leto bo pa 700 milijonov zagotovil. In smo že na 1,3 milijarde v dveh letih. Te naše drobtinice, ki jih tukaj v tem zakonu predlagamo, so vredne okrog 3 milijone evrov in ta zakon je že deloval. Še enkrat, je že deloval. In zdaj pravite: »Ne, zdaj pa naenkrat po petih letih ni primeren za nadaljnjo obravnavo.« V to me pa res nihče ne bo prepričal, razen Ustavno sodišče.

In bi res prosil, gospe in gospodje, da se zavedamo, zakaj mi tukaj sedimo in zakaj dobivamo poslanske plače. Zakaj? Ali smo jih vredni? Ali zato, da kar mečemo po vrsti opozicijske ali pa vsaj večino opozicijskih zakonov, ali pa da rečemo, aha, nima veze, kdo je zakon predlagal, kaj pa če ga v drugi obravnavi oziroma v nadaljevanju parlamentarne procedure izboljšamo in vsi skupaj naredimo en dober izdelek, tokrat namenjen za reševanje prvega stanovanjskega problema, vprašanja mladih družin? Nekdo mi je rekel, ki me je takrat dobesedno napadel, ko smo z ZUJF to ukinili: »Poglej, ko sem dobil subvencijo, sem z letno subvencijo pokril dve anuiteti za kredit, ki sem ga najel.« Saj danes mi tudi gledamo, beremo razne oglase, stanovanja za mlade družine, cena 3 tisoč evrov po kvadratnem metru. Okej, če ima kdo zadaj bogate starše, bi verjetno to bila sprejemljiva cena. Jaz nobenega ne poznam, ki je sposoben kupiti, ne vem, 60 kvadratnih metrov stanovanja, mlada družina, 3 tisoč evrov za kvadratni meter. Trg pač svoje naredi. Če zdaj mi mislimo, da moramo mlade družine spraviti v najemniška stanovanja, okej, junaki na plan, investirajmo, investirajte v stanovanjske bloke in dajte jih v najem. Ampak prosim, z nizko najemnino za mlade družine. Z nizko. Ali bo šel kdo v to investicijo izgradnje stanovanjskega bloka? Nihče. Nihče. Na žalost ali pa na veselje dela tudi ekonomska zakonitost, in to je ta problem, ki ga moramo imeti pred očmi, ko se ukvarjamo z reševanjem stanovanjskih vprašanj mladih družin.

Ali je normalno, da smo Slovenci v vrhu Evrope, kjer mladi v starosti od 18 do 29 let živijo pri starših in je delež teh čez 80 %, okrog 85 %. Višji procent je samo še na Malti, Nemčija, Finska, Avstrija, tam pa je ta procent okrog 20. 85 % mladih od 18 do 29 let v Sloveniji živi pri starših. Hotel Mama je sicer zelo v redu, ampak pa ve mame povejte, ali je to v redu za razvoj družbe. In če bi dr. Trček imel več časa, bi ga bilo zanimivo poslušati, ali je zdaj to v redu ali ni v redu. Mi mislimo, da se je treba osamosvojiti, da se mladi morajo postaviti na svoje noge, si ustvariti svoje gnezdo, če smem tako malo poetično govoriti, in to je potem tista neka normalna rešitev. Res obžalujem, da s tako malo razmisleka, kolegice in kolegi, poslanke in poslanci, sledite mnenju Vlade, da zakon ni primeren. Temu kar sledite in rečete, da ni primeren, kaj nas pa brigajo mlade družine, naj si iščejo stanovanje, kjer hočejo, tam so šotori poceni in tako dalje. Oprostite, da vam zdaj takšne očitke nalagam, ampak preprosto ne razumem, da zdaj ko nam gre dobro, ko nismo pred bankrotom, ne bi vključili tistih rešitev, ki so preverjeno delovale in so preverjeno dobre. Namesto da bi iskali rešitve argumentirano, že razmišljali, kakšni bodo amandmaji v drugi obravnavi, poslušamo cinične razprave, češ kaj že spet Nova Slovenija. Res obžalujem in današnji dan – če se je včerajšnji zame zelo dobro, v nekem pozitivnem duhu zaključil, se ta

žal zaključuje v nekem mračnem pesimističnem duhu. Mi je zelo žal, da moram z vami deliti ta svoja čustva.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Lah, pripravi naj se gospod Ljubo Žnidar.

Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsedujoči.

Naj nadaljujem to, kar je kolega končal. Ko smo malo prebirali razne članke, kakšne možnosti imajo mlade družine, da pridejo do stanovanj, do takšnih, v katerih bi si lahko ustvarile družino oziroma vzgajale družino, da bi bilo dovolj prostora tudi kasneje, ko bi otroci že malo zrastli, hodili še v srednjo šolo ali na fakulteto, sem pogledal en članek, v katerem štiričlanska družina išče v Ljubljani takšno stanovanje, vrstne hiše. In glejte zlomka, vse je v redu, lepa stanovanja, arhitekti so se namučili, vsak je svojo mojstrovino uresničil, ampak glejte, kakšne so cene. Od 307 tisoč do 470 tisoč evrov. Kako naj se mlada družina potem – če slučajno zbere 20 % tega in potem poskuša dobiti kredit na 30 let, je prišlo z banke, da bi moral vsak od zakoncev imeti 1800 evrov neto mesečne plače, da bi si lahko to kupili, v 30 letih izplačali. Mi poslanci imamo 2 tisoč evrov neto pa nekaj gor. Se pravi, dva mlada poslanca bi težko, pa morala bi biti še 30 let poslanca, da bi lahko odplačala takšno hišo. V tem je problem. Kakšen je, tako kot je kolega povedal, interes nekoga, da bo šel z nekim javnim denarjem, kot je občina, nekim stanovanjskim skladom gradit nova stanovanja, takšna, ki bodo stala 300 tisoč evrov za eno družino. Pod kakšnimi pogoji potem, kakšna bo najemnina? Da ne bo tržna, da bo, ne vem, neka socialna. Jaz tu ne vidim ne denarja ne kakšnih velikih možnosti.

Po drugi strani pa je ogromno objektov tudi v Ljubljani, ki propadajo. So sami sebi namen, rušijo se hiše. Mi že dolgo govorimo o evropskem zakonu, kot je davek na nepremičnine, ampak nikakor ne pridemo do njega. Zakaj? Koliko je v Ljubljani objektov, samo v Ljubljani, kjer nihče ne biva in stojijo prazni? In to na takih lokacijah, kjer so pred leti bile samo parcele nekaj 100 tisoč evrov. Kako ne moremo stimulirati teh ljudi ali pa prisiliti konec koncev z davkom, ker je vsa infrastruktura zraven, da bi pospešili, da ti lastniki nekaj naredijo s temi objekti? Na podeželju imamo ogromno teh objektov. Prihajam iz občine, ki ima 900 gospodinjstev pa 300 bivalnih enot prostih, praznih. Res ni to v centru, ni ravno ob avtocesti, ampak zelo blizu. Pa? Trend se je pričel, da študentje kupujejo – veste, kaj je zidanica za 25 tisoč evrov, 30 tisoč evrov? Vloži še 10 tisoč evrov in lepo biva. Zdaj ni več problem, kot je bil včasih, ko so peš hodili na vlak 2 ali 3 ure, da so šli v službo, do vlaka pa potem od vlaka. V bližini teh stavb je optično omrežje. Je internet. Po celi občini. Vsakemu je treba skopati kakšnih 100 ali 200 metrov, potegne kabel in ima internet in vodovod. Ta trend je. Po drugi strani je pa ogromno teh objektov zgrajenih pred dvajsetimi, tridesetimi leti, nimajo gradbenega dovoljenja, kaj šele uporabnega dovoljenja in po naši zakonodaji ga tudi ne morejo pridobiti. Kaj je lepšega, kot da ima zidanica recimo okoli 80 kvadratov stanovanjske površine, parcelo 10 arov, sadovnjak, nekaj vinograda, nekaj vrtička, na lokaciji recimo kilometer ali dva od avtoceste? Veliko se preseljujejo tako starejši kot tudi mladi.

Če bi mi imeli zakon, kot ga imajo v sosednji državi Hrvaški o legalizacijah, da bi to legalizirali, bi občine pokasirale komunalni prispevek in bi s tem denarjem dogradili še manjkajočo komunalno infrastrukturo, izboljšali bi pogoje za bivanje. Tako ali tako je, če nekdo prijavi stalno prebivališče, tam občina dolžna potem vzdrževati ceste, pripeljati vodovod, kmalu si bo država izmislila, da bomo morali še kanalizacijo graditi po teh vinogradih, če bodo aglomeracije takšne, kot so sedaj. Mi moramo ustvariti neke pogoje za bivanje. In zakaj ne bi ti ljudje zraven – tako ali tako se nam že zarašča zemlja – obdelovali še kakšnih 10 ali 20 arov kmetijske zemlje in si sami pridelali nekaj kvalitetne hrane? Mogoče je v tej smeri rešitev. Ljudje, miselnost se spreminja, sploh pri mladih. Ali mi sploh sledimo tem spremembam? Sam imam doma tri, in ko se z mladimi pogovarjam, so začeli v zadnjih letih bistveno drugače razmišljati. Ni še tistega, ko se selijo kot v Ameriki vsakih par let par sto kilometrov za službo in stanujejo tam v neki prikolici ali v neki hiški, mobilni. To ne, ampak v to smer gremo. Dajmo urediti zakonodajo, vse te predpise pa pogoje, da si bodo mladi tudi nekaj sami ustvarili.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravi naj se gospa Marjana Kotnik Poropat.

Izvolite, gospod Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Če malce povzamem na kratko, zelo na hitro razprave koalicijskih strank. Desus je rekel takole, je treba, bo treba. SD nadalje razlaga takole, bomo, je treba storiti bistveno več. SMC, ta pa še niti obljube ni dal, ampak je samo rekel, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Če se vrnem malo nazaj k Zakonu o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega problema, bi rekel takole, da je ta zakon v času konjunkture, ko se je država močno razvijala, to je v času nekje od 2006 do 2009 – takrat je bil zagon gradnje, v veliki meri tudi gradnje stanovanj, na trgu je bilo veliko možnosti nakupa stanovanj ali tudi ga dobiti v najem, tudi kupna moč je bila v tistem času

relativno velika, skratka, bilo je takrat za državljane in seveda tudi za mlade precej dela. S tem so tudi zaslužili in so takrat imeli možnost oziroma imeli so večjo kupno moč in tudi precej stanovanj se je v tistem obdobju kupilo. Dejansko bi rekel, da je ta varčevalna shema v tistem obdobju izgubila tisti svoj pomen, ker so druge oblike nekako prevladale oziroma je bila možnost za rešitev stanovanjskega problema tudi za mlade precej precej večja. Od takrat do danes je minilo 8 let in dejansko na trgu danes ni več takšnih možnosti, takšnih ugodnosti, kot so bile takrat. Skratka, ni priložnosti za mlade, da bi ta stanovanja kupili. Vlada, ki je na oblasti tri leta, v tem času ni prinesla nobenega predloga na mizo, kako danes rešiti ta problem, ki je bistveno drugačen, kot je bil 8 let nazaj.

Res je, da je na trgu kar precejšnje število praznih stanovanj, ampak vsa ta stanovanja so v primežu neke birokracije. So na slabi banki pa so zaradi vseh teh propadlih gradbenih investitorjev obremenjena tako ali drugače, skratka, so ta stanovanja še v nerešenem statusu in zaradi tega so že več let prazna, pa še tudi kakšno leto bodo. Isti ali podoben primer je tudi na bankah, kjer banke še vedno želijo poplačati ali pa doseči svojo knjižno vrednost z odprodajo teh stanovanj. Skratka, mladi danes zelo zelo težko pridejo do teh stanovanj. Republiški sklad, ki bi moral biti dejansko suport državljanom, ki iščejo rešitev stanovanjskega problema, pa – bi rekel ne prej ne sedaj – nima tiste prave dodane vrednosti, da bi bil ena resna opora rešitve stanovanjskega problema.

Ta predlog zakona daje ponovno neko oživitev in pomoč mladim družinam, da jim dejansko v Republiki Sloveniji vsaj nekaj ponudimo oziroma pomagamo, da preživijo v Republiki Sloveniji. Kajti vemo, da si vse več mladih išče delo v tujini, poiskali si ga bodo še z večjo prizadevnostjo, če ne bodo mogli rešiti niti stanovanjskega problema v naši, domači, državi. Tega se je treba zavedati in teh problemov ni nikakor umestno reševati s kratkim odgovorom, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. To je ravno tako, kot bi danes vladna koalicija rekla, poglejte, ta zakon se nas dejansko ne tiče. Tako ignorantski odnos vladne koalicije je do tega problema in ta problem bo jutri, pojutrišnjem še večji, kajti ni na vidiku, da bi se na tem področju razmere izboljšale. Investicijskega potenciala, posebno če gre za gradnjo za trg ali tudi če gre za primer gradnje socialnih, neprofitnih stanovanj, teh vidikov in seveda tega optimizma v Sloveniji ni. Ker takšnih investitorjev ni, republiški stanovanjski sklad išče predvsem profitabilne naložbe, država pa ni tisti suport, da bi k tej problematiki dejansko pristopila.

Verjamem, da ta predlog zakona problematike stanovanjskega reševanja za mlade ne rešuje v celoti, ampak je vsaj začetek, poskus oziroma to, da je prišel predlog na mizo, je opozorilo, da je na tem segmentu treba nekaj narediti. To je glavni namen predlagatelja, opozoriti na problematiko in da je treba na tem segmentu nekaj narediti. Seveda se takšnega predloga ne zavrne s totalno ignoranco, ampak se ali izboljša ali pa poda dodaten, boljši predlog. To je pravi način in pravi pristop k reševanju in izboljšanju pereče problematike stanovanj za mlade v Republiki Sloveniji. Predlagam tudi v razmislek vladni koaliciji, da začne resno razmišljati. Še eno leto je do volitev, ne zdaj a priori reči, zavrnemo vse, kar ni naše, kajti to ne pelje k izboljšanju rezultatov.

Tako da predlagam, da se ta predlog podpre in da se, če je treba, tudi izboljša.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravita naj se gospod Andrej Čuš in gospod Bojan Podkrajšek.

Izvolite, gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik.

Spoštovane in spoštovani, najprej bi odgovorila spoštovanemu gospodu Toninu, predlagatelju tega zakona, in sicer najprej to, da v poslanski skupini, sem povedala, ne bomo a priori proti zakonu, ampak bomo poslušali to današnjo razpravo, argumente, ki jih je ponudila Vlada oziroma s katerimi nas je seznanila, kakšni so njeni prijemi oziroma kakšni so njeni načrti za reševanje tega problema, in potem se bomo odločili. To je to. Naslednje. Gospod Tonin, ta vaša razprava – jaz sem imela trenutno telefonski pogovor pa nisem bila prisotna, ampak imam zdaj tukaj zapis. Pravite, da se vam je razprava predstavnice Desusa zdela nekoliko podcenjujoča. Z vsem spoštovanjem do mladih sedaj ponovno javno tukaj povem, da mlade zelo cenim, da vem, da se jim godi krivica. O tem sem govorila! Krivica, da so na svet pač prišli sedaj, ko so razmere takšne in takšne. Da jih pošiljamo na visoke šole, za katere jim ne ponudimo delovnih mest, da jih porinemo v prekarno delo, to ni njihova krivda, to je krivda situacije in tudi te vlade pa nas poslancev in tako naprej, ker dovolimo, da se tako z ljudmi dela in da imamo takšne zakone, kot jih imamo. Potem da ne znajo prati in kuhati. Jaz o pranju in kuhanju nisem govorila, govorila pa sem o hotelu Mama, ki je edini možni kraj, kjer lahko mladi, ki nima denarja, ki nima zaposlitve, preživi. O tem je govoril tudi spoštovani gospod Horvat in mislim, da je to resnica, jaz si tega nisem izmislila. S kakšnimi mladimi se družimo poslanke Desusa, spoštovani gospod Tonin? S takšnimi kot vi. Imam vnuke, imam nečake, imam sosedove otroke iz bližnje in daljne okolice in vem, kako se jim godi. O tem sem govorila. Tako da, lepo prosim, ne spreobračajte besed, o katerih se v Državnem zboru govori.

Opozorila bi na to, kar sem povedala v stališču poslanske skupine, tudi o tem sem govorila, kako jaz vidim nekatere stvari. Mladi bi seveda želeli priti do stanovanja, tudi vi ste to govorili in jaz se strinjam. Ali lastniško stanovanje ali najem stanovanja, ampak ne morejo najeti kreditov! Ne morejo, ker nimajo prihodkov. Če jih imajo, imajo premajhne. To, da je pri nas zaposlitev še vedno premalo fleksibilna oziroma odpuščanje delovne sile, je tudi posledica tega, da tiste mlade, ki imajo srečo, da so dobili zaposlitev, zaposlujejo kot prekarne delavce za določen čas, 6 mesecev in tako naprej, tudi ugledne firme v naši državi, in seveda tak človek v tem primeru ne dobi kredita na banki, tudi drugje ga ne more dobiti. Če pa ima redno zaposlitev, pa tudi ta ni zanesljiva, ker ga jutri, pojutrišnjem lahko delodajalec odpusti zaradi, vemo kakšnih, razlogov – in seveda, kredit pa je najel. Kaj se zgodi? Gospod Trček je govoril o deložacijah, tudi te mlade lahko, če že imajo to srečo, da pridejo do lastnega stanovanja, doleti deložacija, ker tako, kot je povedal, ne morejo plačati obratovalnih stroškov, ostanejo brez strehe nad glavo, na cesti. Če imajo kredite, potem se seveda ta njihova nepremičnina, v kateri bivajo, proda na dražbi in ponovno ostanejo brez vsega. In to so stvari, ki te mlade tarejo, in je krivično, da jih morajo doživljati.

Opozorila bi še na to, da očitno moja razprava, prvič, ni bila tako slaba, kot ste jo vi ocenili, in drugič, je tudi služila nekaterim za iztočnico, ker so se na nekatere moje trditve naslanjali. Želela bi povedati še to, da mi je bila razprava gospoda Ljuba Žnidarja zelo všeč in da je povedal to, kar je res problem. Predvsem ta stavek, ti argumenti, ki jih je naštel, in da je na teh argumentih treba delati, da je treba nekaj narediti. Tudi jaz se strinjam, da je treba nujno nekaj narediti, da se bo v naši družbi stanje spremenilo, da se bo mladim dala neka možnost za življenje vnaprej. Se pa tudi zahvaljujem gospe Stebernak, ki je predstavila aktivnosti, ki jih Vlada vodi pri reševanju te problematike. Opozorila je na nacionalni stanovanjski program in na reševanje preko zadružnega sistema in na ta projekt, ki bi naj bil pilotni projekt na tem področju. Pričakujem, da bo ministrstvo na tem področju nadaljevalo aktivnosti in da bomo vsi skupaj zmogli napore, da pripeljemo to politiko in odnos do mladih na višji nivo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj. Izvolite, mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Poslanka Kotnik Poropat, malo vas je moja razprava spravila na obrate, upam, da tega ne jemljete za slabo. Vsekakor nisem rekel, da ste imeli slabo razpravo. Niste imeli slabe razprave, da ne bo pomote. Jaz sem samo povedal, kako sem jaz vašo razpravo dojel. Ste jo pojasnili. V tem smislu je edina stvar, ki bi mi jo lahko očitali, in tukaj se vam opravičujem, če sem vas prizadel, ker sem rekel, s kakšnimi mladimi se družite. Pa nisem s tem mislil nič slabšalnega, ampak v tem smislu z mladimi, ki so navezani bolj na hotel Mama, jaz sem pa dejal, da s tistimi, ki si pa želijo iti na svoje. To je edina stvar, kjer bi mi lahko zamerili ali pa rekli, da to pa ni bilo okej. Pa pustimo to.

Ste pa v zadnji razpravi poudarili eno stvar, s katero se pa tudi jaz strinjam – da mladi ne morejo do kreditov. Ta zakon, ki je danes pred vami, bi mladim vsaj nekoliko lahko olajšal pot do kredita in tukaj se verjetno tudi jaz, ne verjetno, se zagotovo tudi jaz strinjam s tistim delom razprave poslanca Žnidarja – se tudi tukaj strinjava – ki je objektivno in realno povedal, da ta zakon seveda ne rešuje vseh problemov, ki jih imajo mladi pri stanovanjskem vprašanju. Absolutno, pošteno, ne rešuje vseh problemov. Je pa pomemben korak naprej in dodaja mladim pri iskanju stanovanja eno dodatno orodje, samo to je vsa poanta. In če vi ocenjujete, da mladi težko pridejo do kreditov in da je nekaj treba narediti, potem imate danes dobro priložnost, da ta zakon podprete. In sem vesel, da ste ponovno potrdili to, da še niste odločeni in da vas ta današnja razprava še lahko prepriča, da morda pa vendarle v prvi obravnavi ta zakon spustite skozi proceduro.

Sprejmite še enkrat opravičilo, če vas je moja razprava prizadela, ni bila tako mišljena, ampak povedal sem, kako sem jaz vašo razpravo dojemal.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, preden preidemo v sklepni del razprave.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za dano besedo. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Danes zjutraj smo začeli s to sejo, s 24. točko dnevnega reda. Predlagateljica je bila kolegica dr. Jasna Murgel. Pa celo kljub pozivu s strani koalicije, ker tukaj niso sedeli predstavniki Vlade, da se seja prekine in da pridejo predlog poslušat. To mi je bilo všeč in mislim, da je temu prav tako. Tudi je prav to, kar smo poslušali na seji, vse spoštovanje do predlagatelja pa tudi do točke. Na tej točki bom pač povedal stvari, ki jih prej nisem mislil, samo zaradi enega razloga. Ker govorite iz koalicije, da ta sklep ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Nikoli ni zakona v Državnem zboru, če ga prinese ena poslanska skupina, pa ni pomembno, ali z leve ali z desne, najboljše je takrat, ko se še kakšen amandma doda, je veliko bolj kompakten pa še boljši. Sam sem bil zaposlen na stanovanjskem podjetju šest let in sem se šest let ukvarjal s stanovanjsko problematiko v treh, štirih ali pa petih občinah. Lahko mi verjamete, da sem doživel marsikaj.

Včeraj smo poslušali predsednika Vlade, prvega človeka v Republiki Sloveniji, ki je

bil zelo nejevoljen, ko je kolega Ljubo Žnidar postavljal vprašanje glede drugega tira. Jaz sem si napisal, njegov razmik, njegov izračun pa tisto, kar nas lahko v najslabšem primeru čaka, slovenske davkoplačevalce. Mislim, da je to preko 10 tisoč stanovanj v Republiki Sloveniji, da se bomo lažje razumeli, o čem govorimo. Mi imamo preiskovalno komisijo, ki preiskuje bančne lumpe, ki so nam odnesli 5 milijard. Dajmo pozvati to komisijo, da čim prej da podatke na našo mizo in sprejmemo zakon, da to javno objavimo in da vsaj 10 % tega dobimo nazaj pa damo v stanovanja. Zakaj govorimo o številkah? Ker predlagatelj seveda verjetno ni kar tako na palec ocenil, da je predlog zakona, ki ga čaka tudi finančna posledica, tudi milijon evrov. V bančni luknji so nam odnesli 5 milijard, na drugem tiru pa je okoli 800 milijonov razlike.

Če se vrnem na področje, na katerem sem delal več let. Veliko slovenskih družin si ne more privoščiti stanovanja. Velikokrat se zgodi – mislim, da je to pozitivno – da družina, ki ima veliko otrok, več otrok kot enega ali pa dva, tudi izhaja iz družine, ki je že imela predhodno dosti otrok. Mislim, da je to pozitivno za slovenstvo. Otroci pa niti nimajo svoje sobe, živijo v vlažnih stanovanjih, in ko starši gredo na banko, da bi mogoče dobili kredit, ki bi ga plačevali 30 let, si mogoče to stanovanje že ogledajo s svojo familijo, s svojimi otroki, jim na banki povedo, da tega kredita ne bo možno dobiti. In še naprej živijo v vlažnem stanovanju, največkrat pa trije otroci v eni mali sobi. To so naši državljanke in državljani. Ti otroci imajo sošolce, s katerimi se prav gotovo tudi o tem pogovarjajo. Tako da je za mene nesprejemljivo, ne glede na to, kdo to predlaga. Pa tudi ne bi želel, da mi kdo reče, da govorim všečno. Ko govorimo o stanovanjski problematiki v Republiki Sloveniji – pa še enkrat ponavljam, ne glede na to, kdo to točko predlaga – mislim, da je to nek temelj, na katerem se da zgraditi v prihodnje, da je lahko ta varčevalna shema še boljša, da jo še približamo našim, ki rabijo stanovanja.

Hočem povedati, da tudi ko Vlada sprejema neke zakone, ko se gre – pa ne bi želel te besede – o tujcih, se to dela urgentno, ko pa gre za nekaj malega, za nekaj osnovnega za naše državljanke in državljane, eden od poslancev je danes tudi povedal, kaj nas čaka čez 50 let, pa je točka neprimerna za nadaljnjo obravnavo. Mislim, da to ni prav, pa ne glede … Seveda, največja stranka je povedala to direktno, dve stranki pa to zavijata v celofan. Ne glede na to, kdo danes posluša, ali starejši ali pa mlajši. Osnova za slovenstvo je, da omogočimo mladim, da bodo lahko imeli svoje družine, da jim omogočimo zakon, s katerim jim lahko čim bolj približamo, da bodo imeli svoja stanovanja. Dostojna.

Da zaključim. Povedal mi je mlajši, ki že ima družino v Avstraliji, zakaj se je odločil, da vzame službo v Avstraliji. Ker je poleg svoje službe dobil tudi stanovanje, šolo v bližini, vrtec pa vse, kar potrebuje družina. Ne želim danes napeljevati, da moramo biti Avstralija. Želim pa kot poslanec v Državnem zboru jasno povedati, da se dajmo zavzeti, in tu podpiram predlagatelja za stanovanja za slovenske družine. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predstavnik predlagatelja.

Ali, predstavnica Vlade, želite besedo? Ne. Potem ima besedo predstavnik predlagatelja mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Današnja razprava je pokazala, da se vsi zavedamo, da je v Sloveniji nataliteta problem. In če vprašamo mlade, za več otrok so ključna stanovanja in službe. Danes naslavljamo enega izmed teh problemov, to so stanovanja. Zakon, ki smo ga predlagali, mladim omogoča, da dobijo ugodnejše obrestne mere in konkretno finančno podporo, če rešujejo svoj prvi stanovanjski problem, če kupujejo stanovanje ali hišo ali pa najemajo. Ne trdim, da bo ta zakon rešil vse probleme, ki jih imajo mladi, trdim pa, da ta zakon lahko predstavlja pomembno dodatno orodje, ki ga mladi imajo, da si zagotovijo stanovanja. V preteklosti smo takšne zadeve že imeli, zlasti na podeželju so se izkazale kot zelo koristne. Kar se tiče kreditov za hiše, je to za mlade lahko pomenilo, da jim je država plačala dva mesečna kredita, torej dva obroka v letu, od 12 so jih 10 plačali sami, dva pa država.

Mislim, da je to tista konkretna izdatna pomoč, ki jo država lahko nudi, in sem prepričan, da ta zakon ne bo ogrozil nobenih javnih financ, če bo danes sprejet, in da tudi ne bo povzročil koalicijske krize, če bi ga katere izmed koalicijskih strank podprle. Prva obravnava je danes in mirne vesti bi ga lahko podprla tudi koalicija, da s postopkom nadaljujemo. Prosim vas za podporo temu zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želita razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona mag. Matej Tonin ter predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnica Vlade in nato predstavnik predlagatelja. Prosim za prijavo.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Če že poslušam to debato in če je še nekaj časa, pač tudi izkoriščam možnost. Nekdo od tistih, ki smo v debati sodelovali, je rekel, »miselnost se spreminja, ali mi sledimo tem spremembam«. Lahko odločno rečem, da tako na področju stanovanjske politike kot tudi kje drugje ne. Omenjal sem tisti neki odstotek dohodkov, ki naj bi jih gospodinjstvo dejansko iz košarice dalo za štalico, kot nekateri pravite z dodatkom, jaz bi rekel javnega potniškega prevoza. Seveda, mi smo zelo daleč od tega. Pa ne bi rad, da to izzveni kot napadalno do gospoda Tonina, ki ga je vseeno EPP šolal v Nemčiji, lahko bi malo tudi pogledali, kako imajo tam urejen bančni sektor, ki ga je tri četrtine večinoma v deželni lasti. To problematiko bi navsezadnje lahko reševali skozi neko banko, ki zaenkrat še je v državni lasti. Včeraj sva se z gospodom Arharjem pogovarjala na RTV pred neko oddajo in se celo strinjava, da banke ne prodajaš na način – tudi s Toninom sva se pogovarjala takrat – kot da bi jaz Toninu rekel: »Jaz bom prišel k vam kupit telico, ti, Matej, je zdaj 14 dni ne smeš krmiti pa toliko denarja ti bom dal,« potem bi pa še prišel in bi rekel, »ne, manj denarja ti bom dal.« Zakaj to govorim? Zato, ker ko se pogovarjamo o stanovanjski politiki, se moramo pogovarjati o vezanih posodah, o in-in-in.

Nekdo bo rekel, da je bila stara stanovanjska shema v redu in da ni s tem povezano, da so cene stanovanj šle tako gor. Seveda je s tem povezano. Nekdo drug bo rekel oziroma ste rekli: »Ja, večina pa izbira to pa to.« Saj sploh ni možnosti izbire. Če bi mi imeli možnost nekih različnih najemnih stanovanj – angleška kraljica je ena od največjih lastnic stanovanj v Združenem kraljestvu pa jih oddaja, kot en tak primer, ridiculum povem – bi seveda tudi potem lahko izbirali. Saj mi sploh izbirati ne moremo. Na podeželju, od koder prihaja predlagatelj, pa tudi jaz, so se po navadi reševali ti položaji tako, da se je nekaj prizidalo, dozidalo, potem so se pogosto mladi in stari kregali, saj poznamo to psihopatologijo slovenstva. Navsezadnje bi lahko imeli tudi kakšno svetovalno pisarno, jaz predavam mladim arhitektom v Mariboru, ki bi na ta način prišli tudi v poklic in pomagali pri tovrstnih zadevah.

Poslušam, pa katerakoli vlada bi bila, začel sem, nekoliko izzvan, z Vurnikom – naslednje leto bo 90 let, odkar je nastala Vurnikova delavska kolonija v Mariboru – in zdaj tukaj poslušam, da se gre Vlada neke pilotne projekte. Katerakoli vlada že. In teh pilotnih projektov, v bistvu se jih skoraj ne gre. Tukaj je dejansko problem. Stanovanjske politike so neke zadeve, ki se v urbanizirajočih se družbah ali pa tudi v rurbanih, kar je Slovenija, dogajajo že sto let. Tukaj res ne rabimo tople vode odkrivati. Kar me pa nekako žalosti, je ta neka monadnost razmišljanja. Mene zelo žalosti, da recimo v tem državnem zboru govorimo družina, družine. In potem vsak govori, sem, ne vem, družina takšna in takšna. Poznam kar nekaj gejev in lezbijk, ki volijo Novo Slovenijo, pa bi si tudi radi ustvarili družino. Eni na vasi, eni kje drugje. Eni malo na vasi, malo v mestu. Meni je tudi grozljivo, da imamo mi v poimenovanju ministrstvo za družino in … ker bi to seveda moralo biti v množini ne glede na to, iz katerega prečenja mi prihajamo v Državni zbor. Že če se pelješ malo s trolo po Ljubljani ali pa greš na sprehod po Sloveniji, boš videl, da so zelo raznolike družine z raznolikimi potrebami, pričakovanji, tudi na področju stanovanjske politike.

Ta ukrep bi pil vodo, če bi na drugi strani bili penezi, ampak jih ni. Saj mladi tega denarja nimajo, kdo bo pa v to shemo dajal? Ta shema bi lahko bila na Ljubljanski banki, ki bi bila državna banka. Ampak kakšno je stanje v Sloveniji? Kdo vam bo pa dajal? Sem se s Hanžkom prej pogovarjal, on plačuje, seveda, kredite lastni hčeri, ker je nezaposlena ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Prepričan sem, da je Državni zbor dolžan storiti vse, kar lahko. Govorim predvsem o pogojih, da mladi lažje pridejo do stanovanj. Naštel bom vsaj pet konkretnih rešitev, ki bi mladim lahko pomagale, da pridejo do stanovanja. Pa bom začel najprej s pristopom ali pa s principom rent-to-buy, kar pomeni, da mladi za neko stanovanje oziroma hišo plačujejo najemnino, ki se jim potem šteje v končno kupnino. Tisti, ki želijo biti lastniki stanovanj. Naša dolžnost in dolžnost države je, da pripravi takšno davčno okolje, da se bo lastniku trenutne nepremičnine splačalo, da ko bo dobil najemnino, bo to vštel v končno kupnino, ker drugače bo zagotovo raje ves čas pobiral najemnino. Zakaj mu je ne bi potem na takšen način na koncu še prodal? To je, ena rešitev.

Druga rešitev, ki jo zelo zagovarja Združena levica, in se z njimi strinjam, stanovanjske zadruge. Absolutno podpiramo. Če je volja za stanovanjske zadruge, naj se čim prej ustanovijo in naj se temu prilagodi tudi okolje, ki je za to potrebno.

Tretja rešitev, optimizacija obstoječih stanovanj. Bila so leta, sedemdeseta, osemdeseta, ko se je v Sloveniji zgradilo ogromno teh tipičnih socialističnih hiš, tudi naša domača je taka, hiša v treh nadstropjih. Ta številna generacija, ki je v sedemdesetih in osemdesetih gradila hiše, se je zdaj začela upokojevati, ostali so sami, te hiše so za njih prevelike in ponovno imamo priložnost, da vzpostavimo okolje, da se bo tem lastnikom splačalo še kakšno mlado družino vzeti v stanovanje. Tukaj smo spet dolžni mi vzpostaviti okolje za to.

Četrta rešitev, bolj predlog trdih socialistov, ki ga tudi podpiram, socialna

stanovanja. Če ima država denar, če imajo občine denar, jaz podpiram, da se gradijo socialna stanovanja, če se potem ta socialna stanovanja ponudijo po nekih dostopnih cenah, ki so mladim dosegljive.

Zdaj pridemo še do pete rešitve, ki pa jo mi danes z zakonom predlagamo. To pa je, da mladim zagotovimo ugodnejše stanovanjske kredite in konkretno finančno podporo pri tem kreditu. Mi s tem zakonom ne predpisujemo, kje morajo to nepremičnino kupiti. Lahko jo kupijo na podeželju, lahko jo kupijo v samem mestu, ker morda je bilo iz razprav poslanca Trčka razumeti, da smo mi bolj mahnjeni na podeželje. Ne, ta zakon nič ne predpisuje, kje naj nepremičnino kupijo. Kjerkoli želijo. Druga zadeva, ta zakon tudi ne predpisuje, ali bo šel ta denar za najemnino ali za kupnino. To so pač možnosti, ki jih vsak posameznik ima, in se svobodno lahko o njih odloči.

Naštel sem pet potencialnih rešitev, ki bi po moji oceni konkretno lahko mladim pomagale, da bi prišli do stanovanj. Mi danes z zakonom predlagamo eno. Povedal sem, da si ne delamo utvar, da bo ta ena rešitev rešila vse probleme, ki jih mladi imajo, lahko pa pomeni enega izmed korakov v to smer, da mladi lažje pridejo do stanovanj. Ta predlog zakona tudi ne bo ogrozil naših javnih financ in konec koncev se mi zdi tudi pošteno, da če ste, če smo pristali na desetine milijonov, tudi na stotine milijonov, ki so se zdaj sprostili, ko so bili odpravljeni raznorazni varčevalni ukrepi, da je prišel tudi čas, ko je treba sproščati določene ukrepe tudi na področju družinske politike.

Zelo lepo bi prosil koalicijo, da vendarle razmisli in ta zakon v prvi obravnavi podpre in ga skupaj z nami do druge še dopolni, ker zaradi sprejetja tega zakona jih ne bo bolela glava. Ne bo visokih finančnih posledic, bo pa marsikakšnemu mlademu olajšal pot do stanovanja. Verjamem, da jim bo kateri izmed njih iz hvaležnosti napisal tudi kakšno zahvalo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločili v okviru glasovanj v torek, 30. 5. 2017, oziroma v sredo, 31. 5. 2017. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **42. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI Z UČINKOVITIM IZVAJANJEM ZAKONA O TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila najprej dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Zvonku Lahu.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Triglavski narodni park je eden najstarejših parkov v Evropi in edini narodni park v Sloveniji. Temeljni cilj narodnega parka je varstvo narave, ohranitev izjemnih naravnih in kulturnih vrednot, redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter ohranitev in nega kulturne krajine. Vseeno pa se je treba zavedati, da v narodnem parku že od ustanovitve parka živijo tudi prebivalci, ki se trudijo sobivati s Triglavskim narodnim parkom.

Kar zadeva zavarovano območje Triglavskega narodnega parka, se opaža, da skozi zadnje obdobje Občina Bohinj in prebivalci tega območja intenzivno opozarjajo na nevzdržno sobivanje v Triglavskem narodnem parku. Na to vpliva tudi uskladitev slovenske okoljevarstvene zakonodaje z evropsko. V številnih pobudah je bila namreč izpostavljena težavnost bivanja znotraj Triglavskega narodnega parka, in zato se vse pogosteje pojavlja nejevolja do varovanega območja oziroma njegovo zavračanje.

V letu 2010 je bil sprejet Zakon o Triglavskem narodnem parku, v katerem so natančno navedene vse prepovedi, omejitve in tudi finančne spodbude, ki naj bi prebivalcem tega območja nekoliko pomagale pri sobivanju v zavarovanem območju. Ker se Zakon o Triglavskem narodnem parku izvaja samo v delu omejitev, prepovedi, smo v Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov skupaj z nepovezanimi poslanci Vladi predlagali dve priporočili za lažje izvajanje zakona.

Na seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor je bilo po burni debati sprejeto priporočilo, ki se glasi: Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da v proračunu zagotovi ustrezna denarna sredstva za izvajanje 10. in 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku. Sprejeto je bilo z veliko večino. To je korak k bolj učinkovitemu izvajanju Zakona o Triglavskem narodnem parku.

Poslanci in poslanke Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bomo priporočilo soglasno sprejeli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo še predstavnici predlagateljev mag. Alenki Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Lep dober večer še v mojem imenu.

Slovenija je najlepši košček sveta, se radi večkrat pohvalimo. In to še kako drži. Velik del teh naših lepot, s katerimi se radi pohvalimo,

leži prav v Triglavskem narodnem parku. Prav Triglavski narodni park je edini park nacionalnega pomena v naši državi. Edini. To vsekakor pomeni, da gre za območje, ki je za našo državo zelo pomembno. Verjamem, da se s tem strinjamo vsi. Seveda pa z vzpostavitvijo parka pridemo do zavarovanega območja in s tem do določenega režima varovanja, ki omejuje ali prepoveduje določene posege v prostor. To seveda pomeni določene omejitve za ljudi, ki znotraj parka živijo.

V zadnjem času se vse večkrat pojavljajo opozorila na nevzdržno sobivanje v Triglavskem narodnem parku. Župan Občine Bohinj nas je na regijskem obisku stranke Zavezništvo opozoril na neizvajanje Zakona o Triglavskem narodnem parku in probleme, povezane s turizmom v Občini Bohinj. Danes je pred vami priporočilo glede izvajanja Zakona o Triglavskem narodnem parku, obljubljam pa, da bomo tudi problem turizma v tistem koncu Slovenije izpostavili na eni od naslednjih sej.

Sprememba zakona, ki občinam znotraj Triglavskega narodnega parka zagotavlja državni denar, in to do 80 % vrednosti investicije, je bila sprejeta že leta 2010. Vse do danes se na žalost zakon v tem delu ne izvaja. Po naši oceni ni dopustno, da se občinam na eni strani nalaga cel kup omejitev in obveznosti, ki jih seveda morajo spoštovati in izvajati, na drugi strani pa država ne najde nekaj milijonov evrov, ki jih je občinam dolžna zagotoviti. Državni proračun je težek skoraj 10 milijard in nekaj milijonov za občine v Triglavskem narodnem parku pač ne sme in ne more biti problem. Triglavski narodni park je naš edini nacionalni park, zato je prav, da zanj skrbimo vsi, ne samo občine in občani, kjer se park nahaja. Vesela sem, da smo na odboru enotno zaznali ta problem in tudi enotno in soglasno izglasovali sklep, da pozivamo Vlado, da zagotovi denar za sofinanciranje investicij v Triglavskem narodnem parku. Upam, da bomo tudi uslišani in da bo Vlada že v letošnjem letu ta denar tudi zagotovila.

Poleg finančnih problemov, ki se pojavljajo pri izvedbi zakona, so bili na odboru izpostavljeni tudi nekateri drugi problemi. Od problema kolesarjenja, ki je dopustno in urejeno v najbolj strogem področju parka, ni pa dopustno na robu – verjetno je malo nelogično, se vam ne zdi? – do tega, da je Državni zbor že sprejel sklep, da se sedež Javnega zavoda Triglavski narodni park prenese v občino z največ prebivalci znotraj tega parka, to je v Občino Bohinj, zgodi pa se nič.

Pri Javnem zavodu Triglavski narodni park je treba izpostaviti še problem kadrovanja, ki se vleče praktično od začetka delovanja te vlade. Ministrica gospa Irena Majcen in Stranka modernega centra na vodilno mesto direktorja javnega zavoda silita in tiščita človeka, ki nalogi očitno ni kos. Na žalost spet ena od slabih kadrovskih praks te vlade, ko je bolj pomembno to, da si naš, kot pa to, kaj znaš. In to ni dobro. Če že za vsako ceno na vseh položajih želite svoje ljudi, bi pač morali imeti kadrovski bazen toliko poln, da bi se takšne zgodbice in igrice lahko šli. Seveda lahko spet potegnem na plan predvolilne izjave gospoda Cerarja o tem, kako bo z njim in njegovo vlado vse drugače, ampak primer TNP, Javnega zavoda Triglavski narodni park kaže pravzaprav pravo sliko. Pravo sliko, kako danes dejansko je s kadrovanjem te vlade. Več kot dve leti zavod nima direktorja s polnimi pooblastili in polnim mandatom, večkrat ste mu podaljšali vedejevstvo, čeprav je to protizakonito. Kakorkoli. Problemov, povezanih s Triglavskim narodnim parkom, je veliko, vesela sem, da je naša pobuda o začetku reševanja teh problemov padla na plodna tla in da smo se na odboru tako rekoč vsi strinjali, da je probleme znotraj Triglavskega narodnega parka in financiranje, povezano s tem, treba reševati.

Želim si, da tudi danes s strani vseh nas vlada dobi jasen signal, da je zakone v tej državi treba spoštovati in jih izvajati, tudi za Triglavski narodni park in občine, ki ležijo v tem parku, predvsem pa za ljudi, ki na tem prečudovitem koščku naše Slovenije živijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog priporočila je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Danilu Antonu Rancu.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani državna sekretarka s sodelavko, poslanke in poslanci Državnega zbora!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 28. seji obravnaval predlog priporočila v zvezi z učinkovitim izvajanjem Zakona o Triglavskem narodnem parku, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. Dopolnilno obrazložitev v imenu predlagateljev je podala poslanka mag. Alenka Bratušek, poudarila je, da vzpostavitev zavarovanega ali varovanega območja, kot je narodni park, za občine in občane pomeni več vrst omejitev pri bivanju na takšnem območju. Te omejitve so v Zakonu o Triglavskem narodnem parku vsebovane v 10. členu, v katerem so določene razvojne usmeritve, s katerimi se zagotavlja doseganje ciljev varstva okolja in spodbuja trajnostni razvoj, prilagojen ciljem Triglavskega narodnega parka. Zaradi omejitev, s katerimi se občine in občani na območju Triglavskega narodnega parka srečujejo, je v 11. členu določeno, da se za projekte, investicije in dejavnosti, ki jih parkovne lokalne skupnosti izvajajo oziroma zagotavljajo v narodnem parku, parkovni lokalni skupnosti iz državnega proračuna zagotovijo dodatna sredstva za sofinanciranja v višini 80 % po predračunski vrednosti projekta ali investicije oziroma sredstev, potrebnih za izvajanje

dejavnosti, če drug predpis ne določa višjega odstotka financiranja.

Mnenje Zakonodajno-pravne službe k predlogu priporočila je predstavila Helena Rus. Poudarila je, da je Zakonodajno-pravna služba opozorila predvsem na 1. točko predloga priporočila, ki je vsebinsko odprta do te mere, da ni mogoče razbrati, kateri ukrepi za lažje izvajanje zakona se predlagajo, pripombo pa so podali tudi na neustrezen sklic v preambuli predloga priporočila, ki pa je ustrezno upoštevan v amandmaju Poslanske skupine NSi.

V imenu Vlade je državna sekretarka gospa Lidija Stebernak poudarila, da zakon določa, da se Triglavski narodni park prednostno ustanovi in upravlja s ciljem ohranjanja narave ter da se na njegovem območju omogoča z naravnimi in ustvarjenimi danostmi usklajen razvoj. Spodbujanje trajnostnega razvoja je konkretizirano v 10. in 11. členu, način financiranja po 55. in 56. členu. Polega zakona je bilo od leta 2014 vpetih tudi več drugih dokumentov, od katerih je najpomembnejša Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje od 2016 do 2025. Glede proračunskih sredstev, namenjenih za izvajanje zakona, je poudarila, da so bila v obdobju 2010 do 2016 v javnem zavodu povprečno izplačana sredstva v višini milijon 450 tisoč evrov, v letu 2017 pa je v ta namen predvidenih milijon 585 tisoč evrov, za izvedbo nalog za desetletno obdobje je načrtovanih 89,5 milijona evrov in lastna sredstva javnega zavoda, ki znašajo približno 2,5 milijona evrov.

Župani občin Bohinj, Tolmin, Kranjska Gora so v zvezi s problematiko izvajanja zakona izpostavili težave, ki jih imajo občine znotraj Triglavskega narodnega parka. Poudarili so, da se od sprejetja zakona ne izvajajo členi, ki določajo, da se za projekte, ki jih parkovne lokalne skupnosti izvajajo, iz državnega proračuna zagotovijo sredstva za sofinanciranje v višini 80 % proračunske vrednosti projekta.

V razpravi so opozicijska poslanka in poslanci podprli zahteve občin in opozorili, da je bil eden glavnih razlogov za spremembo do tedaj veljavnega zakona, sprejetje zakona v tem, da je tedanji zakon v pretežni meri vseboval prepovedi in omejitve posegov v okolje znotraj Triglavskega narodnega parka, z zakonom pa so se želele uzakoniti tudi dikcije, ki kljub omejitvam omogočajo normalen razvoj na tem področju. Glede razprav poslank in poslancev sta državna sekretarka in predstavnica Direktorata za okolje pojasnili, da je za vrsto narave v proračunu na letni ravni namenjenih približno 7 milijonov evrov, od tega je 20 % namenjenih za izvajanje zakona. Na območju Triglavskega narodnega parka je bilo do sedaj izvedenih precej projektov, ki so vedno deloma povezani ne samo z vrsto narave, ampak tudi z razvojnimi vsebinami.

Po razpravi je odbor sprejel amandma Poslanske skupine NSi k preambuli, odbor je sprejel tudi dva svoja amandmaja, tako da se ohranja dopolnjen del druge točke priporočila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor gospe Lidiji Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Poslanke in poslanci, ključni dokument za učinkovito upravljanje narodnega parka za izvajanje Zakona o Triglavskem narodnem parku je desetletni načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka, ki je bil sprejet v mesecu maju 2016. Na Ministrstvu za okolje in prostor verjamemo, da načrt upravljanja nagovarja poleg konkretizacije varstvenih ciljev vsa pomembna področja, ki jih obravnava 10. člen Zakona o Triglavskem narodnem parku, to je predvsem razvojne usmeritve na področju kmetijstva in gozdarstva, spodbujanja gospodarskega, socialnega, družbenega in okoljskega razvoja do narodnega parka, prijaznega turizma ter aktivnosti, ki prispevajo k ohranjanju delovnih mest, varstvu narave, ohranjanju kulturne dediščine, trajnostne mobilnosti in rabe energije. Pomembno je poudariti, da Ministrstvo za okolje in prostor vlaga veliko energije in resursov v izvajanje tega načrta. Dobre rezultate na področju razvoja in varstva narave v narodnem parku lahko pričakujemo le, če bomo uspeli z integralnim pristopom povezati vse strani in deležnike, poleg Ministrstva za okolje in prostor in Javnega zavoda Triglavski narodni park tudi ministrstva, ki skrbijo za zgoraj omenjena področja, ter lokalna okolja z občinami, razvojnimi agencijami, lokalnimi turističnimi organizacijami in drugimi institucijami.

Za desetletno upravljanje narodnega parka načrt upravljanja predvideva 89,5 milijona evrov sredstev. Ministrstvo za okolje in prostor bo za izvajanje načrta upravljanja TNP v tem obdobju javnemu zavodu namenilo iz državnega proračuna 23 milijonov evrov, ostala ministrstva pa skoraj 64 milijonov evrov. Na podlagi načrta upravljanja se v letu 2017 za Javni zavod TNP namenja skoraj 1,6 milijona evrov, v letu 2018 pa bo za izvajanje razvojnih nalog namenjenih še dodatnih 210 tisoč evrov. Naj poudarim, da financiranje Triglavskega narodnega parka trenutno za Ministrstvo za okolje in prostor pomeni eno petino vseh sredstev, ki jih ministrstvo namenja za ohranjanje narave. Glede izvajanja 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku, ki predpisuje, da se za parkovne lokalne skupnosti v povezavi z razvojnimi usmeritvami iz 10. člena zagotavljajo dodatna sredstva v višini 80 % predračunske vrednosti in da se pri razpisih zagotavlja dodatnih 10 % točk, so se po ministrstvih pokazale določene težave. Kot posledica tega člena se večinoma uresničuje določba o

dodelitvi dodatnih 10 % točk pri razpisih za projekte, ki so se prijavljali za območje parkovnih skupnosti oziroma za območje narodnega parka. Zahteva po 80 % sofinanciranja projektov se je v preteklih letih, ki so pomenila restriktivno obdobje za sredstva iz proračuna, vsaj deloma uresničevala s prijavami na projekte iz različnih evropskih skladov, zlasti projekte na področju energijske sanacije, izgradnje komunalne infrastrukture, cestne infrastrukture, zaposlovanja in štipendiranja. Trenutno se izvajajo projekti, ki se nanašajo tudi na izvajanje 10. in 11. člena zakona, v skupni vrednosti približno 10 milijonov evrov.

Javni zavod Triglavski narodni park tesno sodeluje z lokalnimi skupnostmi, lokalnimi turističnimi organizacijami, regionalnimi razvojnimi agencijami in drugimi lokalnimi institucijami pri izvajanju različnih projektov, ki imajo zelo široke vsebine. V zadnjih letih je tudi na ta način v prostor prišlo okoli 2,5 milijona evrov, zato smo prepričani, da lahko z izvajanjem načrta upravljanja dosežemo pozitivne učinke v prostoru in tako prispevamo k razvoju trajnostne ekonomije lokalnih območij v Triglavskem narodnem parku in hkrati k ohranjanju narave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ker je ta preostanek, ki je še na tej seji, danes popoldne peljal sejo na način, ki je meni sicer bližji, to je, da bolj govorimo, kot beremo, bom sledil tej, upam, novi tradiciji. Mi imamo pač nek zakon o parku, ki se ne izvaja. Tudi, če bi bil zakon, kot sem jaz nekoč govoril malo v šali, o božanju telic po hrbtu pa se ne bi izvajal, bi se morali seveda v Državnem zboru vprašati, zakaj se to ne izvaja. To je tudi naloga in funkcija Državnega zbora, na katero prepogosto pozabljamo. Mi imamo nekaj, kar se imenuje Triglavski narodni park, čeprav bi kot ustavni patriot rekel, da bi se moral imenovati Triglavski nacionalni park, ker je to park tudi oseb, ki niso Slovenke in Slovenci in so državljanke in državljani te države, in cela zgodba ima seveda neko brado, ki seže v ta nesrečni ZUJF. Imamo javni zavod, ki naj bi opravljal celo vrsto funkcij. Bom prebral samo en del, po zujfanju se je proračun tega zavoda z nekaj malega, manj kot 2,5 oziroma 2,45 milijona evrov v letu 2011, recimo že do leta 2014 zmanjšal na 1,43 milijona. Večina tega denarja, teh penezov, kot jaz rečem, gre dejansko za plače, za materialne stroške in za investicije v letu 2014 je ostalo zgolj deset tisočakov, kar seveda pomeni životarjenje tovrstnega zavoda, ki ne more opravljati naravovarstvenih nalog, kar je njegova naloga, kaj šele nekega razvoja tega narodnega parka.

V tem je nekako srčika problema, imamo potem lokalne skupnosti, ki naj bi se šle samoupravo, občine, po domače povedano, na katere jim naložimo skoraj 70 % zakonodaje, ki jo tukaj sprejmemo – imajo večinoma že zaštrikane budžete. V delu Triglavskega narodnega parka tudi z nepametnimi politikami in privatizacijami v veliki meri uničijo turizem, ki bi lahko generiral dodatna sredstva, zlasti na bohinjskem koncu, preko katerih bi z neko drugo in drugačno davčno politiko in redistribucijo seveda tudi lokalna skupnost bolj aktivno prispevala k razvoju nekega območja, ki ima nek specifičen režim. Tukaj je v bistvu ta težava. Se strinjam oziroma v Združeni levici se strinjamo, da so prvotna priporočila bila nekoliko preplošna, na kar je opozorila Zakonodajno-pravna služba, nakar smo na odboru prišli do tega, kar po poslovniku v osnovi je amandma odbora, da v neki razpravi pridemo do boljših priporočil, skratka, amandmirali smo, da se nanaša na konkretne člene, ki naj se izvajajo.

V Združeni levici seveda izhajamo iz stališča, da država mora izvajati neko lastno zakonodajo, ki jo sprejme, če pa to ni možno, se pač zadeve pogledajo in odprejo in se iščejo razlogi, zakaj ni možno, in se v bistvu to odpravlja. Ne glede na to, kdo in kako in v kakšnem prečenju bo ali bodo sestavljene vlade. Ampak očitno Slovenija trenutno še ni v tem agregatnem stanju, zato je to priporočilo potrebno in ga bomo seveda podprli.

Za konec bom malo zlorabil predstavitev stališč, bom tudi sam oseben. Kakšnih šest let sem se zbujal in prvi pogled je bil na Špikovo skupino. Krasno, nepozabno, ampak seveda obstajajo tudi drugi deli Slovenije ob Triglavskem narodnem parku, imamo kar nekaj krajinskih parkov, ki smo jih naredili, pa se v bistvu v praksi ta dobra ideja ne živi, ne izvaja ali je tudi spet prepuščena na plečih lokalne samouprave, kar je, lahko rečem, še en dokaz, da potrebujemo neko resno reformo lokalne samouprave v naslednjem desetletju, vključno z nastankom pokrajin, iz katerih se bodo potem, upam, razvijali in financirali tudi krajinski parki, ne le ta park, ker Ljubljana je prepogosto preprosto predaleč. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dragi poslanke in poslanci!

Slovenija je dežela s čudovito neokrnjeno naravo, ki jo cenimo tako prebivalci kot tudi turisti. Predvsem oni bolj kot mi. Naravne danosti so glavni pogoj za razvoj zelenega in odgovornega turizma. Poleg Zelene prestolnice Evrope je v preteklem letu Slovenija prejela tudi prestižen naziv zelene destinacije. Kot je bilo že omenjeno, je Triglavski narodni park eden najstarejših parkov v Evropi in edini

narodni park v Sloveniji. Triglavski narodni park obsega 84 tisoč hektarov in 33 naselij, ki se nahajajo v 8 občinah, največji del parka pa je v občinah Bovec in Bohinj. Vzpostavitev zavarovanega območja se določi s strokovnimi podlagami in v splošnem pomeni, da se v določenem geografskem prostoru uveljavi režim varovanja, ki omejuje ali prepoveduje posege v prostor.

V Poslanski skupini NSi imamo občutek, da stroka zavedno ali pa nezavedno daje poudarek zgolj varovanju okolja, pozablja pa na ljudi, ki tam, v tem okolju, že od nekdaj živijo. Ljudje, ki živijo v Triglavskem narodnem parku skozi več generacij, so namreč navajeni omejitev, ki jim jih prinaša narava, vseeno pa so si na podlagi sprejetega Zakona o Triglavskem narodnem parku obetali tudi določene finančne spodbude prav zaradi omejitev, ki jih je zakon prinesel. Zakon finančne spodbude omenja v 11. členu. Župan Občine Bohinj je Poslanski skupini NSi poslal dopis, s katerim nam je sporočil, da se določbe zakona, ki predvidevajo določene finančne koristi zaradi 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku, enostavno ne izvajajo, medtem ko pa se izvajajo vse druge administrativne omejitve. Zato je naša poslanska skupina skupaj s Poslansko skupino nepovezanih poslancev Vladi predlagala priporočila za lažje, predvsem pa za učinkovitejše izvajanje Zakona o Triglavskem narodnem parku, predvsem 11. člena tega zakona, ki občini in prebivalcem omogoča finančne spodbude.

Sprejeto je bilo priporočilo, ki Vladi nalaga, da vendarle zagotovi ustrezna finančna sredstva v skladu z 11. členom tega zakona, zato je najverjetneje jasno, da bo Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov to priporočilo tudi podprla. Če želimo, da se Triglavski narodni park normalno razvija, to pomeni, da se ohranja narava, in da v tem parku lahko živijo tudi ljudje, potem so ta sredstva nujna.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. En lep pozdrav, ponovno, tudi v mojem imenu!

Večkrat se vsi skupaj pohvalimo s tem, kako lepa in zelena je Slovenija, in res je. Narava se v naši državi kaže v svoji najlepši luči. To nam pritrjujejo mnogi tujci, turisti, ki v vedno večjem številu odkrivajo, kot temu sami rečejo, skriti dragulj v osrčju Evrope. Navdušujejo pa se predvsem nad lepotami, ki jih najdemo v Triglavskem narodnem parku. Za vse te naravne lepote narodnega parka je treba skrbeti. To smo vedeli že leta 1981, ko smo prvič sprejeli Zakon o Triglavskem narodnem parku, a ta ni bil dovolj dober. Za upravljanje parka namreč ni predvidel nobenih državnih sredstev, imel je le omejitve, kaj se v parku lahko počne in kaj ne. V njem niso bila predvidena niti sredstva za razvoj lokalnega okolja.

V letu 2010 smo to z novim Zakonom o Triglavskem narodnem parku popravili. V 10. in 11. členu zakona smo zagotovili stalna in zadostna sredstva za financiranje varstva narodnega parka in razvoja tamkajšnje lokalne skupnosti. To je bila ključna sprememba. Narodni park bi moral biti od takrat območje, v katerem skrb za naravo ne bi smela biti finančni problem. Zagotovljena sredstva bi morala zagotavljati tudi trajnostni razvoj lokalnega okolja in omogočati uživanje vseh kakovosti tega območja. O pogojni / nerazumljivo/ govorim kar tako. Zakon se dejansko ne izvaja. Država, na primer, ni sofinancirala večmilijonskih investicij Občine Bohinj, čeprav bi jih bila morala. Vlada je sicer letos prvič celo zagotovila sredstva za financiranje Triglavskega narodnega parka v letu 2018. In koliko je za to namenila? Celih 220 tisoč evrov. To se nam zdi nedopustno, zato smo se, kot je že uvodoma izpostavila kolegica Alenka, v naši poslanski skupini skupaj s Poslansko skupino Nove Slovenije odločili pozvati Vlado, naj nedopustno stanje odpravi, naj končno zagotovi primerna sredstva za financiranje parka. Zagotoviti pa mora tudi stabilno vodstvo Javnega zavoda Triglavski narodni park. V tem zavodu namreč že od leta 2013 naprej ni direktorja s polnimi pooblastili. Od leta 2013 imamo začasnega direktorja, ki se mu vedejevstvo, enemu in istemu, podaljšuje iz leta v leto, in tako kmalu, kot kaže, vse do polnega mandata. Da ne govorimo o nikoli uresničeni preselitvi sedeža samega zavoda, ki je tudi predvidena v zakonu.

Spoštovani, veseli me, da smo na Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor Vladi naložili, naj v proračunu zagotovi ustrezna denarna sredstva za primerno izvajanje Zakona o Triglavskem narodnem parku. Ni namreč dovolj, da samo imamo dragulj. Ta dragulj moramo varovati, razvijati, skrbeti zanj. Brez ustreznih finančnih sredstev to žal ne gre. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice, kolegi!

Triglavski narodni park je slovenski narodni biser, ima poseben status, je edini narodni park v Sloveniji in v njem je poseben naravovarstveni režim, ki je strožji kot v krajinskih parkih. Tak režim je usmerjen zlasti v ohranjanje živalskih in rastlinskih vrst, ekosistemov, po poseljenih delih parka pa tudi k ohranjanju kulturne dediščine in krajine. Edinstven del alpskega visokogorja odraža dolgotrajno sožitje tamkajšnjih prebivalcev in narave že vrsto let. Poskrbeti moramo, da ta del neokrnjene narave primerno zaščitimo tudi v

bodoče, prebivalcem pa omogočimo trajnostni razvoj.

Vlada Republike Slovenije je maja 2016 sprejela Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025, ki določa dolgoročne in operativne cilje, naloge ter predvidene aktivnosti za področje ohranjanja narave in naravnih virov, ohranjanja kulturne dediščine in kulturne krajine, ohranjanja poselitve in trajnostnega razvoja, obiskovanja in doživljanja ter skupnih podpornih aktivnosti za učinkovito izvajanje vseh naštetih področij. Poleg naštetega načrt kot zelo pomemben segment določa tudi področje obiskovanja narodnega parka, ki zavezuje k temu, da se bosta zagotavljala ustrezna, urejena in vzdrževana infrastruktura in podporno okolje. Določa, da bosta za uresničevanje zastavljenih ciljev nadgrajeni mreža informacijskih točk in parkovna infrastruktura. Prednostno se bodo izvajale naloge upravljanja obiskovanja, okrepile pa se bodo tudi aktivnosti na področju informiranja, ozaveščanja in kakovostnega vodenja obiskovalcev.

Pa vendar v praksi veliko breme varovanja in razvoja, tudi s številnimi omejitvami, pade na parkovne lokalne skupnosti. Z namenom finančne razbremenitve teh lokalnih skupnosti Zakon o Triglavskem narodnem parku jasno določa, da se za projekte, investicije in dejavnosti, ki jih parkovne lokalne skupnosti izvajajo oziroma zagotavljajo v narodnem parku, iz državnega proračuna zagotovijo dodatna sredstva, in sicer za sofinanciranje v višini 80 % predračunske vrednosti projekta ali investicije oziroma sredstev. Dejstvo je, da ta določba pod nobeno vlado doslej ni zaživela, in čas je, da se to spremeni. S ciljem ohranjanja narave, krajine in kulturne dediščine je bilo in bo tudi v bodoče upravljanje Triglavskega narodnega parka kompleksen proces, ki zahteva konsenz vpletenih deležnikov na najvišji ravni, predvsem pa dobro gospodarjenje z našim edinim narodnim parkom zahteva spoštovanje vrednot in pravil, ki smo si jih zadali v preteklosti.

Zakon o Triglavskem narodnem parku zelo jasno predvideva denarna sredstva za izvajanje nalog po tem zakonu, zato bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog priporočila, da se le-ta v proračunu zagotovijo, podprli, seveda pa bo končna odločitev o teh sredstvih sprejeta s sprejemanjem vsakega proračuna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Triglavski narodni park je edini državni park in vsled tega je še toliko bolj pomembno, kako se izvaja zakonska ureditev. Dejstvo je, da vzpostavitev zavarovanega ali varovanega območja pomeni omejevanje za občine in ljudi, ki tam živijo. Veljavni zakon je bil sprejet v Državnem zboru leta 2010 praktično soglasno. Zakon je prinašal veliko novosti in je poleg naravovarstvenih omejitev prinašal člene, ki so omogočali dodatne spodbude za razvoj tega zavarovanega območja tako za ožji del neposredno v parku kot tudi za parkovne občine. Na žalost skozi razprave v Državnem zboru ugotavljamo, da se izvajajo praktično vsi ukrepi varovanja narave, da pa so instrumenti, namenjeni razvojnim pobudam in projektom, zelo redki in jih občine in ljudje v parku absolutno ne občutijo.

Zakon o Triglavskem narodnem parku je obsežen zakon in natančno določa, kako bi stvari morale potekati. Natančno definira tudi način dodeljevanja spodbud in sofinanciranja. Od sprejetja zakona do leta 2017 niso občine dobile iz tega naslova praktično nobenih sredstev. Ljubljana je v istem obdobju iz istega državnega proračuna po posebnem Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije, od leta 2010 do leta 2017, dobila 87 milijonov. Zakaj občine znotraj Triglavskega narodnega parka niso vsaj enakovredne glavnemu mestu in ne dobijo tega, kar jim po zakonu pripada? Vlada pravi, da so se zaradi finančnih okvirov sredstva zavodu Triglavski narodni park zmanjševala, ampak zniževal oziroma ni se izvajal samo razvojni del zakona, medtem ko se omejitve in prepovedi niso zmanjševale. Za vse nadzorne funkcije in birokracijo je bilo vedno dovolj sredstev. Državni zbor je v preteklosti sprejel tudi sklep, da se sedež Javnega zavoda Triglavski narodni park prenese v občino, ki ima največ prebivalstva v parku, in to je Bohinj, pa to še vedno ni izvedeno.

Obljube, ki so zapisane v zakonu že sedem let, so bile tista ključna stvar, ki je pripeljala do tega, da je bil zakon s tako veliko večino sploh sprejet. Te razvojne spodbude, ki so opredeljene v 10. in 11. členu, se sploh še ne uresničujejo oziroma se uresničujejo v zelo zelo majhni meri in tu bosta morala Vlada in Ministrstvo za okolje in prostor storiti korak naprej. V nasprotnem primeru bo naš edini narodni park, naš dragulj, s katerim se velikokrat radi pohvalimo doma in v tujini, v prihodnosti le še izgubljal. Izgubljale bodo tudi občine, ker so omejene v razvoju, in izgubljajo prebivalci, saj so omejeni z več vidikov pri vsakršni svoji poslovni dejavnosti.

Ta mačehovski odnos se kaže tudi skozi kadrovsko problematiko, saj že od leta 2013 še vedno nimamo direktorja s polnimi pooblastili. Vprašanje je le, ali ni to namenoma tako, da se stvari ne bi opravljale tako, kot je treba, in tako, kot je zapisano v zakonu. Politika mora zbrati dovolj modrosti, da na razpisih vendarle izbere nekoga, ki je primeren in kompetenten za opravljanje tega dela. Tudi zaradi tega je precejšnje razočaranje nad delom ministrstva in Javnega zavoda Triglavski narodni park, saj se do sedaj od danih obljub v tem državnem zboru, kaj je treba spremeniti, kako

stvari na tem področju izboljšati in izvajati zakon v celoti, očitno popolnoma nič ne spremeni.

Če se nič ne spremeni v zelo kratkem času, se bodo problemi samo zaostrovali in konflikti s prebivalstvom v samem parku in z lokalnimi skupnostmi bodo lahko postavili pod vprašaj obstoj parka v sedanjem obsegu, zato podpiramo priporočilo Vladi Republike Slovenije, da v proračunu zagotovi ustrezna denarna sredstva za izvajanje 10. in 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana državna sekretarka s sodelavko, spoštovani kolegice in kolegi!

Naj začnem predstavitev stališča Poslanske skupine Desus s kratkim skokom v ne tako oddaljeno preteklost, v čase sprejemanja Zakona o Triglavskem narodnem parku. Vsi se verjetno spomnite, da se je na ta način čakalo zelo dolgo. Prvič je bil sprejet leta 1981, nato pa so se prve resnejše zahteve za spremembo zakona pojavljale od leta 2003 dalje. Z izjemno velikimi napori, sodelovanjem z župani, ministrstvom, nevladniki s področja varovanja okolja in vsemi zainteresiranimi se je nov zakon končno sprejel leta 2010. Ob sprejetju zakona je bohinjski župan izrazil mnenje, s katerim se še danes vsi strinjamo, in sicer da je zakon kompromis, ki ni nikomur pisan na kožo. Ključna sprememba zakona / nerazumljivo/ je prinesel še danes veljavni zakon, so bila varnostna območja in režimi v njih. Prav to je vsebina, glede katere je skupni jezik vseh zainteresiranih najtežje najti.

Dejstvo je, da vzpostavitev zavarovanega ali varovanega območja, kot je narodni park, za občine in občane pomeni več vrst omejitev pri bivanju na takem območju. Okoljevarstveniki seveda trdijo, da je teh omejitev še premalo, medtem ko lokalno prebivalstvo meni, da jih je preveč in so prestroge. Te omejitve, ki so nanizane v 10. členu zakona, so tiste, ki naj bi zagotavljale doseganje ciljev varstva okolja, hkrati pa naj bi spodbujale trajnostni razvoj prilagojenim ciljem Triglavskega narodnega parka. Zaradi omejitev, ki jih seveda najbolj občutijo občine in občani na območju Triglavskega narodnega parka, je v 11. členu določeno, da se za projekte, investicije in dejavnosti znotraj Triglavskega narodnega parka iz državnega proračuna zagotovijo dodatna sredstva za sofinanciranje. Šlo naj bi za 80 % predračunske vrednosti projekta ali investicije. Prav na tem delu se srečamo z dvema različnima razlagama. Eno s strani ministrstva in eno s strani občin. Občine, ki ležijo na območju Triglavskega narodnega parka, trdijo, da iz tega naslova vse od sprejetja zakona, to je od leta 2010, niso prejele nobenih sredstev. Ministrstvo pa po drugi strani zagotavlja, da so bila v obdobju od 2010 do 2016 Javnemu zavodu Triglavski narodni park v povprečju izplačana sredstva v višini približno milijon in pol evrov, v letu 2017, to je v letošnjem letu, pa se predvideva še enkrat toliko oziroma še nekaj sto tisočakov več.

Glede na to, da je bilo na območju Triglavskega narodnega parka izvedeno kar lepo število projektov v vrednosti 18 milijonov evrov, v katerih so bili zgrajeni ali posodobljeni informacijski centri, zgrajena poslovna in druga infrastruktura, izvedene mnoge aktivnosti, kot je na primer čiščenje in upravljanje planin, očitno navedbe ministrstva držijo. S tem ne trdimo, da občine zavajajo, ampak več kot očitno imajo občine drugačna merila kot ministrstvo glede tega, kaj so in kaj niso državna sredstva. Dejstvo je, da se na področju Triglavskega narodnega parka projekti izvajajo in tudi sofinancirajo s strani države. Verjetno pa ne v tako veliki meri, kot bi si občine želele. Če pogledamo izvedene projekte, se Javnemu zavodu Triglavski narodni park sofinancirajo predvsem taki projekti, ki so vezani na ohranjanje narave, ne pa projekti, ki bi tamkajšnjim prebivalcem olajšali življenje in pripomogli k ohranitvi poseljenosti območja in ki bi si jih očitno želele občine. V Poslanski skupini Desus menimo, da bo k boljšemu financiranju predvsem razvojnih projektov pripomogel prvi desetletni načrt upravljanja, ki ga je sprejela ta vlada v sodelovanju s posoškimi in gorenjskimi regionalnimi razvojnimi agencijami. Gre za osrednji dokument, ki zajema ukrepe in naloge tudi vseh ostalih ministrstev, ne samo okoljskega. Za naloge vsakega ministrstva in javnega zavoda je opredeljen tudi finančni del, ki za desetletno obdobje predvideva 89 milijonov evrov, od tega 60 za trajni razvoj in ohranjanje poseljenosti.

Poslanska skupina Desus bo podprla predlog priporočila, ki je bil na seji matičnega delovnega telesa nekoliko modificiran, vseeno pa z njim Državni zbor priporoča Vlada, da se v proračunu zagotovijo sredstva za izvajanje 10. in 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu priporočila.

Najprej ima po tradiciji besedo predstavnica predlagateljev, mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Je kar malo zaskrbljujoče, da se v Državnem zboru pogovarjamo o tem, da je zakone treba spoštovati. Na nek način s tem priznamo od Vlade do koalicije in opozicije, da Vlada pač tega zakona ne spoštuje. Ne samo ta, tudi prejšnje. In navedbe državne sekretarke, da

se od tega 10. in 11. člena večinoma izvaja določba ta in ta in deloma se izvaja določba o sofinanciranju investicij … Zakaj potem zakone sprejemamo? Ni to enako kot denar za javni zavod, tega brez dvoma Vlada ves čas zagotavlja, to sploh ni bila dilema. Dilema je ta, da občinam državni proračun, država ne vrne tistega, kar jim gre. V zakonu eksplicitno zelo natančno piše, da imajo pravico do 80 % sofinanciranja. Če dobijo 10 točk več zato, da se lahko na razpis prijavijo, je to še daleč od rezultata za sofinanciranje oziroma od denarja in roko na srce, vsi trije župani, ki so bili na odboru, so jasno povedali, da temu ni tako in da od tistih razpisov občinam ostane bore malo. Potem je bilo rečeno, da je dobro sodelovanje Javnega zavoda TNP z lokalnimi skupnostmi. Tudi tukaj smo na odboru lahko slišali, da to sodelovanje ni tako dobro.

In kot sem povedala že uvodoma, res je žalostno, da se pogovarjamo o tem in na nek način Vladi nalagamo, da mora spoštovati zakon, kar pomeni, da mora zagotoviti denar. Kolegice in kolegi, sicer nas je danes ob tej pozni uri tukaj zelo malo, ampak za Gorenjsko in za občine znotraj Triglavskega narodnega parka je to več kot pomembna tema, še posebej za ljudi, ki smo jim z zakonom na nek način otežili življenje v tem parku. Še enkrat, prav je, da za edini narodni ali nacionalni park skrbimo in prispevamo vsi, ne samo občanke in občani v občinah, ki spadajo v Triglavski narodni park.

Na odboru smo več kot tri ure razpravljali o tej problematiki. S strani županov je bilo izpostavljenih več dilem, tudi danes sem v uvodu pravzaprav vsaj še dva konkretna problema izpostavila, eno je sedež – zakaj se sedež Javnega zavoda TNP ne preseli kljub sklepu Državnega zbora? In zakaj se ne uredi problem kolesarskih poti? To ne bi stalo ne vem koliko. Tudi odgovorili niste na te dileme. Tudi na odboru je bilo povedano, da naj bi se več deset milijonov zagotavljalo za to območje, samo konkretno za kaj nismo dobili odgovora. Če ministrstvo za šolstvo izplača plače učiteljem v osnovnih šolah v občinah, ki ležijo znotraj Triglavskega narodnega parka, tega verjetno ne morete šteti kot sofinanciranje Triglavskega narodnega parka. In verjetno je še nekaj takšnih stvari.

Glede na povedano oziroma glede na predstavitev stališč poslanskih skupin bo ta predlog tudi danes dobil podporo, jaz pa upam in si želim, da Ministrstvo za okolje in prostor in Vlada sliši, na koncu bo videla tudi zapisano, kaj ji Državni zbor nalaga, in da se tudi ta določba v zakonu izvaja v celoti. Kolikor vem, predsednik, pravnik ste, mi lahko tudi malo pomagate, verjetno je zakon treba upoštevati v celoti, ne samo deloma, kjer nam paše, in kjer nam ne paše, ga pač ne. Če je temu tako, potem tudi ljudem povejmo, da lahko zakone spoštujejo samo tam, kjer mislijo, da jih je treba. In če se jim mudi, pač lahko peljejo čez rdečo luč – pa seveda tega ne morejo. Ampak odgovor Vlade danes je šel približno v tej smeri, tako da, državna sekretarka, jaz bi vseeno želela slišati odgovore na vprašanja: Kaj je s kolesarskimi potmi, zakaj se to ne uredi? Kaj je s sedežem javnega zavoda, zakaj se to ne uredi? Kaj je z direktorjem tega javnega zavoda, zakaj mu nezakonito podaljšujete vedejevstvo in končno ne speljete tega postopka tako, kot bi bilo treba?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej ima besedo državna sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor gospa Lidija Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Hvala za besedo.

Glede sofinanciranja Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport seveda nismo govorili o plačah učiteljev. Te se urejajo na popolnoma drugačni podlagi. Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka predvideva s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport sofinanciranje šolskih prevozov iz odmaknjenih in gorskih vasi, kamor seveda to spada. In pa hkrati sistemske spremembe normativov na področju mreže šol in vrtcev ter določanje glavarine, se pravi znižanje normativov pri kombiniranih oddelkih v osnovnih šolah znotraj Triglavskega narodnega parka.

Glede imenovanja direktorja. Že zadnjič sem tudi na odboru povedala, da je postopek izbire direktorja pri koncu, razpis je bil končan, izmed tistih prijav, kjer so kandidati izpolnjevali pogoje, se sedaj opravljajo še zadnji razgovori s prijavljenimi kandidati in v najkrajšem možnem času bo direktor tudi izbran.

Glede sedeža znotraj Triglavskega narodnega parka vam trenutno odgovora ne morem dati, si bo pa ministrstvo prizadevalo, da se seveda sedež uredi v skladu s sprejetim sklepom Državnega zbora. Toliko na kratko.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala za te odgovore, ampak to, povezano z direktorjem javnega zavoda, spoštovana državna sekretarka, mislim, da poslušamo že dve leti. Vedno več poslanskih vprašanj so postavili kolegi in vedno je odgovor, da je razpis zaključen, naj bo mesec nazaj, naj bo leto nazaj, naj bosta dve leti nazaj. Neodgovorno je, da v treh letih mandata te vlade ne uspete poiskati direktorja s polnimi pooblastili in polnim mandatom. Razloge lahko beremo v medijih, glavni je ta, da pač želite na to mesto stiščati človeka, ki očitno – jaz ga ne poznam in mu ne želim delati krivice, ampak očitno – tega ni sposoben, in zato ponavljate in ponavljate in ponavljate, on je pa že več kot dve leti vršilec dolžnosti, ne more pa se prirititi do direktorja javnega zavoda.

Šolske prevoze financiramo tako ali tako. To stlačiti pod Zakon o Triglavskem narodnem parku in da je to nek velik dosežek,

mislim, da ni najbolj korektno. Ja, prav je, lepo je, da jih sfinanciramo, ker so tam res otroci kar konkretno oddaljeni od šol, ampak mi govorimo o investicijah. Mi govorimo o tistem, kar občine investirajo. To zakon zahteva, da mora državni proračun vrniti. Našteli ste vsega skupaj za 64 milijonov, že na odboru so se župani na nek način držali za glavo, da bi bili zelo veseli, če teh 64 milijonov evrov res prinesete v Triglavski narodni park. Oni govorijo o bistveno manjših zneskih, konkretno je župan Občine Bohinj pokazal, da so v letih, odkar velja zakon, imeli projektov za, mislim da, 16 in nekaj milijonov. 80 % od tega ne bo pobralo nikogar, tudi fiskalno pravilo in fiskalni okvir in vse ostalo ne bodo pod vprašajem.

Če zakon veleva tako, kot veleva, oziroma piše tako, kot piše v zakonu, potem je to treba spoštovati. Če tega ne mislite, je pa treba predlagati spremembo zakona. Ampak verjetno bo tudi odnos tako lokalnih skupnosti kot ljudi do te spremembe bistveno drugačen, tako da še enkrat apeliram, ne iščimo razlogov, zakaj se to ne da, zakaj občine tega ne rabijo, ampak se potrudimo poiskati ta denar, iti lokalnim skupnostim naproti, ker konec koncev je izgled tega parka, ki ga vsi občudujemo, odvisen predvsem od njih in dajmo jim pri tem pomagati. Pomagati pa tako, da upoštevamo zakon. Saj po mojem ljudje, ki poslušajo, da se v Državnem zboru pogovarjamo o tem, da je treba spoštovati zakon, sploh ne morejo verjeti, da se to lahko dogaja. Če zakon sprejmeš, velja, ga je treba spoštovati – mi, vi, vsi v tej državi. Tako bi moralo biti in upam, da vam bo ta apel in to priporočilo, ki, kot kaže, sem vesela, ga bomo sprejeli, dal signal, da je to treba narediti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravita naj se gospod Ljubo Žnidar in gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Dober večer!

Tudi jaz pozdravljam tole debato o Triglavskem narodnem parku. Imam to srečo, da imam poslansko pisarno v Kobaridu, in tudi z županom Bovca in Tolmina smo govorili o tej problematiki. Vsi se nekako nad tem zakonom pritožujejo. Vsi govorijo, da papir, zakon, prenese vse, vendar realnega življenja ne more ta zakonodaja okviriti. Za kaj gre? Mislim, da smo tukaj spet postali bolj papeški od papeža, po eni strani želimo varovati naravo in vso naravno dediščino s tem zakonom o parku, po drugi strani pa ne damo tolikšne možnosti, da bi lokalno prebivalstvo, prebivalstvo, ki je vpeto v ta ogromni prostor, lahko zaživelo. Zelo zanimivo je, da je pri nas ogromen napor pripeljati vodo, pa ne samo za smučišča, tudi za normalno vodo pripeljati, takih problemov recimo v Franciji, Švici ali Avstriji nimajo. Tam so ogromni kompleksi s komunalnim postrojenjem, pri nas pa je vse to en velik napor.

Druga zadeva, ki je vedno eno veliko vprašanje v zvezi z javnim zavodom, koliko se dejansko ta javni zavod trudi na samem tržišču pridobivati določena sredstva ali konkurirati na evropskem trgu. Pri vladnem pojasnilu sem našel, da sicer izvaja kar nekaj teh projektov, dejansko pa jaz mislim, da moramo postaviti vse te institucije na trg in se morajo tržno obnašati in ne samo zahtevati od države nekega denarja. Tu imamo kopico omejitev, s tem da po drugi strani pa spet ne omogočamo neke možnosti razvoja teh občin z enim enormnim potencialom, ki ga imamo v tem gorskem turizmu, pa da ne naštevamo tega – plezanje, pohodništvo, kolesarstvo, gorništvo in tako dalje. Tukaj imamo zaustavljene projekte, recimo če govorimo o projektu Vogel, nikakor se ne more širiti, ker je to omejeno. Kanin se ne more širiti, ker je pač to zakonsko omejeno. Da ne govorimo o Kobli, ko so se izgubile vse možnosti nadaljevanja sploh delovanja, okej, tudi zaradi nekih parcialnih interesov. Nikakor se ne more vklopiti tale zadeva, poleg tega so pa tudi še naravovarstveniki, ki dodajo svoj del te zgodbe. In potem spet obtičimo na nekem stanju, ki je tipično pri nas v Sloveniji, se pravi v stanju, ko bi želeli neke korake naprej narediti, ampak raje ne, ker, tri pikice, ne vemo zakaj.

Konstantno imamo te probleme, ko nikakor nočemo narediti koraka v prihodnost, ampak se rajši samoomejujemo in potem ostanemo na enem mestu in rečemo, ja, Švicarji imajo to, Avstrijci imajo to, Francozi itak imajo, pri nas pa ne moremo oziroma se nam ne izplača, ne smemo, ne vemo. Tukaj jaz računam ne samo na ministrstvo, ampak na lokalne oblasti pa tudi na sam javni zavod, da začnejo tvorno razmišljati, kako bi se lahko pa na tem varovanem območju pod nadzorom – da ne boste rekli, da ne povem tega, pod nadzorom in neko kontrolo, se pravi, da ne bomo v Alpah gradili istrske hiše, ampak da se pod kontrolo – omogočale graditve določenih objektov, ki lahko pomagajo pri trajnostnem razvoju turizma, da ne bomo rekli nekem masovnem, ker to ne pride v poštev, to je vsem jasno, ampak da omogočimo ta razvoj. In če bomo začeli gledati proaktivno, zelo široko, imamo možnost, da resnično tole državo speljemo na prava pota. Mislim, da je turizem v kateremkoli segmentu, lahko konkretno govorimo zdaj o tem gorskem turizmu, naravnem turizmu, da ne govorimo tu še o lovstvu in vsem ostalem, kar tukaj pride zraven – imamo enormen potencial. Ampak ne, mi se rajši omejimo in potem stopicamo na mestu in se sprašujemo, zakaj so ostali boljši, mi pa ne moremo naprej.

Mislim, da velja razmisliti o teh predlogih in pogledati en korak naprej in mogoče dodelati zakonodajo, se pravi konkretno zakonodajo o Triglavskem narodnem parku, in tudi začeti gledati malo širše, malo bolj tržno usmerjeno, da imamo potem res neko vizijo, kako zadeve izpeljati. Ne samo to, kje je sedež, ne samo to, kakšen bo direktor, ampak da je ta

direktor z neko vizijo, da pride pripravljen in da točno ve, kaj hoče. Ne pisati zakonov in financiranja tako, da imamo figo v žepu, ampak tako, da imajo potem tudi ta javni zavod in vsi ostali, ki so vezani na to, dejansko možnost črpati ta sredstva. Velja razmisliti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravita naj se gospa Marjana Kotnik Poropat in gospod Jožef Horvat.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Štirinajst dni nazaj je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke predstavila številke o stanju zakonodaje v Republiki Sloveniji. V Sloveniji imamo malo manj kot tisoč zakonov in nekaj več kot 19 tisoč podzakonskih aktov. Skratka, to je tisto orodje, ki dejansko, da ne rečem, z nekim birokratskim vozlom duši državljane, duši gospodarstvo, duši razvoj naše države. Zakon o Triglavskem narodnem parku je zelo jasen in evidenten primer, kjer lahko iz prakse vidimo, imamo zakon, ki se ne sprovaja, ni koristen, skratka imamo nekaj, kar samo otežuje, omejuje, od zakona pa praktično ni koristi. Oziroma zakon se res sprovaja v tistem delu, kjer se izvajajo prepovedi, represija in določa vse tisto, kaj se ne sme in kaj vse je prepovedano, v tistem delu, ki pa bi moral dajati spodbude za razvoj lokalnega okolja, turizma, tudi poslovne dejavnosti na tem območju ne glede na to, da je zavarovano, pa se zakona ne upošteva. Moram reči, da se prav čudim županom teh občin, da dejansko ne tožijo države. V zakonu imajo vso zakonsko podlago, če bi bil jaz župan, takoj seštejem vse investicije in vse tiste ovire, ki jih zakon nalaga in prepoveduje, in po drugi strani upravičeno nalaga spodbude, sofinanciranje tem lokalnim skupnostim. Županom se prav čudim, da ne tožijo države. V zakonu imajo vso pravno zakonsko osnovo.

In seveda se potem postavlja vprašanje, zakaj se ne imenuje direktorja pa naj direktor vizijo postavi. Popolnoma jasno je, zakaj se ne postavi direktorja. Že štiri leta je ta zavod brez direktorja. Namenoma se ga ne postavi zaradi tega, ker direktor je odgovorna oseba, on odgovarja, ali se zakon sprovaja ali se ne sprovaja. Ker je direktor odgovorna oseba. In potem se ne bi mogle dogajati takšne stvari, ker direktor bi se zavedal odgovornosti. Upam, da se zavedajo odgovornosti tisti, ki so se prijavili na ta razpis za direktorja, ali bodo lahko sprovajali zakon ali ga ne bodo mogli. Tega se morajo jasno zavedati. In to je dejansko vse postavljeno namenoma. Nekaj preko 60 uradnikov pa prepoveduje, omejuje in tako naprej in ovirajo razvoj v lokalnem okolju. Jaz bi rekel tudi do takšnih nesmiselnih skrajnosti, kot so jih predstavili župani. Cesta na Mangart, udor na cesti na Mangart se ne sme sanirati z mangartskim kamnom. Potem so svetovali županu iz Kranjske Gore, da naj zminira vrh hriba, da ne bo v tistem območju zaščite, da potem bodo pa lahko gradili v tistem delu. Ali smo neumni?! S kakšnimi predlogi prihajamo, s kakšnimi omejitvami se ubadamo! Z vsem spoštovanjem, da gre za omejeno območje Triglavskega narodnega parka, ampak to so primeri iz prakse, ki, ne vem … Jaz bi seveda najprej absolutno ukinil ta zakon, napisal popolnoma nov zakon pa najprej postavil direktorja in potem si direktor izbere 18 antibirokratov, ki bodo dosledno sprovajali nov operativni in koristen zakon za to lokalno okolje.

Kajti po tej poti, s takšnimi zakoni, ki jih imamo, seveda ne bomo daleč prišli in so v škodo. Takšni zakoni so v škodo. Zakon o Triglavskem narodnem parku je v škodo. Pa ne mi zdaj zagotavljati, kako z represijo varujete eno prehojeno pot, pa da kolo niti približno ne sme priti kam blizu tja zraven. Primeri v naših sosedah, zelo alpskih ali pa da ne rečem še veliko bolj alpskih deželah, v Avstriji in Italiji. Pojdite, poglejte, vzemite si primere. Tudi tam imajo zakonodajo, imajo prepovedi, ampak imajo možnosti. Njihova zakonodaja ponudi možnost razvoja, razvoja turizma in skratka preživetja tistim delom prebivalstva, ki živijo v tistih predelih. Tega pa naša zakonodaja ne nudi. Ne nudi možnosti, ampak samo represijo in prepovedi.

V turizmu bi lahko v Sloveniji zaslužili najmanj 200 % več, kot sedaj zaslužimo, če bi imeli v Sloveniji sprejemljivo zakonodajo. Pa ne govorim tu samo o Zakonu o Triglavskem narodnem parku. Govorim na splošno o vsej zakonodaji, ki omejuje turizem. V turizmu se da zelo veliko zaslužiti. In to s takšno zakonodajo v Sloveniji, da ne rečem, namenoma zaviramo. Ali pa smo res toliko, da tega ne spregledamo in da tega ne znamo urediti, da bi od turizma lahko Slovenija bolje zaživela in bolje zacvetela. Verjamem, da bodo ta priporočila sprejeta. Ne nadejam se veliko od teh priporočil. Tudi te obljube državne sekretarke, da je razpis za direktorja že narejen in tako naprej – ampak direktor zakona ne bo mogel sprovajati, ker se država ne drži reda, ker država sama ne spoštuje zakona in je takšen zakon neproduktiven. Dajte pripraviti nov predlog, ki bo lokalnemu okolju in državi in Triglavskemu narodnemu parku v korist. To dajte narediti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Ne bom tukaj apelirala ali pa rekla, da si želim, da se ta zakon ukine. Mislim, da je prav, da ga imamo, ampak da je prav, da ga država tudi izvaja, ne da ta zakon velja samo za ljudi. Bom rekla, na nek način je celo zaskrbljujoče, da si tudi ljudje, ki tam živijo – če njih vprašate, če ta zakon damo na referendum v občinah, za katere velja,

tega zakona ne bo več. Kaj bo potem s Triglavskim narodnim parkom? Zato je naša skupna odgovornost, da – ja, potrebne so omejitve, če želimo Triglavski narodni park ohraniti, če želimo naravo ohraniti takšno, če želimo okolje ohraniti takšno, ampak potem dajmo ljudem tisto, kar jim po zakonu gre.

Kolega Ferluga je rekel, da si želi direktorja z vizijo. To si verjetno želi vsak. Jaz bi si zdaj najprej želela vsaj direktorja, ampak ne z vizijo pa ne brez vizije ga v več kot dveh letih niste sposobni poiskati, in to je zelo zelo slabo. Želim si, da ne bomo čez pol leta spet sedeli na poslanskih vprašanjih pa bo odgovor državne sekretarke ali pa ministrice enak: razpis je končan, samo še dva dni pa bo direktor imenovan. Vmes pa mineta dve leti in pol. Če bomo šli po takšni poti naprej, da res država ne bo oddelala tistega, kar mora, verjemite, da se bodo ljudje in pa predvsem župani postavili po robu. Kolega Žnidar, ja, župani razmišljajo o tožbi, ampak vlečejo, vlečejo, ker verjamejo, da se je z državo bolje dogovoriti, kot pa iti v tožbo, ta je draga, dolgo traja. Na koncu verjamem, bodo občine dobile, to je dejstvo, ker v zakonu eksplicitno piše, da jim pripada. Mi pa, kot da se … Ne vem. Ne vem, preprosto ne vem, zakaj je takšen problem zagotoviti teh nekaj milijonov za to, da občinam in predvsem ljudem, ki tam živijo polni omejitev … Težko je s temi omejitvami živeti, oni so se na nek način sprijaznili, jih spoštujejo, ker jim konec koncev drugega ne preostane, ker tako veleva zakon, ampak potem naj zakon velja tudi za državo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Predsednik, če pogledam po dvorani, vidim, da je udeležba na današnji seji, ko gre ponovno za opozicijske zakone, precej slaba. Glede na to, da smo predlagatelji tega akta, veste, kaj to pomeni, če bi bil nesramen. Jaz bi zdaj lahko predlagal, da se zaradi tega, ker očitno večjega dela koalicije ta zgodba ne zanima, ta točka, ki smo jo mi predlagali, obravnava na eni izmed prihodnjih sej, in ker smo predlagatelji te točke, vi morate dati to na glasovanje. S tem bi ponovno spravili, mislim da, veliko večino poslancev v težave. Tega danes ne bom naredil, ampak danes sem opozoril. Naslednjič, ko bodo koalicijski poslanci še naprej tako bojkotirali opozicijske razprave, bomo pač morali te vaje, ki smo jih do zdaj že ponavljali, še enkrat ponoviti. In vas prosim, predsednik, če lahko koalicijske poslance opozorite na to, da nekoliko bolj spoštujejo opozicijske razprave.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne bi zapenjal na tej točki, prav?

Postopkovno, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, predlagam, da ne dovolite takšnih intervencij. Tu je več kot očitno, da ne gre za nobeno nasprotovanje opozicijskim zakonom, prvič zaradi tega, ker nimamo zakona ta trenutek na dnevnem redu, drugič zato, ker se mi zdi, da manjka več članov opozicije kot koalicije. In če kdo danes ni poslušal predstavitve stališč, je bilo več kot jasno, da tako opozicijske kot koalicijske stranke podpiramo predlog priporočila, ki je na mizi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da je dobro, da nadaljujemo.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravita naj se gospoda Jožef Horvat in Bojan Podkrajšek, potem pa preidemo že v sklepno fazo.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovane in spoštovani!

En kratek komentar bi še jaz dala k temu priporočilu. Pa bi rekla takole, da je bil leta 1981 sprejet Zakon o Triglavskem narodnem parku, ki je določil območje edinega narodnega parka v Sloveniji, ki je pravzaprav res pravi slovenski biser. Zakon določa posebni režim, ki omejuje tam živeče prebivalstvo in predpisuje znotraj Triglavskega narodnega parka poseben režim varovanja narave. Ta režim seveda omejuje in prepoveduje določene posege v prostor, to pa seveda sproža trenje znotrajživečih prebivalcev, ker so različni interesi, in to je problem.

V Triglavskem narodnem parku v zadnjem obdobju Občina Bohinj in prebivalci tega območja intenzivno opozarjajo na nevzdržnost sobivanja v Triglavskem narodnem parku, tudi zaradi uskladitve slovenske okoljevarstvene zakonodaje z evropsko zakonodajo. Številne pobude izpostavljajo težavnost bivanja znotraj Triglavskega narodnega parka, pojavljata se nejevolja in zavračanje varovanja območja. Občina Bohinj opozarja na to, da se sooča z določbami zakona, ki jo omejujejo pri opravljanju zakonskih nalog, prebivalce pa pri vsakdanjem življenju, hkrati pa opozarja tudi na to, da država ne izvaja zakona, predvsem ne 10. in 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku. Navaja tudi, da je leta 2010 naprej izvedla 60 projektov, ki pa jih Republika Slovenija ni sofinancirala na način, kot je to določeno z zakonom. To so bili različni projekti, naj jih na hitro naštejem: vzdrževanje gozdnih stez, kolesarske poti, urejanje drugih poti, tudi poti okoli jezera, ukrepi, namenjeni ohranitvi in razvoju kmetijstva in podeželja, urejanje komunalne infrastrukture in drugo.

Na kratko bi se dotaknila še Uredbe o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje od 2016 do 2025, ki je bil sprejet v letu 2016. Ta načrt zagotavlja celovitost sistemskih rešitev, pomeni obvezo vseh resorjev, da upoštevajo v Zakonu o Triglavskem narodnem parku postavljene cilje, to je varovanje okolja in narave ter podpora lokalnemu razvoju. Za vsako nalogo iz Načrta

upravljanja Triglavskega narodnega parka so določene potrebne aktivnosti, nosilci in sodelujoči deležniki. Izvajanje Zakona o Triglavskem narodnem parku pa seveda presega okvir Ministrstva za okolje in prostor, zato načrt upravljanja določa tudi naloge in aktivnosti, ki sodijo v pristojnost drugih ministrstev. Bistveni problem, ki ga vidijo župani območij znotraj Triglavskega narodnega parka, je to, da država ne izvaja določil 11. člena, to je sofinanciranje projektov, da se pa na drugi strani obveznosti občin in občanov, ki so znotraj Triglavskega narodnega parka, niso zmanjšale. To je seveda problem.

Ministrstvo za okolje in prostor je povedalo, da so občine prejele določena sredstva, ki so vezana na ohranjanje narave in pa za druge namene. Tudi gospa Stebernak, državna sekretarka, je danes zagotovila, da se izvajajo vse aktivnosti, ki so potrebne za varovanje narave in spomenikov, ki so v Triglavskem narodnem parku, in da se ministrstvo trudi, da bi te stvari stekle. Na odboru smo … / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej ima besedo predstavnik predlagateljev gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsednik.

Predlagatelje nas veseli, da tudi koalicija podpira priporočila, kot je prej povedal tudi predstavnik največje koalicijske stranke. Je pa to seveda odvisno od Vlade, ni to stvar samo Ministrstva za okolje in prostor, bolj Vlade kot celote, ker mora po tem zakonu zagotoviti tudi sredstva. Sigurno sobivanje v nacionalnem parku ni lahko. Cel kup je omejitev, ki se jih morajo prebivalci zavedati in jih tudi upoštevati. Po drugi strani pa zavez, ki jih je Vlada oziroma država dala s tem zakonom, država ne izvršuje in so občine prepuščene strogi kontroli države in svojim financam, svojim proračunom. Župan Bohinja je lepo povedal, da so že investirali 16 milijonov sami za infrastrukturo, ki bi jo morala sofinancirati država do 80 % investicije, pa od tega ni bilo nič. Seveda se občani pritožujejo in napovedal je, da če bo šlo tako naprej, se bodo poslužili državljanske nepokorščine, tega pa si verjetno ne želimo. Po drugi strani pa, če imamo lep narodni park, ki ga obiskujejo turisti, od turizma država dobi določen denar, zato bi že po tej strani država morala zagotoviti sredstva za investicije, o katerih bi se skupaj dogovorili, pa ni nič od tega.

Veseli smo te podpore na odboru in verjetno tudi tukaj v Državnem zboru, da bodo ta priporočila dana, ampak bojim se, da s figo v žepu. Tudi če se v naslednjem proračunu zagotovijo neka sredstva, bodo že pred polletjem volitve, če ne že prej. Pri nas imamo enega obrtnika, ki je rekel, obljubiš stranki, da prideš, pa si prost. V tem smislu je lahko tudi ta obljuba, ker je izvajanje proračuna, verjetno tudi če bo za leto 2018 v rebalansu, ker denar bo šele v času naslednje vlade, če sploh bo kaj. Po drugi strani pa imajo tudi župani volitve naslednje leto v jeseni in bi bilo nujno, če že želite kaj, da se to čim prej sprejme, v kakšnem rebalansu mogoče že letos, in da se čim prej pristopi k izvedbi določenih projektov. Drugače je škoda, da se o tem pogovarjamo. Upam, da ko je kolega Zorčič omenjal, da je to odvisno od Vlade, ni tiščal fige v žepu, ker po časovnici lahko Vlada, mislim da, začne že kar kmalu vse obljubljati – saj ne bo treba izvesti, saj se bomo prej zamenjali pa kakor bo, bo.

Ob neki priliki, ko sem kandidiral za poslanca, nas je kandidate vseeno dobil, je hotel iztisniti, od nas iztržiti neke obljube, kaj bomo vse naredili, ko bomo izvoljeni. Pa je šel kar po vrsti, je rekel: »Boš, boš, boš?« Vsi so rekli: »Ja, ja, ja.« Pride do mene, sem pa rekel, veste kaj, vi lahko obljubljate, ker ne boste izvoljeni. In tako je tudi bilo. Jaz pa nisem obljubljal in sem bil izvoljen. Upam, da se Vlada tega ne drži, da lahko obljubi vse, potem bomo pa videli. Upam, da ste resno mislili in da takoj, ko bodo priporočila tukaj sprejeta, tisti na Ministrstvu za okolje in prostor in na Ministrstvu za infrastrukturo, ker se najbolj teh dveh ministrstev tiče, zraven povabijo še Ministrstvo za finance in se dogovorijo, kakšen bo mošnjiček, koliko bomo dali in kdaj bomo dali. Ne v načrt razvojnih programov dati po letu 2019, tako kot je navada, ko imamo tam nabor ne vem koliko milijard za projekte, take in drugačne. Mi, ki smo bili župani, vemo kako se to dela, pa tudi vlada se je že naučila, kot vidimo, iz proračuna in načrta razvojnih programov.

Zaenkrat pa upajmo, da tokrat bo drugače, da nam ne bo zopet treba kakšen mesec, dva pred volitvami sklicevati odbore, poklicati vse župane pa še koga zraven, ker boste rekli, ja, to je pa zaradi volitev, to je volilna kampanja, zdaj izsiljujete. Govorimo pravočasno, tako da imate čas, da se lahko organizirate in še kaj naredite po tem zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi se naj gospod Bojan Podkrajšek, potem pa prehajamo v sklepni del splošne razprave.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka, spoštovani kolegice in kolegi!

Vesel sem, da se tudi ta večer zaključuje v pozitivnem vzdušju tako kot včerajšnji. Res pa je, da govorimo samo o priporočilih, ki sta jih predstavila kolegica Alenka Bratušek in kolega Zvonko Lah. Ampak tukaj je kolega Zvonko realist in je predstavil ključne pomisleke, ki nas lahko navajajo k razmišljanju, da bodo ta priporočila zgolj mrtva črka na papirju. Gospe in gospodje, ko pride nekdo iz panonskih ravnic v Triglavski narodni park, veste, to jemlje nekako, kot da je prišel v nek posvečen kraj, Triglavski narodni park, to ni kar

tako, ima svoj zakon, ima svoje zelo dobre zgodbe, ima pa tudi zelo slabe zgodbe.

Ker mi Prekmurci skupaj držimo, kot se reče, bom tukaj na kratko predstavil zgodbo, tisto žalostno zgodbo, na katero ne more biti ponosna prav nobena slovenska vlada v zadnjih 25 letih. Na zgodbo najbolj znanega slovenskega brezdomca. Ime mu je Darko, piše se Kuzmič. 30 let je bil skrbnik neke lesene hiške v narodnem parku ob Bohinjskem jezeru, v to hiško vlagal vse svoje prihranke, nikoli ni bil lastnik te hiške. Nikoli ni bil lastnik te hiške. Človek širokogrudnega srca, ki je gostil politike leve pa tudi desne politične provenience, danes ga nihče ne pozna. Danes je brezdomec, hiško so mu porušili, ga dobesedno s policijo vrgli na cesto. Pričakovali so, da bo postal kriminalec in da ga bodo zaradi tega lahko morda spravili za zapahe, ampak je ostal poštenjak, ostal je dobričina. Ostala je tudi zelo žalostna zgodba. Edino, kar je tu pozitivno, je to, kolikor mi je pač pravil, da ga je občina, kjer je živel, sprejela v stanovanje, ki pa, izgleda da, kolikor mi je pravil, pozimi niti ni ogrevano, in pozimi tam ne more živeti. Največja bolečina je ta, da ga nihče od zelo znanih politikov – danes ne bomo o imenih in priimkih, tudi o imenih in priimkih zelo znanih politikov iz aktualne sestave, predvsem vlade, ne bom o tem govoril in tudi Darko Kuzmič še vedno molči o imenih in priimkih, in to vse od novembra 2013. Verjetno bo enkrat spregovoril, jaz ga ne bom nagovarjal.

Kar me pa zelo boli, je pa naš sistem, ker so mu hišo, dom so mu zrušili, kjer je živel 30 let, ga barval, vanj vlagal, gostil politike, ponavljam, gostil politike, eminentne slovenske politike. Zdaj ga je ta sistem, ne bom govoril o nobeni vladi, ponavljam, ta sistem ga je naredil za brezdomca. In nihče ga ne pozna, nihče mu noče pomagati. Ne boste verjeli, da se v tej državi lahko zgodi, da je Darko Kuzmič dobil odločbo in položnico za 18 tisoč evrov, nekaj manj, 18 tisoč evrov za stroške rušenja te hiše, da je baje črna gradnja. Pa ni bil lastnik. Ali si to lahko kdo predstavlja? In seveda, če ti ne plačaš neke položnice v določenem roku pride – kdo? Pride gospod rubež in ti rubi. Njegovo premoženje je sestavljeno iz starega avtomobila, ki naj bi bil vreden 500 evrov, in iz socialne denarne pomoči. Saj veste, kakšna je. To so zgodbe v Republiki Slovenije leta gospodovega 2017. In nihče mu ne more pomagati. In nihče mu noče pomagati. Vsi se ga otepajo, kot da je gobavec. In to se je zgodilo v Triglavskem narodnem parku. Nekdo ga je naredil, sistem ga je naredil za brezdomca. Upam, gospe in gospodje, da bodo tudi ta priporočila onemogočila, da bi se ta zgodba še kdaj ponovila. A njemu je sistem uničil življenje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: / oglašanje dvorane/ Ne delitev časa. Sprašujem v bistvu, ali dokončamo to razpravo ali jo končamo na tej točki. 3 minute še imamo. / oglašanje iz dvorane/ Potem bomo sklepni del naredili jutri, to je dejstvo.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo, še enkrat. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Kot je že moj kolega povedal 20 minut nazaj, smo manj kot 14 dni nazaj govorili o administrativnih težavah v Republiki Sloveniji. Naj še enkrat ponovim, ker se seveda ta podatek tudi navezuje na točko, o kateri govorimo. Imamo slabih tisoč zakonov pa slabih 19 tisoč podzakonskih aktov v Republiki Sloveniji. Sedaj ko smo ves popoldan imeli razpravo na to temo, so se eni strinjali s Slovensko demokratsko stranko, da je to ovira, mnogi pa tudi ne. Danes na predlog dveh predlagateljev govorimo o priporočilu, da bi se izvajal nek zakon. Še enkrat ponavljam, govorimo o priporočilu, da se izvaja Zakon o Triglavskem narodnem parku.

Ko smo razpravo poslušali na Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor, so trije župani, župani Tolmina, Kranjske Gore in Bohinja, jasno povedali vsem poslancem in poslankam, kje tiči zajec, kje so problemi s tem zakonom že veliko let. Povedali so veliko primerov, ki jih nobena kmečka pamet ne zdrži. Skozi današnjo razpravo ugotavljamo, da se sam zakon ne izvaja, da ta zavod nima vodstva in da je venomer težava, ali bo sedež tega zavoda v največji občini, kjer je Triglavski narodni park, biser tega dela Slovenije, ali bo kje v Ljubljani. Sam ne prihajam s tistega konca pa me tudi seveda zanima pa še koga povprašam, zakaj ni vodstva. Pa znajo povedati, da so kadrovske težave in da ni možno uskladiti, kdo bo vodil ta zavod, ki zaposluje, mislim da, med 50 in 60 ljudi.

Jaz bom prav gotovo ta priporočila podprl z velikim veseljem, imam pa seveda bojazen, ker od teh priporočil verjetno ne bo veliko haska, rečemo na štajerskem. Moj predlog bi bil, kolega Žnidar je že to predlagal, da če zakon ne funkcionira oziroma ni uporaben, ga je treba ukiniti ali pripraviti novega, sedež podjetja nemudoma locirati tja, kot je bil tudi predlog, v največjo občino Triglavskega narodnega parka, seveda pa postaviti direktorja, ki bo tam imel sedež in bo v neposredni bližini županov, ki vodijo te občine. In sem trdno prepričan, da če bomo to storili preden bo razpis, bo za to delovno mesto veliko manj kandidatov pa tudi ne bo kadrovskih težav znotraj koalicije. Ker ko bo to podjetje s sedežem v občini, v neposredni bližini županov, bodo verjetno morali vsak dan polagati račune. Ko pa se takšen zavod, ki ga ustanovi država, vodi na daljavo, brez kakršnekoli odgovornosti, je pa efekt takšen, kot so ga predstavili vsi trije župani, in je efekt, o katerem se danes pogovarjamo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predstavnica oziroma predstavnik predlagatelja.

Želi besedo predstavnica Vlade? Ne. Besedo ima predstavnica predlagatelja mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Mislim, da smo danes Vladi zelo enotno povedali, da pričakujemo, da bo našla denar za izvajanje Zakona o Triglavskem narodnem parku, in to za tisti del zakona, kjer piše zelo natančno, da lokalnim skupnostim pripada do 80 % sredstev za sofinanciranje. Tega denarja do danes v petih letih država ni uspela najti oziroma zagotoviti in ne gre za stotine milijonov. Tukaj gre za nekaj milijonov, nekaj več kot 10 milijonov evrov za vse investicije za nazaj. Vesela sem, da bo priporočilo sprejeto, še bolj vesela pa bom in pričakujem, da ne bo samo črka na papirju – to ni del priporočila, vas pa vseeno pozivam, mislim, da smo si bili tudi tukaj poslanke in poslanci enotni, da končno rešite problem vodstva tega zavoda. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Tudi jaz upam, da bodo ta priporočila šla tudi v to smer, da ne bo treba samo denarja zagotoviti, ampak da se bodo Vlada na eni strani, občine na drugi strani skupaj dogovorile, kaj je nujno potrebno, da ta park živi v sobivanju, da bo pravo sobivanje, ne da bodo samo omejitve ali pretirane omejitve, kot imamo primere v nekih parkih, ki so lokalnega značaja, ko lastnik ne more razpolagati s svojim premoženjem, tako kot je stoletja razpolagal, in da ne bo narodni park izgovor za take primere rušitve, kot je prej kolega povedal. Da ne bo izgovorov, da pravna država deluje samo na revežih, na brezdomcih ali na brezposelnih, ampak da pravna država deluje za vse. Imamo kar en kup primerov, ko se je zavlačevalo pa po dolgih letih legaliziralo, čeprav bi se moralo takoj podreti. Naj pravna država deluje povsod, zato sem jaz opozarjal tudi na prostorsko zakonodajo.

V sosednji Avstriji imajo zakonodajo, da je treba odstraniti nelegalno zgrajene objekte, če ne sodijo v tisti prostor, vendar v določenih primerih prepušča zakonodaja odločitev lokalni skupnosti, da se odloči, ali ja ali ne. Sorazmernost so v sosednji državi pripeljali tudi na lokalni nivo. Pri nas, če je sorazmernost, je na Ustavnem sodišču, drugače je ni, vsi zakoni se morajo izvršiti, pa tudi če je slabo, če je neumestno, nepotrebno, ampak pri nas se striktno drži in velja samo za nekatere, za vse pa ne. Prav bi bilo, da država že enkrat poskrbi, da se naredi red v prostoru, red pri gradnjah in nasploh pri razpolaganju z lastnino. Upam, da boste takrat, ko se boste usedli z občinami, tudi malo širše to problematiko zavzeli, sploh gospa državna sekretarka, ki je pristojna za te zadeve na Ministrstvu za okolje in prostor. Ne nekim bivšim visokim funkcionarjem, politikom gledati skozi prste, tam pa se nad revežem, dobrotnikom znašati in dokazovati državi, kako pravna država deluje.

Tega mora biti enkrat konec, in ker ima država roko nad tem narodnim parkom, dajte tukaj, ker imate vse vzvode, narediti red, potem pa še drugje po Sloveniji. Saj imamo baje 300 tisoč takih objektov, ki so zgrajeni v neskladju s predpisi. Prav bi bilo, da to začnemo enkrat urejati v dobro vseh, da se tistim objektom, ki so zgrajeni in se ne bodo nikoli podrli in jih nima smisla odstraniti, dajo dovoljenja, da se lahko uporabljajo, da so lahko v funkciji, tiste, ki je pa nujno odstraniti, pa odstraniti za vse državljane, ne samo za tiste, ki spoštujejo zakonodajo. Pri nas na Dolenjskem boste verjetno vedeli, o čem govorim, so objekti zgrajeni na tujih zemljiščih, brez dokumentacije, pa nihče jim nič ne more. Tega mora biti enkrat konec in zakon mora veljati za vse, da ne bom jaz rekel, kot je enkrat en poslanec v Državnem zboru, da se na koncu še sklep sprejme, da zakon velja za vse. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Nihče.

Zaključujem splošno razpravo o predlogu priporočila. Amandmaji k dopolnjenemu predlogu priporočila niso bili vloženi. Glasovanje o predlogu priporočila bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda ter tudi to sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 23. MAJA 2017 OB 22.10 IN SE JE NADALJEVALA 24. MAJA 2017 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 30. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Violeta Tomić, Irena Grošelj Košnik do 15.30, dr. Franc Trček do 17.30, Matjaž Hanžek od 16.30 do 19.30, mag. Aleksander Kavčič, Jože Tanko od 16. ure dalje, dr. László Göncz do 15. ure, Jernej Vrtovec od 18. ure dalje, Danilo Anton Ranc do 18. ure, dr. Matej T. Vatovec do 10. ure in Matjaž Han od 16. do 19. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE DRUGA**

OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložil poslanec gospod Andrej Čuš. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Besedo dajem podpredsednici odbora, gospe Janji Sluga, za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je predlog zakona obravnaval na 35. seji dne 11. maja 2017.

Po dopolnilni obrazložitvi predlagatelja je predstavnica Zakonodajno-pravne službe glede 1. člena predloga zakona dejala, da ta spreminja drugi odstavek 71. člena Zakona o javnem naročanju in dodaja novi tretji odstavek. Upoštevati je treba, da se drugi odstavek tega člena nanaša na prvega in ta določa, da Vlada v primerih, ko je to potrebno, za posamezne predmete javnega naročila predpiše, da naročniki v postopkih javnega naročanja upoštevajo socialne in etične ali okoljske vidike ter način vključevanja teh vidikov v predmet javnega naročila.

V zvezi s spremenjenim drugim odstavkom je opozorila, da ni jasno, katere druge pogoje naj bi v primerih iz prvega odstavka naročnik še obvezno predpisal. Drugi odstavek ima smisel le, če se za dodatne socialne in okoljske pogoje naročnik odloči sam, jih določi in navede v objavi in v dokumentaciji javnega naročila. Če so ti pogoji obvezni, jih mora določiti zakon ali pa določiti, da se jih določi v predpisu Vlade iz prvega odstavka. Za to pa zadošča že veljavni prvi odstavek 71. člena. Poleg tega vsebuje predlagani spremenjeni drugi odstavek tega člena tudi nelogičnost. Naročnik mora socialne in okoljske pogoje obvezno določiti, vendar le, če so navedeni v obvestilu o javnem naročilu ali dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. To pomeni, da obveznost za naročnika ne velja, če ti pogoji niso navedeni v obvestilu o javnem naročilu ali dokumentaciji, ker pa le-tega oblikuje sam naročnik, se torej za socialne in okoljske pogoje v vsakem primeru odloči sam. Obveznost določitve socialnih in okoljskih pogojev in meril je tako z drugim pogojnim delom tega odstavka dejansko izničeno.

Zakonodajno-pravna služba je v zvezi s spremenjenim drugim odstavkom opozorila še na neskladje med ciljem predloga zakona in predlagano rešitvijo v spremenjenem drugem odstavku. Glavni cilj predloga naj bi bil med drugim izboljšati kakovost hrane v javnih zavodih. Spremenjeni drugi odstavek 71. člena veljavnega zakona pa določa obveznost vseh naročnikov, torej vseh naročnikov iz 9. člena zakona in ne le javnih zavodov, za obligatorno določitev socialnih in okoljskih vidikov javnega naročila, in sicer za vsak primer javnega naročanja, ne le za javno naročanje živil.

V zvezi s tretjim odstavkom je opozorila, da veljavni zakon ne predvideva točkovanja ponudb in da je to zgolj način, ki se je uveljavil v praksi. Glede na to je predlagana določba o 50 % možnih točk nedoločna, saj ni jasno, na katere točke se nanaša.

Glede na navedeno je predsednik odbora mag. Dušan Verbič na podlagi drugega odstavka 128. člena Poslovnika podal predlog, da odbor odloča o predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

V razpravi o predlogu sklepa so opozicijski poslanci izrazili podporo tako namenu kot razlogom predlagatelja za vložitev predloga zakona, ob tem pa so se strinjali z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, da gre za napačen način umeščanja določb v veljavno zakonodajo. Poslanci koalicije so opozorili, da so predlagane rešitve oblikovane nestrokovno in površno, na kar sta opozorili tako Vlada kot Zakonodajno-pravna služba. Nadalje so izpostavili še opozorilo Zakonodajno-pravne službe, da gre za neskladje med ciljem in predlaganimi rešitvami predloga, ter opozorilo Vlade, da je predlagana rešitev zaradi napačne umestitve v veljavni zakon v nasprotju s ciljem, ki ga predlog želi doseči. Glede težav pri uveljavljanju že obstoječih določb glede možnosti naročanja lokalno pridelane hrane so izpostavili nujnost povezovanja kmetov, da bi javnim zavodom na ta način lažje predstavljali zanesljivega dobavitelja, ki bi ves čas lahko dobavljal želene količine zelenjave in ostalih pridelkov.

Po končani razpravi o predlogu sklepa je odbor sprejel naslednji sklep: Predlog zakona o spremembi Zakona o javnem naročanju ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za javno upravo mag. Tanji Bogataj.

MAG. TANJA BOGATAJ: Hvala lepe za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Vlada bila s strani Državnega zbora pozvana, da poda svoje mnenje glede Predloga zakona o spremembi Zakona o javnem naročanju, ki ga je Državnemu zboru predložil poslanec Andrej Čuš. Svoje mnenje je sprejela 6. aprila letošnjega leta in v svojem mnenju Vlada nasprotuje predlogu zakona iz dveh razlogov. Prvi je, da je predlagana ureditev zaradi napačne umestitve v zakonu v nasprotju s ciljem, ki ga predlog želi doseči. Namreč, 71. člen, ki je predmet tega zakona, ne ureja meril, temveč določa pogoje, ki vključuje socialne in okoljske vidike. Prav tako ta določba se ne nanaša na postopek javnega naročila in ne na

izbor ponudnikov, temveč se nanaša na izvedbeno fazo javnega naročila, torej pogodbo, in zato ne more vplivati na merila za izbor in ne sledi cilju, kot ga želi doseči predlagatelj. Poleg tega pa ta dikcija velja in zavezuje vse naročnike, ne le javne zavode.

Drugi razlog, zaradi katerega Vlada nasprotuje predlogu zakona, je, da predlog ureja materijo, ki je v veljavnem zakonu o javnih naročilih, to je ZJN-3, že celovito urejena, in sicer v 71. in 84. členu ter v Uredbi o zelenem javnem naročanju.

Merila za izbor ureja 84. člen ZJN-3, v osmem odstavku je že danes določeno, da se pri merilih za izbiro ponudbe pri naročanju živil prednostno upoštevajo živila, ki so v shemah kakovosti, kot npr. sezonsko pridelana živila, na integriran način sezonsko pridelana živila, na ekološki način in podobno. Poleg tega živila, ki so proizvedena po nacionalnih predpisih o kakovosti živil, ter živila, ki so trajnostno pridelala in predelana in je zagotovljena višja kakovost živil z vidika večje svežine ali nižjih okoljskih obremenitev pri prevozu.

V danes veljavni Uredbi o zelenem javnem naročanju je tudi že urejen delež kakovostnih elementov pri izboru izvajalca in določen tudi obvezen odstotek deleža ekoloških živil. Trenutno smo v zaključni fazi medresorskega usklajevanja spremembe te uredbe in v tem delu se predvideva, da bodo morali poleg deleža ekoloških živil naročniki kot merila obvezno upoštevati tudi standard svežine pri vsaj 5 % živil, pa tudi standard kakovosti, kot je opredeljeno v ta namen v vzpostavljenih shemah.

Glede na navedeno Vlada ne podpira predloga zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani, predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog zakona o spremembi Zakona o javnem naročanju prinaša zahtevo, da javni zavodi v kriterijih za izbor ponudnika ne preverijo zgolj cene, temveč upoštevajo tudi druge kriterije, ki na lokalnem okolju ugodno vplivajo na pretok blaga in storitev. V primeru naročanja živil, pijače in kmetijskih pridelkov za prehrano ljudi bi morala ta merila obsegati vsaj 50 % možnih točk. Pri izbiri hrane cena gotovo ne more biti edini faktor izbire. Slovenski kmetje pridelujejo izjemno kakovostno in kvalitetno hrano, poleg tega so lokalni pridelki zaradi zelo kratkega tranzita gotovo večje kvalitete. Taki proizvodi obdržijo več svežine in hranilnih snovi. Na drugi strani bi tak predlog izboljšal položaj slovenskih kmetov ter podprl naše podeželje, za katerega vsi vemo, da je vsako leto bolj prazno. Verjamemo, da bi z uresničitvijo tega predloga na lokalnih področjih soustvarjali simbiozo med javnimi zavodi in slovenskimi kmeti, od katere bi na koncu vsi nekaj imeli.

Morda je predlog zakona z nomotehničnega vidika napisan nekoliko nerodno, vendar pa smo v Novi Sloveniji razočarani, da vladna koalicija rešitvam iz tega predloga ne prisluhne v vsebinskem smislu. Vlada ima aparat, ki bi lahko v zelo kratkem času pripravil nov predlog zakona, ki bi cilje iz tega predloga ustrezno uresničil. Pri tem predlogu zakona gre za urejanje javnega naročanja javnih zavodov, kamor spadajo šole in tudi vrtci. Predvsem naši najmlajši si po mnenju Nove Slovenije zaslužijo kvalitetno hrano, pridelano v našem lokalnem okolju. Naj spomnim, da je tudi Komisija za državno ureditev Državnega sveta vsebino tega predloga razumela in zakon podprla.

V Novi Sloveniji bomo glasovali proti sklepu, da Predlog zakona o spremembi Zakona o javnem naročanju ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Dušan Radič.

DUŠAN RADIČ (PS SMC): Spoštovani!

Novela Zakona o javnem naročanju sodi v paket slabo utemeljenih in pripravljenih predlogov zakonov, do katerih je Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zavzel ostro in kritično stališče in jih vse zavrnil kot neprimerne za nadaljnjo obravnavo.

Odbor je na pobudo poslanca Čuša obravnaval tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije, Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih ter Predlog zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, noveli zakonov o davku na dodano vrednost in o dohodnini, ki sta ravno tako del omenjenega paketa, pa sta podobno usodo doživela na Odboru za finance in monetarno politiko.

Tako kot v vseh omenjenih predlogih zakonov so tudi v tem zakonu rešitve oblikovane nestrokovno in površno, na kar opozarjata tako Vlada kot Zakonodajno-pravna služba. Zakonodajno-pravna služba opozarja na neskladje med ciljem predloga zakona in predlaganimi rešitvami, pa tudi Vlada opozarja, da predlagana ureditev zaradi napačne umestitve v zakon nasprotuje cilju, ki ga predlog zakona želi doseči. Kot kažejo predlagane rešitve, predlagatelj ni sledil aktualnim razpravam o oblikovanju kratkih oskrbnih verig, ki trenutno potekajo v strokovni javnosti, in se ni dovolj podučil o ukrepih, ki jih je v te namene oblikovala, sprejela in jih izvaja Vlada. Spodbujanje lokalno trajnostne oskrbe s hrano je namreč eden izmed pomembnih ciljev, ki jih pri svojem delovanju zasleduje ta vlada.

Večje uveljavljanje načela kratkih nabavnih verig in s tem tudi večji delež lokalno pridelane hrane in slovenskih živilskih proizvodov v javnih naročilih v javnih zavodih je bil tudi eden od glavnih ciljev 13 regijskih konferenc o javnem naročanju hrane ter mnogih okroglih miz in posvetov na vseh kmetijsko-živilskih sejmih Agra v Gornji Radgoni ter zadnjega posveta na to temo v Državnem svetu Republike Slovenije. Junija lani je bil organiziran posvet o javnem naročanju hrane za vseh 26 slovenskih bolnišnic. Pristojna resorna ministrstva sodelujejo tudi na posvetih, ki jih organizirajo drugi partnerji, kot so izobraževanja za organizatorje šolske prehrane, ki jih organizirajo Zavod Republike Slovenije za šolstvo in drugi. Pomembne so tudi aktivnosti, ki se izvajajo v okviru dneva slovenske hrane, ki se obeležuje vsak tretji petek v novembru.

Ena od osrednjih aktivnosti je projekt Tradicionalni slovenski zajtrk, ki se izvaja v vrtcih, osnovnih šolah in zavodih za izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Za zajtrk, ki je bil razdeljen v okviru tega projekta, šole in vrtci otrokom ponudijo kruh, maslo, med, jabolko in mleko, ki so bili pridelani oziroma predelani v Sloveniji. Omeniti velja tudi shemo šolskega sadja in zelenjave, ki je evropski ukrep skupne kmetijske politike in pomeni brezplačno razdeljevanje dodatnega obroka sadja oziroma zelenjave otrokom v osnovnih šolah in zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Na stalnih posvetih in izobraževanjih se srečujejo in soočajo naročniki in ponudniki hrane. Kljub dejstvu, da so naročniki samostojni pri oblikovanju svojih javnih naročil in se jim ne more predpisovati, naj naročajo lokalno slovensko hrano, se lahko dela korake k večjemu uveljavljanju njenega deleža v celotnem javnem naročilu posameznega javnega naročnika. Prav tako se ozavešča pridelovalce in predelovalce hrane, naj se javljajo na javne razpise, ki jih objavljajo javni zavodi. Z namenom zmanjševanja birokratskih ovir poteka projekt e-aplikacije za javno naročanje hrane, ki ga pripravljajo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Aplikacija naj bi predvsem poenostavila in olajšala naročanje hrane v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Model bi lahko nato prenesli tudi na naročanje hrane pri ostalih javnih naročnikih – domovih za starejše občane in bolnišnice. V okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020 bo v okviru ukrepa sodelovanje, natančneje, v okviru podukrepa, namenjenega spodbujanju kratkih dobavnih verig in lokalnim trgom, upravičencu, ki se organizira kot partnerstvo več kmetijskih gospodarstev z vodilnim partnerjem, ki je zadruga, samostojni podjetnik posameznik ali gospodarska družba, dodeljeno večje število točk, če bo z lokalnimi proizvodi oskrboval enega ali več javnih zavodov. Na ta način se sledi strateškim ciljem glede povezovanja, spodbujanja lokalno pridelane hrane in večje oskrbe tudi javnih zavodov z omenjenimi proizvodi.

Zaradi navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini SMC novelo zakona zavrnili oziroma podprli sklep, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo. Lep pozdrav vsem!

Včeraj smo obravnavali zakon o zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami. Tukaj za nami naprej ni bilo nobenega predstavnika ministrstva. Kasneje se je ena predstavnica Ministrstva za delo pridružila. Danes obravnavamo Predlog zakona o spremembi Zakona o javnem naročanju in ni predlagatelja. Predsednik, upam, da se ne bo kdaj zgodilo, da pa vas ne bo, da bomo sami tukaj sedeli pri obravnavi kakšnih točk.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: To se ne more zgoditi, ker potem ne morete začeti.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Ampak vse je mogoče.

V Slovenski demokratski stranki smo na matičnem odboru podprli predlog sprememb Zakona o javnem naročanju, ki ga je v proceduro vložil naš kolega Andrej Čuš. Zakon o javnem naročanju bi moral biti ključni element preglednosti, transparentnosti in pa smiselnosti o naročanju blaga na prostem trgu. Najpogostejši kriterij za izbiro ponudnikov v postopku javnega naročanja je cena. Zanemarjajo pa se pozitivno učinki na lokalno ekonomijo in kvaliteto javnega naročanja v javnih zavodih. Dejstvo je, da na področju samooskrbe situacija v Sloveniji ni najboljša, zato je še kako potrebno, da bi zakonodaja in politika omogočili zavodom, da bi šli v smeri izboljšane situacije na področju pridelovanja in prodaje lokalne hrane in s tem tudi izboljšanje kvalitete življenja predvsem predšolskih in pa šolskih otrok. Nedvomno bi zakon prispeval k višjim prihodkom na naših kmetijah, lokalni povezanosti, krajšim transportnim potem predvsem, kadar gre za tako imenovane prehrambne izdelke od njive do krožnika, zmanjšal pa bi se tudi vpliv tujih dobaviteljev.

Poglavitna rešitev oziroma sprememba Zakona o javnem naročanju, ki smo jo na matičnem odboru, kot sem že dejala, poslanci Slovenske demokratske stranke podprli, je, da javni zavodi v kriterijih za izbor ponudnika ne preverjajo zgolj cene, temveč upoštevajo tudi druge kriterije, ki na lokalnem okolju ugodno vplivajo na pretok blaga in storitev. Samo to je predmet te spremembe.

Za konec bi rada rekla, da ni dovolj, da država izvaja medijske promocije za živila slovenskih pridelovalcev, ampak bi bilo prav, da

bi poskrbela tudi za lažje, a seveda v skladu z zakonom, določene poti do kupca. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovana državna sekretarka! Spoštovane kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da predstavnim stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov, ki bo kratko in jedrnato. Predlog te novele Zakona o javnem naročanju je del tako imenovanega Čuševega kmetijskega paketa. Žalosti me dejstvo, da predlagatelj nima toliko volje in energije in spoštovanja, da bi predstavil danes to svoje stališče. Naj nadaljujem.

S tem predlogom Zakona o javnem naročanju pa predlagatelj posega v 71. člen Zakona o javnem naročanju z namenom, da javni zavodi v kriterije za izbor ponudnika vključujejo tudi druge kriterije, ki na lokalnem okolju ugodno vplivajo na pretok blaga in storitev in naj se ne preverja zgolj cena. Predlagatelj je navedel, da bi s to spremembo in dopolnitvijo 71. člena Zakona o javnem naročanju, v katerem so določeni pogoji, ki vključujejo socialne in okoljske vidike, v postopkih javnega naročanja sledili predvsem zmanjšanju onesnaževanje okolja ter povečanju lokalne povezljivosti in izboljšanju kvalitete hrane v javnih zavodih.

Socialni demokrati menimo, da je predlog novele Zakona o javnem naročanju pripravljen predvsem površno in nedoločno. Gre za neskladje med cilji in rešitvami predloga zakona, kar sta ugotovili tudi Zakonodajno-pravna služba in Vlada. V skladu s tem bomo podprli na matičnem delovnem telesu sprejeti sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora bomo danes odločali v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJAH.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki Ministrstva za javno upravo mag. Tanji Bogataj.

MAG. TANJA BOGATAJ: Hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Poglavitni cilj in namen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1C) zasleduje zagotovitev popolnega prenosa Direktive 2014/61/EU o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v pravni red Republike Slovenije. Slovenija je do sedaj notificirala veljavne predpise in s tem zagotovila delno uskladitev s predmetno direktivo. Za dokončen prenos direktive pa mora biti sprejet tudi predlog sprememb Zakona o elektronskih komunikacijah z vsebino, kot predlagamo. S prenosom direktive v naš pravni red se mudi, saj je usklajevanje predloga ZEKom-1C zaradi številnih deležnikov in njihovih velikokrat nasprotujočih si zahtev bilo kompleksno in je zahtevalo svoj čas. Smo pa s temi dodatnimi posvetovanji in usklajevanji želeli zagotoviti čim bolj učinkovite, kvalitetne rešitve, tako da ne bi bilo težav pri njegovem izvajanju v praksi. Poleg vsebin, ki so vezane na celovit prenos direktive, pa zakon ureja tudi določene izboljšave v delih, kjer se je v praksi pokazalo, da je potreba po tem.

Predlog zakona po vsebini, kot rečeno, v pretežni meri sloni na zahtevah direktive, to je direktiva minimalne harmonizacije, ki državam prepušča še vedno precej fleksibilnosti za ureditev določenih specifik, nacionalnih specifik. Slovenija je že pred to direktivo uvedla nekatere napredne rešitve, zato predlog zakona na nekaterih mestih presega minimalne zahteve direktive. ZEKom-1C v največji meri posega v poglavje o gradnji omrežij in pripadajoče infrastrukture ter v poglavje o zagotavljanju konkurence. Predlagane rešitve so namenjene pospeševanju gradnje javnih komunikacijskih omrežij, razvoju storitev v korist končnih uporabnikov, za zmanjšanje stroškov gradnje in spodbujanje skupne uporabe obstoječe infrastrukture, ne le infrastrukture elektronskih komunikacij, temveč tudi druge gospodarske javne infrastrukture.

Še nekatere bistvene rešitve, ki jih zakon tudi ima. V zvezi z določitvijo števila točk za izračun plačila, ki ga operaterji plačujejo AKOS, torej Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, za njeno delovanje, smo pri iskanju rešitve zasledovali vidik sorazmerne obremenitve, tako se operaterjem na utemeljen predlog pri prihodku od javnih komunikacijskih storitev mednarodnega prometa, ki v celoti izvira in se zaključi izven Slovenije, upošteva le polovica letnega prihodka od teh storitev. V poglavju o radiofrekvenčnem spektru se zaradi nesoglasij pri interpretaciji določb ZEKom-1 in zakona, ki

ureja medije, odpravljajo nekatere nedoslednosti glede razmejitve pristojnosti med AKOS in Svetom za radiodifuzijo v postopku dodeljevanja radijskih frekvenc za analogno radiodifuzijo. V korist končnih uporabnikov se zaradi večje jasnosti dopolnjuje določb o naročniških pogodbah in nalaga operaterjem, da zagotovijo možnosti za spremljanje in nadzor uporabe podatkovnih storitev. Povečujejo se tudi pristojnosti Sveta Agencije, ki bo sprejemal program dela in finančni načrt ter spremljal tudi njuno uresničevanje. Povečujejo pa se tudi zahteve za kandidate za direktorja in člane Sveta Agencije glede zagotavljanja preglednosti njihovih interesov.

Predlagamo, da se predlog zakona ob glasovanju podpre in tako omogoči njegovo nadaljnjo obravnavo ter da se s tem zagotovi tudi čim hitrejše sprejetje zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah v slovenski pravni red prinaša Direktivo 2014/61/EU. Glede na dosedanje zahteve pri gradnji oziroma rekonstrukciji večstanovanjskih in poslovnih stavb ter glede na zahteve Direktive 2014/61/EU predlog prinaša prilagoditev ureditve, v skladu s katerimi mora biti komunikacijska infrastruktura v skupnih delih stavbe položena v stavbno fizično infrastrukturo, torej v prazne instalacijske kanale.

Prav zaradi možnosti poznejše priključitve končnih uporabnikov na omrežje visokih hitrosti v Novi Sloveniji te prilagoditve podpiramo. Prav tako zaradi zagotavljanja informiranosti kot smiselno vidimo uveljavitev možnosti, da operater omrežja, kadar osnovne informacije o obstoječi fizični infrastrukturi niso na voljo v zbirnem katastru, zaprosi za te informacije kateregakoli infrastrukturnega operaterja na zadevnem območju.

Predlog določa, da mora Agencija svojo odločitev glede javnega razpisa radijskih frekvenc ustrezno obrazložiti, kar je za zagotavljanje transparentnosti dobrodošlo.

Predlog zakona uporabnikom tudi v okviru domače porabe omogoča, da so seznanjeni s porabo podatkovnih storitev oziroma da si lahko določijo finančno oziroma količinsko mejo, ki jo brez posebne odobritve ne morejo preseči. Možnost določitve take omejitve po našem mnenju predvsem za uporabnike, ki so uporabe prenosa podatkov nekoliko manj vešči, povečuje spletno varnost.

V Novi Sloveniji pozdravljamo obveznost prenosa klicev v sili iz vozil do organov, ki jih obravnavajo. Gre za projekt Evropske unije, ki uveljavlja mehanizem, ki ob nesreči vozila avtomatsko obvesti klicni center 112 ter tako za reševanje prihrani veliko dragocenega časa. Organi bodo morali v skladu s tem predlogom zakona nadgraditi svojo opremo za zaznavo klica v sili iz vozil in za njegovo posredovanje organu, ki tak klic obravnava. Gre za vzpostavitev sistema, ki bo reševal življenja.

Predlog tega zakona Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve nalaga tudi dolžnost, da na svojih spletnih straneh objavi povezavo do informacij o pogojih in postopkih za izdajo dovoljenj za gradbena dela, potrebnih za postavitev elementov elektronskih komunikacij omrežij velikih hitrosti. Skrb Agencije je gotovo tudi v tem, da deležnikom zagotovijo možnosti za seznanitev s pomembnimi informacijami.

Ker Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah prinaša nekaj smiselnih sprememb, bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije glasovali za sklep, da je predlog primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovani, predsednik, hvala za besedo. Drage kolegice in kolegi!

Predlagane spremembe Zakona o elektronskih komunikacijah s posledicami implementacije evropske direktive in nekaterih popravkov obstoječe zakonodaje, s čimer je bistveno, da se zagotavlja predvsem popolni prenos evropske direktive, katere cilj je olajšati in pospešiti postavitev visokohitrostnih komunikacijskih omrežij, z zmanjšanjem stroškov zanjo, ter izboljšanje veljavne zakonske ureditve v delu, ko gre za nacionalne določbe oziroma povsod, kjer je mogoče zagotoviti jasnejši in boljši način prenosa direktiv, kot so že bile prenesene z veljavnim zakonom.

Med poglavitnimi rešitvami predloga zakona so smiselna optimizacija, gradnja omrežij in pripadajoče infrastrukture, potem ureditev radiofrekvenčnega spektra, kjer so v postopku javnega razpisa za podelitev radijskih frekvenc ukinja razlikovanje med pogoji in merili, ki se nanašajo na ocenjevanje programskih vsebin, tako da ne more več prihajati do sistemske blokade pri pripravi razpisov za izdajanje frekvenc. Do sedaj so se pristojnosti med Svetom za radiodifuzijo in Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve prekrivala oziroma je bila pristojnost nejasna.

Dalje se izboljšuje zagotavljanje varnosti omrežij ter njihovo delovanje v izrednih stanjih, saj je kibernetska varnost, sploh v luči nedavnega napada na ravni Evropske unije,

postala zelo pomembno področje. Ureja se tudi dostop do stavbne fizične infrastrukture in dostopa do obstoječe fizične infrastrukture sploh. Zelo pomembne pa so spremembe pri načinu določitve izvajalca univerzalne storitve, kjer so določene minimalne zahteve, zaradi katerih bo zakon zagotovil, da bodo tudi ljudje v odročnih krajih dobili čim več.

Kar je zelo pomembno, je obveznost, ki se nalaga operaterjem, in sicer v zvezi s prenosom klicev v sili iz vozil. Smo prva država na svetu, ki bo to uvedla. Zlasti pa je pomembno sistemsko izboljšanje transparentnosti in kvalitete delovanja Agencije za komunikacijska omrežja Republike Slovenije, kot na primer prepoved sodelovanja direktorja Agencije na področjih, ki jih ureja Agencija. Dalje se podrobno ureja tudi postopek programa dela in finančnega načrta agencije. Prav pomembno je, da tudi Agencija bo obvezana, da objavi najmanj triletno strategijo regulacije.

Poleg naštetega predlog zakona ob obveznem prenosu evropske direktive uvaja tudi ostale ustrezne ukrepe za znižanje stroškov in gradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij, kar je bistvenega pomena za razširjenost uporabe visokohitrostnega interneta, katerega digitalna infrastruktura dejansko podpira vse sektorje sodobnega in inovativnega gospodarstva.

Zato smo se v Poslanski skupini SMC odločili, da bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Kolegice in kolegi!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah. Gre za predlog sprememb, ki se, spoštovani, pacajo že od leta 2014. Glede na številne predlagane spremembe in dopolnila bi bilo mnogo smotrneje, da bi danes imeli na klopeh že nov predlog zakona. Ne nazadnje je do predloga kritična tudi strokovna javnost. Zaradi omenjenega smo v Slovenski demokratski stranki tudi podali zahtevo, da se o tem zakonu opravi splošna razprava in v nadaljevanju obravnave zakona pride tudi do potrebnih izboljšav.

Menimo, da bi bilo o zakonu potrebno opraviti tudi javno predstavitev mnenj strokovne in zainteresirane javnosti, za katero v Poslanski skupini SDS pričakujemo, da bo v koaliciji prevladal razum in bo tak predlog tudi podprla. Zakaj? Na klopeh imamo predlog zakona in kar 10 strani imate, spoštovani, notri navedenih raznih pripomb različnih akterjev. 10 strani!

Poglaviten namen oziroma cilj predlaganih sprememb naj bi bil prenos direktive Evropskega parlamenta in Sveta iz leta 2014 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visoke hitrosti v nacionalno zakonodajo. Zanimivo je, da je ob tem Direktorat za informacijsko družbo izpostavil, da je Slovenija napredne rešitve z vseh področij direktiv že vpeljala v slovenski pravni red. Če je temu res tako, bi se danes morali pogovarjati predvsem o tem, kakšni so bili učinki teh naprednih rešitev, zato bi pred spremembami zakona zagotovo potrebovali natančno analizo dosedanjega izvajanja zakona in ostalih zakonskih določil, vezanih na to področje, in bi morali imeti tudi na mizah natančno oceno učinkovitosti uvedbe direktive EU iz leta 2014. Pričakujemo, da bodo predstavniki, ki so z nami s strani ministrstva, danes to tudi predstavili.

Opozoriti velja, da so v zakonu predvidene spremembe, ki niso bile nikoli del javne razprave. Edina javna razprava, spoštovani, je bila leta 2014, zato se upravičeno postavlja vprašanje, na kakšni podlagi so te spremembe sploh nastale. Pri tem najbolj bodejo spregledana opozorila, ko gre za varstvo pravic potrošnikov in pravne varnosti. Postavlja se tudi vprašanje, ali so pripravljavci zakona glede na osnutek zakona, in ta predlog je danes na mizi, povsem podlegli interesom posameznih akterjev ali bolje rečeno elit.

Prav tako predlagatelj zakona ni prisluhnil opozorilom strokovne javnosti glede nujnih potrebnih sprememb pri upravljanju Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, krajše AKOS. Ne nazadnje je Ministrstvo za javno upravo kot predlagatelj sprememb zakona tudi ignoriral sklep Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino Državnega zbora, ki je pripravljavce zakona pozval, da v zakonu jasno opredeli pristojnosti in naloge direktorja AKOS. AKOS je tako popolnoma podrejen politiki in pravzaprav brez pravega nadzora. Pri tako pomembnem področju, kot je elektronska komunikacija, kjer se obrača veliko sredstev in kjer so številni upravičeni in žal tudi neupravičeni interesi, bi Agencija vsekakor potrebovala kolektivno vodenje. Sedanji politični prevzem v vseh treh svetih, ki delujejo na tem področju, je škodljivo in nevarno početje, saj takšna struktura onemogoča resno strokovno delo. Naj pri tem izpostavim, da se s predlaganimi spremembami odvzema tudi pomembno vlogo lokalnim skupnostim in se favorizira operaterje. Pravzaprav z lune se vidi, za koga so spremembe predloga zakona pisane. Gre za način spreminjanja zakonodaje, ki smo ga, žal, pri tej vladi že vajeni in predstavlja napačno in škodljivo pot. Zakonodaja mora biti nevtralna in predvsem iskati inovativne pristope pri gradnji omrežij, kjer bi lokalna skupnost morala imeti pomembno vlogo.

V zakon se vpeljuje tudi zamejitev omejitve ali prekinitve delovanja telefonskih priključkov v primeru, ko je navedena omejitev izvedena za omogočanje delovanja omrežnih

priključkov s tako imenovano prednostjo. Na tem mestu opozarjam, spoštovani, na veliko mero previdnosti, da ne bi prihajalo do različnih oblik zlorab pri omejevanju uporabnikov. V takšni obliki, kot je predlagani zakon pripravljen danes, kjer se zanemarja številne pripombe strokovne javnosti – še enkrat vas opozarjam, imate jih celo nekatere navedene v predlogu zakona –, kjer se jemlje pomembno vlogo lokalnim skupnostim, zakona v tem delu ne moremo podpreti. Še vedno, spoštovani, pa je glede na to, da se vse skupaj dogaja že od leta 2014, dovolj časa, da se zakon, ki prinaša tudi nekatere izboljšave in ste jih predhodniki tudi izpostavili, zato jih ne bom izpostavljala še jaz, izboljša in opravi javna predstavitev mnenj strokovne in zainteresirane javnosti na podlagi tega predloga zakona in ne upošteva javna razprava mnenj, ki je bila leta 2014. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, ostali prisotni!

Pred seboj imamo predlog zakona, ki ga bomo v Poslanski skupini Desus na prvi obravnavi soglasno podprli. Njegov namen je namreč krepitev delovanja notranjega trga in spodbujanje pokritosti s širokopasovnim omrežjem, ki je pogoj za razvoj enotnega digitalnega trga. S sprejemom zakona bomo v slovenski pravni red prinesli direktivo, ki uvaja ukrepe za znižanje stroškov izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Pričakujemo pozitivne vplive na razširjenost uporabe visokohitrostnega interneta, katerega digitalna infrastruktura podpira sodobno in inovativno gospodarstvo.

Predlog določa, da se operaterjem v zvezi z določitvijo števila točk za izračun plačila, ki ga plačujejo Agenciji, upošteva le polovica letnega prihodka od javnih komunikacijskih storitev mednarodnega prometa, ki v celoti izvira in se zaključi izven Slovenije.

Na področju gradnje se določa, da mora biti komunikacijska infrastruktura v skupnih delih stavbe položena v stavbno fizično infrastrukturo, torej v prazne instalacijske kanale, zaradi možnosti poznejše priključitve končnih uporabnikov na omrežje visokih hitrosti. Istočasno se določajo kategorije stavb, za katere ta obveznost ne velja. Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve se zavezuje, da pripravi najmanj triletno strategijo upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom in jo po pridobitvi soglasja Vlade objavi na svojih spletnih straneh. Ker je kibernetska varnost na ravni EU kot na globalni postala zelo pomembno področje, se predvideva širše ukrepanje tudi na nacionalni ravni, zato predlog zakona omogoča prihodnji razvoj tudi na tem področju, ne glede na organ, ki bo pristojen za kibernetsko varnost.

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo namen, da se s predlogom zakona omogočajo storitve sistema javnega mobilnega obveščanja in alarmiranja ob večjih naravnih in drugih nesrečah. Med pomembnejše štejemo tudi rešitev, ki operaterjem nalaga, da bodo morali nadgraditi svojo opremo za zaznavo klica v sili iz vozil in njihovo posredovanje organu, ki ga obravnava.

Predlog zakona bo torej poleg prenosa direktive v slovenski pravni red izboljšal tudi veljavno zakonsko ureditev, zato bomo v Poslanski skupini Desus glasovali za to, da gre v nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, ponovno za besedo.

Danes imamo v obravnavi obsežen predlog zakona, tako po členih kot po obsegu, z vsebinskega vidika pa je zelo zahteven zakon. S področjem, ki zajema elektronske komunikacije, se srečujemo vsi vsakodnevno predvsem ob uporabi interneta, telefona, televizijskih sprejemnikov, vendar je to precej bolj kompleksno in pomembno področje, kot se komu zdi na prvi pogled. Prebiti se čez vsebinsko tako pomembno in tehnično gradivo pa zahteva veliko znanja in tudi povezovanja. Zakaj? Elektronska komunikacijska infrastruktura je zelo pomembna za vse sektorje države, zato je bila k pripravi čim bolj življenjskega predpisa povabljena strokovna in zainteresirana javnost. Iz predloženega gradiva je moč razbrati, da je bilo v pripravo tega predloga zakona vključenih veliko število deležnikov. Ali to pomeni tudi izboljšanje zakonskega predpisa, pa se bo videlo v nadaljevanju zakonodajnega postopka.

Glavni cilj te novele je, da se s prenosom Direktive 2014/61/EU uvede ukrepe, ki bodo pripomogli k znižanju stroškov izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Znižanje stroškov in izboljšanje učinkovitosti izgradnje visokohitrostnih elektronskih komunikacij pa je bistvenega pomena za razširjenost uporabe visokohitrostnega interneta, katerega digitalna infrastruktura podpira dejansko vse sektorje sodobnega in inovativnega gospodarstva. Rok prenosa te direktive se je iztekel že januarja 2016, zato se na nek način s sprejetjem zakona tudi mudi. Grožnja Evropske komisije s tožbo Republiki Sloveniji zaradi neprenosa direktive pa ne sme biti razlog hitrega in nepremišljenega spreminjanja tistih določb Zakona o elektronskih komunikacijah, ki niso vezane na direktivo, med strokovno in zainteresirano javnostjo pa prinaša več nesoglasij kot rešitev.

Elektronske komunikacije so danes del našega vsakdanjega življenja, zato je zelo pomembno tudi, kako in na kakšen način bo ta

hrbtenica zaščitena pred hekerskimi vdori v poglavitne infrastrukturne sisteme države. Obenem pa je treba vzpostaviti tudi skrb za nadzor in obdelavo osebnih podatkov ter varstvo zasebnosti elektronskih komunikacij. V poglavju o radiofrekvenčnem spektru se zaradi nesoglasij pri interpretaciji določb ZEKom-1 in zakona, ki ureja medije, in po prepričanju predlagatelja odpravljajo nekatere nedoslednosti glede razmejitve pristojnosti med Agencijo in Svetom za radiodifuzijo v postopku dodeljevanja radijskih frekvenc za analogno radiodifuzijo. Povečujejo se pristojnosti Sveta Agencije, ta naj bi sprejemal program in finančni načrt agencije ter spremljal njuno uresničevanje. Svet Agencije po predlogu ne bo imel več pristojnosti predloga imenovanja direktorja Agencije, kajti zahteve za kandidate za direktorja in člane Sveta Agencije glede zagotavljanja preglednosti njihovih interesov se povečujejo. Zaradi preprečevanja potencialnih nasprotij interesov se nezdružljivost funkcije direktorja in njegovih namestnikov z njihovim siceršnjim delovanjem širi na prepovedano poslovanje, poslovno sodelovanje v zvezi z dejavnostjo na področju, ki ga je pristojna urejati Agencija.

Navedla sem le nekatere spremembe in dopolnitve tega pomembnega predpisa. Morda pa bi na tem mestu še povzela ugotovitev predlagatelja glede odločbe Ustavnega sodišča z dne 3. 7. 2014.

Ustavno sodišče je namreč razveljavilo celotno poglavje zakona, ki se je nanašalo na hrambo podatkov. Prav tako je Ustavno sodišče odločilo, da se morajo nemudoma po objavi odločbe v Uradnem listu vsi podatki, pridobljeni na podlagi 163. člena zakona, uničiti. Ob tem je treba poudariti tudi to, da je sodišče Evropske unije direktivo o hrambi podatkov, katerega je Slovenija prenesla v nacionalni pravni red, razglasilo za neveljavno. Prepričani smo, da se bo v nadaljevanju zakonodajnega postopka razprava o primernosti posameznih rešitev šele razvila tudi zaradi pripomb strokovne in tudi zainteresirane javnosti, a kljub temu Socialni demokrati menimo, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ga bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani gospod predsednik! Spoštovane poslanke in poslanci!

Področje elektronskih komunikacij je eno od ključnih področij za prihodnost Slovenije, pa tudi za razvoj sveta sploh. Na področjih novih tehnologij lahko govorimo o dveh nasprotujočih si logikah. Ena je tista, ki zapira in uporablja te tehnologije predvsem za nadzor in zasleduje komercialne interese, druga pa je tista, ki odpira, ki želi z novimi tehnologijami vzpostaviti nove možnosti široke participacije in uveljavljati javni interes. Prav v tej luči v Združeni levici presojamo zakonodajne predloge s področij elektronskih komunikacij.

Kar se tiče regulacij in zakonodajnega okvira stanje v Sloveniji ni ravno rožnato. Imamo nekatere primere ureditev, ki so svetle izjeme, kjer smo v primerjavi z drugimi evropskimi državami na boljšem, saj so naše rešitve med bolj naprednimi. Tak primer je veljavna ureditev glede internetne nevtralnosti, a o tem bom kakšno besedo več spregovoril v nadaljevanju, vendar pa so na žalost splošne elektronske komunikacije v Sloveniji še vedno neustrezno regulirane. Več let že lahko slišimo pozive po nujnosti novega Zakona o elektronskih komunikacijah, tako imenovanega ZEKom-2. S strani ministrstev smo že večkrat slišali obljube, da se bo to tudi zgodilo. Tudi danes smo jih že oziroma jih še bomo, v to sem prepričan.

Ključna problema na področju ureditve elektronskih komunikacij sta trenutno dva. Prvi je neustrezno varstvo potrošnikov oziroma bolje rečeno neustrezno varovanje javnega interesa, drugi pa je napačen in nedelujoč okvir nadzora in upravljanja. Tukaj mislim na trikotnik agencije AKOS, Sveta za elektronske komunikacije in Sveta za radiodifuzijo. Pri obravnavi tokratne novele Zakona o elektronskih komunikacijah moramo računati z dejstvom, ki ga potrjujejo vse dosedanje delovanje in vse dosedanje besede. Minister Koprivnikar je zagovornik tiste tendence, ki želi informacijsko tehnologijo uporabiti predvsem za uresničevanje komercialnih interesov, za vse večje podrejanje zaposlenih v javnem sektorju in nadzor nad državljani. Ministrstvo za izobraževanje na tem področju ni kaj boljše ali uspešnejše. Prenos direktive, ki je osrednji del obravnavane novele, bi moral biti izveden do konca leta 2015, kar pomeni, da zamujamo dve leti.

Glede novele pa bi izpostavil štiri točke. Prva je internetna nevtralnost. V prejšnjem osnutku, ki je bil pred časom poslan v javno obravnavo, je Ministrstvo za javno upravo želelo glede internetne nevtralnosti spremeniti na slabše v skladu z uredbo, ki jo je sprejel Evropski parlament, lobirale pa so jo največje multinacionalke na področjih telekomunikacij. Evropski parlament je uredbo sprejel in uredba je vsebovala številne namenske pravne luknje, ki naj bi velikim telekomunikacijskim družbam omogočile nepravično diskriminacijo internetnega prometa, s tem pa ogrozila odprtost, nevtralnost in demokratično naravo medija. K sreči je Združenje evropskih nadzornikov BEREC takrat izdalo smernice za delovanje nacionalnih regulatorjev, ki so upoštevale zavezanost načelu internetne nevtralnosti. Vsekakor pa je treba podrobno pretehtati vsako besedo 65. člena novele, saj je določba še vedno vprašljiva z vidika nevtralnosti interneta.

Druga je sprememba glede AKOS. Glede na pretekle izkušnje lahko ugotovimo, da sprememba glede delovanja AKOS stanje na žalost poslabšujejo, ne pa izboljšujejo. V času

vlade Mira Cerarja se je izkazalo, da AKOS ni neodvisen od vsakokratnih političnih oziroma strankarskih interesov, še manj pa je neodvisen od komercialnih interesov. Treba je opozoriti na problem tako imenovanih vrtljivih vrat; namreč tisti, ki naj bi nadzirali, prihajajo s položajev v podjetjih, ki so nadzorovana, oziroma odhajajo na te položaje. Odmevne so tudi zgodbe o zaslužkarskih praksah najvišjih uradnih …, podmiznem poslovnem sodelovanju in tako naprej. Ob tem je tudi Svet za elektronske komunikacije postal podaljšek politike, hkrati pa vprašanje njegovih pristojnosti oziroma umeščenosti. Z drugimi besedami, Svet nima ustrezne vloge. Zakon tega ne rešuje, z nekaterimi členi stanje celo komplicira, kar bo pripeljalo do še slabšega delovanja in do še večje netransparentnosti. Dejanske posledice te novele bodo, da bo prišlo še do večje politične podrejenosti AKOS.

Tretja zadeva, ki bi jo glede konkretne novele omenil, je prenos direktive, ki ima namen spodbuditi celovito pokritost s širokopasovnim internetom. Na abstraktni ravni gre seveda za nujen in zelo pozitiven cilj, ki ga v Združeni levici pozdravljamo, vendar gre za direktivo minimalne harmonizacije, kar daje državam članicam več fleksibilnosti pri širokem urejanju tega področja v nacionalni zakonodaji. Ureditev, ki jo prinaša novela ZEKom, pa gre v velike podrobnosti. Zakaj? Novela namreč ni pisana nevtralno, ampak po meri znanih akterjev. Zakon je pisan na kožo največjim operaterjem, prav tako jemlje določene pristojnosti lokalnim skupnostim. Pri pokritosti širokopasovnim omrežjem se uveljavljajo zasebni interesi telekomunikacijskega kapitala, ne pa interesi javnosti.

Četrta točka je varstvo potrošnikov. Določbe novele nikakor ne odpravljajo kritičnih točk pri potrošniških pravicah in vemo, na primer iz praks največjih slovenskih operaterjev, kot sta Simobil, zdaj A1, in Telekom, da je na področju elektronskih komunikacij veliko za potrošnike škodljivih praks, da ne rečem celo goljufij in zlorab. Potrebovali bi jasne in odločne rešitve, predlagani pa so zgolj lepotni popravki in še to na način, da puščajo veliko odprtega prostora za škodljive prakse.

Za konec, iz zakonodajnega postopka in osnutka je razvidno, da ministrstvo pod vodstvom Borisa Koprivnikarja ni upoštevalo pripomb zainteresirane in strokovne javnosti, upoštevalo je v večji meri interese zasebnih podjetij in njihovih lobistov. V Združeni levici novele Zakona o elektronskih komunikacijah zato ne moremo podpreti in je ne razumemo kot primerne za nadaljnjo obravnavo. Ne samo da podaljšuje neustrezno stanje, zavestno gre v smeri napačne logike, ki sem jo omenil na začetku. Ker pa bo koalicija, kot kaže, novelo potrdila, bomo v Združeni levici v nadaljnji obravnavi predlagali ustrezne popravke zakona, ki bodo na prvo mesto postavile javni interes in varstvo potrošnikov na področjih elektronskih komunikacij.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravita naj se gospod Saša Tabaković in gospod Jan Škoberne.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Nimam sicer veliko časa, želim pa nekoliko širše govoriti o elektronskih komunikacijah in trdim, da je seveda Zakon o elektronskih komunikacijah izjemno pomemben. Trdim tudi to, da Slovenija, tukaj mislim res na vse vlade, preprosto ni razumela Evropske komisije, ko je objavila Evropsko digitalno agendo. Takrat sem poslušal in bral in še danes berem, kaj pravzaprav ta digitalna agenda za Evropo prinaša. Ko jo je predstavljal prejšnji predsednik komisije gospod Barroso, sem iz njegove napovedi naredil ekstrapolacijo za Slovenijo in ta ekstrapolacija je pokazala, da bi ob implementaciji, dosledni implementaciji digitalne agende v Sloveniji, potrebovali do konca lanskega leta 3 tisoč 600 IKT inženirjev, saj toliko jih tudi nimamo. Pričakujem in priporočam in predlagam, gospod predsednik, da bi naslednja sestava Državnega zbora postavila Odbor za digitalno ekonomijo oziroma digitalno družbo. Vsi govorimo o eStoritvah, o enotnem digitalnem trgu in seveda, saj vsi vemo, sam večkrat ponavljam, ste me že siti verjetno, kdor ne bo digitalen, tistega ne bo! In to je dejstvo. Jaz v to verjamem. Jaz res v to verjamem. Ko smo bili, skupina prijateljstva z Nemčijo v Bundestagu in se pogovarjali z Odborom za digitalno družbo in digitalno ekonomijo, smo videli, se prepričali, da bi bilo zelo dobro tudi pri nas v naslednjem mandatu izpostaviti, ustanoviti to delovno telo. Torej, topla voda je odkrita, treba jo je le prenesti k nam.

Ko govorimo o enotnem digitalnem trgu, pravzaprav moramo tudi govoriti o tem, ali imamo vsi državljanke in državljani možnost, da se gremo enoten digitalni trg. Ali imamo vsi dostop do eStoritev? Odgovor je ne. Danes je odgovor zelo jasen – ne. Torej, imamo dve skupini državljanov; ene, ki imajo ta privilegij, ki danes pravzaprav ni privilegij, je čisto enostavna komunikacijska cesta, avtocesta, drugi pa nimajo te možnosti. Torej so diskriminirani. In večkrat sem se pohecal, mislil pa zelo resno, če smo zapisali pravico do pitne vode v ustavo, bi pravzaprav morali zapisati tudi pravico do dostopa do interneta v ustavo. Sicer mi ne moremo govoriti o enotnem digitalnem trgu, o eStoritvah za vse itd. Ker nekateri te možnosti preprosto nimajo, so torej dugorazredni državljani. Zelo konkretno, bom zelo na trdo govoril, če imamo resen namen, je potrebno čim prej … Torej, resen namen realizirati to, kar so

naše želje in kar na deklaratorni ravni govorimo, torej vsakemu omogočiti dostop do interneta in ne kakršnegakoli, hitrost – kar piše v strategiji Digitalna Slovenija, piše 100 megabitov na sekundo za vsak priključek, za vsako gospodinjstvo, če hočete. Če hočemo to realizirati, želim videti v proračunu, mogoče v rebalansu za 2018, postavko, visoko 300 milijonov evrov, da bomo to izgradili. Ali pa je treba angažirati zasebni kapital, ampak tukaj imajo potem nekateri spet težave, joj zasebniki nam pa tega ne bodo delali. Ali res, zakaj pa ne? Hvala bogu, če imamo takšne ljudi, da imajo ta interes!

Še drugo, kar moram tukaj reči na plenarni seji, na seji Državnega zbora. Gospe in gospodje, nesprejemljivo je, da se naše eStoritve, konkretno eDavki, da se enostavno ne dajo uporabljati z določenimi brskalniki. Seveda večina vas tega sploh ne ve. Nedavno nazaj je Furs objavil obvestilo za uporabnike, da naj izklopijo nadgradnjo Firefox, spletni brskalnik, ker bodo eDavki delali smo za različico Firefox 52, vi pa veste, da vedno se aplikacije, tudi brskalnik Firefox, posodabljajo. Zakaj? Zato, ker vgrajujejo varnostne elemente. Gre za varnost. To je nedopustno, nedopustno, da se eDavki, torej neka zelo pomembna eStoritev ne more vrteti, če smem tako reči, na spletnem brskalniku, ki je drugi najbolj razširjen v Sloveniji. Podatki za april 2017 kažejo: 50,8 % brskalnik Chrome, Firefox je drugi, skoraj 32 %, tretji je Internet Explorer z 9,2 %. Glejte, to so številke, mi se moramo vendarle enkrat tu začeti s številkami pogovarjati. In spet zdaj tu govorim o neki drugi podmnožici državljanov, ki so diskriminirani, ker pač imajo in jim je ljubši Firefox. Mislim, to je nedopustno. Res je, moram biti korekten, Furs je povedal, da bo do konca maja to napako – so priznali napako – odpravil.

Danes imam premalo časa, da bi govoril v tem kontekstu tudi o kibernetski varnosti. Glejte, komaj smo se nekako naučili in mislili, da vse vemo o informacijski varnosti, že je tu kibernetska varnost, nek nov koncept. Gre za informacijsko varnost, ki je tudi varnost aplikacij, varnost omrežja in tako dalje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Saša Tabaković, pripravita naj se gospod Jan Škoberne in gospod Janko Veber.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Pričujoči zakon je, kot smo lahko slišali, nastal na podlagi evropske direktive, ki zasleduje cilje olajšanja postopkov in pospeševanja postavitve visokohitrostnih komunikacijskih omrežij, tudi z zmanjševanjem stroškov te postavitve – v enem delu. V drugem delu pa prihaja tudi do spremembe nacionalne zakonodaje, ki se je v preteklosti izkazala za zagatno, če že ne problematično.

Vrednost investicij v sektorju elektronskih komunikacij se iz leta v leto zvišuje, še posebej skupni prihodki od izvajanih storitev in storitev medmrežnega povezovanja. Res pa je tudi, da se je znižal prihodek od javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji, ker gre za trend, da se fiksna telefonija ponuja kot del nekega paketnega operaterja in je ta večinoma v veljavi v raznih institucijah, zavodih, poslovnih subjektih, zelo redko pa doma, ker smo se enostavno vsi nekako navadili na to, da imamo mobilne telefone. To pomeni, da se preko operaterjev zagotavlja kar dve tretjini storitev fiksne telefonije v obliki IP telefonije, ravno tako dostop do televizijskih kanalov, kjer število IP priključkov raste. Medtem ko je, kot rečeno, trend kabelskih TV priključkov v upadu oziroma se zmanjšuje. Torej se slika našega prostora, če lahko tako rečem, enostavno kaže v spremembi časa, pa tudi tehnologije in se mi zdi primerno, da se tem spremembam tudi korektno sledi.

Zdi se mi zelo dobro, da se s predlogom zakona, tudi preko direktive, optimizira gradnjo omrežij in infrastrukture na način, da bodo načrtovana dela morala biti veliko bolj pregledna, ravno tako komunikacijska infrastruktura v skupnih delih stavbe položena na način, ki bo omogočil lažjo kasnejšo priključitev končnih uporabnikov na omrežje visoke hitrosti. Zdi se mi dobro, da se bo pri tem moralo podrobno opredeliti uporabo javnih sredstev za gradnjo omrežja, tudi tako, da se bo moral izvesti tudi postopek poizvedovanja po tržnem interesu za gradnjo. Kar se mi zdi tudi dobro, je napotilo zakona, ki AKOS zavezuje, da pripravi najmanj triletno strategijo upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom, ki mora biti dostopen javnosti. Tudi v stališčih je bila že problematizirana polemika oziroma zagata med AKOS in SRDF, tudi zaradi njihove različne interpretacije ZEKom pri podelitvi radijskih frekvenc. Zdi se mi, da se je tu vseeno naredilo korak naprej; namreč, zakon bo po novem jasno določal, da pogoje in merila bo določila Agencija. To se mi zdi prav, zato ker je tudi Agencija nadzorni organ, medtem ko bo Svet za radiodifuzijo izdajal predhodno pisno mnenje k pobudam. Ministrstvo za kulturo pa bo imelo kot resor, ki vodi oziroma ki je pristojno za medijsko krajino – po predlogu zakona bo tudi potrebno njegovo soglasje k samim pogojem in merilom, ki jih določa Agencija. Tako se mi zdi, da se je glede teh zapletov, ki smo bili z njimi seznanjeni tudi poslanci, vseeno ta, če lahko rečem, navidezni gordijski vozel presekal. Ne rečem pa, da v nadaljnjem branju niso seveda mogoči oziroma upravičeni določeni, recimo, popravki ali pa vsaj razprava o kakšnih možnih, morda tudi drugačnih rešitvah.

Nekateri so v stališču tudi polemizirali vodstvene strukture znotraj Agencije na način prepletenosti s politiko. Sam se do tega zelo težko opredelim. Kar pa lahko zagotovim, je to, da če dejansko prihaja do tega prepletanja, da to sigurno ni s strani SMC, kot se je nekako

želelo na nek perfiden način podtakniti preko stališča Združene levice. Sam mislim, da če do tega prepletanja prihaja, da zagotovo prihaja v nekih drugih določenih političnih strukturah, ki imajo tudi seveda določeno agendo na področju medijev. Ravno tako se mi zdi dobro, da je AKOS za zagotavljanje konkurence obvezen, da pripravi tudi najmanj triletno strategijo regulacije, ki mora biti tudi dostopna javnosti.

Z zakonom se predlaga tudi določba, po katerih lahko Agencija dovoli operaterju omrežja, da zaprosi za dostop do neuporabljenih optičnih vlaken lastnika druge vrste gospodarske javne infrastrukture. Ravno tako lahko Agencija ureja dostop do stavbne fizične infrastrukture, kar se mi pa zdi dobro, da seveda to ne sme biti infrastruktura, ki bi nekako strukturno pripadala policiji, obrambi, zaščiti, reševanju, pomoči. Torej gre v nekem delu za vprašanje zagotavljanja tudi neke vrste določene kibernetske varnosti, ki je, kot je bilo tudi že omenjeno ob nedavnih napadih, zagotovo postala naša globalna realnost in da pravzaprav zakon v zvezi s tem tudi predvideva širše nacionalno ukrepanje v takih primerih tudi z možnostjo ustanovitve primernega organa.

Osebno menim, da ustanovitev organa ne more biti vprašanje: da ali ne. Predvsem se mi zdi, da je to vprašanje časa in bi moralo biti vprašanje določene volje, ker osebno menim, da tak organ potrebujemo, da se znamo ob takšnih, če lahko tako rečem, kibernetskih napadih tudi primerno odzvati, tudi preko organa, ki bi potem določene stvari lahko koordiniral. Kar se mi zdi dobro, je tudi to, da se vzpostavlja obveznost operaterjev, da potem, ko govorimo o kibernetski varnosti, tudi prednostno zagotavljajo delovanje omrežij na način, da predvidevajo nadomestne poti v primeru napada, še posebej za podporo delovanja kritične infrastrukture, ki jo določi Vlada oziroma njen organ za varnostna vprašanja. Se pa tukaj strinjam s kolegico Bah Žibert, ki je že v stališču omenila, da je to lahko občutljivo področje, kar se tiče zlorabe, tako da mora biti seveda ta merila zelo jasno tudi določena.

Poudaril bi še, da se mi zdi pri doseganju oziroma zasledovanju cilja uporabe elektronskih komunikacij za vse dobro, da se predlagajo določene spremembe na način določitve izvajalca univerzalne storitve, kadar javni razpis ne uspe, da se potem nekako tako želi doseči tudi neko ekonomsko učinkovitejšo določitev izvajalca. To seveda valja tudi za tiste kraje, ki so, recimo, geografsko bolj odročni, tako da se tudi na ta način posluša tudi tem, če lahko rečem, državljanom zagotoviti tudi nek primeren dostop do interneta. Tako glede na to, da zakon naslavlja nekatera vprašanja, ki se mi zdijo nekako relevantna za današnji čas, bomo seveda v Poslanski skupini SMC to prvo branje podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jan Škoberne, pripravita naj se gospod Janko Veber in mag. Branko Grims.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da za začetek, pa naj ne bo razumljeno narobe, postavim malenkost drugačen okvir odnosa do tega zakona in rešitev, ki jih prinaša.

V zadnjih letih so se s področja pristojnosti nad informacijsko družbo zamenjali ministri, politične stranke, celo pristojnost nad informacijsko družbo je z Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport romala na Ministrstvo za javno upravo. No, direktor Direktorata za informacijsko družbo gospod Turk ostaja. In če se sprašujete, zakaj številne ideje v korist korporacij ostajajo v predlogu, in če se sprašujete, zakaj javnim razpravam navkljub določene sodobne rešitve, naklonjene odprtosti, nevtralnosti uporabniku v ta zakon nikakor nočejo, je to morda del odgovora.

Pa naj ne bo razumljeno osebno, ampak pogosto se dogaja, da smo mi v tem krogu krivi za vse, kljub temu da na mizo, ne glede na okoliščine, dobivamo zakone, ki jih nekdo drug tako in drugače permanentno pripravlja po eni in isti liniji brez upora. No, in čeprav zakon v prvi obravnavi podpiram, predvsem zato, da bo mogoče sklicati javno predstavitev mnenj, in predvsem zato, da bo v okviru odbora mogoče soočiti vse možne dobre in slabe rešitve, moram reči, da upam, da bo ta zakon vendarle tokrat naletel vsaj na določeno, se mi zdi, zdravorazumsko količino odpora na način, da se tiste rešitve, ki so nujne in dobre, v zakon skozi drugo obravnavo tudi pripeljejo. Ker do zdaj se je tudi priprava in poskus uveljavitve tega zakona, vsaj to je moj vtis, odlašala tako dolgo, dokler se na eni izmed sej, kot je današnja – z malo manj volje za razpravo, morda v relativni tišini in zmernosti, z odsotnostjo razprave poslank in poslancev –, tovrstne rešitve pospravijo.

Kaj je tisto, kar se mi zdi ključno? Prvič, ne bi ponavljal tega, kar je bilo povedano o nevtralnosti, niti se ne bom spuščal v Agencijo, v imenovanje, v pristojnosti direktorja, v nujnost tega, da pri tako pomembni stvari, kot je dostop do spleta, kot je digitalizacija, vse prepuščamo v roke enega človeka – čeprav seveda logiko razumem. Če bi se samo osredotočili na nekaj, kar je že v jedru nerazumljivo, da se lahko znajde v zakonu, to je, da o gradnji širokopasovnih omrežij, odprtih širokopasovnih omrežij zakonodajalec oziroma predlagatelj zakona misli, da samoupravne lokalne skupnosti nimajo nič besede, pa da ni niti potrebno, da jih kaj vprašamo, niti ni potrebno, da z njimi kaj sodelujemo. Ni problema, to bomo iz Ljubljane, to bomo iz centra. Prav. No, ne boste! Vsaj jaz vam glasu za to ne bom dal!

Podprl bom ta zakon v prvi obravnavi, z velikim veseljem, ker pri digitalizaciji, pri informacijski družbi, ne da zamujamo, v marsičem nazadujemo. In hudo težko se je sprehajati po San Franciscu ali po univerzi na Madisonu, kjer trenutno doktorat zaključuje Fulbrightov štipendist Jernej Štromajer, naš strokovni sodelavec v poslanski skupini, in gledati, kaj vse je mogoče, kaj vse se z veliko enostavnostjo da doseči, pri nas pa to ne gre. Seveda, gospod Turk, vas gledam! In tudi na vas je pomemben del odgovornosti iz preteklosti, sedanjosti in upam, da bo za jutri kaj bolj odgovoren tudi ta zbor in da bomo morda lažje slišali vse, kar je establishment uspel preslišati. Namenoma ali pa ne.

Moje iskreno pričakovanje je, in pohvala vsem pripravljavcem tega zakona, da bomo to vzeli kot dobro delovno gradivo in da bomo iz tega dobrega delovnega gradiva, s pomočjo javne predstavitve mnenj in s pomočjo dela na odboru naredili tudi dober zakon. Ker, saj sami veste, interesa na strani korporacij, da bi uresničevale načelo enakega dostopa in enakomernega razvoja tako ali tako ni, zato je vprašanje nadzora nad porabo javnih sredstev, če bi slučajno obstajal interes, da se, denimo, v mojih krajih nekje na obronkih Šmartnega ob Paki odloči ena izmed institucij zasebnega kapitala graditi, mislim, to je super, ampak se ne bo zgodilo in se ni zgodilo. Tisto, kar so pa bistvene stvari, jih pa pospravljate v polrazumljive člene in ignorirate opozorila tistih, ki o tem imajo največ povedati. Ne vi, državna sekretarka, sem bil v kabinetu, ki je padel na enake finte, zato vem in bom tokrat bistveno bolj pozoren. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber, pripravita naj se mag. Branko Grims in gospa Anja Bah Žibert.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav sem!

V ciljih in načelih in poglavitnih rešitvah predloga zakona je zapisano, da bo šlo tudi za znižanje stroškov in izboljšanje učinkovitosti izgradnje in visokohitrostnih elektronskih komunikacij, kar je bistvenega pomena za razširjenost uporabe visokohitrostnega interneta, katerega digitalna infrastruktura podpira dejansko vse sektorje sodobnega in inovativnega gospodarstva. Zelo preprosto vprašanje bom postavil. Če želimo res doseči zelo enostaven in hiter dostop do elektronskega omrežja preko optičnega omrežja, zakaj vendarle v Sloveniji enostavno ne pripeljemo v vsako gospodinjstvo optično omrežje enostavno po omrežju, ki je zgrajeno za področje elektrifikacije. Torej tako, kot gre električni kabel po zraku do hiše, gre lahko tudi optični kabel in to je najenostavnejša in najcenejša rešitev in izvedljiva pravzaprav takoj. Torej, ali bomo pristopili k takšnemu načinu reševanja in s tem seveda res omogočimo, da se podeželje in tudi vsi, ki želijo imeti čim prej sodobno komunikacijo, da se jim to tudi omogoči. Ni vse v izkopih in polaganju teh optičnih kablov v zemljo, to je izjemno drago, gradnja dragih jaškov, ki so praktično prazni; skratka zelo neracionalno se je pristopilo k temu. Torej, ali se bo to realiziralo na ta način, kajti še vedno se srečujemo s primeri, da je, recimo, Osnovna šola Stara Cerkev v občini Kočevje še danes priključena na telekomunikacijsko omrežje na povsem neustrezen način, vsak resnejši udar strele ali pa grmenja povzroči izpad delovanja sistema in če se to zgodi pred izplačilom plač, ostane cel kolektiv tudi brez plač, ker brez elektronske komunikacije tega ni mogoče izvesti.

Kako je mogoče, da Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije ne odreagira in izda odločbo, da se to uredi nemudoma? Torej, srečujemo se s tem, da enostavno Agencija za komunikacijska omrežja kot regulator ne opravlja svojega dela, na to je tudi večkrat opozoril tudi Svet za elektronske komunikacije, tudi na matičnem delovnem telesu, v katerem sem bil zraven, ko smo obravnavali poročilo agencije, smo sprejeli sklepe, s katerimi bi se odpravile nejasnosti pri izvajanju nalog Agencije za komunikacijska omrežja. Ta zakon tega ne rešuje, zato tudi ob tej priložnosti opozarjam na to, da kot predlagatelji zakona upoštevate takratne usmeritve matičnega odbora in se izčisti odnos tako med direktorjem, med Svetom Agencije, predvsem v tisti fazi, ko se sprejema finančni načrt in program dela. Dejstvo je, da se je s tem zakonom Svetu odvzelo pristojnost, kajti ne daje soglasja k finančnemu načrtu, in tukaj se ponovno odpira polje netransparentnega delovanja. Če k temu dodamo tudi sam sistem oblikovanja cen oziroma tarif, ki jih plačujejo uporabniki, potem ugotovimo, da Agencija pravzaprav pripravlja cenike post festum, torej nekako jih sproti prilagaja nekim interesnim skupinam in v tistem trenutku, ko začnemo sistem prilagajati interesnim skupinam, visoko ceno plačujejo državljanke in državljani, kajti te storitve se nekontrolirano v Sloveniji pravzaprav dražijo. Če se načina teh pristojbin ne izčisti, potem ta zakon resnično ne bo prinesel nekega velikega napredka. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branko Grims. Pripravita naj se gospa Anja Bah Žibert in dr. Dragan Matić.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Ker je prva obravnava, govorimo o ciljih, načelih, kaj v zakonu je in česa ni. Naj začnem, da nadaljujem misel predhodnika. Nerodna reč pri tem, kar je on predlagal, je samo to, da obstaja tudi direktiva, po kateri morajo iti v naseljih električni vodi v tla, zaradi tega ker naj bi to zmanjšalo obremenjenost s sevanjem. Tako ta rešitev ni tako enostavna, kot je bilo navedeno. Vsekakor je pa smiselno, da

se te stvari rešuje hkrati. Ves razviti svet daje v tla cevi in potem po teh ceveh, po ustreznih vodih izpelje eno in drugo zadevo, pri nas se pa za vsako stvar posebej koplje in se s tem povečuje stroške in dela škoda na infrastrukturi in tako dalje in tako naprej. Skratka, razumno in racionalno bi bilo te stvari dejansko reševati hkrati.

Tisto, zaradi česar sem se oglasil, je pa to, česar v tem zakonu ni. Gospe in gospodje, tri leta je, odkar je Ustavno sodišče razveljavilo določbe, vezane na zbiranje podatkov elektronskih ponudnikov, ki jih potem, kot vsi dobro veste, uporabljajo tudi v postopkih v kazenskem pravu in tako naprej. Od takrat se ni zgodilo nič. Tri leta je že minilo in pravne podlage za to zbiranje ni. Dogaja se to, da ponudniki zbirajo te podatke za svoje komercialne namene, in to celo tiste o predplačnikih, kjer ni nobenih komercialnih namenov za izdajo računa ali pa kaj podobnega. Kar seveda pomeni, da vse to, kar se potem uporablja in kar tudi dejansko uporablja policija, se uporablja nelegalno. In je velika, jasna in očitna nevarnost, da v primeru pritožb bodo vsi na tovrstnih podatkih utemelji postopki leteli na celi črti. Razen če je to komu cilj, da bo spet kakšen »bankster« na koncu lepo oproščen in se bo vse pometlo pod preprogo, preganjalo se bo pa kurje tatove za 10 evrov oziroma se bo za 100 evrov nekomu zaplenilo hišo. To ni pravna država, to vsi veste.

Zaradi tega smo se na zadnji seji komisije, ki jo vodim, Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, ker je to tudi naša pristojnost, s tem problemom ponovno resno soočili in povsem soglasno sprejeli sklep, naj Vlada vendar maksimalno pospeši pripravo ustreznega zakonskega predloga in dopolni to pravno praznino ter vzpostavi dejanski pravni red, tako da do škodljivih posledic ne bo več moglo priti. Pri čemer je seveda treba upoštevati dvoje; eno je interes, da se naredi postopke učinkovite, da je v kazenskem pravu utemeljeno vse na ustreznih zakonskih osnovah in da sodni preizkus vzdrži, in po drugi strani, da so stvari postavljene tako, da so maksimalno spoštovane človekove pravice vseh in vsakogar in da se po nepotrebnem nikomur in nikoli ne posega v njegovo zasebnost. Da je torej spoštovanje človekovih pravic dosledno in na prvem mestu, po drugi strani pa je treba vendarle zagotoviti tudi ustrezno pravno podlago za kazenski pregon ljudi, ki storijo kriminalna dejanja.

Tri leta, gospe in gospodje, je že minilo. Skrajni čas je, da se to stori, kajti škodljive posledice, če bodo, potegnejo za seboj tudi odgovornost vseh tistih, ki zaradi opustitve posameznih dejanj pripomorejo k tovrstnim škodljivim posledicam za državo in slovenski narod.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert. Pripravi naj se dr. Dragan Matić, potem pa preidemo v sklepni del splošne razprave.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala, predsedujoči, za besedo.

No, današnja razprava je pokazala, kako prav smo imeli, ko smo v Slovenski demokratski stranki predlagali splošno razpravo o tem predlogu zakona. Dejstvo je, da tudi s strani koalicije prihaja pomislek in prav je tako, kajti omenjeni predlog zakona pušča veliko odprtih stvari. Sedaj nekateri, predvsem s strani poslancev največje koalicijske stranke, so poudarjali vse tisto, kar je v zakonu dobro. Na nek način verjetno normalno pri nabiranju političnih točk. Ampak, gre za področje, ki je več kot pomembno v tej državi, ki se najbolj razvija in ki v bistvu je tudi na nek način zelo občutljivo. Nekaj tega smo danes že izpostavili. Ampak veste, sprememba zakona je, ne bom rekla nesmiselna, ampak ne bo prinašala pravih rešitev, če ne bomo uredili samega vrha. O tem je bilo že besede v mojem stališču in potem tudi nekaj v razpravi.

Dejstvo je, da imamo težave med AKOS in Svetom za elektronsko komunikacijo in ta predlog sprememb tega ne rešuje. V nekem členu ste neke stvari, sicer tam pri 174. členu, nekaj poskušali spreminjati, ampak to ni to. Dejstvo je, da gre za organe in gre, potem tukaj še za direktorja AKOS. Poglejte samo imenovanje! Svet za elektronsko komunikacijo predlaga Državni zbor, AKOS predlaga Vlada. Že tukaj so neke razmejitve, ki bi morale veljati tudi potem pri nekih obveznostih in tudi pri sami dodani vrednosti posameznega dela. To ni urejeno in na to so vas opozarjali in zaradi tega je bil tudi sklep odbora Državnega zbora, da je te stvari treba urediti – in ta zakon jih ne ureja. Omenjate predvsem, da gre za direktivo, ki se mora implementirati, to sem že pač povedala tudi v stališču, iz leta 2014. Po drugi strani pa Direktorat za informacijsko družbo pravi, da je marsikaj tega že implementiranega. Prej sem že pozvala predstavnike ministrstva, da povedo, kaj je implementirano oziroma kje smo na tem področju, ko gre za vpeljevanje teh hitrih omrežij visokih hitrosti v uporabo. Kje smo, kje so učinki? Jaz na drugi strani predvsem vem, da še številne državljanke in državljani nimajo osnovnih priključkov in da imamo težave. Prej je bilo rečeno, da se gre velikokrat in predvsem sedaj uporabniki gredo s klasičnih telefonskih omrežij na tako imenovane elektronske GSM in tako aparate, ampak mi imamo še sedaj dele Slovenije, ki so nepokriti. Nepokriti so pač deli Slovenije, ki enostavno nimajo možnosti, da uporabljajo tovrstne načine komunikacije.

Zato sem tudi opozorila na nevarnosti, ko gre za to, da se bo pri posameznih območjih oziroma momentih lahko dalo prednost omrežju s priključki s prednostjo. To je seveda dobronamerno, verjamem in prav je tako, ampak sedaj mi povejte ta številna območja, kjer je že sedaj ta način komunikacije zelo slab, ki imajo

že sedaj na meji, ne vem, če je veliko operaterjev, vse skupaj pade dol, omrežja se prekinjajo. Ti bodo kar naprej bili v drugorazrednosti, ker bo pač imela ta točka s prednostjo prednost in bodo navadni uporabniki prikrajšani in to bo sedaj tudi uzakonjeno in se ne bodo mogli pritožiti na nič in nikogar. To je problem. Tukaj lahko prihaja tudi do zlorab, da bo vsak rekel, to je pač prednost in tako je, ne bomo pa naredili nič na tem, da bi prišlo do nadgradenj, da bi sistem deloval tako, da takih prednosti sploh ne bi rabili, ker bi delovale same po sebi, morda na nek svoj način, v svojem omrežju. Tudi zaradi različnih kibernetskih napadov je zagotovo pomembno, da smo zelo striktni pri teh točkah s prednostjo in da to nekako morda tudi ločimo od neke splošne uporabnosti, ne pa, da dajemo v zakonodajo že način, kako bomo v bistvu upravičili, takrat ko uporabniki ne bodo deležni dostopov. Ampak danes, danes se že pravzaprav opravlja službo na daljavo. Danes, če nekako ni dostopa do teh omrežij, lahko mrkne marsikateri sistem, tudi manjše podjetje. Ne govorimo samo o velikih sistemih, ne govorimo zdaj samo o teh sistemih s prednostjo, izogibati se moramo takim rešitvam, kjer bo treba omejevati ostale uporabnike. Iščimo rešitve, da bomo imeli vsi uporabniki omogočen nenehen in hiter dostop. To je prihodnost. Prihodnost ni v iskanju omejitev, prihodnost je v tem, da stvari nadgrajujemo.

Ko govorim o tem, zakaj v Slovenski demokratski stranki tudi predlagamo, da bi še enkrat prišlo do soočanja in razprave zainteresirane javnosti, strokovne javnosti. Leta 2014 je bil posvet, potem so akterji imeli možnost, da podajo svoja mnenja, svoje predloge. Iz tega, kakšen predlog je nastal iz samega osnutka pa danes, ko je pač ta na mizi, se kaže, da je zakonodajalec podlegel, bom rekla, lobijem. Glede na rešitve, ki so, se je podleglo posameznim lobijem. Ni se pa upoštevalo tiste strokovne javnosti, ki se s tem področjem dejansko ukvarja profesionalno in nima drugih interesov, ker vsi vemo, da se tukaj vrti ogromno denarja, tudi ogromno davkoplačevalskega denarja, denarja vseh nas in zato je treba biti na teh področjih še toliko bolj previden. In zdaj, samo za intermezzo. Poglejte, včasih je veljalo tudi pri tako imenovani Agenciji, na Svetu za elektronsko komunikacijo, da so ti pri obravnavi posameznih zadev lahko dajali ločena mnenja. Ločena mnenja, ki so bila upoštevana. Tokrat se je zgodilo, da je direktor Sveta za elektronsko komunikacijo onemogočil, da bi ločeno mnenje prišlo naprej, ko govorimo o predlogu zakona. In ločeno mnenje je bilo najbolj usmerjeno ravno v razmerje AKOS in Svet za elektronsko komunikacijo. Če vzamem zdravo kmečko pamet, pomeni, da je nekomu v interesu, da tukaj ne pride do čiste slike, da tukaj ne pride do neke situacije oziroma ureditve prostora, stanja, da bi zadeva funkcionirala.

Vsi vemo, da je problem tam, ampak koalicijo pa kličem k razumu, da ustavimo tak zakon, ustavimo tak zakon oziroma naj se pač stvari izboljšajo, in da ga ne izpustimo naprej, dokler se te stvari v državi ne uredijo. Zato ker na ta način slika še bolj postaja meglena, še lažje se troši denar in stvari se na pravem mestu ne rešujejo. Ampak dejstvo iz tega zakona je eno samo; da se stvari nočejo rešiti tam, kjer so največji problemi: med enim svetom in drugim svetom pa še tretjim, tako kot je bilo prej rečeno, ta trikotnik. In ostaja nejasen in ostaja nejasen v pristojnosti, če so nejasne pristojnosti, ni transparentnosti, drug na drugega se potem izgovarjajo glede odgovornosti, drugi pravijo, da so za eno stvar odgovorni, drugi za drugo niso, tretji govorijo o vmešavanju itn. Tisti, ki pa seveda pri tem fino služijo – karavana gre pa dalje, in s tem zakonom niste rešili prav nič.

Seveda je v zakonu nekih prijetnih rešitev, ko govorimo o tako imenovanih varnostnih telefonskih številkah in tako naprej. To se za javnost sliši res prijetno in, ne bom rekla, zelo pametna rešitev. Ampak poglejte, se pa odmika od tistega, kar je še vedno problem tega zakona. 2014 – danes smo pa 2017, in spet govorite, kako je treba hiteti, ker zamujamo. Seveda zamujamo, saj to je bilo nekomu v interesu, da zamujamo, zato da bomo hitro to spravili spet pod streho, vse bo pa v tistem bistvenem delu ostalo isto! Očitno zakonodajalec, sedaj ste to prenesli na Ministrstvo za javno upravo, ne sledi sklepom tega državnega zbora. Se prvi, se požvižgate na zakonodajno vejo oblasti, požvižgate se, ker imate sklep, da se stvari uredijo, pa se niso. V tem zakonu se niso. In ne razumem, spoštovana koalicija, kako lahko pljuvate v lastno skledo. Tukaj ste poslanci, tukaj smo zato, da sprejemamo zakonske rešitve, tukaj smo zato, da na odborih sprejemamo neke sklepe, potem pa vam Vlada, vaša vlada to ignorira. In vi pravite, da je vse lepo in prav in da naj gre zakon naprej in seveda, saj bo, ko bo.

Tukaj pozdravljam v bistvu stališče oziroma razprave SD, predvsem kolega Škoberneta in gospoda Vebra, ki sta opozorila na neke stvari. Opozorila sta tudi na problematiko tega, da se dobesedno ignorira lokalne skupnosti. Pa saj boste vse centralizirali! Praktično, poglejte, nimajo nobene besede, kaj se na njihovem področju dogaja. Pa to so vendarle vprašanja, ki so temeljna za celo državo. In res je, prav bi bilo, da bi celo v ustavo zapisali, da imamo vsi dostop do te oblike omrežja, interneta. Danes po svetu otroci pravzaprav eni že vse na daljavo delajo, marsikatero stvar. Pri nas pa smo še daleč od tega. In sedaj bomo še izključevali lokalne skupnosti! Saj to je pravzaprav ukinjanje občin na fin način. V vsakem zakonu nekaj vzamemo, potem pa še povprečnino zmanjšamo, potem pravimo, da bomo z nekim drugim zakonom naredili ukrepe, ki jim bodo olajšali delo, vse skupaj ni nič. Poglejte, to je na fino uničevanje

lokalnih skupnosti, tak prefinjen način. Pri vsakem zakonu nekaj. Zagotovo, poglejte, glede na 10 strani, ki so že v tem predlogu zakona, kjer je bilo samo 10, ne samo 10 strani, ampak 10 strani na kratko, koliko pripomb je prišlo iz različnih strani in koliko pripomb je še, spoštovani!

Prej sem povedala primer, da ločena mnenja strokovne javnosti sploh niso smela iti naprej, ker jim je direktor onemogočil kljub poslovniku, ki določa, da imajo lahko ločeno mnenje in z ločenim mnenjem morajo biti naslednji oziroma nadaljnji organi obveščeni. Do tega ni prišlo. Pomeni, da je na tem področju nekaj močno narobe. Vi boste danes ta predlog zakona spustili naprej, ampak pozivam vas, urediti je treba ta trikotnik in to zelo natančno in zelo konkretno, sicer na tem področju ne bo transparentnosti, bo zamegljeno in še vedno se bodo polnili žepi elit, ki na tem področju že dolga leta služijo. Ampak upam, da pa ni pa to nikomur v interesu. V prvi vrsti je naš interes in mora biti to, da državljanke in državljani imajo dostop, da jim je omogočena uporaba, da imamo na drugi strani zaščiteno državo, kar se tiče novodobnih kibernetskih napadov, ki se jim verjetno tudi Slovenija več ne bo mogla izogniti, vsaj kar se tiče zadnjih primerov. In predvsem, da uredimo to področje, tako kot nam tudi svetuje in pravi strokovna javnost. Razmislite, res, pozivam vas, razmislite o pobudi, da se opravi še enkrat javna razprava, kajti bila je leta 2014; takrat je bil osnutek, danes je predlog. Zakaj se tega bojite? Samo en razlog je – zato, ker bi naleteli na toliko nasprotij, da veste, da s takimi spremembami zakona ne bi moglo iti naprej. In v tem času, spoštovani predstavniki ministrstva – pa niste vi krivi za to, ker je zakon romal z enega ministrstva na drugega –, bi morali imeti danes nov predlog zakona, v katerem bi bile številne naprednejše rešitve. Tudi stvari, o katerih je govoril kolega Brane Grims, pa tudi več poudarka na kibernetski varnosti. Mi pa še nimamo urejenega niti glavnega trikotnika, ampak to je zgolj interes; ne, da se ga ne da. Interes je, da je področje nejasno, in interes je, da je področje netransparentno. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Po teh apokaliptičnih govorih gospe Anje Bah Žibert in njenega kolega gospoda Grimsa bi vseeno poskušal nekoliko to zadevo v smeri razprave umiriti. Mislim, da je zakon dober. Da se ga da še izboljšati, se lahko tudi strinjam, zlasti glede teh pripomb v zvezi z vključevanjem lokalnih skupnosti bo verjetno treba razmisliti, pa še o čem. Vsekakor pa te iztočnice o tem, da je treba podobno, kot je bila vpisana pravica do vode v ustavo, zagotoviti tudi, da je treba dostop do interneta vpisati v ustavo. Ta primerjava se mi zdi nekoliko neprimerna. Voda je fiziološka potreba človeka še od predcivilizacijskih časov, ko je še živel v jamah in je potreboval vodo. In dokler bo človek obstajal v taki ali drugačni obliki, bo potreboval vodo. Internet je pa nekaj, kar imamo zadnjih 20 let. Strinjam se, da je morda treba razmišljati še o tem, da se okrepi kakšen vpis v ustavo v smislu, da obstaja pravica do dostopa do informacij. Da bi pa zdaj startali na neko tehnološko rešitev, ki je trenutno aktualna, ne vemo pa, kaj nam bo še razvoj prinesel, ker je na tem področju skokovit, je pa malo, se mi zdi, populističen predlog.

Gospa Žibert je govorila o dveh stvareh. Prvič, da so pripravljavci tega zakona na eni strani podlegli lobijem, na drugi strani pa, da ni bilo upoštevanih pripomb. Ampak na teh 20 straneh, če pogledate, so bile nekatere pripombe upoštevane, nekatere niso bile. Natančno jih štel nisem, ampak tako na hitro pogledano, je bilo več pripomb upoštevanih kot neupoštevanih. Je pa res, da so bile pripombe dane s strani določenih firm, ki imajo interese na področju teh elektronskih komunikacij in na področju določenih interesnih združenj. Razumljivo je, da imajo povsem konkretne interese na tem področju te firme in jih želijo uveljaviti tudi na ta način, da dajejo pripombe na predlog zakona. Ampak zdaj trditi v isti sapi, da predlagatelj ni upošteval pripomb, hkrati pa je podlegel lobijem – takrat, kadar stranki SDS odgovarja, so tisti, ki predlagajo pripombe, strokovna javnost, če jim pa ne odgovarja, so pa to lobiji. Mislim, to je zelo tako, arbitrarno, kajne, se razmetava s temi nalepkami, kar seveda ni prav. V tem smislu bi veljalo nekoliko več načelnosti in manj populizma v teh razpravah, ko govorimo o tako resni tematiki, kot je Zakon o elektronskih komunikacijah.

Očitalo se je, da ni rešen ta zaplet med SRDF in AKOS, ki je v preteklosti, na žalost, pripeljal do blokade pri podeljevanju frekvenc. To ni res. Zaradi nesoglasij pri interpretaciji določb ZEKom se zdaj določa v novem zakonu, da » … za podelitev radijskih frekvenc za analogno radiodifuzijo se ukinja razlikovanje med pogoji in merili, ki se nanašajo na ocenjevanje programskih vsebin, ter drugimi pogoji in merili.« SRDF ne bo več določal pogojev in meril, torej ne more več blokirati izdaje frekvenc, temveč le daje predhodno pisno mnenje, pogoje in merila pa bo določala agencija, ki upravlja z radijskim spektrom, in tudi odgovarja za svoje odločitve. Ministrstvo za kulturo, ki ima pristojnost vodenja razvojnih nalog na medijskem področju, pa bo po predlogu te zakonske spremembe dal soglasje k pogojem in merilom, ki jih bo določala Agencija. Tako se na ta način ta blokada, ki je bila v preteklosti in je bila tudi opozorjena na seji Odbora za kulturo, odpravlja in to, kar trdi gospa Anja Bah Žibert, ne drži.

Kar se tiče problematike sodbe Ustavnega sodišča, o čemer je razpravljal gospod Grims, je treba opozoriti, da se bo s

predlogom tega zakona prvi odstavek 151. člena spremenil, tako da se bo glasil, pa kar citiram: »Podatki o prometu, ki se ne nanašajo na naročnike in uporabnike ter jih je operater obdelal in shranil, morajo biti izbrisani ali spremenjeni tako, da se ne dajo povezati z določeno ali določljivo osebo takoj,« – poudarjam takoj – »ko niso več potrebni za prenos sporočil, razen v primerih podatkov, pri katerih je po tem zakonu določen daljši rok hrambe glede spremljanja in nadzora podatkovnih storitev,« – se pravi na željo uporabnika, če želi vedeti, koliko je porabil – »glede klica v sili, glede notranjih postopkov, glede zavarovanja in neizbrisne registracije posredovanja prometnih in lokacijskih podatkov v primerih varovanja življenja in telesa, glede sledenja zlonamernih ali nadležnih klicev ter glede zakonitega prestrezanja komunikacij, kot določa peti odstavek 160. člena.« Se pravi, da ta zadeva je urejena v skladu z odločbo Ustavnega sodišča in na tej točki je težko trditi, da predlog zakona ne prinaša določenega napredka. Po moji oceni kar konkreten napredek.

Veliko je bilo govora, namenjenega temu, češ kaj je vse nekdanji direktor delal narobe, in v tem smislu je tudi zakon sistemsko uvedel precejšnje izboljšave, na primer »kandidatom za direktorja in člana Sveta Agencije se nalaga obveznost, da dajo izjavo, s katero razkrijejo svoje povezave ter interese, na katere bi lahko vplivale odločitve Agencije«. Dalje, »zaradi preprečevanja potencialnih nasprotij interesov, se nezdružljivost funkcij direktorja in njegovih namestnikov z njihovim siceršnjim delovanjem širi na prepovedno poslovno sodelovanje s fizičnimi ali pravnimi osebami, ki opravljajo dejavnost na področju, ki ga je pristojna urejati Agencija. Članstvo v upravnih in nadzornih organih pravnih oseb, ki poslovno sodelujejo s fizičnimi ali pravnimi osebami, ki opravljajo dejavnost na področju, ki ga je pristojna urejati Agencija, ter imetništvo lastniških deležev takšnih pravnih oseb.« Torej, direktor ne bo smel imeti lastništva v firmah, ki imajo nek interes, in bi se tukaj lahko sumilo, da je kontaminiran, ne bo smel sedeti v upravnih in nadzornih organih teh oseb, ki bi lahko imele določen interes, ki bi pomenil kolizijo z njegovo funkcijo, tako da tudi sodelovati ne bo smel s temi fizičnimi in pravnimi osebami, in tukaj se mi zdi, da zakon zelo širi ta možen spekter zlorabe oziroma potencialne zlorabe vsakega direktorja, ki bi vodil agencijo.

Dalje, glede sveta. Svet Agencije dobiva večje pristojnosti in seveda tudi na ta način izboljšan ta nadzor. Spremlja uresničevanje programa dela in finančnega načrta, po novem. Tako je tukaj treba še poudariti, da Svet Agencije ne izdaja več zgolj mnenja na program dela in finančni načrt, ampak ga sprejema. Dalje smo slišali, da bo morala Agencija tudi predstaviti najmanj triletno strategijo regulacije. Vse to so konkretne izboljšave, ki zmanjšujejo možnost potencialnih zlorab in slabih praks, ki so se zgodile v preteklosti, tako da zakon tako na počez razglasiti za slabega, apelirati zdaj na koalicijo, dramatizirati, pozivati k razumu in tako dalje, mislim – pretiravanje.

Vsekakor je zakon v prvem branju, kot sem omenil, možnosti izboljšav so, te pripombe v zvezi z lokalnimi skupnostmi se mi zdijo zelo na mestu in jih bo treba vsekakor resno pretehtati in upoštevati v nadaljnjem postopku sprejemanja zakona. Treba je pa vendarle izreči priznanje pripravljavcem zakona, da so tehtno upoštevali vse tiste slabosti, ki so se doslej izkazale pri implementaciji prejšnjih verzij zakona, in po moji oceni gre za korak naprej in verjamem, da bomo v nadaljnjem postopku seveda dobili dober oziroma zakon, ki bo odgovarjal na vse izzive, ki jih pa prinaša razvoj moderne tehnologije. Poudariti je treba vse tiste možnosti za to, da se javna infrastruktura oziroma infrastruktura, ki je v javnem interesu, posodablja na pregleden način, da prihaja do sinergij vseh deležnikov in vseh, ki imajo interes, da participirajo na tem področju. Tako je vsesplošna ocena v tem trenutku pozitivna, s tem dodatkom, da je v nadaljevanju seveda mogoče še razpravljati o določenih izboljšavah, vendar z argumenti in zelo konkretno. Če se govori o tem, na primer, da je prišlo do nekih podleganj raznim lobijem, bi bilo seveda pričakovati, da tisti, ki o tem govori, konkretno pove, kateri lobi je vplival na koga in ne nazadnje, da to tudi javno obelodani. Samoumevno tudi je, da če o tem nekaj ve, da obvesti organe pregona oziroma pravosodne organe, ki bodo te nedovoljene lobistične vplive seveda tudi sankcionirali. Toliko z moje strani, hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika mag. Branko Grims.

Okej. Izvolite, gospa Anja Bah Žibert, vam dam prednost.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Zdaj bom skušala biti res hitra. Politični govor, in spoštovani Matić, mi smo politični organ. Če ste vi strokovna javnost na vseh področjih – v redu, pustiva to. Ampak vse, kar sem govorila, sem govorila o tem, kaj pravi strokovna javnost. Povedala sem natančno, da gre za problem SEK pa AKOS in da tisti, ki se ukvarjajo strokovno s tem področjem, svojega ločenega mnenja niso mogli podati naprej, ker so bili ovirani. In ne potem govoriti, da je vse v redu.

Drugo, težko boste govorili, da gre zgolj za neke politične pamflete, ko govorimo o tem, da je zapostavljena in ignorirana lokalna skupnost. Vam se za njo fučka, ker hočete državo centralizirati, nam pač ne; nam je to zelo pomembno in tudi zelo pomembno je, da je vsak del Slovenije razvit in ima to dostopnost. Tako res ne obračati in ne govorite o tem, o čemer nisem govorila. Govorila sem natančno med

SEK pa AKOS, vi pa zdaj še dodajate nekaj tretjega, ker imate, vem, zelo veliko interesa, ampak tukaj je problem. In na to opozarja strokovna javnost, ki deluje v teh organih. Deluje v teh organih! In samovolja direktorja ostaja tudi po tem predlogu zakona in je nekomu zelo velik interes, da tako tudi ostane.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Branko Grims, ste želeli?

Izvolite, replika.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Seveda gre za vprašanje spoštovanja ustavne odločbe in pa pravne praznine, ki je nastala zaradi nje. Včasih je prav sicer zabavno gledati kakšnega spoštovanega poslanca iz koalicije, ki se obnaša tako kot zadovoljen otroček v peskovniku, pa se malo igra, pa je osrečen. Ampak žal, so te stvari precej bolj zapletene kot pa peskovnik. Člen, ki ste ga navedli, kot da zdaj celovito ureja ta problem, o katerem sem govoril, v resnici ureja anonimizacijo podatkov; to se pravi, dodatno ščiti človekove pravice, tistega problema, o katerem sem govoril, pa seveda nikakor celovito ne ureja. To je za vas zahtevna materija, vezana je bila takrat tudi na direktivo Evropske unije, ki je bila potem tudi razveljavljena, in gre za področje, ki ga je zaradi ustavnopravne občutljivosti treba zelo natančno in zelo dobro urediti v slovenski zakonodaji, če se želimo izogniti škodljivim posledicam, o katerih sem govoril, in ta člen seveda tega tudi slučajno ne ureja na tak način. Tukaj bo treba zelo resno to pogledati in pripraviti strokoven predlog, ki pa ga, žal ,v tem obstoječem gradivu še ni. Tri leta so pa minila.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica Vlade, in sicer državna sekretarka na Ministrstvu za javno upravo.

Mag. Tanja Bogataj, izvolite.

MAG. TANJA BOGATAJ: Hvala lepa.

Zahvaljujem se vam za razpravo. Pokazala je na pomen ustrezne zakonske ureditve tega področja, za to se tudi mi prizadevamo nasloviti težave, ki se nam pojavljajo v praksi. Menim, da je v nadaljevanju zakonodajnega postopka res ta priložnost, kjer lahko še dodatno soočimo različne vidike, dodatne argumente in pridemo do morebitnih izboljšav zakonskega predloga.

Kar bi pa vseeno želela v tem prispevku nasloviti, ker je bilo kar nekaj vsebin izpostavljenih, na katere pa vseeno bi se želela oglasiti, morda pojasniti. To, kar je bilo rečeno z vidika, zakaj novela zakona, zakaj ne nov zakon in tudi niso same obljube, da bo ZEKom-2 prišel tudi na vrsto. V tem delu smo vseeno … Na evropski ravni poteka intenziven proces in se tudi začenja oziroma obravnava priprava novega EU paketa na tem delu, prišlo bo do EU zakonika o elektronskih komunikacijah in ta del je na nek način potem tudi kontekst, ko bo pripravljen tudi ZEKom-2, in naslovljene bodo morda pomanjkljivosti, ki jih imamo tudi sedaj v sistemu, tako da ga še dodatno nagradimo. Medtem ko menimo, da z ZEKom-1 naslavljamo, ne spreminjamo obstoječega koncepta, vendar izboljšujemo to, kar se je v praksi izkazalo za pomanjkljivo in tudi ne nazadnje to, kar so bila priporočila in so bila tudi sedaj nekatera izpostavljena tudi s strani Sveta za elektronske komunikacije Državnega zbora. Mi menimo, da smo naslovili ta priporočila s predlogom zakona, s tem da menimo, da so sedaj pristojnosti bolj jasno določena, tudi razmerja med organi in delovnimi telesi. Velja izpostaviti, kar morda iz razprave ni bilo tako jasno razvidno, dodajamo pristojnost in bolj jasno določamo naloge, ki jih opravlja direktor, odnos do Sveta Agencije, ki je nadzorni organ, in potem Svet za elektronske komunikacije, ki je posvetovalno telo Državnega zbora. V tem delu menimo, da smo ustrezno naslovili, seveda po nadaljevanju diskusije je odprto, da dikcije še izboljšamo, če temu ni tako, če se ne da tega razbrati, vendar je namen naš prav v to smer.

Želela bi poudariti, da tudi paralelno delamo na Ministrstvu za javno upravo tudi izhodišča za sistemsko prenovo področja javnih agencij, kjer se želi tudi nasloviti to, na kar je Računsko sodišče v reviziji opozorilo, da je treba določene segmente poenotiti pri javnih agencijah, seveda pa veljajo posamezne specifike na posameznih področjih. Tudi na tem področju se kaže, vendar to ne velja, da določenih vsebin, elementov pa ni mogoče poenotiti, in prav zato tudi poudarjam, da smo to želeli nasloviti ,in menimo, da ustrezno. Seveda v nadaljevanju, kot rečeno, smo odprti, da to izboljšamo.

Kar tudi je bilo izpostavljeno; ta upravljavski nadzorni del, sistem opravljanja nadzora na tem področju v nadaljevanju tega, kar sem prej poudarila. AKOS je neodvisna agencija in želimo ohraniti ta del neodvisnosti, kar pa ne pomeni, da sistema ne poskušamo izboljšati, zato da dejansko opravlja naloge, zaradi česar je vzpostavljen. Meja ni fiksna, bi tako rekli, tudi težko po črki določiti, da potem dejansko v praksi ne bi prihajalo do težav, ampak tudi tukaj v nadaljevanju smo odprti, da ta del tudi izboljšamo.

Kar je bilo tudi izpostavljeno, da morda prevlada en interes ali pa nekateri iz predlaganih rešitev. Prav temu je bilo namenjeno toliko posvetovanja. Ne drži, da je bilo posvetovanje samo v javni obravnavi leta 2014, ampak sredi 2016 ponovljeno, potem tudi predstavitve, recimo na Gospodarski zbornici septembra, tudi na različnih okroglih mizah decembra, objavljen nov predlog zakona, kjer smo tudi dobili različne predloge, komentarje in se do njih tudi opredelili.

Tudi občinam je bil poslan predlog zakona. Dve pripombi so imele; ena je bila vezana na izjeme, kdaj javljajo predvidene

gradnje, in smo dogovorili v večji meri te izjeme in ena je bila glede plačevanja služnosti. Tako tudi v nadaljevanju menimo, tudi ne vidimo nobenega razloga, da bi jih izločali. Ne nazadnje tudi naše ministrstvo je nek posrednik do lokalne samouprave, tako da ocenjujemo, da pač smo jih vključili in da tudi jih z ničemer ne izključimo s temi rešitvami. V nadaljevanju seveda tudi lahko izboljšamo dikcije. Tudi to posvetovanje, teh deset strani je bilo izpostavljenih, kot da je to problem. Mi jih vidimo, da je to dobrodošlo.

Želeli smo v tem delu tudi nasloviti to, kar ne nazadnje od nas zahteva Resolucija o normativni dejavnosti, da zakonodajno sled prikažemo. V tem delu menimo, da smo jo naredili zelo dobro, da smo prikazali to, kar je bilo izpostavljeno. Tudi menimo, da na tak način spodbujamo izmenjavo strokovnih mnenj ali pa različnih mnenj argumentov; in prav nasprotno, nismo želeli tega skriti, prikriti, pavšalno nasloviti, tako da tudi za ta del menimo, da je v resnici dobra podlaga, delovno gradivo tudi za naprej, zato da enih stvari ne ponavljamo, ampak morda lahko samo razčistimo še dodatno in ustrezneje naslovimo.

Kar je bilo še izpostavljeno glede hrambe pa odločbe Ustavnega sodišča. Dejstvo je, da dolgo časa iščemo rešitev, operativno, ki bi bila v skladu s tem, kar je bilo in odločba Ustavnega sodišča, napotila in pa tudi Evropsko sodišče. Težav nimamo samo v Sloveniji, ampak imajo tudi druge države članice EU in se na evropski ravni išče rešitev za tako imenovani »date retention« in še neke rešitve, ampak smo vse države v časovni težavi, ker želimo zagotoviti operativno rešitev, ki bi bila sprejemljiva. Te, ki so bile zdaj na voljo ali pa do katerih smo strokovno prihajali, so bile preveč omejujoče oziroma ne bi zadostile tudi ne nazadnje tem argumentom ali pa ciljem, ki so bili s strani poslanca Grimsa izpostavljeni. Tako je postopek učinkovit in dejansko to, kar je namen, da se spoštuje pravice vseh in da ne gre za nedovoljene posege v zasebnost.

Kar je bilo tudi predhodno izpostavljeno, pa vmes v diskusiji glede digitalizacije, glede aktivnostih našega ministrstva. Prizadevamo si za izboljšanje stanja na področju digitalizacije, tudi digitalne opremljenosti, dostopa do elektronskih storitev in tudi do uporabniške vrednosti. Ne trdimo, da so vsi kazalci odlični, ampak tudi ugotavljamo sami, da je veliko potenciala in ga tudi s svojimi aktivnosti pač želimo pospešiti, tudi izboljšati. Tako morda, če bodo bolj konkretne diskusije potem tudi na odborih ,bomo tudi pojasnili, katere aktivnosti to so, ker je treba zakon tudi z drugimi instrumenti brati, da vidimo, na kakšen način obvladujemo posamezno področje pa kakšno politiko na tem področju javno vodimo in katere cilje pa na kakšen način zasledujemo.

Kot rečeno, hvala za podane pobude. Na kakšen način vidite tudi vi izboljšanje predloga zakona, pa menimo, da to je res mesto v nadaljevanju zakonodajnega postopka in bomo potem aktivno sodelovali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja.

Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želi razpravljati tudi predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobi besedo kot zadnja.

Prosim za prijavo. Prijava poteka.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, državna sekretarka, tudi za to spodbudo, da ste pripravljeni prisluhniti tudi še tistemu, kar pravimo oziroma kar strokovna javnost ugotavlja, da manjka in kar je bistveno v tem predlogu zakona, in to je ta razmejitev med temi organi.

Vi ste seveda omenili, da direktorju vse dodajajo neka zdaj konkretnejše naloge. Jaz sem prej povedala, da se mi zdi to prepomembno področje, da je to enoživka. Da bi tukaj nekakšen kolektivnejši organ verjetno bil veliko bolj potreben. Tudi zato, ker ima pristojnosti, in tudi zato, ker odloča o zelo pomembnih stvareh in na to tudi opozarja strokovna javnost.

Da ne bi prihajalo do nesporazuma. Glede vključevanja strokovne in zainteresirane javnosti v celoti – ta je bila sklicana pred oziroma ko je bil zakon v osnutku, to piše tudi na vaši 19. strani, torej to so vaši dokumenti. Pač opozorila sem na to, da potem ko ste vse to zbrali, ko ste seveda dobili – in sem pohvalila to, da je navedeno, koliko različnih mnenj, predlogov, pomislekov je prišlo –, da bi veljalo potem na koncu, ko je bil ta predlog pripravljen, narediti še en posvet celotne strokovne javnosti. To tudi mi predlagamo. Gre namreč za to, da potem nekaj nekdo potegne skupaj, kar se mu zdi v dani situaciji primerno, vprašanje pa je, če so to najboljše rešitve. Zagotovo bi bilo dobro slišati vse tiste, ki se strokovno s tem področjem ukvarjajo. Tukaj ne glede na to, da pravite, da sicer zamujamo, ampak zamujamo itak že leto dni in še več. Tako mislim, da če je kakšen mesec dni zato daljše, ne bo nič narobe, če bomo prišli do končnega boljšega predloga.

Nisem govorila o tem, da niste obvestili lokalnih skupnosti, ampak iz zakona so izvzete, to je bistveno. Neke pristojnosti bi veljalo ohraniti, tudi kar se tiče lokalnih skupnosti, ker morajo imeti pri teh stvareh besedo. Ne gre za to, da pač z nekimi stvarmi niso bile obveščene. Vprašanje je tudi, koliko so lahko strokovno v tistem času odgovorile oziroma kako so jim bile pač stvari predstavljene. Vsi se lahko strinjamo,

da gre za spremembe zakona. Poglejte, to so spremembe zakona. Enkrat v preteklosti, ko je bila ena druga vlada, je minister za pravosodje Klemenčič kar naprej govoril, kako se morajo zakoni spreminjati, neke splošne razprave in kako morajo biti transparentni. Poglejte, to so spremembe, to je že za nov zakon. To je toliko tega, da morajo dejansko biti poleg eksperti, če želijo, da bodo tudi lokalne skupnosti in vsi tisti deležniki te stvari razumeli. Gre za težko materijo – in imate prav –, zahtevno in tudi zelo razvijajočo materijo. Res kličem k temu in upam, da bo v nadaljnji razpravi, ko bo prišlo do obravnave na matičnih odborih, prišlo do nekaterih izboljšav, ker se splača, ne glede na to, da gre za ta zakon, in da ste povedali, da gre za implementacijo in da se bo potem pripravil nov zakon.

Še nekaj. Nisem dobila odgovora, kajti direktorat je rekel, da imamo pač tako imenovane te hitre dostope že urejene. Nobene analize, nobenih učinkov. Kje smo? S strani vas danes nismo dobili odgovora in tudi strokovna javnost ga ni dobila. Kdo, potem daje napačne podatke v tej državi? Imamo to ali nimamo tega? Ali imamo narejeno analizo ali je nimamo? Spreminjamo zakon pa še nekih analiz, kjer govorimo, da že imamo tako imenovane te stvari implementirane – nimamo! Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, državna sekretarka!

V jedru razumevanja naše ustavne ureditve je najmanj napačno reči, da saj je ministrstvo posrednik do lokalne samouprave. Mi tukaj nimamo hierarhije, kjer vrhovni oblastnik sporoči upravljavcem na terenu, kaj je njegova volja, da se zgodi. Mi imamo lokalno samoupravo; samoupravo, ki najmanj kar je – če že ni volje v Ljubljani, da se razume, da samoupravljanje pomeni, da ti na nekem teritoriju po načelu subsidiarnosti v maksimalnem možnem delu sam upravljaš in odločaš po volji ljudi –, da se razume, da to ni sistem delegiranja. Mene to osebno zelo moti. In to, da saj smo občinam povedali, saj boste lahko sodelovali, pa saj bo dobro … Mislim – ne! Ne sodelovali; soodločali in svojem odločali! Pod točko A.

Pod točko B. Hvala, ampak nisem dobil odgovora glede nevtralnosti. Saj nisem pričakoval, da ga bom dobil.

Pod točko C. Kaj je z odnosom med ponudniki, uporabniki, med korporacijo, odprto kodnostjo? Ali ste čisto preslišali ta del moje razprave? Absolutno se strinjam, državna sekretarka, treba je zakon brati z instrumenti, ki jih poleg tega razvijate, z ukrepi, ki jih financirate, s politikami, ki jih izvajate. Ampak ne vem, mogoče se kdo drug spomni, jaz jih nisem slišal, da bi jih razložili in našteli, pa nas razsvetlili v naši temi tu, kaj vse se dogaja. 52 minut vam je pa ostalo. Če bi bil zloben, bi si mislil, da je taktično to, da sedaj, ko jih ne moremo več dati, so pač šle, ob tem, spoštovani podpredsednik, jaz z veseljem naredim izjemo, zato da se Vladi vrne 52 minut, pa da nam pri odločanju o tako pomembnem zakonu našteje, pove, razloži, kaj vse mi moramo skupaj s tem razumeti in vedeti. 53 točk dnevnega reda, če se ne motim, je na tej seji. In jasno, mi drugega kot to, da skupaj s strokovnimi sodelavci, skupaj z javnostjo, ki je zainteresirana, se obrne na nas, gremo skozi zakonodajo in ob tem, da računamo na podporo in na to, da bomo lahko soočali argumente tukaj na plenumu, kaj dosti drugega ne moremo, potem se moramo pa odločati. In jaz želim podpreti zakon. Vem, da je nujen zakon, vem, da zamujamo od prilike en cel mandat s tem zakonom, pa ne skrajšan, kot je običajno, ampak cel, tisti štiriletni.

Ampak sedaj me puščate pod vtisom, da je zakon v jedru pisan za operaterje, pa za ponudnike na strani velikih korporacij, puščate med pod vtisom, da ni pravne varnosti za ljudi, puščate med pod vtisom, da je namenoma nedoločno opredeljena nevtralnost, demokratičnost interneta, in puščate med pod vtisom, da izvršna oblast v Ljubljani razume lokalno samoupravo kot kanal, ki se mu kot mediju sporoči, posreduje, obvesti. Jaz na tak način zakona ne morem podpreti. Ampak ker verjamem, da se lahko morda tudi v procesnem delu ne razumemo, ali ne razume kdo vloge tega zbora, pa morda mi v kakšni točki narobe razumemo to, kar vi želite ali pa ne želite povedati, bom zakon podprl v prvi obravnavi, zato da pride na odbor. In bom podprl, če bo predlog podan; če ne, ga bom pa sam podal za javno predstavitev mnenj, ker moramo slišati, ker se moramo pogovoriti. In najmanj, kar je, pričakujem, da se spremeni odnos do uporabnika pa do lokalne samouprave. Ker s tem, da samo delegiramo naloge, pa obveznosti – ne bi rad odpiral, kaj se je dogajalo z belimi in sivimi lisami v zadnjih razpisih za financiranje širokopasovnih omrežij iz evropskih sredstev. Saj tam so pa občine krive, ko uradniški del reče, ja, saj je res, da smo vmes nekaj spreminjali v razpisih, ampak sankcija bo pa 100-odstotna za lokalno samoupravo. Boste pač plačali, žalibog. Standard vrtca bo pa počakal, pa še kaj drugega.

Se opravičujem, ker sem kot koalicijski nervozen, ampak mi ne dajete drugega razloga. Pa hvala za 6-minutno razlago!

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: S tem tudi zaključujemo splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **27. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Nedavna huda nesreča, ekološka nesreča na Vrhniki, je poleg vprašanja, kako je nekaterim dovoljeno – prvorazrednim, seveda – v tej državi vse, odprla še eno bistveno vprašanje, ki bi moralo danes skrbeti vse in biti osrednja nit te razprave; da obstajajo ljudje, gasilci, ki svoje življenje in svoje zdravje nosijo naprodaj, zato da pri uresničevanju svojega plemenitega poslanstva zaščitijo vse druge. In za njih gre danes. Zaradi tega, ker je njihovo delo že samo po sebi žrtvovanje za ostale, je prav, da jim zagotovimo vse tiste pogoje, ki njim samim, pa tudi vsem drugim, ko gre za njihovo delo in opravljanje njihovega poslanstva, omogoča kar najbolj učinkovito in hkrati najbolj varno opravljanje svojih nalog.

Predlog, ki je pred vami, je vezan na njihov prihod na delo. Veste, da gasilce ločimo v osem kategorij. Pri tem za aktivacijo posamezne kategorije traja samo bodisi ena minuta pri profesionalcih bodisi pet minut pri osrednjih ali tretji, četrti in peti kategoriji; pri prvi petnajst, kar je tudi izjemno kratek rok, če dobro pomislite, pri drugi deset minut. To je čas, v katerem se morajo zbrati in oditi na opravljanje dela oziroma naloge – pomagati drugim. Ko se oni odzovejo klicu na pomoč, seveda hitijo, zaradi teh omejitev, o katerih sem danes govoril, in zaradi njihove zavesti, da hočejo čim prej pomagati tistim, ki so pomoči potrebni. Zaradi tega so se že dogajale tudi zelo hude prometne nesreče, žal, in seveda se še bodo. Zato v SDS predlagamo, da se upošteva predlog, ki so ga dali sami gasilci, ta predlog ni nastal znotraj SDS, ampak je prišel iz vrst gasilcev, ki so nas prosili za pomoč, da bi jim omogočili enake pogoje, kot jih imajo, recimo, gasilci v Avstriji in na drugih območjih nekdanje Avstro-Ogrske oziroma nemškega področja, kjer je ta tradicija predvsem prostovoljnega gasilstva oziroma podobne strukture gasilstva, kot je v Sloveniji, tradicionalna in ima skupne zgodovinske temelje. Tam imajo seveda pravico uporabe posebnega znaka, ko gredo na zbirno mesto.

Z uporabo modre luči, pravice, ki jo dajemo s tem predlogom zakona, in ustreznih zvočnih signalov bi torej vse udeležence v prometu opozorili na njihovo nujno vožnjo, kar bi pomenilo zanje večjo varnost in tudi večjo varnost za ostale udeležence v prometu. Poleg tega bi jim to omogočalo hitrejšo pot na zbirno mesto in s tem skrajšalo čas do njihovega starta od zbirnega mesta, skupaj z gasilskimi avtomobili in ustrezno opremo, na pomoč vsem drugim. Z vidika pomoči in varnosti so torej tu tri bistvene točke: večja varnost za same gasilce, in za gasilce gre, večja varnost za ostale udeležence v prometu, ki bi vedeli, kaj se dogaja, da je nekdo na nujni vožnji in nekam hiti, in večja varnost za vse tiste, ki bi potrebovali pomoč, torej intervencijo gasilske enote. Da ne bi prihajalo do zlorab, smo predlagatelji predvideli, podobno kot imajo to naši severni sosedje, da bi z ustreznim pravilnikom uredili vse pogoje, ki bi jih pri tem morali izpolnjevati. Poleg tega bi vsakdo, ki bi ta modul uporabljal, moral na ustrezno izobraževanje. Šele potem bi mu izdali ustrezno potrdilo za tisti čas, ko bi bil on na tem mestu.

Kajti, zato da ne bi zadeva bila preširoko zastavljena, smo vse vezali na občinski načrt alarmiranja. Se pravi, samo tisti, ki so po tem načrtu upravičeni, in to prvi, o čemer bi odločal poveljnik gasilske zveze, bi bili do tega upravičeni. Da tudi kasneje po podelitvi ne bi prihajalo do zlorab, bi bilo to možno urediti z vezavo GPS modula na modul-modul. Ko bi se vklopil, bi se torej točno vedelo, kdo in kam gre, kar bi onemogočilo vsako zlorabo, po drugi strani pa bi bila to tudi prednost za poveljnika, ker bi ves čas vedel, kako blizu so njegovi gasilci.

Žal je Vlada tu dala sramotno, do gasilstva prav zaničljivo mnenje, ki potem zraven tlači vse, od vojske do ne vem česa, kjer seveda postopki aktivacije potekajo popolnoma drugače, in zadevo v celoti zavrnila, očitno iz političnega prestiža. Iskreno obžalujem, da je to tako.

Za gasilce gre, gospe in gospodje. Za varnost.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Potisku.

Izvolite.

MAG. KLEMEN POTISEK: Hvala, podpredsednik. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Vlada Republike Slovenije Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, ne podpira.

Z vloženim predlogom zakona se predlaga, da bi modro luč in zvočni signal uporabljali gasilci prve, druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme in osme kategorije, ki v gasilskih enotah opravljajo gasilsko službo, in sicer ob

uporabi svojih osebnih vozil na poti v gasilsko enoto ob pozivu na intervencijo. Kandidate za uporabo modre svetilke in sirene bi določil poveljnik gasilske zveze občine na osnovi občinskega načrta alarmiranja. Slednji bi kandidatom po opravljenem tečaju najkasneje v roku 8 dni izdal tudi pisno pooblastilo za uporabo modre svetilke in sirene. S tem bi bila dana možnost uporabe modre svetilke s sireno vsem gasilcem vseh enot, in sicer z namenom, da se kar najhitreje, varno in učinkovito odzovejo na poziv.

Veljavni Zakon o pravilih cestnega prometa v prvem odstavku 101. člena določa, da so vozila s prednostjo in vozila za spremstvo motorna vozila, na katerih se za izvršitev določenih nujnih nalog uporabljajo posebni svetlobni in zvočni signali, znaki. Vozila s prednostjo, na katera je dovoljeno namestiti naprave za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov, ki označujejo vozila s prednostjo, ter v nekaterih primerih je dovoljena uporaba posebnih svetlobnih in zvočnih znakov na vozilih s prednostjo, pa so po veljavni ureditvi določena v podzakonskem predpisu, ki ga skladno z določbo četrte alineje prvega odstavka 11. člena zakona izda minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve.

Predlagatelj zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa torej želi, da se nekatera vozila s prednostjo, na katera je dovoljeno namestiti naprave za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov, ki označujejo vozila s prednostjo, določijo v zakonu. Torej osebna vozila gasilcev prve, druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme in osme kategorije, ki jih gasilci uporabljajo na poti v enoti ob pozivu na intervencijo. Ostala vozila s prednostjo, na katera je dovoljeno namesti naprave za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov, ki označujejo vozila s prednostjo, pa ostanejo določena v podzakonskem predpisu, ki ga izda minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve.

Uveljavitev tako predlagane ureditve, dvotirna ureditev, bi pomenila kršitev načela določnosti pri pripravi predpisov, saj načelo določnosti zahteva pripravo splošno razumljivih in jasnih predpisov, kar zagotavlja pravno varnost, zaupanje v pravo in enakost pred zakonom ter onemogoča različno tolmačenje oziroma uporabo predpisov v praksi. Poleg navedenega predlog zakona ne rešuje relevantnih vprašanj, na katere predlagana ureditev vpliva; na primer določitev razlogov in pogojev za odvzem pooblastila, sestavo tečaja za uporabnike modre svetilke, kritja stroškov izvedbe postopka posamične odobritve vozila ter nadgradnja vozila, odgovornost za škodo v primeru prometne nesreče, določitev finančnih posledic predloga zakona. Glede na število možnih uporabnikov, torej govorimo o gasilcih prve, druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme in osme kategorije, ki v gasilskih enotah opravljajo gasilsko službo tako prostovoljno kot poklicno, odpira bistveno več možnosti za zlorabe pri vožnji vozil s prednostjo ter s tem negativno vpliva na varnost vseh udeležencev v cestnem prometu. Zavedati se moramo, da imamo v tej častni dejavnosti okrog 117 tisoč gasilcev v Sloveniji, kar bi, če bi v bistvu podelili to pravico tudi za njihova osebna vozila, nekako pomenilo do 10 % voznega parka Slovenije ima prednost v prometu, kar je izjemno veliko.

Zaradi vsega navedenega Vlada Republike Slovenije ne podpira Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, in meni, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Marjan Dolinšek.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani poslanke in poslanci!

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa predlaga rešitev, po kateri bi omogočili uporabo modre luči in zvočnega signala za prostovoljne gasilce oziroma prostovoljne gasilske enote ob uporabi svojih osebnih vozil na poti v enoto ob pozivu na intervencijo. Skladno s trenutno ureditvijo pa velja, da lahko naprave za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov, ki označujejo vozila s prednostjo, uporabljajo le v pravilniku o vozilih s prednostjo točno določena vozila, meda katerimi so navedena tudi gasilska vozila. Mnenje glede tega, ali je omenjene opozorilne signale potrebno omogočiti tudi prostovoljnim gasilcev v osebnih vozilih, so sicer deljena, z vidika strokovnega stališča pa prevladuje, da tak ukrep ni primeren oziroma še več, da je lahko z vidika varnosti celo škodljiv.

Zavedati se je potrebno, da je v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami prostovoljno gasilstvo zelo razvito. Po podatkih Gasilske zveze Slovenije je članov prostovoljnih gasilskih društev okoli 132 tisoč. Od tega je aktivnih gasilcev okoli 60 tisoč, vseh članov prostovoljnega gasilstva pa je 133 tisoč. V primerjavi s številom poklicem poklicnih gasilcev, ki jih je okoli 860, in iz navedenih številk si je mogoče predstavljati, da bi predlagana rešitev, da se omogoči uporaba modre luči in zvočnega signala tudi za prostovoljne gasilce oziroma prostovoljne gasilske enote ob uporabi svojih osebnih vozil na poti v enoto pomenila bistveno povečanje števila voženj s prednostjo. Slednje bi morda imelo negativen vpliv na varnost udeležencev v cestnem prometu. Ob tem ni

zanemarljiv tudi podatek, da je kar četrtina prostovoljnih gasilcev mlajših od 19 let, ki bi ob predlaganih spremembah kot mladi vozniki dobili pooblastila za izvajanje vožnje pod posebnimi, bistveno bolj tveganimi pogoji.

Poleg tega je predlog zakona tudi tehnično pomanjkljiv, saj odpira pravno praznino glede pravil in pogojev za izdajo dovoljenja in v predlogu predvidenega dodatnega izobraževanja za uporabo intervencijske luči v osebnih vozilih. Dopolnjujejo se vsebine, ki so po veljavni ureditvi področja varnosti cestnega prometa urejene v pravilniku, zato predlagana sprememba ni skladna z veljavno ureditvijo. Prav tako se odpirajo številna nerešena vprašanja glede predlagane rešitve, kot na primer, za koliko časa se izdaja gasilcu pooblastila za uporabo te intervencijske luči, kdaj se lahko odvzame, kdo lahko izvaja tečaj, kdo bo kril stroške nadgradnje vozila, kako bo z zavarovanji teh avtomobilov, ki so podvržena večjemu tveganju in tako naprej.

Glede na to, da predlagana rešitev zajema veliko število gasilcev, bi to bistveno povečalo število voženj s prednostjo, kar bi imelo negativen vpliv na varnost udeležencev v cestnem prometu. Iz navedenih razlogov, še zlasti zato ker gre za predlagano rešitev v smeri zmanjševanja varnosti v cestnem prometu, v Poslanski skupini Stranke modernega centra za ta predlog zakona menimo, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ljubo Žnidar bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

S predlaganimi dopolnitvami zakona se ne odstopa od načel in ureditev, ki urejajo področje pravil ravnanja v cestnem prometu, pooblastil in sankcij. Prav tako se ne odstopa od ureditve, ki ureja uporabo modrih luči in zvočnega signala. Z zakonom se zasleduje načelo za večje zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja. Cilj zakona je prilagoditev uporabe modre luči in zvočnega signala za prostovoljne gasilce oziroma prostovoljne gasilske enote ob uporabi svojih osebnih vozil na poti v enoto in ob pozivu na intervencijo. S predlogom zakona se predlaga dopolnitev določb zakona, ki ureja področje pravil ravnanja v cestnem prometu, pooblastila in sankcije, in sicer tako da se določa podlago, da bodo lahko modre luči in zvočni signal uporabljali gasilci od prve do osme kategorije, ki v gasilskih enotah opravljajo gasilsko službo, in sicer ob uporabi svojih osebnih vozil na poti v gasilsko enoto ob pozivu na intervencijo. Kandidate za uporabo modre svetilke skupaj s sireno določi poveljnik gasilske zveze občine na osnovi občinskega načrta alarmiranja, ki jim po opravljenem tečaju najkasneje v roku osem dni izda tudi pisno pooblastilo za uporabo modre svetilke skupaj s sireno. Vsebino tečaja za uporabnike modre svetilke skupaj s sireno določi minister, pristojen za promet, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve. S tem bi bila dana možnost uporabe modre svetilke vsem gasilcem vseh enote, in sicer ob pozivu na intervencijo, z namenom, da se kar najhitreje, varno in učinkovito odzovejo na poziv, ob pogoju, da imajo izdano pisno pooblastilo poveljnika gasilske zveze občine, in na podlagi občinskega načrta alarmiranja ter opravljenega tečaja. Kandidat bi moral opraviti tudi tečaj za uporabo modre luči oziroma modrega modula na osebnih vozilih. Kandidat bi po opravljenem tečaju prejel s svojim imenom z ID kodo označeno svetlobno in zvočno napravo ter dokument oziroma dovoljenje za uporabo le-te. Modul ni vezan na vozilo, temveč na osebo. Zlorabo uporabe modrega modula bi se sankcioniralo po veljavni ureditvi.

V Slovenski demokratski stranki predlagamo, da to dopolnitev podprete, z namenom večje varnosti, ki jo gasilci zelo na široko izvajajo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani državni sekretar s sodelavko, spoštovane kolegice in kolegi!

Pred nami je prva obravnava predloga novele Zakona o pravilih cestnega prometa. Predlaga se, da bi modro luč in zvočni signal uporabljali gasilci od prve do osme kategorije, ki v gasilskih enotah opravljajo gasilsko službo. Modro luč in zvočni signal bi uporabljali v svojih osebnih vozilih na poti v gasilsko enoto ob pozivu na intervencijo. Kandidate za uporabo modre svetilke in sirene bi določil poveljnik gasilske zveze občine na osnovi občinskega načrta alarmiranja, po opravljenem tečaju pa naj bi najkasneje v osmih dneh dobili tudi pisno pooblastilo za uporabo modre luči in sirene.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus razumemo intenco predlagatelja, da bi se z dano možnostjo uporabe modre svetilke in sirene vsem gasilcem vseh enot želelo omogočiti, da se najhitreje, varno in učinkovito odzovejo na poziv. Vendar pa se v naši poslanski skupini pridružujemo mnenju Vlade, da se s predlaganimi določbami v zakon vnašajo rešitve, ki jih vsebuje že pravilnik. Zato tudi mi menimo, da predlagana novela ni skladna z veljavno ureditvijo in kot taka ni primerna za nadaljnjo obravnavo.

Ob pregledu novele so se nam porajala še mnoga praktična vprašanja, kot na primer, kdo bo izvajal tečaje za uporabo modre luči na osebnih vozilih in kako se bo ta tečaj konkretno izvajal. Jasno je, da vožnja vozil s prednostjo zahteva določena dodatna znanja in usposobljenost voznikov, predvsem z vidika

varne vožnje, zato se sprašujemo, ali bi ti kandidati opravili tudi poseben tečaj varne vožnje. Logično je, da bi bilo treba osebna vozila predelati tako, da se nanje vgradijo modre luči in sirena, zato je tukaj vprašanje, čigavi stroški bodo to, ali bo treba taka nadgrajena vozila tudi homologirati. Postavlja se tudi vprašanje trajanja veljavnosti pooblastila, ki bi ga prejel gasilec za vožnjo z modrimi luči in sireno, ter tudi možnost odvzema tega pooblastila. Ne moremo mimo vprašanja obveznih zavarovanj za taka osebna vozila, in sicer predvsem z vidika višine cene zavarovanja ter plačila škode ob morebitni nesreči takega vozila s prednostjo, ki jih je v zadnjem času vedno več. Tudi glede števila možnih uporabnikov se sprašujemo, ali bo število podeljenih pooblastil omejeno, kajti glede na vse naštete kategorije predlagana rešitev zajema praktično vse gasilce, prostovoljne in poklicne. To bi po naši oceni prineslo bistveno povečano število voženj vozil s prednostjo, s tem pa tudi več možnosti za zlorabe pri vožnji vozil s prednostjo. Kot rečeno, v Poslanski skupini Desus razumemo in podpiramo dober namen predlagatelja, da se gasilcem omogoči kar najhitrejši in varen odziv ob intervencijah, vendar pa predlog pušča preveč odprtih ih nedorečenih vprašanj, zato predloga zakona ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Vprašanje zagotavljanja varnosti in ustreznega položaja prostovoljnih in poklicnih gasilcev v Republiki Sloveniji je na nek način stalno prisotno in bržkone je osnovna namera vsake resne politične stranke ali pa oblasti, tudi opozicije, se razume, da skuša ta položaj za eno najbolj množičnih, če že ne najbolj množično organizirano strukturo v pomembnem segmentu zaščite in reševanja urediti kar se le da dobro in v čim večjo korist tistih, ki so del tega sistema, torej gasilcev. Tako pri tem kot pri krovnem zakonu ne le v tem mandatu, tudi v preteklih, ob tem sicer pogosto naletimo na nesoglasja, ki so lahko bolj ali manj razumljiva tudi znotraj same strukture gasilstva, običajno med poklicnimi in prostovoljnimi gasilci, ki različno, ne nujno z istimi cilji, pogosto razumejo, kaj je tisto, kar je najbolj pomembno znotraj gasilstva, in kaj je tisto, kar bi morala narediti država. Pri presoji podpore tega zakona je na nek način še najmanj pomemben odnos med zakonom in pravilnikom, čeprav tudi tega ne gre zanemariti. Gre za temeljno vprašanje, kako bo tovrstna ureditev vplivala na prometno varnost in ali bodo s tem, ko se iz potrebe po upoštevanju cestnoprometnih predpisov, signalizacije, omejitev hitrosti izvzame približno 60 tisoč ljudi, ceste bolj ali manj varne. Bomo imeli več kaosa ali manj? Bodo vozila s prednostjo, ki jim je primarno namenjena, torej poklicni gasilci, policisti, reševalci na nujni vožnji, še deležna absolutne pozornosti prometa ali pa bi masifikacija lahko v resnici ogrozila tiste, ki modro luč uporabljajo, ter tudi tiste, katerim je pri reševanju ta modra luč in prednost namenjena? In to je pod črto edina resna presoja, ki jo ta zbor mora opraviti. In če se že danes soočamo pogosto z zaprtimi koridorji poti vozil s prednostjo, potem se upravičeno bojimo in sprašujemo, ali bi ob že znani ignoranci modre luči masifikacija slednjih doprinesla k varnosti. Bojimo se, da ne, in bojimo se, da bi bistveno številčno povečanje uporabnikov izvzetja iz pravil cestnega prometa doseglo v resnici nasproten učinek. Lahko razumemo željo prostovoljnih gasilcev in jo razumemo, lahko razumemo potezo predlagatelja; žal pa jo moramo oceniti kot potezo, ki bi v resnici prinesla manj varnosti in na nek način povzročila le to, da bi znotraj strukture zaščite in reševanja še številne druge skupine želele isto pravico, da ne rečem privilegij, ker to ni, ker opravljajo izjemno pomembno delo in dnevno tvegajo tudi svoja življenja. Pa vendar, prišli bi do točke, do katere pa ne želimo, da bi se, kot je navada v Moskvi, ob poplavi modrih luči za vse, ki si jo lahko ali zlobirajo ali kupijo, na koncu ljudje po cestah vozili z otroškimi vedri na strehah v znak nespoštovanja dejstva, da pravila za vse veljajo enako. In če cestnoprometne predpise v dobri veri in z razumevanjem, komu, zakaj ter kdaj je prednost namenjena, upoštevamo vsi, potem tudi gasilcem na interventni poti do gasilskega doma pot ne bo onemogočena, bo pa morda zaradi upoštevanja razumnih omejitev tudi pri hitrosti rešeno kakšno življenje in preprečena kakšna intervencija več. Zato Socialni demokrati tega predloga zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Zakon, ki ga obravnavamo, kot smo že slišali, predvideva neko enostavno rešitev, da bi vsi gasilci, prostovoljni in poklicni, lahko uporabljali modre luči in sirene. Mnenje predlagatelja je, da je to nujno, da bi se skrajšal čas prihoda gasilcev do matičnih gasilskih enot v primeru alarmiranja. Dalje, kandidati bi za uporabo teh signalizacij morali opraviti poseben tečaj, ki bi ga predpisal pristojni minister. Takšnih kandidatov bi bilo, če štejemo vse prostovoljne in poklicne gasilce, okoli 60 tisoč. 60 tisoč osebnih avtomobilov na cestah z modrimi lučmi in sirenami. To pomeni po eni strani veliko možnost zlorab uporabe teh modrih luči in siren ter posledično tudi povečanje možnosti, da pride do prometnih nesreč, do katerih bi zaradi uporabe te signalizacije prišlo. Predlagatelji sicer v predlogu zakona nikjer ne

omenjajo, da bi obstajal kakšen primer, kjer bi gasilci zaradi tega, ker nimajo modrih luči, ne prišli pravočasno na kraj intervencije, da bi zaradi tega bila ogrožena življenja in bi zaradi tega gasilci ne imeli olajšane poti v gasilske enote. Se pravi, da bi te modre luči prispevale bistveno k temu, da bi se čas prihoda do gasilskih enot skrajšal. Zaradi tega menimo v Združeni levici, da je tako široka, obsežna širitev vozil, na katerih se sme uporabljati tovrstne naprave, naprave za posebno svetlobno signalizacijo in zvočno opozarjanje, neprimerna in neutemeljena. Iz teh razlogov in verjetno zaradi tega, ker se da tudi na drugačne načine priti do tega, da bi se pospešilo – mislim, da je kolega Škoberne jasno povedal, da bi tudi upoštevanje cestnih pravil vseh enako pohitrilo – , bomo v Združeni levici glasovali proti temu zakonu. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Zvonko Lah, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi, državni sekretar!

Ko tole poslušam, upam, da gasilci ne poslušajo. Ko je kolega povedal, kako se bodo kot otroci z modrimi lučmi vozili, sem prepričan, sam sem gasilec, da tako otročje, kot vi razpravljate o tej temi zdajle, se nihče ne obnaša. Ali sploh veste, o čem se pogovarjate? Za požarno varnost je zadolžena občina, župan je odgovoren. Župan ima podpisano pogodbo s prostovoljnimi gasilci za opravljanje požarne varnosti, razen tam, kjer je reakcijski čas poklicnih gasilcev manj kot 15 minut. Tam pa imajo občine oziroma župani podpisane pogodbe tudi s poklicnimi gasilci. To so predpisi. Intervencijski čas je odvisen od tega, koliko hitro bodo gasilci prišli do gasilskega doma, se preoblekli, vzeli opremo in šli na intervencijo. Noben prostovoljni gasilec ne dežura v gasilskem domu oziroma ne biva v gasilskem domu; ali pa zelo redki. In tukaj govoriti, kako neodgovorno bo …, pa da so mlajši od 19 let, pa bodo imeli modro luč. Vsak gasilec, ki je operativni gasilec, je usposobljen kot vojak, najmanj toliko, kdor se v to spozna. In da se njemu ne zaupa, da bo šel z modro lučjo, in teh operativnih gasilcev je točno določeno po gasilskih društvih, katere kategorije je kakšno gasilsko društvo. Jaz sem imel primer, ko je v vasi sosednja domačija gorela, ko sem vozil kot župan za avtom, kjer se voznik po telefonu pogovarjal, ne vem, najbrž je v drugi peljal. Jaz pa nisem vedel, katera stavba gori, moja ali sosedova. Gre samo za operativne gasilce, ki bi to morali imeti z vso odgovornostjo. Ni treba pripravljati ne vem kakšne avtomobile, če nič ne gledate kakšnih filmov, da šipo odpre in vtakne žico, magnetno luč da na streho in gre.. Kot otroci se pogovarjate.

Po našem mnenju bi to morali imeti operativni gasilci, točno je določeno, kateri so, spisek, občina jih ima. Modro luč lahko uporabljajo v času intervencije. Center za obveščanje obvesti o požaru in takrat gredo gasilci v akcijo. Ne samo operativni, gredo tudi drugi, ampak drugi niso usposobljeni. V našem primeru, če ne bi prišli gasilci pravočasno z dihalnimi aparati, bi ne vem koliko živine poginilo, ker ne moreš brez dihalnega aparata v hlev. In ti gasilci bi morali imeti prednost, da pridejo pravočasno. Nimamo nobenega dokaza, da gasilec ni pravočasno prišel na intervencijo. Kaj pa je to?! To Združena levica pravi. Kaj pa je to –pravočasno priti na intervencijo?! Nikoli nisi pravočasen. Če si zraven, si pravočasen, ko gori, ko začne goreti. Jaz ne razumem. Govorimo o gasilcih, ki jim ljudje v Sloveniji najbolj zaupajo. Govorimo pa poslanci, ki jim ljudje najmanj zaupajo. In lahko smo toliko zreli, da znamo presoditi, kaj je prav ali kaj ni. Jaz sem član gasilskega društva že več kot 30 let, majhnega gasilskega društva, ki ima nekaj čez 100 gasilcev, operativnih gasilcev je mogoče 15, čeprav jih glede na status …, imajo koncesijo tudi za avtocesto, ker gre mimo, ker so najbližji. Opremo mora zagotoviti občina. Lahko bi tudi država kaj zagotovila, če … Koliko imamo nesreč na avtocesti, kjer so minute odvisne od tega, ali bo človek preživel ali ne. Ni treba, da pride z ne vem kakšnim kamionom, če je karambol, lahko pride z enim osebnim vozilom in nudi pomoč, ker so za to usposobljeni. Mogoče sem še toliko bolj alergičen, ker poznam in kot župan sem bil na marsikateri intervenciji, ker sem tudi jaz bil obveščen pri vsakem požaru in sem šel na požar zaradi tega, da bi se bolje organizirali in da bi sam vedel, kaj gasilci še potrebujejo od tehnike. Če kdo ne verjame, pa povabim gasilsko društvo ali pa julija v Beljak na olimpijado, kjer bodo nastopali kot reprezentanca Slovenije.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima kot prvi gospod Marko Ferluga.

Izvolite, imate besedo.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju in sodelavki!

Moj predhodnik je zelo pompozno najavljal, kako smo lumpi in grdi in kako ne maramo gasilcev in ne znamo upoštevati tega. Ampak jaz se, dragi moji sodelavci, sprašujem, kje ste bili do zdaj, 25 let?! Zdaj, v tem trenutku, 24. 5. 2017 je prišla nenadna potreba, iznenada, da morajo imeti vsi lučke in vsi morajo svetiti, 60 tisoč lučk in siren mora biti; ker do zdaj so bili vsi ovirani in vsem ni šlo. Tak način debate se mi zdi nesprejemljiv. Strinjam se in mislim, da tukaj ni nobenega med nami, ki nima velikega

spoštovanja do gasilcev in njihovega dela. Tale predlog je lahko zanimiv, ampak po mojem je to stvar, da strokovne službe boljše obdelajo. Ampak glede na mnenje Vlade, ki se verjetno tudi nekaj spozna, se pravi ta predlog nekako ne more priti. Drži, da morajo gasilci priti čim prej do dotičnega centra, se preobleči in potem iti, se hitro odzvati na nujne vpoklice in iti potem na intervencijo. Ampak vse prej, kot neka konkretna zadeva, se mi zdi ta zelo lep, všečen predlog in ena velika skrb kolegov iz Slovenske demokratske stranke, ki jih je ena velika dobrota, da pomagajo. Do zdaj so imeli tudi možnost, ker so bili na »ablasti«, in so imeli možnost, da bi to spremenili. In mislim, da se je tudi takrat gasilcem mudilo na intervencije, kot se verjetno mudi vsakič, ko je ta potreba. Da pa je šele zdaj tole prišlo, nekako dozorelo, pa je nenavadno. Ampak tudi to je okej. Sami vemo, koliko je gasilcev prostovoljcev, 60 tisoč. Pa še verjetno 132 tisoč od vseh, ki so vpisani. Kot drugo, mogoče bi lahko to rešitev po logiki Slovenske demokratske stranke tudi aplicirali recimo na gorsko službo, policiste, kriminaliste, mestne redarje, Dars, eventualno tudi še na komunalno službo in tako dalje. Ali ta zakon kaj rešuje? Ta zakon mogoče odpira še dodatna vprašanja, pa če dovolite, jih bom prebral. Ali bo zavarovalnica pri sklenitvi obveznega zavarovanja zaradi večjega tveganja zvišala ceno zavarovanja takšnemu osebnemu avtomobilu in zavarovalcu? Možno. Ali pa ne. Kdo bo plačal stroške izvedbe postopka posamične odobritve vozila, stroške nadgradnje vozila, če bo potrebna, stroške kakšnih posebnih tehničnih pregledov?

Ali bo višina letne dajatve za takšna vozila, ki se uporabljajo za zasebne namene, drugačna? Kakšna bo odgovornost oziroma kdo bo plačal škodo v primeru prometne nesreče, v kateri bo udeleženo osebno vozilo gasilca? To je tudi vprašanje. Kdo bo izvajal tečaj za uporabo modre luči na osebnih avtomobilih? Kako je tečaj sestavljen? Koliko ur traja? Za koliko časa bo temu gasilcu izdano to pooblastilo? V katerih primerih se to pooblastilo lahko odvzame? Pod katerimi pogoji se lahko odvzame tudi ostala pooblastila? Tukaj je veliko vprašanj. Kdor si je pogledal mogoče te medijske objave pa odzive na portalu, kjer so bili dani kot predlogi Vlade, pa če jih citiram, tudi nekateri prostovoljci, gasilci pišejo, da so proti temu. Je vedno nekako dvorezno in to je tisto, kar je verjetno tudi gospod Škoberne prej povedal, da je vedno tudi precep med tistimi, ki so poklicni gasilci, ki imajo to že urejeno, in potem še prostovoljnimi. Tukaj je veliko takih stvari, ampak da je pa taka nujnost do tega, in to prav to leto, se mi pa zdi precej nenavadno. Mislim, da je to treba zelo resno jemati, pa ne tako z lahkoto predlagati, ker ni to neka rešitev, ki vodi k temu, da bi se to izboljšalo in učinkovitost povečala. Je pa zanimiva ideja gospoda Štremflja, ki je to podal. Če bo pa gasilska zveza in ostali videli, da je to treba predlagati, mislim, da imajo na Ministrstvu za infrastrukturo in preko Urada za zaščito in reševanje možnost, da to sprožijo na nek strokoven način. Ko mi začnemo to politično, kot je Slovenska demokratska stranka pograbila to idejo, uporabljati, potem to vedno izgubi na tisti veljavi, kot bi se mogoče izšlo. Daleč od tega, da se ne podpira gasilcev, ampak mislim, da to ni rešitev, ki bi peljala v neko učinkovitost. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala. Vsem prav lep pozdrav še enkrat!

Lepo bi prosil, da so razprave dostojne gasilstva. Še enkrat poudarjam, gospe in gospodje, poglejte si samo posledice zadnje nesreče na Vrhniki. Nekemu rdečemu tajkunu je bilo brez nadzora – jaz ne verjamem, da nihče v vladi in birokraciji ni vedel, kaj se tam nahaja – dovoljeno, da je sredi naselja hranil tisoč 500 ton, če se ne motim, skrajno škodljivih snovi, od katerih so nekatere že več kot desetletje strogo prepovedane. Posledice požara, ne glede na to, kaj je vzrok, so bile take, da bodo trajno zaznamovale in odvzele zdravje, gospe in gospodje, tudi nekaterim gasilcem. In lepo prosim, bodite dostojni v razpravah do ljudi, do gasilcev, do gasilstva, do vseh tistih, ki nosijo svoje zdravje in življenje naprodaj, ki so to pripravljeni storiti in zastaviti sebe, da zaščitijo druge. In zaradi tega, gospe in gospodje, sem prej omenil – žal mi čas ni dopuščal –, da je Vlada dala eno sramotno mnenje, ki ga zdaj vsi nekritično povzemate. Najprej, kar se tiče števila upravičencev, kar je vaš prvi očitek. Zakon, kot je oblikovan, je narejen tako, da je čim bolj širok, da zajema vse; vendar nikomur ničesar ne nalaga. Zakon ne nalaga, da morajo, kot ste nekateri govorili, da vsi, ki so razporejeni v enote, to jih je čez 40 tisoč, kar imeti ta modul; daleč od tega. Nasprotno, zakon pravi, tako kot smo ga pripravili, da odredi, kdo je do tega upravičen, poveljnik občinske gasilske zveze, in sicer tudi ne tako, kot se njemu samemu zdi; ampak skladno z načrtom alarmiranja. To se pravi, da gre za izredno majhno število ljudi na koncu, ki bi bili do tega upravičeni. Zakon, tako kot je pripravljen, v ničemer ne razveljavlja drugih določb preostale zakonodaje. To se pravi, če nekdo, kot recimo voznik začetnik, ni upravičen, da bi vozil tako vozilo po splošni zakonodaji, seveda tega ne more dobiti. In se bo to upoštevalo, bo to upošteval predstojnik gasilske zveze občine, ko bo odrejal, kdo je do tega sploh upravičen. In on bo še nekaj upošteval, kakšne so materialne zmožnosti gasilcev. Ni potrebno nobeno predelovanje avtomobilov, ne vem, od kje ste še to potegnili, ko vam pač manjka kakršenkoli resen argument. Gre za modul, ki se ga postavi na streho, magneti zagrabijo in se z njim pelješ; to vsi, ki ste kdaj videli, zelo dobro poznate. Ali pa se na

notranjo stran privije modro LED diodo in potem ta utripa, tudi to je varianta.

Ampak to ni povezano z nobenimi ogromnimi stroški, gospe in gospodje, daleč od tega. Totalno sprenevedanje je tudi spraševanje, kaj bi bilo pa v tistem pravilniku, pa z izobraževanjem. To izobraževanje bi po predlogu tega zakona z ustreznim pravilnikom predpisal minister, pristojno ministrstvo, ki bi torej odločil, kdo, kje in kdaj to izvede ter kaj je vsebina. In ne govoriti, da bi to moralo biti napisano v zakonu. Sami veste, da se na tak način zakonov ne piše. Zakon je popolnoma realno napisan. Tudi to dobro veste, nekateri, ki ste tudi danes že tukaj govorili, da ste na začetku obljubljali podporo temu zakonu, ker gre za gasilce. Sami veste, da je to zelo pomemben del tistega zaščitnega telesa, ki skrbi za varnost vseh drugih. Potem pa je bila očitno nekje na vladi sprejeta politična odločitev in sami gasilci so mi povedali, da so se iznenada vsi začeli premišljati. Prej so obljubili na zvezi podporo, na združenju poklicnih podporo, potem pa so rekli – z vrha dol, z ministrstva je pritisk, zdaj pa ne smemo, moramo dati negativno mnenje. To se pravi, da gre za čisti politični prestiž, pa nič drugega; briga vas za varnost ljudi, briga vas za varnost gasilcev, vas zanima politični prestiž, pa čisto nič drugega ni tu v igri. In ker nimate argumentov, nakladate tukaj take neumnosti, da je meni nerodno tole poslušati. Upam samo, da gasilci tole gledajo, da bodo videli, kakšno vlado imamo in kakšno vladajočo koalicijo. Popolnoma po nepotrebnem ste to spremenili v prestižno bitko. Jaz sem vsem povedal že prej, pa povedal sem tudi v uvodu danes, tukaj, javno, to ni predlog ali ideja, ki bi nastala nekje v Slovenski demokratski stranki, zato je tudi sramotno norčevanje tistega kolega, ki je prej govoril – Zakaj pa niste tega naredili takrat, ko ste bili na oblasti. Ta ideja, gospe in gospodje, je nastala in dozorela v kranjski gasilski enoti. Potem so me pred nekaj meseci povabili na pogovor in mi predstavili to kot idejo in so rekli: »Niste prvi, mi smo to že predstavili, tudi ministrstvu, pa še komu. Ampak tam so rekli – Bomo o tem razmišljali enkrat v prihodnje. Mi smo pa že imeli nesreče v gasilstvu, pa še se bojimo, da bodo, tudi kakšna zelo huda je že bila. Želeli bi, da so ljudje zaščiteni, da so varni, gasilci in vsi ostali; in se nam zdi to dobra ideja.« In sem rekel, da se meni tudi zdi. Pa so rekli, ali bi bili vi pripravljeni to naprej dati v parlament. Sem rekel, da bomo poizkusili. In smo to tudi pripravili, naredili in preden smo vložili, sem z mnogimi od vami tudi govoril in ste vsi rekli, da se vam to zdi dobra ideja. Dokler ni nekdo tam v vladi odločil, da iz političnega prestiža pa ne bomo tega dovolili, pa kaj potem, če gasilci umirajo, če se zaletavajo, če je kdo tamle na Krvavcu zletel s ceste pa se zabil v drevo, s tragičnimi posledicami.

To je realno stanje, gospe in gospodje, kajti tisti, ki so pripravljeni svoje življenje nastaviti za vse druge, potem tudi tvegajo, ker v to gredo zavestno. Oni poskušajo biti čim hitreje, čim hitreje pomagati, tudi za najvišjo ceno, za ceno svojega zdravja, kot je bil zdajle primer na Vrhniki; kot je bil primer, ko so bile poplave, ko je prišlo do udara elektrike na Cerkljanskem, pa še bi lahko našteval te primere. Za te ljudi gre in za varnost vseh ostalih, saj ti ljudje svoje življenje, svoje zdravje nastavljajo za druge. Zato je tole norčevanje, ki si ga je privoščila vlada in ki ga zdaj vi nekritično ponavljate, nedopustno, to je sramota nad sramoto. To je res sramota vseh sramot, nimam besed, kam smo mi prišli v tej državi s tako oblastjo. In potem se zafrkavate, kdo bo pa plačal morebitno zavarovanje. Ja, gospe in gospodje, kdo ga pa plačuje do zdaj. Halo! Kdo ga pa plačuje zdaj?! Naj bo še naprej to vse na plečih teh ljudi samih; če že nosim svoje zdravje pa življenje na prodaj, naj pa še plačujejo. To je vaša logika, približno tako je tole namreč zvenelo. Če jaz to prevedem v slovenščino iz vaših visoko donečih besed, ki imajo pa zelo pritlehen interes. Potem, kakšna je odgovornost, kakšna bo škoda, če pride do nesreč. Kdo jo pa zdaj plača?! Kakšna je pa zdaj odgovornost?! Točno vse isto je, gospe in gospodje, razlika je samo v tem, da bi z oznako plave luči dosegli dvoje – da bi oni sami dali signal, da so na nujni vožnji; in da bi preostali udeleženci v prometu to iz tega lahko jasno razbrali. Da ne bi mislili, da nekdo, ne vem, zato, ker je preveč popil, sedaj divja po cesti; ampak da ima nujno vožnjo zato, ker gre pomagat drugim.

Govoriti, da bo sedaj vozilo na deset tisoče vozil, to je taka nesramnost pa neumnost, da sploh nimam besed. Kako morate biti tako primitivni, ko gre za gasilce. Sami točno veste, da je to bilo napisano, da se podeli že sama pravica skladno z občinskim načrtom za aktivacijo, kar pomeni zelo majhno število, sploh podeljenih dovoljenj, ob upoštevanju vseh drugih prepovedi in omejitev, še enkrat poudarjam, ki jih seveda ta zakon ne izključuje. Če nekdo iz določenega razloga nima pravice, da bi lahko pridobil to, tega ne bo pač pridobil, se bo to upoštevalo ob določitvi, kdo je lahko do tega upravičen, pa še potem mora opraviti tečaj in izpolniti vse druge pogoje. In potem, koliko bo sploh te uporabe. Saj ti ljudje se ne bodo vozili vsak dan po pivo s plavo lučjo. Povedal sem, da je predvidena tudi sankcija, že sicer v zakonu, za zlorabo plave luči, kot je pri vseh ostalih. In to je možno narediti izredno enostavno in učinkovito z moderno tehnologijo, uporabo modula plave luči se veže na GPS, ki ima potem svoj odzivnik oziroma signal zabeležen v centru. In poveljnik enote bi s tem takoj videl, kdo je šel na pot, uporablja torej plavo luč, s tem se aktivira tudi GPS signal. Vedel bi, kje se nahaja, kar bi bila tudi dodatna zaščita in hkrati pomoč njemu pri čim bolj uspešni aktivaciji enote. To se pravi, da nobena zloraba sploh možna ne bi bila. In to bi bilo izredno majhno število. Koliko hudih nesreč, ni jih prav veliko, hvala bogu. In zadeli bi še, zato so tudi predvidene vse te možnosti, na

tisto možnost, ko pa pride do ekstremno velikih nesreč; se pač zgodi, recimo lahko bi prišlo do potresa in hkrati velikih požarov in tako naprej. Takrat tudi v poklicnih enotah aktivirajo celo izmeno, drugi so itak tam, so dežurni. In tisti potem imajo tudi omejen čas, da pridejo zraven. In samo v takem primeru, to se pravi izjemoma, morda, upajmo, enkrat na sto let bi se zgodilo, da bi tudi le-ti ta modul uporabili.

Še enkrat povem, ta zakon nikomur nič ne nalaga, da mora uporabljati, ampak dovoljuje. Samo dovoljuje uporabo takrat, ko bi poveljniki določili, da je pač to v interesu zaščite gasilcev, zaščite javnosti in ob upoštevanju občinskega gasilskega načrta aktiviranja enot. Samo tisti bi to imeli in samo takrat, ko bi bilo zares nujno, ne za vaje, ne za karkoli drugega; ampak ko bi bili poklicani na dejansko intervencijo, ko bi šlo za življenja in varnost ljudi. Zato, gospe in gospodje, je ta debata, milo rečeno, pritlehna. In zato je ta dopis Mnenje o Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga je izdala Vlada Republike Slovenije 11.5., vladna sramota prve kategorije. In sedaj še vsi drugi pomisleki, ki ste jih imeli. Kaj si je še vlada dovolila, da je potem naredila na koncu en tak »gemišt«, da bi to zadevalo še kriminaliste, vojake, pripadnike drugih sil za zaščito, pripadnike posebne enote policije pa ne vem kaj še vse. Vsi dobro veste, da imajo policisti poseben protokol aktivacije. Vsi dobro veste, da imajo vojaki poseben protokol aktivacije, ki obsega več stopenj. Odvisno od stopnje, ki je razglašena, se potem tudi ljudje odzovejo. To ne poteka kar tako, kot je pri gasilcih. To ni vezano na 5 minut, da moraš priti v enoto, da pomagaš drugim, ampak so to čisto drugi postopki. Zaradi tega tukaj niso bili zajeti. Sta dejansko dve kategoriji, glede katerih smo bili že v tem času tudi opozorjeni, da bi morda lahko spet z neko restriktivno omejitvijo bili zajeti. To je spet tisti načrt, na podoben način; to so gorski reševalci za primere, ko skupaj nastopajo gasilci in gorski reševalci v primeru hudih nesreč na takem terenu, in zdravniki, kadar so dodatno vpoklicani zaradi neke hude nesreče. Ti dve kategoriji bi bili izjemoma lahko tudi upravičeni in s tem bi res lahko ta zakon še dopolnili. Ampak seveda to ne pomeni, da se bo spet nadaljnjih 20 tisoč ljudi, kot to sramotno nakladate tukaj, vozilo s plavo lučjo po Sloveniji. Tukaj gre za izjemo od izjeme, za zelo majhno število upravičencev in še upajmo, za izjemno redko, ko bi to majhno število upravičencev sploh lahko to uporabljalo. To, gospe in gospodje, je bistvo tega zakona in za to v resnici gre. Preprosto ne razumem, da je možno eno tako plemenito stvar, kot je gasilstvo, prostovoljno gasilstvo in profesionalce, zbanalizirati in spolitizirati na tak način, kot si je to dovolila vlada in kot zdaj žal za njo nekritično povzema koalicija. Tega ne razumem. Zakon, kot je napisan, je popolnoma ustrezen, je skladen s pravnimi principi naše države in je dovolj restriktiven, da v nobenem primeru ne bi prišlo do kakršnekoli zlorabe. Kajti še enkrat povem, omogoča to, da se skladno z načrtom odobri to samo majhnemu številu ljudi, ne izključuje vseh drugih pravnih predpisov, to se pravi, če nekdo po drugih pravnih predpisih ni upravičen do tega, ne more tega pridobiti, se tega seveda ne more dati. Ne more do tega priti. In je vse to mlatenje prazne slame najvišje kategorije, kar ste do zdajle govorili. In tretja stvar, na katero ste vsi pozabili, s katero sem začel in jo bom danes še mnogokrat ponovil, zavedajte se, da govorite o življenju in zdravju ljudi. Po eni strani gasilcev, tistih, ki pri opravljanju svojega plemenitega poslanstva nastavljajo svoje zdravje, svoje življenje za vse druge; in po drugi strani vseh tistih, ki so potem na cesti izpostavljeni različnim nevarnostim, sami gasilci in drugi udeleženci in tisti, ki so pomoči potrebni. Ampak ob taki vladi in ob taki koaliciji bo zdajle po mojem mnenju cela Slovenija rekla gasilski pozdrav – Na pomoč!

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se gospa Janja Sluga in gospod Danijel Krivec.

Izvolite, imate besedo.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavci, kolegice in kolegi, spoštovani predlagatelji!

Obžalujem, da je prišlo že na začetku te razprave o tako pomembnem vprašanju do nekega viharja. Vidim, da tisti, ki so vihar zagnali, so zdaj kar pobegnili, tudi obžalujem drugič, da ne morem z njimi polemizirati in argumentirano razpravljati. Zadeva je zelo preprosta. Tu nam nekateri postavljate vprašanje – Kje pa ste bili 25 let? To vprašanje je torej namenjeno gasilcem, ker je predlagatelj jasno povedal, da je ta iniciativa prišla iz gasilskih vrst. Vesel sem, da se je Marko Ferluga pridružil. Kje ste bili 25 let? Kolega Ferluga, to vprašajte gasilce. In ravno zaradi tega apeliram na kolega Igorja Zorčiča, predsednika odbora, da vendarle v svoji poslanski skupini doseže, da ta zakon spravimo do drugega branja; in v drugem branju je priložnost, da poskušamo skupaj najti odgovore na vsa vprašanja, ki ste jih v glavnem iz koalicije tukaj nanizali. Nekatera so relevantna, nekatera pa so, oprostite, otročja. Da nekdo tukaj sprašuje v imenu poslanske skupine, kdo bo izvajal izobraževanje, kako se zdaj inštalira plava luč, ali bodo ledice, ali bo rotacijska ali kakršna druga luč, kdo bo izvajal izobraževanje. Ja, moj bog. Ne vem, kdo izvaja izobraževanje za uporabo kemičnega svinčnika?! Prosim, ne v take otroške detajle. Saj mi boste rekli, da sem populist, tukaj dejansko gre za varovanje premoženja in človeških življenj. To je poslanstvo gasilskih enot. Znotraj Gasilske zveze Slovenije imamo po podatkih, žal ne razpolagam z zadnjimi podatki, ampak po podatkih iz leta 2014 imamo znotraj gasilske zveze tisoč 348 prostovoljnih gasilskih društev,

okoli 155 tisoč gasilcev je to, operativcev okoli 60 tisoč. Nekateri so tukaj simulirali situacijo, kaj bo, ko se bo 60 tisoč vozil naenkrat pojavilo na naših cestah s plavimi lučmi. Upam, da ne bomo doživeli neke katastrofe, ko bi bili dvignjeni vsi operativci. Na nivoju neke občine pa ja. In tu mojemu kolegu Zvonko Lahu očitati pompoznost v stališču poslanske skupine je pa res pritlehno, res je pritlehno. Bil je župan kar tri mandate, podpisoval je pogodbe o opravljanju javne gasilske službe in ve, kakšne so dolžnosti občine za zagotavljanje požarne varnosti in za zagotavljanje opremljenosti gasilskih enot. Gasilci, operativci v nekem trenutku, ko so poklicani, ko so dvignjeni, kot se reče, s strani regijskega centra za obveščanje, so v službi, so na polju, so, ne vem, kjerkoli in vedo, kaj morajo narediti. Najprej gredo v gasilski dom. Zgleda, da bi to morali simulirati, ker najbrž, kot kaže, vsi tega ne razumejo. Ker tam je njihova oprema, oni nimajo doma opreme. Ker ne gredo domov, ampak gredo direktno iz službe ali z dopusta ali koderkoli že pač, gredo v gasilski dom, tam je oprema, vsak ima svojo opremo, svoj dihalni aparat in tako dalje. Zato je najbrž zelo pomembno, sem prepričan, da je zelo pomembno, kakšen je ta reakcijski čas. Čas je zelo pomemben. Zelo pomemben. Ja, pred 25 leti tudi ni bilo tehnologij in tako zahtevnih snovi, če hočete, tudi ni bilo sončnih panelov, za katere je treba vedeti, kako se gasi požar na ostrešju, kjer so inštalirani sončni paneli. Tehnologija se spreminja in s tem moramo tudi mi omogočiti gasilcem, da bodo čim prej na intervenciji. In lepo prosim, naredimo še en razmislek.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Janja Sluga.

Pripravita se naj gospod Danijel Krivec in mag. Branislav Rajić.

Izvolite, gospa Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Prav nič sramotnega ni v naših razpravah. Jaz bi prej rekla, da je sramoten način, s katerim ste se vi odločili pridobivati politične točke – na gasilcih. To je sramotno. Resnično. Jaz se zelo dobro zavedam, da so dolžnosti občine, da zagotavlja svoji občini požarno varnost, da tudi zagotavlja opremo gasilcev. Zelo podrobno spremljam, kako se v naši občini to zagotavlja. Deluje brezhibno, ne glede na vse napore, ki so vloženi, ki so v mnogih primerih enormni, s strani župana, s strani občinskega sveta in najbolj s strani prostovoljnih gasilcev. Enormni napori. Pohvala gre vsakič znova za te napore njim in vsem. Na tak način se zdaj obračati, kot da je to zdaj sramotno. Zdaj vam bom jaz povedala, kaj so meni gasilci povedali. Jaz ne vem, kateri gasilci so vam to predlagali, vem pa, da je bil ta predlog na mizi že leta 2005, 2010 in tako naprej. Večkrat je že bilo to na mizi. Večkrat je bilo že to predlagano, pa nikoli ni šlo skozi. In jaz sem se pozanimala pri različnih gasilcih. V naši občini s 13 tisoč 500 prebivalci je 8 prostovoljnih gasilskih društev. Osem. In na vse sem se obrnila in oni so povedali to, kar bom sedaj povedala, ne glede na to, kar je vlada rekla; ne glede na to, kar vi pravite. Z vsem spoštovanjem, kolega Lah, če ste gasilec, vas spoštujem enako kot vse, ampak to so mi povedali gasilci, in sicer je najprej treba razlikovati med poklicno enoto in prostovoljno. In ko se pogovarjamo o poklicni enoti, moramo vedeti, da imajo na vsaki izmeni zadostno število gasilcev, ki so tam. Se pravi, da te modre luči ne potrebujejo, ker so tam. In v večjih mestih, kjer te poklicne enote so, prostovoljnih načeloma niti ne kličejo na intervencije, ker s poklicnimi zagotavljajo 24 ur na dan pokritost, ki zadostuje. In so zagotovljeni minimalni izvozni časi z obstoječimi gasilci na enoti. In tukaj se pogovarjamo o Ljubljani, ki ima približno 40 poklicnih gasilcev na izmeni, in potem Celje in Maribor ter večja mesta, ki te poklicne brigade imajo. Ta časovna komponenta v njihovem primeru sploh ni relevantna.

Je pa potem relevantna časovna komponenta, ko se pogovarjamo o prostovoljcih. In če se pogovarjamo o tem, kdaj gre prvi izvoz na intervencijo, ki izvozi v nekam minutah ter gre s sireno in modro lučjo, pa so mi povedali tudi to, da naslednji izvozi, ki gredo po 10 ali 15 minutah, že sedaj sploh več ne uporabljajo te luči in sirene. Se pravi, da ta njihova vozila že sedaj ne več, ker takrat reakcijski čas ni več tako zelo pomemben. In sedaj naprej. Kako so organizirani prostovoljni gasilci? Tako, da se združujejo v prostovoljno gasilsko društvo tisti, ki stanujejo na določenem območju, se pravi nekaj ulic naprej. Lahko vam konkretno povem, izvozni čas prostovoljnega gasilskega društva v Laškem je 3 minute. In osem jih je v občini, sem vam povedala. In vsi gravitirajo vsak k svojemu prostovoljnemu gasilskemu društvu. In v tem prostovoljnem gasilskem društvu je 42 gasilcev, ki ima pozivnike. Od tega jih je 10 takih, ki stanujejo v neposredni bližini. Koliko časa bi z modro lučjo tak gasilec, ki stanuje dve ulici stran, ob triminutnem intervencijskem času pridobil, koliko? Poglejmo si v oči in si povejmo, koliko. In če pravite, da te modre luči ne bodo dobili vsi, okej, je ne bodo dobili vsi. Kdo od teh 42? Pravite, da ne veliko. Okej. Dva? Kakšen smisel ima? Pet? Kakšen smisel ima? 20? Ja, to je pa že veliko. Kaj se bo zgodilo, ko se teh 20 z modro lučjo naenkrat odpravi do gasilskega društva in se v tako majhnem kraju srečajo, ne vem, samo trije od njih istočasno na istem križišču? Kdo bo sedaj odgovarjal, če se jim bo kaj zgodilo? In koliko nesreč je v resnici že do sedaj, ko so bili na poti v gasilski dom? Ima kdo to statistiko? Lahko kdo to številko pove? Ko se vi vozite in recimo opazujete druge udeležence v prometu, kako se že v tem trenutku odzivajo ostali udeleženci na vozila s prednostjo? Kako? Večina se niti ne. Zgrožena včasih ugotavljam, da se nekateri kar peljejo, kot da ni nič. Drugi so v paniki in se umikajo, kamorkoli pač gre. Kako

se bodo ostali potem obnašali, ko bodo na vozilu – na pamet govorim, na 10 let starem cliu, ki je pri nas zelo pogosto vozilo – zagledali modro luč in nekoga, ki se vozi s to modro lučjo. Kako? Kaj bo to povzročilo? Jaz se res sprašujem. Vi se pogovarjate, kdo bo to plačal, in da to sploh ni važno. Seveda je važno. Važno je, kdo bo to kupil, kdo bo to homologiral. In ta vozila, ki so na nujnih vožnjah, imajo nekatera tudi na pol leta tehnične preglede. Kdo bo to pokril? Kako bodo zavarovalnice takoj reagirale? Kaj se bo zgodilo, ko bo ta gasilec svoje vozilo prodal? Kaj se bo zgodilo? Vse skupaj bo odmontiral ven, si kupil novega in zopet na novega … Jaz si res težko to predstavljam, ne zato, da ne bi hotela, ampak to so bile dileme, ki so mi jih povedali sami gasilci. Na kakšen način?

Kar se tiče strokovne usposobljenosti, kolega Lah je tudi nekaj na to temo povedal. Trenutno je veljavno tako, da je samo priporočilo, priporočilo Gasilske zveze Slovenije, da naj bi osebe, ki vozijo ta vozila na intervenciji, opravile trening varne vožnje in da ne bi bili vozniki začetniki. Priporočilo. Ko pa dejansko povprašaš po prostovoljnih gasilskih društvih, pa pravijo, da ni nič posebnega, razen tega, da ni voznik začetnik. Se pravi, nobenega posebnega usposabljanja ni za to, da bi vozili tako vozilo. In večina tudi nima ničesar, razen tega, kar sem rekla, da je operativni gasilec in ima dve leti izpit. Zato si težko predstavljam, na kakšen način bi zdaj vse te, ki bi te luči dobili, usposabljali oziroma na kakšen način bi jih zaščitili pred njimi samimi, da tako rečem, če že ne pred ostalimi udeleženci. Nekaj besed gre tudi domino efektu, ki je bil tudi že danes omenjen. Tu se moram strinjati, to so tudi sami gasilci izpostavili – če njim, potem tudi gorski reševalni službi, potem tudi zdravnikom, potem tudi jamarskim reševalcem in tako naprej. Kje se bomo tu ustavili? Jaz se res sprašujem. Ja, 50 tisoč je operativnih gasilcev, okej, ne vsem, ampak za takšno malo občino, kjer jih bo potem, kot sem rekla že prej, kar naenkrat pet, deset naenkrat na cesti s to modro lučjo, je to problem. Resnično je problem. Že zdaj je stanje varnosti v cestnem prometu pri nas zaskrbljujoče, že zdaj. In se resnično bojim za te gasilce zaradi njih samih, pa mogoče ne toliko zaradi njih samih kot zaradi ostalih udeležencev, kot sem povedala.

Še na eno stvar bi se tu oprla. V tem predlogu ste prikazali ureditev v drugih pravnih sistemih, čeprav mislim, da je niste; mislim, da ta predlog tega nima, ker to, kar tu piše, ni primerjava. Tu piše, da »je dovoljeno uporabiti tudi pri gasilskih vozilih«, ja, saj o gasilskih vozilih se pogovarjamo, o gasilskih, »na intervenciji in na poti na intervencijo«. Kakšna je razlika? Gasilska vozila na intervenciji in gasilska vozila na poti na intervencijo, jaz ne vidim tu nobene razlike. Jaz vidim, da gre tu za eno veliko zavajanje, tako pri Avstriji, Nemčiji, pa tudi pri Hrvaški, ker je enak stavek uporabljen. Jaz enostavno te razlike ne vidim. Sem se pa pozanimala. V Nemčiji imajo urejeno različno po deželah. Naši gasilci pravijo, da bi bilo super, če bi bilo urejeno tako, kot imajo v eni izmed dežel, kjer imajo rumeno tablo z napisom – gasilec. Namen te table je izključno samo ta, da jo ostali opazijo, ko se pripelje za njimi in jim da znak z dolgimi lučmi. In ta tabla ni fiksna, ampak se jo uporablja samo na taki nujni vožnji. Pa tudi gasilskega avta pri njih ne more voziti kar vsak, kot to lahko pri nas, ampak morajo za vožnjo gasilskega avta imeti poseben izpit. Na Bavarskem na primer imajo modro luč, ampak ta modra luč ne pomeni nobene prednosti, pomeni samo, da lahko prekoračijo hitrost. Hrvati pa, ne boste verjeli, o tem niso vedeli ničesar, čeprav tule piše, da pri njih to imajo. Ne vem, kaj bi gasilci v resnici s tem pridobili. Vem, kaj hočete pridobiti vi. Resnično menim, da gasilcem tu ničesar dodatnega ne dajemo, pač pa odpiramo mnogo vprašanj, na katera v tem trenutku ne znam odgovoriti. Sprašujem se, zakaj bi spreminjali nekaj, za kar vemo, da pri nas deluje, tudi mednarodno primerjalno, odlično. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Zvonko Lah je prosil za postopkovni predlog.

ZVONKO LAH (PS NSi): Kolegica, jaz si ne dovolim, da me učite o gasilstvu, ker sem bil 13 let odgovoren za požarno varnost v občini, podpisoval pogodbe, nabavljal opremo za gasilce in bil na vseh večjih požarih v občini. Jaz ne rabim modre luči, zdaj ko sem gasilec, mogoče pa kot župan ja, bi jaz še to dodal, ki je odgovoren. Ko ste govorili, da ima tri minute za odhod iz gasilskega doma. Ni to pomembno, kdaj je krenil, ampak kdaj je prišel na požar. To je pomembno. In jaz pravila poznam. Mi smo imeli z izgradnjo priključka avtoceste reakcijski čas, kar smo tudi poskusili. Vsako leto ob mesecu požarne varnosti naredimo nek poskus. Alarmiramo in vidimo, v kolikšnem času pridejo gasilci do določene točke v občini. In ker imamo zdaj dobro prometno povezavo, pridejo poklicni gasilci prej kot v 15 minutah, smo podpisali z njimi pogodbo. Ne morejo pa priti v eno občino, ki je oddaljena od poklicnih gasilcev 30 kilometrov ali pa še več, nima pravega dostopa pa še po njihovih cestah, prej kot v pol ure. In je dolžan župan organizirati in podpisati pogodbo s prostovoljnimi gasilskimi društvi, ker pridejo bistveno prej. Ne o tem govoriti, da je toliko gasilcev in da so vsi tam. Tudi prostovoljni gasilec, če živi samo 10 metrov od gasilskega doma, ni vedno doma. Verjetno, ko gre z biciklom od doma, ne bo imel rotacijske luči potem na riti, da jo bo vključil ne vem kam, da bo šel nazaj domov, ampak večinoma gre z avtom. Rotacijska luč, kar je potrebno, je 32 evrov. To je vsa nadgradnja, pa malo šipo ima odprto, da gre tisti kabelček notri, da ga vtakne tam, kjer je za cigarete ali pa polniti mobitel. Vse je to nadgradnja. Usposabljanja, ne vem, vprašaš 3 leta starega otroka, bo vedel, kam vtakniti. To je vse.

Operativni gasilci naj bi to imeli, tisto gasilsko društvo jih pa ima 8, največ 15; in tisti potrebujejo, ker bodo prej na požar prišli. Samo zato gre. Da pa lahko prekoračijo hitrost v Nemčiji, kaj pa drugega, pa še kakšen se bo odmaknil, ker bo videl plavo luč. Ljudje so pa kar kulturni, se dosti se vozim in vidim. Moj proceduralni predlog pa je, da predlagate vsem tistim, ki razpravljajo in sramotijo Državni zbor in poslance, nek šnelkurs o požarni varnosti, preden razpravljajo v Državnem zboru, da ne delajo sramote nam in gasilcem.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Lah, verjetno se bova oba strinjala, da to je pa le bila zloraba, saj ste tri minute razpravljali.

Ampak imamo drugo postopkovno. Jaz bi vas vse prosil, da izpeljemo to točko, za katero imamo namenjeno še uro in pol, da ne prihaja do tovrstnih zlorab.

Gospa Janja Sluga, želite postopkovno. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Ja, želim postopkovno, ker ne vem, kje je kolega Lah zasledil, da jaz njega karkoli učim. Niti slučajno. Jaz sem povedala že prej, da povem tisto, kar so meni povedali gasilci. In ja, jaz se strinjam, da je pomembno, kdaj pridejo na požar, in ne toliko kdaj izvozijo iz gasilskega doma. Ampak tu vmes je pa že tista razlika. Se pravi, da od izvoza iz gasilskega doma do takrat, ko pridejo na požar, jim tista modra luč v osebnem vozilu ne bo čisto nič pomagala. O tem se pogovarjamo. In sramotno je, na kakšen način se vi pogovarjate. Ne bom ponovila za vami, kar ste rekli, ker se mi zdi sramotno. Ne bom ponovila. Nihče se ni pogovarjal o tem, kako vtakniti modro luč v vtičnico. Ste zelo slabo poslušali. Pogovarjali smo se o tem, kako z modro lučjo na cesti ostati varen. O tem smo se pogovarjali in o tem sem jaz govorila. In niti slučajno mi v nobenem trenutku ne pade na pamet učiti vas ali pa kogarkoli od gasilcev, kaj je zanje dobro in kaj ni. Vse, o čemer sem govorila, je prišlo z njihovih ust in so to njihovi pomisleki in si tega tudi ne bom dovolila. Predsedujoči, lepo prosim, če kolega Lah misli, da ga karkoli podučujem v svojih razpravah, prosim, da mu daste možnost, naj pove, kaj sem jaz njega hotela podučiti. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dal vama bom obema možnost, ampak, gospa Janja Sluga, dovolite mi, da tako, kot sem predhodnika gospoda Laha, moram tudi vas opozoriti, da je šlo za zlorabo. Moj predlog pa je, da počakamo na delitev časa in se oba prijavita in bosta imela oba do pet minut časa, da še dodatno razpravljata.

Predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims, imate besedo.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Tale razprava gospe iz Stranke modernega centra je bila res svetopisemska. Ko govorite o teh odzivnih časih, morate vedeti, da gre tukaj za popolnoma različne stvari; in jaz bi lepo prosil, če bi pozorno poslušali, kadar kakšno stvar predstavim. Ko sem govoril o poklicnih enotah, sem povedal, v kakšnem izjemnem primeru, ki pa je takrat dejansko nujen, da bolj ne more biti, jih to edino zadeva. Ko gre za poklicne enote, veste, da so dežurne na samem mestu in zato imajo izvozni čas praviloma eno minuto, do ene minute. V Kranju tudi 30 sekund in manj, kar je izjemen dosežek. In ta predlog je prišel od njih, še enkrat povem, tam ni bilo nobenega iz Slovenske demokratske stranke, ampak sami gasilci so to dali pred nekaj meseci, tako da ne vem, kje ste vi te predloge že prej videli, ampak tako pač je. Zdaj pa poglejte. Ko gre za hitrost reakcije, to zadeva pri poklicnih enotah samo tisto izmeno, ki ni takrat v dežurni. Če gre zares za eno izjemno veliko zadevo, prej sem rekel, da se morda enkrat na sto let, upajmo, zgodi nesreča tako velikega obsega, da se vpokliče še preostalo izmeno, ki je v tistem trenutku doma. In ti ljudje bodo potem prišli v najkrajšem možnem času in samo v takem primeru bi pri njih sploh prišlo to v poštev. In še enkrat povem, ta zakon nikomur ne nalaga, da mora to uporabljati. Ko ste postavljali na tak način trditve, da lahko vsi tisti, ki so tako blizu, pridejo peš in podobno; jasno, da oni niso upravičeni, saj to sledi iz samega zakona in verjetno iz zdravega razuma tistega, ki bo odločal kot poveljnik gasilske zveze o tem, kdo ima do tega modula pravico. Jaz ljudem zaupam, jaz nisem tak kot vladajoča koalicija, ki izhaja, zadnjič smo slišali vašega strankarskega kolega, da so itak vsi goljufi in da jih je treba zato maksimalno nadzorovati. Jaz pa ljudem zaupam, posebej pa zaupam gasilcem. Ker če ti ljudje ne bi imeli srca, ne bi imeli v sebi tistega plemenitega sočutja, ne bi bili gasilci. Oni nastavljajo sebe, svoje telo, svoje zdravje, svojo prihodnost zato, da zaščitijo lastnino drugih, življenja drugih, varnost in zdravje drugih. Za njih gre. In zato si zaslužijo vse spoštovanje. In dajati argument, kot ste ga vi prejle, gospa Sluga, da ne daste gasilcem pravice do modre luči niti v izjemnih primerih zaradi tega, vas citiram, »ker je že zdaj slaba kultura voznikov in ne spoštujejo tistih z modro lučjo, kot bi jih morali«; to je pa res intelektualen presežek, z vsem dolžnim spoštovanjem. Zato sem prej rekel, da je bila vaša razprava prav svetopisemska, kajti Sveto pismo pravi: Blagor ubogim na duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika, gospa Janja Sluga.

Izvolite, imate besedo.

JANJA SLUGA (PS SMC): Gospod Grims, jaz upam, da boste večkrat brali Sveto pismo pa da si boste tudi kaj iz njega bolj zapomnili, ker iz

moje razprave si niste zelo veliko. Vse ste obrnili, vse ste potvorili in vse skupaj ni imelo več nobenega smisla, kar ste vi govoril. Jaz nisem nikoli rekla tega, kar ste vi zdaj ponavljali. Nikoli. Prosim, poglejte si. Jaz bom še enkrat ponovila, vsi ti argumenti so prišli od gasilcev, ko sem se pogovarjala z njimi, ker sem dnevno z njimi v stiku in delamo na stvareh, ki jih v resnici potrebujejo in pri katerih v resnici potrebujejo pomoč. In marsikaj od tega smo že naredili in zelo dobro jih poznam in zelo dobro vem, kako se žrtvujejo, kako žrtvujejo svoj prosti čas, kako žrtvujejo v bistvu čas z družinami, kako so postali središče naše družbe, kako so postali središče dogajanja v manjših vaseh, kako vzgajajo svoj podmladek z vrednotami, katere bi morali prenašati tudi drugi, na drugih področjih. Zato pravim, da zadeva deluje odlično. Če jim je treba pomagati, jim je mogoče treba s čim drugim, tukaj je pa treba predvsem imeti v uvidu njihovo lastno varnost. In s tega stališča je bila tudi moja razprava.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno, mag. Branko Grims.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Bom čisto kratek.

Jaz samo predlagam, gospod predsedujoči, da napotite gospo poslanko iz Stranke modernega centra na magnetogram, pa naj si pogleda točno, kaj je rekla, pa bo potem videla. Morda je hotela reči kaj drugega, ampak jaz sem odgovarjal na tisto, kar je bilo dejansko izrečeno. In vse tiste stvari, ki sem jih povedal, so še kako utemeljene in so tudi preverljive, gospa Sluga.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Nadaljujemo z gospodom Danijelom Krivcem; pripravi naj se mag. Branislav Rajić in gospod Ljubo Žnidar.

Gospod Krivec izvolite, imate besedo.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči! Lep pozdrav predstavnikom ministrstva, kolegicam in kolegom!

Moram reči, da se kar malček zabavam ob teh razpravah, sem pa do neke mere presenečen, da kolegi govorite o tem, da je to nek političen zakon ali da nekaj politiziramo. Upam, da smo enkrat se že sprijaznili s tem, da ker smo v Državnem zboru, smo politiki. Vsaka stvar, ki pride na mizo, ima nek političen kontekst, ampak ta zakon pa še najmanj od tega, kar mu pripisujete, saj gre za nek tehnični zakon, za neko tehnično spremembo, za katero bi se lahko tudi zelo hitro poenotili, če bi jo razumeli. Ampak ker iz dosedanjih razprav ugotavljam, da večina ljudi te problematike ne pozna, je to mogoče do neke mere tudi razumeti. To je podoben zakon, kot je bil zakon o registraciji mopedov, čelad in podobne zadeve. Gre za neko tehnično rešitev, za katero ocenjujemo, da prinaša nekaj dobrega v nek sistem. Ker je prišla pobuda iz gasilskih vrst, bi jo bilo treba tudi na tak način spoštovati in obravnavati. Gospa Sluga je šla ven, drugače bi jo vprašal, govorila je o gasilskih društvih na svojem območju in o tem, kako se pogovarjajo o tej problematiki; niti z eno besedo pa ni povedala, kakšno je mnenje teh gasilskih društev oziroma gasilcev. Jaz moram reči, da sem tudi gasilec že vrsto let, tudi na odgovornih poveljniških funkcijah sem bil. Dolga leta sem bil tudi poveljnik civilne zaščite, da ne govorim o županski, kar je že kolega Lah omenil. To tematiko pa res poznam in zato sem tudi rekel, da se do neke mere malo zabavam, ko nekateri govorijo o vsemu in govorijo o tem, kot da bi o tem res veliko vedeli.

Predlog zakona gre v smeri, da se dejansko omogoči tistim, ki so napoteni na prvo intervencijo. Tu se zelo veliko stvari meša. Treba je vedeti, da tudi v manjših društvih so ljudje, ki dežurajo v nekem trenutku, opredeljeni, ne gre za celotno moštvo in tudi pozivniki se sprožajo po skupinah. Običajno je to največ 5 do 10 ljudi, ki so v nekem trenutku, v nekem mesecu pripravljeni dežurati v nekem gasilskem društvu. Govoriti o neki množici, ki bo uporabljala plavo luč, je res veliko sprenevedanje. V nekem trenutku, ko pride do tega poziva, ta plava luč vseeno pripomore k temu, da nekdo prej pride v gasilski dom in gre na intervencijo in zato reši neko življenje, je treba o tem razumsko debatirati in tudi ugotoviti, ali je to smiselno ali ne. Če to uporabljajo v Avstriji, če to uporabljajo v Nemčiji, verjetno je nek efekt, ki nas napotuje na to, da je to mogoče uveljaviti tudi pri nas. Še bolj pomembno je to, ker se je v zadnjem obdobju predvsem gasilskim enotam namenilo tudi veliko dejavnosti, ki jih v preteklosti niso opravljale. Če gremo v zgodovino, se je o gasilcih govorilo največ o gasilskih veselicah in o nekem gašenju požarov. Gasilske enote imajo v zadnjem obdobju v bistvu naloge, ki nadomeščajo tudi nujno medicinsko pomoč. Večina prvih posredovalcev je v gasilskih društvih. Ne pozabiti tega. In predstavljajte si primer, da je nekdo pozvan, da rešuje nek srčni zastoj v nekem perifernem območju, in ne more priti do opreme, ki jo ima v gasilskem domu, da bi posredoval; in podobne primere. V takšnih primerih bi verjetno en tak ukrep, za katerega verjamem, da bi se ga dalo v nadaljnji obravnavi tudi precej bolj precizirati, mogoče rešil življenje. In vi zdaj govorite o tem, da je to politični projekt in da se mi že spogledujemo z volitvami in tako naprej. Ni res. In tudi govorjenje o tem, zakaj tega ni bilo 25 let. Naloge gasilskim društvom se v zadnjem obdobju povečujejo in tudi določene naloge, ki jih prej nikoli niso v teh enotah opravljali, so pa zelo pomembne za reševanje življenj; ne smo požari, tudi druge stvari, nesreče na cestah, ki jih prej niso izvajali v smislu posredovanja in podobno.

In v zakonu je opredeljeno, da poseben pravilnik določi, kako se uporablja v nadaljevanju in kdo sme uporabljati to plavo luč in to dodatno oznako, ki jo ima in ki jo lahko uporabi. In čez ta pravilnik in čez drugo obravnavo, glede na to, da smo ta zakon vložili v prvo obravnavo, je možno tudi na vse te dileme, ki so se pojavljale v razpravah, verjetno v veliki meri odgovoriti na pravi način in tudi določiti, kako se na pravilen način uporablja te nove instrumente, to je plava luč, sirena in tako naprej. Spet ste govorili o tem, da potem bodo vsi zahtevali, da se uporablja oziroma da dobijo to pravico uporabe. Treba je razlikovati, kdo je nujen in kdo je aktiviran v smislu najhitrejšega pristopa in reševanja, kdo pa ima nek čas za dostop. Pri gorski reševalni ne gre za minute, to sami veste, največkrat se zberejo v neki enoti, počakajo, da pride v zadnjem obdobju helikopter, hvala bogu, jim ni treba takoj leteti na teren. Ne mešati hrušk in jabolk. Enako velja za jamarsko službo. Govorite o zdravnikih – zdravniki dežurajo v neki točki in posredujejo. Posploševati, da bo to zdaj pa neka poplava plavih luči, to ni res, treba je strokovno pogledati na zadevo in se opredeliti. In po mojem osebnem mnenju je to lahko dodaten moment, ki rešuje življenja v našem prostoru. Jasno, da ne tam, kjer so, bi rekel, dežurne službe, kjer so poklicne enote. Ti tega v veliki meri ne rabijo, ker dežurajo.

Gre predvsem za tiste enote, ki so vpoklicane s pozivniki, ki imajo opredeljene prve posredovalce, ki imajo opredeljene ljudi, ki posredujejo na prvi intervenciji. Za tiste, s tem pa se boste verjetno strinjali, je pa prav, da čim prej pridejo do svoje opreme, do svojih lokacij in lahko posredujejo. In samo ta vmesni čas, od službenega mesta od doma, kjerkoli se pač v nekem trenutku nahaja nekdo, ki je v tistem tednu ali mesecu dežuren, spet govorimo o tem, da to niso, če ima neko društvo 50, 60 operativcev, ne dežurajo vsi, kot sem rekel, običajno je to 5–7 ljudi, ki ima v nekem trenutku nalogo, da odreagirajo. Za te pa bi bilo pametno urediti, da lahko pridejo v možnost, da posredujejo, da izvedejo intervencijo čim prej. In če jim takšna plava luč in neka posebna ureditev to omogoči, je to neka dodana vrednost. Mislim, da bi bilo glede tega treba malo bolj resno razmisliti in mogoče to podpreti, vsaj v tej prvi fazi in kasneje skozi razpravo na odboru, kjer bodo, jasno, prisotni tudi drugi strokovnjaki, kjer se bodo kresala mnenja, ali je to smiselno ali ne, ter dokončno odločiti; ne pa že na prvo žogo zadevo zavrniti, ki je vsekakor dobra. In jaz bom res prosil gospo Sluga, ko se vrne, ali so ji ti gasilci, s katerimi je govorila, rekli, da je to nepotrebno. Tega ni v svoji razpravi povedala. In tudi jaz, kar sem opravil razgovorov, so sicer neke skepse, kaj in kako dokončno urediti oziroma katera pravila naj vse veljajo, vendar do zdaj nisem dobil enega odziva, da bi bilo to kar a priori nepotrebno, da je to tratenje časa in balast v tem trenutku. Včasih se je treba tudi vprašati in pogledati smiselno na zadeve, ne glede na to, kdo jih predlaga, in pogledati, ali koristijo našim ljudem oziroma tistim, ki jim je nek predlog zakona namenjen.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Branislav Rajić.

Pripravita naj se gospod Ljubo Žnidar in gospod Jože Tanko.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala. Dober dan vsem!

Premalokrat se zavedamo, kako pogumno in plemenito dejanje je prostovoljno gasilstvo. In tu se bomo vsi strinjali, da je treba nekaj narediti, da se izboljša varnost odhoda na intervencijo in hitrost dostopa do mesta intervencije. Moram povedati, da sem veliko kvalitetnih in afirmativnih informacij dobil ravno od kolega Laha in kolega Krivca, te zadeve držijo. Ampak sam predlog zakona se še vedno zdi ne dovolj dodelan, da bi lahko dobil zeleno luč. Poglejte, ko gre za to, da se takoj, ko je drugo, nasprotujoče mnenje, predlagatelju to okvalificira kot nakladanje, takrat človek mogoče izgubi voljo, da dokazuje svoj prav. Parlamentarna procedura je ravno to, da zoperstavljamo dejstva in poskušamo vsak svoj pristop predlagati kot boljšega; in o tem se moramo dogovarjati. V tem smislu moram povedati, da sem tudi sam vpet v gasilsko dejavnost, na drugačen način kot ti, Zvonko. Jaz sem projektiral gasilski dom v Framu in od takrat smo v tesni navezi. Poznam način delovanja, način zbiranja in zaradi tega se mi ta uporaba luči oziroma modrega modula, kot je zdaj predlagano, ne zdi najbolj učinkovita, ker poznavajoč neko majhno mestece in recimo situacijo, da se mora 20 gasilcev na hitro zbrati, ne vem, kaj ta morda luč in sirena pripomore. Tudi tvoj argument, da si enkrat vozil za nekom, ki se je telefonsko pogovarjal in te ni videl v vzvratnem ogledalu; on te ne bi niti videl niti slišal, tudi če bi imel to luč; tako da to ni argument. Tisto, kar me je pa še bolj vznejevoljilo, je to opletanje z dejstvi, kako je to v tujini, ker so ta dejstva neresnična. Nemčija, Avstrija in Hrvaška imajo v svojih zakonodajah predviden režim vozil, ki odhajajo na intervencijo, in sicer gasilskih vozil. Tu ne gre za osebna vozila, je napačno po mojem mnenju uporabljeno v smislu tega, da ste bolj prepričljivi. Ampak mislim, da ste tudi sami videli, da države, ki jih navajate, niso referenčne v tem smislu.

Ta predlog odpira veliko vprašanj, ponuja premalo odgovorov, tu imamo problem, ne pa v tem, da nočemo pomagati gasilcem. Krvavo jih potrebujemo in zato moramo najti način, da bodo učinkovitejši v svojem gasilskem udejstvovanju. Vendar se večina prostovoljnih društev nahaja v majhnih mestih in tam je dostopna pot in čas, ko pridejo gasilci do zbirnega mesta, praktično kratka. Tako zaenkrat ni utemeljeno, da je ta čas treba na tak način skrajševati; pa tudi dokazano ni, da bi se lahko s

pomočjo tega skrajšalo. Tudi na teh lokalnih cestah ni zgostitve prometa, tako ni pričakovati, da bi bili zastoji, ki bi onemogočali prihod gasilcev. Dotaknil bi se še števila prostovoljnih gasilcev, ki se jih omenja. Vemo, da jih je po podatkih gasilske zveze 123 tisoč; predvideva se, da je aktivnih 60 tisoč. Sami ste povedali in vsi se tu strinjamo, da je zelo težko določiti, Jože bo imel, Lojze ne bo imel tega. Treba je nabaviti toliko kosov, kolikor je ljudi. Verjetno že imate v načrtih, kdo bo dobavitelj, ampak to je kar precejšnja številka. Tudi če stane 50 evrov, je to milijon in pol. Če pa je 500 evrov tak komplet, ker utegne cena zlahka narasti, potem pa imamo 30 milijonov. V luči tega se lahko reče, da imamo tehtanje, ali so ti efekti po zakonu, ki ga vi predlagate, v smislu tega, da se doseže res izboljšava, ali so eno spogledovanje z volilnim telesom; mogoče je bilo na kakem srečanju obljubljeno – »Mi vama modri modul, vi nama glasove«. In če je temu tako, potem to ni sprejemljivo, ker zdi se, da zakon v obliki, kakršnega ste ga predlagali, pač še vedno ni dovolj zrel za udejanjanje. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

Replika? Izvolite, gospod Bojan Podkrajšek. Ne, pardon.

Besedo ima Danijel Krivec.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Bojan bo še govoril, tako da bom imel kasneje repliko.

Kolegu Rajiću moram povedati, mislim, da me ni poslušal ali pa ni hotel poslušati. Treba je sistem poznati in ne govoriti s temi številkami, ki so objavljene, koliko je vseh gasilcev, koliko je operativnih. Jaz sem vam povedal, kako sistem funkcionira; in zato ni nobene bojazni, da bo treba nabaviti 120 tisoč luči ali pa 60 tisoč in tako naprej. Če bi poznali ta ustroj in delovanje društev, vsaj tistih, ki so vezana na prvo posredovanje, in te enote, ki imajo tudi, kot sem rekel, prve posredovalce v smislu nujne medicinske pomoči, potem bi vedeli, da govorimo o sorazmerno majhnem številu. In ravno za te pa je treba poskrbeti, da lahko pridejo čim prej na intervencijo. Ne zavajajte s temi številkami in strašiti, koliko bo to stalo. Sprejeli ste tudi zakon, ki nalaga vsem ljudem, ki morajo kupiti čelado. Tudi čelada stane od 30 do 300 evrov, pa se noben ne sekira, ker ste to sprejeli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Najprej nekaj osnovnega. V Republiki Sloveniji imamo zelo dobro organizirano, postavljeno področje zaščite in reševanja. Pod to okrilje spada celotni ustroj gasilstva in tudi v delu civilne zaščite, ki je samo tisti krovni organizator, ki v primeru večjih nesreč organizira in vodi določene dejavnosti, aktivnosti in posege. Področje gasilstva je v celotni strukturi – od državne gasilske zveze do gasilskih zvez na regijskem nivoju, občinskega gasilskega poveljstva, do prostovoljnega gasilskega društva, ki je prisotno v vsakem lokalnem okolju. Ta ustroj v celotni shemi in za vse range je izjemno dobro organiziran, vzorno organiziran. Tudi zelo dobro v praksi funkcionira. Ko danes poslušam tu stvari, kako se bo to zlorabljalo in tako naprej, spoštovani, pri gasilcih ni zlorab. Tam ni okoriščanja. Tam je vse jasno določeno, točno se ve, kakšno je alarmiranje, kakšni so izvozi, pravila so jasna in natančna. Zlorab v gasilstvu ni. In tudi zlorab pri uporabi te modre luči ne bo. To, kar danes zavajate s svojimi razpravami, je na nestrokovni osnovi. Jaz zelo dvomim v razpravo in mnenje kolegice Janje Sluga, ko je dejala, da se gasilci v laški občini pa s tem ne strinjajo. Jaz zelo dvomim, ker gasilci, ki so pripadni in ki spoštujejo svoja pravila, ki so zelo jasno in natančno določena, se med seboj načeloma ne razlikujejo. Dvomim v njeno mnenje, da gasilci v Laškem se pa s tem ne strinjajo. V to jaz zelo dvomim.

Ta predlog je prišel iz prakse. Ta predlog ni neke akademske narave ali pa kakšnih interesov in tako naprej, čeprav me tudi kar moti ta matematična razlika, ko je kolega Zvonko Lah rekel, da modra luč stane 32 evrov, iz koalicijskih vrst pa slišim o strošku 500 evrov. To ni drugi tir, to je gasilska modra luč, za katero se točno ve, koliko stane. Ne stane 500 evrov, ampak najcenejša stane 32 evrov. Če gre za kakšno boljšo izvedbo, je tudi možno dopustiti, da je kak evro dražja. Bodimo bolj precizni, to je javni denar, tudi z njim je treba biti racionalen. Jaz sorazmerno zelo dobro poznam delovanje celotnega ustroja, saj sem se kar 13 let s tem ubadal. Jaz bi rekel takole, na kratko, dajmo to prepustiti stroki in tistim, ki to v praksi uporabljajo. Naj bodo oni tisti strokovni svetovalci, kako in kaj je treba pripraviti oziroma kakšna je potreba. Dajmo to njim prepustiti, ne da sodimo tako in drugače. Še enkrat pa ponavljam. V gasilstvu ni zlorab in ne se bati tega in ne zdaj tu navajati številke o stotisočih. Jaz verjamem, da bo tega relativno zelo malo in da to ne ogrožalo varnosti na lokalnih cestah, kjer se ve, kakšna so pravila v križiščih in kakšna so pravila pri uporabi varnostnih signalnih luči. Tu dilem ni in ne potencirati kot potencialne nevarnosti, kajti gasilci to nevarnost rešujejo; ne pa povzročajo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko, pripravi naj se gospod Bojan Podkrajšek.

Izvolite, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Pred nami je en šolski primer koalicijskega pristopa, kako omalovaževati in narediti vse, da se nek predlog, ki je samo koristen, zavrže. Tu ste prej razpravljali o tem, da je zakon nedodelan, ne vem kakšen še, praktično vsi razpravljavci. Zdaj pa vas vprašam, kakšen je Zakon o drugem tiru. Ste ugotovili kakšno nedodelanost ali pomanjkljivost? Kakšni so drugi zakoni, ki ste jih pripeljali z Vlade v Državni zbor, pa je bilo amandmajev več kot členov zakona? Tudi nekaj dni nazaj smo imeli tudi takšne primere, na kakšni prejšnji seji tudi. Nobenega pomisleka, nobenega zadržka, nobenega razmisleka o tem, ali je tisto, kar predlaga vlada, pametno in stoji, ali je popolna traparija; in se potem v postopku ureja z amandmaji na predlog Zakonodajno-pravne službe ali pa tudi drugih predlagateljev. Tu smo, gospodje iz koalicije, predvsem iz Stranke modernega centra, doživeli že mnogo groze, kar zadeva kvaliteto zakonov: in nobeden se tam ni vprašal, ali je treba kakšno zavoro potegniti, zadevo umakniti, dati nazaj in popraviti. Tu predlagamo en zakon, ki ima v bistvu en vsebinski člen in kar zadeva predlagatelje ali pa tiste, ki zakon podpirajo, govorimo v glavnem tisti, ki smo bili za nekaj odgovorni, ki smo opravljali županske funkcije in smo odgovarjali za stanje civilne zaščite, gasilstva tako ali drugače. Eni boljše, eni s kakšnimi drugimi težavami, ampak tisti, ki smo za to odgovarjali, najbrž vemo, kako se tem stvarem streže.

Ker je velika večina gasilcev del aktivne populacije, se pravi tiste, ki je zaposlena v takih ali drugačnih službah, da te službe niso v njihovi vasi, tam, kjer so člani gasilskega društva, ker ima praktično vsaka slovenska vas gasilsko društvo, ampak so marsikje zaposleni oddaljeni od svojega območja, ki ga pokriva gasilsko društvo, se pač pojavijo določeni problemi. Ne gorijo in se ne zgodijo požari, elementarne nesreče ali prometne nesreče samo takrat, ko imajo gasilci čas, ko so gasilci v bližini svojega gasilskega doma. Ne dogaja se to takrat, ne moreš naročiti. Ko se stvar zgodi, je pač treba zbrati v najkrajšem času vse, ki lahko pridejo in gredo na intervencijo. Morda bi bilo dobro narediti kakšno analizo, v katerih primerih bi se dalo drugače, bolje ali hitreje intervenirati, če bi bila rešitev iz tega zakona že sprejeta kdaj prej. Najbrž so taki primeri. Najbrž so primeri, ko so del intervencijske ekipe tudi gasilci, ki za določene stvari niso dovolj usposobljeni, pa se pojavijo prekomerne škode ali pa tudi dodatne nesreče. Tu govorimo, da bi ta ekipa, ki bi imela pravico uporabe te luči v izjemnih primerih, pač bila tista, ki bi bila ustrezno strokovno usposobljena za intervencijo. Ne kdorkoli, ne katerikoli gasilec. Mislim, da je to izjemno pomembno, ker vsi v gasilskih društvih, v gasilskem sistemu, v hierarhiji gredo čez proces izobraževanja. In nekateri se pač usposabljajo za mnogo zahtevnejše intervencije kot drugi. Nekateri so za pomoč pri razvijanju cevi, drugi so pa, če rečemo, napadalci pri intervencijah. Zdi se mi, da bi morali to novelo zakona, ki jo predlagamo, presojati predvsem z vidika, ali prinaša na tem področju izboljšanje, večjo učinkovitost, krajši čas; krajši čas pomeni isto kot pri nujni medicinski pomoči – tudi večjo zanesljivost, da bo škoda manjša, da ne bo recimo civilnih žrtev. Vse te stvari bi morale biti sestavni del te analize. Pogrešam tudi, kar zadeva vlado, da bi se te presoje lotila resno.

Če mi predlagamo novelo zakona in vlada zapiše, da je to urejeno v pravilniku in da naš predlog ni skladen z veljavno ureditvijo, potem nekomu nekaj manjka; tistemu, ki je ta predlog k njem napisal. Ne ve, kaj je pravilnik pa kaj je zakon. Kaj je akt, ki je višji? In me prav zanima, kdo med vladnimi uradniki je bil sposoben to napisati, prav zanima me, kdo si je dovolil, da je napisal, da naš predlog spremembe zakona ni skladen s pravilnikom. Pokažite mi tega junaka. Pravilnik se naredi zato, da se določena določba zakona lahko detajlneje, bolje ali precizneje definira. Ne more biti pa nek zapis v pravilniku veto suspenz zakona. Tisti, ki je to mnenje pisal, ne pozna pravne ureditve Republike Slovenije. Ne pozna ureditve. To je isto, kot da bi mi predlagali spremembo Ustave pa bi napisali, da to ni možno, ker je v zakonu drugače urejeno. Ravno nasprotno je. Sprememba zakona povzroči, če je potrebno, spremembo podzakonskih aktov. Ker se vsi sklicujete in citirate mnenje Vlade, vidim, da tudi ni soli v državnem zboru, da bi presodili o tem, ali je Vlada napisala mnenje korektno, pametno in logično; ali ga ni. Ker ima ta vlada kar nekaj pravnikov v svoji sestavi, kar nekaj pravnikov, celo ustavnega pravnika za predsednika Vlade, pa vsaj dva ministra sta pravnika, eden celo za pravosodje, je treba tistega, ki je za to mnenje glasoval, najbrž dati nekam. Popravni izpit bi moral narediti iz pravne hierarhije, hierarhije pravnih aktov. Kako lahko ljudje, ki imajo pravo, odločajo o takem mnenju, če so ga prebrali. Če pa pridejo na sejo Vlade, samo da tistih 30 točk zavrtijo v 15 minutah in s kolektivno odločitvijo pod tisto kategorijo a, kjer ni pripomb; potem se pa to zgodi. In potem se pametne rešitve, kar ta zagotovo je, opredeli kot zadeve, ki so neprimerne.

Sklicevanje na to, da bi kakšno stvar lahko uredili že pred 25 leti, lahko. Že takrat bi lahko bil Cerar predsednik Vlade, zlahka. Samo kandidiral naj bi. Zakaj je šele zdaj predsednik Vlade? Ker je pač prišel čas tako. In te stvari so sedaj, ko se stvari nadgrajujejo, izboljšujejo, dozorele, da je treba ali pa da je smiselno te stvari še dodatno dodelati ali izboljšati. Gospod Gantar bo vedel. Pri nujni medicinski pomoči imamo tudi neko klavzulo, v kolikšnem času je treba intervenirati v urbanem okolju. Mislim, da tam piše 7 minut, če se ne motim. Mi smo imeli nekaj dni nazaj primer v Državnem zboru, ko je bila potrebna nujna intervencija; in je ni bilo pol

ure. Od kliničnega centra do tukaj je 300 ali 400 metrov zračne linije in ni bilo interventne ekipe pol ure. Ni bilo plave luči, da bi prišla in pomagala človeku, ki se mu je stanje tu nenadoma poslabšalo; in potreboval je interventno pomoč. In če pri taki zadevi, ko gre za zdravstvo, ko imamo največjo ustanovo v državi pred vrati, niso sposobni odreagirati v predpisanem času, potem vi to pričakujete od ljudi, ki so na podeželju, ki imajo od delovnega mesta do svoje vasi 30 kilometrov, do svojega društva. Mislim, da neke stvari ne držijo in je treba tudi pristop in odgovornost in še kaj na tem področju tudi zaostriti. Mimogrede, nisem zaznal, da bi odreagirala ministrica v tistem primeru, ko se ni spoštoval intervencijski čas za nujno medicinsko pomoč osebe, ki je doživela kolaps v Državnem zboru. Pa bi bilo treba. Vi, ki ste podpirali in takrat govorili, kako je treba nujno medicinsko pomoč urediti, pa je lahko tudi del tega paketa, ker gasilci se na terenu s podobnimi stvarmi srečujejo, niste reagirali, niti opozorili niste. A ni rekel nihče od vas. A. Pa bi se lahko zadeva tragično končala.

Kar pa zadeva to nabijanje o cenah, ki smo mu priča, vedno kadar karkoli predlagamo. Tu ne bomo nabavljali modrih luči, ki jih imajo vgrajene recimo mercedezi ali beemveji, kot tista prva luč ali pa zadnje luči. V teh primerih se take luči, tipske, mnogo cenejše. Če so rekli, da je približna cena paketa 30 evrov, bi jaz kolegom kar verjel, ker s tem imajo izkušnje. Ker so glavni financer gasilskih društev občine, ne država, občine, prostovoljci, donatorji iz lokalnih okolij, ne vem, zakaj taka skrb koalicije za 30 evrov po eni intervencijski luči. Pri drugem tiru, kolegi, vas ni zbodlo 700 milijonov evrov. Če povem drugače, samo pri drugem tiru je predrag ta drugi tir za dva obrambna proračuna Republike Slovenije. Poglejte si podatke, številke in preračunajte. 700 milijonov evrov, je predsednik Vlade povedal pri odgovoru na poslansko vprašanje kolega Žnidarja, je preveč napisano v zakonu. Sicer noben ne ve, na kakšni podlagi, ampak je preveč, ker je ceno po kilometru povedal; in vemo, koliko je kilometrov. To sta točno dva obrambna proračuna Republike Slovenije, vključujoč ministrstvo, Slovensko vojsko in tudi ves gasilski sistem. Nič, ne trzne nihče v koaliciji, ampak drugi tir je nujno potreben, očitno je res nujno potreben, ker bo za dva obrambna proračuna izginilo. Vi bi zlahka, če ne bi gradili drugega tira, dosegli Nato standard. Zlahka, z lahkoto. To leto, naslednje leto. Če ne verjamete, si poglejte podatke. In tako to gre, ko predlagamo v Slovenski demokratski stranki kakršnokoli spremembo, kakršnokoli izboljšavo, se najde cel kup, v tem primeru tudi bedastih razlogov, ki ne stojijo, ki niso logični, da se neka stvar zavrže. Ni niti argumentov, da bi se potrudili, da bi to argumentirali, da nekaj ni primerno ali potrebno. Ko gre za vladni predlog, glavo dol, veke padajo in roko gor; ne glede kaj piše. Ne glede kaj piše. Znamo vsi računati, seštevati in množiti, v tem primeru je šlo za matematiko iz tretjega razreda osnovne šole. 27 kilometrov krat 27 milijonov evrov po kilometru je pač 700 in toliko milijonov. To znate izračunati. V zakonu piše ena milijarda pa koliko, odšteti tudi znate. Nihče pa ne zna pojasniti, kje je teh 600, 700 milijonov evrov. Nihče. Se ne potrudi. Mimogrede, če se boste na tak način ukvarjali s projektom, problemom ali rešitvijo, ki smo jo dali, ki je zagotovo pozitivna, ki ne poslabšuje situacije, ampak jo izboljšuje, izboljšuje varnost, izboljšuje zanesljivost, marsikdaj rešuje tudi človeška življenja; potem smo ali ste zavozili še marsikaj drugega, če že pri takšnih izboljšavah, ki pomenijo korak k večji varnosti premoženja in življenja, ne morete narediti enega koraka. Zakon je primeren za nadaljnjo obravnavo, če imate še kakšne dodatne izboljšave, jih lahko predlagate. 37 plus ostali, kolikor vas je v tem državnem zboru, boste menda izumili kakšno boljšo rešitev in kakšen amandma, da bomo to stvar še izboljšali. Če pa to ne gre, potem pa je tako, kot sem rekel, padejo veke, glava se povesi in roka proti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

Pripravi naj se gospod Igor Zorčič kot zadnji v tem splošnem delu.

Izvolite, gospod Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo. Predstavniki ministrstva, Vlade, cenjeni kolegice in kolegi!

Ko govorimo o tej dopolnitvi Zakona o pravilih cestnega prometa, pa ko povezujemo naše gasilke in gasilce v Republiki Sloveniji, naj tudi sam omenim, da se človek velikokrat zamisli, ko sliši, da so ta gasilska društva v Sloveniji mnogokrat stara 100, 120, 130, 140 let. Kaj hočem s tem povedati? Zelo dolga tradicija in mnogo desetletij prizadevanja za pomoč sočloveku. Dejstvo je tudi, da zelo težko primerjamo gasilstvo 20, 30 let nazaj ali pa danes. Pa nič slabega za tiste čase, ampak gasilskim društvom se je v tem obdobju mnogo nalog doložilo, danes smo tudi slišali, da imajo tudi en del naloge glede nujne medicinske pomoči. Ni nesreče, naravne, prometne, požara, na katerem koli področju, da ni gasilcev zraven. V Sloveniji imamo poklicne pa nepoklicne. Jaz sem danes presenečen, ko govorimo o tej dopolnitvi zakona, kjer je prav gotovo še možnost, če bi želelo ministrstvo oziroma koalicija sodelovati, da se še kaj dopolni, ampak sem presenečen negativno, celo norčevanje, da je to politično, da je to nepotrebno, da delamo zato, ker je všečno. Kolega Grims, ki je predstavil to dopolnitev zakona, je tudi točno definiral, iz katere gasilske enote je ta predlog prišel, pa verjetno tudi s katerega dela Slovenije. Gasilske enote imamo po celi Sloveniji, kar je ponos Sloveniji, to smo že danes tudi slišali.

Od koalicije smo danes slišali, da bodo tu nastajali enormni stroški. Pa naj povem, ko sem poslušal v ponedeljek predsednika Vlade, jaz sem izračunal, ker imamo v Sloveniji okoli tisoč 300 ali tisoč 400 gasilskih društev, da če bi se drugega tira lotili tako, kot je treba, po zdravi kmečki logiki, bi lahko nabavili 3 tisoč gasilskih vozil, ki stanejo od 150–250 tisoč evrov. Ponavljam, 3 tisoč gasilskih vozil, da imamo malo primerjave. Jaz sem včeraj tudi govoril, ko smo govorili o Stanovanjskem zakonu. Seveda, v največji stranki so se danes posmehovali temu zakonu. Naj povem, da ko se bomo srečali potem z Zakonom o motornih vozilih, globa za moped, kot po domače rečemo, katerega povprečna hitrost je 16 kilometrov na uro, če ga policist od 1. maja dobi, je 500 evrov. To je približno 16 luči, o katerih se danes pogovarjamo. Mislim, da ni treba veliko, da smo pametni. Dejstvo je, da je največja stranka – Stranka modernega centra te volitve dobila v letu 2014, ker so ljudje temu zaupali. Posledično so potem pomagali mediji, mediji pa vedno pomagajo, če je denar. To je bilo omogočeno; danes pa to več ne drži, da vam najbolj zaupajo. Za božjo voljo, dajte enkrat poslušati, vsaj na kakšnem področju, ko pride nek predlog zakona tudi z opozicije, da ga vsaj upoštevate, da se mu ne smejite. Ko se temu predlogu smejite, posmehujete, norčujete, se posledično norčujete iz gasilcev, ki jim, ko se zgodi nesreča, štejemo sekunde. Kar naenkrat ste postali strokovnjaki, kje je kakšen gasilec doma, v kateri ulici, v kateri občini. Spoštovani poslanke in poslanci, mislim, da je tudi v kakšnem momentu čas, da se malo zresnimo in da stvari, ki gredo v dobrobit … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Besedo ima gospod Igor Zorčič.

Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo! Spoštovani kolegice in kolegi!

Tema, ki je obravnavana, se mi zdi zanimiva, mi je pa žal, da so kolegi iz Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke startali na takšen neprimeren način z obravnavo tega zakona. Več kot očitno je, da si sami pri sebi niti niso želeli implementirati teh rešitev, ki jih ponujajo. Če bi bilo temu tako, bi verjetno pred tem odprli kakršnokoli razpravo o tem vprašanju, prišli bi do koalicije, do ostalega dela opozicije; pa očitno tega niso naredili, zavedajoč se, da je verjetno bolj zanimivo iti na sejo Državnega zbora, pred odprte kamere in tu brez kakršnegakoli konsenza z ostalimi, po domače povedano, nabijati koalicijske poslance. Kolegi iz Slovenske demokratske stranke, dobro se zavedate, da sami nimate večine, da potrebujete glasove preostalih poslancev. In ta način, ki ste si ga danes privoščili s temi očitki o tem, da se kdorkoli od nas tukaj norčuje glede tega zakona, pa da ne rečem, da so šle vaše razprave na zelo žaljiv nivo, mislim, da si tega pri tako pomemben vprašanju ne bi smeli privoščiti; sploh če vam je res za to, da se te zadeve implementirajo. Mislim, da je vprašanje modrih luči zanimivo. Res je, da ga ne poznajo nikjer po svetu, da bi prostovoljni gasilci imeli vsak svojo modro luč; pa vendarle ni treba, da se po vseh zgledujemo. Mogoče je takšno vprašanje razlog za to, da se dobijo vsi ključni deležniki in da se v zvezi s tem pogovorijo. Mi smo v zakonodajnih postopkih vajeni, da se že pri pripravi zakonov, že pri osnutkih zainteresirana javnost zelo hitro javi, skritizira osnutek, čeprav to še ni tista končna verzija zakona. Vsi interesenti se zelo hitro vključijo v zakonodajni postopek in povedo svoje pripombe. Mi v zvezi s tem zakonom o pravilih cestnega prometa nismo dobili nobene pripombe in nobene podpore ključnih deležnikov. Tukaj ciljam predvsem na občine, na Gasilsko zvezo Slovenije, nihče od njih se ni javil pa eksplicitno povedal, da je to rešitev, ki jo je treba sprejeti, in da jo podpira. Verjamem, da če bi oni to naredili do današnje seje, da bi bila ta debata danes bistveno bolj pestra, večina razpravljavcev je samo s strani predlagatelja, stališča poslanskih skupin so pa več kot očitno nakazala, da je ta potrebna podpora manjkala.

Strinjam se s stališčem poslanskih skupin, da ta vaš zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo; ministrstvo, ki odgovarja za stanje v prometu, je povedalo, iz kakšnih razlogov ima pomisleke. Vi ste to mnenje izničili z nekakšno diskreditacijo, češ kdo pa so oni, kdo pa je ministrstvo, češ da nagaja gasilcem; pa vendar mislim, če imamo institucije, ki odgovarjajo za stanje v prometu, da jim je treba do te mere prisluhniti in se na njihova mnenja tudi ustrezno odzvati. To pa ne pomeni, če bo v prihodnosti res prišlo do neke kritične mase tistih, ki menijo, da je treba modro luč uzakoniti, da se to ne bo zgodilo. Jaz sem tudi sam pripravljen takšno rešitev podpreti, seveda pa mora biti pri tem dano nekakšno soglasje vseh ključnih deležnikov, tako tistih, ki se ukvarjajo z gasilstvom, kot tudi tistih, ki se ukvarjajo s prometom in z nadzorom prometa. In v tem primeru ne bo nobenih težav, medtem ko to, kar ste se vi danes privoščili, ni pot do teh rešitev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj mag. Branko Grims.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Ta razprava spoštovanega kolega iz Stranke modernega centra je bila zelo pomembna, zelo relevantna; samo na žalost nima pojma. Ko smo ta zakon pripravili in ko sem bil informiran s strani gasilcev o tej njihovi želji, sem šel do predstavnikov koalicije, ravno do predstavnikov vaše skupine, in to več kot do enega, sem povedal, za kateri problem gre,

prosil za podporo. In ne boste verjeli, da je bilo zagotovljeno, da bodo vsaj nekateri to zagotovo podprli. Ko je bila zadeva in niso bili pripravljeni nič sodelovati kot predlagatelji, ampak pač naj bi podprli, da se poda naprej in da bi nekaj pametnega na koncu iz tega nastalo. Brez bitke za politični prestiž, kot ste si jo zdaj privoščili na vladni predlog. Ko pa je bil zakon tik pred začetkom procedure, se pa iznenada vsi premislijo. Vlada poda negativno mnenje, pred tem iz samih vrst gasilcev, kajti oni so to želeli, oni so tudi med seboj komunicirali, sem bil opozorjen, da kamor so šli, recimo na zvezo, kjer je bilo prej rečeno, jim je bilo obljubljeno, da bodo dali pozitivno mnenje, so jim rekli – Veste, z vrha ministrstva je bil pritisk, zdaj pa ne moremo tega narediti. In zato so potem iznenada vsi za lase vlekli argumente, zakaj so proti temu zakonu – ker je bila taka politična odločitev vaše vlade. Ker je politika odločila, da je bolj od zdravja in življenja gasilcev v vaši koaliciji pomembni politični prestiž in vse drugo, kar le-to za seboj potegne. In to je sramota, žalostno, da je tako. Mi smo naredili vse, kar je bilo v naši moči, da bi bilo to sprejeto. Prišli smo do vas, zavedali smo se, da imate vi glasove, da vi nosite odgovornost, prosil sem za podporo, obljubljena je bila, nisem bil edini, ki je komuniciral z vami. Vse to, o čemer ste vi govorili, je bilo storjeno, ampak očitno vi o tem ne veste nič. To je pa tudi zanimivo po svoje, kajne. Če pa veste, potem pa pač niste govorili resnice. Ampak domnevam, da ne veste.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predlagatelj.

Državni sekretar mag. Klemen Potisek, izvolite.

MAG. KLEMEN POTISEK: Hvala, predsedujoči.

Na koncu bi v imenu Vlade rad poudaril še nekaj zadev. Predlog novele zakona smo podrobno proučili in imamo, kot že na začetku rečeno, zadržke ravno zaradi zagotavljanja varnosti gasilcev, predvsem prostovoljnih gasilcev v tem primeru. Tu je ministrstvo mnenja, da glede na število možnih uporabnikov – tu govorimo, kot rečeno, o gasilcih I., II., III., IV., V., VI., VII. in VIII. kategorije –, ki v gasilskih enotah opravljajo gasilsko službo, bi predlagana rešitev zajela večino gasilcev, tako prostovoljnih kot poklicnih, kar bi glede na njihovo število pomenilo bistveno povečano število voženj vozil s prednostjo. Tu bi radi opozorili, ko je bilo omenjeno število gasilcev – okrog 133 tisoč, tudi ko pride do intervencije, vi vnaprej ne veste, kdo bo šel, verjetno ne bodo šli vsi od teh 133 tisoč, ampak verjetno to predstavlja potencial gasilcev, ki bi bili upravičeni do uporabe tega statusa oziroma vozila s prednostjo. To pomeni, da bi nekako vsako osmo vozilo v Sloveniji imelo status prednosti, kar je izjemno veliko, in verjamemo, da bi z vidika varnosti to lahko ogrožalo varnost, ker bi povzročalo verjetno kaos. Po drugi strani, ko se navadimo na nek ukrep, ki naj bi nas opozarjal na to, da je nekaj drugačno, da je nekaj posebno v prometu, in to so ti svetlobni in zvočni signali, v primeru, da je takšnih vozil, opremljenih s temi signali, toliko več, postanemo absolutno manj pozorni na to. Cenimo dober namen predloga, vendar ko smo ga proučili, se nam je pojavilo več vprašanj, na katera opozarjamo.

Opozoril bi še, da večina članov prostovoljnih gasilskih društev prebiva v neposredni bližini ali zelo blizu gasilskega doma oziroma gasilske enote, kar bi pomenilo uporabo vozil s prednostjo na krajših relacijah. Na lokalnih cestah običajno ni zgostitev prometa ali zastojev, ki bi onemogočali prihod gasilcev od doma do gasilskega doma oziroma gasilske enote. Prav tako vožnja na krajših relacijah v skladu s predpisano najvišjo dovoljeno hitrostjo ne bi bistveno podaljšala odzivnega časa gasilcev. Ureditev vožnje vozil s prednostjo v Republiki Hrvaški – seveda smo šli pogledat pravni red drugje – ne odstopa od ureditve v Sloveniji. Naprave za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov, ki označujejo vozila s prednostjo, je dovoljeno namestiti in uporabljati le na vozilih nujne medicinske pomoči, reševalnih vozilih in gasilskih vozilih, na vozilih civilne zaščite, vozilih policije in vozilih vojaške policije; ne pa tudi na vozilih gasilcev, ki so v zasebni lasti. Predlagana rešitev po našem mnenju lahko sproži postopke za spremembo predpisa tudi s strani drugih primerljivih služb oziroma možnih uporabnikov, ki morajo v primeru dežurstev na domu ali drugih podobnih delovnopravnih institutov nemudoma priti na delo ali drugo aktivnost, povezano z reševanjem življenj, zdravja in premoženja. Tukaj imam v mislih zdravnike, kriminaliste, vojake, pripadnike drugih sil za zaščito in reševanje, pripadnike posebne enote policije, policiste, ki so v pripravljenosti. Upoštevaje predlagane rešitve ter vseh morebitnih novih predlogov, bi to pomenilo, da to povečanje vozil s prednostjo ne bi bilo samo tolikšno, da bi bilo to vsako osmo vozilo, kot je predlagano, ampak še več.

Tukaj bi mogoče poudaril še to, da vozila s prednostjo po Zakonu o motornih vozilih štejejo kot predelana vozila, četudi gre za uporabo posebne opozorilne svetilke, zaradi česar 19. člen Zakona o motornih vozilih določa posamično odobritev takšnega vozila. V skladu s 50. členom morajo imeti tudi v prometnem dovoljenju takšna vozila vpisan namen. Za takšna vozila je potem tudi predviden tehnični pregled na vsakih 6 mesecev, kot je bilo že povedano. Na tem mestu bi še na eno zadevo opozoril. Tak status dobi vozilo, to je vozilo s prednostjo in táko vozilo ni omejeno samo na prostovoljnega gasilca. Tako vozilo je zasebno vozilo. Zasebno osebno vozilo, ki ga lahko vozi pravzaprav kdorkoli, ki mu lastnik tega vozila to dovoli. Kako bo uporabljal tako vozilo, je pa

stvar voznika, ki tako vozilo prevzame. Ni nujno, da ga uporablja za namen ali pa način, kot je bil predviden v dobrem duhu zakona. Tukaj bi mogoče izpostavil samo še eno stvar na koncu, da ne bom tudi predolg. V debati sem bil pozoren, omenjalo se je predvsem vozilo z modro svetilko, ki v bistvu ne zahteva posebne vgradnje ali montaže, ampak iz predloga novele zakona jasno izhaja, da se predlaga sirena, se pravi vozilo skupaj s sireno, s svetlobnimi in zvočnimi znaki, ki morajo biti vgrajeni. Gre za poseg na vozilu in z vsem tistim, kar sem prej povedal. Glede hierarhije zakonov pa pravil bi opozoril ravno to, da so trenutno uporabniki, ki lahko uporabljajo oziroma so upravičeni do vozil s prednostjo, opredeljeni s pravilnikom. Ta novela zakona pa predvideva, da se to že v zakonu določi samo za nove uporabnike. Samo za te nove predlagane uporabnike, to so prostovoljni gasilci in osebna vozila, pa se to določi v zakonu. Imeli bi različno ureditev za več kategorij uporabnikov. Zaključil bi, da Vlada Republike Slovenije glede na navedeno ne podpira Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa in meni, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj mag. Branko Grims.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Še enkrat hvala za besedo.

Danes teče beseda o gasilcih. Gasilcih kot ljudeh, ki gredo za druge dobesedno v ogenj, ki za druge tvegajo svoje zdravje, svoje življenje; zato je prav, da o njih govorimo z ustreznim spoštovanjem. Prvo, kar bi tako spoštovanje zahtevalo, je, da se govori o realnih argumentih. Zdaj smo poslušali državnega sekretarja, ki ga je nekaj izdalo. Retorika je znanje in znanost, ki je v Sloveniji zelo zanikana, ampak retorika pove zelo veliko. To je skladnost, kot jo jaz definiram, tistega, ki govori, govorice njegovega telesa z vsebino njegovih besed. Ali ste opazili, kako je od minute do minute predstavnik Vlade govoril čedalje bolj tiho. To je v retoriki jasen znak, da tisti, ki govori, ni prepričan v to, da govori resnico; ali pa celo ve, da je ne, in mu je nerodno, kar je dobro. Pove, da ima človek vest, žalostno pa je, da se to dogaja v tem parlamentu. Vsa ta politizacija, ki si jo je privoščila vlada in potem za njo nekritično še koalicija, je popolnoma nepotrebna. Gre za zelo majhno število ljudi, ki bi bili upravičeni do uporabe modrega modula, gasilcev torej, in zelo redko, ko bi do upravičene uporabe sploh lahko prišlo. Koliko pa je dejanskih gasilskih intervencij za same požare na ozemlju Republike Slovenije v letu dni? Nekaj deset, pa potem dodajmo še kakšno izjemno naravno ujmo, poplave, kakšno pozebo, žled in potem je običajno to že izčrpano. No, še v Kamniku je bil pred časom tornado. In samo v teh primerih, gospe in gospodje, bi lahko prišlo do uporabe modrega modela. V zelo redkih primerih, nikakor ne vsakodnevno in do tega bi bila upravičena sorazmerno majhna skupina gasilcev. Iz tega ste naredili prvoklasno politično vprašanje, brez enega samega resnega argumenta, kar dobro veste, kar ste z retoriko tudi zdajle sami pokazali. Ker vam je nerodno, vsaj tistim, ki še imate vest; ne trdim, da vsem tukaj.

Cilj tega zakona je bila samo uresničitev ene želje gasilcev, ki so se zgledovali po primerih iz Avstrije pa potem še bolj severno gor, iz, recimo temu, območja nekdanje Avstro-Ogrske in njene neposredne okolice, ki je razvila ta prostovoljni gasilski sistem, ga delno kasneje tudi profesionalizirala ter je to zgled in tradicija, ki velja v Sloveniji še danes. To je plemenita tradicija, vredna je vse podpore. Ljudje izpolnjuje plemenito poslanstvo, ko pomagajo drugim, to pa je tudi v javnem interesu. Če prostovoljnih gasilcev, gasilstva v tej obliki ne bi bilo, bi bilo treba marsikje marsikaj urediti drugače; ne samo za same intervencije, ampak še za vse tisto drugo, kjer so gasilci zraven. To je oblika življenja. Oblika življenja, ki je plemenita, ki krepi družbo in državo ter mladim daje tudi prostor, da se srečajo, da se družijo; in to pri neki zelo pozitivni stvari, da se iz njih oblikujejo močne osebnosti, ki so pač vredne vsega spoštovanja. Proti temu, gospe in gospodje, ste danes naredili politični pogrom. Zakaj, veste samo vi. Kaj so vam gasilci naredili? Jaz tega ne razumem. Če mislite, da ste s tem naredili napad na Slovensko demokratsko stranko, ker smo zgolj prenesli eno prošnjo iz gasilske enote sem gor, in tisto niso bili naši člani, sem že petkrat povedal, se hudo motite. Samo pokazali ste svoj pravi obraz. Obraz, v katerem ste neskončno nakladali, kako veliko število ljudi bi to zajemalo, in pri tem namerno prezrli vse argumente in vsa dejstva tistega, kar v zakonu piše – da bi bili do uporabe tega modula upravičeni samo tisti, ki bi jih določil poveljnik občinske zveze gasilcev, in to pod vsemi pogoji, ki veljajo za njihovo uporabo. In še preden bi lahko nekdo ta modul uporabljal, bi opravil ustrezno izobraževanje po sistemu in z vsebino, ki bi jo predpisalo ministrstvo, torej vaša vlada, gospe in gospodje, in prav nobenega problema in nobene zlorabe ne bi moglo biti. Kajti tako, kot je predlagano, bi lahko potem vezali z ustrezno zaščito, recimo povezali z GPS modulom, kar bi imelo dvojno korist. Izključilo bi vsako možnost zlorabe in po drugi strani omogočilo večjo preglednost tistemu, ki bi vodil neko akcijo, se pravi poveljniku gasilcev, da bi točno vedel, kje se v vsakem trenutku njegov gasilec nahaja. Varnost gasilcev bi bila zato večja, varnost vseh ostalih, ki bi vedeli, zakaj gre, bi bila tudi večja in tudi varnost tistih, ki bi bili prej in hitreje deležni pomoči, bi bila zato večja. Ampak vi tega ne boste dali, ker vam je važen politični prestiž. Krasno. To pa je vladajoča koalicija in vlada, ki je dobesedno v sramoto Republiki Sloveniji. Kaj

vse ste govorili danes tukaj?! Zakaj nismo prišli do vas? Smo prišli, gospe in gospodje, in obljubili ste podporo, nekateri ste jo. Danes smo ostali brez kakršnekoli podpore, pa tudi nobenega resnega argumenta proti niste navedli. Ste uspeli angažirati vse, ki so pod vašim vplivom, odvisni od vašega denarja, vključno s samimi funkcionarji zvez, da so nastopili proti. Na to se zdaj sklicujete. Zadevo, ki ste jo sami zakurili, sami zažgali, zdaj spreminjate v požar. Res v stilu zakona, ki je pred nami – za gasilce. Ob takšni koaliciji, gospe in gospodje, ob taki vladi jaz upam samo, da bo enotno zadonelo po Sloveniji – Na pomoč!

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste želeli, ste dobili besedo. Ostalo nam je še nekaj časa, kolegice in kolegi. Če želi še kdo razpravljati, prosim, da se prijavi – to velja tudi za predlagatelja in za predstavnika ministrstva –, s tipko na mikrofonu. Prosim za prijavo. Vsak ima na razpolago 3 minute 52 sekund.

Prvi ima besedo gospod Danijel Krivec.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala še enkrat za besedo.

Nisem se želel več oglašati, ampak nekatere razprave pač zahtevajo, da se malo tudi odzovemo, predvsem razprava državnega sekretarja, ki je bral zdaj mnenje Vlade. Očitno o stvareh, o katerih govori, dobesedno pojma nima ter zelo zavaja s temi informacijami in s temi argumentacijami. Jaz bi res želel, da govorimo o tematiki, ki je predlagana, in kako se bo implementirala. Vi govorite dobesedno neumnosti. Pa bom še enkrat povedal. Določene službe ne rabijo tega in niso zajete znotraj tega instrumenta, ki je predviden. Tudi v gasilskih vrstah ne rabi vsak te zadeve, o kateri vi govorite. In če ste pogledali obrazložitve naprej, tisti, ki bo to potreboval, bo moral biti najprej aktiviran preko centra za obveščanje, ki bo sprožil neko aktivnost. In še enkrat vam povem, običajno se ne proži vseh gasilcev v enem društvu, ampak se proži tiste, ki so v nekem trenutku dežurni. Ne govoriti o nekem masovnem nameščanju teh luči. In tudi predvideno je, da je luč vezana na osebo, da je odgovornost jasna v takšnih primerih. Z vašimi odgovori samo dokazujete, da se s to tematiko niste niti ukvarjali, niti pozanimali, niti ne veste, o čem govori oziroma v katero smer predlog tega zakona rešuje situacijo na tem področju. In še enkrat, gre res za tiste primere, ko je nujno takojšnje posredovanje, in takšni primeri so res zelo redki in so v bistvu že med aktiviranjem filtrirani. Takrat, ko gre za travniške požare, ko gre za gozdne požare, ko gre za neke razširjene zadeve, takrat ni več te nujnosti. In razlikujte med tisto prvo prioriteto, za katero je predlog tega zakona napisan – govoril sem o prvih posredovalcih v primeru NMP –, vse te naloge so zdaj prenesene na gasilska društva, predvsem na tistih območjih, kjer NMP zadev ne pokriva. In v teh primerih je nujno, da nekdo pride pravočasno. V primerih požara na nekem stanovanjskem objektu, kjer ni za razmišljati, ampak je treba takoj posredovati, ker je lahko nekdo ujet v takšnem objektu. Pa še kakšen drug primer, recimo prometna nesreča, zastoj srca in podobne stvari.

In ne tlačiti v koš vse intervencije, ki jih imajo gasilska društva. In nehajte že na gasilska društva gledati kot na društva, ki se ukvarjajo z gasilskimi veselicami in z nekim špricanjem. Naloge, ki smo jih preko zakonodaje dali gasilskim društvom, so bistveno druge, kot so bile v preteklosti, in zahtevajo tudi bolj moderne pristope. Treba je pogledati vsebinsko in poiskati rešitev, ki bo izboljšala to stanje. In ta del, o katerem smo mi govorili danes in kar je predlog tega zakona, določene stvari sigurno rešuje na tem področju. Jih je treba pa tako pogledati. Jasno, da morajo predpisi kasneje veljati za vse. Ne pa govoriti o stihiji. Najprej mora biti poziv, ki je evidentiran v centru, sledljivost je znana, vse je poznano in ne govoriti o masovnosti ter s tem zavajati in prepričevati koalicijske poslance, da to zavrnejo. Zadeva je bolj resna, kot si vi predstavljate, in v prihodnje bo sigurno predlog ponovno prišel na mizo, ker bodo tudi gasilske organizacije ugotovile, da nekatere stvari, ki jim jih je zakonodaja naložila, pač niso izvedljive z dosedanjim pristopom, ki se je izvajal. In ko bo padla prva tožba ali odškodnina zaradi neposredovanja, se bo zadeva ponovila.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič.

Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik! Spoštovani poslanke in poslanci!

Ta zakon naslavlja problem, ki ga imamo, ta zakon je rešitev problema, ki ga imamo, in v tem zakonu so tudi varovalke, da se rešitev za ta problem ne bi izrabljala. Prav problem, ki ga imamo, je sama pot na intervencijo. Predlog, ki smo ga vložili v Slovenski demokratski stranki, ni predlog, ki bi si ga izmislili poslanke in poslanci Slovenske demokratske stranke, ampak, kot veste, je Slovenska demokratska stranka v zadnjih mesecih tudi na svoji spletni strani odprla zavihek, podstran, kjer lahko državljanke in državljani neposredno predlagajo poslanska vprašanja, zakonske predloge, raznorazne pobude in tako naprej. In na podlagi tega so kranjski gasilci stopili v kontakt z našim poslancem mag. Brankom Grimsom, se z njim dobili, potem smo se o tem pogovorili tudi v poslanski skupini in tudi z drugimi gasilci. Ker smo menili, da je to možna in edina učinkovita rešitev tega problema, ki ga imajo gasilci, to je izpostavljanje nevarnosti, medtem ko hitijo na

pomoč drugim in tvegajo svoje zdravje ter življenje, da je to rešitev, ki jo je treba predlagati. Se pravi, to je rešitev tega problema. Da pa ne bi prišlo do zlorab te modre luči, smo tudi predvideli, kakšne so posledice za tiste, ki bi to zlorabljali. In namesto da bi se tukaj pogovorili, kje so tiste točke, ki vas težijo, ki vas motijo, da ne bi implementirali tega zakona; in da bi se o tem potem pogovorili predvsem v drugem branju, kjer bi lahko skupaj oblikovali takšne rešitve, da bi bile po godu tudi vladajoči koaliciji, poslušamo tukaj neke za lase privlečene argumente tretje lige uradnikov na ministrstvu in argumente poslancev koalicije, ki namesto o vsebini predloga gredo v to smer, da nam razlagajo, kako poteka zakonodajni postopek v Državnem zboru.

Jaz sem poslanec sicer prvi mandat, ampak nikjer nisem zasledil, da se moraš, predno zakon vložiš, posvetovati z vsemi poslanskimi skupinami. To me spominja na neumnost, ki jo je izrekla ena izmed poslank koalicije, ko smo se pogovarjali o naši dopolnitvi in spremembi Kazenskega zakonika. Rekla mi je – Zakaj se pa pred vložitvijo niste posvetovali z generalnim državnim tožilcem? Vi očitno po praktično treh letih tukaj v parlamentu še vedno ne razumete nekaterih osnov, kako deluje parlamentarizem, kako deluje parlamentarna demokracija. Ni naloga opozicije, da se bo usklajevala bodisi z opozicijskimi bodisi s koalicijskimi strankami, kaj šele s kakšnim generalnim državnim tožilcem ali pa predstavniki izvršne veje oblasti. Skratka, to je predlog Slovenske demokratske stranke, to je predlog gasilcev, zakon, ki prihaja s terena. Če vam je kaj mar za varnost tistih, ki skrbijo za našo varnost, potem boste zakon spustili skozi prvo obravnavo in ga morebiti dopolnili v drugem branju. Če pa se tega ne stori in je glavni očitek to, kdo je to vložil, na kakšen način je vložil, kaj vsega ni pred tem storil, pa zavračate ta predlog zakona izključno iz političnega prestiža, ker se ga niste spomnili vi, ampak mi oziroma gasilci. Pričakujem pa, ker vemo, kakšen je modus operandi, da boste čez kakšno leto, če še ne bo takrat konec mandata, prišli s podobnim predlogom. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Lah.
Izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSi): Jaz bi tam začel, kjer je zdaj kolega končal.

Nič hudega ne bo po mojem, četudi vlada pride kmalu s tem zakonom. Važen je namen, ne pa političnem točke v tem primeru. Jaz sem prej malo burno reagiral, tudi lahko opazite, kdo je najbolj konstruktivno tukaj razpravljal. Tisti, ki smo bili včasih župani, ki smo bili odgovorni za požarno varnost v svoji občini, ki dobro poznamo sistem, potrebe, način organiziranja, kako sistem deluje. Ne gre za politične točke, nikakor ne. Da bo šlo za ne vem koliko teh modrih luči, ni res. Vsak župan tam, kjer ni poklicne gasilske enote oziroma ni odzivni čas krajši kot 15 minut, da pokriva poklicna gasilska enota, je dolžan na nek način organizirati požarno varnost. Vsakemu županu je cilj, da imajo tisti, ki zagotavljajo požarno varnost, čim krajši odzivni čas, da imajo tako opremo, da čim prej pridejo na požar in da so čim bolj učinkoviti. V naši občini imamo podpisano pogodbo s poklicno gasilsko enoto, vendar smo ugotovili, da naši prostovoljni gasilci pridejo bistveno prej na določen požar kot poklicna gasilska enota. In tudi sistem alarmiranja, ki ga pač imamo, je tako prilagojen, da se ne pozove vseh, odvisno od požara. Tako je tudi načrt alarmiranja narejen, da je prilagojen temu. Vsako gasilsko društvo I., II. ali III. kategorije, v malih občinah višjih že ni, ima določeno število operativnih gasilcev, ki so usposobljeni. Na začetku je recimo gasilsko društvo I. kategorije imelo usposobljena dva gasilca za dihalne aparate. Ker je potrebno izobraževanje, mora biti tudi sposoben, da to pač opravi. Sigurno bi operativnemu gasilcu pripadalo, če ni zraven gasilskega doma, da bi imel to možnost, da bi imel modro luč, da bi čim prej prišel v gasilski dom, vzel gasilni oziroma dihalni aparat in šel na intervencijo, ker ni vsak usposobljen. Občinski poveljnik, po navadi je nad poveljniki posameznih društev, nad njim je še župan, bi se določilo, koliko je takih, ki lahko to imajo, ki so tako pomembni, ki toliko pomenijo. To bi bilo pač v presoji ali župana, občinskega poveljstva, zveza je že predaleč. Mislim, da je cilj vsakega župana, da ima to dobro urejeno. Rezultatov se sicer ne da meriti, to ni tekmovanje, da med seboj tekmujejo, kdo ima bolj urejeno. Posebej me prizadene, ker imamo gasilce, ki so med najboljšimi v Sloveniji oziroma, lahko rečem, najboljši, gredo na olimpijado, niso samo tekmovalci, ampak so gasilci, operativni gasilci, ki so v vsakem primeru, na vsakem požaru med prvimi.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.
Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala lepa še enkrat za besedo.

Kot sem omenil že prejšnjič, meni je žal, da se je ta debata o tem zanimivem vprašanju sprevrgla v nekakšno politično obračunavanje, ki ste ga kolegi iz Slovenske demokratske stranke sprožili sami. Imenovati državnega sekretarja za tretjerazrednega uradnika zgovorno priča predvsem o vas. In če se vam zdi to vprašanje tako pomembno in želite pomagati gasilcem, jaz se strinjam s tem, da jim pomagamo, ampak mislim, da to ni način, da pridete v parlament in na ta način komunicirate s kolegi. Rad bi še enkrat opozoril na to, da pri tako pomembnem vprašanju bi pričakovali tudi,

da imamo pred današnjo obravnavo nekakšno stališče Gasilske zveze Slovenije, policije, če želite. Gre za pomembno vprašanje, kdo naj ima neko modro luč v prometu, kdo jo lahko uporablja, ob kakšnih pogojih. Zaradi tega je prav, da se tudi o tem pogovorimo. Rad bi pa še nekaj kolegu Grimsu povedal. Vi ste rekli, da ste bili pri nas. Vaš kolega Mahnič vas je demantiral, ko je rekel, kdo pa ste vi, da bomo mi hodili do vas. Vi niste bili pri nas. Škoda, da niste bili, če je to za vas tako pomembno vprašanje. Verjamem, da bi bili pri tem naporu, da morda rešimo eno pomembno zadevo, bistveno bolj uspešni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predstavnik ministrstva, državni sekretar mag. Klemen Potisek.

Izvolite.

MAG. KLEMEN POTISEK: Hvala, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Na ministrstvu, kot sem že večkrat rekel, sprejmemo vsako pobudo za sestanek, ki je utemeljena, za katero je naveden razlog; in tako smo s sodelavci izvedli tudi sestanek z organizacijo Intervent 112, kjer so nam predstavili magnetni znak – gasilec 112, gre za magnetno tablo, ki se jo postavi na streho in opozarja na to, da je v vozilu gasilec. Njihovo pobudo smo podprli. In mogoče je tudi to nek način, za katerega bi se veljalo v prihodnjih pobudah osredotočiti. Mogoče je tukaj ta rešitev. Je pa tudi podobna primeru iz Nemčije, kot je omenila gospa Sluga. Poudaril bi še eno reč. Vlada Republike Slovenije je predlog proučila in ugotovila, da predloga ne more podpreti. Poudarjam, da poleg Ministrstva za infrastrukturo je negativno stališče do predloga zavzelo tudi Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za obrambo oziroma natančneje Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, v katero pristojnost sodi področje gasilstva; je pa zagotovo tudi najbolj kompetentna za ta vprašanja. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Zanimivo je bilo tole sedajle poslušati na koncu. Ko so bile te stvari predstavljene pristojnemu ministrstvu, je bilo tam rečeno, da načeloma to podpira, ampak da bodo to proučili potem čez čas. In ker se je ta čas zelo zavlekel, so potem prosili, če je možno to odpreti v Državnem zboru. In ne boste verjeli, gospe in gospodje poslanci, tisti, ki ste rekli, zakaj ste to vložili v Državni zbor; zato smo tu, da predlagamo zakone. Prej je kolega rekel, da se nismo pogovarjali. Seveda smo se in jaz sem lepo povedal, da sem z več kot enim iz vaše poslanske skupine govoril; pa ne samo jaz, še kdo drug je. Nisem pa rekel, da je bil to Žan Mahnič. Kadar kolega reče, da me je kdo demantiral, naj se rajši v jezik ugrizne. Očitno komunikacija tukaj ne teče ravno čisto tako. In zaradi tega se potem tudi po nepotrebnem zaostri; ampak ta odločitev, da tega ne podprete, ni bila sprejeta v državnem zboru. Jaz sem tudi z vašimi komuniciral pa z gasilci in vsi so mi povedali isto zgodbo, da od začetka je bilo zelo veliko navdušenje, da bi se to sprejelo. Potem je bil pa en politični impulz, lahko da je bila to ena seja vlade ali pa si je nekdo to izmislil tam na vladni ravni. Potem povsod, kjer imate možnost, kjer so ljudje odvisni od vašega denarja, to je zveza in tako naprej, vsi, na katere ste se sklicevali, so dali negativno mnenje, ker je bila taka politična odločitev. In potem se na to vi sklicujete, pa sram naj vas bo. Zresnite se, ker gre za zelo resno zadevo.

To vprašanje, ki smo ga načeli, je bilo mišljeno zgolj kot simbolna gesta – majhna pomoč gasilcem pri opravljanju njihovih plemenitih nalog, zaščita ljudi, njihovega zdravja, življenja, lastnine. Odkrito povedano, si pa res nisem predstavljal, da boste to spremenili v tako prestižno politično obračunavanje, kot si je potem vlada s svojimi službami in danes vi tukaj privoščila. Škoda, da je to tako. So teme, pri katerih bi lahko šli skupaj. Takrat, ko sem z vašimi kolegi govoril, tistega kolega sedaj itak ni notri, sem tudi rekel, če želite sodelovati, če bi želeli dati kakšen svoj predlog, pa se skupaj zmenimo. Nobenega interesa; samo rečeno je bilo, da bojo že podprli pa da se bomo potem naprej menili. Pa seveda danes od tega ni bilo še nič, toliko se pač da levičarjem zaupati. Žal, škoda. Gre za gasilce, gospe in gospodje, danes vas je gledala Slovenija. Slovenija ve, da je od gasilcev odvisno marsikaj in da se gasilcem ni dobro zameriti. Jaz pa mislim, da ste zelo nesebično poskrbeli, da se jim je ta koalicija zelo zamerila; in čisto sami ste si krivi. Mirno bi lahko tale zakon skupaj predlagali, mirno bi lahko zakon skupaj sprejeli, dodatne omejitve bi lahko dali, dodatne rešitve, mogoče v tistem delu, ki sem ga prej omenil, še malo razširili. Gre za tiste najbolj nujne službe, ki sodelujejo včasih z gasilci, recimo gorski reševalci, ko gre za hribovit teren; in zadeva bi bila skupaj, konsenzno dana kot veliko priznanje ljudem, ki se žrtvujejo za druge, kot neka pozitivna gesta in hkrati prikaz spoštovanja vrednot, človekoljubja, solidarnosti, pomoči, ki bi jo dal Državni zbor. Danes je žal koalicija poskrbela za povsem drugačen prikaz in osebno to obžalujem. Verjemite mi pa, da se bomo s to temo še srečali.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo odločali danes popoldne v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 27. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O MOTORNIH VOZILIH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospod Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospod Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev gospodu Francu Brezniku.

Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Državni zbor Republike Slovenije je 19. oktobra 2016 sprejel Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o motornih vozilih in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa. Takratni cilj obeh novel je bil po mnenju predlagatelja zagotovitev višjih standardov varnosti uporabe koles s pomožnim motorjem, katerih največja konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro, ter postavitev ustrezne pravne podlage za regulacijo področja uporabe teh vozil. Naj povem na začetku, da se lahko med kolesa štejejo tudi vozila, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. V to kategorijo sodijo tudi mopedi, ki sicer tako dosegajo višje končne hitrosti, imajo vgrajene blokade, ki jih je relativno enostavno odstraniti. Zakon je začel veljati 1. maja 2017 in lahko povemo, da je sprejeti zakon v praksi postavil lastnike koles z motorjem pred skoraj nerešljive težave. Številni za svoje kolo z motorjem, ki so ga kupili pred 10, 20, 30, 40 in več leti, nimajo nobenega potrdila o lastništvu in druge dokumentacije. Lastništvo vozila bojo torej morali, in so morali, v tem času dokazovati v ugotovitvenem postopku, ki je zapleten in dolgotrajen. Najti so morali priče, nekatere so že umrle, za nekaj 10 let nazaj, potrdili so, da so lastniki mopeda več kot 10 let in tako naprej. Tudi tukaj se niso te zadeve ustavile. Konkreten primer je, ko lastniki mopedov ne morejo dokazati lastništva, ker v času izdelave motorja niso bili starejši od 18 let, torej polnoletni. Mejijo na, lahko rečemo, celo na komedijo absurda. Imamo nekatere mopede ali konstrukcijska vozila do 25, ki so stara nekaj 10 let, in se iščejo priče, ki so stare skoraj 100 let. Gre za absurdne zadeve, gre za absurdni zakon, ki nima z varnostjo v cestnem prometu nobene zveze. Kot smo že povedali leta 2016, spoštovani kolegice in kolegi, 25 kilometrov na uro je hitrost, ki jo doseže zdrav moški v teku, 25 kilometrov na uro je hitrost, ki jo doseže vsaka žival, od psa do konja, 25 kilometrov na uro preseže vsak smučar, 25 kilometrov na uro je hitrost, zaradi katere so desetletja ti mopedi ostali neregistrirani. Govorimo o kolesih s pomožnim motorjem.

Anomalije v zakonu so tudi na različnih področjih, tudi v stroškovnem smislu. Mopedi morajo opraviti tehnični pregled, tisti mopedi po letu 2004 morajo opraviti kompletno homologacijo, ki stane približno 90 evrov. Vozila, ki so stara več kot 8 let, morajo vsako leto opraviti tehnični pregled. V veljavi so tudi tablice za te mopede, ki so posebne. Poglavitne rešitve predloga zakona so, da se spremeni Zakon o motornih vozilih oziroma se ukinja obveznost registracije koles s pomožnim motorjem oziroma mopedov, katerih največja konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. In s tem se odpravljajo tudi nepremostljive administrativne ovire in zapleti, ki jih je pred lastnike postavil zakon o obvezni registraciji mopedov, pri katerih trajna nazivna moč pogonskega motorja ne presega 4 kilovate in konstrukcijsko določena hitrosti ne presega 25 kilometrov na uro. Ukinitev tega zakona ne bo imela nobenih finančnih posledic. Besedila členov, ki se ukinjajo, so predvsem vezana na 31. člen – Pogoji za registracijo; vezana so na 50. člen – Roki za izvedbo tehničnih pregledov; in predvsem so vezana na 3. člen – Prehodno in končno določbo, da se ukine, kar je sedanji zakon uveljavil, torej da po 1. maju 2017 morajo biti kolesa s pomožnim motorjem, katerih trajna nazivna moč pogonskega motorja ne presega 4 kilovate in konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. S predlogom te novele, ki je po rednem postopku v prvem branju, predlagatelji predlagamo, da se ta zakon, ki je, lahko rečemo, žalitev za vsako logiko, za vsako zdravo kmečko pamet, ukine, ker nima nobene zveze z varnostjo v cestnem prometu. Vse ostale zadeve v praksi, ki so se pojavile z uveljavitvijo tega zakona, pa bom kot predlagatelj tudi razložil in razpravljal v naslednjih minutah in urah. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Potisku.

Izvolite.

MAG. KLEMEN POTISEK: Hvala, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Predloga zakona o spremembah Zakona o motornih vozilih, kot ga je Državnemu zboru Republike Slovenija aprila 2017 v obravnavo in sprejetje po rednem postopku predlagala skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, Vlada Republike Slovenije ne podpira. Vlada Republike Slovenije nasprotuje spremembam

zakona, saj s predlaganimi členi posega v lažje ugotavljanje lastništva za vse mopede in ukinja določbo, s katero je določen rok za tehnični pregled za vsa vozila. Vlada Republike Slovenije nasprotuje navedeni spremembi lažjega ugotavljanja lastništva za vse mopede, saj je ta potrebna v namen lažje registracije mopedov. Nasprotuje pa tudi ukinitvi določbe, s katero je določen tehnični pregled vozila pred njegovo registracijo v Republiki Sloveniji, če je vozilo starejše od roka, ko bi moralo vozilo enake kategorije opraviti prvi tehnični pregled. Ta določba velja za vsa vozila. Navedena ukrepa nista vezana samo na mopede, pri katerih trajna nazivna moč pogonskega motorja ne presega 4 kilovate in konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro, in so potrebne za nemoteno delovanje sistema registracije in tehničnih pregledov vozil, s čimer se dopolnjujejo ukrepi za povečanje varnosti cestnega prometa za vse njegove udeležence.

Kot izhaja iz gradiva Predloga zakona o spremembah Zakona o motornih vozilih, naj bi ta zakon ukinil obveznost registracije mopedov, pri katerih trajna nazivna moč pogonskega motorja ne presega 4 kilovate in konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. Vendar pa iz normativnega dela izhaja, da se ukinja le prehodno obdobje za začetek obvezne registracije navedenih mopedov. Vlada Republike Slovenije opozarja, da je prehodna določba konzumirana in vanjo ni dopustno posegati. Vlada Republike Slovenije pa nasprotuje tudi nameravani ukinitvi obveznosti registracije navedenih mopedov. Registracija mopedov, pri katerih trajna nazivna moč pogonskega motorja ne presega 4 kilovate in konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro, je bila namreč uvedena z namenom zagotovitve višjih standardov varnosti vseh udeležencev v prometu, prepoznavnosti lastnikov teh mopedov in zavarovanja morebitnih oškodovancev v prometnih nesrečah z zadevnimi mopedi. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Ljubo Žnidar bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

V lanski jeseni je kot predlagatelj gospod Igor Zorčič vložil dopolnitev zakona o motornih vozilih z ureditvijo njihovega statusa. Govorimo o kolesih s pomožnim motorjem ali tako imenovanih petindvajsetkah, to so mopedi, ki ne presegajo konstrukcijske hitrosti 25 kilometrov na uro. Predlagatelj je uvedel za te mopede registracijo s predhodnim tehničnim pregledom in z zavarovanjem za te mopede. Da je vse to nepotrebno in da ves ta postopek lastnike samo obremenjuje, je najprej opazil Državni svet, ki je to dopolnitev zakona zavrnil z vetom. Posledica tega je bila ponovna vrnitev zakona v preveritev v Državni zbor. Državni zbor je 19. oktobra lanskega leta z glasovalno večino koalicije dopolnitev tako imenovanega Zorčičevega zakona ponovno potrdil. Zakon pa je stopil v veljavo s 1. majem letošnjega leta. Do danes lahko ugotavljamo, da je zelo majhen procent teh mopedov opravil to registracijo. Ocenjuje se, da niti polovica. Ne glede na to, da zakon že velja, da ta obveznost že velja, niti polovica teh mopedov ni registriranih. Gre za nepotrebno novo obdavčitev državljanov, saj ob prvi registraciji to stane 150 evrov. Še enkrat, govorimo o mopedih, ki vozijo največ 25 kilometrov na uro, njihova povprečna hitrost je okoli 15 kilometrov na uro; ni strokovnega argumenta, niti enega podatka, da bi bila tehnična napaka vzrok kakršnekoli prometne nesreče. Seveda, težko pri povprečni hitrosti 15 kilometrov na uro. V Slovenski demokratski stranki smo vložili spremembo zakona, ki je danes na mizi, da se ta nepotrebna nova obdavčitev državljanov umakne. Tudi varnost tu ni vprašljiva. Gre za izjemno majhne hitrosti, v povprečju 15 kilometrov na uro. Iz vsega tega lahko razberemo, da je predlagatelj imel predvsem en cilj, da se s tem zakonom polni državni proračun. Tega pa v Slovenski demokratski stranki nikakor ne moremo sprejeti. Zaradi tega je ta zakon danes ponovno na mizi in s tem zakonom ukinjamo registracijo za te mopede, ki zahtevajo tudi tehnični pregled in zavarovanje. To nepotrebno opravilo, novo administriranje in novo obdavčevanje umikamo iz obveznosti državljanov oziroma lastnikov teh mopedov.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Gantar bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

V Poslanski skupini Desus smo enotnega mnenja, da predlog novele Zakona o motornih vozilih ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Z vprašanjem registracije mopedov, ki ne presegajo hitrosti 25 kilometrov na uro, se ponovno ukvarjamo tik po uveljavitvi zakonskih rešitev, ki smo jih pred kratkim podprli tudi v naši poslanski skupini, medtem ko želi predlagatelj registracijo znova odpraviti. V svoji obrazložitvi navaja, da zakon ni zagotovil višjih standardov varnosti. Ugotovitev preseneča, saj je ukrep obvezne registracije komaj stopil v veljavo in ob tem še ne moremo ocenjevati njegove uspešnosti na področju varnosti v cestnem prometu. Dejstvo pa je, da so tudi vozniki teh mopedov običajni in pogosti udeleženci v prometu, pa čeprav je njihova hitrost omejena

na »le« 25 kilometrov na uro. Začetne težave, povezane predvsem z dokazovanjem lastništva starejših mopedov, ne morejo biti razlog za odpravo registracij. V Poslanski skupini Desus smo mnenja, da je le-ta smiselna, zagovarjamo pa stališče, da jo bo treba obnavljati na daljše obdobje in da bo vsaj v določenih primerih možna tudi registracija na terenu.

Minister se je sicer večkrat javno zavezal, nazadnje tudi v odgovoru na poslansko vprašanje na aprilski seji Državnega zbora, da bo v drugi polovici leta pripravljena novela zakona, s katero bodo tehnični pregledi za mopede dejansko zahtevani na štiri do pet let. Ministrstvo je priznalo tudi zaplete v zvezi z dokazovanjem lastništva in ob tem izdalo ustrezna navodila, kako ravnati v primerih, kadar se lastništva ne da dokazati s papirji in dokazili, zato po oceni naše poslanske skupine to ne more biti razlog, da bi predlog novele Zakona o motornih vozilih podprli. Prepričani smo namreč, da bi se z odpravo obvezne registracije poslabšal sedanji učinkovitejši nadzor nad mopedisti, ki pa so, kot kaže, za razliko od predlagatelja v veliki večini sprejeli nova pravila brez posebnega razburjanja. Veseli nas, da je že danes na cestah moč opaziti vedno več registriranih mopedov, na katerih predvsem mladi vozniki uporabljajo zaščitne čelade, kar je po naši oceni še dodaten razlog za sklepanje, da zakon vendarle učinkuje.

Kot rečeno, Poslanska skupina Desus ocenjuje predlog novele Zakona o motornih vozilih kot neprimernega. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Zgodovina tega zakona je ena bolj burnih, saj je bilo tudi sprejetje tega zakona eno tistih, ki jih je spremljalo več interesa pa tudi pritiskov zainteresirane javnosti, stroke in interesnih skupin, kot je to sicer običajno za zakonodajni postopek v Državnem zboru. Zato so bile tudi odločitve, ki so sledile podpori oziroma nepodpori temu zakonu s strani naše poslanske skupine, podvržene številnim razpravam in tudi odločitvam v zadnjem trenutku.

Dovolite, da omenim, da Poslanska skupina Socialnih demokratov zakona, ki je trenutno veljaven, ob vetu Državnega sveta ni večinsko potrdila oziroma je večinsko zakonu nasprotovala s petimi glasovi proti in enim glasom za. Tudi po uveljavitvi zakona smo bili v okviru dela v poslanskih pisarnah soočeni s številnimi pripombami ljudi, predvsem na račun ugotovitve, da približevalni ukrepi za boljšo uporabniško izkušnjo, to so možnost registracije na terenu, daljša zavarovanja, dolgoročnejše registracije, niso bili izvršeni in da je to povzročilo precejšnjo nejevoljo pri ljudeh. Razumemo po drugi strani osnovni namen in potrebo po uveljavitvi zakona, ki omogoča tako tehnično ustreznost kot ustreznost varnostnih standardov v cestnem prometu kjer, to moramo žal ugotoviti, še vedno vsako leto in vsak mesec umre ali se huje poškoduje preveč ljudi in je Slovenija v negativnem smislu na tem področju ena izmed bolj uspešnih evropskih držav.

Zato bomo v tej prvi obravnavi pozorno spremljali soočenje argumentov tako ministrstva kot tudi predlagateljev tega zakona in se bomo enako kot tudi pri dveh predhodnih končnih obravnavah predloga zakona, ki naslavlja materijo registracije mopedov, odločili ob končnem tehtanju predstavljenih argumentov. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Že tretjič v enem letu se v Državnem zboru ukvarjamo z mopedi, katerih največja konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. Da bo registracija teh vozil povzročila njihovim lastnikom nemalo težav, je bilo jasno že ob sprejemanju koalicijskega paketa novel Zakona o pravilih cestnega prometa in Zakona o motornih vozilih. Na to smo opozarjali v opoziciji in na to je z vetom na zakon opozoril tudi Državni svet. Vse skupaj se je začelo, ko je Nova Slovenija vložila novelo Zakona o pravilih cestnega prometa. Razlog za to novelo je bil kaos, ki so ga povzročala ohlapna pravila v zvezi z udeležbo teh vozil v cestnem prometu. Vsi smo se takrat strinjali, tako iz koalicijskih kot iz opozicijskih klopi, da je to področje treba urediti, ampak ker je bil zakon pač opozicijski, to urejanje takrat ni bilo sprejemljivo. In potem smo namesto te kratke in uporabnikom prijazne novele dobili zakompliciran in težko razumljiv paket koalicijskih zakonov, ki sedaj zaradi obvezne registracije koles s pomožnim motorjem oziroma danes so to mopedi, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro, povzroča nepotrebne stroške in težave pri dokazovanju lastništva koles, kupljenih še v času, ko to ni bilo potrebno.

V Združeni levici menimo, da morajo biti mopedi in kolesa s pomožnim motorjem označeni tako, da jih je mogoče identificirati. Dejstvo je, da je bil eden od razlogov za to, da se je status koles s pomožnim motorjem sploh začel urejati, tudi ta, da identifikacija teh vozil ni bila mogoča. V primeru prometnih nesreč pa tudi samo nevarne vožnje, prekrškov, povzročanja splošne nevarnosti v cestnem prometu in tako naprej s strani voznikov teh vozil je bilo to prej nemogoče. Poleg tega ne gre samo za

udeležence v cestnem prometu. Mladi vozniki takih mopedov se pogosto zadržujejo in tudi vozijo po igriščih, kjer ogrožajo vrstnike in mlajše od sebe, torej otroke, in na nevarnosti in dogajanja okoli sebe navadno niso v tistem trenutku tako pozorni, kot so pozorni na svojo okolico udeleženci v cestnem prometu. In ker je šlo za neregistrirana vozila, je bila identifikacija voznika v primeru, da s kraja prometne nesreče pobegne, praktično nemogoča. To seveda ni v redu. V Združeni levici smo novelo Zakona o pravilih cestnega prometa, ki so jo takrat vložili Krščanski demokrati, podprli tudi iz tega razloga, torej ker je uvajala identifikacijske tablice za kolesa s pomožnim motorjem. Te so bile nameščene na takem kolesu in bi omogočale takojšnjo identifikacijo njegovega lastnika. Ne bi bila pa to registrska tablica, ker tega kolesa ne bi bilo treba registrirati, tako kot je treba kolo z motorjem, ampak bi pristojni upravni organ na podlagi sklenjene kupoprodajne pogodbe to samo vpisal v evidenco koles s pomožnim motorjem. In bi bil volk sit in koza cela. Koalicija je pa potem prišla s svojo novelo, v kateri je vpeljala obvezno registracijo in od lastnika vozila poleg tega, da mu povzroča nepotrebne stroške, zahteva tudi dokazilo o izvoru in lastništvu vozila, potrdilo o skladnosti, dokazilo o sklenjenem zavarovanju in dokazilo o tehnični brezhibnosti oziroma tehnični pregled.

V Združeni levici se strinjamo s predlagateljem, da registracija mopedov z največjo konstrukcijsko določeno hitrostjo manj kot 25 kilometrov na uro predstavlja nerazumljivo in nerazumno administrativno breme za njihove lastnike in jim povzroča nepotrebne stroške. Enkrat za spremembo je govor o administrativnih bremenih in ovirah dejansko upravičen. Vseeno pa mislimo, da morajo biti ta vozila označena na nek način, da jih je mogoče na cesti identificirati, ampak aktualni zakon ne uvaja alternativnega načina označevanja in identifikacije in samo črta obvezno registracijo teh vozil.

Zato se bomo sedaj, v prvi obravnavi, v vrstah socialistov do predloga zakona vzdržali, če pa bo ta zakon v nadaljnji obravnavi dobil še alternativno možnost identifikacije teh vozil, na primer po zgledu identifikacijskih tablic, kot jih je predlagala že Nova Slovenija, pa bomo ta zakon v kasnejši obravnavi podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, predstavniki ministrstev, kolegice in kolegi!

Ker imam kar nekaj časa in je ta zgodba tako enostavna, bom nekaj prebral. Za Murphyjeve zakone pravijo, da so neizprosni. Menda res. Prvi in temeljni med njimi namreč veli, da če gre lahko kaj narobe, bo narobe tudi šlo. Nič manj neomajen pa je Parkinsonov zakon o železnih pravilih birokracije, ki sama sebe obilno goji in nezadržno širi, pa če ob tem naredi še toliko zmede in škode. Mož ga je skrojil po lastni življenjski izkušnji. Kot vojak v skladišču ni imel kaj početi pa je zaradi dolgočasja spisal tako prepričljiv elaborat, koliko dela ima in da ga sam ne zmore več, da so mu dodelili čin in mu poslali pomočnika. Ko sta se čez čas oba dolgočasila, sta si zaželela tretjega, da bi lahko vsaj karte vrgli, spet je pisal poveljstvu in dobil kar tri pomočnike ter še višji čin. Na takšen način je kmalu vodil nekaj deset podrejenih, vrtoglavo napredoval, vsi pa so še vedno opravljali delo, ki mu je bilo prej samemu premalo.

To naj bo uvod v ta zakon. Mislim, da vsi razumete, kaj sem hotel s tem povedati. Nikakor pa ne morem mimo dejstvo, da smo v Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov na 19. seji Državnega zbora, ki je potekala lansko leto v maju, predlagali Državnemu zboru Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa, ki je bil izglasovan kot neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Ta predlog zakona je bil tak, kot sem prej slišal od predhodnega govornika, kaj bi bilo treba narediti s temi mopedi. Poglavitne rešitve tega zakona, ki smo jih takrat predlagali v Novi Sloveniji, so bile določitev najnižje starostne meje za voznike koles s pomožnim motorjem, obvezna uporaba varnostne zaščitne čelade in sklenitev obveznega osnovnega zavarovanja. Iz te zavarovalne police bi bila v primeru povzročene prometne nesreče krita odgovornost. Ideja za ta zakon je prišla z Obale, kjer je že sedaj ogromno mopedov, ogromno motorjev, in tudi predlog za rešitev teh problemov, ki jih imajo vsi udeleženci v prometu. Zato smo predlagali, da imajo mopedi za lažjo identifikacijo povzročiteljev nesreč ali prekrškov tablice, da bi lažje ugotovili, če slučajno kakšen od teh pobegne, ker vsi vemo, da so ti mopedi predelani in da ne gredo samo 25, ampak tudi bistveno več kilometrov na uro, in da bi lažje identificirali v primeru škode, ki bi jo povzročil v prometni nesreči, da zavarovalnica povrne oziroma da je ta motor oziroma moped zavarovan. To naj bi bila rešitev, ki pa očitno ni bila dobra za ali pa ni ustrezala koaliciji, zato so zavrnili ta zakon in nato v oktobru leta 2016 prišli sami z zakonom, ki so ga nadgradili, da bi morali te mopede registrirati in tako narediti nek red, nadgradnjo tega zakona.

Nihče od predlagateljev se takrat verjetno ni zavedal, da so nekateri izmed teh mopedov stari že 50 let in še več, da so mogoče stali nekje pa ga je nekdo potem potegnil na plano, obrisal prah, ga servisiral in zdaj ga uporablja, da se niti ne ve, kdaj je bil kupljen, kdo je bil lastnik, je pač marsikomu … Tudi jaz imam doma tak moped od tasta, pokojnega, že kar nekaj časa pa sem ga tudi želel usposobiti, pa ga zdaj sigurno ne bom, po tem zakonu. Glede tega zakona, ki ga je koalicija sprejela in

je začel veljati v lanskem letu – prej sem slišal kolege iz Desusa, da so zelo veseli, da vidijo na cesti registrirane motorje in ljudi s čelado. Mislim, kakšno veselje, da nekdo sploh upošteva zakon. Na cesti ne bi smelo biti nobenega mopeda, ki tega nima, če zakon velja, ne da se koalicijska stranka veseli, da nekdo upošteva zakone. Za zakonodajalca je pa to res »uspeh«. Ker je ta zakon tako neživljenjski, sem se jaz – in kolegi, verjetno ne samo v opoziciji, tudi pozicijski, ko so brali štorije z upravnih enot ali pa od tam, ko so pripeljali moped registrirat – res nasmejal, mogoče se mi je življenje za kakšno leto podaljšalo zaradi tega. Imam štorije tukaj, in če bi bil v poslanski skupini, ki ima to koalicijo, bi nemudoma zahteval, da nekaj naredimo na tem. Ampak ker ni bilo nič, je predlagatelj hotel to rešiti v prid mnogim, sploh tistim, ki so tam pri 70 ali čez pa se še s takimi mopedi vozijo kakšnih deset kilometrov na uro ali pa še manj, včasih si pa še malo s pedali pomagajo, če je hrib. Mene bi bilo sram, da tak zakon velja.

V Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov podpiramo ta zakon in upam, da bo iz koalicije čim prej, zdajle ko bo poletje, na Obali je že veliko teh motorjev, kdo z dopusta prišel z idejo, da bi pa res to nekako odpravili, ta problem, ker je tako neživljenjski, da se vsi smejejo. Hvala bogu nimamo tablice kot nekateri, da sem poslanec. Zato bomo v prvem branju ta zakon podprli, apeliram pa na vas, koalicijske poslanske skupine, da spustite ta zakon v drugo obravnavo pa popravite, če kaj tukaj ni v redu, da mogoče se pustijo pa tablice, tisto, kar smo mi predlagali takrat, da bo življenjsko, da gre nekdo po tablico za tak moped in plača zavarovanje, tisto minimalno, kot recimo, ne vem, ali za traktor ali za ne vem kaj, da ima krito to odgovornost, če se slučajno zgodi, da kakšnega povozi pri 10 kilometrih na uro. Dajmo to res rešiti, bi rekel, po zdravi kmečki pameti, ker tukaj, v veljavnem zakonu, je je tako malo, da je res škoda, da se o tem danes pogovarjamo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Igor Zorčič bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Kolegice, kolegi!

Predlog zakona o spremembah Zakona o motornih vozilih po navedbah predlagatelja vsebuje eno samo dopolnitev, in sicer ukinitev obveznosti registracije koles s pomožnim motorjem oziroma tako imenovanih mopedov, katerih največja konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. Predlagatelj namreč ocenjuje, da je z obvezno registracijo teh vozil prišlo do nepremostljivih administrativnih ovir in zapletov, ki jih pred lastnike postavlja zakonska obveznost registracije mopedov. Spomniti je treba, da sta bili lani na pobudo in s podpisi vseh koalicijskih poslancev, SMC, Desus in SD, vloženi in potem sprejeti dve noveli, to je Zakona o motornih vozilih in Zakona o pravilih v cestnem prometu, in sicer z zelo jasnim ciljem, to je zagotovitev višjih standardov varnosti koles z motorjem oziroma tako imenovanih mopedov ter posledično vseh drugih udeležencev v prometu. Na terenu so se namreč soočali z neurejenim stanjem, ki ni omogočalo preglednosti nad številom teh mopedov. Ni bila zagotovljena niti sledljivost mopedov in voznikov niti njihovo lastništvo. Te tako imenovane petindvajsetice v velikem deležu vozijo in so vozili tudi takrat mladi vozniki, uporaba zaščitnih čelad ni bila obvezna, mopedov torej ni bilo treba registrirati in jih je bilo zato v primeru prekrškov in prometnih nesreč praktično nemogoče izslediti.

Številni mediji, policija, strokovna javnost so opozarjali na to, da se v praksi pojavlja znatno število kršitev, tudi takšnih, ki se nanašajo na predelavo teh motorjev s strani uporabnikov z namenom povečane hitrosti na način, da se odstranijo vgrajene blokade, zaradi česar so ta vozila presegala hitrost večkrat tudi preko 50 kilometrov na uro. Danes je zakon stopil v veljavo, registracija mopedov je bila, kot rečeno, uvedena za namen zagotovitve višjih standardov varnosti vseh udeležencev v prometu, s predlaganim zakonom pa bi dejansko prišli nazaj v obdobje pred sprejetjem omenjenih dveh zakonov.

Ker mopedi do sedaj niso bili določeni kot izjema v zahtevi za dokazilo o izvoru in lastništvu vozila in niso bili del sistema obvezne registracije vozil, se je na terenu ob dokazovanju lastništva dejansko pojavilo nekaj izvedbenih vprašanj. Te težave, vezane na dokazovanja, so se nanašale predvsem na to, da je imela uradna oseba, ki vodi postopek registracije, diskrecijsko pravico, da odloča o tem, katera dokazila so potrebna, da bo dokazano lastništvo. Ker je šlo za uvedbo novih postopkov, je v praksi prihajalo do različnih ravnanj, kar pa je po navedbah ministrstva odpravljeno. Ministrstvo za infrastrukturo je namreč postopek poenotilo z navodili, ki so bila posredovana vsem, ki izvajajo te registracijske postopke.

V Poslanski skupini Stranke Modernega centra ocenjujemo, da so učinki zakona zaenkrat pozitivni ne glede na administrativne težave, ki so se pojavile na začetku registracij teh vozil, prav tako pa menimo, da je pravzaprav tudi ta današnji zakon, ki ga imamo na mizi, neke vrste nagajanje. Omembe je vredno to, da je bil vložen tako pozno, da imamo po podatkih Ministrstva za infrastrukturo že preko 7 tisoč takšnih mopedov, ki so registrirani in bi vrnitev v neko prejšnje stanje pravzaprav pomenila eno premoženjsko škodo, ki bi jo lahko uveljavljali vsi ti vozniki, za katere bi se izkazalo, da so opravili registracije, ki po tem predlogu zakona ne bi bile več potrebne.

Glede na to, da je bilo tudi s stališč ostalih poslanskih skupin, tudi že ob sprejemanju predhodnih zakonov, več kot jasno, da smo si vsi enotni glede tega, da ti mopedi potrebujejo določeno identifikacijo, da potrebujejo zavarovanje. Verjamem, da je razprava v zvezi s potrebnostjo tega reguliranja pravzaprav zgolj nekakšen politični prestiž in da je treba temu zakonu pustiti to mesto, ki ga ima, da se realizira v praksi in da na koncu uživajo vsi tisti, ki so udeleženi v prometu, varnost, ki jim jo ta zakon zagotavlja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima predlagatelj gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala. Spoštovani kolegice in kolegi!

V tem delu si bom vzel malo več časa in poskušal predstaviti stališča državljanov in državljank, ki so soočeni z zakonom, ki je tipičen birokratski zakon. Pa ni samo birokratski zakon, vedno več anonimk prihaja, da je to zakon lobijev, ki so dobili javna pooblastila za opravljanje tehničnega pregleda in ki danes hočejo služiti, tistih, ki imajo večino, torej organizacij, ki imajo več tehničnih preglednih služb po Sloveniji in kjer hočejo služiti dobesedno predvsem na plečih upokojencev. Marsikateri upokojenec nima več avtomobila, ker nima dostojne pokojnine – seveda so daleč od tega – in ima to petindvajsetko, ker je tudi marsikdaj kdo v slabšem zdravstvenem stanju, zato da lahko pride sploh do trgovine, in se pripelje s kolesom s pomožnim motorjem.

Gre tudi za občane, občanke, ki vsak dan opravljajo neko krajšo pot na delovno mesto. Imamo probleme, predvsem v mestih, kjer so, kot veste, draga parkirna mesta, tukaj v Ljubljani, Mariboru in tako naprej. In frazeologija, ki jo uporabljate, je seveda nepravilna. Gre za kolesa s pomožnim motorjem. Gre za nekaj, kar je v tehnični zgodovini nastajalo, lahko rečemo, že med prvo in drugo svetovno vojno. Takrat ko je recimo Solex izumil sistem kolesa, v katerega so spredaj vgradili motor in se je mehansko preklopilo, ko niste več mogli goniti. Konstrukcijsko lahko rečemo, da so kolesa s pomožnim motorjem povsem drugače narejena kot mopedi. Največkrat je njihova teža manjša. Največkrat je njihov motor takšen, da ga ne morete predelati, da bi »letel« več kot tudi 50, 60 in 70 kilometrov na uro, kar ste v prvotnem zakonu napisali. Največkrat imajo tam, kjer so bencinski motorji, uplinjače difuzorja 9 milimetrov, približno. Na vseh ostali mopedih so nekje 11, 12 milimetrov ali več. Ne moremo torej govoriti o tem, da se jih da hitro predelati. Nadaljevanje, ki sledi – treba je poznati vsaj del kulturne in tehnične dediščine, tudi sistema starodobnikov, ki danes spadajo pod ta zakon.

Svojo razpravo tukaj v Državnem zboru bi danes posvetil predvsem ljudem, ki so skrbeli za vrhunsko tehnično dediščino, torej konstruktorjem naše legendarne tovarne Tomos. Predvsem posvečam danes to razpravo legendarnemu inženirju, šefu razvoja v Tomosu, pokojnemu Janezu Imperlu, pokojnim ljudem, ki so bili v konstrukcijskem biroju Tomosa. Svojo razpravo posvečam vsem dirkačem Tomosa na čelu z Gilbertom Parlottijem, Bernetičem in vsemi ostalimi, ki so nosili ime te znamenite slovenske firme daleč po svetu. Zaradi česa? Zaradi tega, da se spomnim, kako je sploh nastajalo, kakšna je razlika med mopedom, kolesom s pomožnim motorjem in motornim kolesom. Ker vidim, da večina poslank in poslancev v Državnem zboru v koaliciji tega sploh ne razume in je v posmeh nekemu osnovnemu tehničnemu znanju, kaj pomenijo kolesa s pomožnim motorjem, kakšno nevarnost predstavlja hitrost 25 kilometrov na uro. Na koncu svoje razprave bom poskušal tudi predstaviti realne probleme, ki jih imajo ljudje zaradi tega zakona na trgu.

Ta zakon je najbolj podoben zakonu LDS pred njihovim zatonom, tako imenovanemu zakonu o tistih nalepkah za tehnične preglede, kjer je določen lobi iz ozadja služil milijone evrov ali pa milijone mark še takrat, pred uvedbo evra, zaradi tega, da ni delal nič, ampak je pripravljal nove birokratske ukrepe za državljane in državljanke. Zelo podoben zakon, brez vsake vsebine, z argumenti, ki so potegnjeni iz petnih žil, kot rečemo tisti, ki, mislim da, znamo razpravljati. Ker sem danes govoril, da posvečam razpravo inženirju Janezu Imperlu, človeku, ki je nosil slovensko inženirsko tehnično znanje na piedestal svetovnega motociklističnega športa, bi rad povedal, da če bi ulice v Sloveniji nosile imena takšnih ljudi in bi se o njih več učili v osnovnih in srednjih šolah, po vsej verjetnosti ne bi imeli takšnih poslancev in poslank, ki bi tako malomarno in slabo razpravljali na temo varnosti, predvsem pa na temo tehnične dediščine in nevarnosti, ki naj bi jo posledično povzročala kolesa s pomožnim motorjem do 25.

Prva zadeva, Slovenska demokratska stranka ne nagaja. Slovenska demokratska stranka z ukinitvijo tega zakona ni prekinila tega, da na teh kolesih s pomožnim motorjem ne rabite čelade. Še vedno smo za to, da se čelada uporablja, ampak navadna kolesarska čelada, torej te varnosti nismo ukinili. Nadaljevanje, ko govorimo o varnosti v cestnem prometu, Ministrstvu za infrastrukturo, varnost v cestnem prometu se začne na kvalitetnih cestah, na kvalitetnih kolesarskih cestah, ne na luknjičastih cestah. Tu se začne varnost v cestnem prometu. Predstavniki Vlade, varnost v cestnem prometu se začne v Sloveniji enakih možnosti, v Sloveniji, kjer se na tisoče mojim štajerskim kolegom ni treba voziti na delo, v službo, ampak imajo delo

na Štajerskem, da se Primorcem ni treba voziti na delo v Ljubljano, ampak imajo delo na Primorskem. Manj je teh dnevnih migracij, manj je posledično nesreč, manj je mrtvih na slovenskih cestah. O čem torej govorim? Govorim tudi o tem, da se je pod to vlado še bolj, lahko rečemo, zgodilo to, da Ljubljana dobi vse, periferija ničesar. Ko govorimo o nastanku predvsem Flexerja, ki je še eden izmed osnovnih ali vseh ostalih tipov, ki jih danes blagovna znamka Tomos še proizvaja, govorim tudi o lobiju, govorim o tem, da moramo marsikdaj tudi zaščititi svojo lastno proizvodnjo, ljudi, ki so desetletja delali. To naj bo razprava tudi v ponos in moje spoštovanje do vseh, ne samo do razvojnikov, dirkačev v Tomosu, ampak tudi do vseh sedanjih in prejšnjih delavcev Tomosa. Tistih, ki so zaradi nenormalne politike te države, bivših politikov izgubili službo v Tomosu, ki se danes marsikdaj z mizernimi pokojninami premikajo tudi s temi svojimi motorji.

Naj povem nekaj zadev. Tomos, kot veste, je nastal leta 1954 kot Tovarna motorjev Sežana. Na začetku je delal, kot veste, licenčni moped, tako imenovani Tomos Colibri, licenca po Puchu MS 50. Kasneje je sam konstruiral in sam razvijal svojo serijo mopedov, predvsem ko govorimo o mopedih na avtomatski pogon, govorimo o Automatic A1, Automatic A3. A1 je bila prva, lahko rečemo, Tomosova iznajdba, nekje na začetku 70. let, Automatic A3 prihaja v letu 1973, pred tem je bil tako imenovani Tomos Laura iz leta 1968 ali jermenaš, kot so mu rekli. Zaradi česa to govorim? Zaradi tega, ker tisti, ki imate velike spomine na Jugoslavijo, naj vam povem, da tam ni bilo treba registrirati niti mopeda do 50 kilometrov na uro. V to kategorijo mopedov do 50 kilometrov na uro so do osamosvojitve spadala vozila, ki so še danes na trgu. Torej vse vrste avtomatikov, vse različice jermenašov, APN 4/6 in vsi kolibriji. Razen T12 in vseh tistih, ki so presegali 50 kilometrov na uro, torej tipi motorjev 14M, 15SLC, SL, 15SL, Tomos Electronic E9 in prototip, tako imenovani Tomos 175, ki pa na žalost nikoli ni prišel v redno serijsko proizvodnjo.

Predvsem tisti, ki ste iz Primorske, lahko rečemo, da s takšnim birokratskim zakonom uničujete primorsko gospodarstvo, uničujete še tiste zadnje ostanke Tomosa, dajete jasno vedeti, da nimate blage veze o tehnični dediščini, da se norčujete iz tehnične dediščine, da se norčujete iz slovenskih inženirjev, tehnikov in slovenskih naravoslovcev. To je tipičen birokratski zakon, ki nima nobene veze z realnostjo in nima nobene veze z varnostjo v cestnem prometu. Ko smo ga sprejemali lani oktobra, sem vam povedal primer, v Sloveniji vsako leto umre nekaj ljudi, ki padejo s češnje. Češnje so zdaj ravno v času zrelosti, ali bomo uvedli tehnične preglede in register češenj v Sloveniji? Znano je, da ima češnja, kar se velikokrat ne vidi, suhe veje, zato marsikdaj kdo pade z veje in se ubije. Ali bomo uvedli register češenj in tehnični pregled za češnje in bodo agronomi hodili in gledali, kje je suha veja, kje ne, in bomo lastnike teh češenj prijavljali v nek register? Ali bodo kolesarji, ki jih je na tisoče vsak dan, ki jih srečujem po Ljubljani, tisti, ki so v boljši fizični zmogljivosti, ki lahko kolesarijo več kot 25 kilometrov na uro, morali opravljati tehnične preglede in posebne zdravstvene preglede? Kaj bo z normalnimi kolesi, s katerimi se lahko recimo z nekega hriba ali pa v neko grapo spustite do razsežnosti tekmovalci celo do 100 kilometrov na uro? Ali bomo uvedli tehnične preglede za normalna kolesa? Po tej vaši logiki da. Ali bomo registracijo uvedli? Ali bomo homologacije uvedli za ta kolesa?

Kot veste, morajo po tem zakonu zdaj za kolesa s pomožnim motorjem, ki so narejena po letu 2004 ali uvožena po letu 2004 v Slovenijo, lastniki opraviti tudi homologacijo. Homologacija stane 90 evrov. Ali si vi predstavljate, 90 evrov za homologacijo? Zakaj, gospodje?! Zakaj danes opravljamo homologacije v Sloveniji, če uvoziš, recimo, avtomobil iz Nemčije, za katerega je TÜV na Bavarskem ali pa kjerkoli v Nemčiji opravil homologacijo po evropskih standardih? Zakaj moramo mi to početi? To je novo vprašanje, nova birokratska ovira za vsakega, ki je uvozil avtomobil. Spomnite se ene zadeve, spoštovani kolegi. Spomnite se, da smo imeli, mislim da, pred dvema letoma največji škandal v zgodovini avtomobilske industrije, potvarjanje rezultatov tako imenovanih izpušnih testov, ko so Američani ugotovili, da Volkswagen goljufa pri dizelskih vozilih. Na tisoče volkswagnov je bilo preko tehničnih pregledov pripeljanih v Slovenijo. Kakšni tehnični pregledi in kakšni homologacijski pregledi so bili v državi Republika Slovenija, da tega ni ugotovila? Kako se upravljajo, kakšno delo opravljajo te službe? Zaračunavajo po 100 evrov za homologacijo, niso pa ugotovile, da te izpušne norme niso v skladu s standardi, ki jih predpisuje v tem primeru firma Volkswagen. Torej, vreči ljudi, državljane v neko birokracijo in potem nekako služiti na njih, za njimi pa ne stoji noben servis, nobeno orodje, na katerega bi se lahko obrnili.

Nadalje, primer enega izmed oškodovancev – jaz bom danes govoril, da so državljanke in državljani oškodovanci. Eden izmed primerov je bil, da je človek … Kot veste, na stotine ljudi se je javljalo, mediji so o tem pisali že dva meseca, zaradi tega je Slovenska demokratska stranka tudi vložila to novelo zakona. Najprej je problem lastništva, problem prič, problem tega, da je nekdo recimo pred 45 ali pa 40 leti šel k birmi, boter, ki danes pri 75 letih mogoče še živi v Nemčiji, je zdaj aprila prišel domov v Slovenske gorice zato, da je šel kot priča na neko občino in dokazoval, da je leta 1973 svojemu takratnemu vnuku ali pa oskrbovancu kupil za birmo tisti moped. Da je on to kupil. Ali je to normalno? Se vam to zdi normalno? Nadaljevanje. Ugotavljajo, da določeni mopedi tipa, kot je recimo Piaggio Ciao

in nekateri drugi, nimajo serijskih številk, ker jih niso potrebovali, ker si noben konstruktor pred desetimi leti ni zamišljal, da bo nekaj, kar »leti« 25 kilometrov na uro in kar tudi v grapo ne »leti« več kot 25 kilometrov na uro, ker ga motor omejuje, v Sloveniji leta 2017 tretirano kot nek moped, celo kot neko motorno kolo. Naj navedem še primer občana, ki ima motor Sachs Wanderer, letnik 1930. Po 87 letih ta motor nima več dokumentov. Jaz kot bodoči lastnik bi moral biti star 105 let, moji priči pa 120 let! Torej za Solexovega Wandererja, ki je star 83 let, bi v fazi, ko bi ga prijavil na upravni enoti, morali biti priči stari 120 let, on pa 105 let, zaradi tega, da bi lahko uveljavljal to lastništvo. Ali je to normalno? Ali je z vami vse v redu, spoštovani kolegice in kolegi? Ali je vse v redu?! Kaj pravijo vaši upokojenci? Kaj pravijo upokojenci recimo v Cerkvenjaku, kjer sam živim? Kjer je sosed, ki, lahko rečemo, ima velike zdravstvene probleme, star je 75 let, vse, kar ima, ima Tomosovega Youngsterja ali Flexerja, kakršnikoli tip do 25 kilometrov na uro, in danes ga mora peljati v Lenart, 20 kilometrov stran, uveljavljati lastništvo, torej prepričati mora nekoga. Potem mora opravljati tehnični pregled, ker je izgubil homologacijo, ker je bil narejen po 2004, mora zagotoviti homologacijski karton, ki stane 90 evrov, in tako naprej.

Vse to ste vi naredili za upokojence v tem mandatu, spoštovani kolega. Prihajate iz Primorske, lahko bi bili ponosni na Tomos kot sem jaz kot Štajerec, pa kaže samo to, da mečete polena pod noge. Eno je govorjenje, drugo pa je tisto, ko pridete pred ljudi. Pravite, da naj ne bluzim. Ljudje bodo povedali, ali jaz bluzim ali govorim iz srca ali mi to kdo napiše ali govorim iz prakse kot inženir in kot nekdo, ki je imel normalno otroštvo, v katerem smo vedeli, kaj je približno 38 bat v Tomosu, kaj je hod bata 43, kaj pomenijo 4 konjske moči, kaj pomeni na petnajstki 6 konjskih moči, kaj na elektroniku pomeni 9 konjskih moči, kaj pomeni batni obroček L, kaj pomeni normalni batni obroček, kaj pomeni zračno hlajenje, česa ne pomeni zračno hlajenje in tako naprej. Mi ne bluzimo, govorim iz prakse, govorim o ljudeh, ki so leta in desetletja živeli, ki so konstruirali, kjer se je Tomos v svojem laboratoriju ukvarjal tudi s hitrostmi do 180 ali pa celo do 204 kilometre na uro, kar je doseglo zadnje Tomosovo motorno kolo na Grobniku, mislim da, v začetku 80. let. Torej tisti, s katerim je Zdravko Matulja postal evropski prvak leta 1982. To je bluzenje? To je resnica, to je zgodovina neke tehnične in kulturne dediščine, ki jo danes s tem zakonom uničujete. Uničujete zaradi tega, ker danes Tomos večinoma živi od koles s pomožnim motorjem do 25 kilometrov na uro, ki so zadnja.

Nadaljujemo z varnostjo v cestnem prometu. Na eBayu dobite za 100 evrov kolo s pestom, z elektroniko, ki jo vgradite na svoje navadno kolo, za katerega vam ne bo treba opravljati nobenega tehničnega pregleda, in se lahko vozite s hitrostmi – recimo osnovni elektromotor je vgrajen z 250 vati, imate različice 500, 600 vatov, kilovat, celo do 3 kilovate elektromotorji obstajajo za kolesa, skrito, izven vseh zakonov, taka predelana kolesa dosegajo – 60, 70 kilometrov na uro in nobenemu nič. Nobenemu nič. Ni mu treba investirati, kupi za 100 evrov. Zakaj bi flexerja uporabil, če si lahko to vgradim jutri zjutraj na starega ponija? Kupim, kolo dobiš s pestom, zadaj montiraš akumulator in se pelješ 50 kilometrov na uro. Večji akumulator, več kilometrov in tako naprej. Kje je to v zakonu? Niste predvideli. Tipičen primer birokratske ovire in tipičen primer, ko ljudje, ki v življenju niso delali v praksi, postavljajo zaradi nekih lobijev nek zakon, ki govori o neki varnosti v cestnem prometu. 25 kilometrov na uro. Hitrost sosedovega psa, vsakega zdravega moškega, hitrost, ki jo dosega vsak normalen kolesar, mislim, da celo vrsta upokojencev, ki redno kolesari, dosega več kot 25 kilometrov na uro z normalnim kolesom, in teh koles ni treba registrirati, niso nevarna za življenja, ne potrebujejo tablic, ne potrebujejo homologacij, nihče na tehničnem pregledu ne pogleda njihovih zavor in vsega ostalega, kar spada na kolo. Kakšna logika je na tej sferi? Kakšna logika je v 25 kilometrih na uro? Kaj pomeni nevarnost, da se nekdo zaleti?

Kaj je pomenilo zavarovanje, o katerem največkrat govorite? Če imate vi otroka, ste tudi po prejšnjem zakonu lahko za takšen moped, kljub temu da ni bil registriran, da ni imel tablice, šli na zavarovalnico, plačali 20 evrov za zavarovanje za poškodbo tretjih oseb. Torej če imate otroka, ki je nepreviden, lahko greste na zavarovalnico, plačate 20 evrov in je tudi moped, ki ni registriran, zavarovan. To so marsikdaj počeli tudi v bivši državi za APN, kdor je imel otroka, mu ga je kupil, je šel na zavarovalnico, plačal je takrat nekaj dinarjev in je bil moped zavarovan glede poškodbe tretjih oseb. V čem je torej problem? Ali bomo čisto vse regulirali? Problem tega je, da hočete vse regulirati in od državljanov in državljank uvajati nove dajatve, nove birokratske ovire, ki nimajo z varnostjo v cestnem prometu nobene zveze. Imamo na deset tisoče kolesarjev v Sloveniji, ki so vsak dan hitrejši v prometu s kolesi, marsikdaj pomanjkljivimi, starejšega tipa, ki niso registrirana, ne potrebujejo tehničnih pregledov in tako naprej. Bolj si fizično močan, hitreje se lahko posledično tudi pelješ. Običajno mlajši, kot si, bolj si nepredvidljiv, hitrejši si s kolesom, še večjo nevarnost lahko povzročiš. In kolo po nekem klancu navzdol nima omejitev. Ima seveda omejitev količnika zračnega upora, tako da normalen kolesar pride do nekih 70 ali 60 kilometrov, vrhunski kolesar do 100 kilometrov na uro, ta moped pa ima omejitev, ker je motor sovprežen s pogonom, in več kot 25 ali 30, mogoče 35 kilometrov nikoli ne doseže, niti po ne vem kakšnem klancu navzdol. Kam smo prišli?

Potem prihaja do novih anomalij. Imate nekatere mopede, torej kolesa s pomožnim

motorjem, ki so bila narejena pred več kot 30 leti, ki dosegajo mogoče 27 kilometrov na uro. Kaj zdaj s temi narediti, torej s 27 kilometri na uro? Registrirate ga, spada pod mopede, gre skozi tehnični pregled, pride na normalno cesto, kjer ovira promet in je nevaren v prometu. Kako ga omejiti? Težko. Zato ker lahko predelaš samo uplinjač. V uplinjaču pa, če predelaš razmerje med bencinom in zrakom, pride do – česa? Pride do večjih izpustov v okolje in pride do vseh ostalih posledic.

Odpira se na stotine problemov s tem zakonom in zato v Slovenski demokratski stranki še enkrat predlagamo, da ga vsaj spustite skozi prvo proceduro in da nadaljujemo potem v drugem branju, mogoče z nekaj popravki, če imate predloge, ki so logični, ki so normalni. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima gospod Marko Ferluga. Pripravita naj se gospa Iva Dimic in gospod Danijel Krivec.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Kaj naj rečem po tem zgodovinskem preseku inženirja Breznika? Toliko velikih stvari je povedal o Tomosu, da dejansko nima človek česa dodati. Veliko znanja, ki ga ima v sebi inženir Breznik, človeka osupne. Vsa čast, jaz ga pozdravljam, ga cenim, ker je zelo velik intelektualec, in to je pravilno. Predstavlja pač neko svojo opcijo, ta opcija ima svoje videnje in razumevanje vse te problematike. Tukaj ne smemo iti v to, da velja samo ena resnica, to je rumeno-modra, ampak mogoče velja še kaj drugega. Tu stvari niso tako enostavne, kot se predstavljajo. Če povemo ne samo po statistiki, ampak dejstva, ki so na žalost čisto enostavna, in to je, da nobena od pristojnih institucij dejansko danes ne ve, koliko koles s pomožnim motorjem se vozi po naši državi in koliko jih je vpletenih v različne kraje, v različne prekrške in žal tudi v nesreče. Da vam pojasnim. V uradnih statistikah so zgolj in samo navedeni kot kolesa, in to je vse skupaj, bom rekel, ena mineštra. Na Obali smo imeli en tak primer, primer Slavka Ivančiča, ki se mu je prav zaradi tega, ker ni bilo urejeno s to obveznostjo nošenja čelade in z vsemi ostalimi zadevami, primerila taka nesreča, in on sam podpira te zadeve.

O tem, ali registrirati ali ne. Pri tej registraciji – ko ni registrirano, ni odgovornosti, ni nobenega reda. In v teh primerih je bila ena zelo zelo velika siva cona, kjer ni bilo ne pregleda ne kontrole, in mislim, da jo je bilo treba urediti. Vsi dobro vemo, da se ti motorji dandanes glede na to, da imamo dokaj dober standard, dobijo že ob birmah in ostalih zadevah. Zelo na lahko, bi rekel. Ali pa če kdo konča z zelo dobro oceno v šoli. In ti otroci niso imeli čelade, ni bilo treba imeti nobenega dokumenta, ne vozniškega dovoljenja ne nobenega, in vse te zadeve so peljale v to, da je bilo stanje nekontrolirano v vseh pogledih. Otroci, veste kakšni so, so se vozili po dva, trije na enkrat, delali neumnosti, kot jih delajo vsi otroci, kar je normalno. Ko je pa prišel čas, da jih je policija ustavila, seveda ni bilo dokumentacije, ni bilo ničesar in so starši morali priti. Prijavilo se je kot prekršek in tako se je vse skupaj končalo. Da ne govorim o tistih mopedih, ki se predelajo. Okej, boste rekli, da tudi danes, če bo šel na tehnični pregled, bo dan prej ali isti dan uredil, da ne bo več imel tiste varnostne zaklopke in bo potem spet vse v redu. Ampak ne gre za to. Mislim, da se je stvari treba nekako lotiti. Tu je ta siva cona.

Po nekih grobih ocenah je bilo prodanih 40 tisoč, če ne več, teh motorjev. To je zelo dobra prodajna niša, ker vemo, kako si mladostniki to želijo in to imajo. In da jo potem pustimo vnemar, da ni sklenjeno zavarovanje, ni registrirano, se ne ve, od koga je, preprodajalo se je … Da ne govorimo potem tudi, da so določene kriminalne združbe, narkomani, če hočete, uporabljali to za raznorazne kriminalne zadeve, to vemo. Ti motorji so se potem kar odlagali, metali, kjerkoli so bili. Nihče ni odgovarjal za ničesar. To so res stvari, za katere bi bilo potrebno, da jih ta država uredi. Razumem poglede s strani naših kolegov v SDS, ampak mislim, da je to treba urediti, narediti nek postopen red. Če se to, kar je bilo, ne bo izkazalo kot dobro, se da tudi ta zakon, ki je zdaj v veljavi, popraviti in urediti tako, kot ta vaš predlog. Zato se je nesmiselno prerekati in tukaj politično špekulirati.

Na Obali se že zdaj malo bolj vidi in pozna, da se je vzpostavil nek red. Na Obali, saj veste, glede na to, da imamo dobre pogoje, se ti motorji vozijo celo sezono, se pravi celo leto. Tudi kolegi iz Nove Slovenije so to opazili, ker je bila s strani njih dana ta pobuda, katere podpornik sem tudi jaz vedno bil in se mi je zdela absolutno za podpreti, da se je potem uredilo to v zakon, ki sedaj velja. Mislim, da je to ena dobra zadeva v smislu in varnosti in preglednosti in v nekem doglednem roku tudi tega zavarovanja. Ja, boste rekli, okej, se je dvignilo to, spet bo treba nekaj plačevati. Ampak za božjo voljo, če že imaš motor, mislim, da je tudi potrebno, da se da toliko, da se ga pregleda, da je tehnično izpraven, da se ga plača, da je vnesen v register in da se plača zavarovanje kot za vsako vozilo. In potem vsak ve, kako se bo odgovorno obnašal do sebe in do drugih v prometu. Debate in dileme o tem, ali je prav ali narobe, bodo vedno, tako kot so pri vsakem zakonu in tako kot bodo za vsako stvar. Ampak mislim, da se gre v pravo stvar in da je treba pustiti ta zakon, ki sedaj velja, da svoj tok naredi, in če bo treba, to bo verjetno tudi ministrstvo določilo – glede na pogovore, ki sem jih imel s policisti, ki so bili na terenu, in kolikor sem videl, je tudi Agencija za varnost prometa pozdravila ta zakon, to so neke institucije, ki

vedo, kako in kaj je s tem, in mislim, da smo na pravi poti, te zadeve so korektne – še kaj popravljati, mislim, da bosta to praksa in čas pokazala. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Iva Dimic, pripravita naj se gospod Danijel Krivec in gospod Tomaž Gantar.

IVA DIMIC (PS NSi): Dragi moji poslanski kolegi!

Velko je bilo že govora, kaj registrirati, česa ne, kaj spada pod registracijo, kaj ne. V Novi Sloveniji smo želeli vzpostaviti zgolj in samo neko identifikacijo in seveda tudi, da bi bilo opremljeno vse skupaj s čelado in da bi bila možnost zavarovanja v primeru nezgode. Pa vendarle, ne vem zakaj, še vedno ne vem zakaj, ste se odločili v Poslanski skupini SMC, da greste s tem tako daleč, da je treba registrirati vsa motorna kolesa. In moram prebrati, 19. april 2017, Nedeljski dnevnik, bralec je želel urediti dokumente za star moped, ki zmore do 25 kilometrov na uro, pa je naletel na birokratsko mino. Nasvet uradnice: »Saj ni problema, pripeljite kakšnega starega gospoda pa bomo nanj pisali, potem pa se samo naredi prepis.« Ali razumete, o čem se govori? Na kakšen način vi želite, da začnejo ljudje urejati svojo lastnino? Z nekim posrednikom, ki mora biti 18 let starejši od letnika motorja oziroma mopeda. Tukaj je v bistvu želel en gospod registrirati moped, letnik 1969, in ga najprej vpraša, kateri letnik je on. In je rekel, jaz sem pa letnik 1958, in je imel še dve priči, obe sta bili 18 let mlajši od njega in enostavno ni mogel registrirati starejšega vozila. Se mi zdi, da ste enostavno skočili v ta bazen ali pa v to vodo, brez da bi znali plavati. Pa še rokavčkov niste s seboj vzeli. Ne obroča, mi po domače rečemo kar šlauf. Kakšne birokratske ovire!

Te dni je bilo na televiziji v Preverjenem, s čim se srečujejo ljudje, največji poudarek pa je bil na tistem, za kar ste vi zagotavljali, da ne bo drago. Kaj je rekel? Nekaj ljudi, ki so šli v ta postopek, je reklo, da je precej dražje, kot se je napovedalo. Se pravi, uvedli ste davek, ki je za ljudi precej višji, kot je bilo napovedano, da bo. Se mi zdi, da je treba na tej točki in pri taki statistiki, kakšna motorna kolesa se registrirajo, stopiti, tudi če ste vladna koalicija ali vladna stranka, en korak nazaj in reči, res je, pretiravali smo, nismo poznali, kakšno je stanje pri teh motornih kolesih, in bomo zadevo odpravili, da bomo vendarle omogočili neko dodatno identifikacijo, neko zavarovanje za primer kakšne nezgode, da pa vsekakor pretiravamo z registracijo na način, kot ste si ga zamislili. In seveda, da ne obremenjujete ljudi, ki bodo iskali priče za nek motor, letnik 1969, ki bodo 18 let starejše. Predvsem to imejte v obziru, ker je tega v teh časih kar nekaj. Dobili smo tudi veliko odzivov, naj se vendarle spregleda in naj se zadeve uredijo. Nihče ne oporeka, da je treba na tem področju narediti korak naprej zaradi varnosti, vendar varnost, ki vse skupaj pelje tako daleč, da postaja enostavno nemogoče, da uveljaviš svojo lastninsko pravico nad vozilom, je pa, tako kot sem rekla, skok v morje, ne da bi bili pripravljeni, tudi če ne znate plavati.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danijel Krivec, pripravita naj se gospod Tomaž Gantar in gospod Bojan Podkrajšek.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Očitno so te velike hitrosti usodne za ta državni zbor in se bomo še velikokrat srečevali s tem, da se počasi daleč pride, ampak ta koalicija se niti z mesta še ni spravila, pa imamo ponovno mopede v Državnem zboru. Kar se tiče te novele, jaz jo bom podprl, kajti na problem, ki se zdaj izpostavlja, smo opozarjali že takrat, ko se je ta zakon prvič obravnaval v Državnem zboru, ko smo jasno povedali, da smo za to, da se določene stvari regulirajo, vendar v okviru zdrave kmečke pameti, ne pa v smislu dodatne birokracije tam, kjer dejansko ni potrebna. In to zdaj tudi sami ugotavljate oziroma imate verjetno informacije s terena, da ste s tem bistveno bistveno pretiravali. Če bi bili vsaj toliko spretni, da bi rekli, da se za neke mopede oziroma kolesa s pomožnim motorjem do nekega presečnega datuma zahteva registracija, za ostale pa ni potrebno dokazovanje in tako naprej, ampak niste bili. In zdaj ste si skuhali eno mineštro, zaradi katere vas bo ne glede na to, da imate na glavi čelado, verjetno glava v prihodnje še precej bolela. Treba bo zadeve pogledati z nekega normalnega vidika in verjetno kakšno stvar popraviti ali pa dopolniti ali pa tudi podpreti naš predlog, da se vsaj registracija iz tega zakona za ta kolesa s pomožnim motorjem umakne in se s tem omogoči neko normalno funkcioniranje.

Če se spomnite v tistih razpravah, ko je bil najprej predlog vložen s strani Nove Slovenije, smo se tudi mi strinjali s tem, da se uvede obvezna čelada za posamezne kategorije uporabnikov, in bili smo tudi za to, da se neka identifikacija vozila oziroma naprave uvede. Bili smo pa striktno proti tehničnemu pregledu in proti registraciji, ker smo ocenili, da bo to povzročilo veliko težav v samem izvajanju, da bo to povzročilo tudi veliko finančno obremenitev za posameznike, in to se zdaj v praksi tudi izkazuje. Že če greste na spletno stran Avto-moto zveze Slovenije in pogledate vsa navodila, ki jih oni tam objavljajo, kako je treba stvar registrirati, ugotovite, da je zadeva precej precej komplicirana, kaj je potrebno in kaj ni potrebno. Če človek nima računa, kar je pa običajno, kajti ta motorna vozila oziroma kolesa s pomožnim motorjem so bila v veliko primerih kupljena v preteklosti, dostikrat so bila tudi podarjena, takrat ni nihče razmišljal, da je treba kakšne

račune hraniti, razen mogoče v tistem obdobju, ko je bila še neka garancijska doba za tako vozilo, od takrat naprej se je pa verjetno lastništvo prenašalo brez kakršnihkoli kupoprodajnih pogodb … Tega v zakonu na noben način niste razumeli in niste hoteli predvideti, da bodo tudi v praksi takšni in drugačni zapleti pri tej registraciji in da bo to povzročilo ljudem stroške, že to, da mora nekdo nekajkrat iti na lokacijo, kjer se izvede registracija, tehnični pregled in tako naprej, to je verjetno precej obremenjujoče, predvsem za starejše ljudi ali pa tiste, ki nimajo neke dodatne pomoči. Tako da večina teh starejših vozil bo ostala neregistrirana in se bodo ljudje pač vozili tako, kot so se do zdaj. Kaj bo naredila policija oziroma kakšna navodila bodo dobili, je vprašanje, mislim pa, da se bo zadeva zelo zakomplicirala, takrat ko bo kakšen pomemben upokojenec dobil kazen, zato ker se vozi z neregistriranim takšnim vozilom. Takrat bo verjetno tudi trenutek, ko bo nekdo razmislil, ali se je v preteklosti dobro odločil, ko je zadevo na tak način sprejemal, kajti v praksi je to, kot vidite, neizvedljivo.

Če se ozrem na naslednji zakon, ki ga imamo, tam je pa obratna situacija. Pri predlogu, ki ga prinaša SMC v proceduro glede dovoljenja za točenje alkohola na športnih prireditvah, je pa druga logika. Tam se pa v bistvu v praksi izvaja to, kar zakon preprečuje, nihče tega ne sankcionira in se zdaj SMC poslužuje logike, da se to na nek način odpravi, zato da tisti, ki so organizatorji, in institucije ne bodo v prihodnje plačevali kazni. V bistvu je pa stvar na tihi način že zdavnaj legalizirana in se v praksi izvaja. V primeru mopedov pa ste na vse pretege zagovarjali neko varnost in neko izboljšanje na področju varnosti v prometu, kjer pa ne samo naš kolega Franci, ampak tudi sami verjetno hitro ugotovite, da je veliko vozil v prometu, ki so bistveno hitrejša in ki so lahko v samem prometu ali udeležena ali tudi povzročijo nesrečo, pa jih ravno tako nimate pod kontrolo, jih nimate registriranih, ne veste, koliko takšnih in drugačnih koles s pomožnim električnim motorjem se bo vozilo po naših cestah.

Naslednjič ko boste tak zakon prinesli v Državni zbor, pripravite vse argumente tako, da pijejo vodo pa tudi da se v praksi dajo izvajati in da ne povzročijo nekega velikega nasprotovanja med uporabniki. Na žalost predvsem med starejšimi uporabniki, kar je pa še toliko slabše.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Gantar, pripravita naj se gospod Bojan Podkrajšek in gospod Zvonko Lah.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovani predlagatelji, kolega Breznik!

Edina stvar, s katero se lahko z vami strinjam, je, da je postopek dokazovanja lastništva predvsem pri lastnikih starih mopedov prezapleten, prekompliciran in da bi ga bilo smiselno spremeniti. Ampak tu se pa moje strinjanje z vsemi vašimi argumenti konča.

Najprej me moti na nek način podcenjujoč odnos do teh udeležencev v prometu. Namreč, to so običajni udeleženci ne glede na to, ali vozijo z 10, 20 ali pa 100 kilometri na uro. In da smo si na jasnem, tudi tolikokrat omenjena nizka hitrost, 25 kilometrov na uro, je še kako velika hitrost, ko padeš in ko nekam udariš. Tudi z manjšo hitrostjo si lahko invalid, tudi z manjšo hitrostjo se lahko ubiješ. To pomeni, na oko, če lahko rečem, da v malo manj kot sedmih sekundah priletiš s tega pulta v tisti pult, to je 25 kilometrov na uro. In če priletiš z glavo, je to velika hitrost. Tako o teh argumentih, kaj je hitro in kaj je počasi, po mojem nima nobenega smisla razpravljati. Veseli me, da imajo zato ti otroci čelade, ampak to ni današnja tema. Pa tudi odrasli, če so dovolj modri, da jih uporabljajo.

Trditi, da gre za novo obdavčitev, je zelo inovativna interpretacija. Prvič, moped ni stvar, ki jo mora in želi in hoče imeti vsak. Se pravi, lahko ga kupiš, lahko ga ne kupiš. Če ga ne kupiš, seveda nimaš stroška. Še vedno verjamem, da kdor danes moped kupi, da za njega, ne vem, 2 tisoč plus, minus 500 evrov ali pa več, verjetno zmore tudi to registracijo za nekaj, kar si je želel. Sicer si lahko kupi kolo ali pa karkoli drugega pa pač vozi brez tega in si je strošek prihranil. In vozi tudi 25 kilometrov na uro ali več, tudi na tisti način. Tako da to, da govorimo o novem davku, je seveda popoln nesmisel.

Tudi mene bi težko presenetili s svojim tehničnim poznavanjem glede na to, da se lahko midva ob kavi pogovarjava o batih z obročki L, kakšne gredi so potrebne … Vse to sem jaz počel, ko sem bil bistveno mlajši, in Tomosove modele poznam in sem jih vozil ali imel najmanj tako dobro kot vi. Ampak to ni stvar te diskusije. Prepričan sem tudi, da sem na motorjih in mopedih naredil bistveno več kilometrov, kot ste jih vi kdajkoli, pa tudi to ni toliko pomembno. Moti me bolj to, da se res podcenjuje voznike teh mopedov. Seveda razumem, da so nekako zavarovani in večidel na varni strani, dokler vozijo po mestu po kolesarskih stezah, ampak veliko lastnikov teh mopedov, predvsem starejših, vozi po vaseh, po naseljih, po glavnih cestah, kjer so še kako ranljivi udeleženci v prometu. Še toliko bolj so ranljivi, ker so počasni. Ker jaz se s hitrejšim motorjem lahko postavim in grem, on se pa ne more. In omenjali ste ravno upokojence in starejše, ki imajo stara vozila. Se pravi, še enkrat, strinjam se, da so nekatere rešitve v zvezi z dokazovanjem slabe. Tukaj vam dam popolnoma prav. Ampak na drugi strani neregistracija pomeni, da tudi ni potreben tehničen pregled. Tu se pa ne strinjam več. Ravno pri starejših mopedih, vseh teh starih, ki še obstajajo, sem prepričan, da če bi šli danes gledat, najdemo na veliki večini zanič gume, pomanjkljiva svetila in tako naprej, da ne

govorim. Tisto, zaradi česar najpogosteje tudi lahko pride do nesreče pri teh voznikih in pri starejših.

Z veseljem bi podprl vaš predlog, če bi šel v smeri olajševanja postopka, tudi dela na terenu, podobno kot imajo na primer ureditev s traktorji, je ne poznam natančno, ampak vem, da obstaja, da je to možno. Absolutno pa se mi zdita smiselna in registracija in tehnični pregled. In mislim, da je korekten dogovor in razgovor z ministrstvom, o katerem se pogovarjamo danes, da se bo ta tehnični pregled morda delal na nekaj let. Tudi stroški bodo zato bistveno manjši na nekaj let. Da pa ni smiseln in potreben tehnični pregled, me boste pa težko prepričali. Pri mladih voznikih so pogoste predelave, res je, da se jo da zelo hitro urediti in vrniti v obstoječe stanje, kdor to zna. Kot rečeno, pri starih so pa problem tehnično neustrezni mopedi. Zato je tehnični pregled smiseln in mislim, da prispeva k varnosti v cestnem prometu. In strošek 80 ali koliko evrov, pa bo verjetno manjši, če izvzamem prvo registracijo, je relativno majhen za ta prispevek k varnosti.

Potem je ne nazadnje tu še eno vprašanje, vprašanje ustreznega zavarovanja. Do zdaj če je bil udeleženec v nesreči s takšnim mopedom povzročitelj škode, si ga verjetno moral v civilni tožbi terjati za odškodnino. Z ustreznim zavarovanjem ob registraciji, kjer mora vsak biti zavarovan, se ne nazadnje del varnosti tem udeležencem nudi tudi s te strani. Morda tudi za sopotnike, ki jih pogosto imajo na svojih mopedih. Pa ne glede na to, ali vozijo 25, 50 ali pa 10 kilometrov na uro.

Tako da jaz vidim kljub vsemu bistveno več argumentov, bistveno več plusov v smislu registracije kot pa minusov, ki jih vi legitimno poudarjate, ampak kljub vsemu. Preden zaključim, moram tudi kolegu Lahu še enkrat povedati, res, veseli me, ker vidim, da jih je vedno več registriranih, ker se mi zdi, da je to korektno, vodi se ustrezna evidenca, vodijo se tehnični pregledi, in mislim, da se bodo v tistem delčku, kjer imajo težave – upam, Ministrstvo za infrastrukturo je obljubilo – določene pomanjkljivosti odpravile. Mislim pa, da te pomanjkljivosti ne odtehtajo prednosti, ki jih ima obvezna registracija teh vozil. Saj pravim, sam sem veliko na cesti, bodisi na štirih bodisi na dveh kolesih, in me boste težko prepričali v nasprotno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagateljev gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

V prvem delu razprave sva se z gospodom Gantarjem vsaj v eni točki strinjala, zdaj pa greva na drugo, tretjo, četrto, argument proti argumentu. Podučili ste me, kaj pomeni hitrost 25 kilometrov na uro. Po vsej verjetnosti, če ste doktor medicine, je vaše znanje naravoslovja na dostojnem nivoju. Veste, hitrost ali pa nek trk največkrat ocenjujejo eksperti v fiziki za gibalno količino. Škoda, ki jo povzročim vam kot posamezniku, če se zaletim v vas kot fizično osebo, je gibalna količina, to je moja masa z mojo hitrostjo. Zdaj mi pa vi povejte, 20-kilogramsko kolo, navadno kolo, s katerim je na tisoče kolesarjev vsak dan v Ljubljani, če temu prištejete še mojo maso, 95 kilogramov, krat 35 kilometrov na uro, recimo da se hitro peljem po kolesarski cesti in trčim v vas ali v nekoga, ki ima hitrost 25 kilometrov na uro s takšnim flexerjem, kjer ima moped približno 45 kilogramov, in neka mladenka, ki se pelje s 40 kilogrami. Kakšna razlika je zdaj pri poškodbah flexerja in pa tega kolesarja? Ali mi lahko replicirate in poveste, kakšna je razlika v gibalni količini? Torej, ni razlike. Se strinjate? Vam gre na smeh. Vaš argument je totalno zavržen.

Gremo naprej. Iz česa vi izhajate, dr. Gantar? Iz česa izhajate? Da so ljudje maloumski veleposestniki, da mora vse država regulirati, da je on na nivoju otroka? Vsak posameznik te družbe je na nivoju otroka, točno tako se z njimi obnašate. Jaz sem zgodovinsko gledano povedal, da Tomosovi mopedi in vse ostalo, kar je bilo v Sloveniji do leta 1991, do hitrosti 50 kilometrov na uro niso bili niti registrirani. Brez čelade in brez vsega. Jaz sem vam povedal, da si glede te zadeve tudi takrat lahko za svojega otroka šel na zavarovalnico in rekel: »Plačam toliko in toliko dinarjev, dajte ga zavarovati, da če se moj otrok zaleti nekam, v nekega pešca ali pa v en avtomobil, ne bo treba plačati glede poškodbe tretjih oseb.« Tudi danes lahko to počnete mimo tega zakona. / oglašanje iz dvorane/ Ja, sigurno je kateri moped tehnično pomanjkljiv, ampak glejte, vsak o sebi odloča. Vsak odloča o sebi. Če imam jaz dobro vozilo, novo vozilo, imam komaj čez 4 leta tehnični pregled. In če nisem normalen posameznik, vozim hitro, agresivno, imam gume recimo po pol leta ali pa po enem letu uničene. Ali bom jaz čakal do naslednjega tehničnega pregleda, da mi en mojster pove, gospod Breznik, glejte, z vašimi gumami nekaj ni v redu, so smrtno nevarne, ali jih bom sam zamenjal? Ali sem dorasla oseba?

Govorim o tem, da v slovenski levici, zato ker so 40 let prali možgane, mislijo, da so vsi ljudje maloumski veleposestniki. Da ljudje ne znajo logično razmišljati in zavarovati sebe. Koliko koles, gospod Gantar? Na sto tisoče koles je v Sloveniji, ki so stara desetletja, ki imajo sigurno razpokane in stare gume, ki imajo pomanjkljive zavore ali pa zavorne obloge, ki se vsak dan vozijo po Ljubljani, po Sloveniji, čez Vršič v grape. Koliko kolesarjev se ubije in poškoduje? Več kot mopedistov zadnje čase. V čem je torej zdaj razlika med temi poškodbami? Vaš argument je zavržen. Torej, izhajate iz tega, da so slovenski državljani in državljanke maloumski veleposestniki. Točno to. In je vse treba regulirati do zadnjega. Kakšna razlika je zdaj poškodba, če se jaz s svojim kolesom, športnim KTM, peljem 70 kilometrov na uro

recimo v grapo v Cerkvenjak, v Osojnico? Kje je zdaj razlika? Zakaj moje kolo po vaši logiki ni registrirano? Zakaj nimam tablice? Recimo, da se zaletim v nekoga in pobegnem. Pravite, pobegi. Glejte, to je stvar kulture. To je stvar kulture. Zakaj moje kolo ni registrirano?

Danes sem vam povedal, da gre svet naprej. Veste, gospod Gantar, mi živimo v četrti industrijski revoluciji ali pa smo na prehodu. Če boste vi še dolgo na Vladi, potem bomo šli iz tretje v drugo. Če bo potem SDS prišel, imamo mogoče upanje, da pridemo v četrto. Govoril sem o elektromobilnosti, tudi električnih kolesih s pomožnim motorjem. Tudi o tem sem danes govoril, da jih je najlažje manipulirati, lažje kot mehanski del. Govorili smo še o nečem, kar smo pozabili. Tudi jaz se strinjam z vami v enem argumentu, ta argument pa je, da so določeni ljudje manipulirali, imeli so hitrejša kolesa, glasnejša, torej so manipulirali z izpušnimi sistemi, spuščali so večje obtoke, ampak poglejte, gospod Gantar, v naši državi imamo zaradi tega organe, ki to preganjajo. To je Policija, če ste že slišali. Policija, razne inšpekcije in vse ostalo. Zakon spreminjamo, ker ti organi po vsej verjetnosti niso delali ali niso mogli delati ali so imeli premalo policistov, ki bi se lahko s tem ukvarjali, in tako naprej. Kaj je s smučarji na smučišču, ki vozijo 50, 60 kilometrov na uro? Ali bomo tehnične preglede za vrhunsko pripravljene smučarje sprejeli? Ali ga bomo dali na tehnični pregled? Ali naj sosedovemu, hrtu, ki teče 60 kilometrov na uro, moj kolega, ki je veterinar, polomi noge, da ne bo 60 kilometrov na uro tekel, zato da se ne zaleti v kakšnega pešca na kolesarski poti? To je logika, ki sledi vašemu razumu. To ni moja logika, jaz samo širim to vaše obzorje, ta neverjetni intelektualni duh, v katerem menimo, da so ljudje okrog nas maloumski veleposestniki. Se opravičujem državljanom in državljankam, da so idioti in da jih bomo mi kot male otroke šolali in jim vse regulirali in vse spravili v zakon. Ne, nekje je meja. Nekje je meja zdravega razuma. Nekje je meja, ko logika prevlada in kjer mora vsak posameznik stati za svojimi dejanji. Starši, kjer je otrok, z vzgojo, s kulturo. Ministrstvo za infrastrukturo se naj ukvarja z našimi cestami.

V okolju, iz katerega prihajam jaz, pa mogoče bo kaj tudi kolega Pojbič rekel, je luknja pri luknji. To je smrtna nevarnost za mopediste, za kolesarje, za celo vrsto prometnih nesreč in tako naprej. Ukvarjajte se, da ne bo cela Slovenija centralizirana, da ne bo Ljubljana imela vsega, periferija pa ničesar. In če se ne bi dnevno vozilo na tisoče ljudi iz cele Slovenije v Ljubljano, če bi ostajali doma, v svojem lastnem okolju, bi bilo manj nesreč. Manj je prometa, manj je nesreč. Ste člani koalicije, to so projekti za večjo varnost, ne pa to, o čemer se zdaj pogovarjamo. Nimate protiargumentov. Ali pa naj ljudje poslušajo te protiargumente. In še nekaj, govorite o 2 tisoč evrih. Poglejte, gospod Gantar, stara kolesa s pomožnim motorjem se kupijo za nekaj sto evrov ali pa še manj ali pa jih nekdo dobi zastonj. Za 2 tisoč evrov mislim, da ni nobenega niti v programu Tomosa v tem trenutku, ali pa se mogoče motim. Koles s pomožnim motorjem ne vozijo ljubljanski tajkuni, ki se vozijo v BMW X6, Porscheju Cayenne in tako naprej. Vozijo jih ljudje s socialnega dna, vozijo jih ljudje, ki premagujejo svoje vsakdanje težave, in to jim je najcenejše prevozno sredstvo. Za najcenejše prevozno sredstvo uveljavljajo lastništvo z veliko problemi, uveljavljajo tehnični pregled, kjer morajo plačati 20 evrov, plačajo registracijo, če je bil moped izdelan po letu 2004 ali uvožen, morajo opraviti homologacijo, ki stane 90 evrov, in če je starejši tip, mora v tem primeru vsako leto hoditi na tehnični pregled. Vse to so stroški, ki ste jih dali socialno šibkim ljudem. Ali vi poznate kakšnega ljubljanskega tajkuna, ki se vozi s Flexerjevim mopedom po Ljubljani? Ali jih poznate? Jaz jih ne poznam. Navadno se vozijo s kolesi, ki stanejo nekaj tisoč evrov, s karbonskimi kolesi, z BMW X6, da onesnažujejo okolje, ali pa s še hujšimi motorji nad 4 tisoč kubičnih centimetrov.

Edini problem, ki ga vidim, ki bi pa lahko bil rešljiv, ki bi ga lahko v drugem branju mogoče popravili, je pa v kategoriji 25 kategorija skuterjev. Pri skuterju pa ne gre za večjo težo, skuter ima navadno lahko dve sedišči, teža se lahko giblje tam do 100 kilogramov, 80 kilogramov, o tem pa bi se lahko pogovarjali, ti skuterji so problem recimo za kolesarske steze. Tu bi bila pa recimo lahko neka rešitev v drugem branju. Zdaj pa je samo vprašanje, ali bo normalna logika prevladala pri tem predlogu in ali bo ta normalna logika lahko sledila temu, da zakon spravimo v drugo branje. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravita naj se gospoda Zvonko Lah in Žan Mahnič.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Državni sekretar, kolegice in kolegi!

Sam bom ta predlog seveda podprl zaradi več argumentov. Burna je bila razprava lansko jesen na to temo. Včeraj mi je bil všeč stavek našega poslanskega kolega dr. Mitja Horvata, ki je rekel pri eni točki naslednje: »Če kdo prevzame odločitev, mora tudi prevzeti odgovornost.« Vse to velja za zakon gospoda Zorčiča, ki ga je lansko leto pripeljal v Državni zbor. Seveda smo mu v Slovenski demokratski stranki vseskozi nasprotovali, nasprotoval mu je tudi Državni svet, ampak trma je bila tako močna, seveda še s podporo Desusa pa SD, da je to zdržalo. In danes ugotavljamo, da je to poguba za državljanke in državljane. Pred mano je govoril strokovnjak zdravnik pa tudi zelo dober motorist. Ker smo se pogovarjali tudi o nesrečah pa nezgodah pa smrtnih žrtvah s temi motorji, da bodo državljanke in državljani razumeli, da se pogovarjamo o isti državi, o istih ljudeh, da je samo en parlament, koalicija in opozicija … Na čakalni listi sem prejšnji teden zasledil podatek,

da v Republiki Sloveniji čaka preko 400 tisoč ljudi. Ampak na tej čakalni listi ne samo, da čakajo, tudi umirajo dnevno. Dnevno umirajo. Seveda strokovnjaki s področja zdravstva to prav gotovo poznajo. Zakaj so čakalne dobe? Zato, ker nam slovenski lumpi odnašajo denar iz zdravstva, naše državljanke in državljani pa morajo čakati in na čakalni listi umirajo.

Zdaj pa se vrnem k zakonu, o katerem danes govorimo. Redko sem zasledil, da se je s tem mopekom, kot rečemo na Štajerskem, kdo, ali mlajši ali starejši, pa četudi se je upokojenec peljal mogoče dva kilometra v trgovino, smrtno ponesrečili. Tisti, ki pobirajo denar iz zdravstva, se prav gotovo ne vozijo s temi motorji. Tisti so ogroženi na cesti, ker imajo zelo dobre motorje. In seveda, ker sem tudi sam šel preverjat na tehnične preglede, da ne bom na pamet govoril – tu je vprašljiva varnost in obremenjujemo ljudi, ki imajo verjetno najmanjše dohodke v Republiki Sloveniji. Kot smo slišali danes, ima verjetno kdo tudi razpokane gume, ampak ne zato, ker je neodgovoren, ampak ker si ne more kupiti novih. To, da se ta njegov moped, ki je star 15 ali pa 20 ali pa 10 let, spravi v sistem, stane 30 evrov. Sam sistem, prvič. Slišali smo že danes, da vse skupaj stane okoli 150 evrov, in verjetno tisti ljudje, ki so malo starejši, nimajo tudi osebnih vozil, da bi lahko vezali na polico, ki jo imajo pri avtomobilu, in morajo plačati polno zavarovanje. Zakon je začel veljati 1. maja 2017. Zelo malo teh motorjev, mopedov je šlo skozi tehnične preglede. Jaz ne bi zdaj govoril o številki, verjetno se da preveriti. Kaj pa čaka te lastnike teh motorjev oziroma mopedov? Čaka jih kazen policistov, ki jih bodo od 1. maja ustavili na cesti ali pa na poti iz trgovine do doma v razdalji enega ali pa dveh kilometrov, globa 500 evrov. Zakon, ki je bil lani predlagan v Državnem zboru, je namenjen zgolj temu, da se obremenjujejo slovenski davkoplačevalci na tem področju. Zato današnji predlog umika zakona predlagatelja Slovenske demokratske stranke ni smešen. Veliko posmeha je že bilo danes v Državnem zboru, ampak veste, ljudem, ki vsak mesec izračunajo do enega evra natančno, kam ga bodo dali, levo ali desno, ali ga odnesejo v trgovino ali plačajo položnico, to ni smešno.

Sam bom prav gotovo stisnil tipko za, da se ta zakon umakne, predvsem bi pa pozval tiste, ki takšne zakone nosite v Državni zbor, da se posvetimo segmentom, kot sem že prej govoril na primer zdravstvu, da odtekanje denarja zajezimo in da naši državljanke in državljani ne bodo več na čakalnih in na čakalnih listah umirali. Trdno sem prepričan, da s temi motorji, katerih povprečna hitrost znaša okoli 16 kilometrov na uro, ne umirajo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Zvonko Lah, pripravita naj se gospod Žan Mahnič in gospod Marijan Pojbič.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsednik. Kolegice in kolegi!

19. aprila 2017 je bil v enem slovenskem dnevniku članek okoli tega. Takrat sem ga prebral, ga imam na mizi od takrat in vam bom iz tega članka povedal, kako je v praksi s tem zakonom. Bralec je pisal na časopis takole: »Moj najboljši prijatelj ima od leta 1969 star moped, tak, ki seže do 25 kilometrov na uro, in ga je prizadel eden naših najbolj nesmiselnih zakonov. Kupil ga je preko malih oglasov brez dokumentov, lepo skrbel zanj, a ga je zdaj po novem treba registrirati. Vsega hudega vajen se je po telefonu prej pozanimal, kako je s pridobivanjem lastništva, ker seveda star moped nima več papirjev. Na drugi strani žice je dobil odgovor, da to sploh ni težava, za pridobitev lastništva in za kasnejšo registracijo potrebuje le dve priči. Prosil je mene in še nekoga, ker oba poznava zgodbo njegovega mopeda, pa smo šli. Do sedaj brez smisla, sledila je prava mora. Popoldne kar veseli, da se spet srečamo po dolgem času, krenemo na tehnične preglede, tam se vse vleče že pri pregledu motorja, pri popisu. Gospod, ki ga je pregledoval za tehnični pregled, je celo moral vprašati lastnika, ali je moped rumen ali oranžen. Ko je svoje le opravil in podatke vnašal v sistem, je tri mušketirje napotil v pisarno. Dama za pultom nas prijazno povpraša, kaj želimo, potem pa sledi neverjeten dvogovor. Uslužbenka: Kateri letnik je moped? Odgovor: Narejen je leta 1969. Uslužbenka: Vi pa ste? Odgovor: Letnik 1958. Uslužbenka: Pa vi, priče? Priča: Kaj jaz? Uslužbenka: Kateri letnik ste? Sem mislil, da me sprašuje po imenu in priimku. Odgovorim: 1961. Uslužbenka: Pa vi, druga priča? Priča: 1959. Uslužbenka: Samo malo, grem v drugo pisarno telefonirat po informacije; gospod, vi niste dovolj stari, da bi bili lastnik, in priče morajo biti 15 let starejše od lastnika. Vsi trije nejeverno, osuplo, začudeno: Gospa, ali lahko to prosim počasi še enkrat ponovite? Drugi čakajoči so prisluhnili, se muzali, zgražali, pojasnilo zakona je bilo kratko. Tisti, ki si želi pridobiti lastninsko pravico nad vozilom, ki nima dokumentov, mora biti 18 let starejši od vozila, priči pa morata biti 15 let starejši od njega. Saj ni problema, pravi ona, pripeljite kakšnega starega gospoda, pa bomo na njega pisali, potem pa se samo naredi prepis. Razlaga: prijatelj bi moral biti star 66 let, priči pa 81 let. Če bi torej na sejmu starodobnikov želel kupiti predvojni motor Sachs Wanderer, letnik 1930, ki po 87 letih nima več dokumentov, bi moral biti star 105 let, moji priči pa 120 let. Razložite mi, prosim, kateri bizgec si je to sploh izmislil in kateri bizgeci so to v parlamentu izglasovali in potrdili?«

Jaz nisem ta bizgec. Potem so šli novinarji povprašat poslance v parlament in so prišli do tega da so si Socialni demokrati premislili, čeprav so predlog SMC podpisali, in tako pomagali prehiteti Novo Slovenijo: »Ta zakon je šel mimo mene, dal sem svoj podpis zanj in bolj ko razmišljam, bolj mislim, da je res bedast, glasoval bom proti, da bom lažje spal,« je povedal vodja Poslanske skupine SD Matjaž

Han. Vsi poslanci SD so bili na seji, so glasovali proti, tik pred sejo se je v njihovem imenu z novinarjem pogovoril Jan Škoberne. Poslušajte to: »Do predlogov je prišlo zato, ker je Zorčič hotel prehiteti Tonina, to je kot na dlani, mi pa smo bili sopodpisniki v dobri veri, da prispevamo k varnejšemu prometu. Zdaj nam v časovni stiski ostane le dvoje, podpremo ali zavrnemo.« In so zavrnili. To je Zorčičev zakon. Na koncu lahko rečem samo, zbogom, pamet. Amen.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Žan Mahnič, pripravita naj se gospoda Marijan Pojbič in mag. Branko Rajić.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Sam bom seveda ta zakon podprl. Slovenska demokratska stranka je imela v soboto kongres, kjer smo dali jasno zavezo državljankam in državljanom, da bomo Slovenijo debirokratizirali, in ker je to poleg tega, da je bil tipičen lobističen zakon, tudi tipičen birokratski zakon, je treba ta zakon ukiniti. Ukinili bomo tudi vse zakone, ki dušijo razvoj na vseh področjih, na gospodarskem, na kmetijskem in pa drugje, in pa seveda za vsak predpis, ki ga bomo sprejeli, bomo dva obstoječa ukinili. Zanimivo je tudi to, da je ta državni zbor opravil razpravo na izredni seji, ko je Slovenska demokratska stranka predlagala paket 80 ukrepov za debirokratizacijo Slovenije, in eden izmed teh ukrepov je bila tudi ukinitev registracije za mopede. Takrat smo poslušali, kako je vse v redu, sploh s strani koalicije, in nista minila niti dva tedna, ko pride predsednik Vlade pred mikrofon in reče, pripravljamo ukrepe za debirokratizacijo Slovenije. Se pravi, sam sebe je zanikal, glede na to, kaj so ministri in kaj je koalicija govorila še en teden, preden je on to izjavil.

Če gremo k zakonu. Na motorje se dobro spoznam, s starim očetom sva, ko sem bil še majhen, sestavljala motorje. V najboljših časih, ko je bil stari oče še pri zdravju, smo imeli v garaži 22, 23 motorjev, BMW, DKW, Puch, Pannonia in tako naprej, starodobnike. Sam sem jih z njegovo pomočjo nemalo tudi sestavil, tako da vem, kako to gre. In ko govorite, kako ste zdaj s temi tehničnimi pregledi zavarovali, kako ste naredili vse varno, poglejte, moj prvi motor je bila Aprilia RS 50, se pravi 50-kubični, omejitev 45 kilometrov na uro. Toliko je imel samo tisti dan, ko sem ga peljal na tehnični pregled. Ko sem ga pripeljal nazaj, sem dal blokade ven in mi je šel 50-kubični motor približno 115 kilometrov na uro. Toliko o tem, koliko vi z raznoraznimi registracijami in tehničnimi pregledi dejansko naredite stvar bolj transparentno in bolj varno. In verjemite mi, poznam te, ki imajo mopede, motorje in to na podeželju, takrat ko je registracija, ko je tehnični pregled, se dajo noter blokade, takoj ko se ga pripelje nazaj, se te blokade ven poberejo. To je povsem normalno, to je življenjsko. Lahko še tisoč zakonov in predpisov sprejmete na tem področju, pomagalo ne bo nič.

Kolega Breznik je dobro povedal, da gre za nov davek. To dejansko je nov davek, kljub temu da je kolega Gantar dejal, da se s tem, ko se je sprejel Zorčičev zakon, ni uvedel novi davek. Seveda se je. Če moraš po novem zakonu plačati nekaj, česar ti prej ni bilo treba, potem to pomeni novo dajatev. Toliko o tem, ker je Vlada govorila, da novih davščin in pa obremenitev v tem mandatu ne bo. Prav tako je kolega Breznik dal dobro primerjavo, kako hitro je kolo. Danes imamo različne vrste koles. Po Ljubljani, videvam, so zadnje čase trend predvsem električna kolesa. Vsi vemo za tako imenovani FlyKly, inovacijo, ki je nastala ravno pod vodstvom slovenskih izumiteljev, kjer si lahko reguliraš hitrost kolesa in vse že preko svojega pametnega telefona. In vse to so kolesa, ki gredo hitreje kot 25 kilometrov na uro. Lahko pričakujemo, da bo treba tudi to registrirati? V čem je kolo, ki gre hitreje kot 25 kilometrov na uro – pa vemo, kakšna so kolesa in v kakšnem stanju so, že če pogledamo po Ljubljani, zakaj potem ne registriramo še teh koles? Da je hitrost tista, ki je glavna, ki je eden od glavnih razlogov, da gre za varnost, so za lase privlečeni argumenti, ki ne zdržijo.

Kaj je hitrost, sem se najbolje prepričal v nedeljo, ko sem bil na obisku pri kolegu Brezniku. On ima doma dva porscheja in sva šla malo na obisk v Avstrijo in sva se peljala s Porschejem 928 GT. To, kolegice in kolegi, je prava hitrost. Se strinjam, da je Francijev porsche treba registrirati, ne pa, da se registrirajo mopedi, ki gredo 25 kilometrov na uro. Če boste prijazni s kolegom Breznikom, mogoče tudi koga od vas zapelje, da vidite, kaj je treba registrirati in česa ni treba. Skratka, jaz bom ta zakon podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravita naj se mag. Branislav Rajić in gospod Igor Zorčič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

Tudi jaz moram uvodoma povedati, da bom ta zakon, ki smo ga pripravili v Slovenski demokratski stranki, podprl, saj je na vsak način treba anulirati tiste neumnosti, ki jih je predlagal SMC lansko leto jeseni, in tak zakon je bil s strani koalicije sprejet. Mislim, da je to nujno potrebno. Kot pa vidim danes v tej razpravi, se nam obeta enaka situacija, kot se je zgodila takrat, torej lansko leto jeseni. Mi bomo seveda zakon, ki smo ga predlagali, podprli. In prav je, da vemo, o čem govorimo. Gre torej za zakon, ki ukinja obveznost registracije koles s pomožnim motorjem oziroma tako imenovanih mopedov, katerih največja konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. Vi ste to lansko leto jeseni potrdili, mi pa s tem zakonom poskušamo to anulirati.

Prvič, pod pretvezo varnosti poskušate prepričati slovensko javnost, da je za vas to ključen cilj in da je namen tega zakona slediti temu cilju. Jaz sem pa osebno prepričan – in tudi tisti ljudje, s katerimi se pogovarjam, so popolnoma prepričani – da gre tu izključno za čisti lobistični zakon. Torej za zakon, ki ljudem povečuje birokratske ovire in jim povečuje stroške. Se pravi, da mora za registracijo takega mopeda nekdo iz Slovenskih goric plačati 130 evrov, če ga slučajno po 1. maju dobijo, se mu lahko zgodi, da bo plačal 500 evrov oziroma ne vem, mislim, da je 500 evrov kazen, in tako dalje in tako dalje. Ali je to normalno v danih okoliščinah? Ko imamo, spoštovani gospe in gospodje – to je zapisala Vlada pred nekaj dnevi in bom to citiral, da ne bi bilo kaj narobe: »Ključni kazalnik za doseganje tega cilja je število oseb, ki živijo v tveganju socialne izključenosti. Ciljna vrednost kazalnika do leta 2020 je doseči zmanjšanje števila oseb, ki živijo v tveganju revščine ali socialne izključenosti, za 40 tisoč glede na vrednost kazalnika iz leta 2008, torej zmanjšati število oseb, ki živijo v tveganju revščine in socialne izključenosti na 321 tisoč in manj.« Vlada je torej tu povedala, da imamo v tem trenutku 360 tisoč ljudi, ki živijo na robu preživetja. In takim ljudem mi s takim lobističnim zakonom nabijamo še dodatne stroške. Ali je to normalna Vlada? Ali so normalni ljudje, ki glasujejo za tak, bom rekel, pokvarjen in neumen zakon, ki tem ljudem letno poveča stroške za 130 evrov ali pa še naloži kazen za 500 ali 600 evrov?! Ljudem, ki imajo 350, 400, 500 evrov, in ne vem, koliko ljudi je na minimalni plači, ki tako ali tako ne vedo, kako bi začetek in konec meseca zaključili, z novimi administrativnimi ovirami in z novo davščino jemljemo še tisto, kar so doslej imeli v svojem žepu.

Tu bi rad povedal samo še eno stvar. Pri AMZS so 21. 3., kar se tega zakona tiče, zapisali naslednje: »Namesto reda – neznanke!« In potem v nadaljevanju so zapisali naslednje: »Bo res red na cestah? Čelada, na 25 kilometrov na uro omejena hitrost, registrska tablica, preverljiv podatek o lastniku; nova pravila bi morala na sedaj kaotičnem področju prehitrih in preglasnih mopedov ter njihovih neizsledljivih in »neoprijemljivih« voznikov zares vnesti nekaj reda in miru. Vsaj na papirju se bo to zares zgodilo, v praksi pa je trenutno še veliko – celo preveč – neznank. Dober mesec pred dnem, po katerem vožnja z mopedi brez registracije ne bo več mogoča, v organizacijah za opravljanje tehničnih pregledov še niso začeli s postopki ugotavljanja lastništva, z izdajanjem homologacij ali tehničnimi pregledi – ker niti še niso dobili natančnih vseh navodil. Celo prve registrske tablice naj bi bile gotove šele po 7. aprilu. Očitno se bo registracija vseh mopedov pošteno zavlekla.« In tako dalje in tako dalje. Se opravičujem, da sem to tako malce bolj slabo prebral, ker so tako majhne črke, da jih komaj vidim. Za to se opravičujem, ampak vsebina je pa zelo jasna. Vsebina je pa zelo jasna. Predlagali, sprejeli ste zakon, na koncu pa nimate niti osnovnih stvari rešenih za to, da bi lahko ta zakon v praksi sploh zaživel.

To, kar sem prej povedal. Prepričan sem, da gre tukaj za popolno regulacijo države. Mislim, da bo prišel trenutek, ko bodo morale ženske imeti tablico obešeno na otroškem vozičku! Še to boste naredili! Če boste vi še dve leti v Državnem zboru, se bojim, da se bo to zgodilo. In mamica, ki ima dva otroka, bo morala imeti voziček za vsakega otroka in za vsakega posebej tablico! Tako daleč neumni nesposobni birokrati peljete to državo! In to ni smešno, to vam jaz povem, da ni smešno. Zapomnite si, verjemite, kar govorim. Dragi moji, tisti, ki se vozijo s temi mopedi, ne prihajajo iz Ljubljane, kjer imajo vsakih deset metrov trgovino, vsakih deset metrov neki shop pa ne vem, kaj še vse. Pojdite v Slovenske gorice, pojdite na Koroško, poglejte Dolenjsko in tako dalje in tako dalje, kjer imajo ljudje trgovino 5 ali 6 kilometrov od svoje hiše. To so tisti ljudje, ki potrebujejo en tak mali mopedek, da jim ni treba pešačiti in porabiti 3 ali 4 ure, preden pridejo tja in nazaj. In vi ste šli te uboge ljudi s to svinjarijo, neumno sprejetim zakonom, še dodatno obremeniti za 130 evrov ali pa za toliko, kolikor sem rekel, za 600 oziroma 500, kolikor je pač kazen.

V tem državnem zboru ne obstaja nihče, ki bi mene prepričal, da temu ni tako in da ta zakon ni bil čisti lobistični zakon, pripravljen za to, da nekdo služi na račun teh ubogih ljudi iz Slovenskih goric, iz Koroške, iz Primorske, Štajerske, Dolenjske, da ne bom rekel od boga pozabljenih, tako kot je kolega Franci Breznik rekel, da ste jih pač, tako, kot sem rekel, obremenili s temi dodatnimi stroški. Ti ljudje so tisti, ki živijo na robu revščine. Prej sem govoril, da 360 tisoč ljudi živi na pragu revščine, in ta vlada si je zadala za cilj, da bo do leta 2020 znižala to prag revščine, torej število teh ljudi za 40 tisoč, na koncu pa imamo zdaj vsega skupaj 361 tisoč takšnih ljudi, ki živijo v naši družbi. In ta vlada in ta koalicija, namesto da bi se ukvarjala s tem, kako pomagati tem ljudem, da bodo naslednjih pet minut lahko normalno preživeli, da bodo na začetku in koncu meseca lahko zaključili in plačali vse položnice in na koncu ne pili samo vodo ali pa jedli pol kile kruha na mesec, ampak da bodo lahko morda kilo kruha pojedli na mesec. Namesto da bi jim omogočala, da bodo preživeli, jih obremenjuje s takimi neumnostmi, kot je ta zakon! Neumnostmi, zato da nekdo od birokratov zadaj lepo sedi pa mastno pobira denarje za tiste, ki izdelujejo tablice, tisti, ki, kaj jaz vem, te papirje pišejo in opravljajo tehnične preglede in tako dalje in tako dalje. / oglašanje iz dvorane/ Homologacije in da ne govorim, hvala, Franci. In to je ta izprijena, kako bi rekel, ne vem več, kako bi lahko rekel tej levičarski falangi. Resnično, jaz mislim, da mora priti nek trenutek resnice, da se temu naredi konec. Slovensko ljudstvo sedaj s tega prostora tudi pozivam, da nikoli več ne

naredi take strateške napake, kot jo je naredilo na zadnjih volitvah ali pa na zadnjih treh volitvah, da voli instant stranke, ki so danes tukaj, jutri jih več ni. Ne odgovarjajo za nič, delajo pa samo za to, da nekdo dobro zasluži in super živi.

Moj dragi kolega Bojan Podkrajšek je prej govoril o čakalnih vrstah v zdravstvu. Koliko ljudi tam zaradi predolgih čakalnih vrst umre! Koliko ljudi! Se je kdo vprašal, kaj je treba tam storiti? Zakaj se tam, kjer bistveno več ljudi umre, kot pa tukaj danes govorimo, ne ukrepa takoj? Sem pa prepričan, da tudi če umre eden, je preveč. Ampak jaz mislim, da je treba uporabiti pri vseh teh zadevah, ko take stvari sprejemamo, zdravo kmečko pamet, in razumeti, kaj je v nekem trenutku prav in kaj ni. Nikoli ne boste doživeli, da bi Marijan Pojbič v Državnem zboru podpiral lobistične zakone, še manj pa tiste, ki jih je skupaj samo velika birokracija in dodatna obremenitev teh ljudi, o katerih sem govoril, tistih iz Koroške, Štajerske in tako dalje. Tistih, ki se vozijo en kilometer, dva, tri, pet od trgovine pa do svojega doma in imajo ta majhni moped, da je čim bolj poceni, da porabi, kaj vem, liter na ne vem koliko kilometrov, na to se ne spoznam, tehnično se ne spoznam na te stvari, zato ne bi rad o tehnikalijah govoril. Ampak dejstvo pa je, da poznam ljudi in vem, kako so nejevoljni. In se vozim malo med njimi pa se z njimi srečujem, enega gospoda pa drugega ali pa tudi gospe, tudi starejše gospe se vozijo s tem mopedom, ker težko hodijo in s tem majhnim mopedkom se pa le pripeljejo do trgovine in nazaj in tiste vreče obesijo gor, da jim ni treba tega nositi v rokah in trpeti, recimo poleti, ko je zelo vroče. Pozimi se s takim mopedom tako ne moreš voziti. Takim ljudem ste šli obesit na hrbet še dodatne stroške, 130 evrov ali pa, tako kot sem rekel, 600 evrov kazni. Da vas ni sram. Da nimate resnično nobenega srca do teh ljudi. Mislite, da je Slovenija Ljubljana? Potem ste se zmotili. Ampak moram reči, da tudi v Ljubljani živi kar nekaj dobrih, poštenih ljudi, ki se ne vozijo z BMW, ki se ne vozijo s takšnimi in drugačnimi avti. Ampak s tem jaz nimam nobenega problema, če si je kdo zaslužil, se zaradi mene lahko vozi s helikopterjem, samo če lahko dokaže, da je denar zaslužil pošteno, ne pa kradljivo, tako kot večina tajkunov, ki se danes vozijo s takšnimi ali drugačnimi avtomobili. Upam in prosim tiste, ki imate zdravo pamet, da danes ta predlog zakona podprete, ker mislim, da je bila, takrat ko ste v jeseni ta zakon sprejeli, to napaka. Če je kdo pripravljen priznati, da je naredil napako, mislim, da se mu da tudi marsikaj oprostiti. Slovensko volilno telo bo tistim, ki so tega sposobni, morda kaj oprostilo, tega ne vem. Tisti, ki tega niso sposobni, bodo pa zagotovo na volitvah plačali svojo ceno, in tako je tudi prav, tako je tudi pošteno.

Na koncu mislim, da to, kar je prej povedal tudi moj kolega Mahnič – v Slovenski demokratski stranki, tako kot je rekel, smo imeli prejšnjo soboto kongres in takrat smo povedali, kaj bomo storili s temi birokratskimi ovirami in kako bomo pomagali slovenskim ljudem, tistim, ki se prebijajo s težavo iz meseca v mesec, da bodo lažje živeli, da bo njihovo življenje lažje in da se bodo lahko na koga zanesli, da ne bodo prišli ponovno v parlament ljudje, ki jim dol … da ne bom rekel kaj, ki jih preprosti človek zanima samo zato, da pride mesec okoli, da pomagajo nekim določenim strukturam, ki v tej družbi super živijo, in tako dalje, in to ni normalno in to ni prav. Upam, da bo bog na strani tistih, ki ne samo imamo zdravo kmečko pamet, ampak tudi tisto, kar delamo, delamo s srcem in imamo tudi neko odgovornost in nosimo odgovorno za to. Pri instant strankah, ki prihajajo v Državni zbor, kot je med njimi prišel tudi SMC, tega ni pričakovati. Tako kot ni bilo pričakovati pri Jankovićevi stranki in Zares in tako dalje. Vsi so se porazgubili, razen zdaj sedijo vsi v ozadju na lepih stolčkih, eni v Energetiki, drugi tam, tretji tam, in lepo pobirajo preko teh novih strank, ki so prišle noter, tako da se jim pač vse super izteče in da še naprej živijo kot mali bogovi.

Slovensko ljudstvo si pa zasluži nekaj drugega, spremembe si zasluži. In ta zakon je tudi eden izmed tistih, ki so pokazali, ali imamo srce do svojih državljank ali državljanov ali pa ga nimamo, ali nam gre izključno za to, da uživamo še naprej svoje privilegije, ali nam gre za to, da poslušamo ljudstvo, tisto, ki je za nas oddalo glas, in pomagamo temu ljudstvu, da bo naslednji mesec za njih lepši, boljši in vsaj bolj pravičen in pošten. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branislav Rajić, pripravita naj se gospod Igor Zorčič potem pa že v sklepnem delu predstavnik Vlade.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala, gospod predsednik.

Kolega gospod Pojbič, vaša teza, da bodo kmalu tudi zakoni, da bodo mame z vozički imele tablice, se bo najbrž sprevrgla v dejstvo, če imate vi večino v parlamentu, da bodo mame, ki nimajo ali ne morejo imeti otrok, morale nositi tablice. Upam, da se to ne bo zgodilo. Ampak če smo v anekdotičnem stilu, ki ste ga vi začeli, moram povedati, da mi je kolega Lah spet na isto temo … Imava veliko podobnosti, vedno mi daš dober navdih, imava nekaj skupnega. Ti si od tasta, sicer pokojnega, dobil motorček, jaz sem ga od družine dobil za rojstni dan, tega električnega, in čisto na tej navadni plati sem se tudi sam zamislil, koliko je ta registracija, tehnični pregled in vse ostalo, kar je potrebno. Ampak ko gre za poreklo teh strojev, ko gre za čas uporabe, ko gre za varnost uporabe glede na druge, ki se nahajajo na kolesarskih stezah, takrat pa se ta dilema izgublja. Opažam, da se vozim čisto neslišno po tej kolesarski stezi in oseba, ki vozi navadno kolo, enostavno ne sliši, da se približujem. Kolesarske steze so dokaj ozke in se ti lahko, ne samo tebi, vsakemu se

zlahka dozdeva, do kakšnega pripetljaja lahko pride. Žal imajo tisti, ki ta vozila vozijo zelo agresivno, tudi navado, da če se kaj slabega zgodi, zbežijo. Zato je nujno potrebno, da bi se uvedla sledljivost ob takih dogodkih, da bi se, posebej ko gre za vozila, ki so uvožena iz Kitajske ali iz podobnih industrijskih sil, preverjala po enem določenem času, in zaradi tega je tudi nujno, da se nosi čelada. Jaz še razumem vaše argumente, da vas moti plačilo tehničnega pregleda, ampak da bi vas motila še čelada, to pa je sploh čudno. Recimo, tudi navedli ste, da čelada stane od 50 do 300 evrov. Kolesarska čelada, osnovni model, stane 13 evrov in enako dobro zaščiti kot neka dražja. Prav tako veste, da ljudje, ki imajo gibalne motnje po recimo možganski kapi ali kakšni drugi okvari, nosijo čelade ves čas, zato ker je tudi padec med med prosto stojo lahko nevaren. Tako da imeti čelado, medtem ko uporabljaš kolo, je čisto normalna reč in je treba posebej otroke vzgojiti, da se čelad poslužujejo. Tukaj pa mislim, da ne bi smeli imeti toliko zadržkov, kolikor jih izpostavljate.

Današnji predlog sprememb zakona je pravzaprav politične narave in je ravno temu primerno vložen v času, ko je ta zakon stopil v veljavo. Uporabljene so tudi anekdote, da se ponazarja starost lastnika vozila in tudi priče, ki zagotavlja, da je lastnik res lastnik tega vozila, ampak ta teza je popolnoma izzvenela, zato ker je ministrstvo, ko je ugotovilo, da se določeni primeri te vrste pojavljajo, olajšalo način izkazovanja lastništva teh vozil, tako da mislim, da bi lahko to tudi preskočili. Med sprejemanjem tega zakona je bilo v prvi fazi pa zdaj, ko gre za vas, uporabljene veliko ironije in sarkazma s strani opozicije, ampak jaz mislim, da mora vsak od nas, ki ima otroka na kolesarski stezi in ki ve, kaj se lahko zgodi, mirnega srca glasovati za to, da zakon ostane takšen, kot je napisan. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za repliko, domnevam?

Replika, gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

Saj ne bom dolg, na tisti prvi del gospoda Rajića, kjer me je omenil, na tisti čisto prvi del ne bom niti odgovarjal, ker mislim, da je to pod nivojem. To je prva stvar. Druga stvar, ki pa se mi zdi zelo pomembna, je, da če je že ta lobistični SMC tak zakon sprejel, potem ga naj sprejme na tak način, da bo to za ljudi narejeno brezplačno. Brezplačno. Pa naredite to, če pravite, da ste patrioti za to, da vam gre za varnost. Dajte tem ubogim ljudem narediti to brezplačno, potem pa vas bomo mi v Slovenski demokratski stranki razumeli, da imate dober namen. Za to, da moram pa jaz vedno znova in znova segati globlje v žep, pa me nihče več ne bo prepričal.

Mi smo najbolj zbirokratizirana družba, mislim, da četrta ali peta v Evropi ali pa ne vem, če ne celo na svetu. Pojdite si pogledat, kaj pravijo podatki. In ne govorite mi, da potrebujemo nove birokratske ovire! Ne govorite mi o tem in ne govorite mi, da želite priti do varnosti. Vaš ključni cilj je čisti lobizem, da ima nekdo na račun ubogega naroda polne žepe, da se lahko vozi z BMW pa ne vem, s čim, pa ne vem, s kakšnimi, tako kot so se včasih celo s helikopterjem nekateri vozili, ki so super uživali v tem cestnem lobiju. Ali pa nalepke, da ne govorimo. In ne boste nas več prepričali, ne boste pretentali zdrave kmečke pameti, ne boste več s takimi fintami! Naredite, povejte, gospod Zorčič, vstanite pa recite, ne, mi smo se odločili, da želimo poskrbeti za varnost in bomo takoj prinesli ali pa ta zakon podprli in pripravili amandma na zakon, da bo to vse …

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Počakajte, replika ni bila Zorčiču.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Gospod predsednik, samo zaključim, že zaključujem. Da bo to vse brezplačno. Potem bom pa rekel, da vam gre za varnost. Na tak način pa ne boste pretentali zdrave kmečke pameti pa niti nas, poslank in poslancev Slovenske demokratske stranke, vse tiste opozicije, ki vas z argumenti poskuša prepričati, da nimate prav s tem, kar počenjate, in temu je treba enkrat narediti konec. Zato vas prosim, gospod Zorčič, povejte, da boste naredili vse, da bo to brezplačno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Zorčič ni govoril, tako da niste mogli njemu replicirati, predhodniku lahko.

Zdaj ima besedo, na vso srečo, gospod Igor Zorčič, potem pa prehajamo v splošni del, ker vidim, da ima besedo samo še predstavnik Vlade.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala, gospod predsednik.

Tukaj je bilo veliko povedanega s strani kolegov iz stranke SDS, v glavnem samo zavajanje, tako da jaz upam, da bom na vse odgovoril oziroma opozoril na te vaše zavajajoče navedbe, da ne bo vse skupaj izpadlo, kot da se ne želimo na karkoli odzvati.

Kolega Pojbič, ta navedba, da je to nek lobistični zakon, nima nikakršne realne osnove. To ste se vi izmislil, takole kot ste prišli sem noter. Če je za vas lobistični zakon ta, da pride določena skupnost, da pridejo predstavniki Policije oziroma da opozarjajo na določene zadeve in da tem opozorilom prisluhnemo, če je to za vas lobistični zakon, potem ga lahko tudi tako razumemo. Ker ta zakon je nastal točno zaradi takšnih opozoril. In nastal je najprej kot zakonski predlog Poslanske skupine Nove Slovenije. Potem je pa Zakonodajno-pravna služba rekla, da ima določene napake, po domače povedano, da so napisali zanič zakon in da je treba določene stvari spremeniti, in smo se dogovorili v koaliciji, smo dali vsi podpise, ker

smo se strinjali z vsebino zakona, še vi ste se strinjali z vsebino zakona, ste se, in smo rekli, da bomo to preoblikovali, da bo tak, kot pravi Zakonodajno-pravna služba, in tak zakon je prišel, tak je bil izglasovan. In potem ste vi lobirali v Državnem svetu, ker imate tudi tam svoje predstavnike, da dajo veto, pa so dali veto pa je bil potem na koncu zakon potrjen.

Da imate vi ves čas figo v žepu, da vi zavajate pri vseh področjih, pri drugem tiru pa če želite tudi pri migrantih, pa bom povedal zakaj. Zavajate pri tem zakonu, vam bom prebral naslednje. In sicer, magnetogram kolega Breznika, eno leto nazaj, isti zakon, predlagala ga je Poslanska skupine Nove Slovenije, imel je pa tiste nomotehnične napake, na katere je opozorila Zakonodajno-pravna služba. Poglejte, kaj je govoril kolega Breznik takrat, da ne govorim, da je začel najprej z zgodovino Tomosa, kar mi je nekam znano: »Danes se pogovarjamo o tej kategoriji motornih koles 25. Kolegi iz Nove Slovenije in tudi poslanci Slovenske demokratske stranke, ki to podpiramo, seveda ne podpiramo nečesa, kar je lahko nekdo predelal, in sicer je predelal motorno kolo, ki je konstrukcijsko enako motornemu kolesu, ki dosega 45 in več kilometrov na uro, s tem da predela en dušilec v izpušni cevi, največkrat se predela fergazer ali pa se kupi kompletni kit, kjer se dvigne prostornina,« in tako naprej. »Ni problem samo 25 kilometrov na uro, ker to dosegajo tudi kolesarji, spoštovani kolega Zorčič,« ste meni izgleda takrat govorili, »bolj pripravljeni kolesarji dosegajo tudi 50, 60, v šprintih 70, 80, po hribu navzdol pa čez 100 kilometrov na uro. Problem je, da starš kupi kolo s pomožnim motorjem, ki naj bi dosegalo 25 kilometrov na uro, fant to predela v prvi delavnici s tem kitom, o katerem sem razlagal, in dosegajo lahko hitrost 90 kilometrov na uro. To je nevarnost.« To ste vi opozarjali. »In kolegi ne birokratizirajo,« ker smo se že takrat o tej birokratizaciji pogovarjali, »povedo, da bi bilo to kolo s pomožnim motorjem registrirano. Kolegi, jaz vam povem še en podatek vam v prid. Ko sem bil pred leti v Švici, je vsako kolo, navadno kolo, imelo samo registrsko označbo ravno zaradi teh argumentov, ki so jih danes načeli.« Glejte, to ste lani govorili v podporo registraciji. Poglejte, kako ste danes spremenili svoje stališče. Mene zanima, kako ga boste naslednji mandat. Mene zanima. Sploh po tem, ko ste imeli zdaj nek kongres pa ste neka stališča sprejeli – pa vi si boste prej kot v enem letu popolnoma premislili.

Veste, kaj je bil spor? Saj se spomnimo nazaj, kaj je bil spor. Spor je bil to, da je Nova Slovenija govorila, da so oni za identifikacijo, mi pa smo za registracijo, mi smo pa rekli, kakšna je pa razlika med identifikacijo in registracijo, saj na koncu koncev je to ena tablica, ali jo dela en proizvajalec ali drugi, je verjetno nepomembno, ampak še vedno pomeni neko administracijo, ker jo mora nekdo izdati, nekdo mora napisati, kdo je lastnik tega vozila, in smo na koncu pri istem. In mi smo rekli, da mi nismo za ta vaš sistem, za neko tablico, ki se ne imenuje registracijska, ampak identifikacijska, ali pa nekakšno nalepko, ker smo imeli slabe izkušnje – oziroma vi ste jih imeli v prejšnjih mandatih, slabe izkušnje – z nalepkami, smo rekli, mi smo za to, da naj bo registracija, tablice takšne, kot so zdaj, mogoče drugače obarvane, in zdaj imamo prakso v tem.

Da imate vi figo v žepu, pa kaže še nekaj. 1. maja je nastopila obvezna registracija teh motorjev, 7500 je že registriranih, danes bi pa to ukinili. Vi, če bi mislili resno, bi to februarja vložili, pa niste mislili resno. Vi imate to sejo samo za to, da tukaj nekaj zafrkavate, da poveličujete neke svoje pojme, v resnici pa se sami lovite na vsakem stavku. Ne nazadnje, kolega Pojbič, vi poudarjate neko socialno stisko ljudi, ki se vozijo s temi motorji, in kolega Mahnič na drugi strani pove, kako se z Breznikom vozita po Avstriji s porschejem, da ju pritisne na sedež. Mislim, to je vse skupaj neresno. Jaz vam ne verjamem, kar govorite. Jaz vam ne verjamem, da ste vi za vse te ljudi, za katere ste zdaj 15 minut govorili. To je dvolično in se mi ne zdi prav.

Ta ukrep registracije bi po moji oceni moral nastopiti že prej. Priznam, to je eno kislo jabolko, ampak ne nazadnje, tudi ko si na oblasti, moraš včasih sprejeti odločitve, ki nekomu niso prijetne, to je v tem trenutku pač tistim, ki morajo registrirati ta vozila, ampak verjamem, da vsi, ki smo dali naprej podpise za zakon in ki smo potem pritisnili gumb za, nismo imeli nič slabega v mislih. Nihče od nas ni nič zaslužil. In zdaj je neko navajanje, da je lobističen zakon, in podobno. Glejte, jaz verjamem, da če je ena žrtev manj ali pa če je en oškodovanec zaradi tega zakona poplačan – ker prej niso mogli biti poplačani, zdaj pa imajo zavarovana vozila pa so lahko – potem je že napredek. Potem se ta zakon že danes izplača. Pa verjamem, da je tako.

Tako da to premlevanje, saj vam pravim, če ste se debirokratizacije lotili pri teh mopedih, mislim, da nas to ne bo daleč pripeljalo. Red na cestah je pač ena zadeva, kjer smo vsi enaki, tukaj ni zdaj bolj revnih, manj revnih, če smo kje enaki pa če kje življenje enako šteje, je to na cesti. Ta zakon je bil predlagan in sprejet izključno s tem namenom, sploh z namenom najmlajših, ki so dostikrat uporabniki teh vozil, in verjamem, da služi temu svojemu namenu in da bo služil tudi v prihodnje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kdo ima repliko? Gospod Pojbič.

Replika, gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

Najprej bi res rad povedal, da se mi zdi to izjemno nekorektno in skrajno zavajajoče. Več stvari bom zdaj povedal. Najprej, da je

gospod Zorčič lahko javno lagal, javno se je zlagal, da sem jaz podprl zakon, v katerem je pisalo, da je treba mopede registrirati. Zahtevam, gospod predsednik, da pred slovensko javnostjo vstane in da mu daste besedo, da se mi javno opraviči in se opraviči tudi Slovenski demokratski stranki, ker to je laž na kubik, brez vsakega najmanjšega argumenta. Da pa lahko človek sedi tu notri in govori, kako je verodostojen, in govori meni, da sem jaz vprašljiv, ko se borim za tiste ljudi tam iz Štajerske, Koroške in tam naprej, ki se s temi mopedi vozijo, da govori o meni, da sem jaz problem, tak človek javno laže pred vso slovensko javnostjo in stranka SMC ga mora zaradi tega izključiti! Izključiti ga mora, ker je javno lagal! In naj se prebere kaj … Mislim, da bodo predstavniki Nove Slovenije danes povedali, kaj je v tistem predlogu zakona pisalo. To je ena stvar.

Druga stvar, da je poskušal mene povezati s porschejem gospoda Breznika. Gospod Breznik ima porsche, ki je ne vem koliko let star, oldtajmer, ki je vreden danes mogoče tri ali pa pet tisočakov. In vi poskušate zlorabiti slovensko javnost za take svinjarije! Gospod Zorčič, tega vam pa Marijan Pojbič ne dovoli, ker ima preveč dostojanstva. In štiri mandate sem v Državnem zboru, ne zato, ker sem baraba, zato ker sem pošten, sicer ne bi tu sedel. To si dobro zapomnite. Ljudje ne bi zame glasovali 4 mandate, če bi bil baraba. Problem so tisti ljudje, ki pridejo za en mandat sem, potem pa odidejo iz parlamenta pa sedijo zadaj v takšnih in drugačnih državnih firmah in lepo jemljejo in bašejo denar. Tisti so problem. Nikomur ne dovolim, da se na tak način obnaša do mene. Nikomur! Na svetu tem nikomur. In tega si ne dovolite več, da meni javno v obraz lažete in mene povezujete s takimi stvarmi na tak, bom rekel, hinavski, pokvarjen način. Kako si kaj takega lahko dovolite? Jaz sem vam samo povedal, da je ta zakon po mojem, ker ste vi bili predlagatelj, lobističen, in še vedno to trdim in za tem stojim! Niste meni, da ne bom rekel kaj – bi pa povedali, da, gre nam za varnost, gre nam za vsakega posameznika v tej družbi, da ostane pri življenju. Meni se tudi gre za to. Zato predlagam, da bi naredili spremembo zakona, da bodo ljudje lahko registrirali mopede, že tako ali tako imajo s tem dovolj dela, zastonj. To bi naredili pa bi bili verodostojni pred slovensko javnostjo! Vi ste pa naredili obratno, da nekdo na račun teh ubogih ljudi zasluži in polni žepe. In tako dalje.

In ne spravljajte se na mene na tak način, ker vam tega ne dovolim! Ker Marijan Pojbič je Marijan Pojbič, in to si zapomnite za vedno. Gospod Zorčič, ne dovolite si nikoli več tega – lagati slovenski javnosti, da sem jaz naredil nekaj, česar nisem. Ne dovolim vam tega in zahtevam opravičilo. Javno zahtevam opravičilo in od predsednika, da, prosim, izpelje to, da se mi gospod Zorčič javno opraviči.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Pod repliko to niti pod razno ne pride v poštev. Replika niti temu namenjena ni. Glede na to, kako se zmerjate eni in drugi, gledam na to čisto nevtralno, s te strani so letele zelo grde zadeve tja, zelo grde. Od idiotov do ne vem česa. Potem vam nekdo prebere nekaj, kar naj bi rekli, tako sem razumel, da je bil verbatim nečesa, zdaj na podlagi tega pa … Dajte, no! Mislim, da enakost orožij velja v normalni razpravi. Dajmo se umiriti pa pustiti Vladi, da dokonča, in potem izrabiti še, če želite še kakšno besedo, teh pet minut, ki jih imate na voljo z delitvijo časa, ker sem videl, da se zahteva ta delitev časa.

Replika na kaj? / oglašanje iz dvorane/ Ne, ne, samo sprašujem. Torej replika na zadnjega govorca?

Replika, gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, predsednik.

Kolega Zorčič me je omenil, če bi ga pozorno poslušali, tako da replika na njega, saj na drugega kot na predhodnega govornika replike ne more biti, seveda pa nimam replike na gospoda Pojbiča.

Kolega Zorčič poskuša zdaj tukaj s tem Breznikovim porschejem nekaj podtikati, kako da je kolega Pojbič govoril, kako so ljudje ubogi, kakšne avtomobile imajo, kolega Breznik ima pa porscheja. Kolega Breznik ima porscheja, ki je star nekaj več kot 20 let in katerega cena je med 5 in 10 tisoč evrov, če greste na spletno stran mobile.de. To je porsche kolega Breznika in ne nečesa podtikati, ne vem kakšnega porscheja za 100, 150, 200 tisoč evrov, kot ste vi želel predstaviti, da ga ima kolega Breznik. Pa tudi če bi ga imel. Kolega Breznik je več let delal v najbolj uspešnih podjetjih v Nemčiji in v Avstriji in si je takega porscheja, kot ga ima, zaslužil s poštenim delom za razliko od slovenskih tajkunov, ki jih od SD, Desusa, SMC in pa do nekaterih drugih strank še bolj tam skrajno levo vsi po spisku od A do Ž podpirate.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja, ampak ta si bo potem vzel delitev časa, domnevam, da je to zahteva.

Besedo ima predstavnik Vlade državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemen Potisek.

MAG. KLEMEN POTISEK: Hvala, predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Predloga zakona o spremembah Zakona o motornih vozilih, ki smo ga prejeli, Vlada Republike Slovenije ne podpira. V 1. členu se predlaga črtanje besede moped, kar pomeni, da se s tem oteži tudi poenostavljena registracija na podlagi nespornega lastništva, kar bi, če besedo moped črtamo, to seveda otežilo za vse ostale mopede, ki dosegajo hitrost, višjo od 25 kilometrov na uro. V predlaganem 2. členu se predlaga črtanje

petega odstavka 50. člena, ki določa, da se tehnični pregled vozil opravi pred registracijo tega vozila v Republiki Sloveniji, če je vozilo starejše od roka, ko bi moralo vozilo enake kategorije opraviti prvi tehnični pregled. Če vozite ali pa vnesete na območje Republike Slovenije moped, starejši ali pa star recimo 20 let, potemtakem je popolnoma logično, da se za njega opravi tehnični pregled, preden se ga registrira. 3. člen pa je podoben predlaganemu 3. členu v zakonu, ki smo ga obravnavali pred štirimi urami, in sicer se spet predlaga črtanje prehodne določbe. Prehodna določba se je iztekla, je izpolnjena, je konzumirana in je seveda ne moremo spreminjati, to je nedopustno.

Opozoril bi, da je glede na pobude, glede na ugotovitve želja Ministrstva za infrastrukturo dodaten red na cestah, zagotoviti dodatno varnost udeležencev, ministrstvo, pristojno za promet, Ministrstvo za infrastrukturo, je seveda odgovorno nekoliko tudi za področje varnosti udeležencev v prometu. In če se kaj zgodi, potem je minister običajno kriv oziroma ministrstvo z vsemi sodelavci, da nečesa ni naredilo. Vsi ukrepi, ki jih je ZMV-B uvedel decembra 2016, gredo v smeri povečanja varnosti za tiste, ki vozijo te mopede, ki gredo do 25 kilometrov na uro oziroma imajo moč do 4 kilovate, se pravi, ščitijo jih v večji meri, ker predpisujejo čelade, ker predpisujejo zavarovanje, ker predpisujejo registracijo in s tem tehnične preglede in tako naprej, prav tako pa vnašajo dodatno varnost za tiste udeležence, ki morda niso nič krivi, če jih takšen moped zadene, tako lahko uveljavljajo odškodnino, lahko si plačajo zdravljenje oziroma odpravo poškodb, če je to potrebno, oziroma uveljavljajo odškodninske zahtevke na premoženje, če se recimo takšen moped zaleti v avto ali pa v hišo. To je bila želja, to je bil namen.

Po podatkih Ministrstva za javno upravo in registracijskih organov postopki tečejo tekoče, vsak teden imamo približno tisoč na novo registriranih mopedov, trenutna številka dosega 7 tisoč 656, in sicer je podatek od včeraj. Tukaj bi tudi opozoril, da proizvajalci zelo dobro razumejo – bila je debata o tem, kaj je moped, kaj kolo – zelo dobro poznajo te zadeve, saj so v tej dejavnosti, je pa definicija podana tudi v zakonu samem. Po drugi strani bi opozoril mogoče še na to stvar, minister Gašperšič je obljubljal, da bo v jeseni – trenutno je v pripravi nov Zakon o motornih vozilih ZMV-1, ki ga je minister obljubil v drugi polovici leta. Zakon se pripravlja in ta bo tudi predvidel, da bodo tehnični pregledi, tako kot so bili dani predlogi, za te mopede na pet let.

Opozoril bi samo še na zadnjo stvar in potem bi zaključil. Mi se zelo radi primerjamo z nekaterimi državami, to so recimo sosednja Avstrija, Danska, Nemčija, Nizozemska, Švica. V vseh teh državah je vozila oziroma mopede, ki gredo recimo do 30 kilometrov, večinoma treba registrirati. 30 pa 25, verjamem, da se bomo strinjali, da ni takšne strašne razlike med tem. V vseh teh državah, s katerimi se radi primerjamo, je registracija obvezna, zavarovanje je obvezno in je tudi čelada obvezna. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali – in sem prej izvedel, da – še želite besedo. Ja.

Prosim za prijavo s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Naj se prijavita tudi, če želita, tako Vlada kot predstavnik predlagateljev. Besedo dobita kot zadnja. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Prej sem bil s strani kolega izzvan, da se mu opravičim. Seveda tega ne nameravam storiti, nisem ničesar neresničnega povedal. Govoril sem o zakonu, ki ga je lani predlagala Poslanska skupina Nove Slovenije, ki ga je opozicija v celoti podpirala, šlo pa je za to, da se za ta vozila predvidi in neke vrste registracija – oni so sicer govorili o identifikaciji – in zavarovanje. Se pravi, da smo tam, kjer smo danes, s to razliko, da imamo še v Zakonu o pravilih cestnega prometa določeno obveznost nošenja kolesarske ali motoristične čelade. Želim povedati to, da ko potegnemo črto pod vsemi temi razpravami – od tistega prvega predloga aprila 2016 do danes ali pa do sprejetja zakona, ki se danes izpodbija – je stališče Državnega zbora enako, in to je, da se to področje uredi, in ne to, kar sedaj želi predlagatelj povedati, da se razveljavi določba o obvezni registraciji in se pravzaprav vse to delo, ki se odvija v zadnjem času, popolnoma izniči.

Še enkrat bom pa ponovil to, da predlagatelj tu ni imel resnih namenov, če bi imel resne namene, bi ta zakon predlagal januarja, februarja, marca, morda aprila, kadarkoli prej, ne pa da to obravnavamo po tem, ko je obveznost registracije že nastopila in imamo, če sem prav slišal, že 7 tisoč 600 registriranih vozil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji resnično obžalujemo, da lanskega maja ni bil sprejet naš zakon. Zdaj se vidi, da je bil naš predlog bistveno boljši. Poglavitne rešitve, ki smo jih takrat v Novi Sloveniji predlagali, so bile določitev najnižje starostne meje za voznike koles s pomožnim motorjem, obvezna uporaba varnostne zaščitne čelade in sklenitev obveznega osnovnega zavarovanja. Iz te zavarovalne police bi bila v primeru povzročene prometne nesreče krita odgovornost.

In še, predlagali smo tudi identifikacijske tablice, ne registracijskih tablic, ne registracije, ne tehničnega pregleda, zgolj ID, identifikacijsko tablico. Oštevilčili bi ta motorna vozila, upam, da zdaj to vsi razumejo, številke bi dali vsem tem motornim vozilom za lažjo identifikacijo povzročiteljev nesreč ali prekrškov, da bi lahko morda, ne vem, kakšna kamera ali kdorkoli že zabeležil, da je voznik vozila številka 267, sem si izmislil, povzročil nesrečo. Za to gre. Praktično brez stroškov. Identifikacijska tablica ne stane praktično nič. Res je, takrat je Vlada rekla, joj, je problem informacijski sistem. Škoda, da naš zakon ni bil sprejet, bi vam pripeljal kakšnega študenta drugega letnika informatike, da bi vam ta informacijski sistem identifikacijskih številk motornih vozil vzpostavil.

Na nek način je ta razprava danes tudi dobra in hvaležen sem predsedniku pristojnega odbora kolegu Igorju Zorčiču, da je pa zdaj tukaj postavil zelo jasno ločnico, ker nekateri ljudje, to pa obžalujem, mislijo, da je pri tem zmazku, ki ga imamo danes, sodelovala tudi Nova Slovenija. Saj veste, ljudje ne spremljajo v podrobnosti našega parlamentarnega dela in čisto možno je, da se je pač nekje zgodil ta informacijski šum. Kolega Zorčič je pravnik, jaz sem pač idealist in sem mislil, da je pravo eksaktna znanost, eksaktna zadeva, očitno ni ali pa vsaj v Sloveniji ni, kar seveda kaže na pravno državo, ki pri nas živi ali pa ne živi. Napovedujem, da se bomo v poslanski skupini odločili, kako bomo odreagirali na izjavo pravnika kolega Zorčiča, da je ZPS – nekako v tem smislu, bomo prebrali magnetogram – napisala, da je predlog zakona Nove Slovenije zanič. Imam premalo časa, ker bi najbrž potrebovali štiri ure ali pa kar cel šiht, da bi naštel vse zakone te vlade, na katere je ZPS napisala goro pripomb, pa to zdaj ni tema.

Mi nimamo nekih lobističnih vplivov, v okviru svoje stranke nimamo nikogar, ki dela tehnične preglede ali karkoli, da bi komu rihtali posel, tako da smo res želeli s čim manj birokracije povečati varnost voznikov in na splošno udeležencev v prometu. Res obžalujem, vlak je zdaj pač odpeljal, naša rešitev ni bila sprejeta, zdaj ko vidimo te norosti pri izvajanju tega zakona od SMC oziroma kolega Zorčiča. Zdaj se najbrž tudi marsikdo v koaliciji tolče po glavi in pravi, škoda, da nismo takrat naprej spustili predloga zakona Nove Slovenije. Mnoge rešitve, mnogi podsistemi so pri nas res zmazek in na nek način mi je zelo žal, da prihajajo iz te hiše rešitve, ki dušijo, ki mučijo državljanke in državljane. In to seveda je nova dajatev, nihče me ne bo prepričal, da ni. Od kod pa potem 2 milijona evrov ali koliko bodo pač stali tehnični pregledi za vsa ta motorna vozila, ki jih ta zakon tangira? To smo vzeli, ste vzeli – ste vzeli – našim državljankam in državljanom. Kar tako nadaljujte.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala še enkrat za dano besedo, spoštovani predsednik. Kolegice, kolegi, državni sekretar!

Državni sekretar je v svoji kratki obrazložitvi povedal po njegovem dober podatek, ki ga je še danes ali ta teden prebral, da se je že 7 tisoč 500 teh lastnikov odzvalo na tehničnih pregledih. Ja, poglejte, saj ste jih stisnili v kot, postavili pred dejstvo. Po 1. maju jih čaka globa 500 evrov. Ne boste me prepričali, da je vseh tistih 7 tisoč 500 lastnikov koles s pomožnim motorjem imelo prihranjen denar, da so šli na tehnični pregled, plačali okoli 150 evrov. Verjetno se bodo morali nečemu odpovedati.

Ko sem poslušal koalicijsko razpravo – zgolj varnost. Prav gotovo se strinjam z vsemi tistimi, ki ste govorili, da če gre za varnost, ni treba obremenjevati z denarjem. Naj povem primer, dva meseca in pol nazaj sem bil na ustanovitvi konjenice ljubiteljev konj, lastniki so bili tam, okoli 45, 50 ljudi je bilo, in kot državnozborski poslanec sem povedal nekaj stavkov. Po tistem govoru me je eden vprašal, ali bomo v Državnem zboru dali še na konje tablice. Pa moram povedati, da ga niti nisem takoj razumel, kaj mi želi povedati. Ko sem ga potem vprašal, sva seveda prišla do dejstva, da se absolutno ne strinja in da mu je nelogično, kaj počnemo v Državnem zboru. Pa moram tudi povedati, da mu ni bilo čisto jasno, kaj pomeni v Državnem zboru koalicija in opozicija, »to ste sprejeli v Državnem zboru«. Jaz pa razložim še enkrat vsej slovenski javnosti vlogo koalicije in opozicije. Pri tem primeru smo v lanskem letu veliko opozarjali. Zdi se mi, da je nesprejemljivo danes od predlagatelja gospoda Zorčiča, in sem trdno prepričan, da moramo v Sloveniji začeti s tem, kot je Ameriki, ko senat izda zakon, da se ve, kdo je to predlagal v Državnem zboru. Ne da potem državljanke in državljani to lepijo na vse, ki hodimo po Sloveniji ali ki živimo v Sloveniji. Naj se jasno ve, da je to predlog poslanca največje koalicijske stranke, SMC, Igorja Zorčiča. In danes, ko tri ure govorimo o tem, niti na enem segmentu ni priznal, da je mogoče napaka ali da se da kakšen člen popraviti ali omiliti, da bi bilo to v dobrobit tistih, ki imajo te mopeke, kot rečemo na Štajerskem. Ne, on stoji na trdnem stališču in je prepričan, da je na pravi poti. Če bi šlo za povišico ali razbremenitev gospodarstva za 10 evrov ali da dobijo upokojenci 10 evrov zraven, bi se koalicija morala sestati 20-krat in sklicati sto tiskovnih konferenc, pa verjetno tega državljanke in državljani ne bi občutili.

Da zaključim, ta zakon je zmazek in neupravičeno breme lastnikov teh mopedov, državljank in državljanov. Spomnim se tudi stavka vodje Poslanske skupine SD gospoda Matjaža Hana, ki je bil tudi sam zaveden. To je povedal pred glasovanjem. Da je dal podpis, da je poslanska skupina, ki je v koaliciji, dala podpis za ta zmazek, ampak se opravičuje, ker tega ni

poznal, in seveda ne bo glasoval za ta zakon, da bo lahko mirno spal. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Kot veste, zaradi poslovnika, ker sem porabil čas, nisem mogel replicirati kolegu Zorčiču, bom pa v tem kratkem času 5 minut poskušal narediti nek formalen zaključek. Današnjo razpravo, današnji predlog prvega branja te novele zakona, še enkrat, posvečam spominu na pokojnega inženirja Janeza Imperla, razvojnega inženirja Tomosa, ki je Tomos pripeljal na Olimp motociklističnega športa do 50 kubikov. Ta razprava je moj velik poklon vsem nekdanjim delavcem, sedanjim delavcem tovarne Tomos, moj poklon Adrijanu Bernetiču, enemu največjih tekmovalcev Tomosa, večkratnemu državnemu prvaku gospodu Zdravku Matulji, ki je bil evropski prvak s Tomosom leta 1982, predvsem pa vsem tistim državljanom in državljankam, v katerih je ostala zdrava kmečka pamet, vsem tehnikom, inženirjem, vsem, ki jim naravoslovje ni tuja veda, ampak znajo logično sklepati.

Distanciral se bom od današnjih laži, podtikanja gospoda Zorčiča. Mislim, da je kolega iz Nove Slovenije obrazložil, ko je jemal iz konteksta neko mojo razpravo glede identifikacije koles s pomožnim motorjem, še enkrat ponavljam, identifikacije. Z identifikacijo ljudje ne bi imeli stroškov ne lastništva ne prepisov ne prič, imeli ne bi nobenih stroškov s tehničnimi pregledi, s homologacijami, s kolesi s pomožnim motorjem, ki so bila izdelana ali uvožena v Slovenijo po letu 2004, s specialnimi tablicami, tam smo govorili o identifikacijskih tablicah, tukaj o normalnih tablicah s spremenjeno obliko, in tako naprej. Torej, samo potvarjanje, sama laž. In laž je nesmrtna duša komunistov in njihovih ideoloških naslednikov, kot so dejali mnogi intelektualci pred meno.

Potem podtikanja po razpravi gospoda Mahniča, češ Breznik govori o socialni šibkosti ljudi, ki se vozijo s temi mopedi, sam pa vozi dva porscheja. Ja, sam sem imel skoraj novega porscheja, ko sem bil star 27 let, zaslužil sem si ga z odrekanjem v trdem kapitalizmu. Prav tako sem prišel do svoje hiše in vsega ostalega ne na račun slovenskih ljudi, številnih manipulacij, ki jih je izvajala tranzicijska levica, ampak v trdem kapitalizmu, kjer nisem imel stricev iz ozadja kot mnogi Slovenci in Slovenke. Ta dva avtomobila sem pa rešil pred zapuščenostjo, ker sem, ko smo ju restavrirali skupaj s slovenskimi mojstri, pri obeh našel napako na elektroniki. Popolnoma smo ju restavrirali in sta danes, to je edina napaka, ki so jo povedali, vredna nekaj 10 tisoč ali pa še več evrov. Na to sem ponosen, zato ker smo dokazali, da slovenski inženirji in tehniki zmoremo tudi kompleksne zadeve urediti, reševati in tudi restavrirati.

Da zaključim glede tega zakona. Sam sem, kot veste, velik podpornik predvsem slovenske tehnične inteligence, ki je bila vedno superiorna, tudi bivše države. In slovenska tehnična inteligenca je tista, ki nas bo peljala naprej. Kolega Zorčič ravno dokazuje s številnimi profesorji prava, ki pravijo, da bi moralo biti vsaj v prvem letniku prava še vsaj nekaj višje matematike, zato da taki ljudje ne pridejo skozi pravno fakulteto s takšno logiko in takšnim razmišljanjem. Danes nismo dobili odgovora, zakaj kolesa s pomožnim motorjem s hitrostjo 25, zakaj ne normalna kolesa, ki lahko dosežejo višje hitrosti. Danes sem govoril o tem, da imamo, če nekdo predela neko motorno kolo, ki dosega več kot 25 kilometrov na uro in je izven vseh standardov, za to organe pregona, imamo policijo, ki mora sankcionirati takšne ljudi. Zaradi nekaj takih ljudi ne moremo sankcionirati cele države, več kot 20 tisoč imetnikov takšnega tipa motornih koles. Govoril in prosil sem za podpro, da gre zakon v drugo branje, kjer bi lahko popravili morebitne zadeve, morda sklenili nek kompromis, zato da ljudem olajšamo situacijo.

Govorilo se je, da v Slovenski demokratski stranki lažemo, zavajamo, ker predlog zakona vlagamo šele zdaj, ko je zakon že v izvajanju. Navadno so ljudje tisti, ki gredo zadnji mesec dni, preden zakon stopi v veljavo, pri tem zdaj bo to 1. maja, pa nazadnje rešujejo te zadeve. Te zadeve smo lahko videli v časopisih, v medijih, kako se rešujejo. Mi smo že takoj aprila zakon vložili v redno proceduro, torej smo to storili v takšnem času, da bi lahko popravili že na začetku. Mislim, da je približno ena tretjina imetnikov teh koles sedaj ta kolesa spravila v nek postopek. Še vedno dve tretjini ostajata in lahko ta zakon dobesedno anuliramo in ga spravimo v prvotno stanje.

Zato, spoštovani kolegi, prosim, malo logike uporabite, malo socialnega čuta do ljudi, malo občutka za pravičnost v tej državi, ukvarjajte se z varnostjo ljudi, s tem, da boste centralizirali Slovenijo, da boste popravili slovenske ceste, da se bodo ljudje poučevali v osnovnih šolah glede kulture, prometa in tako naprej. Vse to vodi k manjšemu številu prometnih nesreč in vse to vodi k nekemu boljšemu življenju v Republiki Sloveniji. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vsem razpravljavcem. S tem tudi zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v okviru glasovanj, torej kasneje.

S tem prekinjam tudi to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN**

DOPOLNITVAH ZAKONA O OMEJEVANJU PORABE ALKOHOLA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 30 poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Janijem Möderndorferjem.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja predloga zakona gospodu Janiju Möderndorferju.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Pozdravljeni!

Danes je pred nami zakon o omejevanju porabe alkohola, ki je v bistvu tipičen poslanski zakon. Poslanski zakoni imajo po navadi svojevrstno pot, po navadi običajno skrajšano pot v Državnem zboru, ker imajo tudi bistveno manjše popravke oziroma predlagane spremembe samega zakona. Dejstvo je, da je zakon star več kot 15 let in je nastal z enim samim namenom, kar že ime naslova govori, da govorimo o zakonu o omejevanju porabe alkohola, da bi v državi zmanjšali tudi samo porabo in na ta način prispevali k bistveno bolj zdravemu načinu življenja in zmanjšanju stroškov posledic alkohola. Vendar eden od ukrepov, ki se je pokazal kot neučinkovit in nekoherenten, je bila tudi prepoved točenja alkohola na športnih prireditvah. Gre za prireditve, ki so edine tovrstne prireditve v državi, označene kot kritična skupina, ki ustvarjajo največji problem alkoholizma v slovenskem prostoru. Zato se ga je prijel vzdevek, takratni Kebrov zakon, da je tukaj treba nekaj storiti. V petnajstih letih smo v resnici lahko ugotovili, da nekega prav posebnega učinka ta prepoved nima. Ugotovili smo, da je alkohol pravzaprav pred in po prireditvi dostopen vsepovsod. Še več. Prihaja do masovnega nakupovanja iz čiste logike, ki jo vsaka prohibicija vedno pripelje, to pa je: založi se, dokler ti ne zmanjka.

S tem zakonom pa vsi nasprotniki, kajti niso vsi za, uporabljajo besedno zvezo: Šport in alkohol ne gresta skupaj, ki je več ali manj tudi zlorabljena, saj je bila ta besedna zveza vedno uporabljena z namenom, da naj športniki ne pijejo alkohola. To pa seveda ne velja za vse udeležence, kajti če bi bilo temu res tako, potem bi lahko rekli drugače: Alkohol in javne prireditve ne gredo skupaj. Pa tega nismo nikoli uveljavili v slovenskem prostoru. Zato je danes alkohol dostopen vsepovsod, na vseh prireditvah, samo na športnih ne.

Sam zakon prinaša tudi tiste ukrepe, ki bi jih lahko vse vlade do danes pripeljale v zakon, pa jih niso, in to je bistveno večji nadzor in pregled nad vsemi javnimi prireditvami in predvsem nadzor tudi nad tem, ali gostinec, ki na javni prireditvi toči alkohol, oči tudi mladoletni osebi. Gre za tako imenovanega skritega kupca", da bo možno dobiti tistega, ki krši zakon, pri samem delu. Jaz mislim, da smo v državi sprejeli ta družbeni konsenz, da mladoletni pač preprosto ne morejo in ne smejo za svoje dobro piti alkohola. Še bolj nizkotno pa je, če se jim ga streže. Zato v tem zakonu s tem to tudi popravljamo, istočasno pa uvajamo tudi dovoljenja, kajti danes na vseh prireditvah, kjerkoli se je točil alkohol, tudi če je bil kršen zakon, pravzaprav nisi mogel storiti nič. S predlaganim zakonom bomo lahko to dovoljenje odvzeli, hkrati pa smatramo in prepričani smo, da je področje preventive tisto, ki je najbolj učinkovito, vendar je vedno premalo sredstev. Zato se z denarno odmeno za pridobitev takšnega dovoljenja, ki ne pomeni birokratske ovire, kajti dovoljenje se pridobi istočasno s priglasitvijo dovoljenja za samo prireditev, ki pa je že danes veljavna in po zakonodaji mora biti izpeljana, odplača odmena, ki bi lahko bila namenjena za preventivo.

Sam verjamem in prepričan sem, da bo zakon pripomogel tudi k bistveno boljšemu pregledu. Prepričan sem, da nobena prohibicija ni prinesla rezultata in kjerkoli se kaj prepoveduje, se v resnici dviguje še večji užitek in sla po tistem, kar je prepovedano. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zdravstvo, kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku, gospodu Branku Zormanu. Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani kolegi, kolegice, spoštovana državna sekretarka!

Odbor za zdravstvo je na svoji 23. seji 10. maja 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju porabe alkohola, ki ga je v Državni zbor v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Janijem Möderndorferjem.

V poslovniško določenem roku ni bilo vloženih amandmajev. Uvodno dopolnilno obrazložitev je podal poslanec Jani Möderndorfer. Poudaril je, da je bil Zakon o omejevanju uporabe alkohola sprejet leta 2003, na njegovi osnovi so bili izvedeni številni ukrepi in načini omejevanja alkohola. Predlagatelji sprememb in dopolnitev zakona ugotavljajo, da je nekaj pozitivnih učinkov zakon zagotovo prinesel, se je pa pokazalo, da vse prepovedi in omejevanja niso dosegle želenega cilja. Glavni cilj predloga zakona je povečati financiranje športnih organizacij iz lastnih sredstev ter s podeljevanjem dovoljenja regulirati omejeno možnost točenja pijač z namenom preprečiti nelegalen vnos ali prekomerno uživanje alkoholnih pijač na javnih prireditvah.

Novost predloga zakona je omejevanje organizatorjev z dovoljenjem, kar prinaša večjo odgovornost glede ponudbe pijač v skladu z zakonom, saj bodo v primeru neupoštevanja zakonodaje dovoljenje lahko izgubili.

Organizatorjem večine javnih športnih prireditev dodatni prihodki predstavljajo pomemben vir prihodkov za opravljanje dejavnosti.

Mnenje Zakonodajno-pravne službe je predstavila gospa Mira Palhartinger. Poudarila je, da je rešitev, pri kateri bi bila ponudba in prodaja alkoholnih pijač na javnih prireditvah dovoljena samo organizatorjem teh prireditev in le na podlagi dovoljenja, z vidika svobode gospodarske pobude v povezavi z načelom enakosti lahko omejujoča. Predlagana ureditev mora biti zato deležna temeljite presoje z vidika nujnosti, primernosti in sorazmernosti ukrepa, glede na cilj, ki ga zasleduje. Predlogi za amandmaje odbora nekatere pomanjkljivosti sicer odpravljajo, ne pa v celoti.

Mnenje Vlade Republike Slovenije je predstavila državna sekretarka Ministrstva za zdravje, gospa Jožica Maučec Zakotnik. Vlada Republike Slovenije navedenega predloga zakona ne podpira. Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Državnega sveta je predstavil mag. Peter Požun. Poudaril je, da komisija predlagane spremembe zakona ne podpira in ga ocenjuje kot neustrezno poseganje v zakonski ukrep, ki se je do sedaj izkazal za dobrega. V nadaljevanju so svoja stališča do predloga zakona podali še predstavniki Zdravstvenega sveta, Zdravniške zbornice Slovenije ter nekaterih nevladnih organizacij.

V široki in polemični razpravi so bila izpostavljena različna stališča in mnenja glede predlaganih sprememb zakona in tudi podatki o uporabi in uživanju alkohola med Slovenci ter primerjalni podatki z ostalimi državami. Predlogu zakona so nasprotovali tako predstavniki strokovnih zdravniških organizacij in predstavniki nevladnih organizacij. Zagovorniki predloga zakona pa so opozorili na dejstvo, da imajo športni klubi v Sloveniji zaradi posledic finančne in gospodarske krize slab finančni položaj. Navedena sprememba bi omogočila dodatni prihodek, ki bi ga ustvarili športni klubi, ne pa gostinski lokali v bližini. Odbor je sprejel svoje amandmaje k 1. in 2. členu predloga zakona.

Odbor je v skladu s 128. členom zakona Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega ostavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za zdravje gospe Jožici Maučec Zakotnik. Izvolite.

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane gospe poslanke, spoštovani gospodje poslanci!

Pred nami je predlog sprememb Zakona o omejevanju porabe alkohola, ki je po po petnajstih letih ponovno dovoljuje prodajo alkohola na športnih prireditvah. S tem bi se povečala dostopnost do alkohola v državi, ki ima v zvezi s škodljivimi posledicami njegove rabe nemalo težav. Povečevanje finančnih virov športnih organizacij s prodajo alkohola je v nasprotju s temeljnim ciljem veljavnega zakona, to pa je omejitev porabe alkohola in preprečevanje škodljivih posledic njegove rabe. Tudi izenačitev obravnave točenja alkoholnih pijač na vseh javnih prireditvah, s katero se bo povečala dostopnost in promocija alkoholnih pijač, ne sledi ciljem veljavne zakonodaje.

Predlog zakona je v nasprotju z mednarodnimi strateškimi dokumenti in znanstvenimi dokazi, ki med najbolj učinkovite ukrepe za zmanjševanje škode uvrščajo prav omejevanje dostopnosti do alkohola, višanje cene alkoholnih pijač, omejevanje oglaševanja ter zgodnje prepoznavanje in obravnavo tistih, ki tvegano pijejo oziroma so odvisni od alkohola. Predlagani zakon temu ne sledi. Nasprotno. Z novo ureditvijo povečujemo število prodajnih mest in možnosti za oglaševanje alkoholnih pijač. To bo prispevalo k povečanju tvegane in škodljive rabe alkohola, in kar je še posebej zaskrbljujoče, k pogostejšemu pitju alkohola predvsem med mladimi, ki so najbolj občutljivi na promocijo alkoholnih pijač v povezavi s športom in športnimi uspehi. Z novo ureditvijo sporočamo, da je pitje alkohola s športom neločljivo povezano in splošno sprejemljivo.

Vsak dan v Sloveniji zaradi razlogov, izključno povezanih z alkoholom, umreta dve osebi, v bolnišnico pa je sprejetih deset ljudi, med njimi so tudi otroci.

Naj posebej izpostavim škodo v prometu. Alkoholizirani udeleženci so v letu 2016 povzročili tisoč 855 prometnih nesreč, od tega 37 s smrtnim izidom in 153 s hudimi telesnimi poškodbami. Delež alkoholiziranih povzročiteljev nesreč v zadnjih letih narašča. Ekonomska škoda je že danes velika in vključuje tako zdravstvene posledice kot socialne in materialne. Ocena zdravstvenih in drugih stroškov, ki so povezani s pitjem alkohola, je v Sloveniji v letih 2011 do 2014 v povprečju znašala kar 234 milijonov evrov letno. S trošarinami na alkoholne izdelke še zdaleč ne pokrijemo nastale škode. Ministrstvo za zdravje bo v prihodnjih letih sicer namenilo preventivnim ukrepom na tem področju več pozornosti in denarja, pričakovani učinek pa bo s še večjo normalizacijo pitja alkoholnih pijač, ki jo prinaša predlog sprememb, lahko izničen.

Predlog zakona tudi sicer ni ustrezen. Nekatere določbe predloga zakona so nejasne, kot je na primer način določitve višine pristojbine za prodajo alkoholnih pijač, ter neprimerne, kot je na primer določba, da se do vzpostavitve registra lahko alkohol na športnih prireditvah prodaja brez dovoljenj. Čeprav je glavni razlog za predlagane spremembe povečanje finančnih

sredstev športnih organizacij, ni predlagatelj navedel nobene niti približne ocene, koliko denarja se bo zbrala in na kakšen način in zakaj se bo uporabljal. Na to dejstvo opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba, ki ugotavlja, da bi bilo predlagane rešitve ponovno pretehtati ter širše in bolj celovito predstaviti njihov namen in posledice. Predlagane rešitve bodo imele finančne posledice za državni proračun, organizatorje in posredno tudi za gostince, ki v predlogu zakona niso celovito in ustrezno predstavljene.

Vlada Republike Slovenije zaradi vseh naštetih razlogov nasprotuje predlaganim zakonskim spremembam. Temu je pritrdila tudi pristojna komisija Državnega sveta, nasprotuje pa mu tudi strokovna javnost in nevladne organizacije. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik, vsem pa prav lep pozdrav.

V obravnavo smo prejeli predlog novele zakona o omejevanju porabe alkohola, glede katere v naši poslanski skupini nimamo enotnega mnenja. Del poslanske skupine predlog zakona podpira, drugi del pa je proti predlogu novele. Nekaj naših poslancev je tudi prispevalo podpis z željo, da se bo s tem, ko se bo tudi na športnih prireditvah lahko prodajal alkohol, pripomoglo k izboljšanju slabega finančnega stanja mnogih športnih klubov. S tem predlogom novele naj bi vsi organizatorji javnih prireditev morali pridobiti dovoljenje za prodajo alkoholnih pijač, seveda pod določenimi pogoji. Dovoljenja bodo izdajale upravne enote ob plačilu pristojbine za obdobje 12 mesecev. S tem bi se omogočil sistem nadzora nad porabo alkohola na vseh javnih prireditvah, kar naj bi hkrati povečalo tudi varnost, kajti določbe zakona prinašajo možnost odvzema dovoljenja v primeru hujših kršitev. Obenem bo moralo biti na vidnem mestu na plakatu ali tabli objavljeno eno od zakonsko predvidenih opozoril za oglaševanje alkoholnih pijač, izvajal se bo tudi poostren nadzor nad prodajo pijač mladoletnim osebam, omejena bo vsebnost alkohola v pijači, ki se bo prodajala, in tako naprej.

Drugi del naše poslanske skupine pa se pridružuje mnenju vlade, ki ocenjuje, da je predlog zakona neprimeren za nadaljnjo obravnavo, saj bi se z njenim morebitnim sprejetjem povečala tvegana in škodljiva raba alkohola med prebivalci naše države, kajti povečalo se bo število prodajnih mest, kar prinaša večjo dostopnost alkohola. Prav tako se del naših poslancev strinja, da je izjemno neprimerno, da se šport in alkohol povezujeta pod pretvezo povečevanja finančnih sredstev športnih društev s spodbujanjem prodaje alkoholnih pijač na športnih prireditvah. Takšna sprostitev dostopnosti do alkohola nikakor ne bo pripomogla k doseganju cilja, ki ga imamo kot država zastavljenega v skladu z usmeritvami javnega zdravstva, to je zmanjševanje števila čezmernih pivcev alkohola z 10,2 % na 8 % do leta 2025.

Mnenju Vlade se pridružuje tudi Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki meni, da predlagana rešitev ne ščiti zdravja prebivalcev Slovenije ter poudarja, da alkohol v Sloveniji predstavlja velik javnozdravstveni in družbeni problem. V letu 2015 je namreč poraba čistega alkohola narastla in presega mejo pet litrov na leto na osebo, kar nas postavlja krepko nad evropsko povprečje. Ob tem vsi nasprotniki novele zakona tudi mnoge nevladne organizacije opozarjajo, da stroški odprave posledic uživanja alkohola presegajo koristi države iz naslova prodaje alkohola.

V naši poslanski skupini naše glasovanje o podpori zakonu ne bo enotno. Medtem ko del poslanske skupine predlog zakona vidi kot učinkovito sredstvo za izboljšanje finančne slike slovenskih športnih klubov in društev, drugi del meni, da je danes izjemno žalosten dan za javno zdravje v naši državi.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo! Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zakon, ki je pred nami, je na prvi pogled všečen, zato je požel nemalo naklonjenosti. Kljub temu da je drugačen od zadnjega, razdvojenost pri podpori ostaja še večja. Na eni strani so tisti, ki menijo, da alkoholiziranih obiskovalcev na športnih prireditvah tako ali tako ni mogoče preprečiti in da s tem, ko širimo omejitve porabe alkohola na vse javne prireditve, dejansko delamo korak naprej. Na drugi strani pa tisti, ki menijo, da je predlog korak nazaj in da bi bilo treba razmisliti o dodatnih ukrepih za omejevanje porabe alkohola. Cilj, ki ga je želel doseči predlagatelj te novele, popolnoma odstopa od temeljne usmeritve veljavnega zakona o omejevanju in porabi alkohola, ki je naravnana k omejevanju uporabe alkohola in ukrepom za preprečevanje škodljivih posledic rabe alkohola. Cilj predlagatelja je zgolj finančne narave.

Prav tako predlagatelj navaja, da bi nove zakonske rešitve pozitivno vplivale na finance manjših športnih društev, saj bi omogočale pridobivanje dodatnih sredstev za delovanje. Ob pavšalnem navajanju pozitivnih finančnih učinkov za športna društva, za katere pa predlagatelj ne predloži izračunov, pa je vendarle korektno, da omenimo na posredne negativne finančne učinke na državni proračun.

Kot navaja časnik Delo pretekli teden, našo zdravstveno blagajno stanejo posledice pitja več kot 150 milijonov evrov na leto. Skupaj z drugimi posledicami, kot sta nasilje in kriminal, pa se stroški merijo v več sto milijonskih zneskih. Po drugi strani pa se v proračun iz naslova trošarin na alkohol steče komaj 90 milijonov evrov. Medtem ko se ne le po pitju, ampak tudi po njegovih posledicah uvrščamo v sam evropski vrh, pa precej zaostajamo v sprejemanju učinkovitih ukrepov alkoholne politike. Tudi predlog, ki ga imamo danes na mizi ni tak ukrep, učinkovit. V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo leta 2003 menili, da je zakon o omejevanju in porabi alkohola potreben in da je njegovo sprejetje dolžnost vsake resne države, ki skrbi za telesno, duševno in socialno zdravje svojih ljudi. Večina nas svojega mnenja ni spremenila, zato takšnemu neoliberalnemu konceptu razmišljanja in delovanja, da cilj povečuje vsa sredstva, ne moremo dati svoje podpore. 14 let po sprejetju bolj restriktivne zakonske materije glede omejevanja porabe alkohola ugotavljamo, da se ni nič spremenilo ali pa se je zelo malo. Premalo. Toleranca je še vedno previsoka, alkoholikov je vedno več oziroma še več. Namesto da bi imeli na mizi predloge, ki bi zmanjšali našo neslavno statistiko pitja, imamo takšnega, ki jo bo še napihnil.

Novela je vsekakor korak nazaj. V državi, kjer je zaradi alkoholizma posredno prizadetih skoraj milijon prebivalcev, bi moralo biti vsakemu od nas vklopiti znak za rdeči alarm. Mogoče se milijon sliši pretirano, a v Sloveniji naj bi bilo po ocenah med 150 in 200 tisoč alkoholikov. Če prizadene le najožje družinske člane, povprečna slovenska družina pa ima tri člane, zaradi nje trpi torej več kot pol milijona državljank in državljanov Republike Slovenije. Ker pa alkoholizma ne zaustavljajo zgolj domači zidovi, je treba k tej številki prišteti še bistveno širši krog ljudi. Koliko otrok prizadene ta najbolj neizprosna socialna bolezen, koliko nasilja povzroča, koliko prezgodnjih smrti, koliko socialnih stisk, prometnih nesreč s smrtnim izidom. Predlagatelj sicer modificira dve leti star predlog pod pretvezo, da bo restrikcija točenja alkohola še večja, a hkrati ga dela še bolj neživljenjskega, morebiti ustavno spornega z vidika omejevanja svobode gospodarske pobude in birokratsko zapletenega, nimamo ocene finančnih učinkov, ni razčiščenih postopkov, kaj lahko v praksi pomeni hudo omejevanje delovanja gospodarskih subjektov in omejevanja konkurence.

V naši poslanski skupini smo veliko tehtali in se na koncu odločili, da četudi kdo izmed nas nima nič proti temu, da bi dovolili spiti kakšno pivo tudi na športni prireditvi, je tak poseg nesorazmeren, na kar nas je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba, zato predlog naše večinske podpore ne uživa. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V nasprotju s poslanci SMC, ki so obrnili ploščo za 180 stopinj, socialisti ostajamo pri našem prvotnem stališču. Smo proti temu, da se državni organi na kateremkoli področju po nepotrebnem vmešavajo v osebne odločitve, zato se med drugim zavzemamo tudi za legalizacijo konoplje. V skladu s tem načeloma nismo proti točenju alkoholnih pijač na športnih prireditvah in nismo proti temu, da bi športna društva pridobivala dodaten dohodek s to dopolnilno dejavnostjo. Seveda pod določenimi pogoji.

Že ob obravnavi prvotnega predloga smo povedali, kaj je naš glavni pogoj. Treba je zagotoviti, da so prihodki, porabljeni za razvoj množičnega športa, ne pa za finančno sanacijo zavoženih profesionalnih klubov. Organizatorjem se podeljuje monopol za točenje, zato bi moral biti ta prihodek uporabljen v javnem interesu. Vzdrževanje kakšnega »faliranega« dela spektakelskega športa ni javni interes, kot tudi ni javni interes subvencioniranje gledanja komercialnega športa. Javni interes pa je to, da se vsem prebivalcem omogoči ukvarjanje s športom, po možnosti brezplačno, v vsakem primeru pa kolikor se le da poceni. Od odcepitve Slovenije dalje se od tega ideala oddaljujemo, in to bi bilo treba nasloviti in popraviti. Toda aktualni predlog ne zagotavlja, da se bo prihodek od točenja alkohola porabil za množični šport, ne preprečuje, da bi se ta prihodek porabil za finančno sanacijo zavoženih profesionalnih klubskih projektov. In takšnih klubov je pri nas resnici na ljubo kar veliko. Tudi predlagana pravica do točenja alkohola bo bolj koristila profesionalnim klubom, ki že zdaj nosijo imena raznih Heinekenovih pivovarn, kot pa malim športnim društvom. Vse to so razlogi, zakaj tega predloga ne bomo podprli.

Prepričani smo, da tudi na področju financiranja športa velja tisto, kar socialisti zastopamo na vseh področjih. Najprej moramo ločiti profitno dejavnost od dejavnosti, ki je v javnem interesu. Potem pa to dejavnost v javnem interesu podpreti z javnimi sredstvi, zbranimi na solidaren način. Se pravi, ne samo s kakšnimi trošarinami, ki so že zdaj previsoke, ampak s pravično obdavčitvijo visokih dohodkov, dobičkov podjetij in kapitala, ker smo v vseh kategorijah na repu Evropske unije.

Ker danes ne bo razprave, moram opozoriti še na dvoličnost Stranke modernega centra. Pred dvema letoma je SMC gladko zavrnil skoraj identičen predlog. Poslanka Grošelj Košnik je rekla, denimo, bom jo kar citiral: »Pridobivanje sredstev s prodajo alkohola ni primeren način za spodbujanje športa.« Konec citata. Ni bila edina. Citiram poslanca Zorčiča, ki je opozarjal, da bi se bistveno povečalo število tistih, ki bi pod vplivom alkohola zapustili športni dogodek. Nič

od tega, zaradi česar je SMC pred dvema letoma zavrnil ta zakon, se do danes ni spremenilo. Ampak danes SMC namerava glasovati za. Še več. Večina njihovih poslancev je ta predlog celo podpisala. Če bi bil sam volivec SMC, bi se ob tem počutil rahlo »nategnjenega«. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš, saj veva, da je bilo to stališče nekoliko na meji.

Besedo ima gospa Iva Dimic, ki bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice poslanke in poslanci!

Nacionalni inštitut za javno zdravje na svoji spletni strani navaja: »Omejevanje dostopnosti alkohola je eden izmed dokazov najbolj učinkovitih ukrepov alkoholne politike. Mednje spada tudi prepoved prodaje in ponudbe alkohola na športnih prireditvah. Športne prireditve so mesta, kjer je zaradi pitja alkoholnih pijač večje tveganje nesreč in nasilja ter hujših kršitev javnega reda in miru.«
V Novi Sloveniji se zavedamo, da je alkohol v Sloveniji družbeni problem in smo v samem evropskem vrhu glede na količino popitega alkohola na prebivalca. Na športnih prireditvah zaradi pitja alkoholnih pijač obstaja večje tveganje nesreč in nasilja ter hujših kršitev javnega reda in miru. Študije iz tujine kažejo, da so športni navijači pogosteje ciljna skupina oglaševanja in promocijskih aktivnosti alkoholne industrije ter da je tvegano pitje alkohola med njimi pogostejše kot med ostalimi.

Zakon o omejevanju porabe alkohola je bil sprejet leta 2003 s ciljem, da se omeji njegova širša dostopnost in poraba. Zakon je tudi določil, da točenje alkoholnih pijač na športnih prireditvah ni dovoljeno.

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju porabe alkohola, ki ga je predlagal poslanec Möderndorfer in je bil na pristojnem odboru po daljši razpravi sprejet. Predlog zakona vsebuje določbe o omejitvi prepovedi prodaje oziroma ponudbe alkohola na športnih prireditvah z dovoljenjem, če ne presegajo 15 volumenskih odstotkov alkohola. To je že drugi poskus poslanca Möderndorferja, ki je vsebinsko povezan.

Trditve predlagatelja zakona, da so gostinci edini, ki služijo denar na športnih prireditvah, je neresen, saj športni klubi za prostore na prireditvah gostincev zaračunajo najem ali pa so deležni dobička od prodaje. Predlagatelj utemeljuje predlagano spremembo zakona s finančnim učinkom za klube, ki tekmo organizirajo. V medijih se sicer pojavljajo namigovanja, da bo omenjena sprememba finančno okrepila le velike klube, mali športni klubi, ki se borijo za vsak evro, pa od sprejetja tega zakona ne bodo imeli želenega finančnega učinka. Šport in klubi naj se rešujejo na drugačen način, kot smo v Novi Sloveniji že predlagali, z davčnimi olajšavami sponzorjem, pa našega predloga niste podprli. Zakon, ki bi dovoljeval točenje posameznih alkoholnih pijač na športnih prireditvah, bi moral biti pripravljen tako, da bi bili vsi enakopravni in vsi bi lahko prodajali pod enakimi pogoji in tudi pod enakimi davščinami.

V Poslanski skupini Nove Slovenije nimamo soglasnega stališča o podpori oziroma nasprotovanju predlogu zakona. Gre za predlog sprememb, kjer so argumenti tako za kot proti dokaj uravnoteženi.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Nepovezanih poslancev. Izvolite.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo glasovali v skladu z ustavo po svoji vesti, vendar pred glasovanjem je treba izpostaviti dva problema. Prvič. Upoštevati je treba opozorila stroke, nevladnih organizacij in tudi Zakonodajno-pravne službe. Drugič. Predlog ne rešuje sistemskega financiranja športa. Še več. Omogoča korupcijska tveganja. In tretjič. Kakšen signal dajemo mladim?

Seveda je treba urediti financiranje športa, vendar imamo na vseh področjih probleme. Tudi pri temeljnem financiranju preko športnih stav, kjer nam denar beži v tujino. Se pravi, drugi sistemi so, vendar jih ne izkoriščamo. Lahko bi se kaj naučili iz zgodovine. Za primer dajem rimsko državo. Problem, ki je nastal, je nastal zaradi gospodarstva, ki se je naslanjalo le na poceni delovno silo. Imeli so finančne probleme in imeli so visoke davke. Kako podobno z zdajšnjo situacijo! In kako reševati takšne probleme? S propagandnimi akcijami po načelu kruha in iger, kar lahko prevedemo, glede na zdajšnji predlog: piva in iger. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jani Möderndorfer bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): V Poslanski skupini SMC smo se pogovarjali tudi o tem zakonu, še posebej zato, ker je bila dilema, kajti poslanska skupina je prvi zakon, Zakon o omejevanju porabe alkohola zavrnila. Zato je treba še enkrat opozoriti, današnji zakon je spremenjen in je drugačen od prejšnjega. Ne govorimo o istem zakonu, o istih vsebinah. Še več. Govorimo predvsem o tem, da so predlagane tudi izboljšave, ki pa jih do danes nihče od teh, ki so danes polnih ust, kaj vse je treba narediti, ni naredil niti enega koraka. Niti enega koraka v petnajstih letih. In to je ključni problem. Zato danes očitati Poslanski skupini

SMC, da se obrača – ne, ni res. Prišel je nov predlog. In veliko bolj, kot je treba, se danes pogovarjamo samo o tem, ali bo alkohol dovoljen na športnih prireditvah ali ne. Ne govorimo pa o tistem, o čemer namenoma nasprotniki nočejo spregovoriti.. To pa je, katere so izboljšave. Skriti kupec. Celotni pregled nad vsemi javnimi prireditvami. Tudi ni res, da ni jasno, kako bo z določitvijo pristojbine. Seveda je jasno, zelo jasno. Samo ministrstvo bo moralo zelo jasno postaviti to pristojbino glede na velikost. Za to takšna merila tudi že obstajajo.

Tretjič. Sprememba je narejena tudi na področju pravnih oseb, ki se ukvarjajo z alkoholom. Danes proti nekomu, ki ima podjetje registrirano kot deoo, inšpekcijska služba lahko tudi ukrepa, če krši zakon. Če je pa je nekdo s pravno osebo espe, mu država ne more nič. To so stvari, ki jih 15 let nihče ni popravil v tem zakonu. Zato govoriti, da ta zakon ni izboljšava, je v bistvu samo obračanje glave stran od dejstva, da nekateri raje vidijo, da rečejo, da so prepovedali alkohol na športni prireditvi in si umijejo roke in rečejo: »Mi smo poskrbeli za našo stopnjo kulture pitja alkohola v državi.«

Resnici na ljubo pa je treba povedati še nekaj, kar je bolj pomembno. Organizator je edini tisti, ki mora odgovarjati na katerikoli prireditvi za red, varnost, organizacijo in tudi za posledice pitja alkohola na svoji prireditvi. Danes tega ne more. Čeprav prihajajo opiti gledalci, ki to naredijo že prej ali po tekmi. Po novem pa organizator dobi škarje in platno ter nosi tudi odgovornost. Če bo organizator kršil pravila, se mu bo tudi odvzelo.

Ali bodo dobili večji športni klubi? Oprostite, sredstva, ki se bodo nabrala s tega naslova, niso dovolj velika, da bi lahko športni pogon v velikih klubih sploh funkcioniral. Za male klube pa to pomeni bistveno večji napredek. Izračuni bodo šele takrat, ko bomo prvič to naredili, ker do danes tega sploh še nismo imeli, zato ti izračuni sploh še ne morejo biti. Zato operirati s podatki, da nismo postregli s to informacijo, je zavajajoča.

Na koncu naj zaključim z enim bistvom. Zlorabljati besedo, koliko je prometnih nesreč, koliko je alkoholikov v državi, kako je zlorabljen alkohol, za ceno tega, da spravimo iste ljudi na športni prireditvi in jih označimo kot kritično problematično skupino, ki jo je treba sankcionirati in razlikovati od vseh ostalih prireditev, kot so kulturne prireditve, gasilske prireditve in vse ostalo, se mi zdi skrajno nefer. Hočete prohibicijo? Da. Potem je treba prohibicijo narediti na vseh javnih prireditvah. Imate ta pogum? Ne zmorete, ker vas bodo odnesli.

V SMC bo večinska podpora – ne bodo vsi glasovali za – kar pa pomeni bistveno večji napredek. Pričakujem pa od Ministrstva za zdravje, da naredi končno kakšen konkreten napredek, ne da v poročilih samo še piše, koliko bo česa namenjeno. Potem so pa sredstva prerazporejena. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o tem predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Zbora opravili danes v okviru glasovanj.

Prekinjam to točko dnevnega reda in 30. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 18. uri in 15 minut. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 17.45 in se je nadaljevala ob 18.15.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po takšnem vrstnem redu, kot so bile obravnavane točke dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o športu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 22. maja 2017.

Amandma Poslanske skupine Nove Slovenije pod številko 1 in amandma Poslanske skupine SDS pod številko 2 k 2. členu sta vsebinsko enaka, zato bomo o njiju glasovali skupaj. Amandmaja sta vsebinsko povezana z amandmaji istih predlagateljev k 6., 16., 51. in 54. členu. Če amandmaja ne bosta sprejeta, bodo postali navedeni amandmaji k tem členom brezpredmetni.

Prehajamo torej na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije in amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 48.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandmaja nista sprejeta.

Ker amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 2. členu ni bil sprejet, je postal amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 6. členu brezpredmeten. Ker amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije in Poslanske skupine SDS k 2. členu nista bila sprejeta, sta postala amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije in Poslanske skupine SDS k 16. členu prav tako brezpredmetna.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 27. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 49.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 34. členu pod številko 1. Če bo ta amandma sprejet, postane amandma Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k istemu členu pod številko 2 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 49.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanski skupin SMC, Desus in SD k 34. členu pod številko 2. Ta amandma je vsebinsko povezan z amandmajem istih predlagateljev k 85. in 88. členu. Če te amandma ne bo sprejet, bosta postala amandmaja k 85. in 88. členu brezpredmetna.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 5.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 38. členu pod številko 1. Če bo ta amandma sprejet, bo postal amandma Poslanske skupine SDS k 38. členu pod številko 2 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 49.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 38. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 49.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije in Poslanske skupine SDS k 2. členu nista bila sprejeta, sta postala amandmaja istih predlagateljev k 51. členu brezpredmetna.

Amandma Poslanske skupine Nove Slovenije pod številko 1 in amandma Poslanske skupine SDS pod številko 2 k 52. členu sta vsebinsko enaka, zato bomo o njiju glasovali skupaj.

Prehajamo torej na odločanje amandmajev Poslanske skupine Nove Slovenije in amandmajev Poslanske skupine SDS k 52. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 49.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandmaja nista sprejeta.

Ker amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije in Poslanske skupine SDS k 2. členu nista bila sprejeta, sta postala amandmaja istih predlagateljev k 54. členu brezpredmetna.

Prehajamo na odločanje amandmajev Poslanske skupine SDS k 62. členu pod številko 1.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 49.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 62. členu pod številko 2.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Zakon o športu, kot ga je na mizo prinesla Vlada, ima temeljni problem v tem, da ne rešuje slabega socialnega položaja športnikov. Ko spremljamo šport na velikih zaslonih in tako naprej, že vidim zvezde slovenskega športa, ki imajo to srečo, da so deležne individualnega sponzorstva. Ampak tukaj so še vsi ostali športniki in delavci v športu, torej strokovnjaki, ki pa so se znašli v nezavidljivem položaju. Gremo takoj pogledat drugo, tretjo nogometno ligo, ozrimo se k rokometu in tako naprej, in zelo hitro bomo ugotovili, da je večina teh ljudi na espejih, da dela za bedno plačilo in da ne uživa nikakršne socialne varnosti. Kako sta k temu problemu pristopili Vlada in njena koalicija? Tako da obstoječe stanje legalizirata. Vse prikrite zaposlitve, ki se znotraj športa dogajajo. V bistvu je še več. Bedo športnikov in strokovnih delavcev v športu, večinskega dela, še stopnjujeta, s tem da v 59. in v 60. členu ukinjata Zakon o delovnih razmerjih z izgovorom specifike športne panoge. Če Zakon o delovnih razmerjih dovoljuje podaljševanje začasnih pogodb do največ dveh let, Zakon o športu v 60. členu eksplicitno suspendira to določbo in dovoljuje veriženje pogodb za trajanje 10 let. A si vi predstavljate? Iz leta v leto za obdobje desetih let vas lahko nek delodajalec slabo plačuje, izsiljuje, vsako leto vam prinese neko novo pogodbo. To je uzakonitev vsega tega, kar zdaj delodajalci nelegalno na trgu dela počnejo. In takih praks ne bo ob sprejetju Zakona o športu mogoče sploh preganjati, ker lahko gredo vse te pogodbe na Delovno sodišče, ki bo odprlo Zakon o športu, bo ugotovilo, da ne gre za prikrita delovna razmerja, ampak gre za izjeme, ki jih dopušča zakon.

V Združeni levici smo zato že na odboru k temu zakonu vložili amandmaje, ki vse te problematične suspenze delovnopravne zakonodaje črtajo. Žal so bili zavrnjeni. Zato smo poskusili z amandmajem k 62. členu za to plenarno sejo Državnega zbora, v katerem določamo, da za vse veljajo redne zaposlitve, ki

pod te kategorije padejo, samo izjemoma, ampak res izjemoma, se lahko v nekem slučaju dopusti espe, če res ni izpolnjenih pogojev za redno delovno razmerje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Predsednik, hvala za dano besedo.

Sicer ste prejle šli pri našem amandmaju zelo hitro na glasovanje, zato dovolite, da izkoristimo drugo možnost, to pa je, da podpremo amandma Poslanske skupine Združene levice. V Poslanski skupini SDS smo že na samem odboru predlagali amandmaje k 59. in 60. členu, ki bi naredila slovenske športnike približno enake, kot so vsi ostali državljani, skratka, da se jim ne kratijo delavske pravice, ki so jim zagotovljene v Zakonu o delovnih razmerjih. Ko pa gledamo to, kaj ste potem sprejeli na sami seji odbora, in glede na to, da boste verjetno zavrnili tudi ta predlog amandmaja, pa delate slovenske športnike za drugorazredne državljane Republike Slovenije. To, kar tu piše, je v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih. O sistemski zakonodaji s področja varovanja pravic športnikov ni ne duha, ne sluha, ne dajete jim možnosti, da si pravice eventualno v nadaljevanju uredijo s kolektivnimi pogodbami. In tretje, to, kar počnete s pogodbami za določen čas, je vredno ne samo Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ampak verjetno tega, o čemer so se včeraj pogovarjali nogometaši ob izboru najboljšega športnika na tem področju, pa verjetno se bodo temu pridružili tudi rokometaši in košarkarji in verjetno še kdo drug, zahteve za zakonodajni referendum. To, kar počnete, je v neskladju z Zakonom o delovnih razmerjih in je v neskladju z Ustavo Republike Slovenije. V to sem skoraj zagotovo prepričan in upam, da bo tudi Ustavno sodišče temu pritrdilo.

Vsi tisti, ki veliko govorite o športnikih kot nosilcih naše narodne zavesti, naše prepoznavnosti, s temi določbami 59. in 60. člena, delate iz njih, kot bi rekli kolegi iz Združene levice, prekarce, delate iz njih drugorazredne državljane zaradi neupoštevanja varstva delovnih pravic. Toliko, da vemo, kdo se bo naslednjič še slikal pri slovenskih športnikih, pri njihovih uspehih, pritisnil pa tipko proti takšnim amandmajem, ki bi vsaj deloma pomagali izkoreniniti drugorazrednost slovenskih športnikov.

V Poslanski skupini SDS bomo ta amandma podprli, čeprav menimo, da je naš amandma boljši.Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Saj v bistvu je Miha pojasnil, oglasil se bom samo zaradi tega, ker sem v bistvu malo siten, danes kar zelo, ampak ker se vam to naštevanje športa konča zgolj pri treh kolektivnih športih. Že odbojkarjem gre slabše, da o sabljanju, ki je v Mariboru zelo kvalitetno, sploh ne govorim, o atletiki, pa vse do meni ljubega curlinga. Državni zbor bi moral tudi pri tem, ko debatira o športu malo seči onkraj, kamor greste najrajši politiki sedet v prvo vrsto. Na to sem moral opozoriti.

Seveda bom glasoval za ta amandma, ker v Združeni levici ne podpiramo tovrstnih politik sekanja človeka, kot jih podpira ta vlada, pa še kakšne pred njo. Danes dopoldne sem bil na FDV, kjer je bila znanstvena konferenca o Sloveniji kot o državi blaginje. In če tisto poslušam in če to poslušam, se mi zdi, da je skrajni čas, da se na naslednjih volitvah pomete z dvoličnostjo v tej državi. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 40.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 85. členu.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 88. členu.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 1.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. S tem zaključujem tudi drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 7.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 30. maja, v okviru glasovanj. Službe zbora bodo pripravile

pregled, v katerega bodo vključeni sprejeti amandmaji in členi, h katerim so bili amandmaji sprejeti. Amandmaje k tem členom lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o probaciji v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 22. 5. 2017.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 51. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik.

Načeloma je glede tega zakona težko reči kaj negativnega. V normativni okvir prinaša nekaj, kar upamo, da bo postalo tudi na nek način miselni ustroj kaznovalne politike v Sloveniji, da se bo začelo z mehkejšimi oblikami kaznovanja, ima pa eno precej veliko napako, zaradi česar smo tudi vloženi ta amandma. V prehodnih določbah je v 51. členu predvideno, da z dnem uveljavitve tega zakona, se bodo zaposleni na CSD, ki se ukvarjajo z nalogami, ki že danes skrbijo za izvajanje nalog probacije, preselili na novoustanovljeno Upravo za probacijo. Ena težava je pri tem. Ta prehodna določba pravi, da bodo tem uslužbencem en dan pred uveljavitvijo potekle pogodbe o zaposlitvi in bodo z naslednjim dnem zaposleni na novo na tej upravi, kar jih po eni strani spravlja v nek neustrezen položaj. Prvič, ker bodo tako rekoč na silo prestavljeni na novo upravo, brez da bi jih kdo vprašal, ali si to želijo. Drugič, ker ne bodo mogli prenesti svojih napredovanj, ki so jih že do sedaj dosegli na svojih delovnih mestih, in ker bodo z novo službo nastopili v najnižje imenovanje na tem delovnem mestu. Nam se zdi takšna rešitev popolnoma neprimerna, zato predlagamo črtanje te določbe in predlagamo, da ministrstvo pripravi ustrezne pogoje za to, da se naredi javni razpis, da se tisti, ki želijo opravljati to delo na novi upravi, prijavijo na ta razpis in potem tudi odidejo tja. Tako bomo ohranili tudi tiste zaposlene, ki želijo ostati na CSD in ne spraznili že tako ali tako kadrovsko stisko, ki obstaja na CSD in omogočili tistim, ki želijo upravljati te naloge, da se preselijo na to tako imenovano novo upravo.

Tako da ponavljam, nam se zdi ta rešitev popolnoma nesprejemljiva, zato predlagamo črtanje in hkrati vežemo tudi našo podporo zakonu na sprejetje tega amandmaja, sicer se bomo pri zakonu vzdržali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 10, proti 52.

(Za je glasovalo 10.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju ter z drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma k dopolnjenemu predlogu zakona ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 4.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu po rednem postopku.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 22. 5. 2017.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 50.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 51.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. S tem smo zaključili z odločanjem o amandmajih ter z drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagana amandmaja k dopolnjenemu predlogu zakona nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 po nujnem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 23. 5. 2017, ki ste ga prejeli na e-klop.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine nepovezanih poslancev k 4. členu.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti pa jih je bilo 50.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakon neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

Prehajamo na zaključitev zakonodajnega postopka za predlog zakona, ki ni bil osnova za pripravo dopolnjenega predloga zakona. Odbor za finance in monetarno politiko predlaga zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki ga je Državnemu zboru predložila poslanka mag. Alenka Bratušek, ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti pa jih je bilo 23.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 39. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o spremembi Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2017–2019.

Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejel nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu odloka.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti pa so bili 4.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo v okviru skrajšanega postopka.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 22. 5. 2017.

Amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 2. členu je vsebinsko povezan z amandmajem istih predlagateljev k 6. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, bo postal amandma navedenih predlagateljev k 6. členu brezpredmeten.

Prehajamo torej na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti pa so bili 4.

(Za je glasovalo 76.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti 4.

(Za je glasovalo 76.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaja k 2. in 6. členu dopolnjenega predloga zakona.

Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k tema členoma vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona**.**

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Združeni levici temu zakonu ostro nasprotujemo. Nasprotovali smo tudi predhodno sprejetima amandmajema. Kaj je na stvari? Zelo preprosto, s tem zakonom se podeljuje en kup pristojnosti organizacijam kapitala, malega kapitala in velikega kapitala v obliki Gospodarske zbornice Slovenije. Že tako imajo te organizacije veliko dostopa do zakonodajnega postopka, so formalno vključene v pogovore,

imajo lobistične mreže, lahko zvijajo politikom roke. Zdaj s tem zakonom pa se to neformalno stanje pritiska pravzaprav legalizira in bodo lahko organizacije kapitala pisale praktično same svoje zakone. S tem se država odreka svoji jurisdikciji, svojemu manevrskemu prostoru in ne nazadnje svoji temeljni nalogi. Ta temeljna naloga je, da zagotavlja javni interes. To pomeni, da področje gospodarstva nadzoruje, regulira in če je treba, tudi neposredno intervenira. Tej vlogi se s tem zakonom, všečno poimenovanemu zakonu o podpornem okolju za podjetništvo, država odreka, kot da v tej državi kapital in bogati že tako ali tako nimajo v rokah vseh vzvodov svoje moči.

V Združeni levici bomo temu zakonu nasprotovali, mislimo, da bi ga bilo treba popolnoma zavreči in sploh ne bi smel ugledati luči dneva v Državnem zboru, ker je skregan s kakršnimkoli javnim interesom.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti 4.
(Za je glasovalo 76.) (Proti 4.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju od 2010–2017 v okviru rednega postopka.
Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.
Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.
(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 24. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami.
Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 40. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o spremembi Odloka o preoblikovanju Univerze v Mariboru.

Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu odloka.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok soglasno sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 41. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Univerze na Primorskem.

Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu odloka.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 80, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 80.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da odlok soglasno sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organu in skladu za reševanje bank v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada niste opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 1.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o dohodnini v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa:

Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti 4.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa:

Predlog zakona o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti 20.

(Za je glasovalo 57.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 38. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa matičnega delovnega telesa, ki se glasi: Predlog za sprejem avtentične razlage tretjega odstavka 33. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank se sprejme.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo k besedilu avtentične razlage, in sicer bomo najprej odločili o amandmaju Odbora za finance in monetarno politiko, ki v celoti nadomešča besedilo avtentične razlage.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je besedilo avtentične razlage sprejeto. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o ugotavljanju vzajemnosti v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 77.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Bolj zaradi zapisnika in pa zaradi eventualne ustavne presoje tega zakona, zlasti njenega 23. člena, naj povem naslednje. Mi zakona na odboru nismo podprli zlasti zaradi tega, ker v 23. členu prinaša neko situacijo, ki bi jo, poudarjam, ki bi jo sodstvo lahko razumelo narobe in bi prišlo do masovnega oproščanja, če smem temu tako reči, opuščanja kazenskega pregona zlasti tistih osumljenih bančne kriminalitete. Zato mislim, da mora ministrstvo zelo temeljito spremljati izvajanje tega člena v praksi in če bi se pojavilo to, kar bi se lahko pojavilo, kot sem rekel, reagirati na nek način, ali bo potem parlament sprejel neko avtentično razlago ali karkoli že. Mi bomo ta zakon sicer podprli s tem pomislekom in pa s tem opozorilom ter tudi z grenkim priokusom. Tisto bistvo zakona, ki se tiče socialnih pravic delavcev kot tudi preganjanja oseb, ki gredo v tuje vojske in tam, bom rekel, delujejo, bi morali sprejeti pravzaprav že pred kakšnim letom in pol ali pa dvema letoma.

Podpora zakonu in pa opozorilo na 23. člen, ki bi lahko bil napačno razumljen v sodni praksi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kmetijsko gozdarski

zbornici Slovenije ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti 4.

(Za je glasovalo 72.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti 20.

(Za je glasovalo 59.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 22. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti 20.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Včeraj popoldne nas je tukaj v parlamentu sedela maloštevilna skupina, ki je enkrat za spremembo počela to, kar naj bi parlament počel – parlamentirali, nismo brali z listkov. Razprava je tekla o eni pereči problematiki, o dejstvu, da ta država v bistvu nikoli ni imela resne stanovanjske politike in je tudi še dandanes nima.

Mi tukaj sprejemamo nek zakon, ker nas je v to prisililo Ustavno sodišče. Leto dni nazaj, ko se je ta problem pojavil, smo ga detektirali, smo ga hoteli v Združeni levici takoj odpraviti, sicer s spremembo nekega drugega zakona, in smo bili povoženi. Kot je večina predlogov cele opozicije, vključno s skupino nepovezanih poslancev. Povoženi smo bili z neko razlago, ki zdaj že postaja neka takšna lajna, da se iščejo sistemske rešitve in jih bomo nekako dobili. Predlaga se, da bo popravljeni Stanovanjski zakon prišel v obravnavo konec tega leta ali v začetku naslednjega leta. Glede na agregatno stanje te koalicije in stanje parlamenta takrat bomo spet dobili neko šlamastiko in dejansko se ne bomo začeli resno ukvarjati s stanovanjsko politiko, kar bi bil v bistvu že skrajni čas, vključno s tem, da se uredijo tudi najemna razmerja, vključno s tem, da je Slovenija dovolj bogata družba in država, da bi lahko letno producirala nekaj tisoč stanovanj. Ampak potem »beton baroni« na tem ne bi služili. Jaz se bojim, da v tem sklicu žal te problematike ne bomo rešili, pa vas ima večina polna usta in domoljubja in mladih in družin in ne vem česa, da mi gre včasih, ne le meni, ampak tudi drugim tovarišicam in tovarišem Združene levice na bruhanje.

Mi bomo to noveliranje podprli, ker ga dejansko moramo. Škode, ki ste jo pa storili ljudem, ki niso krivi za to, da ne morejo živeti v nekih primernih najemnih stanovanjih, kriva je politika, ki je četrt stoletja obvladovala to državo, pa seveda s tem ne boste popravili. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti 2.

(Za je glasovalo 60.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda .

Nadaljujemo s prekinjeno 26. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati, mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Drage poslanke in poslanci, dober dan oziroma zdaj že skoraj dober večer!

Sem pozorno poslušal sklep, sem se že ustrašil, da bo sklep oblikovan, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo, ampak je sklep oblikovan, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, kar pomeni, da bo Poslanska skupina Nove Slovenije glasovala za ta sklep in upam in želim si, da tudi večji del tega parlamenta.

Zakon ponuja zelo enostavno možnost in sicer ponuja mladim dodatno orodje pri reševanju njihovega problema v zvezi s stanovanji oziroma reševanje prvega stanovanjskega problema. Mladim predvsem ponuja ugodnejše kredite in konkretno finančno podporo pri tem, ko si bodo reševali prvi stanovanjski problem. Mi smo že včeraj v razpravi pošteno priznali, da se zavedamo, da ta zakon ne bo rešil vseh problemov, ki jih imajo mladi, je pa lahko pomembno orodje pri tem, da vendarle mladi, tisti, ki pa lahko, pridejo do stanovanja. Ta zakon v ničemer ne omejuje in zmanjšuje možnosti, da se vlada odloči in vzpostavi še kakšno drugo orodje. Včeraj je bilo govora o stanovanjskih zadrugah. Vlada jih lahko spodbuja. Bilo je govora o rent-to-buy, kar pomeni, da tisto, kar daješ za najemnino, se ti na koncu šteje v kupnino. Bilo je še nekaj drugih zelo koristnih in konkretnih predlogov, ampak za vse je bilo pa rečeno, da je Vlada dolžna vzpostaviti finančno, predvsem pa davčno okolje, da se bodo te stvari lahko realizirale. Danes, kot rečeno, je pred vami izjemno enostaven in konkreten izdelek, torej nižje obresti in pa konkretnejša finančna pomoč, in to ne zgolj za nakup stanovanja, ampak tudi za najemanje stanovanja, ker so se nekateri poslanci včeraj v razpravah tako zelo površno lotili zakona in so govorili, da to je samo za nakup, ne pa tudi za najem. Ta zakon predvideva to možnost tudi za najemanje stanovanja. Mladi se sami lahko odločajo, ali bodo najemali ali bodo pa kupovali. V preteklosti je ta shema delovala že dobro. Bilo je tudi včeraj izpostavljeno, da je predvsem dala dobre rezultate pri mladih s podeželja, ker so lahko na podeželju na podlagi te varčevalne sheme tudi prišli do stanovanj. V mestu je bil ta uspeh nekoliko manjši, ker so šle cene stanovanj v času konjunkture tako navzgor, ampak kljub temu je shema dala rezultate.

Predlagam, da danes ta zakon nadaljuje svojo pot, da vendarle mladim damo dodatno orodje za reševanje prvega stanovanjskega problema.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine ZL, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Pozdravljamo trud drugega dela opozicije, ampak škoda, da niso prišlo do nas. Zakaj? V različnih poslanskih skupinah imamo pač različna strokovna znanja. V naši poslanski skupini imamo kar nekaj znanj o stanovanjski politiki. Ne morem se strinjati s predlagateljem, in to smo tudi povedali v našem stališču, da je stanovanjska shema delovala.

V prvih petih letih stanovanjske sheme so se stanovanja podražila za 76 %. Za večino teh ljudi, nekateri so celo prej prenehali varčevati v tej stanovanjski shemi, ta stanovanjska shema ni omogočila tega, kar je zagotavljala. Ponovil bom tudi to, kar sem rekel že lani in tudi še kdaj, in tudi včeraj. Mi zaenkrat še imamo neko banko v državni solasti. Eni jo zelo drvite prodajat in tukaj se celo jaz pa gospod Arhar strinjava, da se ne proda, pa sva verjetno po svetovnem nazoru in politični liniji zelo narazen – Združena levica pa gospod Arhar. Če kaj, kot sem že prej rekel, bi bilo treba to reševati skozi resni premislek, da končno pridemo do stanovanjske politike. In če kje, potem bi bila ta banka tista banka, ki bi tistim, ki si lahko privoščijo varčevanje, to omogočila. Če pa gledamo makroekonomsko situacijo v Sloveniji in če gledamo stanje mladih, dobro vemo, da si številni tega ne bodo mogli privoščiti.

Večina pod 45 let si bo zelo težko privoščila to varčevanje, tudi če se ta zakon sprejme, razen če jim ne bodo starši, ki mogoče imajo to srečo, da spadajo v 10 % najbolj bogatih, to sofinancirali. In to je problem. Problem je, da ste 25 let poganjali družbo trgovcev, ker je dodana vrednost na zaposlenega v Mercatorju 18 tisoč bruto. Večina vas ne razume osnove ekonomije, žal.

Tudi iz tega razloga, kaj šele sistemskega ukvarjanja s stanovanjsko politiko, bomo v Združeni levici glasovali proti temu zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 50.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 42. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga priporočila v zvezi z učinkovitim izvajanjem Zakona o Triglavskem narodnem parku.

Ker k dopolnjenemu predlogu priporočila amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu priporočila.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je priporočilo sprejeto. Zaključujem s to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o javnem naročanju v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o javnem naročanju ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 19.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 25. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti pa jih je bilo 20.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 27. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti pa jih je bilo 47.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 28. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o motornih vozilih.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa**:** Predloga zakona o spremembah Zakona o motornih vozilih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti pa jih je bilo 46.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju porabe alkohola po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Predlagatelj je izbral popolnoma napačen način za pomoč športnim organizacijam. Zavedamo se, da je financiranje tam problematično, seveda pa to ne more predstavljati rešitve. V Sloveniji imamo pri alkoholu velik problem. Če se zavedamo, da je tobak škodljiv in ga kot takega jemljemo, jemljemo pa na drugi strani alkohol popolnoma drugače, kot nekaj, kar je sprejemljivo, kar je del naše kulture. Žal se seveda pri tem motimo.

Alkohol je izredno škodljiv. Vsako leto zaradi neposrednih posledic uživanja alkohola umre preko 800 ljudi. Alkohol tudi sodi v prvo skupino rakotvornih snovi. Slovenija zaostaja v sprejemanju učinkovitih ukrepov na področju alkoholne politike za državami evropske skupnosti in vse naše regije v Sloveniji so po posledicah škodljivosti uživanja alkohola za evropsko skupnostjo. Tako da razlogov, da se še dodatno alkohol ne reklamira in ne spodbuja uporaba, je s strani stroke veliko.

Jaz bi vas prosil, da če že mnenja Vlade in ministrstva ne upoštevate, da upoštevajmo vsaj mnenja stroke, vseh organizacij, ki se ukvarjajo z alkoholizmom, z alkoholom in temu ostro nasprotujejo. Tudi sam bom glasoval proti temu predlogu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 20.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **30. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA ŠT. 15 O SPREMEMBAH KONVENCIJE O VARSTVU ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOŠČIN.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delo, ki je zboru pisno poročal.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa. Ni petek, pa vendar. Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Protokol št. 15, ki spreminja Konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, je rezultat večletnih naporov držav članic Sveta Evrope dodatno reformirati Evropsko sodišče za človekove pravice, ki se že več let sooča z zaostanki, in povečati učinkovitost sodišča. Omejil se bom samo na prikaz nekaj sprememb, ki jih protokol prinaša.

Najprej poudarja večjo vlogo in odgovornost nacionalnih sodišč. Poudarja načelo subsidiarnosti, ki pomeni, da imajo glavno odgovornost zaščititi pravice in svoboščine iz konvencije prav države in njihova nacionalna sodišča, pri čemer pa je to ravnanje še vedno pod nadzorno pristojnostjo Evropskega sodišča za človekove pravice, ki ostaja prvo pristojno za avtoritativno razlago konvencij in njenih protokolov.

Druga točka je, da protokol določa maksimalno starostno mejo kandidatov za sodnike, ki jih države članice lahko predlagajo Parlamentarni skupščini Sveta Evrope, in sicer manj kot 65 let.

Protokol tudi odpravlja možnost strank, da bi nasprotovale odločitvi senata, da zadevo preda velikemu senatu, če predpostavlja, da odločitev v zadevi lahko pomeni odstop od ustaljene sodne prakse. Namen tega ukrepa je prispevati k usklajenosti sodne prakse sodišča.

Za posameznike je pomembna sprememba iz protokola, da se skrajšuje časovno obdobje, v katerem lahko stranke vložijo pritožbo na Evropsko sodišče, in sicer s sedanjih 6 na 4 mesece.

Slovenija je aktivno sodelovala in še naprej sodeluje v razpravah o reformi ESČP tako na strokovnih ravneh kot na politični ravni. Slovenija je reformo podpirala in tudi sodelovala pri pripravi protokola. Naj poudarim, da je protokol do danes ratificiralo že 33 držav članic Sveta Evrope, da pa protokol ni opcijski in bo začel veljati šele, ko ga bodo ratificirale vse države, to je 47 držav pogodbenic Evropske konvencije o človekovih pravicah. Če boste, spoštovane poslanke in poslanci, to storili tudi vi danes, se bomo temu cilju približali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave, ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **31. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MINAMATA O ŽIVEM SREBRU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za zdravje gospe Jožici Maučec Zakotnik.

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK: Spoštovane gospe poslanke, spoštovani gospodje poslanci!

Pred nami je Predlog zakona o ratifikaciji Konvencije Minamata o živem srebru. S predlaganim zakonom Republika Slovenija v svoj pravni red prevzema konvencijo, ki je bila sprejeta po večletnem usklajevanju in pripravah in za pristop odprta 10. oktobra 2013, ko je k njej pristopila tudi Republika Slovenija. Do konca aprila letos je konvencijo podpisalo 128 držav. Trenutno jo je ratificiralo 52 držav, pred kratkim tudi Evropska unija in 7 držav članic. Konvencija bo začela veljati 90 dan po predložitvi 50 ratifikacijske listine, nato pa 90 dni po predložitvi ratifikacijske listine za vsako državo posebej. Države članice Evropske unije si prizadevajo konvencijo ratificirati tako, da bi v čim večjem številu lahko sodelovale kot polnopravne članice že na prvi konferenci pogodbenic, ki bo septembra letos. Konvencija je krovni mednarodni pravni okvir za zaščito zdravja ljudi in okolja pred živim srebrom. Uvaja nadzor pridobivanja, trgovine in uporabe živega srebra in njegovih spojin, pa tudi nabor drugih ukrepov za odpravljanje njegovih škodljivih učinkov. Države spodbuja k aktivnostim za zmanjševanje izpustov živega srebra v zrak, vodo in tla ter sanacijo kontaminiranih območij. Nadalje spodbuja mobilizacijo zdravstvenega sektorja, ozaveščanje in izobraževanje, vzpostavlja pa tudi mehanizme za raziskave, mednarodno sodelovanje, izmenjavo informacij in pomoč.

Predlagani zakon, ki je danes pred vami, v skladu s temi določbami poleg uradnega in medresorsko usklajenega slovenskega besedila konvencije določa tudi pristojna organa za njeno izvajanje na nacionalnem nivoju. Te

naloge bosta opravljala Urad Republike Slovenije za kemikalije pri Ministrstvu za zdravje ter Ministrstvo za okolje in prostor. Ta določitev pristojnosti odraža in dopolnjuje njune že siceršnje naloge na področju varovanja zdravja in okolja ter pristojnosti za izvajanje že vzpostavljene zakonske ureditve v zvezi z živim srebrom.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru v dvorani, prosim!

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK: Pri izvajanju teh pristojnosti bosta sodelovala s slovenskimi inštitucijami, ki že delujejo na področjih, ki jih ureja konvencija, kot sta na primer Inštitut Jožef Stefan in Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija.

Republika Slovenija je zaradi dolgoletnega pridobivanja živega srebra v Idriji ter izkušenj s spremljanjem, obvladovanjem ter sanacijo posledic te dejavnosti aktivno sodelovala v celotnem procesu nastajanja globalno zavezujočega dogovora. V konvenciji opredeljena določba o sodelovanju na področjih krepitve zmogljivosti in tehnične pomoči med obstoječimi nacionalnimi, regionalnimi in subregionalnimi centri odpira široke možnosti tudi za mednarodno sodelovanje in delitev znanja, izkušenj in programov, ki jih v Sloveniji izvaja Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, pa tudi druge uveljavljene raziskovalne inštitucije, predvsem Inštitut Jožef Stefan. V Evropski uniji je pristojnost za izvajanje konvencije deljena med EU in države članice. Velik del določb konvencije je predmet harmonizirane zakonodaje in je v Evropski uniji že prevzet s številnimi predpisi s področja kemikalij in okolja. Za ratifikacijo konvencije v državah članicah je bilo treba predhodno urediti še nekatera področja, ki sodijo v pristojnost Evropske skupnosti. V letih 2015 in 2016 je v Evropski uniji potekala intenzivna priprava in usklajevanje evropske uredbe o živem srebru, ki je sedaj zaključena. S to uredbo se države članice v svoj pravni red prevzele še nekatera skupna izvedbena pravila za izvajanje konvencije, hkrati pa se na nacionalnem nivoju urejajo področja, ki sodijo v nacionalno pristojnost. Šele na podlagi tako usklajenega procesa konvencije jo države članice lahko ratificirajo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Prehajamo na predstavitev stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Besedo ima gospod Matjaž Nemec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Ker je v Sloveniji več kot 500 let deloval rudnik živega srebra Idrija je bila naša država že v času priprave na strategijo Evropske unije o živem srebru vpeta v dogajanja, da se problematika živega srebra uredi na globalnem nivoju z namenom varovanja človekovega zdravja in okolja. Slovenija prav zaradi neposredne povezanosti s pridobivanjem živega srebra v Idriji s spremljanjem, obvladovanjem ter sanacijo posledice deli splošno zaskrbljenost in interes, da se problematika živega srebra uredi tudi na globalnem nivoju. Zato je sprejetje Zakona o ratifikaciji Konvencije Minamata o živem srebru ključno dejanje. Izvajanje konvencije pa je prepleteno s skupno politiko Evropske unije in izvajanjem njene zakonodaje ter uresničevanjem strategije za skupno delovanje na področju živega srebra.

V Idriji in Sloveniji so se razvila in ohranila številna specifična znanja, vezana na vsa področja pridobivanja, predelave, uporabe in ekološko ter zdravstveno problematiko živega srebra. Na teh področjih je Slovenija med vodilnimi na svetu. Prav zaradi teh dejstev je državni javni zavod Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, ki je že prevzel aktivnosti vzdrževanja nezalitega dela jame in monitoringa vplivnega območja idrijskega rudnika, v svoj statut in med strateškimi usmeritvami uvrstil tudi sodelovanje pri izvajanju Konvencije Minamata o živem srebru v dogovoru s pristojnimi organi v Republiki Sloveniji in s sorodnimi centri na mednarodni ravni ter s sekretariatom UNEP. Center lahko v skladu s svojimi dolgoročnimi strateškimi usmeritvami delovanja skupaj s pristojnimi organi v Republiki Sloveniji in drugimi institucijami posveti posebno pozornost izvajanju določb 12., 16., 17., 18. in 19. člena konvencije, pri tem pa vzpostavi delovanje s sekretariatom programa Združenih narodov za okolje UNEP in drugimi sorodnimi organizacijami na mednarodni ravni. Na ta način bi omogočili izmenjavo informacij znanstvenoraziskovalnih rezultatov in vzpostavili aktivno sodelovanje na svetovni mrežni organizaciji, ki se ukvarja s problematiko živega srebra – UNEP.

Mogoče bi bila tudi vzpostavitev sodelovanja s sekretariati konvencij o kemikalijah in odpadkih dobrodošla. Za te aktivnosti bi bilo treba v državnem proračunu zagotoviti tudi dodatna sredstva, ki bi omogočala izvajanje določb konvencije in pripravo ustreznih projektov. S pripravo tovrstnih projektov bi bila centrom med drugim dana možnost tudi črpanja finančnih sredstev iz sklada za svetovno okolje GEF. Prav vsebina 12. člena konvencije Minamata pa je tista, v kateri bi lahko center v Idriji glede na znanje in izkušnje, ki so se ohranile, tudi po likvidaciji idrijskega rudnika v sodelovanju z drugimi nacionalnimi inštitucijami izpolnjeval svoje poslanstvo, pripravo strategij za odkrivanje in ocenjevanje območij, ki so onesnažena z živim srebrom ali živosrebrovimi spojinami. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališča poslanske skupine.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Vsekakor opazujem neko zelo zanimivo dogajanje, tako da lahko tudi prekinem, če se ne bomo malo pomirili. Gremo na cigareto pa tako naprej. / nemir v dvorani/ Ne, to pa ne.

Zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **32. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN SVETOM MINISTROV BOSNE IN HERCEGOVINE O ZAPOSLOVANJU DRŽAVLJANOV BOSNE IN HERCEGOVINE V REPUBLIKI SLOVENIJI TER PROTOKOLA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH PROTOKOLA O IZVAJANJU SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN SVETOM MINISTROV BOSNE IN HERCEGOVINE O ZAPOSLOVANJU DRŽAVLJANOV BOSNE IN HERCEGOVINE V REPUBLIKI SLOVENIJI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je v obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **33. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN JAPONSKO O ODPRAVI DVOJNEGA OBDAVČEVANJA V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA TER PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ IN IZOGIBANJU DAVKOV S PROTOKOLOM.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ: Spoštovane poslane, spoštovani poslanci, spoštovani predsednik, dober večer!

Slovenija si je že dalj časa prizadevala skleniti konvencijo o odpravi dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki od dohodka ter preprečevanju davčnih utaj in izogibanju davkom z Japonsko. Predlog zakona o ratifikaciji te konvencije je sedaj končno pred vami. Z zagotovostjo je sodelovanje z Japonsko obetavno. Če primerjamo samo blagovno menjavo 2014 na 2016, v 2014 je znašala 90 milijonov evrov, v 2016 že 190 milijonov evrov. Zanimivo je to, da smo iz takratnega primanjkljaja 2014, ko smo za 30 milijonov več uvozili kot izvozili, sedaj nekako v presežku, se pravi, smo 40 milijonov več izvozili. To tudi kaže nekako na našo konkurenčnost, zunanjo konkurenčnost in kako se pri nas zadeve razvijajo. Tukaj so tudi nekatere dobre zgodbe, recimo Yaskava, in tudi tak sporazum pripomore k temu, da smo za zunanje investitorje pa tudi za naše investicije tujino, da se to nekako olajša, bolj zanimivi. Konkurenčno prednost predstavlja zagotovo tudi mreža mednarodnih pogodb s področja davkov, ki jih imamo. Teh je trenutno kar 58. S tovrstnimi sporazumi se odpravljajo davčne ovire pri trgovanju, investiranju med državami, ki takšen sporazum sklenejo, pa tudi zmanjšuje se možnost davčnih utaj. Slovenija pri pogajanjih za sklenitev tovrstnih konvencij izhaja iz obstoječega osnutka konvencije, ki je bil pripravljen na podlagi vzorčne konvencije OECD, s stališči, ki jih je Republika Slovenija podala k posameznim členom vzorčne konvencije. Ta je bila podpisana 30. septembra 2016.

Bistveni elementi te konvencije so področje uporabe, opredelitev izrazov, obdavčenje dohodka in premoženja, metode za odpravo dvojne obdavčitve, izmenjava informacij, pomoč pri pobiranju davkov in tudi določbe o začetku in prenehanju ter veljavnosti te konvencije. Sporazum prek različnih mehanizmov omogoča odpravo dvojnega obdavčevanja, povečuje varnost davčnih zavezancev, preprečuje davčne utaje in davčno diskriminacijo ter omogoča izmenjavo informacij za davčne namene in reševanje davčnih sporov.

Glede na povedano predlagam, da ta predlog zakona tudi podprete. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, proti nihče.

(Za je glasovalo 77.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **34. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO**

PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI DODATNEGA PROTOKOLA H KONVENCIJI O POGODBI ZA MEDNARODNI CESTNI PREVOZ BLAGA, CMR, V ZVEZI Z ELEKTRONSKIM TOVORNIM LISTOM.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je v obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona in prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 77, proti nihče.

(Za je glasovalo 77.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon soglasno sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **35. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPREMEMB PROTOKOLA IZ LETA 1996, KI SPREMINJA KONVENCIJO O OMEJITVI ODGOVORNOSTI ZA POMORSKE TERJATVE, 1976.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejel nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, vsi so glasovali za.

(Za so glasovali vsi.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **36. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O STRATEŠKEM PARTNERSTVU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER KANADO NA DRUGI STRANI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada, ki je žal tokrat ni tukaj, da bi ga obrazložila. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Prehajamo na predstavitev stališča Poslanske skupine Združena levica. Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik. Ne bom pozdravil predstavnika Vlade.

Ta sporazum je tako imenovani spremljevalni dokument bolj zloglasne CETE. Čeprav se na papirju ne bere kot nič zloveščega ali pa škodljivega, izpod njegovega površja na nek način prihajajo na plano številni sporni vidiki. Prva osnovna linija je ta, da predstavlja ta dokument še en korak v nizu korakov Slovenije k integraciji v tako imenovane evroatlantske povezave. Poleg tega je tudi podlaga za neko politikantsko trgovino, o čemer bom spregovoril čez kakšno sekundo. Vemo tudi, kar je zelo pomenljivo, da je Kanada nasprotovala recimo vključitvi operativnega člena glede človekovih pravic.

Zakaj politikantska trgovina? Ker lahko recimo v drugem odstavku 23. člena preberemo, da imata pogodbenici cilj, da bi vsi njuni državljani potovali med Unijo in Kanado brez vizumov. To seveda je plemenit cilj, ampak se moramo spomniti, kakšni sta bili zahtevi Romunije in Bolgarije za podporo CETI. Ravno to, da se odpravijo vizumi za njihove državljane. Tako da ta matematika je pravzaprav zelo preprosta. Po eni strani bodo kanadske multinacionalke in seveda tudi ameriške, ki imajo približno 4 tisoč podružnic v Kanadi, koristile prednosti romunskega in bolgarskega razvojnega modela, torej nizke davke, nizke plače in še nižje delavske pravice, po drugi strani pa bosta Romunija in Bolgarija lahko izvažali svojo delovno silo prek oceana.

Dalje se v 10. členu pogodbenici zavezujeta k spodbujanju proste trgovine in krepitvi naložb. Za Združeno levico to samo po sebi zveni problematično, še bolj pa postaja ta stvar problematična, če jo beremo vzporedno ravno s sporazumom CETA, ki bo v prihodnosti močno ogrozil standard delavskih, socialnih, okoljskih, potrošniških standardov, pa tudi demokracije kot take.

Zakaj je sporazum o strateškem partnerstvu med Evropsko unijo in njenimi državami članicami in Kanado problematičen z vsebinskega vidika? Ker po eni strani sledi ravno logiki, ki spodbuja slabšanje položaja, po drugi pa je zelo licemerski, če besede primerjamo z dejanskim stanjem.

Samo dva primera za zaključek. Velik del sporazuma je posvečen boju proti terorizmu, boju proti orožju za množično uničevanje in tudi boju proti drogam. Na papirju verjetno se ne bo nihče našel, ki bi lahko karkoli očital temu. Ampak tu obstaja tista ključna dvoličnost zahoda, ko govori o teh stvareh. Nasprotovanje orožju za množično uničevanje je hvalevredno, ampak moramo spomniti, da so številne evropske države in tudi Kanada pomembne oziroma velike proizvajalke ravno takšnega orožja. Lahko tudi spomnimo, kako je zahodni imperializem pravzaprav glavni faktor pri nastajanju terorizma, torej tistega, s čimer se s tem sporazumom tudi zavezujemo, da se bomo borili proti temu. Da ne govorimo o tem, kako je zahod destabiliziral severno Afriko in Bližnji Vzhod in tako dalje.

Dalje, 11. člen, posvečen je sodelovanju na davčnem področju in preprečevanju nelegalnih davčnih praks. Tu imamo ponovno čisto enako licemersko zgodbo. Nekatere ključne države članice Evropske unije

so same davčne oaze: Luksemburg, Irska, Nizozemska in tako dalje. Tako da imamo po eni strani na papirju ene zelo plemenite ideje, ki se poskušajo skleniti med Evropsko unijo in Kanado, po drugi strani pa vemo, kakšno je dejansko stanje in kakšna je dejanska politika v ozadju.
Zaradi teh stvari v Združeni levici te ratifikacije ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališča poslanske skupine.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.
Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti 6.

(Za je glasovalo 71.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **37. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA AKTA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI AKTA O NOTIFIKACIJI NASLEDSTVA GLEDE KONVENCIJE ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV IN KONVENCIJ, SPREJETIH V MEDNARODNI AGENCIJI ZA ATOMSKO ENERGIJO.**
Predlog akta je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog akta je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni.
Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu akta.
Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 80, proti nihče.

(Za je glasovalo 80.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je akt soglasno sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **47. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**
Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.**
Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija.
Besedo dajem dr. Mitji Horvatu, predsedniku Mandatno-volilne komisije, za uvodno obrazložitev predloga sklepa.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Spoštovani predsednik, poslanke, poslanci!

Zakon o Skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško v prvem odstavku 7. člena določa, da sklad upravlja upravni odbor, ki ima predsednika in štiri člane, od katerih predsednika in dva člana imenuje in razrešuje Državni zbor, enega Vlada in enega lokalna skupnost, na območju katere stoji Nuklearna elektrarna Krško.

Državni zbor je na seji 21. 11. 2014 sprejel Sklep o imenovanju predsednik in dveh članov Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, s katerim je, med drugim za predsednika upravnega odbora sklada imenoval Gorazda Skubina. Imenovani je Državnemu zbor 12. 4. 2017 posredoval izjavo o odstopu z mesta predsednika, zato ga je Državni zbor na seji 21. 4. 2017 razrešil.

Na podlagi sklepa, sprejetega na 33. seji Mandatno-volilne komisije 19. 4. 2017, so bile poslanske skupine pozvane, da zaradi razrešitve predsednika upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, posredujejo predloge kandidatov za novo predsednico ali predsednika, ki bo imenovan za preostanek mandata. V roku je prejela dva predloga, in sicer Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke in Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Mandatno-volilna komisija je na 34. seji 18. 5. 2017 izmed predlogov dveh kandidatov določila enega in ga vključila v besedilo predloga sklepa, ki ga je določila na podlagi 36. in 112. člena Poslovnika Državnega zbora.
Mandatno-volilna komisija Državnemu zboru predlaga, da na podlagi prvega odstavka 7. člena Zakona o skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško in 112. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme sklep o imenovanju predsednika upravnega odbora sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, s katerim se v upravni odbor Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško za predsednika imenuje Bogdan Trop za čas do izteka mandata predsednika, imenovanega s sklepom o imenovanju predsednika in dveh članov Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, Uradni list Republike Slovenije, številka 85/2014. Najlepša hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Dober večer!

Res je zadnja točka, ampak prav nič nepomembna. Vlada lahko deluje le v razmerah stabilnega, dolgoročnega sodelovanja, ki je utemeljeno najprej na državotvornih in šele nato na strankarskih načelih, na vrednotah spoštovanja, konsenzualnega premoščanja medsebojnih razlik, v spoštovanju institucionalnih in procesnih elementov demokratičnega sistema, širokim vključevanjem in odzivi na potrebe in poglede tako na demokratičnih načelih delujoče opozicije kot tudi na vseh raznolikih zainteresiranih družbenih deležnikov.

Spoštovana koalicija, to je vaš zapis. To je zapis vaše koalicijske pogodbe, to je zaveza, ki ste jo dali državljanom. Kakšna pa je stvarnost? Pa si poglejmo samo delovanje na Mandatno.-volilni komisiji. Delujete diametralno nasprotujoče ne samo temu zapisu, ampak tudi sami sebi. Delujete samovoljno, delujete po sistemu glasovalnega stroja, s tem teptate vrednote, ki ste jih obljubili državljankam in državljanom s koalicijsko pogodbo in tudi pred volitvami. Pofučkate se na sorazmernost, ki pa je pomemben pokazatelj demokratičnega delovanja in odnosa do opozicije. Norčujete se tudi ta trenutek, ampak spoštovani, norčujete se iz sebe, zato ker kažete državljanom pravo sliko o sebi.

Koliko je teh primerov? Ogromno. Ampak dovolite, da naštejem samo zadnje: Programski svet RTV, Svet za radiodifuzijo, članstvo v Svetu za sistem plač v javnem sektorju, Nadzorni svet za financiranje razgradnje NEK. No, danes pa je pred nami nov sklep o imenovanju predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško. Tudi tukaj ste pokazali neverjeten interes po sorazmernosti in neverjeten interes po tem, kako je potrebno sodelovanje in spoštovanje opozicije, kar velja v demokratični družbi. Z zgolj argumentom moči ste izglasovali svoj predlog in izglasovali kandidata Bogdana Tropa. Pri tem pa pozabili na strokovnost in utemeljen predlog Slovenske demokratske stranke, ki je predlagala mag. Bojana Kekca.

Zato spoštovani, v vaši etični in moralni maniri vas resno pozivam, izbrišite ta del koalicijske pogodbe. Pravzaprav pa ne, če bi dobro pogledali, bi ta koalicijska pogodba ostala prazen list papirja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališča poslanske skupine in prehajamo na razpravo poslanca o predlogu sklepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Žalostno tradicijo, ki ste jo začeli v začetku mandata, prvič ste odvzemali svojim poslanskim kolegom mandate, potem ste tiste tuje strokovnjake iz slabe banke dobesedno nagnali iz slabe banke, postavili popolnoma svoj monopol, lahko rečemo, vaših ideoloških kolegov. Kot vam je danes kolegica Anja Bah Žibert prebrala vašo koalicijsko pogodbo, niti ene zadeve ni, za katero bi lahko rekli, da ste upoštevali kakršnokoli mnenje opozicije. Ko smo se v prejšnji, tisti kratki drugi Janševi vladi pogovarjali o zakonu o slabi banki, o sanaciji bank, kot se je zakon imenoval, ko smo se pogovarjali o Slovenskem državnem holdingu, poleti med počitnicami, mislim, da sta kolega Šircelj in kolega Pogačnik vodila, ves čas so bili v takratni vladi zraven kompletni kolegi iz opozicije. Večino predlogov smo upoštevali in dali neko kvoto ljudi, ki lahko iz opozicije sprejema in pregleduje vse tiste zadeve.

Kolegica je govorila o članu Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje NEK, ki je pomembna funkcija. Zakaj je pomembna? Da ne bo še tu zevala kakršnakoli luknja, ko boste vi odšli. Tu se zbira denar, kjer je razlika med proizvodno in prodajno ceno kilovata električne energije. In ta denar se mora plemenititi in mora biti zadostna zaloga, da ko pride do razgradnje v zadnji fazi, ko gre za stroške skladiščenja jedrskih odpadkov, mora biti zadosti tega denarja, zbranega v času aktivnega delovanja te jedrske elektrarne Krško. Mi smo predlagali po meritokratskih načelih kot vedno magistra elektrotehnične znanosti, univerzitetno diplomiranega inženirja energetike z dolgoletnimi izkušnjami za ta preostali čas mandata, in sicer mag. Kekca, ki je strokovnjak na tem področju. Vi ste ga gladko zavrnili brez kakršnekoli razprave. To je samo ena izmed zadnjih faz te koalicije in modus operandi, po katerem delujete. Jaz lahko samo rečem, upam, da ljudje slišijo, vidijo vse tisto, kar ste obljubljali pred volitvami na plakatih o nekih novih etičnih merilih. O načelih demokracije vam je kolegica Bahova prebrala to, kar ste sami po vsej verjetnosti copy-paste zapisali iz kakšne razprave nekje v svetu, kako bi morala delovati demokracija, kako bi neka kvota ljudi iz opozicija morala zaradi balansiranja, zaradi delovanja, zavoljo ravnovesij, kot govorimo v demokraciji, delovati, a vi delujete, kot smo že rekli na začetku. Gre za popolno birokratsko samopašnost ljudi, ki se zavedajo, da imajo v tem trenutku večino. In po tej večini delujete kot nek buldožer. Kot sem rekel na začetku, imamo diktaturo birokratov, njihovega razmišljanja, samozadostnosti. Ta samozadostnost Slovenijo vodi v najlepših časih razcveta gospodarstva v Evropi v dokončno pogubo, dokončno nekonkurenčnost na več področjih, in vodi v času, ko bi lahko delali največje konkurenčne prednosti, do prepada.

Zato, spoštovani kolegi in kolegice, zamislite se, kako glasujete, zamislite se, da se vaš čas izteka, in zamislite si, kako boste gledali, ko bo tukaj neka druga sestava Državnega zbora, druga moč. Jaz bi vam želel, da si pogledate, kako so delovale moči med opozicijo in koalicijo v 25-letni zgodovini tega parlamenta, kako je marsikdaj katera koalicija upoštevala

opozicija, vsaj pri tistih nekih resnično kvalitetnih predlogih.

Spoštovani kolegi, jaz vam želim vse dobro, upam pa, da vas ljudje opazujejo, gledajo in svoje mnenje si bodo do naslednjih volitev pripravili sami in tudi razčistili. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško za preostanek mandata imenuje gospod Bogdan Trop.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti pa 21.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 21.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 30. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali juri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 24. MAJA 2017 OB 20.0 IN SE JE NADALJEVALA 25. MAJA 2017 OB 9. URI.)

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 30. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Violeta Tomić, Erika Dekleva do 17. ure, Andreja Potočnik, dr. Simona Kustec Lipicer od 17. do 19. ure, Irena Kotnik od 15.30 dalje, Vojka Šergan od 15.30 dalje, Suzana Lep Šimenko, Marjana Kotnik Poropat od 14. ure dalje, dr. Jasna Murgel od 18. ure dalje, dr. Milan Brglez od 17. ure dalje, Luka Mesec od 16. ure dalje, mag. Aleksander Kavčič, mag. Matej Tonin od 16. ure dalje, Dušan Radič, mag. Marko Pogačnik, Franc Jurša, Tomaž Gantar od 17. ure dalje, Bojan Podkrajšek, Franc Breznik, Ivan Hršak od 15. ure dalje in Jožef Horvat od 16. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 23 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Sašem Tabakovićem.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev gospodu Saši Tabakoviću.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovane kolegice in kolegi, predstavniki ministrstva, dobro jutro!

Danes obravnavamo Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, ki bi nastopajočim v kulturnih ustanovah izključno na odru za časa predstave omogočil uporabo zeliščnih cigaretnih nadomestkov za potrebe njihovega umetniškega izražanja in produkcije. Kar nekaj poslancev tako koalicije kot opozicije nas je ocenilo, da je v primeru gledališč ob zadnji novelaciji ZOUTPI, ko se je prepoved uporabe zeliščne cigarete v zaprtih prostorih izenačila z navadno cigareto, prerestriktivno poseglo na področje umetniškega delovanja – na to smo opozarjali že ob sprejetju zadnjega ZOUTPI.

Zavedati se je treba, da velikega dela slovenske in svetovne dramatike iz 19. ali 20. stoletja, ki so jih slovenska gledališča po ustanovitvenem statutu dolžna izvajati, sploh ne bi mogli primerno uvrščati na repertoarje sezon. Nekatera gledališča so tudi že napovedala umik, nekatera so tudi že umaknila določene predstave iz tekočega repertoarja, saj režijski poseg oziroma sprememba na podlagi veljavnega zakona ne bi bila mogoča, zato ker dramska dela iz tega obdobja enostavno izhajajo iz časa družbe, ko je kajenje bilo sestavni del življenja oziroma družbenih vzorcev, ko ozaveščenost v smeri škodljivih posledic uporabe nikotina še ni bila razširjena. Še več, v določenih družbenih trenutkih je bila tudi pomemben del emancipacije družbenih skupin, oznaka položaja in predvsem tudi osebnostnih karakteristik posameznika in temu so seveda sledile tudi dramske predloge. Umetnik pa te situacije na odru samo še dodatno izrazno podčrta.

Zato je kajenje cigaretnih nadomestkov v teh predstavah dramaturška nuja in ne kaprica umetniških ustvarjalcev, kot je bilo lahko večkrat slišati s strani določene civilne javnosti. Uporaba ostalih nadomestkov pa je odvisna tudi od estetike same predstave, kar je bilo tudi že razloženo na matičnem odboru. Naj povem, da od leta 2007, ko je bil sprejet ZOUTPI, v gledališču kot javnem prostoru ni dovoljeno kaditi. Izjema je oder, kjer so se uporabljali za potrebe umetniške produkcije zeliščne cigarete. Na tak način se ni krnila repertoarna izbira gledališč, hkrati pa se je premosorazmerno spoštovala odločitev skupnosti k zmanjševanju porabe tobaka na javnih mestih. Z novelo zakona v resnici samo ohranjamo stanje iz leta 2007, ki se je glede sorazmernosti izkazalo za potrebo umetniškega ustvarjanja kot nekako optimalno predvsem pa kot najbolj primerno v praksi. Poudarjam, da nastopajoče nihče ne sili k uporabi cigaretnih nadomestkov. Gledalci pa so na predstavo, kjer se je na odru kadilo, bili tudi primerno obveščeni z napisom pred vhodom v dvorano. S to izjemo nismo na Slovenskem nobeden unikum, tudi ostale evropske države, nekatere so naštete v samem predlogu zakona, za potrebe umetniškega izražanja kljub implementaciji evropske direktive, ki je podlaga

omenjenega tobačnega zakona, omogočajo uporabo cigaretnih nadomestkov.

Naj še za konec dodam, da je res, da ima vsak pravico do zdravega okolja, in dejstvo je, da temu nihče ne oporeka. Tudi podpisniki te novele ne, ampak gledališče z vsemi prvinami, ki ga spajajo, je v prvi vrsti prostor družbenega konsenza med nastopajočim in publiko. Naj tako ostane tudi v bodoče, zato vas v imenu vseh podpisnikov prosim za podporo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za zdravstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Branku Zormanu. Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Poročilo Odbora za zdravstvo je sledeče. Odbor za zdravstvo je na svoji seji 10. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Sašo Tabakovićem. Kolegij predsednika Državnega zbora je na svoji 91. seji dne 13. 4. 2017 sklenil, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku. V poslovniško določenem roku je bil k predlogu zakona vložen amandma poslanca Saša Tabakovića k 1. členu.

Uvodno dopolnjeno obrazložitev predloga zakona je podal Saša Tabaković. Poudaril je, da je cilj predlagane spremembe omogočanje uresničevanja ustavno varovane pravice do svobodnega umetniškega ustvarjanja in izražanja ter umetniške svobode. S predlagano spremembo se omogoča kajenje v zaprtih prostorih, ki so namenjeni dejavnostim na področju kulture s pomočjo zeliščnih izdelkov za kajenje, če je kajenje del predstave s področja scenskih umetnosti. Scenska umetnost je skupni naziv za umetniški izraz za govor, gesto, zvok, gib, s katerimi se umetnik predstavlja v predstavi na odru in vključuje balet, ples, opero, pantomimo in igro. Kajenje je dovoljeno zgolj na odru in v času trajanja predstave. Dopušča se le kajenje zeliščnih izdelkov, ki ne vsebujejo tobaka ali nikotina in ki nimajo škodljivih vplivov na zdravje nastopajočih in gledalcev.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila njihovo pisno pravno mnenje in povedala, da je svoboda umetniškega ustvarjanja, ki je zagotovljena v 59. členu Ustave, posebna oblika svobode izražanja iz 39. člena Ustave. Ustavna določba vsebuje vrednostno načelo in zavezuje k vzdrževanju in pospeševanju umetniškega ustvarjanja brez zakonskega zadržka, vendar to ne pomeni, da je svoboda umetniškega ustvarjanja popolnoma neomejena. Dopustne so tiste omejitve, ki jih določa Ustava sama in varstva pravic drugih.

Mnenje Vlade Republike Slovenije je predstavila državna sekretarka Ministrstva za zdravje. Poudarila je, da se Vlada Republike Slovenije s predlagateljevo oceno o manjši škodljivost zeliščnih cigaret, ki ne vsebujejo tobaka, ne strinja. Vlada pri tem tudi opozarja, da je poleg pravice do svobodnega umetniškega ustvarjanja z Ustavo varovana tudi pravica do zdravega življenjskega okolja in zagotovljeno enako varstvo temeljnih pravic in svoboščin ter enakost pred zakonom.

Mnenje Državnega sveta Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je predstavil mag. Peter Požun. Poudaril je, da komisija predloga zakona ne podpira in ugotavlja, da predlaganim spremembam nasprotujejo tudi nevladne organizacije. V nadaljevanju so svoja stališča do predloga zakona podali predstavniki nevladnih organizacij in Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

V razpravi je predlagatelj zavrnil očitke o plačani reklami s strani tobačne industrije, ki so jih izrekli predstavniki nevladnih organizacij.

Predlogu zakona je bila s strani članov odbora izražena podpora. Odbor je glasoval o amandmaju k 1. členu in ga sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade gospe Jožici Maučec Zakotnik, državni sekretarki na Ministrstvu za zdravje. Izvolite.

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Predlagana dopolnitev Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov omogoča izjemo od prepovedi kajenja v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih. Dovoljuje namreč kajenje zeliščnih izdelkov za kajenje na odru v času trajanja predstave v zaprtih javnih prostorih, ki so namenjeni dejavnostim na področju kulture, če je kajenje del predstave s področja scenskih umetnosti. Glavni cilj predloga zakona je po navedbah predlagatelja omogočanje uresničevanje ustavno varovane pravice do svobodnega umetniškega ustvarjanja.

Ministrstvo za zdravje meni, da veljavni zakon ne predstavlja omejevanja umetniške svobode, saj na trgu obstajajo rekviziti, namenjeni uporabi v gledališču. Z uporabo teh rekvizitov je mogoče v predstavah verodostojno prikazati kajenje. Da je temu tako, dokazujejo primeri držav, kjer prav tako velja prepoved kajenja tobačnih in zeliščnih izdelkov na odru, kot so Avstrija, Finska, Škotska in Wales.

Spreminjanje zakona v tako kratkem času po njegovi uveljavitvi je neutemeljen pritisk na revizijo ureditve, ki jo je brez glasu proti sprejel Državni zbor. Zakonske rešitve se v praksi še niso začele uveljavljati v celoti in zato ni mogoče oceniti njihove primernosti oziroma učinkovitosti. Na to opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, ki je v svojem mnenju zapisala, da predlagatelj v obrazložitvi ne pojasni, zakaj ni mogoče prek rekvizitov ponazoriti kajenja in na ta način zagotoviti tako svobodno umetniško izražanje kot zdravo okolje. Ob tem poudarjamo tudi, da ima veljavna ureditev visoko podporo javnosti, saj je nedavno objavljena javnomnenjska raziskava pokazala, da veljavni zakon podpirata več kot dve tretjini vprašanih, ne podpira ga le 20 %.

Gledališča, skladno s prej veljavnim zakonom, niso imela določene posebne izjeme, ki bi omogočale uporabo zeliščnih izdelkov za kajenje, kot trdi predlagatelj. Zakon iz leta 2007 je namreč obravnaval samo tobačne izdelke, zeliščni izdelki pa v določbe zakona sploh niso bili vključeni. Danes vemo, da je kajenje zeliščnih cigaret ali izpostavljenost dimu zeliščnih cigaret enako škodljivo za zdravje. V dimu zeliščnih cigaret so podobno kot v tobačnem dimu ogljikov monoksid, katran ter številne rakotvorne in zdravju škodljive snovi. Opozarjamo, da je poleg pravice do svobodnega umetniškega ustvarjanja z Ustavo Republiko Slovenije varovana tudi pravica do zdravega življenjskega okolja in zagotovljeno enako varstvo temeljnih pravic in svoboščin ter enakost pred zakonom. Igralci imajo, tako kot vsi ostali zaposleni na drugih področjih, pravico do zdravega delovnega okolja, v katerem niso izpostavljeni škodljivim učinkom tobačnih in povezanih izdelkov. Predlagana sprememba posega v ureditev nadzora nad tobakom na način, da določeni skupini zaposlenih krati pravico do s tobačnim dimom neonesnaženega zraka in jo celo sili v kajenje škodljivih zeliščnih nadomestkov cigaret.

Vlada Republike Slovenije je v svojem mnenju opozorila na škodljive učinke uporabe zeliščnih cigaret in poudarila, da je poleg pravice do svobodnega umetniškega ustvarjanja z Ustavo Republike Slovenije varovana tudi pravica do zdravega življenjskega okolja.

Pristojna komisija Državnega sveta tudi ni podprla predlaganih dopolnitev zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo.

Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zakon, ki ga danes obravnavamo, ni v veljavi niti pol leta, pa se je že izkazal za pomanjkljivega. Ko smo govorili o pomanjkljivosti takrat še predloga zakona, Socialni demokrati smo imeli takrat vrsto težav in bili celo označeni z lobiranci.

Predlagatelj predlaga spremembo člena, s katerim dopolnjuje svobodo umetniškega izražanja in le-to omejuje na točno določene prostore, tako kot je to veljalo do spremembe. Gre za ponovno uveljavitev izjeme, ki je bila uzakonjena v prejšnjem zakonu. Po našem mnenju je predlagatelj predlagano spremembo dovolj dobro utemeljil, zato jo bomo tudi podrli.

A ko že odpiramo pomanjkljivosti tega zakona, ne moremo mimo tega, da smo skozi celoten postopek sprejemanja zakona opozarjali, pa ne samo mi, da definicija zaprtega prostora ni ustrezna, ker bo prinesla zahteve po spremembi obstoječih gostinskih vrtov in teras. Takrat nam je bilo zatrjevano, da temu le ne bo tako, da se za nikogar ne bo nič spremenilo. Še posebej je bilo izpostavljeno, da tisti gostinci, ki so imeli urejene terase oziroma gostinske vrtove po starem zakonu, ne morejo biti kaznovati, ker ne bo sprememb, ker spremembe, ki jih bo prinesel nov zakon, so še vedno znotraj zakonskih okvirov. Pa temu le ni bilo tako, kar se vse bolj dokazuje tudi v praksi. Že v prvem tednu po uveljavitvi določb so gostince obiskali naenkrat zelo aktivni inšpektorji in so začeli pisati kazni. Pa ne 100 ali 200 evrov, tudi 3 tisoč 500 evrov kazni dobijo zaradi tega, ker danes nekdo tolmači, da so posode za rože del stene ali tako zaprtega prostora. Ker nekdo tolmači, da sedaj pol metra v višino segajoča plastična ali lesena ograjica, ki razmejuje teraso od ceste, je polna stena. Takih absurdnih primerov je še več in takšne gostince se kaznuje s 3 tisoč 500 evrov kazni. Se sploh zavedamo, kaj to pomeni za majhne gostince, ki za ta denar morajo pošteno in trdno delati? Na takšne anomalije smo opozarjali ves čas sprejemanja zakona.

Da je absurdnost še večja, so zanikana ta dejstva in se še kar naprej trdi, da se nič ni spremenilo. Pa se je. Ker če bi bilo res, kar se trdi, potem ljudje za terase, ki so identične, kot so bile pred sprejemom zakona, danes ne bi plačevale tako visokih kazni. In sedaj bomo po vsej verjetnosti spet največji lobiranci, ko bomo zahtevali, da se to popravi, izdajo obvezna navodila inšpektorjem, na katera smo sicer tudi opozarjali, in se jim razloži, da nov zakon v to materijo ni posegel in da očitno ravnajo v nasprotju z zakonom, ko izdajajo kazni.

Če pa se te anomalije ne bodo rešile, bomo tudi mi razmislili in vložili novelo, ki bo, tako kot ta danes, vrnila staro ureditev, ki ni dopuščala absurda. A škoda, ki je bila storjena, je nepopravljiva. A žal pred nekaj meseci nismo bili uslišani. Upam le, da smo slišani vsaj danes,

da zaradi take nekomunikacije spreminjamo dva meseca star zakon. Še enkrat: dva meseca!

Zakon bomo seveda podprli v Poslanski skupini Socialnih demokratov, ker ne vidimo razloga, da k temu ne bi pristopili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združene levice. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Združeni levici podpiramo predlagano novelo tobačnega zakona. Februarja sprejeti tobačni zakon je v večjem delu dobro zamejil možnost promocije in prodaje tobačnih izdelkov in vpeljal boljši nadzor nad sestavinami tobačnih izdelkov in z njimi povezanih izdelkov. Zakon pa je v nekaterih točkah posegel v svobodo umetniškega ustvarjanja, na kar smo v Združeni levici opozarjali že tekom njegovega sprejemanja in vložili ustrezne amandmaje, žal pa so bili takrat, dva meseca nazaj, zavrnjeni.

Novi tobačni zakon je omejil tudi uporabo zeliščnih izdelkov in ohranil prepoved kajenja v zaprtih prostorih ter s tem prepovedal uporabo zeliščnih nadomestkov v gledališču. Današnji predlog, ki je dobil podporo tudi na matičnem delovnem telesu, pa igralcem ponovno dovoljuje uporabo zeliščnih nadomestkov za uprizoritev likov, ki zahtevajo kajenje. Pri tem predlog natančno določa, da izjema velja samo za gledališče, se pravi, za prostore, ki so namenjeni izključno dejavnostim s področja kulture in samo za igralce med izvajanjem predstave.

Predlog varuje ustavno varovano pravico do svobodnega umetniškega ustvarjanja, pri tem pa ne ogroža legitimnih ciljev prepovedi kajenja in oglaševanja cigaret. Kajenje v sklopu scenskih umetnosti se namreč ne izvaja v vlogi promocije tobačnih izdelkov, ampak ima umetnosti lastno funkcijo in pomen. Lahko služi predstavitvi lika, pokaže na njegovo razredno pripadnost, predstavi družbene navade in uprizori življenje določenega časa. S tem zakonom se predlaga, da se dolgoletna praksa uporabe nadomestkov cigaret v gledaliških predstavah ohrani, saj predstavlja pomemben element za izvajanje predstav, ki pa ne spodkopava namena izvirnega zakona. Poudarjam, da zakon v svojem 29. členu prepoveduje tako imenovano posredno reklamiranje, kar pomeni, da igralec ne sme prikazovati škatlice cigaret z napisom proizvajalca.

V Združeni levici smo novo tobačno zakonodajo podprli predvsem zato, ker je stopila na prste velikim tobačnim multinacionalkam in omejila njihove profite v korist javnega zdravja. Pri tem pa smo opozarjali, da je problem zasvojenosti v veliki meri posledica socialnih razmer in družbenih odnosov. Ljudje ne umirajo toliko zaradi cigaret, kolikor umirajo zaradi socialne izključenosti in revščine. In nikakor česa takega ne moremo obesiti na gledališke predstave.

V Združeni levici opozarjamo, da lahko pretiravanje s prepovedmi in moraliziranje diskreditira tovrstne ukrepe za izboljšanje javnega zdravja in doseže ravno nasprotne učinke. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, lep dober dan vam želim!

Zagotovo tobačni izdelki terjajo svoj davek, visok davek, zato nekaj statistike za uvod. Letno zaradi tobaka umre 6 milijonov ljudi, v Sloveniji na dan 10, kar pomeni 3 tisoč 600 na leto. Vsak četrti umre pred 60. letom starosti, mnogi že med 30. in 44. letom. Lahko bi to statistiko še naprej naštevali, tako kot so predlagatelji, ministrstvo in koalicija nam naštevali, ko smo opozarjali na napake pri sprejemanju tistega zakona v prvi obravnavi – mislim, da februarja – in na problematiko. To je ta pomembna statistika, smo se tedaj tudi mi strinjali.

Zagotovo smo tedaj preveč hiteli s sprejemanjem tiste zakonodaje in potem so se dogajale anomalije. Poudarjali smo, da je odgovornost posameznika tista, ki naj odloča. Februarja smo torej v Državnem zboru sprejeli Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, ki v 39. členu določa prepoved kajenja oziroma uporabe tobaka, tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih. V tretjem odstavku tega člena so navedene tudi izjeme, ki pa ne dopuščajo izjem za področje umetnosti. Tudi tedaj smo v tem primeru v Novi Sloveniji opozarjali na problematiko. Tudi na problematiko, na katero se danes gostinci na nas obračajo, ali je mogoče ali ni mogoče kajenje v pasažah in tako dalje. Se pravi, v Novi Sloveniji opozarjamo na to, da smo izjemno previdni, ko se sprejema zakonodaja.

V določeni meri lahko človek razume predlagatelja, ki svoj predlog utemeljuje s pravico do svobodnega umetniškega ustvarjanja in uveljavitve izjeme, ki naj bi jo, po navajanju predlagatelja, že poznali oziroma iz prejšnjega zakona iz leta 1996 do 2007, ko je dopuščal uporabo tobačnih izdelkov oziroma zeliščnih pripravkov v gledaliških predstavah. Državna sekretarka Ministrstva za zdravje je na matičnem delovnem telesu povedala, da veljavni zakon, po mnenju ministrstva, ne predstavlja omejevanja umetniške svobode, saj na trgu obstajajo rekviziti, namenjeni uporabi v gledališčih. Z uporabo teh rekvizitov je, po njenih besedah,

možno v predstavah verodostojno prikazati kajenje. To dokazuje primer držav, kjer prav tako velja prepoved kajenja tobačnih in zeliščnih izdelkov na odrih, kot so Avstrija, Finska in Škotska. Ampak ključno pri tem zakonu, ko se odločamo za da ali ne, je zagotovo to, da spreminjanje zakona v tako kratkem času, se pravi v kratkem času po njegovi uveljavitvi, je dejansko neutemeljen pritisk na revizijo te celotne ureditve, ki jo je sicer brez glasu proti sprejel Državni zbor. Zakonske rešitve se v praksi v bistvu še sploh niso začele izvajati v celoti, zato v določenih primerih sploh ni mogoče oceniti njihove primernosti oziroma učinkovitosti, dobivamo samo opozorila s strani javnosti, ki jih je ta zakon bodisi nagradil ali pa na drugi strani prizadel.

Tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora je v svojem mnenju zapisala, da predlagatelj v obrazložitvi ne pojasni, zakaj ni mogoče preko drugih rekvizitov ponazoriti kajenja. Državna sekretarka je tudi poudarila, da gledališča, skladno s prej veljavnim zakonom, niso imela določene posebne izjeme, ki bi omogočale uporabo zeliščnih izdelkov za kajenje, kot trdi predlagatelj. Zakon iz leta 2007 je namreč obravnaval samo tobačne izdelke, zeliščni izdelki pa v določbe zakona sploh niso bili vključeni in danes jih prvič spoznamo.

Kljub nasprotovanju Vlade, stroke, nevladnih organizacij je bil na seji odbora delovnega matičnega telesa za zdravstvo ta predlog sprejet, torej Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov je bil podprt. V Novi Sloveniji iz navedenih razlogov, iz ključnega razloga, torej premalo časa je minilo, da bi lahko videli učinke prejšnjega zakona, ki je bil sprejet v bistvu meseca januarja, februarja, premalo časa je od tega minilo, zaradi česar tega zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Namen novele zakona o dopolnitvi Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov je omogočanje uresničevanja ustavno varovane pravice do svobodnega umetniškega ustvarjanja in uveljavitev izjeme, ki smo jo že poznali oziroma jo je prvotni zakon iz obdobja leta 1996 do 2007 dopuščal. Od leta 2007 je v gledališčih veljala popolna prepoved rabe tobačnih izdelkov, dovoljena pa je bila raba tako imenovanih nadomestnih zeliščnih cigaret. Zakon takrat namreč ni obravnaval zeliščnih in drugih povezanih izdelkov. Prevladalo je mnenje, da je, na primer v gledališčih in drugih predstavah scenske umetnost, kajenje cigaret, pip in cigar sestavni del umetniškega izražanja. V gledališčih je bilo torej prepovedano kajenje tobačnih izdelkov, razen za potrebe predstav, pri čemer so lahko nastopajoči uporabljali nadomestke za tobačne izdelke, gledališča pa so za zaščito pred z dimom onesnaženim zrakom z opozorilnimi sporočili primerno opremila prostore, v katerih so nastopajoči za potrebe predstav kadili, novi zakon pa je prepovedal tudi rabo takšnih kadilskih nadomestkov. S predlagano dopolnitvijo zakona se omogoča izjema glede kajenja v zaprtih prostorih, in sicer kajenje zeliščnih izdelkov v zaprtih javnih prostorih, ki so namenjeni dejavnostim na področju kulture.

Predlagatelji ne nasprotujemo novemu zakonu, ne nazadnje smo ga tudi podprli, opozarjamo pa, da je bilo pri obravnavi prezrto dejstvo glede omenjene izjeme ter da omejitve, ki so sicer zaradi javnega interesa na področju zdravja povsem na mestu, lahko posegajo v sporočilno vrednost umetniških del. Slednjega sicer v razpravi zaradi množice pomembnejših vprašanj nismo želeli izpostavljati in s tem oteževati sprejetja zakona, ki je bil že tako ali tako izpostavljen močnim pritiskom.

Z novelo se v besedilo veljavnega zakona dodaja nov 39.a člen, ki uvaja izjeme glede kajenja v zaprtih prostorih. Skladno z načelom sorazmernosti bi dopustili le kajenje zeliščnih izdelkov, torej primernih nadomestkov tobačnim izdelkom, ki ne vsebujejo tobaka ali nikotina in nimajo takšnih škodljivih vplivov na zdravje nastopajočih in gledalcev. Izjema pa je, skladno z načelom sorazmernosti, v ožjem pomenu omejena zgolj na oder in zgolj na čas trajanja predstave. Ta izjema se namreč ne bo uporabljala za vaje. V predstavah scenskih umetnosti je kajenje lahko del avtorskega izraza, prepoved pa bi tako posegla v samo bistvo oziroma integriteto umetniškega dela. Če bi veljavni zakon veljal v nespremenjeni obliki, bi morali posegati v umetniška dela oziroma v njihovo sporočilno vrednost. Strokovna javnost pa opozarja, da slovenska gledališča uprizarjajo pretežni del klasičnih del prejšnjega stoletja, ko ozaveščenost v smeri škodljivih posledic uporabe nikotina ni bila razširjenja in da bi prepoved kajenja na gledaliških odrih znatno osiromašila repertoarje, saj bi z brisanjem delov prizorov v nekaterih delih okrnili oziroma uničili sestavine avtorskega dela.

Velja opozoriti, da je predlagana ureditev primerljiva z ureditvami v nekaterih ostalih članicah držav Evropske unije, ki tako kot mi kljub restriktivni zakonodaji za področje umetnosti dovoljujejo izjeme; bodisi dovoljuje kajenje tobačnih izdelkov ali pa nadomestnih izdelkov. Opozoriti velja, da sprememba ne krni prepovedi, ki omejuje reklamiranje tobaka in tobačnih izdelkov, saj umetniška dela niso namenjena promociji kajenja. Na primer številne drame ali prizori so pogosto vezani na kajenje, ker opisujejo takratne družbene navade in podobno. V scenskih umetnostih se namreč uprizarja življenje, kot je, in del tega je tudi kajenje.

Dovolite mi, da za konec predstavitve stališča uporabim razpravo enega od mojih

poslanskih kolegov, kolege Ivana Preloga na odboru, ki je v podporo noveli podkrepil z naslednjimi besedami: »V obrambo kolegi gospodu Tabakoviću moram izraziti bojazen, da bodo takšna oziroma tovrstna pretiravanja pripeljala do neslutenih absurdov, ki nam bodo še kako zagrenili življenje. Sam stavim na normalno življenje in sem prepričan, da nisem edini.«

Zato bomo v Poslanski skupini SMC predlog novele podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Lep dober dan vsem v dvorani!

V februarja letošnjega leta smo tukaj v Državnem zboru sprejeli tako imenovani tobačni zakon. Zakon je imel v proceduri visoko podporo tako v javnosti, stroki, koaliciji kot tudi v opoziciji. A glej, že po dobrih dveh mesecih je skupina 18 kolegov, se pravi poslancev iz vrst Stranke modernega centra, vložila predlog za spremembo zakona, in sicer z namenom zagotavljanje umetniške svobode in pa svobode izražanja. S predlagano spremembo naj bi se omogočilo kajenje s pomočjo zeliščnih izdelkov za kajenje v zaprtih javnih prostorih, ki so namenjeni dejavnostim na področju kulture, če je kajenje del predstave s področja umetnosti. Predlagatelji svojo zahtevo utemeljujejo, da so to izjemo omejili zgolj na oder in čas trajanja predstave, da bi s tem kar v največji meri zaščitili nastopajoče kot tudi gledalce. Predlagatelji navajajo, da je kajenje v predstavah scenske umetnosti seveda sestavni del umetniškega izražanja in da se zna zgoditi, da bo prepoved kajenja v predstavah okrnila avtorski izraz, sporočilnost in da bi prepoved posegla v samo bistvo umetniškega dela; in to verjetno tudi drži.

Vendar pa na drugi strani je potrebno upoštevati tudi pravico posameznika do zdravja in do zdravega življenjskega okolja, kar določa ne nazadnje tudi Ustava Republike Slovenije in od zakonodajalca zahteva ustrezne ukrepe za njihovo zagotovitev. Prav tako je v ustavi tudi zagotovljena svoboda umetniškega ustvarjanja brez zakonskega pridržka, vendar to ne pomeni, da je svoboda umetniškega ustvarjanja popolnoma neomejena. Dopustne so tiste omejitve, ki jih določa ustava in omejitve, zaradi varstva pravic drugih oseb.

Pri sprejemanju tobačnega zakona v mesecu februarju smo v tem državnem zboru zavrnili amandma Združene levice, ki je predlagala črtanje sedmega odstavka 29. člena tega zakona, ki govori o oglaševanju, ampak ta sedmi odstavek 29. člena obstoječega zakona prepoveduje prikazovanje ali pa uporabo tobačnih izdelkov v okviru televizijskih vsebin in javnih nastopov, ki so namenjeni osebam, mlajših od 18 let, razen v filmih, nadaljevankah in nanizankah. Vendarle gre to samo za prikazovanje na TV-sprejemnikih, dejstvo pa je, da so obiskovalci gledaliških predstav tudi mlajši od 18 let. Ne nazadnje se nam v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke postavlja tudi vprašanje, katera skupina umetnikov ali pa neke zainteresirane javnosti se bo kot predlagatelj spremembe tega zakona seveda v bodoče še tudi oglasila.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo glasovali vsak po svoji vesti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, predsednik. Dober dan vsem.

O noveli zakona omejevanju uporabe tobačnih izdelkov v Poslanski skupini DeSUS ne bomo glasovali enotno. Gre namreč za dopolnitev tako imenovanega tobačnega zakona, s katero bi na gledaliških odrih dovolili kajenje zeliščnih cigaret. Del poslancev naše poslanske skupine je bil med sopodpisniki predloga zakona in jasno je, da bodo tudi sam zakon podprli, saj menijo podobno kot predlagatelj, da s prepovedjo kajenja na odru med gledališkimi predstavami lahko krnimo umetniško svobodo, še posebej, ker bo izjema dovoljevala le uporabo zeliščnih cigaret. Igralci sami pa se bodo lahko odločili, ali bodo kadili zeliščne cigarete ali pa uporabljali nadomestne rekvizite, ki verodostojno prikazujejo cigarete in so namenjeni predstavam v gledališču.

Del poslanske skupine, ki predlogu novele ni naklonjen, se strinja z mnenjem Ministrstva za zdravje in nevladnimi organizacijami, ki ostro nasprotujejo izjemam h komaj sprejetemu proti tobačnemu zakonu, ki je bil, mimogrede, deležen široke podpore tudi s strani javnosti in celo Svetovne zdravstvene organizacije.

Največji problem uporabe zeliščnih cigaret predstavlja predvsem prikazovanje kajenja kot nekaj privlačnega, mističnega, odraslega. Ravno to pa je lahko tista spodbuda, ki ima pomemben vpliv na mlade, ki lahko v najbolj občutljivem obdobju odraščanja kaj hitro posežejo po tej dokazano zdravju škodljivi razvadi.

Da glede podpore predlogu novele zakona, ki prinaša na videz neškodljive spremembe, obstaja velika dilema, dokazuje tudi mnenje Vlade, ki je na nas, poslance direktno preložila odgovornost, da se odločimo, ali imajo večjo težo zdravo okolje in interesi javnega zdravja ali pravica do umetniške svobode. Ministrstvo za kulturo namreč predlog novele podpira, medtem ko mu Ministrstvo za zdravje odločno nasprotuje.

Tako različno je tudi mnenje v naši poslanski skupini in, kot sem že omenil, bo naše

glasovanje o predlogu zakona zato neenotno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v okviru glasovanj v torek, 30. 5. 2017. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **29. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki bo na področju zdravstva pomembno prispeval k ohranitvi socialne države. Zakaj? Ker z njim ohranjamo solidarno javno zdravstvo. To pomeni, da je temelj našega zdravstva mreža javnih zdravstvenih zavodov, koncesionarji oziroma zasebniki pa v javni sistem vstopijo tam, kjer ljudje zdravnika potrebujejo, pa javna mreža tega ne zagotavlja. Moram poudariti, da ta zakon posebej ne ureja statusa zasebnih zdravnikov, za katere državljanke in državljani sami plačujejo storitve. Kar nekaj ministrom je spodletel poskus sprememb Zakona o zdravstveni dejavnosti. Zato sem še posebej vesela, da je moji ekipi in tej vladi ter ministrstvu uspelo zakon pripeljati pred vas, poslanke in poslanci, v Državni zbor, kjer imamo priložnost, da pojasnimo, kaj zakon v resnici pravzaprav prinaša. Kajti nasprotovanja in kritike zakona so bile zelo intenzivne in mnogokrat neupravičene, včasih tudi zavajajoče, zlasti takrat, ko so tisti, ki se z zakonskimi rešitvami ne strinjajo, poskušali javnosti prikazati, da sprejetje zakona pomeni razpad zdravstvenega sistema. Ravno nasprotno! Ta zakon je zakon o zdravstvu za ljudi. Pa ne le zato, ker Slovenci dajemo zdravje na prvo mesto vrednot, ampak predvsem zato, ker zdravstvo v Sloveniji v s tem zakonom ostaja javno, dostopno vsem ljudem, ne glede na višino dohodka.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti ureja organizacijo in izvajanje zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji, kar ni bilo spremenjeno že 25 let, to je od sprejetja zakona, in naša država in mi smo se v tem času zelo spremenili.

Kaj prinaša zakon? Najprej določa, kdo in pod kakšnimi pogoji lahko v naši državi dobi dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti. Nadalje natančno določa, kdaj se lahko podelijo koncesije. Naj znova poudarim, da po novem podelitev koncesije ne bo odvisna od želja zasebnih zdravnikov, tako kot je bilo doslej, ampak od potreb prebivalcev Slovenije. Nadalje zakon ureja zdravstveno dejavnost določenih socialnovarstvenih in vzgojno-izobraževalnih zavodov, ki so bili v sedanjem zakonu izpuščeni. Uvaja različne oblike nadzora nad vsemi izvajalci zdravstvene dejavnosti, kar tudi ni bilo urejeno. In nazadnje ureja, kakšne oblike oglaševanja zdravstvene dejavnosti in zdravstvenih storitev so v Republiki Sloveniji dovoljene; naj vas samo spomnim, koliko je bilo raznih zavajajočih oglasov.

Spoštovane poslanke in poslanci! Prepričana sem, da bodo predlagane spremembe za paciente pomenile večjo kakovost in varnost zdravstvenih storitev in da bo naš javni zdravstveni sistem bolj pregledno urejen ter da bodo imeli ljudje dostop do zdravnika v javnih zdravstvenih zavodih. Dovolite mi, da ob tem izpostavim primer Avstrije, ki je sicer v mnogočem pred Slovenijo, pa smo jih prav pri dostopu do osebnega zdravnika prehiteli. Ravno iz teh razlogov je Vlada vztrajala pri tem zakonu, čeprav je bilo od trenutka, ko smo predlog predstavili, mnogo nasprotovanj. Proti je bil tudi del strokovne javnosti in nekatere zdravniške organizacije. Eden njihovih glavnih očitkov je bil, da dajemo prednost javnim zdravstvenim zavodom v razmerju do zasebnikov pri pridobivanju pravice do izvajanja zdravstvenih storitev iz javnih sredstev. Zato še enkrat ponavljam – iz javnih sredstev. Naš odgovor je, država in na lokalni ravni občine z ustanavljanjem javnih zdravstvenih zavodov opravljajo svojo pristojnost in odgovornost za izvajanje zdravstvenega sistema kot enega izmed nosilcev socialne varnosti oziroma socialne države.

Spoštovane poslanke in poslanci, verjamem, da boste v zakonu prepoznali prave rešitve za naše ljudi in ga podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V zadnjih letih se je dostopnost do zdravstvenih storitev poslabšala, kar se

najočitneje kaže v podaljševanju čakalnih dob. Kdor ima nadpovprečne dohodke, si lahko privošči samoplačniške storitve, vsi ostali morajo čakati, kar lahko resno ogrozi njihovo zdravje. To stanje koristi eni sami ozki skupini – to so lastniki zdravstvenih podjetij in zavarovalnice, ki ponujajo zavarovanja za samoplačniške storitve. Vsem ostalim takšno stanje škodi. Škodi bolnikom, ki predolgo čakajo na preglede in na zdravljenje v javnih zavodih; škodi samim javnim zavodom, ker izgubljajo prihodke in kader: škodi pa navsezadnje tudi samoplačnikom, ker morajo plačevati nekaj, kar bi moralo zagotoviti obvezno zdravstveno zavarovanje. Če hočemo rešiti ta problem, moramo narediti dvoje. Takoj moramo ustaviti pretakanje sredstev in kadrov iz javnega sistema k zasebnikom, srednjeročno pa moramo tako sredstva kot zdravnike pripeljati nazaj v javni sistem, zato da bojo prebivalci dobili tisto, kar potrebujejo, in to pravočasno.

Naslednje ukrepe bi morali sprejeti, da zagotovimo takšno stanje v zdravstvu. Prvič, odpraviti bi morali pojav zdravnikov dvoživk, zato da bi zdravniki opravili več dela v javnem sistemu. Na tak način bi povečali dostopnost zdravstvenih storitev, ki so brezplačne za vse prebivalce. Drugič, uvesti bi morali moratorij na nove koncesije in odpraviti vse obstoječe koncesije, ki so bile podeljene brez javnih razpisov. Na ta način bi v javni zdravstveni sistem vrnili precejšnjo količino sredstev, ki v tem trenutku iz njega odtekajo. Tretjič, v zdravstvenih domovih in bolnicah bi morali zaposliti čim več novih zdravnikov in zagotoviti sodobno opremo. Na ta način bi odpadli izgovori za podeljevanje novih in novih koncesij.

Vladni predlog vsega tega ne zagotavlja. Vlada pravi, da ureja področje koncesij in popoldanskega dela. Na žalost je to res, ampak na najslabši možen način. Vladni predlog ne omejuje koncesij in ne odpravlja pojava zdravnikov dvoživk. Ta predlog samo legalizira slabe prakse, ki se v tem trenutku dogajajo v sivi coni. V razpravi bomo socialisti izpostavili konkretne določbe, ki bi jih bilo treba spremeniti, v grobem pa lahko rečem, da Vlada ni naredila nič od tega, kar bi bilo nujno, zato da bi zdravstveni sistem normalno opravljal svojo funkcijo.

Popoldansko delo zdravnikov iz javnega sistema v zasebnem sektorju. Kako ta predlog to ureja? Namesto da bi imeli na mizi ločitev javnega od zasebnega, Vlada predlaga, da lahko zdravnik dela pri zasebniku do osem ur na teden, kar je 20 % njegove delovne obveznosti, in s tem naravnost spodbuja, da v javnem sistemu naredijo manj, zato da bodo lahko v zasebnem sistemu zaslužili več. Na takšen način se bodo čakalne dobe samo podaljšale.

Naprej, koncesije. Vlada predlaga, da bi se koncesije podelile za 15 let in da bi se lahko potem podaljšale še za 15 let in to po poenostavljenem postopku. Koncesionarjem še vedno ne bo treba plačati koncesijske dajatve in bodo lahko prosto razpolagali z dobički. Zdravstvene deooje bo lahko ustanovil kdorkoli, še huje pa je to, da ni jasnih meril, kdaj se lahko koncesija sploh razpiše. V neki normalni družbeni ureditvi bi državni organi najprej preverili, ali je dovolj zdravnikov na število prebivalcev, in potem namenili dodatna sredstva v zdravstveni dom ali ambulanto določenega področja. No, pri nas je pa praksa postavljena na glavo. Razpis si zlobira nek privatnik, ki hoče pridobiti koncesijo. Čisto konkreten primer: lani avgusta so se, recimo, zobozdravniki v Zdravstvenem domu v Ljubljani kolektivno odločili, da bi radi postali koncesionarji, in od občine so zahtevali, da razpiše koncesije in da jim zdravstveni dom odda v najem njihove sedanje ordinacije. Na srečo je ta pobuda zaradi odpora javnosti propadla, ampak v aktualnem zakonu ni nobenih varovalk proti tovrstnim zlorabam.

Krepitev javnega sistema. Kaj moramo postoriti? Če hočemo privabiti zdravnike in bolnike, navsezadnje, nazaj pod okrilje javnega oziroma jih tam zadržati, bo potrebno veliko investirati v kadre in v sredstva, mimo tega preprosto ne gre. Žal pa vladni načrti peljejo v nasprotno smer. Vlada po eni strani načrtuje zmanjševanje izdatkov za javni sektor kot celoto, hkrati pa povečuje izdatke za vojsko. Matematika je žal neusmiljena. Več za oborožitev pomeni manj za socialno politiko, manj za razvoj in navsezadnje manj za zdravje, zato socialisti zahtevamo, da se ustavi zapravljanje za Natovo staro železo in da se zagotovijo sredstva za vlaganje v zdravje vseh državljank in državljanov pod enakimi pogoji, nediskriminatorno.

Na koncu te uvodne opredelitve se bom še enkrat zadržal pri bistvu problema, se pravi, pri tistem, kar mora vsak državljan vedeti o tem zakonu. Koncesije in popoldansko delo zdravnikov so se razpasle do te mere, da so načele zdravstveni sistem, kar občutimo kot podaljševanje čakalnih dob, ki ga žal večinoma potrjujejo tudi uradni podatki. Trenutno stanje koristi izključno lastnikom privatnih zdravstvenih podjetij in zavarovalnicam, ki tržijo zavarovanja za samoplačniške storitve, vsem drugim občanom pa tako stanje škoduje. Zagovornika tega stanja sta v prvi vrsti Zdravniška zbornica in Fides, ki ščitita ozke interese koncesionarjev in majhne skupine zdravnikov zaslužkarjev in za te ljudi bo tudi najmanjša omejitev koncesij ali pa popoldanskega dela nesprejemljiva. Šli bodo proti vsakemu zakonu, ki ne omogoča popolne liberalizacije in neomejenih zaslužkov v zdravstveni dejavnosti, zato je popolnoma nerazumljivo, da Vlada teh slabih praks ne poskuša omejiti, ampak jih samo legalizira. Poglejte. Zdravniške organizacije in privatniki bodo enako goreče protestirali, če jim omejite popoldansko delo na osem ur ali pa, če ga preprosto prepoveste. Enako so nasprotovali omejitvi koncesij na 30 let kot sedaj nasprotujejo omejitvi koncesij na 15 let. Zakaj bi se torej

omejevali mi, zakonodajalci na kozmetične popravke? Zakaj ne bi posegli korenito in naredili to, kar je treba narediti? Za koalicijo, za vladajočo koalicijo obstaja možna razlaga, za katero verjamem tudi, da je prava, in sicer to je, da SD in Desus prostovoljno zastopata interes privatnikov in interes komercialnih zavarovalnic na škodo javnega interesa. Socialisti takega predloga seveda ne moremo podpreti. Smo se pa odločili, da ne bomo pritisnili na tipko proti. Zakaj? Cilji tega zakona, deklarirani cilji tega zakona so pravi in v drugi obravnavi jih lahko z amandmaji tudi dejansko dosežemo, seveda pod pogojem, da bo koalicija ravnala v javnem interesu, namesto da bo, tako kot do sedaj, ščitila interese zdravniško-zavarovalniškega lobija.

Danes bomo tekom te razprave poslušali napade SDS in NSi z desne. Ves čas bo desna parlamentarna tribuna trdila, da zakon preveč omejuje koncesije in popoldansko delo zdravnikov. Vse to ne pomeni, kot radi rečejo v koaliciji, da je zakon nekako uravnotežen. SDS in NSi sta ves čas odkrito na strani kapitalizma v zdravstvu in s tem na strani zavarovalnic in privatnikov. Zastopata iste, identične interese, kot jih zastopata Fides in Zdravniška zbornica. Tovrstne dinamike od Državnega zbora ne moremo vzeti za nobeno merilo. Ponavljam pa, koalicija ima dovolj glasov, da sprejme zakon in zavrne veto Državnega sveta. Na ta način je sprejela že marsikaj škodljivega, milo rečeno, od drugega tira do privatizacije pogrebne dejavnosti.

Kaj pa, če bi, dragi koalicijski poslanski kolegi, enkrat za spremembo to svojo moč in to svojo večino uporabili v korist ljudi, namesto v korist ozkih profitnih interesov? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog zakona o zdravstveni dejavnosti, ki ga je pripravila Vlada, naj bi sodil torej v področje reformne zakonodaje, reformne zakonodaje na področju zdravstva, ki jo tako opevano poslušamo, da bo prišla in da jo bomo kaj kmalu imeli. Že na začetku poudarjam, da v Novi Sloveniji ne bomo podprli tega zakona in mu nasprotujemo, saj ta zakon ne krepi javnega zdravstva, ta zakon res ne krepi javnega zdravstva. Le-to se krepi, če bi dopuščal določeno mero konkurenčnosti, ta zakon pa konkurenčnost popolnoma izpušča. V Novi Sloveniji bi prav tako pričakovali, da bo ministrica prinesla sveženj zakonov, da bi si lažje ustvarili celotno sliko zakonodaje, ki jo želi doseči s spremembami v zdravstvu. Tako menimo, da bi morali pred tem zakonom obravnavati zakon o upravljanju in vodenju, na primer, vodenju javnih zdravstvenih zavodov, ki se, mimogrede, utapljajo v velikih izgubah in se nahajajo v krizi vodenja. Že pri sami pripravi zakona je največ nasprotovanja strokovne javnosti kot tudi znotraj koalicije sprožilo področje urejanja koncesij in uvedba instituta odgovornega nosilca. Dejansko se zdi, da gre ministrica v tem primeru v boj proti vsem in želi uveljaviti svoj prav. Ampak ključno vprašanje je, ali bomo dosegli s tem nasprotovanjem končne cilje.

Kdo vse zakonu nasprotuje? No, zakonu nasprotuje koordinacija zdravniških organizacij, katerih članice so Zdravniška zbornica, Slovensko zdravniško združenje, Fides in Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije, ki je izrazilo podporo mnenju Mladih zdravnikov Slovenije. In ni dobro, da sprejemamo zakonodajo, pri njej trmarimo in vztrajamo, ki ji nasprotuje tako veliko strokovne javnosti. Mladi zdravniki Slovenije so jasno opozorili na nepopravljive posledice za bolnika in nerazumljivo degradacijo mladih specialistov, ki jih sprejetje zakona lahko prinese. Predlagani zakon torej jasno kaže na to, da cilj predlagatelja ni skrb za bolnika, da problematika obravnava pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ter da ta slabo ureja odnose med ZZZS in izvajalci zdravstvenih storitev in povsem jasno izključuje zasebne izvajalce iz javne zdravstvene mreže, zato ga krščanski demokrati resnično ne moremo podpreti, zlasti v skrbi za bolnike.

Zakon je namreč osnovan na konceptih, ki so v nasprotju s trendi sodobnega zdravstva. Sodobno zdravstvo stremi k decentralizaciji in s tem večji dostopnosti zdravstva, h krepitvi primarnega nivoja, racionalizaciji porabe sredstev in pravici vseh državljanov do enake oskrbe. Predlog zakona je kljub dopolnitvam zaradi posledic, ki jih bo imel na zaposlovanje mladih specialistov, v nasprotju z vsem naštetim. In na tem mestu prosim, da ne govorimo o javnem zdravstvu, ampak dajmo govoriti o državnem zdravstvu, kajti del javnega zdravstva so tudi zasebniki.

Z uvedbo novega instituta odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti je predlog zagotovo posegel tudi v ustavno pravico mladih zdravstvenih delavcev do svobode dela in svobodne gospodarske pobude, tudi po mnenju Zdravniške zbornice. Predvidene spremembe zakona bodo namreč v trenutku ohromile določene segmente zdravstvenega sistema. Predvsem gre za deprivilegirane regije, ki so že sicer kadrovsko podhranjene in povečini slonijo na delu posameznih zdravnikov. Kljub povečanemu prilivu mladih specialistov, ki ga pričakujemo v naslednjih letih oziroma se ponekod že dogaja, mladi specialisti namreč ne bodo smeli opravljati dela povsem samostojno, kljub pridobljeni specialistični licenci, in vas sprašujem, ali je to dobro. Ali je to dobro ali to ni dobro? Zagotovo gre za degradacijo mladih specialistov in tako se bo zgodilo, da bodo področja, kjer so leta čakali, da se pomanjkanje

kadra izboljša ali pa so ravnokar uspešno nadomestili odhod upokojenega specialista z novim mladim specialistom, ponovno izgubili nosilca zdravstvene dejavnosti in s tem tudi zdravstveno dejavnost. Kakšne bodo torej posledice izgubljene zdravstvene dejavnosti za ostalo zdravstveno osebje, katerih zaposlitev je vezano na delo tima, ki ga vodi zdravnik? Kakšne bodo posledice pri sprejemanju te zakonodaje, žal ne vemo, ampak lahko pa le pomislimo, kaj pomeni izguba zdravstvene dejavnosti zlasti za bolnike, ki so tako v neenakem položaju z bolj privilegiranimi območji, ki so praviloma locirana v večjih središčih.

Torej, ker predlagane spremembe dodatno slabijo dostopnost zdravstvene oskrbe na primarnem nivoju, in sicer predvsem v že deprivilegiranih regijah, so lahko posledice resnično slabe, katastrofalne. Bolniki bodo namreč prisiljeni iskati pomoč drugje, na sekundarni ali celo na terciarni ravni zdravstvene oskrbe, kar bo: prvič, neizogibno podaljšalo čakalne dobe na sekundarni in terciarni ravni; drugič, povečalo število hospitalizacij; tretjič, zaradi precej dražje oskrbe na višjih ravneh bo poraba sredstev znatno porastla; četrtič, prekinjena bo kontinuiteta oskrbe bolnika, ki sledi primarni oskrbi in ki dokazano zmanjšuje dodatno obolevnost in umrljivost bolnikov; in petič, porastla bo obolevnost in umrljivost bolnikov.

Torej, zakon s temi posledicami posredno krši pravico do enakopravne in varne zdravstvene oskrbe državljank in državljanov. Poleg tega neposredno krši pravico do prostega pretoka delovne sile, v tem primeru zlasti zdravnikov. Omejuje avtonomijo zdravnikov in bolnikov, omejuje tudi prosto izbiro zdravnika in z omejevanjem, ki je in pod kakšnimi pogoji bo zdravnik opravljal zdravniško prakso, pa je ta poklic dodatno diskriminiran v primerjavi z vsemi drugimi poklici. Popolnoma nerazumljiva je tudi dodatna degradacija mladih specialistov, torej do pet let po specialističnem izpitu, s katero se odvzema pravica do osnovne dejavnosti vsakega licenčnega zdravnika, da je lahko nosilec zdravstvene dejavnosti. Kljub podiplomski specializaciji, ki traja, pozor, ki traja do šest let in se zaključi s specialističnim izpitom, ki je strokovno formalno dokazilo o usposobljenosti za samostojno delo, se mladim specialistom odvzema pravica do samostojnega dela in se jih omejuje v načinu zaposlovanja in tipu ustanov. Tovrstni restriktivni ukrepi so nam glede na prakso v Evropi in razvitih državah sveta popolnoma neznani in nerazumljivi. Če bo zakon sprejet, potem pričakujemo na eni strani zagotovo zmanjšan interes in upad vpisa na Medicinsko fakulteto v Ljubljani in Mariboru ter na drugi strani zagotovo dodaten razlog, kar je najbolj zaskrbljujoče, za odhod mladih specialistov iz Slovenije v tujino, namesto da bi naredili vse, da mladi strokovnjaki ostanejo v državi.

Mladi zdravniki iz Slovenije si želijo delati v urejenem sistemu, kjer bodo bolnikom omogočali varno in kakovostno oskrbo, ki bo v skladu z načeli enakopravnosti, pravičnosti in tudi z načeli solidarnosti. In še, če bo do teh sprememb prišlo v zvezi z mladimi specialisti in zdravniki ter tudi s tem, da se omejuje nekoga, koliko lahko dela, potem bodo najboljši kadri, tisti najboljši strokovnjaki, ki želijo delati, odšli seveda ven iz državnega zdravstva. Veliko jih bo šlo tudi v tujino. Če nekdo torej želi delati in s tem tudi zaslužiti, naj dela. Naj dela. Od tega, da nekdo dela in da nekdo dobro zasluži, imamo vsi več.

Predlagane spremembe zakona, vsega naštetega, na kar v Novi Sloveniji opozarjamo, na kar opozarja tudi stroka, ne omogočajo. Vsi smo bili, smo, ali bomo bolniki in smo ali pa bomo potrebovali kakovosten zdravstveni sistem; zdravstveni sistem, ki deluje, ki ni napisan le na papirju, ampak ki deluje, je dejansko v uporabi bolnikom. Lahko na eni strani poslušate ministrico, ki ta zakon predlaga. Verjamem, da ste v koaliciji in tudi v največji vladni stranki do tega predloga skeptični. Torej lahko na eni strani poslušate ministrico in Združeno levico in dobili boste zdravstveni sistem tipa Venezuela. Sam si takšnega zdravstvenega sistema ne želim.

Tak zakon ne prinaša izboljšav in mu v Novi Sloveniji nasprotujemo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Branko Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, predstavniki Vlade, kolegice, kolegi!

Predlog novele Zakona o zdravstveni dejavnosti je bil predmet širokega in dolgotrajnega usklajevanja. Primarni cilj teh sprememb je ohranjanje in krepitev zdravstvenega sistema, ki temelji na javnem zdravstvu na način, da krepi javnozdravstveno službo in prinaša spremembe, ki pomenijo izboljšanje izvajanja zdravstvene dejavnosti v smeri zagotavljanja večje transparentnosti, učinkovitosti, strokovnosti in učinkovitejšega nadzora.

Novela odpravlja podnormiranost in pomanjkljivost sedanje ureditve na področju izdaje dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti. Z določitvijo pogojev in postopkov izdaje dovoljenja ter z natančno določenimi pogoji za odvzem dovoljenja bodo prvič vsi izvajalci zdravstvenih storitev obravnavani enako. Pogoji za pridobitev dovoljenja bodo namreč veljali za vse enako, tudi za zasebne zdravstvene delavce in zasebne zdravnike, ki dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti pridobijo z vpisom v register zasebnih zdravstvenih delavcev oziroma register zdravnikov.

Ena poglavitnih in v javnosti tudi najbolj odmevnih rešitev se nanaša na področje podeljevanja koncesij. Predlog zakona sledi cilju krepitve javnega zdravstva na način, da vzpostavlja sistem, ki bo omogočil podeljevanje koncesij na transparenten in enoten način. Koncesionarji so po tem predlogu zakona še vedno pomemben del javne zdravstvene mreže, saj to mrežo dopolnjujejo v primerih, ko javni zdravstveni zavodi določenih zdravstvenih storitev ne morejo izvajati oziroma jih ne morejo izvajati v potrebnem obsegu. Predvideno je strateško načrtovanje tako na primarni kot na sekundarni ravni, saj je podlaga za javni razpis koncesije predhodno sprejet koncesijski akt, ki mora med drugim vsebovati obrazložitev in ugotovitev pogojev za razpis koncesije. S tem se zagotavlja podeljevanje koncesij za izvajanje zdravstvene dejavnosti na transparenten in konkurenčen način, kar sta dva osnovna načela koncesijskih razmerij.

Dopolnjuje se tudi ureditev pogojev za opravljanje zdravstvenih storitev zdravstvenih delavcev, zaposlenih v javnih zdravstvenih zavodih izven javnega zavoda. Določa se splošno pravilo, da zdravstveni delavec, zaposlen v javnem zdravstvenem zavodu ali drugem javnem zavodu, ki opravlja zdravstveno dejavnost, lahko opravlja zdravstvene storitve pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti le pod točno določenimi pogoji. Ureditev pogojev je različna glede na to, ali gre za opravljanje zdravstvenih storitev pri drugem javnem zavodu, torej javnem zdravstvenem zavodu ali drugem javnem zavodu, ali pa drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti. Različnost ureditve izhaja iz dejstva obstoja elementov konkurenčnosti dejavnosti ter obstoja tveganja za nasprotje interesov in korupcijskih tveganj, ki jih iz obstoječih praks zdravstvenega sistema predobro poznamo.

Predlog zakona tudi celovito ureja vse oblike nadzora nad izvajalci zdravstvene dejavnosti, inšpekcijski nadzor nad izvajanjem zakona ter področje oglaševanja zdravstvenih storitev, kar do sedaj ni bilo urejeno.

Z novelo Zakona o zdravstveni dejavnosti sledimo koalicijskemu cilju krepitve javnega zdravstva v smeri jasnejšega ločevanja izvajanja javne in zasebne zdravstvene dejavnosti. Kakovostno in učinkovito zdravstvo je še vedno naša prioriteta, saj menimo, da mora zdravstveni sistem ohraniti svojo univerzalnost in dostopnost, kar lahko zagotovimo samo z jasnejšo mejo med javnim in zasebnim izvajanjem zdravstvene dejavnosti. Predlog zakona prinaša prav te pomembne korake v smeri krepitve javnega zdravstva, zato ga v Poslanski skupini Stranke modernega centra podpiramo. Več o sami vsebini pa potem med samo razpravo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, lep pozdrav še enkrat.

Dejstvo je, da je naš zdravstveni sistem v globoki krizi, vse to pa se odraža v dolgih čakalnih vrstah, krizi vodenja javnih zdravstvenih zavodov, aferah, sistemski korupciji, političnem kadrovanju, ni javne mreže, ni standardov, ni konkurence, bolniki pa tako kot tudi mladi zdravniki odhajajo v tujino in ta vlada v treh letih ni bila sposobna sprejeti nobenega ustreznega ukrepa. Pričakovali smo sistemske spremembe, dobili pa smo predlog zakona, katerega osnovni namen je seveda omejiti koncesije, in podobno kot drugi zakoni, ki pridejo s strani Ministrstva za zdravje, je tudi ta zakon škodljiv za državljane. Ministrica, v uvodni obrazložitvi ste rekli, da ste nam prinesli zakon in da bo ta zakon pomenil neko zdravje ljudi, jaz pa mislim, da je ta zakon napisan za zdrave ljudi, ki ne potrebujejo zdravnikov.

Novelo Zakona o zdravstveni dejavnosti, če rečem bolj po domače zakon o koncesijah, je ministrica za zdravje torej dala v enomesečno javno razpravo konec septembra leta 2015. Novela Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki je bila takrat v javni razpravi, je obsegala 13 členov; pazite, 13 členov. In koliko členov vsebuje danes ta predlog, ki ga imamo pred sabo? 47 členov. 13 členov 2015, danes 47 členov, torej trikrat več, pa se ministrici ni zdelo vredno, da bi dala ta zakon ponovno v javno razpravo.

Zdravniška zbornica je v skladu z 71. členom Zakona o zdravniški službi ministrici v oktobru 2015, torej v času javne razprave, poslala protest in takrat tudi zahtevala umik zakona iz javne razprave, ker zbornici ministrstvo pač ni omogočilo nikakršnega sodelovanja v postopkih oblikovanja predloga besedila tistega zakona. Pravzaprav zbornica z dejstvom, da ministrstvo v letu 2015 pripravlja spremembo Zakona o zdravstveni dejavnosti sploh ni bila seznanjena. Da spomnim, 71. člen Zakona o zdravniški službi določa, citiram, »Zbornica ima naslednje naloge: sodeluje pri pripravi zakonov, planskih dokumentov, kadrovskih načrtov in drugih predpisov s področja zdravstva."«Vlada pa je na ta očitek zbornice v svojem mnenju 7. januarja 2016 odgovorila, bom tudi citirala, »Glede sodelovanja z Zdravniško zbornico po 71. členu Zakona o zdravniški službi je potrebno upoštevati, da je Vlada regulatorni organ, ki oblikuje in udejanja politiko v zdravstvu, ter ima pravico in tudi obveznost oblikovati delovno gradivo in pri tem upoštevati splošne cilje in koristi ter slediti tudi zastavljenim političnim ciljem.« Vse, kar v tej navedbi Vlade drži, je to, da Vlada seveda sledi zastavljenim političnim ciljem, ki pa so daleč od potreb naših državljanov in daleč od potreb, ki jih nujno potrebuje naš zdravstveni sistem.

V Slovenski demokratski stranki smo po zaključeni razpravi novembra 2015 v proceduro vložili Predlog priporočila v zvezi s predlogom Zakona o zdravstveni dejavnosti, s

katerim smo predlagali, da Državni zbor priporoča Vladi in ministrstvu, da ponovno prouči pripombe in da če pride do ugotovitev, da je predlog zakona v nasprotju z zakonodajo EU, predlog umakne in pripravi novega. Seveda tukaj ni treba poudarjati, da so bila naša priporočila novembra 2015 tukaj v Državnem zboru zavrnjena. V začetku leta 2016 je ministrica začela prepričevati javnost, stroko in Vlado s svojimi obljubami, da bodo sistemske spremembe na področju zdravstva zagledala luč sveta septembra 2016. Seveda sprememb do septembra ni bilo, zato je ministrica predsedniku Vlade in pa koalicije ponovno obljubila, da bo zdravstvena reforma pripravljena in javnosti predstavljena 12. 12. 2016. Vsi se dobro spomnimo, 12. 12. 2016. Ni treba posebej poudarjati, da smo vsi pričakovali Zakon o zdravstveni dejavnosti, Zakon o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, zakon o vodenju in upravljanju javnih zavodov in pa Zakon o pacientovih pravicah. Ampak čakali smo spet zaman; ne samo koalicija in opozicija, tudi naši državljani, ki seveda plačujejo za ta zdravstveni sistem. Decembra 2016 smo dobili spet samo obljube, tokrat da bo zakonodaja pripravljena in usklajena s koalicijo januarja 2017. Danes je pa maj 2017, torej leto in pol obljub in pretvarjanj. In leto in pol koalicijskega usklajevanja, ki pa ni šlo v smeri dobrobiti izboljšanja zdravstvenega varstva naših državljanov ali pa zdravstvenega sistema, temveč v dobrobit posameznih strankarskih interesov koalicije, ki nemalokrat niso imela seveda nič v zvezi z zdravstvom.

Vlada je v uvodni obrazložitvi k tej točki navedla seznam deležnikov in pripomb, ki so bile podane v okviru javne razprave v letu 2015 na tistih 13 členov, in to moram reči, da je milo rečeno, smešno. Predlog ima pa danes, ki ga imamo na mizi, kot sem že prej rekla, 47 členov. Ministrstvo je v uvodni obrazložitvi k temu predlogu zakona zapisalo, da pri pripravi zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki. Po domače bi lahko to rekli, da ni sodelovala stroka. Ampak to za področje zdravstva tako ali tako ni nič novega, to je ustaljena praksa tega ministrstva, stroka se ne upošteva, v ospredju pa so le želje in težnje lastnih in seveda tudi zakulisnih dogajanj, ki prevladujejo nad stroko. Nedvomno je zaradi obsežnosti in dejstva, da stroka ni sodelovala pri pripravi zakona, potrebno opraviti javno razpravo in to bomo v Slovenski demokratski stranki v nadaljnji proceduri tega zakona tudi predlagali. V gradivu oziroma v obrazložitvi k tej točki je še navedeno, da pri pripravi zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma stroka, temveč samo sodelavci Ministrstva za zdravje. Prav bi rada vedela, kateri so tisti sodelavci, notranji sodelavci ministrstva za zdravje, in kakšne so njihove poklicne sposobnosti. To bo v nadaljevanju prav zanimivo slišati. Tem sodelavcem ministrstva pa je uspelo pripraviti zakon, ki nas pelje nazaj, v čas pred 25. leti. Naši javni zavodi so bili in so še unikum v Evropi. Mislim, da to že zdaj vsi vemo. Javni zavodi bi se morali preoblikovati v skladu s pravom EU v javne gospodarske službe oziroma družbe, ampak taka oblika javnih zavodov kot je, seveda naši vladi odgovarja, saj omogoča, da javni denar odteka v privatne žepe. Ampak to zaenkrat še nikogar ne moti.

Če se še spet dotaknem uvodne obrazložitve Vlade k tej točki. Kot prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih so navedene države Danska, Nemčija in pa Švedska. Zakaj v tej primerjavi Vlada ni podala oziroma prikazala drugih zdravstvenih sistemov držav, ki sodijo med uspešne zdravstvene sisteme? Na primer, Nizozemska, Švica, Belgija, Norveška. Pri vsej tej primerjavi je pa Vlada spregledala, da v primerljivih državah – se pravi, Danska, Nemčija in Švedska – beležijo porast koncesionarjev. Na primer na Švedskem, Nemčija ima javno-zasebni sistem zdravstvene dejavnosti, prav tako na Danskem zdravstveno dejavnost opravljajo zasebni zdravniki in zdravstvene službe, financirajo pa se iz javnih sredstev. Torej, če je Vlada v obrazložitvi navedla prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih, bi pričakovala, da bodo te rešitve tudi v predlogu zakona vsaj primerljive z njimi. Da sploh ne govorim zdaj o tem, kaj imam v mislih, s katerimi državami se bomo lahko primerjali oziroma ta zakon primerjali; verjetno veste, da imam v mislih, recimo, Venezuelo ali pa Severno Korejo. Rada bi poudarila, da vsa Evropa pod javno zdravstvo razume kot financiranje javnih zdravstvenih storitev, ki jih opravljajo javni in zasebni izvajalci. Samo pri nas so tu težave z razumevanjem javnega.

Pričakovali smo torej zakon, ki bo izboljšal zdravstvene storitve, dobili pa smo zakon, pri katerem je edini cilj ministrice omejitev koncesij. Kar je naravnost absurdno, pa je zapis Vlade k presoji posledic uvedbe tega zakona, kjer je v obrazložitvi tega gradiva navedeno, citiram, »Zakon bo imel pozitiven vpliv na kakovost in strokovnost izvajanja zdravstvene dejavnosti in s tem na javno zdravstvo.« Pozitiven vpliv na kakovost in strokovnost! Tu se sprašujem oziroma sprašujem pripravljavca tega zakona, kateri so ti pozitivni vplivi, ki bodo vplivali na kakovost in strokovnost. Ali je tu mišljeno kakšno pametno načrtovanje, boljše vodenje javnih zdravstvenih zavodov, reorganizacija dela in izvajalcev, učinkovitejši procesi, boljša izkoriščenost kadrov, prostorov in opreme, večja kakovost, varnost, konkurenca – definitivno ne, ker teh določb v spremembah tega zakona ni!

Še boljša ali pa bolj smešna pa je navedba, da se bo dostopnost do zdravstvenih storitev s tem zakonom izboljšala. Moram reči, da take navedbe še nek tak papir težko prenese, kaj šele mi, ko smo brali te obrazložitve Vlade. Zanima me, kako se bo izboljšala dostopnost in kako se bodo skrajšale čakalne vrste, če pa omejujete koncesionarje, ki nedvomno rešujejo ta sistem pred še daljšimi čakalnimi vrstami.

Postopno zmanjšanje koncesionarjev bo seveda pomenilo podaljšanje čakalnih dob, bolniki pa bodo prisiljeni iskati pomoč pri zasebnikih kot samoplačniki ali pa bodo odhajali na zdravljenje v tujino, kjer pa jim bo naša zdravstvena zavarovalnica povrnila stroške, pa kljub temu da bodo v tujini obiskali zasebnika. Zdaj ne vem, zakaj ministrstvo to tako težko razume in govori o izboljšanju zdravstvenih storitev.

V tem zakonu pa ni niti besedice o javni mreži. Niti besedice! Javna mreža je temelj, na katerem bi morali graditi ta zakon. Kako bo ministrstvo vedelo, koliko zdravnikov potrebuje, če pa nima kriterijev in oblikovane javne mreže na primarcu in tudi ne na sekundarcu. Upam, da ne bo te potrebe ministrstvo ocenjevalo na podlagi vaši in naši.

S tem predlogom zakona bo definitivno slovensko zdravstvo pahnjeno nazaj v socialistični sistem državnega zdravstva. Dostopnost do zdravstvenih storitev se bo še naprej zmanjševala, čakalne dobe podaljševale in odhajali bodo tako bolniki, kot sem že prej rekla, kot tudi mladi zdravniki v tujino in še naprej se bodo polnili žepi posameznikov znotraj celega sistema, ki jo seveda omogoča sistemska korupcija.

Torej stroka, kot smo lahko ugotovili pri pripravi tega zakona, ni sodelovala. Pa poglejmo, kaj pa meni stroka. Zdravniška zbornica, ki pri pripravi 13 členov dolgega zakona v letu 2015 ni bila povabljena, je pri predlogu zakona, ki ga danes obravnavamo s 47 členi, sodelovala. Ampak zbornica navaja, da pa nobena, niti ena njihova pripomba ni bila upoštevana. Zdravniška zbornica je svoje pripombe posredovala na 22 straneh. Vsi smo prejeli te pripombe in v teh pripombah je zbornica opozorila predvsem na notranje neskladje med členi zakona ali, po domače bom rekla, na neumnosti, ki so v predlogu tega zakona.

Na zaprosilo Zdravniške zbornice je podal svoje mnenje glede neskladnosti tega predloga z evropskim pravom tudi Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti. Naj navedem njihove zaključke, ki sta jih pripravila dr. Rajko Pirnat in Boštjan Zuljan, citiram: »Predlog sprememb zakona temelji na napačni podmeni, da je mogoče javno zdravstveno službo z zakonom označiti s pojmom negospodarska dejavnost splošnega pomena. Ta pojem izhaja iz prava EU, ki ga je predlagatelj zakona napačno apliciral na javno zdravstveno službo, zato da bi na njegovi podlagi opravičil izvzetje iz tega področja v celoti iz dosega evropskega prava. V smislu prava EU je treba javno zdravstveno službo, kot je organizirana v Republiki Sloveniji, pravilno obravnavati kot gospodarsko dejavnost oziroma kot storitev splošnega gospodarskega pomena. Posledično je zaradi te napake povsem napačno opredeljen tudi odnos sprememb do tega zakona oziroma tega zakona do prava EU, saj predlog zakona ne upošteva zavezujočih določb, ki izhajajo neposredno iz direktiv. Ena od bolj očitnih posledic napačne usmeritve je, da predlog sprememb zakona postopek podeljevanja koncesij v določenem delu ureja v nasprotju z zahtevami EU direktiv. Napačno je zapisano, da je mogoče pogoje za izvajanje javne zdravstvene službe urejati različno za javne zdravstvene zavode in koncesionarje. Predlog sprememb zakona javnim zavodom dovoljuje prednostno pravico do upravljanja javne zdravstvene službe, kar je v nasprotju z direktivo. Poleg tega je tudi že sam postopek ugotavljanja pogojev za podelitev koncesije v predlogu zakona premalo jasen in neobjektiven in v nasprotju z merili evropskega prava. Vztrajanje pri napačni opredelitvi javne službe kot negospodarske dejavnosti ima tudi številne negativne posledice za državo kot druge udeležence.« To so torej zaključki, spoštovani kolegi, dr. Pirnata, ki ga v koaliciji večkrat seveda citirate in izpostavljate.

Dalje. Sindikat zdravnikov družinske medicine PRAKTIK.UM je poslal priporočilo, da se predlog sprememb zakona zavrne. Oglasili so se tudi mladi zdravniki, ki v svojem pisanju navajajo, da zakon prinaša seveda posledice, ki bodo nepopravljive za zdravje najbolj ranljivih skupin naših državljanov. Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov izraža najostrejši protest nad predlogom tega zakona in opozarjajo – pa bom spet navedla –, da se bodo s postopno ukinitvijo koncesij čakalne dobe le še podaljšale, vedno več pacientov pa bo prisiljenih storitve iskati v samoplačniških ambulantah. Predlog zakona je zaradi neenakopravne obravnave slovenskih zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov do javnih zavodov, diskriminacije mladih zdravnikov in zobozdravnikov ter omejevanje dela zaposlenih zdravnikov in zobozdravnikov v očitnem nasprotju z Ustavo Republike Slovenije in evropskim pravnim redom. Torej, Vlada sistematično ignorira evropski pravni res.

Strokovno združenje navaja, da z omejevanjem konkurence med izvajalci zdravljenja predlog pod vprašaj postavlja tudi neovirano izvajanje ustavne pravice zavarovanih oseb do zdravstvenega varstva in javnih sredstev. Strokovno združenje nasprotuje uzakonitvi prednostne pravice javnih zavodov do izvajanja zdravstvenih storitev.

Naštela sem le nekaj njihovih pripomb, sicer pa smo te njihove predloge in pripombe dobili tudi vsi poslanci tu v Državnem zboru.

Dalje, če še grem. Fides upa, da predlog sprememb zakona ne bo sprejet in da se bo sprememb tega zakona lotila neka druga vlada, seveda, ki bo imela izdelano vizijo. Protestirali so tudi v Zdravniškem društvu, kjer opozarjajo, da se stroke ne sliši.

Navedla sem le nekaj pripomb, na katere opozarja stroka. Teh pripomb je še ogromno.

Če se dotaknem še vsebine samega zakona. V Slovenski demokratski stranki trdimo,

da je zakon, milo rečeno, neumen in da vsekakor ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Bom navedla dva plastična primera, zakaj tako mislim. Poglejte, predlog zakona ni določil niti enega pogoja glede prostorov in opreme, v katerih se bo opravljala zdravstvena dejavnost. V 26. členu tega zakona pa je podrobno urejeno, kaj mora biti napisano na tabli, kjer se opravlja zdravstvena dejavnost. Se pravi, zakon je torej podrobno uredil, kako mora biti označena stavba, nič pa ni povedal o sami stavbi in opremljenosti teh prostorov. In drugi primer. Naši mladi zdravniki po tem predlogu zakona pet let po pridobitvi licence ne bodo mogli odpreti zasebne ambulante. Seveda pa bodo lahko v Sloveniji skladno z načelom prostega pretoka storitev zasebne ambulante ustanavljali mladi zdravniki iz drugih evropskih držav. Mislim, da to je nedvomno nek presežek neumnosti teh strokovnih sodelavcev Ministrstva za zdravje, ki so pripravljali ta predlog. Mislim, da kaj takšnega si je težko izmisliti in da misliti.

V Slovenski demokratski stranki seveda Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti ne bomo podprli. V nadaljevanju postopka pa bomo seveda zahtevali javno razpravo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratična stranka upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Še enkrat vsem lep pozdrav!

Dolgo smo pričakovali predlog novele Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki je ključen za zagotovitev boljše in bolj učinkovite organizacije zdravstvenega varstva na način, da bi naše zdravstvo ponovno povzdignili iz sivine evropskega povprečja, predvsem pa omogočili postopno odpravo nakopičenih težav v javnem zdravstvenem sistemu. Novela ZZZD jih žal ne rešuje in to je razlog, da sprejetja zakona na Vladi nismo pospremili s takšnim navdušenjem kot sama ministrica. Kljub temu da zakonu ne bomo nasprotovali, pa imamo vsaj pri nekaterih rešitvah več pomislekov. Res je, da so bila usklajevanja dolgotrajna, naporna in da je vsaj pri nekaterih točkah bilo uslišano tudi naše mnenje. Ni pa dobra popotnica predlogu, da je bil predvsem za strokovno javnost izključujoč in brez argumentirane razprave, ki bi privedla vsaj do približanja stališč med ministrstvom in strokovno javnostjo. Gotovo ni spodbuden odziv mladih zdravnikov, ki menijo, da predlog zakona temelji na konceptih, ki so v nasprotju s trendi sodobnega zdravstva. Zastavlja se logično vprašanje, ali to pomeni napoved nadaljnjega odhajanja za javni sistem nujno potrebnih mladih zdravnikov v tujino. Skrbi nas njihovo mnenje, da bodo bolniki s podeželja v neenakem položaju s tistimi iz večjih središč, in le upamo lahko, da se pri tem motijo.

Ugotavljamo, da si je Ministrstvo za zdravje žal kot cilj in prioriteto sprememb izbralo področja, ki niso ključna za odpravljanje v javnem sistemu nakopičenih težav. Veselilo bi nas, če bi lahko danes po več kot dveh letih in po analizi, ki je bila opravljena s strani strokovnjakov Svetovne zdravstvene organizacije obravnavali celovit nov predlog Zakona o zdravstveni dejavnosti in ne le nekaterih sprememb in dopolnitev obstoječega zakona, medtem ko ključna področja ostajajo zaenkrat nespremenjena.

Seveda se lahko strinjamo, da je smiselno urediti podeljevanje koncesij in pozdravljamo urejanje oglaševanja na področju zdravstva. Tudi sam nadzor nad delom zdravstvenih delavcev je smiselno nadgraditi z možnostjo sistemskega nadzora, vendar pa sam predlog ne rešuje problema neučinkovitega izvajanja nadzorov. Predlog zakona je žal tudi v tem delu premalo ambiciozen.

Še precej več težav v omenjenem predlogu zakona pa predstavlja razmejevanje med javnim in zasebnim zdravstvom, ki še vedno ne sledi vsem ciljem koalicijske pogodbe ter urejanju dela zdravnikov izven javnih zdravstvenih zavodov.

Prav tako smo se v koalicijski pogodbi zavezali k zagotovitvi enakopravnega položaja med javnimi in zasebnimi izvajalci zdravstvene dejavnosti. Glede na burne odzive iz zdravniških vrst se bojimo, da s sprejemom v noveli predlaganih rešitev predvsem odpiramo nove možnosti pravnih sporov in zaostritev, ki gotovo ne bodo v korist bolnikom. Ob tem verjamemo zagotovilom Ministrstva za zdravje, da zakon ni v nasprotju z zakonodajo Evropske skupnosti. Resno velja jemati tudi opozorila, da lahko nekatere rešitve kljub poudarjeni skrbi za javni zdravstveni sistem zamajajo ravno temelje slednjega, česar pa si, verjamem, nihče od nas ne želi. Odgovornost za predlagane in morda ne dovolj premišljene rešitve ter vztrajanje pri njih je tako v celoti na strani ministrice in pristojnega Ministrstva za zdravje.

V Poslanski skupini Desus menimo, da predlagana novela Zakona o zdravstveni dejavnosti ne predstavlja potrebnih reformnih sprememb, odpravlja pa nekatere nedorečenosti obstoječe ureditve. Zadovoljni smo lahko s predlogom, ki odpravlja krivice na račun delitve dela med srednjimi in diplomiranimi medicinskimi sestrami. Predolgo časa po sprejetju sicer pomanjkljivega zakona o plačah javnih uslužbencev so bile namreč močno prikrajšane tiste izkušene srednje medicinske sestre, ki so kompetentno opravljale delo na deloviščih, namenjenih diplomiranim medicinskim sestram.

To pa je tudi eden pomembnejših razlogov, da bomo predlog novele Zakona o zdravstveni dejavnosti v prvem branju večinsko podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo. Vsem, še enkrat, lep pozdrav!

Pričakovanja Socialnih demokratov glede tega zakona so znana širši javnosti že kar nekaj časa. V svojih programskih dokumentih smo zapisali, da želimo jasno razmejitev med javnim in zasebnim izvajanjem zdravstvene dejavnosti, dokler pa tega ne bo mogoče doseči, pa zaustavitev izdajanja koncesij in prenosa koncesij s fizičnih oseb na pravne osebe oziroma deooje. Tako smo koalicijske partnerice na našo zahtevo v koalicijski sporazum zapisale, da bomo pripravile nov Zakon o zdravstvenih dejavnosti, ker želimo med drugim razmejiti javno od zasebnega izvajanja zdravstvene dejavnosti, določiti jasna merila za mrežo javne zdravstvene dejavnosti in urediti področje podeljevanja koncesij na način, da jih bomo podeljevali na podlagi razpisa za določen čas zgolj tam, kjer javni zdravstveni zavodi ne morejo zagotoviti predvidenega obsega storitev. Poudariti je treba, da ta današnji predlog le delno sledi koalicijskemu dogovoru, ker je bila naša zaveza pripraviti nov Zakon o zdravstveni dejavnosti, ne le spremembe in dopolnitve, da bodo spremembe zakona temeljile na oceni stanja ter mreži javne zdravstvene službe. S tem predlogom se dotikamo zgolj področja podeljevanja koncesij in kar je za nas ključno, tudi ureditve statusa medicinskih sester.

Pa mi dovolite, da se v naši predstavitvi dotaknem podeljevanja koncesij. Pri podeljevanju koncesij vsi po vrsti ugotavljamo, da je nenačrtovano, na podlagi želja, ne pa na podlagi zdravstvenih potreb ter demografskih sprememb prebivalstva. Tudi doslej je bil mogoč prenos koncesij s fizičnih na pravne osebe, pri tem pa gre za pojav, ko so bile koncesije podeljene posameznim zdravnikom za nedoločen čas oziroma za čas, ko bodo lahko to dejavnost izvajali samostojno. Sedaj pa želijo nekateri koncesionarji prenesti koncesije na pravne osebe, tako imenovani deooje, ki so jih sami ustanovili. Tako podeljeno koncesijo za nedoločen čas je po sedaj veljavnem zakonu praktično nemogoče odvzeti, skupaj s podjetjem pa jo je mogoče prodati, dedovati, kar tako, mimo vseh možnih meril. To je po našem mnenju nedopustno.

Novela Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki je danes v prvem branju, je bila dolgo časa v javni razpravi, kjer so imeli vsi možnost podati svoje pripombe. Večji del zakona je tako tehnične narave in govori o postopkih, vsebinskih sprememb pa v bistvu ni tako veliko. Kot sem omenjala, je področje koncesij v zdravstvu v tem trenutku pomanjkljivo urejeno, kar je pripeljalo do različnih praks pri podeljevanju koncesij. Sedanji sistem dopušča izrazita korupcijska tveganja, saj ni nobenih meril, kdaj in pod kakšnimi pogoji se lahko podeli koncesijo, zato je mogoče dobiti vtis, da se koncesije podeljujejo na podlagi prijateljskih in drugih povezav in ne dejanskih potreb vse bolj starajočega se prebivalstva. To po sprejetju tega zakona naj ne bi bilo več mogoče. Kako pa bo to, bo pokazala praksa sama. Zakaj tako? Ker še vedno nimamo mreže javne zdravstvene službe. Predlog zakona pa nikakor ne postavlja koncesionarjev v slabši položaj kot javne zdravstvene zavode, ampak nasprotno, postavlja vse potencialne koncesionarje v enak položaj za možnost pridobitve koncesije, prednosti ne bodo imeli niti tisti z boljšimi povezavami.

Novela zakona tudi ne ukinja obstoječih koncesij, še najmanj čez noč, prav tako ne prinaša novih finančnih obveznosti. V praksi lahko iz blagajne Zavoda za zdravstveno zavarovanje plačamo takšen obseg storitev, kot imamo razpoložljiva finančna sredstva, denar pa pod istimi pogoji dobijo tako javni zavodi kot koncesionarji. Koncesionarji torej s predlogom zakona ne bodo v ničemer postavljeni v slabši položaj kot javni zdravstveni zavodi, saj bodo še naprej opravljali zdravstveno dejavnost pod enakimi pogoji. Prav tako pa bodo oboji financirani pod enakimi pogoji kot doslej. Edino, kar predlog zakona prinaša, je, da se bo koncesije podeljevalo glede na potrebe po zdravstvenih potrebah prebivalstva, ki jo nudi obstoječa mreža izvajalcev, za določen čas, na podlagi razpisov, vsem pod enakimi pogoji.

Novela, ki jo danes obravnavamo, torej prinaša naslednje rešitve: enotno ureditev dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti, kar je v sedanjem veljavnem zakonu ugotovljena pravna praznina, ker ni določenih pogojev postopka za izdajanje dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti; ureditev instituta odgovornega nosilca za izvajanje zdravstvene dejavnosti in njegove zaposlitve za polni delovni čas oziroma za krajši delovni čas – a pri tem želimo opozoriti, da bomo v nadaljevanju zakonodajnega postopka iskali rešitve v smeri odprave morebitnih negativnih posledic za koncesionarje, ki izvajajo storitve v mreži javne zdravstvene mreže –; ureditev pravnih podlag za opravljanje zdravstvene dejavnosti za javne socialnovarstvene zavode in javne vzgojno-izobraževalne zavode; ureditev koncesij za izvajanje zdravstvene dejavnosti; dopolnitve ureditve glede dela zdravstvenih delavcev izven zdravstvenih zavodov; oglaševanje zdravstvene dejavnosti; nadzor nad izvajalci zdravstvene dejavnosti in zdravstvenimi delavci in sodelavci; in implementacijo direktiv. Več o tem na tem mestu bomo pojasnjevali in bomo o konkretnih rešitvah spregovorili v razpravi.

Poudariti pa še moramo, da novela v prehodnih in končnih določbah končno prinaša rešitev tudi za status medicinskih sester, kar je za našo poslansko skupino zelo pomembno in je bil tudi eden izmed ključnih momentov zagotovitev naše podpore temu zakonu. Novela je torej korak v pravo smer, a kot opažamo,

bomo kljub dolgotrajnemu usklajevanju poskušali zakon glede na precejšnje število pripomb izboljšati, da ga bo moč izvajati v praksi.

V naši poslanski skupini bomo predlog, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar, pripravita naj se Luka Mesec in gospa Ljudmila Novak.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, poslanci, ministrica z ekipo in ostali prisotni!

Ko govorimo o zdravstveni zakonodaji, naj najprej povem, da gre letno za zdravstvene izdatke več kot 3 milijarde 300 milijonov evrov, kar je v obsegu okoli tretjine državnega proračuna. Od tega je okoli 2 milijardi javnih izdatkov, zasebne zavarovalnice poberejo skoraj pol milijarde evrov tega kolača, ostalih več kot 400 milijonov pa plačajo prebivalci za zdravstvo neposredno iz žepa, kadar nimajo sklenjenega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, pa rabijo zdravstvene storitve, kadar kupujejo zdravila v lekarnah in to ni krito iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ali kadar se zdravijo pri zasebnih izvajalcih zdravstvenih storitev v samoplačniških ambulantah. Kako velika sredstva predstavlja skoraj milijardo evrov, ki se vsako leto za zdravje, ki ni krito iz javnih zdravstvenih sredstev, prelije iz žepa državljanov za tržno zdravstveno dejavnost in v zasebne zavarovalnice, ki so prav tako profitne gospodarske družbe, si običajno ljudje sploh ne znamo predstavljati. Zato ni čudno, da se marsikomu lahko zvrti od apetitov po teh sredstvih. Podobno se pojavljajo apetiti po javnih zdravstvenih sredstev iz blagajne Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Zato se zgodi, da nekateri pozabijo na osnovni cilj zdravstvenega sistema, ki je v ohranjanju in vzdrževanju zdravja ljudi, ne pa v ustvarjanju dobička celo na račun zdravja ljudi. Pozabi se lahko na etiko in moralo. Glede na količino denarja, ki se pretaka v zdravstvu, ni čudno, da nas predstavniki različnih zasebnih interesov, Zdravniška zbornica, zasebni zdravniki, celo pravnik Pirnat in celo ameriška zbornica v Sloveniji ob spreminjanju ključne zdravstvene zakonodaje zasipajo s pošto, s pozivi in s predlogi v smeri komercializacije in privatizacije zdravstvenega sistema. V časopisih pa se podobno pojavljajo navijaški članki v isto smer, s čimer se želi v igri interesov zasebni interes ponovno in kot običajno postaviti pred javnega, pred interese pacientov. Pri Zakonu o zdravstveni dejavnosti grobo trči javni interes ob zasebnega. Javni interes na področju zdravstva, kot ga razumejo razvite države, je torej v ohranjanju in vzdrževanju zdravja ljudi. Pri zagotavljanju tega pa igrajo pomembno vlogo pravičnost financiranja zdravstvenega sistema, univerzalna dostopnost do za zdravje ljudi potrebnih zdravstvenih storitev, kakovost in učinkovitost zdravstvenega sistema, odpravljanje nepravičnih razlik v zdravju ljudi, odzivnost zdravstva na upravičena pričakovanja ljudi in še kaj bi lahko navedla. Za vse to pa bi morala poskrbeti država in ta pri zagotavljanju potreb ljudi v preteklosti ni bila preveč uspešna. Zasebni interes posameznih deležnikov v zdravstvu pa se običajno kaže v interesu po večjih zaslužkih, žal pogosto tudi na račun zdravja ljudi.

Država zadnjih 20 let interesov pacientov oziroma javnega interesa ni ustrezno varovala, pa če začnemo s tržno reformo v letu 1991 in nadaljujemo zgodbo do zakona, ki ga danes obravnavamo. V upanju, da bo v nadaljevanju obravnave zakona še prišlo do številnih potrebnih sprememb predloga zakona, zakonu v tej prvi obravnavi ne bom nasprotovala. Zaradi omejenega časa bom v nadaljevanju opozorila le na najbolj sporne določbe tega predloga zakona.

Prvič. Kljub obljubi o razmejitvi izvajanja javne od zasebne zdravstvene dejavnosti v uvodnem delu zakona predlog zakona tega cilja, žal, ni izpolnil. S tem se ni upoštevalo opozoril Komisije za preprečevanje korupcije o obstoju nasprotij interesov zaradi hkratnega opravljanja dela v javni službi in izven nje, kar povečuje korupcijska tveganja. Prav tako se ni spoštovalo obljube v koalicijski pogodbi, da se bo razmejitev dejavnosti opravilo. Ker obljubljeno ni narejeno, bo brez ustreznih sprememb predloga zakona javni zdravstveni sistem še naprej izpostavljen tveganju korupcije, izgubi finančnih sredstev, slabšanju učinkovitosti zdravstvenega sistema ter posledično večanju neenakosti v zdravju ljudi. Po predlogu zakona se namreč še vedno omogoča zdravnikom, ki so javni uslužbenci, in prav tako zasebnikom s koncesijo, ki opravljajo javno zdravstveno službo, sedenje na dveh stolih. To je hkratno opravljanje dela v javnem zdravstvenem sistemu in v zasebnih, samoplačniških ambulantah, ki so profitne gospodarske družbe. Omogoča se torej tako imenovano dvoživkarstvo, z vsemi problemi, ki jih takšna ureditev prinaša. Zdravniki bi se morali odločiti, ali bodo javni uslužbenci oziroma zasebniki s koncesijo, ki bodo opravljali javno službo, ali pa naj izvajajo zdravstveno dejavnost kot čisto zasebno zdravstveno dejavnost.

Sporne so tudi dolge 15-letne koncesije z možnostjo podaljšanja za 15 let, kar je praktično doživljenjsko. S tem bi se onemogočilo zaposlitve v javnih zdravstvenih domovih in bolnišnicah mladim zdravnikom. Vemo, da naj bi do leta 2022 prišlo v zdravstveni sistem kar 35 % novih zdravnikov. Doživljenjske koncesije, kot so urejene danes, seveda niso v javnem

interesu. S tem zakonom bi se nadaljevalo razgrajevanje javnih zdravstvenih zavodov s prenašanjem programov in finančnih sredstev z javnih zdravstvenih zavodov na zasebnike s koncesijo. Ti izvajajo dejavnost v profitnih gospodarskih družbah. Zdravnik iz zdravstvenega doma se, na primer, odloči za zasebno dejavnost, odpove zaposlitev v zdravstvenem domu in država mu podeli koncesijo. Pri tem mu podeli program in finančna sredstva, ki jih vzame zdravstvenemu domu, lahko celo tistemu, iz katerega novopečeni koncesionar prihaja. Omejitev v zakonu ni. Tako že dolga leta država vztrajno pomaga razgrajevati zdravstvene domove in bolnišnice. Pa bi se dalo zdravstveni sistem urediti tako, da bi zasebniki, ki opravljajo javno zdravstveno službo, resnično le dopolnjevali javno zdravstveno dejavnost, ne pa uničevali nepridobitni javni zdravstveni sistem, zdravstvene domove in bolnišnice. Tako pa se vztraja pri sistemu, ki deluje kot boj za preživetje med javnimi zavodi in koncesionarji, v katerem zmagujejo zasebniki. Največ pa seveda izgubljamo pacienti.

V nadaljevanju naj povem, da zdravstveni dom po novi definiciji iz 6. člena predloga zakona ne bo opravljal vseh tistih zdravstvenih dejavnosti, kot jih je opravljal doslej. Torej, ponovno bo oropan laboratorijskih storitev in druge diagnostike. To se nam dogaja že vrsto let. Namesto da bi krepili zdravstvene domove in bolnišnice, se zakonodaja samo prilagaja vedno bolj osiromašenim zdravstvenim domovom oziroma storitvam, ki se jih opravlja v zdravstvenih domovih. To je seveda v nasprotju z obljubami ministrice o krepitvi zdravstvenih domov in bolnišnic.

Nadalje predlog zakona ne ponuja rešitve za sedaj neustrezen strokovni nadzor, ki ga z javnimi denarji izvaja Zdravniška zbornica. Zbornici je treba pooblastila za strokovni nadzor odvzeti, nadzor pa prenesti na neodvisno agencijo, ki bo lahko učinkovito opravljala nadzor nad izvajalci zdravstvenih storitev. Zdravniška zbornica je namreč ustanovljena za varovanje interesov zdravnikov. Jasno je, da je v konfliktu interesov in zaradi tega ne more opravljati ustreznega strokovnega nadzora, da bo ta tudi v interesu pacientov.

Naj na tem mestu omenim še nevarno širjenje mreže zdravstvenih institucij, o kateri naj bi odločal vsakokratni minister. To lahko zamaje javni zdravstveni sistem. Gre za širitev mreže zdravstvene dejavnosti s hibridi, to je z zavodi s področja sociale in izobraževanja, da ne omenjam svetovalnih centrov, ki naj bi vsi lahko po novem opravljali širok nabor zdravstvenih dejavnosti. Po predlogu zakona bi lahko nekatere institucije, ki sploh niso zdravstvene, opravljale vse dejavnosti, ki jih opravljajo zdravstveni domovi, in tudi vso specialistično ambulantno dejavnost. Razen domov za starejše ostale, v zakonu omenjene institucije, nimajo zakonskih omejitev glede vrst osnovnih zdravstvenih in specialističnih dejavnosti, ki jih bodo lahko izvajale po novem za svoje varovance. Najbolj pa so odprta vrata svetovalnim centrom, ki naj bi po novem za prebivalstvo lahko opravljali vso osnovno zdravstveno dejavnost in vso ambulantno specialistično dejavnost. Ohlapnost zakonskih določb, s katerimi država uvaja hibride zdravstvenih institucij, je sporna, saj ima lahko dolgoročne učinke na varnost pacientov, na razpršenost javnih sredstev ter lahko posledično povzroči finančno slabitev sedanjih javnih zdravstvenih zavodov. Dobivamo torej novo mrežo zdravstvenih domov v obliki svetovalnih centrov, zato se sprašujem, komu je v interesu ustvarjanje vzporedne mreže zdravstvenih domov, hibridov in s tem finančno še bolj oslabiti zdravstvene domove, saj ti že tako dihajo na škrge.

Pomemben, če ne skoraj edini večji dosežek tega predloga zakona, je – razen ureditve statusa medicinskih sester, o čemer smo danes že slišali – prepoznava javne zdravstvene dejavnosti kot negospodarske dejavnosti splošnega pomena, ki se izvaja na nepridobiten način. Stroka s področja javnega zdravstva in zdravstvene ekonomike je enotna, da je treba področje zdravstva urediti na nepridobiten način, zato je večina razvitih držav s komercialnega trga umaknila zdravstvene storitve, ki so pomembne za zdravje ljudi.

Želim si, da bi bilo ministrstvo sposobno delovati v interesu pacientov, žal trenutno ni, in bodo v nadaljnjem parlamentarnem postopku sporne določbe zakone, na katere sem opozorila tudi v današnji razpravi, spremenjene v smislu zdravstvenih potreb bolnikov; torej, v javnem, ne pa v zasebnem interesu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Luka Mesec, pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in gospod Jani Möderndorfer.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Naše zdravstvo, bi lahko rekli, boleha za tremi kroničnimi boleznimi. Prvo je pomanjkanje sredstev; drugo je nepregleden sistem koncesij, ki je obrnjen na glavo; namesto da bi javna zdravstvena ustanova dala razpis tam, kjer je izražena potreba, imamo sistem, po katerem si večkrat privatnik, ki bi rad pridobil koncesijo, razpis zlobira sam; in tretja je tako imenovan sistem dvoživk, v katerem se zdravnike dobesedno spodbuja, da ob tem, da imajo delo v javnem sektorju, delajo popoldan še v privatnih ambulantah.

Posledica teh treh kroničnih bolezni ali pa najbolj vidna posledica so čakalne dobe. In čakalne dobe so tiste, ki zaradi zgrešenih politik vlad vse te tri kronične bolezni, ki sem jih naštel, še poslabšujejo. Namreč, ker imamo čakalne dobe, so bolniki, vsaj tisti, ki si to lahko privoščijo, bolniki z nadpovprečnimi dohodki,

spodbujeni k temu, da se, namesto da bi se postavili v vrsto v javnem sistemu, poslužujo privatnega zdravstva. To pa pomeni naslednje. Sredstva, ki bi morala biti namenjena za javno zdravstvo, odtekajo v privatno zdravstvo. Po drugi strani javno zdravstvo s tem izgublja zdravnike, ker se ustvarjajo poslovne priložnosti v privatnem sektorju, s tem pa se šibi javne zavode in krepi privatne. Če hočemo ta trend zaustaviti, ker ta trend je trend počasne privatizacije zdravstva in sočasnega razpadanja javnega sistema, moramo storiti dvoje. Prvo je ustaviti pretakanje sredstev in kadrov iz javnega v privatni sistem. In drugo, trend obrniti, se pravi sredstva in kadre pripeljati srednjeročno nazaj v javni sistem, zato da bomo lahko uresničili tisto, kar je konec koncev zapisano tudi v naši ustavi, da bodo vsi prebivalci dobili zdravstveno oskrbo, ki jo potrebujejo, in to pravočasno. Sicer bomo počasti dobili nekaj takšnega, kar imajo v ZDA; torej, da si bogati lahko privoščijo zdravnika, ampak seveda za visoko ceno. Revni, ki si tega ne morejo privoščiti, pa so odvisni od zelo ošibljenega in slabo delujoče javnega sistema, ker so najboljši zdravniki, največ sredstev in najboljša tehnologija, pač, akumulirani v privatnem sistemu. To je posledica take logike, kot se je zgodila pri nas.

Zakon o zdravstveni dejavnosti nam prinaša precej priložnosti, da te stvari začnemo popravljati. Lahko bi nemudoma začeli odpravljati pojav zdravnikov dvoživk, ampak zakon, na žalost, tega ne zasleduje. Namreč, namesto da bi Vlada ločila javno zdravstvo od zasebnega, Vlada sedaj predlaga, da bi lahko zdravnik pri zasebniku delal 8 ur na teden, ker je 20 % njegove delovne obveznosti. S tem, oprostite, naravnost spodbuja zdravnike, da v javnem sistemu naredijo manj in da v zasebnem zaslužijo več.

Drugo, morali bi uvesti moratorij na nove koncesije in odpraviti vse obstoječe koncesije, ki so bile podeljene mimo javnih razpisov ali z zlobiranimi javnimi razpisi, kar sem opisoval prej. Naj spomnim samo na lanski primer. Lani avgusta so, recimo, zobozdravniki v Zdravstvenem domu Ljubljana se kolektivno odločili, da bi radi postali koncesionarji. Hoteli so, da jim občina enostavno razpiše koncesije in da jim zdravstveni dom odda v najem njihove sedanje ordinacije. Ta pobuda je sicer zaradi odpora javnosti na srečo propadla, ampak v tem zakonu, ki ga imamo pred seboj, ni popolnoma nobene varovalke proti tovrstnim zlorabam.

In tretja zamujena priložnost so sredstva, ki so pa nekoliko širša. Pa bom sedaj začel z enostavnejšo pobudo. Namreč, nobene logike ne vidimo v Združeni levici v tem, da se na teh točkah, ki sem jih opisal, popušča Fidesu in Zdravniški zbornici, ki sta, seveda, profesionalni organizaciji zdravnikov in ne tudi ostalih zaposlenih v zdravstvenem sistemu. Se pravi, medicinske sestre in ostali so iz teh organizacij izločeni. Pač samo vrhnji sloj, vrhnja kasta zdravnikov, ki vidi priložnosti za dodaten zaslužek v propadanju javnega sistema in krepitvi privatnega sistema, pač, si želi takih politik, kot sem jih opisoval.

Moje vprašanje za ministrstvo je, zakaj ne bi stopili na prste tem interesom s tem zakonom in zakaj ne bi takoj začeli odpravljati sistema dvoživk in neupravičenih koncesij. Koalicija trenutno ima absolutno večino v tem državnem zboru. Slišal sem razprave tako Socialnih demokratov kot Desusa, ki tudi govorijo v tej smeri, kot jo sam trenutno zagovarjam, in če se tega lotimo, vam na tem mestu obljubljam, da boste dobili tudi podporo Združene levice k temu zakonu. Se pravi, želimo bolj ostre varovalke proti sistemu dvoživk in proti koncesijam v javnem sistemu.

Druga zadeva, ki bi jo rad tukaj odprl, pa so sredstva za zdravstvo. Namreč, sredstva lahko v zdravstveni sistem pripeljemo po dveh kanalih. Eno je, da moramo povečati prihodke in to na pravičen način, prihodke v proračun, Cerarjeva vlada je na žalost do zdaj delala nasprotno. S spremembama dohodninske lestvice v korist 10 % prebivalcev z najvišjimi dohodki je zmanjšala prihodke v proračun za 80 milijonov evrov letno in zdaj Ministrstvo za finance celo navaja to kot argument proti temu, da bi teh 10 % privilegiranih po ukinitvi dopolnilnega zavarovanja plačevalo višjo dajatev za zdravstvo. Ampak to, da so oni dobili dodatna sredstva na račun izpada proračunskih sredstev, bi moral biti dodaten argument za to, zakaj morajo bolj premožni več prispevati v javno zdravstveno blagajno.

Druga stvar, na katero bi rad malo širše opozoril, pa so prioritete te vlade. Se pravi, nekaj se da pripeljati v zdravstvo tudi skozi to, kaj namenjamo za ostale sektorje. Tukaj bom zdaj v prvi vrsti izpostavil obrambo. Zakaj jo bom izpostavil? Glejte, v Sloveniji imamo trenutno približno 6,7 % bruto domačega proizvoda namenjenega za zdravstvo. Vsi si želimo imeti tako kakovostno zdravstvo, kot ga imajo, recimo, v sosednji Avstriji, ampak malokdo pa pove, da v Avstriji namenjajo bistveno več denarja za zdravstvo, in sicer 8 % njihovega bruto domačega proizvoda, ob tem da je seveda njihov bruto domači proizvod bistveno višji. Se pravi, pri nas je osnovni problem zdravstva to, da je zdravstvo podhranjeno in tega se seveda zaveda tudi ta vladana koalicija, ki je konec koncev v svoji koalicijski pogodbi zapisala, da je zdravstvo eno od prioritet. Problem pa je, kaj v resnici dela. Namreč, sredstev za zdravstvo ne povečuje, nasprotno pa nima problemov s povečevanjem sredstev za obrambo.

Poglejte, 22. decembra lani je Vlada potiho sprejela sklep, da bo vsako leto povečala izdatke za vojsko za 20 do 30 milijonov evrov letno. Pred dnevi, 11. maja letos, je ta vlada spet mimo javne razprave sklep spremenila, ki se zdaj glasi, da bo povečala ta sredstva za najmanj 30 milijonov letno. Potem je nenadoma pač dobila 24 milijonov evrov v letošnjem letu za to, da bo kupila patrie, in to še letos.

Generalmajor, general Osterman pravi, da bi za opremo bataljonskih skupin za Nato rabili kar dodatno 1,2-milijardno investicijo. In temu Vlada ne nasprotuje, po drugi strani pa ni sredstev za zdravstvo in sredstva za zdravstvo stagnirajo. Po drugi strani pa vidimo, da se bodo izdatki za vojsko, recimo, povečali z 0,9 BDP na 1,2 BDP v kratkem, kar v številkah pomeni s 400 milijonov na 560 milijonov.

Da dam eno primerjavo. Ministrstvi za zdravje in finance načrtujeta, da bi v zdravstvu nekatere storitve, recimo, specializacije zdravnikov po novem namesto iz zdravstvene blagajne plačevali iz proračuna. Mi smo postavili poslansko vprašanje, kje bi dobili ta dodatna sredstva, ampak odgovora ni. Proračun Ministrstva za zdravje je trenutno namreč okrog 100 milijonov evrov, če bi želeli doseči to, kar Ministrstvo za zdravje obljublja, bi bilo treba v naslednjih treh letih zagotoviti do 240 milijonov evrov. Odgovora ni, ampak po drugi strani je pa zelo jasen odgovor, kako in do kdaj se bodo povečala sredstva za obrambo. Skratka, naš apel koaliciji gre malo mimo tega zakona, ampak je pa z njim povezan, je preprost: nehajte zapravljati za Nato in obrambo in začnite investirati v tisto, kar je res v interesu vseh državljank in državljanov, in to je pravočasna in kakovostna zdravstvena oskrba. Če želimo slediti sodobnemu razvoju medicine in če želimo našim državljanom zagotavljati zdravstveno oskrbo, ki lahko sledi temu, kar vidimo v sosednjih državah, bomo morali s 6,7 % BDP, ki ga zdaj namenjamo za zdravstvo, priti na 8 %, vsaj 8 %. Zato bo treba nehati dajati davčne odpustke premožnejšim in zato bo treba jasno začrtati prioritete; ne krepitev represivnih aparatov, ne zapravljanje denarja za eskapade Nata v tujini, ampak investicije v zdravstvo.

Druga zadeva, ki jo lahko začnemo zdaj odpravljati. Začnimo delati na tem, da pripeljemo sredstva in kadre iz privatnega zdravstva, ki se je zdaj ob robu našega javnega zdravstva začelo razraščati, nazaj v javni zdravstveni sistem. To je edini način, da na dolgi rok zagotovimo stabilnost in pošteno zdravstveno oskrbo vseh državljank in državljanov. V tem zakonu imamo dve priložnosti, da to začnemo delati nemudoma. Prva je, da resno omejimo zdravniške dvoživke, in druga, pridimo na čisto, končno že enkrat, z zdravniškimi koncesijami. To so naši pozivi.

Kot je kolega Miha že na začetku povedal, se bomo v tem branju zaradi pomanjkljivosti zakona pri glasovanju vzdržali, obljubljamo pa, da bomo v drugem branju prinesli amandmaje, ki bodo šli naproti ciljem, ki jih opisujem. Če bodo naši amandmaji sprejeti, smo pripravljeni zakon na koncu tudi podpreti. Tukaj še enkrat, predvsem SMC govorim, da sem slišal vsaj dve stranki, ki tukaj sedita ob nas, ki sta govorili, razpravljali v podobno smer, kot jo zagovarjam sam – vaši koalicijski partnerici.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Pripravi naj se gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite, gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani, gospod predsednik, ministrica, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni.

Vsi si želimo dobro zdravstvo, predvsem pa si želimo, da bi bili zadovoljni pacienti in tudi vsi tisti, ki delajo v zdravstvu. Kaj zanima pacienta? Pacienta zanima, ali bo prišel kmalu na vrsto, ali bo storitev dobro opravljena, ali bo diagnoza dobro postavljena, ali se bo čim prej lahko primerno zdravil, ali mu ne bo treba iti predaleč na neko zdravljenje in tako dalje. To vse zanima pacienta, ali bodo zdravniki, osebje prijazno z njim, torej, ali bo zadovoljen. Torej, dobro zdravstvo postavlja v središče pacienta. Kaj pa mi ves čas tukaj poslušamo? Razumem Luko Mesca in Združeno levico, ker se deklarirajo za socialiste, ne morem pa verjeti, da ministrica iz stranke, ki spada med evropske liberalce, zagovarja pa popoln socialistični sistem.

Če govorimo o javnem zdravstvu, vemo, da so tudi zasebniki s koncesijo del javnega zdravstva, tukaj pa enostavno ne gre za to, da bi imeli dobro zdravstvo, v središču katerega je pacient, ampak gre za boj med državnim in zasebnim. Edina poanta tega zakona je v tem, na žalost. Če bi bili pametni, bi si celo želeli, da je čim več zasebnikov in da ima država državne zavode tam, kjer dejavnosti niso pokrite z zasebnim, ker zasebnik mora sam vzdrževati prostore, mora sam nabavljati material in mu je v interesu, da ga nabavi po čim ugodnejši ceni, po kvaliteti, kar pa se v javnih zavodih ne dogaja, zato imamo žilne opornice in drage operacijske mize in ne vem kaj še vse, zato ker se pri tem mastijo nekateri drugi. Ni rečeno, če je zelo draga operacijska miza, da je tudi dobra. Torej, nek zasebnik, ki nima koncesije, bo pridobival paciente tako rekoč na trgu. K njemu ne bodo mogli iti tisti pacienti, ki si tega ne morejo privoščiti, ker ne bo imel koncesije. Ta zasebnik si bo prizadeval, da bo imel dobre aparature, da bo kvalitetno delal, da bo učinkovito delal. Žal, tega v državnih zavodih velikokrat ne zasledimo. Kdo plačuje izgube bolnišnic – davkoplačevalci! Zakaj so dolge čakalne dobe – ker Zavod za zdravstveno zavarovanje ne odobri več posegov! Kje je prišlo do zlorab v zdravstvu – v javnih, državnih zavodih!

Ko govorimo, kako je treba dati več denarja, ne pa narediti tudi nekaj za racionalizacijo, bomo vrgli denar stran, tako rekoč. In ko govorimo o tem, kako je treba vsem vzeti koncesije pa vse spet dati v državne zavode, zdaj si pa predstavljajte, da nek podjetnik – vem pa, da ste tudi nenaklonjeni podjetnikom, ker so to spet sovražniki države, čeprav ustvarjajo delovna mesta in plačujejo

davke –, torej, če bo nek podjetnik, neko družinsko podjetje nabavilo stroje, zgradilo hale, zaposlovalo ljudi, potem pa ne bo smel naslednik, sin ali hčer, nadaljevati njegovega dela – zakaj bi on to počel? Potem mora to prodati ali karkoli. Družinska podjetja so najbolj uspešna podjetja, vi pa pravite, dajmo koncesijo za 15 let, če ne bo priden, mu vzamemo in dajmo spet vse v državni zavod. Zakaj bi on potem nabavljal drage aparature, če sploh ne ve, ali bo še naprej lahko opravljal te storitve? Torej, tu enostavno ne gre za to, da bi bili zadovoljni pacienti in tudi osebje, ki dela z njimi, ampak gre za enostavno podržavljanje zdravstva, kjer se vrti veliko denarja in kjer so apetiti veliki. Na žalost moram to ugotoviti.

Kako se mi pogovarjamo o zdravnikih. Ko jih potrebujemo, smo zelo hvaležni, če nam pomagajo, ko govorimo o njih, kako zaslužijo, smo pa zelo nesramni. Sama imam priložnost spremljati, koliko časa, koliko truda, koliko znanja mora imeti zdravnik, in sem zelo zadovoljna, da svoji hčerki nikoli nisem rekla, naj gre študirat medicino, ker se je sama tako odločila, ker vem, koliko truda je potrebnega. V ta poklic gredo ljudje z najboljšimi ocenami na srednjih šolah, torej so inteligentni, če tako rečem, sposobni ljudje, veliko truda morajo v to vložiti, na koncu se pa iz njih norčujemo in bi morali delati zastonj. Mene nič ne motijo dvoživke, ampak v državnih zavodih postavimo jasna pravila – to in to moraš narediti v tem in tem času, potem pa tudi če delaš nekje drugje, mene to nič ne moti, ker me ne moti, če ljudje zaslužijo, če delajo. Zelo me pa moti, če ljudje zaslužijo, pa niso delali za to, ampak so si zaradi drugih razlogov pridobili premoženje. Torej, ti mladi zdravniki, ki se bodo specializirali, poleg rednega študija šest let pripravništva, specializacije, potem ne bodo smeli biti nosilci zdravstvene dejavnosti, kot nam pišejo Mladi zdravniki. In ko hodimo po terenu, obiskujemo tudi različne bolnišnice, domove za ostarele in tako naprej, in kaj slišimo – kako so tamkajšnji zdravniki izven centrov obremenjeni, kako nimajo otroških zdravnikov, kako nimajo … Spomnimo se, pred kratkim smo govorili, najbolj z otroki obdarjene občine, Gorenja vas, Žiri in tisti konci, tudi otroškega zdravnika niso imeli, so morali hoditi v Škofjo Loko. Torej, komaj čakajo, celo občine financirajo take specializacije, da dobijo te zdravnike, zdaj pa ne bodo smeli biti nosilci dejavnosti. Nekje, kjer je samo en tak zdravnik, sploh ne bo smel tam delati. Kam bo šel? Šel bo nazaj v večje centre, kar pomeni, da spet ta dejavnost tam ne bo omogočena, bodo morali ljudje iti v večji kraj, v bolnišnico in tako naprej. To pa nam spet povečuje stroške.

Ni čudno, če bodo najboljši zdravniki počasi odkorakali v tujino. Take že poznamo. Ko govorim z njimi – sem govorila z enim zdravnikom, priznanim specialistom za srce, kirurgom, pravi: »Tam ob štirih, ko se mi delo konča sredi operacije, pride nova ekipa, me zamenja, jaz lahko grem domov. Pri nas pa nikoli ne vejo, kako in kaj.« Ob slabih plačah! Ni čudno, če so tudi odnosi v bolnišnicah tako porušeni. Ni čudno, ker vsako tako zahtevno delo zahteva tudi dostojno plačilo. Seveda je treba kontrolirati, za to pa sem, da za tisto, kar je zadolžen, opravi svoje delo, potem pa me nič ne moti, če gre tudi drugam.

Torej, najboljši strokovnjaki bodo odšli. Kaj pa potem? Uvažamo druge, iz drugih držav, kjer pa je včasih tudi vprašljiva kakovost njihove izobrazbe, pogosto tudi znanje jezika, pa nikogar ne omalovažujem. Hvala bogu, da smo jih dobili, če jih potrebujemo, ampak to se nam dogaja. Mi izobražujemo, imamo kvalitetne izobraževalne ustanove, potem pa lepo odidejo, pa ne samo po svoji krivdi ali pa, ker so zaslužkarji, ampak zato, ker jim tukaj ne damo dostojnih pogojev. Kot sem rekla na začetku, zelo me čudi, da je v stranki SMC takšen socializem – liberalna desna stranka, pa s takšnim socialističnim zakonom, ki bo škodoval vsem, tako pacientom kot tudi zdravstvenemu osebju, ki dela tam, in tudi državni blagajni. Če so vsi, ki bodo morali ta zakon izvajati, nezadovoljni s tem zakonom – kako bodo potem zadovoljni na svojem delovnem mestu? Kako bodo potem pacienti zadovoljni? Ne bodo!

Zato, gospa ministrica, pa tudi ostali, mislim, da ta zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Celo govorila sem celo z ljudmi, ki so pripravljali prejšnji zakon, toliko let nazaj, in so rekli, da ta zakon gre pa še bolj nazaj. Da je bil tisti zakon pisan kot prehodni zakon iz časov socializma, ta zakon gre pa spet nazaj v stare čase. Zato bom jaz glasovala proti temu zakonu.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, pripravi naj se gospa Marija Bačič.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednik.

Ne vem, kje sem več neumnosti poslušal ali pri svoji predhodnici ali pri razpravljavcih ali pri samih predstavitvah stališč. Namreč, takšno posploševanje, takšno podcenjevanje sistema, zdravstva, zdravnikov in potem vse skupaj vržemo notri v en velik lonec, zalijemo z vodo in ne nastane niti čorba, ker postane neužitna, če me razumete, kaj ste naredili s svojimi razpravami in diskusijami, iz enega preprostega razloga, zaradi tega ker manipulirate. Ves čas delate samo to, ampak to je v politiki na nek način celo dovoljeno, kajti tega se poslužujemo že ves čas. Vsi.

Danes imamo splošno razpravo z enim preprostim namenom, saj bila je sklicana na zahtevo opozicijske stranke, drugače bi imeli danes odbor in na odboru bi tudi imeli Zakonodajno-pravno službo, ki bi že imela svoje mnenje. Tako ga pa danes nimamo in lahko kar na pamet flancamo in govorimo, kako je vse v nasprotju s pravnim redom in kaj jaz vem, kaj še vse; skratka, potujemo kar na prazno.

Zdaj bom šel k dejstvom. Kdo vse … Namreč, pojdimo od začetka. Ta zakon nima nobene veze z reformo, smo rekli. Tako sem poslušal na začetku nekaj posameznikov. Če je temu res tako, zakaj toliko viharja? Zakaj toliko viharja z vseh strani, če nima nobenega učinka? Pravzaprav ni nič posebnega, v resnici gremo samo malo nazaj, nekaj korakov v čisti socializem. Mimogrede, moja predhodnica še zdaj ne razume, da SMC ni liberalna stranka desnega pola. Ampak okej, to je pač njen problem, ki ga je spet tu politično uporabila za neke svoje lastne potrebe pri svojem izvajanju. Namreč, dal vam bom primer. Najpogostejši kritiki, ki so kritizirali Zakon o zdravstveni dejavnosti, so, pa mi jih našteje … Konrad Kuštrin, predstavnik Fidesa – vemo, kaj je to, sindikat. Zdenka Čebašek Travnik, Zdravstvena zbornica Slovenije – vemo, kaj zastopa. Helena Mole, predsednica Odbora za zasebnih zdravnikov pri Zdravstveni zbornici Slovenije – tudi vemo, kam spada. Marjan Mačkošek, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije. Prej smo slišali, da je zdravstvo gospodarski sistem. Okej. Verjetno se je tu zato znašel notri in tako, bom rekel, je postal velik kritik. Samo Hribar Milič – njega raje sploh ne komentiram. Slovensko zdravniško društvo – tudi jasno, katere interese zagovarjajo. Združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije – vemo, koga zastopajo. Gospodarska zbornica Slovenije v celoti. Je to legitimno? Seveda je! Absolutno. Samo ena majhna zloraba. Kdo od teh naštetih zastopa paciente? Kdo od teh naštetih? Samo to mi povejte! Nihče! Zastopajo in morajo po svojih dokumentih, ustanovnih dokumentih zastopati interese svojega članstva in ne me farbati tu v Državnem zboru in mi govoriti, kako stroka govori, kako Zakon o zdravstveni dejavnosti ni dober.

Meni je ena druga stvar zanimiva pri celi zgodbi. Ko govori levica, skrajna levica, ko govori, da ni v redu zakon, in ko govori desnica, da ni v redu zakon, postanem vedno bolj pomirjen. Ampak, pojdimo k tistemu, kar vedno rečem, da je treba upoštevati. Eno leto in pol že poslušam, da ne bo nesporazumov, dobrega zdravnika, strokovnjaka na svojem področju, vrhunskega, gospoda Gregoriča, dr. Gregoriča, ki je slovenski zdravnik v Teksasu. V zadnjem letu in pol je postal vrhunski strokovnjak za zdravstveni sistem v slovenskem prostoru in podučuje od A do Ž vsakega po vrsti, kaj pravzaprav bi morali v slovenskem prostoru narediti. In kaj on reče? Koncesije je treba ukiniti! Kar takoj, ker je to največji nesmisel. To reče legitimno? Seveda, zakaj pa ne? Saj on jih sam osebno nikoli ni doživel, jih pa, seveda na način kot vrhunski zdravnik, ki zelo dobro opravlja svoje delo in ima izvrstne rezultate, razlaga v nekem drugem sistemu, z nekim drugim konceptom, kaj pravzaprav naj se zgodi tu; in potem bo postal sistem boljši. In dela v sistemu, kjer 30 milijonov državljanov Združenih držav Amerike nima dostopa do zdravstvenega sistema! In to mi govori nekdo, ki ima predsednika države, ki sesuva Obamacare zdravstveni sistem in govori, naj čim prej uvedemo nekaj, kar kako dobro funkcionira v Ameriki. In naj to uvedemo tu! Oprostite, za to logiko in za to idejo nisem in tega ne morem podpirati in zato, oprostite, en dr. Gregorič pač ne bo svetovalec, kaj se bo pravzaprav zgodilo v slovenskem prostoru. Žal ne. Kar se zdravstvenega sistema tiče, ne.

Tisto, kar je pomembno pri celi zadevi, pa je seveda naslednje. Kup nekih obtožb, kaj vse se pravzaprav ni zgodilo in bi se moralo zgoditi, je, recimo, predstavnica stranke SDS v svojih stališčih omenjala in danes vidim tudi že v razpravljavcih – vsaj dvakrat, trikrat je bilo omenjeno –, kako zdravniki ne bodo mogli več opravljati po končanem študiju in specializaciji svojega dela v zdravstvenih ustanovah. Ne nazadnje smo dobili tudi pismo Mladih zdravnikov, ki pravijo, da jim Zakon o zdravstveni dejavnosti to delo onemogoča. Oprostite, temu ni res! Ali ne znamo brati zakona, ali ga znamo, pa ga ne razumemo, ali pa namenoma zavajamo – tako kot vedno, tako kot to simpatično počnemo. Mimogrede, samo en vložek, prej sem pozabil povedati, tudi tako imenovana ameriška zbornica, ki deluje v Sloveniji, AmCham, neverjetno prikazuje svoj zdravstveni sistem in kakšne spremembe bi morale biti in to prav sistematično načrtno, zato da bi se ja kaj spremenilo v čisto privatizacijo. Ali je privatizacija slaba? Ne. Zakaj pa, sploh ne! Ampak potem se mora cel koncept spremeniti. Mi pa se moramo najprej vprašati, ali so ljudje res za cel koncept, da se spremeni. Jaz osebno ne, zaradi tega ker mi ti koncepti privatizacije nakazujejo, da bo še manjša dostopnost, kot jo imamo danes v slovenskem prostoru. Zato je za mene izredno nevarna in zato, seveda, desničarji povsod v svetu seveda zagovarjajo privat, privat, privat. Zdravstvo je kar naenkrat postala gospodarska dejavnost in to huda gospodarska dejavnost, kjer mora biti huda konkurenca, da bo ja – seveda, po tako imenovani znani zlati besedi – pacient imel odločati, kam gre njegov denar. To je ta prvenstvena logika.

Po drugi strani pa, veste, to pomeni nekaj zelo pomembnega. Če bomo kompletno sprivatizirali zdravstveni sistem, zakaj bi država še vlagala v bolnice, v zdravstvene domove? Zakaj? Ne! En gros denarja v zdravstveni blagajni, zavarovanje naj plačuje, vse ostali naj si financirajo sami. A ne, v slovenskem prostoru imamo drugo mentaliteto. Država naj plača vse, kar je drago. Vse, kjer se da pa zaslužiti in seveda ti samo vstopaš kot zasebnik bom pa jaz, seveda, na nek načinkasiral. Da si bomo na jasnem: noben javni zdravstveni sistem ne more preživeti brez pomoči zasebnikov. Noben. V svetu to ne more in ne zdrži. Zato imamo sistem, zgrajen in koncipiran na temeljih, da imamo mrežo, kjer seveda delujejo koncesionarji; in zato jih ne moremo ukiniti. Ja pa nekje drugje

problem. Zdravniki si nekaj drugega predstavljajo za koncesijo, kot seveda govori zakon in kot je bila, seveda, osnova in namen, zakaj so bile koncesije uvedene. Koncesija je dopolnilni program tam, kjer javni sektor v resnici ne more opraviti vse svoje naloge. In seveda zato mi potrebujemo koncesionarje. Zdravnik si predstavlja pa drugače koncesijo. On si pa predstavlja, da je to za njega dovoljenje in vstop v financiranje njegovih zdravstvenih storitev. Ampak samo to vidi, ne vidi pa širše slike in to je ključen problem. Tu nastane konflikt dveh različnih interesov, kar seveda posledično tudi pomeni konceptov in zato ni slučaj, ko reče dr. Gregorič naslednjo stvar in reče: koncesije ukiniti, naredimo razpis in javna zdravstvena blagajna naj plačuje vsem, ki izpolnjujejo pogoje, da so zdravniki, da so specialisti in konkurirajo s svojo prakso, kdo bo koliko opravil, potem pa naj zavarovalnica pove, kdo je dober, kdo ne, kdo opravlja storitve in tako naprej in konkurenca bo naredila in očistila svoj trg. To je sprememba koncepta sistema. Za spremembo koncepta sistema, oprostite, seveda ta koalicija ne stoji. Zato je vse vaše prigovarjanje in razlaganje in ne nazadnje dostikrat manipuliranje in zavajanje seveda brez tega pojasnila nasprotno.

Sedaj se vračam pa še k tej razlagi: Mladi zdravniki ne bodo imeli možnost dostopa oziroma ne bodo mogli delati in ne bodo enostavno prišli do dela, ker jim to zdajšnji zakon to onemogoča. Meni je žal, oprostite, ampak marsikdo meša, kaj je nosilec zdravstvene dejavnosti, kaj pa pomeni nekdo, ki opravlja zdravstvene storitve. Imam problem in že dostikrat sprašujem tudi zdravnike in predstavnike, ki so v preteklosti zagovarjali, da je treba specializacije v prvi vrsti najprej prenesti na Zdravniško zbornico, kasneje pa še, da se je drastično podaljšala. Ampak, kje imamo mi problem? Zdravnik oziroma študent medicine konča medicinsko fakulteto, jo konča tako kot vsi ostali, ki v izobraževalnem sistemu funkcionirajo, s to razliko, da študent medicine oziroma diplomant medicine pravzaprav po končanem študiju ne more nikjer opravljati dela, zaradi tega ker potrebuje specializacijo. Mi smo to strašansko zakomplicirali, niti najbolj osnovnih enostavnih stvarni ne more delati. In zato imamo problem! Mislim, da bi tukaj morala Zdravniška zbornica znotraj svoje stroke drastično spremeniti in kakšne korake popraviti, kar so zakomplicirali do onemoglosti. Potem so naredili to, da imamo predolgo specializacijo. Danes imamo 6 let specializacije, ki je ena najdaljših. To je čisto absurd, še delovne pogoje, ki jih zahtevamo, med drugim tudi za zdravnika, je 5 let, je krajše od specializacije. Mislim, da bi zdravnik moral že vsaj po dveh ali treh letih specializacije biti usposobljen za neka določena opravila, če že vztraja na šestih letih in šele po šestih letih potem lahko opravlja neko specializacijo. Marsikje bi rešili problem zaradi tega, ker bi na ta način dobili tudi prej zdravnika v smislu nekega pogona znotraj zdravstvenega sistema. Potem pa seveda nastane problem, ko reče, aha, zdaj bom moral pa še pet let delati. Kje bo pa delal? Eni so to razumeli, da lahko dela samo v javnih zavodih, eni razumejo, da sploh nikjer ne more delati oziroma ne more iti delat k zasebniku ali h koncesionarju, kar seveda ne drži. Lahko dela kjerkoli. Mladi zdravnik ko konča specializacijo, lahko dela kjerkoli, ne more pa biti nosilec zdravstvene dejavnosti, kar pa ne pomeni, da ne more opravljati zdravstvenih storitev. To pa je drastična razlika, kar pomeni, da je lahko zaposlen in lahko dela in ga nihče ne omejuje prav nikjer. / oglašanje iz dvorane/ Ne, ni res, danes je bilo to dvakrat izrečeno. / oglašanje iz dvorane/ Ja, dejavnost. Kaj pa pomeni dejavnost? V zdravstvenem domu, dam konkreten primer, bom zdaj pa zelo natančen, to pomeni, da ta zdravnik po končani specializaciji ne more odpreti espe ali deoo, definitivno ne, ker potrebuje najprej prakso, da bo sploh lahko delal. To je razlika. To pa ne pomeni, da ne more delati. Seveda lahko dela! Ampak, kaj bi danes radi? Ali bi radi, da zdravnik, ko konča specializacijo, kar odpre espe in že kar začne delati, ni pa nobenega pacienta še samostojno pregledal oziroma obdeloval, razen tisto, kar je delal v času specializacije? No, in to mu pa zakon onemogoča, kar je seveda logično. Ampak o tem se naj pogovori stroka. Stroka naj se pogovarja. In stroka je tudi dorekla, da potrebuje delovne izkušnje. Pika! In tukaj lahko končamo.

Naslednja stvar, ki se mi zdi še nujno pomembna, pa je seveda ta gospodarska dejavnost, negospodarska dejavnost, o kateri bi mi tako radi govorili. Ena od zadev, ki smo jo tudi nekaj časa znotraj koalicije razglabljali in se pogovarjali, kako pravzaprav to vprašanje urediti, je seveda, ali bomo imenovali gospodarska dejavnost zdravstvene dejavnosti. Zakaj protagonisti tako želijo, da se to imenuje gospodarska dejavnost? Namreč Evropska unija nikjer, nikdar, nikjer ni zapisala in zapovedala, da je zdravstvena dejavnost gospodarska dejavnost. Nikjer! Bi jo pa seveda tisti, ki bi opravljali zasebniški del, in bom rekel, ki imajo drug koncept, da bom bolj jasen, seveda še kako želijo, da postane zdravstvena dejavnost gospodarska dejavnost. Zaradi tega, ker po tej logiki seveda odpade marsikatera zadeva, kar se tiče tudi koncesij.

Naslednja zadeva, ki je zelo pomembna, je, da smo v naši državi že zdavnaj rekli, da – in to je tudi v 3. členu jasno zapisano, ni pa nikjer omenjena nobena direktiva, tako kot so nekateri to danes razlagali – »zdravstveno dejavnost kot javno zdravstveno službo pod enakimi pogoji opravljajo javni zdravstveni zavodi, drugi izvajalci iz 8. člena tega zakona na podlagi odločbe o opravljanju javne zdravstvene službe ter druge pravne in fizične osebe na podlagi koncesije. Javna zdravstvena služba se izvaja kot negospodarska dejavnost splošnega pomena na nepridobiten način.« Ja, glejte, tukaj

je pa razlika. Vsi se strinjamo, da v zdravstvu je nepridobiten način, ampak nekateri mislijo, da če bo do spremenili v gospodarsko dejavnost, da bo tudi čez noč postala logika v glavah, da je to pridobiten način. Še zavarovalnice svojih storitev na področju zdravstva ne smejo ustvarjati dobička! Pa ga! Tukaj imamo resen problem in to pa je dorečeno v Evropski uniji, ampak nekateri bi radi v slovenskem prostoru to obrnili na glavo. Zato mi ta razprava danes, razen tega, da se bomo dogovarjali in se pogovarjali o konceptih, ne bo pripeljala dlje od tega, kot da seveda se je treba odločiti na konceptu. Mislim, da koncept je bil določen, prepričan sem, da koncept je in seveda to je eden od zakonov, ki tovori tudi reformno spremembo tudi v procesu miselnosti in gledanja na posamezne korake, ki jih bomo imeli znotraj zdravstvenega sistema. To, da je vsem skupen jezik, da mora pacient – in se strinjam s tem, kar je gospa spoštovana kolegica Ljudmila Novak na začetku povedala – pacienta res ne zanima, kdo ga bo v resnici zdravil, ampak ga predvsem zanima, da ga bo zdravil, da bo lahko hitro, učinkovito in kvalitetno prišel do storitve, in na koncu, kar je najbolj pomembno, da bo zaupal temu zdravstvenemu sistemu. Danes pa sem imel prvo uro občutek, da se pogovarjamo o tem, da nihče več ne zaupa temu zdravstvenemu sistemu in da produciramo praktično najslabši kader v tej državi karseda. Ene stvari preprosto ne grejo skupaj. Jaz razumem politični boj, jaz razumem prepričevanje v koncepte, ne razumem pa, da smo pripravljeni iti tako daleč, da gnojnico polivamo sami po sebi. Jaz preprosto v to ne verjamem.

Treba bo zdržati, treba bo zdržati in seveda predvsem tudi verjeti. Bo pa še veliko vroče krvi in besed, kar seveda mene osebno nič ne moti. Daleč od tega. Tudi spoštujem vse, ki so drugačemisleči in so prepričani v svoj prav. To cenim, spoštujem, ampak, prosim, argumente. Na zavajati in ne posploševati. To je najbolj ključno pri celi zadevi, kajti na koncu koncev pacient ne bo bral tega zakona, ko bo šel k zdravniku, ampak ga bo zanimala samo storitev in da bo zaupal in verjel v to, kar mi danes počnemo. Hvala bogu, sem vesel, da lahko še vedno preberem članke in pa nenazadnje tudi odzive, da imamo zdravnike, ki opravljajo tudi vrhunske posege v naši državi. Ene stvari se tepejo – imamo dobre zdravnike, imamo poštene ljudi, vsi dobro delajo, ampak imamo pa zanič državo, zanič bolnice, zanič zdravstvene domove. To ne gre skupaj, preprosto ne gre. Ekscese bomo imeli pa vedno, tudi ko bomo imeli najboljši zdravstveni sistem, po enem konceptu ali drugem konceptu, vedno bojo ekscesi. Vendar ekscesov ne posploševati. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Repliko ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Najprej bom replicirala. Nikoli nisem trdila, da ste vi desni liberalci, nisem uporabila tega izraza. Liberalci, liberalna stranka – za liberalne stranke pa velja, da je v ospredju svobodna gospodarska pobuda. V Novi Sloveniji smo liberalni po gospodarskem programu in konservativni po vrednotah. Vi ste v svoji razpravi zdaj natresli toliko nasprotij, da je res bila solata. Kdo je trdil, da so zdravniki slabi? Jaz sem celo rekla, da so zdravniki zelo dobri, pa grdo ravnamo z njimi. Vi ste pometli z zdravniki tako pof-pof, oklofutali ste jih. Kar so napisali mladi zdravniki, to ni nič vredno. Kar je napisala Zdravniška zbornica, to je blef. Kar je gospod Milič napisal, to ni nič vredno. Edini vi ste razsvetljevalec tega parlamenta in Slovenije in vi vse veste. Hkrati pa ste toliko nesmislov in nasprotij povedali. Tam ste pa govorili o tem vašem članku, to je zdaj zveličaven, pa niste vse resnice povedali, mogoče vam bo gospod Horvat še kaj povedal, ker je tudi ta članek prebral. Skratka, govorili ste o predolgi specializaciji, hkrati pa zagovarjate, da mora pet let še opravljati to dejavnost, preden lahko postane samostojen. To je spet veliko nasprotje – dolgo časa traja in še potem ne more. In kaj to pomeni? Da ne bo mogel v nekem oddaljenem kraju, kjer pa nimajo treh zdravnikov specializantov, delati, ampak bo lahko spet šel v eno večje mesto, kjer jih je pa več in kjer bo lahko opravljal svoje dejavnosti.

Še to. Imate prav, treba je spremeniti koncept, in prav to mi pričakujemo. To, kar je pa ta predlog zakona, pa ni sprememba koncepta, ampak samo korakanje nazaj.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Upam, da ne bo zloraba postopkovnega.

Izvolite, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Spoštovani, podpredsednik, saj postopkovno je vam namenjeno, ne kolegici. Vi bi morali ukrepati. Povejte mi, po katerem členu Poslovniku je tekla ta razprava, glede na to, da nisem bil nikjer omenjen, da sem bil kje narobe razumljen, ampak je bilo z mano polemiziranje. Niste posegli, niste je ustavili, zato vas lepo prosim, ne govorite, da zlorabljam, ampak mi zdaj vi odgovorite: Po katerem členu Poslovnika niste odreagirali zaradi tega, ker ste ji dali možnost, da je opravila repliko in z mano polemizirala s tem, da jaz v postopkovnem nimam več možnosti z njo polemizirati? To je nekorektno in nefer. Zato prosim, podpredsednik, vi meni zdaj to odgovorite: Na podlagi česa niste odreagirali? Namreč člen v Poslovniku je jasen: »Replika na razpravo je v tistem delu, ko mora povedati poslanec, na koga in na kaj replicira in kje je bil narobe razumljen.« Jaz tega danes nisem zaznal v tej repliki, ampak je bila čista zloraba.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Če bi se tako striktno držali, kot vi pripoveduje, te nerazumljenosti, potem replik praktično v Državnem zboru ne bilo že tri leta.

Izvolite postopkovno gospod Jani. Ali imate tudi vi postopkovno? Izvolite, gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Ja. Takoj v prvem stavku sem povedala, kje sem bila narobe razumljena. Ko sem trdila, da ste liberalci in ne desni liberalci. Še celotna moja razprava se je nanašala na to, kar ste vi trdili oziroma ste replicirali pravzaprav na mojo razpravo, zato je bila replika upravičena.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Jani Möderndorfer, postopkovno.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Potem ste mi odgovorili. S postopkovnim bom seveda razložil, kako pravzaprav je razpravljala moja kolegica. Prvič …

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Kakšen je postopkovni predlog?

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Bom povedal, ima časa tri minute, podpredsednik, ker drugače ne bo pogovora, ker potem se ne bi mogli pogovarjati, tako ste sami povedali, zato zdaj to uporabljam.

Prvič. V ALDE v Evropi v Združenju liberalnih strank imamo tako leve kot skrajno desne opcije, vse je notri namešano, vsi so liberalni. Jaz sem v vaši razpravi zelo jasno slišal, vi ste liberalna stranka desnega pola. To ste vi izjavili, pojdite si magnetogram pogledati. Ja pri vas, prav pri vas, tako da žal. Ali pa se ne zavedate kaj govorite, ampak to je vaš problem.

Drugič. V svojih razpravah se navezujem tudi na razprave ostalih, v čemer ne vidim nič slabega. V parlamentu smo zato, da parlamentiramo in da v bistvu omenjamo koncepte, razlike in zato sem razpravljal tudi na vas. Ne vem, kaj je tu slabega. Če se to ne sme več delati v Državnem zboru, potem se zaprimo v svoje sobe in si pošiljajmo maile in na koncu tukaj en zaslon naredimo in priklopimo in bomo videli, kaj bo ven iz tega prišlo. Ampak ali vidite, arhitekt je predvidel, da smo v okrogli mizi, da se pogovarjamo.

Kot tretje. Nesmisli. Oprostite, ogromno sistemskih nesmislov je v našem zdravstvenem sistemu, zato ker se je postavil en zakonodajni okvir, potem se je pa zadeva nadgrajevala in vsak si je po svoje tolmačil in iskal luknje v zakonu, kako bo stvar funkcionirala. Danes po 25 letih pa imamo sistem, ki je pokazal, da deluje, da pa marsikakšna stvar ne funkcionira, ker nekdo zlorablja – in zdaj bom zelo direkten – , ne klofutam zdravnikov, povedal sem pa jasno, da zagovarjajo v prvi vrsti najprej svoje interese, potem pa vse ostale. Enako velja za zbornico, za gospodarstvo, za Obrtno zbornico in za vse ostale. Nič se ne delam pametnega, odgovarjam na tisto, kar oni trdijo, da govorijo kot stroka v imenu tistih, ki so bolni. To sem lahko tudi jaz. Zato danes kot predstavnik ljudstva odgovarjam, s čimer se pa jaz ne strinjam, in naj nehajo farbati ljudi. To je ta razlika, ki jo midva preprosto ne bova zedinila na isti imenovalec, žal. Tukaj ste me hudo narobe razumeli.

Moj predlog je, podpredsednik, da spoštujete tudi Poslovnik in v smislu, kadar se uporablja replika seveda, če ni uporabljeno v pravem namenu ne glede na to, kako ste vi seveda svojo razlago naredili, opozorite razpravljavca in ga zaustavite in ga opozorite, kje je bil narobe razumljen.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Besedo ima gospa Marija Bačič. Pripravi naj se gospod Miha Kordiš.

Izvolite, gospa Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljeni vsi!

Danes slišimo veliko različnih mnenj. Tako je tudi prav in upam, da bomo na koncu izluščili najboljše iz te razprave. Naj začnem s tem, da smo v koalicijskem sporazumu zapisali, da bomo v tem mandatu pripravili novi zakon o zdravstveni dejavnosti, kjer bomo med drugim razmejili javno od zasebnega izvajanja zdravstvene dejavnosti, določili bomo jasna merila za postavitev mreže javne zdravstvene službe in uredili področje podeljevanja koncesij, ki se bodo podeljevale na podlagi razpisov in seveda tam, kjer javni zavodi ne bodo mogli zagotoviti obsega storitev. Se strinjamo, upam, vsi. Vendar, kolikor jaz poznam podeljevanje koncesij v zadnjih 10 letih na našem območju, lahko povem, da se izvajajo tako, kot je treba, preko javnih razpisov in za določen čas. Tako torej, kot je treba. Mogoče na sekundarni ravni poteka nekoliko drugače oziroma je potekalo drugače, vendar pa lahko povem tudi, da so me zdravniki opozorili, da je kar nekaj zaposlenih zdravnikov, ki so danes v bolnišnici, koncesijo vrnilo. Zakaj? Ker so se zavedli, da morajo v svojo dejavnost sami vložiti finančna sredstva za prostore, opremo in za izvajanje svoje zdravstvene dejavnosti. Torej morajo vložiti veliko finančnih sredstev. Je pa res, razlika je, kje se koncesionarji zaposlijo oziroma delajo, ali je to v velikem mestu ali na ruralnem območju, ki je težko dostopno, kjer ni zdravnika, kjer ni infrastrukture, in vemo, s čim se potem ti koncesionarji tam ukvarjajo. Tako nisem povsem prepričana, da je v našem zdravstvu vse tako zelo narobe zaradi koncesionarjev. Menim, da smo lahko veseli, da jih pravzaprav imamo, ker so prav tako kot javni zavodi strokovni, delavni in imajo odnos do pacientov, kar lahko vidimo po njihovi glavarini, ker je imajo dosti več, kot pa jo lahko imajo.

V preteklosti se je res dogajalo marsikaj. In strinjam se, da je na tem področju treba narediti red. Vsekakor pa bi najprej

potrebovali mrežo javne zdravstvene službe in to na primarni, sekundarni in terciarni ravni. Te namreč že od leta 1992 nimamo. Ne smemo pozabiti, da so koncesionarji del javne zdravstvene mreže in brez njih bi bilo še več čakajočih, čakalne dobe pa bi se še podaljšale. Se tega vsi zavedamo? Zato menim, da ne smemo in ne moremo dajati vseh v isti koš, tako tiste, ki delajo dobro in po predpisih, kot tiste, ki ne. Po informacijah, ki jih imam, naj bi imeli koncesionarji veliko več nadzorov kot na primer izvajalci v javnih zdravstvenih zavodih. O tem smo že tudi danes povedali, da nimajo, vendar so bolj pod drobnogledom s strani različnih inšpektorjev, delovnih, zdravstvenih in Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Veliko koncesionarjev me je poklicalo in povedali so, da so za svojo dejavnost kupili prostore in opremo, ki vemo, da ni poceni. Vzeli so kredit za dobo 25 let. Seveda so bili do sedaj mirni, delali strokovno, nemoteno, ker so imeli koncesijo podeljeno za dobo 30 let. Sedaj, ko bomo koncesije spremenili na 15 let, pa se med njih vnaša skrb, bojazen in nemir. Si lahko predstavljamo, v kakšnem stresu so? Že res, da je mogoče koncesijo pridobiti še za dodatnih 15 let. Kaj pa, če ne? Nikoli se ne ve. In zakaj ta upravičena bojazen – ker še vedno nimamo mreže javne zdravstvene službe, kar smo Socialni demokrati večkrat poudarjali. Zato vas res, spoštovana ministrica, sprašujem, ali se vsi skupaj kot družba zavedamo morebitnih posledic tega ukrepa, da se podeljevanje koncesij omeji na 15 let, medtem ko so nekateri koncesionarji zadolženi za 25 let. Mnenje je, da so koncesionarji dobro situirani, nihče se pa ne vpraša, da tudi oni opravijo za 20 do 30 tisoč evrov več storitev letno, kot dobijo plačanih, in to zato, ker so izpolnili plan, ki jim ga je predpisala zdravstvena zavarovalnica oziroma vlada, in so ga že dosegli, ampak ne morejo odkloniti tistih pacientov, ki pridejo k njim. Torej, niso zaslužkarji, ne ozirajo se na denar, pač pa delajo po svojih najboljših močeh, v skladu s Hipokratovo prisego, da bodo oskrbeli pacienta.

Še ena zadeva je. V družini zobozdravnika s koncesijo se je šolal sin zobozdravnik, ki bi rad nasledil očetovo ambulanto. Kako je s tem? Če bo razpis in se prijavi na njegov razpis več kandidatov, je vprašljivo, če bo ta sin izbran. Ali imamo izdelano politiko zasebne prakse razvoja koncesionarjev? Veliko neživljenjskih pogojev uvajamo, pa včasih pravimo, da je treba delati tudi po zdravi kmečki pameti.

Spoštovani! Poudarjam, da smo do nedavnega imeli zelo kakovostno in vsem dostopno javno zdravstvo, predvsem primarno, saj tako o nas pišejo tudi konzultanti, ki prihajajo od nas. Ne morem pa se strinjati s tem, da je v zdravstvu vse tako zelo narobe. Narobe je tam, kjer so odnosi skrhani, kjer se zdravniki ne pogovarjajo med sabo in ne sodelujejo v timu. Šepa tudi organizacija dela, pa vendar zato niso krive koncesije ali obdobje podeljevanja koncesij. Pri vsem tem se sprašujem, kaj vemo, da ni prav, je ostala Hipokratova prisega, kje je človeški in humani pristop, kje je bolnik? Vsega tega v zakonu ne moremo zapisati, to mora biti v ljudeh, še posebej v zdravstvenem osebju.

Še bi lahko govorila. Tukaj morajo svoje narediti vodstva javnih zavodov in bolj poskrbeti za lastno izobraževanje in tako naprej. Treba je imeti ljudi, torej direktorje, ki bodo pravi, ki bodo znali motivirati ljudi in ki bodo pravzaprav tisti, ki bodo v oporo zdravnikom takrat, ko jih bodo potrebovali. Vemo, da so dostikrat v stiski. Ko bomo dali v ospredje temeljno poslanstvo zdravstvene dejavnosti, to je etika, morala, in bo na prvem mestu bolnik, se bo, prepričana sem, v našem zdravstvu veliko spremenilo. Ne pozabimo, da smo lahko jutri pacienti že tudi mi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš, pripravi naj se gospod Jožef Horvat.

Izvolite, gospod Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Preden preidem na ključne predloge, ki jih imamo za reformo zdravstvenega sistema socialisti, naj se odzovem na navajanja desnice o Venezueli, ki kažejo pač na desno omejenost, nerazgledanost in na njihove povezave z Američani. Za začetek je prej eden izmed desnih poslancev zastavil neko retorično vprašanje, ali si res želimo venezuelskega zdravstvenega sistema. Pa vam bom tole povedal o venezuelskem zdravstvenem sistemu. V 40 letih pred nastopom bolivarske revolucije je bilo postavljenih 5 tisoč ambulant, v 16 letih bolivarske revolucije je bilo vzpostavljenih novih dodatnih 9 tisoč zdravstvenih ambulant, tudi s pomočjo bratskih kubanskih zdravnikov. Ta sistem je zelo dobro funkcioniral, podaljševala se je doba prebivalstva, padala je smrtnost med novorojenčki in tako naprej, no, dokler ni pred dvema, trema letoma desna opozicija začela obglavljati chaviste na ulicah in požigati zdravstvene klinike. Vse to je počela in še vedno počne podprta z ameriškimi financami. Ravno v tem trenutku je na mizi ameriškega senata predlog za dodatnih 20 milijonov evrov, ki naj jih Združene države namenijo za opozicijsko divjanje na ulicah Venezuele. Za klasično sponzoriranje mavričnega državnega udara gre. Pod ta predlog sta podpisana tako demokrat kot republikanec – za republikance je Marco Rubio, za demokrate pa Ben Cardin. No, in ta predlog je tam na mizi, kljub temu, da je en teden nazaj, to je 18. maja, desna opozicija požgala venezuelsko porodnišnico samo zato, ker je javna in ker je simbol chavizma.

Slovenska desnica ne upa kaj takega početi na ulicah, zato bi požgala javno zdravstvo z zakoni. Tudi tukaj so vmešani Američani preko svoje Ameriške gospodarske zbornice, preko

AmChama, ki je med drugim financirala tudi tisto famozno Tajnikarjevo raziskavo. Kar je pa bolj zaskrbljujoče, pa je, da tudi Vlada in koalicija v resnici sledita ameriškemu zgledu, ko namenjata dodatna sredstva za nabave ameriškega starega železa, na drugi strani pa zmanjšuje ta delež sredstev, ki gre za javno dobro. Tako je Vlada pred kratkim namenila dodatnih 24 milijonov evrov mimo Državnega zbora za nakup faliranih Patrij.

Pa še nekaj o mednarodnih primerjavah. Združene države Amerike dajejo 17,1 % svojega bruto družbenega proizvoda v zdravstvo, Slovenija namenja 9,2 % BDP, pa je v Združenih državah življenjska doba krajša, smrtnost novorojenčkov je štirikrat večja kot v Sloveniji in 40 milijonov ljudi je brez zdravstvenega zavarovanja. To je zdravstvena vizija, ki nam jo ponujajo Nova Slovenija, SDS, Fides, Zdravniška zbornica in Ameriška gospodarska zbornica – AmCham. Je to res zdravstvo, ki si ga želimo? Moj odgovor kot odgovor socialista je absolutno in brezpogojno ne. Na drugi strani pa imamo, recimo, kubanski zdravstveni sistem, ki je pred kratkim izumil zdravilo za pljučnega raka.

Ameriški model pri nas predvsem zagovarja politična desnica v spregi s tem zdravniško-zavarovalniškim lobijem, ker ne vem, očitno si želijo, da bi ljudje umirali pred vrati bolnišnic na enak način kot umirajo tisti brez zdravstvenega zavarovanja v Ameriki. Ampak v praksi na ta trend pristaja tudi Vlada zaradi tega, ker z njim noče presekati. In s tem Zakonom o zdravstveni dejavnosti ne odpravlja neupravičenih koncesiji, ki nažirajo, požirajo slovenski javni zdravstveni sistem, in za te koncesije v Združeni levici zahtevamo moratorij. Če bi bile koncesije del rešitve, potem bi bile razmere v zobozdravstvu vsaj na pol idealne, zaradi tega ker imamo v sektorju zobozdravstva več kot polovico zdravnikov, ki delajo pri koncesionarjih, če niti ne štejem čistih privatnikov. Ampak realnost je taka, da so razmere ravno v zobozdravstvu vsaj polkatastrofalne. Najdaljše čakalne dobe so tamkaj, največ je samoplačništva, dostopnost zdravstvenih storitev je na psu. In če bi bile koncesije res rešitev zdravstvenega sistema, potem bi bile v najbolj koncesioniranih panogah čakalne dobe najkrajše, ampak žal je stvar ravno nasprotna.

V Združeni levici zahtevamo moratorij na nove koncesije.

Potem je pa tu še popoldansko delo zdravnikov pri zasebnikih, to so tako imenovani zdravniki dvoživke. Ta zakon o zdravstveni dejavnosti legalizira obstoječe stanje s tem, da zdravnikom dvoživkam daje 8 ur tedenskega dela pri zasebnikih. S tem naravnost spodbuja zdravnike, da karseda malo in slabo delajo v javnem sistemu zato, da lahko potem kot zasebniki zaslužijo več. In to ima lahko samo en izplen, samo en rezultat, to je daljšanje čakalnih dob. To dvoje, mislimo, da mora zakon o zdravstveni dejavnosti nasloviti, skratka omejitev podeljevanja koncesij in preprečitev popoldanskega dela zdravnikov pri zasebnikih, razmejitev javnega in zasebnega.

Ker zakon o zdravstveni dejavnosti, vladni zakon, tega ne omogoča, ga ne bomo podprli, ne bomo mu pa nasprotovali, ker ga bomo izboljšali z amandmajem.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se gospa Iva Dimic in tudi gospa Erika Dekleva.

Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik! Spoštovana gospa ministrica s sodelavkami, dragi kolegic in kolegi!

Jaz bi se zdaj rad vrnil nazaj v Državni zbor Republike Slovenije. Meni je pa le Slovenija najljubša država in je tudi moja domovina. Ker imamo Slovenci izjemno veliko potencialov, bi želel, da vse te potenciale dejansko tudi vsak razvije v dobro samega sebe in seveda tudi v dobro širše družbe. Večkrat se sprašujem, kaj pravzaprav moramo v tej državi narediti, da nam bo šlo boljše, ker imamo, poudarjam, imamo potencial. In tukaj je odgovor krščanskih demokratov takšen: država mora s svojo regulativo, s svojo zakonodajo omogočiti, da vsak posameznik v tej državi razvije svoje intelektualne in druge podjetniške, če hočete, zdravstvene, zdravniške potenciale za dobro celotne družbe. Zakaj bi mi nekoga izobrazili, ga potem zaprli v kletko in mu napisali stroga navodila, kako pač mora delovati.

Gospe in gospodje, Jani Möderndorfer je nekako v neki negativni luči opisal organizacije, ki nasprotujejo ali pa ne soglašajo s tem predlogom zakona. Mi vemo, da temu zakonu nasprotuje Koordinacija zdravniških organizacij, katere članice so Zdravniška zbornica Slovenije – sestavljajo jo zdravniki, Slovensko zdravniško društvo – sestavljajo ga zdravniki, FIDES – sestavljajo ga zdravniki in zdravnice, Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije – sestavljajo ga zdravniki in zdravnice, ti so izrazili tudi podporo mnenju Mladih zdravnikov Slovenije – tudi te predstavljajo zdravniki in zdravnice. In kolega Möderndorfer je rekel, ja, ta združenja pa seveda zastopajo samo lastne interese. Kdo je pa sploh še tukaj na strani pacienta? Razumelo se je, da samo SMC in ministrica. Ja, prosim lepo, a če poudarjam, da so tukaj v teh združenjih zdravnice in zdravniki, ali niso, predno so začeli s svojo zdravniško službo oziroma zdravniško poslanstvo, svečano prisegli z besedilom Hipokratove prisege. Vsak zdravnik je izrekel: »Svečano obljubljam, da bom svoje življenje postavil v službo humanosti.« In mi zdaj kar s temi društvi pometemo, da pa ti niso za paciente. Vsi so dali Hipokratovo

prisego. Tukaj mi je res žal, da ta hiša, hram demokracije menda, se tako mačehovsko obnaša do zdravnikov in zdravnic. Mi radi operiramo s številkami, ali je naš zdravstveni sistem trenutno dober. Imamo odlične zdravnike, odlične medicinske sestre, problem so odnosi, problem je ureditev, problem je zakonodaja, problem je sistem. OECD nas opozarja, izklopite že vendarle po 25. letih ta socialistični model zdravstvenega sistema pri vas. Gospe in gospodje, ali je normalno, da danes ali pa bolj točno na dan 1. 4. 2017 38 tisoč 762 pacientov čaka nad dopustno dobo na neke posege oziroma preglede, to je samo 16,45 % vseh čakajočih, torej je vseh čakajočih 235 tisoč pacientov. Grobo zaokrožim, četrt milijona jih čaka. V redu, kritično je tisto število, ki čaka nad dopustno dobo. To se je v tem mandatu povečalo in se povečuje.

Gospa ministrica, jaz vas prosim, za podatke, ker jih imate, gotovo jih imate, jih lahko pridobite, poslanec jih ne more. Koliko ljudi, koliko zdravnikov je v tem mandatu zapustilo in prekinilo delovna razmerja in šlo v tujino? Verjemite, tudi mladi zdravniki bodo šli v tujino, na kar nas opozarjajo v svojih kar dveh pismih in nasprotujejo sprejetju predlaganega zakona. Zakaj govorimo mladi? Zato ker bodo šli ven. Ven bodo šli. Mi smo jih izobrazili, oni bodo šli ven. Opozarjajo na centralizacijo zdravstva. Kot nekdo, ki prihaja s skrajne vzhodne regije, to njihovo opozorilo dvakrat podpišem ali pa stokrat. Vse se v tej državi centralizira. A mi na robu nismo državljani? Drugič. Nasprotujejo diskriminaciji mladih specialistov z odvzemom nosilnosti zdravstvene dejavnosti. In kot sporno ocenjujejo tudi omejevanje podeljevanja koncesij na način, ki jih praktično onemogoča.

Danes, gospa ministrica, imamo fantastične primere dobre prakse v tej državi. Jaz res prosim, da si pogledate novozgrajeno, pred kratkim odprto zasebno bolnišnico na Otočcu, z najsodobnejšo opremo, z operacijskimi mizami, ki jih menda še ni v Evropi. Ali bo zdaj ta gospod, ta investitor dobil koncesijo ali ne? Ali teh 15 let bo ali ne bo, ali je to sprejemljivo ali ne? Dvakrat sem že govoril o primeru zdravnika v občini Tišina, javno-zasebno partnerstvo, 660 tisoč evrov lastnega denarja je vložil in 180 tisoč občina. Ruševino, nek dvorec je v bistvu obnovil tako, da bi mu moral čestitati tudi kulturni minister, in danes tam opravlja zdravstveno dejavnost. Ali bo dobil koncesijo? / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Postopkovno, gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Glede na to, da že kar nekaj časa govorimo, mislim, da dve uri in pol, bi prosila ministrstvo, predsednik, če jih lahko pozovete, da gospa ministrica pa vendarle nekaj pove. Vsi razpravljavci se zdaj ukvarjamo, se ukvarjajo vsaj do sedaj, s tem, ali bodo koncesije ukinjene ali ne bodo, ali gre za transparentnost s tem zakonom pri podeljevanju koncesij ali ne, ali bodo bolniki na boljšem ali ne. Ministrica si nenehno nekaj piše, podčrtuje, se posvetuje, jaz bi prosila, da odgovori, ker naslednje razprave, če bodo šle v isto smer, so potem nesmiselne, ministrstvo ima namreč celo uro še časa, do sedaj se niti enkrat niso oglasili. In glede na to, da štirje tamle sedijo, torej ministrica in tri svetovalke, prosim, da vendarle razjasnijo osnovne pojme, ki so bili zdaj izpostavljeni tako s strani koalicije kot opozicije, in da ministrica pove, razloži stvari, ki so bile najbolj izpostavljene, torej koncesije, mladi zdravniki, sodelovanje Zdravniške zbornice pri pripravi zakona, ali je sodelovala Zdravniška zbornica, kako je sodelovala, katere pripombe so bile upoštevane v času javne razprave, da mogoče potem naslednji razpravljavci teh vprašanje ne izpostavljamo. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospa ministrica vas je seveda slišala, kajne.

Gospa Erika Dekleva ima besedo.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo.

Tudi jaz bom v nadaljevanju vesela kakšnega odziva. Sicer pa moram ugotoviti, da se je zakon o zdravstveni dejavnosti pisalo in usklajevalo že v preteklih vladah, kako zelo težko je dobiti podporo tako politike kot ostalih deležnikov, kaže že sam rezultat. Namreč, nobeni vladi do sedaj in tudi nobenemu ministru ali ministrici ni uspelo. In čeprav gre za nek sistemski zakon, ki bi moral v okviru neke reforme imeti prednost, se ga od osamosvojitve dalje ni resno spreminjalo, kljub temu, da vsi skupaj govorimo in pišemo, kako zelo pomanjkljivo so urejena nekatera področja v zakonu.

Pa poglejmo, da ne bomo samo o tujini, kaj so cilji zakona, ki je danes pred nami. Eden od ciljev je ohranjanje in krepitev zdravstvenega sistema, ki temelji na javni zdravstveni službi. Zdravstvene storitve namreč ne smejo biti tržno blago, zato je v ospredju javna in nepridobitna dejavnost, seveda pa jo zasebna lahko ali celo mora dopolnjevati. Podeljevanje koncesij na transparenten način in na podlagi ugotovljenih potreb, to je tisto, kar je zapisano v zakonu, in zagotavljanje kakovosti in strokovnosti izvajanja zdravstvene dejavnosti. Kaj od teh ciljev je spornega? Na predlog zakona so seveda prišle številne pripombe in številne so bile tudi upoštevane, številne tudi ne, ker moramo slediti svoji viziji in predvsem koalicijskemu sporazumu, v katerega smo zapisali, da obljubljamo korektiv obstoječega zdravstvenega sistema v luči krepitve javnega zdravstva in jasnejše ločitve izvajanja javne in zasebne dejavnosti. Torej, počnemo samo to, kar smo napovedali in kar smo obljubili. Sama seveda razumem številna nasprotovanja temu zakonu in nasploh nasprotovanje vsem spremembam v zdravstvu.

Vendar pa je dejstvo, da se je enkrat treba odločiti, potegniti črtno in dejansko tudi kaj naredit, da ne ostane vse samo v namerah in pa željah.

Jaz sem brala tudi revizijsko poročilo Računskega sodišča glede podeljevanja koncesij za obdobje od leta 2000 do leta 2006. Takrat je Ministrstvu za zdravje Računsko sodišče izreklo negativno mnenje, saj je ugotovilo, da ni opredelilo ustreznih standardov, kadrov, opreme in materiala, da ni izdelalo in predpisalo meril in navodil za določitev mreže javne zdravstvene dejavnosti na primarni ravni, da ni zagotovilo izvajanja vseh oblik nadzora, ki jih določa Zakon o zdravstveni dejavnosti, da ni podrobneje določilo poteka izdaje soglasja ali pa nesoglasja k podelitvi koncesije in še mnogo tega. Skratka, ni zagotovilo primernih podlag in vzpostavilo ustreznih procesov, ki bi zagotovili delovanje sistema podeljevanja koncesij v osnovni zdravstveni dejavnosti. Naj še enkrat poudarim, vse te ugotovitve so se nanašale na obdobje od leta 2000 do 2006. Ob nastopu naše vlade v letu 2014, je bilo stanje še vedno tako, ni bilo sanirano. Toliko o kompleksnosti tega problema in toliko o uspešnosti ali neuspešnosti dela ministrice za zdravje, ki je predlog sprememb uspela pripeljati v državnozborsko obravnavo. To obdobje se je seveda nanašalo na mnoge različne vlade, med drugim tudi na vlado Janeza Janše. V času njihove vlade je najbolj, če rečem, pogumno izkoriščal to ohlapno zakonodajo prav njihov minister gospod Bručan in je v tako imenovani nočni akciji naenkrat podpisal 50 novih koncesijskih pogodb. Seveda to ni nikakor osamljen primer. To sem omenila samo zato, ker sem želela pokazati, koliko vlad in koliko ministrov se je zaradi takih ali drugačnih razlogov spotaknilo na tej zdravstveni zakonodaji. Zato so vse kritike, ki prihajajo iz desne strani, najmanj smešne. Raje, kot da bi se konstruktivno ukvarjali s predlogi sprememb, se ukvarjajo s svojimi mnogoterimi priporočili, ki so celo protiustavna, družbeno destruktivna in usmerjena izključno k lastni promociji. Kar je najbolj pomembno, pa je to, da zaradi takih preteklih politik in današnjega opozicijskega pristopa k problemom ne bo nihče bolje živel, še najmanj pa pacienti.

Pa se posvetimo trenutnemu predlogu, ki smo ga po dolgih in težkih usklajevanjih le prejeli na mizo. Poglavitne rešitve predloga, ki je danes pred nami, so enotna ureditev dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti, ureditev pravnih podlag za opravljanje zdravstvene dejavnosti za javno socialne varstvene zavode in javno vzgojno izobraževalne zavode, ureditev koncesij za izvajanje zdravstvenih storitev, dopolnitev ureditve dela zdravstvenih delavcev izven zdravstvenih zavodov, oglaševanje zdravstvene dejavnosti in nadzor nad izvajalci zdravstvene dejavnosti in zdravstvenimi delavci in sodelavci. Zakon tako primarno ureja pogoje za izdajo dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti, in sicer enotno za vse izvajalce zdravstvene dejavnosti, ne glede na njihovo statusno obliko. Na ta način se odpravlja podnormiranost in pomanjkljivost sedanje ureditve in odpravlja pravno praznino na področju izdaje dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti. Z določitvijo pogojev in postopkov izdaje dovoljenja ter z natančno določenimi pogoji za odvzem dovoljenja bodo, prvič, vsi izvajalci enakovredno obravnavani.

Zdaj se bom osredotočila še na koncesije, ker so ves čas dvigovale, in še vedno, toliko prahu. Trenutno veljavni zakon to področje ureja pomanjkljivo. To smo slišali že večkrat. In posledično je na tem področju več vprašanj, kot je odgovorov. Predvsem pa je ogromno neenotnih praks. Podeljevanje koncesij je potekalo nenadzorovano in netransparentno. Vse to je privedlo do mešanja javne in zasebne dejavnosti ter interesov, in to pretežno v škodo javne zdravstvene dejavnosti. Predlagana rešitev v noveli zakona pravi, da se koncesija podeli le, če javni zdravstveni zavod ne zagotavlja izvajanja zdravstvene dejavnosti v obsegu, kot je določen z mrežo javne zdravstvene službe oziroma če javni zdravstveni zavod ne more zagotoviti potrebne dostopnosti zdravstvenih storitev. Koncesije se bodo tako podeljevale na podlagi izkazanih potreb, s čimer se bo zagotavljala zadostna dostopnost zdravstvenih storitev. Koncesija se bo podelila na podlagi javnega razpisa, medsebojna razmerja pa bo urejala koncesijska pogodba. Pogoj za sklenitev te pogodbe pa bo predhodno sklenjena pogodba med koncesionarjem in javnim zdravstvenim zavodom. Natančno so določeni tudi primeri, ko preneha koncesijska pogodba in pogoji za odvzem. Koncesije se bodo podeljevale za določen čas, in sicer petnajst let, po preteku pa bo mogoče podaljšati še za petnajst let, če bo za to obstajala potreba. Tako predlog zakona sledi ciljem krepitve javnega zdravstva. Vzpostavlja se sistem, ki omogoča podeljevanje koncesij na transparenten način, prav tako pa se zahteva strateško načrtovanje tako na primarni kot sekundarni ravni.

Zelo pomemben je seveda tudi nadzor, ki ga trenutni zakon ne opredeljuje, kljub temu, da je interni strokovni nadzor predpisan kot obvezen. Vse skupaj je bolj kot ne prepuščeno posameznim izvajalcem zdravstvene dejavnosti, temeljni namen nadzora pa je zaradi neustrezne in pomanjkljive uredbe težko uresničiti. Predlagana rešitev zato področje zdaj ureja celostno. Ministrstvo je pri urejanju te vsebine sledilo mnenju Računskega sodišču in v predlogu zakona določilo tako inšpekcijske organe kot tudi možne izreke ukrepov. Nosilni inšpekcijski organ je Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije.

Vseh vsebin, ki jih zakon spreminja oziroma ureja, se zdaj ne bom dotaknila, bi pa kljub vsemu rada povedala, da je seznam deležnikov, ki so posredovali svoje odzive, res dolg. Seveda so bili vsi nekako enotnega

mnenja, da je reforma zdravstvene zakonodaje potrebna, imajo pa včasih diametralno nasprotne poglede, kako naj ta reforma zgleda in kakšna naj bo. Ker se mnenja tako zelo razlikujejo in so si tako nasprotna, kot je tudi danes to mogoče zaznati v Državnem zboru, je vsa ta mnenja nemogoče upoštevati pri pripravi predloga, ki ga obravnavamo. Seveda pa je mogoče slediti Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva od leta 2016 do leta 2025 »Skupaj za družbo zdravja«, ki smo jo sprejeli v tem Državnem zboru. V njej piše, da so koncesije dopolnilo dejavnosti zdravstvenih zavodov, in mislim, da ga bomo v nadaljevanju sprejemanja tega zakona gotovo izboljšali tudi s sprejemom kakšnega amandmaja. Konceptualno pa seveda stojimo na različnih stališčih od vsega začetka in mislim, da se koalicija enotno strinja in je tudi to zapisala v koalicijsko pogodbo, kakšen je naš vidik, kakšno je naše videnje sprejemanja zdravstvene zakonodaje. Mi temu sledimo ne glede na to, da seveda imate drugačne poglede in želje, ampak tega skupaj se enostavno ne da spraviti in doseči takega kompromisa, da bi tako diametralno različne poglede spravili v en zakon.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Maruša Škopac, pripravi naj se gospa Jelka Godec.

Izvolite, gospa Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Trenutno veljavni zakon je bil sprejet leta 1992, kar nedvomno govori o tem, da je čas, da se zakon novelira in modernizira. Dejstvo je, da se Zakona o zdravstveni dejavnosti ni lotila nobena vlada do sedaj, kar govori o tem, da je na tem področju izjemno veliko predvsem različnih pogledov in še več različnih interesov. Različni pogledi na sistem ureditve zdravstva v državi so povsem legitimni, saj odražajo različne poglede, ki jih državljani imamo. Tako leve politične opcije zagovarjajo javni zdravstveni sistem, ki temelji na solidarnosti in čim večji dostopnosti vseh do zdravstvenih storitev, desne politične opcije in zdravniška zbornica pa zagovarjajo ureditev prostega trga, kar pomeni ukinitev koncesij. In kdo so koncesionarji? To so zdravniki, ki so del javne zdravstvene mreže, kar pomeni, da so njihove storitve za paciente brezplačne oziroma jih za njih zdravnikom koncesionarjem poravna zdravstvena blagajna. Potem imamo zdravnike zasebnike, pri katerih morajo pacienti vsak pregled plačati. Če poenostavim, si zdravniška organizacija – in to zagovarja tudi desna politična opcija – želi, da bi imel pacient možnost izbrati kateregakoli zdravnika želi sam, storitev pa bi bila poravnava iz zdravstvenega zavarovanja, ki bi ga vsak posameznik moral skleniti z izbrano zdravstveno zavarovalnico. Če bi zakon pripravila desna politična opcija, ko je bila na oblasti, bi šel zakon nedvomno v povsem drugo smer. Pa tega takrat, ko so imeli možnost, niso naredili. Zakona niso novelirali in modernizirali. Politična opcija, ki je danes na oblasti, pa zagovarja javno zdravstvo. V tej luči je tudi predlagana novela zakona, ki jo obravnavamo danes. In tako nasprotujoča so si danes tudi mnenja glede primernosti rešitev, ki jih novela prinaša.

Verjetno pa lahko izpostavim vsaj eno področje, ki ga novela zakona ureja, okoli katerega se verjetno vsi strinjamo, da ga je nujno urediti, saj danes to področje zakonsko ni urejeno. Govorimo o izvajanju zdravstvene dejavnosti s strani socialnovarstvenih zavodov, to so predvsem domovi za starejše, posebni socialnovarstveni zavodi, socialnovarstveni zavodi za usposabljanje, varstveno-delovni centri za domsko varstvo ter varstveno-delovni centri, se pravi centri, kjer se izvaja rehabilitacija po možganskih poškodbah. Vsi ti zavodi danes opravljajo zdravstveno dejavnost brez dovoljenja, kakor tudi brez podeljene koncesije s področja zdravstva ali drugega pravnega akta, ki bi jim pravnoformalno omogočal opravljanje zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe. Z novelo zakona se to področje ureja.

Z novelo se natančno določajo tudi pogoji pridobitve koncesije. Določa se zakonska obveznost, da se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa, ki se razpiše skladno s koncesijskim aktom. Pogoji, ki jih mora koncesionar izpolnjevati, da lahko konkurira na spisu, bodo tako javno objavljeni in znani vnaprej. Tako se bo lahko za posamezno koncesijo potegovalo več interesentov, kar je vsekakor korak naprej k transparentnosti in izenačitvi vseh zainteresiranih strank v postopku pridobivanja oziroma prijavljanja na razpisu za pridobitev koncesije. Pogoja za sklenitev koncesijske pogodbe bosta predhodno sklenjena pogodba med koncesionarjem in javnim zdravstvenim zavodom o obsegu in vrstah sodelovanja za potrebe izvajanja neprekinjenega zdravstvenega varstva in sklenjena pogodba o zavarovanju odgovornosti za zdravnike v skladu z zakonom, ki ureja zdravniško službo. V koncesijski pogodbi bodo določeni tudi primeri, v katerih preneha koncesijska pogodba in pogoji za odvzem koncesij. Menim, da bo s tem področje pridobivanja oziroma podeljevanja koncesij mnogo bolje urejeno, kot je do sedaj. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec, pripravi naj se dr. Mitja Horvat.

Izvolite, gospa Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Danes še vedno nismo od ministrice slišali popolnoma nič, razen tiste uvodne besede. Gospa ministrica, jaz upam, da se

boste v nadaljevanju oglasili z razlago vseh teh navedb, ki sledijo s strani koalicije in opozicije, glede na to, še enkrat, da si pišete nenehno in z markerji podčrtujete, verjetno pa še čakate, da vam prinesejo tudi stališče, tako kot ponavadi, da ga boste lahko prebrali.

Koalicija se ne strinja. Jaz ne vem, od kod vam ideja, da se koalicija strinja. Koalicija se je strinjala v koalicijski pogodbi, ki jo je podpisala danes, kot smo slišali s strani Desusa, s strani SD, čisto popolnoma različne razlage oziroma razprave, ki so nakazovale na to, da se strinjajo, da so koncesionarji tako, kot so, da so pomembni. Gospod Gantar je v stališču povedal kar nekaj stvari, s katerimi se ne strinjajo, vendar pa bodo v prvem branju seveda zakon podprli. In mene nekaj skrbi, da to, kar vi govorite, da gre za javno zdravstvo, da se zavzemate za javno zdravstvo, da so vas polna usta javnega zdravstva, da je ta zakon popolnoma političen zakon in čisto popolnoma nič drugega, ker morate zdravstveno reformo pod nujno sprejeti, pa ne glede na to, ali se bodo čakalne dobe podaljšale, ali bodo koncesionarji na slabšem, ali bodo javni zdravstveni domovi na slabšem, ali bodo bolnišnice na slabšem, ali mladi zdravniki, stari zdravniki, ne glede na to, predvsem pa ali bodo bolniki na slabšem. In nenehno govorite, da se zavzemate za javno zdravstvo, drugi za koncesionarje. Kdo se pa zavzema za bolnike? Se zavzemate za bolnike? Danes s strani koalicije tega še nisem slišala. Samo to, zavzemamo se za javno zdravstvo. Bi bilo pa dobro, da poveste, kakšen pojem je to, kaj pod tem stoji. Kaj je to javno zdravstvo za vas? Tega ne slišimo, samo »smo za javno zdravstvo«. To je za ljudi lepo, aha, oni si predstavljajo javni zdravstveni dom, bolnišnica in tako naprej, ne poveste pa, da so seveda koncesionarji del tega. To je tudi javno zdravstvo. Jaz bi raje rekla, da javno zdravstvo je tisti zdravnik ali tista zdravstvena dejavnost, ki porablja javni denar, ne glede na to, ali je to v zdravstvenem domu ali je to zasebnik, tisti, ki porabi javni denar, denar davkoplačevalcev.

In še enkrat, ta zakon je po mojem popolnoma čisti politični zakon in kompromis, da se gre z zdravstveno reformo naprej na Vlado, ker Cerar stoji za tem, stoji za gospo Milojko Kolar Celarc in treba je to speljati. In doslej ne v razpravah ne v javnosti s strani ministrice nisem slišala, kako bo to boljše za bolnike.

Če pogledamo zakon, če gremo po vrsti s tistimi zadevami, ki so na začetku, recimo, Presoja posledic, ki jih bo imel sprejem zakona. Jaz ne vem, če se zavedate vi, kakšne posledice bo imel. Prvo kot prvo ni finančnih posledic. Jih ni. Ali je ministrstvo prepričano in koalicija, da finančnih posledic tega zakona ne bo? Ne vem, ministrica, boste potem verjetno odgovorili na to. Naslednja zadeva – Presoja posledic za socialno področje. Zakon bo imel pozitiven vpliv na kakovost in strokovnost izvajanja zdravstvene dejavnosti. Na kakšno kakovost? S čim boste izboljšali kakovost zdravstvenega sistema v Sloveniji s tem zakonom? Konkretno. Katera zadeva bo izboljšala? Besede, samo za javno zdravstvo in ščitimo javno zdravstvo in izboljšujemo kakovost javnega zdravstva – S čim? To ni noben dokaz. Naslednja zadeva – Dostopnost do zdravstvene storitve se bo izboljšala. S čim boste izboljšali dostopnost do zdravstvenih storitev? Tako, da boste koncesionarjem rekli, petnajst let, potem pa mogoče še petnajst let. S tem, da boste mladim zdravnikom dači zraven za delati še pet let, da bodo lahko samostojno odprli svojo zdravstveno dejavnost. Dajte, ministrica, prosim odgovoriti, napišite si, kako boste izboljšali dostopnost. Ker z eNaročanjem ne, ker vam lahko danes osebni primer povem, kako poteka vaše e-naročanje.

Nadzor. Razširjen nadzor. S čim? Kje? S katerim členom? Kje zagotavljate boljši nadzor? Ker danes smo slišali, da koncesije so bile podeljene na netransparenten način v preteklosti, da zdaj bo pa transparenten. Pridem še do tega, ampak, če je bilo podeljeno netransparentno, če bi delale institucije v Republiki Sloveniji, ki bi morale nadzirati podeljevanje koncesij, izvajanje koncesij in tako naprej, pa ne samo koncesionarjev, tudi javne zdravstvene domove, potem tega ne bi bilo treba danes narediti. Tega ne bi bilo treba. In kje zdaj ta zakon zagotavlja, da s tem zakonom bo pa zdaj inšpekcija delala bolje. S čim? S katerim členom? Kje to piše? Kje to piše, da bodo te institucije zdaj pa delale po novem bolje? Gospa ministrica, vi dajete besedo? Date roko v ogenj, da od zdaj naprej bodo pa te koncesije transparentno podeljene in nadzor bo veliko boljši in tisti koncesionarji, ki ne bodo delali dobro, bodo ob koncesijo? Pa ne bom zdaj vprašala samo za koncesionarje, zanima me, kdo bo delal nadzor v javnih zdravstvenih domovih, ali se program izvaja kvalitetno, dostopno in tako naprej. Kdo bo pa to delal? Boste tudi javne zdravstvene domove in bolnišnice pregledovali z isto lupo, kot boste koncesionarje?

Kar se tiče priprave zakona. Pri pripravi zakona je bila oblikovana delovna skupina, v kateri jih je šest – ja, šest jih je, to so vse gospe – z ministrstev. Rečeno je bilo, da niso sodelovali zunanji strokovni sodelavci, ampak so potem pač s pripombami. In te gospe so vse sekretarke na ministrstvu že dalj časa. Ena je sekretarka na Ministrstvu za javno upravo, ali je še tam, ne vem, ker je tudi imela neke zadeve, ki niso ravno čeden posel. Nadalje je sekretarka s področja Direktorata za zdravstveno varstvo, potem sekretarka, ki je v času Miklavčiča opozarjala, ko se je sprejemalo ta zakon, tudi glede koncesij in tega, da bi morala odkrito sodelovati javnost, da bi morali na tem področju sodelovati tudi civilna družba in strokovna javnost. Danes ste imeli oblikovano delovno skupino, v kateri ni niti enega iz zunanje strokovne javnosti. Niti enega! To pripravljajo ljudje na ministrstvu, ki so v teh uradniških

službah že več let. Potem se pa čudimo, zakaj prihaja do takšnih pripomb, kot so.

Koncesije se bodo podeljevale tam, kjer so potrebe prebivalstva, ker do zdaj se pa niso. Jaz bi razumela, da se te koncesije, ki so zdaj, ukinejo, zato ker bolniki niso zadovoljni, ampak bolniki očitno so. Ker če bolniki niso zadovoljni s koncesionarjem, gredo stran, gredo od njega stran in jih več ni. Nezadovoljni s koncesionarji, to so pa sedanja Vlada in koalicija, in za to v bistvu tu gre. Pravite, da boste naredili glede na potrebe prebivalstva. Gospa ministrica, katere pa so potrebe prebivalstva? Imate javno mrežo narejeno? Je nimate? Ker imate v resoluciji, v načrtu do leta 2018, da boste naredili mrežo, ki bo seveda fleksibilna, to je normalno, in takrat boste lahko vi vedeli, kje pa so tiste potrebe za koncesije. Imate zdravnike? Imamo dovolj kadra v Sloveniji? Ste že naredili pregled kadra v Sloveniji? Ja, po resoluciji ga mislite do leta 2022. Po resoluciji mislite register zdravstvenih delavcev, dostopnih na spletni strani Ministrstva za zdravje, narediti do leta 2022. Nacionalni načrt kadrovskih virov v zdravstvu do leta 2021. Poročilo o uvedbi spodbud za delo v območjih, ki so za zaposlitev manj privlačna do leta 2021. Spremembe načrtovanja organiziranja, izvajanja in nadzora specializacij, objavljeno na spletni strani, do leta 2021. Gospa ministrica, ali niso to prednostne naloge? O teh vseskozi govorite. Vi pa se ukvarjate s koncesijami. Vse ostalo imate pa do leta 2021, tudi mrežo do leta 2018. In zdaj govorite o transparentnosti podelitev koncesij in pravite, da boste koncesije podeljevali na podlagi potreb prebivalstva. Pa človeka lahko kap, če prebere resolucijo? Če pa nimate mreže, če ne veste, kakšne so potrebe prebivalstva. Do leta 2018 boste to delali, danes pa govorite o tem, kako boste koncesije podeljevali glede na potrebe prebivalstva. Favorizirate javne zdravstvene domove. Drugi pač rečemo, da je treba tudi koncesionarje. Ne eno, ne drugo ni prav. Treba je pogledati bolnika. Ste kdaj šli pogledati s strani bolnika zadeve? Kako bolnik vidi to. Jaz ne verjamem, gospa ministrica, vi itak niste iz zdravstva. Ste mati davkov, pravijo, in to se tudi kaže zdaj z novim zakonom. Kakorkoli govorimo o favoriziranju ene ali druge strani, ni prav, treba je pogledati s strani bolnika, pacienta, državljanov, ki to plačujejo. Ali se ne bi vi najprej osredotočili na to, koliko bo … Aja, saj to ste se, koliko bo treba plačati zdaj v to novo zdravstveno blagajno, ampak kaj bomo pa zdaj za to dobili? S tem se rajši ukvarjajte. Ljudem povejte, toliko boste plačali in za to boste dobili to in to. In je čisto vseeno, ali gre h koncesionarju ali gre v javni zdravstveni dom. Pomembno je, da kvalitetno in pravočasno oskrbo dobi. To je pomembno za bolnika in samo to bolniki vidijo. In tako, kot je rekel kolega iz koalicije, saj bolniki ne bodo brali tega zakona, oni bodo to občutili v ambulanti. Tam bodo občutili, ko ne bodo več čakali dve uri in pol pri družinskem zdravniku ali pri kateremkoli zdravniku, ampak bodo prišli na vrsto takrat, ko so naročeni. S tem zakonom za to ni variante, ker – kaj vi delate? Ja, če gledate javno zdravstvo, lahko gledate kot gajbico jabolk, v kateri je del jabolk gnil. In kaj normalen kmet naredi? Gnila jabolka ven pobere. Kaj pa vi delate? Vi pa zdrava jabolka ven jemljete. Gnila pa notri puščate, zato da bo še vse ostalo zgnilo. To s tem zakonom delate. Prednosti je treba dati tistim, ki delajo bolje, ali je to, še enkrat, koncesionar, zasebnik, kdorkoli, ki omogoča slovenskemu bolniku, da je kvalitetno in pravočasno oskrbljen. In te bedarije, ki so tu notri napisane, gospa ministrica, te bedarije bodo ubijale bolnike. In čakalne dobe bodo še daljše. In ne govoriti, da če imate 15 let koncesionarja in potem lahko podaljšate še za 15 let, da to je pa sedaj doživljenjsko, ker ni rečeno, da bo tistih 15 let še dobil zraven. Kateri koncesionar, kateri privatnik … Gospa ministrica, bi vi vložili v svoje podjetje, recimo, 5 let pred koncem, s tem, da ne veste, ali boste dobili koncesijo ali ne, v nove naprave, v kadre, v izobraževanje, ali bi to naredila? Jaz mislim, da ne, vsaj ko poslušaš ljudi, pa ne samo s strani zdravstva, tudi ostale, mislim, kdo bi pa vložil 5 let pred koncem, če ne vem, niti se ne bo amortizirala zadeva, niti ne ve, ali bo še tu ali ne bo in tako naprej. To so takšne bedarije v tem zakonu notri, je grozno.

Seveda v tem trenutku ni problem zasebno zdravstvo, to gospa ministrica dobro ve. Dobro ve, ker tudi število koncesionarjev upada. Imeli smo 18 % koncesionarjev, zdaj jih je 16 %. Saj je bilo rečeno danes, da nekateri so celi nehali delati, ker se jim zadeva ni izšla. Torej ni problem to, teh 16 % ne bo ogrozilo javnega zdravstva oziroma zdravstvenih domov, ne bo. To je isto kot v šolstvu. Zasebno šolstvo, ko iz tistega 1 % zasebnih šol delajo bav bav, da bodo ogrozile ostale osnovne šole oziroma javne šole. To, da bodo zdravniki raje odhajali h koncesionarjem, to, kolikor sem se jaz pogovarjala, tudi ni res. Zato ker v takšnem sistemu oziroma v takšni državi, kjer je nejasno, kako bo lahko zasebnik delal naslednje leto ali čez pet let, noben iz javnega zdravstva, zdravnik, ne bo šel h koncesionarju, ker ni takšne socialne varnosti, kot jo ima v javnem zdravstvu oziroma v bolnišnici. Ne bo šel. Ampak če bo ostal v javni bolnišnici, tudi nič več ne bo delal, zato ker je pa tako narejena zadeva, da se plača toliko, kolikor plača zavarovalnica, nič več ne bo delal, sedel bo tam 8 ur. Lahko bi pa delal pri zasebniku. Pa naj zasluži tri, štiri plače zraven, če jih pošteno zasluži. Če za tisto plačo, ki jo dela, oskrbi bolnike in tako naprej. Ne pa seveda zato, da služi na črno, pa služi s korupcijo. To je pa druga stvar. Ampak če zdravnik dela zraven še, ne vem, osem ur, kot ste mu zdaj predpisali, lahko bi tudi več delal pri zasebniku, korektno, transparentno, torej z vsemi časovnicami, ne vem, kaj vse mora imeti, potrdili in tako naprej. Zakaj ne? Naj dela, če s tem pripomore, da bodo krajše čakalne dobe, da bodo kvalitetno oskrbljeni pacienti. Še enkrat, po

moje ni problem tukaj zdaj zasebno zdravstvo, marsikaj drugega je. Ta centralizacija in vse to, kar spravljate zdaj pod besedico javno zdravstvo, ima čisto nek drug namen. Še enkrat, po mojem je ta zakon čista politična farsa oziroma, kar sem danes slišala s strani koalicije, koalicija je deljena. Kje ste se izpogajali, to vi veste sami. Tudi v naslednjih zakonih je očitno, da je zadeva zmenjena.

Kar se pa tiče tega zakona, presoje ustavnosti. Saj so že povedali, da bodo dali presojo ustavnosti in tudi gospod Pirnat vam je napisal mnenje, da je v nasprotju z evropsko direktivo. Zakaj pa? Ja zaradi te ljube navedbe v 3. členu: »Javna zdravstvena služba se izvaja kot negospodarska dejavnost splošnega pomena na nepridobiten način.« Zakaj ste to notri napisali? Ja zato, da ste se izognili evropski direktivi, ki govori o podeljevanju koncesij. Ker o podeljevanju koncesij govori pač evropska direktiva, ki govori o gospodarskih družbah, in s tem ste se lepo izognili tej direktivi, kajti ta direktiva vam navaja, da je treba, ker to boste tudi naredili, za podeljevanje koncesij objaviti javni razpis. Vi ste napisali v 44.b člen takole: »Koncesija se v skladu s koncesijskim aktom podeli na podlagi javnega razpisa, ki se objavi na spletni strani koncedenta, lahko pa tudi na portalu javnih naročil.« Pa ne se hecati, gospa ministrica, in to je transparentnost!? Objavi se samo na spletni strani koncedenta, lahko pa na portalu? Koliko so pa vredne koncesije? Evropski pravni red govori, da se za podeljevanje koncesij 750 tisoč evrov mora objaviti na Evropskem portalu. Vi pa pišete samo na strani koncedenta. Zato ste napisali tudi to noter. In to ni nobena transparentnost. Transparentnost podeljevanja koncesij bi bila, če bi se vsi ti javni razpisi objavili na javnem portalu. Tega si pa ne upate! Tega si pa ne upate! Ministrica, odgovorite mi: Zakaj ne bodo koncesije objavljene na portalu javnih naročil? Zakaj koncesije ne bodo objavljene na evropskem portalu? Zakaj samo na strani koncedenta? Zakaj ste se izognili evropski direktivi, ki govori o podeljevanju koncesij? Tudi zaradi tega, ker v evropski direktivi v členu 43 govori, da se lahko koncesije prenesejo z ene osebe oziroma z enega poslovnega subjekta na drugega v določenih primerih. Vi pa ste napisali, da se ne sme. Tukaj pa piše, da se lahko v primeru, da ta, ki bo prevzel koncesijo, izpolnjuje vse pogoje.

Gospa ministrica, vprašanje, čisto konkretno: Zakaj se javni razpisi za koncesije ne bodo objavljali na portalu javnih naročil? Zakaj ne na evropskem portalu? Koliko so vredne koncesije? Jaz nimam pojma zdaj, če hočem odpreti koncesije, ne vem, za ortodonta, zobozdravstvo, koliko je vrednost? Je več kot 750 tisoč? Dajte si pogledati malo to, ker to ste napisali noter. In to ni nobena transparentnost. Še enkrat. Javna naročila morajo biti transparentna. V tem primeru podeljevanja koncesij javno naročilo ne bo transparentno! Skrili ga boste. Kaj boste podeljevali koncesije? Boste podeljevali koncesije samo tistim, ki imajo licence za delo, ali tudi tistim, ki jih še trenutno nimajo, pa jih bodo imeli? Ker v zakonu ste napisali spisek zdravstvenih dejavnosti, niste pa zraven napisali, katera dovoljenja so za to potrebna. Kako boste podeljevali koncesije? Nimate mreže, ne boste dali transparentno na portale. Dajte odgovoriti, zakaj ne bo na portalu? Kje je tu transparentnost? Kje je tu transparentnost? Sprašujem pa tudi koalicijo. Če bo objavljeno samo na strani koncedenta, koga se tukaj ščiti zdaj? Javno zdravstvo? Ja seveda, zdaj bo pač javno zdravstvo delalo tisto, ker koncesije, vprašanje, kako bodo podeljene, spet tistim, ki bodo blizu koncedenta, ministrstvu ali občini. In ne mi zdaj vi govoriti, da bodo pa zdaj to pa vsi videli pa vsi se bodo lahko prijavili enakopravno. Ne bodo se! In tudi institucije tega ne bodo pregledovale, zato ker koncesijo bodo dobili samo tisti, ki bodo pri koritu.

V Zakonu o lekarniški dejavnosti ste dali koncesije od 15 do 30 let. Zakaj pa tu samo do 15 let? Zakaj pa ta razlika? To je tudi eno čisto razlikovanje. Lekarniško dejavnost lahko do 30, tu pa samo 15 let. V 14. členu, v drugem odstavku ste napisali: »Koncesije se bodo podeljevale samo tam, kjer se bo ugotovilo, da javni zdravstveni domovi ne bodo pač sposobni zagotavljati programa.« Zdaj pa, kako se bo to ugotovilo? Kaj zdaj to pomeni? To zdaj pomeni, da javni zdravstveni dom sploh nima programa ali pa da javni zdravstveni dom dela program, vendar nekvalitetno. Kje so zdaj tista merila, ko bo pa ministrstvo reklo, ja, tukaj pa zdaj javni zdravstveni dom tega ne omogoča in zdaj bomo pa lahko koncesijo dali. Kdaj? Ko ne bo programov v javnem zdravstvenem domu ali takrat, ko bo delal tudi slabo? Ja, to ni jasno iz tega zakona. To ni jasno, ker vsi govorijo o transparentnosti, o nadzoru in kvaliteti, potem pa dajmo to razčistiti – Kdaj se bo to naredilo?

Kar se tiče mladih zdravnikov. Ko je kolega rekel, da ne ločimo med tem, da lahko samostojno opravlja delo ali pa dejavnost. Ja, ločimo. Saj v tem je ravno hec. Ti mladi zdravniki, kot smo že ugotovili danes, imajo študij 6 let, potem so specializacije tam od 4 do 6 let, mislim, da je najnižja celo tri, ene so pa 6 let recimo. 6 in 6 je 12. Potem, ko naredi ta izpit, lahko samostojno opravlja poklic, ne sme pa dejavnosti, ker za dejavnost mora imeti pa še 5 let zraven. Zakaj to podaljšanje? Gospa ministrica, ali vam je svetoval gospod Keber? Ker namreč gospod Keber je bil tisti v 80. letih, ko je šlo za usmerjeno izobraževanje, ki je zrušil idejo, da bi se iz 5 let zmanjšal študij medicine na 4 leta in je zagovarjal tendenco za 6 let, in to se je tudi zgodilo. Ne vem, če ni imel prstov vmes tudi pri podaljšanju specializacij. Glede na to, da je pa vaš svetovalec, pa verjetno tudi pri tem. Zakaj mladim zdravnikom omogočate delo takoj? Mislim, zakaj pa imamo potem ta njihov izpit? Če lahko samostojno opravljajo službo, mene lahko gleda v zdravstvenem domu, ni

nobenega problema, me mlad zdravnik lahko pregleda, diagnozo postavi, ne vem kaj vse, a svojega espeja oziroma dejavnosti koncesije pa ne more imeti oziroma zasebne ordinacije. Tega pa ne. Zakaj jim to delate? Mislim, zakaj jim to delate, saj vam lahko tudi povem. Zato, ker imamo zdaj 70 let stare zdravnike, ki onemogočajo mladim, da delajo. Zato. Ja, ni smešno gospa ministrica, zato ker imamo tako, ker imamo na vodilnih odgovornih položajih pa tudi na ministrstvu, če hočete, ne vas osebno, pa zdaj ko gledam, glejte – Zakaj ne damo mladim priložnosti? Zakaj zdravnik 70 let, 75 let še straši po bolnišnici in v bistvu odgovorni del prevzema, saj lahko svetuje. Dajte mladim delati! Zakaj ste jim dali še teh pet let zraven? Potem vam dam pa predlog, pa znižajte čas študija, pa specializacije znižajte, potem pa bomo tu nekje, če jim že hočete to delovno dobo zraven oziroma delovne izkušnje dati. Jaz ne vem, gospa ministrica, ker pri vseh teh zakonih, ki ste jih pripravljali, jaz, ko gledam, ni sodelovala stroka, če je sodelovala, ste jo ignorirala. Pri prejšnji zdravniški zbornici je bil problem gospod Možina, ker ste mi enkrat rekli, da gospod Možina ne predstavlja vseh zdravnikov. Da ni res. Pri tisti, ko so sprejeli tisto resolucijo ali nekaj takšnega o kvalitetnem zdravstvu. Tam je bil problem gospod Možina, kdo je pa zdaj problem? Zdaj so pa zdravniki problem ali kdo? Vsak dan lahko preberemo na spletih, na portalih … vsi zdravniki že pametujejo tam po portalu, kako je treba zadeve narediti, stroka … ne pametuje, ampak pove konkretno, kaj je treba narediti, ministrstvo pa kar z glavo skozi zid. Delate Severno Korejo iz te države, Vlada itak, vi pa, pa naj reče gospod Kordiš, pa Mesec kar hočete, pa tudi koalicija, delate pa Severno Korejo na področju zdravstva. Bolniki, gospa ministrica, danes čakajo po štiri leta na nujne preglede. Ja, za njih so nujni, gospa ministrica, zato ker z bolečinami pa ne moreš zdržati več kot tri dni.

eNaročanje – o tem lahko tudi pri naslednji točki. Vam bom pa zdajle povedala, kakšno je vaše eNaročanje, osebno. Tri e-napotnice sem danes dobila, tole so e-napotnice. Kaj je to e-napotnica? Tole. Papirnata oblika, namesto zelene sem dobila pa belo, nobene druge razlike ni, ker tu, kot sem jaz dobila potrdilo o izdani e-napotnici, kjer mi lepo piše, naj pokličem zdravnika, pa se naj naročim. Butale! Hujše kot Butale! Jaz sem prišla k sestri, pa mi da potrdilo o izdani e-napotnici, pa vprašam: »Okej, super, fino, sem naročena?« »Ne, ne, ne, gospa, tole pa zdaj ne bo šlo tako. Pojdite na internet ali pa pokličite zdravnika ali pa pojdite direktno tja, pa se naročite.« To bo skrajšalo čakalne dobe? Seveda jih bo, ker se noben butec več ne bo znal prijaviti in naročiti, ker če ne bi vprašala sestre, ona je meni to v roke dala, jaz sem mislila, da sem naročena. Ne, nisem! Potem sem šla pa na splet, da se naročim. To naj bi bilo e-naročanje. Potem sem šla pa na splet, pa aplikacija ne deluje. Nisem mogla notri, pa imam certifikat. Kličem zdravnika, ne dvigne. Ko ga bom pa dobila, po mojem sestra nora, pamet ji bo šla, ker bom najbrž že stota, ki danes kliče zaradi tega. Tako boste pa skrajšali čakalne dobe, seveda, ljudje mislijo, da so prijavljeni, ljudje mislijo, da so naročeni. Niso! Namesto zelenega ste dobili pa bel listek. Jaz sem morama vseeno k zdravniku, da sem tole v roke dobila. Jaz sem mislila, da je eNaročanje, gospa ministrica, elektronsko rešena zadeva. Nategnili ste folk, tako kot se reče, dobesedno tako. Pa oprostite, predsedujoči, izrazu. Ker tole, gospa ministrica, je pa višek norčevanja iz ljudi.

Namesto da bi se ukvarjali s tem, da bi preprečili preplačevanja materiala v bolnišnicah; namesto da bi se ukvarjali s tem, da bi mladim zdravnikom zagotovili službo; namesto da bi se ukvarjali z bolniki, ki zahtevajo, prosijo, če hočete, zdaj na koncu že zahtevajo, normalno, kvalitetno obravnavo in takojšnjo oziroma v normalnih časovnih rokih – razumejo se tudi čakalne dobe, ampak ne štiri leta –; namesto da bi se s tem ukvarjali, gospa ministrica, namesto da bi preiskovalko poslušali in tiste ljudi, tiste zdravnike ven vklenjene odpeljali, gospa ministrica, se ukvarjate s tem, kako boste uničili del javnega zdravstva. S tem se ukvarjate. In kako bodo ljudje plačevali še več za nič. Glede na to, kakšne svetovalce imate, pa kako sami trmasto rinete z glavo skozi zid, se bojim, da vam ne pomaga popolnoma nič, ker bolniki konec koncev vidijo te zadeve in to, kar danes delate. S tem zakonom in z naslednjimi zakoni, ne boste naredila nič dobrega in nič boljšega v slovenskem zdravstvenem sistemu. Začnite se ukvarjati s tem, koliko bodo ljudje plačali za boljšo storitev, ki jo morate omogočiti z zakoni, in ne slabšo. Začnite se ukvarjati s preplačevanjem materiala v bolnišnicah, začnite se ukvarjati s tem, da stari zdravniki ne bodo hodili in strašili tam, ampak da bodo imeli mladi delo, in za javni denar omogočite kvalitetno zdravstveno oskrbo, ne glede na to, ali je to v javnem zdravstvenem domu, ali je to pri koncesionarju, ali pri zasebniku. To raje naredite, kot da se ukvarjate s takšnimi bedarijami in takšnimi, netransparentnim podeljevanjem koncesij.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Mitja Horvat, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

Izvolite.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani predsedujoči, za dano besedo.

Po tem nastopu je seveda nekoliko težje začeti z vsem tistim, kar je bilo prej že v treh urah razprave, zato dovolite da začnem nekako na začetku in potem pridem tudi do tega, kar je bilo v zadnjem delu razprave. Kar je seveda nerodnost našega postopka, zaradi tega, ker je razprava pač takšna, da moraš

potrpeti in počakati, da prideš na vrsto in ne moreš sproti odgovarjati ali argumentirati, glede na izzive, ki so postavljeni med razpravo.

Prvo in osnovno, kar želim poudariti, ker je bila omenjena tudi ustava in protiustavnost, je dobro, da vsaj nekdo, in zato sem se odločil, da bom to kot ponavadi storil sam, da malo pogledamo, kaj pravzaprav določa Ustava v svojem 51. členu. Seveda, vsakdo ima pravico do zdravstvenega varstva, pod pogoji, ki jih določa zakon. Zakon določa pravice do zdravstvenega varstva, iz javnih sredstev. Toliko bodi za osnovo dovolj, zato ker se v tem trenutku in danes pri tej točki ukvarjamo z Zakonom o zdravstveni dejavnosti. Se pravi, da ne bomo pomešali, bili smo precej na tem, da se pomešajo jabolka in hruške, ali pa da naredimo kakšno joto. Pri sami zdravstveni dejavnosti je bilo, po mojem namenoma, izpuščeno to, kar je v osnovi namen in pomen Zakona o zdravstveni dejavnosti. »Zdravstvena dejavnost obsega ukrepe in aktivnosti, ki jih po medicinski doktrini in ob uporabi medicinske tehnologije opravljajo zdravstveni delavci oziroma delavke in zdravstveni sodelavci oziroma sodelavke pri varovanju zdravja, preprečevanju, odkrivanju in zdravljenju bolnikov in poškodovancev. Ta zakon ureja vsebino in opravljanje zdravstvene dejavnosti, javno zdravstveno službo ter povezovanje zdravstvenih organizacij in zdravstvenih delavcev oziroma delavk v zbornice in združenja.« Toliko bodi dovolj, da postavimo okvir, ki ga s spremembami in dopolnitvami, ki jih predlaga Vlada, ne spreminjamo. In kar se tega tiče, naj takoj odgovorim na neresnico, da finančne posledice niso predvidene. Če bi si predlagatelji, oziroma če bi si predstavnica Slovenske demokratske stranke pogledala gradivo za današnjo sejo, bi to našla na 14. strani pod točko 3 - Ocena finančnih posledic Predloga zakona za državni proračun in druga finančna sredstva. Tam bi seveda našla, da je predvideno, da bo za delovanje inšpekcijskega nadzora potrebnih približno 360 tisoč evrov in da je za sistemski pristop podeljevanja koncesij predvidenih 140 tisoč evrov, skupaj torej 500 tisoč evrov. Ne moremo pa v tem trenutku še oceniti, ker je seveda odvisno od tega, kaj vse bo treba storiti še za informacijsko podporo, kar upamo, da bo tudi sicer, glede na to, kar je bilo povedano, na koncu pripomoglo tudi k boljšemu delovanju oziroma še optimalnejšemu delovanju e-naročanja. Toliko morda uvodoma.

Glede na osnoven očitek, da ne vemo, kaj je javna mreža, tudi na to vprašanje imamo odgovor. Namreč, mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni določa in zagotavlja občina oziroma mesto, potem pa je seveda v nadaljevanju odvisno od potreb in od smelosti, da se vzpostavi tak sistem, da lahko nudimo to, kar je pravzaprav temeljni cilj, namen, ki je s predlogom zakon tudi določen. Namreč, da seveda pride do kvalitetnega zdravstva in da imajo seveda pacienti zagotovljene kakovostne storitve.

Lahko rečem, da se strinjam na poseben način z mnogočem, kar je bilo povedano do sedaj v razpravi. Od tega, kar je bilo bistvo razprave s strani Nove Slovenije – krščanskih demokratov, kakor seveda tudi moram podpreti svojega kolega Janija Möderndorferja, ki se s tem sistemom ukvarja že vso svojo kariero. Tako da velja vedno prisluhniti njegovim besedam, zlasti pa vsebini pri tistem, kjer nas želi opozoriti, kadar poskusimo razpravo usmeriti na ta način, da bi zavajali in da bi predvsem na kak populistični način želeli izničiti trdo delo, ki je bilo opravljeno, da smo prišlo do predloga tega zakona. Kjer se bojim, da pri tistem, kar sem rekel, da mešamo jabolka in hruške, da gre predvsem za to, da mnogi ne ločijo, kaj so storitve, kaj je dejavnost, kaj je mreža, in želijo vse stlačiti v en koš, zato da bi nam bilo življenje lažje. Navajeni smo v svojem življenju iskati preproste opise za komplicirane institute ali vprašanja, ki jih obravnavamo. Zato naj na tem mestu povem, da tako kot vedno, se tudi tokrat zahvaljujem ministrici z ekipo, da je šla skozi vse te napore in da je predložila spremembe in dopolnitve, tiste, ki so usmerjene v to, kar se želi s tem zakonom doseči. Seveda ne bomo danes rešili celotne problematike zdravstva, ne bomo rešili vprašanja, ali zdravniki spoštujejo in ravnajo skladno s Hipokratovo prisego. In bom seveda tukaj prepustil ljudem, da sami ocenijo, če bi seveda bil kdo toliko prijazen, pa bi jim to Hipokratovo prisego, ki jo dajo mladi zdravniki po končanem študiju, da bi jim prebral, kaj v njej pišejo, da bi bila v vsaki čakalnici, da bi si lahko prebrali, kaj v njej piše in bi si lahko ustvarili svojo sliko.

Vsekakor je treba poudariti, da si želimo na tem področju velikega napredka in da seveda zaupamo zlasti mladim, ki so dokončali študij, ki si želijo in čakajo na to, da pridejo do možnosti, da gredo skozi usposabljanje po študiju, da bi seveda dobili možnost in priložnost, da bi lahko vse svoje nakopičeno znanje potem tudi uporabili v praksi, da bi početi to, zaradi česar so se odločili za ta poklic, torej, da bi pomagali ljudem. In jaz globoko verjamem in zato sem se zahvalil in se ne bom mogel nehati zahvaljevati ministrici, da je šla skozi to težko kalvarijo, da smo prišli do predloga, ki ga obravnavamo danes. In verjamem, glede na to, da poznam način njenega dela, verjamem, da bo tudi danes, tako kot doslej, mnoga priporočila, vprašanja ali pobude, ki so bile izražene, potem seveda tudi upoštevala pri nadaljnjem delu. Spomnimo še enkrat, nismo še pri sprejemanju končnega besedila zakona. Splošno razpravljamo, smo pri prvi obravnavi tega zakona, zato je prostora in časa še dovolj. Diametralno nasprotna stališča, od tega, da je treba koncesije ukiniti, do tega, da jih je treba praktično popolnoma sprostiti, in kaj vse se v zvezi z njimi dogaja. Jaz verjamem, da je že v obstoječem besedilu, če je pa še kaj potrebno, verjamem, da bomo vložili dodatne napore, da sistem še izčistimo, torej, kar se tiče samega

postopka podeljevanja koncesij. Zato seveda ne štejem, da je treba toliko energije vložiti v to, da bi se dopovedalo, da je morda še kje kakšna nedoslednost ali da se ne da še bolje zapisati in vzpostaviti sistem podeljevanja koncesij. Tu bom štel napore kot dobronamerne, vse s ciljem, da pridemo do tistega, kar počnemo v naši stranki, v Stranki modernega centra, da pridemo do čim boljše možne rešitve. Zato ostro zavračam besede, da se dilamo. Gre enostavno za zavzetost, gre za ure in ure vloženega truda, napora, časa, zato da bi prišli do čim boljše možne rešitve. Je pa res, resnici na ljubo pa lahko rečem, da je zaradi tega, ker bi se nekateri radi dilali, to delo nekoliko težje.

Če najprej pogledamo – ker mislim, da tega do zdaj v razpravi nihče povzel – poglavitne rešitve. Enotna ureditev dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti; ureditev pravnih podlag za opravljanje zdravstvene dejavnosti za javne socialnovarstvene zavode in javne vzgojno-izobraževalne zavode; ureditev koncesij za izvajanje zdravstvenih storitev, ne dejavnosti; dopolnitev ureditve glede dela zdravstvenih delavcev izven javnih zdravstvenih zavodov; oglaševanje zdravstvene dejavnosti; nadzor nad izvajalci zdravstvene dejavnosti, zdravstvenimi delavci in sodelavci in implementacija direktive. Jaz verjamem, da je ministrica dobila dovolj dodatnih izzivov, vprašanj, na katera bo bodisi lahko kompetentno odgovorila bodisi jih bo upoštevala pri nadaljnjem delu, da pridemo do čim boljše možne rešitve za tisto, za kar se zavzemamo v Stranki modernega centra – za to, da bo dostopnost, da bo kvaliteta storitev na zdravstvenem področju takšna, da bo dosegla namen, ki ga imamo vsi, torej tistega na začetku, kar sem povedal, kar imamo tudi v ustavi, da bo vsakdo lahko uresničeval svojo pravico do zdravstvenega varstva, jasno, pod pogoji, ki jih določa zakon, in ki določajo tudi, da se to uresničuje iz javnih sredstev. Jasno je, da moramo najti pravo mero, kajti pri neomejenih sredstvih in času je jasno, da bi lahko takoj in v celoti izpolnili vse potrebe. Kolikor več je omejitev na področju virov za izvajanje te dejavnosti in za opravljanje teh storitev, toliko bolj moramo uravnotežiti, zato da lahko sistem vzdržno in kvalitetno deluje še naprej.

Zelo sem hvaležen vsem tistim razpravljavcem, ki so nas v dosedanji razpravi opozorili na to, da moramo najti pravo mero tudi pri dostopu do izvajanja storitev oziroma širše, najprej temeljno za izvajanje dejavnosti. Jaz mislim, da tu tiči jedro nesporazuma, kjer so tisti, ki govorijo o tem, da se opravljajo zdravstvene storitve, da so tam pomešali, da gre za pogoje za izvajanje zdravstvene dejavnosti.

Nikakor ne razumem tistih očitkov, ki so bili izraženi skozi razpravo, češ da ne skrbimo za javno mrežo. Še kako. Toda na začetku, če se boste spomnili, sem opozoril, kdo vse je zadolžen, ne samo Ministrstvo za zdravje, vsi smo zadolženi in seveda deljena pristojnost je za to, da vzpostavimo najprej javno mrežo na primarni, sekundarni in terciarni ravni, da zagotovimo različne tipe, vrste storitev glede na potrebe pacientov. In v tem procesu, kot je bilo že lepo povedano, so vključene tudi občine. Tudi občine morajo skrbeti, to spada med njihove osnovne pristojnosti. Zato gre za sodelovalne procese, v katerih sodelujemo vsi. Zato je seveda treba skrbno ravnati s temi sredstvi. Popolnoma se strinjam in verjamem, da če še kaj ni bilo optimalno storjeno glede podeljevanja koncesij, da bomo to v nadaljnjem procesu lahko storili. Vsekakor pa štejem, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, nikakor pa nisem s tem rekel, da je treba zapreti vrata in da tega predloga ni mogoče še dodatno izboljšati, kar bomo seveda lahko storili v nadaljnji fazi pri obravnavi zakona.

Sam morda, če dodam nekaj izkušenj iz svojega življenja, ob interpelaciji ministrice sem to že povedal, lahko ponovim še enkrat, imam tako zasebnega zdravnika kot tudi osebno zobozdravnico, oba koncesionarja. Poudarjam še enkrat, zelo sem zadovoljen z njunima storitvama. Vprašanje seveda pa je, ali sta sama izvajalca, torej moja osebna zdravnik in zobozdravnica, ali sta onadva zadovoljna s pogoji, v katerih delata. Ampak tega ne bomo mogli rešiti z zakonom o zdravstveni dejavnosti, to je predmet naslednjih faz, ko bomo ta vprašanja reševali tudi z drugimi zakoni, kajti ministrica in Vlada se je lotila zadeve celovito in gre za optimizacijo na celotnem področju zdravstva. Zato je seveda zelo dobro, če pri posameznih vprašanjih, pri posameznih zakonih iz zbira zakonov zdravstvenega področja, če se usmerimo v tista vprašanja, ki so predmet zakona, ki je pred nami, da ne govorimo o celotnem sistemu in seveda o vseh vprašanjih. In tukaj zagotovo tudi ministrica sama niti ministrstvo, kaj šele Vlada ne more storiti vsega dela, zato bodo morali seveda poskrbeti vsi deležniki, da bo poskrbljeno tudi za tiste, ki bodisi v javni mreži bodisi zasebno izvajajo zdravstveno dejavnost, da bodo lahko delovali v takšnih pogojih, da bomo dosegli končni cilj, ki ni – kot ste seveda skušali morda čustveno vplivati na ljudi v tem delu – zato, da bi komerkoli želeli ustvarjati dobičke na tej podlagi, se pravi, da gremo po logiki čiste svobodne gospodarske pobude. Smo na področju zdravstva in treba je najti seveda pravo mero. Drugo je vprašanje, ali se seveda pod pogoji, če popolnoma sprostimo, liberaliziramo izvajanje zdravstvene dejavnosti in seveda nudenje zdravstvenih storitev na trgu, je seveda jasno, da zdravje nima nobene cene, kar, ko smo danes že malo govorili o združenih državah Amerike, tudi osebno dobro poznam. Kar nekaj ljudi je izgubilo svoje hiše, vse premoženje, ker so morali iti na operacijo. Takega sistema si ne želim. K sreči živimo v državi, kjer smo temu vprašanju socialne države in na zdravstvenem področju do zdaj namenili dovolj pozornosti in seveda glede na priborjeno nikakor ne morem pristajati na to, da bi lahko miselno zrušili tak sistem in bi rekli, bomo videli,

kaj se bo zgodilo. Kar nekaj sorodnikov imam, ki potrebujejo zdravstvene storitve, da ne rečem dnevno, vsaj tedensko, mesečno večkrat na leto. Lahko rečem, da so zadovoljni, lahko rečem, da uporabljajo storitve tako pri tistih, ki zdravstveno dejavnost opravljajo v javni zdravstveni mreži, kot tudi pri koncesionarjih. Kombinirajo več različnih izvajalcev z istega področja. Zelo zelo pomembno je zame kot liberalca, da imajo ljudje enake možnosti in, kot rečeno, oboji – na eni strani tisti, ki na področju zdravstvene dejavnosti izvajajo svoje storitve, opravljajo dejavnost, kot na drugi strani seveda tisti, ki so uporabniki teh storitev. Zelo zelo pomembno. Jaz verjamem, da je bil takšen tudi namen osebno ministričinih prizadevanj pri pripravi tega in drugih zakonov s področja zdravja ali zdravstva, če hočete. Verjamem, da gre za to, da se opravijo anomalije, verjamem, da zato, da se odpravi kliantelizem, da se odpravijo tiste nepravilnosti, na katere vsi opozarjajo, kadar ne govorijo javno, in seveda tudi na tiste, o katerih ljudje ne upajo govoriti javno, pa jih zelo dobro poznajo. Zato sem seveda globoko hvaležen tudi za razpravo gospe Ljudmile Novak. Razmere pri izvajalcih, pri tistih, ki delujejo na področju zdravstvene dejavnosti v samih institucijah, pogosto niso dobre. Ko je bilo govora o vrhunskih strokovnjakih iz Republike Slovenije, vsi ti, ki imajo izkušnjo, ki gredo v tujino, znajo povedati, da se vsako jutro detajlno pogovorijo o vsakem primeru, ki je poseben, kjer so posebnosti, kot ekipa. Seveda se pogovorijo, če je šlo kaj narobe, zato, da imajo drugi izkušnjo, da se lahko učijo tudi iz izkušenj drugih, da so vsi seznanjeni, kaj se dogaja na oddelku, kot je gospa Novak, ne dobesedno, če nadaljujem njeno misel, pa ne njeno, ampak na podlagi njene misli, če dodam še svojo misel, da če zdravnik pride ob menjavi, da ve, kaj se dogaja na oddelku, za katerega bo zadolžen, da bo opravljal storitve na njem. Ogromno, ogromno dela pri sami organizaciji dela, pri izboljšanju razmer, nismo pri plačah, zato bom ta del pustil ob strani, in seveda glede zdravstvene dejavnosti je bistvena zgodba torej, da pozabimo na vse ostalo, kar lahko populistično tu izrečemo, da se držimo osnovne linije, torej vzpostaviti pogoje za dobro delovanje zdravstvene dejavnosti v celoti. Za vse deležnike, ki sem jih na začetku navedel in seveda za usklajevanje, in sicer ne po principu enega na račun drugih, ampak zato, da pridemo do optimalnega sistema.

Zato verjamem, da to, v kar smo danes usmerjeni, in kar je pripravljeno tukaj, kar se seveda da izboljšati. In ministrica dobro ve, tega zdaj ne bom javno še enkrat izrekel, ker sem to že povedal, ko je prišlo tudi še z druge strani. Upam, da me danes bolj razume, kaj sem dobronamerno povedal že v procesu priprave tega predloga in verjamem, da bova lahko našla, kot vedno, tudi tukaj rešitev, da bomo prišli do izboljšanja in da bomo odpravili tisto, kar bi seveda lahko bilo narobe. Verjamem v sodelovanje, vedno sem ga imel in seveda vse pozivam, po dobrih izkušnjah, vzemite si čas, ministrica ga ima vedno, neskončno energijo in večno pripravljeno delati do konca za to, da najboljši argumenti na koncu zmagajo in da pridemo do najboljših rešitev. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno?

Gospa Godec, izvolite, imate besedo.

JELKA GODEC (PS SDS): Ja, hvala lepa.

Jaz imam dva predloga. Prvi predlog je, da gospa ministrica končno spregovori. Res je, da ministrica po tem govoru, ki smo ga zdaj poslušali, sploh več nima kaj govoriti, ker to, kar je bilo pa zdaj izvajanje, jaz ne vem, to je bil pa višek samohvale, sebe, koalicije, ministrice in tako naprej, poznavanje zdravstvenega sistema do zadnje celice človeškega telesa. To je bilo res fenomenalno. In gospod predsednik, jaz bi prosila, da gospoda kolega dr. Horvata pozovete, da vsem nam poslancem razloži, glede na to, da je dejal, da ni samo ministrstvo zadolženo za vzpostavitev javne mreže, ampak mi vsi, jaz bi ga res rada slišala, kaj to pomeni tudi za vas, predsedujoči, za mene, za kolege. Kako sem jaz zadolžena za vzpostavitev javne mreže? To je moj prvi predlog.

Drugi. Kljub temu, da je zdaj bilo seveda razloženo, kako je ministrstvo odprto za vse poglede, strokovne pripombe, ministrica je odprta za vse nas. Dobro, res, na poslanska vprašanja odgovarja, koliko pa vem, pa na druge dopise ne odgovarja in tudi na sodelovanje s strokovnimi sodelavci, zdravniškimi službami, zdravniki ni dosegljiva po pol leta, tri mesece. Na poslanska vprašanja mora odgovarjati. Bi vseeno gospo ministrico pred zaključkom še pozvala, ker potem bo še pa gospod Zorman pametoval in povedal spet, kako je ministrica v redu, potem pa skoraj tiste ure sploh ne rabimo, ker potem bo ta ura zdaj stran vržen čas, ker potem čakamo na druge in čakamo, kdaj bomo na vrsti, ker je predsednik Državnega zbora zadevo tako naredil, da nikoli ne vemo, kdaj bomo na vrsti na tej seji. Jaz ne vem, zakaj ima Vlada eno uro. No, zdaj mi je jasno, glede na to, da imate gospoda Horvata in gospoda Zormana še potem. Torej moj proceduralni predlog je, gospod Horvat naj, prosim, če ga pozovete, pove, kako sem sama zadolžena, da bom vedela, kako postopati v nadaljevanju za vzpostavitev … / smeh/ Mislim, ker to je res že smešno, jaz se ne morem več zadrževati. Kako sem jaz zadolžena za vzpostavitev javne mreže? In gospa ministrica, prosim, dajte že danes kaj povedati. Ali ste izgubili glas? Dajte no, nekaj dajte od sebe, povejte, da ne bo gospod Zorman, ker bom morala še enkrat – Koliko še imate časa? 15 minut –, isto poslušati. Raje vi povejte, bo gospod Zorman potem kaj bolj konkretnega povedal. Ker ja … še huje, no, ker potem bom šla tako ven, pa bi rajši kje

drugje poslušala. Prosim, najprej gospoda Horvata, potem pa še gospo ministrico. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa Godec, za ta postopkovni.

Mislim, da sta oba slišala. Gospa ministrica bo imela, tako kot ste tudi vi že omenili, po koncu rednega dela razpravljavcev tudi možnost odgovoriti. Gospod Horvat, če bo pa želel tudi kasneje ob delitvi časa ali pa postopkovno, kakorkoli že, mislim, da sta vaju oba slišala. Žal več kot to ne morem, razen to, da predam besedo gospe Brinovšek in, tako kot ste vi omenili, za gospo Brinovšek tudi gospodu Branku Zormanu.

Izvolite, imate besedo.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo.

Žalostno je, da je, ko se o tako resni temi tukaj v Državnem zboru pogovarjamo, zadeva navsezadnje tako smešna.

Včeraj smo bili priče temu, da smo imeli točko zakon otrok s posebnimi potrebami in ni bilo predstavnikov ministrstva, tudi predlagatelja ni bilo v neki drugi točki. Danes pa celo štiri predstavnice ministrstva sedijo tule, ampak jaz ne vem, zakaj. Zato da jih gledamo ali kako, kaj? Mislim, da na koncu bo ministrica 15 minut, tako kot je rekla kolegica Jelka, kaj povedala ali pa še tisto nič, mi ne bomo mogli več na njen odgovor replicirati.

V sami razpravi, jaz moram reči, da sem vse pazljivo poslušala, je razprava marsikaterega pokazala to, da zadeve niste pogledali ali niste poslušali nas, kar smo govorili, ko ste nas kritizirali, ali pa se v bistvu sploh ne spoznate na celo zadevo, tako kot gospod Horvat, ko je o tej javni mreži govoril, kot da je, pa kdo vse je zadolžen in podobno. Dejstvo je, da je javne mreže ni v Sloveniji in konec. Ne na primarcu, sekundarcu in tercialcu. To jaz upam, da smo enkrat za vselej razčistili. Bi bilo prav, da si tudi v koaliciji to zapomnite, da javne mreže ni.

Jaz sem pozorno poslušala tudi uvodno obrazložitev ministrice. Takšne cvetke, kot ste jih tu govorili, mislim, »ala vam vera«. Glejte, v javnosti ste rekli, da so se z naše strani pojavljali zavajajoči očitki. Jaz ne vem, kateri očitki. Mi smo govorili: »Stroka pri pripravi tega zakona ni sodelovala.« Kdo je stroka? A so vaše strokovne sodelavke stroka? Jaz bi res, spoštovana ministrica, prosila potem, da mi poveste, kakšno strokovno izobrazbo imajo te sodelavke, ki so to pripravljale. Mi smo tudi v javnosti poudarjali, da je zakon pripravljen v nasproti z direktivo EU. Povejte mi, če imamo prav. In pa, v javnosti smo vseskozi opozarjali, da je potrebna javna razprava, ker je vaš prvi predlog iz 2015 obsegal 13 členov, zdaj pa jih ima pa 47. Če se vam ne zdi potrebno, da bi vendarle bila potrebna javna razprava, potem pa, adijo pamet, bom rekla. Naprej ste govorili, da ta zakon ne bo odvisen od želja, temveč od potreb. Ali veste, koliko potreb je trenutno v Sloveniji? Še 2016 je vsak četrti državljan čakal na vrsto ali neko zdravstveno storitev. Po podatkih, mislim, da smo imeli dve seji nazaj dr. Marušiča, mislim, da zdaj že vsak četrti Slovenec čaka na nek poseg, pregled ali storitev. To so potrebe, ministrica. To so potrebe.

In v zaključku ste tudi rekli, da zakon ponuja rešitve za naše ljudi. Rešitve za naše ljudi – to pa vam dam prav, ministrica, in to tudi kaže, da delite ljudi na naše in vaše. Preprosto bi bilo reči, rešitve za vse ljudi ali vse državljane, ampak ste rekli za »naše ljudi«.

Še nekaj je takšnih cvetk. Ko je kolega Jani govoril, da pametujemo kar po dolgem in počez in da si samo neko reklamo delamo in tako naprej. Ampak poglejte, kolegi, ko smo vas na eni izmed sej matičnega delovnega telesa opozarjali in opozarjali glede negativnega poslovanja javnih zdravstvenih zavodov, sta tudi kolega Jani in Zorman sta rekla, da samo publiciteto in ne vem kaj še zganjamo, ampak takrat je bila izguba javnih zdravstvenih zavodov nekaj čez 20 milijonov, zdaj je 39 milijonov. Nismo zaman opozarjali.

Jaz ne morem mimo te vaše obrazložitve k temu gradivu. Lepo vas prosim, ministrica, povejte mi, to kar pišete na strani 23: »Zakon bo imel pozitiven vpliv na kakovost in strokovnost izvajanja zdravstvene dejavnosti.« Povejte mi, pozitiven vpliv na kakovost in strokovnost, kaj je tukaj noter takšnega, da bo imelo tak vpliv. In pa »dostopnost do zdravstvenih storitev se bo izboljšala«. To me zanima, kateri člen, kje? Moram reči, da sem veliko časa porabila, da sem šla večkrat skozi, ampak tega pa žal nisem našla.

Še enkrat. Spoštovana ministrica, vzemite si čas, mi smo danes tukaj štiri ure porabili za to, vi pa vsaj v eni uri odgovorite na naša vprašanja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Branko Zorman, kot zadnji v rednem delu, imate besedo.

Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči, za besedo.

Zdaj seveda ne bom nobenega branil, kot je bilo napovedano, ampak poglejmo bistvo. Če malo sprostimo tole debato, tej ministrici mora biti res hudo, ker karkoli naredi, ne more zmagati. Če bi bila kura, ki bi nesla zlata jajca, bi vi rekli, da niso dosti ovalna. Tako da se morate odločiti, ker tudi pri naslednji točki boste pozivali ministrico, da nekaj ni uredila in da naj odstavi ne vem koga že, tudi vi ne veste koga, ampak pač naj odstavi. Pozivate jo, naj prepreči korupcijo, ki je v zdravstvu. Pač, vemo, je povsod, verjetno je tudi v zdravstvu, vemo tudi, na katerih področjih je. In ko se pripravi zakon, ki ureja transparentno – bolj transparentno to ne more biti – podeljevanje koncesij, vi napadete to vsebino, s tem da, jasno namenoma,

spregledate, da je ravno v vašem mandatu prišlo do najbolj spornega masovnega podeljevanja koncesij, verjetno ne glede na potrebe, ampak glede na želje vaših prijateljev, v narekovajih seveda rečeno. Ker ta zakon predvideva, da se bodo koncesije podelile v točno določenih pogojih, do zdaj tega ni bilo, in so se podeljevale malo tako, po presoji ministra ali pa po presoji župana, ne nujno v skladu s potrebami pacientov po teh zdravstvenih storitvah. Velikokrat se je podeljevalo koncesije tistim, ki so izstopili iz sistema javnega zavoda in šli svojo pot, s svojim podjetjem, svojim espejem, kakorkoli, uredili so si koncesijo, jo dobili in nadaljevali naprej. Verjetno ta koncesija ni bila podeljena v skladu s potrebami pacientov, kajne? Ampak se je ta potreba verjetno ustvarila z enim vmesnim manevrom, o katerem smo tudi že govorili. / oglašanje iz dvorane/ Gospa Godec, vi imate dokaze za marsikaj v svoji komisiji, pa ne vem, ali sta policija in NPU že dobila kakšen izsledek te komisije, da bi si pomagala in končno prišla do kakšnega epiloga na sodišču. Tako da to razčistite pri sebi.

Skratka, zakon ureja podeljevanje koncesij kot eno najbolj spornih področij. In zakaj je tu toliko nasprotovanja, bi bilo tudi dobro predebatirati. Imamo naš koncept, ki je tudi v koalicijski pogodbi, javno zdravstvo – dostopno in kvalitetno javno zdravstvo in koncesionarji kot del le-tega v tistem delu, ko javni zdravstveni zavodi ali zdravstveni domovi ali bolnišnice ne morejo zagotoviti neke storitve zaradi kadrovskih, finančnih, kakršnihkoli že razlogov. In v tem primeru nastopi razlog, pacienti potrebujejo storitve, da se gre v razpis, po novem, ker po starem tega razpisa ni bilo, ampak se je kar podelilo, se v koncesijski akt, v razpis, v izbor, podelitev, podpis koncesijske pogodbe, transparentno od prvega do zadnjega koraka. Seveda se ve, ko se sprejme neko zakonodajo na nekem področju, ta zakonodaja traja, vsaj ko je sistemska, kar nekaj časa. In to je naš koncept. Drug koncept, ki je bil danes že večkrat opisan, predvsem s tiste strani tam, bi želel nekaj drugega. Ta isti koncept seveda zagovarja tudi stanovska zdravniška organizacija in pa tudi nekatera združenja s tega področja. Zakaj, to sem že enkrat rekel, po njihovo ta zakon nikoli ne bi smel biti sprejet? Zaradi tega, ker bo dejansko potem uzakonil in ustoličil transparentnost podeljevanja koncesij, predvsem pa bo, česar oni ne želijo, ohranil sistem koncesionarstva tam, kjer javni zdravstveni zavodi teh storitev ne morejo zagotoviti. Zato ker želja tistih, ki so nasprotniki, največji nasprotniki tega zakona, je pa sledeča, koncesij ne potrebujemo in javni zdravstveni zavodi so enako kot mi vsi privatni zdravniki, ki imamo svoje zdravstvene prakse preko kakršnekoli že pravne oblike. In po njihovo bi za denar iz ZZZS, se pravi za naš denar, morali enakovredno tekmovati oni in javni zdravstveni zavodi, pač, po tržnem sistemu. Ampak naj vas opozorim, da zdravstveni sistem, zdravstvo, ni tržno blago. Moje zdravje ni tržno blago. In zato tu tega tekmovanja, ki ga hočete, nekateri v to še en korak prej vpletejo več zavarovalnic namesto ene, tu ni prostora za to, ne pri nas, ne v sistemu, kot ga imamo. In ne primerjati nekih tujih sistemov, kjer imajo več zavarovalnic pa potem tekmujejo in podpisujejo pogodbe med zavarovalnicami razni izvajalci in potem v sklopu tega to poteka. Oni tam nimajo zdravstvenih domov, kot jih imamo mi na primarni ravni, kar nam tako ali tako cel svet zavida in nas hvali. Nimajo bolnišnic v državni lasti, kot jih imamo mi. Nimajo takega sistema, zato ne morete vzeti nekaj iz tistega sistema pa dati v naš sistem in reči: Evo, to je zdaj ta zveličavna rešitev, to je rešitev vseh težav. Ni. Še enkrat povem, na koncu pod črto, ker vsi gospodarski subjekti, zavarovalnice, delajo z enim samim razlogom, in to ni nam, vam, komurkoli omogočiti zdravstvene storitve, seveda jasno, za to so ustanovljeni sicer, ampak osnovni namen je seveda ustvarjanje dobička. ZZZS, javni zdravstveni zavodi niso zato tu, da bodo ustvarjali dobiček. Niso zato tukaj. In zato je ta usmeritev, ki jo nekateri zagovarjate, izredno nevarna, predvsem pa, upam trditi, za Slovenijo neprimerna, ker nas je samo 2 milijona. Bolnišnice imamo na vsakih ne vem koliko kilometrov. Zdravstvenih domov še toliko več. In mi to že vse imamo. In to vse je v lasti občin ali države. Ne moremo kar reči, da tega ni in bomo kar zaprli in se zdaj gremo na novo, zdaj bomo pa malo nova pravila igre sprejeli. Če gre ta zakon čez – in ta zakon bo sprejet na koncu, to sem prepričan –, bo za kar nekaj časa, tudi če druga opcija pride na vlado naslednji mandat ali pa še naslednji, se to ne bo spremenilo. Sem prepričan, ker takih stvari ne moreš spreminjati. Ker to je kardinalna, 180-stopinjska sprememba. / oglašanje iz dvorane/ Boš potem. Kolega v svoji stari maniri in v tem svojem kulturnem nivoju, katerega je sposoben, vpada v besedo. Torej, prepričan sem na koncu, da bo ta zakon sprejet. Če bo potreben kakšen amandma na odboru, tudi s tem verjetno nimamo težav. Mislim pa, da je v večini dodelan. Tako da upam, da to temo do odbora lahko zaključimo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika gospa Jelka Godec.

Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Gospod Zorman, takole bom rekla, NPU, SDT, KPK ima tisto, kar preiskuje Preiskovalna komisija, na mizi od leta 2013. Jaz vas vprašam: Kaj je v tem času naredil NPU, KPK, SDT? Popolnoma nič. Preiskovalna komisija je v letu dni prišla do zaključkov, kjer je zdravnik pred javnostjo priznal, priznal koruptivna dejanja. Gospod Zorman, kje je NPU, kje je KPK, kje je SDT? In ne dovolim si kot predsednica preiskovalne komisije, da vi mene sprašujete, kaj delajo te institucije. Vprašajte jih. Naj jih Vlada vpraša. Vprašajte jih vi. Mi bomo

svoje poslanstvo naredili z vsemi člani preiskovalne komisije. In tisti trenutek, ko je zdravnik priznal koruptivno dejanje, bi moral biti NPU zunaj in ga vkleniti. Vi pa mene sprašujete, če sem jim dala zapisnike. Kaj pa si bodo z zapisniki? Vsi gledajo, vsa javnost gleda, NPU, kriminalisti, vsi. Nič od tistega petka do danes niso naredili. Jaz vas sprašujem, kaj je Vlada naredila na tem, kaj so naredili organi pregona, gospod Zorman? Ja, gledajo v luft, ker jim je tako rečeno, ker jim je pártija tako rekla, da ne smejo preiskovati. Zdaj vam bom pa jaz povedala. In vi ste rekli, da se ta zdravstveni sistem ne bo spremenil dokler boste vi tu in druge vlade. Ja, ker vam je tako naročeno, ker ne dovolite tržne dejavnosti. Ne, tudi moje zdravje ni tržno blago, vendar pa ne bom umrla v čakalni dobi, v čakalni vrsti, ne vem koliko, tako kot ljudje, ki čakajo in imajo poln kufer tega, da vi pametujete tu, kako boste uredili zdravstveni sistem. Ne boste ga. S tem zakonom ni nobene transparentnosti, ker ste v 44.b členu napisali, da se javni razpis za koncesije objavi na spletni strani koncedenta. Kakšna je to transparentnost, gospod Zorman? Kakšna? Na strani ministrstva bo razpisano, ne na javnem portalu, ne na evropskem portalu, kjer je 750 tisoč evrov tista meja, kjer se more objaviti. Zakaj ste to naredili? Zakaj ste dali, da so negospodarska dejavnost. Zato, da ste se izognili tej direktivi, ki o tem ravno govori … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica Vlade, in sicer ministrica za zdravje gospa Milojka Kolar Celarc.

Izvolite, imate besedo.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci, tisti, ki ste zdržali štiriurno debato!

Kot je bilo omenjeno, sem si res pridno zapisovala, ker pravijo, da pametni pišejo. Dovolite mi, da zdaj ob zaključku te razprave odgovorim po vsebinskih sklopih v desetih, enajstih točkah.

Ker mi je bilo že večkrat očitano v tem zboru, od nekaterih poslancev pa tudi na samem Odboru za zdravstvo, da sem zelo trmasta, pa bom rekla, da sem najprej potrpežljiva, zelo zelo potrpežljiva, ker se je ta zakon usklajeval od 29. septembra leta 2015, ker seveda noben moj predhodnik ali pa vlada očitno ni imel toliko potrpežljivosti za take ključne spremembe, ki na sistemski ravno urejajo zakonitost podeljevanja dovoljenj in koncesij. Seveda pa sem v enem delu tudi trmasta, in to takrat, kadar po posvetovanju s stroko verjamem in ugotovim, da je to koncept, ki je dober za vse nas, za vse državljane Republike Slovenije in ne samo za tudi tako imenovano stroko, za katero se žal, žal marsikdaj skrivajo samo posamezni interesi interesnih skupin, žal se tudi premnogokrat v javnih diskusijah zlorablja pacienta, se pravi, lahko kateregakoli izmed nas, ki zboli in ne rabi pomoč zdravnika. Slovenija se je že pred mnogimi leti odločila in naredila mrežo zdravstvenega sistema, in to je javni zdravstveni sistem. In ta koalicija in ta vlada sta se s koalicijskim sporazumom zavezali, da bosta ohranili in krepili javno zdravstvo na solidaren način, dostopen, varen in zagovarjali vrednote javnega zdravstva, da bo res vsak državljan imel dostopnost in pravico do zdravstvene storitve ne glede na njegov dohodkovni položaj ali pa njegovo premoženjsko stanje.

Ker imam številne priložnosti pogovarjati se z vsemi ministri evropskih držav, pa ne samo teh, nedavno sem se vrnila z generalne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije in moram vam povedati, da sem ponosna na slovenski zdravstveni sistem, zlasti na našo osnovno oziroma primarno zdravstvo. In tudi v začetku junija bo vsa slovenska javnost imela priložnost videti in slišati, ko organiziramo na Bledu posvet, ali če hočete, politični dialog o strategiji in rešitvah v osnovnem zdravstvu v Sloveniji. In mnogi nam prav ta del močno zavidajo. Kajti ves razvoj zdravstvenega sistema gre prav v krepitev osnovnega zdravstva, da čim bolj približamo zdravstvene storitve ljudem na lokalni ravni.

Če nadaljujem, ker je bilo večkrat povedano, da je ta predlog zakona v nasprotju z evropskim pravnim redom, naj povem, da to ni res. Da je v skladu s členom Lizbonske pogodbe odgovornost vsake države članice, da organizira in zagotavlja zdravstvene storitve in zdravstveno oskrbo tako, kot se seveda odloči in misli, da je za njeno prebivalstvo najbolje. In kot sem že dejala, se pri nas zdravstvena dejavnost opravlja v okviru mreže javne zdravstvene službe kot dejavnost splošnega pomena, saj gre za izvajanje zdravstvene dejavnosti v javnem interesu. Za njeno zagotavljanje je odgovorna država oziroma lokalna skupnost in se izvaja v posebnem javnopravnem režimu. Za to obstajajo številne sodbe Evropskega sodišča, ki prav temu pritrjujejo. Med drugim so tudi take sodbe Evropskega sodišča, ki povedo za primer lekarniške dejavnosti že od leta 2006 dalje, da je javni interes skrb za zdravje ljudi, dostopnost do zdravil nad interesom svobodne gospodarske pobude, če hočete konkurenčnosti in tržnosti. Torej, hvala bogu, da je tudi Evropa priznala in ugotovila, da je pa zdravje tista vrednota, ki pa res ne more biti odvisna samo ali izključno od nekih interesov ali pa, če hočete, od dohodkovnega položaja. Zaradi tega vse te pripombe in to, kako je to v nasprotju, nimajo ustrezne argumentacije ali dokazov za to. Mimogrede naj omenim, ker ste izpostavljali nekatere avtorje, pa jih ne bom imenovala. Če gremo malo nazaj pogledati, so ti isti avtorji za iste zadeve imeli drugačna mnenja, pa si jih lahko preberete v preteklih praksah. To je sicer žalostno, ker je očitno tudi od naročnika, cilja in

od tega, kako se plača posamezno študijo, lahko odvisno, da nekdo v nekaj letih zavzame tudi popolno drugo stališče.

Glede tega, kar je bilo posebej večkrat povedano, in glede usklajevanja naj povem, da so bila usklajevanja v vsem tem letu in pol številna. Lahko vam preberem, ker za vse obstajajo zapisniki, veste, tega so me pa naučile moja dolgoletna delovna kariera in izkušnje. Ja, usklajevanja, ja, poslušanje, slišanje, takrat, kadar gre za dobro pacienta, ne pa takrat, kadar gre nekaj za dobro posameznikov ali posameznih interesnih skupin. In nekateri pač sodelovanje pri usklajevanju razumejo, da sodelovanja ni, če nasprotna stran ne sprejme vseh njihovih predlogov. Pa verjemite mi, dokler bom kot ministrica za zdravje, bom sprejemala take predloge, seveda, če jih bo ta zbor sprejel, ki bodo šli v to, da bo pacient dobil še boljšo, kakovostnejšo, dostopnejšo zdravstveno storitev. Zato pač nekateri razumejo, ne glede na sklicevanje določbe v členih, kako se sodeluje pri pripravi zakona, da je sodelovanje samo takrat, da pač nekdo v celoti popusti in sprejme nasprotnikove rešitve. Modri ljudje vedo, da so dobre rešitve v konstruktivnih kompromisih, ampak za to morata biti pripravljene obe strani, ki sodelujeta in se pogajata.

Glede mladih zdravnikov naj povem, da tako, kot je bilo predstavljeno, niso zadeve točne in niso prave. Mladi zdravniki, ko končajo specializacijo, lahko opravljajo in so izvajalec zdravstvenih storitev bodisi v javnem zdravstvenem zavodu bodisi pri zasebniku koncesionarju ali pa pri čistem zasebniku in delajo kot samostojni zdravniki. Prav nihče jih pri tem ne ovira. In govoriti o tem, da bodo za to ušli v tujino je milo rečeno res izkrivljanje resnic ali pa tendenciozno. Je pa res, da pa ne morejo biti kot nosilec zdravstvene dejavnosti, da pač ne morejo vzpostaviti ali odpreti samostojne zdravstvene prakse ali kandidirati za koncesionarja. Pa vam bom povedala zdaj, kakšne so rešitve v nekaterih državah Evrope, da ne boste rekli, da si je spet tale ministrica, ki je tako trmasta, nekaj izmislila, pa da ne gre za večjo varnost in kakovost storitev. Vse države v Evropi imajo tako ali drugače urejeno, kdaj lahko nek zdravnik po končani specializaciji postane privatnik in odpre svojo ordinacijo. Pa vam bom navedla samo nekaj držav. Na primarni ravni je običajno to najmanj dve do tri leta dobe. Če gre pa za specializacijo na sekundarni ravni, je pa to 5 do 10 let izkušenj po opravljeni specializaciji. In, recimo, Italija gre še celo dlje, ker zahteva že za lokalno raven celo 8 let, pa regionalno 10 let, kadar gre za specialistične klinike.Torej, to, kar ste omenjali številni, ne drži, in se bom jaz zelo zavzela, ker vem, da bi mladi zdravniki ostali radi doma in delali, seveda ob izboljšanem načinu plačevanja in pogojih, saj konec koncev je to tudi rezultat pogajanj s sindikati, kjer sem se zavzela za mlade zdravnike, da bodo dobili nekoliko boljše plače in da jih bomo zaposlili v javni zdravstveni sistem. Mnogi ste me pač zaradi tega odstavljali, zdaj pa slišim, kako praktično odganjam jaz te v tujino. Vprašajte pa svojo stroko, ki je delala ankete, kaj je pravi razlog odhoda mladih zdravnikov. Daleč od tega, konec koncev je plača celo na drugem, tretjem mestu. Medsebojni odnosi, medsebojni odnosi! To je eden ključnih razlogov za mlade zdravnike, zakaj se odločajo nekateri, da gredo v tujino.

Naslednja zadeva, kar spet kaže, kako smo potrpežljivi, konstruktivni. Po 12 letih neurejenega statusa srednjih medicinskih sester, smo se v 9 mesecih trdih pogajanj s podpisi vseh sindikatov babiške in zdravstvene nege uskladili in v prehodnih določbah rešujemo 12 let nerešen status srednjih medicinskih sester na način, da jim priznamo z delom pridobljene kompetence za delo diplomirane medicinske sestre. Torej, če bi res bila tako trmasta in ne bi poslušala in znala delati kompromisov, verjetno tega ne bi rešili, nekaj, kar je 12 let stalo.

Glede pogojev poslovanja. Kot sem že rekla, na transparenten zakonit način postavljamo sistem podeljevanja dovoljenj za delo in koncesij. In še enkrat poudarjamo, nihče ne ukinja koncesije, ker so koncesionarji del javne mreže. Mimogrede, ker ste veliko govorili o mreži – mi mrežo imamo. To je dejanska mreža, ki jo plačujemo. Žal pa se je noben minister do mene ni lotil, da bi jo redefiniral. Res je, da še ni dokončana, narejena, ampak imamo v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva narejene in opisane kriterije za mreže. In sicer merila, ki so, bom naštela jih samo nekaj: število prebivalcev, njihova starost, spolna struktura, zbolevnost in druge značilnosti. Delamo in bomo s tujimi strokovnjaki, tudi s pomočjo evropskega denarja, za katerega sem se morala izpogajati, pripravili mrežo osnove konture, upam in verjamem, do konca letošnjega leta.

Naprej. Če pa lahko jaz vas vprašam: Ali se vam zdi pošteno in korektno to, kar omogoča, dovoljuje današnji sistem, da potem, ko je nekdo dobil koncesijo, mirno to koncesijo proda, gre v penzijo, jo proda za 50, 100 tisoč evrov in ima lepo rento. Ali se vam to zdi pošteno tudi do davkoplačevalcev, ki plačujejo prispevke in denar za plačilo svojih zdravstvenih storitev? Ta denar gre tudi na tak način. Tudi to rešuje ta zakon.

Nadalje. Uvajamo inšpekcijski nadzor, ki ga do sedaj ni bilo, ker so bile take pomanjkljivosti. Da ne govorim, da urejamo pravno podlago za opravljanje zdravstvene dejavnosti v domovih za starejše občane, v drugih zavodih, recimo, za posebne potrebe. Kajti sicer opozarja Računsko sodišče, da zdravstvena blagajna te dejavnosti ne bi smela financirati, ker ni ustrezne pravne podlage.

Glede samih pogojev želim povedati, da bo enkrat jasno in bo javnost seznanjena s tem. Koncesionar je zasebnik, privatnik, ki dela po pravilih Zakona o gospodarski družbi. Kaj to

pomeni? To pomeni, da sam ureja vse postopke, procese, upravlja, vodi in tudi sam odloča o dobičku. Ko dobi koncesijo, je del javne zdravstvene mreže in je zasebni koncesionar. Kaj pa to pomeni? To pomeni, da on še vedno posluje po pravilih gospodarske družbe, da pa dobi svoje prihodke iz javnih sredstev, iz javnega denarja. Vsaka država na svetu, vsak sistem, kjer nekaj plačuje iz javnega denarja, ima pravico, dolžnost in odgovornost, da določi pravila igre, se pravi pravila, način dela, kaj bo zahtevala za to, zakaj se dobi javni denar. In prav to mi delamo v tem delu. Zakaj to govorim? Zakaj? Zaradi tega, veste, ker obstajajo tudi na nivoju Evropske unije, pa vam ne bom brala angleškega teksta, ampak ena taka diskusija in zaključki, ki govorijo o konkurenčnosti med izvajalci zdravstvenih storitev iz 7. maja 2015, zelo lepo piše za Slovenijo, pa vam ne bom brala angleškega besedila, ampak bom povedala na kratko v slovenščini, kaj piše. Kako in kdo posluje pod enakopravnimi pogoji, kar je bilo tolikokrat rečeno. Jasno je ugotovljeno, da imajo zasebniki prednost, ker seveda niso pravi »different leagal obligations«. To se pravi, imajo različne zakonske obveznosti do svojih zaposlenih, ker zelo jasno piše, kako imajo privatne prakse lahko nižje stroške dela, kot v tem našem primeru ti javni zavodi, zato ker seveda odločajo sami in poslujejo po drugih pravilih. To, kar jaz že ves čas govorim in če se človek potem še potrudi, pogleda in še marsikaj drugega tudi na nivoju evropske skupnosti, lahko ugotovi. Zasebnikom koncesionarjem tudi ni treba spoštovati Zakona o javnih naročilih in se seveda bilateralno pogovarjajo, dogovarjajo in pogajajo. To je seveda marsikdaj lažje. Pa s tem nič ne opravičujem in s tem tudi delamo skupna javna naročila, register in te druge zadeve, da spravimo tisti del, ki ga tako radi očitate, o sistemski in še ne vem kakšni korupciji.

Še to, pa bom počasi zaključila, ker bi lahko veliko še, pa se ne bom v detajle spuščala, gre za osnovne koncepte in rešitve. Glede samih razpisov. Glejte, zdaj razpisov sploh ni in vi zdaj nam očitate, da ni nobene transparentnosti. Ja zelo velika transparentnost je. S tem, ko se bo objavil razpis za koncesije, bodisi na spletni strani koncedenta ali pa tudi lahko na portalu javnih naročil. Ampak naj vam povem, iz vsega tega, kar sem v uvodu rekla, ti razpisi niso zavezani Direktivi o koncesijah, ker za to vrsto dejavnosti ne velja. Pa četudi bi že sprejeli v Sloveniji koncept, da je zdravstvena storitev gospodarska storitev, bi veljala pravila Direktive o koncesijah smo v treh členih, pa vam jih ne bom brala.

Lahko bi govorila tudi še o eNapotnici pa o pacientovih pravicah pa čakalnih dobah. Na koncu naj povem to – ljudje, tisti, ki potrebujejo nujno medicinsko pomoč, ker je njihovo življenje ogroženo, dobijo to pomoč takoj ali najkasneje v 24 urah. In zelo nespoštljivo je in zavajajoče, da ljudje zaradi čakalnih seznamov umirajo in izgubljajo življenja. Ne bom govorila zdaj, kakšne vse projekte delamo na tem nivoju, da čistimo čakalne sezname, ker sem to že večkrat povedala, ampak mislim, da je prav, da slovenska javnost to sliši, ker to ni res, kar govorite.

Zaključila bom s tem, da kot ministrica za zdravje sem in bom zagovarjala take rešitve slovenskega zdravstva, ki bodo tudi z vidika stroke zagotavljale vsem prebivalcem Slovenije dolgoročno, dostopno, solidarno, varno, kakovostno javno zdravstvo. Pa še nekaj, Slovenija kot majhna ekonomija, kot država, ki ima samo dva milijona populacije, katere, žal, dohodki, po zadnjih podatkih dohodnine – več kot 75 % celotnega prebivalstva ima dohodke, vsaj po uradnih podatkih, do povprečne plače. In glede na to, kako zdravstvena tehnologija napreduje, si, žal, na način, da bomo sami plačevali iz žepa ali pa, če hočete, preko zavarovalnic, ki kujejo tudi na račun naših premij dobičke, take zdravstvene oskrbe ne bomo mogli več nuditi in si jo privoščiti. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja. Želim vas opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom na tipko za vklop mikrofona. Če želi razpravljati tudi predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavi s pritiskom tipke za vklop mikrofona, v tem primeru dobi besedo kot zadnja. Prosim za prijave. Prijava poteka.

Gospod Branko Zorman, imate pet minut, izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Prej je zmanjkalo časa oziroma je bila kolegica na vrsti za razpravo za mano.

Še enkrat glede te preiskovalne komisije, ki jo vodite. Če vi ocenjujete, da ste nad preiskovalnimi organi te države, katerim vi tako ali tako niste dolžni ničesar pošiljati, ker oni tako in tako imajo očitno veliko časa in spremljajo te seje, ker nimajo drugega početi v življenju, vam vseeno priporočam, da bo verjetno bistveno bolj koristno in konstruktivno za rešitev tega področja in za odkritje tistih, ki so bili vpleteni v te posle, kot smo že ugotovili ne funkcionarji, ampak fizične osebe, zdravniki, dobavitelji in tako naprej, da te zapisnike vseeno pošiljate tem pristojnim, zato da se bodo ti procesi končno odvili in upam, seveda, da tudi zaključili.

Glede vsebine nimam česa dodati, sem že vse povedal prej. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najprej gospodu Zormanu, še enkrat. Nismo nad preiskovalnimi

organi, imamo pa iste pristojnosti, gospod Zorman, vi ste član komisije, lahko tvorno sodelujete, enkrat ste. Veste pa, da se zapisniki iz hiše lahko pošljejo takrat, ko je postopek končan, to pomeni, ko je na seji preiskovalne komisije sprejet zapisnik. Da pa je zapisnik sprejet, pa morajo povzetek magnetograma dobiti priče, ga potrditi in potem steče postopek. Če pa bi bile seje, ki jih sklicujem, sklepčne, bi bili ti zapisniki tudi že prej sprejeti. Seveda pa moram tukaj povedati, da to ne leti na vašo stranko in stranko SD, ampak mogoče tudi na koga drugega, tudi v Desusu tvorno sodelujejo. To je treba povedati. Torej, ko bodo zapisniki sprejeti, bodo tudi poslani organom, ker je tako dogovorjeno. In to spoštujemo vedno. Tako da ne vi mene učiti o tem, kako se vodi. Pridite kdaj zraven, pa boste tudi vi videli, kaj se tam dogaja. Kar pa se tiče, gospa ministrica, mladih zdravnikov, odhajajo v tujino zaradi takšnih bedastoč, ki jih danes poslušamo, zaradi takšnih zakonov, ki jih danes sprejemate, in tudi zaradi medsebojnih odnosov in zaradi tega, kar sem tudi že povedala. In točno s tem se pa moramo strinjati, medsebojnih odnosov, berite si danes, že 14 dni beremo izjave mladega zdravnika, ki je moral v tujino oziroma je odšel v tujino ravno zaradi teh medsebojnih odnosov. Pa ni edini, so tudi še druge izjave mladih zdravnikov, ki javno ne želijo nastopati, ker se bojijo te represije v Sloveniji in kazni za to, ker bodo javno spregovorili, da jim starejši zdravniki odžirajo delo in jim onemogočajo razvoj, ki ga potem v tujini dobijo. Ni edini. Še enkrat, preberite si Medicina danes, ali ne vem, tiste objave na spletu, kjer govorijo o mladih zdravnikih, tudi na drugih portalih, kjer mladi zdravniki, ki so v tujini, dajo intervjuje, kako tam potekajo zadeve.

Kar se tega tiče, kdo govori o prodaji koncesij, gospa ministrica. Nisem govorila o tem. Jaz sem rekla, da se lahko po evropski direktivi koncesija prenese na drugega, če izpolnjuje določene pogoje, to pa so seveda, da ta novi koncesionar izpolnjuje vse pogoje po teh vaših pravilih. Kje je transparentnost podeljevanja koncesij preko javnih razpisov, če se objavi samo na spletni strani koncedenta. To je tako, kot če sem jaz delodajalec, pa hočem skriti razpis za novo delovno mesto, ga objavim samo na lastni spletni strani tik pred tem, ko bi želela zaposliti oziroma poteče rok. To delajo, saj to veste. In enako je s temi koncesijami. Kje je tu transparentnost, gospa ministrica? Javni razpis, se strinjam, strinjam se, da je zadeve treba urediti, ampak ti grdi koncesionarji pa jedo državni denar oziroma davkoplačevalski denar. Kako so ti koncesionarji grdi. Pa zdaj vas bom vprašala: Koliko koruptivnih dejanj se je zgodilo pri koncesionarjih? Koliko koruptivnihi zadev, koliko preplačevanja materiala pri koncesionarjih, ki dobijo davkoplačevalski denar? Do 30 % imajo manj plačane storitve kot javni zavodi. Ne zmigovati z glavo, 30 % manj imajo plačane programe. Lahko vam dobim zdaj v tem trenutku podatke, če želite, ki bodo uradni, ampak dobro, pustimo zdaj, oni dobijo denar, davkoplačevalski, tako kot javni zavodi. Trdo se pogajajo, ker se morajo pogajati za cene materiala, trdo se pogajajo. Ja, seveda nimajo javnega razpisa in se pogajajo, pa tudi v javnih zavodih bi se lahko s pogajanji znižale cene, gospa ministrica. Pa bom prišla na tisto, kar so žilne opornice. Ste znižali cene zdaj? Ste, ja. Zaradi trdih pogajanj nekaterih v delovni skupini, zaradi trdih pogajanj ste znižali cene iz 900 pod 200 evrov. V javnem zavodu se je kradel denar, gospa ministrica. Kje pri koncesionarjih je takšna razlika? Kje pri koncesionarjih je toliko denarja šlo za preplačevanje materiala? In vi zdaj črnite … mislim, grdi koncesionarji, ker jemljejo davkoplačevalski denar. In se za ta denar, ki ga dobijo trdo pogajajo. Ne branim ne enih ne drugih, ker bi se v javnih zdravstvenih zavodih tudi nekateri želeli pogajati, pa jim to ni bilo omogočeno. Ampak največja korupcija se je zgodila v javnih zdravstvenih zavodih. In nehajte o tem, da rabijo koncesionarji davkoplačevalski denar pa zato, češ, slabo delajo … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ni replike, gospod Branko Zorman.

Mag. Alenka Bratušek, izvolite, imate besedo.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

Jaz sem vesela, da smo po treh letih ministrovanja končno danes prišli do tega, da se o določenih spremembah pogovarjamo v Državnem zboru. Zakon, ki se usklajuje dve leti. Ne vem, ministrica, ali je to trma, ali vztrajnost, ali pa mogoče nesposobnost. Vsak si to lahko razlaga po svoje. Jaz mislim, da zakon bi moral ugledati luč sveta bistveno prej, ker zdravstveni sistem bistveno prej potrebuje učinke. Dejstvo je, da boste zdravstveni sistem zapustili v bistveno slabšem stanju, kot ste ga dobili. To je dejstvo. Več ljudi čaka, bolnišnice imajo večje izgube. 300 tisoč bolnikov, če zaokrožim, čaka na storitev. 50 tisoč jih čaka nedopustno dolgo. Je to javno zdravstvo dostopno vsem? Jaz mislim, da se vsi tukaj strinjamo in vsi zagovarjamo sistem, ki bo dostopen vsem Slovenkam in Slovencem. Ampak, a to pomeni dostopnost? In s to spremembo, na žalost, ta dostopnost ne bo nič večja.

Še en primer bom dala o dostopnosti. Če na storitev čakaš pa na žalost otroci čakajo tisoč 850 dni, 5 let na ortodonta. Kako sploh upate govoriti o dostopnosti zdravstvenega sistema? Pet let. Ko pride na vrsto ta ubogi otrok ni več otrok in verjetno ne rabi več te storitve, razen če je imel srečo, da so starši to lahko plačali. Tako da govoriti, da je zdravstvo pri nas zastonj, to že nekaj let ne drži več, na žalost. Vsaj zobozdravstvo je tako ali tako na plečih nas samih, tistih, ki to lahko in zmoremo.

V treh letih pa niste uspeli zagristi v tisti najbolj pereč problem. To je, da jasno in glasno

povemo, za toliko denarja v naši državi dobimo toliko zdravstvenih storitev. Toliko denarja, toliko muzike. Toliko denarja, več denarja – bo lahko pa res več in bolj dostopno zdravstvo. Se pravi, treba bo na nek način zagristi v košarico storitev. Res je, da ne ta vlada, tudi kakšna prej, ni imela moči, poguma, kakorkoli želite, ampak dejstvo je, da bi to morali narediti.

Tudi mene zanima, kako bo s temi spremembami zdravstvo bolj dostopno vsem. To seveda nikakor, na žalost, nikakor ne drži. Ljudem, zdaj bom pa povedala, je vseeno, marsikdo celo raje gre h koncesionarju kot v javni zavod. Zakaj? Ne vem. Je tam boljša storitev? Mislim, da ne. Ljudem je bistveno, da pridejo na vrsto, ko so bolni, da pridejo do zdravnika. S temi spremembami na žalost v to smer ne greste. Je pa zanimiva še ena druga stvar, ker vas tu koncesionarji, predvsem SMC, toliko na nek način motijo – pri javnem šolstvu nimate nobenega problema. Še več! Povišali jim boste delež, popolnoma jih boste izenačili z javnimi zavodi. Javno zdravstvo, javno šolstvo – jaz se strinjam, to sta dve dobrini, ki morata za vedno ostati pod nadzorom države, samo očitno pod to vlado ne bo tako.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vsem razpravljavcem. S tem tudi zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **46. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI S PROBLEMATIKO SLOVENSKEGA ZDRAVSTVA.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Predlog priporočila je obravnaval Odbor za zdravstvo, ki Državnemu zboru predlaga sprejem sklepa, da predlog priporočila ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem podpredsedniku odbora, gospodu Branku Zormanu, za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči. Ministrica, še enkrat lep pozdrav! Malo bo še treba zdržati. Kolegice in kolegi!

Zdaj bom prebral poročilo odbora, glede na to, da bom čez nekaj minut še enkrat za tem govorniškim pultom, ko vam bom predstavil stališče naše poslanske skupine, zdaj pa bom predstavil poročilo s seje odbora.

Odbor za zdravstvo je na svoji 23. seji dne 10. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Predlog priporočila je objavljen na spletni strani Državnega zbora, v Poročevalcu z dne 29. 3. 2017. V roku, ki ga določa Poslovnik Državnega zbora, k predlogom priporočila ni bilo vloženih amandmajev.

Uvodno dopolnilno obrazložitev k predlogu priporočila je v imenu predlagatelja podala Jelka Godec. Poudarila je, da se je v slovenskem zdravstvu nakopičilo veliko problemov, ki se ne rešujejo. Državni zbor zato priporoča Vladi Republike Slovenije in predsedniku Vlade Republike Slovenije, da takoj odstavita vse tiste odgovorne v zdravstvu, ki niso preprečili korupcijskih in kaznivih dejanj pri nabavah oziroma so jih s svojim vplivom celo omogočili, in tiste, ki niso pravočasno pripravili sprememb zakonov in aktov s področja zdravstva. Za podcenjevanje razmer na področju zdravstva je subjektivno in objektivno odgovorna ministrica za zdravje, zato naj odstopi, v nasprotnem primeru pa naj odstopi predsednik Vlade Republike Slovenije. Med področji je predlagateljica posebej izpostavila korupcijo v zdravstvu, skupna javna naročila, dolge čakalne dobe, nepravilnosti pri kadrovanju v posameznih javnih zdravstvenih zavodih in na Ministrstvu za zdravje ter izgube v javnih zdravstvenih zavodih.

Predstavnica Ministrstva za zdravje, državna sekretarka, je ostro nasprotovala trditvam, da je stanje v slovenskem zdravstvu tako katastrofalno, kot ga skuša predstaviti predlagateljica priporočila. V nadaljevanju je predstavila mnenje Vlade Republike Slovenije in podala pojasnila ter obrazložitve v zvezi z navedenimi vsebinami po posameznih področjih. Posebej je poudarila, da so vse navedbe predlagateljev predloga priporočila zavajajoče, saj predlagatelji gradiva namenoma ustvarjajo vtis, da so na področju zdravstva izredne razmere. Ministrstvo za zdravje ne podcenjuje pomembnosti razmer na področju financiranja, čakalnih dob in poslovanja javnih zdravstvenih zavodov, kar se odraža v podanih spremembah zakonodaje in v konkretnih ukrepih, ki dolgoročno zagotavljajo pogoje za transparentno, učinkovito in kakovostno delovanje zdravstvenega sistema. Vlada Republike Slovenije zavrača vse navedbe, da gre za neustrezna ravnanja ministrice za zdravje ali predsednika Vlade Republike Slovenije, saj so zakonitosti in ukrepi, ki se izvajajo, izvedeni strokovno in zakonito.

Odbor se je seznanil s pisnim mnenjem Zakonodajno-pravne službe. Poudarila je, da je priporočilo na prvem mestu predlaga ugotavljanje odgovornosti ministrice za zdravje glede ravnanj in razmer v zdravstvu, ki so podrobneje navedene v obrazložitvi priporočila. O odgovornosti ministrice za zdravje Državni

zbor nedvomno lahko razpravlja in o njej tudi odloča, vendar je temu namenjen ustavnopravni institut interpelacije, ki je eden od temeljnih institutov razmerij delitve oblasti med zakonodajno in izvršno in ga ureja 118. člen Ustave ter 250. do 253. člen Poslovnika. Ta institut omogoča najmanj 10 poslancem, da vložijo interpelacijo glede dela posameznega ministra; na drugi strani pa omogoča ministru, da pripravi odgovor na interpelacijo, in mu za to zagotavlja ustrezen čas. Ker priporočilo obravnava vprašanja, ki so po vsebini in glede na namen lahko le predmet interpelacije, ni skladno z Ustavo in Poslovnikom, prav tako pa ni vloženo v obliki, na način in po postopku, ki ga določa Poslovnik, zato je v nasprotju tudi z načelom delitve oblasti. Koalicijski poslanci so v nadaljevanju v skladu z mnenjem Zakonodajno-pravne službe podali predlog, da se glasuje o sklepu, da priporočilo ni primerno za nadaljnjo obravnavo. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 128. člena Poslovnika Državnega zbora glasoval in sprejel naslednji sklep: Predlog priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem predstavnici predlagateljev gospe Jelki Godec za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

Izvolite, gospa Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Mislim, da že pri prejšnji točki je bilo veliko povedano, pa vseeno. Ko se je začelo govoriti o ministrici in o korupciji v zdravstvu, o izgubah v zdravstvu, o poslabšanem stanju v zdravstvu pod njenim ministrovanjem, je ministrica odšla iz dvorane, zdaj so jo nadomestili drugi; očitno zdravstveno stanje tudi na ministrstvu ni najboljše, ali pa vsaj kondicija ne. Mi smo v Državni zbor v proceduro vložili Predlog priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva, kjer je zapisano, da priporočamo Vladi Republike Slovenije in predsedniku Vlade Republike Slovenije, da takoj odstavita vse tiste odgovorne v zdravstvu, ki niso preprečili koruptivnih in kaznivih dejanj pri nabavah oziroma so jih s svojim vplivom celo omogočili; in tiste, ki niso pravočasno pripravili sprememb aktov in zakonov s področja zdravstva. Zagotovo je za podcenjevanje razmer in neustrezna ravnanja objektivno in subjektivno odgovorna ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc. V nasprotnem primeru priporočamo, da odstopi predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar. To priporočilo smo obrazložili v več točkah. Prva točka je korupcija v zdravstvu, saj se nanaša tudi priporočilo v tej smeri, da se naj vse tiste, ki so odgovorni v zdravstvu in ki niso preprečili koruptivnih dejanj, tudi odstavi.

V prejšnji točki je bilo rečeno, da v Slovenski demokratski stranki nenehno navajamo, da prihaja do korupcije v zdravstvu, da so ta koruptivna dejanja; da pa nikoli ne povemo jasno in glasno, kje in kdo je ta koruptivna dejanja izvršil oziroma bil udeležen. Mislim, da je zgovorna preiskovalna komisija na področju žilnih opornic, ki je konkretno že do sedaj pokazala na določene osebe, ki so sodelovale pri koruptivnih dejanjih, in tudi na inštitucije, ki teh zadev niso preprečile oziroma niso reagirale ne v preteklosti ne sedaj, ko so zadeve že jasne. Da pa je zadeva še bolj tragična, pa tudi ministrica za zdravje na tem področju nekako ignorira to preiskovalno komisijo, njene ugotovitve oziroma pričanja zdravnikov, nabavnikov in vseh ostalih. Do sedaj še z ničemer, z nobeno zadevo, z nobenim ukrepom ni posegla oziroma izkoristila tudi vseh možnosti, ki jih ima, da bi takšna koruptivna dejanja oziroma vse te zadeve dala vsaj preiskati oziroma spodbudila inštitucije pregona, da začnejo na tem področju bolj intenzivno delati. Ministrica se nenehno izgovarja na področje skupnih javnih naročil, ki naj bi uredilo te zadeve oziroma da naj ne bi več prihajalo do korupcije v zdravstvu. Ta javna naročila se izvajajo od leta 2015, kolikor so moje informacije, so zadeve še vedno v teku, še vedno niso končane. Govorimo o teh naročilih, o katerih govori ministrica, torej o skupnih javnih naročilih – plenice, igle, rokavice in takšne stvari, ki sicer prispevajo k zniževanju stroškov, vendar pa se drugih zadev bolj težko loti. Reakcija ob tem, ko je zdravnik prijavil tudi preskakovanje čakalnih vrst, ko je prijavil torej koruptivno dejanje, je ministrica vehementno dejala, da ona pač za to ni pristojna oziroma da ne ve, kaj naj naredi; in da sistem omogoča takšna dejanja. Da bi pa ta sistem spremenila oziroma da bi pripomogla k spremembi sistema, da do tega ne bi prihajalo, pa se ministrica prav tako ne čuti poklicane.

Ministrstvo je sicer podprlo projekt skupne baze cen, ki ga vodi sedaj Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, tudi s tem naj bi se nekako zmanjšala koruptivna dejanja oziroma da bi se vedelo, po kakšnih cenah se nabavlja v različnih bolnišnicah po Sloveniji. Vendar pa menim in v Slovenski demokratski stranki menimo, da to ni dovolj. Treba je pogledati tudi cene v tujini, primerjati z evropskim trgom in ne gledati zgolj znotraj same države Slovenije. Prav tako pa je ta spisek, ta projekt skupnih cen, če ga je imel možnost kdo pogledati, še zelo neurejen. Upam, da se bo v sčasoma le razčistil, prečistil, trenutno pa kljub temu, da že nekaj časa imamo to zadevo, ni urejeno. Naslednja zadeva je tudi kadrovanje v javnih zdravstvenih zavodih, ki ga izvaja Ministrstvo za zdravje. Če javnost spremlja to kadrovanje, lahko spremlja čisto konkretno v primeru Splošne bolnišnice Brežice, UKC Ljubljana, UKC Maribor, kjer so zadeve še vedno neurejene. Čeprav je ministrica zagotavljala, da so vsi kadri, ki jih ministrstvo poda v imenovanje na vlado, strokovni, z vsemi kompetencami, delovnimi izkušnjami in drugimi strokovnimi podlagami, se je pokazalo recimo po letu dni v Splošni

bolnišnici Brežice, da je direktorica odstopila, ker očitno ni sposobna reševati zadev na področju zdravstva oziroma voditi bolnišnice; da je v UKC Ljubljana, ki je javni zdravstveni zavod, ministrica dala soglasje oziroma na vlado podala predlog za soglasje za gospod Kopača, ki danes opravlja direktorsko mesto v UKC Ljubljana, nima pa vseh delovnih izkušenj, takšnih, ki bi se pričakovale za generalnega direktorja univerzitetnega kliničnega centra. Tudi v Mariboru lahko rečemo, da je univerzitetni klinični center brez direktorja s polnimi pooblastili; pa se ministrica še vedno se ni odločila, kako rešiti te zadeve tam.

Menjava članov sveta zavoda, to smo že večkrat omenili, 80 od 134 v devetih mesecih, z namenom, da bodo zadeve lepše tekle v zdravstvenih zavodih. Vidimo pa, da menjave niso pripomogle k boljšemu delu javnih zdravstvenih zavodov. Področje zakonodaje; danes smo govorili o Zakonu o zdravstveni dejavnosti, ki je po mnenju Slovenske demokratske stranke neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Hkrati pa menim, da bi moral biti ta zakon v Državnem zboru hkrati z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, kajti to je tisti paket zakonov, ki bodo povedali, kam bo šlo naše zdravstvo v prihodnje. Ne pa da danes obravnavamo zakon o zdravstveni dejavnosti, ki naj bi reševal področje koncesij, jih postavil bolj transparentno, čeprav smo v prejšnjih razpravah ugotavljali, da ne. In da še vedno ne vemo, koliko bodo oziroma bomo državljani plačevali po novem predlogu zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, kakšna bo naša prispevna stopnja, koliko bomo plačevali več oziroma manj. Hkrati pa prav tako ne vemo, zakaj bomo plačevali, torej še vedno za isti nič ali za boljšo oskrbo. Ministrica trdi, da bo naše zdravstvo v prihode kvalitetnejše, brez čakalnih vrst in tako naprej; ti zakoni pa tega nekako ne nakazujejo.

Ker je bila zakonodaja tista prioriteta, na katero se je naslanjala koalicija na začetku oziroma v svoji koalicijski pogodbi, da bo najprej uredila zdravstveni sistem oziroma da je to njena prioriteta; pa se tik pred koncem mandata pogovarjamo o rešitvah za slovensko zdravstvo in bodo ti zakoni, če bodo v Državnem zboru sprejeti, sprejeti z veljavnostjo v času, ko bo s svojim delom že začela naslednja vlada. Naslednja zadeva, ki je najbolj pereča oziroma jo bolniki najbolj občutijo, so čakalne dobe. Po pregledu – vsak mesec pregledujemo čakalne dobe v slovenskem zdravstvu – se le-te nenehno povečujejo, čeprav je ministrstvo že kar nekaj lepih milijonov vložilo v projekte za skrajševanje čakalnih dob. Pa se je ugotovilo po analizi za leto 2016, da nekatere bolnišnice niso izpolnile programa, ki so si ga zadale oziroma za katerega so bile izbrane. Za leto 2017 sicer še nimamo tega, kdo se je prijavil za dodatne programe skrajševanja čakalnih dob in kdo je te programe dobil; jasno pa je, da se čakalne dobe podaljšujejo po statistiki Nacionalnega inštituta za javno zdravje in da je vsak mesec za 2 % več kot v obdobju preteklega meseca, govorim tudi tu o čakajočih nad dopustno mejo. Po nekaterih podatkih naj bi v naslednjem mesecu čakalo že več kot 500 tisoč ljudi, torej pol milijona ljudi. In kot je rekel kolega, da nas je samo dva milijona, in če nas pol milijona čaka v vrsti, potem jaz ne vem, kje je tu kvalitetno slovensko zdravstvo. In me prav zanima, o čem je ministrica govorila na zasedanju v Ženevi, o kakšnih dobrih praksah je govorila; ali o dolgih čakalnih dobah, o korupciji v zdravstvu, o vodenju zdravstvenih zavodov. Moram reči, da je lepo, da je bila ministrica v Ženevi, vendar me prav zanima, katere zadeve je predstavila. Upam pa, da je prinesla kakšne dobre prakse iz tujine in jih bo lahko v naslednjih mesecih v novi zakonodaji tudi uresničila. Čakalne dobe naj bi se skrajšale z eNaročanjem, o tem bom več v razpravi. Imam lasten primer, kako poteka eNaročanje. Moram reči, da skorajda ne gremo več v dobo informacijske tehnologije, da bi šli v napredek; ampak gremo v dobo Kremenčkovih, torej v dobo, ko so bili računalniki 486. Ker to, da preko telefona prosiš za e-napotnico in ti jo naredijo, ampak ti se moraš potem usesti v avto in iti k zdravniku. Pa greš po e-napotnico?! Ne vem, kje je tu e-napotnica, zdaj namesto zelenih listov dobimo pač bele, kjer piše potrdilo o eNapotnici. In s to e-napotnico potem pokličeš zdravnika in se naročiš. Moram reči, da je samo več birokracije. Me pa zanima, kdo je to aplikacijo za eNaročanje vzpostavil na ministrstvu in koliko denarja je šlo za to, da zdaj pač tiskamo bele namesto zelenih papirjev. Tu bi prosila, če mi lahko ministrstvo že na začetku odgovori, koliko denarja je šlo za eNaročanje in kdo izvaja to eNaročanje, ki po mojem ni nobeno e-naročanje. Moram reči, da ljudje mislijo, da če se e-naročijo, da so naročeni, v bistvu pa ni res.

Kar se tiče zadolževanja javnih zdravstvenih zavodov. Javni zdravstveni zavodi se pod tem ministrstvom lahko zadolžujejo v nebo, kot bi se temu reklo. Ko smo opozarjali na začetku leta pa že prejšnje leto, da bo UKC Ljubljana kot naš največji javni zavod imel večmilijonsko izgubo, trikrat več milijonsko izgubo, kot jo je imel v letu 2015. Konec leta 2015 je bila šestmilijonska izguba. In ko smo opozarjali, da bo 19-milijonska izguba, je ministrica pa tudi največja koalicijska stranka trdila, da pretiravamo, da strašimo ljudi. No, na koncu smo prišli na 25 milijonov evrov izgube v UKC Ljubljana. Svetu zavoda ni bilo danih nobenih ukrepov, vsaj do nedavnega, da naj se to ustavi, da se takšno zadolževanje ne sme dogajati v javnih zavodih. Rečeno je bilo, da javni zavodi niso zato, da ustvarjajo dobiček. Se strinjam, niso zato; ampak ali so zato, da ustvarjajo milijonske izgube in da gre v to milijonsko izgubo davkoplačevalski denar. In potem gre ministrica v bolnišnico in obljubi 700 tisoč, obljubi milijon in tako naprej. Od kod ta denar, za kakšne namene je ta denar – ali gre to za plače, ali gre za storitve, ali gre za material, ki

se ga tako ali tako preplačuje, kar je bilo že tudi dokazano. Tudi s skupnimi javnimi naročili ste na nekem področju dokazali, da je bil material preplačan. Zadolževanje, ki se dovoljuje v času tega ministrovanja, je v nebo vpijoče. Seveda so še druge zadeve, na katere bi želeli opozoriti, pa bodo tudi moji kolegi in sama v razpravi nanje opozorili. Da pa je priporočilo protiustavno, je pa smešen izgovor koalicije, ki je do danes v tem državnem zboru sprejela že več zakonov, ki so bili s strani ZPS spoznani oziroma predstavljeni kot ustavno sporni, da ne govorim o odvzemu mandata enemu izmed poslancev in o drugih zadevah ter da se požvižgajo na to, kaj je ustava. Čeprav je predsednik Vlade ustavni pravnik, pa nam očitajo, da je priporočilo protiustavno. Mi priporočamo Vladi Republike Slovenije, da odstavi vse tiste, ki niso preprečili koruptivnih dejanj in kaznivih dejanj pri nabavah ter v zdravstvu in da je zato subjektivno in objektivno odgovorna tudi ministrica. Ministrica je subjektivno in objektivno odgovorna za stanje v zdravstvu in zato predlagamo Vladi, da jo pozove k odstopu. To lahko naredimo tudi z interpelacijo, za začetek pa smo to naredili s priporočilom. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za zdravje dr. Ani Medved.

Izvolite.

DR. ANA MEDVED: Hvala. Dober dan vsem!

Ministrstvo za zdravje izvaja ukrepe in aktivnosti, ki bodo dolgoročno zagotovili pogoje za transparentno, učinkovito in kakovostno delovanje zdravstvenega sistema. V zvezi s problematiko slovenskega zdravstva glede korupcije v zdravstvu, kadrovanja v javnih zdravstvenih zavodih, sprejema zakonodaje, čakalnih dob ter tudi zadolževanja oziroma slabega poslovanja javnih zdravstvenih zavodov podajamo naslednja pojasnila. Problematika nabav zdravil in medicinskih pripomočkov v bolnišnicah ter s tem povezanih korupcijskih tveganj oziroma obstoja korupcije je v Sloveniji prisotna že daljše obdobje, zato je Ministrstvo za zdravje v času mandata te vlade k reševanju navedene problematike pristopilo na podlagi jasno oblikovanega in sporočenega stališča ter cilja ničelne tolerance do korupcije. Ministrstvo za zdravje izvaja več aktivnosti na tem področju. Tako je s ciljem preprečevanja preplačil Ministrstvo za zdravje posredovalo vsem javnim zdravstvenem zavodom priporočila v zvezi z izvajanjem postopkov javnega naročanja; z Ministrstvom za javno upravo sodeluje v postopkih skupnih javnih naročil, prav tako je podprlo Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, da vzpostavi skupno bazo zdravil, tako imenovani Intravizor. Bolnišnice naj uporabijo navedeno bazo kot eno od podlag za preverjanje trga v postopkih javnih naročil. Podatki o cenah materialov so v prvi vrsti v pomoč direktorjem zdravstvenih zavodov in drugim odgovornim osebam za nabavo pri odgovornemu in racionalnemu odločanju v zvezi z nabavami materiala, oblikovanju ocenjene vrednosti posameznega javnega naročila; istočasno pa so tudi dobro pogajalsko izhodišče naročniku pri izvajanju novih postopkov javnega naročanja. V aplikaciji so trenutno zajeti podatki vseh bolnišnic in treh zdravstvenih domov, postopoma pa se bodo dodajali podatki tudi preostalih zdravstvenih domov.

V zvezi s kadrovanjem v javnih zdravstvenih zavodih ponovno poudarjamo, da imenovanje predstavnikov ustanovitelja poteka v skladu s protokolom o izbiri kandidatov za predstavnike ustanovitelja v svetih javnih zdravstvenih zavodov, kjer je ustanovitelj Republika Slovenija. Tukaj so bili leta 2015 prvič opredeljeni jasni kriteriji za imenovanje predstavnikov ustanovitelja na podlagi javnih pozivov. Ministrstvo za zdravje je za bolj strokovno in učinkovito delo predstavnikov pripravilo tudi gradivo za delovanje predstavnikov ustanovitelja v svetih javnih zdravstvenih zavodov, katerih ustanovitelj je Republika Slovenja. To gradivo vsebuje najpomembnejše usmeritve in je tudi javno dostopno na spletnih straneh Ministrstva za zdravje. Prav tako Ministrstvo za zdravje vsaj dvakrat letno organizira posvete s predstavniki, ker vlada ne izvaja neposrednega upravljanja s predstavniki. Ker vlada ne izvaja neposrednega upravljanja v javnih zdravstvenih zavodih, ampak je to funkcijo prenesla na svoje predstavnike v svetu zavoda, so sveti zavodov pri imenovanju direktorjev povsem samostojni, soglasje nanje pa da vlada. Glede sprejetja zakonodaje pojasnjujemo, da je bila novela zakona o zdravstveni dejavnosti na vladi sprejeta 21. aprila 2017, ta mesec pa bo v Državnem zboru potekala splošna razprava, sedaj. Ocenjujemo, da bo novela zakona sprejeta predvidoma pred parlamentarnimi počitnicami. V zvezi s sprejetjem novega zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pa poteka pregled pripomb, sestanki z različnimi deležniki in oblikovanje dopolnjenega besedila predloga zakona.

Kar se tiče čakalnih dob, je Ministrstvo za zdravje aktivno pristopilo k njihovemu reševanju. V letu 2016 so bila v okviru splošnega dogovora že zagotovljena dodatna sredstva za skrajševanje čakalnih dob, podobno oziroma v večjem obsegu pa je mišljeno tudi letos. Ta namenska sredstva za izvajanje enoletnega projekta so v skupni vrednosti 36 milijonov evrov, in sicer 18 milijonov evrov v letu 2017 in 18 milijonov evrov v letu 2018. V okviru partnerskih dogovarjanj pa bodo zagotovljena še dodatna sredstva v višini 20 milijonov evrov za izvajanje enkratnih dodatnih programov tako imenovanega EDP s ciljem zmanjšanja števila čakajočih nad dopustno čakalno dobo. Dodatna sredstva za skrajšanje čakalnih dob bodo

zagotovljena tudi s postopnim prenosom financiranja nezdravstvenih storitev, to so terciar 1, pripravništvo in specializacije, iz ZZZS na državni proračun s pričetkom v letu 2017, ko bo prenos znašal 20 milijonov evrov. Za izboljšanje pogojev poslovanja javnih zdravstvenih zavodov je vlada v letih 2015 in 2016 povišala cene zdravstvenih storitev, saj so bile le-te v preteklosti večkrat začasno linearno znižane. Te cene so se v letu 2015 v obdobju od julija do decembra povišale za 2 % ter v letu 2016 med junijem in decembrom za 3,6 %. Toliko zaenkrat, hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa državni sekretarki.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Hvala, predsedujoči. Lep dober dan!

Priporočilo Slovenske demokratske stranke izpostavlja dve ključni težavi slovenskega zdravstvenega sistema in v Novi Sloveniji se seveda s tem strinjamo. Prvič, razraščanje sistemske korupcije, to velja omeniti. In drugič, slabo poslovanje javnih zdravstvenih zavodov. Na odboru je bil Predlog priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva izglasovan kot neprimeren za nadaljnjo obravnavo iz popolnoma neargumentiranih elementov. Za izboljšanje zdravstvenega sistema, če za uvod povem, smo v Novi Sloveniji pripravili izhodišča za zdravstveno reformo, ki je dejansko po meri ljudi, državljank in državljanov Slovenije, kajti trdno smo prepričani, da tudi slovenski državljan mora končno dobiti človeka vreden zdravstveni sistem, da bo sam odločal o tem, kako bo potekalo njegovo zdravljenje. V središču je predvsem človek, posameznik in njegovo preventivno ter kurativno zdravje. Velja pa pri teh priporočilih izpostaviti še eno stvar, in sicer premalo zakonodajnih pobud, zakonodajnih ukrepov, ki bi izboljšali naš zdravstveni sistem. Pomanjkljivost današnjega sistema je zagotovo tudi zagotovitev enakovrednih storitev posameznikom in primerljivost med enakimi storitvami posameznih izvajalcev, saj standardi in normativi niso vzpostavljeni do popolnosti. In za zagotavljanje kakovosti storitev in konkurenčnosti je čim prej treba vpeljati standarde in tudi normative. Konkurenca med izvajalci in tudi med zavarovalnicami bi zagotovo ustvarjala zadosten pritisk na, posledično tudi, krajšanje čakalnih dob. Plačila po izvedenih storitvah bi omogočila večjo učinkovitost in tudi pretočnost.

Z vpeljavo konkurenčnosti v zdravstveni sistem je tako mogoče doseči znižanje stroškov nabave materiala, storitev in s tem zagotoviti tudi bolj kvalitetno oskrbo vseh udeležencev v procesu. Ministrica je obljubila skrajšanje čakalnih dob, ampak le-te so še vedno absolutno predolge in lahko pripeljejo tudi do zelo tragičnih zgodb, ki jih z racionalizacijo in skrajšanjem čakalnih dob ne bi bilo. Očitno je tudi, da korupcija v zdravstvu povzroča velike, številne, vse višje stroške, negospodarno in neekonomično poslovanje, podaljševanje čakalnih dob ter ogroža kakovost zdravstvenih storitev. Tudi v koalicijski pogodbi med drugim piše, da bo zdravstvo ena izmed prioritet te vlade. Ampak, gospe in gospodje, po več kot dveh letih vladanja te vlade to področje še vedno zakonsko ni ustrezno urejeno, saj je naš zdravstveni sistem dejansko na robu kolapsa oziroma je v velikem kaosu, čeprav imamo na eni strani res izjemno požrtvovalno zdravstveno osebje, dobre zdravnike, medicinsko osebje, požrtvovalne ljudi; na drugi strani pa je problematičen naš sistem, sistem kot takšen. In ko ministrstvo pripravlja določeno prenovo tega sistema, smo začeli na koncu, tam, kjer ne bi smeli začeti. Nova zakonodaja, zlasti zakonodaja s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, ima tri posledice. Prva negativna posledica je zagotovo, da gre za nov davek. O tem ste tudi že v medijih govorili. Nov davek, v bistvu samo prekladanje iz enega žepa v drugi žep; zdravstvo pa bo kljub tem spremembam še vedno v kaosu. Tudi progresivna lestvica ne odgovarja na to pravičnost, ki bi bila v tem elementu zelo pomembna.

Tisti, ki vplačujemo v zdravstveni sistem, zavarovanci potem upravičeno pričakujemo tudi kakovostne storitve. Ali ste vi pripravljeni iti v trgovino, kupiti jogurt, dobite pa pokvarjen jogurt? Ne. Želimo dobre storitve, če nekaj plačujemo. In tretji pomemben element je, da se s prenovo zakonodaje vsaj v tem elementu krepi monopol, namesto da bi se odprli konkurenčnosti. Po zgledu drugih evropskih držav bi imeli ljudje na razpolago, kje in kako bodo sklenili svoje zavarovanje, kam bodo namenili svoj denar; in tako odločali o poteku svojega zdravljenja. Konkurenčnost med zavarovalnicami in med izvajalci bi bila nujna, da bi prišli do človeka vrednega zdravstvenega sistema. Ljudem je popolnoma vseeno, kako plačujejo tej državi davke. Popolnoma jim je vseeno, ali plačujejo davke – to bo v primeru nove zakonodaje – iz levega ali pa iz desnega žepa. Bistveno je le, da bodo dobili storitev, ki jo potrebujejo, da jim bo ta storitev na voljo. In tega danes v našem zdravstvenem sistemu ni in tudi tega problema ta reforma, ki je ta teden prišla v javnost, ne rešuje. Kot kaže, se s tem niti celotna vladajoča koalicija ne strinja. Ampak odgovoril bi še na en populizem, kako je vladajoča stranka šla v to reformo, in sicer z obljubo, da bo 70 % ljudi plačevalo manj, imeli pa bomo enake stvari na voljo. Ja, to je res socialni populizem. Da gre nekdo s takšno govorico, s takšnimi res populističnimi obljubami v resno reševanje težav, ni nič drugega kot višek

socialnega populizma. Dejansko vlečemo ljudi za nos. Ne morete vi ljudem reči – manj boste plačevali, več pa boste dobili. Ne gre.

Jaz vam povem, da so ljudje pripravljeni plačati tudi kakšen evro več v zdravstveno blagajno, če bi potem tudi dobili kakovostne storitve, storitve takoj. Zagotovo so ljudje to pripravljeni. Ampak ne bomo pa plačevali več, da potem čakamo tudi po več let v čakalnih vrstah. S tega vidika je pomembna še ena stvar, da bo pri nas, v tej državi, pa ne samo na zdravstvenem področju, treba zagotoviti eno stvar – da rečemo ne demagogiji in populizmu. S takimi populističnimi ukrepi, kot je to, da rečemo, da bo 70 % ljudi plačevalo manj, vlečemo za nos sami sebe. Daleč smo pa od dejanskih rešitev. Če že gre slovenskemu gospodarstvu tako dobro, kot to trdi vlada, potem jaz ne vidim nobenega razloga, če primanjkuje denarja v naši zdravstveni blagajni, da enostavno dvignemo prispevno stopnjo. In to bi lahko pričakovali od tistih, ki se hvalijo, kako gre dobro tej državi, seveda na račun izvoznikov, pridnih podjetnikov in gospodarstva. Resnično potrebujemo v Sloveniji reformne ukrepe, ki ne bodo temeljili zgolj in samo na obljubah, ampak dejansko posegli v sistem. Že prej smo razpravljali, da ne potrebujemo populizma in bombončkov, ampak konkretno zakonodajo, ki bo drastično spremenila tok dogodkov v našem zdravstvenem sistemu. Le na ta način bomo dobili človeka vreden zdravstveni sistem, ponavljam, da ne bo treba več zbirati zamaškov za zdravljenje naših otrok v tujini; ampak da bo za vsakogar poskrbljeno hitro in učinkovito.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Alenka Bratušek, ki bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite, gospa Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala in lep pozdrav. Spoštovani kolegice in kolegi!

Lahko so priporočila, ki so jih spisali kolegi, res neprimerna za nadaljnjo obravnavo, da bi bilo bolje, če spišejo interpelacijo; ampak dejstvo je, da je situacija v našem zdravstvenem še manj primerna. Mislim, da je bilo vsaj desetkrat, če ne večkrat, o tem problemu v zdravstvu že govorjeno na odboru in tudi tukaj, v Državnem zboru. In danes je očitno dan namenjen zdravstvu, že 6 ur govorimo o problemih in rešitvah, ki rešitve niso. In od našega govorjenja se seveda ne bo nič spremenilo. Mi lahko govorimo še naslednjih 6 ur ali pa še 6 dni, pa se stvari ne bodo obrnile, dokler se ljudje na ministrstvu in v vladajoči koaliciji ne zavedo, da je situacija alarmantna. In dejstvo je, ponavljam, kar sem povedala že prej, da bosta ta ministrica in Stranka modernega centra zdravstveni sistem zapustili v bistveno slabši kondiciji, v bistveno slabšem stanju, kot ste ga prevzeli. To kažejo številke: več čakajočih, nekaj 10 % več ljudi čaka na zdravstveno storitev, 50 tisoč ljudi čaka nedopustno dolgo; mi pa poslušamo, da bo zdravstvo transparentno in učinkovito na dolgi rok, kot je prej rekla državna sekretarka. Ta rok bo res zelo dolg.

O korupciji v zdravstvu je bilo povedano veliko, celo dokazano; pa se zgodi nič. Javni zavodi beležijo iz meseca v mesec večje izgube, pa se zgodi nič. Imamo celo javni zavod, bolnišnico, ki ne plača prispevkov svojim zaposlenim, pa se zgodi nič. Veste, kaj naredijo, če samostojni podjetnik zamudi? V enem tednu dobi opomin in grožnjo z izvršbo. Javni zavod preprosto ne plača prispevkov, pa se ne zgodi nič. Prepričana sem, iskreno sem prepričana, da vsi v tej dvorani želimo, da je slovensko zdravstvo dobro in predvsem dostopno vsem Slovenkam in Slovencem. Da je brezplačno, že danes težko rečemo. Zobozdravstvo, vsaj ta del, že danes ljudje, tisti, ki lahko, plačujemo. Je javno zdravstvo dostopno, če mora nekdo tisoč 850 dni čakati na storitev? To je primer za ortodonte. In tudi dalj časa čakajo. Tisoč 850 dni je pet let. Je to dostopno, javno zdravstvo? Ni. In stvar, v katero bi bilo res treba zagristi, je košarica storitev ali dobrin. In jasno moramo državljankam in državljanom povedati, koliko dobimo za denar, ki ga danes vplačujemo v naše zdravstvo. In se strinjam s svojim predhodnikom, ki je rekel, da je marsikdo pripravljen plačati kakšen evro več, da ve, da bo storitev dobil takrat, ko jo potrebuje. Veliko kritik dajemo na zdravstveni sistem. Sama vedno znova poudarjam, da niso zaposleni krivi za to. Jaz sem stoodstotno prepričana, da imamo zdravstvene storitve v Sloveniji na evropskem, da ne rečem na svetovnem nivoju. Problem je samo ta, da je treba priti na vrsto. Škoda, da ni z nami več ministrice, tako kot zanjo, je tudi za nas naporen ta dan in ta teden, ampak mislim, da bi bilo prav, da bi nas poslušala. Želim si, da kljub temu, da se mandat te vlade počasi izteka, vseeno zagrize v najbolj pereče probleme in jih začne reševati. Z Zakonom o zdravstveni dejavnosti, ki je pred nami, največjih problemov v slovenskem zdravstvu ne bomo rešili.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Branko Zorman bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, predstavniki ministrstva, lepo pozdravljeni, kolegice in kolegi!

Danes zadnjič izza te govornice bom predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Obravnavamo Predlog priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva, ki po svoji vsebini presega svoj namen. Skladno s 111. členom Poslovnika je priporočilo akt, s katerim Državni zbor predlaga ukrepe za delo državnih organov, organizacij in posameznikov, ki opravljajo javne službe ali

izvršujejo javna pooblastila. Predlagatelj v predlogu vladi priporoča neposredne odstavitve odgovornih za koruptivna in kazniva dejanja, pri čemer pa ne konkretizira niti odgovornih niti konkretnih vzvodov, s katerimi naj vlada to opravi. Je pa predlagatelj zelo jasen glede subjektivne odgovornosti, ki jo pripisuje ministrici za zdravje; in to seveda odgovornosti za vrsto težav, ki so se v slovenskem zdravstvu nabirale desetletja in jih danes postopno in počasi, a vztrajno rešujemo. Jasno je, da je besedilo priporočila po svoji vsebini enako interpelaciji, ki pa mora biti skladno s poslovniškimi določili tudi izvedena po postopku instituta interpelacije; ne pa na način, da se takšne zahteve vpeljujejo v postopek obravnave priporočila.

Podobno je v svojem mnenju opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba, ki ugotavlja, da priporočilo obravnava vprašanja, ki so po vsebini in glede na namen ugotavljanja odgovornosti ministrice za zdravje, izhajajoč iz načela delitve oblasti, torej 3. člena Ustave, lahko le predmet interpelacije. Ker je priporočilo po vsebini interpelacija zoper delo ministrice za zdravje, hkrati pa ni ustrezno vloženo, je priporočilo v nasprotju z načelom delitve oblasti in s tem v nasprotju z Ustavo ter Poslovnikom tega Državnega zbora. Iz navedenih razlogov je bil že na obravnavi predloga priporočila na Odboru za zdravstvo sprejet sklep, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Ni mogoče spregledati dejstva, da se kontinuirani poskusi prikazovanja slabosti zdravstvenega sistema s strani predlagatelja pojavljajo vedno takrat, ko smo na pragu pomembnejših zakonskih sprememb na področju zdravstva. Ko govorimo o odgovornosti vlade, je treba pojasniti, da je vlada zavezana k vzpostavitvi sistemskih ukrepov, kar tudi intenzivno počne. Še toliko bolj aktivno zaradi deficita ukrepov preteklih vlad na tem področju. Učinkih teh ukrepov pridejo in se pokažejo s časom. Kot osrednja institucija boja proti korupciji pa deluje Komisija za preprečevanje korupcije. V posameznih primerih prekrškovni organi, sodstvo, ki kot avtonomni organi prevzemajo institut nadzora nad posameznimi primeri, nad katerimi vlada in politika na splošno nimata neposrednega vpliva. Zato gre za krilatice predlagatelja, na katerih jadra že cel mandat in z njimi poskuša rušiti že tako zapletene postopke usklajevanja predlogov sprememb, ki se obetajo v kratkem s strokovno javnostjo. Ta predlog priporočila s strani predlagatelja kaže na nepoznavanje osnovnih pristojnosti državnih institucij in njihovih nalog. Zato ga poslanci Poslanske skupine Stranke modernega centra tudi v tem branju ne bomo podprli. Bi pa poudaril, da vsi od sprememb na področju zdravstva – zlasti Zakon o zdravstveni dejavnosti, ki ga tudi obravnavamo na tej državnozborski seji, Zakon o pacientovih pravicah, Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – veliko pričakujemo. Želimo si, da bi bil interes predlagatelja pri obravnavi teh sistemskih zakonov, ki delujejo vzajemno kot mehanizem ohranjanja univerzalnega, kakovostnega in dostopnega zdravstva za vse državljane, vsaj tolikšen, kot ga kažejo pri obravnavi svojih protiustavnih priporočil, ki razen ozkogledega namena lastne promocije za ljudi nimajo nikakršne dodane vrednosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

O trenutnem stanju v slovenskem zdravstvu, ki – po besedah mnogih, predvsem pa stroke, poudarjam stroke – dobesedno propada ob razkrivanju nepravilnosti pri nabavah medicinske opreme in zdravil, korupciji, aferah, podaljševanju čakalnih dob, političnemu kadrovanju, negativnemu poslovanju javnih zdravstvenih zavodov predvsem zaradi nesposobnosti vodstvenega kadra, vse večjemu nezaupanju državljanov v naš zdravstveni sistem, se seveda poraja vprašanje, zakaj takšna aroganca predsednika Vlade, ministrice za zdravje in tudi koalicije do problemov v zdravstvu; posledično tudi do davkoplačevalskega denarja državljanov Republike Slovenije. Vzroki tega kaotičnega stanja v zdravstvu so v javnosti že dolgo znani, a še vedno nekaznovani. Ob interpelaciji ministrice za zdravje novembra 2016 je predsednik Vlade za medije izjavil, pa bom citirala, ne bom prvič, ampak se mi zdi malo hecna izjava, zato jo rada večkrat ponovim. »Ministrica Marija Milojka Kolar Celarc uživa mojo popolno podporo, saj je prava oseba na pravem položaju, da skrbno vizijo boljšega slovenskega zdravstva uresniči za vse nas. Ko sem jo imenoval za zdravstveno ministrico, sem vedel, da bo izboljšala življenje naših državljank in državljanov ter izboljšala zdravstveni sistem, da bo takšen, kakršnega si zaslužimo.« Verjetno si ob besedah »izboljšnje« in »kakršnega si zaslužimo« lahko vsak ustvari svoje mnenje. Verjamem, da ministrica pri predsedniku Vlade res uživa njegovo popolno podporo, ampak kaj pa to pomaga, ko pa podpore med državljani in državljankami skorajda nima več predsednik Cerar. Na to kažejo ankete, ne govorim kar tako na pamet.

Da se bo pod vodstvom te ministrice zdravstveni sistem izboljšal, ne verjame nihče več, to je dejstvo. Še njeni sodelavci na njenem ministrstvu ne verjamejo več, prisotni ste izvzeti. Zaradi dolgih čakalnih vrst so naši državljani in državljanke obupani in imajo občutek, da jih je država pustila na cedilu, kar pa je tudi res. Zaradi nepravilnosti, afer kadrovanja, slabega poslovanja javnih zavodov, korupcije smo v naši poslanski skupini v tem mandatu sklicali kar 12 izrednih sej oziroma sodelovali in opozarjali na to z več kot 21 točkami na Odboru za zdravstvo; prav tako tudi na seji Državnega zbora, ampak

vedno brez uspeha. V zvezi s sistemsko korupcijo smo predlagali, da se pripravijo celovite rešitve za odpravo sistemske korupcije po načelu ničelne tolerance, na katero se ta koalicija tako rada izgovarja; ter da se tudi v javnih zdravstvenih zavodih, katerih ustanoviteljica je država, zagotovi poslovanje po načelu ničelne tolerance do korupcije. Koalicijski poslanci ste na teh sejah na temo korupcije razpravljali o tem, da korupcija v zdravstvu je; vendar pa se nikakor niste mogli zediniti, kakšna korupcija je – ali je to politična ali sistemska; in navsezadnje niste podprli niti enega našega predloga.

Dejstvo je, da se na področju zdravstva srečujemo s korupcijo znotraj celega sistema. Posameznik, družba in država delujejo na koruptiven način in to je sistemska korupcija. Naj še mimogrede spomnim na slavno izjavo glede generalne direktorice UKC Ljubljana na Komisiji za nadzor javnih financ. Kaj se je zgodilo? Nič. Podjetja in posamezniki, ki so bili vpleteni v sumljive posle, so še naprej vedno naročniki in dobavitelji. Ministrica za zdravje je sicer branila, da je ministrstvo v letu 2015 sprejelo protokol o izbiri kandidatov za predstavnike ustanovitelja v svetih javnih zdravstvenih zavodov, a kaj ko ti protokoli niso učinkoviti; prav tako kot niso učinkoviti kadrovsko očiščeni sveti javnih zdravstvenih zavodov. Znano je, da ministrica kadruje po načelu – samo da si naš. Spomnimo se primerov Baričič, Kopač, brežiška bolnišnica oziroma direktorica, ki je takrat še kot kandidatka za direktorico rekla, da prizna, da nima izkušenj v zdravstvu ali pa na področju vodenja kolektiva. Torej ni vedela nič o vodenju javnih zdravstvenih zavodov. Naj vas spomnim, da je ta direktorica v tem času že odstopila. Če grem naprej v zvezi s kadrovanjem – mariborska bolnišnica, kaj se dogaja v kranjski porodnišnici, kako se je kadrovalo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje nekaj mesecev nazaj. In prav dobro bi bilo vedeti tudi, kako je bil skoraj razrešen dr. Rajko Kenda, pa sta ga rešila procesna napaka in telefonski klic ministrice Milojke Kolar Celarc, ki naj bi od direktorice Pfeiferjeve in Kopača osebno zahtevala, da dr. Kendo vrnejo na funkcijo.

Naj ministrica še kako zatrjuje, da ne kadruje, mislim, da ji še v koaliciji ne verjamete več vsi. In bi ministrico, če bi bila tu, vprašala, kje je zdaj ta morala in etika. Namesto da bi se ministrica aktivno lotila sistemskih sprememb v zdravstvu in sodelovala s stroko, se je najprej lotila kadrovanja. Po eni strani jo tudi razumem, kajti le na tak način bo verjetno lahko izvedla svojo zdravstveno reformo ali sistemske spremembe, kakorkoli že to imenuje. Ampak naštudirala je neko dobro varianto, najprej bo nastavila svoje ljudi po svetih javnih zdravstvenih zavodov in tako bodo njeni predlogi ter spremembe, tudi sistemske spremembe, šli nedvomno lažje skozi. Toda skrb vzbujajoče pa je pri vsem tem to, da nas vse to spominja na neke davne čase. Stroke ministrica tako ali tako ne pusti zraven, o tem smo se danes že pogovarjali. Če se je kdaj v preteklosti oglasila Zdravniška zbornica Slovenije, je ministrica rekla, češ da za nami, se pravi za Slovensko demokratsko stranko, stojijo lobiji. Kaj pa zdaj, ko je ministrica zamenjala predsednika Zdravniške zbornice in je nastavila svojo predsednico Zdravniške zbornice; pa se kljub temu predsednica Zdravniške zbornice ne strinja z Milojko?! Kje so zdaj lobiji pa čigavi so?

Posledica vsega tega slabega oziroma političnega kadrovanja so izgube v javnih zdravstvenih zavodih, to je dejstvo. Tudi na temo negativnega poslovanja javnih zdravstvenih zavodov smo v naši poslanski skupini zahtevali sklic izredne seje Odbora za zdravstvo in med drugimi sklepi predlagali tudi sklep, da ministrstvo sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje primanjkljajev v javnih zdravstvenih zavodih. S strani koalicije smo takrat slišali očitke, da pretiravamo, da nam gre le za neko publiciteto, ker smo pač opozarjali na velike izgube v bolnišnicah v prvem polletju 2016. Koalicija je menila, naj počakamo na rezultate poslovanja za celo leto 2016, češ da se bodo ti rezultati poslovanja izboljšali. Res je, počakali smo in pričakali smo tudi rezultate poslovanja javnih zdravstvenih zavodov za leto 2016, ki so bili še bolj šokantni kot za prvo polletje 2016. 13 bolnišnic je pridelalo rekordne izgube, in sicer v višini 39 milijonov evrov; od tega kar 25,5 milijonov evrov UKC Ljubljana, ki ima direktorja, za katerega je ministrica izjavila, da je UKC Ljubljana izbral najboljšega kandidata. In kaj je tu naredil svet UKC? Zaenkrat še nič. In sem prepričana, da tudi ne bo; čeprav je ministrica sprejela protokole in v teh svetih predčasno razrešila, mislim da, okrog 88 članov svetov javnih zdravstvenih zavodov in imenovala svoje ljudi. Ampak tudi ti kadrovsko tako sposobni ljudje ne delajo boljše, kot so prejšnji sveti javnih zdravstvenih zavodov.

Zanimivo je tudi, na kakšen način ministrica gasi požar v Bolnišnici Topolšica. Bog ne daj, da bi se spomnila, da bi na enak način reševala tudi izgube drugih javnih zdravstvenih zavodov, predvsem bolnic, kjer je kadrovala svoje ljudi. Dejstvo je, da so korupcija in tudi javni razpisi največji škodljivec, ki še kako izžema naše javno zdravstvo. Ministrstvo zdravje že od začetka leta 2015, še enkrat bom ponovila – 2015, ni uspelo izvesti javnega razpisa za plenice, rokavice, igle in tako naprej. In iluzija je pričakovati, da bo lahko v tem mandatu to ministrstvo s to kadrovsko ekipo tudi zaključilo ta razpis; kaj šele da bi pripravilo kakršenkoli drug razpis, pa naj bo šlo samo za plenice, rokavice in tako naprej. Na tem področju bomo še kar čakali, čakali, čakali; kot v čakalnih vrstah. Prav tako že tudi od vsega začetka mandata zaman pričakujemo sistemske spremembe. Pri prejšnji točki sem tudi povedala v svojem stališču, katere sistemske spremembe smo predvsem v opoziciji pričakovali, dobili še nismo nič oziroma tisto, kar smo dobili, bi bilo pa

mogoče celo boljše, da ne bi dobili. Da je zdravstvo prepredeno s korupcijo in preplačevanjem materiala, dokazujejo tudi zaslišanja na parlamentarni preiskovalni komisiji o ugotavljanju zlorab pri dobavi in prodaji žilnih opornic, ki jo vodi kolegica Jelka. Na tej komisiji so priče iz UKC Ljubljana in UKC Maribor potrdile, da so kršile Zakon o javnem naročanju in da je v času razpisov prihajalo do favoriziranja določenega proizvajalca in tudi dobavitelja. Priznali so, da so ravnali koruptivno. A direktor UKC, ministrica in organi pregona še kar čakajo. In tudi oni čakajo tako, jaz se večkrat pohecam, kot naši bolniki v čakalnih vrstah. Žalostno je, da nihče ne odgovarja. In kje so zdaj tisti sveti javnih zdravstvenih zavodov, ki morajo imeti takšne in takšne sposobnosti?!

In ko sem že omenila čakalne vrste. Podatki Nacionalnega instituta za javno zdravje kažejo, da se je na primarni ravni število čakajočih oseb v marcu v primerjavi s februarjem 2017 povečalo za 2,6 %. Zdaj tudi 36 milijonov evrov, ki jih je vlada v aprilu namenila za skrajšanje čakalnih dob, ne bo pomagalo. In dejstvo je, da ministrstvo pri projektu skrajševanja čakalnih vrst ravna napačno, saj izbira javne zavode in storitve zopet po sistemu – samo da si naš; in ne preko javnega razpisa, kot opozarja stroka in kot bi bilo treba. Dejstvo je, da se število čakajočih v vrstah na zdravstvene storitve povečuje. Če je še za leto 2016 veljalo, da v vrsti na nek pregled ali zdravstveno storitev čaka vsak osmi Slovenec; v letu 2017 v povprečju čaka vsak četrti državljan. Ti podatki so bili zajeti v gradivu za sejo matičnega odbora, gradivo, ki ga je pripravil nekdanji minister dr. Dorijan Marušič. Podobna zgodba je tudi s projektom eNaročanje, ki je stal davkoplačevalce skorajda 25 milijonov. Podatki Nacionalnega inštituta za javno zdravje, kjer so objavljeni podatki o čakalnih dobah, so nepopolni in napačni. Računalniki kažejo na primer 39 dni čakanja, v resnici pa gre za 4 mesece ali več. Dejstvo je tudi, mislim, da bo tudi še danes v razpravi naprej kaj povedano, vsaj s strani naše poslanske skupine, kako smo zbirokratizirali ta način naročanja. V Slovenski demokratski stranki smo želeli s Predlogom priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva predvsem ministrico in koalicijo opozoriti na zdravstveni sistem, ki je pred kolapsom. Zato smo predlagali, da se odstavijo vsi odgovorni v zdravstvu, ki niso preprečili koruptivnih in kaznivih dejanj pri nabavah oziroma so jih celo s svojim vplivom omogočili, da se odstavijo tisti, ki so odgovorni, da se niso pravočasno pripravile zakonske spremembe s področja zdravstva, v nasprotnem primeru pa smo v priporočilu zapisali, naj odstopi predsednik Vlade. Koalicija naših predlogov na matičnem odboru ni potrdila. Mi kot opozicijska stranka več kot opozarjati pač ne moremo; ampak potem nam pa v vaših razpravah nikar ne očitajte, da nismo naredili ničesar. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa. Vsem lep pozdrav!

V Poslanski skupini Desus se lahko strinjamo, da se naš javni zdravstveni sistem sooča z velikimi težavami, ki pa niso od danes, niso od včeraj; kopičijo se že vrsto let. V več preteklih vladah ni bilo prave politične volje, tudi ne posluha za sprejemanje nujno potrebnih sprememb, še manj pa za zagotavljanje dodatnih sredstev za vedno bolj zahtevne zdravstvene obravnave večjega števila predvsem starejših bolnikov. Na vse to je opozarjala zdravstvena stroka in na to smo opozarjali tudi nekdanji ministri za zdravje. Žal neuspešno. Poleg tega pa je posledice pustila huda gospodarska in finančna kriza, ki je k sreči, glede na sedanje kazalce gospodarske rasti, s katerimi se radi pohvalimo, za nami. Brez kakršnihkoli ukrepov na področju zdravstva so se namreč prilivi v zdravstveno blagajno od leta 2013 pa do konca lanskega leta povečali za skoraj 300 milijonov. Pa vendar se danes v zdravstvu soočamo s težavami, kakršnih še ni bilo. Tu pa se pričenja odgovornost naše koalicije, naše vlade in tudi ministrice za zdravje. Z dogajanjem in spremembami na področju zdravstva v zadnjih dveh letih ne moremo biti zadovoljni. Glavne razloge vidimo v izbiri napačnih prioritet in v ukrepih, s katerimi ne dosegamo želenih ciljev, kar nas skrbi in kar je vredno razmisleka.

S pomočjo strokovnjakov Svetovne zdravstvene organizacije je bila opravljena zelo dobra analiza našega zdravstvenega sistema in le-tej bi morali slediti ustrezni predlogi, kar danes pogrešamo; in zato občutimo posledice, ki so iz dneva v dan večje. Med njimi zasedajo nedopustno dolge čakalne dobe prvo mesto in tu bi si tudi v naši poslanski skupini kratkoročno in dolgoročno želeli ustreznih in učinkovitejših rešitev. Tudi nas skrbi poslovanje javnih zdravstvenih zavodov, ki je še vedno iz dneva v dan slabše. Kateri so glavni razlogi in ukrepi, da stanje izboljšamo? Gotovo ne more biti odgovor na to vprašanje le v kadrovskih rešitvah, ki predstavljajo najpogosteje edini odgovor na neuspešno delo nekaterih javnih zavodov, medtem ko so pravi razlogi globlje – sistemske narave. Korupcija, ki je žal in še vedno prisotna tudi v zdravstvu, je boleča točka za vse – za nas, bolnike, zdravstvene delavce, ki se trudijo po najboljših močeh, da ohranijo zdravstvo, na katerega smo bili vrsto let upravičeno ponosni. Kako dolgo še? Krivično pa bi bilo trditi, da si ministrstvo ni vsaj prizadevalo zajeziti neupravičenega preplačevanja zdravil in medicinskih materialov. Vendar so razmere resne. Odhajanje mladih zdravnikov ne napoveduje nič dobrega in tudi vedno večje razhajanje med ministrico in zdravniškimi

organizacijami ne predstavlja dobre popotnice k pripravi in sprejemanju nujno potrebnih sprememb na področju zdravstva.

V Poslanski skupini Desus lahko verjamemo, da si Ministrstvo za zdravje v resnici prizadeva, da bi zagotovilo pogoje za pregledno, učinkovito in kakovostno delovanje zdravstvenega sistema. Želeli bi si, da samokritično presodi o rezultatih že sprejetih sprememb, predvsem pa da čim prej pripravi zdaj že kar nujne, tudi kratkoročne ukrepe za prekinitev začaranega kroga na najbolj kritičnih področjih. Glede predlaganih priporočil verjamemo, da se ministrica za zdravje in predsednik Vlade zavedata svoje odgovornosti pri reševanju nakopičenih težav ter pri pripravi reformne zakonodaje. V Poslanski skupini Desus bomo podprli negativni sklep, sprejet na Odboru za zdravstvo, in s tem sledili mnenju Zakonodajno-pravne službe, da predlagana priporočila obravnavajo tista vprašanja, ki so po vsebini lahko le predmet interpelacije in kot takšna neskladna z Ustavo in Poslovnikom. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Glede na podano mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora smo izjemno negativno presenečeni nad tem, da je predsednik Državnega zbora to točko sploh uvrstil na sklic seje. Še bolj nas čudi, da je kljub vsem ugotovitvam o njej sploh dopuščena razprava, kot da z njeno vsebino ni nič narobe, kot da izpolnjuje vse poslovniške pogoje, kar je svojevrsten precedens, ki vzpostavlja slabo prakso in bo za seboj potegnila številne negativne posledice. Predlog je namreč v nasprotju s Poslovnikom in Ustavo, zato razprave na tak način ne bi smelo biti, kajti Državni zbor na svojih sejah obravnava samo predloge, ki izpolnjujejo poslovniške pogoje. Socialni demokrati zato zavračamo sodelovanje v tej razpravi, pa ne zaradi vsebine, o tej imamo še veliko za povedati; pač pa zaradi tega, ker pri takšni degradaciji parlamentarnega procesa ne bomo sodelovali. Naše mnenje je enako mnenju Zakonodajno-pravne službe, zato samo kratek povzetek tega. Priporočilo je akt Državnega zbora, s katerim Državni zbor predlaga ukrepe za delo državnih organov, organizacij in posameznikov, ki opravljajo javne službe in izvršujejo javna pooblastila.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru!

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Kot je Zakonodajno-pravna služba že večkrat opozorila, je lahko priporočilo samo prenašanje stališč na naslovnika, za katerega pa ni obvezujoče. Naslovnik bo pač ravnal tako, kot bo. V konkretnem primeru gre za predloge vladi in predsedniku Vlade, da naj odstavita določene akterje in ministrico ali pa naj odstopi kar predsednik Vlade sam, kar je v svojem bistvu predlog za ugotavljanje odgovornosti ministrice Milojke Kolar Celarc, čemur pa je namenjen ustavnopravni institut interpelacije. Priporočilo obravnava vprašanja, ki so le predmet interpelacije, ni pa vloženo v obliki, na način in po postopku, ki ga določa Poslovnik, zato je v nasprotju z načelom delitve oblasti in v nasprotju z Ustavo in Poslovnikom. Kot rečeno. V naši poslanski skupini ne bomo razpravljali; pričakujemo pa, da se v prihodnje pred uvrstitvijo na terminski plan preveri, ali so predlogi v skladu s Poslovnikom in Ustavo ter da do takšnih primerov ne bi več prihajalo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mogoče bom pa vseeno nekaj povedal. Če se bo to zgodilo, bo revolucija, ker bo potem marsikaj letelo.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu priporočila.

Najprej ima besedo predstavnica predlagatelja gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Predsednik, zdaj bi vas morala še celo hvaliti ali kako, da ste uvrstili takšno priporočilo, ki je baje protiustavno po mnenju Zakonodajno-pravne službe.

Saj ste sami povedali odgovor, me pa čudi, da je kolegica to izpostavila. Koalicija je sprejela kar nekaj zakonov, na katere je ZPS dala mnenje, da so ustavno sporni zakoni. Recimo Predlog zakona o vajeništvu, kjer je lepo napisano, da je predlog zakona v nasprotju z 2. členom Ustave. Potem imamo Zakon o lekarniški dejavnosti, kjer je bilo v več členih zapisano, da je v nasprotju z Ustavo. Potem je Predlog zakona o zagotavljanju pogojev za izvedbo strateške investicije na razvojnem območju v Občini Hoče-Slivnica, potem je Predlog zakona o bančništvu, potem je Predlog zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo. In tudi Predlog zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, pa takrat koalicija ni imela nobenega problema s tem, da se zakon obravnava in da se zakon celo sprejme. Nobenega problema. Ko pa gre za priporočila opozicije, ki je priporočilo, ki ni ne zakon ne nek pravilnik ali karkoli, pa imajo probleme s tem. Seveda imajo probleme s tem, ker obravnava Ministrstvo za zdravje, ki je ključni problem vseh anomalij, ki se dogajajo v zdravstvu. Danes je bil en zelo zanimiv tvit, kjer je bilo napisano, da naj se sprejme takšen zakon v Državnem zboru, kjer se bo z zakonom prepovedalo Milojko Kolar Celarc. Saj takšen

zakon bi bil verjetno protiustaven, ampak bi bil pa zelo zanimiv, zanimiva razprava pa tudi glasovanje, ampak pustimo to. Tema je to, da je ministrica objektivno in subjektivno odgovorna za stanje v zdravstvu, seveda v svojem mandatu; ne za tisto, kar je bilo prej, kar zelo rada poudarja, ampak za tisto, kar se danes dogaja. V bistvu pa se dogaja nič. Vse tisto, kar ministrica poskuša sproducirati oziroma kar pripelje samo v javnost ali v Državni zbor, je v bistvu en velik vihar.

Ministrica sicer pravi, da ni trmasta in da se pogovarja, sodeluje, sedi na sestankih, usklajuje po več let, ampak očitno po vsem tem usklajevanju in pogovarjanju ministrica ostaja sama na svoji strani. Ko smo danes poslušali zakon o zdravstveni dejavnosti, ne vem; če bi bilo v Državnem zboru glasovanje tako nepolitično, glede na to, kako se pač reče, da je treba glasovati, ker koalicija mora zdržati do volitev, potem vprašanje, kakšno bi bilo glasovanje o zakonu o zdravstveni dejavnosti; glede na to, kaj smo poslušali v stališču Desusa in potem tudi v razpravi Socialnih demokratov. Osebno menim, da je ministrica objektivno in subjektivno odgovorna za več stvari. Prva zadeva je zavajanje javnosti, pa lahko reče ministrstvo karkoli želi, ampak javne mreže. Ja, imamo javno mrežo, po kateri plačujemo, ampak fleksibilnost javne mreže pa ministrica misli vzpostaviti do leta 2018. Nasprotujoče izjave ministrice na odborih, na sejah in potem tudi sekretark v preteklosti so – enkrat imamo mrežo, drugič je nimamo; enkrat je fleksibilna, drugič ni fleksibilna; enkrat vemo, kakšne so potrebe prebivalcev, drugič ne vemo. Ampak jasno je, da očitno se ne ve. Očitno se ne ve, ker to je tudi zapisalo Računsko sodišče v ugotovitvah glede uporabe drage medicinske opreme, kjer je bilo jasno napisano, da ministrstvo še danes ne ve, kje in kako se lahko te aparature uporabijo. To je ena zadeva. Torej do leta 2018 mislite to urediti, hkrati pa že danes z zakonom o zdravstveni dejavnosti trdite, da boste odgovarjali na potrebe prebivalstva, uredili koncesije in druge zadeve. Kje so standardi in normativi? Koliko lahko zdravnik dela? Kje imamo te zadeve? Ali je to urejeno, ali se ve, je točno določeno, koliko, kje in kako, saj marsikdo pove, da standardov in normativov v zdravstvu še vedno nimamo določenih.

Ministrica je kriva za stanje na otroški srčni kirurgiji. Zakaj? Ker je v tem mandatu zatrdila, da je program otroške srčne kirurgije, seveda na podlagi poročil, ki jih je dal UKC, varen. To ministrica trdi nenehno. Kaj se tam dogaja, o tem ne bom danes, da ne bo kdo rekel, da izkoriščam uboge otroke za te zadeve. Ampak po pričevanju ljudi – ne samo staršev, ki dostikrat gledajo s stališča starša in so lahko nezadovoljni, ker takoj ne pridejo na vrsto, temveč s strani tistih, ki delajo na tem področju in ki bi lahko delali na tem področju – je tam stanje katastrofalno. Mi še danes ne vemo, ali smo sposobni imeti otroško srčno kirurgijo v Sloveniji, ali imamo zdravnika, ki bo imel dovolj operacij, da je dovolj pacientov, če tako rečem, da bo lahko opravljal to zadevo samostojno. Da ali ne? Ne vemo in se pogajamo z drugimi klinikami. Ampak ministrica trdi, da je vse okej. Celo gospoda Kendo postavi nazaj. Pa lahko trdite, da ni vplivala. Je vplivala! Če je poklicala direktorja in strokovno direktorico UKC Ljubljana k sebi na ministrstvo in rekla, tako in tako, torej je vplivala. Tu je imela moč; ko pa govorimo o izgubah v javnih zavodih, pa ministrica nima več nobene pristojnosti. Danes smo slišali glede javnih razpisov, kar se tiče recimo preplačevanja materiala, ker preplačevanje materiala je tudi vzrok, da prihaja do izgub; ne samo to, da so storitve tako in drugače plačane, ampak tudi to. Tu pa ministrica več nima pooblastil, naenkrat jih več nima.

Potem odgovarjate na poslanska vprašanja, kar se tiče teh izgub v javnih zavodih, da ste dali priporočila, da ste pisali dopise, kako naj ukrepajo, da naj se nabava vrši tako, da se transparentno vrši preko javnih razpisov, da se naj naredi tržno raziskavo in tako naprej. Jaz sem že na odboru spraševala; okej, v redu, dajte dopis. Od človeka, ki že 30 let dela na nabavi, ki že 30 let ne dela tržnih raziskav, vi zdaj pričakujete, da bo tržne raziskave naredil. Ne bo jih, ker njemu je okej, da že 30 let sedi v pisarni, pokliče dobavitelja in se z njim za ceno zmeni; in to ceno, ki je štirikrat višja kot v tujini. Še enkrat sprašujem, ker zadnjič vas ni bilo na odboru, tudi ministrice danes ni in tudi zadnjič je ni bilo, ker nje to pač ne zanima, ker ona objektivno in subjektivno ni nič odgovorna, ali boste, če ste dali takšne dopise in takšna priporočila javnim zdravstvenim zavodom, to tudi preverjali. Ali boste preverjali, ali delajo tržne raziskave, ali so znižali cene materiala, boste to preverjali? Saj je veliko dela, ampak na ministrstvu pa tudi ni malo ljudi, tako da lahko te zadeve tudi naredite. O preplačevanju materiala je bilo že veliko povedanega. Mene tudi zanima, češ ministrica nima nobenih pristojnosti glede korupcije oziroma ustavljanja korupcije, da je naredila maksimalno, kar se je dalo, s skupnimi javnimi naročili in tako naprej; potem pa na koncu pove, da skupna javna naročila ne bodo pomenila nižjih cen, lahko so celo višje pri zdravilih. Kdo pa zagotavlja, da tam ne bo dogovorov, pri skupnih javnih naročilih, pa še višje cene bodo. Potem bi bilo že skoraj bolje, da to delajo bolnišnice same. Da ministrica na področju korupcije torej nima nobenih pristojnosti. Do parlamentarne preiskave se obnaša zelo arogantno, z izjavami, češ da to pač ni delo parlamenta. Tu se strinjam z njo, to ni delo parlamenta, to delo bi morali opraviti Nacionalni preiskovalni urad, SDT in KPK. Ampak v naši ljubi državi to ne funkcionira, očitno ne. Če po treh letih, kolikor ima NPU to v rokah, recimo vsaj ta primer, pa so še drugi primeri, NPU ne naredi popolnoma nič oziroma opravi neke razgovore z ljudmi, ki so povezani s tem. Ampak nič, nobenih zaključkov oziroma celo zaključek –

vse je b. p. Javni razpisi so bili, prijavili so se lahko, izbran je bil najcenejši ponudnik. In se zadeva zaključi. Ko pa greš gledat drobovje, pa vidiš, da ni tako. In parlamentarna preiskovalka opravlja delo, ki bi ga morale že druge institucije, ampak ministrica – pff, nič. Še enkrat bom ponovila, kar sem prej povedala, zdravnik pred parlamentarno preiskovalno komisijo prizna oziroma se izjasni, se vidi, da je prišlo do koruptivnih dejanj. Nič se ne zgodi v tisti bolnišnici. Noben kriminalist ni prišel v tisto bolnišnico. Nabavnik iz UKC Ljubljana reče: Ja, kršili smo zakon o javnem naročilu. In kaj? Zdravnik reče: Ja, kršili smo Zakon o javnem naročilu. In kaj? A tem ljudem nihče nič ne more?!

Tudi ministrica, ker je to na področju zdravstva, bi morala nekaj narediti na tem. In ne govoriti, da ona ni pristojna za to; da so za to pristojne institucije. Potem pa naj te institucije pokliče predsednik Vlade ali kdo, ne vem. Saj govorijo, včeraj je govoril, da ni korupcije, ni da ni se je naredilo na tem zmanjševanju korupcije. Nihče v Sloveniji do danes še zaradi tega ni sedel. Nihče v Sloveniji zaradi tega danes še ni sedel ali bil privlečen pred sodišče. Nihče! In dokler ne bo vsaj eden, ki je javno priznal, da je kršil zakon, da je prišlo do koruptivnih dejanj, tudi obsojen in tudi sedel za nekaj let, bo to drugače. Ko bo kdo od zdravnikov in od nabavnikov zato izgubil službo, bo drugače. Ne, ti ljudje še vedno tam sedijo in pamet solijo vsem ostalim. In tu je krivda tudi ministrice. Kar se tiče kadrovanja. O tem smo že tolikokrat povedali, pa bom še enkrat. UKC Ljubljana ima slabega generalnega direktorja. Slabega, zelo slabega. 25-milijonska izguba in on reče: To naj pokrije država. Z našim denarjem, z denarjem davkoplačevalcev, z denarjem bolnikov, ki stojijo v vrstah, v čakalnici dve uri in pol, da pride na vrsto, ker je bil naročen ob 10. uri; na vrsto pa pride ob 12.15. Vi pa pišete nov zakon, kjer piše 30 minut. Komaj ga čakam. Komaj čakam, da bo sprejet ta zakon, ker me zanima, kako boste odgovarjali tem ljudem in zdravnikom. Ali ste napisali noter, tudi kako dolgo sem lahko pri zdravniku? Ste še to omejili? Ker zdravniki bodo tukaj tisti, ki bodo spet zaradi tega trpeli. 25-milijonska izguba in ministrica reče, da je to zato, ker je iz leta 2002 še nek dolg dveh milijonov. Dveh milijonov iz leta 2002! Čudno, da ni našla še kaj iz obdobja 2004–2008. Samo to smo čakali, da bo pa tam 10 milijonov našla. 25-milijonska izguba! Iz 6 na 25 milijonov, pa trepne se ne z očmi. Po tisti seji, meni je bilo prav smešno, to smo obravnavali na eni seji, pa izvemo naslednji zvečer, da svet zavoda ne da žegna na te ukrepe, ki jih predlaga direktor UKC Ljubljane. Saj hvala bogu, zdaj ne vem, kakšni so bili vzroki, ampak kaj je bilo tam napisano. Po tistem, kar so govorili, ni bilo nič, ne ukrepi ne finančna konstrukcija, ničesar. Kaj je bilo potem tam napisano, kaj je dal gospod Kopač na mizo svetu zavoda? Datum pa podpis? Če ni ta načrt vseboval ničesar, da bi izboljšal primanjkljaj.

Maribor, kaj se dogaja v Mariboru? Prosila bi odgovor ministrstva, kaj je zdaj tam? Ali je soglasje za novega direktorja ali ni? Ministrica je zadnjič rekla, da se bo še odločila, saj ne ve. Kaj je v Brežicah? Kaj se tam dogaja? Kolikor vem, je direktorica odstopila, to vemo iz javnosti. Ali imamo direktorja tam, ali ga nimamo? Sprašujem vas zato, ker ministrstvo nenehno govori, da bo z dobrim kadrom na vodilnih mestih v javnih zdravstvenih zavodih zagotovilo tudi boljše upravljanje javnih zdravstvenih zavodov, zmanjšanje primanjkljaja v javnih zdravstvenih zavodov, večjo kakovost, večjo transparentnost in ne vem kaj vse, ni da ni. Pa UKC nima direktorja, UKC Maribor nima direktorja, Brežice nimajo direktorja, v. d. v kranjski porodnišnici tudi tam nimajo za plače baje. To sprašujem, ne vem, tako piše, da ravno zdaj ne bodo imeli za plače. Topolšica, tam niso prispevkov plačali, saj je povedala kolegica Bratušek, kaj se zgodi, če ... Jaz sem bila zaposlena v javnem zavodu. Zaradi aplikacije, ki ni delala, smo zamudili iz petka na ponedeljek in nismo plačali prispevkov. V ponedeljek smo dobili klic: Takoj plačajte. V ponedeljek! Tukaj pa se dovoljuje enemu javnemu zavodu, da ne plača prispevkov. Bog ve, koliko je še tega. In potem ministrica po nekaj dneh pride v Topolšico, jaz si jo res predstavljam, kar s torbico – 700 tisoč, tukaj imate. Ali so dali na mizo program, kako bodo te izgube in vse to popravili? Ali so dali na mizo program, kaj bodo s temi 700 tisoč? Pa to še ni vse, kar je ministrica obljubila, še več, od kod je vzela. Za kaj je dala, da bodo jedli in pili; ali zato, da bodo dali ljudem plače, plačali prispevke? Za kaj se ta denar porabi? Zakaj moramo mi poslanska vprašanja pisati, da to od ministrice izvlečemo? To mora biti javno, o tej transparentnosti tudi govorimo. 700 tisoč se da; pa se ne ve, za kaj. Takrat pojdite na novinarsko in recite: Bomo dali 700 tisoč, ker je bolnišnica ali direktor dal načrt, plan dela, kako bo naprej, da se bo to sankcioniralo. Ne na način, da kar gremo pa dajmo. Saj pravim, kot da s torbico hodi okoli in daje. Potem bi pa združila Topolšico, ki je v minus, s celjsko bolnišnico, ki je v minusu. Saj to sem že rekla, to je pa ekonomija dr. Cerarja. Minus pa minus vam bo dal plus, kot v matematiki; ampak to ni takšna matematika, ko otroke učiš, minus in minus da plus. Pri bolnišnicah definitivno ne, ker celjski direktor opozarja na to, da zgubarja pa ne bomo vzeli. Seveda, kdo bi ga pa hotel imeti. In zato je tudi ministrica odgovorila, ne za ta minus, ampak da je treba to urediti sistemsko. Kako se bo to delalo? Ali se bodo regionalne bolnice delale, ali se bodo strokovno skupaj združevali, ali se bodo združevali zato, da se bodo minusi pokrivali? Kako boste to naredili? Vi pa danes koncesionarje ven mečete.

Bom še potem kaj dodala, da lahko še kolegi kaj govorijo, da ne bodo rekli, da imam danes svojih pet minut. E-napotnice, še enkrat bom povedala, zdaj bom pa od začetka

povedala, ker je z nami sekretarka, ki je rekla, da 10. aprila bodo zadeve rešene. Jaz sem razumela in tudi ostali pacienti; mislim, da sem v teh treh dneh poklicala oziroma so me klicali in smo se pogovarjali o e-napotnicah. In ljudje mislijo, da ko dobijo e-napotnico, so naročeni. Kako pa je zadeva izgledala pri meni osebno, ker imam tukaj tri napotnice, za mene osebno in za otroke? Zadeva izgleda takole. Pokličeš zdravnika, ker ne rabiš pregleda, ampak rečeš: »Potrebujem napotnico za določen specialistični pregled.« Ker imaš kontrolni pregled in rabiš novo napotnico, ker je stara potekla. Zdravnik reče, niti ne rabiš zdravnika, medicinska sestra reče: »Ni problema, vam bomo dali e-napotnico.« Okej. In jaz že mislim, da je to to. In pravim: »Ko imam zdaj jaz e-napotnico, kako bom pa vedela, kdaj sem naročena?« »Najprej pridite k nam po listek, po potrdilo.« »Kakšen listek?« »Mi vam bomo dali potrdilo o izdani eNapotnici, potem pa vi pokličete specialista in se z njim za datum dogovorite.« Človek pade po tleh. Jaz se imam vsaj malo za pismeno in za računalniško pismeno in rečem: »Kaj pa če jaz nimam časa zdaj iti k specialistu v Celje, pa se tja peljati, sedeti in čakati?« »Potem pa lahko pokličite po telefonu pa se tako naročite.« Sem rekla, da sem to že prej delala; in je rekla: »Ja, saj ni razlike. Zdaj imamo namesto zelenih bela potrdila. Telefonsko ali pa osebno se lahko naročiš; lahko greš pa tudi na internet in se preko interneta naročiš pri zdravniku, kjer želiš.« To je bilo pred dvema dnevoma, danes zjutraj sem šla po ta potrdila, sem se dogovorila, da mi pustijo na informacijah, da ne motim zdravnika, in sem dobila potrdila. S temi potrdili sem se usedla zjutraj za računalnik in se poskusila e-naročiti. In »e«,sem bila presenečena, ne moreš verjeti, imam certifikat, Sigen-CA, imam tudi znanje iz računalništva, z diplomo; ne gre, ker aplikacija ne dela. Zdaj pa kaj? Kliči zdravnika. Oni so pa tako in tako že čisto besni. Kot prvo, ga ne dobiš; saj razumem, da delajo in se nimajo časa s tem ukvarjati, ampak to je e-naročanje, dragi moji. Zdaj pa še nekaj. Vse tri napotnice so za istega specialista. Pri dveh piše takole: Za vašo zdravstveno storitev – ne bom brala, katero – je v tem trenutku izdaje potrdila omogočeno elektronsko naročanje. To piše na dveh. Na tretji pa piše: Za vašo zdravstveno storitev v tem trenutku izdaje potrdila ni omogočeno elektronsko naročanje. Zdaj pa res ne vem, kdo je tu nor. Res ne vem. Isti specialist, isti pregled za tri osebe. Meni je zelo žal, da ni ministrice tu, ker jaz bi prosila, če se lahko nekje usedemo, pa naj me ona e-naroči. Res, čisto zares, ker jaz se ne znam. In zdaj bom spet klicala zdravnika še po mojem tri dni, da mi bo dvignil, na koncu me bo tako razjezilo, da bom šla tja osebno. In potem bom tam poslušala, kako pač ministrstvo ni tega naredilo tako, kot so oni mislili.

Saj jaz tudi nisem tako mislila, ampak vi ste mi rekli, da bo 10. aprila vsega konec, urejene bodo eNapotnice. Storitev imamo okoli tisoč 100, pa še nekaj. Omogočenih je 190, 180; pa še te papirnato. Tole so, dragi moji državljani, e-napotnice. Zakaj je spredaj »e«, ne vem. Ker to ni nobeno e-naročanje. In s tem boste rešili čakalne vrste, s tem boste rešili, da se ljudje ne prijavljajo pri 50 zdravnikih, s tem boste rešili, da bodo ljudje res prišli na tisti pregled, za katerega se prijavijo. Že prej sem povedala, da je res, ker se nihče ne bo znal prijaviti, se bodo čakalne dobe zelo hitro znižale. Ker preden se takole človek prijavi …, je huje kot prej. Prosim za odgovor, ker ga prej od ministrice nisem dobila, koliko je stalo eNaročanje in kdo je naredil to aplikacijo ter kdo se je strinjal s tem e-naročanjem, da poteka tako, kot poteka. Kot v kameni dobi! E-naročanje sem si jaz predstavljala, pa me popravite, pokličem zdravnika ali pa sem na pregledu, on reče: Vas naročimo tjale. Pogleda, reče: Tule je najkrajša čakalna doba; če je to v Izoli, Mariboru, Celju, ne vem kje, tja lahko greste. Če se ne strinjam, ne bom šla v Izolo, ker se ne bom tja peljala. Okej, potem pa pojdite v Celje, kjer boste čakali dve leti. V redu, sem si sama kriva. Ampak to ne gre tako, saj sem vam zdaj razložila. In pravim, da je tu ministrica odgovorna za te zadeve. Ona je trdila, ,da bo e-naročanje zadeve rešilo. Da se pa čakalne dobe umetno skrajšujejo, to pa vam verjetno marsikdo pove. Pa še eno vprašanje imam. Dodatni programi za skrajševanje čakalnih dob 2017. Ali so že dali te zadeve ven, kdo bo upravljal te zadeve in ali vsi, ki so dobili dodatne programe za skrajševanje čakalnih dob, izpolnjujejo pogoje za opravljanje tega programa. Ali vsi, še enkrat, strokovno, z aparaturami, z vsem izpolnjujejo pogoje? Kdo od koncesionarjev je dobil dodatni program za skrajševanje čakalnih dob za leto 2017? Kateri javni zavod je dobil program za skrajševanje čakalnih dob za 2017, ki v lanskem letu ni izpolnil plana. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravita naj se mag. Julijana Bizjak Mlakar in gospa Eva Irgl.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik!

Temu, kar je zdajle kolegica Jelka povedala, danes v celotni naši razpravi, je zelo težko karkoli dodati, je pa zagotovo še katere stvari od tega treba ponoviti. To, kar je govorila zdaj o e-naročanju, mislim, da je to absurdno, da je to sramota za ministrstvo in tudi za ministrico. To je že eden izmed zelo pomembnih razlogov in argumentov, ki kažejo na to, da smo se v Slovenski demokratski stranki odločili prav, ko smo pripravili to priporočilo. Druga stvar, spoštovani gospod predsednik, prej me je malo presenetilo, pa se opravičujem, boste na koncu povedali to, kaj ste s tem mislili, ko ste govoril o revoluciji. Ne vem, kaj ste s tem mislili. Kolegica iz SD, ki je prej tukaj razpravljala in pobegnila iz Državnega zbora, je rekla, da ne bi smelo biti razprave, ko gre za tako ključne teme, ko gre za

vsakega državljanko in državljana v naši družbi, ki se vsakega posebej dotika. To si je dovolila v stališču poslanske skupine povedati predstavnica Socialnih demokratov, socialno čuteče stranke. Zdaj naj mi pa nekdo pove, ki sedi v tem parlamentu, in sprašujem tudi slovensko javnost, kakšne ljudi slovenski davkoplačevalci in slovenski volivke in volivci volijo v parlament. Mislim, da je to preseglo vse meje, resnično vse meje dobrega okusa, da si dovoli tu nekdo reči, da o tako pomembni temi razprave v Državnem zboru ne bi smelo biti. In to tisti, ki pravijo, da so socialno čuteči, stranka Socialnih demokratov. In potem demonstrativno pove, da bo zapustila to zasedanje in ne bo razpravljala v nadaljevanju pri tej točki dnevnega reda. Dragi moji kolegice in kolegi, jaz upam, da se bodo državljanke in državljani na naslednjih volitvah pravilno odločili in da takih ljudi ne bodo več spustili skozi vrata državnega zbora. Nikoli več. Zato, ker ti ljudje in taki, ki tako razmišljajo, ne delajo v interesu teh ljudi, pacientov in tistih, ki čakajo v čakalnih vrstah; ampak jih očitno zanima to, da se zdaj lepo, mirno zapeljejo kam, na kako kosilo, večerjo ali kakorkoli že. Jaz jim tega ne oporekam. Nikakor ne. V Slovenski demokratski stranki smo kar veliko časa vložili, ko smo ta priporočila pripravljali, ker smo jih dovolj kvalitetno argumentirali; da si potem nobena politična stranka v tem državnem zboru ne more dovoliti in reči, da razprave na tako pomembno temo ne bi smelo biti.

Zdajle pa preberem še enkrat, da bodo slovenske državljanke in državljani vedeli, zakaj smo in kakšno je našo priporočilo. Na kratko prebral bom samo prvi del: »Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije in predsedniku Vlade Republike Slovenije, da takoj odstavita vse odgovorne v zdravstvu, ki niso preprečili koruptivnih in kaznivih dejanj pri nabavah oziroma so jih s svojim vplivom celo omogočili, in tiste, ki niso pravočasno pripravili sprememb aktov in zakonov s področja zdravstva. Zagotovo je za podcenjevanje razmer in neustrezna ravnanja objektivno in subjektivno odgovorna ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc. V nasprotnem primeru priporočamo, da odstopi predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar.« Tu smo napisali – priporočamo. Ampak danes v samem začetku smo imeli tudi Zakon o zdravstveni dejavnosti. Ugotavljali smo, kako nenormalno je ta zakon pripravljen, koliko pripomb je na ta zakon. Ministrica je vseskozi trdila, da je odličen pogajalec, da obvlada stvari, da je trmasta, da se pogovarjajo; ampak ni povedala tega, da se ne poslušajo in se očitno ne slišijo. Zakaj se ne slišijo, ker tega danes nihče ni povedal, pa bom jaz zdajle povedal. Ker je to zelo močno povezano s to točko dnevnega reda in za njeno objektivno oziroma subjektivno odgovornost. Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije je zapisalo: »Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije odločno nasprotuje predlogu novele Zakona o zdravstveni dejavnosti. Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov podaja najostrejši protest nad predlogom sprememb Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki ga je Vlada Republike Slovenije potrdila 20. aprila 2017. V predlogu ne vidimo rešitev, ki bi lahko objektivno izboljšale kakovost in dostopnost zdravstvenih storitev za bolnike.«

Ali ni to temeljno vprašanje? Vsak zakon, ki se zdajle vlaga v Državni zbor in ki ga vlaga to ministrstvo, bi moral biti pisan na kožo bolnikom, tistim, ki čakajo v čakalnih vrstah. In tukaj so zelo jasno, eksplicitno zapisali. Zapisali so tudi naslednje: »Prepričani smo, da bo učinek zakona ravno nasproten.« Se pravi, da to ministrstvo predlaga zakon, ki bo poslabšal stanje v slovenskem zdravstvenem sistemu. To so napisali in to je treba prebrati. V nadaljevanju, Sindikat zdravnikov družinske medicine PRAKTIK.UM, kaj so oni napisali, ampak tu govorim o stroki, tu mi nihče ne more oporekati, da bi kdo rekel, da sem jaz laik, ki se ne spoznam na zdravstveni sistem dovolj dobro, da bi lahko govoril o stroki. Ampak politično jaz tokrat prebiram tisto, kar so povedali strokovnjaki. In zame je to ključno in zelo pomembno pri tem, kako se odločim tudi kot politik v Državnem zboru. In to bi moralo biti vodilo vsakega politika, ki sedi tu notri, ker ni nas vsak izmed doktor medicine. Poglejte, kaj so oni zapisali: »V zadnjih mesecih smo vas v Sindikatu zdravnikov družinske medicine PRAKTIK.UM večkrat na podlagi strokovnih in znanstvenih dokazov argumentirano pozvali, da ne podprete zakona o zdravstveni dejavnosti, ki je nedavno dobil podporo Vlade. Podobno je storila Zdravniška zbornica Slovenije, Slovensko zdravniško društvo, sindikat Fides in Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije.« Še naslednje so zapisali: »Morebitno sprejetje zakona v takšni obliki je nesprejemljivo in vam zagotavljamo, da bo zgolj povzročilo nadaljnjo erozijo javnega zdravstva.« Nadaljnjo erozijo javnega zdravstva. In sprašujem sedaj koalicijske poslance in tiste, ki ste danes tukaj na široko in debelo govorili, kako bo to prineslo boljše rešitve za paciente in za funkcioniranje zdravstvenega sistema. Kaj odgovarjate tem strokovnjakom? In v nadaljevanju so zapisali: »Čakalne vrste se bodo podaljšale še pred iztekom mandata sedanje vlade.« To so napisali sindikati. Gospod Zorčič, upam, da se ne smejite meni, ker morali bi se smejati sebi, ker vi ste zagovarjali tisto, kar vam strokovnjaki vseskozi trdijo, da temu ni tako. In ne verjamem sedaj, da ste vi ravno doktor medicine, tega ne verjamem; morda pa ste, morda se motim. Potem imamo Zdravniško zbornico Slovenije. Kaj so oni napisali? Samo en delček bom prebral, da ne bom citiral celotnega gradiva. »Bojimo se, da se bodo ob neupoštevanju pripomb zdravnikov in strokovnjakov različnih področij razmere v slovenskem zdravstvu še poslabšale.« Če se ne

bodo upoštevale te pripombe, ki so jih dali ti ljudje oziroma te organizacije, o katerih sem sedajle govoril, se bo stanje v zdravstvu poslabšalo. Koalicija in ministrstvo ima interes, da se stanje v zdravstvu poslabša, da se čakalne dobe podaljšujejo, da bodo ljudje toliko in toliko dni več čakali v čakalnih vrstah in da bo še veliko več ljudi umrlo, preden sploh pride do zdravnika. Očitno je to interes te koalicije in tega ministrstva. Če pa je to normalno, potem pa jaz ne vem, v kakšni državi živim. In potem res morda zapade v to zgodbo tista beseda, o kateri je predsednik govoril; ker bodo ljudje imeli in ljudje imajo tega, da ne bom rekel kaj, poln kufer. Norčevanje iz naših davkoplačevalcev, iz pacientov je preseglo vse meje dobrega okusa. Naj nadaljujem, kaj so tukaj zapisali: »Sedanji predlog spremembe zakona o zdravstveni dejavnosti namreč zaradi svoje neusklajenosti prinaša slabe rešitve, za katere zdravniki javno opozarjamo. V primeru, da bo predlagani zakon o zdravstveni dejavnosti sprejet, se bo zmanjšala dostopnost do zdravstvenih storitev.« Se bo zmanjšala dostopnost do zdravstvenih storitev za vse prebivalce Slovenije. »Dodatno pa se bo spodbudilo odhajanje zdravnikov iz Slovenije.« To je napisala Zdravniška zbornica Slovenije.

Še enkrat, spoštovani, ali lahko temu kdo še kaj doda? In vi, ki sedite tu v koaliciji, boste tak zakon podprli. Čisto vseeno, kaj govori stroka. Zakaj sem jaz te stvari prebral? Pred petimi ali štirimi meseci smo se pogovarjali in takrat je ministrica rekla, mislim, da je to bilo novembra prejšnjega leta, mi bomo pripravili kvalitetno zdravstveno reformo, da se bo stanje v slovenskem zdravstvu v naslednjem letu izboljšalo za ne vem koliko procentov in vse bo šlo v pravo smer. In jaz sem takrat na seji Odbora za zdravstvo opozoril: Gospa ministrica, jaz predvidevam, da boste vi določene dokumente pripravili, ampak takšne, ki ne bodo sprejemljivi; ki ne bodo sprejemljivi ne za stroko, še manj pa za paciente. Takih predlogov, rešitev v Državnem zboru ne potrebujemo. Tudi naši pacienti tega ne pričakujejo od nas. Od nas pričakujejo, da bomo iskali rešitve, ki bodo njim pisane na kožo; ne pa zato, da nekaj naredimo, ne glede na to, kakšne bodo posledice. A se vam to zdi normalno?! Dragi moji, a se vam to zdi normalno?! Meni in Slovenski demokratski stranki, vam povem resnično, se to ne zdi normalno. Ko smo mi predlagali ta priporočila, se nanašajo predvsem na tri, štiri področja. Eno je, in jaz mislim, da je prvo, ki ima za posledico potem veliko ostalih stvari, to je kadrovanje. Druga je daleč najpomembnejša stvar, neuresničevanje zmanjšanja čakalnih dob. Tretja stvar je absolutno zelo pomembna, jaz tudi mislim, da skoraj najpomembnejša, ker vse te stvari so zelo pomembne in med seboj povezane, to je korupcija. In recimo četrto, slabo poslovanje zdravstvenih zavodov.

Če se dotaknem samo prvega – kadrovanja. Mislim, da je bilo zamenjanih 88 članov svetov zavodov, da bodo dosegali boljše rezultate, kot so bili doseženi pred tem. Javni zavodi. In kaj se je zgodilo? Bom potem povedal. Poglejte si samo primer gospoda Kopača v ljubljanskem kliničnem centru. Gospod je bil tja imenovan brez tistih potrebnih dokumentov, ki jih je potreboval, oziroma brez tistih razpisnih pogojev, ki so zapisani v razpisu, ki bi jih moral izpolniti. Jih pač ni. Ni izpolnjeval tistih pogojev, ki bi jih moral, in je bil kljub temu imenovan za direktorja Kliničnega centra Ljubljana. In mi smo takrat opozorili, da stvari niso bile spoštovane tako, kot bi to moralo biti, če govorim morda o proceduri. In ker ni izpolnjeval teh pogojev, bi ministrica morala ukrepati, ker je imela tam postavljene člane odborov, ki jih postavi vlada v zavodu, preko katerih uresničuje svojo politiko. Ministrica ni dala nobenega navodila ali pa karkoli. Ali pa poklicala bi sem pa bi rekla, da tako ne more iti. To ni normalno. Tako se ne dela. In tiste odpoklicati in tudi gospoda Kopača odpoklicati – to bi bil pravi način in pravi pokazatelj, da ministrica misli resno, da se dela po nekih predpisih, nekih pravilih in neki zakonodaji. In potem, se spomnite, imamo primer gospe Čokl, v. d. direktorice. Kaj je ona povedala na komisiji in kaj se je po tistem zgodilo? Vse je lepo utihnilo. Gospe Čokl ni nikjer več videti, verjetno je dobila kakšno stransko funkcijo kjerkoli, ker je pač opozorila na določene stvari, ki so presegle vse meje, ker je povedala, da je v zdravstvenem sistemu sistemska korupcija. In kaj se je zgodilo? A ni tu subjektivno ali objektivno odgovorna ministrica, da se nič ni zgodilo? Morali bi vsaj dobiti neko poročilo, neko komisijo imenovati, nekaj takšnega, da bi videli na koncu, kaj pa je v tem. In vsaj Državni zbor ali pa Odbor za zdravstvo bi si zaslužil, da bi bil seznanjen s temi informacijami. Ampak spet se nič ni zgodilo! In ona je povedala, da gre za zelo velike probleme, da gre za celo neko povezavo takšnih in drugačnih firm, tudi preko tujine. In tako dalje in tako dalje.

Ko govorimo o korupciji, mislim, da ni treba naštevati primerov, ki jih imamo, ki jih je danes izpostavila kolegica Jelka, ki je danes izpostavila kolegica Nada. Ne bom se posebej osredotočal na te stvari, čeprav mislim, da je to eno izmed ključnih in temeljnih vprašanj. In tisti, ki imajo glavno besedo v tej zgodbi, ko gre za ta problem v zdravstvu, so še vedno danes isti. Z istimi povezavami, z istimi ljudmi. In čisto nič, kot je moja kolegica povedala, se ni na tem področju zgodilo. Nič, niti eden ni zaprt, niti eden ni pripeljan pred roko pravico. Imamo vse organe, za katere pravijo, da funkcionirajo ne vem kako uspešno, ampak kakšni so rezultati. Kakšni so rezultati, se sprašujem. Nič se na tem področju ni zgodilo. Čakalne dobe. Ne vem, koliko imam še časa, se opravičujem. Mislim, da je vseeno prav, da vas vsaj še enkrat seznanim z nekaterimi čakalnimi dobami. Čakalne dobe, to je jasno, so se podaljšale v tem mandatu. In ministrica je rekla, da bo vse naredila, da se

bodo skrajšale. Pa se niso. Samo nekaj jih bom navedel, ki jih je navedel Nacionalni inštitut za javno zdravje, poročilo iz marca 2017: operacija nožnega palca s povprečno čakalno dobo 811 dni; operacija krčnih žil s povprečno čakalno dobo 591 dni; posegi na ušesih in mastoidu s povprečno čakalno dobo 545 dni; operacija ščitnice s povprečno čakalno dobo 441 dni; drugi posegi na perifernem ožilju s povprečno čakalno dobo 422 dni; posegi in operacije nosu in obnosnih votlin s povprečno čakalno dobo 337 dni; revmatološka ambulanta s povprečno čakalno dobo 336 dni in tako dalje. Spet se sprašujemo, kdo je za to odgovoren. Ali so odgovorni tisti, ki imajo v tem trenutku škarje in platno v rokah, ali je kdo drug odgovoren? Definitivno je tisti odgovoren, ki ima škarje in platno v rokah, in to je ministrstvo in ta vlada; pa tudi koalicija, ker ne pritisne dovolj na ministrstvo.

Slabo poslovanje javnih zavodov. Mislim, da tega ni treba posebej izpostavljati, ker se ve točno, kakšno izgubo je pridelal Klinični center Ljubljana. Morda samo to še za informacijo. Lani izguba v 22 zdravstvenih zavodih, skrb vzbujajoča, slaba likvidnost bolnišnic, UKC Ljubljana pod Kopačem z rekordno 25-milijonsko izgubo. Upam, da zdaj razumete, zakaj smo v Slovenski demokratski stranki vložili priporočila Vladi Republike Slovenije in zakaj smo predlagali to, kar smo predlagali. Upam, da ste koalicijski poslanke in poslanci razumeli naše sporočilo, za katerega mislim, da je več kot objektivno ter več kot nujno in potrebno. In na vas je, da odreagirate. V Slovenski demokratski stranki imate popolno podporo, ko gre za to, da razčistimo to problematiko v zdravstvu in enkrat resnično vzpostavimo pogoje, da bo zdravstvo lahko normalno funkcioniralo; predvsem pa da skrajšamo čakalne dobe tistim ljudem in bolnikom, ki čakajo s takimi in drugačnimi boleznimi, ker lahko zaradi teh čakalnih dob izgubijo tudi življenje, kar je skrajno nedopustno in neodgovorno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo naprej, da ne bo tista beseda revolucija obvisela v zraku, vam bom vseeno pojasnil, kaj sem z njo mislil. Po poslovniški praksi, ki je v tem parlamentu, in po poslovniku jaz ne morem zaustaviti nobene zadeve, tudi če je neustavna, ker ne morem vedeti, ali bo na koncu sprejeta ali ne. Tudi če objektivno je in če subjektivno mislim, jo moram celo podpisati. Dobro veste, da to pripada tej funkciji, zaradi tega me ne vpletati v te zadeve. Revolucija je bila tisto, kar je bilo v nasprotju s tem. Je dovolj jasno pojasnilo? Ne bo treba več tvitati? Prav. / oglašanje iz dvorane/ Vidim, vidim. Pri vsakem pojasnilu so nove ideje, ja, ni problema.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar.

Pripravita naj se gospa Eva Irgl in Irena Grošelj Košnik.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, spoštovani predstavniki ministrstva in ostali prisotni!

Sama sem naklonjena razpravam o zdravstvu, ker mislim, da vsaka razprava lahko razčisti določena dejstva in prinese nekaj dobrega; če ne drugega, tudi kakšno novo spoznanje. Zato mi je nekako žal, da so se poslanski kolegi iz vrst Socialnih demokratov odrekli razpravi, upam pa, da vseeno spremljajo, kaj se tu dogaja. Zaradi omejenega časa za razpravo bi se dotaknila le treh področij – problema korupcije, čakalnih vrst in izgub v javnih zdravstvenih zavodih. Predvsem bi želela poudariti nekatere razloge težav, ki se omenjajo. Dejstvo je, da je zdravstvena politika sama povzročila anomalije v sistemu, zdravniki pa se nanje odzivajo skladno s pričakovanji. Samo z nadzori in kaznovalno politiko se anomalij, ki so zaznane, ne bo dalo odpraviti. Potrebne so ustrezne spremembe, tudi zakonske, s pomočjo katerih se bo odstranilo nasprotje interesov iz zdravstvenega sistema; in sicer tistih interesov, ki so v škodo vseh nas, posebej pa še bolnih. Gre za zelo občutljivo vprašanje, kako ravna posameznik v zdravstvenem sistemu, kjer so posamezniki – izvajalci zdravstvene dejavnosti, dobavitelji zdravil in zdravstvene opreme ter tudi pacienti – tisti, ki prilagajajo svoja ravnanja okolju, ki ga s svojo politiko ustvarja tokrat Ministrstvo za zdravje in vlada. Država je torej odgovorna za postavitev zdravstvenega sistema, da ta ne bo vseboval negativnih spodbud, ki so lahko v škodo zdravja pacientov. Če pogledamo, kaj se dogaja s financiranjem, lahko ugotovimo, da so javni zdravstveni sistem vlade zadnjih dvajset let slabile tudi s krčenjem javnih zdravstvenih sredstev. 7 % bruto družbenega proizvoda so znašali javni izdatki za zdravstvo v letu 1992, lani pa le še 6,02 % bruto družbenega proizvoda. Javna sredstva za zdravstvo so se v letih zniževala, sredstva za zdravstvo so v teh letih močno upadla, kljub temu da rastejo stroški zdravil in novih tehnologij, da bi bile potrebne nove investicije v zdravstveno infrastrukturo, da plače javnim uslužbencem rastejo in se prebivalstvo stara, kar vse pomeni potrebo po bistveno večjih finančnih sredstvih za javno zdravstvo od sedanjih. Če pogledam primerjavo, kako je z javnimi sredstvi, javni izdatki po kupni moči na prebivalca – v letu 2014 so bili v Sloveniji ti stroški tisoč 433 evrov na prebivalca. Avstrija je za svoje javno zdravstvo dala dvakrat višje stroške na prebivalca – 2 tisoč 884 evrov. Švedska je recimo dala 3 tisoč 295 evrov. To se pravi, da imamo dejansko zelo osiromašen javni zdravstveni sistem, finančno podhranjen; in zaradi tega lahko rečem, da se včasih samo vprašam, kako to, da so javni zdravstveni zavodi sploh še preživeli in da uspejo proizvajati takšne kazalce kakovosti, kot jih trenutno še proizvajajo. Nihče ni zadovoljen s 20,5 milijona izgube, ki so

poudarjeni na strani 17 predloga priporočila, ki ga danes obravnavamo. Je pa dejstvo, da ne glede na to osiromašenost lahko danes ugotavljamo, kar sem danes že enkrat povedala, da se ta delež skorajda izgubi v velikosti sredstev, ki jih vseeno dajemo za javno zdravstvo, torej dve milijardi in pol evrov.

Če rečemo, da to ne bi smel biti razlog, da bi rekli, da je javno zdravstvo v krizi samo zaradi tega podatka, da je nastalo 20,5 milijonov evrov izgube, pa lahko označimo kot nesprejemljivo to, da obstajajo v tem zdravstvenem sistemu tudi nedopustno dolge čakalne dobe. To so tiste dobe, ki ogrožajo zdravje ljudi in tudi življenje ljudi. To vsekakor ni dopustno, ker v vsakem sistemu je treba najprej poskrbeti za tiste, ki so najbolj ogroženi. Hkrati sem opazila, da niti v predlogu priporočil in marsikdaj tudi iz vseh razprav izginejo tisti naši državljani, ki pa sploh nimajo pravice, da bi se lahko postavili v čakalne vrste. Vsak dan imamo okoli 24 tisoč takšnih državljanov. To so tiste osebe, ki zaradi birokratskih postopkov, ki se odvijejo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, nimajo te pravice, da bi sploh imeli dostop do obveznega zdravstvenega zavarovanja; potem so pa to tudi tisti ljudje, ki so socialno, ekonomsko ogroženi in lahko dostopajo samo do prostovoljnih zdravstvenih ambulant. Njihovo zdravljenje je odvisno samo od prostovoljnih ambulant, ki jih imamo v Sloveniji; in to je zagotovo velika sramota slovenskega zdravstva, ki bi jo bilo treba odpraviti.

Korupcije seveda ne gre opravičevati. Povsod se pojavlja, samo vprašanje je, ali smo se z njo pripravljeni soočiti. In danes smo že govorili o mešanju javne in zasebne zdravstvene dejavnosti, ki je eden izmed razlogov, zaradi česar prihaja do korupcije, s katero se soočam tudi kot članica komisije ter tudi predsednica komisije, ki se ukvarja z zlorabami v slovenskem javnem sistemu pri nakupu žilnih opornic. Poudarila bi, da veliko anomalij v zdravstvu nastane zaradi mešanja javne in zasebne zdravstvene dejavnosti, povzroča pa jo tudi komercializacija zdravstva, pohlep po zaslužkih oziroma dobičkih. Tako kot zdravnikom, javnim uslužbencem, je tudi koncesionarjem, torej zdravnikom, ki opravljajo javno službo, dovoljeno hkratno delo v javni službi in izvajanje zdravstvene dejavnosti v zasebnih samoplačniških ambulantah, torej v profitnih gospodarskih družbah. To omogoča negativne spodbude. O tem piše tudi v strokovni literaturi, sami smo soočeni s tem in tudi na strani 17 predloga priporočila najdemo opozorilo, da se čakalne dobe umetno ustvarjajo. S tem se prisili bolnika, da pomoč poišče v samoplačniški ambulanti. Gre preprosto za to, da če ustvarjaš pogoje za te negativne spodbude, jih nekateri pač izkoristijo; tisti, ki so dovolj etični in moralni, tega ne delajo. Ampak v vsaki družbi se najde toliko in toliko drugačnih in tudi to potem postane razlog za daljše čakalne vrste, kot je potrebno, in tudi za tako imenovane zlorabe pacientov v javni službi. Tako se ugotavlja, da se paciente resnično zlorablja, da se jih napotuje v lastno samoplačniško ambulanto in da se omogoča ustvarjanje umetnih čakalnih vrst z namenom usmerjanja bolnikov v lastno samoplačniško ambulanto. Omogoča se tudi zlorabo časa v javni službi za zasebne paciente. Pa tudi razvpito varčevanje na pacientih pri laboratorijskih preiskavah. Računsko sodišče je pred leti pri pregledu stanja v zdravstvu ugotovilo … Žal bom morala končati, drugič pa več. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Eva Irgl.

Pripravi naj se gospa Irena Grošelj Košnik in gospod Ivan Prelog.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Ob prejšnji točki so moji poslanski kolegi zelo dobro argumentirali, zakaj v Slovenski demokratski stranki ne bomo podprli zakona o zdravstveni dejavnosti. In ko sem precej natančno spremljala razpravo, lahko danes rečem, da gre dejansko za korak nazaj ali pa za več korakov nazaj, namesto da bi se končno tudi na zdravstvenem področju premaknili naprej. S tem zakonom, ki smo ga prej obravnavali, kot lahko vidimo, zlasti hromimo mlade zdravnike, ki želijo oblikovati vitalno profesionalno pot. Če pogledamo malce širše na problematiko zdravstvenega sistema, ker je to današnja točka dnevnega reda, osebno vidim zlasti šest ključnih problemov v zdravstvenem sistemu. Prvi izmed njih je ta, da ministrica za zdravje gospa Milojka Kolar Celarc v svojem mandatu ni bila sposobna izpeljati nobene ključne zakonodaje s področja zdravstva. Pa tukaj ne govorim o nekih kozmetičnih popravkih, ki jih je redno prinašala v ta državni zbor, kar smo navajeni še pri enem ministru, to je ministru za pravosodje gospodu Goranu Klemenčiču. Skratka, zdravstvene reforme ni, tako kot ni pravosodne reforme. In potem pričakujemo, da bo zdravstveni sistem funkcioniral, da bo deloval, da bodo čakalne vrste krajše, da bodo ljudje zadovoljni. Pričakujemo tudi, da bo delovala pravna država in s tem pravična država. Le če deluje pravna država, če imamo res vladavino prava ter transparenten in pregleden sistem na področju pravosodja in na področju zdravstva, pa še kje drugje, potem pričakujemo, da bodo stvari boljše, da se bodo same od sebe uredile. Ne bodo se, spoštovani kolegice in kolegi.

Mene osebno zelo moti, da danes ob tej točki dnevnega reda, ki je zelo pomembna prav za vsakega državljana v tej državi, ni ministrice za zdravje. Večkrat je ni tudi na Odboru za zdravstvo. S čim se potem ta ministrica ukvarja? Ni prisotna na delovnih telesih, ko obravnavamo njene točke dnevnega

reda, ni prisotna na seji Državnega zbora, ko obravnavamo teme, ki spadajo in sodijo pod njen resor; in na koncu še ministrica reče, da korupcija v zdravstvu ni problem. S čim se ta ministrica pravzaprav ukvarja? Jaz vidim, da ministrica nima nikakršnega problema, zato pa se nič ne spremeni v zdravstvenem sistemu, ker je tudi odnos takšen, kot ga danes vidimo in nam ga je transparentno, pregledno in zelo nazorno tudi sama prikazala s tem, ko je danes na obravnavi te točke ni. Prvi ključni problem našega zdravstva je to, da ni reforme zdravstvenega sistema. Drugi ključni problem je birokracija v zdravstvenem sistemu. Prav vsak, ki sedi tukaj v državnem zboru, se zagotovo srečuje zaradi osebnih stvari, pa tudi sicer, z zdravniki, je v neki komunikaciji, se sooča z njimi. Sami povedo, da več časa namenijo birokratskim postopkom kot pa samim pacientom. Ampak ali ni ravno to ključno poslanstvo vsakega zdravnika. Da se ukvarja s pacientom, ne pa da večino svojega časa nameni birokratskim postopkom in, jaz bi rekla, kar birokratskim oviram, čeprav smo šli v eNapotnico.

Prej je kolegica Jelka Godec zelo dobro obrazložila. Kakšne e-napotnice so to, če je petkrat več težav kot prej?! Sistem je treba dodelati in ko ga enkrat vpelješ, mora funkcionirati. Razumem, ne v enem tednu, ampak zdaj bi pa že lahko funkcioniral, ker to je bil smisel tega, tako sem jaz vsaj razumela. Tretja stvar, ki je ključen problem v zdravstvu, je korupcija; ampak za korupcijo ministrica pravi, da korupcija v zdravstvu ni problem. Kako lahko ministrica za zdravje kaj takega reče, če pa vemo, da imamo preplačane žilne opornice. Še dobro, da imamo preiskovalno komisijo, ki se s tem ukvarja. Če je ne bi imeli, verjemite mi, danes ne bi govorili o korupciji o zdravstvu. Tako kot tudi ne bi govorili o veliki bančni luknji, če ne bi bilo preiskovalne komisije, ki jo vodi Anže Logar. Slovenska demokratska stranka je tista, ki vas, spoštovani državljanke in državljani, obvešča, kaj se dejansko dogaja, tako na bančnem sistemu, kjer se je zgodil rop neizmerljivih razsežnosti; in kaj se dogaja na področju zdravstva. To bi pričakovala tudi od drugih strank, če so seveda odgovorne. Zlasti od največje koalicijske stranke – Stranke modernega centra, ki sloni na visokih etičnih in moralnih standardih. Kaj pa je eden izmed temeljev neke etike in morale? Tudi to, da vodiš transparentne postopke in da ukrepaš takrat, ko ugotoviš, da se dogaja korupcija. Ampak ministrica za zdravje pravi, da korupcije ni in da to ni problem zdravstvenega sistema. Kako naj jaz zaupam takšni ministrici? Namesto da bi zaščitila zdravstveni sistem, tako da bi pokazala, kaj pomeni transparentnost, in da bi zahtevala odgovornost, reče, da korupcija, še enkrat, ni problem. Kaj ministrica pravi pri nepravilnostih pri nabavah medicinske opreme in zdravil? Očitno je za ministrico to normalno in, še enkrat rečeno, transparentno.

Od korupcije grem k 4. ključnemu problemu v zdravstvu, in to je nesprejemanje odgovornosti za nastale napake. Tukaj so pa tudi zdravniki. Poglejmo samo srčno kirurgijo. Jaz sem prepričana, da je večina zdravnikov zelo dobrih. Jaz sem imela v družini težko stisko, hudo zgodbo in če ne bi zdravniki pomagali takrat, danes te osebe ne bi bilo več. In zato jaz spoštujem vsakega zdravnika. Vsakega. Ampak ko so pa neke nepravilnosti dokazane, je pa treba sprejeti tudi neko odgovornost. Podoben problem imamo v pravosodnem sistemu – nesprejemanje odgovornosti. Zdaj pač tako je. Ljudje tudi v življenju moramo za neke napake plačevati. Tako pač je, zlasti če govorimo recimo o stvareh, kot so koruptivne zadeve, ko se nekdo na račun vseh nas – tistih, ki dajemo v zdravstveno blagajno – okorišča tako, da večkrat preplača neke stvari, potem zame to ni pravna država, zame to ni pravična država in še najmanj država za državljanke in državljane Republike Slovenije, ki si zaslužijo vsaj približno najboljše. Peti ključni problem slovenskega zdravstva, ki ga jaz osebno vidim, je vpletanje politike v strokovno delo zdravstvene stroke. Naj ponazorim na primeru. Gospa ministrica je mirno, ko se je šlo za vprašanje gospoda Kende, poklicala v klinični center in zahtevala, da gospod Kenda ostane na položaju; kljub temu da je stroka menila drugače. Kaj to pomeni drugega kot vmešavanje politike v strokovno delo?! To je vmešavanje politike v strokovno delo in vsi vemo že iz zgodovine parlamentarizma, kako se zaključijo takšne zadeve. Ne dobro. Vseeno sem pričakovala, da bi se kaj naučili iz napak, ki so se zgodile v preteklosti.

In še zadnja točka, ki je ključen problem slovenskega zdravstva, to so čakalne dobe, čakalne vrste. Približno 260 tisoč ljudi ali še več je v neki čakalni vrsti in prav vsak ima nekoga znotraj lastne družine, ki čaka in čaka in čaka in trpi in ga boli. Ampak pod to ministrico korupcija ni problem, ampak tudi čakalne dobe niso problem. Zakaj lahko to mirno trdimo? Ker so se pod njenim ministrovanjem le-te povečale za 30 %. Mislim, da ima ministrica hude probleme pri prioritetah. Pričakujem, da bo koalicija enkrat prisluhnila priporočilom pa tudi sklepom, ki jih dajemo na matičnih delovnih odborih. Na Odboru za zdravstvo, kolikor je meni znano, ni bil sprejet niti en sklep, ampak zato se tudi nikamor ne premaknemo. Na koncu bom malo cinična, res bom, ampak si zaslužite, res si zaslužite. Škoda, ker ni tukaj predsednika Vlade dr. Mira Cerarja. Obnašate se skrajno arogantno, kot da se vam ne more nič zgoditi, govorim o celotni vladi; v resnici pa je vse v razsulu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Irena Grošelj Košnik.

Pripravita se naj gospod Ivan Prelog in mag. Andrej Šircelj.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Kolegice in kolegi, predstavniki ministrstva, vsi prisotni!

Predlog priporočil, ki jih danes obravnavamo, navaja zastarelo organizacijo zdravstvenih zavodov, slab nadzor nad kakovostjo, kadrovanje in korupcijo v javnih zavodih, financiranje in predolge čakalne dobe; da ni napovedanih sprememb v zdravstvu, da kasnijo glede na normativni program vlade. Ob tem bi dodala še ugotovitev Zakonodajno-pravne službe, da je vsebina teh priporočil in tudi namen ugotavljanja odgovornosti ministrice lahko predmet interpelacije, saj se navajanje konkretne in subjektivne odgovornosti nanaša le na pozicijo ministrice. Toliko za medklic. O navedenih problemih beremo, poslušamo, gledamo medijske prispevke že vrsto let, nekako od 90. let prejšnjega stoletja. In te slabe prakse in odsotnost ustreznih zakonskih sprememb so se vlekle iz vlade v vlado. Zdravstveni sistem je postajal vedno hujši bolnik. Vse dosedanje vlade tega niso hotele, znale ali pa zmogle ustrezno nasloviti. Tudi razmere za zdravstvene delavce in zdravnike so se slabšale. Spremljamo, kako se odnosi v zdravstvenih timih slabšajo in posredno vplivajo tudi na kakovost storitev in na potek zdravljenja. Ta vlada in ministrica si je zastavila osnovni cilj, da to negativno spiralo ustavi in da jo postopoma preusmeri v smer izboljšav h končnemu cilju, da imamo državljani dostop do zdravstvenih storitev pod enakimi pogoji, v primernem času in da dobimo kvalitetne storitve.

Tudi sama sem v preteklih letih na lastni koži izkusila, kaj pomeni čakati na poseg; in kako sem to doživljala in kako je to vplivalo na moje vsakdanje življenje. Kvaliteta storitev, požrtvovalnost, delavnost, odnos zdravnikov in medicinskega osebja pa je še na kakovostni ravni. Zato menim, da moramo nujno ustaviti bolehanje zdravstvenega sistema, ustaviti zdaj, ker je še čas, saj so takšne, še kvalitetne storitve srčika, bistvo, ki ga moramo ohraniti in mu dati vse sistemske pogoje, da bo lahko medicinsko osebje in zdravniki še naprej dobro delalo, udejanjalo svoje znanje, inovativnost v korist vseh nas – državljanov in pacientov. Dostopnost in kvaliteta storitev je pravi cilj. Da bi ga dosegli, se mi zdi, da moramo na tisoč kilometrov dolgo pot; in tudi za to pot moramo napraviti prve korake. Menim, da je vlada že začela korakati, morda nekoliko z zamudo, ampak koraka. Zdaj nadaljuje korakanje s tremi pomembnimi zakoni, to je z zakonom o zdravstveni dejavnosti, pacientovih pravicah ter z zakonom o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu. Nato sledita še pomembna zakona o upravljanju in vodenju ter dolgotrajni oskrbi. Ko sodelujem pri obravnavi te zakonodaje, vidim, kako bi vsaka poslanska skupina želela v zakonodaji udejanjiti svoj koncept. Desni politični pol bolj navija za več privatnih izvajalcev in povezav s koncesionarji, sama in v Stranki modernega centra pa menimo, da moramo pacientom zagotoviti čim več javno dostopnega zdravstva, v katerega se lahko glede na potrebe vključujejo tudi zasebni programi in storitve, tako da se čim manj meša javno in zasebno oziroma da zasebno ne živi na račun javnega; temveč da uspešno deluje in živi na svoj račun in na osnovi transparentnih pogodb. Ker vlada vlaga te zakone in jih bo še vlagala in bodo v prvi obravnavi, imamo tako vsi možnost prispevati k osnovnemu cilju, da dobimo dostopne in kakovostne storitve za državljane pod enakimi pogoji. Zdaj je še čas za to in zdaj je čas, da ustavimo to spiralo, ki se še suče v negativno smer. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ivan Prelog.

Pripravita naj se mag. Andrej Šircelj in gospod Jože Tanko.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani vsi prisotni!

V tem mandatu veliko govorimo o korupciji, zlasti na področju zdravstva, kar je dobro, saj se na ta način razkrivajo prakse, ki so se ustvarjale vrsto let. Področje javnega naročanja v Sloveniji je zakonsko urejeno že skoraj 20 let, bolnišnice nabavljajo zdravila in medicinske pripomočke, pri čemer so zavezani k striktnemu spoštovanju pravil javnega naročanja. Problematika torej ni nova. Obstoj korupcijskih tveganj je v Sloveniji prisoten že daljše obdobje, korupcija sama pa je obstajala v vseh mandatih predhodnih vlad. V tem mandatu sta vlada in Ministrstvo za zdravje pristopila k reševanju problema sistemsko, sistematično, gospodarno ter na podlagi jasno oblikovanega in sporočilnega stališča ter cilja ničelne tolerance do korupcije. Načrtovani ukrepi se izvajajo, vezani so na nabave in upravljanje z medicinsko opremo za javne zdravstvene zavode, bolnišnice ter nabavo zdravil in medicinskih pripomočkov v bolnišnicah. Bistveni elementi za zmanjševanje korupcijskih tveganj, transparentno in racionalno porabo javnih sredstev in v tem okviru pravilna izvedba javnega naročanja so: standardizacija, centralno oziroma skupno javno naročanje in temeljito predhodno preverjanje trga.

Vlada je v času tega mandata sprejela številne ukrepe, ki posredno vplivajo na potek nabav v zdravstvu, pri čemer ministrstvo izpostavlja: krepitev odgovornosti vodstva za nabave v bolnišnicah, uvajanje nadzorov, vzpostavitev baz medicinsko-tehničnih pripomočkov in medicinske opreme ter standardizacija oziroma vzpostavitev enotnih tehničnih specifikacij za istovrstne artikle. Prav tako izvajanje skupnega javnega naročanja za vse predmete medicinsko-tehničnih pripomočkov, za katere se izkaže, da je to glede na namen pripomočka, ceno, potrebno nabavno količino, stanje na trgu in morebitno korupcijsko tveganje upravičeno. Na koncu pa še vključevanje medicinskega oziroma

zdravstvenega osebja, zdravstveno-tehničnega osebja v proces nabave v fazi oblikovanja potreb. Naj na koncu izrazim upravičeno pričakovanje, upanje in željo, da bo delo preiskovalne komisije pod vodstvom spoštovane kolegice gospe Godec privedla do epiloga, ki bo omogočil nediskriminatorno sankcioniranje koruptivnih dejanj v zdravstvu. Le-to naj bi bilo tudi zelo jasno opozorilo vsem tistim, ki bi si v prihodnje drznili delovati koruptivno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

Pripravita naj se gospod Jože Tanko in gospa Nada Brinovšek.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik, za besedo.

Ko govorimo o zdravstvu in o zdravju naših ljudi, moramo govoriti o več aspektih ali pa z več zornih kotov. Prva zadeva je, če pogledamo finance in z finančnega zornega kota, potem lahko ugotovimo naslednja dejstva. Zavod za zdravstveno zavarovanje plačuje zdravstvene storitve in zavod za zdravstveno zavarovanje plačuje vse tisto, kar medicinsko osebje in kar zdravniki naredijo, da se pacientovo zdravje izboljša. In moram pač osebno noto povedati, da imam izkušnje, da naredijo dobro, kar pomeni, da ni glavna težava pri zdravnikih in zdravstvenemu osebju. Naredijo dobro, naredijo profesionalno, naredijo prijazno. Res pa je, da za to, da nekdo pride do zdravnika, lahko čaka zelo dolgo. Čaka lahko zelo dolgo. Imamo statistiko, jaz mislim, da zelo kvalitetno statistiko o čakalnih dobah. In lahko se čaka tudi eno leto. Lahko se čaka tudi celo več, dve leti, tri leta. Žal pa nimamo statistike o tem, ali se zdravstveno stanje tem ljudem, ki čakajo, poslabša ali izboljša. Na pamet govorim, da večini teh ljudi se zdravstveno stanje poslabša. Ker se zdravstveno stanje poslabša, verjetno tudi prej umrejo. In tukaj je moralni problem, tukaj je moralna težava in tukaj je tudi etično, moralno, zdravstveno in etično vprašanje, skratka vse, kar je največja koalicijska stranka postavila v svoj prvi plan. Mi smo že velikokrat govorili o morali in etiki. O morali in etiki se lahko govori na vseh področjih in govorili smo na vseh področjih, tri leta smo tudi na to opozarjali, pa jaz danes več ne bom govoril o morali in etiki, ker mislim, da o morali in etiki nima smisla govoriti mojim kolegom in kolegicam iz Stranke modernega centra, ker mislim, da tega ne razumejo. Mislim, da je po treh letih dovolj, in mislim, da tega ne razumejo. Ker če bi razumeli, potem bi najprej naredili rešitve na področju zdravstva, najprej bi predlagali ukrepe na področju zdravstva, najprej bi naredili nekaj, da bi se čakalne dobe zmanjšale in bi ljudje hitreje prišli do zdravstvenih storitev. Zaradi tega govoriti ljudem, ki ne razumejo morale in etike, jo imajo sicer v prvem planu, nima smisla, smo se naveličali, nima več pomena.

In tudi nima smisla samo govoriti o morali in etiki v zdravstvu, ampak rezultat tega je več bolezni, večja smrtnost in tako naprej, pa ne zaradi zdravstvenega osebja, pa ne zaradi zdravnikov, ampak prvo že zaradi same organizacije. Mislim, da organizacija celotne zdravstvene dejavnosti ni odvisna samo od predpisov, ampak je odvisna tudi od vodenja in upravljanja celotne zdravstvene dejavnosti. In tukaj so morda bile kakšne želje, morda so bili kakšni poskusi, da bi se to izboljšalo, ampak bolj ali manj neuspešno ali pa vsaj rezultati še niso vidni. Niso vidni na zmanjšanju čakalnih dob, saj ljudi ne zanima, kdaj hodi v službo. Ljudi zanima bolj to, ali so se čakalne dobe zmanjšale, ali se čakalne dobe niso zmanjšale. Jaz mislim, da tudi tukaj ni pomembno, ali boste sprejeli še pet zakonov, ki ste jih zdaj napovedali. Ti zakoni sami po sebi nič ne pomenijo. Nič ne bodo pomenili. Čakalne dobe se zaradi teh zakonov ne bodo nič zmanjšale. Če ti zakoni, tudi če so dobre rešitve v teh zakonih, ne bodo prišli v prakso, če te rešitve dejansko ne bodo prišle do ljudi in če te rešitve niso napisane za ljudi; vi ne delate zakonov zato, da bo bolj javno zdravstvo, zato, da bo bolj zasebno zdravstvo, zato, da bo več koncesionarjev, zato, da bo manj koncesionarjev; to je vse drugotnega pomena. Zakone se dela zato, da bodo ljudje imeli boljše storitve, da bodo bolj zdravi, da bodo hitreje prišli do teh storitev in da bodo bolj kvalitetne. Vse ostalo je drugotnega pomena. Prvo je zagotoviti kvalitetno storitev, potem je pa vprašanje koncesij, zasebnega, javnega in tako naprej. In danes je marsikateri od mojih kolegov in kolegic rekel, da je desna stran bolj za zasebno zdravstvo, mi smo pa bolj za javno zdravstvo, da bo vsem dostopna javnozdravstvena služba. Kje je dostopna, v kolikih letih, v kolikih dnevih? Meni je vseeno in tudi verjetno bolniku je več ali manj vseeno, ali gre v zasebno ambulanto, ali gre h koncesionarju, ali gre v javno. On želi imeti storitev. To je bistvo tega in tako jaz vidim to zadevo. In potem bomo lahko govorili o etičnih, moralnih in tako naprej standardih.

Naslednje vprašanje je denar. Če omenim Komisijo za nadzor javnih financ, je pogosto govorila tudi o denarju v zdravstvu. Ampak zadeva je približno naslednja. Država, vlada, katerakoli vlada pobira prispevek za zdravstveno zavarovanje in iz tega prispevka se krije večina zdravstvenega materiala, opreme in tudi teh storitev, plače in tako naprej. In če recimo kupi neka bolnišnica, recimo Univerzitetni klinični center Ljubljana ali Univerzitetni klinični center Maribor neko opremo, nek material, kolegica Godec ima preiskovalno komisijo o žilnih opornicah, če so te trikrat dražje kot na primer na Finskem, kaj se bo dejansko zgodilo? Glede na to, da imamo omejen denar, kolikor ga je že, bo manj denarja ostalo za storitve. In ker bo manj denarja ostalo za storitve, zdravstvena zavarovalnica ne bo mogla tako hitro plačati vseh teh storitev ali pa bo določila neke kriterije.

Ti kriteriji bodo verjetno strokovno, morda tudi etično, moralno problematični ali pa nesmiselni, kot se na primer govori o tem, da mora en zdravnik porabiti 7 minut na bolnika v povprečju. Tukaj bo potem nekaj narobe. Če bo ta oprema, te žilne opornice kupljene trikrat ceneje, ker lahko so trikrat cenejše, potem bo tudi več denarja za zdravstveno storitev, kriteriji bodo drugačni in tako naprej. In v tem zdravstvu se je pa zgodilo to, da se najprej določijo cene, trikrat višje kot so v Evropi, v bolj razvitih državah, kot smo mi; in potem tisto, kar ostane, se pa razdeli med plače, med storitve in tako naprej. In tukaj pa so zdaj interesi. Interesi, da tisti, ki nabavljajo to opremo, ne izgubijo svojih pozicij, ne izgubijo takšnih in takšnih marž, ki niso izračunane v odstotkih, ampak v stotinah odstotkov. Lahko se določi kar krat 3, ali pa krat 4, ali pa krat 5; tukaj ni stvar 10, 15, 20, 30 odstotkov. In ti interesi zdaj pritiskajo tudi na pripravljavce zakonov, da ostane tako, kot je bilo; ali pa da se njihova pozicija še izboljša; ampak na račun pacienta. Na koncu je pacient tisti, ki bo nosil te posledice predragega nakupa opreme. In tukaj potem nastane korupcija, in sicer na področju vseh nabav, tudi na področju zdravil, lekarn in tako naprej.

Na Komisiji za nadzor javnih financ smo na eni izmed zadnjih sej obravnavali lekarniško dejavnost. Tam so enostavno povedali, gospe in gospodje, da oni pač ne morejo spoštovati Zakona o javnem naročanju. Ne gre in pač tega ne delajo že deset let. In pač tako gre sistem naprej. In zakaj bi ga zdaj? Potem je eno Ministrstvo za javno upravo reklo: Ne, vi morate ta zakon spoštovati, vi morate slediti tem določbam, mi smo vam že napisali ne vem kolikokrat, kako sledite tem določbam o javnem naročanju, na spletnih straneh imate navodila, stokrat ste nas že vprašali, dajte še enkrat. Na isti seji predstavnica Ministrstva za zdravje reče, da to ni mogoče. To se je zgodilo v Državnem zboru na Komisiji za nadzor javnih financ, ker vlada nima enotnega mnenja o tem, kako se naj v lekarniški dejavnosti uporablja določba, ki določa javno naročanje. To pride do sem. Mi lahko sprejmemo ne vem koliko sklepov o poročanju komisij Državnemu zboru, ampak relativno malo se zgodi. Lahko tudi poročajo. Vprašanje je, kaj se zgodi v praksi. Mi ne sprejemamo sklepov pa zavezujemo vlade zato, da bi nam ona formalnopravno odgovorila administrativno. To je drugotnega pomena. Primarno je, da se zaradi tega izboljša situacija v zdravstvu, pri naročanju materiala, pri naročanju opreme, da se izboljša situacija pri organizaciji. In tukaj smo v začaranem krogu, ampak ta vlada na tem področju ni naredila, ne vidim rezultatov, ob prijaznosti medicinskih sester, zdravnikov, zdravnic, drugega osebja. Tega preskoka pa ni naredila. Tukaj se lahko upravičeno sprašujemo, zakaj. Jaz ne bom tukaj našteval, koliko je pri posameznih specialistih čakalna doba. V stotinah dnevih, v stotinah dnevih. In to se potem pozna pri daljšanju oziroma krajšanju življenja. Pri tem, kako etična je država do teh bolnikov, kako skrbi za njih, kako jim lajša bolečine. Ampak krog je tukaj zaprt.

Vi boste lahko zdaj ukinili dodatno zdravstveno zavarovanje, za katerega se plačuje okoli 360 evrov na leto. 360 evrov na leto, to ni majhen denar. Nekateri ljudje imajo takšne mesečne dohodke. To ni majhen denar. Ampak to se bo zdaj malo podražilo, morda ne čisto za vse enako. Ampak zdaj se bo to plačalo nekoliko več in vključilo notri. Gospe in gospodje, prav, naj bo več denarja, ampak ali se bodo zmanjšale čakalne dobe?! Ali bodo ljudje prej na vrsti? Ali bodo prej prišli do pomoči? Ne vidim tega. Mislim, da lahko zmečemo v zdravstveno blagajno še stotine milijonov, pa še ni rečeno, da bo kaj bolje. Potem se vprašamo, zakaj in kaj je zdaj tisto, ki je narobe. Ob prijaznih zdravnikih, prijaznem osebju, prijaznih medicinskih sestrah. Verjetno je potem nekaj narobe na ministrstvu, ki naj bi to zorganiziralo, ki piše take predpise, ki lahko vpliva tudi na, ali pa tudi ta vlada, Zavod za zdravstveno zavarovanje. In kdo je na ministrstvu? Ministrica. Na ministrstvu je glavna ministrica. Nad njo je samo predsednik Vlade. Še enkrat, dela se za ljudi. Ne delati predpisov zaradi predpisov. Delajte zato, da se bodo čakalne vrste zmanjšale, da bodo ljudje prej prišli do nujne medicinske pomoči. Ne bi ravno danes govoril o nekih dogodkih v državnem zboru, koliko časa se čaka na prvo pomoč. Rečeno je bilo, da je to zelo hitro, ne vem koliko minut. Deset minut. Daleč od desetih minut smo tu. Daleč od desetih minut. Ker se to ni naredilo v treh letih, so sklepi, ki jih je predlagala Slovenska demokratska stranka, popolnoma utemeljeni, o katerih govorimo. Mislim, da je tukaj pač treba neko odgovornost prevzeti. Tudi treba je ljudem povedati, da zaradi teh petih predpisov, ki so bili prej našteti, zakon o zdravstveni dejavnosti, pacientovih pravicah in tako naprej, ne bo nič bolje. Zato jaz podpiram te sklepe.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko.
Pripravi naj se gospod Branko Zorman.
Izvolite, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Najprej bom podobno kot moji kolegi izrazil razočaranje nad tem, da ni ministrice. Bila je prej prisotna, ni govorila; sedaj ko pa je točka, ki govori o korupciji, o kadrovanju, o tistem, kar je izvorna pristojnost vsake izvršne oblasti, je enostavno pobegnila. Ne samo, da je ni tukaj in sede posluša, ampak je enostavno pobegnila. Drugo razočaranje je to, da nihče od ekipe, ki je v imenu vlade tukaj, ni še spregovoril popolnoma nobene besede. Niti ene besede. Opozarjamo na to skoraj vsakič, ko imamo kakšno točko na dnevnem redu, bodisi vladno, ki je bila v prejšnjem primeru, bodisi opozicijsko, večina ministrov sploh ne govori. In potem se, ko

je vsega konec, postavijo po šolsko za kateder, odpredavajo in gredo. To je katastrofa, stroka se ne upa z nami, poslanci, ki nismo strokovnjaki s tega področja, niti soočiti mnenj; ne na politikantski ne na strokovni ravni, če povem zelo poenostavljeno. Na nobeni. Gospod podpredsednik, popolnoma nepotrebno je, da vlada pošlje sem tri ljudi, da tu sedijo, tratijo čas in gledajo nas, poslance, ki razpravljamo. Vmes se komu nasmehnejo, takole ironično. Čas gre, trud tudi, zgodi se pa nič. To je ponižujoče za tiste, ki smo točko pripravili, pa sramotno za tiste, ki so strokovnjaki, pa si ne upajo niti odgovarjati na diskusijo poslancev. Niti odgovarjati, niti pojasnjevati, niti pokomentirati ne. To je to.

V glavnem se bom dotaknil samo ene teme, to je korupcija. Tu bi rad povedal, da to, kar zadeva korupcijo v zdravstvu, zadeva zelo ozek sloj ljudi na vrhu zdravstvene piramide. Zelo ozek sloj ljudi. Krivični bi bili, če bi govorili, da so v vsem javnem zdravstvu – večina je tako ali tako v terenski mreži po zavodih – vpleteni ali da se njih sumi ali da na njih leti ta razprava. Ta razprava, kar je zadeva korupcijo, zadeva izjemno ozek krog ljudi, kar se vidi tudi iz dela preiskovalne komisije, ki to zadevo preiskuje. Samo vrh piramide na posameznih področjih je neposredno vpleten v to. Glede na to, da to vemo, da to veste, me prav čudi, da se do zdaj na tem področju po dveh letih in pol in še prej ni zgodilo popolnoma nič. Vsi isti ljudje, kot so bili predmet obravnave na preiskovalni komisiji, so še vedno tam, kjer so bili, čeprav so povedali marsikaj. O vseh teh ljudeh, ki so bili na preiskovalni komisiji, imajo najbrž vse podatke tudi preiskovalni organi. Najbrž. Najbrž veliko več podatkov kot preiskovalna komisija, ki samo en droben segment preiskuje, pa se spet ne zgodi nič. Sprašujemo se, zakaj se ne zgodi nič, če se lahko aktivira 20, 30 preiskovalcev, policistov, tožilcev in tako naprej za neko anonimno prijavo za recimo neko ptičjo hišico na nekem vrtu. Tam ni bilo nobenega problema, da se je zbrala ekipa, nekaj maric, se je dobilo ljudi, ki so sodelovali pri tej preiskavi in tako naprej, in je šlo za eno ptičjo hišico. V tem primeru, ko gre pa za kapitalne zneske, enormne zneske, pa se ne zgodi popolnoma nič. Ko pridejo predstavniki vrha preiskovalnih organov v Državni zbor, se obnašajo, da ne rečem tako nevedno, kot se skoraj ne moreš.

Če se vrnem k preiskovalni komisiji. Samo eno podjetje je v nekaj letih, recimo desetih, dobavilo za en droben segment za okrog 190 milijonov evrov opreme oziroma pripomočkov, stentov. Glede na to, kar se ugotavlja v preiskovalni komisiji, to, da so bila preplačila pet- in večkratna, od 5-krat do 10-krat, to pomeni, da je šlo samo iz tega sistema ven približno 160 milijonov evrov. Realna cena dobavljenega materiala je približno 20 milijonov ali pa 30 milijonov, 160 milijonov evrov pa je bilo preplačil samo na žilnih opornicah ali na dobavah, ki jih je dobavljala firma Mark Medical. Zdaj pa vas vprašam, koliko srčnih operacij, koliko koronarnih posegov bi za ta denar lahko naredili, če vemo, koliko v povprečju stane recimo srčna operacija, če vemo, koliko stanejo koronarni ali kakšni drugi posegi. Preplačila so enormna, in to nikogar ne gane. Nikogar ne gane. Vi govorite o tem, da v zdravstvu ni denarja. V zdravstvu, kjer tolerirate takšne stvari, je mnogo preveč denarja. Mnogo preveč denarja. Srčne opornice, to, kar je predmet preiskave, so le en majhen segment zdravstva, pa ne vem, če je to ena tisočinka tistega, kar se v zdravstvu dogaja. Gre za, ne vem, 4-kratna, 5-kratna, 10-kratna preplačila na enem materialu, ki se ga pri tej operaciji potrebuje. Veste, ni čudno, da ni storitev, zato ker imamo sedaj zdravnike, ki ne morejo izvesti operacije, zato ker ni denarja za poseg, in prihajajo na delo, namesto da bi delali. Denar, ki je bil namenjen za kirurške posege, je pa odletel iz zdravstva tistim, ki se ukvarjajo z veriženjem dobaviteljske verige. V vsaki fazi podražitve odleti kakšnih 20 % denarja ven in na koncu pridemo do teh enormnih preplačil. To se dogaja.

Moram reči, da sem zelo presenečen nad tem, da se zdaj pogovarjate samo o tem, kako se bodo popravile pa dvignile prispevne stopnje, nihče se pa ne ukvarja s tem problemom. Dokler se ta koruptivni del zdravstva, vrha zdravstva ne očisti, do takrat je vsaka razprava o prispevni stopnji, o dodatnih sredstvih za dodatne posege brezpredmetna, nepotrebna. Zato ker je ukradenega denarja iz zdravstva približno, kaj pa vem, če zdaj to vzamem, vsaj tretjina letne kvote, ki jo ima zavarovalnica. Vsaj tretjina tega denarja izgine, če vzamemo za podlago žilne opornice. In zdaj se sprašujemo, zakaj so čakalne dobe. Zato, ker ni denarja za neko realno operacijo, ker so petkrat predrag material pripeljali za eno operacijo pa petkrat predrag za kolke pa petkrat predrag za ne vem katero zadevo, za longete in tako naprej. Mislim, da je treba to stvar vzeti resno, se tukaj potruditi, prevzeti odgovornost, izvršno oblast imamo izključno za to, da dela to, o čemer govorim – da zadeve čisti, da zadeve ureja, da razrešuje probleme tam, kjer so, da ukrepa tam, kjer mora. Ne pa da je glavna naloga ministrstva in ministrice in predsednika Vlade, da pokrivajo svinjarije. To je pravzaprav glavni problem.

Glede na to, da ste ta naš edini predlog priporočila, ki smo ga dali, zavrnili … Govori pa o tem, da priporočamo Vladi in predsedniku Vlade Republike Slovenije, da takoj odstavita vse tiste odgovorne v zdravstvu, ki niso preprečili koruptivnih in kaznivih dejanj pri nabavah oziroma so jih s svojim vplivom celo omogočili, in tiste, ki niso pravočasno pripravili sprememb aktov in zakonov s področja zdravstva. To torej predlagamo. Ker Vlada v svojem mnenju temu nasprotuje, ker je koalicija to mnenje povzela in to priporočilo zavrnila, si tega ni mogoče razložiti drugače, kot da

podpirate koruptivna ravnanja in kazniva dejanja v zdravstvu. Ne da se tega drugače razložiti, ne moreš. Če znate na ministrstvu to drugače razložiti, če zna predsednik Vlade to drugače razložiti, dobro, ampak to ni mogoče.

Tako prijaznega sklepa, ki bi ga lahko Vlada uporabila za razreševanje problemov v zdravstvu, ne podprete. Kaj torej počnete? Ste sestavni del piramide korupcij v zdravstvu, ministrstvo podpira, Vlada podpira, koalicija v Državnem zboru to podpira. In potem se sprašujete in kažete na zgodovino, česa se ni naredilo. Dokler se te zadeve niso odkrile, da se dogajajo, do takrat nekaterih ukrepov in korakov in odločitev ni bilo možno sprejeti. Zdaj to vemo, ampak kljub temu se ne zgodi popolnoma nič. Glavna varovalka za to, da se te stvari še naprej dogajajo na koruptiven način, da se dogajajo kazniva dejanja, je ministrstvo, ministrica in pa Vlada z močno oporo v Državnem zboru pri vseh koalicijskih strankah. In ko ugotavljate, da ni denarja za kakšne penzije, za kakšne splošne štipendije ali pa splošni otroški dodatek – tega denarja je, kolikor hočete, samo v zdravstvu. Pokrijete lahko vse operacije, vse subvencije, vse zadeve s področja sociale in tako naprej. Vse se lahko pokrije samo iz tega, kar je tukaj. In tako kot je postavljeno področje zdravstva, da se nič ne naredi, tako ste postavili tudi drugi tir, čisto enako. Stoodstotno preplačilo kar že avtomatsko vnaprej. Če koalicija v Državnem zboru to podpira, potem gre v teh primerih za državno korupcijo, ni drugega. Država, vlada, oblast, izvršna oblast je tista, ki podpira korupcijo, in zato se na tem področju ne more nič narediti. To, da ste takšno priporočilo zavrnili, je signal za preiskovalne organe, da ne naredijo nič. To pomeni, da imajo tudi oni vso potrebno zaščito, da ne storijo nič. Meni se zdi zelo neobičajno, tudi zelo nekorektno, da se na osnovi anonimk preganjajo ljudje, ki jim nimate česa dokazati, pa se celi štabi naredijo. Za tiste, za katere obstajajo vsi dokumenti, pričevanja in tako naprej, pa enostavno zadeve stojijo v predalu in čakajo, da se bo tudi v tem primeru iztekla čakalna doba, da se ne bo zgodilo nič, da procesa ne bo, da bo stvar zastarala.

Dodatno, kar omogoča take stvari, so kadrovanja. Veste, če vi na ključne funkcije v zdravstvu, kot je UKC, postavite ljudi, ki si ne upajo niti pred kamero stopiti in kaj povedati, potem je jasno, da se tam ne bo nič spremenilo, da je oseba, ki je tja nastavljena, tam zato, da bo to teklo naprej. Po učinkovitem delu v UKC ste zdaj izkazali še bistveno večjo izgubo, kot je bila. Namesto sanacije, namesto odprave pomanjkljivosti in tako naprej je izguba samo narasla. Ampak to ni čudno, če ne boste odpravili preplačil, petkratnih, sedemkratnih, desetkratnih preplačil, je logično, da bodo materialni stroški zmeraj enormno visoki za tisto, kar potrebujete, in da ne bo možno narediti popolnoma nobene operacije.

V zaključku lahko ugotovim samo to, da imamo pri nas sistemski problem. Imamo problem, da politika, ki ima v tem državnem zboru večino, pokriva vse nepravilnosti, ki se dogajajo v zdravstvu pa tudi v drugih sistemih, ne samo v zdravstvu. Dokler ni neke resne volje, neke politične volje za to, da se bo na tem področju karkoli spremenilo, se bomo samo pogovarjali o čakalnih vrstah, ki so posledica, se bomo samo pogovarjali o prezgodnjih smrtih, ki so posledica vsega tega, in se bomo pogovarjali o vsej pomanjkljivi opremi, nedostopnosti in tako naprej. In pa seveda o tem, da bomo rezali institucije, storitve, dostopnost na podeželju. To, da se določene stvari po podeželju reducirajo, racionalizirajo, je zdaj najprikladnejša zadeva, pravite in tako naprej. Skratka, ključen problem je to, da na področju, ki pobere daleč največ denarja in kjer gre ves ta denar v zasebne roke – da se razumemo, ne ostane v javnem sistemu, ampak gre v zasebni sistem brez haska in brez koristi – vi to podpirate. Če bi na tem področju imeli koncesije, če bi to lahko delali zasebniki, se s tem problemom danes tu ne bi ukvarjali. Tega prilivanja, tega prekladanja, teh kraj, teh sistemskih problemov ne bi bilo. Težko me bo kdo prepričal, da boste našli koncesionarja v zdravstvu, ki bo šel sedemkrat dražji material kupit, pravzaprav isti material, kot ga imajo sosednje države, in ga bo pri nas sedemkrat dražje plačal. Tega ne zdrži zdrava pamet, tudi vi ne bi tega storili. Tudi vi ne bi kupili od iste pekarije, od istega proizvajalca, peka kruha v tisti trgovini, v kateri je sedemkrat dražji kot v tisti, ki ima normalno ceno. Isto velja za operacije, isto velja za dobavo materiala in tako naprej. Vse klasifikacije so enake, vse kvalitete materialov, s katerimi se ukvarjamo, so enake, primerjajo se enaki materiali, enaki stenti istega proizvajalca, razlike so pa tolikšne, kot sem prej povedal, sedemkratne, petkratne, trikratne.

Veste, če se znate doma obnašati, da ne greste iste stvari kupiti k sosedu, kjer je petkrat dražja, najbrž velja to tudi za javni zdravstveni sistem. Tako pretiravanje s poudarjanjem javnega zdravstva in drugih javnih stvari enostavno pomeni samo to, da podpirate korupcijo. To je vir za tiste, ki bogatijo na teh količnikih, faktorjih pri dobavah materiala. To ni prav nič drugega. V javnem zdravstvu je za tisto verigo, ki je na vrhu, ki o tem odloča in te stvari dela, to pač njen model, njen koncept, in dokler se to ne bo sesulo, ne bomo imeli niti dobrega javnega zdravstva. Govorim o tem, da bodo ustrezne čakalne dobe in ustrezne storitve. Kakorkoli se zdaj kdorkoli spreneveda, to je ključni problem zdravstva. Dokler se to ne reši, so vsi ostali koraki, vse tisto, s čimer se zdaj ukvarjamo, z Zakonom o zdravstveni dejavnosti in še kaj drugega, čisto brezvezne stvari, tudi zakon o lekarništvu je čisto brezvezna stvar. Ključna stvar leži v tem delu, da se mlati, da se z lopato meče velike vsote denarja za osebno bogatenje tistih, ki pri tem sodelujejo, ne dobi se pa za ta denar tistega, čemur je namenjen, se pravi pravočasne, ustrezne zdravstvene storitve. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

V splošnem delu razprave ima besedo še gospod Branko Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči.

Vse je res. Vse, kar sem povedal že v predstavitvi stališča naše poslanske skupine, je res. In res je, da obravnave tega priporočila danes sploh ne bi smelo biti zaradi tega, ker je, bom uporabil besede, ki jih je prej uporabil kolega, sramotno in poniževalno pripravljeno. In to s strani stranke, ki naj bi se imela za neko tradicijo. Da vi pripravite priporočilo, ki je v bistvu interpelacija, pa ga imenujete priporočilo, že veste, zakaj ste ga tako imenovali, potem je to zloraba poslovnika in je, kot smo že povedali, v neskladju in z ustavo in s poslovnikom Državnega zbora. Vi imate vedno možnost, da zberete podpise, vložite interpelacijo in se potem lahko tukaj o vsebini pogovarjamo. Jaz danes o vsebini ne bom govoril pri tej točki zaradi tega, ker je bilo že veliko povedanega, daleč od tega, da teme niso pomembne, ampak glede na dokument, ki je kot tak bil vložen, se o njem sploh ne bi smeli pogovarjati.

Bi pa samo eno stvar izpostavil. Večkrat sem slišal, da podpirate korupcijo, Vlada podpira korupcijo, ministrstvo korupcijo. Ne vem, s čim Vlada, ministrstvo podpirata, podpiramo korupcijo. S čim? Z vsemi temi ukrepi, ki so bili narejeni? Da niso bili zadostni, to je verjetno relativno, s tem bi se strinjal. Ta vaša dvojna merila … Nič koliko sej je že bilo sklicanih na temo nekih tematik, ki so izhajale iz UKC Ljubljana. Niti ene seje vi kot objektivni borci za poštenost niste sklicali na temo UKC Maribor, kjer je bil dolgoletni direktor vaš vidni član, vaš kandidat za župana. Dolga leta, desetletja in več je bil direktor. Med drugimi sem tudi jaz član preiskovalne komisije za žilne opornice pa sem bil prisoten na eni seji, saj je bila javna, saj ni nobene skrivnosti, saj je bil prenos na televiziji, da ne govorimo, kakšna korupcija se je tam dogajala samo na tem področju. Ampak o UKC Maribor nismo imeli seje. Potem pomanjkanje kadrov, ostale nabave in vse to iz te iste inštitucije. Tam, kjer so naši, gledamo stran – ali ne? Tam, kjer so drugi, tam pa dajmo potem z lopato po njih. Jaz ne rečem, veliko je bilo nepravilnosti, veliko se jih odkriva, hvala bogu se prekinja s temi praksami, samo tako kot sem že pri prejšnji točki rekel, rad bi videl, kdaj bo kdo na koncu to plačal. Plačal v smislu tega, da bo na koncu obsojen pa bo šel sedet. Bojim se, da tukaj politične odgovornosti žal ne bomo našli.

Ker o vsebini ne bom, bom tukaj zaključil. Skratka, še enkrat, to poročilo ste sestavili kot interpelacijo zoper ministrico za zdravje oziroma v nadaljevanju odgovorite, v nasprotnem primeru pa priporočate, da odstopi kar predsednik Vlade sam, da sestavite interpelacijo, daste možnost vpletenim, da se vam odzovejo z vsebinsko razlago, in potem imamo lahko tukaj zelo dolgo in poglobljeno tematsko razpravo. Na tako priporočilo, kot ste ga dali, žal ne.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predlagateljica.

Izvolite, dr. Ana Medved, državna sekretarka. / oglašanje iz dvorane/ Oprostite, nisem videl. Se opravičujem.

Gospa Jelka Godec, izvolite, se opravičujem.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Držala sem roko gor, verjetno niste videli. Odzvala bi se na gospoda Zormana, ampak čisto tako, vsebinsko res nimate kaj razpravljati, ker ne morete. Ker proti temu, kar vam je prej povedal kolega Tanko, kar so povedali ostali moji kolegi, ne morete nič. Gospod Zorman, vi sploh ne znate vsebinsko razpravljati in tudi do sedaj v vaših razpravah jaz nisem nobene vsebine zasledila. Danes, konkretno danes je pa vse, kar ste povedali, to, da smo mi eni največji, ne vem – bom rekla opozicija, ki je ne bi smelo biti. Naša priporočila se ne smejo obravnavati, se ne bi smela obravnavati, ne bi smela biti na seji. Jaz iz vaših razprav res lahko sklepam samo to, da vi opozicije sploh ne želite imeti, in vi ne morete imeti tehtnih razprav, ker se ne ukvarjate z vsebino, saj ste sami povedali. Vi se ne ukvarjate z vsebino, ampak s tem, kaj SDS počne v Državnem zboru in kaj je počel v preteklosti, in nam pridigate, gospod Zorman, kako bi morali delati in kako … Vi pa delate z državo, bom povedala, tako kot je že bilo kdaj v Državnem zboru povedano, kot svinja z mehom. Tako delate z državo. In to je ena vaših, bom rekla, največjih napak, ki jih delate v tem svojem mandatu. S takšno aroganco, kot ste zdaj nastopali, gospod Zorman, do poslanskih kolegov – mislim da nihče v Državnem zboru tega ni sposoben narediti. Mislim, da ne. Ni sposoben.

Da je sramotno, kar smo napisali. Sramotno je to, kar dela Vlada, še enkrat, kar dela ta vlada z državo. To pa je sramotno. Da ne boste govorili o vsebini – ja, še enkrat vam povem, nimate argumentov proti temu, kar smo povedali, kar smo napisali. In zdaj se zanašati na to, da je vse skupaj protiustavno … Gospod Zorman, kolikokrat ste pritisnili tipko za, ko je šlo za zakon, za katerega je Zakonodajno-pravna služba navedla člene ustave, po katerih je zakon v neskladju z ustavo? Kolikokrat? Vam jih še enkrat naštejem, zakone? Zakon o lekarniški dejavnosti, Zakon o vajeništvu, Zakon o bančništvu, na pamet jih vem. In mandat opozicijskega predsednika, kjer ste rekli, da boste sprejeli vso odgovornost, pa je niste. Niste sprejeli za tisto tipko takrat za odvzem mandata,

niste sprejeli in ne želite sprejemati odgovornosti za lekarniški zakon, Zakon o vajeništvu, ker vi vsebinsko ne razpravljate.

In ja, sklicali smo sejo na temo UKC Maribor. Sklicali smo, gospod Zorman. Vi ste član, celo podpredsednik Odbora za zdravstvo in bi to morali vedeti. Sklicali smo. Na parlamentarni preiskovalni komisiji je bil dr. Pivec, imeli ste vso možnost priti in ga zaslišati. In ja, tudi UKC Maribor preiskujemo, to vendar ja veste. In ne govoriti, če so naši ali vaši, jaz osebno, ne vem pa za vaše člane komisije, ne delam razlik med črnimi, zelenimi, rdečimi, belimi, ne vem, našimi, vašimi, levimi, desnimi. V tem primeru ne. Kdorkoli je vpleten – in lahko moji kolegi povedo, da povem na poslanski, da kdorkoli – bo odgovarjal, če le pridemo do tega, da se mu dokaže kaznivo dejanje. Ne glede na to, kdo je, gospod Zorman. In še enkrat, imate vso priložnost, vso možnost kot član preiskovalne komisije, da pokličete naše ljudi, če mislite, da so naši, pokličite jih na zaslišanje pa jih zaslišujte, brez problema bom sodelovala. Do zdaj nisem še nobenega predloga zavrnila. Ampak ne očitati, da ne sklicujemo sej za tiste bolnišnice ali za tiste ljudi, ki so naši. Je pa res, da je večina vašega kadra. To je pa druga resnica. Da bolnišnice vodi večinoma vaš kader, ki ste ga z vso silo nastavili recimo v Brežice, da vam ne berem anonimne prijave, ker potem boste pač rekli, da je anonimna prijava, tam piše, kakšen pritisk je bil na člane sveta zavoda s strani SMC, lokalnih kadrovnikov, gospoda Kopača, ne vem koga vse, da se nastavi ta direktorica. Mi lahko razpravljamo vsebinsko, zato ker imamo papirje, ker imamo argumente, vi ne morete, proti temu ne morete.

Da če bomo tvorno sodelovali, bodo poglobljene razprave. Mi nenehno tvorno sodelujemo, dajemo predloge – saj vi vse zavračate in potem govorite pri Zakonu o zdravstveni dejavnosti, da je možno v nadaljevanju z amandmaji sodelovati, in tako naprej. Pa kaj se vi norčujete iz nas? Koliko naših amandmajev ste pa podprli v tem mandatu? Koliko? Enega ali dva. Enega ali dva. In potem vi nam govorite o tvornem sodelovanju. Jaz sem prvi mandat poslanka, pa mi stari poslanci pravijo, da česa takšnega v parlamentu še niso doživeli. Česa takšnega, zavračanje opozicije. Recimo proračuni, kolikor jaz vem, je bil k proračunu v preteklih mandatih tudi kdaj kakšen opozicijski amandma sprejet. Niti enega niste. Niti enega, ker vi ste itak najbolj pametni. Hvala bogu, da imate takšno samozavest, ampak če bi vse to, kar tukaj govorite, tudi izvrševali, potem bi bila ta samozavest upravičena.

In še enkrat, če se vrnemo na zdravstvo. Podpirate korupcijo. Jo podpirate, ker vaših ukrepov na tem področju ni. In še enkrat, na preiskovalki je bilo javno priznano kršenje Zakona o javnem naročanju. Za 2 milijona in pol so šli čez – nič, nič, na ministrstvu nič. Koruptivna dejanja – nič. Tu ste soodgovorni! In potem gre premier na novinarsko konferenco in reče: »Mi smo zajezili korupcijo, mi smo toliko ljudi že pripeljali pred sodišča.« Katerega pa – pa dajmo samo o žilnih opornicah – s tega področja? Veste, s čim se ukvarjajo ljudje? S čim se ukvarja gospod Furlan, ki na preiskovalki sploh ni vedel, kaj je, ali je funkcionar ali je javni delavec? Ni vedel, kaj je. S čim se ukvarja? Kdo je prijavitelj tega, kdo je prijavitelj te svinjarij, ne pa s tem, da bi raziskovali, kdo to svinjarijo povzroča. Kdo je prijavitelj, to jih zdaj zanima. Pa NPU. Zdaj pa iščimo tistega, ki je to priznal oziroma povedal, da bomo tistega privijali do konca. S tem se ukvarjajo. Tako kot je rekel kolega Tanko, to se dogaja v javnih zavodih, ne pri koncesionarjih. Koncesionarji so za te žilne opornice spuščali cene, nižje cene so imeli. Ali pa primerljivo iste kot tujina, pa imajo manj pacientov. In zdaj vi meni govorite, da je to naše priporočilo sramotno. Sramotna je vaša razprava, ko rečete, ne bom vsebinsko razpravljal. To je sramota, to je žaljenje Državnega zbora, žaljenje državljank in državljanov, ker ne znate vsebinsko razpravljati. Vsebinsko razpravljajte, povejte mi, naštejte mi konkretne ukrepe za preprečevanje korupcije v zdravstvu, za skrajševanje čakalnih dob, danes se naroča za leto 2020. Konkretne predloge. Vi pridete z Zakonom o zdravstveni dejavnosti, kjer rešujete področje, ki deluje dobro, ljudje so zadovoljni z zdravniki, s koncesionarji in tako naprej. Tam kjer ni, naj te inštitucije uredijo, naj inšpekcija dela, to je vaša naloga. Recite inšpektorjem, pojdite gledat. Ne. Zato ker imaš potem pa informacije od inšpektorjev, da tja pa ne smejo iti.

Vi govorite, da boste to rešili, da zdaj, odkar ste pa vi, bo pa ta zakon, bodo pa koncesionarji pod takšnim drobnogledom, da ljubi bog, hujšega ne more biti. In transparentno boste delali tako, da sploh ne boste javnega razpisa objavili na portalu. Norca se delate iz ljudi, gospod Zorman, norca se delate iz ljudi. Dajte mi našteti vse te ukrepe, ki bodo – če bodo ljudje morali po novem zakonu plačevati več, kaj bodo za to dobili bolje? Ne bom rekla več, bolje. Ali bom jaz, če bom plačala ne vem koliko več, dobila za to boljšo oskrbo, kvalitetnejšo oskrbo, se bom lahko e-naročila tako, kot naj bi e-naročanje bilo, in tako naprej? Ukinili boste dodatno zdravstveno zavarovanje, ministrstvo to predlaga, kolikor jaz vem. In seveda se nenehno sklicujete na to analizo zdravstvenega sistema v Sloveniji, ki jo je pripravila mednarodna organizacija. Če pogledam, kdo je pripravljal to analizo. Na ministrstvo sem dala vprašanje, naj mi dajo vse strokovne sodelavce. Za pripravo te analize so – zdaj sem že pospravila – na treh straneh naštete osebe, mislim, da je okoli 50 oseb, slovenskih oseb. Te osebe so delale – kaj? Piše, da so sodelovale kot delovna skupina pri pripravi analize zdravstvenega sistema v Sloveniji. Če smo pa plačali tujcem, kaj so potem delali ti naši domači? Pošiljali so podatke tem tujcem,

vprašanje pa je, kakšne podatke so pošiljali. Ampak, okoli 50 ljudi iz naše države je sodelovalo tam! Lahko preberem vse te ljudi, prav delovne skupine so oziroma področja. Na podlagi te analize, ki pa za dodatno zavarovanje v Sloveniji piše takole, nam dajo štiri možnosti: prva, boljša regulacija in nadzor nad dodatnim zdravstvenim zavarovanjem; druga, zamenjava dodatnega zdravstvenega zavarovanja z javno obvezno dajatvijo prispevkom; tretja, odpuščanje doplačil; četrta, brez spremembe.

Zdaj pa – kaj? Prva možnost, boljša regulacija in nadzor nad dodatnim zdravstvenim zavarovanjem. To je bila njihova prva možnost, ki so jo ponudili ministrstvu. Tega ministrstvo ni vzelo. Zakaj? Tukaj piše takole: »Če Vlada meni, da boljša ureditev, nadzor nista možna, bi lahko razmislila o ukrepih, ki potem sledijo.« Vlada torej meni, da ni boljše možne ureditve oziroma nadzora, tukaj mi pa govorijo, kako bodo nadzorovali, ne vem kaj vse, ni da ni. To je analiza, ki jo je dala mednarodna organizacija, vi ste to preskočili, ker menite, da ni boljšega možnega nadzora – ali zakaj? Jaz tako sklepam iz tega, ker tukaj piše, da če Vlada meni, da boljša ureditev in nadzor nista možna, potem se naj posluži ostalih zadev. Ta vlada očitno ni zmožna nadzorovati, vsaj tega področja, pa seveda tudi drugega ne. Naše priporočilo ni sramotno. Tako kot je rekla Zakonodajno-pravna služba, lahko bi oziroma bi morala biti za temi predlogi interpelacija. Vendar pa lahko pozovemo predsednika Vlade, da razreši ministrico, kar bi že zdavnaj moral narediti, ker mislim, da je ta ministrica najšibkejši člen te koalicije. Najšibkejši člen. Dostikrat, ko smo to izpostavili v Državnem zboru, je nasprotna stran kimala pa tudi danes kima.

Meni je zelo žal, ampak nehajmo se žaliti med sabo, kdo je zdaj kdaj kaj, kaj je bilo nazaj. Ja, korupcija je bila, se strinjam, da je bila tudi prej. Ampak če se je delala 40 let svinjarija, se naj še 40 let, ali kako? Zdaj vemo, zdaj imamo konkretne primere, tako kot je rekel Tanko, konkretni primer žilnih opornic. Zdaj se bomo pa norca delali ali kaj? Zdaj, ko smo pa ugotovili, ko pa prihajamo tako daleč, pa reče gospod Zorman, da meni, da politične odgovornosti ne bomo našli. Ali vi to že veste ali kaj? Vi že veste, da parlamentarna preiskovalna komisija ne bo ugotovila politične odgovornosti? Kako pa vi to veste? To mene zanima. Kako vi veste? Kako vi veste, da nihče ne bo odgovarjal za to? Seveda ne! Šef SDT gospod Furlan je pač vpleten v te zadeve, mogoče pa tudi tega ne bo sproduciral. Vpleten v smislu bratove firme, ki je edina prodajala kolke novogoriški bolnišnici po ne vem koliko višjih cenah. Seveda ne bo preiskoval korupcije v zdravstvu, bog ne daj, ker lahko pridemo pa tudi do žlahte. Ne skimavati z glavo, to so dejstva. Pojdite si pogledat, če niste gledali. Poglejte si gospoda Majheniča, ki je iskal vejice v zakonu, da bi povedal, da to pa ni koruptivno dejanje, kar ga sprašujemo, da kršenje Zakona o javnem naročanju pač ni kaznivo dejanje. Tudi če za 2 milijona in pol greš čez, to ni kaznivo dejanje. In očitno tako misli tudi ministrstvo. In išče se človeka, ki je to prijavil. Išče se človeka. Ne, ne bomo iskali tistega, ki je delal svinjarijo, mi bomo poiskali tistega, ki je svinjarijo prijavil – to je naša država. In še enkrat, to priporočilo je seveda nadaljevanje interpelacije. Mi smo že po končani interpelaciji napovedali, da bomo ministrstvo spremljali, da bomo spremljali delo ministrice, in v tem času se ni nič spremenilo na boljše, ti ukrepi, ki zdaj … Saj jih ni bilo, ampak zdaj ne vidim, da bo ta zakon, ki je tu na mizi, prinesel kaj boljšega. Še enkrat, gnila jabolka boste pustili v gajbici, zdrava boste ven pobirali.

Še enkrat, bolnik želi kvalitetno oskrbo, da se zdravnik z njim pogovarja, za kar zdaj nima časa, vi pa boste vse to zrušili, no. In govorite o transparentnosti, da danes boste pa koncesije podeljevali transparentno. Še enkrat vprašam ministrstvo, ki je ta zakon pripravljalo, ker ostalih niso pustili zraven, kako je to transparentno, če samo na svoji strani objaviš, ne pa na portalu javnih naročil. Česa se bojite? Da bodo prišli tuji, ki bodo želeli koncesije razpisati tako kot v Romuniji in Bolgariji? Da bodo prišli tisti, ki bodo koncesije vzeli z dobrim delom pa dokazali, da javno zdravstvo oziroma javni zdravstveni domovi slabo delajo? Zato ker v Sloveniji nastrada tisti oziroma se zavira tistega, ki dobro dela in dokazuje, da druga stran ne dela dobro. Tistega se zavira. Se strinjam, koncesije, ki so slabe, ki ne delujejo dobro, ki so bile netransparentne oziroma, tako kot pravite, dane čez noč, na prijateljski način. Ampak kolikor jaz vem, že tri take koncesije čakajo na ministrstvu na prijateljski način. In ker bo objavljeno samo na ministrski strani, ne pa na portalu – zdaj bomo pa čakali, kdaj bodo te objave, pa si bomo sporočali, daj se še ti prijavi? Ne se hecati o transparentnosti, ker je ni. In tudi nadzor – ali boste službe menjali ali boste druge ljudi nastavili, da bodo nadzor delali nad koncesijami, ali boste pustili iste ljudi, ki do zdaj očitno niso koncesij pregledali? Ali je revizija koncesij narejena? To sem vas vprašala že na interpelaciji. Je narejena revizija koncesij? Koliko je takšnih koncesionarjev, ki ne delajo dobro? Ki ne delajo dobro, še enkrat. Če so koncesijo dobili čez noč – ni prav. Če so jo dobili na prijateljski način – ni prav. Jaz vas pa sprašujem, ali ti koncesionarji kradejo, ali ne delajo dobro, ali delajo tam, kjer bi lahko bil drug program oziroma bi to lahko izvajal javni zdravstveni dom.

Sicer si bom še pustila nekaj časa, ampak to, da pa rečete, da je nekaj, kar vloži opozicija, sramotno in da se to sploh ne bi smelo obravnavati … S tega stališča mi je čisto jasno, da stvari, ki vam gredo, ne želite slišati. Proti temu, kar smo danes povedali in kar je v priporočilu, nimate argumentov, zato tudi danes nihče od vas ni razpravljal.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, gospod Branko Zorman, izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Moram se odzvati zaradi tega, ker me kolegica ni pravilno razumela, tako sem se dolžan odzvati, kljub temu da po njenem seveda nimam česa povedati. Najprej me je narobe razumela tam, kjer sem rekel, da je tema, ki jo obravnavamo, sramotna. Tega nisem rekel. Rekel pa sem, da je priporočilo, tako kot ste ga pripravili, s čisto postopkovnega vidika sramotno z vaše strani. To pa sem rekel. Ne pa, da so sramotne teme, ki jih v njem obravnavate. Tega pa nisem rekel.

Naslednje, kar se tiče preiskovalne komisije. Bojim se, da politične odgovornosti na koncu ne bomo našli, imamo pa veliko kurjih tatov. Ampak to niso tisti, ki naj jih obravnava preiskovalna komisija, ker preiskovalna komisija išče politično odgovornost. Nek zdravnik, vodja nabave ali pa direktor ni politični funkcionar. O tem sem govoril. Če pa bomo, pa super, ker tako ali tako ne bomo našli politične odgovornosti iz tega mandata. Mi smo tukaj od leta 2014, te barabije pa so se počele prej, tako da če bomo našli, super, se pa bojim, da ne bomo. Tako da ne obračati mojih besed.

Naslednje. Ko sem govoril, da ne sklicujete sej glede institucij, kjer so udeleženi kakšni »vaši«, sem mislil na Odbor za zdravstvo, ne na preiskovalno komisijo, ker na preiskovalno komisijo pa pač morate vabiti iz vseh zdravstvenih institucij, ker bi pa res malo čudno izgledalo, če bi samo eno izbrali.

In še to. Omenjali ste nek javni razpis, kjer se je šlo čez ta javni razpis, in da smo zdaj mi krivi za to. Pa da so neke koncesije, ki že čakajo pri ministrici, da bodo podpisane, samo da mi ta zakon sprejmemo. Dajte no nehati, to je pa res zavajanje. Saj če bi hotela ministrica te koncesije podpisati, jih lahko podpiše danes brez javnega razpisa, ker to še ni potrebno. Če bi to hotela, tako kot vi trdite oziroma, ena slovenska beseda je, natolcujete. Tako da ne zavajati.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec, predlagateljica.

JELKA GODEC (PS SDS): Zorman, zdaj vas pa javno pozivam, da kot član pokličete tiste pred preiskovalno komisijo, ki niso kurji tatovi, za katere veste, da so politično odgovorni, ker sem vas tako razumela, lahko me popravite, in jih bomo zaslišali. Brez problema. »Se bojim, da ti kurji tatovi niso tisti« – kateri pa so tisti tatovi? Potem pa jih dajmo poklicati, gospod Zorman, ste član komisije, dajte tvorno sodelovati. Vaše razprave kažejo samo v smer, da vam je očitno ta preiskovalna komisija odveč. Ali vam je odveč? Ali se bojite, da bomo prišli do tistih, ki niso kurji tatovi? Ne nasmihajte se, ker tako neumna pa nisem, gospod Zorman, veste. Še bolj, ja. Ste vi mogoče, da boste prišli na komisijo in dali predlog, koga zaslišati? Izvolite. Izvolite! Brez problema. Še enkrat, nobenega predloga s strani članov komisije do sedaj nisem zavrnila in ga tudi zdaj ne bom in bom zelo vesela, če nam poveste, kdo so tisti, ki niso kurji tatovi in so politično odgovorni.

Jaz sem govorila o sklicu seje Odbora za zdravstvo na temo UKC Maribor, gospod Zorman. Tudi to sem povedala, ampak ste se nasmihali in me niste hoteli slišati. Sklicali smo sejo na temo problematike anesteziologov – pomanjkanje strokovnega kadra v UKC Maribor – in smo to ostro zastavili. O normativih in standardih smo govorili in je bil UKC Maribor na tapeti, tako da zavračam te vaše očitke.

Naslednja stvar, na katero tudi moram tu odgovoriti, je, niste vi krivi, da so šli oni čez javni razpis. Seveda vi niste krivi, ker je bilo to do leta 2010. Ste pa krivi, da zdaj ne ukrepate. Ker zdaj pa tudi hodijo čez javni razpis! Tudi zdaj hodijo čez javni razpis. Ministrica trenutno ne more podeliti koncesije eni izmed prošenj, ki čaka na to prijateljsko podeljevanje, ker se aparat še nabavlja. Ko se bo pa aparat nabavil, grem pa zdaj tu stavit, da bo koncesija podeljena.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Branko Zorman, izvolite. Replika.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, predsedujoči.

Ne, ni replika na repliko, predlagateljica je bila. Sicer tudi ona ne bi mogla meni replicirati in tako se lahko gremo do jutri. Kolegica, ne obračajte mojih besed. Kdaj sem jaz rekel, da vem, kdo so politično odgovorni pri nabavah žilnih opornic in da imamo samo kurje tatove? Ne obračajte mojih besed, jaz tega nisem rekel. Ker se pa očitno ne razumeva, vsi pa znamo brati, vam bom nekaj prebral. À propos tistega prej, zakaj obravnave tega priporočila ne bi smelo biti. Ne zaradi teme, ampak zato, ker ste ga tako šalabajzersko vložili, kot ste ga, ker to ni interpelacija, vložili ste pa, kot da je interpelacija. Obravnavali bi ga pa kot priporočilo. Ne se zdaj sprenevedati. Vam bom prebral.

Citiram iz mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora: »Upoštevaje navedeno, je mogoče ugotoviti, da priporočilo obravnava vprašanja, ki so po vsebini in glede na namen ugotavljanja odgovornosti ministrice za zdravje, izhajajoč iz načela delitve oblasti,« ker to je pač treba upoštevati, »lahko le predmet interpelacije. Zato priporočilo ni skladno z ustavo in s poslovnikom.« In v nadaljevanju govori še o tem, kako ni dovolj jasno, določno, da bi ga bilo mogoče sploh obravnavati in tako naprej. O tem sem prej govoril, zakaj tega priporočila ne bi smeli obravnavati. Še enkrat, ne zaradi tematike,

ampak zaradi tega, ker ste ga vložili tako, kot ste ga. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagateljica gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Zdaj vam bom pa tudi jaz nekaj prebrala, ker tudi jaz znam brati: »Ena od komponent pravne države iz 2. člena Ustave, ki jo je Ustavno sodišče povzdignilo na raven ustavnih načel, je načelo jasnosti in določnosti predpisov. Kljub zahtevi, da morajo biti zakoni jasni, določni, razumljivi in nedvoumni ter koherentno vpeti v pravni red, ZPS meni, da v primeru obravnavanega predloga zakona tem kriterijem zakonski predlog ne sledi, saj je besedilo v nekaterih segmentih nerazumljivo in nedoločno.« Zakon o vajeništvu, gospod Zorman.

»Šesta alineja drugega odstavka po vsebini pomeni poseg v svobodno gospodarsko pobudo (74. člen Ustave), zato je treba v prvi vrsti preveriti oziroma obrazložiti, ali je ta poseg ustavno dopusten.« »Poudarjamo, da je ureditev financiranja lekarniške dejavnosti kot javne službe zaradi načela zakonitosti eno od temeljnih vprašanj tega zakona,« in tako naprej in da je protiustavno.

Jaz vam govorim o zakonih, gospod Zorman. O zakonih, ki ste jih sprejeli in so protiustavni. O zakonih, gospod Zorman. Vi pa meni o priporočilu in da smo šalabajzerji. Komaj čakam volitve, da vam bo ta ego padel na nivo podplata.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, gospod Branko Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči.

Kolegica je omenila, da je bilo pri lekarniškem zakonu v mnenju Zakonodajno-pravne službe zapisano, ali je poseg ustavno dopusten in da je to treba pojasniti, seveda pa zraven pozabi povedati, da je bilo pojasnjeno in da na koncu seveda je ustavno dopustno.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Ana Medved.

Izvolite, državna sekretarka.

DR. ANA MEDVED: Hvala.

Nekaj pojasnil. Projekt eNaročanje je bil vreden 920 tisoč evrov, izvajalec na centralni ravni je bil IN2, nadgradnja lokalnih sistemov pa je bila narejena preko lokalnih ponudnikov, preko lokalnih informacijskih sistemov. Celoten projekt je bil financiran iz naslova evropskih strukturnih skladov, in sicer v višini 85 %. V aprilu 2017, se pravi v prejšnjem mesecu, je bilo v celoten projekt vključenih 443 izvajalcev. Dnevno je bilo v mesecu aprilu izdanih 12 tisoč e-potnic, maksimalna cifra je bila 14 tisoč 600 napotnic. Tako je bilo do aprila kumulativno izdanih 215 tisoč e-napotnic, na dnevni bazi pa se prenaša od 6 tisoč 700 do 10 tisoč napotnic.

Kaj je to, eNaročanje? Imamo dva sistema, imamo sistem NAČAS, ki je pač neka excelova tabela, v katero vnašajo podatke izvajalci sami, in mi nad temi podatki nimamo nadzora oziroma ne vemo, ali so pravi ali niso pravi, po domače povedano. So pa nadzori na IJZ in ZZS pokazali, da niso čisto pravi. Tako da smo se odločili, da gremo v eNaročanje, za kontrolo. / oglašanje iz dvorane/ Hvala, ker se mi smejite. Kaj pa je eNaročanje? eNaročanje pa pridobiva podatke direktno iz informacijskega sistema, torej prekoračimo en kritičen korak, to je korak poročanja, kjer so lahko napotnice poročane na takšen ali drugačen način. Ampak da je to eNaročanje objektivno pa da se nanj lahko zanesemo, mora biti pa vanj vključenih zelo veliko izvajalcev, vsaj 80 % vseh izvajalcev, in postopoma se bližamo tej številki. Nismo pa še tam, normalno, da ne, ker mi smo začeli z eNaročanjem 10. aprila, tako kot smo se par dni pred tem pogovarjali. Dejansko sistem ne funkcionira vedno in povsod, se pa temu zelo lepo približujemo, ker če bi bili veliki problemi, potem dnevna naročila, tako velike kumulativne številke ne bi bile možne.

Če poskusim razložiti, kako eNaročanje deluje. Izvajalci so imeli od 1. 10. 2016 možnost, da odprejo urnike v centralnem sistemu in fiksno sporočajo v ta sistem te urnike, torej urnike za določene izvajalce, za določene ambulante po dnevih. Lahko pa teh urnikov ne sporočajo in posledično dobijo pacienti okvirni termin, ko se prijavijo. Se pravi, tiste številke, ki jih vidimo na spletni strani eNaročanje, so številke, ki so jih izvajalci sporočili v sistem, to niso izvajalci, ki jih imamo mi, se pravi Vlada, ministrstvo, kdorkoli. To so njihovi podatki oziroma podatki izvajalcev in v bistvu je njihova odgovornost, ali so pravi ali niso pravi. Je pa dejstvo, da smo mi skupaj z ZZZS te podatke zelo detajlno preiskovali zadnja dva meseca, recimo pred 10. aprilom, se pravi tam februarja, marca, in jih opozarjali, da prihaja do diskrepanc na eni ali na drugi strani. Potem so izvajalci to pač postopoma popravljali, dejstvo pa je, da napake še vedno so. Pri tako velikem sistemu je pričakovati, da napake bodo. Ampak dejstvo je, da e-napotnica trenutno že stabilno deluje, večina izvajalcev z njo nima težav. Problem pa je spet v tem, da imamo mi sedaj v sistemu približno tisoč 500 storitev, to so tako imenovani VZS, za katere lahko dobimo e-napotnico, ampak v aprilu trenutno obstaja možnost e-naročanja za 180 teh storitev. To pomeni, da lahko pač od doma pokličemo, kakorkoli. Za večino storitev pa je treba narediti še po starem, se pravi preko telefona, greš osebno tja, kakorkoli. Ampak bliža se izvedba naslednje verzije šifranta, ki se zdaj popravlja. V šifrantu so zavedene šifre vseh teh storitev, na

katere se mi lahko naročimo, in pričakujemo, da bomo v tej naslednji verziji vklopili vso diagnostiko in storitve, se pravi vključno s CT in magnetom, razen operacij, na operacije se ljudje od doma težko naročijo, in kontrolni pregledi ne bodo vključeni. Dejstvo je, da gremo v to počasi.

Čisto praktičen dokaz za mene, ker zdaj to gledam iz daljave, prej pa to nisem, sem bila tudi aktiven akter v slovenskem zdravstvu. Kar precej konzultiramo s terenom, ker želimo uvesti e-konzultacijo. E-konzultacija pa je v bistvu nadgradnja e-naročanja, kjer bo celoten sistem omogočil tudi medsebojno konzultiranje specialistov na primarni in na sekundarni ravni o tem, ali določen pacient potrebuje pregled na višjem nivoju ali ga ne potrebuje. To vse z namenom, da predvsem pacientov, ki so nepokretni, ne bi obremenjevali s prevozom na nek pregled, ki ni potreben, oziroma bi jim omogočili lažji prehod v višji nivo zdravljenja, kot bi bil sicer. Ker bodo lahko s to e-konzultacijo, to je posebna oblika e-napotnice, zdravniki na sekundarnem nivoju pogledali podatke o pacientu, ki ga je poslal napotovalec iz primarnega nivoja, in se bodo odločili, ali bodo tega pacienta pregledali prej, ker je njegovo zdravstveno stanje takšno, ali bodo rekli, okej, kontrolnega pregleda glede na podatke, ki mi jih je poslal kolega, ne potrebujem.

Dejstvo je, da se strinjamo, da težave okrog e-naročanja so in ne moremo reči, da jih ni. Sigurno so, ampak jih odpravljamo. Po drugi strani nam bo pa e-naročanje, ko bo funkcioniralo in ko bo zanesljivo, omogočalo, da bodo vsi izvajalci oziroma velika večina izvajalcev v njem sodelovala in predstavljala edino pravo osnovo za skrajševanje čakalnih vrst. Dejstvo je, da se na ministrstvu zelo trudimo, da jih spodbujamo na različne načine. Dejstvo je, da je tudi celoten projekt variabilnega nagrajevanja dal v svojo varovalko, bomo rekli, zavezo, da se bodo zdravniki morali vključevati v eNaročanje, ker če tega pogoja ne bodo dosegli, ne bodo dobili variabilnega nagrajevanja oziroma se sploh ne bodo mogli uvrstiti v to. Tako da smo dodali še to varovalko, da se bo ja čim hitreje ta sistem vzpostavil, uravnovesil in da bomo mi imeli dejansko prave, objektivne podatke. Zelo se trudimo.

Kar se tiče EDP. Zavedamo se, da so tudi čakalne vrste velik problem, dejansko so problem, se strinjam. Same po sebi so problem zaradi tega, ker ljudje ne dobijo storitve, ki so jo potrebni dobiti v enem določenem časovnem obdobju, pa je ne morejo dobiti zaradi samega sistema, zaradi ozkih grl, in to je problem za njih. In to je problem tudi za izvajalca, za vse nas je problem, in mi se tega zavedamo. Ampak dejstvo je, da moramo najprej urediti infrastrukturo, potem gremo pa korakoma naprej. Injekcija teh 20 milijonov evrov je prvi korak, da bomo skrajšali najbolj štrleče primere, se pravi tiste primere, ki najbolj potrebujejo poseg, to so tisti, ki čakajo nad dopustno čakalno dobo. To je denar, ki je namenjen izključno oziroma prioritetno za te paciente. Dejstvo je, da smo začeli tudi s tem projektom, začeli smo aprila. In se je realiziral. Tudi tako smo se zdaj organizirali, da bomo tudi mi, Ministrstvo za zdravje, s centralnega nivoja kontrolirali, ali so ti ciljni pacienti, ki čakajo nedopustno dolgo, dejansko zajeti v ta program. Sigurno bomo tukaj nekaj naredili, dejstvo pa je, da finančne injekcije ne bodo rešile problema, ker se odstranjujejo določena ozka grla, pride seveda do večje prevalitve novih pacientov v sistem. Te bomo morali pa sistemsko urediti. Sistemsko bomo pa poskušali urediti z novelo Zakona o pacientovih pravicah, ki v bistvu samo ureja oziroma regulira medosebni odnos med izvajalcem in pacientom.

Po eni strani mora izvajalec upoštevati pacienta, njegov prosti čas, po drugi strani mora pa tudi pacient upoštevati proste kapacitete izvajalca. Ker morate po eni strani vedeti, da pacienti čakajo ne samo v čakalnih vrstah, ampak tudi pred ambulantami, pa ni v redu, da čakajo, po drugi strani pa morate vedeti, da tudi pacienti sami ne pridejo recimo na poseg, na katerega bi morali priti, in niti se nam ne opravičijo. In se nam dogaja, konkretno iz lastnih izkušenj, da, ne vem, na kolonoskopijo od petih, šestih primerov, ki bi morali priti, pridejo zjutraj trije, treh ni. Dejstvo je, da je to cela ekipa, če je zraven še anestezija, sta to še plus dva človeka, drugih pacientov pa mi konkretno na kolonoskopijo ne moremo naročiti v istem dnevu, zato ker se morajo pripraviti. To je recimo en konkreten primer. Z Zakonom o pacientovih pravicah bi mi želeli samo prečistiti te čakalne sezname, to delamo zdaj konkretno v projektu EDP, zato ker dejansko želimo dobiti res tiste paciente, ki čakajo nedopustno dolgo, pa ne na lastno željo. Ker morate vedeti tudi to, da vsi posegi, na katere čakajo pacienti nedopustno dolgo, niso življenjsko nujni in mi moramo ciljati na tiste posege, ki so življenjsko nujni, tiste paciente moramo usmeriti k izvajalcem, ki imajo te kapacitete, da se bo to naredilo. Imamo pa nekaj posegov, za katere se dejansko izkazujejo najdaljše čakalne dobe, ki pa niso življenjsko nujni. Dejstvo je, da za te posege, ki so tudi mejno kozmetološke narave, na te zdravnike, ki to izvajajo – pacienti točno na enega določenega zdravnika čakajo – so pripravljeni čakati tudi dve ali tri leta, ker jim je v bistvu vseeno, kdaj se bo naredilo. In takšne bi mi radi zdaj označili, da točno vemo, katere paciente damo v sistem oziroma kateri so pripravljeni prehajati med izvajalci in biti operirani oziroma imeti opravljeno diagnostično storitev.

To je zaenkrat to. Na kratko bi rekla, da so težave v zdravstvu, se strinjam z vsemi vami, tudi sama sem šla na Ministrstvo za zdravje zaradi tega, ker so težave v zdravstvu in si želim pomagati. Ne vem, ali nam bo uspelo ali ne, ampak dejstvo je, da moramo vsi stopiti skupaj in poskušati nekaj narediti, ker skupaj nam bo uspelo. Če se bomo pa takole obkladali, pa mogoče malo manj. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Gospa Medved, vem, da ste bili v bolnišnici in da poznate probleme zdravstva, tudi iz vaše razprave se je slišalo, da veste, da gre za konkretne probleme v zdravstvu in da želite pomagati, mene je samo strah, da ne boste dolgo na ministrstvu. Ker zadnjič, ko sem vas poslušala na odboru, ste zelo odkrito odgovorili in ne vem, če se bo to dobro končalo, ampak jaz upam, da ja, zavoljo bolnikov. Ker lahko konkretno iz prakse poveste, kje so problemi, in upam, da bodo te zadeve tudi upoštevane. In se strinjam, da to obkladanje v Državnem zboru ne pripelje nikamor, še najmanj pa do dobrega bolnikov. V Državnem zboru bi si želela, da bi bilo sodelovanje drugačno, da bi se tudi s strani opozicije upoštevali predlogi, ki niso slabonamerni, definitivno ne, in so dostikrat dobri, vendar, žal, »takle mamo«, bi se reklo. Koalicija ne upošteva naših ne priporočil ne predlogov zakonov ne amandmajev ne ničesar. In kolikor poslušam tudi … No, recimo tudi že to kaže na to, da se ministrica niti enkrat ni oglasila v naši poslanski skupini, da bi predstavila zakon. Nas nenehno pozivajo, kadar damo mi zakon, da ga naj predstavimo koaliciji, recimo ministrica pri tem zakonu, ki je ključen, ali pa še drugi zakoni, niti ni poskušala predstaviti tega zakona. Potem mogoče tudi takšnih zadev v Državnem zboru ne bi bilo. In če bi se predlogi lahko prej uskladili, bi bila zelo vesela, ampak te volje ni.

Vi ste meni govorili o e-naročanju nekaj popolnoma drugega ali pa se nisva razumeli. Jaz sem danes namreč govorila o e-naročanju, ki za mene ni e-naročanje, ker še vedno dobim domov papir in se moram sama naročiti. To ni e-naročanje. Vi ste meni govorili o napakah v sistemu … Prosim, gospa Sluga, pojdite se e-naročit pa boste videli, kaj je to golob pismonoša. Vi ste meni govorili o napakah v sistemu, o katerem sem danes že govorila, da ko imate čakalne dobe, koliko traja čakalna doba pri posameznem izvajalcu, da so napake notri. Ja, ker niso dali urnikov, ker piše napaka v sistemu in tako naprej. Se strinjam, to je napaka, ampak jaz sem spraševala, kakšna je zdaj razlika v e-naročanju od prej in zdaj. Jaz kot pacient, ker gledam s strani pacienta, ne izvajalca – s strani pacienta ni nobene razlike. Prej sem dobila zeleno napotnico, danes dobim pa bel list. In spet moram poklicati zdravnika oziroma specialista, da se naročim. Tu ni nobene razlike in to ni napaka v informacijskem sistemu, ampak je napaka na ministrstvu. Tudi s tem se strinjam, čakalne dobe, kjer pacient vztraja, ker pač želi točno določenega zdravnika – takšen pacient se potem nima kaj pritoževati. Če se on odloči za tega zdravnika, kjer ve, da bo dve leti čakal, bo pač čakal dve leti in potem je nedopustno, da govori. Ampak tam, kjer je nujno potrebna operacija in kjer se čaka, je pa nedopustno, da so čakalne dobe takšne, kot so pri določenih primerih.

In pa to, 20 milijonov ste rekli, da je zdaj po novem v dodatnih programih za skrajševanje čakalnih dob. Sicer nisem dobila odgovora, ali izvajalci, ki v lanskem letu niso izpolnili programa, ki je bil zadan s strani ministrstva – recimo na področju operacij srca, ki pa se mi zdi, da so bolj kot ne nujne – tudi letos dobijo ta program. Ali pa so dobili program mogoče tisti, ki so izpolnili nad 100 %, ali niso? Lepo, da ste povedali, da finančna injekcija ni dovolj, ker ministrica pravi, da bo to rešilo čakalne dobe. Da bodo te finančne injekcije in da je treba zadevo sistemsko rešiti.

Zdaj pravite, Zakon o pacientovih pravicah. Jaz sem ga sicer na hitro pogledala, ampak poglejte, če vi v zakon napišete, da lahko pacient čaka 30 minut – ali bo to potem to? Kaj če bo čakal dlje? Če vi napišete v zakon, da je list bel, potem pa se zeleno pobarva, kaj boste naredili? Še enkrat, če napišete 30 minut, boste s tem rešili čakanje v čakalnici? Če nimate na neki zadevi kadrov, bodo tam morali čakati, tam ne bo 30 minut, tam bo pacient čakal dve uri. Me razumete, kaj hočem povedati? 30 minut v zakonu še ne pomeni, da pacient ne bo čakal. Ne pomeni. Potem ste v njem napisali, da se mora deset dni prej opravičiti. Kaj pa, če dobim angino tri dni prej? Bom dobila neupravičeno ali kaj boste z mano delali? Ja, dajmo to ljudem povedati. Se pa strinjam s tem, da če pacient ne pride na naročeno operacijo in se ne opraviči ali celo reče, da gre takrat na dopust in da ne bi šel na operacijo, potem pa gremo na rep čakalne vrste, ker je to neodgovorno od pacienta.

Da se vrnem na priporočilo. Odgovorili mi niste na marsikatero vprašanje, tudi se niste navezali na priporočila, ampak dobro, zdaj je, kar je, ker je bila zaključna beseda, ampak jaz še vedno pravim, da je v priporočilu, ki je za nekatere šalabajzersko in sramotno pripravljeno, zapisana marsikatera resnica in tudi citati ministrice, ki ji niso v ponos. In kako se danes loteva zadev in kako jih danes rešuje, je seveda njena odgovornost, njena subjektivna, objektivna odgovornost za vse te anomalije, ki se v tem času dogajajo, oziroma anomalije, ki so mogoče ali pa so tudi produkt dolgoletnega stanja v zdravstvu, so danes eskalirale in ministrica ne dela drugega, kot hodi z gasilnim aparatom in gasi. Ne reši pa tega, da bi pa rekla, zdaj pa res … Poglejte, danes smo se še enkrat ukvarjali s koncesijami v zdravstvu, ki niso prvi problem. Niso prvi problem. Vi ste sami povedali, da so drugi problemi, ne koncesije. To ste zdaj na mizo vrgli zato, ker ljudem dajete signal oziroma govorite – kaj? Saj je bilo prej lepo povedano – desnica je za zasebno zdravstvo, mi smo pa za javno zdravstvo. Ne, vsi smo za javno zdravstvo. Vsi smo za javno zdravstvo, vendar pa ne za takšno, kot je danes. Ne za takšno, kot je danes.

Še enkrat, jaz javnega zdravstva ne smatram kot javni zdravstveni dom ali pa

zasebnik, ampak tisti izvajalec, ki za svoje programe, storitve dobi denar davkoplačevalcev oziroma javni denar. Ali je to zdravstveni dom ali je to koncesionar ali je to zasebnik. To je javno zdravstvo. In če za ta denar nekdo dela dobro, kvalitetno in tako naprej, zakaj tega človeka oziroma tega izvajalca dušiti? Zakaj se vi zdaj ukvarjate s temi koncesionarji, namesto da bi se ukvarjali z mrežo, s skrajševanjem čakalnih dob na sistemski ravni, s tem, da se ne bi preplačeval material, in tako naprej? Ne, gremo se nekaj popolnoma drugega.

Še enkrat, v priporočilu je mnenje Slovenske demokratske stranke, da je ministrica objektivno, subjektivno odgovorna za trenutno stanje, ki se dogaja v zdravstvu, kjer je eskaliralo še več problemov, kot jih je bilo pred tremi leti, ki jih ne zna rešiti, s floskulami, z zakonom omejuje mlade zdravnike, potem gre pa na tiskovno konferenco in pove, da bo ona naredila vse, da bodo mladi zdravniki ostali v Sloveniji, hkrati pa v zakon zapiše »še pet let delovne dobe, da lahko samostojno opravlja dejavnost«. Zakaj pa 6 let delajo specializacijo in na koncu dobijo zrelostni izpit oziroma so ta specialistični izpit naredili, da lahko opravljajo? Mene torej lahko zdravi, lahko opravlja službo, zdravi ljudi, ne sme pa odpreti svoje dejavnosti. 6 let hodijo na faks, 6 let specializacije pa še 5 let, da lahko odprejo svojo dejavnost. Zakaj? In potem ministrica pravi: »Mi bomo naredili vse za mlade, da ostanejo v Sloveniji.« Ne bodo. 6 let morajo študirati, 6 let specializacije, v času specializacije ne smejo nič samostojno delati. V tujini lahko že takrat v tem času samostojno delajo, pri nas pa ne smejo. In še vedno imamo zdravnike, ki komaj hodijo po bolnicah, pa še vedno odločajo na odločilnih mestih in ne dajo mladim prostora in ne dajo jim dihati. Tega se dajte lotiti. Zakaj na aparaturah v bolnišnicah UKC Maribor, recimo, ali pa v Ljubljani ob treh končajo z delom in milijonske aparature stojijo? Zakaj se pa tam ne skrajšujejo čakalne dobe? / oglašanje iz dvorane/ Ja, jaz upam, da se bodo, ker to bi bilo pa pametno. Pa naj tisti zdravnik, namesto da gre delat h koncesionarju pa zasebniku, dela tam. Samo treba ga je plačati. Treba ga je plačati. To je pa problem. Zato pa ne vem, če se ministrica pogovarja z ostalimi ministrstvi – s finančnim, gospodarskim in tako naprej. Ker sami … Enkrat je en kolega rekel, da če bo imela podporo predsednika Vlade, bo lahko naredila vse, kar bo lahko oziroma kar bo želela, in očitno tako je. Ampak mene zanima, ali se s finančno ministrico pogovarjata o novem zakonu, o novih davkih. Za mene so to novi davki, ker bo en človek plačeval za eno vas, dobili bomo pa vsi isto, tako kot je zdaj. Jaz trenutno ne vidim nobene izboljšave. Ampak udarili bomo pa tiste grde, ki veliko služijo, pa mislim, da celo najbolj tiste, ki so srednji razred. Ampak ali se bo oskrba spremenila ali ne bo, bo kaj boljšega ali ne bo, tega pa ne vemo. S tem novim zakonom, ki ga boste spravili skozi, kot je bilo že napovedano – koalicija ga je soglasno podprla – tega vsekakor ne boste dosegli.

Kar se tiče pa korupcije, bom še enkrat povedala. Vse možnosti imate, kdorkoli lahko pride na javno obravnavo, kdorkoli na preiskovalno parlamentarno preiskavo, člani komisije lahko predlagajo priče, obtožence oziroma preiskovance, karkoli in ne želim v Državnem zboru poslušati, da ne bomo ugotovili politične odgovornosti oziroma da do tega ne bomo prišli in da lovimo kurje tatove. Ti kurji tatovi so na enem razpisu oškodovali državo, če želite, za 2 milijona in pol – na samo enem razpisu v enem letu. Ti kurji tatovi so omogočili preplačevanje žilnih opornic za štirikrat. Ti kurji tatovi so naredili vse, da se je zaščitila ta zadeva, da se je preplačevalo, in ti kurji tatovi govorijo, da jih ni izobrazila država, ampak industrija. Si lahko mislite? Ni jih izobrazila država, torej oni niso državi popolnoma nič dolžni, oni so dolžni industriji, ki jih je izobrazila. Ne vem, kdo jim je potem plačal osnovno šolo, srednjo šolo in faks pa specializacijo. Če jih pa zdaj industrija plačuje, dobavitelji, jih je pa vprašati, kaj je v zameno in kaj ni. Pri nekaterih je kar nekaj za zameno.

Na tem mestu bi končala. Še enkrat, to priporočilo ni sramotno, je pa pokazalo marsikatero sramoto s strani koalicije in nezmožnost argumentiranja razprave in nezmožnost argumentiranih nasprotnih dejstev, kar je zelo žalostno glede na to, da največja koalicijska stranka govori, da ne ščiti korupcije oziroma dela proti njej. Če bi bilo res, da se zavzemate za javno zdravstvo, ker so vas polna usta, bi danes govorili z argumenti in ne, da je priporočilo sramotno in v sramoto tega parlamenta.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Čas še ni potekel, in če je še želja za razpravo, prosim, da se prijavite s pritiskom na tipko. To velja tudi za predstavnika Vlade, predstavnico Vlade in predlagateljico. Prosim, da se prijavite. / oglašanje iz dvorane/ Ne ne, prosim, da se prijavite. Ali lahko vzamemo ta spisek in še predstavnico Vlade dodamo ali ponovimo? Lahko? Ja. Dobro.

Gospa Anja Bah … / oglašanje iz dvorane/ Ne ne, gospa Anja Bah Žibert je prva, potem bo Ministrstvo za zdravje in potem bo gospa Jelka Godec kot predlagatelj.

Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Bom čisto kratka, ampak ne morem mimo tega, kar ste, državna sekretarka, povedali. Prihajate iz sistema – upam, da boste poslušali. Prihajate iz sistema in pravite, da bo finančna injekcija marsikaj spremenila. Ampak če vi res prihajate iz sistema, tako kot ste povedali, zato da želite nekaj narediti, potem bi morali biti prvi v vrsti in zavpiti na glas, da je

treba korupciji v zdravstvu reči stop in da je to sistem, kjer bi morala biti ničelna toleranca do kakršnekoli oblike korupcije že zato, ker imamo na eni strani paciente in na drugi strani zdravnike, ki so zavezani tako k svojemu poklicu kot tudi vsem etičnim in moralnim normam. Ampak vi teh priporočil ne podpirate. Vi teh priporočil ne podpirate, torej vam ni do tega, da rečemo korupciji stop. Veste, to je najbolj žalostno! Zdaj sem prav presenečena, da pravite, da prihajate iz sistema, kjer želite, da se neke stvari spremenijo, ampak priporočil ne podprete. Še več! Ne zdi se vam sporno to, kar govori predstavnik največje koalicijske stranke, da je takšna razprava sramota in da so takšna priporočila sramota za ta parlament. Ne! Ta priporočila, spoštovani kolega poslanec Zorman, so sramota za to državo! Ampak ne zato, ker so napisana! Zato, ker se v tej državi to dogaja! Zato, ker plačujemo sistem – in dobro ga plačujemo, ker je korupcija omogočena. In ne naredimo nič, da je ne bi bilo oziroma da bi naredili karkoli oziroma korake naprej, da bi rekli, konec, dovolj je. Dovolj je bilo polnjenja žepov na račun pacientov, pa tudi zdravnikov! Pa tudi zdravnikov. Kajti danes je zdravnikov premalo. Dejstvo je, da kaže tudi statistika, da zdravniki pregorevajo – to bo verjetno tudi sama sekretarka vedela povedati – ker ne zmorejo v sistemu, ker se od njih glede na število zahteva preveč. Marsikdaj preveč. Ampak novih nimamo, ni denarja, pravite. Denarja je dovolj. Kolegica Jelka Godec je uspela na komisiji pripeljati stvari tako daleč, da če bi v tej državi pravosodni sistem funkcioniral, če bi funkcioniral pregon, bi nekdo samo prišel pa bi kakšne tri že odpeljal. Pa se je to zgodilo? Ne, ne. Naši kriminalisti, naše pravosodje imajo povsem druge skrbi. Nenehno je treba ovrednotiti neke nepremičnine pa nonstop ene in iste zgodbe. Saj nismo niti banana republika!

In sedaj, ko govorimo o zaostankih in čakalnih vrstah, bi samo nekaj povedala. Primer, ki se meni zdi zelo problematičen, urgence. Ne bom rekla, da po celi Sloveniji, ampak samo da vam povem primer ljubljanske urgence. Prideš tja, res si razporejen glede na prioriteto in prav je tako, in zagotavljajo ti, da si v določenih minutah na vrsti. Ampak veste, kaj se sedaj dogaja? Da si v tistih določenih minutah, ki so lahko tudi do 180 minut, prvič na vrsti, ampak zaključen si pa po treh urah. Nič se ni spremenilo. Končni čas je ostal enak. Veste zakaj? Zato, ker ni zdravnikov. Ker delata dva zdravnika in več kot toliko ne moreta narediti. Osebje je prijazno, osebje dela 120 %, če hočemo temu tako reči, ampak ne gre. In tu bomo zdaj zopet vpeljevali neke finte, oprostite, češ saj si na vrsti. Po treh urah in pol pride potem do končne obdelave pacienta. To so številke. Ampak to boste seveda v statistiki zamolčali.

In še za konec. Ravnokar mi je gospod pisal na Twitter. Dobil je napotnico, s katero mora biti obravnavan v 90 dneh. Veste, kaj se je zgodilo? Ni prostora. In ko je prosil zdravnico, naj ga uvrsti po 90 dneh, je rekla, ne morem, ker potem bom dobila kazen. Zdaj mi pa povejte, kaj je zdaj to.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Ana Medved, državna sekretarka.

DR. ANA MEDVED: Hvala.

Nekaj informacij. eNaročanje, še enkrat, tisoč 500 storitev je trenutno v sistemu, od tega tisoč 320 storitev ne omogoča e-naročanja, 180 storitev pa to omogoča. Se pravi, na 180 storitev se trenutno lahko e-naročimo, kar pomeni, da dobimo napotnico pri zdravniku, potem se ali mi naročimo ali nas on naroči ali se naročimo po starem. Za tisoč 320 storitev pa zaenkrat to ni možno. Ampak ker je to povezano s posodobitvijo šifranta – to je šifrant VZS, to je ogromno dela. Treba je bilo narediti križni šifrant med zdajšnjimi obračunskimi storitvami pa storitvam v eNaročanju, zdaj so ugotovili, kje so napake, in ga posodabljajo. In ko bo to posodobljeno, kar bo pa zelo kmalu, bomo vklopili vso diagnostiko, se pravi vse prve preglede za vse storitve, ki jih imamo, razen za kontrolne preglede in operacije ne gredo noter. Vi ste imeli verjetno eno od tistih storitev, ki ni med temi 180.

Kar se tiče perkutanih posegov na srcu, perkutane posege na srcu v Sloveniji izvajajo samo trije izvajalci. To je terciarna dejavnost, ki jo izvajajo trije izvajalci, plačani so po realizaciji, tudi letos. Vedo, kateri so njihovi pacienti, in imajo možnost, da vse te paciente, ki čakajo pri njih, operirajo oziroma naredijo diagnostiko, če ne bodo naredili drugega posega.

Kar se tiče čakanja, to je nov Zakon o pacientovih pravicah. Ja, res je, res je 30 minut. 30 minut pa je neko povprečje iz obstoječega Zakona o pacientovih pravicah, kjer že imamo napisano, da za določene preglede čakajo 20 minut, za določene 40, in smo dali povprečje 30. Ampak smo jasno opredelili izjeme. Izjeme pa so, da se lahko zamuja, če je v obravnavi prejšnji pacient, ki ima, bomo rekli, bolj kompliciran obravnavo oziroma če se izvaja urgentna služba. Vse tiste službe na primarni ravni, kjer se urgenca prekriva z redno ambulanto, so torej izjeme in te dejansko ne morejo 30 minut zagotavljati, to mi vemo.

Kar se tiče opravičila. Če sem naročena na poseg pa tri dni prej dobim angino, enostavno napišem mail izvajalcu: »Se opravičujem, sem zbolela.« In to je dovolj in me bodo dali na naslednji termin. Če pa se ne opravičim, potem, če je narava posega oziroma storitve takšna, da ni življenjsko nujna, kar verjetno ni, tri mesece pri tem izvajalcu ne bom prišla na vrsto – to je po novem zakonu – pri drugem pa lahko.

In se strinjam, je pomanjkanje zdravnikov. Trenutno smo dali spomladanski

razpis, kar precej povečano število novih razpisnih mest, vprašanje pa je, če se bodo vsa zapolnila. To pa je tudi drugo vprašanje, tako da gremo nazaj na začetek. Hvala vam.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo o predlogu priporočila. O predlogu sklepa, da predlog sklepa ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v okviru glasovanj v torek 30. maja.

S tem prekinjam 46. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **44. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VKLJUČITVIJO MLADIH V EKONOMSKO-SOCIALNI SVET.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložil poslanec gospod Andrej Čuš. Predlog priporočila je 4. maja obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel točk priporočila, je predsednik odbora ugotovil, da je obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovani kolegice in kolegi, vsi prisotni, prav lep pozdrav!

Danes ponovno razpravljamo o Predlogu priporočila Vladi Republike Slovenije v zvezi z vključitvijo mladih v Ekonomsko-socialni svet, ki ga je poslanec Andrej Čuš vložil že drugič. Tako kot prvikrat, ko smo o tej temi spregovorili, bom poudarila, da smo v letu 2014 na Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino soglasno sprejeli sklep, s katerim je bila Vladi Republike Slovenije naložena oziroma predlagana razširitev Ekonomsko-socialnega sveta s predstavniki mladih. Če pa se socialni partnerji s tem ne bi strinjali, bi Vlada sama morala poiskati možnost za vključitev mladih v Ekonomsko-socialni svet. Ta sklep po treh letih še vedno ni uresničen.

Kljub temu da je predlog priporočila že vnaprej obsojen na neuspeh, ga v Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo, ker je že čas, da mladim končno ponudimo roko k medsebojnemu sodelovanju. Prav zato pa smo v Zavezništvu vzeli stvari v svoje roke ter pripravili in vložili spremembi zakonov, ki urejata zdravstveno in pokojninsko zavarovanje v delu, kjer določata članstvo v skupščini Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in svetu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Na ta način bomo mladim dali besedo pri odločitvah, ki zadevajo njihovo prihodnost. Navsezadnje tudi mladi v precejšnji meri prispevajo k polnitvi obeh blagajn, tako zdravstvene kot pokojninske, hkrati pa jim bo omogočena aktivna participacija v okviru socialnega dialoga, instrumenta izjemnega pomena, katerega rezultat se odraža v neposrednih posledicah za vse udeležence. Kajti za družbo kot celoto je ustvarjanje kvalitetnega socialnega dialoga, takšnega, kjer udeleženci legitimno zastopajo prav vse interesne družbene skupine, izrazito pomembno. Upam, da se tega zavedamo vsi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Janja Sluga bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

O predlogu priporočila, ki ga obravnavamo danes, smo na marčevski seji Državnega zbora že razpravljali. Predlagatelj v njem navaja, da mladi že več let opozarjajo na to, da niso neposredno vključeni v socialni dialog in da posledično nihče ne zagovarja njihovih interesov in pravic. V ta namen na Vlado naslavlja priporočilo, da naj imenuje predstavnika mladih za člana ESS v sklopu socialnega dialoga in priprav zakonodaje ter reform, da naj bi bil predstavnik mladih kot član eden izmed predstavnikov Vlade v Ekonomsko-socialnem svetu. Vendar pa v obrazložitvi tega istega predloga piše, da naj se sestava ESS spremeni tako, da bi bili mladi v socialnem dialogu enakovreden partner, in na to neskladje je v svojem mnenju opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba. V pravilih delovanja ESS je zapisano, da je to tripartitni organ, kjer so enakovredno zastopani predstavniki delodajalcev, delojemalcev ter predstavniki Vlade. Pravila o njegovem delovanju v 18. členu omogočajo, da so na sejah, kjer se obravnavajo pomembna medgeneracijska vprašanja, prisotni tudi predstavniki mladih, predstavniki starejših, predstavniki invalidov in drugih interesnih skupin.

Vlada je s to spremembo torej poiskala rešitev, da lahko tudi mladi sodelujejo na sejah pri zadevah, ki se jih najbolj dotikajo, in tako se tudi dogaja. Ravno pred dvema dnevoma je Študentska organizacija Slovenije na svojem Twitter profilu objavila fotografijo in pripis, da na izredni seji ESS sodelujeta dva predstavnika, tema pa je bila bela knjiga o prihodnosti Evrope. Posebej pa je treba poudariti, da je ESS po svoji naravi prostor industrijskih odnosov, socialno partnerstvo med različnimi družbenimi skupinami pa lahko poteka na vrsto drugih načinov. Tako imajo mladi možnost, da svoj interes zagovarjajo v okviru Urada Republike Slovenije za mladino, ki je pristojen za področje mladine oziroma za uresničevanje javnega interesa v mladinskem

sektorju na državni ravni. Poleg tega lahko mladi pri oblikovanju politik sodelujejo v okviru številnih mladinskih organizacij – Mladinski svet Slovenije, Študentska organizacija Slovenije, Dijaška organizacija Slovenije in tako naprej.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra se zavedamo, da je dialog s civilno družbo pomemben pri usklajevanju stališč in sprejemanju odločitev ne glede na to, ali gre za skupino mladih, za skupino starejših ali invalidov. Vendar je v tem primeru treba razmisliti o drugačni rešitvi oziroma sodelovanju in ne nujno o sodelovanju civilne družbe preko polnopravnega ali pridruženega članstva v Ekonomsko-socialnem svetu. Pri tem pa poudarjamo, na kar opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba, da večina socialnih partnerjev niso organizacije in posamezniki, ki opravljajo javne službe ali izvršujejo javna pooblastila, katerim lahko v skladu s 111. členom Poslovnika Državnega zbora Državni zbor sploh predlaga ukrepe za delo.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo zaradi navedenega na seji matičnega odbora predlog priporočila zavrnili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marijan Pojbič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

V Slovenski demokratski stranki predlog o vključitvi mladih v Ekonomsko-socialni svet podpiramo, saj smo to že zapisali tudi v svojem programu, ker si želimo, da bodo mladi lahko sooblikovali ne samo mladinske, pač pa tudi nacionalno politiko na vseh področjih. Žal vladajoča koalicija ne vidi mladih kot potenciala, ampak očitno kot breme. Prav zato ali pa tudi zato se v Slovenski demokratski stranki ne moremo strinjati s takšno politiko in menimo, da mladi morajo biti slišani. Vlada znova in znova kot lajna ponavlja razloge, zakaj ne mladih v Ekonomsko-socialnem svetu, da je to neka zaprta tripartitna organiziranost delodajalcev, delojemalcev in izvršilne veje oblasti in da se imajo mladi možnost udeležiti teh zasedanj, da lahko poslušajo, morda tudi kaj povedo, nikakor pa nimajo pravice odločati.

V Slovenski demokratski stranki nikakor ne razumemo, zakaj se Vlada in koalicija bojita mladih, saj smo popolnoma prepričani, da bi moral obveljati znan rek Nič o mladih brez mladih. Pri vseh vprašanjih, ki se tičejo prihodnosti slovenske države, na vseh področjih, še posebej, ko gre za problematiko mladih, bi mladi torej morali biti soudeleženi oziroma vključeni v aktivni dialog. Neverjetno je in tudi skrajno nedopustno, da se vlada Mira Cerarja in koalicija, SD, SMC in Desus, ne zavedajo situacije, ko na leto Slovenijo zapusti okrog 8 tisoč mladih, ki so se izšolali v Sloveniji. Slovensko ljudstvo, ki ustvarja in plačuje tudi šolstvo, je v te mlade vložilo zelo veliko, da so si lahko pridobili potrebna znanja in sposobnosti, ki bi morale biti izkoriščene v naši državi, ampak se to ne zgodi. Za to niso krivi mladi, ki si iščejo rešitve za svojo prihodnost, temveč nesposobna vlada Mira Cerarja, ker mladim ne da možnosti aktivnega sodelovanja pri rešitvah, ki se še kako dotikajo mladih. V Slovenski demokratski stranki se sprašujemo, kako si ta vlada predstavlja prihodnji razvoj Slovenije, če nas zapusti večina mlade slovenske inteligence, kakšna bo naša prihodnost, kakšen bo naš razvoj, kako priti do delovnih mest z višjo dodano vrednostjo in tako dalje.

Zaradi vseh naštetih razlogov v Slovenski demokratski stranki ne razumemo, zakaj Vlada nasprotuje možnosti mladih, da bi imeli svojega predstavnika v Ekonomsko-socialnem svetu.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Ponovna priporočila Vladi, da se mladi vključijo v socialni dialog urejevanja odnosov med kapitalom, delom in pa državo, torej v Ekonomsko-socialni svet, tudi drugič ni šel skozi, ni bil potrjen na odboru. Razlogi za zavrnitev tega predloga priporočila Vladi se tako pri Vladi, Zakonodajno-pravni službi kakor tudi pri poslankah in poslancih, seveda tudi Desusa, od takrat do danes niso spremenili. Pred skorajda natančno dvema mesecema so bili s strani Desusa bolj podrobno izpostavljeni razlogi, zakaj smo glasovali proti, zato jih na dolgo in široko ne bi ponavljal, pa vendarle zelo na kratko. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da imajo mladi nekaj manevrskega prostora, da imajo institucije, kot so študentske organizacije pa dijaške organizacije in ne nazadnje tudi Mladinski svet Slovenije in urad za mladino, pa vendarle jih je treba na področjih, ki se direktno dotikajo njihovega življenja, dela in prihodnosti, upoštevati in jim prisluhniti. To v Poslanski skupini Desus delamo, ni ga zakona, kjer ne bi želeli slišati in videti mnenja mladih, zato smo jih povabili k sodelovanju, da jim prisluhnemo, jih vabimo k sodelovanju in jih bomo tudi v bodoče povabili k sodelovanju. Kolega Pojbič je prej rekel: »Nič o mladih brez mladih,« tako kot bi lahko rekli, »Nič o invalidih brez invalidov.« V Desusu se seveda tega zavedamo in bomo takšno pot še naprej ubirali.

Ocenjujemo pa še enkrat, kot smo že povedali 23. marca na seji Državnega zbora, da tripartitna institucija, ki se imenuje Ekonomsko-socialni svet, ni tista institucija, komor bi vabili posamezne skupine glede na njihovo starostno obdobje, dasiravno so takšni

poskusi v preteklosti, ne samo pred dvema mesecema, že bili. Kot rečeno, mladim bomo prisluhnili, želimo si dialoga z mladimi, želimo si medgeneracijskega dialoga v pravem pomenu besede, saj ocenjujemo, da sta starejša, če hočete, srebrna generacija z mnogo izkušnjami in znanji ter mlada nadobudna generacija prav tako z ogromno znanji in idejami dobitna kombinacija za uspeh na vseh področjih v vseh politikah v tej državi.

Bi se pa ob koncu dotaknil še enega momenta, ki ni samo na tem področju, ponavlja se iz meseca v mesec. Mi zavračamo način dela, ko nekateri opozicijski poslanci kot po tekočem traku vlagajo identične predloge zakonov, ki v prvo, v drugo pa tudi v tretje ne ugledajo luči sveta, jih z argumenti ovržemo, pa vendarle se na nek način nabirajo politične točke na takšen način. Mislimo, da to ni pravilen pristop, da to ni konstruktivno v delovanju Državnega zbora, zato bi si želel manj inflacije takšnih predlogov, predpisov, ki jih z argumenti zavrnemo.

Kot rečeno in smo tudi povedali na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predloga priporočila Vladi s strani kolega Čuša, ki ga danes na žalostni ni tukaj, dasiravno gre za njegov predlog, ne podpiramo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič pa bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Danes bomo še enkrat ponovili, kar smo povedali že pred dvema mesecema, in to je, da predlog priporočila, ki ga danes sicer zgolj obravnavamo in o njem v resnici ne odločamo več, odpira bistveno bolj pomembna vprašanja o organiziranosti, vključenosti in delovanju naše družbe, kot se morda na prvi pogled zdi iz teksta, ki govori samo o vključitvi mladih v Ekonomsko-socialni svet. Predlagatelj verjetno še vedno ni razmislil o pomembnosti vprašanja redefinicije industrijskih odnosov v družbi, ki že dolgo ne bazira samo na klasičnih odnosih med delavci iz tovarne, med kapitalistom iz pisarne in med oblastjo iz dvorca. Mladi tako danes lahko sedijo, in seveda to tudi počno, na vseh treh straneh, zastopanih v Ekonomsko-socialnem svetu. Lahko so mladi podjetniki in s tem delodajalci, lahko so mladi zaposleni in s tem tisti, ki jih predstavljajo, ali pa so celo sami predstavniki sindikata in so lahko izvoljeni predstavniki oblasti. V idealnih razmerah bi bil torej predlog, kjer imajo mladi samo eno mesto v Ekonomsko-socialnem svetu, celo korak nazaj.

Po našem mnenju tovrstni predlogi ne razumejo te medgeneracijske komponente, ne razumejo pa tudi osnovnega namena vzpostavitve in delovanja Ekonomsko-socialnega sveta. V interesu mladih je torej, da so zastopani na vseh treh straneh, ne le na eni strani, da se sliši tako interes mladih podjetnikov kot tudi interes mladih zaposlenih pa tudi tistih, ki zaposlitve nimajo, ki so deležni prekarnih oblik dela ali pa se za vstop na trg dela šele borijo. Z enostranskimi potezami ne moremo in ne smemo poskušati rušiti ključne solidarnosti in sodelovanja med skupinami, ki v resnici zasledujejo zelo sorodne, če ne že istih ciljev. Tako si oba, tako Mladinski svet Slovenije kot Zveza društev upokojencev Slovenije, prizadevata za trajnostni pokojninski sistem, ki bo na dolgi rok vsem omogočal dostojno pokojnino. Predvidevamo, da si tudi vse tri strani upravičeno in z enako mero prizadevajo za dostojno plačilo za pošteno opravljeno delo. Zaradi vse večjega pomena civilne družbe in legitimnosti širšega družbenega soglasja, ki ju le-ta prinaša, pa je v prihodnje pričakovati, da bo civilna družba tudi vse pogosteje vključena v socialno partnerstvo. ESS, kot se reče, je tudi že spremenil pravila o delovanju, ki določajo, da se na posamezno sejo lahko vabijo tudi predstavniki različnih interesnih skupin in posamezni strokovnjaki, kar pomeni tudi predstavniki mladih.

Zavrnitev predloga zato ne pomeni nepodpore vključitvi mladih v Ekonomsko-socialni svet, ampak pomeni razumevanje možnosti, da sedijo na vseh treh straneh, na strani delodajalcev, na strani delojemalcev in tudi na strani Vlade. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

Že večkrat smo slišali, ponovno je pred nami predlog, ki naj bi reševal manko politične participacije med mladimi. V resnici gre za ponovitev priporočil, na katerih si predlagatelj bolj kot ne gradi prepoznavnost, medtem ko sama priporočila v ničemer ne prispevajo k dejanski vključenosti mladih v politično življenje. Zakaj? Ker problem mladih ni v tem, da niso vključeni v tako imenovani Ekonomsko-socialni svet, problem mladih je v tem, da niso na pošten in dostojanstven način vključeni v družbo kot tako. Niso vključeni v porazdelitev družbenega bogastva, nimajo dostopa do varnih, stabilnih zaposlitev, čeprav seveda takšne obstajajo, odrinjeni so na prekarno obrobje, kar onemogoča načrtovanje njihove prihodnosti. To, kar mladi občutijo kot stisko, se jim prodaja nazaj kot priložnost in pridobivanje izkušenj. Mladim se vsiljuje nekakšna individualistična ideologija podjetništva in fleksibilnosti, ki se v življenju mladih prevede v revščino, negotovost, odvisnost in neperspektivnost. Mladim ni omogočeno, da bi bili v družbo vključeni na način, da bi se njihovo znanje in delo

spoštovalo, da bi prejemali dostojno plačilo za opravljeno delo in seveda varnost, ki bi omogočala tudi normalno, stabilno človeka vredno življenje. Problem mladih so stanovanja. Nedostopnost stanovanj jih ohranja v odvisnosti od staršev, jim posledično spet onemogoča samostojnost. Problem mladih so projektne zaposlitve, delo prek espejev, honorarno in prostovoljno delo in seveda vse druge oblike prekarnega dela, ki mlade izčrpava, jih ne vključuje v delovne kolektive, jih atomizira, jim jemlje ustvarjalno energijo, ki bi jo lahko usmerjali v izboljšanje družbe, v napredek in tako naprej.

Problem mladih torej ni to, da nimajo svojega predstavnika v Ekonomsko-socialnem svetu. En član vladne pogajalske skupine, mlajši od 40 let, nikakor ne more legitimno zastopati vseh mladih. Nehati se moramo pretvarjati, da so mladi nekakšna nedeljiva homogena interesna skupina, ker to pač niso. Imamo tako mlajše kot starejše predstavnike takšnih in drugačnih družbenih skupin, interesnih združenj. Imamo mlade desničarje, mlade levičarje, mlade propagandiste cerkvene morale, mlade kapitaliste, mlade delavce, mlade zelene, mlade neoliberalce, mlade podjetnike in seveda tudi mlade socialiste. Kolikor je v družbi interesnih skupin in konfliktnih pozicij, toliko je tudi njihovih predstavnikov med mladimi. Ko bomo mlade ekonomsko in družbeno opolnomočili, ko jim bomo zagotovili primerna, dostojna in varna delovna mesta, ko bomo ustvarili okolje, kjer mladim ne bo treba hiteti od ene prekarne zaposlitve k drugi, ko bomo ustvarili pogoje, da mladim ne bo treba živeti iz rok v usta, ko si bodo mladi lahko privoščili svoja lastna življenja, šele potem se bo to pokazalo tudi v izboljšani politični in civilni participaciji.

Navidezna vključitev mladih v ESS zato nima nobenega smisla. Edini učinek takega ukrepa bi bil ustvarjanje videza vključenosti mladih v politično odločanje. A kakšna vključenost je to, če jih predstavlja po neznanem ključu izbran vladni predstavnik mladih? Seveda nikakršna. Še več, Vlada bi v ESS, v katerem sta na eni strani Vlada in predstavniki kapitala, na drugi strani pa predstavniki delavcev, dobila zgolj še en glas, po vsej verjetnosti. Nagnjenost ESS na stran kapitala ima številne negativne učinke – zategovanje pasu pri najšibkejših, krčenje javnih storitev, vse večja prekarizacija na eni in davčni odpustki za kapital in najbogatejše na drugi strani. Mladi se morajo v politiko vključevati na podlagi svojih političnih prepričanj, naloga države pa je, da prav vsem prebivalcem omogoči človeka vredno življenje. Od brezplačne javne izobrazbe, dela, ki je plačano dovolj, zato da se bo od njega dalo živeti, do varne starosti in seveda dostojnih pokojnin. Teh ciljev se ne da doseči z navideznimi rešitvami, kakršna je ta, ki je predlagana.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegice in kolegi!

Predlog priporočila Vladi, o katerem danes že drugič razpravljamo, je preprost in jasen. Vlada naj imenuje predstavnike mladih v Ekonomsko-socialni svet. Predlagatelj je predlog obširno utemeljil. Izpostavil je predvsem sklep Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino, ki je Vlado pozval, naj do konca leta 2014 ustanovi svet za mladino. Decembra 2015 sta Mladinski svet Slovenije in Študentska organizacija Slovenije pozvala Vlado in socialne partnerje k spremembi opredelitve socialnega dialoga v Sloveniji. V Ekonomsko-socialni svet naj se vključi tudi predstavnike mladih in predstavnike starejših. Mladi želijo biti slišani ter biti ključen in enakovreden partner v socialnem dialogu.

S predlagateljem se strinjamo, da socialni dialog v Sloveniji premalo odgovarja na potrebe in izzive mladih. Vzrok takšnemu stanju je predvsem dejstvo, da predstavniki mladih v Ekonomsko-socialni svet niso neposredno vključeni. Živimo v času, ko se mladi soočajo z visoko stopnjo brezposelnosti in težko vstopajo na trg dela, kjer so tudi v neenakem položaju. Nerazumljivo je, da tudi sam Ekonomsko-socialni svet zavrača pobude mladih oziroma njihovih predstavnikov in jim ne dovoli predstaviti stališča niti v zadevah, ki se jih neposredno najbolj tičejo, na primer ob obravnavi vladnega predloga bele knjige o pokojninskem sistemu.

Predlog ima med mladimi podporo in tudi poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov ga podpiramo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

Zaključujem 44. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **45. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAGOTOVITEV USTREZNEGA VARSTVA SOCIALNO OGROŽENIH POSAMEZNIKOV IN DRUŽIN PRED DELOŽACIJAMI.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom dr. Francem Trčkom. Predlog priporočila je 4. maja obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel točk predloga priporočila, je predsednik odbora ugotovil, da je obravnava

predloga priporočila na seji delovnega telesa končana. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Irena Grošelj Košnik bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi, vsi navzoči!

Zagotovo vsaka prisilna deložacija pomeni stisko za posameznika in njegovo družino. V medijih lahko zasledimo kar nekaj zgodb v povezavi s tem, v zadnjem času je najbolj odmevna sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v primeru Vaskrsić. Predlagatelj v predlogu podaja štiri priporočila, ki se nanašajo na zakonsko ureditev, ustrezno zavarovanje ogroženih družin, ki bivajo v najemniških stanovanjih, ter na pripravo strategije za odpravo revščine in socialne izključenosti. V predlogu se izpostavlja, da je treba zagotoviti ustrezno varstvo pred deložacijami tistim posameznikom in družinam, ki so socialno ogroženi. S tem bi zagotovili spoštovanje načela socialne države ter pravico do dostojanstva posameznikov. Kot pomembno se izpostavlja tudi problem, da je uveljavljena prosta izbira sredstva izvršbe.

V primeru izvršbe na nepremičnino ne moremo mimo dejstva, da je ustavno določena tudi pravica upnika do sodnega varstva. Država mora tudi upniku zagotavljati učinkovit izvršilni postopek, v katerem uveljavi svojo pravico. Poleg tega je treba omeniti tudi, da veljavna ureditev v Zakonu o izvršbi in zavarovanju dolžniku daje precej možnosti, s katerimi se lahko prepreči morebitna prodaja nepremičnine, ki izhaja iz izvršbe na nepremičnino, še posebej v primeru plačila nesorazmerno nizke terjatve, dogovora z upnikom za odlok izvršbe, obročnega odplačila dolga, določitve minimalne vrednosti, po kateri se lahko proda nepremičnina, možnosti dolžnika, da v prodani nepremičnini stanuje kot najemnik še 3 leta, in podobno.

Za zagotovitev ustreznega varstva socialno ogroženim posameznikom in družinam so v okviru novele Zakona o izvršbi in zavarovanju predvidene dodatne rešitve za primere, ko pride do izvršbe na dolžnikovo stanovanje ali stanovanjsko hišo dolžnikov, ki se znajdejo v socialni stiski. Spremembe gredo v smeri bolj aktivne vključitve centrov za socialno delo, ki bodo v čim krajšem času obveščeni o začetku izvršbe, kar bo dolžnikom ob pomoči vseh deležnikov omogočilo, da svojo stisko rešijo čim hitreje in na ustrezen način. Poleg tega na tem področju aktivno deluje tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor, Stanovanjskim skladom Republike Slovenije in tremi največjimi humanitarnimi organizacijami v Sloveniji že pričelo izvajati poseben pilotni projekt, na podlagi katerega se bo pripravil nabor sistemskih rešitev za pomoč prisilno izseljenim posameznikom in družinam.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra zaradi vsega prej navedenega predloga priporočila ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marijan Pojbič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Predlog priporočila Vladi Republike Slovenije za zagotovitev ustreznega varstva socialno ogroženih posameznikov in družin pred deložacijami je po mnenju Poslanke skupine Slovenske demokratske stranke na mestu.

Dejstvo je, da se na področju deložacij najbolj revnih državljank in državljanov dogajajo nesprejemljive in nedopustne situacije. Da družino izselijo iz lastne hiše za dolg v višini 130 evrov, je seveda popolnoma nesprejemljivo. Prav zato so potrebne spremembe zakonodaje na tem področju. Stanje na področju revščine je v naši državi katastrofalno in revščina se še povečuje, še posebej pri najbolj ogroženih skupinah prebivalstva, in to so starejši. Vlada v svojem mnenju o teh priporočilih sama ugotavlja, da si Vlada želi do leta 2020 doseči zmanjšanje števila oseb, ki živijo v tveganju revščine ali socialne izključenosti, za 40 tisoč glede na vrednost kazalnika iz leta 2008, torej zmanjšati število oseb, ki živijo v tveganju revščine in socialne izključenosti na 321 tisoč ali manj. Iz tega podatka sledi, da imamo zdaj 361 tisoč državljank in državljanov, ki živijo v tveganju revščine oziroma socialne izključenosti, to pa seveda pomeni, da enostavno ne zmorejo plačevati niti položnic, ki prihajajo v tekočem mesecu, kaj šele, da bi lahko poskrbeli, da bi se lahko normalno prehranjevali in živeli življenje, dostojno človeku.

Vlada Mira Cerarja pa resnično ne zna ničesar drugega, kot nakladati, da bo v prihodnje bolje in da se bodo rešitve sprejemale leta 2020, 2021, 2022, ko seveda te vlade že zdavnaj ne bo več. Dejstvo je tudi, da se mandat izteka, in do zdaj je dokazala, kaj zmore, in to je, da se revščina povečuje, cveti korupcija, privilegiranci živijo kot mali bogovi, da ustvarja in še krepi pogoje za delitev na prvorazredne in drugorazredne državljanke in državljane, povečujejo se čakalne dobe v zdravstvu, bančni lopovi še naprej uživajo v pokradenem denarju, vladavina prava ne funkcionira, poštenost, morala in etika te vlade so samo besede, napisane na papirju, pravičnosti ni in tako dalje.

Zato moram za zaključek povedati še, da smo v Slovenski demokratski stranki proti temu sklepu, ki govori, da je postopek predlaganih priporočil zaključen, saj menimo, da bi bilo mogoče priporočila predlagatelja izboljšati na ta način, da bi se vse poslanske skupine poenotile o tako pomembni temi, o kateri govorimo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanke, poslanci!

Predlagana priporočila, ki jih danes obravnavamo, dajejo vtis, da pri nas deložacije potekajo masovno in brez milosti. V Poslanski skupini Desus menimo, da bi moralo biti temu področju namenjene veliko več pozornosti kot doslej. Deložacija iz lastnega doma je zelo občutljiva stvar za vse vpletene, zlasti ko gre za izselitev ljudi, ki so v hudi materialni stiski, še posebej, ko se v njej znajdejo brez lastne krivde. Deložacija lahko pusti pri otrocih in odraslih, ki jo doživijo, trajne psihične posledice, ki lahko vodijo v zdravstvene težave. Tudi zato si je treba prizadevati, da deložacij ne bi bilo. Če pa so neizogibne za zavarovanje interesov upnikov, sta država ali lokalna skupnost odgovorni, da poskrbita, da nobena oseba, ki je bila deložirana in ki si iz upravičenih razlogov ne more sama zagotoviti socialne varnosti in primernega stanovanja, ne bi ostala brez strehe nad glavo in pomoči, ki je potrebna za preživetje teh oseb.

V Poslanski skupini Desus se zavedamo težav in problemov na tem področju. Sam postopek izvršbe je za prizadete osebe zagotovo krut in neizprosen, čeprav ima po zakonu dolžnik kar nekaj možnosti, da prepreči najbolj skrajni zaključek izvršbe. Sam izvršilni postopek pričakuje neko vrsto aktivnosti dolžnika, da se ta potrudi preprečiti predlog upnika in da ga slednji ne vrže na cesto. A kaj, ko te pričakovane aktivnosti v mnogo primerih s strani dolžnika samega ni. Ljudje na robu obupa se v množici pravnih predpisov ne znajdejo. Zaradi navedenega je treba poiskati dodatno pot, po kateri bi lahko poleg ukrepov, ki jih je sicer naredila, na primer že v sklopu paketa odpisa dolga, država še dodatno pomagala k odpravi neljubih, žalostnih deložacijskih zgodb. Pa se vendarle premika. Naj omenim, da je v pripravi novela Zakona o izvršbi in zavarovanju – pravzaprav smo jo koalicijski poslanci že dobili v obravnavo – ki naj bi rešila probleme, ki smo jim bili priča v zadnjih mesecih. Opcija, ki jo predlaga Ministrstvo za pravosodje, bo seveda dobrodošla za dolžnika, ki se sam ne znajde, ki potrebuje ne samo materialno pomoč, ampak predvsem nekoga, ki mu bo pomagal najti rešitev za njegove težave. Seveda tega ne more početi sodišče, lahko in tudi morajo pa to storiti centri za socialno delo v okviru svojega temeljnega poslanstva. V Poslanski skupini Desus pozdravljamo vključitev centrov za socialno delo v postopek izvršbe, seveda pa brez pomoči lokalnih skupnosti, od katerih je pričakovati večjo vpetost v reševanje stisk občanov in občank, ne bo šlo. Več angažmaja je pričakovati predvsem pri reševanju stanovanjske problematike ekonomsko šibkejših občanov in mladih družin.

V Poslanski skupini Desus v zvezi s samo izvršbo poleg že omenjene pričakujemo še dodatne rešitve. Ne nazadnje take, ki jih narekuje Evropsko sodišče za človekove pravice na podlagi primera Vaskrsić. Je pa jasno, da mora biti varovan tudi interes upnika, vendar pri tem ne bi smelo prihajati do kršitev človekovih pravic, kar se žal danes lahko dogaja. Pri pravici ljudi do stanovanja gre vendarle za spoštovanje človekovih pravic. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani!

Nihče več ne sme izgubiti svojega doma zaradi dolgov, ki so nesorazmerni z vrednostjo nepremičnine. O tem smo si, upam, vsi enotni. Resnično nedopustno je, da do teh primerov, pa četudi samo v nekem majhnem odstotku, sploh prihaja. Temu največkrat botruje nevednost, mogoče tudi ignoranca, a kljub temu je to resnično skrajni ukrep. Tako bi bilo treba narediti vse, izčrpati vse druge možnosti, da bi preprečili njegovo izvršitev. Veljavna ureditev v Zakonu o izvršbi in zavarovanju daje sicer dolžniku precej možnosti, s katerimi lahko prepreči prodajo nepremičnine, zlasti še v primeru poplačila nesorazmerno nizke terjatve, in omogoča, da je prodaja dolžnikove nepremičnine, v kateri biva, tudi v drugih primerih le skrajna možnost. A žal, kot rečeno, ljudje prevečkrat enostavno predolgo čakajo, ker jih je sram, strah, ker enostavno otopijo in si ne znajo pomagati. Na uradne institucije se neradi obrnejo in tako majhni začetni zneski, ki bi bili ob kakšni državni pomoči ali pomoči humanitarnih organizacij poravnani takoj, postanejo veliki dolgovi, ki jih je zelo težko poplačati. In ravno to je po našem mnenju največja težava, ki jo je treba prvenstveno nasloviti. Nasloviti bi bilo treba tudi to, da se nepremičnine in deložacije družin, tudi tistih ranljivih, izvršujejo zaradi nesorazmernih dolgov. Hiše, vredne 80 tisoč evrov, prodajamo za dolgove v višini 100 evrov. Verjamem, da vsak od nas težko to opraviči, zakon gor ali dol.

Zakonodaja je danes taka, da upnik lahko predlaga izvršbo na katerokoli dolžnikovo premoženje, tudi na nepremičnine, ne glede na višino terjatve, in sodišče je na upnikov predlog vezano. In čeprav sodišče dolžnika pravno pouči o njegovih možnostih, vseeno prihaja do takih primerov. Možnosti za preprečitev izvršbe in prodaje nepremičnine danes že obstajajo, pa vendar do tega prihaja, in to je težava. Ljudje premalo vedo o svojih možnostih. Iz tega razloga že nestrpno pričakujemo novelo Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki vsebuje dodatne rešitve za primere, ko pride do izvršbe na dolžnikovo stanovanje ali stanovanjsko hišo dolžnikov, ki se znajdejo v socialni stiski. Z

novelo se predlaga, da bi izvršilno sodišče o začetku izvršbe na dolžnikovo stanovanje ali stanovanjsko hišo obvestilo center za socialno delo, ki bo lahko predlagal polletni odlok izvršbe in v tem obdobju pomagal, da dolžnik poplača svoj dolg, še posebej če je le-ta nizek. Center za socialno delo bo tako po uradni dolžnosti obveščen, da se je oseba znašla v težkem položaju in da rabi pomoč.

Socialni demokrati se, kljub temu da priporočil nismo podprli, še kako zavedamo stisk ljudi ter bomo predlagali ali podprli vsako dobro rešitev, ki bo dala konkretne rezultate. Rešitev, ki jo predvideva novela zakona, je po našem mnenju dobra. Še vrsta drugih bo potrebna, predvsem s ciljem, da ljudi ozavestimo in seznanimo s pravicami, možnostmi in da jih opolnomočimo, da bo takih primerov čim manj. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Franc Trček bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani zbor!

Ne bom ponavljal tistega, kar smo zapisali v priporočilu, ker sem dokaj osamljeno debatiral na seji matičnega delovnega telesa, preostali del opozicije je takrat imel neke druge obveznosti, od vseh drugih je pa takrat v imenu koalicije s predlagateljem, torej z menoj v imenu Poslanske skupine Združena levica, na ostali strani nekih pravniških zagat nekoliko debatirala zgolj dr. Jasna Murgel.

Začel bom drugače. Včeraj dopoldan sem se na Fakulteti za družbene vede udeležil neke konference, katere naslov je bil Prihodnost slovenske države blaginje. Tam je bilo kar nekaj dam, gospa, tudi kakšnih mojih stanovskih kolegic, ki se že vse življenje ukvarjajo s problematiko revščine, bolj zadnji dve desetletji, tiste z malo več staža so se pa nekoč ukvarjale z vprašanjem družbene blaginje. Dr. Vesna Leskošek, dekanja Fakultete za socialno delo, je zelo jasno opozorila in izpostavila, da smo v času krize pridelali dokaj revščine, da smo zelo znižali prispevke za socialno varnost, in zelo jasno opozorila, da so druge države v krizi zviševale te prispevke. Pa ne bom se zdaj spuščal v to, katere vlade so bile takrat na oblasti. Iz enega od predhodnih stališč se je nekako slišalo, kot da mi delamo več teatra, kot ga je, kot da je teh deložacij malo. »Dnevno imamo deložacije danes za tisoč 200 evrov,« Anita Ogulin. »Trenutno rešujemo 5 primerov oziroma poskušamo preprečiti 5 deložacij v Mariboru,« UP-ornik Boris Krabonja. UP-ornik je društvo, ki se s tem ukvarja. »Deložacija je na lestvici stresov najvišje,« dr. Srna Mandič, ena vodilnih strokovnjakinj za področje tako stanovanjskih politik kot problematike države blaginje. Gospa Anita Ogulin je tudi povedala, da imajo trenutno 12 situacij, 12 deložacij.

Vsi ste tako »mladostniki, mladi« govorili, ko gre za osebe, ki končujejo ali osnovno šolo ali gimnazijo, verjetno veste, v kako »prijetnem« položaju so le-te. Starosta, če lahko tako rečem, slovenskih feministk dr. Maca Jogan je klicala k osebni odgovornosti. Mi imamo tako imenovano utrjeno revščino, ki je zlasti visoka pri starejših ženskah zaradi tako imenovane vrzeli pokojnin, ker so po domače povedano penzije žensk 25 % nižje. Zelo rizične so enostarševske družine, starejše ženske, družine z več otroki, ki jih preči nezaposlenost. Dr. Nada Stropnik z Inštituta za ekonomska raziskovanja je opozarjala, da je meja 60 % mediane arbitrarno določena kot nek prag revščine, da ni stika s prikrajšanimi, da ni terena, dela, posluha. In politike odpravljanja revščine morajo biti politike odpravljanja strukturnih razlogov, skratka gre za vprašanje redistribucije. Stanovska kolegica mag. Martina Trbanc z Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo je opozarjala na to, na kar sem jaz že večkrat opozarjal ministrsko ekipo – nepovezana obravnava ljudi v stiski, ki se jih pasivizira. Gospa Ogulin je opozorila, da nikjer v Evropi revščina ni tako stigmatizirana kot pri nas, da gre za samoizključevanje, da gre za katastrofalne odnose v družini in da je zelo težavno izstopiti. Mi pa vemo, kaj se dogaja s centri za socialno delo, ki ste jih sami omenjali. V bistvu se – kaj? SD in Desus se kregata, kdo bo kje šefoval, to vedo otroci. Vlada pravi, da izvaja pilotske projekte. Jaz bom na 31. sejo Državnega zbora prišel v pilotski obleki, ker imam te besede pilotski projekti že dovolj, pa to ni smešno.

Ob tem imamo od 50 do 60 tisoč ljudi, ki niso zdravstveno zavarovani, ki so izključeni iz tega sistema. Imamo nekaj pro bono ambulant, ki jim bolj nagajate, kot skrbite za to. Socialni demokrati rečete, da boste podprli vsak dober predlog, sočasno pa ne podprete tega. Rdeči alarm je, ljudje, mi bomo pa neke pilotske projekte delali pa resorna ministrica bo neke brošurice delila na neprimernih mestih. Vi ste neprimerni za to politiko, to je res. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegice in kolegi!

Zakonodaja na področju varstva dolžnikov in najemnikov stanovanj, ki jim grozi deložacija, je res pomanjkljiva ter ne zagotavlja načela socialne države ter pravice do dostojanstva posameznikov. Dokaz te trditve so primeri, kot je medijsko znan primer Vaskrsić, zaradi 124 evrov dolga so mu prodali družinsko hišo. Hvala bogu je pred kratkim dosegel pravico, ne na domačih sodiščih, ampak na Evropskem sodišču za človekove pravice, ki mu je prisodilo 85 tisoč evrov odškodnine. Zakonska

ureditev mora biti takšna, da je pravična in da ljudje občutijo, da so enaki pred zakonom. Trenutno je občutek, da nekateri lahko svoje črne gradnje preprosto legalizirajo oziroma izsilijo legalizacijo, druge, po navadi ekonomsko šibkejše, pa se kar hitro deložira. Poslanci Nove Slovenije ves čas svojega dela v parlamentu opozarjamo ministrstvo za delo pod vodstvom Socialnih demokratov na problem revščine. Ne le, da v vseh letih vodenja Socialni demokrati ne uspejo izkoreniniti tveganja revščine med slovenskim prebivalstvom, ampak ravno nasprotno, leta 2015 je po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije v Sloveniji živelo pod pragom tveganja revščine približno 287 tisoč oseb. Je to socialna država, kot si jo predstavljajo Socialni demokrati in sedanja vlada?

Predlagana priporočila nalagajo Vladi in ministrstvom prave ukrepe, vendar pa predlagatelj ne predlaga celovitih in učinkovitih ukrepov. Krščanski demokrati menimo, da je najboljša socialna politika čim višja zaposlenost na čim kvalitetnejših delovnih mestih. Prav tako pa je treba s predpisi to občutljivo področje urejati tako, da se preprečijo zlorabe ukrepov socialne politike.

Krščanski demokrati predlogom priporočil ne nasprotujemo, ker je resnično potrebna zakonska ureditev, predvsem pa je čas, da se lotimo odpravljanja revščine.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Spoštovani!

Pred nami je razprava o temi, ki je aktualna in bo takšna ostala tudi v prihodnosti. Za mnoge državljanke in državljane pa je tudi zelo boleča, kajti izguba doma iz kakršnegakoli razloga je velika preizkušnja, ki posameznikom ter družinam naloži skoraj nepredstavljivo breme. V javnosti mnogokrat slišimo, da Slovenija ni pravna in socialna država, da socialne službe in organi pravosodja ne delujejo dovolj učinkovito ali pa prepočasi. Pa je temu res tako? Sama menim, da ne. Socialna država je definirana skozi programe, ki spadajo v območje socialne politike. Tako država preko njih zagotavlja minimalne standarde na področju zdravja, vzgoje in izobraževanja, dela ter na področju stanovanjske politike. Prav tako pa je naloga države, da za svoje državljane poskrbi zlasti takrat, ko se ti znajdejo v težkih življenjskih razmerah, vendar to ne pomeni, da jih mora država preživljati, z izjemo dela nezmožnih, pač pa posameznike spodbuditi in usmeriti, kako bolje živeti, hkrati pa poskrbeti, da so pravice iz naslova socialne politike zagotovljene vsem, zanje pa mora biti zagotovljeno tudi sodno varstvo.

Strinjam se, da izvršba kot taka za dolžnika predstavlja veliko stisko, še posebej kadar sodni postopek terja uporabo skrajnih sredstev, kot je izvršba na nepremičnino. Vendar pa se moramo zavedati, da do deložacije ne pride z danes na jutri, postopek izvršbe na nepremičnino namreč ni kratkotrajen postopek. Sodišče v takšnem postopku opravi mnogo izvršilnih dejanj, zoper katere ima dolžnik možnost ugovora ali pritožbe. Pomembno je, da država preko svojih mehanizmov posameznika ustrezno izobrazi in obvešča, kam naj se v kritični situaciji obrne po pomoč, bodisi na center za socialno delo bodisi na oddelek sodišča za brezplačno pravno pomoč. Tako bo dolžnik sam lahko preprečil marsikatero težko situacijo.

Kljub temu da predloga priporočila v Poslanski skupini nepovezanih poslancev ne podpiramo, pa nas veseli, da o tem govorimo, kajti samo tako lahko skupaj najdemo konstruktivne rešitve. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za poslovnik 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU.**

Predlog zakona je v obravnavo Zboru predložila Vlada … Skupina šestih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. Se opravičujem, tukaj je napaka. Predlagateljica je skupina šestih poslank in poslancev. Včasih človek hitreje bere, kot misli.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina desetih poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagatelja gospe Ljudmili Novak.

Izvolite, gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo.

Sem že skoraj mislila, da me bo Vlada presenetila, pa je žal bila samo pomota. Sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki smo jo pripravili v Novi Sloveniji in že drugič vložili v parlamentarno obravnavo, prinaša dve ključni novosti. Obe bosta bistveno izboljšali poslovno okolje in omogočili več delovnih mest. Prvič, novela zakona omogoča dvojni status upokojenim samostojnim podjetnikom, in drugič, zakon limitira, omejuje povračila Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije zaradi posledic nezgod pri delu.

Najprej nekaj besed o dvojnem statusu. Številni državljani, ki izpolnjujejo pogoje za starostno upokojitev, se želijo upokojiti, zaradi različnih razlogov pa tudi še naprej delati. Dejavnost, ki so jo opravljali do sedaj, želijo opravljati tudi v prihodnje. Obstajajo pa tudi takšni, ki želijo tudi v času, ko so že upokojeni, odpreti espe in opravljati druge storitve. Trenutna slovenska zakonodaja določa, da se morajo upokojenci odločiti, ali bodo vzeli zasluženo pokojnino in zaprli svoj espe ali pa se bodo odpovedali določenemu delu svoje pokojnine zato, da bi lahko opravljali svojo dejavnost še naprej. V Novi Sloveniji menimo, da na takšen način po nepotrebnem omejujemo državljane, predvsem upokojence, ki še želijo delati, ohraniti svoje podjetje in delovna mesta ali pa si z delom izboljšati svoj socialni položaj. Z našim predlogom sprememb tem samostojnim podjetnikom omogočamo, da dobijo polno, zasluženo, stoodstotno starostno pokojnino in hkrati odprejo espe, ob tem pa plačujejo polne prispevke za polni delovni čas. Da gre predlog v pravo smer, nas opogumlja tudi mnenje Vlade v beli knjigi o pokojninah, kjer jasno piše, da je to ena izmed rešitev, ki jo je treba v prihodnosti uveljaviti.

Postavljanje ovir za neuveljavljanje dvojnega statusa je za državljane in prihodke proračuna škodljivo, o čemer govorijo tudi konkretni podatki, in sicer se je samo januarja in februarja 2016 po zadnji spremembi ureditve in dokončni ukinitvi možnosti dvojnega statusa za nekatere kategorije upokojencev iz osnovnega registra izbrisalo tisoč 942 espejev. Povedano po domače, ko so imeli espejevci na voljo možnost, da bi svojo dejavnost opravljali še naprej, hkrati pa bi dobivali samo 20 % svoje pokojnine, se je večina odločila za drugo možnost, ta pa je, da so zaprli svojo dejavnost oziroma jo prenesli na drugo osebo in dobivali stoodstotno pokojnino. Na nek način je s tem država izgubila tisoč 942 posameznikov, ki so plačevali polne prispevke oziroma vsaj del prispevkov v pokojninsko in zdravstveno blagajno.

Druga točka, ki jo v tem zakonu spreminjamo, je omejitev povračil, ki jih lahko zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zahteva od delodajalcev zaradi posledic nezgod pri delu. Tovrsten predlog je Nova Slovenija že večkrat podala, žal smo bili neuspešni, ker nočete razumeti bistva in poante našega predloga. V tokratnem poizkusu smo ta zakon še nekoliko dodelali, ga še bolj izpilili in zelo jasno zapisali, da kadar delodajalec povzroči nezgodo, nesrečo namenoma, poudarjam, namenoma, mora prevzeti stroške vseh rent in zdravljenj v celoti sam. Če pa so te nezgode posledica nesrečnih okoliščin, pa postavljamo omejitev na 20-kratnik minimalne pokojninske osnove tako za pravne kot fizične osebe, kar pomeni nominalno približno 15 tisoč evrov.

S podporo temu zakonu bomo naredili velik korak naprej k izboljšanju poslovnega okolja in k več delovnim mestom, zato vas vabim, da to spremembo podprete.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospodu Petru Pogačarju.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada je predlog sprememb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju z razlogi in obrazložitvami natančno proučila, vendar tudi po proučitvi predloga zakona ne podpira. S Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je v zakonodajni postopek vložila skupina poslancev s prvopodpisanim mag. Toninom, se predlagajo spremembe glede tako imenovanega dvojnega statusa upokojencev ter spremembe glede pravila odškodninske odgovornosti delodajalca zavodu za pokojninsko zavarovanje v primeru, ko zavarovanec utrpi škodo in na podlagi tega v skladu s splošnimi pravili zavarovanja uveljavlja pravice.

Uvodoma bi želel vendarle izpostaviti, ker je pomembno tudi za razpravo, da sta tako problematika dvojnega statusa samostojnih podjetnikov kakor tudi problematika odškodninskih zahtevkov zavoda do delodajalcev predmet ustavnosodne presoje, o katerih Ustavno sodišče Republike Slovenije do današnjega dne v tem delu še ni presodilo. Pa ne glede na to, tudi v primeru morebitnega spreminjanja zakonodaje še pred koncem postopka pred Ustavnim sodiščem je treba pri spremembah, ki urejajo tako imenovani dvojni status upokojencev, ravnati preudarno ter uveljaviti ureditev, ki bo enaka za vse zavarovance. Poudarjamo, da so za to potrebne sistemske rešitve v okviru zakonodaje in problematike ni moč rešiti zgolj s spremembo samo enega člena, še posebej pa ne na predlagan način, ki je na nek način sam s seboj v nasprotju, v nasprotju pa je tudi z drugimi določbami veljavnega zakona. Menimo, da sprememb na predlagan način ni mogoče uveljaviti, posebej pa želimo poudariti, da je to vprašanje, o katerem se velja pogovarjati, in temu je namenjena tudi ureditev v beli knjigi o pokojninah, kjer je kot eden od posebnih izzivov za nadaljnji razvoj pokojninskega zavarovanja tudi odprto vprašanje hkratnega prejemanja pokojnine in ohranitve zaposlitve, samozaposlitve, vendar za vse zavarovance enako, pod enakimi pogoji, ne pa zgolj za eno kategorijo zavarovancev.

V zvezi s problematiko tako imenovanih regresnih zahtevkov pa pojasnjujemo, da predlog predlaga spremembe 190., 191. in 193. člena veljavnega zakona, pri čemer se kot vzrok izpostavlja neomejena nesorazmerna

odgovornost delodajalcev za škodo, ki naj bi nastopila s spremembami odškodninske odgovornosti. Predlagatelji zakona navajajo, da želijo s spremembami zakona uvesti odgovornost delodajalca za škodo zgolj v primeru, ko škoda nastane namenoma ali iz velike malomarnosti. Treba je poudariti, da v skladu s 191. členom delodajalci odgovarjajo zaradi tega, ker niso izvedli ukrepov za varnost in zdravje pri delu ali drugih ukrepov, ki so predpisani ali odrejeni za varnost ljudi, poleg tega pa tudi če so sklenili delovno razmerje brez predhodnega zdravstvenega pregleda z osebo. Pa ne zgolj zaradi tega, če je kot posledica tega nastala poškodba pri delu, škoda delavcu, ki jo pokrijemo, če želite, iz naslova prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vsi ostali zavarovanci, v nobenem primeru delodajalci ne odgovarjajo nesorazmerno, neomejeno za vsako minimalno napako, saj se v vseh primerih ugotavljanja ter uveljavljanja odškodninske odgovornosti ugotavlja, ali so izkazane vse predpostavke odškodninske odgovornosti po splošnih pravilih civilnega prava, med katere spada protipravnost ravnanja, vzročna zveza med škodnim ravnanjem ter nastankom škode, pri odločanju o višini odškodnine pa se upošteva seveda tudi deljena odgovornost.

Vlada Republike Slovenije zaradi naštetih razlogov ne podpira predloga zakona. Menimo, da predlog zakona nasprotuje pravilom splošne odškodninske odgovornosti, nasprotuje pravilom varnosti in zdravja pri delu, za katera si moramo vsi skupaj prizadevati, sama predlagana ureditev dvojnega statusa zgolj za samostojne podjetnike pa ocenjujemo, da je pomanjkljiva, predvsem pa je v nasprotju z načelom enakosti. Vlada predloga zakona ne podpira. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je v obravnavo v Državni zbor vložila Poslanska skupina NSi. Zakon predlaga dve rešitvi. Prvič, predlog o ureditvi dvojnega statusa zavarovancev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje na način, da ima vsak zavarovanec možnost nadaljevati svojo dejavnost in prejemati polno starostno pokojnino, ko za to izpolni pogoje, ali pa med prejemanjem pokojnine ustanovi novo dejavnost, ne da bi se mu že pridobljena pokojnina znižala. In drugič, predlaga se, da bi bila odškodninska odgovornost delodajalca, ki jo ugotavlja Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, sprejemljiva, če delodajalec krši predpise namenoma ali iz velike malomarnosti. V primeru, ko je pa vzrok za poškodbo na strani delavca, ali v primeru manjše malomarnosti pa ne.

Zakon bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke v prvem branju podprli iz naslednjih razlogov. Strinjamo se, da je pokojnina pravica, ki se jo pridobi ob izpolnitvi pogojev na podlagi vplačanih prispevkov. Iz tega sledi, da ima vsak, ne glede na dejavnost, ki jo opravlja, pravico do pokojnine, ko za to izpolni pogoje. Če prejemnik pokojnine še naprej opravlja dejavnosti, to pomeni samo dodatna vplačila v pokojninsko in invalidsko blagajno ter dodatno vrednost za družbeni proizvod. Veliko prejemnikov pokojnine se ne odloči za opravljanje dejavnosti ali pa dejavnosti opravljajo na črno ravno zato, ker bi se jim pokojnine nesorazmerno znižale glede na to, koliko dela bi morali opraviti, da bi izpad pokojnine nadomestili. Sedanja ureditev pomeni tudi možnost zlorabe pravice do delne pokojnine, saj je izplačilo delne pokojnine odvisno od opravljenega števila ur in ne od dejanskega plačila za opravljanje dejavnosti. Predlagana rešitev si po našem mnenju zasluži nadaljnjo zakonodajno obravnavo, predvsem da se preverijo njeni finančni učinki, ki bi po izkušnjah iz drugih držav EU morali celo biti pozitivni.

Druga rešitev, ki so jo predlagali s tem zakonom, pa je bila že večkrat obravnavana v Državnem zboru in ni naletela na zadostno podporo. Gre za to, da bi se delodajalca razbremenilo regresnega zahtevka s strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v primeru, ko nastane škoda delavca zaradi manjše malomarnosti delodajalca. Povsem se zavedamo, da so s širitvijo odškodninske odgovornosti prizadeti predvsem manjši obrtniki in manjši zasebni delodajalci, za katere lahko takšen regresni zahtevek zavoda pomeni tudi zaprtje dejavnosti. Rešitev je za nas delno sprejemljiva, vendar le v primeru, ko se na drugi strani jasno določi, da bo delavec iz naslova invalidskega ali drugega zavarovanja v vsakem primeru dobil povrnitev tudi za škodo iz naslova manjše malomarnosti delodajalca pri poškodbi v delovnem procesu. V nadaljevanju zakonodajnega postopka bi bilo mogoče iskati boljše rešitve tudi v sodelovanju s socialnimi partnerji, in sicer rešitve, da delavec ne bi bil v ničemer prikrajšan zaradi malomarnosti delodajalca, delodajalec pa ne zaradi tistih majhnih malomarnih napak, ki se pripetijo v vsakem delovnem procesu.

Druge poslanske skupine ponovno pozivam, da podprejo nadaljnji zakonodajni postopek in poskušamo skupaj najti rešitve, ki bodo sprejemljive za vse; delavce, delodajalce ter tiste, ki želijo s svojo dejavnostjo nadaljevati tudi po izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo predstavila stališče

Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa. Spoštovani vsi prisotni!

Neprestano ponavljajoče se teme in vnovične obravnave praktično enakih predlogov zakona na sejah Državnega zbora, ki so bili že tolikokrat zavrnjeni na parlamentarnih odborih ali na sejah Državnega zbora, so očitno modna muha tega mandata. In bolj ko se približujemo volitvam, vedno več je teh primerov praznega teka. Se opravičujem, da takole začenjam stališče k temu predlogu zakona, ampak tudi meni se zdi škoda časa, da o kakšni stvari, za katero se je že porabilo ure in ure časa, ponavljamo že večkrat premlete zadeve, o tej konkretno že tretjič. Pa bo verjetno prišel čas še za četrto, mogoče celo peto, saj se čas naslednjih volitev hitro bliža.

Glede stališča do dvoje predlaganih sprememb v tej noveli Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ostaja mnenje Poslanske skupine Desus nespremenjeno. Kar se tiče regresnih zahtevkov, o tem je bilo prav tako že trikrat govora, pri poskusu noveliranja Zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju smo v naši poslanski skupini izrazili mnenje, da je predlog v tem delu nesprejemljiv, saj se preveč postavlja na stran delodajalcev, ki so v razmerju do delavca tako ali tako močnejša stranka. Postavlja se torej v bran ekonomskim interesom, česar pa poslanke in poslanci Desusa pač ne moremo podpirati. Prav tako smo bili kritični zaradi tega, ker se s predlogom, ki ga danes obravnavamo, ne nazadnje izniči preventivna vloga sistema zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, saj je bistvo preprečevanja poškodb na delu ravno v tem, da se z grožnjo plačilo odškodnine odvrača od morebitnih kršitev predpisov o varnosti in zdravju pri delu.

V stališču smo takrat povedali tudi, da je treba upoštevati celotno logiko odškodninskopravnih razmerij. Ta ima splošna načela že od nekdaj postavljena tako, da se za osebe, ki opravljajo dejavnost in so delodajalci, zahteva višja skrbnost kot za laične osebe oziroma posameznike. Ne glede na to, da je regresnih zahtevkov oziroma kasneje tožb relativno malo v primerjavi z zahtevki s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje oziroma Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, smo tudi poudarili, da bi izpad sredstev, ki bi nastal zaradi predlagane spremembe, morali kriti solidarnostno, kar pomeni, da bi morali razliko pokriti vsi zavarovanci ter tudi državni proračun.

Drugi del vsebine predloga se nanaša na dvojni status upokojenih samostojnih podjetnikov. To je za nas prav tako nesprejemljivo stališče. Pri tem Poslanska skupina DeSUS pritrjuje razlogom Vlade za zavrnitev predloga zakona. Le-ti so bili v mnenju Vlade o predlogu zakona že nekajkrat dovolj jasno predstavljeni, zato jih na tem mestu ne bom ponavljala.

Poslanska skupina DeSUS tudi v tretje ne bo podprla predloga novele Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani, še enkrat lepo pozdravljeni.

Na mizi imamo, že tretjič, še drugega od vsebinsko praktično enakih zakonov, ki se dotikata regresnih zahtevkov. Tako kot prvega v naši poslanski skupini tudi tega ne bomo podprli iz popolnoma enakih razlogov, ki smo jih podali že na prejšnji seji pri stališču k predlogu novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Ponovimo. Tudi s to novelo se pokuša slediti predlogom Obrtne zbornice in enostransko, mimo dogovorov, urediti področje odškodninskih zahtevkov na način, da se omeji odškodninska odgovornost delodajalca. Ti se preko svojih združenj in zbornic zavzemajo za spremembo pravil, po katerih se izterjuje škoda, nastala namenoma, iz velike malomarnosti ali zaradi neizvedenih ali pomanjkljivo izvedenih predpisanih ukrepov za varnost ljudi.

Kar predlaga Nova Slovenija, je odveza delodajalca za odgovornost, ko iz lastne malomarnosti ne izvede predvidenih ukrepov za varnost in zdravje pri delu, zaradi česar nastane nesreča pri delu, kar je narobe. Dopuščati, da se iz naslova konkurenčnosti dovoljuje malomarnost ali načrtno opuščanje zagotavljanja standardov varnosti pri delu, kar lahko vodi do ogrožanja njihovega zdravja ali celo ogrožanja življenja, je narobe.

Regresni zahtevki kot takšni so instrument, s katerim se poskuša to preprečiti in hkrati dosegati dvig splošne ravni varnosti in zdravja pri delu. Dopuščanje kršitev tega koncepta nas vrača v neko drugo dobo.

Kar pa se tiče dvojnega statusa, lahko rečemo naslednje. Upokojitev kot takšna ni obvezna. Zanjo se odloči vsak sam. Lahko pa se tudi odloči, da bo svoje delo opravljal še naprej. Dejstvo pa je, da hkrati nekdo ne more biti upokojenec, prejemati pokojnino in biti hkrati še zaposlen, imeti espe, opravljati poslovodne funkcije v gospodarski družbi. Zakaj? Zato ker upokojitev sama po sebi pomeni, da so nastali pogoji, ko nekdo iz starostnih ali drugih razlogov ni več sposoben ali zmožen delati in je koncept kot tak namenjen tudi temu, da se ljudi zaščiti pred tem, da bi se iz teh ali onih, večinoma socialnih razlogov, njihovo delovno aktivno obdobje podaljševalo, hkrati pa omogočalo nezagotavljanje ustreznega življenjskega standarda teh ljudi. Dejstvo pa je, da nekateri želijo iz takšnih ali drugačnih razlogov delati še naprej, zato je odprt tudi pogovor in razprava v

beli knjigi o pokojninski reformi oziroma posodobitvah pokojninskega sistema.

Na podlagi vsega navedenega bomo glasovali proti sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala še enkrat, podpredsednik.

V tem zakonu sta za nas nesprejemljivi predvsem dve rešitvi. Posebej nasprotujemo zmanjšanju odškodnin delodajalcev za povzročeno invalidnost, ker to ni samo nepravično, ampak bo tudi zmanjšalo ustrezno zmanjšalo varnost pri delu. Predlagatelj sicer ves čas ponavlja, da predlog ne spreminja varnostnih standardov. Res je. Ne spreminja jih. Zmanjšuje pa prisilo, da delodajalci te varnostne standarde uveljavijo tudi v praksi. Kaj mislite, zakaj razni IPS-ji v Kopru, recimo, ali pa čistilni servisi po vsej državi, ki poslujejo po mafijskih principih, izvajajo varnostne ukrepe? Definitivno ne iz dobrote ali pa iz tega, ker jim je mar za varnost, ampak kvečjemu zato, ker se bojijo kazni in odškodninskih zahtevkov. Če omejite odškodnine in zmanjšate to prisilo, bomo imeli še več poškodb pri delu.

Kolega Lah je na prejšnji seji odkrito povedal, v čem je v resnici problem. Citiram: »Imamo vrsto del kjer enostavno ne moreš biti konkurenčen, če upoštevaš vse varnostne ukrepe.« Konec citata.

Samo poglejte, ta problem bi socialisti rešili zelo preprosto. Firme, ki zanemarjajo varnost, se enostavno zaprejo. NSi pa predlaga, da se cel sistem prilagodi točno tem firmam, ki varnost ogrožajo. Oprostite, ampak to je legaliziran varnostni damping in mi temu nasprotujemo. Prav tako ne podpiramo predloga dvojnega statusa. Mi imamo solidarnostni in pokojninski sistem za delavce, ki zaradi starosti nehajo delati. Če delajo dlje, kot zahteva zakon, celo prejemajo 20 % pokojnine. Če pa bi sprejeli predlog NSi, bi izplačevali polne pokojnine tudi espejem z več deset zaposlenimi. Ti bi lahko preložili vodenje na zaposlene, hkrati pa bi jim cela družba izplačevala polne pokojnine. Še več. Zavod za zaposlovanje nas je tudi opozoril, da bi po predlogu NSi delodajalec, registriran kot espe, v primeru daljše bolezni lahko prejemal celo dve subvenciji, na eni strani bolniško nadomestilo iz zdravstvenega zavoda, po drugi pa pokojnino iz pokojninskega. To pa nima nobene zveze ne s solidarnostjo, ampak je neko navadno rentništvo.

Ker smo na prejšnji seji poslušali, kako bi omejitev odškodnin koristila prekarnim delavcem, se bom ustavil še pri tem. Prvič, predlog NSi bi omejil odškodnine za vse delodajalce, ne glede na status. Prekarci pa seveda niso delodajalci, ne zaposlujejo drugih delavcev, ker niti sami nimajo statusa delavca.

Drugič. Prekarnim delavcem lahko pomagamo samo tako, da odpravimo prekarno delo. Za to pa ne potrebujemo rent, potrebne so večje pristojnosti delovne inšpekcije in varstvo za tvegane poklice, kot so vozniki recimo. V Združeni levici smo prelagali oboje, NSi nas v teh primerih ni podprl. Tudi če se ozremo nazaj, bomo videli, da je zavzemanje NSi za prekarce navaden blef. NSi je imela v prvi Janševi vladi dva ključna ministra: za finance in za delo. Seveda so tudi v Luko Koper nastavili svojega direktorja, gospoda Časarja. Takrat bi lahko recimo ukinili IPS, ki so navadne mafijske združbe, ampak jih niso. Raje so mirno gledali, kako je Časar oškodoval državno podjetje, za kar je bil za čuda celo zaprt.

Toliko o borbi slovenske desnice proti prekarnosti, seveda pa Cerarjeva vlada v tem oziru ni nič kaj boljša. Ampak to je pa že druga razprava. Ta zakon pa po našem mnenju ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče poslanske skupine Nova Slovenija – krščanski demokrati bo prestavila gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Drage kolegice in kolegi!

Krščanski demokrati se v svojem temeljnem programu zavzemamo za vključitev evropskih standardov v našo delovno zakonodajo v zvezi z zagotavljanjem delovnih razmer, delovnega časa, dopustov, varstva pri delu, pogojev za zaposlitev oziroma za prenehanje zaposlitve. Urejanje delovnih razmer, ki presegajo te standarde, pa mora potekati v socialnem dialogu med delodajalci in delavci oziroma njihovimi združenji ali sindikati. Država mora več sredstev vložiti v promocijo zdravja na delovnem mestu, za ozaveščanje in informiranje delodajalcev in delavcev. Rezultat tega bi moral biti manj nesreč in posledično manj stroškov za zdravljenje oziroma plačilo dajatev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V Novi Sloveniji podpiramo novelo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,ki smo jo ponovno vložili v parlamentarno obravnavo. Bistvene rešitve, ki jih novela prinaša so naslednje. Prvič. Ureditev področja regresnih zahtevkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, tako da delodajalec nosi odškodninsko odgovornost le, če krši predpise s področja varnosti in zdravja pri delu namenoma ali iz velike malomarnosti. Ko je vzrok za poškodbo na strani delavca oziroma v primerih manjše malomarnosti, pa ne. Drugič. Zakonska omejitev višine zneska odškodnine, in sicer na največ 20-kratnik najnižje pokojninske osnove, razen v primeru naklepa. Tretjič. Ureditev dvojnega statusa.

Regresni zahtevek zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje do delodajalcev je urejen v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ZPIZ-2. Ureditev je podobna, kot je ureditev regresnih zahtevkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

do delodajalcev. O njih smo že razpravljali in takrat predlog Nove Slovenije žal ni bil sprejet. Težava s področja previsokih in nepredvidljivih regresnih zahtevkov ni od včeraj. Obrtniki in majhni podjetniki že leta opozarjajo nanje. Dejstvo je, da sta trenutna zakonska ureditev in praksa takšni, da ima lahko konkretni delodajalec vzorno urejene interne akte, pravila in izobraževanje delavcev s področja varnosti in zdravja pri delu, tudi delavci so lahko dobro poučeni o vseh teh pravilih, pa se lahko zgodi zaradi neupoštevanja navodil, neuporabe varnostne opreme ali česa drugega delovna nezgoda. In v najslabšem primeru lahko malega delodajalca, ki je praviloma tudi ekonomsko šibkejši, doleti tako visok regresni zahtevek Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, da je ogrožen njegov obstoj. Naj posebej opozorimo, da v primeru zaprtja obrti oziroma podjetja ostanejo brez dela in prihodkov vsi, tako delodajalec kot tudi delavec. V primeru samostojnih podjetnikov, ki odgovarjajo z vsem svojim premoženjem, pa so lahko ogrožene cele družine.

Drugi bistveni razlog za podporo Nove Slovenije sprejetju zakona pa je dejstvo, da se z omejitvijo regresnih zahtevkov na največ 20-kratnik najnižje pokojninske osnove ureja podlaga za to, da bodo komercialne zavarovalnice motivirane oblikovati zavarovalne produkte. Trenutno namreč obrtniki in podjetniki ne morejo zavarovati tveganja za regresne zahtevke pri komercialnih zavarovalnicah.

Pa še glede ureditve dvojnega statusa. Krščanski demokrati menimo, da je sedanja rešitev krivična, povzročila je neenakosti pred zakonom. Po našem mnenju mora imeti vsak zavarovanec možnost nadaljevati svojo dejavnost kot espe ali jo ustanoviti, ob tem pa prejemati polno starostno pokojnino, do katere je upravičen. Zakaj bi država onemogočala delati nekomu, ki bi še želel delati tudi po upokojitvi. Ocenjujemo, da je za pokojninsko blagajno to lahko samo dobro, saj bodo polni prispevki teh zavarovancev dodaten priliv, ki se mu je z vladno novelo država odpovedala. Prav tako ocenjujemo, da je takšen način reševanja dvojnega statusa primernejši od tistega, ki ga je pred kratkim uvedla Vlada Republike Slovenije, saj spodbuja zavarovance, ki bi želeli ostati delovno aktivni tudi po izpolnitvi pogojev za starostno ali predčasno pokojnino, da to počnejo na legalen način.

Poslanci Nove Slovenije bomo predlog novele zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Saša Tabaković bo predstavil stališče Poslanke skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi!

O rešitvah, ki jih predvideva danes obravnavana novela Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, smo v Državnem zboru že razpravljali prejšnje leto. Novela naslavlja dve rešitvi. Prva rešitev se nanaša na ureditev dvojnega statusa zavarovancev oziroma samostojnih podjetnikov na način, ki omogoča hkratno prejemanje celotne pokojnine ter ohranjanje samostojne dejavnosti v neomejenem obsegu. Druga rešitev pa naslavlja regresne zahtevke Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki se nanašajo na odškodninsko odgovornost delodajalca ko pride do poškodbe pri delu ali poklicne bolezni zaradi neupoštevanja predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje namreč lahko zahteva povrnitev škode od tistega, ki je namenoma ali iz malomarnosti povzročil invalidnost, telesno okvaro, potrebo po tuji pomoči in postrežbi ali smrt zavarovanca. Predlagatelj novele predlaga, da se v tem primeru izključi odgovornost delodajalca, če gre za lažjo malomarnost, ter da se višina zneska odškodnine omeji navzgor, na 20-kratnik najnižje pokojninske osnove. Omejitev odškodnine navzgor po novem predlogu zakona ne bi bila več možna, ko je delodajalec ravnal namenoma. Predlaga se tudi omejitev odgovornosti delodajalca za delavca, ko je škoda nastala namenoma in jo je v tem primeru dolžan poravnati povzročitelj.

Predlagane rešitve, ki se nanašajo na dvojni status samostojnih podjetnikov naj bi bile po mnenju predlagatelja primerljive z ureditvijo v drugih državah EU. Pri tem ponovno ugotavljamo, da imajo članice EU to področje različno urejeno. Ponekod je dvojni status na nek način omejen z dobičkom iz opravljanja dejavnosti oziroma dodatnega zaslužka ob sočasnem prejemanju pokojnine, v primeru Nemčije, ali z morebitno novo pogodbo o zaposlitvi, v primeru Poljske, in ni razlik v obravnavi samostojnih podjetnikov ter delavcev v delovnem razmerju, v primeru Avstrije. Pri tem je treba poudariti tudi to, da glede možnosti ohranjanja samostojne dejavnosti ob hkratnem prejemanju delne pokojnine ali izplačilu 20-odstotne predčasne ali starostne pokojnine poteka postopek pred Ustavnim sodiščem in zaradi tega razloga spreminjanje pokojninske zakonodaje v delu, ki se nanaša na dvojni status, po našem mnenju ni primerno. Pri rešitvah, ki zadevajo regresne zahtevke pa ponovno izpostavljamo, da veljavna ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja vključuje tako odgovornost za povzročeno škodo iz velike malomarnosti kot tudi navadne malomarnosti. Oblika krivde je določena skladno s 135. členom Obligacijskega zakonika. Od povzročitelja škode pa se zahteva, da izkaže, da je pri svojem ravnanju, s katerim je bila povzročena škoda, deloval s posebno skrbnostjo. Izpostaviti je treba tudi, da že po veljavni ureditvi delodajalec za škodo ne odgovarja, ko je odgovornost v celoti na strani delavca, saj je predpogoj za odškodninsko odgovornost delodajalca tudi vzročna zveza

med nedopustnim ravnanjem oziroma protipravno opustitvijo in nastankom škode.

Na koncu naj ponovno izpostavimo, da se izdatki iz pokojninske in invalidske blagajne, ki nimajo kritja v vplačilih, krijejo s sredstvi iz državnega proračuna. Oženje odgovornosti in predlagana omejitev zneska odškodnine navzgor tako pomenita breme za druge zavarovance.

Zaradi navedenega predloga zakona v Poslanski skupini Stranke modernega centra ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima ponovno Saša Tabaković. Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani! Hvala lepa.

O obeh rešitvah smo se, kot je bilo v tem daljšem traktatu pred pultom že rečeno, že večkrat pogovarjali v tem cenjenem Državnem zboru, tako tudi moja razprava tokrat ne bo verjetno v zadovoljstvo vseh prisotnih daljša.

Razprava o dvojnem statusu je aktualna že kar nekaj let. V resnici gre enostavno za nekako dva koncepta oziroma dve primesi, kako v resnici razumemo pokojninski sistem. Trenutno pokojninski sistem razumemo kot dejstvo, da je posameznik do pokojnine upravičen, ko več ni zmožen, da bi primerno opravljal delo. Vzroki so lahko različni. Po navadi gre za starost in podobno. Tako da v tem smislu imamo koncept pokojnine, ko nekdo dopolni polno delovno dobo, da se upokoji in da potem s to pokojnino tudi uživa starost. Res je tudi to, da je ta pokojninski sistem solidarnostno naravnan.

Na drugi strani pa imamo tudi premiso, da gre pri pokojninskem sistemu za pokojnino, ki se jo razume kot neke vrste dolgoročno varčevanje za starost, do katere je potem upravičen posameznik, ko dopolni določena leta in je do te pokojnine oziroma rente, če se lahko tako izrazim, upravičen ne glede na to, da je za delo še vedno zmožen. Zanimivo je, da predlagatelj v svojem predlogu zakona ne navede, zakaj v resnici dvojni status naj bi bil možen oziroma dober samo za espeje, ne bi pa veljal tudi za ostale, torej tudi za zaposlene, če se že pogovarjamo o enakosti pred zakonom. Vprašanje, ki se pri takšnem predlogu oziroma nastavku postavi, je, kakšna zmeda bi potem veljala. Nekdo je dopolnil polno pokojninsko dobo, se upokojil, potem bi se pa recimo, če govorimo, da bi to veljalo tako za espeje kot tudi za zaposlene, se zaposlil za polni delovni čas in potem normalno naprej vplačeval prispevke.

Govorim o zagati tudi s stališča, da seveda prispevke vplačujemo zato, da bi na starost imeli določene pravice, torej pravice iz pokojnine, in se sprašujem, če bi se nekdo upokojil in potem ponovno vplačeval prispevke, v kolikšni meri bi potem tudi do teh pravic bil upravičen. Kaj torej to pomeni? Da bi se potem tem pravicam, ko bi se enkrat že upokojil, verjetno moral odpovedati. Tako da mislim, da je to nekako prekonfuzno vprašanje oziroma zagotovo bolj kompleksno, kot deluje na prvi pogled. Predvsem pa, kar je neko moje osebno mnenje glede dvojnega statusa, je tudi to, da če razmišljam o tem drugem konceptu, ki ga že v svojem programu v resnici tudi Nova Slovenija zasleduje na nek način, ne govorim, da je dobesedno tak, da bi bilo pokojninsko varčevanje v resnici varčevanje za starost, ki bi potem sčasoma pomenilo dejansko to, da bi vsak posameznik izključno plačeval za lastno pokojnino, kar bi posledično vodilo tudi v nek nesolidarnostni sistem, kot ga poznamo danes. Jaz se v osnovi s takšnim konceptom žal ne morem strinjati tudi v določenih korakih, ki bi k takšnemu konceptu klinirali.

Glede na to, da je bilo omenjeno, da je predlog treba razumeti dobronamerno in priznam, da ga tudi sam osebno tako dojemam, pa vseeno mislim, če gledamo v luči tega, da bi recimo nekdo ne samo nadaljeval neko svoje delo, torej nadaljeval neko tradicijo kot obrtnik, da ostaja tudi vprašanje recimo nekoga, ki bi si na tak način pomagal verjetno tudi dohodkovno, glede na to, da bi bila recimo njegova pokojnina zelo nizka, ampak vseeno se mi zdi, da je ta rešitev glede na to, da se pogovarjamo o delovno sposobnih ljudeh, nekako primerna v trenutno veljavni zakonodaji. Res pa je tudi to, da je to razumevanje dvojnega statusa trenutno v postopku na Ustavnem sodišču in dejansko ni primerno, da bi se zakonodajno telo, v tem primeru Državni zbor, do tega konkretneje s spreminjanjem zakonodaje opredeljevalo, dokler seveda ni jasna tudi odločba Ustavnega sodišča, predvsem v luči posledic v prihodnosti.

Kar se tiče pa regresnih zahtevkov, se mi zdi pa, da je bilo tukaj že v teh razpravah veliko pojasnjeno. Stvar je zelo jasna tudi v Obligacijskem zakoniku, ki od povzročitelja škode zahteva, da izkaže, da je pri svojem ravnanju, s katerim je bila škoda povzročena, deloval s potrebno skrbnostjo. Zavod v vsaki zadevi ugotavlja dejansko stanje in okoliščine škodnega dogodka in se potem stvari tudi odvijajo po določeni proceduri dokazovanja krivde. Odgovornost seveda ni na strani delodajalca, če je k nastanku škode prispeval delavec sam, kar se potem tudi upošteva pri določanju odškodnine, še posebej če je odgovornost v celoti na strani delavca. Takrat seveda delodajalec ne plača popolnoma nič, kar pomeni, če neke vzročne zveze ni, tudi odškodninske odgovornosti ni. Menim, da kršitve predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu ne gre tolerirati. Še posebej glede na sliko varovanja delavskih pravic, ko se o kršitvah pogovarjamo. Tako da v luči tega mi je tudi v resnici mehčanje teh pravil nekako težje sprejemljivo.

Sam menim, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnica predlagatelja. Izvolite gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo.

Hvala tudi za vsa vaša mnenja. Verjamem, da vam gre na živce zakaj Nova Slovenija vedno znova vlaga iste zakone. Verjemite, da zaradi tega, ker ti problemi obstajajo in so akutni in nas prizadeti na to nenehno opozarjajo. Če bi bile te zadeve sistemsko urejene, kar obljublja ministrstvo, se Nova Slovenija ne bi s tem ukvarjala. Upamo pa, da nas boste kljub zavrnitvi, ki jo napovedujete, slišali in da bo ministrstvo vendarle že sprejelo ukrepe, ki bodo uveljavljeni. Sami ste rekli, da je zapisan v beli knjigi ta dvojni status, da je to možno reševati na ta način oziroma tudi poškodbe pri delu.

Glejte, prej smo govorili o deložacijah zaradi nesorazmernosti. Tam je bil nekdo deložiran zaradi neplačane položnice v višini 124 evrov. Tukaj pa se nam je zelo smilil. Meni se vsak smili, ki ga deložirajo zaradi takih ali drugačnih okoliščin. Meni se smilijo tudi tisti podjetniki, ki se jim lahko to zgodi, ker se je v njihovem podjetju zgodila neka nesreča. In zaradi velike malomarnosti, namerne malomarnosti je prav, da oni pokrijejo to škodo. Ob majhni malomarnosti, ki se lahko zgodi, pa je lahko nesreča huda, pa je lahko samo majhna malomarnost za to kriva, pa ravno tako lahko delodajalca veliko, veliko stane. Delodajalec se za to ne more zavarovati pri zavarovalnicah, vplačuje pa že zavarovanje v sklad za poškodbe pri delu. In iz tega sklada bi se lahko to pokrivalo ob določeni meri. Mi predlagamo tukaj samo omejitev nominalne vrednosti okoli 15 tisoč evrov, da ta delodajalec ne bi prišel na kant, da mu ne bi zaplenili hiše, da njegova družina ne bi bila na cesti. Torej da velja neka omejitev. Ne v primeru, če je to namerno naredil, ampak večkrat sem že rekla, nesreča nikoli ne počiva, in se to lahko vsakemu zgodi. Posledice so pa lahko zelo hude ob majhni neprevidnosti. Tisti, ki pa kršijo zakonodajo, ki grdo ravnajo s svojimi delavci, ki ne izpolnjujejo zakonov, pa lepo prosim, za to imamo inšpekcije, naj opravljajo svoje delo. V Novi Sloveniji nikakor ne ščitimo takšnih. Tukaj govorimo o nesorazmernosti za primer nesreče, ki ni bila namerno povzročena, ampak se je zgodila. Ima pa hude posledice, ki lahko nekoga spravijo na kant.

Ko govorimo o dvojnem statusu. Poglejte, vsi vemo, da ima velik del slovenskih upokojencev veliko prenizke pokojnine. Kdor bi želel še naprej imeti svoje podjetje oziroma kdor je izpolnil pogoje za polno pokojnino, jaz mislim, da jo naj dobi, da jo mora dobiti, ker jo je zaslužil. Mi ne govorimo o tistih, ki nimajo izpolnjenih pogojev, ampak za tiste, ki so vplačevali, ki to pokojnino zaslužijo. Vemo pa, da kljub polni delovni dobi je veliko pokojnin zelo nizkih in ljudje težko preživijo. O tem smo tudi govorili pri prejšnjem zakonu. Kolega Trček je rekel »revščina starejših ljudi, vdov, samskih in tako naprej«. Tudi to, ta dvojni status je možen način, da si na ta način lažje pomagajo. Pred leti je bilo veliko ljudi, ki so si skušali na ta način pomagati, pa bi potem morali pokojnine vračati. Pa smo potem neko prehodno obdobje uvedli, da se to ni zgodilo.

V Združeni levici pravijo, da mi podpiramo prekarno delo. Veste, velikokrat slišim od delodajalcev, da se bojijo zaposliti, ker kaj če se kaj zgodi, kakšne bodo posledice. Tudi zaradi takšnih predpisov, ki jih imamo, se bojijo več ljudi zaposliti, ker na tem področju imamo premalo fleksibilno delovno zakonodajo, kar vedno znova ponavljajo.

Jaz nisem bila nikoli samostojna podjetnica, bila sem v državni službi, bila sem v izobraževanju kjer sem imela službo za nedoločen čas. Jaz sem se trudila delati dobro, ampak vemo, da v javni upravi, v takšnih zagotovljenih službah nekateri delajo dobro, nekateri pa tudi samo vegetirajo, pa ravno tako plače dobijo. Ko pa poslušam te samostojne podjetnike, dnevno se morajo boriti, prvič, da imajo delo, drugič, da lahko plačajo svoje delavce, tretjič, jih razno razne inšpekcije velikokrat tudi bolj obremenjujejo kot dejansko nadzorujejo ali za takšne nepomembne stvari držijo in podobno. Ti ljudje se morajo pa vsak dan na trgu boriti za svoj kruh. Ta točka je v tem smislu še kako povezana s točko o zdravstvu, ki smo jo imeli na začetku dneva, ko so prav tako vsi tisti, ki so privatniki, bili ozmerjani, da so slabi, izkoriščevalci, koristolovci, ki hočejo zaslužiti, ko pa gre v državni zavod, takrat pa naenkrat vse prav dela in vse lepo in vse dobro. Pa govorimo o istem človeku. Jaz mislim, da tam se lažje skrije, nekateri, nekateri morajo pa zelo garati, ampak je lažje, plačo imajo zagotovljeno, ni se mu treba boriti za paciente. Nekdo, ki pa ima samostojno podjetje, se pa mora še kako boriti, da ima stranke, da ima delo, da lahko plačuje svoje zaposlene in tako naprej.

Zakaj tako pogosto v Novi Sloveniji to poudarjamo? Zaradi tega, ker mala podjetja, srednja podjetja zagotavljajo v državi mislim da celo več kot 90 % delovnih mest. In tudi v Evropi je tako. Mi bomo zdaj, ne mi, ampak Vlada bo naredila vse, da bi dobili podjetje Magna v Hoče pri Mariboru. Za to bomo dali 100 hektarov kmetijskih zemljišč, 60 hektarov gozda bomo podrli in tako naprej. Je fino, da dobimo velika podjetja, veliko delovnih mest. Sicer je tukaj cena malo huda za to. Ampak po drugi strani pa ne sprejmemo spodbudne zakonodaje oziroma takšne, da bi ljudje z veseljem bili tudi samostojni podjetniki – tudi to so, to je veliko delovnih mest – da ne bi bilo toliko birokratskih ovir, da jim ne bi davčnih blagajn, tam, kjer ni treba, postavljali, da bi se ljudje lažje posvetili delu, ne pa birokraciji. Enako v kmetijstvu.

Pred kratkim sem govorila z znano Slovenko, kmetovalko, strokovnjakinjo, agronomko celo, kmetijska svetovalka je bila, celo poslanka v Državnem zboru na področju kmetijstva, je rekla, da kar zelo se mora potrditi, da vse te papirje lahko izpolni, pa veliko časa ji gre za to. Kaj šele nekdo, ki ni strokovnjak na tem področju, zna pa dobro delati.

Zato se vedno znova čudim, kako lahko tiste ljudi, ki so nekaj ustvarili, ki se dnevno borijo za vsakdanji kruh, ki delovna mesta omogočijo drugim, da lahko delajo, kolikokrat so tukaj ozmerjani kot lopovi, kot nebodijihtreba, kot izkoriščevalci in tako naprej Zato tolikokrat o tem govorimo. Ta naš zakon želi samo opozoriti na te probleme. Upokojenci oziroma samostojni podjetniki velikokrat zaprejo podjetje, pa pač vzamejo tisto penzijo in s tem zaprejo lahko tudi več delovnih mest. Tisti, ki imajo naslednike, podjetje prodajo nasledniku. Vsi ga pa nimajo ali pa si mislijo, zakaj bi se pa jaz s tem ukvarjal, če mi ni treba. Tako samo sebi delamo škodo. Če nekdo zasluži pokojnino, naj jo dobi. In če želi delati, naj dela, če plačuje davke in prispevke.

Vem, kolega Uroš, da sem to že večkrat ponovila, ampak pravijo, da je treba večkrat ponoviti, da malo od tega ostane, zato to prakso uporabljam in upam, da se bo kaj od tega tudi usedlo. Če ne pri tem zakonu, pa upam, da bo vsaj spodbudilo ministrstvo, da bo v tej smeri naredilo več korakov in da bomo tudi mi pripravljeni razumeti te ljudi.

Samo še eno stvar, ki sem jo že tudi mislim da kdaj povedala. Bila sem na predvolilni konvenciji nemške CDU, ko je tudi sedanja kanclerka Merklova rekla: »Hvala vsem tistim, ki zjutraj zgodaj vstajate, pa dajete delo našim državljanom.« Posebej se jim je zahvalila. Tukaj notri pa žal večkrat slišim zmerljivke, kot pa da bi takšne ljudi pohvalili.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, pripravita naj se gospoda Zvonko Lah in Uroš Prikl.

Gospod Vrtovec, izvolite, imate besedo.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, končno primerna tema tudi na tej seji Državnega zbora.

Resnično se v tem državnem zboru razen tega, kar Nova Slovenija predlaga, se pravi izboljšanje poslovnega okolja, premalo ukvarjamo z našimi podjetniki, obrtniki, samozaposlenimi, »espejčki« bi rekli nekateri tukaj v tem državnem zboru, ja, »espejčki«, tudi s temi s premalo ukvarjamo. Premalo je debate o tem, kako izboljšati poslovno okolje v tej državi, kako ustvariti več delovnih mest, kajti od tega imamo vsi koristi. Nova Slovenija kot glas gospodarstva v politiki bo tudi v bodoče s to isto zakonodajo še naprej vztrajala. Enostavno in preprosto. Pa jo boste stokrat zavrnili, pa jo bomo stoenkrat vložili. Verjamem pa, da bo naslednji mandat to drugače in da bodo teh učinkov zakonodajne veje oblasti deležni tudi obrtniki in podjetniki.

Če poslušamo razpravo, gre za razliko v konceptih, zagotovo. V Novi Sloveniji preprosto trdimo, da moramo ustvarjati več pogojev, da se bo podjetništvo nemoteno razvijalo, da bo več ustvarjalo, da bo več zaposlenih ljudi. Več kot bo zaposlenih ljudi, več bo davka v proračunu, več bo država imela od tega. Več kot bo zaposlenih ljudi in boljše plače, večja bo potrošnja in ljudje bodo bolj srečni in bolj veselo bodo živeli v tej državi. Moramo ustvarjati pogoje in boljše kot bo šlo podjetnikom, boljše bo šlo tudi nam. Mi na tej seji enostavno predlagamo, kot smo že tudi lansko leto predlagali, dve stvari, in sicer je prva pomembnejša stvar ureditev dvojnega statusa. Danes imate dejansko številne državljane, ki izpolnjujejo pogoje, da se starostno upokojijo, in bi že lahko prejemali polno starostno pokojnino, vendar zaradi različnih razlogov želijo delati še naprej. Želijo dejavnost, ki so jo opravljali do sedaj, opravljati tudi v prihodnje. Jaz jih popolnoma razumem. Kaj mi ob tem počnemo tem ljudem? Mi jim to enostavno onemogočamo. Ali je to naša pravica, da tem ljudem, ki želijo delati, ki želijo ustvarjati, to onemogočamo? Mislim, da ne.

Če je kaj neumnost, je ravno to neumnost, da ljudem onemogočamo, da prejmejo pravico z naslova 40-letnega dela, torej pokojnino, in pa drugi strani jih omejujemo pri delu. Ta rešitev, ki jo sprejela takrat Vlada, enostavno ni dobra. Ni dobra ne za proračun, prav tako pa ni dobra z moralnega vidika. Dva vidika sta – ekonomski in moralni vidik. Če gremo k dejstvom.

Glejte, pokojnina je dejansko pravica iz dela. Se pravi, če je nekdo 40 let delal, je tudi prav, da pokojnino prejema. Mislim, da se s tem vsi strinjamo. Po drugi strani pa se ob tem poraja vprašanje, zakaj tisti, ki želijo delati, nimajo te pravice v vsej svoji polnosti. Torej ne dobijo te pravice – pokojnine. Zakaj jim to onemogočamo? Dogaja se krivica, ki jo mi s to zakonodajo enostavno popravljamo. Kdo ob tem karkoli izgubi? Ob tem vladnem predlogu oziroma vladnem zakonu izgublja zlasti proračun ter znižuje se trošenje. Jaz ne vidim nič napačnega, da upokojenci še delajo, če so tega zmožni, če lahko, ob tem da prejemajo polno pokojnino, kajti to je njihova pravica. Ob tem,da plačujejo – pozor! – polne prispevke. Nekdo plača polne prispevke in pride z naslova prispevkov vse notri. Na boljšem je proračun. Nekdo, ki lahko še v vsej polnosti dela in prejema pokojnino, ki je njegova pravica – zakaj je ne bi, še enkrat ponavljam, več potroši. Se obrača tudi DDV. Več ostane v domačem hlevu in več imamo vsi od tega.

Še enkrat poudarjam, dajmo tukaj razmišljati zlasti tako, da se imajo ljudje v tej državi lepo. Če čisto plastično pokažem. Nekdo je podjetnik in je tik pred tem, da se upokoji. Odda svoj račun preveriti in mu izračunajo, da bo dobil približno 550 ali 450 evrov pokojnine. Človek se čuti sposobnega, da bi lahko še

naprej delal. Kaj se bo odločil? Kaj bi se on najraje odločil? Seveda to, da bi ohranil espe in delal naprej. In jaz res ne vidim, zakaj ne bi ob vsem tem prejemal tistega, kar je njegova pravica.

Rad bi poudaril še eno stvar glede podjetnikov. Glejte, v Vipavski dolini sem nedavno govoril z enim podjetnikom iz Vipave. Je sicer samozaposlen, je fizična oseba, samozaposlen, espe. Rekel je: »Glej, bolj kot mi samozaposleni, so v tej državi zaščiteni medvedi na Nanosu.« Bolj. Dejansko. Kako gre lahko danes samozaposlena oseba na zavod? Kako? Več let mora poslovati z izgubo. Zdaj pa vi meni povejte, kateri odgovoren podjetnik, odgovoren človek bo posloval z izgubo ali pa si tega res ne bo želel, da bi potem pristal na zavodu. In še, gospod državni sekretar – ali prejema nadomestilo? Ne. Vsak izmed nas, ki smo tukaj zaposleni, če izgubimo službo, prejemamo tudi nadomestilo. Za espeje, samozaposlene osebe, to ne velja. To ne drži. Še na zavod ne morejo, ko si tega želijo. Ampak morajo poslovati z izgubo. Tukaj se dogaja podjetnikom ta krivica. Glejte, gre za prekarce, ja. Samozaposlene osebe, ki se borijo za svoj vsakdanji kruh. Takih je v tej državi zelo veliko. Nihče si ne bo privoščil, da bo posloval z izgubo. Nova Slovenija jim skozi svoje zakonodajne ukrepe ponuja roko. Upam, da nas bo enkrat res Državni zbor uslišal.

Drugič. Glejte, če se meni kaj zgodi, ki sem zaposlen v Državnem zboru, če se javnemu uslužbencu, pa nič ne kritiziram tja povprek, ali pa kateremukoli zaposlenemu karkoli kaj zgodi, gre na bolniško in ima bolniško nadomestilo. Nobene težave. Prvih trideset dni bo to plačal ta podjetnik, naprej bo pa to plačevala država. Bo šlo iz državnih jasli vse skupaj. Ampak pri samozaposleni osebi je pa to malce drugače. Tudi prvih trideset dni si sam plačuješ. Potem gre sicer to v breme države. Kaj pa, če vmes ti dobiš zdravniško potrdilo, da še vedno ne moreš početi tega dela in greš nazaj na bolniško? Pa lahko da je še veliko izpada tvojega prihodka. In drugič, ti izgubiš svoje stranke. Popolnoma naravna pot. Ampak samo govorim o tem, sicer boste rekli, sam se odloči, kdo bo podjetnik, kdo ne bo podjetnik, ampak ravno zaradi tega, ker je to res rizičen posel, malce več dostojanstva do teh ljudi bi potrebovali tudi v Državnem zboru, tudi skozi zakonodajo. Tukaj bo Nova Slovenija v bodoče predlagala, kar se tiče bolniških in prijave na zavod, tudi določene zakonodajne ukrepe, gospod državni sekretar. Že danes to napovedujemo. Ker želimo zagotoviti pravičnosti. Samo to. Pravičnosti. Da se tistim, ki so produktivni, da možnost, da so še bolj produktivni, kajti od tega imamo vsi več. Ne nazadnje so od tega odvisne naše plače v Državnem zboru.

Še glede regresnih zahtevkov. Mi tukaj eksplicitno napišemo, ponavljam, da če nekdo naredi, če se namenoma nekaj zgodi, poudarjam, če se namenoma povzroči škoda, nezgoda, takrat vse stroške prevzame delodajalec, vse rente in vsa zdravljenja. Gre samo za eno drugo star, pa dajte to razumeti, da so tudi nesreče kot posledica nesrečnih okoliščin. Ali so ali niso? Kolikokrat se to zgodi nam v privatnem življenju? Nesrečna okoliščina pride. Takrat predlagamo, postavljamo to omejitev na 20-kratnik minimalne pokojninske osnove torej tako za pravne osebe kot tudi za fizične osebe, kar bi pomenilo 15 tisoč evrov. Zakaj? Poglejte, te stvari so lahko zelo rizične. Tudi v tem primeru se Nova Slovenija tega ni spomnila kar sama od sebe, da želimo tak zakon napisati, ampak so se na nas obrnili obrtniki, podjetniki, ki so jih na kant spravite tovrstne stvari. In ker je to zelo rizična stvar, tudi zasebne zavarovalnice ne stopijo zraven, ker imajo zaradi te zakonodaje številne izgube. Logično. Država tudi v tem primeru ne priskoči na pomoč. Mnogo podjetnikov gre zaradi takšnih stvari v propad, gredo v stečaje. Tako izgubljamo, ponovno poudarjam, vsi, tudi na zavodu je potem več ljudi.

Naj bo sklep moje razprave predvsem ta, da si želim v Državnem zboru, da sprejemamo takšno zakonodajo, ki bo ustvarjala boljše pogoje za podjetnike, obrtnike, da se bomo res počutili, tako kot če se človek vozi po Barvarski pa gleda na levo in na desno gospodarske objekte, mini hale obrtnikov podjetnikov, kako se stvari delajo, kak stvari delujejo in kako imamo od tega lahko vsi več, ne pa samo ljubosumje. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Zvonko Lah, pripravita naj se gospod Uroš Prikl in gospa Iva Dimic.

Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa podpredsednik za besedo. Kolegice in kolegi!

Prej sem bil celo v stališču imenovan, nek citat je povedal kolega iz Združene levice, iztrgan je bil iz konteksta, da če hočeš biti konkurenčen, moraš tudi kršiti varnostne predpise. Res je, jaz sem bil odgovorni vodja Delte v 80. letih, s strokovnim izpitom na inženirski zbornici, vse pravilnike sem moral poznati o varnosti pri delu, ampak ko sem prišel na teren, na gradbišče, je bilo večkrat bolj nevarno varnostno mrežo obešati, kakor pa zmontirati tisti del. Zmontirati in potem je treba še odmontirati. Takrat ni bilo košar pa dvigal, ki sežejo ne vem koliko visoko. Ko je bil steber 20 metrov visok, je bilo treba na vrhu štiri vijake priviti, kako naj pride monter do te višine, ko pa ni takšnih lestev, razen gasilci jih imajo. In takšnih stebrov je bilo lahko 30, pa je bilo treba to zmontirati. Fantje so bili usposobljeni, so šli po teh konstrukcijah kot opice, ker so bili izkušeni. Če bi jaz zahteval, da morajo za vsak steber oder zmontirati, da bodo štiri vijake privili, bi me nekam poslali ali pa ušli, naredili ne bi nič.

Potem bi se navezal na to razpravo okrog espejev. Tudi sam sem bil espe. Pred

dnevi sem bil v Kopru pri enem čevljarju, se z njim pogovarjal, je približno mojih let, mislim, da že ima pogoje za upokojitev. Sam je povedal, da je pred leti imel stroje, da je želel pridobiti vajence, jih usposobiti, pa nikogar ni bilo. In je tiste stroje dal za staro železo. On ima majhno delavnico, pri 60 letih še lahko dela čevlje, sedi v glavnem, in pravi, da ne ve, kaj bo. Pokojnina bo zelo nizka, vprašanje, če bo lahko z njo preživel. Veste, koliko je pokojnina za espeje, če plačuje tisto minimalno. Kot kmečka penzija – 300 evrov. In kaj bo potem naprej? Pokojnino je zaslužil, 40 let je plačeval. To ni socialna kategorija po mojem. Je ekonomska kategorija, ker je zaslužena. Pa ni socialna pomoč, kot je prej kolega povedal, da bi dobival bolniško in še pokojnino, dve renti. Ne, to nista dve socialni pomoči. Eno je krvavo zaslužena, ker je plačeval v sistem. Zakaj ne bi on še delal? Če ima naslednika, če preda to obrt nekomu, v redu, potem lahko pri njem dela pogodbeno, je možno. Kaj pa, če ni nikogar, pa je to v njegovi hiši? Kaj pa potem? Dati stroje na odpad, dela še lahko, da bo lahko dobival penzijo ali pa delati naprej, pa dobivati 20 % penzije, ne vem, če to dobiva. Zakaj? Za koga? Ampak 40 let je vplačeval. Kolegi iz Združene levice, glejte, eni so pa šli, bivši miličniki, pri 40 letih v pokoj. Če espejem pokojnina ne pripada, ali tem res ni treba več delati v 40 letih? Kolegi iz Združene levice, eni še začeli niso delati pri 40 letih. Ja, dajmo biti malo pametni. Ali ne želimo, da bi nekdo vplačeval v pokojninski sistem? Pa tako rabimo denar. Ne, ne smeš, si že zdaj bogatin, če se komaj preživljaš, ker espeje, tiste, ki jih jaz gledam, ki imajo male trgovinice, koliko najemnine plačuje, pa stroškov, jaz se čudim kako lahko toliko prometa ustvarijo oziroma koliko imajo dobička pri prodaji nekih oblekic ali ne vem kaj še vse, da lahko preživijo. Ampak tisti, ki niso nikoli delali, samo da je espe zadaj za imenom in priimkom, imajo vse, jim ni treba nič. Taka je miselnost. Zadnjič sem bil v trgovini, sem nekaj kupoval, pa je prodajalka dobila telefon in je rekla, da ne ve, če bi dala, ker še vedno dajejo na knjigo. Veste, kaj je na knjigo? To je že strogo prepovedano. Ampak ljudje nimajo. Pralni stroj na obroke družini, ki ima tri majhne otroke, preživlja se z eno majhno okrepčevalnico oziroma peče hamburgerje. Carina ga je dobila, ne vem, za en računček. To pomeni nekaj tisoč evrov kazni. Nimajo za pralni stroj. Tukaj smo mi opozarjali, da so kazni nesorazmerne. »Kaj naj naredim,« je rekla. Ima tri majhne otroke, jih ne more preživljati. Zaprl je tisto, ker je imel pač možnost, in je potem žena vzela, baje, ne vem. In potem se pa sprašujemo, če bi zaprl, ne bi imel nič in bi šel lepo po socialno pomoč. Tri otroke ima, pa bi boljše živel kot zdaj, ko mora plačati kazen pa se mučiti, da bo preživel svoje otroke. Jaz bi mu to svetoval. Pa naj imajo tistih nekaj tisoč evrov, ampak država bo zaradi tega dala v določenem času 20 tisoč evrov nazaj socialne pomoči za tri majhne otroke pa dva brezposelna. Ali se to državi izplača? Ne. Samo pomembno je, da smo ga »pršraufal«. Pa ni važna posledica. Tako kot pri našem teranu. Tako izgleda kot pri nas, če nekdo starko porine v vodo in potem skoči notri, jo reši, je heroj in ga častijo, pa čeprav se je starka prehladila pa umrla. Ampak on jo je rešil, pa čeprav jo je sam porinil v vodo. Tako kot gospod Židan teran. Jaz bi želel, da kolegi greste malo na podeželje pa malo bolj podrobno pogledate tudi po Ljubljani, kako se nekateri težko preživljajo. Morali bodo delati do 70. leta, pa ne zato, da bodo dosegli pokojnino, ampak da bodo ob pokojnini preživeli. Država bi morala pa stimulirati, da bodo dlje delali. Profesor že lahko predava do 85. leta starosti, ko ga je čas že davno povozil. Ampak to ni težko delati, samo če te kdo posluša. Pa politiki isto. Ali pa na kmetiji. Tri generacije morajo biti na kmetiji. Stari oče dobi penzijo in potem ne bi smel nič delati, bi moral po vrednotnico vsak mesec, da bi lahko delal. Ali pa v fitnes, da bo zadržal kondicijo. Ostali gredo pa delat. Ker ne sme, ker je delo na črno. Ja povejte mi, ali so predpisi kaj drugačni. Celo predlog je bil, da jaz ne bi smel od doma s kamionČkom v Ljubljano, ko grem v službo, sinu še nekaj v trgovino nabavit, ker bi moral biti zaposlen šofer. To je bil predlog zakonodaje, da morajo biti vsi, ki vozijo kombije, zaposleni, pa še pogodbo o zaposlitvi imeti s seboj. V to smer gremo. Avstrijci imajo pa pavšal 700 evrov na mesec. Tako lahko s pavšalom nekdo zasluži, pa ne plača nič dajatev. Zakaj? Zato ker je nekje ustvaril dodano vrednost, pa tudi če državi ni dal, se več denarja obrača, je večja potrošnja in skozi večjo potrošnjo nazaj država dobi davke. Zato ker so pametni. Pri nas smo pa iz tistega sistema, ko zdaj razmišljamo o UTD. Pravijo nekateri, da če bi izračunali, da že sedaj večina tistih, ki nič nimajo, nič ne delajo, dobi več kot UTD. Več dobijo socialnih pomoči. O problematiki, ki jo bomo imeli potem na eni od naslednjih točk. Pa vam izračunam vse. Zakaj bi pa delal, če v službo hodi in dobi 550 evrov? Če je doma, dobi pa za otroke pa zase 520. Trideset evrov razlike pa osem ur delati na dan. A veste, koliko je njegova ura potem? Za koliko evrov dela na uro? Koliko centov, koliko centov, ne koliko evrov. Ker ne znamo izračunati. Ker bi bili radi širokogrudni. Ko gremo pa v pokoj, zaslužimo tisto pokojnino, je treba še nekaj na črno ali pa doma si pridelovati nekaj, da preživiš. Pojdite v Makedonijo pogledat. Pravijo, da je vsa zemlja obdelana izven Skopja nekaj kilometrov. Ampak ni obdelana zaradi tega, ker bi se jim splačalo, ampak da preživijo. Morajo vse obdelati, ker ni takšne sociale, kot je pri nas, kjer se pa nič ne splača. Zakaj bi gojil doma solato, ko je pa tako na tržnici poceni? Tako govorijo. Jaz s poslansko plačo pa obdelujem in si pridelam, da vem, kaj jem. Kljub temu da imamo vsi plače. Zaradi tega pa ker sem navajen, ker ne morem brez tega. Je pa zelo lahko lenuha ustvariti, pridnega človeka pa zelo težko. To vsi vemo. Namesto da bi si prizadevali, da bi ljudje delali čim dlje, da ustvarjajo zaradi zdravja,

zaradi boljšega počutja, da se ljudje tudi počutijo, da so še potrebni, saj imate verjetno starejše doma ali pa boste sami kmalu v takšni situaciji, kako se človek počuti, ko dobi občutek, da je odveč, da ni koristen. Ampak o tem nihče nič ne razmišlja.

Jaz bom podprl ta zakon in upam, da še kdo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Uroš Prikl. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane in spoštovani!

Najprej, kolegica Ljudmila, da se razumemo, ne gre mi nikakor na živce, da večkrat eno in isto stvar ponoviš, ampak to sem pri prejšnji točki izpostavil, da me mogoče malo moti, da se ponavljajo te stvari večkrat. Ne bi rad izpadel vehementen, ki bom na isti način s svojimi argumenti zagovarjal to, kar zagovarjam. Verjamem, da je tukaj konceptualno razhajanje in da v končni fazi vsi dobro mislimo.

Zdaj pa na kratko, ker včasih pravijo, da je včasih manj več. Zakaj smo mi v Desusu proti dvojnim statusom? Zato ker enostavno predlog, ki je na mizi, izključno favorizira espeje. Seveda ni prav da so eni napram drugim v inferiornem položaju in posledično eni v superiornem položaju. Jaz moram vsej javnosti povedati, da mi nikogar ne silimo v pokoj, nikogar ne silimo da ni več aktiven, nikomur ne onemogočamo, da bi še delal. Ampak če kdo želi nadaljevati svoje delo, lahko nadaljuje, dokler mu to volja, zdravstveni pogoji, zmožnosti in tako dalje dopuščajo. Če ne želi delati polni delovni čas, lahko dela krajši delovni čas, je lahko 7 ur aktiven pa eno uro v pokoju, pa 2 – 6 pa 3 – 5, 4 – 4 in tako dalje. Tako da nikomur ne jemljemo nobene pravice, nobene volje, ga ne destimuliramo. Ne znam pa si predstavljati, da bi ena grupica ljudi bila v povsem drugačnem, bodisi napram drugim v inferiornem ali superiornem položaju, ker je to za nas nesprejemljivo. Morda za ilustracijo. Ali si predstavljate, da bi nekdo, ki se odloči, je že v pokoju, pa se odloči, da bi šel v politiko, se pusti izvoliti oziroma je izvoljen v Državni zbor, dobiva še nadalje svojo pokojnino, pustimo zdaj, kakšne višine je ta pokojnina, in hkrati še polno plačo v Državnem zboru, ker dalje dela. To za moj okus ne gre. Nikogar pa, še enkrat poudarjam in izpostavljam, nikogar pa ne silimo v pokoj, nikomur ne onemogočamo, da je še nadalje aktiven. Tudi Ekonomsko-socialni svet, o katerem je danes tudi že bilo nekaj govora, se pri tej točki ni poenotil. Takšni rešitvi, ki jo predlagate v Novi Sloveniji, nasprotujejo.

Druga točka, regresni zahtevki. Jaz sem vesel, da je v končni fazi tega zelo malo, kolikor so meni znani podatki. Zakaj smo se postavili na stališče, da se nam ta predlog absolutno zdi nesprejemljiv? Zato ker, prvič, izjemno težko se dokaže, da je bilo nekaj namenoma, izjemno težko je to v samem postopku dokazati. Velika malomarnost – kaj pa je potem majhna malomarnost? Veste, jaz sem prepričan, da tukaj ne gre za dušenje delodajalcev. Tisti delodajalci, ki vsaj optimalno, če že ne idealno poskrbijo, da je za varnost pri delu poskrbljeno, ti ne bodo iz tega naslova šli »zu grund«, če se smem tako direktno izraziti. Ampak vendarle, mi smo se tukaj na našem stališču postavili na tisto ranljivejšo skupino, to so sigurno delavci napram delodajalcem, kar zadeva varnosti in zdravja pri delu. Jaz mislim, da je prav, da se spoštuje, in prepričan sem tudi, da velika večina delodajalcev, majhnih, srednjih, velikih to spoštuje. Ko pa pride do česa, veste, potem pa je tudi prihodnost posameznika in njihovih družin postavljena pod vprašaj. Takšne anomalije in takšne diskurzije pa moramo preprečiti. Prepričan pa sem, da vsi tisti, ki vsaj optimalno poskrbijo, da je za varnost njihovih zaposlenih poskrbljeno, se nimajo česa bati. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prihajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnica predlagatelja.

Kot prvi dobi besedo predstavnik Vlade, in sicer državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospod Peter Pogačar, izvolite.

PETER POGAČAR: Najlepša hvala za besedo.

Zahvaljujem se tudi predlagateljem in pa poslancem za to razpravo, ker o teh vprašanjih je vendarle zlasti za prihodnost treba razpravljati. Pa bom najprej odgovoril na nekaj, pa nisem tega razumel kot očitek, spoštovani predlagatelji, da v beli knjigi je predvidena ureditev tega dvojnega statusa. Vendarle treba odgovoriti v zvezi s tem. Bela knjiga je dokument, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo in je namenjeno javni razpravi o tem, kako naj izgleda naš pokojninski sistem. Pa tudi sicer je v beli knjigi jasno opredeljeno, da v primerjavi z drugimi ureditvami, ki jih tudi navajate v vašem v gradivu, da je dvojni status možen ob izpolnitvi polnih pogojev za upokojitev, to je običajno pri 65, 67 letih, predvsem pa za vse zavarovance enako. Vaš predlog pa gre v smeri, da naj se to omogoči samo samostojnim podjetnikom, omogoči naj se jim že pri 60 letih, kajti starostna upokojitev je možna tudi pri 60 letih in 40 letih pokojninske dobe brez dokupa. To je bilo v sistem uvedeno kot izjema, in to za tiste delavce, ki težko delajo in komaj zdržijo, ker so z delom začeli že zgodaj in ne bi zdržali delati tudi po 60. letu in je prav, da se jim po 40 letih efektivne delovne dobe pri 60 letih omogoči polna starostna pokojnina. Zato je bilo to pripeljano v zakon notri.

Spoštovani poslanec Lah je omenil, da je treba ljudi spodbujati, da ostanejo dlje aktivni. Absolutno. Celoten pokojninski zakon je v tej smeri narejen, da ko zavarovanci izpolnijo prve pogoje za upokojitev, da se jih stimulira, da

nadaljujejo z delom. Več bonusov spodbud je v našem sistemu. Posameznik za dodatno leto dela, za 41. leto dela dobi dodatno odmero pokojnine, to je višjo pokojnino.

Še ena zadeva je bila v zakon vpeljana, za katero mislimo, da zelo učinkuje v Sloveniji. Vsak zavarovanec pod enakimi pogoji, poudarjam, tako zaposleni kot samozaposleni, ko izpolni pogoje za upokojitev in ostane zaposlen, lahko že prejema 20 % pokojnine. Tako zaposleni kot samozaposleni pod enakimi pogoji. Ampak vaš predlog ta bonus ukinja. Vaš predlog 39.a člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ukinja, se pravi za vse zavarovance, ki nadaljujejo z delom po izpolnitvi pogojev, ukinja 20 % pokojnine, uvaja pa celotno samo za samozaposlene. Mi menimo, da to ni prav. Cilj zakonodajalca je, da vse obravnava enako. In to je tisto ključno sporočilo tudi za prihodnje, ko se bomo tega vprašanja lotevali. Ključno je vsem zavarovancem pokojninskega in invalidskega zavarovanja zagotoviti enake pogoje, enake obveznosti in tudi enake pravice.

Toliko morda glede dvojnega statusa. Ta razprava o dvojnem statusu je pomembna, je pravilna, ker bo treba tudi odgovoriti, kakšna je narava pravice iz našega pokojninskega sistema, ali je to pravica na podlagi medgeneracijske solidarnosti za obdobje, ko posameznik ni več sposoben opravljati dela, ali je neka pravica pridobljena iz zavarovanja, do katere sem jaz upravičen. Tudi od tega je odvisno to vprašanje, predvsem pa je odvisno od tega, ali bomo to zagotovili vsem pod enakimi pogoji, in, tako kot je v nekaterih drugih državah, šele po izpolnitvi polnih starostnih pogojev. To je v večini držav že danes preko 65. leta starosti.

Omenili ste, da je zakon iz leta 2012 ukinil možnost dvojnega statusa. Že po prejšnji ureditvi je bila možnost dvojnega statusa omejena samo na določeno kategorijo zavarovancev, se pravi, starejši je moral biti od 63 let – vaš predlog govori o 60 letih za samostojnega podjetnika – moral je imeti najmanj 6 mesecev pred upokojitvijo odprto dejavnost in moral je imeti najmanj enega zaposlenega. Tega ne pozabiti. Po tem smo jim dali prehodno obdobje, še enkrat smo ga podaljšali, in danes so vsi upokojenci postavljeni v enak položaj. Ne pozabimo, da smo prav na podlagi takšnih razprav, zahtev Obrtno-podjetniške zbornice in tudi vaše razprave z zadnjo spremembo zakona omogočili vsem, tudi samostojnim podjetnikom, da se izenačijo z ostalimi zavarovanci, da ostanejo aktivni samo za dve uri, za šest ur pa se lahko upokojijo. Toliko smo želeli biti fleksibilni.

Kar sem želel povedati glede razprave o dvojnem statusu, je, da je pomembna, je prav, da se o tem razpravlja, in je prav, da iščemo neke rešitve, ki bodo za vse varovance enake, javnofinančno vzdržne, predvsem pa morajo odgovoriti na vprašanje, kakšna je narava sistema.

Večje težave imam pa sam z omejitvijo regresnih zahtevkov za delodajalce. Poškodbe pri delu so eden glavnih vzrokov za nastanke invalidnosti, za nastanke delovnih invalidov. Vlaganje v varnost in zdravje pri delu je imperativ naše družbe. S tem ko odvezujemo delodajalce odgovornosti za varnost in zdravje pri delu zavarovancev, s tem delamo v nasprotju z načeli dostojnega dela, z načeli varnosti in zdravja pri delu. Danes je bil omenjeno, kaj če ima delodajalec vse interne akte v redu, vendar pa delavec zavestno ne upošteva njegovih navodil in utrpi škodo. V tem primeru se po splošnih pravilih odškodninske odgovornosti upošteva soprispevek ali pa celotni prispevek zavarovanca k nastanku škode.

Naj samo za informacijo povem o redu velikosti tega problema. To je pomembno poudariti. Trenutno ima Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje odprte štiri postopke zoper samostojne podjetnike. Štiri sodne postopke. Vaši podatki se nanašajo tudi na zdravstveno blagajno, vendar danes govorimo o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ko pravite, da bi omejili škodo. Kdo bo plačal pa razliko? Vedno mora nekdo plačati razliko. Plačali jo bomo verjetno vsi ostali zavarovanci. Tako da menimo, da je predlagana ureditev ustrezna. Predlagana ureditev na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ker kar nekajkrat v razpravi danes sem začutil, da se nanaša na zdravstveno zavarovanja. Predlagana ureditev je po naši oceni ustrezna, daje dovolj diskrecijske pravice Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, da se odloči, ali bo terjal regresni zahtevek. Vedno se regresni zahtevek terja v pravdnem postopku po splošnih pravilih odškodninske odgovornosti. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima še predstavnica predlagatelja gospa Ljudmila Novak. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala, gospod državni sekretar. Zagotovo vi veliko bolje poznate vse predpise, kot jih poznam jaz. Se pa velikokrat srečujem s podjetniki, obrtniki, ki ta problem izpostavljajo. Če so trenutno samo štirje problemi odprti na sodišču, hvala bogu, da jih ni več. Ampak tudi ti štirje so verjetno v zagati in v težkih razmerah.

Žal mi je, da ni spoštovane kolegice Marije Bačič tukaj, ki je malo prej šla ven. Ko sem jo gledala, sem se spomnila na en primer, konkreten primer. Tam po hodnikih imamo položene tepihe v Državnem zboru. In na koncu so neke kovinske letvice, da se ne spotikamo. Ampak kljub temu sem se jaz enkrat tako spotaknila, da sem nekaj metrov letela naprej, ampak hvala bogu, uničila sem si samo peto. Seveda lahko sem bila tudi jaz nerodna, ker nisem bolj noge dvignila, je pa tudi tepih malo kriv, ker je bil privzdignjen. Naša spoštovana

kolegica si je na tak način zlomila nogo in je bila nekaj časa na berglah, če se spomnite, in odsotna. Lahko bi se ubila, če bi malo z glavo udarila po stopnici. O takih primerih mi govorimo, ko ne gre za večjo malomarnost, pa se nesreča zgodi in ima lahko hude posledice. In na to nas opozarjajo. Za hudo malomarnost, se strinjam, odgovarja. Lahko se pa naredi huda nesreča, ne da bi za to res nekdo deloval iz malomarnosti.

Tudi mi smo predlagali, da nekdo dobi pokojnino ob polni delovni dobi. Sedaj je pač tista omejitev, leta oziroma 40 let. Človek, ki je utrujen, izmučen in je tako delo opravljal, zagotovo bo težko delal še naprej. Nihče z našim predlogom nikogar ne sili, da mora delati naprej. Smo pa srečali spet veliko primerov samostojnih podjetnikov, gostilničarja, frizerja, tam je bil en brivec, pa ne vem kaj še vse, ki pa so rekli: »Pa zakaj bom jaz delal še naprej, če sem pokojnino zaslužil.« In to mi želimo povedati. Pokojnino je zaslužil, zato jo ima pravico uživati. Ker pa želi, lahko še naprej opravlja neko drugo delo, ker ne more predati svojega podjetja naprej ali ga ne želi ali kakorkoli, pa naj ima možnost delati.

Jaz sem vesela, da smo opravili to razpravo, da smo si skušali malo odpreti oči, kaj pravzaprav hočemo mi z našimi predlogi, kje so problemi, zakaj so ti problemi. Zagotovo stvar ni črno-bela, pa vendarle upam, da so nam po tej razpravi stvari malo bolj jasne. Upam, da tudi razumete,, katere probleme smo želeli izpostaviti, ki so realni problemi in nekako je zanje treba iskati tudi rešitve. Hvala vsem.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ne. Zato tudi zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v okviru glasovanj v torek, 30. 5.

S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec Andrej Čuš.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predlagatelju predloga zakona gospodu Andreju Čušu. Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Spoštovane kolegice, kolegi, predstavnik ministrstva, dober večer!

Ko sem na začetku letošnjega leta prek socialnih omrežij spraševal mlade po Sloveniji, s kakšnimi težavami se soočajo in kaj jih predvsem moti, sem naletel tudi na skupino študentov s smeri Biopsihologije z Univerze na Primorskem. Na podlagi nekaj sestankov in srečanj mi je bilo jasno, da ko so se tudi ti študentje vpisovali na omenjeno študijsko smer, že vse od leta 2010 naprej, torej študijskega leta 2010–2011 naprej, je bilo ugotovljeno, da jih je država pri njihovih zaposlitvenih kakor tudi poklicnih možnostih zavajala, saj vse do danes ni uredila zakonodaje, področja ZOFVI in pa tudi socialnega varstva.

Temeljni cilj predlagane spremembe zakona je vključitev diplomantov študijskih programov Biopsihologija med nabor strokovnih delavcev po 69. členu zakona o socialnem varstvu. Država ima odločilno vlogo v procesu ustanavljanja in akreditacije študijskih programov in je posledično pravno obvezna, da stori vse, kar je treba in je od države mogoče razumno pričakovati, da bodo diplomanti na trgu dela osebno izkusili družbeno potrebo in strokovni pomen končanega študijskega programa vsaj z enakopravno možnostjo učinkovite prijave na razpisana delovna mesta in posledično zaposlitve.

S spremembo 69. člena Zakona o socialnem varstvu se diplomantom biopsihologije omogoča opravljanje strokovnih izpitov in posledično enake možnosti za vstop na trg dela, kjer lahko preverjajo, dokazujejo in nadgrajujejo strokovne kompetence. Omenjeni predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun ali druga javnofinančna sredstva. Program sledi in vključuje izhodišča ter nastavke razvoja znanstvenih dognanj v Združenih državah Amerike, Združenega kraljestva, Nemčije in Italije. Prav tovrstna posebnost in dodana vrednost študijskega programa Biopsihologija ponuja priložnost in izziv za študente psiholoških znanosti doma in iz tujine, saj ponuja in dopolnjuje konvencionalne metode dela in raziskovanja.

Ob tem velja tudi dodati, da je Biopsihologija javnoveljavni študijski program na javnoveljavni ustanovi, Univerzi na Primorskem. Gre le za uveljavljanje enakih možnosti pri zaposlovanju biopsihologov na področju socialnega varstva, pri tem pa ne gre samo za možnost dela v javnem sektorju, temveč tudi za delo v nevladnih organizacijah, kot so recimo Svit ali Rdeči križ, saj je status strokovnega delavca na področju socialnega varstva pogosto pogoj za prijavo na različne razpise. Tukaj je mišljeno predvsem evropske.

S tem zakonom gre tudi za usklajevanje dejanskega stanja, saj so biopsihologi že na trgu dela, in formalnopravnega, ki je dorečen ob ustanovitvi študijske smeri Biopsihologija 2010. Tudi ministrstvo je v svojem stališču izpostavilo, da prinaša vključitev biopsihologov na to področje

dodano vrednost, v prihodnje pa bodo na seznam verjetno dodali še nekaj drugih smeri.

Dovolite tudi, da se ob zaključku stališča zahvalim vsem poslankam in poslancem oziroma strankam, ki ste z 10 glasovi za in 6 proti na matičnem delovnem telesu to podprli, hkrati pa tudi obžalujem, da je glasovanje ene izmed strank koalicije proti amandmaju onemogočilo, da bi ta zakon ustrezno oziroma v celoti dopolnili, ampak prepričan sem, da je to danes oziroma na glasovanju v torek komaj prvi korak. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku, gospodu Urošu Priklu. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa.

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Kot rečeno, je matično delovno telo Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide na svoji 40. seji obravnaval Predlog zakona o socialnem varstvu, ki ga je posredoval v obravnavo kolega Andrej Čuš. Pri delu odbora so sodelovali poleg predstavnika predlagatelja tudi pristojno Ministrstvo za delo, Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora ter Društvo študentov biopsihologije in Društvo biopsihologov Slovenije.

Poglaviten cilj predloga zakona je sprememba 69. člena Zakona o socialnem varstvu, ki bi diplomantom biopsihologije omogočilo opravljanje strokovnega izpita in posledično enake možnosti za vstop na trg dela, kjer lahko preverjajo, dokazujejo in nadgrajujejo strokovne kompetence. Vlada oziroma v njenem imenu Ministrstvo za delo je izpostavilo, da je poleg študijskega programa Biopsihologije prav tako kar nekaj drugih študijskih programov, ki doživljajo isto usodo. Izpostavljena je bila socialna gerontologija, antropologija in številni drugi in prednosti, ki bi študentom omogočale razvoj strokovnih in širše zasnovanih relevantnih socialnih, komunikacijskih, organizacijskih in socialnih kompetenc. Vlada ocenjuje, da je predlog zakona sicer na nek način parcialen, saj vključuje zgolj en študijski progam glede na spremembo 69. člena ZSV, pridružuje pa se mnenju predlagatelja, da bi vključitev diplomantov študijskih programov Biopsihologija med nabor strokovnih delavcev po 69. členu ZSV lahko bistveno prispevala h kakovosti izvajanja socialnovarstvenih storitev in obogatila nabor poklicnih profilov, ki smejo sodelovati oziroma delovati na področju socialnega varstva pa tudi širše. V razpravi je bilo izpostavljeno stališče, da bo s sprejetjem novele narejen pomemben korak za skupino ljudi, ki študirajo ali pa so že doštudirali, pa doslej niso bili v stanju, da prestopijo k opravljanju strokovnega izpita. Tudi s strani zainteresirane javnosti je bilo eksplicitno poudarjeno, da biopsihologija kot nov poklic v Sloveniji lahko razširi paleto dela in obogati nabor poklicev. Biopsihologija združuje družboslovje in naravoslovje, diplomanti pa osvojijo širši pogled na psihologijo človeka. Študij se osredotoča na osnovna biopsihološka vprašanja, kot je vprašanje razlage izvora zavesti v povezavi z delovanjem možganov in vprašanj v širšem smislu, kot so proučevanja vedenja širših množic in tako dalje.

Kot je bilo že povedano, imeli smo na glasovanju tudi en amandma, ki ni bil sprejet, sprejeli pa smo vse člene v celoti in s tem omogočili, da pride predlog zakona o socialnem varstvu na plenarno zasedanje Državnega zbora in prepričan sem, da bomo ta zakon tudi potrdili in naredili pomemben korak naprej, da študentje in diplomanti biopsihologije imajo več možnosti in lahko pristopijo k opravljanju strokovnih izpitov ter postanejo pomemben moment na področju socialnega varstva kot tudi širše. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo predstavila stališče Poslanske skupine Desus. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi poslanci ter drugi prisotni!

Po oceni Poslanske skupine Desus je biopsiholog profil, ki lahko suvereno ponudi svoje znanje pri opravljanju socialnovarstvenih storitev. V naši poslanski skupini smo tudi prepričani, in tako ugotavlja tudi Vlada, da lahko še kakšen poklic poleg biopsihologa prispeva h kakovosti izvajanja socialnovarstvenih storite in obogati ponudbo na trgu dela. Zakon o socialnem varstvu je zastarel v delu, ki se nanaša na nabor strokovnih sodelavcev, ki lahko delujejo v javni socialnovarstveni mreži. Novodobne oblike težav, s katerimi se v večjem obsegu kot pred dvajsetimi, tridesetimi leti srečujemo oziroma jih danes bolj prepoznavamo kot v preteklosti, na primer na področju varstva starejših oseb, kličejo po sodobnejši večdisciplinarni obravnavi z razširjeno paleto strokovnjakov. Tako je nakazalo tudi ministrstvo za delo, da bi potrebovali dodatne moči gerontologov, antropologov in mogoče še kakšnega. Seznanjeni smo tudi, da se je pojavila dilema, ali trenutno izvajani program Biopsihologije na edini univerzi, ki tovrsten študij omogoča, nudi ustrezne in zadostne kompetence. Ker je program v postopku reakreditacije, je zdaj primeren trenutek, da se morebitne pomanjkljivosti odpravijo in da fakulteta v sodelovanju s stroko program ustrezno dopolni. Kaj mladim pomaga, če

uspešno doštudirajo, mnogi celo z odliko, potem pa si ne morejo v tej smeri služiti kruha, niti družbi ne morejo povrniti tistega, kar jim je država z brezplačnim javnim študijem omogočila. Žal danes ne bomo mogli narediti tega, kar bi bilo nujno postoriti za nadgradnjo poklica, nabora strokovnjakov, ki lahko delajo v javnem sistemu socialnega varstva, saj nabora profilov strokovnih delavcev v 69. členu zaradi zaprtega člena ne moremo širiti. S potrditvijo predloga zakona, kakršnega smo dobili v odločanje s strani matičnega delovnega telesa, bomo lahko dodali v sistem delavcev na tem širokem polju zgolj samo en poklic, torej ostaja še vedno odprt prostor za ureditev še morebitnih drugih pomanjkljivosti na tem področju. S tem pa je tudi dana dodatna naloga pristojnemu ministrstvu.

Poslanke in poslanci Desus dajemo diplomantom biopsihologije zeleno luč za vstop na trg dela za področje izvajanja socialnovarstvenih programov. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani vsi, ki še vztrajamo pri tej seji.

Predlog novele Zakona o socialnem varstvu zasleduje samo en cilj, in ta je, da se diplomantom biopsihologije odprejo vrata za pristop k opravljanju strokovnega izpita, ki je pogoj za zaposlitev v službah javnega sektorja.
Na spletni strani Univerze na Primorskem pod opisom študija biopsihologije preberemo naslednje: »Biopsihologija je v svetu že lep čas razširjeno in priznano znanstveno področje raziskovanja biološkega ozadja psiholoških pojavov. Cilj študijskega programa Biopsihologija je združiti naravoslovje in družboslovje kot temeljni področji znanosti ter na tej osnovi preseči klasično obravnavo individualnih in družbenih pojavov zgolj z družboslovnega ali naravoslovnega vidika. Diplomanti bodo tako osvojili širši pogled na psihologijo človeka, vešči pa bodo tudi uporabe znanstvenih metod družboslovja in naravoslovja kot orodja za reševanje nalog v praksi. Študij se osredotoča na osnovna biopsihološka vprašanja, kot je vprašanje razlage izvora zavesti, v povezavi z delovanjem možganov, in vprašanj v širšem smislu, kot so proučevanja vedenja širših množic.« Na informativnih dnevih je bilo bodočim študentom rečeno, da bodo zaposljivi tudi v javnem sektorju. A kakor hitro so študentje novega akreditiranega programa doštudirali, so doživeli hladen tuš. V javnem sektorju se ne morejo zaposliti brez opravljenega strokovnega izpita, a k temu ne morejo pristopiti, ker jih ni zaslediti v naboru strokovnih delavcev po 69. členu Zakona o socialnem varstvu in drugih zakonih. Pomeni, v javnem sektorju zanje ni prostora.
Pa vendar, tudi Vlada sama ugotavlja, da bi vključitev diplomantov študijskega programa Biopsihologija med nabor strokovnih delavcev lahko prispevala h kakovosti izvajanja socialnovarstvenih storitev in obogatila nabor poklicnih profilov, ki smejo delovati na področju socialnega varstva in tudi širše v invalidskem varstvu, zaposlovanju in na področju družine. Vlada pa v tem istem mnenju predloga ne podpira, saj opozarja, da so v Republiki Sloveniji poleg študijskega programa Biopsihologija uveljavljeni tudi drugi študijski programi, ki podobno kot program Biopsihologije niso normativno urejeni na način, da bi bili diplomanti zaposljivi v javnem sektorju, in da gre pri tej noveli za delno urejanje problematike in bi sami želeli, da so sprejete rešitve celovite.
Zaradi te ugotovitve pričakujemo, da bo Vlada pripravila nov zakon, ki bo manjkajoča področja študijski programov celovito zajel in uredil, a kljub temu ne vidimo razloga, zakaj tega ne bi začeli urejati takoj. Zato bo ta predlog zakona deležen naše enotne podpore. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Kolegice in kolegi!

Veliko imamo za popraviti v našem izobraževalnem sistemu. Na eno izmed področij, nerešen položaj glede možnosti opravljanja pripravništva in zaposlovanja v javnem sektorju za biopsihologe opozarja novela kolega Čuša, ki jo sedaj obravnavamo. V Novi Sloveniji smo prepričani, da so potrebe po teh kadrih v Sloveniji celo večje od števila diplomantov. Biopsihologija je javnoveljavna izobraževalna smer, ki poteka na javnoveljavni ustanovi, Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije v Kopru Univerze na Primorskem. Preprečuje prepletanje bioloških in psiholoških dejavnikov pri razumevanju človeka. Je izrazito interdisciplinarno področje. Torej pomeni, da celotno obravnava posameznika kot biopsihosocialno bitje.

Študentje prakso opravljajo tudi na področju socialnega varstva. Prepoznani so kot kakovosten kader, saj je na tem področju pri delu z ranljivimi skupinami še kako pomembno imeti kompetence, ki se dotikajo psihološkega svetovanja, poznavanja duševnih bolezni, kot preventive na področju duševnega zdravja. Imajo pa težave pri zaposlovanju. Tam se namreč zatakne, ker ne izpolnjujejo kadrovskih pogojev, kar lahko odpravimo z vključitvijo oziroma z uvrstitvijo te izobraževalne smeri v 69. člen Zakona o socialnem varstvu. To bi jim omogočilo opravljanje pripravništva in strokovnega izpita ne samo v javnem sektorju,

ampak tudi v nevladnem sektorju. Pri prijavah na različna razpise je namreč opravljen strokovni izpit iz socialnega varstva še kako dobrodošel. Za izobraževanje biopsihologov je država namenila zajetna finančna sredstva in oni so zdaj tu na trgu dela in bi radi prispevali družbi s svojimi znanji in veščinami.

Poslanci Nove Slovenije jim pri tem želimo pomagati, zato zakon podpiramo in bomo priti sklepu, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine Nepovezanih poslancev. Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa.

Spoštovani! V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo spremembo Zakona o socialnem varstvu, ki bo prinesla vključitev diplomantov študijskega programa Biopsihologija med nabor strokovnih delavcev, ki lahko opravljajo socialnovarstvene storitve. Po dalj časa trajajočih razpravah in preprekah, na katere so naleteli diplomanti programa Biopsihologija, je to prvi korak k izboljšanju njihovega položaja na trgu dela. Prepričana sem, da bo znanje, ki ga študenti biopsihologije pridobijo tekom študija, pomembno prispevalo h kakovosti izvajanja storitev na vseh področjih socialnega varstva.

Veseli me, da je bila med razpravo na delovnem telesu podpora spremembi jasno izražena s strani vseh nas razpravljavcev, poslanskih skupin in na koncu tudi Vlade. Upam, da bomo na seji Državnega zbora prav tako složni in predlogu, ki prinaša pozitivne spremembe, namenili večinsko podporo.

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Tanja Cink bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Veljavni Zakon o socialnem varstvu v 69. členu določa profile strokovnih delavcev, ki lahko opravljajo socialnovarstvene storitve, med katerimi pa ni diplomantov študijske smeri Biopsihologija.

Biopsihologija je interdisciplinarna veda, ki združuje naravoslovje in družboslovje. Predlagatelj s spremembo predlaga, da se diplomantom biopsihologije omogoča opravljanje strokovnih izpitov in posledično enake možnosti za vstop na trg dela reguliranih poklicev. Kot navaja v obrazložitvi, bi vključitev biopsihologov v nabor strokovnih delavcev prispevala h kakovosti izvajanja socialnovarstvenih storitev. Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem je leta 2009 pridobila akreditacijo za študijski program dodiplomskega študija Biopsihologija in leta 2013 še za študijski program druge stopnje, pri tem pa bodočim diplomantom obljubila, da se bodo po končanem študiju lahko zaposlili v javnem sektorju, zlasti v zdravstvu, šolstvu, socialnem varstvu in v državni upravi. Ker profil biopsihologov ni vključen med nabor strokovnih delavcev po veljavnem Zakonu o socialnem varstvu, se diplomanti te študijske smeri ne morejo zaposliti na področju socialnega varstva. Seveda se pri tem zastavlja vprašanje, čigava pristojnost je preverjanje možnosti zaposlitve.

Študenti biopsihologije so izpostavili, da bi morala Nacionalna agencija za kakovost v visokem šolstvu v tem primeru predstavljati varovalko, če se akreditira študijski program, ki ne omogoča zaposljivosti diplomantov. Pri tem je treba omeniti, da je bilo v času, ko sta se akreditirala študijska programa Biopsihologije v merilih za akreditacijo v povezavi z zaposljivostjo, zapisano le, da se potreba po študijskih programih prve in druge stopnje presoja tudi glede zaposljivosti diplomantov in možnosti njihovega nadaljnjega izobraževanja.

Maja 2014 so bila sprejeta nova merila za akreditacijo, kjer je v zvezi z zaposljivostjo diplomantov sestavni del akreditacijskega postopka tudi načrtovanje visokošolskega zavoda glede kakovosti učnih izidov in kompetenc na način, da bodo diplomanti zaposljivi oziroma se bodo lahko naprej izobraževali. Prav tako pa mora visokošolski zavod spremljati zaposljivost oziroma zaposlenost svojih diplomantov. Kljub temu da so trenutno v veljavi nova merila za akreditacijo, ki visokošolskemu zavodu nalagajo več odgovornosti glede preverjanja zaposljivosti diplomantov izbranih študijskih programov, ocenjujemo, da je v času akreditacije študijskih programov Biopsihologije NAKVIS svoje delo opravil površno. Da do podobnih, neljubih situacij, v katerih se znajdejo diplomanti, po končanem študiju ne bi prihajalo več, lanskoletna novela Zakona o visokem šolstvu v 32. členu jasno določa, da mora NAKVIS za regulirane poklice v postopku akreditacije pridobiti soglasje ministrstva, v katerega pristojnost sodi poklic, ki ga je diplomant pridobil.

Predlagatelj navaja, da lahko na podlagi standardne klasifikacije poklicev sklepamo, da je poklic biopsihologa primerljiv s poklicem psihologa. Pri tem se zastavlja vprašanje glede ustreznosti in primerljivosti kompetenc, ki jih v študijskem procesu pridobijo biopsihologi. Treba je poudariti, da so na področju izobraževanja biopsihologi akreditirani kot biologi. Na pomanjkanje usvojenih družboslovnih znanj biopsihologov je opozoril tudi Oddelek za psihologijo Filozofske fakultete. Pri tem ne moremo tudi mimo dejstva, da se z omenjenim predlogom zakona ta problem ureja

le za biopsihologe, čeprav obstajajo tudi drugi profili, ki bi se morda lahko zaposlili na področju socialnega varstva.

Prav tako se moramo vprašati, kdo naj nosi odgovornost glede presoje strokovnosti profilov in možnosti opravljanja reguliranih poklicev. V tem primeru se odgovornost, ki je pri načrtovanju študijskega programa ni prevzela fakulteta, nadalje pa NAKVIS, pri akreditaciji programa dejansko prenaša na Državni zbor. Poslanci Stranke modernega centra se bomo glede podpore predlogu zakona odločili po lastni presoji.Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, dober večer vsem skupaj!

Pravzaprav bi bilo nesmiselno ponavljati se. Dejstvo je, da so praktično vse poslanske skupine najavile podporo omenjenemu predlogu, vendar pa je prav, da se ve in da se glasno pove, da tudi v Slovenski demokratski stranki Predlog zakona o spremembi Zakona o socialnem varstvu podpiramo. V Slovenski demokratski stranki vedno, in tako bomo počeli tudi v prihodnje, podpiramo vse dobre rešitve, ki prinašajo izboljšanje položaja. Zato tudi zavračamo vse tiste razprave in mnenja, ki so bila danes podana, češ, da se nekatere stvari v Državnem zboru prepogosto ponavljajo. Če bodo prišle kakšne druge rešitve, jih bomo zelo veseli. Zaenkrat pa teh ni.

Naj povem tudi, da po prepričanju Slovenske demokratske stranke je zelo pomembno, da so vključeni diplomanti študijskega programa Biopsihologija med nabor strokovnih delavcev po 69. členu Zakona o socialnem varstvu, lahko zadevo zelo izboljša in prispeva h kakovosti izvajanja socialnovarstvenih storitev. S predlagano spremembo zakona se seveda ne posega v obstoječa temeljna načela veljavnega zakona o socialnem varstvu, dopolnitev 29. člena Zakona o socialnem varstvu izhaja iz zahteve po jasnosti in določnosti ureditve kadrovskih pogojev s področja socialnega varstva, ki izhaja iz doktrine o pozitivnih ustavnopravnih obveznostih držav. Država ima odločilno vlogo v procesu ustanavljanja in akreditacije študijskih programov in je posledično pravno obvezana, da stori vse, da se bodo študentke in študentje po zaključku študija enakopravno z možnostjo učinkovite prijave na razpisana delovna mesta in posledično zaposlitve vključevali v sam sistem. S predlagano spremembo 69. člena Zakona o socialnem varstvu se diplomantom biopsihologije omogoča opravljanje strokovnih izpitov in posledično enake možnosti za vstop na trg dela, kjer lahko preverjajo, dokazujejo in nadgrajujejo strokovne kompetence.

V Slovenski demokratski stranki predlog zakona podpiramo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati.

Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v torek v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda.

PREHAJAMO NA 3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VARNOSTI V ŽELEZNIŠKEM PROMETU PO NUJNEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom Odbor za infrastrukturo, okolje, prostor predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa dajem besedo predsedniku odbora gospodu Igorju Zorčiču. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 54. nujni seji dne 22. 5. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah Zakona o varnosti v železniškem prometu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada. V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo izpostavil poglavitne rešitve, ki jih vsebuje predlog zakona, ki se nanašajo na podaljšanje najdaljšega neprekinjenega trajanja vožnje vlečnega vozila in motornega vozila za posebne namene v eni izmeni. Prav tako pa ureditve odmora z minimalnim 30-minutnim koriščenjem odmora, za katerega se predvideva po rešitvi zakona, da bi se poslej to urejalo v Zakonu o delovnih razmerjih.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je opozorila na nomotehnično pomanjkljivost. Izpostavila je opozorilo k 1. členu, in sicer da bi bilo potrebno pri spremembi 84. člena prilagoditi relevantno kazensko določbo, zaradi česar je prišlo na seji odbora do predloga, da se glasuje o sklepu, da Predlog zakona o spremembah Zakona o varnosti v železniškem prometu ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Mi smo o tem sklepu glasovali in je bil tudi soglasno izglasovan. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavniku Vlade, ki je predlagateljica predloga zakona, mag. Klemenu Potisku, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo. Izvolite.

MAG. KLEMEN POTISEK: Hvala, predsedujoči.

Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

S predlaganim zakonom o varnosti v železniškem prometu smo želeli urediti dve pomembni vprašanji. Predlagali smo podaljšanje najdaljšega časa neprekinjenega trajanja vožnje vlečnega vozila in motornega vozila za posebne namene v eni izmeni s 4 na 5 ur ter predlagali smo fleksibilnejše koriščenje odmora med delovnim časom z odpravo specialnih določb, ki so v obstoječem zakonu. Zaradi ugotovljene notranje neskladnosti med dvema členoma zakona se strinjamo z mnenjem Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, da se obravnava predlaganega zakona ne nadaljuje.

Vlada bo v najkrajšem času predlagala nov predlog zakona, ki bo urejal navedeno problematiko. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Na predlog Vlade smo na seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor obravnavali Predlog zakona o spremembah Zakona o varnosti v železniškem prometu. Vlada je predlagala, da se podaljšuje najdaljše neprekinjeno trajanje vožnje vlečnega vozila in motornega vozila za posebne namene v eni izmeni z največ 4 na 5 ur. Predlagana rešitev se je izkazala kot dobra v času žledoloma.

Poleg te spremembe je Vlada predlagala, da ima izvršilni železniški delavec pravico do odmora v skladu z zakonom, ki ureja delovno razmerje in kolektivno pogodbo. Pravico do odmora med delovnim časom imajo po slovenski zakonodaji vsi delavci in je namenjena za regeneracijo, ki pripomore k bolj varnemu opravljanju dela. V veljavnem Zakonu o varnosti v železniškem prometu je v 85. členu navedeno, da mora delodajalec izvršilnim železniškim delavcem določiti odmor med delom in zagotoviti njegovo izrabo. Če je koriščenje odmora določeno v dveh delih, en del ne sme biti krajši od 30 minut. Ker je na železnicah vedno več prometa, delo pa se racionalizira, se izvršilni delavci upravičeno bojijo, da se bo v kolektivni pogodbi zapisalo določilo, da lahko izvršilni delavci koristijo odmor med delovnim časom po delih, na primer po 5 ali 10 minut. Čeprav je zakon vložila Vlada, je koalicija na ponedeljkovi seji obora izglasovala, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Tu se mi pojavlja vprašanje, zakaj. Je to mogoče povezano z Zakonom o drugem tiru oziroma sta za koalicijo dva zakona, ki se tičeta železnic, prevelik zalogaj. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Marjan Dolinšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Dober večer, predsedujoči in vsi prisotni!

Predlog novele Zakona o varnosti v železniškem prometu vsebuje nekaj nujnih sprememb, ki se nanašajo na podaljšanje najdaljšega neprekinjenega trajanja vožnje vlečnega vozila in motornega vozila za posebne namene v eni izmeni z največ 4 na 5 ur. Predlagana rešitev se želi uvesti, saj so dosedanje analize pokazale, da navedena sprememba nima nobenih negativnih vplivov na varnost železniškega prometa, omogoča pa racionalnejše izvajanje posameznih delovnih procesov. Določa se, da ima izvršilni železniški delavec pravico do odmora v skladu z Zakonom, ki ureja delovna razmerja in kolektivno pogodbo. Na ta način bi predlog novele omogočil, da bi bili izvršilni železniški delavci pri izrabi odmora izenačeni z drugimi delavci, za katere velja Zakon o delovnih razmerjih. Posebna ureditev tega vprašanja v Zakonu o varnosti v železniškem prometu zaradi varnosti ali zaradi specifične narave dejavnosti železniškega prometa namreč ni potrebna.

Novela uvaja še nekatere druge spremembe, ki se tudi nanašajo na izenačitev položaja izvršilnih železniških delavcev z drugimi delavci, kar se nanaša zlasti na delovnopravno ureditev, izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi in vrste disciplinskih ukrepov zaradi kršitve obveznosti iz delovnega razmerja v zvezi z varnim železniškim prometom. Tekom obravnave predloga zakona na matičnem delovnem telesu po pridobitvi mnenja Zakonodajno-pravne službe se je izkazalo, da novela iz zakonodajno tehničnega vidika potrebuje popravek, ki ga z amandmajem žal ni bilo mogoče umestiti v predlagano besedilo zakona.

Nadaljnjega postopka obravnavanega zakona zato v poslanski skupini nismo podprli, pričakujemo pa, da se bodo zadeve iz vsebine s predlogom novele zakona v čim krajšem roku primerno tudi uredile.Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo

obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 30. Maja, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 3. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ROMSKI SKUPNOSTI V REPUBLIKI SLOVENIJI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Matjažem Hanžkom. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora mag. Dušanu Verbiču za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa. Izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Dober večer! Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, prav lep pozdrav še enkrat!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 35. redni seji kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev, s prvopodpisanim gospodom Matjažem Hanžkom. K predlogu zakona so bili v poslovniškem roku vloženi tudi amandmaji Poslanske skupine Združene levice.

Predstavnik predlagatelja je dejal, da so ob oblikovanju predloga zakona po Sloveniji pripravili različna posvetovanja, na katera so bili vabljeni ne samo Romi, temveč tudi predstavniki lokalnih skupnosti, institucij, ki imajo največ stika z Romi, centrov za socialno delo, šol in drugi. Strinjal se je, da marsikatera predlagana rešitev mogoče ni najboljša, ob tem pa ponovno pozval Vlado, naj predlaga boljše konkretne rešitve. Izrazil je upanje, da bo Vlada čim prej pripravila svoj predlog zakona na to temo, kakor je obljubila. Na koncu je dejal, da predlagani amandmaji v veliki meri sledijo mnenju Zakonodajno-pravne službe.

Predstavnik Zakonodajno-pravne službe je opozoril, da v predlogu zakona ni v zadostni meri opredeljena razmejitev med obveznostmi države in obveznostmi lokalne skupnosti ter ponovno izpostavil, da bi bilo treba predhodno urediti nekatera vprašanja, ki so pravno-finančne narave. Izpostavil je še, da je neustrezen odnos med Vlado in Uradom za narodnosti, ki je vendarle služba Vlade glede te tematike. Direktor Urada Vlade Republike Slovenije za narodnost je menil, da romsko vprašanje ne sme biti poligon za politična obračunavanja, saj je ureditev položaja romske skupnosti v skupnem interesu. Vlada ima resen namen predlagati zakon, ki bo celovito uredil to področje in v ta namen je bila ustanovljena tudi delovna skupina.

Predstavnik Državnega sveta je povedal, da je Komisija za državno ureditev predlog zakona obravnavala in ga ne podpira. Prav tako je izpostavila še mnenje Sveta romske skupnosti, ki predlog zakona načeloma podpira, čeprav je v njihovem mnenju zaznati zadržanost. Predsednik Sveta romske skupnosti Republike Slovenije je povedal, da svet podpira vsakršne spremembe zakona, ki bi vplivale na večji razvoj romske skupnosti v Sloveniji. Spremembe bi morale omogočiti sistemsko financiranje na najbolj ključnih področjih, kot so bivalne razmere, izobraževanje, zaposlovanje in zdravstvo.

V zvezi z vsebino predloga zakona je poslanka Anja Bah Žibert na podlagi drugega odstavka 128. člena Poslovnika podala predlog, da odbor odloča o predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. V razpravi o predlogu sklepa so poslanci in poslanke Slovenske demokratske stranke menili, da je treba položaj spremeniti na vseh ravneh, na vseh področjih, tako da pozitivna diskriminacija sploh ne bo več potrebna. Predlog zakona so označili za problematičen, saj predlagane rešitve trčijo ob ustavno pravico do zasebne lastnine.

Po končani razpravi o predlogu sklepa je odbor sprejel s 13 glasovi za in enim proti, sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o romski skupnosti ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavniku predlagateljev predloga gospodu Matjažu Hanžku. Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, predsedujoči podpredsednik.

Predlog sprememb zakona o romski skupnosti ni nič drugega, kot posledica neukrepanja Vlade. Tako ta kot pretekle vlade so obljubljale pripravo sprememb tega zakona, a nobena v 10 letih do danes ni naredila nič. Ta vlada je leta 2015 zavrnila poslanski predlog sprememb z izgovorom, da pripravlja svoj zakon, ki bo sprejet leta 2016. Ker se to ni zgodilo, smo ga pripravili v Združeni levici.

Zakon, ki je bil sprejet leta 2007, je nujno potreben sprememb. Ne menimo, da je zakon popolnoma zanič, je pa vsekakor potreben sprememb. Predvsem tistih, ki bodo jasno določale, katere so naloge države in katere naloge občine, občinam pa zagotovile tudi ustrezna sredstva za izvajanje teh nalog. Dejstvo je, da romska naselja še danes niso

pravno urejena in vsaj minimalno komunalno opremljena. Še danes v nekaterih naseljih ni niti vode. V zvezi s tem nas v kratkem čaka tudi skoraj zagotovo obsodilna sodba Evropskega sodišča za človekove pravice. Poleg tega zakonodaja še vedno dopušča prodajo zemljišč skupaj z ljudmi, torej pripadniki romske skupnosti, ki na njih živijo. To me malo spominja na zgodbo o denacionaliziranih stanovanjih. To nedopustno prakso bi preprečili z uvedbo začasnega moratorija na prodajo zemljišč. Moratorij bi bil preklican takoj, ko bi se država in občina dogovorili, kako rešiti bivanjsko problematiko tistih, ki na takšnem zemljišču živijo. Tretja pomembna sprememba se nanaša na Svet romskih skupnosti. Le-ta je vsekakor potreben sprememb. Sestavo sveta je treba spremeniti tako, da bodo člani odgovorni do romske skupnosti, da bodo kar najbolj zagovarjali interese Romov. To pa je možno le z neposrednimi in demokratičnimi volitvami. Svet bi še vedno imel 21 članov, ki bi bili voljeni, svoje predstavnike pa bi v svetu imele vse regijo, kjer živi romska manjšina, predstavniki romskih društev in predstavnik Sintov.

Predlog zakona vsebuje tudi nekatere druge rešitve, ki so vsekakor potrebne, a vse je doletela klavrna usoda – koalicijski buldožer. Kljub temu da smo v Združeni levici predlog pripravljali dve leti, ga uskladili z ljudmi na terenu, s ključnimi deležniki, od samih pripadnikov romske skupnosti do županov, predstavili smo ga koaliciji in vladnemu uradu. Kljub temu pa je Vlada podala negativno mnenje. Izgovor je enak kot vsakič doslej: Vlada bo pripravila svoj zakon, ki bo kmalu prispel v Državni zbor. Koalicija pa, ne da je le sledila negativnemu mnenju Vlade, še več, najprej je onemogočila sodelovanje predstavnikov romske skupnosti na pogovoru v odboru, kljub pozivom niso dobili niti možnosti, da bi predstavili svoja stališča, pa ne le njim, predsednik ni dopustil razprave o predlogu niti poslancem. To je nova praksa politike, ki so jo polna usta demokracije, etike in morale. Vladi glede na pretekle izkušnje ne verjamemo, da bodo spremembe zakona v tem mandatu ugledale luč sveta. Pozitivne rešitve, ki so potrebne ali celo nujne, so zavrnjene brez razprave in obrazložitve, pripravljene imamo boljše. Dovolj je dejstvo, da prihajajo iz opozicije. Izgovor Vlade je vedno enak, da bodo pripravili boljše, celovitejše sistemske rešitve. Žal do zdaj nisem slišal niti za eno boljšo rešitev. Rešitve, ki nato nikoli niso pripravljene. Glede na val sovraštva, ki je zajel Slovenijo in ga je poleg politične desnice spodbujala prav vladna koalicija, si je težko predstavljati, da bo prav ta vlada tik pred volitvami reševala težave, s katerimi se srečujejo romska naselja. To namreč nikoli ne prinaša pozitivne točke, kvečjemu negativne.

A to ne pomeni, da bomo v Združeni levici obupali. Še naprej bomo zahtevali razpravo, še naprej bomo zahtevali konkretne rešitve. Pa ne samo glede romske manjšine, ampak glede vseh manjšin, ki jih oblast vedno bolj potiska na rob. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.
Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Če je kaj stalnega na tej seji oziroma predvidljivega, je to, da ni predstavnika Vlade, ko obravnavamo posamezne točke.

Zakon o romski skupnosti je bil sprejet že leta 2007. Že kmalu po začetku njegovega izvajanja pa so se pokazale številne pomanjkljivosti. Skoraj 10 let vemo, kje so težave, a kljub temu se do danes ne rešijo. Spremembe zakona so v pripravi že več kot pet let oziroma tako pravijo. Spremembe so vedno napovedane na nek način za eno leto kasneje, ampak nikoli niso dokončno pripravljene, še manj pa poslane v Državni zbor kot nekakšen Godot.

V Združeni levici se zavzemamo za izboljšanje položaja vseh manjšin in marginalnih skupin. Za izboljšanje položaja romske manjšine smo pripravili nekaj nujno pomembnih sprememb Zakona o romskih skupnostih. Dve leti smo zbirali informacije na terenu, se pogovarjali z deležniki in iskali najboljše rešitve. Rezultat teh prizadevanj so spremembe, ki ste jih videli v našem zakonu. Predlagane rešitve lahko strnemo v štiri področja, ki jih bom na kratko opisal.

Prvo se nanaša na nujnost jasne določitve nalog države in občin. Občine bi za reševanje bivanjske problematike prejele dodatna sredstva, ki bi jih lahko uporabili izključno za ta namen. Tu ne govorimo o kakšnih luksuznih dobrinah, govorimo o minimalnih pogojih za človeka dostojno življenje, kot je recimo kanalizacija ali pa dostop do pitne vode. Upam, da bosta Vlada in koalicija vsaj po obsodbi s strani Evropskega sodišča za človekove pravice spremenili svoje mnenje in dejansko ugotovili, da ta problem obstaja in da ga moramo tudi rešiti.

Drugo področje se nanaša na nedopustne prakse, ki so vedno bolj pogoste. Gre za prodajo zemljišč skupaj s prebivalci, ki na njem bivajo. Takšnih praks se poslužujejo celo občine, zato jih je nujno treba preprečiti. Ta problem bi rešili z začasnim moratorijem, ki bi prodajo zemljišča odložil, dokler se ne pripravi ustrezen način preselitve.

Tretje področje je Svet romske skupnosti. Z neposrednimi volitvami njegovih članov bi zagotovili ustrezno regijsko zastopanost in ustrezno razmerje moči. Število članov bi ostalo nespremenjeno, le sestava bi se prilagodila dejanskim potrebam po demokratizaciji. Zadnji sklop pa bi zagotovil ustrezno kadrovsko pomoč svetu in jasno

določitev pristojnosti Javnega sklada za regionalni razvoj ter Javnega sklada za kulturne dejavnosti.

Vse omenjene rešitve, kot smo že slišali, smo uskladili s predstavniki romske skupnosti, predstavili smo jih tudi koaliciji in vladnemu uradu. Konkretnih pripomb ali pa predlogov za boljše rešitve nismo dobili, smo pa kljub temu dobili negativno mnenje Vlade. To, kar se je zgodilo potem, pa je na žalost postal že del folklore koalicije v tem mandatu.

Na matičnem odboru kljub številnim pozivom in prošnjam predstavniki romske skupnosti niso dobili besede. Predsednik odbora pa je že kot mnogokrat do sedaj s kršitvami poslovnika onemogočal razpravo tudi poslankam in poslancem. Dogajanje na odboru je bilo sramotno in, če naj tako rečem, tudi nevredno te institucije, ki ji pravimo Državni zbor. Ker se ni zgodilo ne prvič in najverjetneje niti ne zadnjič, smo Poslanski skupini SMC tudi predlagali, da predsednika razreši. A Stranka modernega centra v preprečevanju razprave in onemogočanju sodelovanja zainteresirane javnosti očitno ne vidi nobene težave. Praksa je, da se opozicijske predloge enostavno zavrne brez razprave, se bodo tako še očitno le še stopnjevale in mogoče celo razširile na kakšen drug odbor. Ob takšnih praksah pričakovati, da se bo položaj romske manjšine še v tem mandatu in s strani te vlade vsaj malo izboljšal, je tako skoraj da utopičen.

Zaradi navedenega bomo glasovali proti predlogu sklepa, da ta zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi, kolikor nas je še ostalo.

Očitno kolege iz Združene levice najbolj skrbijo predstavniki romske skupnosti, ki težko živijo. V naši poslanski skupini pa nas bistveno bolj skrbijo tisti, ki so bolj odgovorni do širše skupnosti, marljivo delajo za minimalno plačo, pa slabše živijo kot predstavniki romske skupnosti, in bistveno več jih je.

Predlog novele Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji, ki ga je vložila Združena levica, prinaša spremembe na več področjih urejanja romske skupnosti. S predlogom se določa, da je občina dolžna zagotoviti ustrezne bivalne razmere ter da s strani države za reševanje romske problematike prejme tudi ustrezna sredstva. Seveda se ob tovrstni posebni obravnavi določene skupine prebivalcev Slovenije hitro postavi vprašanje o smiselnosti in utemeljenosti tovrstne diskriminacije. Nima vsak državljan privilegija, da bi mu morala občina zagotoviti ustrezne bivalne razmere. Pri obravnavi romske problematike bi se po našem mnenju morali držati pregovora, ki pravi: Daj človeku ribo, nahranil ga boš za en dan. Nauči ga loviti ribe, prehranil ga boš za vse življenje. Le neskončne državne in občinske pomoči romske problematike ne bodo nikoli rešile. Potrebno je njihovo izobraževanje, samoiniciativa, spodbujanje podjetnosti in odgovornosti. Razvoj človeka spodbuja njegova lastna motivacija, delo ter ustvarjalnost, ne pa zanašanje na sredstva in storitve države ter občine. Ob tem naj še poudarim, da se v Novi Sloveniji strinjamo z ugotovitvijo komisije Državnega sveta, ki je opozorila še na druge razloge, ki po njihovem mnenju otežujejo integracijo romske skupnosti, med drugim na razmerje med višino izplačanih socialnih transferjev in minimalnim osebnim dohodkom, ki ne stimulira k zaposlitvi. Za Novo Slovenijo pa je najbolj sporen del predloga zakona uvedba moratorija za zemljišča, na katerih bivajo Romi. V praksi naj bi se po zatrjevanju predlagatelja že večkrat zgodilo, da je bilo zemljišče, na katerem živijo Romi, prodano. Posledično pa so se morali Romi odseliti, kar naj bi povzročilo še večje težave od prvotnih. V Novi Sloveniji nikakor ne moremo pristati na to, da bi lahko kot sporno opredelili razpolaganje lastnika s svojo nepremičnino ter lastniku pri tem celo zavezali roke. V tovrstnih primerih težava sploh ni v lastnikovem razpolaganju z lastninsko pravico, ampak v dejstvu, da določena skupina ljudi živi na zemljišču, ki v resnici sploh ni njihovo. Po našem mnenju bi se morali vprašanja lotiti tam, kjer obstaja problem, ne pa z načinom odpravljanja posledic, ki bi neupravičeno prizadele tretje osebe. Predlagana rešitev je zato po našem mnenju v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije. Ob tem pa krščanski demokrati tudi ugotavljamo, da imamo v Sloveniji, žal, kar nekaj težav z dojemanjem koncepta lastninske pravice, kar se je v zadnjem času ne nazadnje pokazalo tudi pri sprejemanju tako imenovanega zakona lex Magna.

Iz navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije glasovali proti predlogu novele zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anita Koleša bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani, lep dober večer!

Naj že v uvodu povem, da smo v Poslanski skupini SMC predlog sklepa, da novela zakona o romski skupnosti ni primerna za nadaljnjo obravnavo podprli že na seji odbora, zato ga bomo podprli tudi tokrat.

Kot veste, smo bili preko obrazložitev mnenj in stališč seznanjeni s tem, da je Vlada Republike Slovenije k temu predlogu zakona

podala negativno mnenje, da ga ne podpira Državni svet, da je nekatere pomisleke izrekel Svet romske skupnosti, ki je po zakonu edini reprezentativni organ romske skupnosti, in da je Zakonodajno-pravna služba opozorila na nedorečenosti, ki na odboru niso bile ustrezno naslovljene s predlaganimi dopolnili predlagatelja. Konec koncev pa smo se o napačnih rešitvah tega predloga poslanci SMC prepričali tudi na terenu, ko smo obiskali eno od romskih manjšin.

V Poslanski skupini SMC podpiramo cilje, ki se zasledujejo s predlogom zakona, zlasti urejanje slabih bivanjskih razmer določenih pripadnikov romske skupnosti. Ne nasprotujemo pa tudi predlogom, da se na novo uredi delovanje Sveta romske skupnosti Republike Slovenije in da se omogoči njihovo lažje socialno vključevanje v družbo. V naši državi imate le italijanska in madžarska narodna skupnost ustavno in zakonsko priznan status avtohtone narodne skupnosti. Romska skupnost nima statusa klasične narodne manjšine, ampak gre za posebno skupnost, ki ima svoje antropološke, etnične in kulturne značilnosti. Ima pa z ustavo zagotovljen poseben položaj in posebne pravice, ki jih ureja zakon. Zato smo vsi mi zavezani k temu, da se tej skupnosti priznajo in upoštevajo posebne pravice na način, da jim bomo izboljšali položaj in jim omogočili učinkovitejše vključevanje v družbo tudi ali predvsem na področju izobraževanja in zaposlovanja. Ker je bil temeljni zakon o romski skupnosti sprejet že daljnega leta 2007, se zato zavedamo dejstva, da se kažejo potrebe po njegovi spremembi. Le-te so bile namreč danes sicer že večkrat pripravljene, a nobena od njih ni bila usklajena s strokovno in zainteresirano javnostjo, predlagane rešitve pa so bile preveč nedodelane oziroma preveč parcialne, da bi bile lahko deležne podpore. Ne nazadnje je bil Državnemu zboru že pred dvema letoma predložen zakon s pretežno podobno vsebino, ki podpore zaradi navedenih razlogov ni bil deležen.

V zvezi s tem velja opozoriti, da je tudi Zakonodajno-pravna služba ugotovila, da je bil že obravnavani zakon s pretežno podobno vsebino enako nedosleden in te sedanji predlagatelj tudi v tem predlogu ni odpravil. Naj omenim zgolj vprašanje razmejitve med obveznostmi države in obveznostmi lokalnih skupnosti. Vprašljive oziroma problematične so rešitve v zvezi s moratorijem glede posega v privatno lastnino in s tem povezano morebitno neusklajenostjo z ustavo. Neodgovorjena so vprašanja volitev sveta in težav z volilnimi imeniki, nesistemskim financiranjem lokalnih skupnosti ter nadzorom nad nenamensko porabo teh sredstev in vezavo sredstev na v naprej pripravljene občinske programe. Zato nam ni preostalo drugega, kot da predloženi predlog zakona zavrnemo. Sicer pa velja omeniti, da kljub temu da do spremembo zakona ni prišlo, Vlada ukrepa in zadovoljni smo, da bo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo izvedlo javni razpis za sofinanciranje investicij v osnovno komunalno infrastrukturo na območjih, kjer živi romska skupnost za leto 2018. Tudi oskrba s pitno vodo trenutno poteka v skladu z veljavno zakonodajo, mora pa biti urejena za vse družbene skupine na enak način, ne glede na katerokoli osebno okoliščino. Priključitev nelegalnih objektov na javno električno omrežje pa trenutno glede na določbe zakona o graditvi objektov in energetskega zakona ni mogoča.

Stranka modernega centra in vlada se zavedata pomembnosti urejanja odprtih vprašanj romske skupnosti in odprave ugotovljenih pomanjkljivosti veljavne ureditve, zato smo na Vlado naslovili poziv, da v okviru strokovne razprave medresorskega usklajevanja in usklajevanja z romsko skupnostjo ter občinami čim prej pripravi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o romski skupnosti. Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti je k pripravi predpisa že pristopil in je trenutno v fazi oblikovanja delovnega besedila sprememb in dopolnitev zakona. Poleg tega je Vlada v začetku maja ustanovila medresorsko delovno skupino za reševanje prostorske problematike določenih pripadnikov romske skupnosti, ki je zadolžena za pregled stanja po posameznih romskih naseljih v Sloveniji, pripravo analize dobrih praks na tem področju ter predloga ukrepov za ureditev prostorskih vprašanj in izboljšanje njihovih bivalnih razmer.

Kljub temu, da bo ta novela na tej seji zavrnjena, to torej ne pomeni, da si v SMC ne prizadevamo za zaščito romske skupnosti v Sloveniji oziroma zagotavljanja pogojev za ohranjanje in razvoj njene kulture, jezika in tradicije, urejanje bivanjskih razmer, ustreznega izobraževanja ter sodelovanja v gospodarskem, kulturnem in družabnem življenju.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anja Bah Žibert bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Dober večer ponovno!

Združena levica je v proceduro vložila Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji. Veseli me, da so vse ostale stranke oziroma predstavniki strank, ki so bili na seji matičnega odbora, sledili predlogu Slovenske demokratske stranke in izglasovali naš predlog, da predlagani zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Namreč predlagatelj, Združena levica, je v predlog zakona zapisal tudi izjemno problematične in sporne rešitve, ki bi posegale v zasebno lastnino državljank in državljanov, ki pa je z ustavo določena pravica. Na omenjeno je imel podobne pripombe tudi predstavnik Državnega sveta. V Slovenski demokratski stranki smo že večkrat poudarili, da temeljni

problem, ko govorimo o romski problematiki in sobivanju romskega in ostalega prebivalstva, ni v Zakonu o romski skupnosti, ampak v spoštovanju zakonodaje. V Sloveniji morajo veljati zakoni za vse. Tudi za Rome. Dokler ne bomo dosegli tega ustavnega zapisa, bo prihajalo do nezadovoljstva, napetosti in konfliktnih situacij, ki pa jih občine, kjer živi tudi romsko prebivalstvo, ne morejo reševati same. Tako se dogaja in dovoljuje, da so tako Romi, ki spoštujejo zakone in živijo v skladu s pravnim redom Republike Slovenije, in ostalo prebivalstvo, drugorazredni državljani v primerjavi s tistimi posamezniki in skupinami Romov, ki zakonov ne spoštujejo in izkoriščajo svoj status.

Pred kratkim je bila na temo urejanja položaja romske skupnosti v Sloveniji izjemno dobra razprava na Komisiji za peticije ter človekove pravice in enake možnosti. Na tej seji smo slišali mnenje in predloge županov občin z Dolenjske, kjer živijo tudi Romi, in kjer so razmere trenutno najtežje. Te razmere tudi osebno zelo dobro poznam, zato sem na to temo že sklicala posvet in nameravam ga tudi v tem letu. Treba je poudariti, da s strani te vlade pravzaprav pravih rešitev zaenkrat ni bilo. Situacija pa se samo še poslabšuje. Vlada je že dve leti nazaj obljubila strategijo, ki bi morala sprejeti za obdobje 2016–2021. Danes smo leta 2017. Sicer pa se ob tem pravzaprav sprašujem, na čem bo ta strategija sploh temeljila.

Največji in nedopusten manko je ravno na področju osnovnih in temeljnih podatkov. Kako bomo reševali položaj romske skupnosti, če teh podatkov ni. Vsi milijoni, ki jih namenjamo za reševanje romske problematike, so metanje denarja proč, če ne vemo, kakšno je realno stanje in na podlagi tega doseženi učinki. V Sloveniji namreč ne vemo, koliko Romov sploh živi in koliko jih je v posameznih občinah. Ne vemo, koliko je nelegalnih naselij. Ne vemo, koliko Romov je zaposlenih. Nimamo podatkov o tem, koliko Romov zaključi osnovnošolsko izobraževanje. In ne vemo niti tega, kakšen je delež prihajanja romskih otrok k pouku.

Razdajamo različne oblike socialne pomoči, pri tem pa sploh ne vemo, za kaj se ta pomoč uporablja. Nimamo niti podatkov o kršitvah javnega reda in miru na področju, kjer živi romsko prebivalstvo, čeprav so razmere v nekaterih okoljih že tako problematične, da so državljanke in državljani, ki plačujejo davke tej državi, ki spoštujejo zakone in pravila, primorani prodajati in se izseljevati iz svojih hiš, čeprav so jih stežka in z velikim odrekanjem gradili. Enako velja za Rome, ki želijo živeti v skladu z normami te države. Če vsega tega država ne bo uredila prioritetno, ne pomaga nobena nova zakonodaja in nobena strategija. Le nezadovoljstvo med romskim in ostalim prebivalstvom bo vedno večje.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Peter Vilfan bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi!

V tem mandatu Državnega zbora imamo drugič na poslanskih klopeh predlog zakona, s katerim se poskušajo reševati težave, s katerimi se soočajo v mnogih romskih naseljih. Veljavni Zakon o romski skupnosti v Republiki Sloveniji je bil sprejet leta 2007 in temelji na določbi 65. člena Ustave Republike Slovenije, da položaj in posebne pravice romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, ureja zakona. Navedeni zakon sicer predstavlja okvir za urejanje položaja romske skupnosti v Sloveniji, določa skrb državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti pri uresničevanju posebnih pravic romske skupnosti, ureja organiziranost romske skupnosti na državni in na lokalni ravni ter financiranje, a v praksi so se pri izvajanju zakona pokazale velike težave, na kar v svojem letnem poročilu vedno znova opozarja tudi varuhinja človekovih pravic in na kar neprestano opozarjajo organizacije romskih skupnosti.

Ne gre zanemariti, da so svoja opozorila zaradi nedorečenosti 5. člena veljavnega zakona podali tudi na ministrstvu, pristojnem za infrastrukturo in prostor. Opozorili so namreč, da je instrument državnega nadzora nad občinami pri urejanju nelegalnih in komunalno neurejenih romskih naselij nejasen oziroma celo neizvedljiv. Ne moremo in ne želimo zanikati ugotovitev predlagateljev, da so se v praksi pokazale tudi določene pomanjkljivosti pri delovanju Sveta romske skupnosti Republike Slovenije, zaradi česar bi morali razmisliti o možnostih drugačnega oblikovanja in sestave te organizacije.

Kljub temu pa se v poslanski skupini žal strinjamo z mnenjem Vlade, da je potreben tehten razmislek o mnogih določbah in ključnih rešitvah veljavnega zakona, kar zahteva zahtevnejšo in bolj poglobljeno pripravo sprememb in dopolnitev zakona, kot je bila opravljena do zdaj. Ne gre pozabiti, da Romi živijo na ozemlju današnje Slovenije že od 14. Stoletja. Po trenutnih ocenah v Sloveniji živi med 7 tisoč in 12 tisoč Romov, kar predstavlja približno 0,5 % celotnega prebivalstva. Številka je lahko celo višja. Dejstvo je, da je reševanje prostorske problematike in urejanje bivalnih razmer Romov proces, ki lahko uspešno poteka le ob partnerstvu občin, Romov in državnih institucij, v katerem mora vsak od akterjev izpolniti obveznosti iz svojih pristojnosti. Pri urejanju teh vprašanje je potrebno medresorsko sodelovanje pristojnih ministrstev, občin in tudi romske skupnosti. Kot izhaja iz mnenja Vlade Republike Slovenije, se ta zaveda pomembnosti urejanja odprtih vprašanj in odprave ugotovljenih pomanjkljivosti veljavne ureditve in bo sama pripravila predlog sprememb in dopolnitev

zakona o romski skupnosti, seveda v sodelovanju z vsemi deležniki.
V Poslanski skupini Desus razumemo razloge ter namen predlagatelja za spremembe veljavnega zakona, a si ob tem želimo, da bi Vlada, kot je zagotovil tudi direktor vladnega Urada za narodnosti celovito pristopila k noveli zakona o romski skupnosti. Po besedah vladnih predstavnikov je predlog zakona že pripravljen, zato v Poslanski skupini Desus upamo oziroma pričakujemo, da bo v kratkem tudi na naših klopeh.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik za besedo.

Danes sem začela s stališči poslanskih skupin, po 13 urah pa zaključujem. Ta novela zakona, ki jo imamo na mizi, predlaga rešitve, ki urejajo romsko vprašanje, nanašajo pa se na spremembe pri dodeljevanju finančnih sredstev občinam, v katerih živi romska skupnost, na moratorij za prodajo zemljišč, kjer živijo Romi, na sestavo Sveta romske skupnosti. Podobne zakonske rešitve, so bile zapisane tudi v noveli, ki smo jo obravnavali jeseni 2015 in ocenili da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Socialni demokrati smo takrat in danes ponovno ponavljamo, da je reševanje romske problematike treba urejati celovito, in to skupaj s predstavniki romske skupnosti, lokalne skupnosti in države. Ker urejanje romskega vprašanja presega okvire enega resorja, je nujno treba pripraviti nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2016–2021. Če smo pred dvema letoma rekli, da se bo veljavnost nacionalnega programa za obdobje 2010–2015 vsak čas izteklo, zdaj ugotavljamo, da se je čas že zdavnaj iztekel.

Osnutek nacionalnega programa ukrepov za Rome za obdobje 2016–2021 je pripravljen. Vendar, kot lahko beremo, ne prinaša zadovoljivih rešitev, ker le-te niso finančno ustrezno ovrednotene. V razmislek, morda bi se morali pogovarjati tudi o tem, da se obdobje podaljša, in sicer do leta 2026, še posebej zato ker hitrost priprave programa in kasnejšega izvajanja nista vrlini, ki bi prispevali k razvoju in reševanju tega kompleksnega problema. Da pa bi se ta hitrost le nekoliko povečala, bodo k temu morali prispevati tudi romske organizacije in njeni pripadniki. To ugotavlja tudi Varuh, saj pravi, da se z ustanovitvijo Sveta romske skupnosti del pristojnosti in odgovornosti za reševanje romske skupnosti prenaša tudi na pripadnike te skupnosti.
Nujno si morajo tudi sami prizadevati, da se poleg urejanja bivanjskih razmer v vzgojno-izobraževalni sistem vključi čim več otrok in se jih v izobraževalnem sistemu zadrži čim dlje. Zavedamo se, da gre za dolgotrajen proces, ki se na koncu obrestuje. V Sloveniji imamo vzorne primere, kjer je na obeh straneh, romski in neromski strani, težnja k urejanju, ne le bivanjskih razmer, ampak tudi urejanje in razvijanje vzgojno-izobraževalnih in kulturnih razmer, zelo velika. Graditi je treba na teh pozitivnih primerih.
Socialni demokrati bomo podprli predlog, da predlagani zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Glede na zaključni del zapisa v mnenju Vlade pa lahko milo rečeno zahtevamo, da se priprava ustreznih dokumentov in zakonodaje s tega področja čim prej zaključi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v torek, 30. maja, v okviru glasovanj.
S tem prekinjam 14. točko dnevnega reda.

Prekinjam 30. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Kolegice in kolegi, želim vam lahko noč!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 25. MAJA 2017 OB 22.10 IN SE JE NADALJEVALA 26. MAJA 2017 OB 10. URI.)

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam z nadaljevanjem 30. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: Violeta Tomić, gospa Andreja Potočnik od 16.30 dalje, mag. Tanja Cink do 12. ure, gospa Irena Grošelj Košnik od 14. ure dalje, dr. Franc Trček, mag. Aleksander Kavčič, mag. Matej Tonin, gospod Uroš Prikl, mag. Marko Pogačnik, gospod Jožef Horvat, gospod Franc Laj, gospod Danilo Ranc od 16. ure dalje, gospod Igor Zorčič od 13. ure dalje, gospod Franc Breznik, dr. László Göncz od 11. ure dalje, dr. Mirjam Bon Klanjšček, gospod Ivan Škodnik od 16. ure dalje in Matjaž Hanžek od 12. ure dalje.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to so Vprašanja poslank in poslancev.

V okviru te točke bodo na poslanska vprašanja odgovarjali ministrice in ministri. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena in 247. členom Poslovnika Državnega zbora. V zvezi s to točko so se danes opravičili: ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar; ministrica brez resorja, pristojna

za razvoj, strateške projekte in kohezijo, gospa Alenka Smerkolj in ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslansko vprašanje, postavljeno na 28. seji Državnega zbora. Ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar bi morala odgovoriti na vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi z ukrepanjem policije v primeru izobešanja zastav drugih držav ali nekdanjih držav oziroma pokrajin; vendar je danes zaradi zdravstvenih razlogov odsotna. Poslanca bi vprašal, ampak ga bomo ustno vprašali, ali… / oglašanje iz dvorane/ Ja, bo dobil pisni odgovor, če ne bo zahteval do naslednje seje.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev.

Gospa Jelka Godec bo postavila vprašanje ministrici za zdravje Mariji Milojki Kolar Celarc ter ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

Izvolite, gospa Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala.

Moje vprašanje se nanaša na skupna javna naročila v zdravstvu, ki jih ministrica navaja kot enega izmed ukrepov za preprečevanje korupcije v zdravstvu in znižanje preplačil materiala v zdravstvu. Hkrati dostikrat na različnih sejah in v javnosti govori, koliko je bilo privarčevanega s skupnimi javnimi naročili. Ker pa sem postavila že pisno poslansko vprašanje in dobila odgovor v mesecu marcu, iz katerega je razvidno, da niti eno od skupnih javnih naročil v zdravstvu do sedaj še ni bilo zaključeno. Recimo skupno javno naročilo za rokavice, rok za oddajo ponudb je bil 4. julij 2016, pa še vedno javno naročilo ni oddano. Nadalje imamo recimo za nakup plenic, kjer tudi ministrica razlaga, kako je uspešen javni razpis, rok za prejem ponudb je bil 4. julij 2016, pa javno naročilo še ni oddano. Nadalje imamo za nakup zdravil, 22. 9. 2015 je bil rok za oddajo ponudb, pa javno naročilo še vedno ni oddano; za nakup igel prav tako, 7. julij 2016, pa javno naročilo še vedno ni oddano. Potem imamo tudi katetre, kjer je enaka zgodba.

Zanima me:

Zakaj prihaja do teh zamud, letnih, torej več kot leto dni?

Ali je to zaradi Ministrstva za zdravje, ki pripravlja strokovne kriterije za javni razpis, ali zaradi Ministrstva za javno upravo? Ali so vzroki, da javna naročila še niso bila oddana, kje drugje?

Katera skupna javna naročila trenutno potekajo na Ministrstvu za zdravje za nakup zdravstvenega materiala?

Katera so tista skupna javna naročila, v kateri fazi so, kako dolgo potekajo določene faze, od začetka pa do tega, da se odda oziroma objavi na portalu?

Bi prosila, da mi daste te podatke, kako daleč so tekoča skupna javna naročila in katera sploh so.

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc.

Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Lepo pozdravljeni, gospod podpredsednik in spoštovani poslanke, poslanci! Spoštovana gospa Jelka Godec, hvala za vprašanje.

Obvladovanje problematike nabav medicinske opreme ter nabav zdravil in medicinskih pripomočkov je ena od ključnih prioritet Ministrstva za zdravje in tudi vlade kot celote, ki se je zavezala ničelni toleranci do korupcije. Vse načrtovane ukrepe tudi dosledno izvajamo. Za potrebe vseh desetih sedaj delujočih urgentnih centrov, ki so bili financirani iz sredstev Evropske unije, je Ministrstvo za zdravje že takoj v začetku mandata sámo izvedlo skupno javno naročilo z vzpostavitvijo tehničnih standardov najdražje opreme za 7 urgentnih centrov, pri katerih smo od prvotne ocene 9 milijonov privarčevali več kot 3 milijone oziroma 33 % od celotne vrednosti za opremo teh centrov. V pripravi je skupno javno naročilo za nabavo medicinskih aparatov CT za vse bolnišnice, kjer je nujna posodobitev navedene opreme. Tudi v tem primeru bodo upoštevane dejanske potrebe bolnišnic, napravljeni so strokovnotehnični standardi te opreme in zato tudi tu pričakujemo pozitivne finančne učinke. Skupaj z Ministrstvom za javno upravo pa smo leta 2015 začeli izvajati projekte skupnega javnega naročanja zdravil in medicinskih pripomočkov. V nadaljevanju vam bom naštela, katere tehnične pripomočke so ta skupna javna naročila zajela in v kateri fazi so. Kolega Boris pa bo v nadaljevanju povedal še glede pritožbenih, revizijskih in drugih postopkovnih določil. Prvo skupno javno naročilo za zdravila, za 900 sklopov je postopek skupnega javnega naročila zaključen. Pred oddajo naročila pa bo izveden še postopek s pogajanji. Za 30 sklopov smo prejeli štiri zahtevke za revizijo, zaradi tega predrevizijski postopki potekajo, vse v skladu z veljavno zakonodajo v Sloveniji. Odločitev bo sprejeta v zakonskih rokih.

Skupno javno naročilo plenic, rokavic in igel, kar ste tudi vi omenili v vprašanju. Igle – poteka faza pregleda ponudb, v skladu z zakonom bodo določeni ponudniki pozvani k dopolnitvi ponudb. Plenice – na podlagi pozivov ponudnikom smo prejeli dopustne dopolnitve ponudb, ki bodo v naslednjem tednu pregledane. Do konca meseca maja bo sprejeta odločitev o izbiri najugodnejšega ponudnika za posamezne sklope. Rokavice – postopek javnega naročanja je zaključen, odločitev o oddaji naročila je predvidena za 18. 5. 2017, ko

je postala pravnomočna. Sledi sklenitev krovnega dogovora in posameznih okvirnih sporazumov. Nadalje, skupno javno naročanje materiala za respiratorno terapijo – tehnične in splošne strokovne zahteve so pripravljene, trenutno poteka predhodno preverjanje trga in cen; objava javnega naročila bo v juniju 2017. Skupno javno naročilo katetrov – v pregledu so še zadnje dopolnitve ponudb, ki so jih posredovali ponudniki. Odločitev o izbiri najugodnejše ponudbe bo sprejeta predvidoma do konca tega meseca. Petič, skupno javno naročanje, nakup infuzijskih in transfuzijskih sistemov. Ministrstvo za javno upravo je od bolnišnic že dobilo informacije o potrebnih količinah posameznih artiklov. Dokumentacija za izvedbo postopka javnega naročanja je v zaključni fazi priprave. Objava javnega naročila tudi do konca tega meseca. Šesto skupno javno naročanje materiala za interventno kardiologijo. Tehnične specifikacije za naročilo žilnih opornic so pripravljene. V zaključni fazi priprave so tehnične specifikacije še za funkcionalno morfološki sklop. To je pa material za aparature za funkcionalno in slikovno diagnostiko. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec, boste zahtevali dopolnitev odgovora?

Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Gospa ministrica, mene zanima:

Zakaj javni razpis, skupna javna naročila trajajo eno leto? Eno leto!

Sem vas vprašala tudi to:

Kako dolgo traja neka faza, da se pripravijo recimo strokovni kriteriji? Kolikokrat ministrstvo skliče te ljudi skupaj, da pripravijo strokovne kriterije? Zakaj torej roki tako dolgi?

Jaz razumem, ko pride do revizije in tako naprej, tisto je druga zadeva; ampak da je sploh javno naročilo objavljeno.

Koliko časa potrebuje ministrstvo, da objavi javno naročilo – od takrat, ko se začne, ko se pač prvič skliče, do objave javnega razpisa?

Pa še eno vprašanje imam glede skupnih javnih naročil:

Kdo in na kakšen način opravi pregled trga in cen?

Vi ste v eni izjavi dejali, da bodo skupna javna naročila prinesla prihranke, vendar pa bodo v določenih segmentih cene celo višje, kot so do sedaj v bolnišnicah; oziroma v javnih naročilih, ki jih imajo bolnišnice. To mislim, da ste rekli za zdravila.

Kako dolga je faza od takrat, ko se reče, da se bo začel javni razpis oziroma da boste šli v neko skupno javno naročilo, do takrat, ko se javno naročilo objavi?

Kdo opravlja pregled trga in cen za katerikoli material? Na kakšen način?

Torej zakaj leto dni, pa ne govorim zdaj o tem, ko je že potem razpis objavljen in so revizije; razumem, takrat se zadeve lahko zavlečejo. Kaj mislite, da je vzrok tem revizijam – je zakonodaja slaba ali ministrstva ne delajo dobro?

Moje vprašanje, še enkrat:

Zakaj tako dolgi roki?

Me zanima, kako pa zdaj bolnišnice vmes nabavljajo. Verjetno prek svojih aneksov?! Po kakšnih cenah? Kje je tu prihranek?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec, lahko damo besedo gospodu Koprivnikarju ali gospe Kolar Celarc?

JELKA GODEC (PS SDS): Zahtevam od ministrice odgovor, ker gre za strokovni del, ker tam, da pripravijo, gre za strokovni del; potem tisti del, ko pa tehnično izvedejo, pa je gospod Koprivnikar. Lahko mu pusti minutko, da odgovori, koliko pa Ministrstvo za javno upravo potrebuje, da tehnično potem zadevo izpelje.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Kot sem že uvodoma povedala, je glede vodenja postopkov skupnih javnih naročil pristojno Ministrstvo za javno upravo, zato bom v nadaljevanju pustila, da na ta del odgovori; in zakaj take zamude, ki so v glavnem zamude zaradi pritožb in revizijskih postopov. Da vam pa odgovorim v tem delu. V Sloveniji do mojega mandata ni bilo pripravljenih nobenih tehničnih, strokovnih, medicinskih standardov. Nikjer, za noben material, za nič. V zakonu je celo tako narejeno in zapisano, da praktično lahko vsak zdravnik samostojno odloči brez meril, kakšen material in kakšni standardi bodo uporabljeni. Prav zaradi tega smo se mi na začetku mandata lotili tega, da začnemo postavljati. Morate pa vedeti, da gre pri tem za deset in več tisoč postavk. Samo register teh nabavnih cen materialov je čez 90 tisoč; tisti, ki smo ga uspeli narediti in je objavljen na spletnih straneh Združenja zdravstvenih zavodov. Veste, pri pripravi z medicinsko-strokovnega vidika je to zelo zahteven posel. Druge države to delajo po pet in več let; od nas pa praktično zahtevate, da to naredimo v enem ali dveh mesecih. Mi delamo zelo strokovno, intenzivno to delajo zdravniki v delovnih skupinah in si pač vzamejo čas in pregled, da te standarde, ki bodo veljali nekaj časa, naredijo strokovno. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister gospod Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala.

Na kratko še z moje strani pogled na ta zdravstvena poročila. Glede preverjanja

obveznih pogojev, vključno s trgom. Naj povem, da smo s spremenjeno zakonodajo uvedli obvezno preverjanje pogojev in da beležimo 23 tisoč poizvedb na 63 tisoč virih, s čimer krepimo prav to, da je pri vsakem naročilu obvezno preveriti, kakšne so tržne razmere in kakšno je izpolnjevanje teh konkretnih pogojev. Na portalu javnih naročil ne objavljamo zgolj javnih naročil, ampak po novem obvezno tudi pogodbe, ki so dejansko sklenjene z naročniki, kar je bil tudi vir veliko problemov. Objavili smo aplikacijo Statist, kjer lahko vse to pregledate, in tudi za zdravstveno področje objavo v katalogu. Naj pa povem, da imamo sicer 4 % zahtevkov za revizije, na zdravstvenih naročilih pa imamo 150 % zahtevkov za revizije. Glede na ocenjeni prihranek pri polovici oddanih sklopov za približno 7 milijonov evrov v generalu glede na strošek, ki ga danes plačujemo, se včasih pošalim, da imamo 7 milijonov razlogov za številne revizije in zavlačevanje postopkov. Težavno, vendar se približujemo koncu in naročila se zaključujejo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec, boste dali postopkovni predlog?

Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Ja, dala bom postopkovni predlog, ker ministrica in minister nista odgovorila na moje konkretno vprašanje.

Jaz sem ministrico vprašala, kako dolgo traja ta strokovni del, mi ni odgovorila. Rekla je, da zahtevam, da se to uredi v treh, štirih mesecih. Jaz tega nisem rekla. Jaz sem vas vprašala, kako dolgo traja ta postopek, kolikokrat skličete strokovnjake, da to naredijo. Vi se izgovarjate, da lahko pri nas vsak zdravnik določa, kakšen material in kakšen standard bo uporabil. Zakaj pa se tega potem ne lotite urejati? Vi ste zdaj našteli kakšnih pet problemov, ki jih imate, da ne morete izvesti skupnih javnih naročil, ampak tega se niste lotili narediti. Prav tako ne na Ministrstvu za javno upravo; sem razumela, da so pri nas pač takšni postopki, da se lahko vse te revizije in ne vem kaj vse dogaja. Gospa ministrica, jaz sem danes od vas pričakovala konkreten odgovor, zakaj tako dolgi postopki. Strokovni del ima Ministrstvo za zdravje, potem pa tehnično izpelje Ministrstvo za javno upravo. Vi pa se izgovarjate, da v drugih državah to delajo pet let. Vi ste strašno sposobni, ste sami povedali, da si tega želite čim prej; potem pa dajte te stvari popraviti. Jaz bi tukaj predlagala, da se opravi javna razprava o tem, kako Ministrstvo za zdravje izvaja skupna javna naročila skupaj z Ministrstvom za javno upravo. Ministrica nenehno poudarja, da je bilo na skupnih javnih naročilih privarčevano toliko in toliko milijonov, na koncu seveda prizna, da ne skozi ta skupna javna naročila, ampak v okviru urgentnih centrov; in zavaja javnost s podatki, da je bilo privarčevano na skupnih javnih naročilih, ki niti še niso bila oddana in so celo v revizijah. Vlada pa popolnoma nič ne naredi ne na zakonodajnem ne na drugem področju, da bi naredila zakonodajo tako, da ne bi prihajalo do teh revizij; oziroma tudi sama ne izvede skupnega javnega naročila tako, da bi to potekalo hitreje. Tako še danes preplačujemo material na področju zdravstva, še danes imamo v skupnih javnih naročilih višje cene in še danes nisem dobila odgovora, kako se dela tržna raziskava na ministrstvih. Kako se preverja cene? Ali se preverja samo od bolnišnice do bolnišnice ali se pogleda tudi evropski trg?

Predlagala bi, da se končno opravi tudi ta razprava o skupnih javnih naročilih oziroma o Zakonu o javnem naročanju, da se vidi, ali je zakon tisti, ki je slab, ali pa so nesposobni ljudje, ki delajo javna naročila; če hočete, tudi skupna javna naročila na ministrstvih. Po mojih informacijah se kliče ljudi, se odpove sestanke, ne vem kaj vse, predno se pride do tega, da se naredi strokovne kriterije. Ne govorim zdaj o tehničnih zadevah, ampak govorim o strokovnih kriterijih. Zato bi bilo dobro, da se opravi razprava, da se sliši konkretne odgovore in tudi predloge s strani Vlade, ki bi bili, da se ta skupna javna naročila izvedejo transparentno, da se znižajo cene, da se naredi raziskava trga in da se postopki skrajšajo. Treba bo skrajšati postopke. Moj predlog je, da se opravi javna razprava glede tega vprašanja.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal v torek, 30. maja, v okviru glasovanj.

Gospod Luka Mesec bo postavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Spoštovani minister, jaz vam bom postavil vprašanje glede davčnih utaj. Cela Slovenija je namreč v zadnjih nekaj tednih imela priložnost spoznati doktorja davčnih utaj, kot so ga poimenovali mediji, Roka Snežiča, ki je prišel na javno televizijo brezbrižno povedati, kako je prenesel svoje premoženje oziroma kako je ustanovil podjetje v Bosni in Hercegovini s skritim lastništvom. Ta podjetja so pokupila njegovo premoženje v Sloveniji in tako se je on pač izognil vsem zakonskim primežem te države in po njegovih navedbah uničil svoj davčni dolg do te države, ki je znašal več 100 tisoč evrov. Če me spomin ne vara, je bil dolžan državi celo okoli 800 tisoč evrov. Na televiziji je bil zato, da je predstavil svoj poslovni model in da privabi še ostale, ki se soočajo z enako težavo, podobne prakse. Mislim, da je zdaj precej urgentno, da država odreagira in da se tem ljudem onemogoči to izigravanje zakonodaje. V oddaji Tarča so teden po uvodnem nastopu Roka

Snežiča že nastopali predstavnik Fursa, Zbornice stečajnih upraviteljev in Ministrstva za pravosodja, ki so malo nakazali, v čem je problem. Problema sta na mednarodni ravni dva. Eno je, da tam, kjer imamo mednarodne sporazume z državami že sklenjene, imajo stečajni upravitelji kljub temu zelo velike težave pri pridobivanju podatkov o premoženju naših državljanov v tujini. Po drugi strani, kot je primer Snežičeve Bosne, pa imamo problem s tem, da državnih sporazumov o delitvi podatkov o premoženju očitno sploh ni. To je vzrok, zakaj se lahko pojavljajo take prakse, kot so bile opisane tam, da imajo recimo zelo premožne osebe, ki grejo v osebni stečaj, čez nekaj let ničelno premoženje zaradi tega, ker so vmes v postopkih vse enostavno prenesle v tujino.

Zato me zanima, gospod minister, ta vprašanja sem vam tudi poslal:

Ali ste se na ministrstvu do zdaj ukvarjali s to problematiko in kakšne rešitve predlagate?

Ali imate seznam držav, s katerimi Slovenija nima sklenjenih sporazumov o izmenjavi podatkov, ter seznam sporazumov, ki onemogočajo izmenjavo podatkov o premoženju med davčnimi organi in stečajnimi upravitelji?

Ali pripravljate rešitve, ki bi preprečile poneverjanje lastništva podjetij in takih praks?

Ali imate podatke o tem, koliko je primerov, ko imajo posamezniki pred začetkom osebnega stečaja ogromno premoženja, potem pa to premoženje čudežno izgine?

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovani poslanec Luka Mesec, poslanke in poslanci!

Najprej bi rad rekel, da sem globoko prepričan oziroma želim verjeti, da organi odkrivanja in pregona oziroma davčni organi v primeru z vaše strani omenjenega doktorja davčnih utaj še niso rekli zadnje besede. Tudi zaradi zakonodaje, ki je že bila spremenjena v tem mandatu. Osebni stečaj kot eden od pomembnih institutov, da se ljudem, ki zaradi takih in drugačnih razlogov zabredejo v finančne težave, včasih tudi brez svoje krivde, da novo možnost, je bil vpeljan v slovenski pravni red pred skoraj devetimi leti. Od takrat naprej se zakonodaja na tem področju sploh ni spreminjala do leta 2015, ko si je moje ministrstvo in ta vlada zadala za eno od prioritet tudi omejevanje možnosti zlorab osebnega stečaja. Zato je bila leta 2015 pripravljena novela zakona na tem področju in marca 2016 tudi sprejeta v tem državnem zboru. V tem smislu se bi primer Snežič bistveno težje, po domače povedano, zgodil, če bi se dogajal v tem času. Katere so bile tiste novote oziroma ukrepi, ki smo jih že sprejeli na ministrstvu in v Državnem zboru? Izrecno smo opredelili zlorabo pravice do odpusta obveznosti, tako da je odpusta obveznosti deležen lahko le pošten in vesten stečajni dolžnik; tak, ki je v zadnjih petih letih pošteno nastopal v pravnem prometu in ki med osebnim stečajem sodeluje s sodiščem ter upraviteljem. Kako je v primeru doktorja davčnih utaj, vemo. Podaljšal se je rok za vložitev ugovora proti odpustu obveznosti. Podaljšalo se je obdobje izpodbojnosti škodljivih pravnih dejanj stečajnega dolžnika. Z namenom preprečiti dolžniku skrivanje premoženja se je podaljšal rok za vložitev tožbe za razveljavitev odpustov obveznosti. Pomembno, prenovil se je institut stečajnega postopka nad pozneje najdenim premoženjem, kjer po novem upniki sploh niso vezani na rok. Zadostuje dejstvo, da se pozneje najde premoženje, ki ga je dolžnik pred tem skrival. Povedano drugače, zastaranja obveznosti v tem smislu v stečajnem postopku sploh ni. Nekdo bo moral do konca življenja skrivati premoženje, če se bo želel tej obveznosti izogniti.

Kot rečeno, to so ukrepi, ki jih je ministrstvo pripravilo in ki so bili sprejeti v tem državnem zboru. Obžalujem, da Združena levica ni glasovala za ta zakon. Iz drugih razlogov sicer, vendar ni glasovala za ta zakon; smo šli pogledat spisek. Je pa ta zakon, kot rečeno, pomembno in v veliki meri onemogočil – oziroma onemogočiti sicer nikoli ne moreš –, ampak omejil možnost zlorab. Naslednje. Kot ste sami ugotovili, zakonodaja na slovenskem območju, zakonodaja, ki je v naši pristojnosti, ima vse elemente, ki omogočajo uspešno iskanje premoženja in posredovanje podatkov; seveda pa samo s strani institucij, ki delujejo v Republiki Sloveniji. V tujini imamo težave. Iskanje premoženja v tujini ni odvisno od prava Republike Slovenije, ampak od prava države, kjer je premoženje, in od sklenjenih mednarodnih pogodb. Na to se bom še vrnil mogoče v drugem delu odgovora. Nato naslednja stvar. Že decembra 2014 – tukaj pa, ker sem tudi pogledal, je Združena levica zelo podpirala te spremembe – je Ministrstvo za pravosodje in Vlada pred ta državni zbor prinesla novelo Zakona o sodnem registru, ki je omogočil bistveno bolj transparentno iskanje in dostop do podatkov o fizičnih osebah, ki imajo recimo hobotnice podjetij. Zakon o sodnem registru se je takrat spremenil in že velja. Od Ajpesa smo pridobili podatke, da je bilo recimo samo v letu 2016 na podlagi te nove določbe izvedenih že 57 tisoč iskanj po tovrstnih osebah; kar verjamemo, da je pripomoglo deloma tudi k okrepljeni pravni varnosti in okrepljeni varnosti v pravnem prometu ter deloma omejilo tudi tovrstne zlorabe. Pripravljamo dodatne ukrepe na tem področju in mislim, da bo že naslednji teden na vladni seji ponovno novela Zakona o sodnem registru. Ker mi zmanjkuje časa, verjamem, da boste postavili podvprašanje, in bom nadaljeval z odgovorom. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Mesec, boste zahtevali dopolnitev odgovora? Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Mi smo seveda te rešitve, ki ste jih zdaj naštevali, vedno podpirali, močno podpirali. Tistega zakona, ki ste ga omenili prej, pa nismo podprli zaradi drugih določb, ki so se nam v njem zdele sporne; ampak ni bil to razlog.

Prosil bi vas za odgovor na tista vprašanja, kjer ga še nisem dobil:

Ali imate podatke, koliko je takih primerov, kjer ima nekdo pred osebnim stečajem precej premoženja, potem pa to premoženje čudežno izgine?

Ali imate seznam držav, s katerimi Slovenija nima sklenjenih sporazumov o izmenjavi podatkov o premoženju državljanov?

Ali imate seznam držav, s katerimi imamo take sporazume, pa imamo težave pri izmenjavi davčnih podatkov?

To je namreč stečajni upravitelj, ki je bil predsednik Zbornice stečajnih upraviteljev, ki je bil prisoten v oddaj Tarča, eksplicitno navajal kot ključni razlog oziroma ključno oviro pri izterjavi davčnih dolžnikov, kakšen je recimo Rok Snežič, ki premoženje enostavno skrile v tujino. Bi vas prosil, če lahko odgovorite še na ta vprašanja. Sicer pa mogoče še osebni poziv. Naslednjič prosim, dajte v takšnih primerih, kot je bila zadnjič ta Tarča, bolje pripraviti ljudi, ki pridejo tja zastopati državo. Če bomo ljudem tam omogočali, da vidijo, kako nek doktor davčnih utaj Rok Snežič izigrava vseh pet predstavnikov države, ki so bili prisotni na drugi strani, mislim, da s tem država kot institucija daje zelo slab znak svojim državljanom in izpodbija zaupanje vanjo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Vsa podvprašanja, ki ste mi jih postavili, so vprašanja, na katere lahko verodostojno odgovori Ministrstvo za finance, ker so oni pristojni za davčne zadeve. Mi smo bili z njimi v kontaktu, tudi sicer smo z njimi v kontaktu. Dogovorili smo, ker v kratkem času nismo mogli pridobiti tega podatka. Podatek o tem, s kom imamo sklenjene sporazume, da. Kje so težave, je pa podatek, ki zahteva, da kakšne države po nepotrebnem ne omenimo, nekoliko bolj premišljen odgovor. Dogovorjeni smo in tukaj se zavežem, kot sem se že tudi v preteklosti do drugih poslancev, in sem to tudi izpolnil, da vam bomo pisni odgovor v zvezi s tem posredovali skupaj z Ministrstvom za finance. Toliko. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dragan Matić bo postavil vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

Izvolite, gospod Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Spoštovani minister, dragi kolegice in kolegi!

Če je bilo v prejšnjem poslanskem vprašanju govora o skritih lastniških deležih oziroma o nedovoljeni lastnini, v določenih korporacijah, je zdaj to moje vprašanje podobno na področju medijev.

V medijih sem zasledil, da so novi in hkrati največji in najpomembnejši lastniki družbe Novatv24.si na premišljen način zaobšli zastarelo slovensko medijsko zakonodajo, konkretno Zakon o medijih, ki v 58. členu določa omejevanje koncentracije na način, da mora vsakdo, ki želi pridobiti več kot 20 % lastniškega ali upravljavskega deleža oziroma deleža glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja medija, za veljavno sklenitev pravnega posla dobiti predhodno soglasje Ministrstva za kulturo. Te določbe veljajo tudi za tuje pravne in fizične osebe ne glede na to, v kateri državi imajo svoj sedež oziroma stalno prebivališče. Trem madžarskim podjetjem za soglasje ni bilo treba zaprositi, saj ima vsako od njih v lasti le po 15 % družbe Novatv24.si, med sabo pa uradno lastniško niso povezana. Pri celotni zadevi zmoti tudi to, da je lastništvo te družbe že od samega začetka zavito v meglo. Do sedaj je bilo nejasno, v čigavih rokah je bilo okoli 80 % lastništva družbe, ki izdaja televizijo z enim od večjih dosegov. Po plačilu dodatnega kapitala s strani treh omenjenih madžarskih medijskih družb pa še vedno ni znano, kdo je lastnik preostalih približno 40 % delnic. Tega podatka namreč ni možno najti niti v razvidu medijev niti v Uradnem listu niti nikjer drugod.

V zvezi s tem me zanima:

Ali načrtujete posodobitev medijske zakonodaje, ki bo strožje opredelila omejevanje koncentracije in bo izdajatelje medijev obvezala, da v Uradnem listu objavijo vse fizične ali pravne osebe, ki imajo lastniški delež in ne le tiste, katerih delež je nad 5 %, ker v nasprotnem primeru imamo lahko slamnate lastnike, ki imajo manj kot 5 % in je stvar netransparentna?

Drug sporen primer pa je podjetje Media24. V lasti imajo radijske postaje, televizijsko postajo in splošne dnevnoinformativne časopise in revije. Vse te kombinacije so po veljavnem Zakonu o medijih izrecno prepovedane. Svet24 torej javno krši 56., 58. in 59. člen tega Zakona o medijih.

Zanima me:

Kako je do te kršitve sploh lahko prišlo oziroma kako je Ministrstvo za kulturo te kombinacije vpisalo v razvid medijev?

Kaj nameravate storiti, da te nezakonitosti odpravite, ker ste pa bili na to že večkrat opozorjeni?

Hvala za vaš odgovor.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Anton Peršak, izvolite.

ANTON PERŠAK: Spoštovani gospod poslanec Matić.

V zvezi z vprašanjem lastništva v družbi Nova24tv.si, d. d., uvodoma pojasnjujemo, da veljavna določila Zakona o medijih ne določajo, da se v razvidu medijev in v Uradnem listu objavijo vsi podatki o lastništvu v medijih, ampak samo podatki o osebah, ki imajo najmanj 5-odstotni lastniški ali upravljavski delež oziroma delež glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja splošnoinformativnega tiskanega dnevnika in tednika ter radijskega ali televizijskega programa. Morebitne spremembe podatkov medijev v zvezi z lastništvom mora izdajatelj sporočiti ministrstvu v roku 15 dni od nastanka spremembe. Izdajatelj Nova24tv.si, d. d., je ob vpisu v razvid medijev sporočil, da ima 19,96-odstotni delež gospa Klavdija Snežič, glede morebitnih sprememb podatkov o lastništvu pa ministrstvo ni bilo obveščeno.

Glede pridobitve deleža v izdajatelju televizijskega programa se v skladu z Zakonom o medijih zahteva predhodno soglasje ministrstva le v primeru, ko gre za pridobitev več kot 20-odstotnega lastniškega ali upravljavskega deleža oziroma deleža glasovalnih pravic. V obravnavani zadevi ni ministrstvo prejelo nobene vloge za izdajo predhodnega soglasja za pridobitev več kot 20 % lastninskega ali upravljavskega deleža oziroma deleža glasovalnih pravic v premoženju imenovanega medija.

Glede vprašanja posodobitve medijske zakonodaje, ki bi strožje omejila omejevanje koncentracije in izdajatelje obvezala, da v Uradnem listu objavijo vse fizične ali pravne osebe, ki imajo lastninski delež, in ne samo tiste, katerih delež je nad 5 %, odgovarjamo, da ob pripravi novega zakona o medijih si prizadevamo tudi za posodobitev določb omejevanja koncentracije, saj tudi sami ugotavljamo, da veljavne določbe ne zadoščajo ciljem na področju zaščite pluralnosti in raznovrstnosti medijev. Predvsem zaradi hitrih tehnoloških sprememb na medijskem področju, katerim rigidne določbe iz leta 2001 ne uspevajo učinkovito slediti. Prvi korak k izboljšanju ureditve je zagotovo v zagotovitvi popolne transparentnosti podatkov o lastništvu medijev, kar bomo uredili zlasti v okviru določb o razvidu medijev. Del odgovora, ki se nanaša sicer na nekoliko nejasno vprašanje, ki pravi "drugi sporni primer je podjetje Media24 – v lasti imajo radijske postaje, TV-postajo in splošno dnevnoinformativno časopisje in revije, vse te kombinacije so po veljavnem zakonu o medijih izrecno prepovedane. Svet24 torej javno krši 65., 58. in 59. člen tega zakona." Konec citata vprašanja.

Glede teh domnevnih kršitev v družbi Novatv24.si inšpektorat ni bil nikoli seznanjen oziroma ne beleži prijav v zvezi s tem. Inšpektorat je prejel prijavo v zvezi s kršitvijo 56. člena Zakona, ki se nanaša, kot sami pravite, domnevno sporne omejitve lastništva v podjetju Media24. V zvezi s tem inšpektorat ugotavlja, da zadeva ni sporna, saj, kot že zapisano, skupina Media ni izdajatelj splošnoinformativnega dnevnika, zato se omejitve iz določbe 56. člena Zakona na omenjeno skupino ne nanašajo. Posledično tudi ni bil uveden postopek inšpekcijskega nadzora. Po podatkih iz razvida medijev in svetovnega spleta v skupino Media24 sodijo naslednji mediji: tiskane Novice – Svet24. Skratka, gre za to, da oni izdajajo en tiskan medij oziroma dva, ki pa niso splošno informativni po definiciji in da glede na določbe zakona preprosto ne pride do kolizije te vrste, ki je z zakonom prepovedana. V nadaljevanju lahko te kolizije tudi naštejem. Tako pravzaprav lahko odgovorimo mogoče tudi o izigravanju. Ampak v principu ni kombinacije, ki bi jo na osnovi zakona … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dragan Matić zahteva za dopolnitev odgovora. Izvolite.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za vaš odgovor. Posebej razveseljivo, da se zavzemate za to, da bo nov Zakon o medijih glede te transparentnosti boljši in da ne bo več možno imeti slamnatih lastnikov, ki bodo pod 5 %, ker potem se lahko teoretično nabere nekaj 100 klošarjev in vsak ima nekaj malega deleža, ampak to je seveda izigravanje zakonodaje.

Kar se tiče vašega odgovora v zvezi Media24, ste pač navedli, da je inšpektorat ugotovil, da to ni sporno, ker Novice niso splošnoinformativni medij. Če Novice niso splošni informativni medij, potem bi rad izvedel:

Kakšna je točno definicija splošno informativnega medija oziroma na čem ta teža inšpektorata temelji?

Ne glede na to, če vzamemo v zakup to razlago, ki se mi zdi precej sporna, me zanima:

Kako si potem inšpektorat razlaga 59. člen Zakona o medijih, kjer točno piše, da posamezen izdajatelj lahko izvaja samo radijsko ali pa samo televizijsko dejavnost, razen če je z zakonom urejeno drugače?

Tudi če štejemo, da Novice niso splošnoinformativni medij, v kar jaz zelo dvomim, ima ta medijska hiša tako radijsko postajo kot televizijsko postajo. Jaz nisem spraševal, zakaj inšpektorat ne dela. Moje vprašanje je bilo, kako da je lahko sploh Ministrstvo za kulturo vpisalo te kombinacije v razvid medijev. Uradnik bi moral preveriti vse te lastniške povezave in to prošnjo s sklepom zavrniti, ker po moje niso izdani pogoji v skladu z 12. in 13. členom Zakona o medijih, da se te kombinacije lahko sploh vpišejo notri v razvid medijev. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Anton Peršak, izvolite.

ANTON PERŠAK: Jaz sem že v prejšnjem delu odgovora opozoril na to, da so določbe, nekoliko rigidne in zastarele. Gre preprosto za igro med lastništvom in izdajateljstvom. Nekdo je lahko lastnik izdajatelja, ni pa izdajatelj. V drugem primeru je pa izdajatelj. Recimo v enem mediju ima eno vlogo, če lahko tako rečem, v drugem drugo. Lahko preberem odstavke tega člena. V 1. členu pravi: »Izdajatelj splošnoinformativnega tiskanega dnevnika« – ugotovili smo, da po definiciji ti mediji, ki jih izdaja Media24, ne ustrezajo definiciji splošnoinformativnega dnevnika –» ne more biti hkrati tudi izdajatelj ali soustanovitelj izdajatelja radijskega oziroma televizijskega programa.« Ta kombinacija v tem primeru odpade zaradi prej povedanega, da ne gre po definiciji za splošnoinformativno tiskane medije.

Drugi odstavek: »Izdajatelj radijskega oziroma televizijskega programa ne more biti tudi izdajatelj oziroma soustanovitelj izdajatelja splošnoinformativnega tiskanega medija, lahko pa je lastnik, ne more biti hkrati v obeh primerih izdajatelj.«

Tretji odstavek: »Izdajatelj pravna ali fizična oseba ali skupina povezanih oseb iz prvega in drugega odstavka tega člena ima lahko največ 20-odstotni lastninski delež … razen v primerih, ko ta zakon določa drugače.« Ti primeri so bili pa prej povedani.

Glede prihodnosti mogoče še to, da zaradi razvoja na tem področju, zaradi pojava spletnih medijev, ki so v mnogih primerih pravzaprav prenos druge vrste medija – televizijskega, radijskega ali tiskanega v spletno območje in se iz drugih razlogov pojavlja vprašanje takšne ureditve, kot je danes, ali to spremeniti. Verjetno so hujše posledice, če ima nekdo splošnoinformativni tiskani medij, seveda ne edini, in spletni medij ali pa tudi radijski, ki je eden, kot pa da ima nekdo izmed 60 radiev pet takih, ki pokrivajo območje cele Slovenije, in je v neizmerni prednosti pred vsemi drugimi, kar zadeva oglaševanje.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo postavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem v dvorani!

V Sloveniji trenutno deluje 10 od 12 urgentnih centrov. Ti urgentni centri so bili večinoma zgrajeni v mandatih prejšnjih vlad. Naloga vas, ministrica, ni bila samo, da hodite na otvoritve in režete trakove, ampak da tudi poskrbite za njihovo organizacijsko, finančno in kadrovsko poslovanje. Žal se mi zdi, da karkoli ste naredili v zvezi s temi urgentnimi centri – spomnimo se šempetrskega urgentnega centra, kaj se je zgodilo, ko ste se vključili z javnim razpisom za dobavo opreme. Vemo tudi, kaj se dogaja z ljubljansko urgenco, ki bi morala biti dokončana že letos marca, ampak ste napovedali, kot sem zadnjič prebrala v časopisu, da bo šele leta 2020. Leta 2015 smo sprejemali Pravilnik o nujni medicinski pomoči in takrat smo vas opozarjali, da ni sodelovala stroka, da niso pripravljeni finančni, kadrovski in organizacijski načrt, opozarjali smo vas tudi, da v tem Pravilniku nujne medicinske pomoči ni vključenih pediatričnih centrov.

V zvezi s tem vas zdaj sprašujem:

Kako ste rešili vse te štiri alineje, ki sem jih naštela?

Vemo, da se najbolj zatika pri financiranju teh urgentnih centrov, bolnišnice so namreč v lanskem letu izkazale večmilijonske izgube verjetno tudi na ta račun.

Ali ste že vzpostavili oziroma pripravili mrežo pediatričnih urgentnih centrov in kako ste rešili financiranje v zvezi s tem?

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Še enkrat vsi lepo pozdravljeni! Hvala tudi za vprašanje gospe Brinovšek.

Res je, kot ste omenili, da v Sloveniji deluje 10 urgentnih centrov, ki so bili zgrajeni tudi s pomočjo sredstev Evropskega kohezijskega sklada. Seveda pri vsakem začetnem delovanju nastopijo tudi določene operativne težave, ki pa so tudi posledica tega, da ko so se načrtovali ti urgentni centri, se hkrati s tem niso načrtovali niti potrebni kadrovski resursi niti potrebna finančna sredstva. Zaradi tega rešujemo te težave sproti. Naj povem, da na žalost še vedno primanjkuje zdravnikov specialistov urgentne medicine, da pa je Ministrstvo za zdravje v sodelovanju z Zdravniško zbornico Slovenije prilagodilo potrebno število razpisanih mest specializacij zdravnikov za posamezna specialistična področja, med njimi tudi za zdravnike urgentne medicine. Za obdobje do leta 2016 bilo razpisanih 79 teh mest, od tega posebej 17 v letu 2014, 15 v letu 2015 ter 19 v letu 2016. Kot ste pravilno povedali, rešujemo tudi problematiko financiranja teh centrov skupaj s problematiko napotovanja pacientov v te urgentne centre. Treba je namreč povedati, da se je pritok pacientov v urgentne centre povečal od 10 pa tudi do 30 %, in to ne samo pacientov, ki potrebujejo nujno medicinsko pomoč, tja hodijo tudi pacienti, ki ne potrebujejo te pomoči in bi lahko obiskali svojega družinskega zdravnika v zdravstvenem domu.

Problematika napotovanja pacientov urgentnih centrov je bila tudi razlog za veliko obremenitev teh centrov. Zaradi tega smo tudi pripravili in je Vlada 15. maja sprejela spremembe Zakona o pacientovih pravicah, ki tudi bo skupaj s pravilnikom o najdaljših

dopustnih čakalnih dobah reševal tudi del tega problema napotovanja in obiske v urgentnih centrih.

Glede finančnega področja pa naj povem, da je ministrstvo zagotovilo z aneksom številka ena k splošnemu dogovoru za leto 2015 za financiranje triaže in sprejema dodatnih 1,9 milijona evrov, nadalje je v istem aneksu dodatno zagotovilo sredstva za financiranje opazovalnih enot v skupni višini 5,3 milijona evrov, torej 1,9 plus 5,3 že v letu 2015. Nadalje smo v splošnem dogovoru 2016 zagotovili dodatno 1,5 tima za delovanje urgentne ambulantne v Urgentnem centru Novo mesto, kar je pomenilo dodatnih 266 tisoč evrov. Z aneksom k splošnemu dogovoru za leto 2016 pa smo za financiranje opazovalne enote in triaže zagotovili dodatna sredstva UKC Ljubljana na letni ravni 2,2 milijona evrov, prav tako še dodaten denar za delovanje pediatrične 24-urne urgentne ambulante v Splošni bolnišnici Celje, in to 715 tisoč evrov.

Prav tako aktivno deluje na ministrstvu delovna skupina za prenovo modela financiranja nujne medicinske pomoči v Republiki Sloveniji, ki je sestavljena interdisciplinarno, v kateri so strokovnjaki, prav tako tudi skupina za pripravo metodologije pediatričnih urgentnih centrov.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek, zahteva za dopolnitev odgovora, izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Ja, res je, ministrica, da prejšnje vlade, ko so šle v izgradnjo urgentnih centrov, niso načrtovale kadrovskih, organizacijskih in pa finančnih tokov. Ampak vi ste že tri leta v Vladi in tri leta še niste naredili nič. Izgovarjati se zdaj na dotok pacientov, da je to povečalo delo, pa vrste v urgentnih centrih, to za mene ni nekako sprejemljivo.

Iz tega pravilnika o nujni medicinski pomoči bi vas dve stvari še vprašala. Poglejte, tu notri je tudi delovanje dispečerskih centrov. Ti dispečerski centri bi naj konec 2016 in v letu 2017 začeli delovati.

Kaj je zdaj s temi dispečerskimi centri?

Glede 8. člena tega pravilnika bi vas vprašala glede dostopnega časa. Tu notri piše, da ne sme presegati 15 minut, pri čemer izvozni čas ne sme presegati ene minute. Verjetno vam je znano, kaj se je zgodilo prejšnji teden v Državnem zboru, ko so poklicali reševalca, rešilca, je bilo rečeno, da ga nimajo na razpolago.

Kaj je zdaj s temi 15 minutami in izvoznim časom ena minuta?

Naj pa še poudarim, da najbolj žalostno pa je to, da so morali čakati tu v Ljubljani 30 minut, da je prišla nujna medicinska pomoč.

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala tudi za to dodatno vprašanje.

Dispečerski center v Mariboru je v bistvu praktično dograjen in pripravljen. V zaključni fazi je razpis za računalniško podporo, ki bo tako v dispečerskem centru Maribor kot v dispečerskem centru Ljubljana. Naj povem, da se predvideva aktiviranje najkasneje do konca letošnjega leta, Maribor verjetno še prej. Izobraževanje dispečerstva za triažiranje in sprejemanje nujnih klicev prav tako že poteka. Dejansko smo morali preprojektirati del projektov izgradnje DTS, da smo lahko umestili v UKC Ljubljana ta dispečerski center za Ljubljano. Vse poteka v skladu z načrti in zaveze in mojo obljubo, da bodo dispečerski centri delovali do konca letošnjega leta. Morate pa vedeti, da je to popolnoma nova zadeva, kjer bomo v dispečerski sobi na enem mestu na displayu v bistvu imeli vsako sekundo pregled in razpored, kje so posamezna reševalna vozila v Sloveniji tako, tako reanimobil z ustrezno ekipo zdravnika, zdravstvenega tehnika kot tudi navadna reševalna vozila, kar bo omogočilo krajše dostopne čase v povezavi s tem členom pravilnika, ki ste ga omenili. Dispečer bo imel nalogo, da glede na klic, ki ga bo sprejel, in sicer stanje pacienta, ki mu bo sporočeno, bo lahko aktiviral najbližje ustrezno reševalno vozilo z ekipo, da bo šlo reševat tega, ki to pomoč potrebuje. Da se ne bi dogajalo, kot se dogaja tudi danes in kot ste sami omenili, da so reševalna vozila v sklopu institucij, zdravstvenega doma. Konkretno ne poznam vseh detajlov tega primera, ki ste ga omenili glede Državnega zbora, ampak to je ciljni odzivni čas, ki bo lahko vzpostavljen, ko bo ta dispečerski center deloval.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo postavila vprašanje ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Erjavcu.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod minister, ministrice, predsedujoči, lepo pozdravljeni!

Leta 2001 je Italija sprejela zaščitni zakon. Po tem zaščitnem zakonu naj bi bila olajšana izvolitev enega Slovenca v italijanski, rimski parlament in tudi enega senatorja. Sedaj se v Italiji spreminja volilni zakon, vendar tudi ta predlog, ki je sedaj ravnokar v razpravi, danes na primer do 15. ure se še vlagajo amandmaji in potem bo v naslednjih dneh razprava na pristojnih organih oziroma v parlamentu, torej ta zakon spet ne bo olajšal izvolitve dveh slovenskih predstavnikov niti v poslansko

zbornico niti v senat. Tako ugotavljajo naši Slovenci iz slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Zato vas gospod minister sprašujem:

Ali ste kaj ukrenili v tej smeri, da bi bilo več olajšav oziroma možnosti za izvolitev slovenskih predstavnikov?

Kaj ste naredili? Kakšne informacije imate?

Ali bo končno izpolnjena ta določba zaščitnega zakona?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Karl Erjavec, izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Tudi hvala lepa za poslansko vprašanje. Vsem lep pozdrav.

Kar se tiče sprememb volilne zakonodaje v Italiji, veste, da se ta sprememba volilne zakonodaje pripravlja že dlje časa skupaj tudi z ustavnimi reformami. V zvezi s tem je bil novembra referendum, ki je bil uspešen in ni podprl ustavnih sprememb. Je pa volilna italijanska zakonodaja tudi povezana s temi ustavnimi spremembami, zlasti ker želi odpraviti dvodomni sistem, odprava senata. Zdaj smo v nekem vmesnem obdobju. Iz teh razlogov, veste, da je odstopil tudi italijanski predsednik vlade gospod Renzi in da lahko pričakujemo nekje naslednje leto, da bodo v Italiji parlamentarne volitve.

Trenutni zakon, to je zakon Italicum iz leta 2015 je nekako v prvi fazi nakazoval, da bi lahko polno uresničil določbo zaščitnega zakona iz leta 2001, gre za 26. člen, ki določa olajšan postopek za to, da ima predstavnik ali predstavnica slovenske narodne skupnosti v Italiji olajšano pot, da pride do poslanskega oziroma senatorskega mesta. Po proučitvi s strani slovenske narodne skupnosti v Italiji so ugotovili, da ta zakon Italicum ni najboljši za slovensko narodno skupnost, da ne uresničuje 26. člena zaščitnega zakona, zato je treba, kot ste pravilno navedli, dopolniti z amandmaji ta zakon.

Vaše vprašanje se glasi, kaj je v zvezi s tem storilo Ministrstvo za zunanje zadeve oziroma minister za zunanje zadeve. Glede na to, da se ta razprava sedaj ponovno odvija v parlamentarnih telesih, bi rad opozoril, da gre za zakon, ki ga je vložil parlament, ne gre za vladni zakon, bo pa Vlada imela velik vpliv na to, kakšna bodo okrožja. Slovenska narodna skupnost v Italiji bi želela, da bi v deželi Furlaniji - Julijski krajini bil volilni okraj nekako tako oblikovan, da bi obsegel čim več predstavnikov pripadnikov slovenske narodne skupnosti, ker bi omogočilo, da bi lahko po tej poti prišli do svojega predstavnika v poslanski zbornici oziroma v senatu. V zvezi s tem sem imel 22. maja, na dan slovenske diplomacije in na dan, ko smo oziroma pred 25 leti postali tudi polnopravna članica Organizacije Združenih narodov, zelo podroben pogovor, na kakšen način uresničiti to našo željo. Dogovor je bil glede na to, da se ta zakon sedaj vodi znotraj parlamenta in je v rokah političnih strank, da bo veleposlanik gospod Benko opravil razgovore z vsemi predsedniki parlamentarnih strank v Italiji. Sam sem se pa zavezal, da bom tudi opravil pogovor z italijanskim zunanjim ministrom zlasti ob priložnost, ko bo sklican ponovno koordinacijski odbor ministrov, ki ga vodita oba ministra za zunanje zadeve. Jaz sem mu že izročil pismo, da bi želel, da čim prej najdemo termin. Nekako je dogovor, da bi do parlamentarnih počitnic opravili ta odbor. Tam mu bom zelo natančno predstavil vso to problematiko.

Druga priložnost za pogovor na najvišji ravni pa bo v okviru berlinskega procesa za konferenco o Zahodnem Balkanu, ki bo pa 12. julija v Trstu. Tam bo tudi predsednik vlade gospod Gentiloni, bivši zunanji minister in tudi moj dober prijatelj, znanec, kolega, in ga bom tudi opozoril, da je treba čim bolje uresničiti določilo 26. člena zakona o olajšanjem postopku za to, da ima slovenska narodna skupnost svojega predstavnika v poslanski zbornici oziroma v senatu. Jaz lahko rečem, da mi spremljamo vso to zadevo ... / Izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa Ljudmila Novak, zahteva za dopolnitev odgovora.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Medtem ko sta ladinska narodnostna skupnost in nemška narodnostna skupnost na Južnem Tirolskem nekako zadovoljni z novim predlogom zakona, Slovenci menijo, da tudi po teh olajšavah ne bo mogoča izvolitev slovenskega predstavnika niti v poslansko zbornico, niti v senat. Sedaj Slovenci imajo eno senatorko, Tamaro Blažina, ki pa je bila izvoljena zaradi dobre volje demokratske stranke, torej italijanske stranke, ne po volji Slovencev, ki bi sami izbrali nekega predstavnika in bi bil izvoljen v senat. Italijanska stranka, demokratska stranka je sama nekoga izbrala, mu dala izvoljivo mesto in je bila senatorka izvoljena. Zato Slovenci želijo in pričakujejo, da bo slovenska vlada naredila kar največ za to pri italijanskih oblasteh, da bi dejansko v tem volilnem zakonu bila ta olajšava takšna, da bi bila tudi realna možnost za izvolitev. Vemo, da imamo v slovenskem parlamentu poslanca, ki zastopa italijansko narodnostno skupnost v Sloveniji, na podlagi štetja leta 1991, ko je bil popis prebivalstva, se je izjasnilo 2959 oseb, da pripada italijanski narodnostni skupnosti, leta 2002 pa 2258 oseb. Medtem ko vemo, da Slovencev v Italiji, seveda točnega števila ne vemo, ampak govori se o 20 do 30, celo 40 tisoč. Točno ne vemo, zato mislimo, da bi Slovencem to pripadalo, kar jim zagotavlja zaščitni zakon.

Zato prosim, gospod minister, da slovenska vlada … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Karl Erjavec, izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa.

Bodite prepričani, da bomo storili vse, kar lahko. Tudi sami ste ugotovili, da 26. člen Zaščitnega zakona določa olajšano proceduro in pot, da se pride do tega sedeža. Nima pa pravne podlage italijanska zakonodaja za to, da bi slovenska narodna skupnost imela zajamčen sedež. Takšno jamstvo ima francoska, avstrijska oziroma nemška narodna manjšina v Italiji, in to na podlagi mednarodnega sporazuma. Če bi želeli, da bi kdaj Slovenci imeli ta zajamčeni sedež, bi bilo treba skleniti ustrezen mednarodni sporazum. O tem smo tudi govorili s slovensko narodno skupnostjo v Italiji. Verjetno bo treba v to smer v prihodnje razmišljati.

Kar se tiče predstavnika slovenske narodne skupnosti. Pravilno ste ugotovili, vedno so ga imeli, vendar na podlagi dogovora z eno od političnih strank. Tako da lahko rečemo, da ves čas po drugi svetovni vojni je slovenska narodna skupnost vedno imela svojega predstavnika v poslanski zbornici, zlasti zato ker so se pač na takšen način dogovorili in tudi zaradi po letu 2001 Zaščitnega zakona.

Zato je naša tendenca usmerjena k temu, da bi volilni okraj omogočil neposredno izvolitev slovenskega predstavnika v italijanski parlament. Zato je zelo pomembno, kako bo vlada oblikovala tista okrožja, če bo šla procedura v tej smeri. Zato bo zelo pomemben moj pogovor s predsednikom italijanske vlade gospodom Gentilonijem. Mi upamo, da bo rešitev takšna, da bo slovenska narodna skupnost imela še v prihodnje tudi vedno svojega predstavnika. Ali bo to tako, kot je bilo zdaj, s pomočjo ene od večjih parlamentarnih strank, ali pa na podlagi okrožja, to pa bomo pač videli skozi proceduro. Na vsak način pa ne bomo pristali na to, da bi volilni zakon, ki bi bil dopolnjen in na novo sprejet, onemogočil ali preprečeval, da bi predstavnik slovenske narodne skupnosti imeli svojega predstavnika v Rimu. Tukaj pa lahko verjamete, da bomo pač storili vse, kar je treba.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Ljudmila Novak, postopkovni predlog.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Sicer ne bom predlagala posebne razprave v parlamentu, ker sem že predlagala izredno sejo, ki bo v ponedeljek, in upam, da se boste te seje Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu tudi lahko udeležili in tam še enkrat potrdili, da se boste resnično zavzeli, kajti jaz bom vaše delo zunanjega ministra ocenjevala tudi po tem, kako boste pri tej točki uspešni.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospa Ljudmila Novak. To je bila zloraba te tretje faze.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo postavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anji Kopač Mrak. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani vsi prisotni! Spoštovana gospa ministrica!

Marca letos sem na Vlado naslovila podobno pisno poslansko vprašanje, na katero sem maja prejela pomanjkljiv odgovor. Vlado sem spraševala za recept, po katerem lahko ljudje, ki nimajo nobenega premoženja, preživijo z mesečnim zneskom 292,56 evrov. To naj bi bil po mnenju vašega ministrskega resorja minimalni znesek, s katerim lahko mesec preživi samska oseba. Plača najemnino za stanovanje, položnico za elektriko, vodo, smeti, ogrevanje, premijo za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, kupi hrano, zdravila, transport, izobraževanje in podobno. V mojo poslansko pisarno namreč prihajajo občani z, na primer, 293 evri mesečnih dohodkov in brez vsakega premoženja, ki niso upravičeni do denarne socialne pomoči države. V odgovoru na poslansko vprašanje ni bilo odgovorjeno na bistveno, to pa je, kako preživeti mesec z 293 evri. Tega ljudem, ki se obračajo name kot poslanko, ne morem in ne znam razložiti.

Prav tako ni bilo odgovorjeno na vprašanje, kdo izmed članov Vlade in funkcionarjev ter zaposlenih na vašem ministrstvu, ki takšno socialno politiko prakticirate, je doslej poskusil preživeti mesec z 293 evri. Iz odgovora Vlade na moje poslansko vprašanje posredno izhaja, da vam je znano, da se z 293 evri meseca ne da preživeti. Že pred leti je bil namreč določen minimalni znesek okoli 385 evrov, ki naj bi bil dejansko tedanji znesek, s katerim naj bi posameznik lahko preživel mesec. Kljub temu pa vaše ministrstvo vztraja na maksimalnem znesku 292,56 evrov, do zadostne pomoči za preživetje pa osebe brez premoženja v hudi socialni stiski niso upravičene. Z odklanjanem pomoči se ljudi spravlja v najhujšo revščino, lakoto, bolezen in po vsej verjetnosti celo prezgodnjo smrt.

Zato me zanima:

Koliko je ljudi, ki zaradi prenizko določenega minimalnega zneska za preživetje živi v hudi revščini in kakšna letna finančna sredstva bi bila potrebna, da bi se uveljavil dejansko potreben minimalni znesek za preživetje?

Zanima me tudi:

Ali in kdaj nameravate pristopiti k spremembi socialne politike na način, da bodo lahko najrevnejše osebe, običajno so to delno invalidne in dolgotrajno brezposelne osebe, dostojno preživele?

Za odgovor se vam v naprej zahvaljujem. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, ministrica, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana poslanka, hvala za vprašanje.

Vprašanje minimalnega dohodka in osnove za izračun denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka je izjemno občutljiva tema. Predvsem pa se je treba žal zavedati, da je minimalni dohodek leta 2010, ko je bil na novo izračunan in ko se je dvignil za več kot prejšnja obdobja, od 2000 dalje, ko je bil določen in nikoli ni bil usklajevan, tako da je bila tista uskladitev zelo visoka. Je bila pa izračunana na podlagi ne samo košarice minimalnih življenjskih stroškov, ampak mora biti upoštevana tudi višina minimalne plače in povprečne plače. Namreč eno izmed osnovnih pravil socialne politike ne samo v Sloveniji, ampak posod po svetu, je, da nekdo, ki je brez dohodka, ne more biti s temi dohodki, ki se mu jih zagotavlja v okviru prerazporeditve s strani socialne države, v boljšem položaju, kot je tisti na minimalni plači.

Višina 292,56 evrov velja za denarno socialno pomoč, ki pa je v zakonu določena kot kratkotrajni prejemek, kot nekaj, kar je vmesno stanje in posamezniku je predvsem treba, in bistvo socialne politike je, da se mu pomaga, da pride iz obstoječe situacije. Zato tudi število delovnih mest in možnosti za zaposlitev pomembno vplivajo, po drugi strani pa mi prvič vpeljujemo tudi socialno aktivacijo, ki je namenjena predvsem dolgotrajnim prejemnikom denarne socialne pomoči, kjer bodo dolgoročni programi enajstmesečni, da bomo ljudem pomagali, da bodo razvili tako socialne kot zaposlitvene kompetence, s katerimi se bodo približali trgu dela, ker je to na dolgi rok edina rešitev.

Vseeno ste omenili, da morajo plačati tudi nekatere stroške. Pri tem bi želela samo izpostaviti, da posameznik, ki je prejemnik denarne socialne pomoči, je upravičen tudi do kritja obeh zdravstvenih pravic po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Torej plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje in plačilo razlike cene storitev iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Oproščen je tudi plačila RTV-prispevka. Če gre za družino, pa so pomembni tudi otroški dodatek, subvencija vrtca, šolske prehrane. Kasneje imam vprašanje s strani vašega poslanskega kolega oziroma gospoda Ferluge, ki je pa ravno nasprotno. Pravi, kakšna je razlika med tistimi, ki prejemajo denarno socialno pomoč, in tistimi, ki delajo. Mislim, da je izračun okoli 380 evrov. Žal je razprava, ko govorimo o minimalnem dohodku, povezana tudi s tem, kakšno je stanje na trgu dela in predvsem kakšna je kondicija našega gospodarstva, kakšna je minimalna in predvsem tudi povprečna plača. V osnovi je potrebno, da transferji zagotavljajo možnost preživetja, po drugi strani pa ne smejo delovati odvračalno od tega, da bi posameznik sprejel delo in na ta način rešil svojo situacijo. Prosim samo, da ne pozabite tudi na možnost v zakonodaji izredne denarne socialne pomoči, ki je namenjena in jo lahko posameznik dobi ob denarni socialni pomoči za kritje izrednih dogodkov in tisti, ki ne more delati, torej je starejši od 65 oziroma 63 let ali je nesposoben za delo, mu pa pripada višina 476,87 evrov, kar pa je že bistveno bolj podobno minimalni plači ob tem upoštevanju vseh teh transferjev, ki so. Je pa situacija preživeti, če imaš samo 292 evrov, izjemno zahtevna, zato predvsem ti programi socialne aktivacije za rešitev teh stisk.

Kar se tiče izračuna minimalnega dohodka. V Zakonu o socialnovarstvenih prejemkih je, da je treba ta izračun narediti najmanj vsakih pet let, da se ugotovi nova višina minimalnih življenjskih stroškov. Če ta presega 20 % določene višine minimalnega dohodka, nas zakon zavezuje, da to višino dvignemo. Statistični podatki, ki so potrebni za to analizo, so bili šele konec lanskega leta dosegljivi, tako da se ta študija pripravlja in ko bodo znani rezultati, vas bomo seznanili in potem tudi, če bo treba, šli v zakonske spremembe.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite. Zahteva za dopolnitev odgovora.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Jaz bi opozorila gospo ministrico, da na vprašanji sploh ni odgovorila. Tudi ne na to vprašanje, kako preživeti mesec z 293 evri. Tudi ne drži, da bi bile osebe, ki imajo 293 evrov, upravičene do plačila dopolnilnega zavarovanja. V zakonu in tudi v novem zakonu so osebe, ki niso upravičene do denarne socialne pomoči, osebe, ki imajo 293 evrov, pa do denarne socialne pomoči niso upravičene, niso upravičeni tudi do plačila dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Pomeni, da tudi nimajo dostopa do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Gospa ministrica, se zavedate, da gre za kršitev določbe 2. člena Ustave, po kateri je Slovenija socialna država, in tudi 25. člena Splošne deklaracije človekovih pravic, ki jo je sprejela in razglasila Generalna skupščina Združenih narodov 10. decembra 1948?

Ta določa, da ima vsakdo pravico do takšne življenjske ravni, ki zagotavlja njemu in njegovi družini zdravje in blaginjo, vključno s hrano, obleko, stanovanjem, zdravniško oskrbo in potrebnimi socialnimi storitvami, pravico do varstva v primeru brezposelnosti, bolezni, delovne nezmožnosti, vdovstva ter starosti in

druge nezmožnosti pridobivanja življenjskih sredstev zaradi okoliščin, neodvisnih od njegove volje. Zaradi tega bom za mnenje glede takšnega prakticiranja socialne politike povprašala tudi varuhinjo človekovih pravic. In tudi ne gre za kratkotrajne prejemke, kot ste govorili, namreč s tem zneskom 293 evrov morajo ljudje živeti leto, dve, lahko tudi več. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: To je tema, ki jo je težko izpeljati, ne da deluješ vzvišeno in da nimaš socialnega čuta. Dejstvo je, da je treba tem ljudem, ki imajo 293 evrov dohodka, pomagati, da imajo lahko višji dohodek. Ne more biti pa – in to kažejo vse analize in naša socialna politika s transferji zmanjša tveganja revščine za 25 % in je ena bolj učinkovitih znotraj držav Evropske unije, in to ugotavljajo Evropska komisija in drugi. Problem pa je, če dviguješ višino minimalnega dohodka in denarno socialno pomoč, ki ne velja, in je treba upoštevati tudi, da ko gre za družino, je tudi upravičenost otroških dodatkov in vsega, kar je s tem povezano. In je treba vedeti, koliko je minimalna plača. Ko te stvari primerjaš, je vprašanje, na kakšen način zagotoviti, da bo posameznik pripravljen sprejeti delo. Enostavno je socialna politika žal v vseh državah povezana tudi s tem. Če bi pogledali razmerje med minimalno plačo in minimalnih dohodkom ali social assistance, kar je po navadi v drugih evropskih državah, je to razmerje praviloma mnogo višje, kot je v naši državi. Tako enostavno gledati samo na minimalni dohodek, brez povezave s trgom dela in dohodki s trgom dela, je lahko všečno, žal pa sistemsko ni mogoče teh stvari izpeljati. Verjamem pa in se zavedam, da ljudje, ki prihajajo v vašo pisarno, so v stiski in da ni enostavno s tem denarjem preživeti. Zato je reorganizacija centrov za socialno delo, zato vpeljujemo socialno aktivacijo, zato so tako pomembni ti programi. Ker ljudem pa pustiti, da so naslednjih 10 let na 293 ali pa, če želite, kot pravite, na 350 evrih, menim, da to ni prava pot in da je mnogo bolj pomembna socialna aktivacija teh ljudi, dati jim možnost, da na trgu dela zaslužijo svoj denar in dostojno plačilo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, imate postopkovni predlog, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Gospod ministrico bi želela opozoriti, da na vprašanja, ki sem jih zastavila, sploh ni odgovorila in tudi ni povedala, kako naj oseba preživi z 293 evri mesečno. V pisarno mi prihajajo osebe, ki so invalidne, ki ne morejo dobiti dela, zaradi tega so vsi ostali izgovori, da je treba upoštevati neka birokratska razmerja do tega in onega dohodka, povsem nesmiselni. Tu gre vendar za preživetje tistih, ki so dejansko obupani, ki ne morejo dobiti službe, ki si ne morejo pridobiti dohodka. To, da jim je treba pomagati, da imajo višje dohodke, da to slišimo s strani ministrstva, ki bi moralo poskrbeti za te ljudi, so prazni izgovori. Jaz se opravičujem, ker vem, da kršim postopkovno, to je pač možnost, da sem ministrici lahko odgovorila. Ker gre za resnično najbolj revne ljudi, mislim, da je treba gospo ministrico opozoriti, da takšna socialna politika, ki jo vodi to ministrstvo na tem področju, vsekakor ni ustrezna. Ker mislim, da je to sramotno, upam, da bo varuhinja človekovih pravic ukrepala na tem področju, da se to v naši državi ,ne bo več dogajalo.

Hvala lepa. Ne bom pa dala postopkovnega predloga. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Julijana Bizjak Mlakar, to je bila popolna in zavestna zloraba. Opravičilo tu ni umestno in prosim, če tega ne delate v bodoče.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo postavila vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič. Ker je ministrica odsotna, prosim, da se opredelite tudi do načina odgovora. Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Jaz bi prosila za ustni odgovor ministrice na prihodnji seji Državnega zbora.

Moje ustno vprašanje pa se nanaša na nedavno objavljeni javni razpis za sofinanciranje investicij v novogradnje, posodabljanje športnih objektov in sofinanciranje investicij v prenovo športnih podov v letu 2017 in letu 2018. Razpis je bil objavljen 12. maja 2017, rok za prijavo na razpis, ki je sicer po moji oceni zelo kratek, pa je 5. junij 2017.

Zakaj se mi zdi ta razpis nekoliko sporen? Enostavno zato ker v prvi vrsti gre za zelo nizek znesek javnega razpisa – gre za 2 milijona 743 tisoč evrov. Namenjen je pa dvema sklopoma. V prvem delu za prenovo športnih dvoran telovadnic, in sicer v letu 2017 za prenovo športnih podov. Kar je seveda nenavadno, je to, da je med pogoji navedena kvadratura 550 kvadratnih metrov. Opozorjena sem bila s strani manjših občin, ki zelo čakajo na vsakršen razpis, ki se v tej državi pojavi, ker ne nazadnje imajo zelo malo možnosti prijave na različne evropska sredstva, ko potem vidijo takšen razpis, pa že v štartu vedo, da enostavno glede na pogoje, ki so določeni v razpisu, se niti prijaviti dejansko ne morejo.

V drugem delu, ki pa se nanaša na sofinanciranje oziroma na izgradnjo in posodobitev javnih pokritih in nepokritih športnih objektov, ki naj bi se izvajali v letu 2018, v tem delu pa tudi vrednost investicije ne sme biti manjša od 1,5 milijona evra, kar je za manjše

občine spet popolnoma nesprejemljivo oziroma se na to niti ne morejo prijaviti.

Drugo, kar je precej nenavadno, če pogledamo na majhen obseg sredstev, ki jih imamo, se bo v tem drugem delu lahko prijavilo zgolj 5 upravičencev, v prvem delu pa 12, kar je seveda izjemno malo. In pa ne nazadnje, v prvem delu, ko gre za investicije za obnovo športnega poda, kjer mora biti najmanj 550 kvadratnih metrov velikost objekta, na drugi strani pa gre za financiranje stvari, ki so se dejansko že v letu 2017 začele. In tukaj, oprostite, ampak vse bolj imam občutek, da je razpis za nekoga že prirejen.

Ministrstvo sprašujem:

Zakaj se pojavljajo takšni razpisi in zakaj se pojavljajo takšni pogoji pri razpisih?

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo postavila vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport, dr. Maji Makove Brenčič. Tudi vas prosim, da se opredelite do načina odgovora, ker je ministrica odsotna.

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa.

Spoštovani podpredsednik, želim ustni odgovor na naslednji seji.

Ministrico pa sprašujem. V zadnjem obdobju se brezposelnost v Republiki Sloveniji zmanjšuje, hkrati pa se razraščajo oblike začasnih del in prekarno delo. Vemo, da tovrstna oblika del zmanjšuje raven delavskih pravic. Skrb zbujajoče pa je to, da te oblike prekarnega dela nastajajo tudi v javnem sektorju.

Moje poslansko vprašanje se nanaša na sistem vzgoje in izobraževanja. Šolsko leto se počasi izteka, učenci in dijaki opravljajo še zadnje obveznosti. 24. 6. je njihov zadnji šolski dan in potem nastopijo zaslužene šolske počitnice, ki trajajo do 31. avgusta. Tu se postavlja vprašanje ali je z učitelji tudi tako. Začnejo koristiti dopust, ki se začne takoj po 24. 6. Zmotno je takšno razmišljanje in žalostno je, da imamo zapisanega tudi pod črko zakona. Pisanje poročil, urejanje in zaključevanje dokumentacije tekočega šolskega leta prav tako spada v pedagoško obvezo učitelja ali profesorja, zato imajo tudi predviden čas oddati dokumentacijo med 5. in 10.julijem. Žal ugotavljam, da se marsikateremu učitelju pogodba za določen čas izteka. Njihova pogodba je namreč vezana na čas pouka, torej na deset mesecev, in ne na čas šolskega leta tako, kot to določa Zakon o osnovni šoli v 34. členu zakona, ki določa, da šolsko leto traja od 1. septembra do 31. avgusta. Običajno gre za mlajše učitelje, ki dopolnjujejo šolsko obvezo. Običajno ti učitelji spremljajo določenega gibalno oviranega otroka v razredu, ki mu nudijo pomoč, prav tako nudijo pomoč otrokom z odločbo o posebnih potrebah, nadomeščajo daljše bolniške odsotnosti, pa tudi porodniške dopuste.

Gre torej za klasično izigravanje sistema, ki ustvarja skupino prekarcev, zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Ob zavedanju, da to delo opravlja večina mladih z vsemi strokovnimi kompetencami, imajo vsa strokovna znanja in opravljen strokovni izpit, je večletna tovrstna praksa zaposlovanja zanje boleča osebna izkušnja brez možnosti načrtovanja življenja v prihodnje. Poudarim naj, da veliko govorimo o pomoči mladim, vendar v tem primeru so prav oni izigrani in v izrazito neenakopravnem položaju s kolegi, ki imajo pogodbo za nedoločen čas. Ne le da jim vzamemo dva šolska meseca počitnic, onemogočeno jim je tudi koriščenje sorazmernega letnega dopusta, pripada jim zgolj sorazmerni del regresa. Takšna praksa pa vemo, da vpliva na trajanje nadomestila za brezposelnost.

Zato vas v zvezi z navedenim sprašujem:

Katere aktivnosti načrtuje ministrstvo z namenom preprečitve izigravanj sklepanja pogodb za določen čas, ki so v vzgoji in izobraževanju sklenjene zgolj za čas pouka, ne pa za čas trajanja celotnega šolskega leta?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl bo postavila vprašanje ministru za pravosodje mag Goranu Klemenčiču. Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani gospod minister!

Znana je sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v primeru Vaskrsić proti Sloveniji, kjer mora Slovenja plačati odškodnino in povrniti stroške in sicer v skupni vrednosti 85 tisoč evrov, zaradi rubeža in prodaje hiše v izvršilnem postopku, nastalem zaradi osnovnega dolga v višini 124 evrov. Naj spomnim, da je Slovenija v tem primeru kršila 1. člen prvega protokola Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki govori o pravici do lastnine.

Na omenjeni primer in tudi na konkretne kršitve v primeru Vaskrsić smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ves čas opozarjali, zlasti pa smo vedno znova povedali, da je šlo za nesorazmeren poseg pri izvršbi na nepremičnino zaradi izterjave 124 evrov. Vendar pa, spoštovani gospod minister, primer še zdaleč ni osamljen. Po vaših podatkih, torej podatkih ministrstva je bilo od leta 2005 pa vse do leta 2015 vloženih kar 7 tisoč 246 izvršb na nepremičnine zaradi izterjave dolgov, ki so bili nižji od 100 evrov. Tukaj v tem primeru moram tudi reči, da

obžalujem neodgovoren, pa tudi aroganten odziv Vrhovnega sodišča, da je Evropsko sodišče za človekove pravice očitno drugače tolmačilo slovensko izvršilno zakonodajo.

Tukaj vas, spoštovani gospod minister, sprašujem naslednje:

Kaj menite o takšnem arogantnem odzivu Vrhovnega sodišča, glede na to da je Evropsko sodišče za človekove pravice jasno povedalo, kaj vse je bilo kršeno in kaj se je zgodilo v tem primeru, zato je državi tudi naložilo, da mora plačati 85 tisoč evrov?

Zanima me:

Kakšne ukrepe pripravljate na ministrstvu, da bi se preprečili nesorazmerni posegi pri izvršbah na nepremičnine?

Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana poslanka Eva Irgl, poslanke in poslanci, kolega in kolegica!

Vaskrsić ni dober primer iz preprostega razloga, ker tam ni mogoče govoriti o sorazmernosti, nesorazmernosti. Na splošno zato, ker gre za dolžnika, ki je bil celoten postopek, celoten izvršilni povsem in absolutno pasiven. Vi morate vedeti, da je naša izvršilna zakonodaja že danes takšna, da upniku na eni strani omogoča sprožitev postopka izvršbe na katerokoli stvar, za katero meni, da bi lahko prišlo do poplačila. Če dolžnik ugovarja v tem postopku in poplača svojo terjatev oziroma svoj dolg na nek drug način, mora temu sodišče tudi slediti.

Zakaj Vaskrsić ni dober primer, ga pa je treba absolutno spoštovati in Ministrstvo za pravosodje to dela, je zato, ker smo sami seznanjeni tudi s primeri, kjer dejansko so pa ljudje, ki so v socialnih stiskah, pa jim grozi deložacija, pa jim grozi odvzem doma. To smo zaznali že pred leti na Ministrstvu za pravosodje. Lansko leto smo se začeli s tem intenzivno ukvarjati. V zadnji fazi medresorskega usklajevanja je Zakon o izvršbi in zavarovanju, ki naslavlja med drugim tudi ta problem. Ob širokem konsenzu zunanje stroke, tudi ministrstva za delo in socialo in tudi sodstva bo novela tega zakona, verjamem, že pred parlamentarnimi počitnicami sprejeta na vladi in vas jeseni čaka v parlamentu. Vmes se je zgodil še Vaskrsić in ministrstvo intenzivno in v sodelovanju z različnimi deležniki pripravlja spremembe zakonodaje tudi na tem področju.

Jaz se z vami absolutno strinjam, da je za izterjavo dolga nad – težko je reči, za enega je 100 evrov veliko, za drugega je tisoč evrov veliko, zato se znesek, najbrž se boste strinjali, v zakon ne more vpisati. Treba je po mojem mnenju naložiti sodišču, da presoja sorazmernost v vsakem konkretnem primeru. V to smer rešitev, ki jo pripravljamo, tudi gre. Na to odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice, predvsem pa na druge primere, ki jih je več in ki so z mojega človeškega vidika bolj občutljivi, kot je primer Vaskrsić, ki se je dejansko izogibal do zadnjega trenutka vsem postopkom, bomo odreagirali tudi na zakonodajni ravni.

Toliko v zvezi s tem. Sami ste povedali številko, koliko je vloženih izvršb na nepremičnine. To ne pomeni, da jih je toliko tudi izvedenih. Izvedenih pa je 1 % tega, in to ravno zaradi tega, ker zakonodaja že danes omogoča, da ti dolg poplačaš z drugačnim sredstvom, in to tudi sodišče upošteva. V konkretnem primeru Vaskrsić je šlo na eni strani za izjemno neodzivnost, kot rečeno, upnika, in na drugi strani tudi za napako sodišča, ker je pri dveh sodnikih vodilo podoben spis. To pa je bilo ugotovljeno in razrešeno že takrat ko se je Vaskrsić zgodil, in danes sodišče zagotavlja, da je njihova organizacija poslovanja takšna, da do tega ne more več pripeljati.

Dodal bi še to, ne bom zdaj komentiral komentarja Vrhovnega sodišča, ker ga pred sabo neposredno nimam, dejstvo pa je tudi, da je tukaj tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije pritožbo v konkretni zadevi zavrnilo z obrazložitvijo, da ne gre za pomemben poseg v človekove pravice oziroma za pomembno pravno vprašanje in zato je prišlo do odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice, ki, kot vemo, še ni pravnomočna, vsekakor pa jo izjemno resno jemljemo. Kot rečeno, še letos, mislim, da bo še pred poletjem na Vladi ustrezen popravek Zakona o izvršbi in zavarovanju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl, boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala, spoštovani gospod minister.

Jaz ne bom špekulirala o tem, ali je primer Vaskrsić dober primer ali ni dober primer. Dejstvo je, da imamo kar nekaj primerov podobnih, kot je primer Vaskrsić. Že prej sem povedala, da je približno 7 tisoč 300 takšnih primerov, ko se dogajajo izvršbe na nepremičnine zaradi izterjave dolgov, ki so nižji od 100 evrov. Tukaj se bova strinjala, da bo treba najti neko rešitev, ker vendarle gre tukaj za neke nesorazmerne posege.

Jaz pa sem vas konkretno vprašala, kaj vi konkretno menite o sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice v tem primeru, glede na to, da bo država morala dati 85 tisoč evrov za to, kar se je odvijalo v tem konkretnem primeru. Samo toliko če še lahko.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Najprej še enkrat. Ja, 7 tisoč izvršb je predlaganih. To ne pomeni, da se dogajajo. Upnik ima pravico, če ne more drugače priti do premoženja, iti tudi v izvršbo, predlagati izvršbo na nepremičnino. In verjemite, za veliko primerov se potem najde denar tudi od nekje drugje. Se najde avto, ki je bil prej napisan na, ne vem, brata in tako naprej. Še enkrat, poglejte, meni so, bom iskren, strokovci, ki se s tem področjem ukvarjajo na Ministrstvu za pravosodje rekli, poglejte minister, zadnjih 10 let smo vedno bili na nek način pod presijo, da naj naredimo izvršilni postopek bolj učinkovit, plačilna nedisciplina in tako naprej. In smo delali v tej smeri. Sedaj se je začel izpostavljati tudi ta socialni vidik. Tu je zmeraj problem iskanja nekega ravnovesja. Med upniki niso samo komunalna podjetja in banke. So tudi, če želimo biti nekoliko čustveni, so tudi otroci in partnerji, ki ne morejo izterjati preživnin. So obrtniki, ki pripadejo zato, ker jim nekdo ne plača. Se pravi, tu stvari niso enoplastne. Verjamem, da bomo tudi s pomočjo Državnega zbora našli rešitev v tem novem predlogu zakona o izvršbi in zavarovanju, da bodo ti postopki poskušali najti bolj pravo mero sorazmernosti med tema dvema različnima interesoma.

Kar pa menim o odločitvi Evropskega sodišča, sem pa povedal. Absolutno jo bomo spoštovali, jo je treba spoštovati. Žal mi je, da je do nje prišlo. Do nje je prišlo gotovo zaradi organizacijskih napak na samem sodišču in ker sodna veja oblasti do Ustavnega sodišča tega ni prepoznala na način, kot jo je prepoznalo Evropsko sodišče za človekove pravice. Kot pravnik pa vztrajam pri tem, saj ste me to vprašali, primer ni dober. Primer ni dober zato, ker na eni strani je bil upnik v celoti pasiven in je to premoženje imel. In je v tem smislu treba povedati, da je Vaskršić prvi tovrstni primer, kajti judikatura je doslej na ta način upnike ščitila na podlagi Evropskega sodišča za človekove pravice v primerih, ko je bil na drugi strani upnik, ki je bil kakorkoli prizadet. Recimo ena temeljnih referenčnih sodb je sodba, ki je bila v avstrijskem primeru, kjer je bil upnik brez poslovne sposobnosti in je jasno, da mora sodišče po uradni dolžnosti skrbeti za njega bolj kot na primer Vaskršića, ki mesece ni dvigoval pošte.

Kakorkoli, sodbo imamo, je tukaj, moramo jo upoštevati, in to se ne sme ponoviti.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Erika Dekleva bo postavila vprašanje ministrici za obrambo gospe Andreji Katič. Izvolite.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

10. maja letos je večino prebivalcev Postojne in okoliških vasi s svojim hrupom vznemirilo brezpilotno leto ameriške vojske, ki je to območje preletavalo v nočnem času, in sicer nekje med 23. in 24. uro. Če razpolagam s pravimi informacijami, gre za dvotaktno letalo s štirimi cilindri, ki nujno povzroča veliko hrupa pri svojem letenju. Opremljeno pa naj bi bilo z infrardečo kamero, toplotnimi senzorji in drugo opremo. Nelagodje ob tem nočne dogajanju je bilo toliko večje, ker je letalo po pričevanju očividcev preletavalo mesto Postojna in okolico pod 150 metri nad tlemi. Mestoma morda tudi na višini 50 metrov, čeprav civilna letala mest načeloma ne preletavajo oziroma je preletavanje kvečjemu dovoljeno na višini, ki je višja od 250 metrov nad tlemi. Iz razporeda preletov in zapor zračnega prostora na spletni strani Slovenske vojske ni objav o zapori zračnega prostora za omenjeni čas.

Spoštovano ministrico za obrambo gospo Andrejo Katič prosim za odgovor in pojasnilo v zvezi z omenjenimi nočnimi preleti. Vem, da uredba o sistemih brezpilotnih zrakoplovov ne vključuje vojaških brezpilotnih leta.

Zato me zanima:

Ali so bili preleti regulirani glede na druga pravila in kakšen je bil njihov namen?

Pri tem želim še posebej opozoriti na nujnost spoštovanja določb glede nočnega miru po 22. uri in obstoječe dogovore s Slovensko vojsko glede uporabe in upravljanja vojaške infrastrukture na območju občine Postojna.

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Andreja Katič, izvolite.

ANDREJA KATIČ: Spoštovani podpredsednik, spoštovana poslanka, najlepša hvala za vprašanje!

Naj v uvodu najprej pozdravim, da z lokalnimi skupnostmi, z vsemi lokalnimi skupnostmi na območju osrednjega vadišča Slovenske vojske na Počku posvečamo zelo veliko pozornost, saj se na eni strani zavedamo pomena poligona za delovanje vojske, po drugi strani pa tudi razumemo zahteve prebivalcev, da naj bo vpliv vojaških dejavnosti čim manj moteč za lokalno prebivalstvo. Tukaj bi tudi rada izpostavila napredek, ki je bil v tem mandatu narejen pri sodelovanju z občino Postojno, s katero se problematika v okviru posebne koordinacijske skupine redno tudi rešuje. V dogovoru, ki je bil podpisan med Občino Postojno in ministrstvom, smo se zavezali, da bomo spoštovali tudi določene omejitve, med katerimi je ena izmed najpomembnejših omejitev izvajanje nočnih streljanj s težkim orožjem. Dogovorjene omejitve se v največji meri spoštujejo, pri čemer pa se določenim aktivnostim v času delovanja poligona v nočnem času, posebej pa v času izvajanja vaj, ni

mogoče v celoti izogniti, zato tudi za njih omejitve ne veljajo. Seveda pa se pri načrtovanju takšnih aktivnosti vedno poskuša doseči, da so čim manj moteče tudi za okoliško prebivalstvo.

Glede na to, da v zadnjem obdobju nisem prejela obvestil, da Slovenska vojska na Počku ne izvaja dejavnosti na način, kot je bilo dogovorjeno, sem bila pravzaprav presenečena nad postavljenim vprašanjem. V zadnjem dodatku, ki smo ga sklenili k obstoječemu dogovoru uskladitve interesov glede uporabe in upravljanja vojaške infrastrukture na območju občine Postojne, smo posebej specificirali tudi način obveščanja javnosti kot tudi, o katerih dogodkih bo javnost posebej obveščena.

Kar se tiče samo zračnega prostora, gre seveda za vse dogodke, katerih izvedba zahteva zaporo zračnega prometa, in dogodke, ki so moteči zaradi hrupa, vključujoč tudi nalete letal.

Vaše vprašanje smo posredovali načelniku Generalštaba Slovenske vojske in prejeli smo naslednji odgovor:

"Aktivnost je bila načrtovana v okviru vojaškega urjenja Air Week, skupno urjenje s 173. pehotno brigado ameriških oboroženih sil, ki je uvrščena tudi v Načrt vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letu 2017, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije. Za aktivnosti, ki so se izvajali z brezpilotnim letalom ameriške vojske, je bil izdan notam za čas od 18. do 24. ure in vsa potrebna dokumentacija. Aktivnost dne 10. 5. je trajala od 18. do 23.45. ure, to je bil čas leta brezpilotnega letalnika, pri čemer se snemanje ni izvajalo izven območja vojaškega vadbišča. Funkcijo izvedovanja je letalo opravljalo le nad vojaškim vadbiščem Poček. Ameriški operater brezpilotnega letala je imel stalni nadzor s strani pripadnika Slovenske vojske." Po zagotovilih Generalštaba Slovenske vojske je imelo plovilo ves čas vključeno transporter, ki je nadzorniku zračnega prostora oddajal tudi podatke o letu. Generalštab Slovenske vojske svoj odgovor zaključuje, da se glede na čas dogodka lahko sklepa, da je bilo brezpilotno letalo v fazi pristanka in zato tudi na nižji višini, kot je operativna višina.

Dodatno bi želela pojasniti samo še to, da se za vzletanje in pristajanje brezpilotnih letal, ki sodelujejo pri izvajanju vojaških aktivnosti na poligonu Poček, trenutno uporablja športno letališče v Postojni, kar zahteva, da pri vzletanju in pristajanju letal ob letu na Poček delno preleti tudi mesto Postojna na višini, ki je nižja od operativne višine, kar se je tudi zgodilo v tem primeru, ki ga navajate. V okviru posodobitve poligona Poček, ki je predvidena tudi za izgradnjo vzletišča za brezpilotna letala na samem poligonu, saj brezpilotna letala postajajo tudi nepogrešljivi del Slovenske vojske, in aktivnosti v zvezi s tem že potekajo, tako da po izgradnji tega vzletišča ne bo več treba za vzletanje in pristajanje brezpilotnih letal koristiti postojnsko letališče, kar naj bi pomenilo, da podobnih aktivnosti, kot jih omenjate, nad naseljem v prihodnosti naj ne bi več izvajali.

Lahko zagotovim na koncu samo še to, da bom sama vedno vztrajala pri tem, da se spoštuje dogovor, ki bi bil podpisan z občino Postojna, in ta zadnji primer, ki ste ga omenili, bom predlagala tudi tej medresorski delovni skupini, ki je sestavljena tako iz predstavnikov Občine Postojna kot predstavnikov upravnega dela ministrstva in Slovenske vojske, da posebej obravnavajo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Erika Dekleva … Ne? Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec bo postavil vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič. Prosim, da se opredelite tudi na načine odgovora, ker je ministrica upravičeno odsotna.

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za besedo.

Najprej dovolite, da izrazim ogorčenje nad tem, da si predsednik Državnega zbora samovoljno določi, kdaj in kako bo potekal dnevni red seje, potem pa za piko na i dobimo 15 minut oziroma 20 minut pred samo sejo odgovor, da določenega ministra ne bo na seji. Skratka, kaže se samovolja predsednika Državnega zbora in pišmevuhovski odnos izvršilne veje oblasti do nas, poslancev.

Seveda želim na naslednji seji ustni odgovor s strani ministrice za izobraževanje, znanost in šport. Moje vprašanje se dotika javnega razpisa za sofinanciranje investicij v novogradnje in posodabljanje športnih objektov.

V Poslanski skupini SDS smo že leta 2016 sklicali nujno sejo odbora zaradi problematike športne infrastrukture, ki je v povprečju stara več kot 37 let. V zadnjih proračunih od leta 2015 smo predlagali povišanje postavk za ta namen. Za leto 2017 je ministrica obljubila 2 milijona več, kar pa se kaže v proračunu za 2018. In potem, ko je ministrica že dvakrat v letu 2016 obljubila, da je razpis tik pred zdajci, smo bili vsi končno uslišani, vendar tudi zgroženi, ko smo videli razpis. Ministrica se je odločila, da bo za razpis tako za novogradnje in posodabljanje športnih objektov, pa tudi za sofinanciranje investicij v prenovo športnih podov tako v letu 2017 kot v letu 2018 skupaj namenila borih 2,7 milijona evrov. Vsi tisti, ki smo kadarkoli na lokalni ravni, pa tudi na državni ravni, če želite, sodelovali pri kakšni investiciji, in vemo, kakšni so približno zneski za te investicije, smo zgroženi. Ministrica je za leti 2017 in 2018 namenila skupaj dati manj, kot je neka resna investicija – če govorimo, na primer, o stadionu, kaj šele o kakšni pokriti športni dvorani ali morda o kakšnem pokritem športnem bazenu, ki ga nujno potrebujemo.

Ko smo zgroženi ob tako majhnih zneskih, nas skrbijo tudi merila, ki očitno kažejo, da so nekateri že vnaprej izbrani – ljudje, občine –, ki bodo dobili ta razpisana sredstva. Skratka, ministrico bi želel vprašati:

Zakaj tako nizka finančna sredstva za sofinanciranje športne infrastrukture v letih 2017 in 2018?

Ne nazadnje:

Na podlagi česa se je odločila za takšne kriterije in merila, ki očitno favorizirajo že vnaprej določene izbrance ministrice, da bodo lahko gradili, vsi ostali pa bomo čakali na drobtinice v naslednjih letih, kar je škandalozno?

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, predsednik seveda ima to kompetenco po 19. členu in devetem odstavku 21. člena Poslovnika Državnega zbora, da to naredi – da je namreč sejo prestavil za dve uri. Sicer je pa to naredil na podlagi pisne prošnje dr. Simone Kustec Lipicer in gospoda Franca Jurše, torej dveh poslanskih skupin. Prosim, ker ste že na komisiji zavajali javnost, da upoštevate poslovniška določila Državnega zbora.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani minister!

Zdaj se že približno leto in pol v javnosti bolj kot ne ukvarjamo s tem, kako in zakaj je prišlo do javnih naročil v primeru nakupa in postavitve varnostne žične ograje in panelne ograje. Nobena skrivnost ni, da smo v Združeni levici že od začetka nasprotovali sploh postavitvi teh ovir, vsekakor pa že od začetka vztrajamo, da ni nobene potrebe po tem, da bi ti posli bili označeni s stopnjo tajnosti interno. Zaradi tega je tudi kolega Mesec na Komisiji za nadzor javnih financ zahteval predložitev vseh podatkov v zvezi z nabavo te ograje. Nekaj podatkov je prišlo, mi smo potem dodatno še zahtevali od Zavoda za blagovne rezerve, da razkrije še nekaj ostalih podatkov, torej da odstrani stopnjo tajnosti z dokumentov, ker je to: prvič, v javnem interesu in, kar je tudi pomembno, ker po našem mnenju, nikoli niso obstajali razlogi za to, da bi ti dokumenti nosili takšno oznako.

Če k temu dodatno še porajajoče sume o nezakonitosti v postopkih samega naročanja, je seveda umik stopnje tajnosti interno nekaj, kar je v prvovrstnem interesu javnosti. Ne nazadnje gre za sum ene največjih koruptivnih afer v času te vlade, v tem mandatu, za katero bi morali tudi pristojni odgovarjati, torej vi in predsednik Vlade. Tudi če hipotetično sprejmemo tisto, kar so bili deloma tudi odgovori Vlade, pa tudi zavoda, da je obstajal ta razlog v času izvajanja teh postopkov, menimo, da sedaj teh razlogov več ni. Ograja je postavljena, vemo, da stoji, vemo, koliko je dolga, in seveda je tisto, kar je ključno, ugotoviti, kaj se je dogajalo v primeru teh javnih naročanj.

Zato vas sprašujem:

Ali se vrednost nakupa rezilne žice in panelne ograje, ki ste jo razkrili, torej tisto, kar je sedaj javno, ujema s seštevki vseh sklenjenih pogodb?

Če se, potem prosim, če se do tega odgovora opredelite zelo jasno, torej z da ali ne.

Drugič. Zavod za blagovne rezerve je priznal, da je prišlo do nekakšnega neskladja ob datumih ob opravljenih poslih. Sicer v javnosti se zatrjuje, da je prišlo do nekakšne napake. Zato me zanima:

Ali je MGRT preverjal te navedbe zavoda?

Ali je preverjal, kako je prišlo do teh napak?

Ali ima MGRT dokumente, ki lahko podkrepijo trditve zavoda?

Če je, potem bi seveda prosil, da se ti dokumenti seveda tudi predstavijo v Državnem zboru.

Nazadnje, poudarjam še enkrat, razkritje teh pogodb je v interesu javnosti in menim, da je tajnost v resnici zgolj prikrivanje postopkovnih manipulacij. Torej po eni strani tega, da se ni izbral najcenejši ponudnik in da se je v bistvu postopek začel še pred sklepom.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala, predsedujoči. Poslanke, poslanci, spoštovani gospod poslanec!

Ugotavljam, da je sicer vprašanje, ki ste mi ga postavili, drugačno od tistega, ki ste mi ga poslali. To je sicer v nasprotju s tretjim odstavkom 240. člena poslovnika o delu Državnega zbora, vendar bom kljub vsemu odgovoril z vsemi podatki, s katerimi razpolagam.

Kot je vsem znano, so se jeseni 2015 v začetku leta 2016 pojavili množični prihodi migrantov, zahtevali so učinkovitejše obvladovanje izjemnih varnostnih situacij, povezanih z varovanjem državnem meje, lokalnega prebivalstva, državljank in državljanov Republike Slovenije ter premoženja. V ta namen je Vlada sprejela odločitev za postavitev začasnih tehničnih ovir na meji s Hrvaško. Odločitev je bila sprejeta na podlagi izdelanega načrta uporabe tehničnih in drugih sredstev za preprečevanje nedovoljenega prehajanja meje.

Vlada je za nakup ograje pooblastila Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je nakup izvedlo preko izvajalske institucije, to je Zavoda za blagovne rezerve. Oblikovanje novih blagovnih rezerv mora v skladu z Zakonom o blagovnih rezervah imeti podlago v petletnem programu oblikovanja državnih

blagovnih rezerv. Gre za programski dokument, katerega razkritje javnosti bi povzročalo visoka varnostna tveganja za nacionalno varnost, saj bi se razkrilo vse strateške državne rezerve – gorivo, hrana in ostale stvari. Zaradi tega razloga so petletni programi in njihove spremembe že vsa leta označeni z določeno stopnjo tajnosti. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je Vladi predlagalo tri spremembe in dopolnitve petletnega programa oblikovanja državnih blagovnih rezerv, na podlagi katerih so lahko na Zavodu za blagovne rezerve oblikovali zaloge varnostne žične ograje.

Postopek nabave žične ograje je kot izvajalska institucija vodil Zavod za blagovne rezerve v skladu s 3. točko prvega odstavka 17. člena takrat veljavnega Zakona o javnem naročanju, ki pa pravi ali pa iz njega izhaja, da za te zadeve ni potreben javni razpis, saj je šlo za izjemo iz te tretje točke prvega odstavka 17. člena takrat veljavnega Zakona o javnem naročanju. Po navedeni določbi se Zakon o javnem naročanju ne uporablja za javna naročila, s katerimi se razkrivajo podatki, označeni s stopnjo tajnosti, javna naročila, katerih izvedbo mora v skladu z zakonom spremljati posebni varnostni ukrepi, ali javna naročila, ki so potrebna zaradi ogroženosti bistvenih varnostnih interesov Republike Slovenije.

Vlada me je kot ministra, pristojnega za preskrbo, na podlagi 4. člena Zakona o blagovnih rezervah z dvema sklepoma tudi pooblastila, da v soglasju z ministrico za notranje zadeve odločimo o uporabi blagovnih rezerv za namene obvladovanje migrantskega toka. Sklepi o uporabi blagovnih državnih rezerv so bili izdani v skladu z Zakonom o blagovnih rezervah in s sklepom Vlade na pobudo Ministrstva za notranje zadeve.

Podatke o programskih dokumentih oblikovanja obveznih državnih rezerv so izjemno občutljive narave. Za zagotavljanje nacionalne varnosti je nujno potrebno, da ostanejo označene s stopnjo tajnosti interno. Prav tako želim poudariti, da so vsi postopki nabave in postavitve zaščitnih tehničnih ovir bili vodeni popolnoma v skladu s predpisi. Dodajam še, da smo na zahtevo številnih novinarjev in poslancev že večkrat razkrili in pojasnili vse, kar je povezano z nakupom žične in panelne ograje, razen skupne količine žice.

Najprej podatki za žično ograjo, ki je bila postavljena prva. Žico in pripadajoči material je dobavljalo več dobaviteljev, povprečna cena rezalne žice na tekoči meter je znašala 11,66 evra, skupna vrednost žice je znašala milijon 868 tisoč 753 evrov, vrednost potrebnega pripadajočega materiala, nosilne palice, pritrdilni klini, jeklena žica pa 550 tisoč evrov. Vsi stroški nakupa in postavitve žične ograje so znašali 2 milijona 600 tisoč. In še za panelne ograjo. Skupna vrednost nabave panelne ograje je znašala 4 milijone 27 tisoč, skupni stroški nabave in postavitve žične panelne ograje na meji z Republiko Hrvaško pa 6 milijonov 628 tisoč 323 evrov.

Zdaj se vam torej zdi, da po vseh teh podatkih, ki so bili predstavljeni že večkrat, karkoli skrivamo. Drži. S stopnjo tajnosti smo tako kot vsa leta označili Program oblikovanja državnih blagovnih rezerv in tega dokumenta nimamo namena razkriti, saj vsebuje številne podatke, katerih razkritje bi lahko povzročalo velika varnostna tveganja. Edina stvar, ki je do sedaj nismo razkrili, je količina celotne zaloge tehničnih ovir, ne zato, ker smo imeli tajne dogovore z dobaviteljem, ampak zato, ker skrbimo za interese naše države. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

Seveda, mi smo zahtevali vse dokumente, razen tega petletnega programa oblikovanja državnih rezerv, ker se zavedamo, kakšen status ima ta dokument. Ampak dejstvo je, da sedaj, ko ograja stoji, za vse ostale dokumente ne bi bilo več potrebe, da nosijo to oznako interno.

Skupna vrednost teh obeh poslov, torej žična pa panelna ograja, je 6 milijonov 628 tisoč evrov. Zato mene zanima, glede na to, da nočete kljub temu razkriti vseh podatkov pa tudi vseh pogodb:

Ali se ta znesek ujema s tistimi, kar so bili vsi skupno sklenjeni posli?

Mislim, da je to ključen podatek, ker to, da sedaj celotne količine nočete razkriti, pomeni eno: ali se v ozadju skriva nek dogovor ravno z dobaviteljem; torej, da ste ali kupovali prekomerne količine tega materiala, razen – pa če se nekoliko pohecam –, da skušate obdati celotno državno mejo s to žičnato ograjo in imamo zato takšne zaloge tega materiala.

Druga stvar, ki je tudi ključna, so določena izvzetja iz sistema javnega naročanja, ampak vemo, da javno naročilo je obstajalo. Bilo je razpisano pravzaprav oziroma poziv je bil poslan, preden je bil sprejet sklep, da se bo začel ta postopek, zato me zanima, še enkrat:

Ali je MGRT preveril trditve Zavoda za blagovne rezerve in zakaj je prišlo do teh neskladij v teh datumih?

Kako je mogoče, da je poziv šel k dobaviteljem, preden je bil sploh sprejet sklep za to, da se bo začel postopek javnega naročanja?

To so podatki, ki so po našem mnenju v javnem interesu in zaradi katerih ni, tudi če je kdaj obstajal, ni več razloga, da nosijo takšno oznako. Tako prosim odgovor še za ti dve vprašanji. Torej:

Ali se ujema teh 6 milijonov z vsemi pogodbami?

Ali ste preverili trditve Zavoda za blagovne rezerve?

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod minister, izvolite, imate besedo.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala.

Najprej na prvo vprašanje. Ta znesek pokriva vse nabave zaščitnih sredstev na meji in se mora ujemati in se ujema s tistim, kar je zavod naredil. Ampak še enkrat moram povedati, da po postopku naročanja ograje po 17. členu Zakona o javnem naročanju: po navedeni določbi se Zakona o javnem naročanju ne uporablja za javna naročila, ki smo jih mi izvajali. Pa smo kljub vsemu delali po sistemu, da smo zagotovili časovno in cenovno najcenejšo komponento. V času, ko smo pa to delali, je pa treba povedati, da v tistem trenutku ni bilo mogoče nabaviti in ni bilo v Evropi niti enega kilometra ali pa metra žice na razpolago. In govoriti o tem, kdaj se je … In poizvedovanja so se začela dosti prej, preden smo prišli do možnosti, da sploh ta posel izvedemo. Še enkrat ponavljam, vse stvari smo naredili po obstoječem zakonu na način, da smo si zagotovili zahtevane količine na najcenejši mogoč način in vsa ta dokumentacija na zavodu obstaja. Globoko sem prepričan, da bodo tudi vse kontrole tega v nadaljevanju pokazale, da so pač insinuacija ali pa sumi za to, da je bilo na tem področju karkoli narobe, napačne. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec, imate besedo, da zahtevate, da se na prihodnji seji opravi razprava o odgovoru.

Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

To bom zahteval. Običajno tega ne počnem, ampak mislim, da je to precej pomembno in eminentno vprašanje.

Mi menimo, da obstajajo nekakšna neskladja in stvari, ki enostavno ne štimajo, in zaradi česar je verjetno tudi javnost tako radovedna glede samih postopkov okoli nakupa te rezilne žice in panelne ograje. Po eni strani, kljub temu kaj so določila, vztrajam na tem, da se je zgodilo nekaj zelo specifičnega; torej to, da je poziv dobaviteljem šel ven teden prej, preden je bil sprejet sklep o začetku postopka javnega naročanja, kar je prva stvar in iz česar tudi izvira ta sum o tem ponarejanju dokumentov, torej, da so se ti datumi prilagajali.

Druga stvar je ta, da ni res, da je bil izbran najcenejši ponudnik. Za panelno ograjo je Minis pravzaprav ponudil višjo ceno kot ostali ponudniki in obstaja tudi zelo pomembno vprašanje, kdo sploh je ta Minis. Vemo, da je podjetje, ki posluje z izgubo, ki je v minusu, direktor je nek fantomski človek, ki ga ne uspe nihče priklicati, ki ga skorajda nihče ne pozna in seveda je to še dodaten kamen v tem mozaiku, ki na nek način vzbuja določene dvome. Kot sem že prej rekel, jaz ne trdim, da je tako, ampak obstaja sum, da gre za eno večjih koruptivnih afer, sploh te vlade.

Mislim, da je to predmet, zaradi katerega bi morali pravzaprav opraviti neko širšo razpravo v tem Državnem zboru. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločal v torek, v okviru glasovanj.

Nadaljujemo s poslanskim vprašanjem gospe Janje Sluga. Postavila bo poslansko vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Gospa Sluga, izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Ministrstvo za okolje in prostor je konec marca objavilo Osnutek uredbe o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov in ta je bil v javni razpravi do 3. maja. Poslanci SMC smo v tem času prejeli pripombe s terena, številne pripombe, ki so se najprej nanašale na zbiranje v humanitarne namene, sledile so jim pa tudi pripombe ravnateljev osnovnih šol, ker je namreč v besedilu bilo zapisano, da bi morali učenci zbran papir, plastiko in tako naprej kar brezplačno prepustiti komunalnemu podjetju, se pravi brez nekega finančnega nadomestila.

Tukaj bi želela posebej poudariti, da ima tovrstno zbiranje v osnovnih šolah mnoge koristne učinke. Se pravi, ne samo tega konkretnega finančnega učinka, ki se odraža v tem plačilu za zbrano. Oni s tem plačujejo ne samo humanitarne namene, torej socialno ogroženim za tiste stvari, za katere je pač treba, ampak tudi za nek nadstandard, bom rekla, za neke dodatne ekskurzije, za nek dodatni material, za neke dodatne stvari pri pouku. Poleg tega lahko tukaj govorimo tudi o sami vzgojni komponenti, o ozaveščanju, o ekološki vzgoji oziroma o vzgoji za življenje, če želimo. Mislim, da je otroke najlažje učiti z zgledom, z dejanji in na tak način tudi lažje razumejo, kaj je smisel takšnega ravnanja, in si to lažje predstavljajo.

Zato bi vas prosila za odgovor:

Ali se bodo možnosti za zbiranje papirja in plastenk in tako dalje v šolah poleg za humanitarne namene obdržale tudi za ostale namene v novi uredbi oziroma ohranile v takšni obliki, kot je bilo to tudi sedaj?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem gospe ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJCEN: Spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke in poslanci! Spoštovana poslanka gospa Janja Sluga, hvala za vaše vprašanje.

Da bi odpadli vsi dvomi, bi želela povedati, da v besedilu tega, kar ste vi navedli, da je v besedilu, ni. Torej, v besedilu nove uredbe, ki govori o dejavnosti in nalogah obvezne občinske gospodarske javne službe

zbiranja komunalnih odpadkov, tega besedila ni. Vsega, kar ste povedali, se mi zavedamo in seveda se z vami absolutno strinjam. Nobenega dvoma ni. Je pa res, da sedaj po tej informaciji – oziroma bom temu rekla dezinformaciji – pa bomo to izjemo zapisali v Zakon o varstvu okolja, ki je trenutno še v pripravi in bo vnesena ta izjema. Popolnoma se strinjam z vami, da smo Slovenci glede humanitarnosti resnično ozaveščeni, to je del naše kulture, kadarkoli, ne leta, ampak že desetletja se ukvarjamo s humanitarstvom in to seveda nikoli ni bilo kakorkoli pod vprašajem. Prav tako, kot ste povedali, že v vrtcu pa v osnovni šoli je to del učnega procesa in še kako je uspešen, če gledamo, da je Slovenija pri ločevanju gospodinjskih odpadkov najuspešnejša država v Evropski uniji.

Sama bi rada povedala, zakaj spreminjamo to uredbo. Uredbo spreminjamo zaradi revizije Računskega sodišča, ki je bila narejena v letu 2016. Ta revizija je precej odmevala in takrat smo nekako razlagali, da bomo vse potrebno – namreč potrebno je bilo marsikaj spremeniti, nekaj pa nas še čaka – naredili v dveh letih in se ta časovni tajming zdaj zaključuje. Imamo še nekaj drugih aktov v proceduri. Prav gotovo je v medijih precej odmevalo, ko se je govorilo, da na podlagi te uredbe tudi podjetja ne bodo mogla več oddajati, jaz bom rekla temu, surovine – sama o vseh teh stvareh ne morem govoriti kot o odpadkih, ampak dejansko so to surovine –, ne bodo mogla več oddajati oziroma prodajati za svoje potrebe oziroma za pridobivanje dohodka. Na sestanku v ponedeljek smo tudi to nerazumevanje odpravili, tako da je, kot vse kaže, interes nekaterih pa, da te uredbe ne bi sprejeli. Mi smo to tudi pričakovali, namreč bila je pripravljena že leta 2013, pa potem ni bila sprocesirana do konca zaradi različnih interesov. Torej, uredba nadomešča odredbo, govori pa o vsem tem, za kar morajo poskrbeti javne gospodarske službe na nivoju občin za nas, občane. Torej, občina bo dolžna poskrbeti za nas, da bomo imeli v čim bližji okolici možnost oddati papir tudi brezplačno, da bomo imeli možnost oddati tudi steklo, da se od nas zbira ločene frakcije. Torej, o tem govori ta uredba.

Zakaj je to pomembno? Glavni namen predloga uredbe je, da se vzpostavijo pogoji za povečanje deleža komunalnih odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo, in da bomo kot Slovenija dosegli cilj, ki se zastavlja tudi na nivoju Evropske unije, to pa je, da se čim prej doseže zmanjšanje odstotka odlaganja odpadkov na odlagalna polja pod 10 odstotkov.

Tako se vam res zahvaljujem za vaše vprašanje, ker sem imela zdaj priložnost vse te dileme oziroma nejasnosti razložiti. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Janja Sluga, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala.

Saj ravno zato, da bi odpravili vse te dvome. Če sem vas pravilno razumela, to šolsko zbiranje teh materialov ni vsebina, ki bi sodila v to uredbo, tako sem vas jaz razumela, in bo zato vneseno v Zakon o varstvu okolja. Zdaj me pa zanima:

Kdaj bo ta zakon o varstvu okolja sprejet?

Da ne bomo slučajno vmes prišli do nekega praznega prostora. Kdaj bo sprejet? In:

O kakšni dikciji se zdaj pogovarjamo znotraj Zakona o varstvu okolja?

Še posebej bi opozorila na to, da ste tudi vi zdaj v odgovoru ponovno govorili samo o zbiranju v humanitarne namene. Jaz pa posebej poudarjam, da pri šolah ne gre vedno samo za humanitaren namen, gre tudi za druge namene, tako kot sem rekla, za šolske programe, za neke materiale in podobno. Tako je treba tudi paziti, ko se bo besedilo pisalo, da ne bo opredeljeno zgolj za humanitaren namen. Samo toliko, da še to razčistimo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica Irena Majcen, izvolite, imate besedo.

IRENA MAJCEN: Še lepše je, če si lahko neke stvari, ki so mogoče res manj pozorno predstavljene, pojasniva. Torej, kar se tiče humanitarnosti, je ena vsebina, kar se tiče pa tega šolskega procesa, je pa druga vsebina, in oba procesa bomo dovolili. Čeprav, še enkrat poudarjam, ni odločbe inšpekcije, ki bi to kakorkoli prepovedovala že sedaj, s to našo uredbo pa ničesar ne spreminjamo. Da pa mogoče v prihodnje kadarkoli ne bi prišlo do dileme, ali je treba inšpektorjem kaj ukrepati ali ne, bomo to vsebino kot izjemo, torej da bo dovoljeno – saj vemo, kako pri nas včasih beremo zakone –, in bomo vnesli kot izjemo v Zakon o varstvu okolja, ki bo v mesecu juniju v javni obravnavi. Prepričana sem, da bomo v javni obravnavi, če bomo morebiti kaj nejasno zapisali, takoj dobili pobudo. Sicer pa, kot veva, nam boste pa potem v poslanskih klopeh poslanci pomagali sooblikovati to vsebino. Želim si, da bi ta zakon, ker rešuje tudi mnoge druge dileme, v resnici sprejeli do konca letošnjega leta.

Ko smo imeli sestanek s predstavniki odkupovalcev tega odpadnega materiala, moram priznati, da so nam navajali neke inšpekcijske odločbe, ki pa jih nismo nikoli dobili. To pomeni, da so v resnici inšpektorji, tako kot mi vsi, sprejeli, da je dobrodelnost, humanitarnost del naše kulture, da pa je izobraževalni proces seveda proces, ki otroke usposablja in vodi skozi življenje in jih nauči ločenega zbiranja odpadkov.

Tako tudi do sedaj, kljub temu da to ni bilo nikjer dovoljeno, inšpekcijske službe v teh primerih seveda niso ukrepale. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic bo postavila poslansko vprašanje gospe Ireni Majcen, ministrici za okolje in prostor.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovana gospa ministrica!

Imam poslansko vprašanje, ki je mogoče vezano bolj na lokalne zadeve, vendar niti Zakon o prostorskem načrtovanju niti Uredba o vsebini programov opremljanja stavbnih zemljišč ne določata najvišjega ali najnižjega deleža sofinanciranja investicij s komunalnim prispevkom.

V tretjem odstavku 11. člena uredbe je navedeno, da se gradnja komunalne opreme financira iz komunalnega prispevka. Občina mora določiti delež sofinanciranja celotnih stroškov investicije s komunalnim prispevkom oziroma delež skupnih stroškov, ki se financirajo s komunalnim prispevkom pred izgradnjo. Ta delež predstavlja obračunske stroške komunalne opreme in so podlaga za odmero komunalnega prispevka. To je 13. člen uredbe. Peti odstavek 11. člena uredbe omejuje zniževanje deleža obračunskih stroškov v celotnih stroških, tako da se lahko delež obračunskih stroškov v celotnih stroških izgradnje posamezne infrastrukture po posameznih območjih občine določi na način, da razlika med najvišjim in najnižjim deležem ne sme presegati višine najmanjšega deleža. Se pravi, če je bil nekje ta strošek obračunan z nič, koliko je lahko v nekem drugem kraju ta strošek visok? Če gremo po tem, ne sme biti višji od najmanjšega deleža. Zato, spoštovana gospa ministrica, vas sprašujem:

Zakaj so komunalni prispevki po občinah tako različni?

Zakaj so nekateri tako visoki, da so socialno nesprejemljivi in popolnoma spregledajo socialno sliko občin?

Kako ste predvideli reševanje vprašanj nezmožnosti plačevanja komunalnega prispevka ravno na strani socialno nezmožnih tega plačevanja?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa ministrica Irena Majcen.

Izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovana poslanka gospa Iva Dimic, ker sem bila seveda tudi sama v vlogi županje, je zaračunavanje in obračunavanje in plačevanje in določanje izjem, o katerih vi govorite, predmet občinskih odlokov. To je neminovno, kar pomeni, da že sedaj, danes lahko občina, občinski svet, občinski svetniki predlagajo, da se socialno ogroženim v investicijah oprosti plačilo komunalnega prispevka. Običajno o tem tudi odločajo, ko je investitor občina, da pravzaprav ne gre za neko kroženje denarja na istem transakcijskem računu. Lahko se tudi v katerih drugih primerih občinski svetniki tako odločajo.

Naš Zakon o prostorskem načrtovanju in Uredba o vsebini programa upravljanja stavbnih zemljišč določata, da se podlage za odmero komunalnega prispevka določijo s programom opremljanja v občini. Metodologija opremljanja stavbnih zemljišč in komunalni prispevek temeljita na ugotavljanju dejanske vrednosti komunalne opreme, ki je določena v obliki skupnih stroškov. Na vrednost komunalne opreme vplivajo različni dejavniki, kot: vrsta komunalne opreme, kapacitete oziroma zmogljivosti komunalne opreme, naravni dejavniki, ki vplivajo na zahtevnost gradnje, ter tip poselitve, prav tako vplivajo na količino, dolžino vodov potrebne komunalne opreme. Na višino komunalnega prispevka posledično vpliva vrednost komunalne opreme, ki se zmanjšajo za sredstva, pridobljena iz državnega proračuna, za sredstva, vložena iz občinskega proračuna in druga sredstva, ki jih je pridobila občina za gradnjo komunalne opreme, med katera sodijo evropska sredstva. Tako delež sredstev, ki se financira s komunalnim prispevkom, imenujemo obračunski stroški.

Uredba v svoji vsebini določa tudi varovala, ki onemogočajo večja odstopanja pri določanju obračunskih stroškov znotraj posamezne občine, in sicer določitvi bistvenega odstopanja, ki ne dopušča več kot dvakratne razlike med najvišjimi in najnižjimi stroški na enoto mere, ter določitvijo razlike med največjim in najmanjšim deležem skupnih stroškov. Razlika v višini komunalnega prispevka, ki za enako vrsto komunalne opreme nastaja med posameznimi občinami, je v osnovi tako odvisna od vrednosti komunalne opreme in kakšen delež celote predstavljajo obračunski stroški. Ti deleži pa se lahko med občinami precej razlikujejo, saj so občine samostojne pri določitvi obračunskih stroškov. Posamezna občina lahko korigira višino komunalnega prispevka tudi preko podrobnejših meril, in sicer s faktorjem dejavnosti in razmerjem med deležem parcele in deležem neto tlorisne površine objekta. V zaključni fazi pa na višino komunalnega prispevka posameznega zavezanca močno vpliva velikost njegovega stavbnega zemljišča in velikost oziroma neto tlorisna površina objekta. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa. Spoštovana ministrica, hvala za odgovor!

Morate razumeti, da v poslansko pisarno prihajajo krajani Rakeka in so zelo vznemirjeni, ker vse to, kar ste vi povedali, tudi sam program opremljanja – oni predhodno niso bili obveščeni o višini samega zneska, koliko bo ta komunalni prispevek stal, in kar naenkrat so

oni začeli dobivati odločbe oziroma informativni izračun, v 14 dneh odločbe. Prej pa tega govora, da bodo morali karkoli – tri leta nazaj pred pričetkom gradnje niso bili obveščeni, da bodo morali kakorkoli sofinancirati, kljub temu da so spraševali, da so klicali na občino, kakšen bo njihov delež kot občanov. Zdi se mi, da je treba tukaj razumeti, da mora biti komunalni prispevek sorazmeren z možnostjo občanov za poplačilo – višina seveda in obroki. Če govorimo o neki občini, ki ravno ni ne vem koliko na vrhu povprečnih plač in vseh kazalnikov demografskih in socialnih, se mi zdi, da je tukaj treba tudi pogledati, kako se zadeve obračunavajo.

Me pa vseeno zanima, spoštovana ministrica:

Kako je z nadzorom nad odmerjeno višino komunalnega prispevka? Glede na to:

Ali je potreben kakšen zakonodajni poseg na tem področju?

Vseeno, ravno s tega vidika, da je treba pri obračunu pogledati tudi socialno stisko in seveda zmožnost občanov glede poplačila. Vedno več je tega in občine se med seboj tako razlikujejo, da enostavno potem pušča dvom vsem občanom, državljankam in državljanom po Sloveniji, da so zadeve nekje lahko nič – v nekem kraju, potem pa drugi kraj dobi, ne vem, tako visoko vsoto preko tisoč 500 evrov.

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo za dopolnitev odgovora dajem ministrici Ireni Majcen.

IRENA MAJCEN: Spoštovana poslanka, sedaj ste me pa malo zmedli.

Saj mogoče ob vsem tem, kar se mi dogaja, ni nič nenavadnega, ampak bom razložila, zakaj. Komunalni prispevek se odmerja pri novih gradnjah. To, o čemer pa vi govorite, torej o izgradnji, dograjevanju nekega kanalizacijskega voda, to za mene ni komunalni prispevek. Prav gotovo je bilo treba na občinskem svetu sprejeti nek strošek o tem koliko, kako bodo krajani soprispevali pri izgradnji. Mislim, da je treba najprej to pogledati, ker v moji praksi, kolikor jo poznam, pa niti nismo pri nas s strokovnimi službami šli v to smer, o kateri mi sedaj razlagate, ampak kolikor mi je sicer znano, je komunalni prispevek namenjen za poplačilo, kadar je novogradnja in je parcela opremljena s komunalnimi vodi in odvisno od števila teh vodov – torej vodovod, kanalizacija – se plača komunalni prispevek.

Vi postavljate meni sedaj povsem nekaj novega. Torej tega, ko so krajani gradili, komunalnega voda za odvod odpadne vode ni bilo. Takrat komunalnega prispevka niso za to zadevo plačali. Tako bi mogoče, če je treba tudi s strani ministrstva pomagati, bi prosili za same odločbe, ker po mojem mnenju je o teh stroških odločal občinski svet – ampak to po mojem mnenju, tako bi bilo pravilno. Lahko so tudi tukaj nastale kakšne napake. Je pa res, da če so dobili neko odločbo, odločba ima tudi pravni poduk, ampak običajno ljudje želijo to na drug način rešiti, mi je jasno.

Če bo treba, prosim za posredovanje in vam bomo potem dodali dodaten odgovor. Se opravičujem, res, to je moje mnenje, da je tako.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic, imate besedo za postopkovni predlog.

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa.

Mogoče bom malo izkoristila, bi rekla, postopkovni predlog. Ampak moj postopkovni predlog gre v smer, da se zahvaljujem ministrici za pripravljenost in bi res želela določene zadeve mogoče celo z njo osebno ali z njenimi sodelavci rešiti.

Najlepša hvala za odgovor.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Bojan Podkrajšek bo postavil poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, hvala za dano besedo. Cenjeni minister dr. Gašperšič, oba ministra, kolegice in kolegi!

Spoštovani minister, moje vprašanje se nanaša na težave avtoprevoznikov, ki jih imajo v Republiki Sloveniji glede podeljevanja licenc državljanom, ki prihajajo iz bivših republik Jugoslavije. V Sloveniji, pa tudi v mojem kraju, kjer živim, je mnogo prevoznikov, ki imajo dolgo tradicijo; tradicijo tako dolgo, da že sedaj eni odhajajo v pokoj, pa ta podjetja prevzemajo njihovi nasledniki, sinovi, hčere. To pomeni, da imajo izjemno dolgo tradicijo na tem področju.

Avtoprevozništvo v Republiki Slovenije je zelo velikokrat v težki situaciji. Zadnji dve, tri leta se pa zelo veliko ukvarjajo tudi s tem, ker nam državljanke in državljani tujih držav prihajajo v Slovenijo, tako je bilo v zadnjih dveh do treh letih odprtih preko 500 podjetij, ki imajo samo poštne nabiralnike pri nas, pretežno v nekih računovodskih servisih, in zgolj zato, ker je Slovenija članica Evropske skupnosti. Tu imajo podeljeno licenco in vse ostalo pa imajo v svojih državah. To je velika konkurenca vsem našim prevoznikom, ki jim zakonodaja nalaga vse potrebno; od tega, da morajo imeti svoje parkirne prostore, delavnice, upoštevati vso zakonodajo. In seveda ti, ki odpirajo ta podjetja v Republiki Sloveniji, pa niso naši državljani, jim tudi prevzemajo njihove delavce. Seveda, ker njihova zakonodaja prav gotovo ni tako stroga kot pri nas, v njihovih državah jim mogoče ponudijo 50 ali 100 evrov več osebnega dohodka. Največkrat celo to, da lahko plačajo to z gotovino, in tiste delavce oziroma šoferje, ki jih

naši vzgojijo in so dobri delavci, potem lahko tudi odpeljejo.

Spoštovani minister, sprašujem vas:

Kaj je ministrstvo – oziroma vi – postorilo v tem času?

Mislim, da so se že večkrat obrnili tudi na ministrstvo zaradi te težave, zato vas sprašujem:

Ali ministrstvo pripravlja kakšne ukrepe, da bi na tem področju to zajezilo?

Hvala za vaš odgovor.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Peter Gašperšič, izvolite, imate besedo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala spoštovanemu poslancu gospodu Podkrajšku za postavljeno vprašanje v zvezi s problematiko izdajanja licenc, če tako rečemo, podjetjem, ki so več ali manj, recimo, nabiralniška.

Uvodoma bi rekel, da je pristojnost podeljevanja licenc v Republiki Sloveniji z Zakonom o prevozih v cestnem prometu zaupana pristojnim zbornicam, panožnim zbornicam, to sta Obrtna zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije. Pogoji za izdajo licenc, ki jih mora prosilec izpolnjevati, pa so zapisani v zakonu in to so sledeči, bom tu navedel, zato da se ve, na podlagi kakšnih pogojev je mogoče licenco dobiti. To je: prevoznik mora izpolnjevati ustrezno strokovno usposobljenost za upravljavca prevozniškega podjetja – tukaj je potreben poseben strokovni izpit –, imeti mora stalni sedež v Republiki Sloveniji, to je, recimo, poslovni prostor, kjer se hrani potem tudi poslovna dokumentacija. Podjetje mora imeti tudi na voljo tudi ustrezen kapital in finančne rezerve, ki znašajo 9 tisoč evrov za prvo tovorno vozilo in 5 tisoč evrov za vsako naslednje tovorno vozilo, in ne sme biti kaznovan za hujše kršitve, ki so določene tudi v evropskih uredbah.

Licenco za opravljanje te določene vrste prevozov potem izdata zbornici prevozniku na podlagi popolne vloge in teh dokazil o izpolnjevanju omenjenih pogojev. V zadnjih osmih letih je bilo prevoznim podjetjem, ki so v lasti tujih pravnih ali fizičnih oseb, podeljenih 845 licenc, torej v osmih letih 845 licenc. Trenutno pa ima po podatkih obeh zbornic licenco 635 prevoznih podjetij, v kateri so lastniki tuje pravne ali fizične osebe. To je približno 11 odstotkov vseh izdanih licenc, ki pa jih je 5 tisoč 830.

Glede potem skladnosti delovanja prevoznih podjetij, to ugotavljajo Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo, policija in tudi FURS, finančna uprava. Na podlagi poročil omenjenih organov lahko potem zbornici tudi začasno ali za stalno odvzameta nacionalno licenco ali licenco skupnosti oziroma posamezen izvod licence. Če inšpektorji ugotovijo kršitve predpisov, posredujejo obema zbornicama, obema izdajateljema obvestila o pravnomočnih kršitvah. Naš inšpektorat za infrastrukturo v okviru inšpekcijskih pregledov nadzira predvsem izpolnjevanje za zakonito opravljanje prevozov, to so registracije podjetja, izdane licence, spoštovanje socialne zakonodaje, vodenje evidenc. V sklopu teh nadzorov, ki jih izvaja inšpekcija, ki se izvajajo največkrat na sedežu podjetja, se poleg teh opisanih preverjanj izvede tudi splošno preverjanje pogojev, vezanih na samo izdajo licence, to je, ali so izpolnjeni pogoji v zvezi z zahtevami glede sedeža, glede imenovanja upravljavca prevozov in izpolnjevanje pogojev glede samih vozil.

V lanskem letu je inšpektorat opravil nadzor pri 260 podjetjih in v primerih kjer inšpektor, inšpektorat ugotovi, da obstajajo razlogi za preklic ali odvzem licence, potem o tem obvesti pristojno zbornico, obrtno ali gospodarsko, in poda predlog za preklic veljavnosti in odvzem licence. Na podlagi tega pa potem zbornici ukrepata in potem po njihovi presoji odvzameta licenco, ki sta jo podelili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Bojan Podkrajšek, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani minister, za vaš odgovor.

Da se bova razumela, jaz kot poslanec v Državnem zboru ne krivim za to težavo vas, vas pa bolj pozivam, da bi slovenskim prevoznikom pomagali. Oba, tako jaz ko sem bil izvoljen kot vi kot minister, se prav gotovo morava zavzemati za naša podjetja. Mislim, da to med nama ni nobenega dvoma pa niti nobenega dvoma ni v Državnem zboru. Seveda veliko tistega, kar ste mi v odgovoru povedali, to vedno velja za naša podjetja, za Slovenca, ki dela desetletja in ga tudi ima inšpektor na dosego rok. To je dejstvo. Njega bo vedno obravnaval. Da ne bom na pamet govoril, sem si šel dva naslova pogledat, če to drži; in to drži! Ko to vidiš, misliš da ne živiš v Sloveniji. Da je lahko na enem naslovu pa v eni sobi odprtih deset podjetij, ki nimajo nobene zveze s Slovenijo, niti z državljanstvom, niti z ničemer. Ampak seveda to omogočajo naši državljani; tisti, ki pač na tem področju služijo. Še bolj zgrožen sem bil – ne bomo danes o imenih – in tudi velikokrat me to moti, ker na celotno državno upravo, na vse mečemo slabo luč. Imamo tudi izjemno dobre uradnike, ki se trudijo in delajo. In ko sem našel en naslov – nekdo, ki dela v državni upravi, celo to omogoča.

Tako bi, spoštovani minister, pozval, da se pregledajo ta podjetja, res pregledajo – ne slovenska podjetja –, podjetja ki imajo na enem naslovu odprtih 10, 15 nabiralnikov, in jim to omogočajo tisti, ki služijo na tem področju, obenem pa meče slabo luč na naša podjetja, ki že več desetletij delajo pošteno. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod minister, imate besedo za odgovor.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Tudi Ministrstvo za infrastrukturo si prizadeva in skrbi za uspešno poslovno okolje in delovanje tudi te panoge gospodarstva, kot je avtoprevozniški sektor. Na našem ministrstvu smo imeli že kar nekaj sestankov skupaj tako z Obrtno zbornico kot Gospodarsko zbornico in predstavniki različnih avtoprevozniških podjetij. Tudi o tej problematiki smo se pogovarjali, o tem sem bil seznanjen, ampak kot rečeno, zadeva, da se tovrstna podjetja, ki ne izpolnjujejo pogojev, da se jim v prvi vrsti niti ne podelijo licence oziroma če se ugotovi, da obstajajo takšna podjetja z licenco, ki ne izpolnjujejo pogojev, je ta odvzem dejansko v pristojnosti Obrtne oziroma Gospodarske zbornice.

Na to bom, na kar ste me danes tudi opozorili, posebej pozoren in bom opozoril tudi obe zbornici, naj ravnata tako, da bosta tovrstne možnosti takšnih nelegalno podeljenih oziroma v nasprotju s predpisano zakonodajo podeljenih licenc, da jih bosta odvzeli in da to ne bo več mogoče. Mislim pa, da to velja ne glede na to, ali je lastnik tisti, ki je podjetje registriral, naš ali tuji; skratka, za vsa tovrstna podjetja, ki pogojev za izvajanje prevozov, ki so predpisani za izdajo licence, ne izpolnjujejo, da se tovrstne licence odvzamejo. Mislim, da je to res naloga pristojnih obrtnih zbornic, ki morajo v prvi vrsti ščiti svojo panogo, v kateri se podjetja združujejo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Podkrajšek, imate besedo.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Minister, še enkrat, hvala za vaš odgovor.

Drugi del odgovora … Prav gotovo se z vsem strinjam, kar ste povedali. Je pa treba vse to, kar ste povedali, spraviti v življenje.

Po Poslovniku Državnega zbora bi predlagal, da to razpravo pripeljemo tudi v Državni zbor, sam pa pozivam, ne samo da sem danes pozval ministra, vse tiste v Republiki Sloveniji prek tega mikrofona, da se nemudoma odpovejo tem zaslužkom, ki jih imajo na ta račun, ker se bom sam osebno zavzel, da bom še obiskal kakšno tako podjetje, ki omogoča te nečedne posle.

Spoštovani minister, da ne bi zaključili danes na to temo, bom tudi pozitivno povedal, ko bomo ta problem rešili, in naslednjič, to pa sporočam vsem, da bomo tudi imensko povedali; da ne bi komu delali krivice in vedno pavšalno govorili v Državnem zboru, bomo naslednjič povedali imena in priimke tistih, ki to omogočajo, da bojo imeli inšpektorji lažje delo ali pa da jim odpremo oči. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu, da se na prihodnji seji opravi razprava na to temo, bomo odločali v torek v okviru glasovanj.

Nadaljujemo s poslanskim vprašanjem gospoda Franca Jurše, in sicer ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Gospod predsednik, hvala za besedo. Moj pozdrav velja vsem trem ministrom, seveda pa še posebej pozdravljam ministra, ki mu bom postavil zanimivo vprašanje, vsaj z moje strani je tako.

Tako vi kakor tudi vaše ministrstvo, posebej pa še Direkcija za ceste Republike Slovenije, poznate problematiko obremenitev tudi nekaterih državnih cest s težkimi tovornimi vozili. To je čisto logično, ampak gre za neka druga vprašanja, ki so povezana s tem. Govorim o relaciji Radenci–Grabonoš, večkrat je že civilna iniciativa izpostavila to vprašanje, zato vas bom, gospod minister, v zvezi s tem vprašal sledeče.

Kot vam je znano, je z izgradnjo pomurskega kraka avtoceste, jaz bi prej rekel hitre ceste, postal navedeni odsek glavni dovoz za prebivalce Radencev, dela občine Gornja Radgona, potem občine Tišina, Cankova, Rogaševci, Grad in Kuzma, kar predstavlja velik odstotek povečanja prometa na tem odseku. Nekateri trdijo, da gre za 100-odstotno povečanje. Dodatno obremenitev in nevarnost predstavlja še tovorni promet, ki je sicer omejen s prometno signalizacijo, a je žal noben ne upošteva. To omejitev pogosto kršijo tako domači, še pogosteje pa tuji vozniki največjih tovornih vozil, to pa predvsem zaradi tega, da se izognejo plačilu cestnine. To je zelo pomembno, da pri tej zadevi tudi stvar upoštevamo.

Zaradi navedenega so se razmere na tem območju zaostrile in se za življenje prebivalstva tudi bistveno poslabšale. Prekomerno poslabšanje pogojev stanovalcev, ki živijo ob navedeni cesti, ter seveda tudi drugih, ki se gibljejo po tej cesti. Zato na Vas naslavljam vprašanje oziroma tri podvprašanja:

Kdaj in na kakšen način boste rešili izpostavljeno problematiko?

Kdaj lahko prebivalci pričakujejo obnovo dotrajane ceste, da bo omogočena varnost vseh udeležencev v prometu in stanovalcev, ki živijo ob navedeni cesti?

Ali lahko prebivalci pričakujejo rekonstrukcijo navedene ceste z izgradnjo pločnikov s sofinanciranjem Direkcije za ceste?

Vljudno vas naprošam še za odgovor na pobudo, da se na tem odseku … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister, imate besedo.

Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa za besedo. Hvala lepa tudi poslancu gospodu Jurši za postavljeno vprašanje.

Res je, kar nekaj je odsekov na omrežju državnih cest, kjer se je po izgradnji avtocest, ki so postali potem neke priključne, navezovalne ceste, promet na njih povečal. Še bolj pa so obremenjeni tisti odseki, kjer se dogaja to, da se določeni vozniki tovornjakov skušajo po omrežju državnih cest izogniti določenim cestninskim postajam in tako plačilu cestnine.

Kjer prihaja do teh primerov poskušanja izogibanja plačilu cestnine, lahko rečem, da bo ta problem v veliki meri odpravljen z uvedbo elektronskega cestninskega sistema za tovorna vozila, katerega Dars načrtuje njegovo uvedbo s 1. 1. 2018.

Na tem odseku, ki ga omenjate, mi je problematika tudi poznana in tudi Direkcija se je že lotila reševanja in že potekajo aktivnosti, s katerimi se bo na tem odseku Radenci–Grabonoš izboljšalo to stanje in tudi obnova infrastrukture. Tako so se pred slabima dvema tednoma na Direkciji za infrastrukturo sestali predstavniki občine pa tudi civilne iniciative, ki se je vključila in opozarjala na to problematiko, in dogovorili so se, da se najprej pristopi k omejitvi tovornega prometa. Ustrezno signalizacijo, s katero se bo ta promet tovornih vozil na 3,5 tone omejil, ob izjemi, da je to mogoče za lokalni promet, predvidevajo, da bo postavljeno nekje v prvi polovici meseca junija. Trenutno pa Direkcija še proučuje dve možni varianti za postavitev teh omejevalnih tabel, ampak kot rečeno, to bo do sredine junija predvidoma razrešeno. Direkcija poleg tega, se pravi, poleg omejitev, načrtuje tudi, da bo še v letošnjem letu v okviru rednega vzdrževanja preplastila približno 400 metrov najbolj kritičnih odsekov, kjer je cesta v najslabšem stanju.

Kako pa naprej? Direkcija je predlagala, da se finančno in časovno bolj zahteven projekt obnove potem uvrsti v proračun za leto 2018 in v nadaljnje proračune ob tej prihodnji spremembi proračuna. Vsekakor bomo ta projekt, torej celovito obnovo tega odseka, vključili tudi v operativni načrt, šestletni načrt investicij, ki ga pripravljamo na ministrstvu in bo predvidoma na Vladi sprejet sredi letošnjega leta. Ob predpostavki, da bodo sredstva zagotovljena, tako kot načrtujemo za leto 2018, bi se potem v letu 2018 lahko izvedel tudi razpis za izvajalca gradbenih del na katerem od teh najbolj kritičnih delov omenjene ceste. Na tem sestanku, ki je bil na Direkciji, je bilo občini tudi predlagano, da občina v vmesnem obdobju zagotovi projektno dokumentacijo, tako da bo zadeva še hitreje lahko stekla, potem pa se bodo ti finančni vložki v okviru sporazuma o sodelovanju tudi ustrezno poračunali. Je pa tu jasno, da delitev tovrstnih investicij, kjer so vključeni tudi pločniki, javna razsvetljava in te zadeve – torej, pločnik je investicija, ki sodi v pristojnost občine, medtem ko je obnova ceste, vozišča, pristojnost Direkcije.

Toliko mogoče na kratko. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Franc Jurša, imate besedo, da zahteva dopolnitev odgovora.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Moram povedati, da sem z odgovori zadovoljen, bom pa rekel, da bi želel, da se vaše besede, gospod minister, udejanjijo, da se dejansko zgodi dejanje. In če se bo to zgodilo v naslednjem letu 2018, potem sva temu namenu zadostila, č.e pa ne, pa bodo še kakšna dodatna vprašanja v tistem letu. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Kot rečeno, koraki so naslednji: sredi junija omejitev prometa, v teku letošnjega leta preplastitev najbolj kritičnih odsekov, uvrstitev ceste v proračun, vmes izdelava projektne dokumentacije in v naslednjem letu razpis za gradnjo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Socialna pomoč v tem trenutku znaša slabih 293 evrov, kar je skoraj 100 evrov manj, kot je bilo obljubljeno leta 2009. Takrat je uradna ocena pokazala, da je minimum za fizično preživetje 385 evrov. Po zakonu je prvi korak za zvišanje socialne pomoči ocena minimalnih življenjskih stroškov in ta naj bi bila narejena na vsakih pet let; se pravi, bi morala biti narejena najpozneje leta 2014, ko ste bili vi ministrica na ministrskem stolčku v vladi Alenke Bratušek. Ampak ni bila. Potem je pa leta 2015 Vlada podpisala socialni sporazum, kjer je to oceno premaknila v leto 2016. In julija lani ste mi odgovorili, da čakate še na podatke iz oktobra 2016, ki bi šele takrat postali znani. No, danes je 26. maj 2017, ocene pa še vedno ni, kar je velik problem, ker so na to oceno in na vse, kar je s tem povezano, pripete razne oblike socialne pomoči. Zato me zanima:

Kdaj bo izdelana končna ocena?

Kdo bo odgovoren za zamudo?

In ker lahko predvidevamo, da bo izračun pokazal najmanj 385 evrov, me zanima:

Kako boste zagotovili sredstva za dvig denarne socialne pomoči?

Osnovni problem je namreč v tem, da je ta denarna socialna pomoč prenizka, dodaten problem pa je, da je zaradi neživljenjske zakonodaje marsikomu težko še do tega drobiža sploh priti.

V zvezi s tem imam dve vprašanji. Na Centru za socialno delo Ljubljana in v Litiji je bilo več primerov, da je center za socialno delo znižal pomoč za 10 odstotkov, razlog je bil, citiram, "da ne izkazuje stroškov bivanja." Se pravi, če bi nekdo imel lastniško stanovanje, bi po tej logiki dobil polno socialno pomoč. Gospa ministrica:

Ali se vam zdi prav, da se brezdomcu, klošarju zniža pomoč zaradi tega, ker živi dobesedno na cesti, ker ne more izkazovati stroškov bivanja?

Center za socialno delo Šiška je zavrnil vlogo brezdomca za varstveni dodatek – to je pa drugo vprašanje. Razlog, brezdomec je imel tri otroke, s katerimi pa že 25 let ni bil v stiku. Center za socialno delo je zahteval dokaze, bodisi da ga otroci niso zmožni preživljati bodisi da z njimi sklene pogodbo o preživljanju, čeprav, še enkrat ponavljam, niso bili v stiku že 25 let.

Ali se vam zdi prav, da brezdomec ostane brez varstvenega dodatka, nek klošar, čeprav nima nikogar, da bi mu pomagal?

To so moja vprašanja, to je ta neživljenjskost zakonodaje, sploh v njenem izvrševanju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanec Miha Kordiš, hvala za vprašanje.

Najprej morda bi bilo treba poudariti, da socialna politika v Republiki Sloveniji deluje po načelu vzajemnosti in subsidiarnosti, kar seveda v osnovi kaže, da je najprej za potrebno socialno varnost, odgovoren predvsem vsak sam, potem v okviru družine in potem pride na vrsto država. Žal, pač tako od vedno je. Tudi v vseh drugih evropskih državah je ta princip zelo podoben in ga je pač treba potem implicirati na vse ravni in je to osnovno izhodišče socialne politike.

Kar se tiče minimalnega dohodka, res je, 2009 je bil izračunan, zakonodaja je bila sprejeta 2010, začela je pa veljati leta 2012 in potem v okviru teh pet let – torej ne 2009, kot ste rekli, ker je potem zakonodaja bila kasneje –, je predvideno, da se opravi izračun minimalnih življenjskih stroškov. In res je, v mandatu ministra Svetlika so bili prvič po zelo dolgem času, več kot 10 letih, narejeni ti izračuni in ti izračuni so bili osnova. Zdaj metodološko vedno pozabite povedati, da je bilo tisto izračunano 385, znižano pa ne kar tako, ampak zaradi tega, ker gre za začasnost. Ampak to je pač metodologija, ki je bila in je bil poln znesek 288 evrov, ki pa je bil žal znižan zaradi gospodarske krize in dejansko omejevanja sredstev tudi na tem področju. Žal.

Kar se tiče novih izračunov, tako kot sem povedala, bistvo je, da mi dobimo podatke, torej statistični podatki, SURS je žal zagotovil te podatke, ki so potrebni za ta izračun, šele konec lanskega leta. Izračuni se pripravljajo in ko bodo, bo seveda analiza. Če bo razlika v tem izračunanem strošku potrebnih minimalnih življenjskih stroškov in trenutno veljavnega minimalnega dohodka več kot 20 odstotkov, potem se bo minimalni dohodek dvignil in pač za sredstva se bomo morali znotraj Vlade pogovoriti, kako, na kakšen način se bodo zagotovila.

Je pa dejstvo, kot sem povedala tudi prej na poslanskem vprašanju gospe mag. Julijane Bizjak Mlakar, da je treba imeti razmejitev tudi do minimalne plače, povprečne plače, varstvenega dodatka in marsičesa, kar je s tem povezano.

Drugo vprašanje, kar se tiče denarne socialne pomoči. V zvezi z nižanjem denarne socialne pomoči zaradi neizkazovanja stroškov bivanja v primeru brezdomcev ministrstvo meni, da je upravičenost do denarne socialne pomoči in znižanje le-te odvisna od vsakega konkretnega primera posebej in torej je nemogoče presojanje, kaj je prav in kaj je narobe. Treba je presojati o konkretnem primeru, za to je v osnovi odgovoren center za socialno delo, v primeru pritožbe potem vsa ta dejstva upošteva Ministrstvo za delo in presodi kot drugostopenjski organ. Torej, nižanje denarne socialne pomoči zaradi neizkazovanja stroškov bivanja pa je odvisno dejansko od dejanskih bivalnih razmer brezdomca, to je, ali mora za prenočišča dejansko plačati ali ne. Skratka, to je stvar postopkov upravnih in drugostopenjskega odločanja, stvar Ministrstva za delo.

Kar se tiče problematike brezdomstva pa. dejstvo je, da z denarnimi sredstvi tega vprašanja ni mogoče reševati v celoti, zato mi predvsem namenjamo kar velika sredstva letno različnim programom za pomoč brezdomcev. V letu 2016 smo za programe brezdomcev namenili milijon 164 tisoč evrov, v letu 2017 milijon 240 tisoč. Ta mreža programov za brezdomce zajema preventivne programe in psihosocialno pomoč, vključeni so informacijski in svetovalni programi s terenskim delom, programi koordinacije, nastanitve, podpore ter izvajanje pomoči in samopomoči, nastanitveni programi, programi za socialno vključevanje, aktivacijski programi, namenjeni izboljšanju zaposlitvenih možnosti, strokovna pomoč zaradi zasvojenosti, druženje v dnevnih centrih, saj je za posameznike pomembno tudi to, ker večina od njih nima razvite socialne mreže. Morate pa vedeti, da tudi v Sloveniji izvajamo programe 12 zavetišč in en nastanitveni program, ki jih sofinancira Ministrstvo za delo, družine in socialne zadeve, in skupaj imajo 324 kapacitet.

Tako je dejansko treba poleg denarne socialne pomoči, ki so jo deležni, upoštevati tudi programe socialnega varstva in tudi programe socialne aktivacije, v katere se bodo v prihodnje vključevali tudi brezdomci. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš, zahtevate dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

Bom šel tokrat od zadnjega konca navzgor, in sicer pri tako imenovani subsidiarnosti in dolžnosti preživljanja, ki pade na potomce nekoga.

Poglejte, to so stvari iz Družinskega zakonika, ta dolžnost preživljanja, in ta klavzula je temeljno protisocialna. Prelaga breme preživljanja na potomce, čeprav imamo tudi ustavno zagotovljeno socialno državo in za to socialno državo plačujemo davke, saj ne plačujemo davke za TEŠ 6 in podobne SD rabote. Tukaj imamo opravka s primerom, ko se predpisi uporabljajo čisto neživljenjsko z enim samim namenom, da se varčuje pri revnih. Še posebej to postane očitno v trenutku, ko je bilo treba ta mesec najti 24 milijonov evrov za nakup patrij mimo Državnega zbora, takrat SD ni imel nikakršnega problema.

Kar se tiče brezdomcev, poglejte, to niso ljudje, ki jim je luštno v življenju in spet imamo opravka z enim primerom, ki je izgubljen v birokratskih mlinih, ko mu je center za socialno delo znižal denarno socialno pomoč. To je nekaj, na kar brezpogojno ne morem pristati. Vam pa sem v bistvu moralno naslovil vprašanje, na katerega ste dali malo nemoralen odgovor, s tem ko ste začeli naštevati postopke in do česa vse je nekdo, ki je na cesti, še upravičen in kaj je treba upoštevati za tistih nekaj socialnih fičnikov.

Potem pa še denarna socialna pomoč oziroma izračun življenjskih stroškov. Moje vprašanje je bilo:

Kdaj bo to narejeno, kdo bo odgovarjal za zamudo in kje boste dobili sredstva za dvig te denarne socialne pomoči, ki se bo v tem izračunu zagotovo pokazala?

Na to vprašanje mi niste odgovorili; in, ja, je nastala zamuda, če ne drugače zaradi socialnega sporazuma, ki zahteva ta preračun še v letu 2016, pol leta kasneje pa tega še kar nimamo in še kar naprej se varčuje pri revnih.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Glede tega, koliko damo denarja in za kaj gre denar. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ves čas poskuša zagotavljati transferje na nivoju. To kažejo primerjalni podatki z vidika tako stopnje tveganja revščine, ki pada, in tudi stopnja tveganja revščine v Sloveniji je bistveno nižja kot v nekaterih drugih, mnogo bolj ekonomsko močnih državah. Lahko si pogledate te podatke, tudi morda iz Grčije si lahko pogledate podatke, kjer pač vlada vam podobna stranka, kako uspešno lahko narediš prerazporeditev in kako zelo uspešno se vprašanje minimalne plače rešuje tam in tudi vprašanje socialnih transferjev in situacija, ki vlada v Grčiji. Zaradi tega, ker najbolj enostavno je govoriti, postaviti in izpostaviti in dajati dvom v centre za socialno delo in v vse, ki je v okolici, in reči, da je tako ali tako vse, kar se dela, zanič.

Dejstvo pa je, da je bil varstveni dodatek spremenjen, da imamo več uporabnikov varstvenega dodatka, da je bila dvignjena minimalna pokojnina, da je regres za upokojence, letos ga vsi dobijo, da so bile usklajene pokojnine. Dejstvo je, da se je denarna socialna pomoč, ki jo ves čas omenjate, dvignila z 262 evrov na 292 evrov, ampak to pozabite omenite, ampak sedaj pač novo vrednost izpostavljate. Da so bili dvignjeni otroški dodatki za peti in šesti razred, da so bile dvignjene državne štipendije.

Skratka, veliko tega je bilo postorjeno, ampak vedno se lahko, žal, najdejo tudi stvari, ki bi bile lahko in je prostor še za izboljšave – tega nikoli ne trdim –, ampak izpostavljati vedno samo eno in primerjati TEŠ in vse druge in politično napadati, se mi zdi pa nekorektno, ampak seveda, pač, pričakovati od vas kaj drugega, tako ali tako ne gre.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš, postopkovna zahteva.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Seveda zahtevam postopkovno razpravo. Mislim, če je tu kaj nekorektno, je imeti lačne revne ljudi v tej državi, govoriti s pozicije Ministrstva za delo o tem, kako ti je žal, zato ker ne morete storiti več, hkrati pa glasovati za dodatnih 24 milijonov evrov za nakup faliranih patrij. To je nekorektno.

Veste, kaj je še nekorektno? Sedeti v vladi in delati normalno v vladi in očitno nič kaj dosti se razburjati zaradi tega, ko v treh letih mandata z dvema spremembama dohodninske lestvice 80 milijonov evrov znižaš dohodnino 10 odstotkom najbogatejšim. Na izračun minimalnih življenjskih stroškov pa še kar čakamo in na dvig denarne socialne pomoči pa še kar čakamo. In vi ga niste v resnici toliko dvignili, kolikor se je – ste ga preprosto vrnili na tisto raven, s katere je bil že odvzet. V Združeni levici zahtevamo, da se izvede realen izračun stroškov in da se upošteva pri določitvi minimalnega dohodka.

Odgovora na vprašanje, kdaj bo to narejeno, kdo bo odgovarjal za zamudo, za več kot polletno zamudo, in od kje bodo prišla sredstva za dvig denarne socialne pomoči, pa tako ali tako od gospe ministrice nisem dobil, ker se raje ukvarja, ne vem, s socialno politiko v Grčiji kot z odgovorom na moje vprašanje.

Socialisti se zavzemamo za to, da bi vsi prebivalci Slovenije živeli dostojno in da bi vsak

lahko zavrnil izkoriščanje. Dvig socialne pomoči bi bil v tem smislu najboljši razvojni in socialni ukrep, zaradi tega ker bi čez noč – strukturno, če želite – sistemsko odpravil primere tipa Marof Trade, ker se ljudem ne bi bilo treba več zatekati v te hiperizkoriščevalske prakse, zato da bi sploh lahko preživeli. In tudi zato, ker nihče ne bi bil prisiljen delati kot prekarec oziroma na črno, bi bil kapital primoran v izplačevanje višjih plač. Medtem ko v socialdemokratih pa konsistentno hodite po robu socialne politike za revščino. Torej, namesto odprave revščine, dajmo ljudi pustiti v revščini in da bodo še zmeraj prisiljeni prevzeti kakršnokoli delo, ki jim je ponujeno, in temu rečete, da je vsako delo častno. Take perverzije starega delavskega slogana. In pač namenjate brezposelnim, socialnim ogroženim in tako naprej samo toliko, da fizično preživijo, ne pa zadosti, da bi se izognili revščini. Tukaj socialna pomoč ostaja 300 evrov pod pragom tveganja revščine in 90 evrov pod fizičnim minimumom. To je nekaj, na kar socialisti nismo pripravljeni pristati, in zato zahtevamo razpravo o odgovoru ali neodgovoru ministrice v Državnem zboru.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Kordiš, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal v torek, 30. maja, v okviru glasovanj.

Gospod Matjaž Nemec bo postavil vprašanje ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju ter ministru za zunanje zadeve gospodu Karlu Erjavcu.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči.

Znano je, da je eden od izzivov Evropske unije tudi ta, da se uredi področje frekvenc, raznoraznih, ki segajo čez mejo; ampak pozor, AKOS, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije je začela izvajati intenzivno prakso zmanjšanja območij pokrivanja slovenskega frekvenčnega prostora slovenskih radijskih programov. Na Obali, konkretno na južnem Primorskem, iz takšnega okolja, bomo deležni v prihodnosti takšne obravnave, zaščite ali pa potencialne zaščite tistega, kar bi moralo biti v principu naša neka nacionalna vrednota, zaščita tistega, s čimer se uradno zmanjšuje območje, ki ga Slovenija ščiti. Agencija zoper italijanske postaje ne bo več mogla vlagati tožb zaradi motenja, saj ne bo več pravne podlage. Manjšanje območij se je izvajalo tako, da radijskih programov agencija o tem sploh ni obvestila, postopki naj bi potekali na prikrit način. Ko so slovenske radijske postaje opozorile na krčenje slovenskega frekvenčnega prostora, pa je agencija začela izvajati ustne obravnave, ki potekajo tako, da agencija udeležencem v postopku sploh ne posreduje ključnih dejstev. To pomeni, da udeleženci šele na ustni obravnavi izvedo relevantna dejstva, pri čemer so slovenske frekvence javno dobro in v nobenem zakonu ni podlage, da se mora Republika Slovenija samoiniciativno odpovedati pravici ščitenja svojih frekvenc v korist italijanske in hrvaške države.

Po mnenju nekaterih pravnikov ima tako nezakonito zmanjševanje slovenskega javnega dobra v korist sosednjih držav vse znake kaznivega dejanja po 348. členu Kazenskega zakonika. Zato me zanima – vidim, da gospoda ministra Koprivnikarja ni tu:

Kako bo Vlada ukrepala v tem primeru?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Karl Erjavec, minister, očitno boste vi odgovarjali.

Izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Hvala tudi za poslansko vprašanje.

Kot rečeno, poslansko vprašanje je poleg meni naslovljeno tudi ministru za javno upravo. Verjetno bom zelo težko kvalitetno odgovoril, vsaj v tistem delu, ki se nanaša na Agencijo za komunikacijsko omrežje in storitve, zlasti zato, ker v gradivu, ki sem ga jaz prejel, problem krčenja tega območja ni omenjen. Tako težko komentiram to zadevo. Lahko pa rečem kot minister za zunanje zadeve, da se mi takšno ravnanje s strani agencije zdi nenavadno in bom tudi sam preveril, ali te trditve držijo. Vendar glede na to, da omenjate, da potekajo že ustne obravnave, se bom dejansko seznanil, kaj se dogaja na tem področju.

Lahko pa kot minister za zunanje zadeve dam generalen odgovor, v čem je problem teh frekvenc in kaj pravzaprav je bilo storjeno, da bi preprečili zlasti te motnje, ki prihajajo s strani italijanskih radijskih, pa tudi televizijskih postaj. Problem na mednarodni ravni je v tem, da Italija pravi, da ni implementirala teh sporazumov – se pravi, gre za mednarodne sporazume na ravni Mednarodne telekomunikacijske zveze. Ti mednarodni sporazumi urejajo postopke za umeščanje novih frekvenc in v teh mednarodnih sporazumih je tudi določeno, da je treba pridobiti soglasje potencialno prizadetih držav. Italija pač pravi, da teh sporazumov ni implementirala, ni sprejela in zato ni dolžna ravnati po tem postopku. Zato je bila v letu 2012 ustanovljena medresorska vladna komisija, ki se ukvarja s tem problemom. Tudi danes še vedno ta komisija obstaja in sprejema določene ukrepe. V zvezi s tem lahko povem, da je bil sprožen postopek pred Evropsko komisijo. Gre za mediacijski postopek, v katerem je bilo doseženo, da je Italija sprejela poseben zakon in v letu 2016 je ta zakon uredil zadeve, ki se nanašajo na televizijski del radiofrekvenčnega spektra.

Kar se tiče Ministrstva za zunanje zadeve, smo v zvezi s to problematiko dali tri

diplomatske note, zadnja je bila dana januarja 2017. Moram reči, da odkar sem minister za zunanje zadeve, to je od leta 2012, v okviru koordinacijskega odbora ministrov – gre za koordinacijo, ki jo vodita oba zunanja ministra in v tej koordinaciji sodelujejo različni ministri iz obeh držav, od ministra za okolje, infrastrukturo, gospodarstvo in tako dalje, da ne naštevam vseh – je ta tema bila vedno tudi predmet obravnave. Lahko povem, da je letos načrtovano, da bi nekje do parlamentarnih počitnic imeli to koordinacijsko komisijo ministrov Italija–Slovenija tukaj v Sloveniji, in bomo seveda ta problem posebej obravnavali in ga izpostavili.

Naj tudi povem, da v zvezi s tem je predviden za mesec junij, to se pravi v kratkem, tudi sestanek v Italiji, in sicer na ekspertni ravni. Moram tudi reči, da dolgo časa je bilo zelo težko doseči, da so se sploh strinjali, da bi prihajalo do takšnih sestankov. Zadnji je bil, meni se zdi, leta 2014. V zvezi s tem so tudi vložene civilne tožbe zoper te motilne radijske postaje, in sicer preko te agencije.

Bi pa rad tudi opozoril, da se pripravlja predlog zakona, ki bo te dni v Državnem zboru, in sicer gre za predlog novele Zakona o elektronskih komunikacijah, in da so tam tudi predvideni nekateri členi, ki bi omogočili sprejem ukrepov, ko gre za motnje s strani tujih frekvenc, to se pravi tujih radijskih in televizijskih postaj.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Matjaž Nemec, zahtevate dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Minister Erjavec, hvala za korekten odgovor.

Res je, vas sem predvsem vključil, zato da ste seznanjeni z aktivnostmi. Predvsem pogrešam ministra Koprivnikarja. Meni ni znano, da bi se opravičil, in me čudi, da pri tako pomembnem odgovoru in vse, kar se dogaja v zvezi s tem, tukaj ministra ni. Namreč, tema je relativno delikatna. Ne vem, kdo odloča o tem. V filozofiji razmišljanja, da najbolj učinkovita raba frekvence je takšna, da se sploh ne rabi. Če se ne rabi, potem, izkušnje nas učijo, da italijanske radijske postaje nemudoma zapolnijo prazno vrzel. Tako živimo na Primorskem, in ni mi znano, kje se aktualna zgodba začne in kje se ta zgodba konča, zato bi od ministra Koprivnikarja pričakoval odgovore na to temo, kajti če ne bomo ravnali v prid brana slovenskih frekvenc, potem bomo na delikatnem območju ob meji tudi izgubili signal in slovenski jezik.

Gospod minister Erjavec, bom izkoristil priložnost, ker ste že tukaj, in vas vprašal:

Ali obstaja odgovor s sosednjo Hrvaško ali Italijo, na osnovi katerega mora Republika Slovenija zmanjšati svoje frekvence, zato da ne bo mogoče vlagati tožb ali pritožb v primeru vdora tujih postaj v slovenski frekvenčni prostor?

Vem, da je vprašanje nekoliko provokativno. Lahko mi odgovorite samo da ali pa ne, ampak ni bila namenjena vam, bila je namenjena vašemu kolegu. Izvolite.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister Karl Erjavec, izvolite.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa.

Najprej dejansko moram opravičiti ministra za javno upravo, gospoda Koprivnikarja. On je na neki mednarodni konferenci in me je včeraj prosil, če bi lahko prevzel celotno poslansko vprašanje. Vendar, glede na to, da ste izpostavili en del, ki ga pač ni v gradivu in tudi nisem seznanjen, sem pač namesto njega opravil to nalogo. Ampak vidim, da glede tega vprašanja bo treba te stvari razčistiti in tudi mene osebno zanima. Ker glede na to, da bom vodil to skupino, koordinacijo ministrov med Italijo in Slovenijo, in tudi odprl to problematiko, je prav, da sem v celoti seznanjen, kaj se dogaja.

Glede tega, da bi bil sklenjen kakšen dogovor, o tem nisem seznanjen. Če bi prišlo do neke takšne situacije, mi gotovo ne bi bili temu naklonjeni, bomo pa to preverili, ker kot rečeno, mi moramo dobro pripraviti gradivo in izhodišča tudi za ta sestanek, ki bo v okviru koordinacije ministrov Slovenije in pa Italije.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anže Logar bo postavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

Izvolite.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Preiskovalna komisija se za ugotavljanju zlorab v bančnem sistemu se praktično vsakodnevno sooča z metodo in delom organov pregona, pa tudi sodne veje oblasti, v zadevah bančne kriminalitete. Ne bom povedal nič novega, če bom dejal, da nisem zadovoljen z intenzivnostjo in tudi z obsegom pregona bančne kriminalitete. Glede na to, da minister za pravosodje včasih tudi sam neposredno komentira posamezne sodbe, verjamem, da bo tudi v tem pogledu povedal svoj pogled na pregon bančne kriminalitete, če ne drugega zaradi tega, ker ima s tem tudi osebne družinske izkušnje glede na to, da je njegova žena pripravljala odškodninske in tudi kazenske ovadbe v zadevi Factor banke.

V bistvu pa vprašanje naslavljam v zvezi z neko sodbo, ki je bila sprejeta pred nedavnim, v zvezi z družbo Pein, ko je družbo z omejeno odgovornostjo sodišče oziroma direktorja te družbe obsodilo, ker je oškodoval svojo lastno družbo, torej družbo z omejeno odgovornostjo. V tem pogledu sprašujem ministra:

Kje je tu paralela v zvezi s pregonom bančnega kriminala?

Družba, ki jo je direktor oškodoval in je imela promet približno 300 tisoč evrov v svojih najboljših časih in za katero oškodovanje davkoplačevalci nismo plačali niti evra, je bilo ugotovljeno, da direktor, samostojni podjetnik, svoje družbe ne sme oškodovati, ker se mora, če poenostavim, upoštevati tudi ta družba, ki je privatna, kot nekakšno javno dobro. Zdaj pa imamo sicer v nepravnomočnih sodbah nekakšno pravno prakso oziroma sodno prakso, ki se vzpostavlja, kjer, recimo, sodnica Maja Letonja za oškodovanje Factor banke v višini 8 milijonov evrov, ki smo jo na koncu plačali davkoplačevalci, v sodbi ugotovi, da uprava banke ne samo, da je ravnala z dolžno skrbnostjo, ampak se je celo ravnala onkraj dolžne skrbnosti uprave banke, ko je dala kredit podjetju Merkur v času, ko so bili kazalci že zelo slabi in ko nobena druga banka tej družbi ni več ponujala kreditov. V tem pogledu sprašujem za ta dvojna merila in, ali ta sodna praksa, ki se zdaj vzpostavlja s to sodbo Vrhovnega sodišča, velja samo za deooje in espeje:

Ali se bo ta praksa prenesla tudi na področje bančne kriminalitete oziroma družbe, dedeje in ostale institucije?

Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Spoštovani poslanec dr. Anže Logar, postavili ste mi vprašanje, ki je drugačno od napovedanega vprašanja v celoti. Vprašanje, ki smo ga dobili, je: "Ministra, pristojnega za pravosodje, bom vprašal, kako ocenjuje izpolnjevanje zaveze o doslednem pregonu bančne kriminalitete iz koalicijskega sporazuma." Deloma ste tudi to v vprašanju nakazali, potem pa ste vprašali nekaj konkretnega. Sploh ne gre za to, da tega ne smete vprašati, problem je v tem, da jaz te odločitve ne poznam. Če bi mi to vnaprej napovedali, bi jo lahko proučil in bi vam lahko tudi, bom rekel, verodostojno odgovoril. Poznam, slišal sem, pogovarjali smo se o spremembi v zadnjem času sodne prakse na Vrhovnem sodišču glede enoosebnih družb, ampak sploh nisem vedel, da gre za to družbo, kako je družbi ime in kakšna je bila dejanska podlaga. Zato, če boste vprašanje zastavili ali pa želeli kakšen pisen odgovor, vam ga bom z veseljem v zvezi s tem podal.

Kar se pa tiče splošnega vprašanja ali pa komentarja, ker ste rekli, da se sami srečujete, glede bančne kriminalitete pa tako. Podobno kot vi nisem zadovoljen, kako stvari v državi na tem področju tečejo in kako hitro tečejo, najbrž pa imava za to sicer nekoliko drugačne razloge ali pa poglede na to. Kot Ministrstvo za pravosodje ali pa kot Vlada seveda lahko ustvarjamo samo sistemske pogoje za pregon in preiskovanje bančne kriminalitete. In to na treh področjih mi ne moremo preiskovati, ne moremo preganjati, ne moremo obsojati. Hvala bogu je tako, ti časi so minili, tega ne morete početi tudi vi. Lahko spreminjamo zakonodajo, lahko zagotavljamo kadre in materialna sredstva ter lahko skrbimo za izobraževanje in usposabljanje in na tem področju. Vem, da se s tem ne boste strinjali, mogoče pa se velja enkrat usesti pa pogledati številke, mislim, da v zadnjih 20 letih ni vlade ali pa parlamenta, ki bi na tem področju toliko storil v vseh teh treh podatkih. Pod nekatere ste dali tudi svoj glas, recimo na področju normativnih sprememb.

Pa bom šel samo na hitro skozi. Zvišali smo kazni za korupcijska kazniva dejanja, podaljšali zastaralne roke za korupcijska kazniva dejanja z 10 na 20 let, okrepili učinkovitost pregona davčnih zatajitev in zlorab notranjih informacij. Ta teden ste potrdili spremembo naklepa v zvezi s storitvijo kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zastopanja pri gospodarski dejavnosti, omejili smo možnost zlorabe instituta odpusta obveznost v okviru osebnih stečajev, odpravili smo zakonske ovire za dodelitev strokovnjakov s posebnimi znanji na specializirano državno tožilstvo, določili smo strožje pogoje za odlok nastopa zaporne kazni iz zdravstvenih razlogov, sprejeli številne ukrepe za razbremenitev sodišč administrativnih opravil in bolj enakomerno obremenitev sodnikov na okrajnih sodiščih. Pred vami bodo še letos, najbrž še pred počitnicami ali pa takoj jeseni, obširne spremembe kazenskega postopka, ki med drugim vsebuje tudi predloge, ki jih je vaša komisija dala notri glede dostopa do bančnih skrivnosti, širjenja kataloga kaznivih dejanj, za katere so možne uporabe določenih posebnih preiskovalnih ukrepov. Zaostrujemo pogoje za neupravičene odsotnosti na glavnih obravnavah, učinkovitejše vročanje sodnih pisanj, omejujemo dolgotrajne sodne preiskave in o tem se bomo lahko pogovarjali, kot rečeno, ko bo zadeva zrela oziroma saj je že zrela, je že v parlamentarnem postopku.

Glede kadrovskih in organizacijskih ukrepov, to je tista druga stvar. Nobena vlada še ni zaprisegla toliko novih državnih tožilcev in tožilk, kolikor jih je ta. 15. 9. 2015 je zapriseglo 30 novih tožilcev. Kar pomeni 15 % povečanje na kadrovskem področju od začetka leta 2015. Specializirano državno tožilstvo ima prvič specializiran oddelek za civilno konfiskacijo in je popolno popolnjen. Prejšnje leto je Ministrstvo za pravosodje iz lastnih kadrovskih kvot, lastnim ljudem smo se odpovedali zato, da smo kvote odstopili, da smo pet kvot odstopili Vrhovnemu državnemu tožilstvu za zaposlitev petih novih analitikov. Niso jih sprovedli. Upam, da bo nov generalni državni tožilec to znal izkoristiti. Verjamem, da bo. Trenutno je v teku največja investicija v posodobitev informacijske opreme tožilcev od osamosvojitve dalje. Sliši se malo,

ampak saj veste, tudi tožilcev ni veliko. v začetku maja 2017 je tožilstvo prejelo 130 novih prenosnih računalnikov, do konca leta pa bomo dobavili še 525 novih osebnih računalnikov s povsem novo programsko opremo.

V organizaciji Centra za izobraževanje v pravosodju se je prvič lansko leto na mojo izrecno zahtevo začel izvajati osredotočen niz seminarjev in delavnic na področju gospodarske kriminalitete, prej to preprosto ni bilo na dnevnem redu. Zakaj – so različna vprašanja, ker tudi z vidika … no, saj. Bili smo na študijskih obiskih v Avstriji, na Islandiji, kot tudi veste. Kakorkoli, če skrajšam. Jaz nisem zadovoljen s tem, kako stvari stojijo na tem področju, veste, kako se počasi ta ladja obrača, trudimo se in se bomo še naprej, lahko bi bili kje tudi boljši, se strinjam. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Anže Logar, želite besedo za dopolnitev odgovora?

Izvolite.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala lepa.

Tistih 35 računalnikov, ki ste jih dostavili, verjetno bo pomagalo, ampak moje vprašanje ni bilo namenjeno kritiki dela pravosodnega ministrstva. V koalicijski pogodbi imate, mislim da, zapisano nekako tako, neizprosen boj ali pa preganjanja krivcev za nastanek bančne luknje. Mi smo temeljito prečesali portfelje slovenskih bank in ugotovili, da se je tam dogajal resen kriminal, da so se tam dogajala oškodovanja, financiranja tudi kriminalnih združb in tako naprej in v neki normalni družbi se takšna dejanja sankcionira. To se je sankcioniralo na Islandiji, sankcioniralo se je še kje drugje in sankcionirati se mora tudi v Sloveniji, če hočemo ohraniti zaupanje v pravno državo. Glejte, mi smo na zaslišanjih zaslišali priče, ki so kot direktorji posameznih bank neposredno odgovorni za oškodovanje davkoplačevalcev preko 100 milijonov evrov, preko 100 milijonov evrov, pa z dotičnimi osebami kriminalisti niso opravili še niti razgovora. Ko smo imeli pa tu neko afero Snegec snegec v enem posnetku na YouTubu, je pa kolegico Anjo Bah kriminalist v enem tednu kasneje, ko je bilo objavljeno na YouTubu, poklical na pogovor. Zdaj imamo na nek način banalno zadevo in realno zadevo, pa sta, bi lahko rekli, dve obliki pregona. Tam, kjer so res odtekali milijoni, se zadeve zelo počasi premikajo. Tam, kjer so pa neke minorne zadeve, je pa pravna država izredno aktualna. In drži, naklep, 240. člen, tudi jaz sem ga podprl, eventualni naklep, sprememba, kar bo seveda veljalo zgolj vnaprej. In če bo veljalo zgolj vnaprej, jaz upam, da to ne bo postal izgovor, da je ravno to dokaz, da se pod prejšnjo zakonodajo ni dalo obsoditi. Da bi se temu izognili, je tudi preiskovalna komisija predlagala v sklepih delnega poročila ustanovitev specializiranega sodišča. En predlog, ki smo ga dali v zvezi z novelo ZUKSB, 33.člen, avtentična razlaga, je Ministrstvo za finance upoštevalo in smo ravno v tem tednu podprli. / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Klemenčič, imate besedo.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Jaz mislim, da bi se midva lahko, če bi olupila to čebulo, kot jaz rečem, pa če ne bi bilo z vaše strani teh političnih zadržkov, tudi normalno pogovarjala. Ne morete vi reči, tistih 35 računalnikov bo pomagalo, če je računalnikov skupaj 655. A veste, to ni pošteno. To je prva stvar.

Druga stvar je. Me veseli, da ste podprli spremembo naklepa. In strinjam se, da bi bil pregon najbrž tudi drugačen, če bi to bilo urejeno drugače že od začetka. Kazenski zakonik je pa sprejela vaša vlada, 2008 je prišlo to noter. Vem, takrat še ni bilo mogoče, verjamem, da to ni bilo zlonamerno. Ampak dejstvo je, da je ta rešitev, ki je drugačna od islandske, ki je drugačna od nemške, prišla noter takrat pod ministrom Šturmom in pod vlado Janeza Janše. In seveda to, kar smo mi popravili, lahko velja za nazaj. Specializirano sodišče, jaz se z vami strinjam, že dolgo časa o njem govorimo, pa ne samo, da govorimo, tudi delamo na tem, ampak tukaj se boste pa morali strinjati, mi lahko sprejmemo jutri na nujni seji, da bo specializirano sodišče, da pač mora obstajati. Če ne bo zelo dobro domišljeno in pripravljeno, če ne bo zelo dobro določeno, kaj se zgodi v primerih, ki so trenutno pred specializiranimi oddelki, bomo naredili absolutno več škode kot koristi. Da lahko govorimo o specializiranem sodišču, morajo obstajati kadrovski in materialni pogoji, in te zagotavljamo, v proračunu smo to zagotovili. Zdaj z Vrhovnim sodiščem delamo na tem, kako določiti prehodne določbe, da ne bodo tisti primeri, ki so zdaj v teku, kar razumete … saj se zavedate, sprememba Senata, ker zdaj pa toliko časa delate tudi na tej preiskovalni komisiji, da veste, kako postopki tečejo. To mora biti domišljeno. Jaz upam, da bom to še tudi dočakal.

Kar se pa tiče prioritet in tega, kdo je kdo zaslišan, kdaj pa tako naprej, pa mislim, da bi se celo večkrat strinjala, kot na prvi pogled zgleda, ampak tega ne morete vi usmerjati, tega ne morem jaz usmerjati. To se sprašujemo, ko imamo tukaj v državnem zboru razpravo o poročilih organov odkrivanja in pregona. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marko Ferluga bo postavil poslansko vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anji Kopač Mrak.

Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav ministrici in ministroma!

Zasledil sem podatek, ki mogoče kaže na neko diskrepanco pri tem razumevanju, in sicer da dva nezaposlena, recimo mož in žena, ki imata dva otroka, dobita nekako socialno podporo v višini tisoč 800 evrov neto, medtem ko imamo pri dveh zaposlenih z dvema otrokoma, z minimalno plačo tak absurd, da dobijo manj.

Pa me zanima:

Ali ta podatek pri tem prejemanju socialnih transferjev drži in ali je nekako časovno omejen?

Zakaj to sprašujem? Obstaja namreč bojazen, da dejansko s tem nekako tudi sama država podpira bolj tiste, ki ne želijo aktivno iskati zaposlitve. In obstaja en strah, da ti ljudje, ki dobivajo relativno veliko socialno podporo – pa ne mi zameriti, nisem proti socialnim podporam, nisem, se pravi, takšen, kot je bil moj kolega, ultra socialist gospod Kordiš, ampak mislim, da sem dokaj zmeren pri teh zadevah.

To me zanima:

Ali se razmišlja, da bi to diskrepanco med temi, ki so zaposlenimi in dobijo minimalno plačo, in temi, ki niso zaposleni, se pravi brezposelnimi, ki dobivajo to, to razliko nekako zmanjšali?

In druga zadeva, ki me zanima:

Ali se razmišlja v tej smeri, da bi se, ko da država ta denar, zahtevalo, v navednicah zahtevalo, od teh, ki dobijo to, da nekako državi vračajo s tem, da pomagajo na primer v domu upokojencev, pri urejanju javnih površin ali kaj podobnega?

Ali je o tem neko razmišljanje na ministrstvu, se pravi, da na nek način vrnejo vsaj nek delež državi, državljanom. Se pa verjetno oba strinjava, da je treba spremeniti razmišljanje pri podeljevanju teh podpor, da je nekako optimalno za vse deležnike v tem procesu, tako da pri plačanem delu in neplačanem delu ne bi bilo prevelike razlike. Mislim, da se tu strinjamo. Gre pa za to, da ne sme obveljati ugotovitev, da se ne splača delati, ker se dobi podporo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica dr. Anja Kopač Mrak, imate besedo.

Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani poslanec Marko Ferluga, hvala za vprašanje.

Danes imam nek paket na temo socialnih pomoči in znotraj tega podobno pri vseh treh odgovarjam. Bom zdaj začela z malce drugačnega konca. Tako kot smo prej videli, se problematizira višina minimalnega dohodka, ki je osnovana na izračunu življenjskih stroškov, na košarici nujnih življenjskih stroškov, ki se potem delijo na kratkočasne, kjer so vštete nujne življenjske potrebščine. Če gre pa za to, da dlje časa ne morem delati, torej za posameznike, ki so nezmožni za delo, se pa v tej košarici upošteva tudi izraba pohištva in druge bolj stalne dobrine, če tako rečem. To je metodologija, ki je popolnoma v pristojnosti ekonomistov, ki to izračunavajo. In to je bila osnova za izračun minimalnega dohodka. Minimalni dohodek je pa potem osnova za izračun denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka. In ti so najbolj osnovni, ko pravite socialna podpora. Medtem ko tisto, kar ste prej izpostavili, je pa vprašanje družine, kjer se pa meša ne samo socialna podpora, ampak gre za družinsko politiko. In zelo pomemben transfer, ki ga družina dobi, ki ga dobi v različni višini, glede na to, s koliko dohodka razpolaga, je predvsem otroški dodatek. Otroški dodatek je v bistvu tisto, s čimer zmanjšujemo tveganje revščine otrok, ki se v osnovi veže na izhodišče družine. In tu smo dejansko med bolj uspešnimi državami, čeprav se nam je tudi v krizi, moramo priznati, povečal delež revščine med otroki, kar je absolutno alarmantno, zato smo tudi v številne spremembe šli, da smo enostarševske družine drugače obravnavali in podobno. V teoriji je absolutno vedno tako, da sledimo minimalnim življenjskim stroškom na eni strani in na drugi strani delu. Torej, da se mora v osnovi izplačati delo in ne more nekdo biti na boljšem s socialno pomočjo in drugimi transferji, kot je tisto, kar se dobi iz dohodka iz dela. In tu pridemo do vprašanja gospodarstva, tistega, kar vedno pravim, dodane vrednosti gospodarstva, in vprašanje povprečne plače, to je osnovno, in potem glede na to tudi določanje s strani države regulacije minimalne plače in tu smo vse blizu 300 evrov, 600 evrov, tisoč evrov. Pri čemer morate upoštevati, da sta dve tretjini zaposlenih pod povprečno plačo v Republiki Sloveniji, ki znaša neto tisoč 50 evrov. Torej, dve tretjini zaposlenih imajo med 614 evrov in tisoč 50 evrov. Potem pa tu znotraj regulirati, koliko je otroškega dodatka, in predvsem upoštevati, če gre za družino, ki ima več otrok in nimajo dohodka, dobijo za vsakega otroka 120 evrov. Seveda tega ne moreš primerjati s tistim, ki dela in ne dela. Tako se tu znotraj najbolj približajo, so majhne razlike med družino, ki je brezposelna, in družino, ki dela, predvsem pri družinah, ki imajo več otrok, zaradi tega, ker otroški dodatek v vrednosti 120 evrov najbolj vpliva na to. Ampak če pogledamo družino z dvema otrokoma, je razlika med tistima, ki prejemata minimalno plačo in hkrati uveljavljata vse možne transferje, ker oni imajo pravico tudi do tega, in subvencija razpolaga s 417,69 evra več dohodka kot družini, v kateri sta oba starša brezposelna in uveljavljata vse pravice in olajšave, ki so jim na razpolago. Pri teh izračunih pa ni upoštevana možnost subvencij najemnine, ki jo nekdo prejema, če je upravičen. Torej razlike je nekaj, je pa seveda vprašanje, če je delo na črno in vse to, kar je, ampak to so neke nelegalne prakse, ki so stvar nadzora. Jaz vedno pravim, da je treba gledati tudi vlogo vsake posamezne institucije in predvsem razpoložljiv dohodek s strani FURS in drugih institucij.

Dejansko vsi strokovnjaki ugotavljajo, da s samo pasivno socialno politiko, torej

transferno politiko ne moremo iti višji zaradi, stanja na trgu dela. Zato so tako pomembni socialna aktivacija in programi socialne aktivacije, ki v bistvu daje ljudem možnost, da jih spodbudijo k temu, da se spreminja odnos do dela, dajo pa te snovne socialne in zaposlitvene kompetence, da jih bomo lahko približali v programe aktivne politike zaposlovanja. Znotraj tega zelo veliko razmišljamo tudi o možnih izhodih, torej ko bo nekdo 11 mesecev vključen v dolgotrajni program socialne aktivacije, kam potem, možnosti zaposlitve. Razmišljamo tudi o prilagoditvi obstoječih javnih del, da bodo v lokalnem okolju lahko ti ljudje opravljali delo po različnih izvajalcih znotraj javnih zavodov in bo … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marko Ferluga, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala.

Hvala, ministrici, se strinjam. Mislim, da prihajamo vedno bolj na tisto, da bomo enkrat morali začeti vse te dodatke nekako nehati ločevati in jih dati na skupni imenovalec, da bo potem neka velika preglednost. Zdaj se z otroškimi dodatki in vsemi ostalimi socialnimi transferji izgubi fokus.

Z vami se tudi strinjam, da je treba to, kar ste nazadnje omenili, dejansko gledati na to, da ljudje, ki bodo dobili socialno pomoč in socialne transferje, začnejo tudi razmišljati in vedeti, da pa nekaj vseeno morajo vrniti državi, v smislu nekega dela na javnih površinah, kot sem povedal, pomoči v domu upokojencev ali pa v zdravstvenih domovih ali kjerkoli, kot nek tak suport, da ta denar ni samoumeven, da se samo tako daje, kot je. Daleč od tega, da naj ne bi dobili te socialne podpore, pa daleč od tega, da si tega ne zaslužijo zaradi teh in drugih razlogov, ampak gre tudi za to, da se potem tudi odnos do dela nekako daje. Ker imamo veliko ljudi, verjetno tudi vam govorijo, da se dejansko eni pripopajo na to socialno pomoč in se jim dobesedno ne splača delati. In jaz bi apeliral na vas, da poskušate temu nekako priti na konec in da pokažemo, da smo neka država, ki ceni delo, in absolutno se ceni tudi socialna pomoč, ko je, ko je in kolikor je potrebno. Toliko z moje strani. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica, imate besedo, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Vsekakor bi v idealni situaciji bilo to najbolj primerno. Jaz vedno govorim, da verjamem v solidarnost, ampak naj bi bila ta odgovorna – torej, da bi vsak takrat, ko res ne more, šel po pomoč, ki bi mu bila potem zagotovljena. Ampak, žal takšnih idealnih situaciji ne živimo in po zakonodaji, če pogledamo, je prejemanje denarno socialne pomoči pogojeno s tem, da je posameznik pripravljen sprejeti kakršnokoli delo. Torej ni več varovalke tako, kot je, če prejemaš denarno nadomestilo, si na zavodu za zaposlovanje, kjer je tvoja razpoložljivost za delo, če tako rečem, omejena s primernostjo in ustreznostjo zaposlitve, ki je vezana na tvojo izobrazbo. Ko si ti prejemnik denarno socialne pomoči, moraš sprejeti vsako ponujeno delo. Mi uvajamo zdaj povezavo informacijskih sistemov med zavodom za zaposlovanje in centri za socialno delo, preko socialne aktivacije, da bodo ti podatki dosegljivi. Je pa tudi tukaj veliko razprave, če bi poslušali na primer tudi stališče Fakultete za socialno delo, je vprašanje, do kam ohranjati dostojanstvo ljudi. Tukaj je zelo tanka meja, kjer ta paternalističen odnos države, ko poveš nekomu, ki nima, ki je v stiski, kaj mora vse reševati, kako mu to dostojanstvo ohraniti, hkrati pa ga ne pusti, da v nekih svojih razmerah, kjer se ljudje vedno navadimo na tisto, kar smo in po določenem času nimamo več te svoje, da spreminjamo stvari, kako ga na primeren način spodbuditi, da bo. Tukaj pri socialni aktivaciji imamo številne debate s stroko, ali je primerno, da se pogojuje, da si prejemnik denarno socialne pomoči in če meni tvoj svetovalec, da je zate primerno, da se vključiš v program socialne aktivacije, da to moraš sprejeti, drugače je določena sankcija tudi z vidika denarno socialne pomoči. Tu je bilo v Državnem svetu izrazito stališče izpostavljeno, ko smo imeli to debato, da tega ne bi smelo biti. Moje osebno mnenje je, da spodbuda mora biti, ker enostavno drugače se ljudje težko …, je pa treba držati neko dostojanstvo in tukaj znotraj pustiti tudi v določeni meri diskrecijo, ko gre za primere, ali da je potrebno varstvo. Skratka, treba je opolnomočiti socialne delavce, če tako rečemo, jim dati dovolj časa, da bodo lahko ljudem potem po diskreciji, ampak osnovno pa vsekakor mora biti za delo in država mora ponuditi programe, da bomo te ljudi lahko spravili, ker povečevanje deleža dolgotrajnih prejemnikov DSP je največji problem, če pogledamo ali stopnjo tveganja revščine, tukaj nismo problematični, to pa mene najbolj skrbi. Socialna aktivacija je res en tak pomemben element, ki ga zdaj uvajamo in tudi z reorganizacijo centov in z vsem tem in to povezavo z zavodom, kjer bomo morali storiti korak naprej. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec bo postavil poslansko vprašanje ministru brez resorja, pristojnemu za Slovence v zamejstvu in po svetu, gospodu Gorazdu Žmavcu.

Izvolite, gospod Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav ministrici, ministru, kolegicam in kolegom!

Verjetno se bo minister z menoj strinjal, da je slovenski jezik zelo pomembno sidro za Slovence tako v zamejstvu kot po svetu in eden od pomembnih faktorjev za ohranjanje slovenstva.

Zato ministra sprašujem:

Ali držijo informacije, da namerava Avstrija v imenu tako imenovanih reform, ki predvidoma zmanjšujejo slovenistične programe, odpovedati tako slovenistiko na Dunaju kot tudi slovenistiko v Gradcu?

Namreč temu tamkajšnji profesorji nasprotujejo. Zdaj, glede na to, da se v zadnjem času kar nekaj stvari na Koroškem spreminja, je mogoče to tudi zelo negativen signal, in glede na to, da s te bili v zadnjem tednu veliko na avstrijskem Koroškem, tudi z vladno delegacijo, me zanima, ali so bili glede tega tudi kakšni razgovori oziroma kakšne so zadnje informacije.

Ali se je urad odzval na te informacije v smislu preprečitve takih postopkov?

Kot drugo me pa zanima ena zadeva. Glede na to, da je bilo na vaš urad naslovljeno tudi novinarsko vprašanje glede tega s strani tednika Demokracija in da je bil odgovor, naj se obračajo na informacijskega pooblaščenca oziroma naj določena vprašanja izpolnjujejo preko obrazcev informacijske pooblaščenke, se mi zdi, da je to neka čudna praksa, kajti do sedaj so bili novinarji tisti, ki so z ministrstvi normalno komunicirali. Predvsem zato, ker Demokracija veliko piše o zamejski problematiki, je bil ta odgovor s strani urada še toliko bolj nenavaden.

Zato me zanima tudi:

Ali je to neka nova praksa ministrstva glede tega?

Ali je to sploh še neka normalna odzivnost ministrstev, ker gre dejansko za neko dodatno birokracijo?

Če si pogledamo obrazec, ki zahteva vpogled v te informacije, je na nek način za novinarje res malo ponižujoč. Tako da, prosim za oba odgovora.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod minister, izvolite, imate besedo.

GORAZD ŽMAVC: Spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke, poslanci, spoštovana kolegica ministrica!

Spoštovani poslanec Danijel Krivec, glede tega vprašanja, ki ste ga naslovili na mene, ali držijo te informacije, da namerava Avstrija v imenu teh reform odpovedati tako slovenistiki na Dunaju kot tudi v Gradcu, vam moram reči, da sicer vprašanje sodi tudi na Ministrstvo za izobraževanje, vendar pa se zavedam, da se oba izredno zavedava tega pomena, kot ste ga tudi uvodoma rekli, da je slovenski jezik za zamejce in Slovence v svetu izrednega pomena, in da je naša politika, da dejansko ohranjamo lektorate, in da je tudi naša politika, da delamo na tem, da gradimo nove lektorate. Tako da gremo po tej poti in se izredno močno držimo te poti. Zaradi tega sem bil toliko bolj senzibilen na to vaše vprašanje in pa tudi na pismo, ki je krožilo, neformalno pismo, da se razmišlja o nekih spremembah, sem tudi zadolžil veleposlanika v Republiki Avstriji gospoda Rahtena. 24. maja je opravil razgovor pri rektorju in prorektorju Dunajske univerze in moram v zadovoljstvo obeh ugotoviti, da je dobil ta odgovor 24. 5. in mi je tudi posredoval ta odgovor, da je rektor, da sta oba zagotovila, da to ne drži, da ostajajo na tej politiki in da zagotavljajo, da slovenistika ostaja na Dunaju, v Gradcu in v Celovcu, da pa je seveda manjši obseg razlog tudi določenih koordinacij in koordinativnosti, ki jih uvajajo znotraj univerze, dejansko stvar notranje organizacije univerze. Naredili bodo pravzaprav vse, da se program izvaja v celoti. Istočasno moram reči, da je bilo na vprašanje, ali je dosedanja lektorica gospa Elizabeta Jenko, ki je poslala neko pismo okoli teh vprašanj, pravzaprav še vedno zaposlena na univerzi. Je, vendar je bila prerazporejena na neko področje didaktike, da pa zdaj poleg nje redno opravlja tudi mesto profesorja gospod Emmerich Kelih, sicer koroški Slovenec, in da tečejo aktivnosti normalno.

Istočasno sem jaz, zato mislim, da je to zelo dobro, da smo na to reagirali, in dobro, da smo ta uradni informativni razgovor opravili, da smo dobili to potrditev s strani veleposlanika. Jaz moram reči, da sem zadovoljen, ker sem bil včeraj, predvčerajšnjim na tej 60-letnici slovenske šole skupaj z obema predsednikoma. Tudi tu smo na nek način izrazili zadovoljstvo, da so zelo pomembni ta šolski sistem dvojezičnosti in slovenske gimnazije in da imajo izredno velik pomen tudi lektorati. Zahteval sem pa tudi od Ministrstva za izobraževanje, ker je pač to področje, za katerega je odgovorno, da mi posreduje tudi mnenje. Mi je tudi Brenčičeva odgovorila, da je dejansko bila v stiku z dr. Svetlikom, ki je tudi posredoval pismo 16. 1. na rektorat na Dunaj, in dobil potem tudi 28. 2. odgovor, da tečejo postopki normalno. Tako da jaz mislim, da smo lahko, kar se tega tiče, sorazmerno mirni. Ni pa bilo nič slabo, da smo reagirali. Mislim, da je naša politika, zato tudi vaše vprašanje, čim ste mi tu postavili vprašanje in pa na pismo, ki je tudi krožilo, sem bil na to pozoren in mislim, da je ta reakcija dobra in nam daje pač neko možnost, ker je tudi rektor dal odgovor, da se misli srečati z novim rektorjem univerze v juniju in da bosta nadaljevala te razgovore oziroma te aktivnosti.

Sicer pa moram še reči, moja naloga je pa tudi to in imam veliko željo, jaz bom 6. junija na obisku v Bruslju in bom tudi 6. obiskal rektorat in imam tudi srečanje z vodstvom univerze, se pravi širiti to idejo s temi rektorati. Tudi na osnovi lanskoletnega obiska, ki sva ga imela s predsednikom Pahorjem v Argentini, sem jaz potem imel obisk tudi v Sao Paulu, kjer mi danes veleposlanik sporoča, da vodijo aktivnosti okoli tega, da bi naredili vse, da bi se ta univerza v Sao Paulu začela vključevati v možnost, da ustanovi tudi rektorat slovenščine.

Kar pa se tiče vprašanja novinarjev, pa jaz moram reči, da smo … / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, minister, čas je potekel. Danijel Krivec, imate

besedo za dopolnitev odgovora, za zahtevo dopolnitve odgovora.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Ja, najlepša hvala ministru za ta del odgovora. Tudi z odgovorom sem zadovoljen in tudi vesel, da se je zadeva bi rekel pokrenila in da so odgovori s strani obeh univerz pozitivni. Se pravi, da je bila ta informacija mogoče samo neka dezinformacija.

Vendar je pomembno, da se tudi na take informacije čim prej odzovemo. Zato me še toliko bolj čudi, da ste na uradu na tak način odreagirali do vprašanja, ki je bilo zastavljeno s strani novinarjev in jih napotili na obrazce, ki obstajajo za to, da se uradno zaprosi za neko informacijo, glede na to, da ste rekli, da je bil že februarja odgovor univerze, ki je govoril o tem, da se ta zadeva rešuje. Namreč ta obrazec zahteva od nekega novinarja, da se na obrazcu opredeli o tem, ali morda že te informacije niso kje javno dostopne, ali je ta objekt sploh zavezanec in tako naprej.

Hočem reči, da bi rad slišal vaš odgovor:

Ali je to zdaj nova praksa vašega urada, da se morajo novinarji, ki zaprosijo za neko informacijo, v skladu z nekim postopkom, ki ni najbolj običajen za novinarsko stroko, obračati vas ali bo v prihodnje vseeno odprtost vašega urada in posredovanje informacij nekako na nivoju, kot je bilo pred tem?

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Izvolite, gospod minister.

GORAZD ŽMAVC: Spoštovani poslanec, kar se tiče novinarskih vprašanj, mi smo bili zmeraj odprti, smo odgovorili in odgovarjamo na vsa vprašanja. Mi morda v tistem času še nismo imeli teh jasnih odgovorov in smo dejansko hoteli oziroma je bilo izpostavljeno, naj se bolj opredelita interes in pa vsebina odgovora. Sicer pa mi želimo, da se predvsem pojavljajo vprašanja in odgovori na tematiko, ki je predvsem iz našega področja. Na vsa ta vprašanja bomo tako zdaj kot tudi v bodoče odgovarjali.

Kar se pa tiče tega našega vprašanja lektorstva, pa mislim, da gospod Danijel Krivec – se zahvaljujem, da smo si tukaj enotni –,gradimo na tem naprej. Naša politika bo, da gradimo in odpiramo nove lektorate, ker je to lahko ena največja garancija, da dejansko z lektorati zagotavljamo kvaliteto učenja slovenskega jezika. S tem tudi Slovenija lahko postaja večja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Primož Hainz bo postavil poslansko vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Izvolite, gospod Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav, gospa ministrica Irena Majcen.

Na Vrhniki je prišlo do izjemnega dogodka, ki se v bistvu ne bi smel zgoditi. Prišlo je do požara v podjetju Kemis, v katerem sežigajo zelo nevarne odpadke. Prišlo je do požara, prišlo je do gašenja in seveda do ekološke katastrofe, ki bi lahko bila seveda še večja, če ne bi gasilci odlično opravili svoje naloge. Posledice bi lahko bile še veliko hujše, gre pa za hude posledice za zdravje ljudi, gre za zdravje otrok in seveda celotno favno in floro ekološko prizadetega dela občine Vrhnika, ki pa je, kar pa je seveda po svoje tragično, rob Ljubljanske barja, torej rob Nature 2000, in seveda v neposredni bližini parka Ljubljansko barje.

Podjetje Kemis je od začetka skrivalo podatke. Trdim, prepričan sem, ne glede na to, kaj govorijo. Nekateri odgovorni organi so blažili informacije in pod tem vplivom blaženja teh informacij sem tudi sam, pred enajstimi dnevi je bil požar, pred enim tednom sem sestavil to vprašanje. Če bi ga danes postavljal, če bi ga danes sestavljal, ker smo pač preložili za teden dni to točko dnevnega reda, bi seveda postavil vprašanje tudi Ministrstvu za obrambo, tudi Ministrstvu za zdravje, tudi Ministrstvu za kmetijstvu, danes pa imam tu vprašanje samo za vas.

Zato ne bom postavil tistega vprašanja, ki sem ga takrat postavljal, ampak preprosto, gospa ministrica:

Kje smo v tem trenutku?

Če nam lahko poveste nekaj osnovnih informacij?

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica, izvolite, imate besedo.

IRENA MAJCEN: Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Je ta dogodek na Vrhniki v začetku dogajanja bil predstavljen na podlagi takrat znanih podatkov? S tem se strinjamo, res pa je, da je kasnejše dogajanje pokazalo in Ministrstvo za okolje in prostor je aktiviralo vse svoje razpoložljive sile, da je potrebno pri tem dogodku pomagati in sodelovati, kolikor je v naši pristojnosti.

Težave glede podatkov – danes ob štirih je tiskovna konferenca na Vrhnik, in bodo predstavljeni podatki, ki bodo tudi bolj detajlni, kot so bili vsi podatki do sedaj, bodo zadovoljili krajane. Sama na žalost s temi podatki ne razpolagam, ker v samem izvajanju razpolagam samo s podatki, ki jih je 16. 5. 2017 popoldan, to je približno 18 ur po nastanku požara, Agencija Republike Slovenije za okolje in Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano zajela v času od takrat. Šlo je pa predvsem pri Tojnici, torej vodotoku, gre za ugotavljanje onesnaženja vode. Ob samem začetku požara je bila aktivirana enota, to je mobilna enota, imenovana

s kratico ELME Inštituta Jožef Štefan. Težko ocenjujem, ali je že v tistem času, ko je ta mobilna enota odvzela vzorce iz potoka Tojnice, le-ta bil kontaminiran ali ne. Nekako je ta kontaminacija maščobnih gošč, oljnih gošč, sama bi rekla, da je to pravzaprav skupek vseh snovi, ki so nastale pri gorenju in bi se pravzaprav morale zaustaviti v bazenih, lovilnih bazenih odpadne vode, torej kdaj natančno je prišlo do zapolnitve te posode in preliv v vodotok, bo mogoče pokazala nadaljnja preiskava. 16. 5. je ta vodotok Tojnica ob prihodu naših služb na teren že bil močno onesnažen, zato se je nemudoma aktivira Direkcija za vode Republike Slovenije. Pozvan je bil koncesionar VGP Drava Ptuj, ki ima koncesijo za čiščenje celinskih voda in preprečevanje onesnaženja vodnih in priobalnih zemljišč. Pripeljala se je ustrezna mehanizacija in vstop v vodo. Čeprav je treba povedati, da je že v tem času s kapacitetami, s kakršnimi so razpolagali, podjetje Kemis samo pristopilo k čiščenju. Ker pa se je na začetku ocenjevalo, da je teh gošč 10 kubičnih metrov, pa se je kasneje ob črpanju izmerilo 70 kubičnih metrov teh gošč, je pravzaprav tudi VGP Drava Ptuj prišel pomagati SVOM, to je Služba za čiščenje obale in morja in sam Hidrotehnik, ki ima koncesijo za upravljanje voda na tem območju. Treba je bilo te maščobne gošče mehansko odstraniti, kar je bilo tudi izvedeno do petka, ko so se napovedale večje padavine. Sama sem si ta vodotok ogledala v četrtek popoldan oziroma proti večeru, takrat so nameščali črpalko z odvodnimi cevmi, da se v primeru večjih padavin naredi obvod ob delu, kjer je bil potok najbolj onesnažen, v približni izmeri 100 kvadratnih metrov. In prav to delo je preprečilo, da potok Tojnica ni onesnažil Ljubljanice, kjer pa bi bil obseg onesnaženja mnogo bolj katastrofalen.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Primož Hainz, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa.

Gospa ministrica, vem, da je poglavij, o katerih bi lahko tu govorili, veliko in da ne rečem cele ure. Tisto, kar bi posebej podčrtal, je seveda vprašanje zdravja ljudi. Namreč, problem je bil v tem, da so se otroci dva dni že igrali v tistem pesku in so rekli, saj ni nič hudega. Gasilci, bo treba poskrbeti verjetno, so nekateri prizadeti oziroma imajo nekateri lahko posledice in tako naprej. Tudi občani sicer imajo težave. Lahko bi govorili tudi o odgovornosti. Tu seveda moram reči, da Kemis je nedvoumno odgovorno podjetje, torej kot del Gorenja seveda. Odgovorna je po svoje seveda tudi občina. Tudi tisti državni organi, ki so preveč pomirjali. Ampak tisto, kar je bistvo in kar hočem povedati, Vrhnika je občina, ki je imela velike razvojne probleme, ko so ljudje zgubili službo in seveda na nek način tudi moralno identiteto, Industrija usnja Vrhnika in še nekatera druga podjetja. Ampak Vrhnika si je nato ustvarila neko novo identiteto kulturnega in ekološkega centra na tem delu barja. To se jim sedaj sesuva. Sesuva zato, ker so ugotovili, da imajo ne samo Kemiks, imajo tudi Unichem imajo tudi Gramex, imajo Siliko, imajo izjemno močan vojaški radar, ki seveda seva, in seveda tudi bližnji Fenolit v bližnji Borovnici. In seveda na nek način se bo morala pravzaprav država in podjetja predvsem tem ljudem oddolžiti za neko nadomestilo, karkoli, ker tu se jim moralno, identitetno, če hočete, sesuva zgodba lastnega kraja, ki so ga postavili popolnoma na novo.

In končam seveda, da se ne bom potem mimo poslovnika oglašal, hotel sem predlagati, da bi imeli razpravo v Državnem zboru ampak, ker pa so medtem kolegi Socialne demokratske stranke sklicali sejo Državnega zbora na to temo … / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za okolje in prostor, gospa Irena Majcen, imate besedo za dopolnitev odgovora.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Strinjam se, da so gasilci v svojih intervencijah naredili največ, kar je bilo v preprečevanju nadaljnjega ali pa še večjega obsega nesreče. Tu jim je samo se za zahvaliti in čestitati. Bilo je aktiviranih veliko enot. Dejstvo pa je, da so tudi udeleženci, ki so izvajali ta čistilna dela v potoku Tojnica, bilo jih je okoli 30, deležni pohvale. Jim izrekam to pohvalo, nesebično so se lotili tega dela, se pa na njih na nek način malo pozabi. Namreč, vsa ta količina 70 kubičnih metrov teh gošč, prelito v Ljubljanico, bi pomenilo, da bi seveda vse te gošče onesnažile ne samo Ljubljanico, Savo in potem naprej vse do izliva.

Glede obratovanja v nekih okoljih – tega ne morem komentirati. Dejstvo je, da občinsko politiko vodijo župani in prizadevanja, kakršna občani želijo od svoje občine, so seveda legitimne zahteve, bo pa župan in občinski svet, ki odloča o zadevah, seveda tudi o tem ustrezno odločal.

Če govorim o takih objektih, jih je v Sloveniji s pridobljenim okoljevarstvenim dovoljenjem 210. Od tega je 65 objektov, ki so zavezanci tudi po SEVESO direktivi, kjer morajo biti pa dodatno izvedeni ukrepi, da ne pride do podobnih situacij. In v tem delu bo tudi inšpekcija pregledovala podatke, namreč strinjam se z vami, do tega dogodka ne bi smelo priti, če pa že do požara, bi seveda moral biti ustavljen oziroma bi moralo biti gašenje tako uspešno, da do takih razsežnosti ne bi prišlo.

Družbeno odgovorno podjetje poskrbi predvsem za preventivo, ki je v današnjem tudi tehnološkem razvoju še kako dosegljiva. Je možno z ustreznimi tehnološkimi rešitvami tak požar tudi preprečiti, zakaj v tem primeru do tega ni prišlo, pa bo pokazala preiskava, ki poteka, zato rezultati preiskave še niso znani. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Marija Bačič, imate besedo, da zahtevate, da zastavite ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič, ki je odsotna, zato vas sprašujem, če želite pisni ali ustni odgovor.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala.

Želela bom ustni odgovor, bom potem povedala.

Pred letom in pol sem že ministrici postavila vprašanje glede devetletnega izobraževanja, evalvacij in pričakovanj za naprej, zlasti z vidika ocen, prezahtevnosti, preobsežnosti za otroke kot tudi obremenjujoče za starše. Dobila sem odgovor, in sicer da pomen šole ni le učenje, ampak krepitev otrokove rasti, vzgoja, sodelovanje v družbi in tudi sodelovanje v širši skupnosti, torej socializacija. Z vidika zakonodaje temu cilju v minulem letu in pol nismo kaj prida prispevali. Ste pa pred časom, spoštovana ministrica, napovedali spremembe v nacionalnem preverjanju znanja. Nameravate ga uvesti v tretji razred osnovne šole. Ideja sicer ni nova, je pa zlasti najprej med učitelji vzbudila veliko negativnih odzivov. Tu gre predvsem za vprašanje, kolikšno obremenitev otroci v prvi triadi sploh lahko še prenesejo. Prvi razred namreč že dolgo ni več obvezna mala šola, kot je bila to ideja snovalcev devetletke. Pričakovanja so bistveno večja, glede pisanja, glede računanja, četudi, kot je v nedavnem intervjuju poudarila predsednica učiteljskega združenja, otroci še nimajo osvojenih niti osnovnih veščin sodelovanja pri pouku, torej, sedenje pri pouku pri miru, sledenje frontalnemu pouku, nerazvita grafomotorika in še bi lahko naštevala. Pred dnevi pa ste presenetili še z objavo osnutka novele Zakona o osnovni šoli in s predlogi, ki so v preteklosti že bili zavrnjeni in s katerimi bi otroke v prvem razredu obtežili še z obveznim tujim jezikom, v sedmem razredu pa z obveznim drugim jezikom. Menim, da bi morali zasledovati globalni trend po razbremenitvi učencev, po povečanju izbirnosti, tako na tej formalni ravni kot na vsebinski ravni, s posodabljanjem preobsežnih učnih načrtov. S predlogi sprememb Zakona o osnovni šoli stopamo v nasprotno smer.

Zato sprašujem:

Kakšen je pravzaprav sploh smisel uvajanja novih obremenitev v prvo triado z obveznim nacionalnim preverjanjem znanja?

S katerimi analizami lahko to podkrepite?

Menim še, da če nekaj dodajamo, je prav, da tudi nekaj odvzamemo. Želim ustni odgovor. Prosim, na naslednji seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najlepša hvala, to smo si zabeležili.

Gospod Jan Škoberne, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Kot verjetno veste, je Agencija za energijo odobrila dvig cene toplotne energije za oskrbo Šaleške doline, in to za kar 57 % od do letošnjega leta uveljavljene stroškovne cene, ki so jo plačevali prebivalke in prebivalci. To se je zgodilo potem, ko je bilo na mizi v mediaciji med komunalnim podjetjem, mestno občino in Termoelektrarno Šoštanj ter posledično HSE na drugi strani predstavljen preveč, po našem in mojem mnenju pa tudi predvsem po mnenju ljudi iz doline, arbitraren razpon cen za toploto, ki je segal od 14 evrov za gigajoule toplotne energije pa do 26. Cena, ki je bila na koncu sprejeta s strani agencije, je 17 evrov za gigajoule, kar je v odnosu do 26, si predstavljate, nerazumno visoka razlika.

Vprašanje, ki ga naslavljam na vas, je:

Kako se to lahko sploh zgodi, ob tem da bi v državi morali imeti enoten model določanja cene toplotne energije?

In podredno:

Ali se vam zdi sprejemljivo, da ne agencija niti Termoelektrarna Šoštanj in posledično Holding Slovenske elektrarne lokalni skupnosti, prebivalkam in prebivalcem, ne želijo razkriti, kako so določali vhodne podatke, kdo je revidiral vhodne podatke, kaj je nabor vključenih stroškov in kako je cena, ki je danes določena, primerljiva s ceno toplotne energije, ki jo ima Toplarna Ljubljana, ki toploto proizvaja namensko, s ceno toplotne energije, ki je v primeru Termoelektrarne Šoštanj stranski produkt?

Nas se na nek način sili celo v razmislek o tem, da ob obstoječi termoelektrarni, zato da bomo za ljudi v naši dolini zagotovili razumno ceno toplotne energije, postavimo svojo toplarno, kar je okoljsko popolnoma nerazumno, z vidika stroškov pa ta trenutek edini ukrep, ki ga še lahko naredimo, da na nek način preprečimo, zdi se mi, povsem nerazumen dvig 57 % glede na ceno, ki se plačuje danes. In dovolite, da ob tem dodam še, da je tudi Komisija Državnega sveta, če citiram, izrazila začudenje nad odobritvijo dviga cene toplotne energije. Ob tem opozarja, da ni jasno, na podlagi kakšne metodologije in katerih vhodnih podatkov se je agencija odločila za potrditev tega povišanja, za katerega, da je mera polna, ne moremo niti izvedeti, kakšna je vsebina odločbe in kdo je to presodil. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič, imate besedo za odgovor.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsednik, za besedo.

Hvala tudi za postavljeno vprašanje, spoštovani poslanec gospod Jan Škoberne. Za ta zakonodajni okvir oblikovanje cen pri daljinskih sistemih za oskrbo toplote je pristojna Agencija za energijo. Pri tem je samostojna, te podlage ji daje Energetski zakon. Te cene toplote so tudi zaradi monopolnih, naravnih monopolov dobaviteljev proizvajalcev toplote v daljinskih sistemih, iz tega razloga tudi regulirane. In ta sistem je izveden preko posebne metodologije, ki jo pripravi Agencija za energijo. In to metodologijo oziroma akt o tej metodologiji je agencija v začetku letošnjega leta tudi pripravila in je tudi vstopil, ta akt, v veljavo. S to metodologijo agencija v bistvu določi izhodiščne cene, ki pa se uporabljajo kot najvišje povprečne cene. Se pravi, agencija s to metodologijo določi nekaj, kar predstavlja nek plafon. Pod tem se morata potem distributer in regulirani proizvajalec s svojimi izračuni za konkretni primer gibati. V tem konkretnem primeru je torej v letošnjem letu prišlo do spremembe in dejansko je agencija k tem spremembam dala soglasje. Na podlagi opozoril, ki smo jih prejeli tako s strani Občine Velenje, tudi z vaše strani, smo potem na ministrstvu že odreagirali in smo posredovali dopis tako dobavitelju toplote kot tudi sami agenciji, da nam predstavijo vse te podrobne izračune oziroma osnove, na podlagi katerih je bila za cena toplote določena. Kajti, kot ste že sami povedali, ta cena mora temeljiti na stroškovni bazi ne pa na kakršnihkoli drugih osnovah. Drži tudi, da je v primeru Velenja ta toplota v pretežni meri seveda odpadna toplota pri proizvodnji električne energije. Gre, lahko rečemo, za nek način veliko soproizvodnjo elektrike in toplote in tukaj so upravičeni stroški verjetno nekako drugačni, na drugačnih osnovah morajo biti izračunani, kot v neki drugačni toplarni, kjer pravzaprav toploto dejansko morajo proizvajati in v ta namen porabljati energent. Tukaj je situacija drugačna. To se mora pa našem prepričanju v končni ceni tudi izraziti in pričakujemo, da bodo ti izračuni te ustrezne podlage tudi utemeljili. Pričakujemo, da bo agencija tukaj tudi opravila svoje delo. Ponavljam še enkrat, je pa za to pristojna izključno agencija, tako je predvideno z zakonom in tukaj je pri tem delu samostojna in neodvisna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jan Škoberne, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik, minister.

Najlepša hvala za odgovor. Moram poudariti, da me veseli, da se vsaj na tej strani, na vladni strani tokrat prebivalcev Šaleške doline, ne gre samo za Velenje, gre tudi za Šoštanj, vsaj v primeru toplote, ne pušča samih in da vsaj nekdo razume, da v primeru dviga, ki je 57 % verjetno bil nazadnje v času Socialistične federativne republike Jugoslavije in hiperinflacije, poskuša razumeti, da imamo vsaj pravico vedeti. Tisto, kar je pod črto zame ključno, da bomo vsi razumeli, je, in tu vas še enkrat sprašujem, vsaj v treh točkah. Prvič, razkriti je treba vhodne podatke in kdo je revidiral. Razkriti je treba, ali so primerjalno pravični v smislu tega, kar zahteva tudi energetski zakon – enakopravne obravnave in poštenega plačila. In nenazadnje, treba je vsaj na strani Holdinga slovenskih elektrarn upoštevati tudi to, o čemer energetski zakon govori, da mora onesnaževalec plačati in da v tem delu mora tudi okolje sorazmerno reparacijo za škodo, ki jo povzroča, dobiti.

Če zaključim povsem preprosto. Mi seveda razumemo, da cene toplotne energije kot je bila do zdaj, verjetno ne bomo več plačevali, ne razumemo pa tega, da je razpon med 11 in 26 lahko brez pojasnila, in tukaj razumem, da imamo podobno stališče in da lahko v bodoče tudi s podporo Vlade pričakujemo, da bo prišlo do konstruktivnega dogovora in do reševanja tega problema, ne pa do enostranske podražitve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsednik, za besedo.

Potrjujem, da se tukaj nedvomno strinjamo, tudi ministrstvo pričakuje, da se tukaj razkrijejo. Jaz mislim, da so to podatki, ki so na nek način javnega značaja. Te osnove, kako je cena določena, in ta cena morajo biti določene na stroškovni bazi. Tako da pričakujemo, da se bo to pregledno razkrilo, pokazalo, da bomo lahko tako prebivalci kot mi na ministrstvu bili prepričani, da je cena določena na ustreznih podlagah, ki jih predvideva tudi zakon. Pričakujemo, da bodo tu vsi akterji, tako torej dobavitelj toplote, distributer in na koncu tudi agencija, ki mora to potrditi, te zadeve pregledno prikazala in nas prepričala v ustreznost teh izračunov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in poslancev.

Gospod Marko Ferluga, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav ministru.

Zdaj smo v fazi spreminjanja tega pomorskega zakonika in ostajamo seveda v teh tradicionalnih birokratskih vzorcih razmišljanja, brez neke dodatne vizije prihodnosti. Pred letom dni sem dal že neko pobudo, ki je turistično obarvana in nekako, po mojem mnenju vsaj, v prihodnost naravnana. Moja želja je, da bi ta naša obala, toliko, kolikor jo imamo, postala nek

tudi zanimiv podvodni morski safari, če lahko tako rečemo, ali tako s potapljači, kot tudi z drugimi plovili, s fotografiranji. Tukaj je, jaz mislim, še neka dodana vrednost, ki bi jo lahko tudi tržila Slovenija. Konkretno pa je šlo za pobudo pri spremembi 19. člena Pomorskega zakonika, kjer je še vedno tista stara jugoslovanska zakonodaja, kjer ne dovoljuje teh, bom rekel, sodobnih nekih trendov, ki so se sedaj uveljavili v turizmu. Če sem konkreten v teh turističnih podmornicah, to so podmornice za dve osebi, majhne, nekako kot ta dva sedeža pri nas. Naše morje, kot vemo, ima maksimalno globino nekje 30 metrov, 35 je tisti maksimum, tako da jaz tukaj ne vidim nekih problemov. Birokratsko pa je v Pomorskem zakoniku napisano, da nobena podmornica ne sme priti pod vodo oziroma nad vodo. Zdaj to so take malenkosti, ki bi se jih dalo po mojem mnenju, bom rekel, odpraviti. Pobudniki, ki so s strani tudi turizma, so prav tako pridobili s stani Zavoda za varstvo narave izdano soglasje, seveda pod določenimi pogoji, in mi je še toliko bolj težko za razumeti, kako tudi samo ministrstvo ni nekako bolj proaktivno in da nima neke vizije gledanja drugače na te zadeve. Jaz se strinjam, da bo treba omejiti območje, jaz se strinjam, da bo treba narediti neko kontrolo, jaz se strinjam, da je marsikaj tukaj treba definirati, ampak če gledamo v to, da hočemo biti neka turistična velesila, je to eden od takih zelo zanimivih segmentov, ki prinaša tudi dodano vrednost. Jaz mislim, da velja v tej smeri narediti nek napor tudi na ministrstvu, zato apeliram na vas, minister, da poskušate z vašimi strokovnjaki na ministrstvu najti neko solucijo nek kompromis, da poslušamo tudi na ta način postati ena od prvih držav tukaj na Jadranu, ki ima to urejeno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič, imate besedo za odgovor.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsednik, za besedo. Hvala tudi spoštovanemu poslancu gospodu Ferlugi za postavljeno vprašanje.

Jaz bi želel uvodoma povedati, da ne gre za nikakršno birokratsko okostenelost na ministrstvu. Se zelo dobro zavedamo pomena turizma kot gospodarske panoge za razvoj in blagostanje Republike Slovenije in v tej smeri se zelo trudimo, da bi prišlo v Kopru do postavitve potniškega terminala. Tukaj skušamo intenzivno zadeve spraviti v tek ob pomoči in sodelovanju seveda tako same Luke Koper, Mestne občine Koper kot tudi Ministrstvi za gospodarstvo, ki je pristojno za področje turizma.

Jaz bi želel uvodoma tudi pojasniti, da je sama pobuda za podvodno plovbo nastajala na podlagi vloge, ki jo je podal tuj ladjar, ki bi želel popestriti aktivnosti potnikov na luksuznih potniških jahtah, to bi želel posebej poudariti, in sicer na način, da potem spušča v teritorialnih vodah v Republiki Sloveniji te svoje potnike v teh majhnih podvodnih plovilih, tako kot ste že omenil, za dve osebi. To pobudo smo na ministrstvu že podrobno in temeljito proučili in glede na ugotovitve in argumente, ki jih bomo v nadaljevanju ponovno razložili in pojasnili, smo se odloči, da se sprememba Pomorskega zakonika na način, da bo dovolili to plovbo podvodnih plovil, v aktualno novelo Pomorskega zakonika ne vključi. Zdaj, zakaj smo prišli do tega zaključka, je ključno seveda zagotavljanje varnosti plovbe in varstva človeških življenj. Če bi namreč želeli te zadeve uvesti, bi morali pri nas izvesti celo vrsto sprememb in okrepitev pristojnih služb, ki bi jih potem lahko kompetentno izvajale nadzor tovrstne plovbe, torej podvodne plovbe s temi podmornicami. Treba bi bilo tako kadrovsko okrepiti samoupravo za pomorstvo, treba bi bilo nabaviti ustrezno opremo za nadzor, ustrezno plovilo, usposobiti ekipe za iskanje in reševanje podvodnih plovil, skratka, kar precej ukrepov, ki bi zahtevali tudi precej finančnih sredstev, da bi se vse to zagotovilo. In zdaj pridemo torej do tega vprašanja, ali bi z omogočanjem tovrstne plovbe, podvodne plovbe, ta sredstva lahko tudi, če že hočemo, ekonomsko upravičili. Ali je torej doprinos tovrstnih dejavnosti, ki jih nek tak zasebni ladjar izvaja, tolikšen, da bi lahko upravičil tovrstne prilagoditve. Želimo na to ključno vprašanje tudi dobiti odgovor, zato pravzaprav na tem mestu kar prosim oziroma dajem pobudo, da se tovrstni pobudnik, ki želi tako dejavnost izvajati, obrne na naše ministrstvo oziroma tudi na Ministrstvo za gospodarstvo in turizem, da bomo torej skupaj preučili, kakšni so ti ugodni učinki na razvoj turistične dejavnosti in na prihodke, ki jih lahko Republika Slovenija iz tega naslova realizira, in ali bi ti povečani prihodki, ta dodana vrednost utemeljevala okrepitev in vzpostavitev teh služb v Republiki Sloveniji. Naj še povem, da smo v okviru te pobude preverjali tudi, kako je to urejeno v drugih evropskih državah. Nismo žal uspeli dobiti prav veliko odgovorov. Lahko povem, recimo, da ima Velika Britanija podvodno plovbo urejeno v celoti tako iz vojaškega kot tudi vseh ostalih vidikov, imajo tudi ustrezne službe. Švedska tega nima urejenega. Prav tako smo dobili informacijo, da to ni urejeno v Grčiji. V sosednji Republiki Hrvaški pa je dovoljeno v izjemnih primerih ob soglasju ministra za obrambo, in sicer izključno v notranjih vodah. Skratka, vsak poseben primer se posebej preuči in izda posebno dovoljenje za tovrstno plovbo. Skratka, vse države, večina držav očitno to zelo omejuje iz že povedanih razlogov.

Predlagamo, da res mi to zadevo še enkrat preučimo, vidimo koristi in na podlagi tega … / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Spoštovana gospa ministrica, moje vprašanje se dotika prodaje NLB. Slovenski državni holding naj bi danes predstavil prospekt za privatizacijo NLB in tako bo NLB blizu tega, da postane že druga podržavljena banka, ki bo privatizirana v mandatu Cerarjeve vlade, po mariborski NKBM seveda. Če bo realizirana vaša koalicijska pogodba in pač namere glede bančnega sistema, ob koncu mandata vaše vlade ne bo v Sloveniji več v večinski lasti niti ene komercialne banke niti ne bo ene večje banke v večinski domači lasti. To je zaskrbljujoče zlasti zaradi tega, ker če pogledate presek med evropskim centrom in periferijo, boste videli, da ima, recimo, Nemčija 40 % bančnega sistema v deželni ali pa zadružni lasti, se pravi, gre za neke vrste javne banke, in samo 3 % bančnega sistema je tam v lasti tujih bank, medtem ko je v kakšni Bolgariji slika približno obratna. In Cerarjeva Vlada nas s to svojo odločitvijo glede poslovanja z bankami pelje na provinco. V tem smislu vas zdaj sprašujem naslednje zadeve.

Najprej, prisegli ste, da boste delali za blaginjo Slovenije, prosim, če lahko razložite:

Kako bo prodaja največje slovenske banke za približno tretjino tega, kar smo porabili za njeno dokapitalizacijo, prispevala k blaginji Slovenije in njenih državljanov?

Drugič me zanima:

Zakaj je dobro, da se privatizira tako kot NKBM, če bomo dobili povrnjen samo del sredstev?

V NKBM smo dobili približno četrtino tega, kar je bilo vloženo v NLB, če številke, ki jih navajajo časopisi, držijo, bo to nekje pri tretjini.

In na koncu me zanima:

Zakaj Vlada ni zaprosila za zamik prodaje NLB, ki je po naši oceni spet navadna razprodaja?

V zadnjih letih smo videli nekaj primerov, predvsem Portugalsko in Italijo, ki so si uspeli v Evropi izpogajati zamik za privatizacijo svojih bank.

In pa zadnjič:

Ali podpirate možnost, ki jo predvideva zakonodaja, da pred dokončno prodajo o tem odloča Vlada kot skupščina Slovenskega državnega holdinga?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo za odgovor.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik, in hvala lepa za vprašanje.

Najprej bi želela pojasniti, da odločitev za privatizacijo Nove Ljubljanske banke ni odločitev te vlade, ampak je bila zaveza, da se bo 75 % banke manj eno delnico ponovno privatiziralo. To je bila zaveza Vlade ob koncu leta 2013, na podlagi katere je bila odobrena državna pomoč tej konkretni banki v višini milijarde in pol sredstev. Zaradi tega ni primerno primerjati na eni strani bančni sistem Nemčije in na drugi strani trenutno situacijo v Republiki Sloveniji, kjer so vse ključne banke bile v letih 2013 oziroma 2014 deležne izdatne državne pomoči, iz česar so izhajale potem tudi posledice. Naj vas spomnim, da v tem trenutku ostaja v državni lasti še vedno 25 in da bo tudi po privatizaciji ostalo v državni lasti še vedno 25 %, tudi Nove Ljubljanske banke, in da je bila leta 2015 v Državnem zboru za to, da se zagotovi ohranitev sistemskega položaja NLB in ohranitev prevladujočega slovenskega vpliva v delovanju banke, sprejeta odločitev o metodi prodaje, to je tako imenovani IPO, ki se razlikuje od metode prodaje, ki je bila uporabljena pri NKBM.

Kar se tiče namigovanj oziroma vaših ocen v zvezi s ceno, mislim, da je v tem trenutku preuranjeno špekulirati, kakšna bi cena na trgu lahko bila. Smo pred tem, da banko prvič ponudimo na mednarodnem trgu, in trg je tisti, ki bo v končni fazi ceno določil, zaradi tega so ocene, da bomo dobili povrnjeno tretjino, polovico, četrtino, v bistvu zgolj namigovanja. Ob neposrednih plačilih, ki jih lahko prejmemo za prodajo delnic, je treba upoštevati tudi dividende, ki jih banka prinaša, in posredne učinke. Če se omejim na pretekli primer, pri NKBM je teh posrednih učinkov, ki jih lahko izmerimo vsaj za 350 milijonov v znesku nižjih obresti, ki jih plačujemo za državni dolg, tudi zaradi prodaje NKBM. Podobna situacija je tudi v primeru NLB. Ko govorim o 350 milijonih, govorim o prihranku v 10 letih oziroma za 10-letne obveznice.

Verjamem, da je dane zaveze treba spoštovati. Zaradi tega izpolnjevanje tovrstnih zavez šteje enako, kot izpolnjevanje oziroma delovanje v skladu z zakonom in ustavo, in prispeva tudi k dolgoročni blaginji te države. Toliko.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Rad bi se odzval na par stvari. Pravite, da odločitev za privatizacijo ni odločitev te vlade. Glejte, zaveza Evropski komisiji dopušča implicitno drugo možnost, na katero v Združeni levici opozarjamo že cel mandat. Namreč, odločba se glasi, ali Slovenija proda 75 % minus ena delnica ali pa bo Evropska komisija zanjo prodala hčerinske družbe NLB na Balkanu. In v tem smislu bi s prodajo hčerinskih družb, če pogledamo zadnje dobičke, izgubili približno četrtino vpliva v banki in četrtino dobičkov, ohranili pa bi matico in največjo slovensko banko v slovenskih rokah.

Tako, da me zanima:

Zakaj niste uporabili te možnosti?

In drugo. Prej sem že omenil, da sta se Italija in Portugalska izpogajali za odloge:

Zakaj niste česa podobnega poskusili sami?
Kar se tiče cene in preuranjenih špekulacij, bom rekel to, cene ne bo določal trg, ceno bo določal pritisk. Pritisk je v tem primeru časoven, potencialni kupci vedo, da bo Slovenija, če bo vztrajala pri zavezi, to banko morala prodati. Zato bo tudi cena ustrezno nižja.

In tretje. Ko pravite o posrednih vplivih na državni dolg, poglejte, mi bomo samo s prodajno ceno izgubili verjetno nekje lahko do milijarde evrov, zaradi razlike med vložkom in izkupičkom. Ob tem je treba povedati, da je banka letos samo v prvem tromesečjem ustvarila 82 milijonov evrov dobička, ki se bo zdaj stekal pač v treh četrtinah nekam drugam. Torej je tudi to treba upoštevati v vaš račun.

In zadnje, bi vas prosil, da še odgovorite na vprašanje, na katera niste, se pravi predvsem:

Ali podpirate možnost, da bi Vlada kot skupščina SDH pred prodajo odločala o dokončni prodaji?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Se opravičujem za pomanjkljiv odgovor.

Vsaka inštitucija znotraj SDH, uprava, nadzorni svet in Vlada kot skupščina, imajo svoje pristojnosti. In če bo glede na odločitve uprave in nadzornega sveta potrebno, da Vlada odloča tudi kot skupščina, bo Vlada tudi to odgovornost prevzela. Vendar je po zakonu pristojnost Vlade kot skupščine v bistvu nekje, recimo, zadnja v vrsti.

Še enkrat, kar se tiče cene se bojim, da s tovrstnimi razpravami sami pravzaprav najbolj vplivamo na zniževanje cene.

Tretje, kar se tiče podružnic v drugih državah jugovzhodne Evrope oziroma Balkana, če želimo ohraniti Novo Ljubljansko banko kot sistemsko banko in kot pomembnega bančnega igralca na trgu jugovzhodne Evrope, kamor po mojem mnenju nedvomno sodi, potem je opcija, da prepustimo možnost prodaje oziroma možnost, da Evropska komisija kot del sankcij proda podružnice v drugih državah, pravzaprav pomeni, da sami uničimo banko, ki jo imenujemo sistemska in pomembna banka in zmanjšamo njeno vrednost ne zgolj za 75 % knjigovodske vrednosti podružnic, ampak za veliko več.

Kar se tiče odloga je treba pogledati, v kakšnih okoliščinah in za koliko časa so druge države uspele zagotoviti odlog. Nam je uspelo zagotoviti odlog za eno leto za del prodaje. Treba pa se je zavedati, da, kot sem rekla prej, zaveze je treba spoštovati in samo utemeljeni razlogi lahko vodijo k podaljšanju raznih rokov. Podaljšanje roka za prodajo pomeni tudi podaljšanje zavez, po katerih je banka omejena v svoji dobičkonosnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Moja ocena je, da je poleg drugega tira, začetka gradnje drugega tira, odločitev o usodi NLB verjetno največja odločitev, ki jo bo ta vlada sprejela in izpeljala do konca tega mandata. Posledice so drastične. Kot sem že prej opisal, ne samo izbuljeni dobički, ne samo izgubljen vpliv na slovenski bančni sistem, ne samo izgubljena možnost transformacije NLB v neko razvojno banko, ki bi podpirala s svojim akumuliranim kapitalom in investicijami tukajšnje gospodarstvo, posledice so, da Slovenija s takimi odločitvami drsi proti evropski periferiji in da bo zaradi takih odločitev čez 10 ali 15 let bolj podobna Bolgariji kot pa kakšni razviti evropski državi.

Zato v Združeni levici predlagamo, da se o prodaji NLB, preden se ta zgodi, opravi razprava, da se potencialno pozove Vlado, da podpre strategijo o upravljanju kapitalskih naložb države, v kateri se lahko Slovenskemu državnemu holdingu naloži drugačen mandat glede NLB. In pa drugič, če to ni mogoče, da se enostavno Slovenski državni holding pozove, da se Vlada vsaj izreče o tej verjetno najpomembnejši odločitvi, ki jo bo izpeljala do konca mandata. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v torek 30. 5. 2017 v okviru glasovanj.

Miha Kordiš, imate besedo, zastavite vprašanje… A, pardon, pardon, pardon, označil sem si že, kot da je. Pardon.

Gospod Andrej Čuš, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Hvala za besedo, saj ni problema, smo rešili.

Spoštovani kolegice, kolegi, spoštovani predstavniki Vlade!

V začetku tedna smo poslanci dobili v nekih mapicah v Državni zbor preko interne pošte kolumno bivšega predsednika dr. Drnovška, ki je dejal: »Država mora biti prijazna do vseh in ne samo do nekaterih. Tisti, ki pridejo na oblast, morajo ravnati z njo zelo previdno, z največjo možno odgovornostjo. Državne institucije morajo biti nepristranske in objektivne.« Skratka, nekaj zelo pomembnega je takrat povedal, mogoče tudi vizionarskega, da je videl v prihodnost, kaj se tudi danes dogaja v naši ljubi Sloveniji. Tudi sam, ko hodim po naši ljubi Sloveniji in ko me ljudje sprašujejo, kdaj bo končno Slovenija pravična, kdaj bo Slovenija pravna, kdaj bo Slovenija država enakih možnosti za vse ne glede na to, kako se pišeš, od kod prihajaš, torej s katerega kraja, in koliko imaš v denarnici, menim, da so ta vsa vprašanja

na mestu. Ne morem pa seveda mimo zelo pomembne komponente, pravne države. Namreč ljudje v luči nekih zadnjih dogodkov dobijo občutek, da nekdo, ki nekomu napiše kakšno uro v avtošoli, da jo je opravil, pa je v resnici ni opravil, nekdo, ki ukrade 5 žemelj, ali pa po domače kurje tatove preganjamo in so takoj poslani v zapor na dolgoletne zaporne kazni. Na drugi strani pa imamo slovensko, lahko rečemo tranzicijsko elito, ki se izogiba odgovarjanju za svoje prekrške, za svoja kriminalna dejanja, ljudje, ki bi morali zdavnaj sedeti, biti zaprti v zaporu, bančna luknja – 5 milijard evrov smo zmetali denarja, pa se ni nič zgodilo, pravna država ne deluje. In seveda se ljudje upravičeno vprašajo, kje sploh jaz živim.

Zato me tudi zanima, gospod minister:

Kdaj boste končno poskrbeli, da bo država res pravna država za vse?

Sicer nekaj naporov je bilo vloženih, ampak še vedno ocenjujem, da to niti približno ni to in da imamo v Sloveniji neko privilegirano kasto, ki lahko krade, se smeje ljudem v obraz, pa ne bo odgovarjala. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič, imate besedo za odgovor.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovani gospod poslanec, poslanke in poslanci!

Postavili ste nam vprašanje: »Minister za pravosodje, kdaj boste končno poskrbeli, da bo Slovenija pravna država?« Če bi bilo tako zelo preprosto, verjemite, da bi se na glavo postavil, dal zadnji atom energije od sebe in storil tisto, pa čeprav bi potem izdahnil. Če bi bilo vse odvisno od enega človeka, od enega ministra, pa seveda temu ni tako in tega se zavedamo.

Strinjam se s tem, da imamo še veliko za postoriti na področju pravne države. Ne samo ta vlada, ta vlada verjamem, da je storila že mnogo in verjamem, da mnogo še bo. Ampak vsi skupaj, pravna država ni samo stvar pravosodja, ampak se začne tukaj v parlamentu, pri vsaki občini, vsakem okencu, pred katerim koli upravnim sodiščem. In seveda potem tudi na sodiščih in pri organih odkrivanja in pregona. Pa da ne bomo zafilozofirali. Tudi glede tega se strinjam, da ljudje upravičeno pričakujejo večjo aktivnost in boljši izplen, po domače povedano, vsaj v smislu epilogov, tudi pri pregonu najbolj zahtevnih oblik gospodarskega in ekonomskega kriminala. Tudi tukaj je treba priznati, da se stvari premikajo, tudi po mojem ne dovolj hitro, po prepričanju večine ne dovolj hitro, pa vendar se premikajo. Tudi danes popoldan sem hotel reči vašemu poslanskemu kolegu, pa ni več to, ampak poslancu SDS dr. Logarju odgovarjal o tem, kaj je bilo storjeno na področju pregona gospodarskega kriminala in sem te stvari že naštel.

Kar se pa tiče tega, kar ste mi tudi zastavili v vprašanju – zastaranje, možnosti izmikanja postopkov in tako naprej. Jaz sem sam večkrat rekel, da je zastaranje najslabši možen izid kateregakoli postopka. Nisem za to, da so vsi obsojeni, da se razumemo, čeprav včasih ljudje hočejo kri, včasih tudi upravičeno, ampak pravica melje počasi. Pomembno pa je, da jo zmelje, in to v katerokoli smer. Najslabše je, če se ta mlin nekje na sredi ustavi. To se je dogajalo v preteklosti in se včasih dogaja tudi danes. Treba pa je povedati, da je danes bistveno manj možnosti, da se te stvari dogajajo danes in mislim, da jih bo bistveno manj. Trije aspekti so, s treh strani se je možno tega problema lotiti. Na eni strani je treba zastaralne roke podaljšati v kazenski zakonodaji dovolj dolgo, da glede na kompleksnost določenih postopkov ti ne zastarajo. To smo storili tudi v tem mandatu. Verjamem celo, da ste celo vi glasovali za spremembe Kazenske zakonika lansko leto, kjer smo za korupcijska kazniva dejanja podaljšali zastaralni rok z 10 na 20 let. Mislim, da ste glasovali. V istem zakonu smo posebej opredelili, da zastaralni rok ne teče ta čas, ko je oseba na begu, ko se aktivno izogiba. In tukaj se je pomembno zmanjšala možnost, da bi se ponovila kakšna zadeva, ki smo ji bili priča v preteklosti. Nato je treba v sistem vgraditi varovalke, ki onemogočajo zlorabe in neupravičeno izostajanje z glavnih obravnav, z nastopa kazni. Tudi celo lex Bavčar, čeprav je bil poimenovan zakon, ki smo ga sprejeli na predlog Ministrstva za pravosodje, pa ne zaradi Bavčarja, ampak navkljub njemu in da se Bavčarji ne bi ponavljali, da se ne bi bilo mogoče neupravičeno izogibati nastopu kazenske sankcije in danes to ni več mogoče. Še vedno pa je tako, da je v okviru kazenskih postopkov veliko nekih ponavljanj, vaj, veliko vračanj s prve stopnje na drugo stopnjo, veliko takšnih in drugačnih zaostankov z glavnih obravnav, bodisi prič bodisi obdolženih, in to smo naslovili v noveli Zakona o kazenskem postopku, ki je že v parlamentu. Verjamem, da bo še letos oziroma mogoče že poleti, če ne prej, pa potem jeseni predmet razprave. Požel je veliko kontroverznosti tudi v medijih, tudi zato v končni fazi verjamem, ker od vseh deležnikov v postopku zahteva več odgovornosti, ker zamejuje možnost zavlačevanja postopkov in tako naprej, in to seveda za sabo potegne določene dvignjene obrvi.

Se pravi, da nekaj smo že storili. Mislim, da smo veliko že storili, vsekakor pa bomo še več in trudil se bom, da bom jaz lahko tisti, ki bo rešil problem pravne države, če se na koncu pošalim, kar seveda, kot rečeno, ni tako preprosto. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Andrej Čuš, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ANDREJ ČUŠ (PS NeP): Drži, spoštovani gospod minister, seveda se strinjam z vami. Slovenska politika, politiki moramo imeti hrbtenico in nekaj narediti. Zadnjič, ko sem se peljal z redne seje Državnega zbora, sem ravno na enem izmed komercialnih radiev poslušal, ko je nek gospod Bruno dejal, da si politiki ne moremo poškodovati hrbtenice ali pa mod, ker tega bojda nimamo. Glede na to, kar se gre v nekem konkretnem primeru gospoda Bavčarja, o katerem ste tudi govorili, moram povedati, da se strinjam. Tranzicijski tajkuni se mirno sprehajajo po Sloveniji, igrajo košarko, namesto da bi sedeli v zaporu. Kot ste tudi povedali, gospod minister, dejali ste, da bodo v primeru neukrepanja pravne države in nekih organov letele glave.

Gospod minister, jaz vas sprašujem 16. junija nekatere zadeve tudi v tem primeru zastarajo. Danes smo 26. maja, torej slabe tri tedne, in poglejte, omenjeni tranzicijski tajkun, čeprav mu je tudi priznati vlogo v osamosvojitvi, se dela iz vseh nas norca. Prepričan sem, da z njim tudi marsikateri politik, ne samo v parlamentu, tudi vladi mogoče občasno igra košarko. Zato, gospod minister, jaz vas prosim, poskrbite, da bo gospod Bavčar odgovarjal za svoja kriminalna dejanja. Tem ljudem, ki pa igrajo z njim košarko, pa jim povejte, da če jim bo manjkal igralec, pridem igrat jaz. Dres že imam, pa še žogo sem prinesel. Tako da prosim, če bo manjkal igralec, povejte, bom šel jaz, gospod Bavčar pa naj odgovarja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: No, no. Mislim, da je bil zelo slikovit prikaz, pa recimo da na ta način hočete pred publiko v bistvu nekaj narediti, ampak to res ni najprimernejša zadeva, to vas moram opozoriti.
Zato vam izrekam opomin, ker drugače bo publika prepričana, da lahko počnemo karkoli v tem državnem zboru.
Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič za dopolnitev odgovora.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Okej. Košarka je moj najljubši šport. Če bi si jaz kaj takšnega privoščil, bi bil vsega živega obdolžen na tem mestu, verjemite.
Jaz ne bom poskrbel, da bo Bavčar ali kdorkoli drug kamorkoli šel sedet ali pa kaj takšnega, ker to ni pristojnost nobenega ministra, celo ne kakšnega politkomisarja, tako da to dajmo na stran. Je pa moja dolžnost in odgovornost, da skupaj z Državnim zborom in Vlado vzpostavimo sistem, ki bo tovrstne zlorabe zmanjševal na najnižjo možno raven. In to smo storili. V končni fazi, ne vem, ker ste rekli, da postopek zastara, moram priznati, da ste me spravili nekoliko v zadrego. Ne me narobe razumeti, ni to žalitev, ne vem, ali ste poslušali ta teden novice, namreč sodba v primeru Bavčar je bila sprejeta in je pravnomočna. Ta zadeva ne more več zastarati in ni zastarala. Pa ne zaradi mene, da se razumemo. In tudi nastop kazni, verjamem, da bo izvršen skladno z zakonom, ki je bil sprejet v Državnem zboru. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Miha Kordiš, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za obrambo gospe Andreji Katič.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Moje vprašanje se nanaša na varnost letenja v Slovenski vojski, konkretno na pilote helikopterjev, ki opravljajo dejansko javno koristna dela, prevažajo težke bolnike, rešujejo v gorah in podobno, kar zadeva vsakega prebivalca Slovenije, in zadeva ga neposredno.

Vaša maksima, gospa ministrica, pa večjega dela političnega razreda konec koncev je, da pri varnosti ne bi smelo biti pomanjkljivosti. Ampak pomanjkljivosti so. Sindikat pilotov je januarja opozoril na to, da se piloti premalo usposabljajo na simulatorjih. Vi, gospa ministrica, ste februarja na moje vprašanje odgovorili, bom citiral: »Če bi spoštovali veljavne predpise, bi se morale nekatere posadke udeležiti usposabljanja že v januarju.« Konec citata. Obljubili ste, da bo pogodba za usposabljanje podpisana do konca marca. Danes se piše 26. maj, in vi še vedno nimate podpisane pogodbe za usposabljanje za pilote helikopterjev Bell- 412. In to stanje je alarmantno. Vaš državni sekretar Bizjak je sindikatu včeraj odgovoril, da je operativnih samo šest pilotov cougarjev, pa samo 12 pilotov za Bell-412. Kaj to pomeni? To pomeni, da je operativnih manj kot polovica pilotov. Bliža pa se nam poletje, letni čas, ko imamo največ nesreč v gorah. Poleg tega tudi piloti in drugi letalci morajo iti kdaj na dopust, sestavimo vse to skupaj, kaže, da bomo kaj lahko imeli resne probleme. Generalštab in ministrstvo sta že vnaprej vedela, da bo januarja veliko pilotov neoperativnih. Če pa niso vedeli, bi pa konec koncev morali vedeti, in so odgovorni za to.

Zato me zanima naslednje:
Ali drži podatek o tem, koliko pilotov je operativnih – se pravi samo 6 pilotov cougarjev in 12 pilotov helikopterjev Bell-412?
Koliko pilotov helikopterjev Bell-412 je bilo v zadnjih 12 mesecih na urjenju v simulatorjih letenja?
Kdo bo odgovarjal za to, da niste pravočasno zagotovili urjenja na simulatorju?

Kako boste ukrepali, da se kaj takšnega ne bo ponovilo v prihodnje? Ob tem pa naj dodam, da se mi zdi še posebej škandalozno, da zmanjkuje sredstev za urjenje pilotov helikopterjev v istem času, ko si samo že znotraj vašega resorja privošči Vlada nesprejemljive izdatke, kot je na primer mimo Državnega zbora 23 milijonov nameniti za nabavo faliranih patrij pa 12 milijonov za Natove eskapade in rabote v Latviji in tako naprej. Piloti helikopterjev rešujejo življenja in rešujejo jih doma.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za obrambo, gospa Andreja Katič, imate besedo za odgovor.

ANDREJA KATIČ: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanec, najprej hvala za vprašanje.

Res je, v zvezi z usposabljanjem pilotov helikopterjev smo vam pisno odgovarjali že v mesecu februarju. Navedli smo tudi vse konkretne podatke o številu pilotov, ki so se na simulatorju usposabljali po posameznih letih od leta 2013 naprej. Naj uvodoma tudi povem, da obžalujem, da Sindikatu pilotov z ministrstva nismo pravočasno in v krajšem roku odgovorili na njihova vprašanja. Verjetno tudi zaradi vašega vprašanja smo jim odgovorili včeraj in verjetno ne bi bilo potrebe po dodatnih vprašanjih, če bi imeli boljšo korespondenco.

Po zagotovilih Generalštaba Slovenske vojske trenutno stanje operativnosti pilotov Slovenske vojske ne vpliva na izvedbo nalog v okviru izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči in gorskega reševanja. Slovenska vojska skladno z načrti zagotavlja v stalni pripravljenosti en helikopter v 15-minutni pripravljenosti ter enega v 2-urni pripravljenosti. V določenih primerih je Slovenska vojska namesto letalske policijske enote za izvedbo navedenih nalog zagotavljala tudi dva helikopterja v 25-minutni pripravljenosti. Tako so posadke helikopterjev Slovenske vojske v letošnjem letu pri izvedbi teh nalog posredovale 109-krat, od tega 26-krat pri reševanju v gorah, 78-krat so poskrbele za helikoptersko nujno medicinsko pomoč in 5-krat so sodelovale pri gašenju požarov. Pri tem so prepeljale 110 poškodovanih ali obolelih oseb, na pogorišče pa odvrgle 157 tisoč litrov vode in pri tem skupaj naletele 128 ur.

Na vaše vprašanje po podatkih Slovenske vojske je v tem trenutku operativnih 6 posadk helikopterjev Bell, to je 12 pilotov, ter tri posadke helikopterjev Cougar – 6 pilotov. Kar se tiče dviga nadaljnje operativnosti, je za usposabljanje pilotov helikopterjev na cougarju zaključen postopek javnega naročila za izvedbo usposabljanja na simulatorju za izvedbo postopkov v sili. S ponudnikom je izdelan in usklajen načrt izvedbe usposabljanja. Prva posadka, ki je bila na tem usposabljanju v tem mesecu, je že končala usposabljanje.

Kar se tiče pa javnega naročila za izvedbo usposabljanja simulatorja za izvedbo postopkov v sili za usposabljanje pilotov helikopterjev Bell pa javno naročilo še poteka, saj je neizbrani ponudnik vložil zahtevo za revizijo, na to pa Ministrstvo za obrambo nima žal nobenega vpliva.

Zagotavljanje varnosti pilotov kot tudi vseh ostalih pripadnikov Slovenske vojske je bila in bo tudi v bodoče moja prva prioriteta. Generalštab Slovenske vojske zagotavlja, da piloti helikopterjev, ki ne izpolnjujejo vseh predpisanih zahtev in pogojev, med katerimi je tudi ustrezno usposabljanje na simulatorjih, ne izvajajo operativnih nalog in na njih tudi niso razporejeni. Ob upoštevanju takšnega zagotovila s strani Generalštaba Slovenske vojske je irelevantno vprašanje, kako naj ukrepa pilot, če bi bil razporejen na izvajanje operativnih nalog reševanja v gorah ali na HMNP, pa ne bi imel veljavnega usposobljanja na simulatorju, saj do tega ne bi smelo in ne sme priti. Pri tem pa je treba še enkrat povedati, da piloti, ki nimajo operativnega statusa, pa izvajajo lastno usposabljanje in na ta način tudi vzdržujejo najmanj dosežen nivo usposabljanj.

Kar se tiče usposabljanj pilotov, sem imela posebej sestanek tudi s predstavniki sindikata, v katerega so vključeni piloti. Povedali so mi, da je po njihovem mnenju največji problem v tem, da se načrt za izvedbo usposabljanj in izobraževanj vseh pripravlja skupaj in v letošnjem letu je žal bil šele konec prve tretjine meni posredovan v potrditev. O tem sem govorila z načelnikom Generalštaba Slovenske vojske in povedala, da pričakujem, da bo za prihodnje leto načrt usposabljanj in izobraževanj pripravljen in potrjen v letošnjem letu za naslednje leto, tako da ne bi prišlo do tega, da se v bistvu določena usposabljanja potem zamikajo.

V svojem vprašanju, ki nam je bilo posredovano, ste spraševali tudi glede bodočega razvoja letalske komponente in povedala bi samo to, da bomo o tem podrobneje govorili tudi v novi resoluciji o splošnem dolgoročnem programu in opremljanju Slovenske vojske do leta 2030 in v novem srednjeročnem obrambnem programu za obdobje 2018–2023, katerega pripravo načrtujemo za drugo polovico letošnjega leta in v sklopu vseh ostalih komponent bomo tudi to komponento celovito obravnavali tako v nacionalnih okvirih kot tudi v okviru zavezništva.

Zanikala bi to, kar ste povedali, da gre 23 milijonov letos za patrije. Prvo kar je, postopki dogovarjanja za bodoče obdobje v okviru cilja zmogljivosti še niso potrjeni, bodo predvideni na junijskem ministerialu. Letošnja sredstva pa so namenjena večinoma za streliva, za vzdrževanje, za uniforme, zaščitne opreme, nekaj tudi nove opreme, kar 7 milijonov sredstev od tega bo namenjenih za vzdrževanje, od tega večino za helikopterje. Nikakor ne moremo, niti ne smemo trenutno še nabavljati ne 6-kolesnikov, ne 8-kolesnikov, ker je procedura zelo zahtevna in trenutno smo šele v fazi priprave potrebne investicijske dokumentacije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Miha Kordiš imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo.

Saj to je bila samo stvar v zvezi z nabavami, patrijami. To povem za primerjavo, kam se daje denar, pa kam se ne daje denarja. Stvar je pa naslednja, da je Vlada 11. maja našla teh 24,3 milijona evrov. Ali se je to že

zrealiziralo ali se še ni zrealiziralo, je manj pomembno. Dejstvo je, da ko je treba vlagati v Natovo staro železo, se finance najdejo, potem imamo pa tukaj vprašanje pilotov helikopterjev, recimo, ki opravljajo transport težkih bolnikov, rešujejo v gorah in podobno, kjer imamo pa na delu še vedno varčevalne ukrepe in zadeve ne gredo tako, kot bi morale. Ampak ste mi precej korektno odgovorili. Me pa samo zanima še, kdo bo odgovarjal. Zagotovo mora biti nekdo odgovoren za to, da ni bilo pravočasno zagotovljenega urjenja na simulatorju. To bi se vse moralo zgoditi že januarja, sami ste rekli. Kdaj se je to zgodilo potem za caugarja? Marca, aprila, to je šlo že v tek. No, kar se tiče pa za Bell-412 pa pogodba sploh še ni podpisana. Tukaj nam nastaja ena zelo velika luknja, ki je ne bi smelo biti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za obrambo gospa Andreja Katič, imate besedo za dopolnite odgovora.

ANDREJA KATIČ: Hvala, spoštovani predsednik.

Spoštovani poslanec! Kot sem povedala, večji del teh sredstev, ki bo namenjen za vzdrževanje, govorim o teh dodatnih 23 milijonih evrov, ki jih je Vlada namenila za Slovensko vojsko, kar se tiče vzdrževanja, bo namenjen tudi vzdrževanju za helikopterje in tudi za ostale zrakoplove. Kar se tiče samega javnega razpisa, sem povedala, da smo začeli s postopkom, vendar ker se je neizbrani ponudnik pritožil, na to ministrstvo nima vpliva in je treba postopek pravzaprav končati.

Strinjam pa se, in takšen je bil tudi moj razgovor z načelnikom Generalštaba Slovenske vojske, da začnejo pravočasno postopke, da tudi če pride med letom do sprememb, je lažje pripraviti načrt prej, tako da so potem tudi vsi s tem seznanjeni, in ga med letom po potrebi dopolnjevati. Tako pričakujem v letošnjem letu načrt usposabljanj in izobraževanj za prihodnje leto.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Matjaž Nemec, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici brez resorja, pristojni za razvoj, strateške projekte in kohezijo, gospe Alenki Smerkolj, ki je opravičeno odsotna, zato vas sprašujem, ali želite ustni ali pisni odgovor.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik.

Prosil bi za ustni odgovor na prihodnji seji. Dotaknil se bom pa projekta Interreg, ki je skupna iniciativa Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki financira projekte za sodelovanje med regijami Evropske unije s ciljem večje gospodarske in socialne kohezije, s spodbujanjem čezmejnega sodelovanja, meddržavnega in regijskega sodelovanja in uravnoteženega razvoja ozemlja. Posebne pozornosti so deležne periferne regije, ki ležijo ob mejah Evropske unije. Programsko območje, ki se razprostira nad 30 tisoč kvadratnih metrih, ima več kot 5,5 milijona prebivalcev in vključuje s slovenske strani regije, kot so: Goriška, Gorenjska, Obalno-kraška ter na osnovi klavzule fleksibilnosti še Osrednjeslovensko in Notranjsko-kraško statistično regijo.

Moje vprašanje ministrici pa je, po podatkih, ki jih imam, na razpisu v letošnjem letu je večina sredstev namenjena za Ljubljano, za mesto Ljubljana. Govorimo o tem, da izhajamo iz sistema financiranja obmejnih regij, tako gorenjski del, severnoprimorski, južnoprimorski del. V tem primeru, ko govorimo o Interregu Italija-Slovenija, bo pa skoraj 50 % denarja, pridobljenega iz evropskih sredstev, šlo v Ljubljano. Sam ocenjujem, da je to dobro do neke mere, če ne bi šlo za to, da jemljemo tistim regijam, katerim so ta sredstva v osnovi namenjena.

Zato me zanima, gospod predsednik:

Kakšno je stališče ministrice, ob tem da so sredstva, ki so v osnovi namenjena za čezmejno sodelovanje, v tem primeru med Italijo in Republiko Slovenijo, romala ali bodo romala v Ljubljano?

Seveda Ljubljana ima kot center zelo močne institucije, kot so Kemijski institut ali pa Institut Jožef Stefan. Ampak kako lahko, bom rekel, obmejni pas konkurira tako močnim institucijam. Tukaj opozarjam, da gremo v smer, ko nas bo bolela glava, in ne zdi se mi pravično, da jemljemo tistim, katerim so ta sredstva namenjena. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prejeli boste ustni odgovor na naslednji seji. Upam, da bodo vsi pogoji za to.

Ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali v torek, 30. 5. 2017, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih.

Poslanke in poslance prosim, da iz dvorane odnesete vsa gradiva, ker bodo v ponedeljek dvorano Državnega zbora obiskali udeleženci otroškega parlamenta.

Prekinjam 30. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v torek, 30. 5. 2017, ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 26. MAJA 2017 OB 15.12 IN SE JE NADALJEVALA 30. MAJA 2017 OB 10.02.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 30. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci:

gospa Iva Dimic od 17. ure, gospa Marinka Levičar, dr. Franc Trček, mag. Aleksander Kavčič, mag. Matej Tonin, gospod Jan Škoberne, mag. Andrej Šircelj, gospod Žan Mahnič, gospod Primož Hainz od 14.30 dalje, gospod Franc Breznik in gospod Ljubo Žnidar.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Preden začnemo z nadaljevanjem seje, mi dovolite, da na kratko nagovorim Državni zbor.

Spoštovani državljanke in državljani, cenjeni poslanske kolegice in kolegi, gospe in gospodje!

Danes praznujemo 100 let od tega, kar je dr. Anton Korošec v imenu poslancev Jugoslovanskega kluba v dunajskem parlamentu prebral Majniško deklaracijo, dokument, ki je zahteval združitev vseh ozemelj, na katerih prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, v samostojno državno telo pod žezlom habsburško-lotarinške dinastije.

Kljub temu da je Majniška deklaracija pri oblasti naletela na gluha ušesa, pa Koroščevo dejanje ni bilo zgolj samo po sebi zgodovinsko, ampak je pomenilo korak k osamosvajanju slovenskega naroda in oblikovanje samostojne in demokratične Slovenije, katere 25-letnico mednarodnega priznanja smo obeležili pred nekaj dnevi. Majniška deklaracija iz leta 1917 je torej poleg zgodovinskega tudi politično dejstvo. Kot tisti premik k samozavedanju, da si Slovenke in Slovenci zaslužimo svojo državo, kjer se bomo sami odločili o svoji prihodnosti, a hkrati za svoje odločitve sprejemali tudi odgovornost. A da bi lahko sprejemali smer odločitve in da bi lahko državo oblikovali tako, da bo v korist vsem našim državljankam in državljanom, moramo, tako kot smo to že nekajkrat dokazali, stopiti skupaj. Dovolj je bilo razdora, dovolj nezaceljenih ran in dovolj prerekanj. Čas je, da skupaj obrnemo list v naši zgodovini in začnemo bolj aktivno sodelovati. Ne le zato, ker je to primerno, ampak zato, ker je to nuja. Le narod, ki dela s skupnimi močmi za blaginjo vseh, bo preživel »viharjev jeznih mrzle domačije«.

Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor danes opravil še glasovanje o preostalih točkah dnevnega reda, in sicer po takem vrstnem redu, kot so bile obravnavane, pri čemer bo zbor tretjo obravnavo Predloga zakona o športu opravil na koncu.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov po skrajšanem postopku.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker k drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 18.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 29. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti je primeren za nadaljnjo obravnavo. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica bo podal Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Slovenski zdravstveni sistem ima premnogo težav. Dve izmed glavnih sta privatizacija skozi koncesije in popoldansko delo zdravnikov pri zasebnikih. Koncesije so problem, ker v sistem javnega zdravstva vnašajo pridobitniški profitni motiv. Skozi to podaljšujejo čakalne vrste. Če bi bile koncesije rešitev za vprašanje slovenskega zdravstva, potem bi bilo področje zobozdravstva, denimo, urejeno najbolje, z najkrajšimi čakalnimi dobami. Pa temu ni tako zaradi tega, ker imamo tam največ koncesionarjev, in to je zelo otipljiv primer tega, kako koncesije ne delujejo v javno dobrobit, omogočajo samo zaslužkarstvo določenemu delu zdravništva. Popoldansko delo zdravnikov, to so tako imenovani zdravniki dvoživke, je pa problem, ker lahko zdravniki poleg svojega dela v javnem sektorju opravljajo neko zasebniško prakso in seveda potem v sklopu svojega javnega dela napotujejo paciente k samemu sebi kot zasebniku. Zakon o zdravstveni dejavnosti, ki ga je Vlada prinesla na mizo, naslavlja vse te probleme, ampak na najslabši možen način. Zdaj se vse to zasebništvo in razgradnja javnega zdravstvenega sistema dogaja v polsivi coni, Vlada pa želi to stanje zgolj legalizirati, namesto da bi ga odpravila. Namesto odvzema neupravičeno podeljenih koncesij in stroge regulative, kako in kdaj se podeljujejo nove, dobivamo praktično doživljenjske koncesije za 15 plus 15 let, torej skupno 30 let. Delo zdravnikov, ki delajo v javnem sistemu, hkrati pri zasebnikih, ni prepovedano. Še več, dovoljuje se 8-urno delo, torej kar 20 % svojega delovnega časa bo lahko nek zdravnik iz javnega sistema delal kot zasebnik. To so vse zelo slabi ukrepi za

ohranitev javnega zdravstva. Še več, legalizirajo in podpirajo to stanje, tendenco, ki je do dolgih čakalnih dob in do vsesplošnega pomanjkanja v slovenskem javnem zdravstvenem sistemu sploh pripeljala.
Zato socialisti tega zakona ne moremo podpreti, ne bomo mu pa nasprotovali v upanju, da lahko vse te problematične določbe popravimo z amandmaji v naslednjih korakih obravnave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Slovenske demokratske stranke bo podala gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo.

V Slovenski demokratski stranki definitivno tega predloga zakona ne bomo potrdili. Poglejte, zakon, ki je bil v javni razpravi 2015, je obsegal 17 členov, danes ima 47 členov in nedvomno je potrebna javna razprava.

Vseskozi smo opozarjali v tej obravnavi, da bi se javni zavodi morali preoblikovati v skladu s pravom EU, se pravi v javne gospodarske službe. To opozarja stroka. Ampak, spoštovani kolegi, vi ste gluhi za stroko. Škoda. In dopustili boste, da bodo ti naši javni zdravstveni zavodi še naprej povzročali visoke izgube in da bodo še naprej unikum v oblikovanju v primerjavi z evropskim pravnim redom. Dejstvo je, da se bodo na podlagi takega predloga zakona podaljšale čakalne vrste, da bo slabša dostopnost do zdravnika na podeželju. Dejstvo je tudi, da bo vse to povzročilo odhod mladih zdravnikov v tujino, in ne samo mladih, tudi ostalih, in dejstvo je, da na tak način, bom rekla po domače, bodo lahko zdravniki oziroma uslužbenci v javnih zdravstvenih zavodih še naprej harali in pa privatizirali v svoje lastne žepe. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Stranke modernega centra bo podal gospod Branko Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo vladni predlog Zakona o zdravstveni dejavnosti seveda podprli, ker ureja področje, ki do danes ni bilo dobro urejeno, ni bilo urejeno podeljevanje koncesij na transparenten način tako kot bo to v prihodnje. Hkrati se s tem zakonom, tudi s tem zakonom, ne samo s tem zakonom, ščiti javno zdravstvo, javno dostopno zdravstvo za vse državljane pod enakimi pravili, solidarno, dostopno, kvalitetno, zato bomo seveda ta zakon podprli. Laži, ki so v zvezi s tem zakonom, da se bodo zaradi tega zakona podaljšale čakalne dobe, da bodo ljudje ostali brez zdravstvene oskrbe, pa seveda niso resnične.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo poslal gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Končno smo rekli v Novi Sloveniji, ko je ta zakon prišel, bomo imeli en del zdravstvene reforme na mizi, lahko bomo odprli široko razpravo o tem, kaj slovenski zdravstveni sistem potrebuje, ampak žal temu ni bilo tako in v bistvu ima ta zakon o zdravstveni dejavnosti dva ključna elementa, ki sta v nasprotju s tem, kar bi si v Sloveniji želeli in kar bi v Sloveniji potrebovali.

Prva stvar, zakon odklanja konkurenčnost. Konkurenčnost, ki bi jo zagotovo potrebovali, da bi lahko izboljšali zdravstveni sistem. In drugič, kar je najbolj boleče, zakon je v nasprotju ali pa proti mladim zdravnikom. Zakaj? Ker opredeljuje vlogo nosilca zdravstvene dejavnosti šele po petih letih od tega, ko je ta mladi zdravnik pridobil licenco. Kaj bomo s tem naredili? Kaj bomo naredili? Izgubili bomo najproduktivnejše. In si lahko v Sloveniji to privoščimo? Si lahko z omejevanjem, koliko lahko nekdo, ki je sposoben, pa lahko dela potem popoldan ali v svojem prostem času, kakorkoli, in ga omejimo na osem ur tedensko, privoščimo, da tega vrhunskega specialista potem izgubimo iz državnega zdravstva? Ob tej priložnosti, obrazložitvi glasu, bi rad poudaril, da so koncesije del javnega zdravstva in ne igrajmo lova na čarovnice proti koncesionarjem in zasebnikom, kajti koncesionarji in zasebniki, tudi zasebniki, so del naše javne zdravstvene mreže. Tako da v Novi Sloveniji bomo glasovali proti tudi zaradi tega, ker je tudi ureditev koncesij urejena na napačni podlagi in zakon ne izboljšuje našega javnega zdravstva.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, proti 23.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za zdravstvo kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 46. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog priporočila v zvezi s problematiko slovenskega zdravstva ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 22.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je postopek obravnave predloga priporočila končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 23. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 51.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o socialnem varstvu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmaja na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 39, proti 32.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 32.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o varnosti v železniškem prometu po nujnem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah Zakona o varnosti v železniškem prometu ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica bo podal Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, predsednik!

Ustava Republike Slovenije ukazuje, da imamo v Sloveniji poseben zakon o romski skupnosti, ki predpisuje, kaj moramo v teh primerih narediti. Več kot deset let je trajalo, da je leta 2007 Slovenija, ta državni zbor sprejel zakon, ki sicer ni bil najboljši, ampak vsekakor je bil dober, ker je bil narejen na hitro in ker je sploh Slovenija dobila zakon o Romih. Že od takrat naprej se ugotavlja, kaj manjka v tem zakonu, kaj je treba spremeniti, kaj je treba dodati, ker v desetih letih se je seveda marsikaj tudi na tem področju spremenilo. Pred dvema letoma, se pravi 2015, je ta državni zbor skupaj z nami zavrnil nek poslanski predlog o novem dodelanem zakonu o romski skupnosti. Takrat smo vladi verjeli, da bo naredila v naslednjem letu, to se pravi v lanskem letu, nov zakon. Mislim, da bi bilo bolje, da ji ne bi nič verjeli, kot običajno ji ne bi smeli nič verjeti; in predlagati, takrat bi morali predlagati, da tisti zakon vlada dopolni. Bila je možnost, ampak smo verjeli, da bo vlada seveda v enem letu to naredila. Vlada tega seveda v letu 2016, tako kot je obljubila, ni naredila. Zato smo v Združeni levici skupaj z mnogimi Romi, mnogimi strokovnjaki pripravili nov predlog zakona, ki naslavlja najbolj kritične točke, ki jih je treba na tem področju urediti. Tudi s predstavniki Vlade smo se pogovarjali. Nismo dobili kakšnega dodatnega mnenja. Strinjali so se v glavnem, da naslavljamo prave točke, ampak rešitve nismo dobili nobene. Zdaj je vlada obljubila, da bo naredila do naslednjih volitev svoj boljši, krasen zakon. Jaz sem optimist in ji verjamem, kot realist ji ne verjamem. Gledali ji bomo pod prste.

V Združeni levici bomo seveda glasovali proti temu predlogu, se pravi, predlagamo še vedno, da gre naš zakon naprej v poslansko obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, 5 proti.

(Za je glasovalo 71.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministric in ministrov z dne 26. 5. 2017 je objavljen na e-klopi.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Ljuba Žnidarja bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje gospoda Ljuba Žnidarja v zvezi s projektom izgradnje drugega tira.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo podal gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom!

Predlagam, da podprete predlog za obravnavo teme o drugem tiru v tem državnem zboru.

Predsednik Vlade je na vprašanje kolega Ljuba Žnidarja dal neke odgovore, ki so še bolj poglobili dvome v to, da je drugi tir skozi to zakonsko rešitev, ki jo imamo na mizi, možno zgraditi; in to tako v cenovnem okviru, ki je predlagan, kot tudi v časovnem okviru, ki je v tem zakonu zapisan. Glede na svoje odgovore, da bo kilometer proge stal 27 milijonov evrov krat dolžina proge, pa je povzročil še dodatno zadrego in dilemo, verjetno predvsem pri kolegih iz koalicije. Kajti v opoziciji že dolgo časa vemo, da tega zakona za gradnjo tako kratkega odseka infrastrukture v Republiki Sloveniji dejansko ne potrebujemo. Glede na prakse iz preteklosti, ko smo gradili tako infrastrukturo na avtocestnem križu kot infrastrukturo in posodobitve v železniškem delu, vemo, da se takih projektov na tak unikaten način ne poskuša in tudi ne gradi. Praksa v Evropi kaže, da takih unikatnih prijemov pač ni. Na to temo smo imeli že nekaj razprav. In kolegi iz koalicije so nam v razpravi jasno povedali, da je to nek unikum, ki se ga je ministrstvo spomnilo, verjetno ob primernem suportu ljudi, ki pomagajo tej koaliciji, da pripravi prijeme, ki bodo na dolgi rok pomenili tudi dodatno odtekanje denarja v privatne žepe. Če želimo, da se to prepreči, je eno od pomembnih dejstev oziroma korakov tudi to, da se v Državnem zboru podrobneje seznanimo z vsemi okviri, ki jih ta investicija prinaša. Vemo, da niti tehnični okviri niso dorečeni, vemo, da finančna konstrukcija ni urejena, vemo, da o zalednih državah praktično ni ne duha ne sluha.

Na vprašanja, ki jih postavljamo na matičnem delovnem telesu v Državnem zboru, ne dobimo odgovorov, in zato je prav, da podprete to razpravo, da se, še preden pride do referenduma, vsi seznanimo, kaj so dejstva in kaj je neka alternativa za to, da se drugi tir, za katerega verjamem, da vsi upamo in delamo v smeri, da se slej ko prej zgradi, tudi uresniči.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra bo podal gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Mi tega predloga ne bomo sprejeli. Skratka, ocenjujemo, da je bilo v zvezi z vprašanjem tega drugega tira odgovorjeno na vsa relevantna vprašanja. Kar se tiče teh ocen o vrednosti enega kilometra železniške proge oziroma izgradnje predora, je več kot očitno, da želijo kolegi iz stranke SDS ponovno zavajati, in to na ta način, da množijo ceno 27 milijonov s 27 kilometri. Čeprav je ocena, da je ta cena, se pravi 27 milijonov po kilometru, realna, pa so pozabili povedati, da ne gre samo za 20 kilometrov predorov, da gre še za servisne predore, skratka, da to ni edini strošek pri izgradnji tega drugega tira.

Zdi pa se mi pri vsej tej razpravi, glede na to, da poteka zbiranje podpisov za razpis referenduma, pomembno izpostaviti mogoče tudi neke besede, ki jih je kolega Tanko zadnjič povedal, in sicer, da bi lahko namesto drugega tira izpolnili vse Nato standarde. In mi v Stranki modernega centra ocenjujemo, da je seveda tudi to pomemben faktor, pa vendarle smo pri tem zakonu še vedno na stališču, da ta drugi tir potrebujemo in da ne potrebujemo druge Patrie. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? V lastnem? Potem pa prosim za prijavo, ker sem vsaj tri videl.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu bo podal gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Kolegice in kolegi.

Sam bom podprl predlog kolega Žnidarja, da se to uvrsti na sejo Državnega zbora – točka drugega tira, ki nas muči že kar nekaj mesecev.

Spoštovani kolegice in kolegi, od vseh nas je odvisna prihodnost Slovenije, pa ne glede, če bomo čez pet let sedeli v Državnem zboru ali ne. Velikokrat poslušam predsednika Vlade pozorno, pa ga največkrat ne razumem, kaj nam misli povedati. Prav gotovo pa sem ga razumel, ko je kolegu Žnidarju odgovarjal na vprašanje glede drugega tira. In seveda se zdaj sprenevedati v Državnem zboru, da to ne drži, kar je predsednik Vlade povedal … Povedal je tudi, da ima argumente in da ima papirje, podkovane z vsemi strokovnimi službami, da je kilometer drugega tira 27 milijonov evrov. In ko to pomnožiš s 27 kilometri, jaz mislim, da ni treba, da si dober matematik, da dobiš znesek.

S tem odgovorom je prav gotovo dokončno poglobil vse dvome in pomisleke, ki smo jih imeli v Slovenski demokratski stranki in ki jih imajo Slovenke in Slovenci o tem projektu, zato bom podprl ta predlog, da se razprava opravi v Državnem zboru. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu bo podal gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Tudi jaz bom podprl ta predlog, da se odpre razprava o drugem tiru v Državnem zboru. Namreč, predsednik Vlade je po mojem mnenju zelo čudno odgovarjal na vprašanja. Očitno ga nekdo zavaja, ker njegove trditve ne držijo, in dan pozneje, ko je izjavil, da je to eden od najbolj transparentnih projektov v Sloveniji … To je pa višek, zato podpiram, da se odpre razprava. Podpiram tudi zbiranje podpisov za referendum, ker s tem ne ukinjamo drugega tira. Potrebujemo drugi tir, samo ne takega, kot ga želi Vlada zgraditi za tak denar. Potrebujemo drugi tir, in to dva tira naenkrat s pol manj cene, kot je ta, in brez zalednih držav in tujih vlagateljev. Ker nobena država ne bi šla na tak način v izgradnjo tako pomembne infrastrukture, kot se je lotevamo mi, ker po mojem hočemo oziroma nekateri hočejo samo kritje neke tuje države, da v bodoče ne bi nekdo mogel razdreti te pogodbe, ker bi bila pač meddržavna pogodba sklenjena. Za nič drugega ne gre. Za tako ceno bi lahko zgradili dva tira pa še del tretje razvojne osi na severnem in na južnem delu.
Jaz upam, da bo parlament spremljal napredovanje tega projekta, pri katerem lahko Vlada gradi brez zakona, brez državnega podjetja 2TDK. Zato bom podprl, da se v Državnem zboru opravi temeljita razprava o tem projektu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu bo podal gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.
Tudi sam bom podprl zahtevo za razpravo o odgovoru predsednika Vlade na poslansko vprašanje kolega Žnidarja. Predsednik Vlade je nedvoumno povedal, da je realna cena tega projekta 729 milijonov evrov, toliko znese 27 na kvadrat, se pravi 27 kilometrov tirov po 27 milijonov po kilometru. Tisto, kar je predvideno z zakonom, pa znaša od dvakrat do trikrat toliko. Za tisto minimalno ceno, ki je dvakrat višja po zakonu, lahko zgradimo najmanj 100 šol, najmanj 100 vrtcev, najmanj 100 športnih dvoran in najmanj naslednji mandat izpolnjujemo vse Nato standarde. Če greste pa na varianto, da bo uporabnina oziroma nadomestilo, povračilo 40 milijonov, pa to pomeni krat tri. Podpreti projekt, v katerem je vnaprej zapisano, da bo marža, da bo štücnga za tiste, ki bodo pri tem projektu sodelovali, dvojna ali trojna, je norost, ki si jo lahko privošči samo nekdo, ki se bo po naslednjih volitvah poslovil. Odgovorna politika, odgovorni poslanci pač moramo glasovati proti taki varianti zato, ker je s tem zakonom zapisana sistemska, zakonska kraja tistega, kar bi morali uporabiti za druge namene. Če si lahko tako razkošje privoščite v vladni koaliciji, bog pomagaj, to bodo trpeli državljani in odpovedati se bo treba vsem tem zadevam, ki sem jih prej povedal.
Skratka, če ne boste podprli razprave, je pač znak, da podprete korupcijo na najvišji ravni. Zdaj upam, da ne boste zaradi tega še spremenili Ustave, da boste še na kakšen drug način zavarovali take pridobitve tega mandata. Skratka, grozota, kar ste pripravili s tem zakonom, in zato bom tudi … / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? Ne.
Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 44.
(Za je glasovalo 25.) (Proti 44.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Franca Trčka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s pripravo novega Zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji.
Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 49.
(Za je glasovalo 27.) (Proti 49.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Jelke Godec bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje gospe Milojke Kolar Celarc ter ministra za javno upravo gospoda Borisa Koprivnikarja na poslansko vprašanje gospe Jelke Godec v zvezi s skupnimi javnimi naročili v zdravstvu.
Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 48.
(Za je glasovalo 23.) (Proti 48.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Mateja T. Vatovca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo gospoda Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje dr. Mateja T. Vatovca v zvezi z nabavo in postavitvijo ograje na državni meji.
Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 48.
(Za je glasovalo 25.) (Proti 48.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Bojana Podkrajška bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje gospoda Bojana Podkrajška v zvezi s podeljevanjem licenc avtoprevoznikom, ki prihajajo iz tujih držav.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo podal gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik, še enkrat hvala za dano besedo.

Ministru postavljam vprašanje glede podeljevanja licenc in predlagam Državnemu zboru, da opravimo temeljito razpravo na to temo. Imamo mnogo prevoznikov v Republiki Sloveniji, ki svojo dejavnost opravljajo 10, 20, 30 let, 40, celo mnogo je tistih, ki že dajejo svoja podjetja svojim otrokom, da jih vodijo naprej. V zadnjih dveh letih se je v Republiki Sloveniji pojavilo, da se odpirajo poštni nabiralniki na enem naslovu za podeljevanje licenc, in to je v zadnjih dveh letih odprlo preko 500 tujih podjetij, ki prihajajo iz bivše Jugoslavije, Bosne, Črne gore, Srbije. In seveda, vsi ti podjetniki so velika konkurenca našim prevoznikom, ki delajo pošteno, ki spoštujejo delovno zakonodajo in ki spoštujejo socialno zakonodajo. Zato, spoštovane poslanke in poslanci, predlagam, da podprete ta moj predlog, predvsem, da se opravi temeljita analiza teh podjetij. In naj povem, da podatki kažejo, da to omogočajo tudi tisti ljudje, ki delajo v državni upravi. Na enem naslovu je po 10, 15, 20 pa še več odprtih podjetij, ki seveda omogočajo te nečedne posle tujim državljanom, seveda posledično pa bremenijo naše državljanke in državljane, ki delajo na tem področju pošteno in odgovorno.
Zato še enkrat pozivam vse, da ta moj predlog podprete. Naj pa vam tudi položim na dušo, da če ne bomo zaščitili svojih državljanov, se nam kaj slabo piše v prihodnje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 45.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi s prenizko denarno socialno pomočjo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica bo podal Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ministrici Anji Kopač Mrak sem zastavil vprašanje v zvezi z izračunom življenjskih stroškov, ampak na to vprašanje mi ni odgovorila. Namesto tega se je raje spuščala v arogantno prerekanje. Pa ni problem ministričina aroganca, ampak čiste posledice, ki jih manko izračuna življenjskih stroškov prinaša s seboj. To je osnova za izračun višine denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, skratka socialnih transferjev, ki omogočajo golo fizično preživetje. Nazadnje so bili ti življenjski stroški izračunani leta 2009, čeprav imamo zakon, ki določa, da se morajo izračunavati na vsakih pet let, in če pride do 20 % odstopanja glede na prejšnji preračun, je treba denarno socialno pomoč, varstveni dodatek na novo opredeliti in seveda v današnjem kontekstu to pomeni, da se ti socialni transferji dvignejo. To se od leta 2009 naprej ni dogodilo. Še več, Vlada si je v socialnem sporazumu malo raztegnila manevrski prostor, kjer je zapisala, da bo za ta izračun poskrbela leta 2016, pa tudi iz tega ni bilo nič. Razlog, zakaj se tukaj nič ne premakne, je seveda jasen. Vlada in ministrstvo za delo, da ne rečem ministrstvo za delodajalce, ponovno varčuje na revnih. V skladu s socialno politiko Socialdemokratov, ki jo vodijo v zadnjem desetletju: puščati ljudi na meji fizičnega preživetja ali pa celo pod to mejo, zato da se jih izpostavi brezkompromisnemu terorju trga dela in so prisiljeni sprejeti vsakršno delo ne glede na to, kako izkoriščevalsko in kako nizkotno je. Če bi dvignili izračun golega fizičnega preživetja, če bi dvignili denarno socialno pomoč, varstveni dodatek in tako naprej, bi delovne ljudi, slovenske državljanke in državljane, zaščitili pred najbolj brutalnimi izkoriščevalskimi praksami, ker bi lahko dela, ki so plačana po bolgarskih tarifah, kratko malo zavrnili. In to bi bil najboljši socialni pa tudi razvojni ukrep, ker bi v enem zamahu tako začeli reševati revščino kot preprečili nelegitimne poslovne prakse ala Marof Trade.
Žal tega za enkrat ni na horizontu v istem trenutku, ko imamo 300 tisoč ljudi v tej državi pod pragom tveganja revščine, in zato v Združeni levici zahtevamo debato o ministričinem odgovoru o tem Državnemu zboru.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 48.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Luke Meseca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za finance mag. Mateje Vraničar Erman na poslansko vprašanje Luke Meseca v zvezi z odlogom privatizacije NLB, d. d.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica bo podal Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

V banko NLB smo samo z zadnjo dokapitalizacijo vložili 1,55 milijarde evrov. Po podatkih, ki jih je navajal časopis Dnevnik, naj bi država to banko prodajala za 650 milijonov evrov. To pomeni, da bomo iztržili približno tretjino vloženega denarja, in zato sem ministrico Vraničar Erman vprašal pod A: Zakaj se Vlada po zgledu Portugalske in Italije ne izpogaja v Evropi za odložitev privatizacije ali pa za prekinitev zaveze? Ali pod B: Zakaj Vlada ne izkoristi prostora, ki ga že obstoječa evropska zaveza dopušča? V tej zavezi namreč piše, ali Slovenija banko proda ali pa proda njene hčerinske družbe na Balkanu. In ker gre za največjo slovensko komercialno banko, od katere je odvisen razvoj tukajšnjega gospodarstva, in ta banka v veliki meri odgovarja na vprašanje, kam bomo investirali in kakšen bo naš razvojni model, bi bilo bolj smiselno, da se prodajo podružnice na Balkanu, če se Vlada že ne uspe nikakor drugače v Bruslju dogovoriti.

Ministrica Vraničar Erman mi na nobeno od teh vprašanj ni odgovorila, zato predlagam, da se v Državnem zboru o njenih odgovorih pogovorimo tudi v luči včerajšnjih dogodkov na SDH in Vladi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 45.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet. Zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o športu v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v sredo, 24. maja 2017, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica bo podal Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Združeni levici bomo glasovali proti vladnemu zakonu o športu. Res je, da naslavlja nekatere probleme, nastale v športni panogi, ampak potem pa pridemo do 59. in 60. člena. Kaj je fora teh dveh členov? Ukinjata Zakon o delovnih razmerjih za celotno področje športa. In tukaj se ne pogovarjamo zgolj o športnikih, pogovarjamo se tudi o delavcih v športu, v celotnem tem velikem segmentu športnega proletariata, ki ga zelo redko ugledamo na televiziji. To je zelo hud problem. 59. člen se sicer začne s tem, da velja Zakon o delovnih razmerjih, ampak … Potem pa začne naštevati izjeme. In na tak način popolnoma ukine delovnopravno varstvo športnega proletariata in omogoča neomejeno izkoriščanje delodajalcev na tem področju. Še več: 60. člen dovoljuje veriženje začasnih pogodb v razdobju deset let. Deset let, popolnoma legalno. Zakon o delovnih razmerjih, denimo, omejuje tovrstno veriženje in podaljševanje začasnih pogodb na razdobje dveh let.

Kar vse to pomeni, je, da imamo pred seboj zelo nevaren precedens, ne samo za športno panogo, ampak za urejanje celotnega področja dela v tej državi. Kaj nam pomaga Zakon o delovnih razmerjih, kjer se predstavniki delavcev izpogajajo in izborijo za delavske pravice, če jih lahko vsakokratna Vlada in vsakokratni parlament kar tako preko zadnjih vrat prelisičita skozi panožne zakone. Zato v Združeni levici temu Zakonu o športu ostro nasprotujemo in smo ogorčeni, da je sploh ugledal parlamentarno proceduro.

Kolege in kolegice iz koalicijskih poslanskih skupin pa pozivam še poslednjič, da glasujejo proti temu zakonu in s tem glasujejo proti brutalni vsesplošni prekarizaciji znotraj športne panoge. Tudi športniki so delavci. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 14.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 14.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Obveščam vas, da se bo 97. seja Kolegija začela čez 15 minut v sejni sobi 217, to je ob 11. uri in 5 minut.

Zaključujem 30. sejo Državnega zbora.

Seja je bila končana 30. maja 2017 ob 10.51.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA 110, 317, 370, 373, 378, 390, 436
BAH ŽIBERT, ANJA 214, 221, 224, 226, 292, 366, 392, 397
BAN, URŠKA 66, 69, 92
BARLE LAKOTA, DR. ANDREJA 114, 129, 130
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA 79, 81, 123, 309, 351, 373, 378, 389, 409, 410, 411
BOGATAJ, MAG. TANJA 209, 212, 225
BON KLANJŠČEK, MIRJAM 34, 39, 112, 130, 199, 368, 375, 391
BOŽIČ TILEN 135, 141, 144, 151, 290
BRATUŠEK, MAG. ALENKA 65, 69, 72, 73, 74, 78, 80, 81, 87, 89, 91, 120, 195, 201, 202, 204, 208, 335, 341
BREZNIK, FRANC 250, 255, 261, 272, 293
BRINOVŠEK, NADA 211, 299, 304, 330, 342, 406, 407, 446

C

CANTARUTTI, ALEŠ 94, 102, 104
CERAR, DR. MIROSLAV 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32
CINK, MAG. TANJA 391

Č

ČUŠ, ANDREJ 135, 140, 160, 164, 388, 440, 442

D

DEKLEVA, ERIKA 123, 320, 414
DIMIC, IVA 54, 63, 112, 210, 213, 259, 277, 371, 374, 379, 390, 420, 421
DOBOVŠEK, DR. BOJAN 55, 277
DOLINŠEK, MARJAN 175, 181, 229, 393

E

ERJAVEC, KARL VIKTOR 408, 409, 427, 428

F

FERLUGA, MARKO 203, 232, 258, 430, 432, 437

G

GANTAR, TOMAŽ 86, 251, 260, 287, 299, 307, 344
GAŠPERŠIČ, DR. PETER 422, 423, 424, 436, 437, 438
GODEC, JELKA 108, 110, 320, 322, 329, 331, 334, 337, 345, 359, 362, 363, 365, 400, 401, 402
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ 120
GORENAK, DR. VINKO 157, 284
GRIMS, MAG. BRANKO 52, 220, 225, 228, 233, 238, 239, 244, 246, 249
GROŠELJ KOŠNIK, IRENA 127, 354, 372

H

HAINZ, PRIMOŽ 61, 434, 435
HAN, MATJAŽ 98, 102
HANŽEK, MATJAŽ 394, 447
HORVAT, DR. MITJA 168, 292, 326
HORVAT, JOŽEF 24, 68, 82, 91, 96, 100, 103, 119, 131, 139, 143, 146, 147, 152, 161, 188, 206, 217, 235, 270, 319
HRŠAK, IVAN 172, 201, 230

I

IRGL, EVA.....153, 352, 412, 413

J

JAZBEC, MAG. SAŠA.....88, 89
JURŠA, FRANC.....72, 74, 77, 86, 423, 424

K

KATIČ, ANDREJA.....414, 443, 444
KLEMENČIČ, MAG. GORAN 51, 57, 58, 151, 154, 288, 403, 404, 413, 414, 429, 430, 441, 442
KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA.....300, 332, 400, 401, 406, 407
KOLEŠA, ANITA.....396
KOPAČ MRAK, DR. ANJA.....410, 411, 425, 426, 431, 432
KOPMAJER, BENEDIKT.....162
KOPRIVNIKAR, BORIS.....401
KORDIŠ, MIHA . 37, 39, 44, 45, 50, 61, 67, 86, 99, 100, 102, 103, 111, 252, 276, 279, 282, 297, 300, 318, 424, 426, 442, 443, 445, 450, 451
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA.....151
KOTNIK POROPAT, MARJANA.....31, 32, 52, 152, 158, 177, 191, 205
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA.....124, 132, 137, 275
KRAJNC, MAG. BOJAN.....147, 150
KRIVEC, DANIJEL.....239, 241, 247, 259, 432, 434, 448
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA.....77

L

LAH, ZVONKO 106, 170, 174, 180, 190, 195, 206, 208, 232, 237, 248, 253, 263, 384, 393, 396, 449
LAJ, FRANC.....63, 96
LEP ŠIMENKO, SUZANA.....411
LEVIČAR, MARINKA.....77
LISEC, TOMAŽ.....35, 41, 43, 44, 46, 48, 49, 60, 159, 163, 167, 280, 415
LJUBIČ, TEJA.....55, 153
LOGAR, DR. ANŽE.....83, 148, 428, 430

M

MAHNIČ, ŽAN.....247, 264, 269
MAJCEN, IRENA.....418, 419, 420, 421, 434, 435
MAKOVEC BRENČIČ, DR. MAJA.....33, 43, 50
MATIĆ, DR. DRAGAN.....184, 186, 213, 223, 404, 405
MAUČEC ZAKOTNIK, JOŽICA.....274, 288, 289, 295
MEDVED, DR. ANA.....339, 363, 367
MESEC, LUKA.....133, 138, 216, 310, 402, 404, 439, 440, 451
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO).....47, 49, 50, 110, 273, 277, 313, 316, 317
MURGEL, DR. JASNA.....107, 115, 127
MURŠIČ, MAG. BOJANA.....118, 212, 215, 275, 296, 308, 345, 399, 412

N

NEMEC, MATJAŽ.....289, 427, 428, 444
NOVAK, LJUDMILA.....38, 41, 165, 312, 316, 317, 375, 382, 387, 407, 408, 409

P

PERŠAK, ANTON.....405, 406
POČIVALŠEK, ZDRAVKO.....416, 418
PODKRAJŠEK, BOJAN.....166, 192, 207, 243, 262, 271, 421, 422, 423, 448, 450
POGAČAR, PETER.....376, 386
POGAČNIK, MAG. MARKO.....132, 137, 145
POJBIČ, MARIJAN.....264, 267, 268, 348, 369, 372, 377

POTISEK, MAG. KLEMEN 228, 245, 249, 250, 269, 393
PRELOG, IVAN 354
PRIKL, UROŠ 71, 81, 86, 93, 98, 106, 145, 369, 386, 389

R

RADIČ, DUŠAN 157, 210
RAJIĆ, MAG. BRANISLAV 240, 266
RANC, DANILO ANTON 95, 171, 196

S

SHAKER, KAMAL IZIDOR 34
SLUGA, JANJA 117, 209, 236, 238, 298, 368, 418, 419
STEBERNAK, LIDIJA 170, 176, 197, 202
STRNIŠA, MAG. TANJA 59, 160, 164, 168

Š

ŠERGAN, VOJKA 90, 97, 101, 102, 104, 131, 134, 136, 140, 142, 144
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ 70, 76, 77, 81, 92, 97, 142, 355
ŠKOBERNE, JAN 52, 53, 154, 155, 173, 178, 219, 227, 231, 252, 436, 437
ŠKODNIK, IVAN 100, 105
ŠKOPAC, MARUŠA 322

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ 53, 56, 58, 156, 231, 281, 291, 370, 379, 395, 416, 417, 418
TABAKOVIĆ, SAŠA 42, 43, 114, 122, 218, 294, 380, 381
TANKO, JOŽE 242, 356, 449
TONIN, MAG. MATEJ 29, 30, 31, 156, 176, 182, 186, 187, 192, 193, 194, 198, 205, 286
TRČEK, DR. FRANC 27, 28, 29, 84, 174, 179, 187, 193, 198, 280, 285, 286, 374

V

VEBER, JANKO 37, 62, 67, 75, 78, 86, 94, 133, 138, 143, 146, 162, 166, 169, 220
VERBIČ, MAG. DUŠAN 132, 394
VILFAN, PETER 36, 109, 110, 121, 215, 398
VRANIČAR ERMAN, MAG. MATEJA 439, 440
VRTOVEC, JERNEJ 297, 302, 340, 383, 446

Z

ZAJC, SIMON 64, 161, 165
ZORČIČ, IGOR 199, 205, 244, 248, 254, 267, 270, 392, 448
ZORMAN, BRANKO 124, 273, 295, 303, 330, 334, 336, 341, 359, 362, 363, 446

Ž

ŽMAVC, GORAZD 433, 434
ŽNIDAR, LJUBO 25, 26, 27, 169, 172, 182, 190, 200, 204, 230, 241, 251

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev
NeP – Nepovezani poslanec